

KALLELSE

Kommunstyrelsen kallas till sammanträde

Dag	Måndagen den 27 oktober 2014
Tid	Kl. 15.00
Plats	Nacka stadshus, sammanträdesrummet Orminge
Ordförande	Mats Gerdau
Nämndsekreterare	Liselotte Lexén
Gruppmöte	Kl. 14.00 Orminge M, FP, C, KD
Gruppmöte	Kl. 14.00 Kummelberget S, MP, V

Föredragningslista

Nr	Ärende	Noteringar
1.	Val av justeringsman	
2.	Anmälningar	
3.	Delegationsbeslut, anmälan	
Förslag till kommunfullmäktige		
4.	Exploateringsavtal för detaljplan för Danvikshem, Sicklaön 37:42 m.fl. fastigheter på Västra Sicklaön <i>Antagande</i> KFKS 2009/482-251, bordlagt i KS 16/6-14 § 151	
5.	Detaljplan för Danvikshem, Sicklaön 37:42 m.fl. fastigheter på Västra Sicklaön <i>Antagande</i> KFKS 1996/82-214, MSN § 170, bordlagt i KS 16/6-14 § 152	
6.	Detaljplan för Vikingshill och Sommarbo, del av Velamsund (område C), Boo <i>Antagande</i> KFKS 2010/64-214, KSSU § 196	
7.	Omreglering av tomträttsavgåld för radhusområdet kvarteret Spettet i Älta KFKS 2014/633-256, KSSU § 207	

Nr	Ärende	Noteringar
8.	Omreglering tomträttsavgäld för radhusområdet Östra Stensö i Älta KFKS 2014/632-256, KSSU § 207	
9.	Exploratingsredovisning tertial 2 2014 KFKS 2014/339-040, KSSU § 179	
10.	Investeringsbeslut och – sammanställning tertial 2 2014 KFKS 2014/240-041, KSAU § 128 Handlingar senare	
11.	Delårsrapport för tertial 2 Nacka kommun – januari-augusti 2014 KFKS 2013/182-040, KSAU § 126	
12.	Mål och budget 2015-2017 inklusive taxor KFKS 2014/240-041, KSAU § 129 Handlingar senare	
13.	Naturreservatet Skuruparken <i>Antagande</i> KFKS 2011/537-265, NRN § 59, KSAU § 133	
14.	Naturreservatet Skuruparken <i>Förlängning interimistiskt förbud</i> KFKS 2011/537-265, NRN § 61 KSAU 134	
15.	Reglemente för kundval <i>Återremitterat ärende från kommunfullmäktige</i> KFKS 2014/222-003, KSAU § 130	
16.	Förändrade kundvalssystem för hemtjänst, ledsagning och avlösarservice inklusive nya checkbelopp KFKS 2014/640-730, SÄN § 99, KSAU § 131	
17.	Reglemente för partistöd KFKS 2014/482-003, KSAU § 132	
18.	Kommunalt parkeringsbolag i Nacka <i>Motion den 16 juni 2014 av Sidney Holm (MP)</i> KFKS 2014/698-514, KSAU § 142	
19.	Kommunal vindkraft <i>Motion den 16 juni 2014 av Sidney Holm (MP)</i> KFKS 2014/699-370, KSAU § 143	
	Egna beslutsärenden	

Nr	Ärende	Noteringar
20.	Projektavslut för detaljplaneprogram för Fisksätra, stadsbyggnadsprojekt 9538 KFKS 2011/236 212, KSSU § 197	
21.	Naturreservat Skarpnäs <i>Yttrande till naturreservatsnämnden</i> KFKS 2014/788-265, KSSU § 198	
22.	Upplåtelse av arrende för del av Sicklaön 40:13 för teknikskåp intill telemast KFKS 2014/820-261, KSSU § 209	
23.	Upplåtelse av arrende för del av fastigheten Sicklaön 40:13 för radio- och telemast med tillhörande teknikskåp KFKS 2014/849-261, KSSU § 210	
24.	Upplåtelse av arrende för del av Älta 14:101 för mast med tillhörande teknikskåp KFKS/821-261, KSSU § 211	
25.	Hyresmodell Nacka seniorcenter KFKS 2012/525/293, KSVU § 48	
26.	Fastighetsstrategi KFKS 2014/847-290, KSSU § 213	
27.	Risk och konsekvensanalys gällande tunnelbaneavtalet KFKS 2014/1-201, KSAU § 127	
28.	Kartläggning av Nackas etableringsprocess gällande flyktingmottagandet i kommunen KFKS 2013/560-100, SÄN § 56, AFN § 38, KSAU § 135	
29.	Översyn av Mälardalsrådets utskott <i>Yttrande</i> KFKS 2014/310-106, KSAU § 137	
30.	Utveckling av KSL inför mandatperioden 2015-2018 <i>Yttrande</i> KFKS 2014/503-103, KSAU § 138	
31.	Länsgemensamma riktlinjer för handläggning av ärenden vid socialtjänsten kring ensamkommande barn KFKS 2014/867-106, SÄN § 151, KSAU § 140	

Nr	Ärende	Noteringar
32.	IT-forums framtida inriktning <i>Yttrande</i> KFKS 2014/499, KSAU § 139 Omedelbar justering	
33.	Våld i nära relationer – en folkhälsofråga, SOU 2014:49 <i>Yttrande till regeringen</i> KFKS 2014/866-700, SÄN § 152, KSAU § 141 Omedelbar justering	
34.	Övriga frågor	

14 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 124

Anmälningar

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott noterar anmälningarna till protokollet.

Anmälningar KSAU 2014-10-14

Skrivelser	
Inbjudningar	
Rapporter	
Revisionsrapport och revisionsskrivelse nr 1/2014 om hemtjänsten	Hanteras av SÄN
Cirkulär, SKL	
Cirkulär 14:38 Budgetförutsättningar 2014- 2018	
Övrigt	
Protokoll nr 5/2014 Vårlyus	
Protokoll 2014-10-03 SBBF	

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

7 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 192

Delegationsbeslut**Beslut**

Delegationsbesluten noteras till protokollet.

Handlingar i ärendet**Delegationsbeslut, anmälningar KSSU 2014-10-07**

Ärende	Beslutsfattare
Fullmakt överlagande mål nr P 1568-14 angående fastigheten Nacka Björknäs 1:348	Stadsdirektören Lena Dahlstedt
Delegationsbeslut angående överlagande mål nr P 1568-14 fastigheten Nacka Björknäs 1:348	Kommunstyrelsens ordförande Mats Gerda
Delegationsbeslut mark- och exploateringsenheten, sep lista	Ulf Crichton, mark- och exploateringschef

Delegationsbeslut mark- och exploatering

Datum	Nr	Typ av beslut	Stadsbyggnadsprojekt	Fastighet/-er
20140918	19	Beställning entreprenad	9401 Enbacken	Backeböl 1:851
20140915	26	Delegationsbeslut gatukostnadsutredning samråd	9371 Bågvägen- Åbroddsvägen	Velamsund 14:2 m.fl.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

16 juni 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

§ 151

Dnr KFKS 2009/482-251

Exploateringsavtal för detaljplan för Danvikshem, Sicklaön 37:42 m.fl. fastigheter på Västra Sicklaön

Antagande

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att ärendet bordläggs med hänvisning till stadsutvecklingsutskottets beslut den 13 maj 2014 återremittera förslagen till exploateringsavtal för omarbeitning i enlighet med det reviderade planförslaget.

Ärende

I ärendet Detaljplan för Danvikshem, Sicklaön 37:42 m.fl. fastigheter på Västra Sicklaön, § 121, har stadsutvecklingsutskottet beslutat att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta planförslaget med undantag för plattåområdet med parvillorna och parkeringsplatsen för fastigheten Sicklaön 37:46. Det innebär att exploateringsavtalet måste omarbeitas.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsen den 2 juni 2014 § 126

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 13 maj 2014 § 119

Mark- och exploateringsenhetens tjänsteskrivelse den 29 april 2014

- a-k Avtal med HSB Bostad och HSB Ekonomisk förening, med bilagor
- 1 a-i Avtal med Stiftelsen Danviks hospital, med bilagor

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsen den 2 juni 2014 § 126

Kommunstyrelsen beslutade att bordlägga ärendet.

Beslut i kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 13 maj 2014 § 119

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott beslutade att återremittera förslagen till exploateringsavtal för omarbeitning i enlighet med det reviderade planförslaget.

Yrkanden

Mats Gerdau (M) yrkande att ärendet bordläggs med hänvisning till stadsutvecklingsutskottets beslut den 13 maj 2014 återremittera förslagen till exploateringsavtal för omarbeitning i enlighet med det reviderade planförslaget.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

16 juni 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Beslutsgång

Kommunstyrelsen beslutade i enlighet med Mats Gerdau's yrkande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

13 maj 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 121

Dnr KFKS 2009/482-251

Exploateringsavtal för detaljplan för Danvikshem, Sicklaön 37:42 m.fl. fastigheter på Västra Sicklaön

Antagande

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott beslutar att återremittera förslagen till exploateringsavtal för omarbetsning i enlighet med det reviderade planförslaget.

Ärende

I ärendet Detaljplan för Danvikshem, Sicklaön 37:42 m.fl. fastigheter på Västra Sicklaön, § 121, har stadsutvecklingsutskottet beslutat att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta planförslaget med undantag för platåområdet med parvillorna och parkeringsplatsen för fastigheten Sicklaön 37:46. Det innebär att exploateringsavtalet måste omarbatas.

Handlingar i ärendet

Mark- och exploateringsenhetens tjänsteskrivelse den 29 april 2014

- a-k Avtal med HSB Bostad och HSB Ekonomisk förening, med bilagor
- 1 a-i Avtal med Stiftelsen Danviks hospital, med bilagor

Yrkanden

Mats Gerdau (M) yrkade bifall till mark- och exploateringsenhetens förslag.

Stefan Saläng (FP) yrkade att återremittera förslagen till exploateringsavtal för omarbetsning i enlighet med det reviderade planförslaget.

Beslutsgång

Stadsutvecklingsutskottet beslutade i enlighet med Stefan Salängs yrkande.

Reservationer

Mats Gerdau reserverade sig för Moderaternas stadsutvecklingsutskottsgrupp mot beslutet och ingav följande.

"Det är med stor besvikelse vi konstaterar att övriga partier inte längre står upp för fler bostäder och intäkter till kommunen, utan väljer att bevara en stor parkeringsplats.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

13 maj 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

Arbetet med att ta fram detaljplanen och exploateringsavtalet har pågått i 12 år och resultatet är en kompromiss mellan olika intressen. Vi tycker att den kompromissen är rimligt avvägd.

Förslaget är en helhet som det inte går att lyfta bort delar från, utan att det får konsekvenser för helheten. Att ta bort parvillorna, vilket övriga partier nu vill, innebär att de ekonomiska förutsättningarna för att kunna genomföra detaljplanen försvisser. Därmed faller HELA projektet. Konsekvensen blir att inget händer i området under flera år, att ca 150 lägenheter inte byggs, att kommunen inte får in 8,6 Mkr i bidrag till tunnelbanan och att väntetiden till äldreboende blir längre. Den påstådda "naturen" som övriga partier vill bevara är i själva verket parkeringsplatser och en boulebana (som man flyttar). I planförslaget ska de stora fina ekarna bevaras och nya allmäntillgängliga grönytor skapas.

Vi tycker att man som ansvarstagande politiskt parti måste vara konsekvent och långsiktig i sitt agerande. I februari i år ingick fullmäktige, i nära total politisk enighet, ett avtal om tunnelbana som också innebär att Nacka ska bygga minst 13 500 bostäder på västra Sicklaön och bidra till tunnelbanan med 850 miljoner kronor. Avsikten är att detta bidrag ska finansieras med exploateringsbidrag för nya byggrätter. Nu, när det första konkreta ärendet kommer upp om att förverkliga de nya bostäderna och få in 8,6 Mkr i tunnelbanebidrag, så backar övriga partier. S och MP röstade t ex för planen i miljö- och stadsbyggnadsnämnden, men har nu bytt fot.

För oss moderater är det grundläggande att ta ett långsiktigt ansvar för att få fram nya bostäder, ny kollektivtrafik i form av tunnelbanan och att ta ansvar för kommunens ekonomi. Därför reserverar vi oss mot beslutet att inte ingå den överenskommelse som efter många års arbete har förhandlats fram med våra samarbetspartners kring utvecklingen av Danvikshemsområdet.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

2014-04-29

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2009/482-251

Kommunstyrelsen

Exploateringsavtal för detaljplan för Danvikshem, Sicklaön 37:42 m.fl. fastigheter på Västra Sicklaön

Antagande

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande.

1. Nacka kommun ska ingå föreslaget exploateringsavtal med HSB Bostad och HSB Ekonomisk förening för Sicklaön 37:77.
2. Nacka kommun ska ingå kommunen ingår föreslaget exploateringsavtal med Stiftelsen Danviks hospital för Sicklaön 37:42.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del, under förutsättning av kommunfullmäktiges beslut enligt ovan, att uppdra till mark- och exploateringschefen att underteckna därmed erforderliga handlingar.

Sammanfattning

Detaljplanens syfte är att kunna komplettera området med ca 100 nya lägenheter i bostäder för åldersgruppen 55+, 8 lägenheter i parhus och totalt 30-60 nya platser i gruppboende. Östra Finnbonvägen rustas upp och byggs ut med kommunalt VA och gångbana.

Till planen hör två exploateringsavtal, ett avtal med Stiftelsen Danvikshems hospital, ägare av fastigheten Sicklaön 37:42 och ett avtal med HSB Bostad och HSB Ekonomisk förening som gemensamt äger den nybildade fastigheten Sicklaön 37:77.

Exploateringsavtalet förutsätter att kommunfullmäktige antar förslaget till detaljplan för Danvikshem Sicklaön 37:42 m.fl. senast 2014-12-31. Exploateringsavtalet innebär att finansiering av utbyggnaden av allmänna anläggningar samt kommunens arbete i samband med detta säkerställs, att kommun och exploateringschef är överens om fastighetsrättsliga åtgärder i enlighet med detaljplaneförslaget samt medfinansiering till övergripande trafikinfrastruktur.

Ärendet

Bakgrund

Stiftelsen Danvikshems hospital har sålt del av Sicklaön 37:42 till HSB Bostad och HSB Ekonomisk förening som skall stå för största delen av kompletteringen av bostäder i området. Till planen hör därför två exploateringsavtal, ett avtal med Stiftelsen Danviks hospital, ägare av fastigheten Sicklaön 37:42 samt ett avtal med HSB Bostad och HSB Ekonomisk förening som gemensamt äger den nybildade fastigheten Sicklaön 37:77.

Huvudsakligt innehåll i förslag till exploateringsavtal

Avtalen förutsätter att kommunfullmäktige antar förslaget till detaljplan för Danvikshem, Sicklön 37:42 m.fl. fastigheter på Västra Sicklaön senast 2014-12-31.

Förutom sedvanliga avtalsvillkor innebär avtalet med HSB Bostad och HSB Ekonomiska förening att

- Exploatören bekostar utbyggnaden av allmänna anläggningar inom planområdet samt utbyggnad av VA-ledningar i Östra Finnleden.
- Exploatören bekostar kommunens kostnader för genomförandet av detaljplanen, till exempel projektering, byggledning, samordning och administration.
- Exploatören betalar 800 kr/kvm ljus BTA som medfinansiering till övergripande trafikinfrastruktur.
- Exploatören betalar VA-anslutningsavgift enligt vid varje tidpunkt gällande VA-taxa.
- Markregleringar ansöks om hos Lantmäteriet i överensstämmelse med detaljplaneförslaget, till exempel för breddning av Östra Finnleden, ändring av vändplanens läge samt ändring av befintliga servitut.
- Exploatören ansvarar för och bekostar utbyggnad av nya parkeringsplatser till förmån för fastighetsägaren för Sicklaön 37:46 som regleras genom servitut.
- Exploatören åtar sig att följa det till avtalet hörande gestaltningsprogrammet och miljöredovisningen.
- Exploatören lämnar säkerhet om 26 miljoner kronor för genomförandet av detta avtal senast vid dag för Kommunstyrelsens möte.

Förutom sedvanliga avtalsvillkor innebär avtalet Stiftelsen Danviks hospital att

- Exploatören betalar VA-anslutningsavgift enligt vid varje tidpunkt gällande VA-taxa.
- Exploatören ansvarar för att säkerställa allmänhetens säkerhet vid kaj belägen inom fastigheten Sicklaön 37:42.
- Markregleringar ansöks om hos Lantmäteriet i överensstämmelse med detaljplaneförslaget, till exempel för breddning av Östra Finnleden samt marköverföring för skoltomt.
- Exploatören upplåter ledningsrätt för dagvattenledning över fastigheten Sicklaön 37:42.

- Explotören åtar sig att följa det till avtalet hörande gestaltningsprogrammet och miljöredovisningen.

Ekonomiska konsekvenser

I exploateringsavtal med HSB Bostad och HSB Ekonomisk förening säkerställs finansiering av utbyggnad av allmänna anläggningar, kommunens interna kostnader för genomförandet av projektet samt att medfinansiering av övergripande trafikinfrastruktur erläggs. Detta medför att projektet inte belastar kommunens ekonomi annat än ökad framtida driftkostnad.

Mark- och exploateringsenheten

Ulf Crichton

Mark- och exploateringschef

Hannah Linngård

Projektledare/Exploateringsingenjör

Bilagor

- 1 a-k Avtal med HSB Bostad och HSB Ekonomisk förening, med bilagor
- 2 a-i Avtal med Stiftelsen Danviks hospital, med bilagor

**EXPLOATERINGSAVTAL
FÖR DANVIKSHEM II SICKLAÖN 37:77**

§ 1 PARTER

Mellan Nacka kommun genom dess kommunstyrelse, nedan kallad Kommunen, och HSB Bostad AB (org. Nr. 556520-6165) samt HSB Stockholm Ekonomisk Förening (org.nr.702000–9333), nedan kallad Explotören, träffas följande exploateringsavtal avseende fastigheten Sicklaön 37:77, Västra Sicklaön, Nacka kommun.

§ 2 DETALJPLAN OCH ÖVRIGA HANDLINGAR

Exploateringen avser nybyggnation av ca 100 seniorlägenheter och 8 lägenheter i parvillor. Som grund för exploateringen ligger förslag till detaljplan för Sicklaön 37:42 m.fl. Danvikshem, i Nacka kommun, upprättad i november 2012, reviderad i januari 2013 samt justerad i maj 2013, se bilaga 1A och 1B.

Till avtalet hör följande handlingar:

Bilaga 1A+1B	Förslag till detaljplan med bestämmelser och beskrivningar (beskrivningarna biläggs ej avtalet).
Bilaga 2	ANSÖKAN och ÖVERENSKOMMELSE om fastighetsreglering och servitut för SICKLAÖN 37:77.
Bilaga 3	Omfattningsbeskrivning för allmänna anläggningar
Bilaga 4	Miljöredovisning
Bilaga 5	Gestaltningsprogram
Bilaga 6	PM Teknisk försörjning VA FV
Bilaga 7	Skydd av vegetation
Bilaga 8	PM Finnbodaberget genomförande bygg
Bilaga 9	Ljus BTA Danvikshem HSB
Bilaga 10	Leveransanvisningar för relationshandlingar

§ 3 ALLMÄNNA FÖRUTSÄTTNINGAR

Detta avtal träder i kraft först när följande krav är uppfyllda

- Nacka kommunfullmäktige senast 2014-12-31 beslutar att ingå detta avtal genom beslut som vinner laga kraft
- Nacka kommunfullmäktige senast 2014-12-31 antar förslaget till detaljplan genom beslut som vinner laga kraft

Uppfylls inte dessa krav upphör avtalet utan ersättning för någondera part.

§ 4 FASTIGHETS RÄTTS LIGA ÅTGÄRDER

Marköverlåtelser mellan Exploatören och Kommunen regleras i separat avtal, bilaga 2: "ANSÖKAN och ÖVERENSKOMMELSE om fastighetsreglering och servitut för SICKLAÖN 37:77"

Exploatören upplåter servitut för slänt på de områden markerade med z i detaljplanen och enligt bilaga 2. Bilaga 2 kan utgöra överenskommelse inför bildande av officialservitut.

Exploatören upplåter servitut avseende parkering, väg och gångväg för fastigheten Sicklaön 37:46 enligt bilaga 2. Vid bildandet av separata fastigheter för tillkommande parvillor skall Exploatören ansvara för att ansöka om lantmäteriförrättningsför omvandling av servitutet till en gemensamhetsanläggning med samma rättigheter för Sicklaön 37:46.

Ansvar gällande ansökan, ersättning och fördelning av kostnader regleras i bilaga 2.

Exploatören överläter till Nacka Energi områden enligt plankartan utmärkta nätstationer om Nacka Energi så önskar.

Exploatören svarar för samtliga med exploateringsavtalets genomförande förenade förrättningskostnader.

§ 5 ALLMÄNNA ANLÄGGNINGAR

Kommunen projekterar och utför de anläggningar och åtgärder som beskrivs i denna paragraf samt i tillhörande "Omfattningsbeskrivning för allmänna anläggningar", bilaga 3. Exploatören bekostar samtliga allmänna anläggningar inom detaljplanen.

Tidpunkt för upphandling och utförande av arbeten ska ske i samråd med Exploatören.

För projektering och utförande av samtliga i avtalets ingående delar gäller krav och föreskrifter och övriga branschspecifika föreskrifter tillsammans med den standard som tillämpas inom Kommunen.

I "Miljöredovisning", bilaga 4 angivna åtgärder och därmed förknippade kontrollprogram ska följas.

I det fall bygglov, marklov eller rivningslov krävs för allmänna anläggningar ansöker Kommunen om detta. Exploatören bekostar samtliga med loven förenade kostnader.

Exploatören bekostar nödvändiga trafikanordningsplaner och skytplan för utbyggnaden av de allmänna anläggningarna.

§ 6 ANLÄGGNINGAR OCH BEBYGGELSE PÅ KVARTERSMARK

Anläggningar på kvartersmark ska följa ”Gestaltningsprogram”, bilaga 5.

Dagvatten inom kvartersmark skall omhändertas med lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD). Dagvattenhanteringen skall följa de åtgärder som finns angivna i ”PM Teknisk försörjning VA och FV”, bilaga 6.

För områden med mer än 20 parkeringsplatser krävs oljeavskiljare.

Borttagning och ersättning av befintliga transformatorstationer, norr om Östra Finnbonavägen och öster om tjänstemannavillorna utförs av exploatören och bekostas även av exploatören. Detta inkluderar schakt och fyllning. Flyttning eller ändringar av befintliga elkablar och transformatorstationer samt tillfälliga anläggningar för till exempel byggström under genomförandet bekostas av exploatören.

Exploatören är skyldig att redovisa hur krav enligt ”Miljöredovisning”, bilaga 4 kommer att och har uppfyllts.

Även myndigheters krav för transport, hantering och förvaring av explosiva ämnen likt arbetskydd i samband med hantering och utförandet av sprängarbeten skall följas. Likaså skall Exploatören ansöka om samtliga nödvändiga tillstånd som fordras i samband med dessa arbeten.

Vegetation som kan påverkas av exploateringen ska skyddas på det sätt som anges i ”Skydd av vegetation”, bilaga 7.

§ 7 PARKERINGSYTA

Exploatören ansvarar för utbyggnad av nya parkeringsplatser enligt detaljplanen för fastigheten Sicklaön 37:46 och bekostar densamma.

Exploatören ansvarar för att erforderliga fastighetsrätsliga åtgärder som krävs för parkeringarna mellan Exploatören och ägaren av Sicklaön 37:46 utförs enligt § 4.

I det fall omläggning av befintliga ledningar inom planerat område för parkering erfordras bekostas detta av exploatören.

§ 8 ÖSTLIG FÖRBINDELSE

Exploatören är medveten om att Östlig förbindelse, som tidigare kallades Österleden, utgör ett riksintresse för kommunikation vilket innebär att hänsyn till detta måste tas i samband med genomförandet av detaljplanen. Bilaga 1B redovisar lägsta schaktdjup för byggnation med hänsyn till befintlig dagvatten- och avloppstunnel samt framtida tunnelreservat för Östlig förbindelse.

Även om ett beslut ännu inte är fattat för utbyggnad av denna förbindelsedel måste Exploatören anpassa sig till det reservat som återfinns för Östlig Förbindelse inom Danvikshem samt vidta åtgärder på ny bebyggelse för att inte försvara utbyggnad av tunnel. Utöver att Exploatören måste anpassa sig till lägsta schaktdjupt innebär det också att byggnaderna måste förses med stomljudsdämpning för att säkerställa att stomljudsnivåerna understiger 45dBA vid eventuellt kommande bergborrning för Östlig förbindelse.

Ingen ersättning skall utgå till exploatören eller framtida fastighetsägare för störningarna, i samband med utbyggnaden av Östliga förbindelse, vars uppkomst härrör till brister i ovannämnda bullerskyddsåtgärder.

§ 9 UPPLAGSPLATS OCH VEGETATION

Exploatören äger inte rätt att utan tillstånd nyttja Kommunens mark för upplag eller annat ändamål som står i samband med områdets bebyggande. Sådan mark får inte heller utan tillstånd nyttjas som parkeringsplats av anställd hos Exploatören eller av denne anlitad entreprenör.

§ 10 UTBYGGNADSORDNING / TIDPLAN/ETAPPINDELNING

Bebyggnelse och anläggningar på kvartersmark planeras byggs ut i den ordning som är uppställd i ”PM Finnbodaberget genomförande bygg”, bilaga 8.

Bullerskydd under byggtiden skall beaktas med hänsyn till redan befintliga boende i området. Åtgärder som finns angivna i bilaga 8, ”PM Finnbodaberget genomförande bygg”, för att minska och skydda mot buller under byggtiden, skall följas.

I och med att området försörjs av endast en väg, Östra Finnbodavägen, samt att vägens stödmur är i sådant osäkert skick att den riskerar att haverera under byggtiden måste allmänna anläggningar som garanterar vägens hållbarhet vara klara innan byggnationen på kvartersmark startar.

§ 11 BYGGTRAFIK

Byggtrafik skall försörja området på det sätt som skrivits i ”PM Finnbodaberget genomförande bygg”, bilaga 8.

§ 12 SAMORDNING

Kommunens och Exploatörens arbeten ska samordnas. Exploatören ska presentera en projektgrupp för Kommunens projektledare och projektgrupp så att samordning kan ske

Samordningen ska ske i tid så att entreprenadarbeten på allmänna platsmark respektive kvartersmark inte krockar. En gemensam tidplan för dessa arbeten ska tas fram senast när detaljplanen vunnit laga kraft.

Då området endast försörjs via en väg, Östra finnbodavägen, måste den vara framkomlig under hela utbyggnaden.

Samordning ska även ske vad gäller projektering och upphandlingsunderlag så att anläggningar på kvartersmark och allmän platsmark är synkroniserade vad avser läge och höjd.

§ 13 ETABLERING

Etablering för Exploatörens entreprenör/-er ska ske inom kvartersmark.

I samband med att kommunen bygger ut de nödvändiga allmänna anläggningarna för ett genomförande av detaljplanen upplåter Exploatören vid behov kvartersmark för etableringsyta åt kommunens entreprenör/-er.

§ 14 ERSÄTTNING

Ersättning för utbyggnaden av allmänna anläggningar

Exploatören ersätter Kommunen ekonomiskt för Kommunens samtliga åtaganden enligt detta avtal. Exploatören ska ersätta Kommunen för upphandling, projektering, byggledning, samordning, utbyggnad, besiktning samt Kommunens interna administrationskostnader i samband med projektet och utbyggnaden av de allmänna anläggningarna. Exploatören ersätter Kommunen för den verkliga kostnaden. För Kommunens interna administrativa arbete, t ex projektledning, samordning och granskning ersätter Exploatören Kommunen enligt för varje tidpunkt gällande timpriser.

Kommunen debiterar Exploatören enligt löpande räkning mot redovisade timlistor och enligt vid varje tidpunkt gällande timpriser. Timpriserna är exklusive moms. Dessutom tillkommer Kommunens verifierade utlägg såsom entreprenadfakturor och konsultfakturor. Ersättningen betalas efter fakturering från Kommunen.

Exploatören har rätt att delta på bygg- och ekonomimöten mellan kommunen och entreprenören.

Ersättning av skada på allmänna anläggningar

Om Exploatörens entreprenör kör sönder eller på annat sätt förstör allmänna anläggningar som är befintliga eller under pågående byggnation återställer Kommunen dessa. Kostnaden för återställandet debiteras Exploatören.

Utredningar och åtgärder under pågående byggnation

Om det vid pågående byggnation av allmänna anläggningar krävs utredningar, till exempel av arkeologisk och miljörelaterad art, samt åtgärder till följd av dessa, ska Kommunen handla upp utredningar och eventuella åtgärder. Kommunen debiterar Exploatören kostnaderna.

§ 15 MEDFINANSIERING

Som medfinansiering till den övergripande trafikinfrastruktur som krävs till området, erlägger Exploatören till Kommunen åttahundra (800:-) kr/kvm ljus BTA. Bidraget utgår från framtagna uppskattning för detaljplaneförslagets sammantagna nybyggnation av ljus BTA, i enlighet med bilaga 9, men fastställs definitivt av kommande bygglovssökan.

Betalning skall ske för den etapp som fått laga kraftvunnet bygglov.

Ersättningen betalas mot faktura och skall uppräknas med KPI för 2014-02-01 och fram till betalningstillfället.

§ 16 VA-ANLÄGGNINGSAVGIFT

Exploatören ska till Kommunen erlägga anläggningsavgift för VA enligt vid varje tidpunkt gällande VA-taxa.

§ 17 GATUKOSTNADER

Har Exploatören fullgjort sina förpliktelser enligt detta avtal, avstår Kommunen från ytterligare ersättning för gatukostnad och bidrag till gemensamma anläggningar för detaljplaneområdet. Detta gäller inte ersättning för förbättring och nyanläggning av gata och annan allmän plats med tillhörande anordningar, som kan komma att krävas i framtiden.

§ 18 DRÖJSMÅLSRÄNTA

Erlägger inte Exploatören ersättningar och viten enligt detta och tillhörande avtal i rätt tid utgår dröjsmålsränta motsvarande en räntesats som med åtta (8) procentenheter överstiger Sveriges Riksbanks vid varje tidpunkt gällande referensränta.

§ 19 SÄKERHET

För fullgörandet av Exploatörens skyldigheter enligt detta avtal ska Exploatören ställa säkerhet i form som Kommunen godkänner. Säkerheten ska uppgå till tjugosex miljoner (26 000 000:-) kronor. Säkerheten kan nedskrivas i förhållande till erlagda ersättningar och utfört arbete, tio procent av säkerheten ska dock vara kvar till godkänd slutbesiktning av allmänna anläggningar enligt § 5. Huruvida nedsättning är möjlig i det skede som önskemål inkommer från Exploatören, värderas av Kommunen och beslutas av Mark- och exploateringschefen. Säkerheten ska överlämnas till Kommunen senast klockan 10 den dag då detta avtal ska tas upp för beslut i Nacka kommuns Kommunstyrelse.

§ 20 KARTUNDERLAG ENSKILDA ANLÄGGNINGAR OCH BYGGNADER

Exploatören förbinder sig att senast tre veckor efter färdigställande av enskilda anläggningar och byggnader inom kvartersmark skicka in detaljmätning och lägeskontroller omfattande samtliga förekommande detaljer. Gäller för respektive etapp. Anvisningar för hur inmätningarna ska redovisas framgår av "Leveransanvisningar för relationshandlingar" bilaga 10. Exempel på vad som ska redovisas är byggnader (utvändigt), gång- och cykelbanor, trappor, vägkanter, parkeringsplatser, vägräcken, markhöjder, väghöjder, lekplatser, planteringar, träd, parkbänkar, sländer, staket, murar, lyktstolpar, va, el- eller andra kabelledningar.

Syftet med att leverera dessa inmätningar är att Kommunens primärkarta ska kunna uppdateras.

I det fall detta ej sker har Kommunen rätt att utföra inmätningen på Exploatörens bekostnad.

§ 21 STOMPUNKTER

I de fall som stompunkter förstörs eller måste tas bort i samband med exploateringen är Exploatören skyldig att omgående informera Kommunen. Kommunens samtliga kostnader för nya punkter ska ersättas av Exploatören.

§ 22 TVIST

Tvist angående tolkning och tillämpning av detta avtal ska avgöras av allmän domstol enligt svensk rätt och på Kommunens hemort.

§ 23 KONTAKTORGAN

Exploatören ska kontinuerligt samråda med Kommunen under tiden från lagakraftvunnen detaljplan fram till färdigställd exploatering.

Kommunens kontaktorgan vad gäller detta avtal är mark- och exploateringsenheten.

För myndighetsfrågor hänvisas till respektive myndighet. För tolkning av gestaltningsprogrammet hänvisas till Kommunens planenhet och bygglovenhet.

Eventuella ändringar eller tillägg till detta avtal beslutas av kommunstyrelsen. Ändringar eller tillägg av mindre karaktär beslutas av mark- och exploateringschefen enligt delegationsordning.

§ 24 ÖVERLÅTELSE FASTIGHET

För fastighet eller del av fastighet som överläts är Exploatören fortfarande bunden av åtagandena i detta avtal.

Exploatören förbinder sig att överföra samtliga befintliga avtalsservitut samt de avtalsservitut som ingås i samband med detta avtal på ny ägare av överlåten mark.

§ 25 ÖVERLÅTELSE AV AVTALET

Detta avtal får inte utan Kommunens, genom kommunstyrelsen, skriftliga medgivande överlätas på annan.

§ 26 OMBILDNING AV FASTIGHETEN

Fastigheten Sicklaön 37:77 avses genom fastighetsbildning delas upp mellan delägarna HSB Bostad AB och HSB Stockholm ekonomiska förening i två lotter. Den ena lotten omfattar del av fastigheten som är bebyggd med en befintlig hyresfastighet. Denna del, som kommer att tilldelas HSB Stockholm ekonomiska förening, berörs inte av kommande exploatering enligt detta exploateringsavtal. Den andra lotten avser de delar av fastigheten som avses exploateras i enlighet med kommande detaljplan. Denna del kommer att tilldelas HSB Bostad AB.

Fastighetsbildning enligt föregående stycke får genomföras utan hinder av vad som anges i §§ 25 och 26. Efter genomförd fastighetsbildning gäller detta exploateringsavtal för den nya fastighet som omfattar exploateringsdelen av nuvarande fastigheten Sicklaön 37:77. När fastighetsbildningen vunnit laga kraft upphör HSB Stockholm ekonomiska förening att vara part i detta exploateringsavtal.

Detta avtal är upprättat i tre likalydande exemplar varav parterna tagit var sitt.

Nacka den den
För Nacka kommun

.....
Mats Gerdau, Kommunstyrelsens
ordförande

.....
Ulf Crichton, Mark- och exploateringschef
Bevittnas

.....
Bevittnas

..... den
För HSB Stockholm Ekonomisk Förening

.....
Bevittnas

EXPOATERINGSAVTAL FÖR DANVIKSHEM II SICKLAÖN 37:42

§ 1 PARTER

Mellan Nacka kommun genom dess kommunstyrelse, nedan kallad Kommunen, och Stiftelsen Danviks Hospital (org.nr. 814000-0129), nedan kallad Exploatören, träffas följande exploateringsavtal avseende fastigheten Sicklaön 37:42, Västra Sicklaön, Nacka kommun.

§ 2 DETALJPLAN OCH ÖVRIGA HANDLINGAR

Exploateringen avser nybyggnation av vårdboende omfattande cirka 30 platser i gruppboende samt en utbyggnadsreserv om cirka 30 platser. Som grund för exploateringen ligger förslag till detaljplan för Sicklaön 37:42 m.fl. Danvikshem, i Nacka kommun, upprättad i november 2012, reviderad i januari 2013 samt justerad i maj 2013, se bilaga 1A och 1B.

Till avtalet hör följande handlingar:

Bilaga 1A+1B	Förslag till detaljplan med bestämmelser och beskrivningar (beskrivningarna biläggs ej avtalet).
Bilaga 2	ANSÖKAN och ÖVERENSKOMMELSE om fastighetsreglering och servitut för SICKLAÖN 37:42.
Bilaga 3	Gestaltningsprogram
Bilaga 4	Miljöredovisning
Bilaga 5	PM Teknisk försörjning VA och FV
Bilaga 6	Skydd av vegetation
Bilaga 7	Nacka kommuns skattereservation 09 med vite
Bilaga 8	Leveransanvisningar för relationshandlingar

§ 3 ALLMÄNNA FÖRUTSÄTTNINGAR

Övriga villkor i detta avtal träder i kraft först när följande krav är uppfyllda

- Nacka kommunfullmäktige senast 2014-12-31 beslutar att ingå detta avtal genom beslut som vinner laga kraft
- Nacka kommunfullmäktige senast 2014-12-31 antar förslaget till detaljplan genom beslut som vinner laga kraft

Uppfylls inte dessa krav upphör avtalet utan ersättning för någondera part.

§ 4 FASTIGHETS RÄTTS LIGA ÅTGÄRDER

Marköverlåtelser mellan Exploatören och Kommunen regleras i separat avtal, bilaga 2: "ANSÖKAN och ÖVERENSKOMMELSE om fastighetsreglering och servitut för SICKLAÖN 37:42"

Exploatören upplåter servitut för slänt på de områden markerade med z i detaljplanen och enligt bilaga 2.

Servitutsavtalet kan även utgöra överenskommelse för bildande av officialservitut.

Exploatören upplåter ledningsrätt för Kommunens dagvattenledning inom markerat område enligt bilaga 2.

Ansvar gällande ansökan och fördelning av kostnader regleras i bilaga 2.

Exploatören svarar för samtliga med exploateringsavtalets genomförande förenade förrättningskostnader.

§ 5 ANLÄGGNINGAR OCH BEBYGGELSE PÅ KVARTERSMARK

Anläggningar på kvartersmark ska följa "Gestaltningsprogram", bilaga 3.

I "Miljöredovisning", bilaga 4 angivna åtgärder och därmed förknippade kontrollprogram ska följas.

Dagvatten inom kvartersmark skall omhändertas med lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD). Dagvattenhanteringen skall följa de åtgärder som finns angivna i "PM Teknisk försörjning VA och FV", bilaga 5.

För områden med mer än 20 parkeringsplatser krävs oljeavskiljare.

Exploatören ansvarar för att säkerställa allmänhetens säkerhet vid kaj belägen inom fastigheten Sicklaön 37:42 genom att antingen rusta upp den eller ta bort den permanent.

Exploatören är skyldig att redovisa hur krav enligt MKB och miljöprogram kommer att och har uppfyllts.

Även myndigheters krav för transport, hantering och förvaring av explosiva ämnen likt arbetskydd i samband med hantering och utförandet av sprängarbeten skall följas. Likaså skall Exploatören ansöka om samtliga nödvändiga tillstånd som fordras i samband med dessa arbeten.

Vegetation som kan påverkas av exploateringen ska skyddas på det sätt som anges i ”Skydd av vegetation”, bilaga 6.

§ 6 ÖSTLIG FÖRBINDELSE

Exploatören är medveten om att Östlig förbindelse, som tidigare kallades Österleden, utgör ett riksintresse för kommunikation vilket innebär att hänsyn till detta måste tas i samband med genomförandet av detaljplanen. Bilaga 1B redovisar lägsta schaktdjup för byggnation med hänsyn till befintlig dagvatten- och avloppstunnel samt framtida tunnelreservat för Östlig förbindelse.

Även om ett beslut ännu inte är fattat för utbyggnad av denna förbindelsedel måste Exploatören anpassa sig till det reservat som återfinns för Östlig Förbindelse inom Danvikshem samt vidta åtgärder på ny bebyggelse för att inte försvåra utbyggnad av tunnel. Utöver att Exploatören måste anpassa sig till lägsta schaktdjupt innebär det också att byggnaderna måste förses med stomljudsdämpning för att säkerställa att stomljudsnivåerna understiger 45dBA vid eventuellt kommande bergborrning för Östlig förbindelse.

Ingen ersättning skall utgå till exploatören eller framtidens fastighetsägare för störningarna, i samband med utbyggnaden av Östliga förbindelse, vars uppkomst härrör till brister i ovannämnda bullerskyddsåtgärder.

§ 7 UPPLAGSPLATS OCH VEGETATION

Exploatören äger inte rätt att utan tillstånd nyttja Kommunens mark för upplag eller annat ändamål som står i samband med områdets bebyggande. Sådan mark får inte heller utan tillstånd nyttjas som parkeringsplats av anställd hos Exploatören eller av denne anlitad entreprenör.

§ 8 SAMORDNING

Kommunens och Exploatörens arbeten ska samordnas. Exploatören ska presentera en projektgrupp för Kommunens projektledare och projektgrupp så att samordning kan ske.

Samordningen ska ske i tid så att entreprenadarketen på allmänna platsmark respektive kvartersmark inte krockar. En gemensam tidplan för dessa arbeten ska tas fram senast när detaljplanen vunnit laga kraft.

Då området endast försörjs via en väg, Östra finnbodavägen, måste den vara framkomlig under hela utbyggnaden.

§ 9 ETABLERING

Etablering för Exploatörens entreprenör/-er ska ske inom kvartersmark.

I samband med att kommunen bygger ut de nödvändiga allmänna anläggningarna för ett genomförande av detaljplanen upplåter Exploatören vid behov kvartersmark för etableringsyta åt kommunens entreprenör/-er.

§ 10 SVARTARBETE

Exploatören är skyldig att uppfylla kraven i ”Nacka kommuns skattereservation 09 med vite”, bilaga 7.

§ 11 ERSÄTTNING

Ersättning av skada på allmänna anläggningar

Om Exploatörens entreprenör kör sönder eller på annat sätt förstör allmänna anläggningar som är befintliga eller under pågående byggnation återställer Kommunen dessa. Kostnaden för återställandet debiteras Exploatören.

§ 12 VA-ANLÄGGNINGSAVGIFT

Exploatören ska till Kommunen erlägga anläggningsavgift för VA enligt vid varje tidpunkt gällande VA-taxa.

§ 13 GATUKOSTNADER

Har Exploatören fullgjort sina förpliktelser enligt detta avtal, avstår Kommunen från ytterligare ersättning för gatkostnad och bidrag till gemensamma anläggningar för detaljplaneområdet. Detta gäller inte ersättning för förbättring och nyanläggning av gata och annan allmän plats med tillhörande anordningar, som kan komma att krävas i framtiden.

§ 14 DRÖJSMÅLSRÄNTA

Erlägger inte Exploatören ersättningar och viten enligt detta och tillhörande avtal i rätt tid utgår dröjsmålsränta motsvarande en räntesats som med åtta (8) procentenheter överstiger Sveriges Riksbanks vid varje tidpunkt gällande referensränta.

§ 15 KARTUNDERLAG ENSKILDA ANLÄGGNINGAR OCH BYGGNADER

Exploatören förbinder sig att senast tre veckor efter färdigställande av enskilda anläggningar och byggnader inom kvartersmark skicka in detaljmätning och lägeskontroller omfattande samtliga förekommande detaljer. Anvisningar för hur inmätningarna ska redovisas framgår av ”Leveransanvisningar för relationshandlingar” bilaga 8. Exempel på vad som ska redovisas är byggnader (utvändigt), gång- och cykelbanor, trappor, vägkanter, parkeringsplatser, vägräcken, markhöjder, väghöjder, lekplatser, planteringar, träd, parkbänkar, sländer, staket, murar, lyktstolpar, va, el- eller andra kabelledningar.

Syftet med att leverera dessa inmätningar är att Kommunens primärkarta ska kunna uppdateras.

I det fall detta ej sker har Kommunen rätt att utföra inmätningen på Exploatörens bekostnad.

§ 16 STOMPUNKTER

I de fall som stompunkter förstörs eller måste tas bort i samband med exploateringen är Exploatören skyldig att omgående informera Kommunen. Kommunens samliga kostnader för nya punkter ska ersättas av Exploatören.

§ 17 TVIST

Tvist angående tolkning och tillämpning av detta avtal ska avgöras av allmän domstol enligt svensk rätt och på Kommunens hemort.

§ 18 KONTAKTORGAN

Exploatören ska kontinuerligt samråda med Kommunen under tiden från lagakraftvunnen detaljplan fram till färdigställd exploatering.

Kommunens kontaktorgan vad gäller detta avtal är mark- och exploateringsenheten.

För myndighetsfrågor hänvisas till respektive myndighet. För tolkning av gestaltningsprogrammet hänvisas till Kommunens planenhet och bygglovenhet.

Eventuella ändringar eller tillägg till detta avtal beslutas av kommunstyrelsen. Ändringar eller tillägg av mindre karaktär beslutas av mark- och exploateringschefen enligt delegationsordning.

§ 19 ÖVERLÄTELSE FASTIGHET

För fastighet eller del av fastighet som överläts är Exploatören fortfarande bunden av åtaganden i detta avtal.

Exploatören förbinder sig att överföra samtliga befintliga avtalsservitut samt de avtalsservitut som ingås i samband med detta avtal på ny ägare av överlåten mark.

§ 20 ÖVERLÄTELSE AV AVTALET

Detta avtal får inte utan Kommunens, genom kommunstyrelsen, skriftliga medgivande överlätas på annan.

Detta avtal är upprättat i två likalydande exemplar varav parterna tagit var sitt.

Nacka den
För Nacka kommun

..... den
För Stiftelsen Danviks Hospital

.....
Mats Gerdau, Kommunstyrelsens
ordförande

.....
Ulf Crichton, Mark- och exploateringschef

Bevittnas

Bevittnas

16 juni 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
 Kommunstyrelsen

§ 152

Dnr KFKS 1996/82-214

**Detaljplan för Danvikshem, Sicklaön 37:42 m.fl.
fastigheter på Västra Sicklaön**
Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att ärendet bordläggs med hänvisning till stadsutvecklingsutskottets beslut den 13 maj 2014 återremittera förslagen till exploateringsavtal för omarbeitning i enlighet med det reviderade planförslaget.

Ärende

Förslaget till detaljplan för Danvikshem innebär att området kan kompletteras med ca 100 nya lägenheter i bostäder för åldersgruppen 55+, 8 lägenheter i parhus och 30-60 nya platser i gruppboende. Östra Finnbadvägen rustas upp och byggs ut med kommunalt VA och gångbana. Värdefull kulturmiljö, naturmark och landskapsbild skyddas och bevaras.

Ett detaljplaneprogram antogs av kommunstyrelsen i maj 2004 och samtidigt fattades beslut om att påbörja planarbete för delområde Danvikshem. Ett första samråd kring detaljplan hölls kring årsskiftet 2005-2006. Länsstyrelsen hade synpunkter på att bebyggelsen i den östra delen kunde innebära skada på riksintresset. De boende var kritiska till exploateringsgraden och tillgången till rekreationsytan. Efter samrådet avbröts planarbetet, på markägarens begäran. Det var en följd av att områdesnämnden Sicklaön beslutat om en ny inriktning med en lägre exploateringsgrad.

Planarbetet återupptogs igen under 2009. Ett andra samråd hölls hösten 2011 med en betydligt lägre exploateringsgrad och större hänsyn till riksintresset för kulturmiljön. Efter samrådet skedde en rad revideringar, bland annat sänkes de Södra husen en vaning. Detaljplanen ställdes ut mellan den 20 februari 2013 och 22 mars 2013. Under utställningen kom 19 yttranden in. Myndigheter och kommunala nämnder har inga invändningar medan boende i närområdet fortfarande har invändningar främst mot ny bebyggelse på platan och vid Övre Varis. Några förändringar av planförslaget har inte genomförts efter utställningen. I planhandlingarna har endast några mindre redaktionella ändringar gjorts.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden har tillstyrkt planförslaget och föreslår att kommunfullmäktige planförslaget antas. Detaljplanen bedöms inte innebära betydande miljöpaverkan.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsen den 2 juni 2014 § 127

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 13 maj 2014 § 120

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden den 12 juni 2013 § 170

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

16 juni 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Planenhetens tjänsteskrivelse den 22 maj 2013

Utlåtande

Detaljplanekarta, 2 delar

Planbeskrivning

Genomförandebeskrivning

Miljöredovisning

Gestaltningsprogram

Till denna tjänsteskrivelse fogas karta samt översikt över kommunala beslut, se nedan.

Tryck på länken nedan eller gå in på hemsidan där handlingar som hör till ärendets tidigare skeden finns:

http://www.nacka.se/web/bo_bygga/projekt/sickla_karta/danvikshem/Sidor/default.aspx

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsen den 2 juni 2014 § 127

Kommunstyrelsen beslutade att bordlägga ärendet.

Beslut i kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 13 maj 2014 § 120

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.
Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta planförslaget med undantag för
platåområdet med parvillorna och parkeringsplatsen för fastigheten Sicklaön 37:46.

Beslut i miljö- och stadsbygnadsnämnden den 12 juni 2013 § 170

Miljö- och stadsbygnadsnämnden tillstyrkte planförslaget och hemställer hos
kommunfullmäktige att planförslaget antas.

Yrkanden

Mats Gerdau (M) yrkande att ärendet bordläggs med hänvisning till
stadsutvecklingsutskottets beslut den 13 maj 2014 återremittera förslagen till
exploateringsavtal för omarbetning i enlighet med det reviderade planförslaget.

Beslutsgång

Kommunstyrelsen beslutade i enlighet med Mats Gerdaus yrkande.

Protokollsanteckningar

Khashayar Farmanbar (S) lät anteckna följande för Socialdemokraternas
kommunstyrelsegrupp.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

16 juni 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

"Det är anmärkningsvärt att ärendet återigen finns på kommunstyrelsens dagordning. KSSU har fattat beslut om återemittering av exploateringsavtalet och det är ett märkligt beteende att fortsätta ta upp denna punkt utan att respektera det fattade beslutet. Vidare tycker vi att det är imperativt att allt underlag är med och är väldigt förvånade att protokollet från KSSU med detta beslut inte följe med i underlaget, och ser fram emot bättreng av detta."

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

13 maj 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 120

Dnr KFKS 1996/82-214

Detaljplan för Danvikshem, Sicklaön 37:42 m.fl. fastigheter på Västra Sicklaön

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta planförslaget med undantag för platåområdet med parvillorna och parkeringsplatsen för fastigheten Sicklaön 37:46.

Ärende

Förslaget till detaljplan för Danvikshem innebär att området kan kompletteras med ca 100 nya lägenheter i bostäder för åldersgruppen 55+, 8 lägenheter i parhus och 30-60 nya platser i gruppboende. Östra Finnbonvägen rustas upp och byggs ut med kommunalt VA och gångbana. Värdefull kulturmiljö, naturmark och landskapsbild skyddas och bevaras.

Ett detaljplaneprogram antogs av kommunstyrelsen i maj 2004 och samtidigt fattades beslut om att påbörja planarbete för delområde Danvikshem. Ett första samråd kring detaljplan hölls kring årsskiftet 2005-2006. Länsstyrelsen hade synpunkter på att bebyggelsen i den östra delen kunde innebära skada på riksintresset. De boende var kritiska till exploateringsgraden och tillgången till rekreationsytor. Efter samrådet avbröts planarbetet, på markägarens begäran. Det var en följd av att områdesnämnden Sicklaön beslutat om en ny inriktning med en lägre exploateringsgrad.

Planarbetet återupptogs igen under 2009. Ett andra samråd hölls hösten 2011 med en betydligt lägre exploateringsgrad och större hänsyn till riksintresset för kulturmiljön. Efter samrådet skedde en rad revideringar, bland annat sänkes de Södra husen en våning. Detaljplanen ställdes ut mellan den 20 februari 2013 och 22 mars 2013. Under utställningen kom 19 yttranden in. Myndigheter och kommunala nämnder har inga invändningar medan boende i närområdet fortfarande har invändningar främst mot ny bebyggelse på platån och vid Övre Varis. Några förändringar av planförslaget har inte genomförts efter utställningen. I planhandlingarna har endast några mindre redaktionella ändringar gjorts.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden har tillstyrkt planförslaget och föreslår att kommunfullmäktige planförslaget antas. Detaljplanen bedöms inte innebära betydande miljöpåverkan.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

13 maj 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

Stadsutvecklingsutskottet beslutar i ärendet att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta planförslaget med undantag för platåområdet med parvillorna och parkeringsplatsen för fastigheten Sicklaön 37:46.

Handlingar i ärendet

Miljö- och stadsbygnadsnämnden den 12 juni 2013 § 170

Planenhetens tjänsteskrivelse den 22 maj 2013

Utlåtande

Detaljplanekarta, 2 delar

Planbeskrivning

Genomförandebeskrivning

Miljöredovisning

Gestaltningsprogram

Till denna tjänsteskrivelse fogas karta samt översikt över kommunala beslut, se nedan.

Tryck på länken nedan eller gå in på hemsidan där handlingar som hör till ärendets tidigare skeden finns:

http://www.nacka.se/web/bo_bygga/projekt/sickla_karta/danvikshem/Sidor/default.asp

X

Ärendets tidigare behandling**Beslut i miljö- och stadsbygnadsnämnden den 12 juni 2013 § 170**

Miljö- och stadsbygnadsnämnden tillstyrkte planförslaget och hemställer hos kommunfullmäktige att planförslaget antas.

Yrkanden

Mats Gerdau (M) yrkade, med instämmande av Cathrin Bergensträhle (M), bifall till miljö- och stadsbygnadsnämndens förslag.

Stefan Saläng (FP) yrkade, med instämmande av Majvie Swärd (S), Anders Tiger (KD) och Hans Peters (C) bifall till miljö- och stadsbygnadsnämndens förslag med undantag för platåområdet med parvillorna och parkeringsplatsen för fastigheten Sicklaön 37:46.

Beslutsgång

Ordföranden fann att stadsutvecklingsutskottet hade beslutat i enlighet med hans eget yrkande att bifalla miljö- och stadsbygnadsnämndens förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

13 maj 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

Votering begärdes och verkställdes.

Följande röstade för att bifalla Mats Gerdau's yrkade.

Cathrin Bergenstråhle (M), Tobias Nässén (M) och Mats Gerdau (M).

Följande röstade för att avslå Mats Gerdau's yrkade.

Stefan Saläng (FP), Hans Peters (C), Anders Tiger (KD), Majwie Swärd (S) och Carl-Magnus Grenninger (S).

Med 5 röster mot 3 beslutade stadsutvecklingsutskottet avslå Mats Gerdau's yrkande och beslutade i enighet med Stefan Salängs yrkande.

Reservationer

Mats Gerdau reserverade sig för Moderaternas stadsutvecklingsutskottsgrupp mot beslutet och ingav följande.

"Det är med stor besvikelse vi konstaterar att övriga partier inte längre står upp för fler bostäder och intäkter till kommunen, utan väljer att bevara en stor parkeringsplats.

Arbetet med att ta fram detaljplanen och exploateringsavtalet har pågått i 12 år och resultaten är en kompromiss mellan olika intressen. Vi tycker att den kompromissen är rimligt avvägd.

Förslaget är en helhet som det inte går att lyfta bort delar från, utan att det får konsekvenser för helheten. Att ta bort parvillorna, vilket övriga partier nu vill, innebär att de ekonomiska förutsättningarna för att kunna genomföra detaljplanen försvinner. Därmed faller HELA projektet. Konsekvensen blir att inget händer i området under flera år, att ca 150 lägenheter inte byggs, att kommunen inte får in 8,6 Mkr i bidrag till tunnelbanan och att väntetiden till äldreboende blir längre. Den påstådda "naturen" som övriga partier vill bevara är i själva verket parkeringsplatser och en boulebana (som man flyttar). I planförslaget ska de stora fina ekarna bevaras och nya allmäntillgängliga grönytor skapas.

Vi tycker att man som ansvarstagande politiskt parti måste vara konsekvent och långsiktig i sitt agerande. I februari i år ingick fullmäktige, i nära total politisk enighet, ett avtal om tunnelbana som också innebär att Nacka ska bygga minst 13 500 bostäder på västra Sicklaön och bidra till tunnelbanan med 850 miljoner kronor. Avsikten är att detta bidrag ska finansieras med exploateringsbidrag för nya byggrätter. Nu, när det första konkreta ärendet kommer upp om att förverkliga de nya bostäderna och få in 8,6 Mkr i tunnelbanebidrag, så backar övriga partier. S och MP röstade t ex för planen i miljö- och stadsbyggnadsnämnden, men har nu bytt fot.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

13 maj 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

För oss moderater är det grundläggande att ta ett långsiktigt ansvar för att få fram nya bostäder, ny kollektivtrafik i form av tunnelbanan och att ta ansvar för kommunens ekonomi. Därför reserverat vi oss mot beslutet att inte ingå den överenskommelse som efter många års arbete har förhandlats fram med våra samarbetspartners kring utvecklingen av Danvikshemsområdet.”

Protokollsanteckningar

Christina Ståldal (NL) lät anteckna följande.

”Nackalistan anser att den nya planen för Danvikshem är en klar förbättring. Ändå så stöder vi de kritiska synpunkter på byggande av parhus som FP m.fl. partier har framfört. Det är viktigt att så lite skymmande exploateringar som möjligt görs på denna yta som delvis används av de boende som ett slags park. Kustområdet och utsikten är av riksintresse och måste hanteras ytterst varsamt. Inte minst med tanke på att naturytan är så förhållandevis liten. Sprängningar i berget måste analyseras före verkställande med tanke på bergets dåliga kvalitet.”

Majvie Swärd lät anteckna följande för Socialdemokraternas stadsutvecklingsutskottsgrupp.

”Vi anser att platån inte ska bebyggas då denna är ett mycket viktigt område för rekreation för de boende i området och de tillkommande 150-200 äldre boende som det planeras för. I det mycket kuperade området är det svårt att hitta platser som är lätt att nå för alla. Det finns ett riksintresse för den norra kusten och de värdefulla ekar som finns i området, vilket är ett ytterligare skäl till att platån inte ska bebyggas. Dessutom passar de fyra parhusen inte alls in i den nuvarande miljön.”

Rolf Wasteson (V) lät anteckna följande.

”Det är med tillfredsställelse som Vänsterpartiet konstaterar att detaljplaneförslagets pavillor på platån nu kommer att utgå. Det är orimligt att bygga småhus i ett så citynära läge när Nackas stadsbyggnadsprincip för västra Sicklaön är att bygga stad. Platån bör först och främst utnyttjas som rekreationsyta för de boende i området.

Vi beklagar att planeringen av området inte samordnats med omgivningen för att binda ihop det med Finnbona-området. Det här är ytterligare ett område som exploateras på den enskilda fastighetsägarens önskemål utan att i någon större utsträckning ta in kommunens övergripande mål för hur kommunens utveckling.”

Stefan Saläng lät anteckna följande för Folkpartiets stadsutvecklingsutskottsgrupp..

”FP välkomnar huvudsyftet med planförslaget för Danvikshem: tillkomsten av 100-talet seniorlägenheter och det nya omsorgsboendet vid Övre Varis. Vi motsätter oss dock

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

13 maj 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

förlaget att bebygga den östra platån med parvillor med motiveringen att denna del av planförslaget tar i anspråk värdefull natur, påverkar kulturmiljön negativt och förbiser behovet av rekreationsytan i det utökade bostadsområdet.”

Anders Tiger lät anteckna följande.

Danvikshemsplanen är en bra och dessutom viktig plan. Det är värdefullt med seniorbostäder och angeläget med det vårdboende som ingår i planen. Vi stöder detta och kan dessutom tänka oss att utöka antalet bostäder för dessa ändamål.

Det olyckliga är de fyra parvillorna. De är inte angelägna som de övriga delarna av planen. De är dessutom placerade på just den yta som är mest angelägen att tillgängliggöra för allmänheten. Denna yta skulle kunna få mycket attraktiv utformning, till glädje för alla nuvarande och kommande boende i området. Det finns dessutom inte mycket grönytor kvar i seniorboendets närområde.

Parvillorna skulle innebära en privatisering, som för all tid omöjliggör att ytan tillgängliggörs för allmänheten. Villorna hotar också värdefulla ekar inom området.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

2013-06-12

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

§ 170

Dnr KFKS 1996/82 214

Detaljplan för Danvikshem, Sicklaön 37:42 m.fl. fastigheter på Västra Sicklaön, Nacka kommun

Beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden tillstyrker planförslaget och hemställer hos kommunfullmäktige att planförslaget antas.

Ärendet

Förslag till detaljplan för Danvikshem innebär att området kan kompletteras med ca 100 nya lägenheter i bostäder för åldersgruppen 55+, 8 lägenheter i parhus och 30-60 nya platser i gruppboende. Östra Finnbadvägen rustas upp och byggs ut med kommunalt VA och gångbana. Värdefull kulturmiljö, naturmark och landskapsbild skyddas och bevaras.

Ett detaljplaneprogram antogs av kommunstyrelsen i maj 2004 och samtidigt fattades beslut om att påbörja planarbete för delområde Danvikshem. Ett första samråd kring detaljplan hölls kring årsskiftet 2005-2006. Länsstyrelsen hade synpunkter på att bebyggelsen i den östra delen kunde innebära skada på riksintresset. De boende var kritiska till exploateringsgraden och tillgången till rekreationsytor. Efter samrådet avbröts planarbetet, på markägarens begäran. Det var en följd av att områdesnämnden Sicklaön beslutat om en ny inriktning med en lägre exploateringsgrad.

Planarbetet återupptogs igen under 2009. Ett andra samråd hölls hösten 2011 med en betydligt lägre exploateringsgrad och större hänsyn till riksintresset för kulturmiljön. Efter samrådet skedde en rad revideringar, bland annat sänkes de Södra husen en våning. Detaljplanen ställdes ut mellan den 20 februari 2013 och 22 mars 2013. Under utställningen kom 19 yttranden in. Myndigheter och kommunala nämnder har inga invändningar medan boende i närområdet fortfarande har invändningar främst mot ny bebyggelse på platån och vid Övre Varis. Några förändringar av planförslaget har inte genomförts efter utställningen. I planhandlingarna har endast några mindre redaktionella ändringar gjorts.

Planenheten föreslår att miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutar att tillstyrka planförslaget och hemställer hos kommunfullmäktige att planförslaget antas. Detaljplanen bedöms inte innebära betydande miljöpåverkan.

Ekonomiska konsekvenser

Projektet belastar inte kommunal ekonomi. Exploatören bekostar utbyggnad av allmänna anläggningar och utbyggnader inom kvartersmark.

Handlingar i ärendet

Planenhetens tjänsteskrivelse

2013-05-22

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

2013-06-12

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Bilagor:
 Utlåtande
 Detaljplanekarta, 2 delar
 Planbeskrivning
 Genomförandebeskrivning
 Miljöredovisning
 Gestaltningsprogram

Till tjänsteskrivelse fogas karta samt översikt över kommunala beslut, se nedan.
 Tryck på länken nedan eller gå in på hemsidan där handlingar som hör till ärendets tidigare skeden finns:
http://www.nacka.se/web/bo_bygga/projekt/sickla_karta/danvikshem/Sidor/default.aspx

Yrkanden

Pernilla Hsu (M) yrkade, med instämmande av Ingela Birgersson (S), att nämnden skulle besluta i enlighet med förslag till beslut.

Anders Tiger (KD) yrkade, med instämmande av Birgitta Berggren Hedin (FP) och Leif Holmberg (C), att ärendet återremitteras till planenheten för att åstadkomma en delning av detaljplanen och behandla platån med parvillorna i en egen detaljplan.

Leif Holmberg (C) yrkade i andra hand att nämnden skulle avslå förslag till beslut.

Birgitta Berggren Hedin (FP) yrkade att om återremiss beslutades skulle den även innehålla att ett servitut upprättas så att den nuvarande gångpassagen via Danvikshem kan användas fortsättningsvis.

Beslutsgång

Ordföranden ställde proposition på återremissyrkandet och fann att nämnden avslagit återremissyrkandet.

Votering begärdes och verkställdes.

För yrkandet att avslå återremissyrkandet röstade Cathrin Bergensträhle (M), Kaj Nyman (S), Johan Hiller (M), Pernilla Hsu (M), Ingela Birgersson (S), Mats Marnell (MP) och Börje Wessman (M).

För återremissyrkandet röstade Leif Holmberg (C), Anders Tiger (KD) och Birgitta Berggren Hedin (FP).

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

2013-06-12

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Ordföranden konstaterade att voteringen innebar att återremissförslaget avslagits med 7 röster mot 3.

Därefter ställde ordföranden proposition på Pernilla Hsus (M) bifallsyrkande och ställde det mot Leif Holmbergs (C) avlagsyrkande. Nämnden beslutade enligt Pernilla Hsus (M) bifallsyrkande att tillstyrka detaljplanen.

Reservationer

Anders Tiger (KD) lämnade följande reservation till protokollet:

"Jag reserverar mig mot beslutet att godkänna detaljplanen för Danvikshem. Det är ett olyckligt beslut som kommer innehåra privatisering av en synnerligen värdefull del av planområdet, ett område som i stället borde göras tillgängligt för alla. Bygget hotar också värdefulla ekar inom området."

Beslutet riskerar dessutom att försena genomförandet av övriga delar av detaljplanen, framför allt på grund av förväntade överklaganden, som kunde ha undvikts genom en delning av planen."

Leif Holmberg (C) lämnande följande reservation till protokollet:

"Centerpartiet anser att planförslaget för Danvikshem inte tar tillräcklig hänsyn till riksintresset för norra kusten och till ekarna på platån. Vi yrkade därför att planen skulle återremitteras eller i andra hand avslås. Då vi inte fick gehör för beslutet reserverar vi oss."

Birgitta Berggren Hedin (FP) lämnande följande reservation till protokollet:

"Folkpartiet är oförändrat kritiskt till den del av detaljplanen som omfattar de fyra parvillorna och anser att övervägande skäl talar för att dessa borde ha exkluderats från detaljplanen. Därmed skulle Nackas norra kust lämnas utan ytterligare påverkan. Genom tillkomsten av de nya seniorlägenheterna kommer ytterligare ca 150-200 äldre personer att behöva ta i anspråk fria ytor i närområdet för promenader, samvaro och rekreation. Även detta stöder behovet av att lämna området obebyggt."

Kommunikationen till och från seniorbostäderna utgör en fara för de boende. En lutning på 10-12% är inte en lämplig gångväg för äldre personer; i vart fall inte på vintern. Att i ljuset av det nu stänga av den yttre gångpassagen, som hittills funnits över Danvikshem, gynnar inte säkerheten för de äldre. Nya ansträngningar bör tas för att åstadkomma en servitutslösning."

Protokollsanteckningar

Ronald Eriksson (V) gjorde följande anteckning till protokollet:

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

2013-06-12

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

”Området som detta ärende berör är en mindre del av ett större område som enligt kommunens översiksplan ska vara tät stadsbebyggelse. Problemet med det är att det finns olika tolkningar av detta.

Vänsterpartiet anser att det bör ske en gemensam sammanhängande planering av hela nordvästra Nacka och samarbeta med Stockholms kommun i syfte att skapa en tät sammanhängande stadsmiljö som fungerar väl ur alla aspekter. Planeringen ska naturligtvis ske i nära samarbete med de som redan bor i området.

Att bygga lyxvillor i detta område är inte förenligt med ovanstående intentioner. Planeringen och byggnation i detta område bör ske utifrån de grundläggande ovannämnda intentioner.”

.....

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

2013-05-22

TJÄNSTESKRIVELSE
 KFKS 1996/82 214
 Projekt 9107

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Detaljplan för Danvikshem, Sicklaön 37:42 m.fl. fastigheter på Västra Sicklaön, Nacka kommun

Förslag till beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden tillstyrker planförslaget och hemställer hos kommunfullmäktige att planförslaget antas.

Sammanfattning

Förslag till detaljplan för Danvikshem innebär att området kan kompletteras med ca 100 nya lägenheter i bostäder för åldersgruppen 55+, 8 lägenheter i parhus och 30-60 nya platser i gruppboende. Östra Finnbadavägen rustas upp och byggs ut med kommunalt VA och gångbana. Värdefull kulturmiljö, naturmark och landskapsbild skyddas och bevaras.

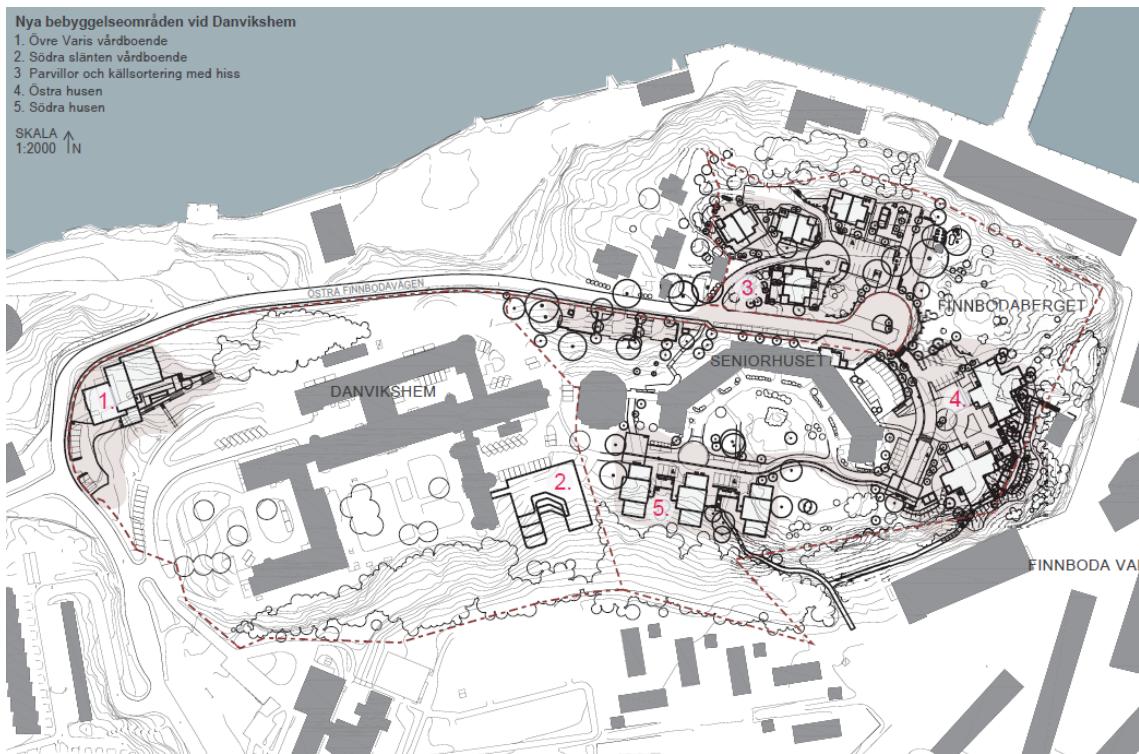
Ett detaljplaneprgram antogs av kommunstyrelsen i maj 2004 och samtidigt fattades beslut om att påbörja planarbete för delområde Danvikshem. Ett första samråd kring detaljplan hölls kring årsskiftet 2005-2006. Länsstyrelsen hade synpunkter på att bebyggelsen i den östra delen kunde innebära skada på riksintresset. De boende var kritiska till exploateringsgraden och tillgången till rekreationsytor. Efter samrådet avbröts planarbetet, på markägarens begäran. Det var en följd av att områdesnämnden Sicklaön beslutat om en ny inriktning med en lägre exploateringsgrad.

Planarbetet återupptogs igen under 2009. Ett andra samråd hölls hösten 2011 med en betydligt lägre exploateringsgrad och större hänsyn till riksintresset för kulturmiljön. Efter samrådet skedde en rad revideringar, bland annat sänkes de Södra husen en våning. Detaljplanen ställdes ut mellan den 20 februari 2013 och 22 mars 2013. Under utställningen kom 19 yttranden in. Myndigheter och kommunala nämnder har inga invändningar medan boende i närområdet fortfarande har invändningar främst mot ny bebyggelse på platån och vid Övre Varis. Några förändringar av planförslaget har inte genomförts efter utställningen. I planhandlingarna har endast några mindre redaktionella ändringar gjorts.

Planenheten föreslår att miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutar att tillstyrka planförslaget och hemställer hos kommunfullmäktige att planförslaget antas. Detaljplanen bedöms inte innebära betydande miljöpåverkan.

Ärendet

Planförslaget

Förslag till detaljplan för Danvikshem innebär att området kan kompletteras med ca 100 nya lägenheter i bostäder för åldersgruppen 55+, 8 lägenheter i parhus och 30-60 nya platser i gruppboende. Östra Finnbodavägen rustas upp och byggs ut med kommunalt VA och gångbana. Befintligt parkeringsgarage under mark byggs ut och ytor för kommunikation och rekreation utvecklas och förbättrats. Värdefull kulturmiljö, naturmark och landskapsbild skyddas och bevaras. Fastigheten Sicklaön 37:46 bekräftas även i fortsättningen få användas för kontors- och konferensverksamhet. Detaljplanen bedöms inte innehålla betydande miljöpåverkan.

Planområdet är beläget på Västra Sicklaön och omfattar Danvikshem och dess närområde. Området sträcker sig från Henriksborgs radhusbebyggelse och Gomanhuset i väster till Finnbodas nya bostadsområde i öster. I norr avgränsas området av kajen och i söder gränsar området mot Vilans skola och ett område med bostäder med tidsbegränsat bygglov.

Detaljplanekartan utgörs av två delar. Del 1 redovisar markanvändning för bebyggelseområdet uppe på berget och naturen utmed sluttningarna. Del 2 redovisar lägsta schaktdjup för byggnation med hänsyn till befintlig dagvatten- och avloppstunnel samt framtida tunnelreservat för Östlig förbindelse.

Planprocessen

Startpromemoria för detaljplaneprogram godkändes av kommunstyrelsen den 18 februari 2002. Ett detaljplaneprogram för Danvikshemsområdet antogs av kommunstyrelsen den 3 maj 2004. Enligt programmet skulle Danvikshemsområdet enligt markägarna kunna kompletteras med ca 200 nya bostäder och 50 nya vårdbostäder. Med detta som utgångspunkt skickades ett förslag till detaljplan ut för samråd från december 2005 till februari 2006. Länsstyrelsen hade invändningar på den föreslagna nya bostadsbebyggelsen öster om seniorhuset, som de ansåg kunde innebära skada på riksintresset. De boende i seniorhuset ansåg att exploateringsgraden var för hög och att ytor som kan användas för rekreation skulle gå förlorade. Efter samrådet avbröts planarbetet, på markägarens begäran. Det var en följd av de synpunkter som kommit in och att områdesnämnden Sicklaön beslutat om en ny inriktning med en lägre exploateringsgrad.

Planarbetet återupptogs igen under 2009. Efter bearbetningar skickades ett nytt förslag till detaljplan ut för ett andra samråd från september till november 2011. Det omarbetade förslaget innebar en betydligt lägre exploateringsgrad än vid det första samrådet.

Bebyggnelsen i öster hade bearbetats så att den var underordnad den befintliga. Dessutom bekräftades att de fria ytorna visserligen kommer att minska men samtidigt redovisades hur de ordnade ytorna för rekreation istället kommer att öka om planförslaget genomförs.

Efter det andra samrådet genomfördes en rad ytterligare revideringar. För att tillgodose Trafikverkets synpunkter på riksintresset för Östlig förbindelse kompletterades planhandlingarna med förväntande störningar av en utbyggnad av en eventuell framtidig trafikled/Östlig förbindelse. För att tillgodose länsstyrelsens synpunkter på reservatet för vårdboende, sydöst om sjukhemmet, redovisades hur detta ska anpassas och gestaltas med hänsyn till kulturhistoriskt värdefull miljö. Med anledning av synpunkter från de boende i seniorhuset sänktes de Södra husen en våning och solljusförhållandena redovisades. En gemensam entré till och genomgång i seniorhuset för andra än de som bor i huset togs även bort. Vidare redovisades ännu noggrannare skillnaden mellan nuvarande och framtidiga rekreationsytor och hur värdefulla ekar på platån ska skyddas när nya parvillor byggs.

Utställningen

Detaljplanen ställdes ut för granskning mellan den 20 februari 2013 och 22 mars 2013. Totalt inkom 19 skrivelser till kommunen under utställningstiden. Några förändringar av planförslaget har inte genomförts efter utställningen. I planhandlingarna har endast några mindre redaktionella ändringar gjorts för att texterna ska vara aktuella. Bestämmelserna på plankartan har inte ändrats.

De väsentligaste synpunkterna som framförts under utställningen är:

- Länsstyrelsen har inga invändningar när det gäller de statliga överprövningsområden som länsstyrelsen har att bevaka: riksintressen, mellankommunala frågor, miljökvalitetsnormer, strandskydd, hälsa och säkerhet samt risk för olyckor.

- Trafikverket anser att kommunen tillgodosett Trafikverkets synpunkt att riksintresset Östlig förbindelse inte äventyras till följd av föreliggande plan.
- Landstingets Trafikförvaltning (f.d. SL) anser att förtätningen bör vara gynnsam för busstrafiken. Motiven till att det sker ett avsteg från rekommenderade lutningar på Östra Finnbadsvägen (som trafikeras med buss) bör framgå av planbeskrivningen.
- Ägaren till fastigheten Sicklaön 37:46 (kontorshuset), Nacka Miljövårdsråd och Finnbadabergets boendeförening avstyrker parvillorna på platån. Ägaren till kontorshuset anser att området ska fortsätta användas för parkering medan Miljövårdsrådet och boendeföreningen anser att platån ska omvandlas till en kultur- och naturpark.
- Miljövårdsrådet och boendeföreningen förordar ett alternativt förslag till bostadsbebyggelse på Finnbadaberget, framtagen av en arkitekt boende i seniorhuset. Den alternativa bebyggelsen, fem kopplade hus som är placerade söder och öster om seniorhuset, är nu ganska likt planförslaget i omfattning och placering.
- Brf Hamninloppet och Brf Danviksblick (båda inom Danvikstrand) och ägare till nio fastigheter inom Henriksborgs samfällighetsförening föreslår att bebyggelsen vid Övre Varis utgår och ersätts med vårdreservatet vid Danvikshems östra flygel.
- Miljövårdsrådet och boendeföreningen instämmer inte i att planförslaget inte innebär betydande miljöpåverkan utan anser att en miljökonsekvensbeskrivning och riskanalys vid sprängningar ska tas fram. Även Brf Finnbona hamnkontor anser att en riskanalys av berget bör göras.

Ekonomiska konsekvenser

Projektet belastar inte kommunal ekonomi. Explotören bekostar utbyggnad av allmänna anläggningar och utbyggnader inom kvartersmark.

Handlingar i ärendet

Utlåtande

Detaljplanekarta, 2 delar

Planbeskrivning

Genomförandebeskrivning

Miljöredovisning

Gestaltningsprogram

Till denna tjänsteskrievlse fogas karta samt översikt över kommunala beslut, se nedan.

Tryck på länken nedan eller gå in på hemsidan där handlingar som hör till ärendets tidigare skeden finns:

http://www.nacka.se/web/bo_bygga/projekt/sickla_karta/danvikshem/Sidor/default.aspx

Planenheten

Andreas Totschnig
Planchef

Angela Jonasson
Planarkitekt

Översikt projekt Danvikshem, kommunala beslut och detaljplanområdets avgränsning

Projektledare: Richard Hallman
 Delprojektledare, planenheten: Angela Jonasson
 Delprojektledare, exploateringsenheten: Richard Hallman

Beslut	Datum	Styrelse/ nämnd	Kommentar
✓ Start-PM, godkännande	020218	KS	§ 23
✓ Program, godkännande	040503	KS	§ 92
✓ Detaljplan, samråd 1	051115	ONS	§ 173
✓ Detaljplan, info om samråd 2	110607	MSN	§ 200
✓ Detaljplan, samråd 2	110921	Planchef	Delegationsbeslut
✓ Yttrande, samråd 2	111114	KSAU	§ 238
✓ Detaljplan, utställning	130123	MSN	(§ 301 MSN bordlagt 121121, § 350 MSN återremiss 121212)
✓ Yttrande, utställning	130326	KSSU	§ 56
✓ Detaljplan, tillstyrkan	130612	MSN	
Detaljplan, tillstyrkan		KS	
Exploateringsavtal, godkännande		KF	
Detaljplan, antagande		KF	
Utbyggnads-PM, tillstyrkan		TN	
Utbyggnads-PM		KS	
Upphandling av entreprenör		Expl.chef	Delegationsbeslut
Projektavslut, tillstyrkan		TN	
Projektavslut, tillstyrkan		MSN	
Projektavslut		KS	

**NACKA
KOMMUN**

UTLÄTANDE

2013-05-22

Dnr KFKS 1996/82 214
Projekt 9107

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

UTLÄTANDE

Detaljplan för Danvikshem, Sicklaön 37:42 m.fl. fastigheter på Västra Sicklaön, Nacka kommun

Upprättad på planenheten i maj 2013

Sammanfattning

Förslag till detaljplan för Danvikshem innebär att området kan kompletteras med ca 100 nya lägenheter i bostäder för åldersgruppen 55+, 8 lägenheter i parhus och 30-60 nya platser i gruppboende. Östra Finnbonavägen rustas upp och byggs ut med gångbana. Befintligt parkeringsgarage under mark byggs ut och ytor för kommunikation och rekreation utvecklas och förbättrats. Värdefull kulturmiljö, naturmark och landskapsbild skyddas och bevaras. Fastigheten Sicklaön 37:46 bekräftas även i fortsättningen få användas för kontors- och konferensverksamhet.

Ett detaljplaneprogram antogs av kommunstyrelsen i maj 2004 och samtidigt fattades beslut om att påbörja planarbete för delområde Danvikshem. Ett första samråd kring detaljplan hölls kring årsskiftet 2005-2006. Länsstyrelsen hade synpunkter på att bebyggelsen i den östra delen kunde innehåra skada på riksintresset. De boende var kritiska till exploateringsgraden och tillgången till rekreationsytor. Efter samrådet avbröts planarbetet, på markägarens begäran. Det var en följd av att områdesnämnden Sicklaön beslutat om en ny inriktning med en lägre exploateringsgrad.

Planarbetet återupptogs igen under 2009. Ett andra samråd hölls hösten 2011 med en betydligt lägre exploateringsgrad och större hänsyn till riksintresset för kulturmiljön. Detaljplanen ställdes ut mellan den 20 februari 2013 och 22 mars 2013. Under utställningen kom 19 yttranden in. Myndigheter och kommunala nämnder har inga invändningar medan boende i närområdet fortfarande har invändningar främst mot ny bebyggelse på platån och vid Övre Varis. Några förändringar av planförslaget har inte genomförts efter utställningen. I planhandlingarna har endast några mindre redaktionella ändringar gjorts.

Bakgrund

Startpromemoria för detaljplaneprogram godkändes av kommunstyrelsen den 18 februari 2002, § 23. Efter ett programsamråd antogs programmet av kommunstyrelsen den 3 maj 2004, § 92. Kommunstyrelsen fattade samtidigt beslut om att påbörja detaljplanearbete för programmets delområden 1-3, etapp I Danvikshem. Områdesnämnden Sicklaön fattade beslut om att skicka planförslaget för samråd (1) den 15 november 2005, § 173. Samrådet pågick mellan den 13 december 2005 och den 10 februari 2006. Efter samrådet avbröts planarbetet, på markägarens begäran. Det var en följd av de synpunkter som kommit in och att områdesnämnden Sicklaön beslutat om en ny inriktning med en lägre exploateringsgrad.

Planarbetet återupptogs igen under 2009. Planchefen fattade delegationsbeslut om att skicka planförslaget för samråd (2) den 21 september 2011. Ett andra samråd pågick mellan den 29 september och 15 november 2011. Synpunkterna från det andra samrådet och en utförligare beskrivning av planprocessen finns sammanfattad i en samrådsredogörelse, senast reviderad den 8 januari 2013. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden fattade beslut om att ställa ut planförslaget, efter vissa bearbetningar, den 23 januari 2013, § 6.

Utställningen

Detaljplanen var utställd för granskning mellan den 20 februari 2013 och 22 mars 2013. Totalt inkom 19 yttranden till kommunen. Det är inkomna synpunkter under utställningen och kommunens bemötande av dessa som redovisas i detta utlåtande. De väsentligaste synpunkterna som framförts under utställningen är:

- Länsstyrelsen har inga invändningar när det gäller de statliga överprövningsområden som länsstyrelsen har att bevaka: riksintressen, mellankommunala frågor, miljökvalitetsnormer, strandskydd, hälsa och säkerhet samt risk för olyckor.
- Trafikverket anser att kommunen tillgodosett Trafikverkets synpunkt att riksintresset Östlig förbindelse inte äventyras till följd av föreliggande plan.
- Landstingets Trafikförvaltning (f.d. SL) anser att förtätningen bör vara gynnsam för busstrafiken. Motiven till att det sker ett avsteg från rekommenderade lutningar på Östra Finnbodavägen (som trafikeras med buss) bör framgå av planbeskrivningen.
- Ägaren till fastigheten Sicklaön 37:46 (kontorshuset), Nacka Miljövårdsråd och Finnbodabergets boendeförening avstyrker parvillorna på platån. Ägaren till kontorshuset anser att området ska fortsätta användas för parkering medan Miljövårdsrådet och boendeföreningen anser att platån ska omvandlas till en kultur- och naturpark.
- Miljövårdsrådet och boendeföreningen förordar ett alternativt förslag till bostadsbebyggelse på Finnbodaberget, framtagen av en arkitekt boende i seniorhuset. Den alternativa bebyggelsen, fem kopplade hus som är placerade söder och öster om seniorhuset, är nu ganska likt planförslaget i omfattning och placering.
- Brf Hamninloppet och Brf Danviksblick (båda inom Danvikstrand) och ägare till nio fastigheter inom Henriksborgs samfällighetsförening föreslår att bebyggelsen vid Övre Varis utgår och ersätts med vårdreservatet vid Danvikshems östra flygel.
- Miljövårdsrådet och boendeföreningen instämmer inte i att planförslaget inte innebär betydande miljöpåverkan utan anser att en miljökonsekvensbeskrivning och

riskanalys vid sprängningar ska tas fram. Även Brf Finnbona hamnkontor anser att en riskanalys av berget bör göras.

Sammanfattningsvis har endast mindre justeringar av redaktionell art genomförts i planhandlingarna efter utställning. Detaljplaneförslaget är i detsamma som tidigare och bestämmelserna på plankartan har inte ändrats.

Inkomna synpunkter

Följande remissinstanser har inga synpunkter på planförslaget:

- Tekniska nämnden
- Södertörns brandförsvarsförbund
- AB Fortum Värme
- Vattenfall Eldistribution AB

Följande remissinstanser har synpunkter på planförslaget:

- Länsstyrelsen i Stockholms län
- Trafikverket
- Landstingets Trafikförvaltning (f.d. SL)
- Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott
- Nacka Energi AB
- Nacka Miljövårdsråd
- Finnbonabergets Boendeförening

Följande fastighetsägare inom planområdet har synpunkter på förslaget:

- Sicklaön 37:46 (kontorshuset)

Följande fastighetsägare utanför planområdet har synpunkter på förslaget

- Sicklaön 37:55 och 37:56, Brf Hamninloppet (Danviksstrand)
- Sicklaön 37:54, Brf Danviksblick (Danviksstrand)
- Sicklaön 37:42, Brf Finnbona hamnkontor (Finnbona)
- Gemensam skrivelse från flera fastighetsägare inom Henriksborgs samfällighetsförening (radhusbebyggelse.)

Dessutom har tre skrivelser från boende i seniorhuset inom planområdet kommit in.

Sammanfattning och bemötande av inkomna synpunkter

Inkomna synpunkter från remissinstanser

1. **Länsstyrelsen i Stockholms län** bedömer utifrån nu kända förutsättningar att det inte finns skäl att anta att Länsstyrelsen kommer att pröva kommunens beslut och upphäva detaljplanen med stöd av 12 kap 3 § ÄPBL. Detta innebär att Länsstyrelsen inte har något att invända när det gäller de fem statliga överprövningsområden som det är Länsstyrelsens uppgift att bevaka. Länsstyrelsen ska ingripa om (1) ett riksintresse inte tillgodoses, (2) regleringen av sådana frågor om användningen av

mark- och vattenområden som angår flera kommuner inte har samordnats på ett lämpligt sätt, (3) en miljökvalitetsnorm inte följs, (4) strandskydd upphävs i strid med gällande bestämmelser, (5) en bebyggelse annars blir olämplig med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämnning eller erosion.

Länsstyrelsen skriver att kommunen bör komma in med en ansökan om upphävande av strandskyddet. Se bilaga 1.

Planenhetens kommentar.

Planenheten noterar att Länsstyrelsen inte har några invändningar när det gäller länsstyrelsens överprövningsområden. Planenheten har skickat in begäran om upphävande av strandskyddet till Länsstyrelsen.

2. **Trafikverket** anser att kommunen tillgodosett Trafikverkets synpunkter från samrådsskedet på ett tillfredsställande sätt och att riksintresset Östlig förbindelse inte äventyras till följd av föreliggande plan.

Trafikverket konstaterar att efterfrågat samråd (möte) mellan kommunen och Trafikverket har hållits inför utställningen av detaljplan. Som en följd av detta samråd har planenheten kompletterat och förtydligat planhandlingarna med avseende på vilka störningar i form av buller och vibrationer som kan bli aktuella under byggtiden av en Östlig förbindelse.

Trafikverket konstaterar även att de tagit del av uppdaterad ”Bullerutredning under byggtiden av en Östlig förbindelse”. Trafikverket anser att det är bra att krav på speciell grundläggning har förts in som planbestämmelse för att riktvärden för buller från byggarbetsplatser ska kunna uppnås för berörd ny bebyggelse.

Trafikverket konstaterar att vad gäller planbestämmelser om längsta schaktdjup är det läge och höjder som anges förenliga med riksintresset för Östlig förbindelse. När projekteringshandlingar finns framtagna för byggandet av nya bostäder ska kommunen redovisa de mer detaljerade schaktdjupen för Trafikverket, för att säkerställa att bestämmelserna följs. Se bilaga 2.

Planenhetens kommentar.

Planenheten noterar att Trafikverket anser att de synpunkter som framfördes under samrådsskedet har tillgodosetts. Mer detaljerade projekteringshandlingar av ny bebyggelse kommer att redovisas till Trafikverket i samband med utbyggnaden. Ansvaret för att bevaka detta förs fram till ansvariga för genomförandet inom kommunen.

3. **Landstingets Trafikförvaltning (f.d. SL)** anser att detaljplaneförslaget är ett bra exempel på förtätning av befintlig markanvändning i ett kollektivtrafiknära läge. De anser att de infrastrukturella förslagen bör vara gynnsamma för busstrafiken.

Trafikförvaltningen påpekar att Trafikavdelningen bör kontaktas i god tid innan ombyggnaden av väg och vändslinga för att, tillsammans med bussentreprenör, planera busstrafiken under byggskedet.

Trafikförvaltningen anser att beskrivningen av avsteg från lutningar på sidan 17 i planbeskrivningen gällande Östra Finnbonavägen bör kompletteras inför antagande. Det bör förtydligas att avsteg endast görs i undantagsfall, i detta fall motiverat av de topografiska förhållandena som försvårar en anpassning. Se bilaga 3.

Planenhetens kommentar:

Planenheten noterar att en utbyggnad bör vara gynnsam för busstrafiken. Planenheten ställer sig positiv till om det kan leda till en utökad turtäthet för bussen som trafikerar Östra Finnbonavägen.

Trafikförvaltningen kommer att kontaktas innan ombyggnad av väg och vändslunga i samband med utbyggnaden. Ansvaret för att bevaka detta förs fram till ansvariga för genomförandet inom kommunen.

Planbeskrivningen justeras under avsnittet ”Gator och trafik” så att det framgår att avsteg från rekommenderade lutning för bussgata endast görs i undantagsfall, här för Östra Finnbonavägen motiverat av de topografiska förhållandena och den kulturhistoriska miljön. Planenheten vill dock göra Trafikförvaltningen uppmärksam på att formuleringarna i planbeskrivningen inte är juridiskt bindande utan det är plankartans angivelser om plushöjder på gatan som är styrande. Planbeskrivningen är främst en hjälp för att öka förståelsen för planförslaget.

4. **Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott** i Nacka kommun beslutar att inte ha någon invändning mot detaljplaneförslaget utifrån de aspekter som kommunstyrelsen har att bevaka, nämligen översiksplan/detaljplaneprogram, bostäder, arbetsplatser, kommunens mark och ekonomi samt genomförandefrågor. Se bilaga 4.

Planenhetens kommentar:

Planenheten noterar att kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott inte har några invändningar mot planförslaget.

5. **Nacka Energi AB** har inget att erinra utöver tidigare svar under samrådsskedet. Nacka energi bekräftar det som står i genomförandebeskrivningen om att befintlig station måste ersättas med en ny.

Dock framförs en ny synpunkt. Om den reserverade byggrätten i Södra slänten byggs ihop med Danvikshems byggnad ska den försörjas från befintlig elanslutning. Se bilaga 5.

Planenhetens kommentar:

Planenheten noterar att Nacka Energi endast har ytterligare en ny synpunkt. Planenheten håller med om att det är mest logiskt att den nya vårdbyggnaden i Södra slänten försörjs med el från befintlig elanslutning. Frågan om på vilket sätt elförsörjningen av vårdbyggnaden ska lösas är ingen fråga som behöver läsas i detaljplan. Detaljplanen ska bara se till att frågan är möjlig att lösa, vilket planenheten kan konstatera.

6. **Nacka Miljövårdsråd** avstyrker förslaget till detaljplan och anser att nyexploatering av de Östra husen, Södra husen och parvillorna måste utgå ur planen av följande skäl i sammandrag,(se bilaga 6):

- a) Riksintresset för kulturmiljövården åsidosätts.
- b) Dispensvillkor för strandskydd finns ej.
- c) Nacka kommunens kvalitetsprogram för Nackas norra kust 1999 följs ej.
- d) Riksintresset för nationalstadsparken åsidosätts.
- e) Stockholms vy mot Nacka förfulas än mer.
- f) Behov av rekreativt område ökar med fler bostäder.
- g) Samrådet bör göras om p.g.a. felaktigheter i planhandlingarna
- h) Kvalitetsprogram för planprocessen bör förbättras

- i) **Nacka kommuns översiktsplan 2012, användningen för platån ifrågasätts**
 Nacka Miljövårdsråd beklagar att området på platån norr om seniorhuset ändrats till tät stadsbebyggelse i kommunens översiktsplan från 2012. Miljövårdsrådet vill påminna om att användningen tät stadsbebyggelse ska innehålla tillgång till grönområden och att stadsarkitekten från 1998 påpekat behovet av att området bevaras som naturmark. Vidare saknar miljövårdsrådet en beskrivning av konsekvenserna för natur- och riksintresse med anledning av att platån föreslås bebyggas med parvillor.

- j) **Nya byggnader bör inte placeras vid Övre Varis och på platån**
 Nacka Miljövårdsråd har tidigare inte haft invändningar mot att bygga ett vårdboende vid Övre Varis. Syfte och funktion tycker miljövårdsrådet är värlövligt. Vidare har miljövårdsrådet inga invändningar mot vårdboendet i ”Södra slänten”. Dock anser miljövårdsrådet att vårdboendet vid Övre Varis strider mot Kvalitetsprogram för Nackas norra kust genom ingrepp i ”Gröna foten”. Det kommer dessutom vara störande för närliggande bostadshus.

Vidare är miljövårdsrådet emot byggande av parhusen på platån eftersom det kommer att förstöra området med höga naturvärden och en skyddsklassad ek samt omöjliggöra att använda området för rekreation. Att ändra det ursprungliga syftet att bygga vårbostäder till att bygga privata bostäder ifrågasätts. Marken på platån bör istället ställas i ordning som park- och naturmark.

Miljövårdsrådet instämmer inte i kommunens bedömning i miljöredovisning ”att detaljplaneförslaget inte innehåller betydande miljöpåverkan”.

Exploateringsgraden anses generellt för hög. Om en exploatering ska ske bör det göras med ett mindre antal bostäder söder om seniorhuset. Miljövårdsrådet förordar i så fall Finnbodabergets boendeförenings senaste förslag till bebyggelse längs den södra och östra slänten. Angöring av området skulle kunna ske från Finnbodaområdet.

- k) **Eventuella jävsfrågor och oegentligheter bör undersökas**
 Nacka Miljövårdsråd tar upp frågan om att länsstyrelsens yttranden under det andra samrådet och utställningen hanterats av Länsstyrelsen i Uppsala då det

förelåg ett jävsförhållande mellan Stiftelsen Danviks hospital och Länsstyrelsen i Stockholm. De menar att ett jävsförhållande fortfarande föreligger, då det enligt vad miljövårdsrådet fått uppgift om, inte gjorts någon egen utredning eller besök på plats av Länsstyrelsen i Uppsala. De anser att åtgärder måste vidtas för att undanröja eventuella jävsförhållanden. Vidare efterlyser miljövårdsrådet en redogörelse över hur detta förslag initierats inom Nacka kommun, beslutsprocessen för densamma, samt om jäv eller andra oegentligheter förekommit.

Planenhetens kommentar:

Planenheten noterar att Nacka Miljövårdsråd har skrivit ett yttrande som tar upp nästan samma synpunkter som under det andra samrådsskedet, med undantag för de tre sista punkterna (i-k) som formulerats om eller tillkommit. För utförligare bemötande av de första synpunkterna (a-h) hänvisas till samrådsredogörelsen senast reviderad i januari 2013. Nedan kommenteras punkterna a-h något kort medan punkterna i-k bemöts mer utförligt.

- a) Den nya bebyggelsen har utformats med begränsade volymer och med höga krav på gestaltning med hänsyn till riksintresset.
- b) Strandskyddet föreslås upphävas för kontorshuset och den närmaste tomten runt om samt trappan eftersom denna yta redan är ianspråktagen och saknar ett värde för allmänhet samt växt- och djurliv.
- c) Kvalitetsprogram för Nackas norra kust har beaktats i planeringen.
- d) Nationalstadsparken har beaktats i planeringen och ska inte tolkas så att Nacka kommun känner ett litet ansvar.
- e) Föreslagen ny bebyggelse är begränsad och innebär en liten påverkan på landskapsbilden utmed inloppet mot Stockholm.
- f) Andelen iordningställda ytor för rekreation och utevistelse kommer att öka med det nya planförslaget.
- g) Planenheten anser inte att planhandlingarna är felaktiga och vilseledande. De skisser och vyer som förekommer i materialet redovisas i syfte att försöka få en ökad förståelse för hur bebyggelse och yttre miljö kan komma att gestaltas.
- h) Planenheten arbetar med ständiga kvalitetsförbättringar av planprocessen.
- i) Att platåns användning har ändrats till tät stadsbebyggelse i den nya översiktsplanen 2012 är en följd av ändrade förutsättningar. Västra Sicklaön har med sitt läge nära Stockholm blivit attraktivt att kunna utveckla med en mer stadsliknande bebyggelse. De förhållanden som rådde på 1990-talet, då det var möjligt att ha stora oanvända friytor i anslutning till bebyggelsen, anses inte längre resurseffektivt i takt med att marken blivit mer attraktiv och dyrbar. Det finns flera aspekter som talar för att det är resurseffektivt att bebygga platån. Området är till största delen redan ianspråktaget av vägar och parkeringar, strandskyddet är upphävt, det kommer finnas en upprustad väg, utbyggt kommunalt VA och kollektivtrafik direkt i anslutning till området. Hela planområdet har planerats med tillräckligt med utrymme för rekreation och med en högre kvalitet än idag för den befolkning som kommer att bo i området. De iordningställda rekreationsytorna kommer att öka om planförslaget genomförs.

Konsekvenserna för natur- och kulturmiljö med anledning av bebyggelsen på platån redovisas i miljöredovisningen. Enligt miljöredovisningen finns inga för kommunen kända lokaler för hotade växt- eller djurarter inom planområdet. Värdefulla ekar på platån har mäts in och kommer att bevaras och skyddas genom planbestämmelse. Vidare framgår av miljöredovisningen att byggande av parvillorna innebär att en småskalig bebyggelsebild behålls längs bergskanten närmast farleden, med hänsyn till kulturmiljön.

- j) Det nya vårdboende vid Övre Varis har placerats och gestaltats i syfte att göra så litet ingrepp i den ”Gröna foten” som möjligt. Av miljöredovisningen framgår att nuvarande luftighet kring Danvikshem påverkas men Danvikshems roll som solitär i landskapsbilden kvarstår. Den nya vårdbyggnaden kommer ligga lägre än Danvikshem och få en mörk karaktär. Därmed kommer byggnaden ansluta till vegetationen i landskapet och Danvikshems mörka murar. Den låga takprofilen gör också att huset underordnas det befintliga sjukhemmet.

Planenheten har i enlighet med detaljplaneprogrammet prövat en bebyggelse på platån. Enligt programmet skulle det enligt markägaren vara möjligt att bebygga platån med ca 50 lägenheter. Olika typer av bebyggelse har prövats på platån under planprocessen, både för vård och bostäder, som mest i fyra våningar. Någon särskild plats för vårdboendet anvisades aldrig i programmet, utan det har varit öppet var detta skulle placeras inom planområdet. Exploateringsgraden på platån har på grund av bland annat inkomna synpunkter sänkts från programmets 50 lägenheter till totalt 8 lägenheter i fyra parvillor i två våningar med hänsyn till den kulturhistoriska miljön. Området som ska bebyggas på platån är inget naturområde tillgängligt för rekreation idag, utan utgörs av vägar, parkeringsytor, kuperade berghällar och två värdefulla ekar.

Om det inte blir någon bebyggelse på platån kommer vägar och parkeringar ligga kvar och berghällarna fortfarande inte vara tillgängliga för rekreation eftersom terrängen är kuperad. Om det blir en ny bebyggelse på platån kommer parkeringsytor att tas bort och det befintliga rekreationsområdet med lusthus och boulebanor i den östra delen (som ska bevaras) kunna utökas åt väster. Resultatet av ny bebyggelse på platån är att de iordningställda ytorna för rekreation kommer att öka. Hur de iordningställda rekreationsytorna kommer att utökas och vad de förslås innehålla redovisas i gestaltningsprogrammet.

De höga naturvärden som finns på den del av platån som föreslås bebyggas utgörs av två värdefulla ekar, några andra naturvärden har inte utpekats. Samtliga ekar i anslutning till nya parvillor, befintliga tre tjänstemannavillor och inom och i anslutning till befintlig rekreationsyta i öster bevaras och skyddas genom planbestämmelse. Se även kommentaren till punkten i).

Länsstyrelsen instämmer i kommunens bedömning att detaljplaneförslaget inte innehåller en betydande miljöpåverkan.

Planenheten anser att exploateringsgraden är låg, som ett resultat av en anpassning till den känsliga miljön. Finnbadabergets boendeförenings

alternativa förslag till ny bostadsbebyggelse, som under utställningen utökats från 64 till 88 lägenheter i södra och östra slänten, är tilltalande. Förslaget är nu ganska likt planförslaget i omfattning och placering av bebyggelse. Flera frågor har dock inte lösats och bearbetats så som planförslaget. Bebyggelsens gestaltning och utformning av yttre miljö framgår inte, vidare inte hur angöring, tillgänglighet, VA-försörjning, trafikbuller, med mera avses lösas.

HSB som äger marken på Finnbadaberget, har anlitat Bergkrantz arkitekter och Topia landskapsarkitekter med flera tekniska konsulter, och i samråd med kommunen bearbetat ett förslag som nu länsstyrelsen och kommunen anser uppfyller alla krav. Det har varit ett omfattande arbete och har kostat HSB många olika utredningar för gestaltning av bebyggelse och yttre miljö, förstudie för vägar, VA, dagvatten, fjärrvärme, el, brandsäkerhet, flera trafikbullenutredningar, bergteknisk utredning, utredning kring genomförande och utbyggnadsetapper med mera. Att påbörja nya utredningar för att genomföra boendeföreningens alternativ måste bygga på att HSB Bostads har ett intresse av att gå vidare med detta, det vill säga att ta om processen och ta fram ett nytt förslag för samråd alternativt utställning. Något sådant intresse finns inte hos HSB Bostad.

En angöring från Finnbada skulle innehålla ett ingrepp i bergsbranten (som enligt kvalitetsprogram ska bevaras). Det skulle även innehålla påverkan på intilliggande Finnbadamrådet och troligen inte gå att genomföra innan beslut om Österleden har fattats. Det senare beror på att ytan söder om Danvikshem (där tidsbegränsade bostäder finns) är reserverad som etableringsyta för Österleden. Boendeföreningens alternativ ger inte mindre ingrepp i miljön än planförslaget, snarare tvärtom eftersom den södra slänten med riklig vegetation och orörda branter kommer att påverkas i något högre grad.

- k) Planenheten utgår från att Länsstyrelsen i Stockholm har hanterat aktuell jövsfråga på korrekt sätt. Planenheten utgår även från att Länsstyrelsen i Uppsala har hanterat uppdraget korrekt. Länsstyrelsen i Uppsala har varit i kontakt med planenheten för att sätta sig in i ärendet. Planprocessen har följt plan- och bygglagens krav på samråd och utställning. Planenheten har dessutom anordnat samrådsmötet, öppna hus och fört en dialog med boende i området, långt mer än vad plan- och bygglagen kräver. Av redovisning i samrådsredogörelse och detta utlåtande framgår huvuddragen i processen.

Arbetet initierades genom att en ansökan om planläggning kom in till kommunen den 2 november 1999 från Stiftelsen Danviks Hospital, som då var markägare för största delen av planområdet. I ansökan anges både en utbyggnad av seniorbostäder och behov av vård-/sjukhemsplatser. Planenheten utgår från att några oegentligheter inte förekommit under planprocessen. Korrespondens mellan exploateren och kommunen har löpande registrerats i ärendet. Eftersom dessa utgör offentliga handlingar är det öppet att ta del av dessa.

7. **Finnbadabergets Boendeförening** har full förståelse för behovet att Finnbadaberget byggs ut med ytterligare bostäder för målgruppen äldre. Däremot är

de starkt emot att exploateren håller fast vid ett förslag som medför ett betydande ingrepp i en känslig miljö. Bland annat innebär förslaget onödigt stor sprängningsverksamhet, att tillgängligheten till området försvåras samt att en viktig rekreativ- och miljötyta bebyggs med villor för åtta familjer utan krav på ålder 55+.

Både de Östra och Södra husens placering och utformning enligt planen ger en negativ påverkan på tillgängligt markområde. De Östra husens placering utgör hinder för att kunna behålla befintlig vändplan i Östra Finnbadavägens ände. De Södra husen får genom sitt läge en alltför stor negativ påverkan på det befintliga seniorhuset.

Föreningen har följande synpunkter med anledning av planförslaget, (se bilaga 7):

a) Förutsättningar för sprängning i berggrunden är inte tillräckligt undersökta

Finnbodabergets boendeförening menar att det aktuella planförslaget ställer krav på omfattande sprängningsarbeten för garage, ny vändplan och husgrunder. Föreningen anser att befintligt seniorhus löper stor risk att skadas enär detta hus inte är beläget på någon stabilare berggrund. Föreningen anser att Nacka kommun underlätit att ta ansvar för att redovisa en miljökonsekvensbeskrivning och ta fram en riskanalys. Därav har föreningen anlitat sakkunnig på området för att i en bilaga ”Risken och konsekvenser” hörande till yttrandet redovisa vad som bör ingå i en riskanalys. Se bilaga till yttrandet (bilaga 7).

b) Godtagbara planer vad avser kommunikation till/från Finnbadaberget saknas

Förslaget att enbart ha tillgång till Östra Finnbadavägen som gång- och bilväg till bostadsområdet är ur säkerhets- och tillgänglighetssynpunkt helt oacceptabelt. Föreningen påminner om vägens kraftiga lutning på 10-12 % och att gångavståndet till buss 53 blir 600 meter. Föreningen anser det anmärkningsvärt att Danvikshem är beredda att ”stänga av” möjligheten till yttre gångpassage över deras fastighet för att komma till busshållplatsen. Föreningen kräver att ett servitut medges.

Boendeföreningen har även synpunkter på att bussvändplanen kommer att förflyttas eftersom de menar att detta försämrar tillgängligheten och att förslaget med en ny hiss är en nödlösning för att uppnå god tillgänglighet. Vidare anser de inte att 7 gästplatser på allmän plats är tillräckligt för det ökande antalet hemtjänstbilar.

Boendeföreningen kräver att det skapas en tätare kollektivtrafikförsörjning för Finnbadaberget för att få en god tillgänglighet.

c) Behovet av och kravet på att förstärka Norra Platån som närområdets rekreationsyta

Förslaget att bebygga och privatisera Norra platån avvisas av boendeföreningen. Boendeföreningen menar att minst 300 seniorer kommer att bo och vistas på en reducerad yta, vilket gör det angeläget att få behålla den sedan 1988 tänkta

användningen som rekreationsyta ”för en tillkommande bebyggelse” på Norra platån. Boendeföreningen föreslår att det skapas en park och utedmiljö värdigt ett bostadsområde för ca 300 seniorer 55+. Det ska vara lättillgänglig plan mark med trygga och lämpliga vägar för rollatorer och rullstolar.

Föreningen menar att det redan finns syrenhäckar, stora ekar, vacker stimulerande sjöutsikt, utbyggd uteplats med lusthus, boulebanor och sittsoffor där det skulle kunna anläggas odlingslotter, växthus och någon form av utegym.

d) Störningar under byggtiden

Enligt miljöredovisningen kommer etapperna I-III (Södra husen, miljöstuga och garage samt Östra husen) ha störst påverkan på seniorhuset och pågå i totalt ca 3 år. Till detta ska läggas utbyggnad av allmänna anläggningar och en eventuell utbyggnad av etapp IV, parhusen på platån. Kanske påverkas de boende i seniorhuset under 4-5 år.

Boendeföreningen konstaterar att det framgår av miljöredovisningen hur boende ska skyddas och skärmas av från buller under byggtiden. De vill dock påpeka att de ca 175 boende har en medelålder om 77 år och att många befinner sig i sin lägenhet i stort sett dygnet runt. Under utbyggnad bör det vara möjligt att använda sig av lokala bussar och gå till den egna bilen. Vidare måste hemtjänst, färdtjänst och taxi bör komma fram till entréer.

e) Alternativa förslag till realistisk byggnation av flerfamiljshus söder om seniorhuset

Boendeföreningen föreslår att alternativa förslag till flerfamiljshus söder om seniorhuset bör studeras.

Det första alternativet är att studera att bygga seniorhus i sydslutningens nedre del med infart från Finnbona varvsväg, eftersom det skulle lösa problemen med omfattande sprängningar och andra hinder för rationellt byggande på Finnbonaberget.

Det andra alternativet är en utveckling av boendeföreningens tidigare alternativa arkitektförslag som presenterades under det andra samrådet. Förslaget innehåller nu fem istället för fyra stycken sammankopplade hus i fyra våningar med totalt 88 lägenheter (istället för tidigare 64) och 75 garageplatser under byggnaderna (istället för ca 64). Se skisser över alternativförslag 2, ritningar 1-5 hörande till yttrandet (bilaga 7).

Fördelarna med alternativförslag 2 är enligt boendeföreningen:

- Huskropparna har flyttats längre österut, så att befintlig busshållplats kan behållas. Därmed blir avståndet till hållplatsen mindre.
- Husen är fyra våningar höga, vilket minskar de negativa effekterna av vindförhållanden inom området och minskar de negativa ljusförhållandena för seniorhuset.

- Huskropparna ger möjlighet till flexibla planlösningar och elementbygge med krantillförsel från Finnbodaområdet.
- Huskropparna sammanbinds med ett gemensamt garage i källarplanet vilket tar bort planerna på sprängning av storgarage.

Planenhetens kommentar:

- a) I alla planarbeten är kommunen skyldig att utföra en miljöbedömning för att ta reda på om genomförandet av detaljplanen förväntas innehålla betydande miljöpåverkan. Endast vid betydande miljöpåverkan görs en MKB (miljökonsekvensbeskrivning). En miljöbedömning har utförts och kommunen har bedömt att detaljplanen inte innehåller betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen har samma uppfattning. Därmed är det inte aktuellt att ta fram en MKB.

En detaljplan ger en möjlighet att använda marken på angivet sätt. I planarbetet för detta område har kommunen kommit fram till att området är lämpligt att bebygga med bostäder och garage under mark. Det är dock inte rimligt att i detaljplanen ställa krav på att alla utredningar gällande utbyggnadsfasen måste vara genomförda och redovisade under planprocessen. Därmed kan heller inget krav på en riskanalys för berget ställas i detta skede.

Det är först vid projektering och bygglov som krav kommer ställas på geotekniska utredningar och redovisning av hur utbyggnaden ska gå till. Utredningarna får visa om berget har bra eller dålig kvalitet och vilka åtgärder som krävs.

När sprängningar ska genomföras i ett område med närliggande bebyggelse finns en mycket väl reglerad lagstiftning för hur arbetena ska gå till. En riskanalys för vibrationer från sprängning ska tas fram enligt Svensk standard innan sprängning. Under sprängningsarbetena kommer t.ex. mätinstrument sättas upp kring området för att mäta uppkomna vibrationer. Exploatören ska följa gällande lagstiftning. I exploateringsavtal som ska tecknas mellan kommun och exploitör innan antagandet av detaljplan kommer övriga frågor kring genomförandet, som inte regleras av gällande lagstiftning, att avtalas.

Exploatören har trots detta låtit Ramböll göra en okulär bedömning av de bergtekniska och geologiska förutsättningarna vid planerad ny bebyggelse vid Övre Varis, de Östra och Södra husen, 2010-05-11 samt 2011-06-01. Enligt bedömningen har berggrunden, som består av gnejs och granit, låg frekvens av sprickor. Enligt PM Berg, 2011 kan man läsa att: ”Inga uppspruckna zoner kunde noteras, men det kan uppstå sprickzoner som är parallella med strandlinjen då denna är en brant mot en deformationszon belägen i Saltsjön. Enstaka flacka till horisontella sprickplan förekommer vilket kan leda till utglidning av block och kräver då bergbultning av planerad bergschaktslänt. Generellt bör berget förförstärkas i samband med sprängningar, speciellt slanter och planerade släntrön. Detta görs för att minimera risken för utglidning. Arbetet görs med bergbult innan men i anslutning till bergschakten.”.

- b) Området har planerats för att uppnå en god tillgänglighet till kollektivtrafik och rekreationsytör med särskild hänsyn till att målgruppen är äldre (dvs. med korta avstånd och svaga lutningar). Busshållplats för busslinje 469 kommer ligga vid Östra Finnbonavägens vändplan i direkt anslutning till befintligt seniorhus och inom högst 150 m gångavstånd från den nya bebyggelsen. Busslinje 469 går vardagar fram till kl. 18.00 och något tidigare på lördagar. Det är en förhoppning att SL kan öka turtätheten när de ca 100 nya lägenheterna har byggts.

Om de boende vill kunna utnyttja 53:ans busshållplats vid Danvikshemsvägen utanför planområdet, måste de gå ca 450 meter från seniorhuset. För att kunna ta sig via allmän gata till denna busshållplats planeras Östra Finnbonavägen byggas om och förses med ny gångbana och belysning. På grund av de topografiska förhållandena har gatan två branta backar med en lutning på 10-12 %. Gatan är dock inte möjlig att bygga om med hänsyn till kulturmiljön.

Eftersom Stiftelsen Danvikshem tidigare har ägt hela området inklusive seniorbostadshuset har de boende i seniorhuset förmånligt kunna ta sig genom Danvikshem bort till busshållplatsen. Det har dels varit möjligt att gå igenom själva byggnaden alternativt ta sig fram utomhus via det interna vägnätet intill norra fasaden eller genom de två norra gårdarna.

När nu seniorhusets fastighet har sålts till HSB Bostad och området planläggs sker en tydligare uppdelning av de två fastigheterna som båda fortsatt kommer utgöras av kvartersmark och inte innehålla någon allmän plats. Dels finns det en fastighet för sjukhemmet, dels finns det en fastighet för bostadsbebyggelsen (som senare kommer delas upp).

Stiftelsen Danvikshem har påtalat att de fortsättningsvis inte har möjlighet att upprätthålla ovannämnda passager för förbigående, varken genom byggnaden eller på det interna vägnätet. Skälen till detta är de egna boendes bästa och trygghet samt säkerhetsskäl. En genomgång i huset skulle ge slitage och vara störande för boende. Det interna vägnätet och de norra gårdarna som används för dagliga transporter är trånga, saknar gångbana och är direkt farliga för gående. Inom det interna vägnätet prioriteras sopbil, ambulans och övriga fordon för den egna verksamheten. Under byggtiden kommer dock boende på Finnbonaberget vid behov ges möjlighet att gå igenom fastigheten.

Av ovannämnda skäl anser projektgruppen inte att befintliga passager över Danvikshems fastighet är ett bättre alternativ än att nyttja en anordnad och belyst gångbana utmed Östra Finnbonavägen för att ta sig till den alternativa busshållplatsen. Även om den nya gångbanan utmed Östra Finnbonavägen kommer innehålla lutningar har en alternativ passage via Danvikshems interna vägnät också en kraftig lutning, den sista sträckan, mellan Danvikshems entré och 53:ans busshållplats.

Att bussvändplanen och busshållplatsen förflyttas ca 20 meter för att få en bättre ”möblering” av det offentliga rummet är ingen större förändring i

förhållande till idag sett ur tillgänglighetssynpunkt. Att en hissförbindelse anordnas för att ta upp höjdskillnader i marknivåer innebär en förbättring i förhållande till idag. Att anordna 7 parkeringsplatser på allmän plats är också en förbättring i förhållande till idag. I dag finns ingen allmän parkering alls. I detaljplanen har angetts ytor inom kvartersmark lämpliga för parkering, vilka slutligen prövas i samband med bygglovet. Vid behov bör parkering för besökande även anordnas inom kvartersmark.

- c) Planenheten har vid flertalet tillfällen påpekat att de befintliga rekreationsytorna i den östra delen av platån som innehåller syrenhäckar, stora ekar, vacker stimulerande sjöutsikt, utbyggd uteplats med lusthus, boulebanor och sittsoffor kommer att bevaras. Boulebanornas läge kommer dock att organiseras om och utökas. Vidare kommer det vara möjligt att utöka rekreationsytan något åt väster med utrymme för t.ex. odling och växthus, om parvillorna byggs. Planenheten undrar om det kan råda en missuppfattning om var de nya parvillorna kommer placeras. Det är endast den västra delen av platån som föreslås bebyggas med parvillor och de två värdefulla ekar som står där kommer att skyddas och bevaras. Parvillornas placering och rekreationsytornas utbredning redovisas i gestaltningsprogrammet. De iordningställda rekreationsytorna kommer att utökas om planförslaget genomförs.

Om ändå parvillorna utgår ur planförslaget kommer den västra delen av platån att fortsätta att se ut som idag med vägar, parkeringsytor och berghällar. Att begära att markägaren ska omvandla en redan ianspråktagen yta som är lämplig för bebyggelse till ett rekreationsområde, när tillräckligt med ytor för rekreation kan erbjudas på övriga platser, är inget effektivt utnyttjande av mark. De delar av platån som är kuperade är inte heller lämpliga att göra om så att god tillgänglighet uppnås, eftersom det skulle krävas stora ingrepp i landskapsbilden. Se ovan kommentaren till Nacka Miljövårdsråd, punkt i) och j) som beskriver hur förutsättningarna ändrats sedan 1990-talet och varför det är resurseffektiv att bebygga den västra delen av platån.

- d) Planenheten är medveten om att störningar under byggtiden kan komma att bli påfrestande för de boende i området. Detta var bakgrunden till att projektgruppen begärde att exploateren redan under planskedet skulle presentera ett förslag till hur genomförandet ska organiseras och hur boende kan skyddas mot störningar.

Ett PM för genomförandet har tagits fram av HSB Bostad och utgör en bilaga till miljöredovisningen. Enligt PM'et ska exploateren se till att ersättningsbostad kan erbjudas för de fall störningarna blir för påfrestande när miljöstuga och garage ska byggas. Exploateren ska även se till att kollektivtrafik, fordonstrafik och gångtrafik fungerar tillfredsställande under utbyggnaden. Frågor om hur genomförandet ska organiseras kommer att presenteras mer noggrant när utbyggnaden närmar sig. Det ligger ett stort informationsansvar på exploateren innan och under utbyggnaden.

- e) Boendeföreningens alternativa förslag att bygga flerbostadshus längre ner i den södra slutningen med tillfart från Finnbodaområdet innehåller visserligen mindre störningar för de boende i seniorhuset. Det kommer dock innehålla större ingrepp i bergrummen (som enligt kvalitetsprogram ska bevaras) och större påverkan på intilliggande Finnbodaområdet istället. Bebyggelsen går troligen inte att genomföra innan beslut om Österleden har fattats. Se även kommentaren ovan till Nacka Miljövårdsråd, punkt i).

Boendeföreningens alternativa arkitektförslag att bygga flerbostadshus i den södra och östra delen, och som under utställningen utökats från 64 till 88 lägenheter, är tilltalande. Förslaget är nu ganska likt planförslaget i omfattning och placering av bebyggelse. Flera frågor har dock inte lösats och bearbetats så som planförslaget. Bebyggelsens gestaltning och utformning av yttre miljö framgår endast på idéstadet, vidare redovisas inte hur angöring, tillgänglighet, VA-försörjning, trafikbullar, med mera avses lösas. HSB Bostad, som äger marken har inte visat något intresse av att bearbeta förslaget, eftersom det skulle innehålla ett omtag av processen med krav på flera utredningar. Se ovan kommentaren till Nacka Miljövårdsråd, punkten j) som beskriver vilka utredningar som HSB genomfört för att planförslaget ska bli komplett.

Bland de fördelar boendeföreningen räknar upp kan planenheten hålla med om fördelen med en sammankopplad bebyggelse för att förbättra vindförhållandena och att sollösförhållandena blir bättre för de boende i seniorbostadshuset som påverkas. När det gäller fördelarna med att lägga garage i källare och tillåta krantillförsel från Finnboda innehåller detta visserligen mindre ingrepp uppe på platån. Däremot blir det samma problem som i det första alternativet att ingreppen i branten och påverkan på Finnbodaområdet blir betydligt större istället. Enligt kvalitetsprogram och planprogram ska branten bevaras. Planenheten kan inte heller hålla med om att tillgängligheten till busshållplatsen blir bättre för att de östra husen förskjuts åt öster och befintlig busshållplats ligger kvar, avstånden blir ungefär detsamma.

Inkomna synpunkter från fastighetsägare inom planområdet

- 8. Fastighetsägare till Sicklaön 37:46, Kenora KB** vill inte att nybyggnation genomförs på det sätt som föreslagits.

Fastighetsägaren anser att antalet parkeringsplatser som föreslagits för att klara kontors- och konferensverksamheten inom egen fastighet är för få, det bör vara minst 35 platser. Dessutom är det en nackdel att de som arbetar i huset måste gå längre för att nå den nya parkeringsplatsen i svackan längs Östra Finnbodavägen. Eftersom plogning inte fungerar perfekt alla dagar under vintern ser ägaren framför sig hur de kommer att förhindras att arbeta vissa dagar. Ännu värre kan det bli för kursdeltagare som inte har någonstans att parkera.

Under 9 år har fastighetsägaren begärt om att få bygga en villa på egen tomt men menar att han hindrats från detta på grund av närlheten till vattnet (strandskydd).

Ägaren vill diskutera möjliga lösningar. Ägaren har ingen förståelse varför andra byggplaner i närområdet (Finnboda) tillåts som blir betydligt mer dominerande än föreslagen villa och varför bebyggelse föreslås tillåtas vid Övre Varis och på platån. Utställningsförslaget accepteras inte. Se bilaga 8.

Planenhetens kommentar.

Grundregeln är att parkering som behövs för en verksamhet ska lösas inom fastigheten. Eftersom fastigheten Sicklaön 37:46 utgörs av kuperad terräng är det svårt att lösa parkeringen inom fastigheten. Kontorsfastigheten har hittills, genom bestämmelse i gällande detaljplan, haft ett tidsbegränsat servitut för parkering uppe på platån. Förhållandet gäller dock bara fram till dess frågan behandlats i en ny detaljplan eller att tillfart och parkering kan lösas på annat tillfredsställande sätt. Kommunen anser att det är angeläget att fastighetens parkering säkras upp när fastigheten nu planläggs (tidigare planlös).

Förslag till ny detaljplan redovisar därför en ny permanent plats för parkering i anslutning till svackan på Östra Finnbdavägen samt även några permanenta platser i direkt anslutning till fastigheten. Detta innebär att nuvarande markägare och exploater måste avstå markområden men är samtidigt en förutsättning för att ny bebyggelse på platån ska kunna tillkomma.

Nuvarande tidsbegränsade parkeringsyta rymmer ca 30 parkeringsplatser. Med ny detaljplan kommer ca 20 bilplatser att kunna erbjudas, vilket motsvarar de parkeringstal som normalt används för kontorsverksamhet. Det innebär i förhållande till dagens situation visserligen en försämring i antal och avstånd för besökande. Dagens parkeringslösning är dock tillfällig och saknar stöd i detaljplan. Med ny detaljplan blir parkeringen permanent.

Kommunen arbetar städigt med att försöka förbättra snöröjningen.

En ny villa inom fastigheten Sicklaön 37:46 prövades under det första samrådet av detaljplan för Danvikshem 2005-2006. Länsstyrelsens reaktion var att villan kunde innehålla skada på riksintresset och att marken där villa föreslogs omfattas av strandskydd. Villan utgick ur planförslaget, dels som en följd av länsstyrelsens yttrande, dels som en följd av att fastighetsägaren inte var beredd att bekosta planarbetet (inte skrev på planavtal). Ärendet är därmed inte aktuellt längre.

Inkomna synpunkter från fastighetsägare utanför planområdet

9. **Sicklaön 37:55 och 37:56, Brf Hamninloppet (Danviksstrand)** anser att planerna på gruppboendet vid Övre Varis bör överges och istället placeras på den södra sidan intill Danvikshems flygel, den plats som föreslås som reservat för gruppboende, eftersom det är en plats i ett soligt läge med terrasser och med närhet till Danvikshem.

Brf Hamninloppet anser att den föreslagna byggnaden vid Övre Varis kommer störa anblicken av Danvikshem från sjösidan genom husens storlek och framför allt genom dess höjd. Bostadsrättsföreningen avisar tanken på ett tungt och mörkt byggkomplex.

Bostadsrättsföreningen anser att nackdelarna med en bebyggelse vid Övre Varis är norrläget, läget nära vägen, ökad bil- och busstrafik med ny bebyggelse, trafikstörningar, den branta terrängen som innebär dåligt med tillgängliga promenader, avståndet till sjukhemmet, kostsamt med kulvert, avsaknad av balkonger och terrasser.

Vårdbyggnaden vid Övre Varis kommer att ligga mycket nära föreningens hus (halvrunda röda huset) med adress Östra Finnleden 15. De lägenheter som har sina fönster och balkonger mot Östra Finnleden kommer i hög grad påverkas genom att Övre Varis-husets höjd kommer ta bort en stor del av ljus och sol i synnerhet under den del solen står lågt. Solljusförhållanden för föreningens hus bör redovisas. Se bilaga 9.

Planenhetens kommentar.

Det har varit ett önskemål från Stiftelsen Danvikshem att pröva ett nytt gruppboende vid Övre Varis med ca 30 vårdplatser, för att få en väl fungerande enhet. Danvikshem anser att de behöver ytterligare en utbyggnadsreserv av ungefär samma omfattning, varför två platser för gruppboende har planerats.

En gestaltningsgrupp bestående av representanter från kommunen och exploateren fick under 2010 i uppdrag att arbeta med gestaltningen av det nya gruppboendet vid Övre Varis. I arbetet ingick att pröva byggnadens placering i olika lägen, likaså byggnadens höjd och olika utformning. Gestaltningsgruppen presenterade slutligen en lösning med en uppbruten byggnad i tre delar. Byggnaden hade då ”pressats ner” i terrängen framför befintlig bergknalle. Förslaget innebär att bergknallen söder om gruppboendet kan bevaras och att byggnaden inte blir alltför framträdande från sjösidan. Valet av fasadmaterial i mörkt tegel och glas innebär att byggnaden ansluter på ett diskret sätt till Danvikshems huvudbyggnad och terrasserade murar i landskapet. Plangruppen anser att gestaltningen är väl bearbetad och har stora kvaliteter med hänsyn till den kulturhistoriska miljön. Den yttre miljön har även planerats med omsorg för att det ska vara möjligt att ta sig ut i den närmaste trädgården även för rörelsehindrade. Byggnaden har balkonger och terrasser både mot norr och söder.

Den nya västra bostadsdelen vid Övre Varis får en totalhöjd på högst +34,0 meter över nollplanet närmast kurvan (och högst +35,0 meter för den mittersta byggnadsdelen). Höjden är jämförbar med befintlig bostadsbebyggelsen väster om Gomanhuset som har en totalhöjd på högst +34,0 meter över nollplanet. Det halvrunda huset har en högsta byggnadshöjd i detaljplan på +31,5 meter över nollplanet, det vill säga 2,5 meter lägre än den föreslagna nya byggnaden vid Övre Varis. Det halvrundahuset är dock beläget betydligt längre ner i terrängen med en sockel som går ner till kajnivån.

Avståndet mellan den nya byggnaden vid Övre Varis och det halvrunda huset blir ca 40 meter vilket innebär liten påverkan på solljusförhållanden. En solljusstudie har genomförts efter utställningen som delgivits föreningen. Den visar att Övre Varis skugga påverkar det halvrunda huset mellan ca klockan 08.00 och 09.30 från någon gång i september till någon gång i mars, dock inte de översta våningarna. Under övriga tider faller ingen skugga från Övre Varis på det halvrunda huset.

Vad gäller trafikbullret så uppnås rekommenderade riktvärden för trafikbuller för det halvrunda huset idag, eftersom det ligger på tillräckligt avstånd från vägen. Idag passerar ca 500 fordon per dygn på Östra Finnbadavägen. Med den nya bebyggelsen beräknas trafiken öka med uppskattningsvis ca 280 fordon per dygn. Enligt kommunens miljöenhet kommer det troligen inte innebära någon hörbar skillnad på trafikbullret.

10. **Sicklaön 37:54, Brf Danviksblick (Danviksstrand)** föreslår att byggnaden vid Övre Varis förs ut ur planen och att utbyggnaden istället utförs enligt alternativet vid ”Södra slänten”, för att bevara den unika miljön och riksintresset Danvikshem.

Brf Danviksblick anser att Danvikshem är en av Stockholmsregionens främsta karaktärsbyggnader och att den tilltänkta byggnaden benämnd Övre Varis på ett menligt sätt påverkar helhetsintrycket av den. Detta både från sjösidan och från Danvikshemsvägen. Den nya byggnaden tar bort en stor del av utsikten/panoramatan mot hamninloppet och Djurgården.

De blivande byggnationerna längre ut på halvön kommer att medföra ökad trafikgenomströmning. Vidare är placeringen av Övre Varis olämplig ut trafiksäkerhetssynpunkt då byggnaden kommer ligga mycket nära vägen, kurvan är skarp och sikten dålig. Se bilaga 10.

Planenhetens kommentar

Det har varit ett önskemål från Stiftelsen Danvikshem att pröva ett nytt gruppboende vid Övre Varis med ca 30 vårdplatser, för att få en väl fungerande enhet. Danvikshem anser att de behöver ytterligare en utbyggnadsreserv av ungefär samma omfattning, varför två platser för gruppboende har planerats.

Angående gestaltningen av byggnaden vid Övre Varis, har denna varit föremål för särskild utredning där flera alternativ och volymer har prövats på platsen. Plangruppen anser att gestaltningen är väl bearbetad och har stora kvaliteter med hänsyn till den kulturhistoriska miljön. Se även kommentaren till Brf Hamninloppet som beskriver hur arbetet gått till.

Det stämmer att den nya byggnaden kommer att ta bort en del av utsikten. Enligt den nya översiktsplanen 2012 ligger området på Västa Sicklaön som föreslås utvecklas till en tät stadsbebyggelse. Med detta som utgångspunkt får man vara beredd på att platser lämpliga för bebyggelse kan bli föremål för förtäring.

Enligt planförslaget ska kurvan vid Övre Varis rätas ut och sikten förbättras. Det blir en viss trafikökning med anledning av den nya bebyggelsen på Finnbadaberget, dock ligger trafikmängderna för Östra Finnbadavägen på en låg nivå idag. Se även kommentaren till Brf Hamninloppet som beskriver trafikmängderna.

11. **Sicklaön 37:42, Brf Finnbona hamnkontor (Finnbona)** har inget att erinra mot detaljplanen för Danvikshem om den antas och genomförs enligt utställt förslag.

Brf Finnbona Hamnkontor anser att den nordöstra branten som ligger nordöst om planområdet och sträcker sig ner till Finnbonaområdet ställer särskilda krav på

sprängningar då berget är problematiskt. Även om branten ligger utanför planområdet bedöms branten utsättas för påverkan i samband med markarbeten gällande hus, garage och vägar. Bostadsrättsföreningen anser att en noggrann geologisk undersökning och riskanalys bör genomföras för att utröna skicket på brantens befintliga bergbultar och cementförstärkningar.

Bostadsrättsföreningen anser att allt dagvatten från planområdet uppe på höjden ska omhändertas inom lokal kvartersmark. Idag söker sig dagvatten in i bergets sprickor och orsakar frostsprängningar och kraftig isbildning i branten vintertid. Nedanför löper idag en gångväg som används av föräldrar, barn, besökare, motionärer med flera. Enligt uppgift kommer dock HSB att flytta gångbanan till andra sidan när Hamnplan har färdigställts och istället inrätta parkeringsplatser utmed branten. Vintertid har HSB stängt av promenad/parkering med koner och plastband på grund av isbildung och rasrisk. Branten utgör en fara och den bör åtgärdas snarast innan den överlämnas till Finnbodas samfällighet. Se bilaga 11.

Planenhetens kommentar:

Exploatören har under planarbetet låtit Ramböll göra en okulär bedömning av de bergtekniska och geologiska förutsättningarna vid planerad ny bebyggelse. Utredningen visar att berget kan behöva förförstärkas vid sprängningar. Det är först vid projektering och bygglov som krav kommer ställas på grundligare geotekniska utredningar och redovisning av hur utbyggnaden ska gå till. Vid sprängningar ska en riskanalys för vibrationer från sprängning tas fram enligt Svensk standard. Se även kommentaren till Finnbodabergets boendeförening, punkten a).

När ny bebyggelse tillkommer uppe på berget kommer det att minska vattentillströmningen till Finnboda Varvsväg genom ett bättre omhändertagande av dagvatten uppe på berget.

Enligt uppgift från HSB som än så länge ansvarar för de gemensamma anläggningarna inom Finnbodaområdet pågår bildande av gemensamhetsanläggningar inom området för att klargöra vem som ska ansvara för olika delar i framtiden. Under de år HSB ägt fastigheten har bergsbranten besiktats vid två tillfällen sedan 1997 och löst berg avlägsnats. Utredning pågår för att fastställa vilka åtgärder som erfordras för att göra den säker samt begränsa problemet med vatten och isbildung. Exploateringsbolaget Finnboda Industrilokaler håller fortlöpande de berörda bostadsrättsföreningarna informerade om läget.

12. Gemensam skrivelse, fastighetsägare Henriksborgs samfällighetsförening

En gemensam skrivelse har lämnats in från följande fastighetsägare inom Henriksborgs samfällighetsförening: Sicklaön 353:44, Sicklaön 353:45, Sicklaön 353:46, Sicklaön 353:49, Sicklaön 353:50, Sicklaön 353:51, Sicklaön 353:53, Sicklaön 353:59 och Sicklaön 353:60.

Fastighetsägarna anser att utställningsförslaget med avseende på bebyggelsen vid Övre Varis i allt väsentligt är identisk med tidigare förslag med undantag för en förbindelsegång under mark mellan den nya bebyggelsen och sjukhemmet.

Fastighetsägarna konstaterar att trots att de lämnat synpunkter under samrådet har

synpunkterna endast avvisats skriftligt och inte visats i varken skisser eller fotomontage. De framför därför sina önskemål igen.

Fastighetsägarna skriver att den översta våningen sticker tydlig upp över krönet mot sjöfronten, enligt de fotografier som återfinns i gestaltningsprogrammet.

Fastighetsägarnas förslag är en byggnad som är smäckrare, lägre och mer utsträckt åt öster, än det nu presenterade förslaget. Byggnaden bör vara en våning lägre. De menar att en måttlig förskjutning åt öster skulle medföra att byggnaden närmast linjerar mot muren på krönet. Att detta skulle innebära en sämre gestaltning är svårt att förstå. Se bilaga 12:

Planenhetens kommentar.

Det har varit ett önskemål från Stiftelsen Danvikshem att pröva ett nytt gruppboende vid Övre Varis med ca 30 vårdplatser, för att få en väl fungerande enhet. Detta har påverkat storleken på byggnaden.

Angående gestaltningen av byggnaden vid Övre Varis, har denna varit föremål för särskild utredning där flera alternativ och volymer har prövats på platsen. Plangruppen anser att gestaltningen är väl bearbetad och har stora kvaliteter med hänsyn till den kulturhistoriska miljön. Se även kommentaren till Brf Hamninloppet som beskriver hur arbetet gått till.

Det är tyvärr inte möjligt att i planhandlingarna redovisa alla olika förslag som förekommit i planarbetet. Planenheten kan bara upprepa bemötandet från samrådsredogörelsen. En byggnad i två våningar som blir mer långsträckt mot sjösidan bedöms ge en större påverkan på landskapsbilden och innebära ett större ingrepp i Danvikshems frizon ”Gröna foten” än planförslaget.

Inkomna synpunkter från boende inom området

13. Gemensam skrivelse boende Östra Finnbdav 30 och Östra Finnbdav 24

En boende på Östra Finnbdavägen 30 och en boende på Östra Finnbdavägen 24 i seniorhuset framför gemensamt följande synpunkter (se bilaga 13):

De två boende anser att platån ska hållas fri från bebyggelse eftersom detta område är det enda någotsnär plana område som är möjligt att utnyttja som närekreationsområdet för mäniskor äldre än 55+.

Det branta området söder om seniorhuset lämpar sig inte för mäniskor äldre än 55+. Däremot lämpar det sig mycket väl för bostäder i terrasshus med utfart mot Finnbdava varvsväg. Exploateringskostnaderna skulle vara låga och trafikstörningarna minska i området.

Köpare av parvillorna kommer troligen utgöras av familjer med barn vilket innebär att markområden närmast villorna kommer behövas för barns utelek. Det skulle innebära att det förmodligen inte finns mycket plats kvar för seniorernas närekreation.

Planenhetens kommentar.

Den östra delen av platåen som är mer plan ska bevaras medan den västra delen som är mer kuperad ska användas för ny bebyggelse. Om parvillorna inte byggs kommer tillfart och parkering behållas i den västra delen. Se kommentaren ovan till Nacka Miljövårdsråd, punkten i) och j) där resonemang om platåns framtid redovisas.

Punkthus söder om seniorhuset enligt planförslaget innehåller en större påverkan på seniorhusets boende än en bebyggelse längre ner i den södra slänten. En terrasserad bebyggelse längre ner i slänten skulle dock innehålla stora ingrepp i bergrisbranten med rikligt med vegetation (som enligt programmet ska bevaras) och att bebyggelsen i Finnbona istället påverkades i högre grad. Eftersom terrasslägenheterna i slänten måste kunna angöras på något sätt blir det troligen inte mer ekonomisk än planförslaget. Se även kommentaren till Finnbonabergets boenderåd, punkten e).

Det kommer finnas utrymme både för rekreation för seniorer och för barns lek.

14. Gemensam skrivelse boende Östra Finnbonav 22 och Östra Finnbonav 30

En boende på Östra Finnbonavägen 22 och en boende på Östra Finnbonavägen 30 i seniorhuset har skickat in en gemensam skrivelse (se bilaga 14):

De två boende har formulerat en inlaga som är en beskrivning av planprocessen från det arbetet startade med att ta fram ett program 2003 fram till utställningen 2013. Följande påståenden förs fram:

- a) Platåen är idag belagt med byggnadsförbud och är reserverat för närekreation. Vidare är strandskyddet upphävt.
- b) Enligt planprogrammet 2004 föreslås platåen bebyggas med vårdbostäder.
- c) Enligt länsstyrelsens samrådsyttrande 2006 lämnas inga synpunkter på att platåen föreslås bebyggas med fem storvillor.
- d) Detaljplaneförslaget underkänns av politiken 2006.
- e) Jävsförhållande mellan Stiftelsen Danvikshem och Länsstyrelsen i Stockholm innebar att samrådsyttrandet 2011 hanterades av länsstyrelsen i Uppsala.
- f) Enligt länsstyrelsens yttrande under det andra samrådet 2011 lämnas inga synpunkter på att platåen föreslås bebyggas med fyra parvillor.
- g) Länsstyrelsen visar inget intresse att skydda ett område av riksintresse och har inga synpunkter på att en parvilla föreslagits 7 meter från en värdefull ek.
- h) I samband med politiskt beslut om utställning i januari 2013 lyfts frågan om exploateringsekonomin, som enligt HSB skulle försämras för byggföretaget om parvillorna inte byggs.
- i) Strandskydd föreslås upphävas för fastigheten Sicklaön 37:46 för att tillåta en privatbostad.

De två boende anser att anledningen till att en bebyggelse tillåts på platåen beror på jäv, det vill säga samverkande intressen mellan byggherren och markägaren där Länsöverdirektör låtit Stiftelsen Danviks Hospitals ekonomiska intressen gå före att kritiskt granska

exploateringen av ett område av riksintresse. De vill vidare ha svar på vilka grunder kommunen vill besluta om att upplåta platån för 8 privata familjer.

Planenhetens kommentar:

- a) Enligt gällande detaljplan (dp 6) är markanvändningen bostadsändamål på platån. Den östra delen av platån får bebyggas med uthus och garage på en yta om ca 800 kvadratmeter närmast vändplan. Vidare tillåts en tillfällig parkeringsyta inom en ungefär lika stor yta norr därom. Övriga delar är prickmarkerade, det vill säga får inte bebyggas. Strandskyddet är upphävt. Detaljplanen är juridisk bindande och är de enda bestämmelser som gäller idag.
- b) Enligt planprogrammet föreslår markägaren att 50 lägenheter kan prövas på platån, utan att ta ställning till vilken typ av bostäder det ska bli. Det ska prövas i en planprocess och kommer bli juridiskt bindande först när ny detaljplan vinner laga kraft.
- c) Det är inte länsstyrelsens sak att föreslå vilken typ av bebyggelse som är lämplig på platån, det är en kommunal angelägenhet. Länsstyrelsen ska bara yttra sig i det fall de anser att skada på rikintresset kan uppkomma. Ett riksintresse innebär inget förbud att utveckla eller bebygga ett område, men betyder att kommunen måste tolka vilket förhållningssätt kommunen ska ha till utpekade värden.
- d) Det stämmer att Områdesnämnden Sicklaön beaktade länsstyrelsens och de boendes synpunkter och föreslog en ny inriktning med lägre exploateringsgrad. Markägaren begärde då att planarbetet skulle avbrytas.
- e) Det stämmer att ett jävsförhållande har beaktats sedan planarbetet återupptogs.
- f) Det är inte länsstyrelsens sak att föreslå vilken typ av bebyggelse som är lämplig på platån, det är en kommunal angelägenhet. Länsstyrelsen ska bara yttra sig i det fall de anser att skada på rikintresset kan uppkomma. Ett riksintresse innebär inget förbud att utveckla eller bebygga ett område, men betyder att kommunen måste tolka vilket förhållningssätt kommunen ska ha till utpekade värden.
- g) Se kommentaren till f). Det är en kommunal angelägenhet att bevaka att ekar som har ett naturvärde om möjligt bevaras. Kommunen skyddar och bevarar värdefulla ekar på platån och kommer belägga dessa med vite i exploateringsavtal. Ett sådant skydd saknas idag men blir gällande om detaljplanen vinner laga kraft.
- h) Även exploaterörens ekonomi måste beaktas i ett planarbete, eftersom det är kommunens uppgift att verka för att främja bostadsförsörjningen.
- i) Strandskyddet föreslås upphävas för befintligt kontorshus, den närmaste tomten runt om och för trappan, dock inte för något villa inom Sicklaön 37:46.

Planenheten utgår från att Länsstyrelsen i Stockholm har hanterat aktuell jävsfråga på korrekt sätt. Se även kommentaren till Nacka Miljövårdsråd, punkten k).

Bakgrunden till att kommunen föreslår att en bostadsbebyggelse tillåts på platån är främst bostadsförsörningsändamål. Här är det dessutom ett effektivt resursutnyttjande att använda mark som i huvudsak redan är ianspråktagen och har strandskyddet upphävt, har tillfart, kollektivtrafik och kommer att få kommunalt VA utanför fastigheten. Eftersom en anpassning bör ske till områdets exponerade läge landade planprocessen i en småskalig bebyggelse med villor som anknyter till de intilliggande villorna.

15. Boende Östra Finnbonavägen 22

En boende på Östra Finnbonavägen 22 i seniorhuset kräver att detaljplanen stoppas och framför följande synpunkter:

En risk- och konsekvensanalys av vilken miljöpåverkan planens genomförande har för miljön och boende i området bör redovisas.

En solstudie har gjorts och i planhandlingarna konstateras att de allra flesta av seniorhusets lägenheter inte påverkas av de Södra Husen. Varför ska det accepteras att några missgynnas, och förhållanden försämras för några?

Skärgårdsnatur kommer att förvandlas till park och natur som vuxit fram under århundraden och tas bort och ersätts av planteringar och parkväxter.

Finnbodabergets växtlager är tunt och känsligt och kan förvandlas till öken.

Delar av förslaget är diskriminerande, t.ex. att äldre inte behöver 2 cykelparkeringsplatser per lägenhet. Varför är det skillnad i parkeringstalen för seniorbostäder och för parvalla, 0,8 respektive 1,5 bilplatser per lägenhet.

Den östra delen för rekreation räcker inte. Platsen där parvillorna ska byggas föreslås istället få bli det fantastiska området det är och kan vidareutvecklas till (för rekreation). Kommunen bör värvna sina invånares intresse och välbefinnande.

Det kommer bli en oacceptabel livsmiljö när området ska byggas ut på grund av störningar och att tvingas se på när underbara träd fälls.

Planenhetens kommentar:

Konsekvenser för miljö och människor redovisas i miljöredovisningen hörande till detaljplanen. Riskanalys gällande t.ex. sprängningsarbeten kommer att göras innan sprängningsarbeten startar.

Solstudien redovisas i gestaltningsprogrammet hörande till planhandlingarna.

Detaljplanering handlar om att göra avvägningar mellan olika intressen. Här väger intresset av att kunna erbjuda fler seniorer en bostad tyngre än att några fastighetsägare får en viss försämring. På grund av den södervända gården är grundförutsättningen dock mycket goda för seniorhuset när det gäller solljusförhållanden. Mot den bakgrunden kan en viss försämring talas för några. Om någon försämring aldrig kan tillåtas för någon part kan utbyggnader inte genomföras i anslutning till befintlig bebyggelse.

Skärgårdsnatur har förstås sina särskilda kvaliteter men det kan även en anlagd park ha. Skärgårdsnatur utmed branterna, kommer dock i huvudsak bevaras.

Antalet cykelparkeringsplatser och parkeringsplatser för bilar styrs inte av detaljplan utan detaljplanen ska främst se till att det finns utrymme att anordna detta. Frågan prövas i bygglovet. Detaljplanen anger en miniminivå grundad på erfarenhet av behoven. De boende bör själva kunna påverka t.ex. hur många cykelparkeringsplatser som ska finnas inom kvartersmark eller i förråd. Parkeringstalen för bilar grundas även på erfarenhet av hur stora

behoven brukar vara för olika typer av bostäder. Det är exempelvis vanligare att hushåll i villa har två bilar än att hushåll i seniorbostäder har det.

Frytorna minskar med planförslaget medan andelen iordningställda ytor för rekreation ökar. Se kommentaren till Nacka Miljövårdsråd, punkten i) och j).

Planenheten är medveten om att störningar under byggtiden kan komma att blir påfrestande för de boende i området. Se kommentaren till Finnvodaberget boendeförening, punkten d).

Planenheten

Andreas Totschnig
Planchef

Angela Jonasson
Planarkitekt

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Där beteckning saknas gäller bestämmelsen inom hela planområdet. Endast angiven användning och utformning är tillåten.

GRÄNSBETECKNINGAR

- Planområdesgräns
- Användningsgräns
- Egenkapsgräns
- - - Gräns för tunnelområde, se del 2 för lägsta schaktnivå

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Almänna platser

LOKALGATA Gata för lokaltrafik

Kvartersmark

- B Bostäder
- D Vård, Vårdböende
- C₁ Samlingstol, bad, motion m.m.
- E₁ Teknisk anläggning, högsta byggnadshöjd 3 meter
- E₂ Teknisk anläggning, rökgasevakuering från vägtrafiktunnel
- K Kontor, konferenslokaler
- S Skola och förskola

UTFORMNING AV ALLMÄNNA PLATSER

+0.0 Föreskriven höjd över nollplanet

UTNYTTJANDEGRAD

e₁ Största bredd för flerbostadshus 12,0 meter, undantaget balkonger i mittparti
e₂ Största tillåten byggnadsarea är 175 m²

BEGRÄNSNING AV MARKENS BEBYGGANDE

- Mark där byggnader och plank inte får uppföras
- Marken får endast bebyggas med uthus med högsta byggnadshöjd 3 meter
- Marken ska byggas över med körbart och planterbart bjälklag
- Marken får byggas under med förbindelsegång

g Marken ska vara tillgänglig för gemensamhetsanläggning för kommunikation, parkering och/eller rekreation, se genomförandebeschrivning sidan 5

z Marken ska vara tillgänglig för ståntanpassning

x Marken ska vara tillgänglig för passage med en fri höjd på minst 2,5 meter

tunnel Marken ska vara tillgänglig för teknisk försörjning i tunnel inom planområdet, se karta del 2 för lägsta schaktnivå

MARKENS ANORDNANDE

Mark, vegetation och parkering

+0.0 Föreskriven höjd över nollplanet
n₁ Mark och lövpliktiga träd ska bevaras. Efter lovprövning kan riskrädd få fällas med villkor om att återplantering sker

n₂ Trädet ska bevaras. Efter lovprövning kan riskrädd få fällas med villkor om att återplantering sker

lek Lekplats ska finnas

parkering Parkering ska finnas

UTFORMNING

Högsta totalhöjd i meter över nollplanet undantaget skorstenar

UTSEENDE

Ny eller ändrad bebyggelse, anläggning och yttre miljö ska följa intentionerna i gestaltningsprogram
f₁ - f₄ Ny bebyggelse ska uniformas i enlighet med utformningsreglerna i gestaltningsprogram, samma som på plankartan angivits i tillhörande f-bestämmelse i ruta

f₅ Fönster får inte finnas och färgen ska vara mörk

f₆ Fasaderna ska utföras i mörkt tegel och glasparter.

Ventilationsutrymmen får inte placeras på tak.

BYGGNADSTEKNIK

Dagvatten ska omhändertas lokalt inom kvartersmark i så stor utsträckning som möjligt

b₁ Byggnaden ska grundläggas så att riktvärden för byggbuller ej överskrids vid framtida bygande av trafiktunnel, se miljöredovisning sidan 10. Flerbostadshus utförs med brandsäker färrhus Tr2.

tilt kommande balkong får inte anordnas

VÄRDEFULLA BYGGNADER OCH OMråDEN

Hela området ingår i en särskilt värdefullhetensmiljö av riksintresse för kulturmiljövärden som inte får försvanas. De ingående elementen; förkastningsbranter, vegetation, byggnader, murar, parker mm. utgör alla tillsammans värdefulla delar av landskapsbildens som ska bevaras och vidmakthållas när nya anläggningar och ny bebyggelse tillkommer.

Skyddsbestämmelser

q₁ Kulturhistoriskt värdefullt byggnad som inte får rivas. Exteriören samt kyrkorummet interiör får inte försvanas

q₂ Kulturhistoriskt värdefullt byggnad som inte får rivas. Exteriören får inte försvanas

q₃ Terrassmurar får inte rivas samt inte försvanas. Begränsade ingrepp kan tillåtas om helhetsupplevelsen av mur och huvudbyggnad kvarstår. Om nyuppförande krävs, p g a skada eller liknande, skall terrassmurarnas arkitektoniska uttryck, murningsteknik och stenbehandling bevaras.

Varsamhetsbestämmelser

k₁ Vid utväntigt underhåll skall åtgärder beträffande utseende, material, färgsättning och kvalitet väljas i överensstämmelse med originalutförande eller i ett utforande som är typiskt för byggnadens tillkomsttid. Denna bestämmelse gäller även för kyrkorummets interiör inom Danvikshem.

STÖRNINGSSKYDD

m₁ Byggnader ska uniformas så att trafikbullervän inomhus i boningsrum ej överstiger 30 dB(A) ekivalent och 45 dB(A) maximal ljudnivå och den lågfrekventa ljudnivån från färje- och busstrafik inomhus i boningsrum ej överstiger 60 dB(C) maximal ljudnivå.

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

Genomförandetiden slutar 10 år efter det att planen vunnit laga kraft

Utförad lovpunkt

Inom område befecknat med n krävs marklov för fällning av träd med en standiameter av 0,15 meter och större mått 1,3 meter ovan mark
För byggnader befecknade med q krävs bygglov för omfärgning av fasad, byte eller ändring av takmaterial, dörrar, fönster och andra fasaddetaljer. För underhåll och ändring av kyrkorummets interiör inom Danvikshem krävs bygglov. För byggnader befecknade med e₂ krävs bygglov för omfärgning av fasad.

ILLUSTRATIONER

Illustrationslinje

UTFORMNINGSREGLER (f₂)

- Parvillornas husform och volym ska anknyta till de äldre villorna.
- Fasader ska vara av träpanel i en samordnad färgskala, dock fär inte vit eller svart träpanel användas.
- Tak ska uniformas som sadeltak med minsta takvinkel 22 grader. Mindre delar av byggnaden kan utföras med valmat tak.
- Takmaterialet ska vara mörk fasad plåt. Krönpälar, fönsterbleck och stupdrar ska vara mörka.
- Terrasser ska anordnas fram till tomgräns, undantaget vissa ytor för bl.a. angöring enligt illustration i gestaltningsprogram.

UTFORMNINGSREGLER (f₃)

- Fasader ska utföras i ljus puts, dock inte i vit färg som är blandande. Syntetika färgar mellan prefabricerade element får inte förekomma.
- Vid balkonger och mot terrasser ska fasaden kläs i trä.
- Vissa fönster, balkongglasning och trädäckar vid terrasser ska ha en tydlig ramomfattning.
- Balkonger som är skurna ur hörn, ska glasas in. Ingläsning utförs utan profiller.
- Det högsta facket på varje byggnad utförs som svagt lutande pulpet tak.
- Ventilationsutrymmen får inte placeras på taket.

Detaljplan för Sicklaön 37:42 m.fl. DANVIKSHEM Del 1 av 2

Nacka kommun

Planenheften november 2012, rev januari 2013,
justerad maj 2013 enligt ÅPBL (1987:10)

ANTAGANDEHANDLING

Andreas Totchnig
planchef

Angela Jonasson
planarkitekt

KFKS 1996/82 214
Projektnr 9107

Till planen hör:
Planbeskrivning
Genomförandebeschrivning
Miljöredovisning
Fastighetsförteckning
Gestaltningsprogram

Skala 1:1000
0 10 20 30 40 50 100m

Tillstyrkt av MSN.....
Antag en KF.....
Laga kraft.....

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Där beteckning saknas gäller bestämmelsen inom hela planområdet. Endast angiven användning och utformning är tillåten.

GRÄNSBETECKNINGAR

- — • Planområdesgräns
 - · — Egenskapsgräns
 - - — Gräns för tunnelområde

BEGRÄNSNING AV MARKENS BEBYGGANDE

tunnel	Marken ska vara tillgänglig för teknisk försörjning i tunnel inom planområdet
	Lägsta tillåtna schaktdjup i meter relaterat till nollplanet för schaktning, sprängning, borrhning eller andra ingrepp

Detaljplan för Sicklaön 37:42 m.fl.
DANVIKSHEM Del 2 av 2
Nacka kommun

Planenheten november 2012, rev januari 2013,
justerad maj 2013 enligt ÄPBL (1987:10)

ANTAGANDEHANDLING

- Till planen hör:
- Planbeskrivning
- Genomförandebeskrivning
- Miljöredovisning
- Fastighetsförteckning
- Gestaltningsprogram

KFKS 1996/82 214
Projektnr. 9107

 Skala 1:1000
0 10 20 30 40 50

PLANBESKRIVNING

Detaljplan för Danvikshem, Sicklaön 37:42 m.fl. fastigheter på Västra Sicklaön, Nacka kommun

Upprättad på planenheten i november 2012, rev. januari 2013, justerad
i maj 2013 enligt ÄPBL (1987:10)

HANDLINGAR

Detaljplaneförslaget omfattar:

- Detaljplanekarta med planbestämmelser
- Denna planbeskrivning
- Genomförandebeskrivning
- Miljöredovisning
- Fastighetsförteckning
- Gestaltningsprogram

PLAN- OCH BYGGLAGSTIFTNING

Den 2 maj 2011 infördes en ny plan- och bygglag PBL (2010:900). Enligt övergångsbestämmelserna i den nya lagen skall bestämmelserna i den tidigare plan- och bygglagen ÄPBL (1987:10) tillämpas för planärenden som påbörjats före den nya lagens införande. Denna detaljplan påbörjades tidigare varför ÄPBL tillämpas.

PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG

Detaljplanens syfte är att upprätthålla ett skydd för kulturhistorisk värdefull bebyggelse och kulturmiljö samt tillåta en utbyggnad av nya bostäder i anslutning till befintliga. På grund av att området ligger inom riksintresse för kulturmiljövården är kraven högt ställda på ny bebyggelse när det gäller gestaltning och anpassning till landskapsbilden. Vidare är syftet att skapa en trygg och säker boendemiljö med hänsyn till målgruppen äldre.

När planen är genomförd har området kompletterats med ca 100 nya lägenheter i bostäder för åldersgruppen 55+, 8 lägenheter i parvillor och 30 nya platser i gruppboende. Dessutom finns en framtidig utbyggnadsreserv om ytterligare 30 nya platser i gruppboende. Östra Finnbadavägen har rustats upp och byggts ut med kommunalt VA och gångbana. Befintligt parkeringsgarage under mark har byggts ut och ytor för kommunikation och rekreation har utvecklats och förbättrats. Värdefull kulturmiljö, naturmark och landskapsbild har skyddats och bevarats. Fastigheten Sicklaön 37:46 bekräftas även i fortsättningen få användas för kontors- och konferensverksamhet.

Detaljplanekartan utgörs av två delar. Del 1 redovisar markanvändning för bebyggelseområdet uppe på berget och naturen utmed sluttningarna. Del 2 redovisar lägsta schaktdjup för byggnation med hänsyn till befintlig dagvatten- och avloppstunnel samt framtidiga tunnelreservat för Österleden.

PLANDATA

Läge

Planområdet är beläget på Västra Sicklaön och omfattar Danvikshem och dess närområde. Området sträcker sig från Henriksborgs radhusbebyggelse och Gomanhuset i väster till Finnbadas nya bostadsområde i öster. I norr avgränsas området av kajen och i söder gränsar området mot Vilans skola och ett område med bostäder med tidsbegränsat bygglov.

Areal

Planområdet uppgår till en areal om ca 7,6 hektar.

Markägoförhållanden

Huvudfastigheten Sicklaön 37:42 ägs tillsammans av Stiftelsen Danvikens Hospital, HSB Bostad AB och HSB Stockholm Ekonomisk förening. Sicklaön 37:46 ägs av Kenora KB. Sicklaön 37:17 som utgörs av vägmark ägs av Nacka kommun. Dessutom ingår två små markområden inom planområdet, del av Sicklaön 37:22 som ägs av Stiftelsen Danviks Hospital och del av Sicklaön 37:41 som ägs av Finnbona Industrilokaler H/B.

GÄLLANDE PLANER OCH TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN**Detaljplan**

För stora delar av planområdet gäller detaljplan Dp 6, fastställd 1988. Dp 6 innehåller kulturereservat (Danvikshem och tjänstemannavillor), bostäder (seniorbostäder) och naturmark. Kontorsfastigheten Sicklaön 37:46 och de östligaste delarna av Sicklaön 37:42 saknar detaljplan.

Översiktsplaner

Fram till i juni 2012 har Nacka Översiktsplan 2002 och fördjupad översiktplan för Sickla 1998 legat till grund för detaljplaneringen av Danvikshem, dvs. både program- och samrådsskede. Att en ny översiktsplan antogs av kommunfullmäktige i juni 2012, har inte förändrat planarbetets inriktning.

I den kommuntäckande översiktsplanen från 2002 hade området runt Danvikshem markanvändningen (IÖ) institution, övrig. I den fördjupade översiktplanen från 1998 preciserades markanvändningen för två olika delområden. Dels område NR, (Naturområde, Riksintresse) för planområdets östligaste del samt branter, sluttningar och naturmark runt omkring bebyggelsen. Dels område 06.BVQR, (Område för Bostäder, Vård, område med Kulturvärde, Riksintresse) för hela det centrala området där marken är bebyggd och ianspråktagen. Enligt den fördjupade översiktsplanen skulle pågående markanvändning för bostäder, seniorbostäder och sjukhem behållas. Ny bebyggelse föreslogs kunna prövas öster och söder om seniorbostäderna.

I den nya översiktsplanen från 2012 ingår planområdet i ett större område för Västra Sicklaön, där markanvändningen anges som ”tät stadsbebyggelse”. Planförslaget överensstämmer både med de äldre översiktplanerna och den nya översiktsplanen.

Program för planområdet

Program för Danvikshem godkändes av Kommunstyrelsen 2004-05-03. Programmet ligger till grund för planläggningen tillsammans med ”Kompletterande riklinjer för detaljplan för

Danvikshem". Enligt de kompletterande riktlinjerna ska gestaltningen av ny bebyggelse vara utgångspunkt för exploateringsgraden.

Riksintresse för kulturmiljövården

Planområdet ingår som en del i ett större område som är av riksintresse för kulturmiljövården. Ett uttryck för riksintresset är:

"Skärgårdskaraktären som går ända fram till Stockholms centrala vattenrum, de i huvudsak obebyggda bergsslutningarna och den otillgängliga karaktären på farledens södra sida. Bebyggelse som visar hur områdena närmast Stockholm från 1500-talet tagits i anspråk för sociala inrättningar och industriella anläggningar och från tiden kring sekelskiftet 1900 exploaterats för stora villor för permanentboende, Danvikens hospital och Danvikshem. Lämningar efter tidiga industrianläggningar utanför Danvikstull och 1800-talets storskaliga industrier vid bl.a. Augustendal, Finnbona och Kvarnholmen med sammanhörande hamnanläggningar, bostäder och annan bebyggelse."

Riksintresse för kust och skärgård

Planområdet omfattas av ett riksintresse för kust och skärgård som sträcker sig från Stockholms inlopp ut i skärgården. Syftet med riksintresset är att beakta turismen och friluftslivets intressen.

Riksintresse för farled

Planområdet omfattas av riksintresse för farled. Farleden för sjöfart till Stockholm ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av denna.

Riksintresse för kommunikation/Österleden

Österleden utgör riksintresse för kommunikation och är tänkt att förbinda Södra och Norra Länken. I Nacka översiktsplan finns ett reservat för Österleden inom Danvikshem, dock inga antagna detaljplaner. Det innebär att området kan komma att beröras av en ny vägtrafiktunnel alternativt även kollektivtrafiktunnel genom berget i framtiden.

Enligt Trafikverket kan störningar under byggtiden av en eventuell trafikled pågå under många år och är framför allt av tre slag; störningar från framdrivning av tunnel genom berget, störningar från arbete med anläggande av sänktunnlar vid strandkanten och transporter till och från området. Under 2012 påbörjade Trafikverket en åtgärdsvalstudie för att först säkerställa val av trafikslag. Trafikverkets mycket preliminära bedömning är att ett byggande av en Östlig förbindelse kan påbörjas tidigast 2020.

Nationalstadsparken

Norr om Stockholms inlopp ligger Djurgården, som ingår i Nationalstadsparken, vilken utgör ett riksintresse enligt Miljöbalken. Inom Nationalstadsparken får inte tillkommande anläggningar eller åtgärder skada det historiska landskapets natur- och kulturvärden.

Strandskydd

Strandskydd gäller generellt 100 meter upp på land från stranden. Sicklaön 37:46 och den östra delen av Sicklaön 37:42 omfattas av strandskydd. För de delar av planområdet som tidigare planlagts har strandskyddet upphävts. Eftersom strandskyddet har upphävts i samband med att en ny detaljplan togs fram (Dp6) sker enligt reglerna om strandskydd ingen omprövning av strandskyddet vid ny planläggning. Strandskyddet förblir upphävt.

Kulturmiljöprogram

I kommunens kulturmiljöprogram från 2011 beskrivs planområdet som en del av riksintresset för kulturmiljövården som ingår i farledsmiljön utmed den norra kuststräckan. Förhållningssättet i programmet är att möjligheten att avläsa områdets historiska utveckling ska bevaras. Ny bebyggelse ska inordnas i områdets övergripande struktur och karaktärsskapande bebyggelse utformas och placeras så att den bildar en tydlig årsring.

Kvalitetsprogram för Nackas norra kust

Kommunfullmäktige antog Kvalitetsprogram för Nackas norra kust 1999. Syftet med programmet var att formulera övergripande riktlinjer för att tillgodose riksintresset för kulturmiljövården som helhet samt rekommendationer för bevarande och utveckling inom delområden.

Enligt de övergripande riktlinjerna har bevarandet av grönområden och orörda bergsbranter en särskild stor betydelse för planområdet. Planområdet innehåller grönområdet ”Gröna foten” samt en krans av naturmark/bergsbranter mellan den övre och den lägre nivån. Ett bevarande av dessa områden är särskilt viktig för landskapsbilden i stort eftersom Västra Sicklaön utmed kusten har tagits i anspråk för bebyggelse. Ny bebyggelse ska företrädesvis förläggas på redan tidigare ianspråktagen mark. Den nya bebyggelsen och infrastruktur ska ges en måttfull, mänsklig skala och omsorgsfull detaljutformning.

Bland rekommendationerna för delområden är det väsentligt att beakta sjukhemmets speciella ställning. Enligt rekommendationen ska Danvikshems dominans i landskapet bevaras varför ingen ytterligare bebyggelse på krönet mot sjöfronten ska tillåtas.

Danvikslösen

Ett omfattande projekt, benämnt Danvikslösen, har diskuterats gemensamt mellan Stockholms stad och Nacka kommun sedan flera år tillbaka. Syftet med projektet är en utbyggnad av infrastruktur och bebyggelse kring Henriksdals trafikplats.

PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

Områdets bebyggelse och användning

Området kring Danvikshem har tidigare varit bebyggt, bland annat för arbetare vid Finnbona varv. Av den bebyggelsen återstår idag endast tre tjänstemannavillor vilka används som bostäder idag.

Området domineras idag av Danvikshems sjukhem, en tegelbyggnad i nationalromantisk stil uppförd 1915 och tillbyggd 1935. Inom Danvikshem finns idag totalt ca 200 sjukhemsplatser, uppdelade på korttidsboenden, gruppboenden och mer vårdkrävande platser. Inom byggnaden, i markplan i anslutning till borggården, finns ett kyrkorum som byggdes i samband med sjukhemmets uppförande. Kyrkorummet har behållit sin tidstypiska utformning och har ett stort kulturhistoriskt och socialt värde, då den används för flera olika ändamål.

Norr om huvudbyggnaden har ett förråd för oljeförvaring uppförts under modern tid.

I slutet av 1980-talet byggdes seniorbostäderna öster om Danvikshem. Bostäderna inryms i ett bågformat flerbostadshus i åtta våningar med totalt ca 120 lägenheter. HSB upplåter idag seniorbostäderna med hyresrätt. I samband med seniorbostädernas tillkomst byggdes även ett klubbhus mellan Danvikshem och seniorbostäderna. Klubbhuset används för bad, motion och andra aktiviteter.

I områdets norra del, på en lägre platå i anslutning till kajen, ligger en kontorsbyggnad i tre våningar med sluttningsvåning från 1920-30 talet vilken ursprungligen tillhörde Finnbona varvs verksamhet. Företaget SLG International (Skandinaviska Ledningsgruppen) har idag kontor och utbildningslokaler här. Kontoret innehåller dessutom en vaktmästarbostad.

Tillgängligheten till sjukhemmet och bostäderna inom de centrala delarna av området är relativt god, medan tillgängligheten till den lägre platån och omgivande delområden, t.ex. Finnbona är sämre, på grund av de stora höjdskillnaderna.

Kulturmiljö och landskapsbild

Landskapsbilden har spelat en stor roll vid bedömningen av riksintresset för kulturmiljön. Den branta förkastningsbranten utmed vattnet, genombruten av många sprickdalar mot söder, skapar ett dramatiskt landskap som förstärkts av de storlagna byggnader, främst för industri och vård, som uppförts på bergen och utmed vattnet. Berget, vattnet och den karaktärsfulla skärgårdsvegetationen utgör tillsammans med den äldre karaktäristiska bebyggelsen de grundläggande landskapselementen.

Ett mycket stort kulturhistoriskt värde har den slottslikas tegelbyggnaden Danvikshem med sina omgivande murar och parklandskap samt de tre tjänstemannavillorna med sin närmiljö.

I gällande detaljplan har dessa områden haft användningen Q, Kulturreservat, i kombination med B, Bostäder. Stora Q användes tidigare för att markera ett mycket högt kulturvärde där användningen måste anpassas helt till detta värde. I kombination med B ger detta inte tillräcklig tydliga regler om vilken användning som ska vara över- respektive underordnad. Det ger inte heller tillräckliga anvisningar när förändringar av användningen föreslås.

Mark och vegetation

Planområdet är beläget på en hög bergsplatta med branta sluttningar och stup på dess sidor. Områdets högsta punkt är belägen 35 meter över havet. Berget består av gnejs och granit, i sluttningarna överlagrad med ett moräntäcke. Förhöjda halter av radon kan förekomma t.ex. ovanpå sprängstensfyllningar.

Enligt berggeologiskt utlåtande (Ramböll, juni 2011) har berggrunden låg frekvens av sprickor. Inga uppspruckna zoner kunde noteras, dock kan sprickzoner uppträda parallellt med strandlinjen då denna utgör en brant mot en deformationszon belägen i Saltsjön.

I sluttningarna är vegetationen på många ställen rik på lövskog och blandskog. Branten mot söder domineras av lövträd. Det ger under vegetationsperioden ett påtagligt lummigt intryck, med tanke på det utsatta läget. Speciellt värdefullt är det sammanhängande naturområdet som ligger norr om sjukhemmet Danvikshem, den så kallade ”Gröna foten”. Grönskan nedanför Danvikshem ger den dominanta byggnaden dess nödvändiga frizon. Samtidigt utgör ”Gröna foten” det ena av två ”avbrott” i bebyggelsen längs med strandpromenaden mellan Saltsjöqvarn och Kvarnholmen. Den framtida strandparken utmed vattnet ingår dock inte i planområdet.

Branten mot Finnboda i öster, består till mesta delen av stup, med mycket begränsad vegetation. Den södra branten är förhållandevis frodig med en blandning av främst ek och tall, som här kunnat växa sig stora i det gynnsamma läget. All vegetation är av stort värde, då det är svårt att etablera ny vegetation på dessa platser som har begränsat jorddjup. Uppe på platån finns några värdefulla träd (ekar).

Området är på grund av topografin extra utsatt för vind. Enligt en vindstudie (SMHI 2005-09-20) fås betydande förstärkning av vinden (i jämförelse med hur det blåser på Saltsjön) för samtliga studerade vindriktnings. Förstärkningen orsakas dels av topografin och dels av byggnaderna. Speciellt blåsigt är det kring klubbhuset vilket orsakas av det närliggande sjukhemmet och den bågformade byggnaden, som styr in vinden emellan sig.

Service

Området innehåller ingen kommersiell eller social service förutom den som finns inom Danvikshems sjukhem. Inom sjukhemmet finns centralkök, tandläkare, läkarmottagning, präst, kyrka, kurator, bankservice, hår och fotvård, bibliotek, café och närbutik.

Närmaste skola är Vilans skola sydväst om Danvikshem (endast en smal remsa av skolområdet ligger inom planområdet). Närbutik finns på Henriksdalsberget. Förskola och restaurang finns i angränsande Finnbonaområdet.

Lek och rekreation

Ordnade platser för lek saknas i området. Dock leker en del barn från Vilans skola i slänten mellan Danvikshem och skolan.

Ytor för närekrektion finns i anslutning till sjukhemmet och bostäderna i form av sittplatser och park/trädgårdsanläggningar. Södervända gårdar ger sol och skydd för vind. En gemensam rekreationsyta utgör delar av platån framför seniorbostäderna. Här spelar boule och de boende kan träffas för olika aktiviteter i anslutning till en paviljong och utsiktsplats.

De boende använder även den närmaste omgivningen för promenader. För längre promenader kan de stora höjdskillnaderna utgöra ett hinder. På vissa ställen behöver gångförbindelserna rustas upp. Norr om planområdet är en strandpromenad utbyggd.

Gator och trafik

Planområdet angörs med fordonstrafik från två håll. Till sjukhemmet sker angöring direkt från Danvikshemsvägen via Kvarnholmsvägen. Fordonstrafik till områdets östra delar, till seniorbostäderna och tjänstemannavillorna, sker från Östra Finnbonavägen via Danvikshemsvägen. Östra Finnbonavägen ligger inom planområdet och är en allmän lokalgata som avslutas med en vändslinga. Belagd vägbredd varierar mellan 5 och 6 meter och gatan saknar gångbana. Från korsningen med Danvikshemsvägen, längst i väster, inleds Östra Finnbonavägen med en snäv kurva (horisontalradie ca 10 meter). Gatan har två branta backar med en största lutning på 10-12 %.

SL:s busslinje 469 som trafikerar sträckan Nacka sjukhus – Finnberget via Nacka Forum har en busshållplats i anslutning till vändslingan på Östra Finnbonavägen. Intill korsningen Danvikshemsvägen/Östra Finnbonavägen finns hållplatser som trafikeras av busslinje 53 (Roslagstull – Henriksdalsberget) och 469 (Nacka sjukhus – Finnberget).

Angränsande planområdet Finnbona Hamn trafikeras med pendelbåtstrafik, den så kallade Sjövägen. Sjövägen trafikerar Nacka-Lidingö-Nybroplan.

Parkering

I områdets västra del finns personal- och besöksparkering i anslutning till sjukhemmet, totalt 58 bilplatser. I områdets östra del finns ett parkeringsgarage med 21 platser intill seniorbostadshuset samt 52 platser i form av markparkering. 2006 tillkom även 10 parkeringsplatser ovanpå befintligt garage. De tre tjänstemannavillorna har markparkering i anslutning till villorna. Kontorsfastigheten Sicklaön 37:46 har en tillfällig parkering inom fastigheten Sicklaön 37:42. Parkeringen som rymmer ca 30 bilplatser upphör dock att gälla i samband med att en ny detaljplan tas fram. Det är på

grund av det stora behovet av besöksparkering och topografin som parkering inte rymms inom kontorsfastigheten.

Vatten- och spillvatten

Anslutningspunkt till det kommunala dricksvattennätet finns i områdets västra del, vid infarten till Danvikshem. Från anslutningspunkten leder en privat ledning vattnet vidare till Danvikshems sjukhem. Via klubbhuset går vattenledningen vidare till seniorbostäderna. Tjänstemannavillorna är anslutna till seniorbostädernas vattenförsörjning med en mindre ledning. Brandposter finns i anslutning till sjukhemmet och seniorbostäderna. Kontorshuset har sin vattenförsörjning från Finnbodaområdet.

Anslutningspunkt till det kommunala spillvattennätet finns också i områdets västra del, intill infarten till Danvikshem. Från seniorbostäderna leds spillvattnet på den södra sidan av Östra Finnbodavägen till en pumpstation, P1. Från pumpstationen leds en tryckledning upp till en anslutningsbrunn direkt väster om klubbhuset. Huvudledningen för spillvatten leder från klubbhuset via Danvikshems tekniska kontor vidare till kommunens anslutningspunkt. De tre tjänstemannavillorna avvattnas med en spillvattenledning som leds via en mindre pumpstation, P2, vidare till pumpstation P1. Kontorshuset har sin avlopps försörjning ordnad via Finnbodaområdet.

Dagvatten

Danvikshems sjukhem har ett eget ledningsnät för dagvatten. Ledningsnätet mynnar i en dagvattenledning i höjd med tvätteriet. Dagvattenledningen korsar sedan Östra Finnbodavägen och leder till recipienten Saltsjön. Ledningens skick är inte känd. Den norra delen av seniorbostäderna och en liten del av den asfalterade vägytan avvattnas genom en dagvattenledning som löper parallellt med Östra Finnbodavägen vid den södra vägkanten. Den mynnar i ovan nämnda dagvattenledning som leder ut i recipienten. Östra Finnbodavägen och de asfalterade vägtyorna i övrigt avvattnas i stort sett över ett befintligt dike på den södra sidan om vägen. Dagvattnet från diket leds ner till Saltsjön.

Takvattnet från den södra sidan av seniorbostäderna leds till stenkistor i mark. Dagvatten från övriga hårdgjorda ytor, mindre asfalterade ytor, grusplaner och gångvägsytor avvattnas efter hur den lokala topografin ser ut och infiltreras i den omedelbart omgivande naturliga ytan.

Värme

Huvuddelen av området försörjs idag med fjärrvärme från Fortum.

El, tele

Befintlig transformator vid Östra Finnbodavägen finns öster om tjänstemannavillorna, men kommer att flyttas. Befintlig transformator finns även strax utanför området vid korsningen Östra Finnbodavägen/Danvikshemsvägen. Transformatorns effekt är belastad till ca 50 %. Exploatören bör uppmärksamma att det finns ett internt ledningsnät för el inom och i anslutning till Danvikshem. De finns bl.a. elledningar som

förbinder sjukhemmet Danvikshem med det gamla ”snickeriet” vid stranden. Ledningarna korsar platsen för ett vårdboende vid Övre Varis och Östa Finnbonavägen, vilket måste beaktas vi byggande.

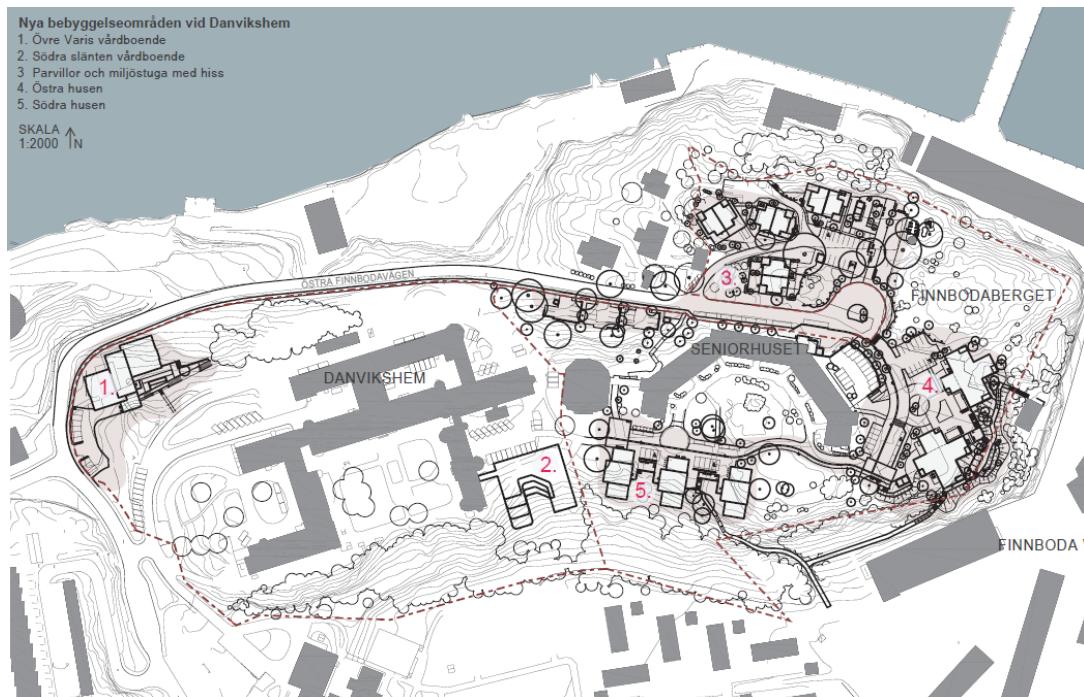
I det befintliga sjukhemmet finns det ett telestativ (fördelningsplats) med ca 50 lediga par. Kapaciteten är dock inte tillräcklig för den nya bebyggelsen på Finnbadberget. Ledningar för tele/data för Övre Varis kan anslutas till ett kopplingsskåp i korsningen Östra Finnbonavägen/Danvikshemsvägen.

Avfall

Sjukhemmet Danvikshem sorterar sina sopor i hushållsavfall, matfett, papper, metall- och plastförpackningar, el- och riskavfall, grovsopor och byggavfall. All sophantering från Danvikshem går i princip ut utanför byggnaden längst till väster i den del av Danvikshem som ligger närmast vattnet.

Seniorbostäderna har källsortering och är utrustade med sopsug för hushållssopor. Kontorshuset har sin sophantering från Finnbonaområdet.

PLANFÖRSLAGET

Stadsbild

Planområdet ska innehålla både mark för allmänt ändamål, s.k. allmän platsmark, och mark för enskilt ändamål, s.k. kvartersmark. Huvuddelen av planområdet ska dock utgöras av kvartersmark. Det är bara Östra Finnbodavägen som kommer utgöra allmän platsmark.

Östra Finnbodavägen ska rustas upp och förbättras och byggas ut med en ny gångbana. Befintlig bussvärdplan förflyttas ca 20 meter mot nordöst.

Inom kvartersmark, nordväst om sjukhemmet Danvikshem, byggs ett gruppboende vid **Övre Varis** med ca 30 vårdplatser. En framtid utbyggnadsreserv om ytterligare ca 30 vårdplatser placeras i anslutning till Danvikshems sydöstra flygel i den **Södra slänten**. På platån uppe på Finnbodaberget byggs fyra stycken **parvillor** med 8 lägenheter norr om seniorbostadshuset, ca 40 nya lägenheter i de **Östra husen** och ca 60 nya lägenheter i de **Södra husen**. De Östra husen och Södra husen utgör flerbostadshus för åldergruppen 55+. Vidare tillkommer en ny byggnad intill seniorhuset med källsortering och hiss i anslutning till busshållplatsen.

Det befintliga sjukhemmet Danvikshem bekräftas som ett vårdboende. Befintliga tre tjänstemannavillor bekräftas som bostäder och befintligt kontorshus som kontor och konferenslokal.

Kulturmiljö och landskapsbild

Den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen - tegelbyggnaden, de tre tjänstemannavillorna och kontorshuset samt omgivande park-/naturlandskap ska bevaras som en värdefull kulturhistorisk helhetsmiljö. I syfte att slå vakt om dessa värden har en generell bestämmelse angivits på plankartan. Den generella bestämmelsen innebär att hela kulturmiljön och landskapsbilden med alla ingående elementen - förkastningsbranter, vegetation, byggnader, murar, parker, och andra anordningar inte får förvanskas när ny bebyggelse tillkommer.

Mark och vegetation

Mark och vegetation längs sluttningarna mellan den övre och lägre nivån ska bevaras då den är mycket värdefull för landskapsbilden. Sådana områden skyddas genom en n1-bestämmelse på plankartan. Det innebär att träd inte får tas ner inom dessa områden, undantaget riskträd om överenskommelse om återplantering sker. Vidare att värdefulla berghällar ska bevaras, dvs. att t.ex. sprängning inte får ske. Likaså är strävan att marken inte privatiseras med anläggningar utan att vegetationen, berget och förkastningsbranten ska vara framträdande.

Befintlig vegetation och befintliga träd uppe på Finnbodaberget ska också bevaras i möjligaste mån när ny bebyggelse tillkommer, gärna tätt intill de föreslagna husens fasader och mellan gårdar där det är möjligt. Särskilt värdefulla träd (ofta stora ekar) har markerats med en n2-bestämmelse som ger ett bevarandeskydd och krav på återplantering om skador skulle ske. För att säkra att värdefulla träd inte kommer att skadas under utbyggnadstiden kommer särskilda krav på skydd även ställas i exploateringsavtal. Under utbyggnadstiden

ska värdefulla träd plankas in och efter utbyggnaden ska träden beskäras av arborist. Träden kommer även beläggas med vite.

När det gäller den mycket stora eken mitt på platån, som är mycket värdefull, säkras ett skyddsavstånd mellan eken och den södra parvillan genom att tomten nordöstra hörn har prickmarkerats och fått en n1-bestämmelse, dvs. inom denna del av tomten får inga anläggningsarbeten eller bebyggelse tillkomma utan marken ska bevaras. Det innebär att det blir ett skyddsavstånd om minst 7 meter mellan eken och en låg mur runt parvillan som behövs för att man ska kunna gå runt huset. Avståndet mellan eken och hushörn blir ca 9,5 meter.

För samtliga områden och träd markerade med n råder utökad lovplikt för trädfällning. Det innebär att marklov för trädfällning ska sökas för alla träd med en stamdiameter av 0,15 meter och större mätt 1,3 meter ovan mark. I gestaltningsprogrammet redovisas vilka träd som kommer fällas respektive bevaras med anledning av utbyggnaden. Hur befintlig vegetation och träd föreslås kompletteras med en mängd nya arter av träd och buskar inom de olika delområdena, redovisas även i gestaltningsprogrammet.

I en ring kring tegelbyggnaden Danvikshem finns anordnade parker och terrasser avgränsade av murar i flera nivåer, mycket värdefulla för helhetsupplevelsen av den nationalromantiska byggnaden. Terrassmurarna ska bevaras och vid eventuellt underhåll eller skada ska terrassmurarnas arkitektoniska uttryck, murningsteknik och stenbehandling behållas.

På grund av de förstärkningar av vinden som uppkommer kring klubbhuset och de planerade byggnaderna direkt söder eller sydost om klubben föreslås vindskyddande åtgärder. Befintlig vegetation bör bevaras och eventuellt kompletteras norr om klubben. Söder om den nya bebyggelsen, i slutningen, är det viktigt att bevara befintlig vegetation. En läplantering i slutningen ger dock troligen liten effekt längre upp. Andra lösningar till skydd mot vinden bör därför även prövas i syfte att minska vindhastigheterna mellan flerbostadshusen söder om klubben.

För att undvika olyckor ska skyddsstängsel sättas upp i anslutning till branta stup.

Eventuell radonförekomst bör undersökas och åtgärder vidtas om det behövs.

Befintlig bebyggelse

Stiftelsen Danviks Hospital (sjukhemmet och tre tjänstemannavillor)

Sjukhemmet Danvikshem bekräftas som en byggnad främst för vård medan de tre tjänstemannavillorna behåller användningen bostäder. Byggnaderna som är kulturhistoriskt värdefulla har en q-bestämmelse. Bestämmelsen innebär att byggnaderna inte får rivas eller förvanskas samt att byggnadernas exteriörer ska bevaras. Vidare ska åtgärder vid underhåll väljas i överensstämmelse med originalutförande. För byggnader med beteckningen q råder dessutom utökat bygglov för omfärgning av fasad, byte eller ändring av dörrar, fönster och andra fasaddetaljer.

Inom sjukhemmet Danvikshem får kyrkorummets interiör inte förvanskas. Utökat bygglov krävs för underhåll och renovering av kyrkorummets interiör.

Kontorsfastigheten (Sicklaön 37:46)

Fastigheten Sicklaön 37:46 bekräftas även i fortsättningen få användas som kontor och konferenslokal. Kontorsbyggnaden har en q-bestämmelse vilket innebär att byggnaden inte får rivas samt att byggnadens exteriör inte får förvanskas. Vidare ska åtgärder vid underhåll väljas i överensstämmelse med originalutförande. Utökat bygglov gäller för omfärgning av fasad, byte, ändring av dörrar, fönster eller andra fasaddetaljer.

Kontoret får behålla befintlig vaktmästarbostad samt de personalutrymmen, i form av två rum, som finns i byggnaden idag. Vid bygglovprövning bör förtydligas hur bostaden uppfyller handikappkrav och brandutrymning.

Ny bebyggelse

Övre Varis

Övre Varis bebyggs med ett komplement till sjukhemmet Danvikshems verksamhet. På platsen uppförs ett gruppboende med tre avdelningar dispernerade på tre våningar, totalt ca 30 vårdplatser. Från översta planet leder en gångbro mot Danvikshemsvägen vidare mot sjukhemmet. Från entréplanet kan en trädgård i öster nås direkt utanför byggnaden utan nivåskillnader.

Byggnaden placeras i sluttningen mot norr och består av tre sammankopplade huskroppar i tre våningar som anpassar sig till terrängen och vägen nedanför. De två bostadsvolymerna på sidorna får mörka fasader som är murade i tegel. Mittparti med gemensamma funktioner, entréparti samt korridorslut har fasader i glas och mörk stål. Mittparti mot norr ska glasas in helt men samtidigt fungera som öppningsbar veranda/balkong. Tak utförs som svagt lutande pulpettak. Husens gestaltning redovisas utförligare i text och bild i gestaltningsprogram. Genom planbestämmelse tillås endast angivna utformningsregler enligt gestaltningsprogram. Slutningsvåning utnyttjas för teknik- och personalutrymmen.

Danvikshem har inför utställningen lämnat önskemål om en inomhusförbindelse mellan huvudbyggnaden och Övre Varis. Förbindelsen ska användas för dagliga transporter av mat, förbrukningsartiklar och sopor, men även för att personal och äldre ska kunna transportera sig inomhus mellan byggnaderna. Förbindelsen ska inte ses som en förutsättning för vårdboendet utan som en möjlighet. Transporter kan även ske med bil.

Enligt detaljplanen medges att mark mellan huvudbyggnaden och Övre Varis får byggas under med en förbindelsegång. Förbindelsegången utformas som en kulvert från huvudbyggnadens nordvästra hörn, vidare västerut längs med gatans södra sida för att ansluta Övre Varis i höjd med planerad gångbro. Viktigt är att förbindelsegången ska vara placerad helt och hållt under mark. Det innebär att den inte heller får vara synlig i snittet

mellan Övre Varis entré och bergknallen strax söder därom. Bergknallen ska bevaras och får inte sprängas sönder vid anläggandet av kulverten.

Södra slänten (Reservat för vårdboende)

I den Södra slänten, i anslutning till den sydöstra flygeln av Danvikshem, reserveras en byggrätt för eventuellt framtida behov av vårdboende. Byggrätten utformas som en terrasserad byggnad med en södervänd gård som får användas för ett gruppboende med tre-fyra avdelningar dispererade på tre-fyra våningar, totalt ca 30 vårdplatser.

Eftersom det kan dröja innan byggrätten tas i anspråk har byggnadens utformning inte styrts lika noggrant som annan ny bebyggelse i området. Byggnadens utformning ska dock följa intentionerna i gestaltningsprogram. Utformningsbestämmelse finns dock gällande byggnadens fasad, vilken ska utföras i mörkt tegel och med glaspartier. Vidare finns utformningsbestämmelse som innebär att ventilationsutrymmen inte får placeras på tak.

Parvillor

På Finnabodenberget norr om befintligt seniorbostadshus placeras fyra parvillor med 8 lägenheter. Parvillornas placering i terrängen har noggrant anpassats till förutsättningarna på platsen med hänsyn till befintliga berghällar, träd och väg samt till möjligheten att få utsikt. Varje hus utnyttjar sitt unika läge genom anpassning till entréplacering, uteplatser och fönstersättning. För att den omgivande miljön, bl.a. exponerat mot sjöfronten, inte ska ”privatiseras” görs tomterna små och anläggs med terrasser fram till tomtgräns där så är möjligt.

Parvillornas husform och volym ska anknyta till de intilliggande äldre villorna. Fasader ska vara av trä och tak utföras som sadeltak, mindre delar får utföras med valmat tak. Tak ska utföras i mörk plåt. Husens gestaltning redovisas utförligare i text och bild i gestaltningsprogram. Genom planbestämmelse tillås endast angivna utformningsregler enligt gestaltningsprogram.

Ny byggnad intill seniorhuset för källsortering och med hiss

Vid busskördplatsen intill seniorhuset förläggs en ny byggnad som ska användas för källsortering för seniorhuset och de fyra parvillorna. Byggnaden innehåller även en trappa och hiss upp till den övre nivån.

Byggnaden ger möjlighet att vänta på bussen inomhus men det finns även ett väderskydd utomhus i anslutning till byggnaden. Inne i byggnaden finns entrédörrar till garaget respektive seniorhuset. Till seniorhuset ska dock endast de som bor i huset ha tillträde.

Byggnaden ska anpassas till befintligt seniorhus och den allmänna platsen med gata och busshållplats. Byggnadsvolymen redovisas i gestaltningsprogrammet.

Östra husen

På östra sidan om seniorbostadshuset, ovan på garaget, på kanten av Finnabodenberget placeras två flerbostadshus med sammanlagt ca 40 lägenheter för åldersgruppen 55+.

Husen är utformade med en korsformad plan där de olika armarna har olika höjd, mellan tre och fem våningar.

Husen underordnar sig seniorbostadshuset i höjd och är anpassat till terrängens bergknallar. Planformen ger de flesta lägenheter utblickar åt tre väderstreck. De översta lägenheterna får stora terrasser och i markplan och vid slutningsväning blir det uteplatser på mark.

En gestaltning av hög kvalitet eftersträvas då byggnaderna är tydligt exponerade mot Stockholms inlopp. Synliga fogar mellan prefabricerade element får inte förekomma, inte heller ventilationsutrymmen på taken. Fasader ska utföras i ljus puts, dock inte vit färg som är bländande. Vid balkonger och mot terrasser ska fasaden kläs i trä. Husens gestaltning redovisas utförligare i text och bild i gestaltningsprogram. Genom planbestämmelse tillås endast angivna utformningsregler enligt gestaltningsprogram.

Södra husen

På södra sidan om seniorhuset, sydöst om Danvikshem, uppförs tre långsmala flerbostadshus i sex våningar, med indragen slutningsväning. De tre flerfamiljshusen innehåller sammanlagt ca 60 lägenheter för åldersgruppen 55+.

Husen placeras på den övre nivån men i anslutning till den skogsbevuxna branten. De utformas som smala trespännare som står med gavlarna vinkelrätt mot branten för att få utblickar och ljus mellan husen. Flerbostadshusen underordnar sig befintligt seniorhus i höjd. Husens bredd får vara högst 12 meter, undantaget balkonger i mittparti.

Flerbostadshusen ska ha ett strikt format ytter. Fasader ska utföras i ljus puts, dock inte i en vit färg som är bländande. Balkongfronter utförs i lackerad plåt med ca 50 % hålarea eller glas. Räckesfronten ska täcka av balkongplattans framkant. Ventilationsutrymmen får inte placeras på taken. Husens gestaltning redovisas utförligare i text och bild i gestaltningsprogram. Genom planbestämmelse tillås endast angivna utformningsregler enligt gestaltningsprogram.

Genomsiktliga skärmar får användas i anslutning till byggnaden för att skydda mot vind.

Byggnadsteknik

Lägsta schaktdjup vid byggande och anläggande av nya bostäder och nytt garage har angivits på detaljplanekartans del 2. Med lägsta schaktdjup avses att schaktning, sprängning, borrring m.m. inte får ske på lägre plushöjd än de som angivets på plankartan. Begränsningen rör två delområden. Schaktdjupet är begränsat på Finnbadaberget på grund av det framtida reservatet för trafiktunnel (Österleden) genom berget. Schaktdjupet är även begränsat under det nya vårdboendet vid Övre Varis på grund av en befintlig dagvatten- och avloppstunneln från/till Stockholm.

Då flerbostadshusens lägenheter ut mot branterna inte nås med räddningstjänstens stegutrustning vid utrymning över balkong/fönster förses husen med brandsäkert trapphus Tr2, dvs. utföras enligt 5:246, BBR19. Detta innebär bland annat att trapphuset

är brandtekniskt avskilt från hisshallarna och att trapphuset leder direkt ut till det fria i markplanet.

All ny bostadsbebyggelse ska utformas så att trafikbullernivån inomhus i boningsrum ej överstiger 30 dB(A) ekvivalent och 45 dB(A) maximal ljudnivå och den lågfrekventa ljudnivån till följd av färje- eller busstrafiken inomhus i boningsrum ej överstiger 60 dB(C) maximal ljudnivå.

Byggnader som kommer att utsättas för bullernivåer som överstiger riktvärdena för buller från byggarbetsplatser i samband med att trafiktunnel ska byggas, ska grundläggas på sådant sätt att riktvärdena ej kommer att överskridas. De uppgifter vi har idag om förväntade bullernivåer vid byggande av ”Österleden” tyder på att den största delen av den nya bebyggelsen på Finnabergen berörs av detta.

Ingemansson har utrett trafikbuller (rapport 2005-11-15) och buller under byggtiden med anledning av framdrivning av tunnel för Östlig förbindelse (rapport 2005-09-21, senare uppdaterad 2012-09-12) vilka redovisas mer utförligt i miljöredovisningen. Förutsättningarna på platsen bedöms inte ha förändrats i någon större utsträckning när det gäller trafikbuller inom planområdet.

Service

Någon ny byggrätt för service inom området tillkommer inte. En reglering av ett mindre markområde för skola sker dock längs med planområdets södra gräns. Området bör ingå i skolområdet för att kunna användas som gångstråk istället för att utgöras av kvartersmark för sjukhemmet.

Rekreation och utedal

Danvikshems befintliga parker och utedal i direkt anslutning till sjukhemmet ska vårdas och bevaras då de har ett stort värde för boende som inte kan ta sig så långa sträckor.

Vid det nya vårdboendet Övre Varis skapas en skyddad trädgård i direkt anslutning till byggnaden. Trädgården kan skönjas genom den glasade huvudentrén och kan upplevas från ett gemensamt uppehållsrums. I entréplanet görs trädgården helt tillgänglig i en nivå med hjälp av stödmurar i slutningen. Gångvägar leder mellan planteringar till flera sittplatser med varierande solförhållanden. Trappor ska rustas/anordnas i anslutning till stigar och upp mot Danvikshemsvägen. Stödmurar ska ges en rustik karaktär och trappor utföras i blockstensgranit.

Utemiljön i anslutning till ny bebyggelse och seniorbostadshuset på Finnabergen får flera platser för närrrekreation, dels direkt i anslutning till bostaden, dels som gemensamma ytor i närområdet. Utemiljön byggs upp kring ett gångstråk som löper genom hela området. Längs detta stråk skapas ett pärlband av sittplatser, bersåer, boulebanor, odlingsplatser, växthus och utsiktsplatser arrangerade i mer eller mindre dramatiska topografiska lägen. Utemiljön planeras så att det ger möjligheter till utveckling av de aktiviteter och den natur som redan är etablerad i området, som boule, odling och festplatser.

De befintliga gångstigarna och trapporna i anslutning till Finnbadaberget kommer att rustas upp för att förbättra framkomligheten mellan befintliga och nya promenadstråk. Gångförbindelser och trappor till de lägre nivåerna ska även rustas upp för att lättare kunna nå intilliggande rekreationsområden samt strandpromenaden.

Utemiljön ska vid sidan om naturmiljö och odlingar också kännetecknas av blomsterprakt. Dagvatten tas omhand i ett ytligt ränndalssystem som löper genom den östra delen av planområdet och bidrar till att skapa karaktär. Det skapas många fina lägen för terrassodlingar, likaså fina lägen för utsiktsplatser.

I anslutning till de nya bostäderna ska stor omsorg läggas på de torg och/eller gårdar som bildas i anslutning till eller mellan husen. Ovanpå parkeringsgaraget, som blir gårdsmiljö och angöring för de östra husen ryms planteringar, cykelparkering och sittplatser med utsikt. Gårdarna mellan de södra husen ska präglas av sparad natur som mjukt övergår i de anlagda, övre delarna av gårdsmiljön där gemensamma uteplatser skapas.

Ett större näreckreationsområde bildas kring berget i öster. Väster om berget ska befintliga boulebanor och festplats befästas som ett gemensamt område för rekreation och olika aktiviteter. Detta näreckreationsområde ska vara gemensamt för alla som bor i den östra delen av området, likaså det kommunikationsstråk som löper genom bostadsbebyggelsen. En annan plats för rekreation utgör klubbhuset med bad, motion m.m. Klubbhuset ska kunna nyttjas gemensamt av alla boende inom hela planområdet.

Tillgänglighet

Utemiljön ska utformas med mycket god tillgänglighet mellan bostäder och näreckreationsytör, parkering, kommunikationsstråk och busshållplats inom området.

Ett gångstråk med godtagbara lutningar ordnas mellan busshållplats och parhus/rekreationsytör samt mellan busshållplats och befintliga och nya bebyggelsegrupper i den östra delen. Ett tillgängligt gångstråk från busshållplats till de östra och de södra husen ordnas genom en hiss som förbinder busshållplatsen med den övre nivån ovanpå garaget. Från den övre nivån leder sedan ett tillgängligt gångstråk runt seniorhuset vidare både öster – och söderut.

Marklutningar och beläggningar ska utformas med hänsyn till att rullstolar och rullatorer ska kunna föras fram. Kommunikationsstråk till den lägre nivån ska utformas, så långt det är möjligt, med hänsyn tagen till att boende själva ska kunna ta sig till andra delområden på ett säkert sätt.

Vårdboenden, lägenheter i flerbostadshus och parvillorna utformas i enlighet med handikappkrav. Lägenheterna i flerbostadshusen utformas med hänsyn till att boendet ska vara riktat till åldersgruppen 55+. Lägenheternas utformning bör även ha en flexibilitet för att relativt enkelt kunna anpassas till ett mer vårdkrävande boende om behov uppstår.

Gator och trafik

En ny infart till Övre Varis anordnas från Danvikshemsvägen.

Lokalgatan Östra Finnbonavägen byggs om och utformas som en dubbeldriktad gata med en vägbredd på 6,5 meter enligt RIBUS-08 (Riktlinjer för utformning av gator och vägar med hänsyn till busstrafik, SL's riktlinjer). Avsteg från rekommenderade lutningar får göras, dock ska lutningen inte överstiga 12 %. Att ett avsteg är tillåtet här motiveras av de topografiska förhållandena och med hänsyn till den kulturhistoriska miljön.

En 1,75 meters gångbana (med 0,25 meters stödremsa) anläggs utmed gatans södra sida från korsningen med Danvikshemsvägen fram till vändplan. Den allmänna gångbanan fortsätter runt vändplanens östra sida fram till gångstråket på kvartersmark. Den snäva kurvan, längst i väster, på Östra Finnbonavägen breddas så att radien blir ca 30 meter.

Befintlig mur som löper längs med Östra Finnbonavägens norra sida ska byggas om för att kunna hålla upp den nya vägen. Det innebär att fastighetsgränsen för vägområdet längs med muren behöver förflyttas något norrut.

För att kunna bredda gatan och kurvan, vilket huvudsakligen sker mot söder, kommer det bli nödvändigt med sprängningar, släntanpassning eller nya murar. Ingreppen bör i möjligaste mån minimeras och utformas med hänsyn till områdets exponerade läge i landskapsbilden. Det innebär att mindre avsteg från bredden bör kunna ske där så är lämpligt.

Lokalgatan avslutas med en vändslinga för buss med en radie om 25 meter. Befintlig bussvändplan förflyttas ca 20 meter mot nordost. I anslutning till vändslingans södra sida, anläggs en busshållplats med väderskydd mot den nya miljöstugan. Busshållplatsens lutning blir mellan 2 och 2,5 %. Väster om busshållplatsen anordnas en angöringsyta för sopbil, vidare anläggs fem-sex parkeringsplatser längs vägens södra sida. Parkeringarna är främst tänkta för besökare till området.

Lokalgatan förses med ny belysning i enlighet med kommunens belysningsprogram.

Lokalgatan med gångbana, bussvändplan (delvis med gångbana), angöring för sopbil och besöksparkering utgör allmän plats. Övriga gårdsvägar, gångvägar, garage och parkeringsytor utgör kvartersmark och sköts av fastighetsägarna gemensamt i området.

En ny gårdsgata anläggs med början från vändslingan för buss. Gårdsgatan ska vara ca 3,5 meter bred och trafiken ska föras fram på de gåendes villkor. Gårdsgatan breddas med överkörningsbara ytor/torg som fungerar som mötesplatser eller angöring till bostäderna. Gårdsgatan avslutas på en vändyta vilket gör det möjligt att vända med bil. Gårdsgatan har även utformats för att sopbil ska kunna angöra soprummen i anslutning till flerbostadshusen. Längs med gårdsgatan löper ett brett promenadstråk.

Gångvägar och trappor som leder ner till kajen och mot Kvarnholmsvägen kan inte klara handikappkrav. En strävan bör dock vara att utforma dessa förbindelser med hänsyn till rörelsehindrade och att målgruppen är äldre.

Eftersom kontorshuset saknar direkt angöring från allmän gata ska vägen mellan Östra Finnbonavägen och parkeringsytan söder om Sicklaön 37:46 användas som angöring. Angöringsgatan ska vara gemensam för kontorshuset, parvillorna och befintlig tjänstemannavilla närmast Saltsjön. Kontorslokalerna nås via en trappa från parkeringsytan. För att sopbilen som hämtar sopor vid parhusen inte ska behöva backa får sopbilen köra ut på bussvärdplan via de nya parhusens parkeringsyta.

Parkeringsplatser

Parkeringsplatser för bil

För befintlig verksamhet inom Danvikshems sjukhem anses nuvarande antal parkeringsplatser, 58 st för personal och besökare, vara tillräcklig. Det ger en parkeringsnorm på 0,3 bilplatser/vårdplats (58/188). För vårdhemmet Övre Varis och Södra slänten antas samma norm, 0,3 bilplatser/vårdplats, vilket innebär ett behov om 9 parkeringsplatser vardera vid varje vårdboende, 18 totalt (18/60). De befintliga tjänstemannavillorna har sin parkering ordnad i anslutning till villorna, minst 1 bilplats/villa.

Kontorsfastigheten har för sin konferensverksamhet uppskattat parkeringsbehovet till 30 bilplatser, ungefär lika många som de har servitut på idag. Eftersom befintlig parkeringsyta ska bebyggas behöver kontorshusets parkering ersättas. På grund av svårigheten att ordna parkering inom fastigheten har behovet begränsats till ca 20 bilplatser, enligt kommunens använda norm 15 bilplatser/1 000 kvadratmeter kontor. För Sicklaön 37:46 anordnas därför ca 17 parkeringsplatser i anslutning till Östra Finnbonavägen nedanför klubbhuset och 4 parkeringsplatser direkt norr om fastigheten på befintlig värdplan. Parkeringsplatserna bör vara kopplade till kontorsfastigheten genom fastighetsbildning, dvs. att Sicklaön 37:42 utökas med dessa ytor.

Befintligt antal parkeringsplatser för seniorbostadshuset anses tillräckligt även i framtiden, 21 bilplatser i garage och 52 bilplatser på mark, totalt 73 bilplatser. Parkeringsbehovet för nya flerbostadshus har bedömts till 0,8 bilplatser/lägenhet, d.v.s. $90 \times 0,8 = 72$ bilplatser. Parkeringsbehovet för parvillor har bedömts till 1,5 bilplatser/lägenhet, d.v.s. $8 \times 1,5 = 12$.

Parkeringsplatser som ska finnas/anordnas är följande:

Befintlig parkering:

Sjukhemmet Danvikshem, personal och besökare	58 bilplatser
Tjänstemannavillor, 3 lgh	3 bilplatser
Seniorbostäder, ca 120 lgh	73 bilplatser
Totalt antal befintliga parkeringsplatser	134 bilplatser

Ersättningsparkering:

Kontorshuset, personal och besökare

20 bilplatser

Totalt antal ersättningsplatser**20 bilplatser****Tillkommande parkering:**

Nytt vårdhem Övre Varis

9 bilplatser

Nytt vårdhem Södra slänten

9 bilplatser

Nya parvillor, 8 lgh

12 bilplatser

Nya lägenheter i östra och södra husen, 90 st

72 bilplatser

Totalt behov av nya parkeringsplatser**102 bilplatser**

Nya parkeringsplatser tillkommer genom att befintligt garage byggs ut samt att flera mindre markparkeringsplatser tillkommer. Vid utformningen av nya parkeringsytor och parkeringsplatser ska godtagbara standardmått användas. Områdets parkering ska utformas och avgränsas enligt intentionerna i gestaltningsprogrammet.

Under östra vändplanen ska befintligt garage med 21 bilplatser byggas ut med ytterligare 71 bilplatser. Infarten till garageanläggningen ligger vid vändplanen. Garageanläggningen ska utformas så att den främjar trygghet och säkerhet. Garagen ska vara väl upplysta, indelade i mindre sektioner och ha ett enkelt och säkert låssystem. Uppgångar med hiss från garagen leder direkt upp till lägenheterna i de tre östra husen. **Det ger sammantaget ca 92 bilplatser i garage.**

Markparkering anordnas på ett flertal platser i anslutning till ny bostadsbebyggelse, ca 15 bilplatser vid parvillorna, ca 14 bilplatser i ovanpå infarten till garaget, ca 22 bilplatser vid de östra husen och ca 13 bilplatser vid de södra husen. **Det ger sammantaget ca 64 nya bilplatser på mark i anslutning till befintliga och nya bostäder.**

Parkering för cykel

Cykelparkering bör finnas med 2 cykelplatser per lägenhet (2 per 100 BTA), varav en cykelplats per boende nära bostadens entré och en cykelplats per boende i förrådsutrymme i anslutning till bostaden. På grund av att en stor andel boende är äldre inom området kan denna cykelnorm ses som en målsättning. Det ska dock finnas minst en cykelparkering utomhus, med några stycken platser, intill varje bebyggelsegrupp. I gestaltningsprogrammet redovisas en cykelparkering utomhus vid bussvärdplan, en vid de Östra husen samt två vid de Södra husen. Cykelparkering för parhusen sker inom tomten.

Vatten och spillvatten

Nya allmänna ledningar för vatten och spillvatten byggs ut från kommunal anslutningspunkt vid infarten till Danvikshem. De nya ledningarna förläggs i Östra Finnbonavägen fram till bussvärdplan.

Ny bebyggelse, parvillor, Östra husen och Södra husen ansluter till det nya kommunala vatten- och spillvattennätet i Östra Finnbonavägen. Seniorhuset och befintliga

tjänstemannavillor som tidigare varit anslutna till Danvikshems privata ledningsnät ansluts istället direkt till kommunens nät i Östra Finnleden.

Det nya vårdboendet vid Övre Varis och i Södra slänten ansluts till Danvikshems interna vatten- och spillvattensystem. Danvikshem behåller sina privata ledningar och kommunal anslutningspunkt för vatten och spillvatten vid infarten till Danvikshem.

En ny pumpstation förläggs intill parkeringen i svackan på Östra Finnleden.

Brandposter för de nya bostäderna planeras vid bussväntslingan och vid parvillorna.

Dagvatten

Målsättningen är att dagvatten i möjligast mån ska tas om hand lokalt inom kvartersmark. Del av dagvattnet inom området infiltreras via stenkistor eller direkt i grönytor. Ett antal dagvattenmagasin planeras på olika platser inom området. Syftet med dessa är att i första hand fördröja avrinningen så att inte vattenbalansen samt vegetationen i området förändras. På grund av områdets topografi och att de hårdgjorda ytorna ökar vid en utbyggnad behöver dagvatten delvis ledas via dagvattenledningar till recipienten. En ny kommunal dagvattenledning ska byggas ut längs med Östra Finnledens södra sida, vilken är forbunden med enskilda ledningar och ytliga ränndalar från områdets olika delar.

Parkeringsplatser med fler än 20 parkeringsplatser ska vara försedda med oljeavskiljare innan dagvatten leds vidare till kommunens dagvattenledning.

Värme

Uppvärmning av vårdboende vid Övre Varis och Södra slänten samt av nya flerbostadshus sker genom anslutning till befintligt fjärrvärmennät. De nya parvillorna föreslås utredas om de ska få en lösning med luftvärmepump som ett alternativ till fjärrvärme.

EI

Befintlig transformatorstation på den övre platån tas bort och ersätts av en ny som förläggs i anslutning till parkeringen i svackan längs Östra Finnleden.

Avfall

Övre Varis får ett soprum för hushållssopor i nära anslutning till entrén. De nya flerbostadshusen får soprum för hushållssopor i anslutning entréer. Vid parvillorna finns ett gemensamt sophus placerat i anslutning till markparkeringen inom området. Källsortering för parhusen och seniorhuset kommer att finnas i en miljöstuga vid busshållplatsen.

Upphävande av strandskydd

Strandskyddet föreslås upphävas för de delar av Sicklaön 37:46 som omfattas av tomt för kontorsbyggnad samt för trappor. Kontorsbyggnaden och anslutande trappor har funnits på platsen sedan 1920-30 – talet, vilket innebär att marken sedan länge är ianspråktagen. För övriga delar av fastigheten behålls strandskyddet.

Strandskyddet föreslås även upphävas inom Sicklaön 37:42,2 och 37:41 längs en smal remsa längs Östra Finnbadavägen norra väggant där en befintlig mur fungerar som stöd för vägen. Den befintliga muren innebär att området redan är ianspråktaget.

Strandskyddet behålls i den östligaste delen av Sicklaön 37:42, i den del som saknar detaljplan och ligger inom 100 meter från stranden. Platsen utgör en av planområdets högsta punkter, en bergsklippa mot Saltsjön, som lämpar sig väl som utsiktsplats.

Miljöredovisning

Miljöredovisning har upprättats och ingår i planhandlingarna. Miljöredovisningen innehåller inledningsvis en sammanfattning som beskriver planförslagets konsekvenser för miljön.

Gestaltningsprogram

Ett gestaltningsprogram är knutet till detaljplanen genom planbestämmelse. Enligt denna bestämmelse ska intentionerna i gestaltningsprogrammet, dvs. beskrivningar, bilder och förslag till utformning av bebyggelse och utedalj ska följas. Genom särskild f-bestämmelse regleras den nya bebyggelsens utformning mer i detalj för Övre Varis, Södra slänten, parvillorna, Östra husen och Södra husen. Enligt denna bestämmelse är endast angiven utformning tillåten.

ADMINISTRATIVA FRÅGOR**Huvudmannaskap**

Nacka kommun ska vara huvudman för allmän platsmark, det vill säga för lokalgatan Östra Finnbadavägen inom planområdet. Exploatörerna ska vara huvudmän för kvartersmarken.

Genomförandetid

Genomförandetiden slutar 10 år efter det att detaljplanen vunnit laga kraft.

Tidplan

Samråd	september-oktober 2011
Utställning	december 2012
Antagande	juni 2012

MEDVERKANDE

Medverkande tjänstemän

Angela Jonasson	Planenheten
Johan Aspfors	Planenheten
Richard Hallman	Exploateringsenheten
Birgitta Held Paulie	Miljöenheten
Elisabeth Rosell	Park & Fritid
Per Johnsson	VA & Avfall
Mahmood Mohammadi	Trafikenheten
Lars Hedrén	Vägenheten
Marina Arnshaw	Bygglovenheten
Kerstin Söderberg	Lantmäterienheten

Medverkande exploatörer

Hans-Olov Rådelöv	HSB Bostad AB
Urban Jonsson	HSB bostad AB
Sören Backlund	Stiftelsen Danviks Hospital
Claes Wiberg	Stiftelsen Danviks Hospital

Medverkande konsulter

Jonas Björkman	Bergkrantz Arkitekter AB
Marika Lundberg	Bergkrantz Arkitekter AB
Håkan Johnsson	Topia Landskapsarkitekter AB
Olof Engdahl	Topia Landskapsarkitekter AB
Allan Jensen	Topia Landskapsarkitekter AB
Hannu Rauhala	Ramböll Sverige AB
Annika Arvidsson	Ramböll Sverige AB
Lars Skåhlberg	Ramböll Sverige AB

Planenheten

Andreas Totschnig
Planchef

Angela Jonasson
Planarkitekt

G E N O M F Ö R A N D E B E S K R I V N I N G

Detaljplan för Danvikshem, Sicklaön 37:42 m.fl. fastigheter på Västra Sicklaön, Nacka kommun

Upprättad på exploateringsenheten i november 2012, rev. januari 2012,
justerad i maj 2013 enligt ÄPBL (1987:10)

ALLMÄNT

Genomförandebeskrivningen redovisar de organisoriska, fastighetsrättsliga och tekniska åtgärder samt de ekonomiska förutsättningar som behövs för ett ändamålsenligt och i övrigt samordnat plangenomförande. Genomförandebeskrivningen har inte någon rättsverkan utan är avsedd att fungera som vägledning till de olika genomförande-åtgärderna. Avgöranden i frågor som rör fastighetsbildning, VA-anläggningar, vägar m.m. regleras således genom respektive speciallag.

PLANENS SYFTE

Detaljplanens huvudsyften är att ge förutsättningar för olika former av boende för äldre, skapa möjlighet för åtta lägenheter i fyra parhus samt lösa angörings- och parkeringsfrågor i området.

ORGANISATORiska FRÅGOR

Genomförandetid

Genomförandetiden är 10 år från den dag detaljplanen vunnit laga kraft.

Huvudmannaskap och ansvarsfördelning

Nacka kommun ska vara huvudman för allmän platsmark, det vill säga lokalgatan inom planområdet, ny gångbana och ny bussvändslunga. Kommunen ansvarar för utbyggnad samt drift och underhåll av anläggningar på allmän plats.

Tekniska nämnden är huvudman för det allmänna VA-nätet och Nacka Energi för det allmänna elnätet.

Stiftelsen Danviks Hospital är lagfaren ägare av fastigheten Sicklaön 37:42 (Danvikshem). HSB Bostad AB och HSB Stockholms Ekonomisk förening har vilande lagfart på Sicklaön

37:42 då de avtalat om att köpa delar av fastigheten. Dessa benämns nedan som exploatören.

Iordningsställande av anläggningar inom kvartersmark åligger exploatören. Kommunen och exploatören, eller den exploatören sätter i sitt ställe, svarar för drift och underhåll av sina respektive anläggningar.

Avtal

Detaljplaneavtal har upprättas mellan kommunen och Stiftelsen Danvikens hospital.

Upprättandet av exploateringsavtal pågår mellan kommunen och exploatören. Innan ett antagande kan ske av detaljplanen ska kommunfullmäktige anta exploateringsavtalet. Avtalet reglerar parternas kostnader och ansvar för genomförandet av detaljplanen. I detta ingår även att exploatören ska bidra till gemensamma anläggningar på Sicklaön. I avtalet regleras också frågor om marköverföringar, gemensamhetsanläggningar, skydd av mark och vegetation samt gestaltningsfrågor. Avtalet ska vidare ge anvisningar om bl.a. tidplan, fastighetsbildning, avgifter för VA-anslutningar samt direktiv gentemot myndigheter och andra kontaktorgan i frågor som rör genomförandet.

Genomförandeorganisation

Mark- och avtalsfrågor

Inom kommunen handläggs mark-, avtals-, exploaterings- samt övriga genomförande frågor av mark- och exploateringsenheten.

Fastighetsbildning m.m.

Fastighetsbildningsfrågor, inrättande av gemensamhetsanläggningar och andra fastighetsrättsliga frågor handläggs av lantmäterimyndigheten i Nacka kommun.

Bygglov och byggmälan

Ansökan om bygglov inlämnas till miljö- och stadsbyggnadsnämnden. Till samma nämnd lämnas även byggmälan innan byggstart och efter godkänt bygglov. Samråd i bygglovfrågor sker med bygglovenheten medan nybyggnadskarta beställs hos Lantmäterienheten, Nacka kommun.

El/energi

Nacka Energi svarar för utbyggnad, drift och underhåll av elektriska ledningar.

Tidplan

Plansamråd	sep 2011-okt 2011
Udställning	fe-mars 2012
Kommunfullmäktiges antagande	okt 2013
Allmänna anläggningar färdigställda	nov 2016

Utbyggnaden av bostäderna kan ske när detaljplanen vunnit laga kraft.

Genomförande av park- och tekniska anläggningar

Trafikanläggningar

Gator som ska betjäna planområdet är den befintliga Kvarnholmsvägen, Danvikshemsvägen och Östra Finnbonavägen.

Östra Finnbonavägen ska rustas upp och förses med ny belysning. En ny gångbana ska anläggas utmed Östra Finnbonavägens södra sida fram till vändplan. Gångbanan fortsätter runt vändplanens östra sida fram till gångstråket på kvartersmark. En ny bussväntslinga ska byggas ut på allmän plats.

När anläggningarna är utförda och godkända övertar kommunen dessa och svarar sedan som huvudman för drift och underhåll av trafikanläggningarna.

Parkanläggningar

Inom detaljplaneområdet ska det inte anläggas några parkanläggningar. Inom kvartersmark ordnas naturområden med blomsterplanteringar, trädplanteringar, klippta gräsytor, utkiksplatser, boulebanor, odlingslotter, växthus, rekreationsytor m.m. Naturområdena blir gemensamma för de boende i området genom bildande av gemensamhetsanläggning.

Parkeringsplatser

Detaljplanen förutsätter att all parkering till den nya bebyggelsen anordnas på kvartersmark. Ca 5 parkeringsplatser ska anordnas på södra sidan av Östra Finnbonavägen för att bli allmänna parkeringsplatser.

Vatten och spillvatten

Nya allmänna ledningar för vatten och spillvatten byggs ut från den kommunala anslutningspunkten som idag finns vid infarten till Danvikshem. De nya ledningarna anläggs i Östra Finnbonavägen fram till befintlig bussväntplan där ny tillkommande anslutningspunkt upprättas.

All ny tillkommande bebyggelse, parvillorna, Östra husen och Södra husen ska anslutas till det nya kommunala vatten- och spillvattennätet i Östra Finnbonavägen.

Vårdboendet vid Övre Varis och reservat för vårdboende i ansluts till Danvikshems privata VA-nät.

En ny pumpstation förläggs jämte ny tillkommen parkeringen utmed Östra Finnbonavägen och nordväst om seniorhuset.

Brandposter för de nya bostäderna planeras vid bussväntslingan och vid parvillorna.

Dagvatten

Dagvattnet inom området ska så långt som möjligt omhändertas lokalt. Födröjningsmagasin/renin inom kvartersmark ska användas. Oljeavskiljare krävs för

parkeringsplatser för mer än 20 bilar. Idag leds dagvattnet över enskild fastighet till recipienten Strömmen. En ny allmän dagvattenledning ska anläggas i Östra Finnbonavägen för att ersätta den befintliga ledningen. Rättighet för den allmänna ledningen över enskild fastighet, vid snickeribyggnaden söder om Östra Finnbonavägen, avses lösas genom ledningsrätt.

Uppvärmning

Det finns idag befintliga ledningar för fjärrvärme i området, den planerade bebyggelsen ska anslutas till detta. Fjärrvärmens ledningsdragning bör följa planerad vägsträckning och ledningsschakter bör samordnas med vatten och avloppsledningar.

För parhusen kommer en lösning med luftvärmepump att utredas som ett alternativ till uppvärmning via fjärrvärme

Elförsörjning

Inom området avses befintlig transformatorstation, norr om Östra Finnbonavägen och öster om tjänstemannavillorna, borttas och ersättas med en ny station söder om vägen och jämte nyttillskommen parkering utmed Östra Finnbonavägen. Denna borttagning och ersättning inklusive schakt och fyllning ska bekostas av exploatören. Likaså åvilar det exploatören att bekosta samtliga övriga flyttningar eller ändringar av befintliga elkablar och transformatorstationer samt tillfälliga anläggningar för till exempel byggström under genomförandet.

Inom området finns även enskilda elektriska ledningar som korsar Östra Finnbonavägen, mellan Danvikshem och snickeribyggnaden. Ansvaret för dessa ledningar åvilar exploatören. Exploatören ansvarar för att dessa ledningar flyttas i god tid innan arbetena med framdragning av kommunala VA-ledningar utmed Östra Finnbonavägen påbörjas.

Exploatören svarar också för att samtliga nödvändiga avtal för ovannämnda arbeten tecknas i god tid med Nacka Energi.

Avfallshantering

Förutsättningar för källsortering ska finnas och lösas inom respektive nyttillskommen bostadsgrupp, dvs. inom Södra husen, Östra husen, parhusen samt Övre Varis som ingår i Danvikshems avfallshantering. Även under byggtiden ska källsortering ske av bygg- och rivningsmaterial. Exploatören ansvarar för att ovannämnda källsortering kommer till stånd.

Brandskydd

Nybyggnad av flerbostadshus, de Östra husen och de Södra husen, ska utföras med brandsäkra trapphus.

Geotekniska åtgärder

Vid byggnation måste hänsyn tas till befintligt dagvatten och avloppstunnel samt till framtida tunnelreservat för Östlig förbindelse. I detaljplanen finns angivelser för lägsta schaktdjup.

I samband med sprängningsarbeten bör förstärkningsåtgärder göras i anslutning till bergsschakten, detta för att minska risken för utglidning. På grund av reservat för trafiktunnel för Östlig förbindelse under planområdet kommer en del av de planerade bostäderna att utsättas för stomljudsnivåer högre än riktvärdena för buller från byggarbetsplatser under tiden för tunnelarbeten m.m. De planerade bostäderna ska därför grundläggas på sådant sätt så att riktvärdena för stomljud etc. ej kommer att överskridas.

Genomförande inom kvartersmark - byggskedet

Utbyggnad och iordningställande av nya bostäder, garage, vägar och gångstråk samt rekreationsytor inom kvartersmark ansvarar exploateren för. Eftersom utbyggnaden sker i nära anslutning till befintlig bebyggelse är det viktigt att beakta och försöka minimera störningarna för boende. De boende ska i möjligaste mån försöka skyddas från buller och löpande informeras om utbyggnaden. Av miljöredovisningen framgår Naturvårdsverkets riktvärden för byggbuller som ska beaktas. HSB Bostad har även tagit fram ett PM för genomförandet på Finnbodaberget, vilken utgör en bilaga till miljöredovisningen. Där redovisas hur utbyggnaden av området på Finnbodaberget ska organiseras, vilka störningar som kommer uppkomma och ungefär hur länge de kommer pågå.

FASTIGHETSRÄTTSLIGA FRÅGOR

Detaljplanen berör del av fastigheten Sicklaön 37:42 som ägs av Stiftelsen Danvikens hospital, HSB Bostad AB och HSB Stockholm Ekonomisk förening, fastigheten Sicklaön 37:46 som ägs av Kenora KB samt del av Sicklaön 37:17 som ägs av Nacka kommun. Detaljplanen berör ett mindre område av fastigheten Sicklaön 37:22 som ägs av Stiftelsen Danvikens hospital samt ett mindre område av Sicklaön 37:41 som ägs av Finnboda Industrilokaler HB.

Detaljplanen medger justering av befintliga fastighetsgränser samt skapar förutsättningar för nya fastighetsbildningar. De marköverföringar som avses ske vid genomförandet av detaljplanen är:

- Del av Sicklaön 37:17 ska överföras till Sicklaön 37:42 för att bli kvartersmark.
- Fastigheten för befintlig nätstation Sicklaön 37:17,2 ska överföras till Sicklaön 37:42.
- Delen av Sicklaön 37:22 som är med i detaljplanen ska överföras till Sicklaön 37:38 (skoltomt) ägare Nacka kommun.
- Delen av Sicklaön 37:41 som ingår i detaljplanen ska överföras till Sicklaön 37:17, Östra Finnbodavägen.
- Delar av Sicklaön 37:42 ska överföras till Sicklaön 37:46 för att tillskapa parkeringsytor.
- Delar av Sicklaön 37:42 ska överföras till Sicklaön 37:17 för att utöka vägområdet för Östra Finnbodavägen.

De nya fastigheterna som avses bildas i samband med genomförandet av detaljplanen och via avstyckning från fastigheten Sicklaön 37:42 är:

- En fastighet, bestående av två områden, för de östra och för de södra husen
- Åtta fastigheter för att bilda fyra stycken parhus.

För tidigare planlagt område är strandskyddet upphävt. För de områden som fortfarande omfattas av strandskydd ska skyddet i huvudsak behållas. Strandskyddet föreslås endast upphävas för trappa och tomt för kontorshuset inom Sicklaön 36:46, där marken sedan lång tid är ianspråktagen.

Gemensamhetsanläggningar

Inom kvartersmarken kommer det att finnas anläggningar som ska vara gemensamma för flera fastigheter.

Genom gemensamhetsanläggning kommer de Södra husen, Östra husen, parhusen samt befintligt seniorhus ges tillgång till gemensamma ytor utomhus i planområdets östra del. I de gemensamma ytorna ingår markparkeringar, naturmark, odlingslotter, växthus, utsiktsplatser, kommunikationsytor och boulebanor, dvs. alla rekreationsytor i planområdets östra del. Dessa fyra bebyggelsegrupper kommer även att gemensamt ges tillgång till garage, vänthall för buss med hiss upp till befintliga parkeringar ovanpå garaget. Miljöstuga med källsortering är främst tänkt att användas gemensamt av de boende i parhusen och seniorhuset.

Ovannämnda fyra bebyggelsegrupper i planområdets östra del avses även ingå tillsammans med Danvikshem i en gemensamhetsanläggning för befintligt klubbhus.

Tillfartsvägar från Östra Finnbonavägen till fastigheterna i planområdets östra del avses också utgöra gemensamhetsanläggningar. Södra och Östra husen ämnas svara för sin tillfartsväg medan kontorshuset, Danvikshem (tjänstemannavillor) och parhusen bildar gemensamhetsanläggning för tillfartsvägen till sina fastigheter.

Exploatören och Kenora KB (eller ägare av kontorshuset) ska i förekommande fall söka lantmäteriförrättning för bildande av gemensamhetsanläggningar enligt anläggningsslagen. Förvaltning av gemensamhetsanläggningarna ska ske av en eller flera samfällighetsföreningar.

Rättigheter

Fastigheten Sicklaön 37:42 belastas av ett tidsbegränsat servitut avseende bilparkering, körväg samt gångväg (akt 0182K-90/83.1) till förmån för fastigheten Sicklaön 37:46. Servitutet är gällande till dess frågan behandlats i detaljplan för Sicklaön 37:46 eller att tillfart och parkering kan lösas på annat tillfredsställande sätt.

EKONOMISKA FRÅGOR

Exploatören bekostar utbyggnad av allmänna anläggningar. Det ekonomiska ansvaret för utbyggnaden i övrigt såsom ledningar, teknisk kontroll, fastighetsbildning m.m. kommer att regleras i exploateringsavtal.

Anslutningsavgifter för VA, el, tele m.m. debiteras enligt vid varje tidpunkt gällande taxa.

Exploateringsenheten

Exploateringsenheten

Ulf Crichton
Exploateringschef

Richard Hallman
Projektledare/exploateringsingenjör

MILJÖREDOVISNING

Detaljplan för Danvikshem, Sicklaön 37:42 m.fl. fastigheter på Västra Sicklaön, Nacka kommun

Upprättad på planenheten i november 2012, rev. jan 2013, justerad
i maj 2013 enligt ÄPBL (1987:10)

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SAMMANFATTNING

BAKGRUND

KONSEKVENSER FÖR MILJÖN OCH FÖRSLAG TILL ÅTGÄRDER

Landskapsbild och kulturmiljö

Natur

Dagvatten

Trafik

KONSEKVENSER FÖR HÄLSAN OCH FÖRSLAG TILL ÅTGÄRDER

Buller

Luft

Rekreation

Lokalklimat

HUSHÅLLNING MED NATURRESURSER

BYGGSKEDET

SAMMANFATTNING

Miljöredovisningen syftar till att beskriva effekterna för miljö, hälsa och naturresurser till följd av ett **utbyggnadsförslag**.

Bebyggelsen vid **Övre Varis** innebär att obebyggd mark tas i anspråk i den bebyggelselucka som finns mellan Danvikshem och Danviksstrands bebyggelse. Huset kommer ligga lägre än Danvikshem och få en mörk karaktär. Därmed kommer byggnaden ansluta till vegetationen i landskapet och Danvikshems mörka murar. Den låga takprofilen gör också att huset underordnas det befintliga sjukhemmet. Nuvarande luftighet kring Danvikshem påverkas men Danvikshems roll som solitär i landskapsbilden kvarstår.

De nya **parvillornas** husform och volym ansluter till nuvarande villabebyggelse. En småskalig bebyggelsebild behålls längs bergskanten närmast farleden.

De **östra husen** innebär att bebyggelsefronten utökas mot farleden. Husen får dock en tillbakadragen placering och underordnar sig seniorhuset i höjd. Framförliggande klippavsat behålls obebyggd. Den ljusa färgsättningen och den varierade volymuppbryggnaden lättar upp bebyggelsebilden på berget.

De **södra husen** kommer skymmas från farleden av seniorhuset och de får därmed en i närmast obefintlig påverkan på inloppets landskapsbild. Från söder och Henriksdal kommer den nya bebyggelsen leda till att seniorhusets fasader till stor del kommer skymmas av de ljusa husen. Seniorhuset har dock inga kulturhistoriska värden.

Reservat för vårdboende i söder ansluter i färg och materialval till det befintliga vårdboendet. Den nya byggnaden är låg i de delar som angränsar till de befintliga byggnaderna och därfor underordnad dessa.

Det finns inga för kommunen kända lokaler för hotade växt- eller djurarter inom planområdet. Värdefulla träd har mätts in och flertalet av dem har säkerställts med en särskild planbestämmelse.

Ett antal dagvattenmagasin planeras inom området vilket kommer fördröja avrinningen och rena dagvattnet så att inte vattenbalansen samt vegetationen i området förändras.

Genomförande av detaljplanen bedöms inte förändra belastningen från området på Strömmen i förhållande till dagens situation. Genom anslutning av fastigheter till kommunalt avlopp inom kommunens s.k. förnyelseområden (i andra delar av kommunen) bedöms belastningen längs Nackas norra kust totalt sett minska, trots en ökad exploatering inom planområdet.

De i översiktsplanen angivna nivåerna orsakade av trafikbuller klaras i hela planområdet.

För att klara lågfrekvent buller från fartygs- och busstrafiken ska uteluftdon och fönster ha en acceptabel ljudisolering.

Vid bergborrning för Östlig Förbindelse kommer en stor del av de planerade bostäderna att utsättas för stomljudsnivåer högre än riktvärdena för buller från byggarbetsplatser. Dessa byggnader ska grundläggas på sådant sätt så att riktvärdena ej kommer att överskridas.

God ljudmiljö säkerställs i detaljplanen genom planbestämmelser som reglerar nivån för lågfrekvent buller samt acceptabel ljudnivå för stomljud.

Samtliga miljökvalitetsnormer för luft klaras inom planområdet.

Andelen friytor kommer att minska om planförslaget genomförs. Dock kommer andelen lättillgängliga och ordnade rekreationsytor att öka i förhållande till befintliga förhållanden. Den i gestaltningsprogrammet presenterade utformningen av bostädernas närmiljöer är omsorgsfullt planerad och tillgänglighetsfrågorna har särskilt uppmärksammats.

Områdets placering på ett högt berg gör att det inte går att undgå branta lutningar i vissa delar av området. Enligt planförslaget säkras möjligheten att ta sig på ett tillgängligt sätt från busshållplatsen till rekreationsytorna i norr samt till de östra och södra husen.

Området är ingen särskilt säker eller anpassad miljö för barn.

Störst förstärkning av vinden fås kring det befintliga klubhuset, främst vid nordlig eller nordvästlig vind. Solljusförhållandena för de allra flesta av seniorhusets lägenheter påverkas inte av de södra husen. En mindre försämring av solljusförhållandena uppkommer under vissa årstider för en mindre del av bostäderna, belägna främst i den västra delen av seniorhusets gärdssida.

Bebyggelsen kommer att få en bra kollektivtrafikförsörjning.

Bebyggelsen planeras på tidigare delvis ianspråktagen mark vilket får anses vara god hushållning med markresurser. Bebyggelsen kommer att anslutas till fjärrvärmensnätet.

De boende i seniorhuset, samt även andra som påverkas, ska i möjligaste mån skyddas och skärmas av från byggbuller och andra störningar med anledning av utbyggnaden samt lopande informeras om vad som kommer att häända.

Kommunens bedömning är att detaljplaneförslaget inte innebär en betydande miljöpåverkan.

BAKGRUND

Enligt plan- och bygglagen och miljöbalken ska varje detaljplan miljöbedömas¹. Om en detaljplan antas medföra betydande miljöpåverkan² ska en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättas.

En behovsbedömning av detaljplanen har utförts för att avgöra om genomförandet av planen kan anses utgöra en betydande miljöpåverkan. Kommunens bedömning är att detaljplaneförslaget inte innebär en betydande miljöpåverkan. Samråd har skett med länsstyrelsen.

Kommunfullmäktige i Nacka har beslutat att en MKB ska tas fram för samtliga detaljplaner och den ska belysa planens konsekvenser för miljön. En MKB som tas fram för detaljplaner som inte bedömts innehålla betydande miljöpåverkan benämns ”miljöredovisning”, för att inte förväxla det med en MKB enligt PBL och MB.

I miljöredovisningen lyfts endast de konsekvenser fram som är relevanta i detta fall. Arbetet med miljöredovisningen har pågått parallellt med framtagandet av detaljplanen.

Miljöredovisningen syftar till att beskriva effekterna för miljö, hälsa och naturresurser till följd av ett utbyggnadsförslag. Miljöredovisningen syftar även till att åstadkomma ett bättre beslutsunderlag.

Planering och byggande i Sverige skall ske utifrån ett hållbart perspektiv och detaljplaner ska prövas mot uppställda miljömål, miljökvalitetsnormer och riktvärden; kommunala, regionala och nationella. De kommunala underlagen utgörs av Översiktsplanen från 2012 och kommunens övergripande mål, de som är aktuella i denna detaljplan är ”God livsmiljö och långsiktigt hållbar utveckling” samt ”Trygg och säker” .

Miljöredovisningen har tagits fram av Birgitta Held-Paulie programansvarig miljöbevakning, Per Johnsson projektingenjör, Johan Aspfors kommunantikvarie och Elisabeth Rosell landskapsarkitekt.

¹ med anledning av EG-direktivet för miljöbedömningar av planer och program (2001/42/EG)

² EG-direktivet för miljöbedömningar av planer och program (2001/42/EG) bilaga II samt i PBL 5 kap.18 §.

KONSEKVENSER FÖR MILJÖN OCH FÖRSLAG TILL ÅTGÄRDER

LANDSKAPSBILD OCH KULTURMILJÖ

Kommunala mål – Översiktsplanen 2012

- De samlade kulturvärdena ska bevaras, förvaltas och utvecklas.
- Föreningar i den bebyggda miljön bör innehåra förbättringar estetiskt, funktionellt och socialt samt leda till mer hälsosamma och trygga miljöer.
- En attraktiv och hållbar byggd miljö.

Fakta

Riksintresse: Danvikshem ingår i det område utmed kusten som är av riksintresse för kulturmiljövården.

Nacka kommun; Kulturmiljöprogram 2011: Förhållningssättet i programmet är att möjligheten att avläsa områdets historiska utveckling ska bevaras. Ny bebyggelse ska inordnas i områdets övergripande struktur och karaktärsskapande bebyggelse utformas och placeras så att den bildar en tydlig årsring.

Kvalitetsprogram för Nackas norra kust 1999: Kvalitetsprogrammet är kommunens tolkning av riksintresset och innehåller dels övergripande riktlinjer för området som helhet och dels rekommendationer för de olika delområdena. För Danvikshem samt ”Gröna foten” har bl.a. följande rekommendationer formulerats:

Landskap

- Vegetationen i sluttningzonerna skall värnas
- Nya träd skall planteras för att förstärka naturkaraktären särskilt i området mellan bebyggelsen och Finnbodavägen.
- Inga ingrepp som minskar mängden växttillgängligt vatten i området får göras. Även i söder och öster bör den känsliga vegetationen i branterna bevaras.

Bebyggnelse

- Danvikshems dominans i landskapet skall bevaras varför ingen ytterligare bebyggelse på krönet mot sjöfronten skall tillåtas

Utbyggnadsförslaget

Övre Varis

Vid Övre Varis placeras en vårdbyggnad i sluttningen mot farleden mellan Danvikshem och Danviksstrands bebyggelse. Byggnaden ligger lägre än Danvikshems huvudbyggnad i en idag obebyggd sluttning strax ovanför Danvikshems ”gröna fot”. Byggnaden påverkar landskapsbilden sett från farleden.

Påverkan på landskapsbilden bedöms dock vara begränsad genom att byggnaden underordnar sig det befintliga sjukhemmet i höjd och volym samt genom ett nedtonat formspråk och ett diskret färg- och materialval.

Parvillor

Fyra parvillor placeras framför befintligt seniorhus öster om en grupp villor (f d personalbostäder) som tillhörde Finnbona varv. De nya parvillorna ansluter till befintliga villor när det gäller den fria placeringen, skalan, takform och fasadmaterial.

Östra husen

TVÅ flerbostadshus placeras på Finnbodabergets sydöstra del i anslutning till seniorhuset. De två husen ligger bakom Finnbodabergets utsiktspunkt mot farleden. Husen underordnar sig seniorhuset i höjd.

Södra husen

Tre flerbostadshus placeras i den södra slänten bakom seniorhuset. Byggnaderna påverkar landskapsbilden lokalt, dels sett från det befintliga seniorhuset, dels sett från Kvarnholmsvägen i dalgången söder om Danvikshem.

Reservat för vårdboende i Södra slänten

Vårdboendet består av en byggnad som med tre sidor sluter sig runt en gemensam södervänd gård. Byggnaden har anpassats till den branta terrängen genom att trappas nedför slutningen. Trappningen ger goda ljusförhållanden samt goda möjligheter till utevistelse i form av terrasser till varje väningsplan.

Byggnaden ansluter i färg och materialval till det befintliga vårdboendet. Den nya byggnaden är låg i de delar som angränsar till de befintliga byggnaderna och därmed underordnad dessa.

Bebyggelsen vid **Övre Varis** innebär att obebyggd mark tas i anspråk i den bebyggelselucka som finns mellan Danvikshem och Danviksstrands bebyggelse. Huset kommer ligga lägre än Danvikshem och få en mörk karaktär. Därmed kommer byggnaden ansluta till vegetationen i landskapet och Danvikshems mörka murar. Den låga takprofilen gör också att huset underordnas det befintliga sjukhemmet. Nuvarande luftighet kring Danvikshem påverkas men Danvikshems roll som solitär i landskapsbilden kvarstår.

De nya **parvillornas** husform och volym ansluter till nuvarande villabebyggelse. En småskalig bebyggelsebild behålls längs bergskanten närmast farleden.

De **östra husen** innebär att bebyggelsefronten utökas mot farleden. Husen får dock en tillbakadragen placering och underordnar sig seniorhuset i höjd. Framförliggande klippavsatser behålls obebyggda. Den ljusa färgsättningen och den varierade volymuppbryggnaden lättar upp bebyggelsebilden på berget.

De **södra husen** kommer skymmas från farleden av seniorhuset och de får därmed en i närmast obefintlig påverkan på inloppets landskapsbild. Från söder och Henriksdal kommer den nya bebyggelsen leda till att seniorhusets fasader till stor del kommer skymmas av de ljusa husen. Seniorhuset har dock inga kulturhistoriska värden.

Reservat för vårdboende i söder ansluter i färg och materialval till det befintliga vårdboendet. Den nya byggnaden är låg i de delar som angränsar till de befintliga byggnaderna och därfor underordnad dessa.

NATUR

Kommunala mål – Översiktsplanen 2012

- Värna natur och vatten för rekreation och biologisk mångfald.
- Naturligt förekommande växt- och djurarter ska kunna fortleva i livskraftiga bestånd.
- Ökad medvetenhet om naturmiljöers biologiska, sociala, kulturella, hälsofrämjande och estetiska värden.
- Stärk och utveckla gröna kilar och värdeärnor.

Utbyggnadsförslaget

Det finns inga för kommunen kända lokaler för hotade växt- eller djurarter inom planområdet. Ett parti med natur av kommunalt värde finns strax söder om planområdet.

Inom planområdet förekommer dock solitärträd med såväl biologiska som landskapsbildsmässiga värden. Värdefulla träd har mätts in och flertalet av dem har säkerställts med en särskild planbestämmelse. Vissa träd kommer dock att tas ner för att möjliggöra en utbyggnad enligt planförslaget.

Slutsatser: Det finns inga för kommunen kända lokaler för hotade växt- eller djurarter inom planområdet. Värdefulla träd har mätts in och flertalet av dem har säkerställts med en särskild planbestämmelse.

YTVATTEN - DAGVATTEN

Kommunala mål - Översiktsplanen 2012.

- God ekologisk och kemisk status på alla vatten till 2021.
- Daggattnet ska vara en positiv resurs i stadsbyggandet.
- Vid bedömning av hur planer, tillstånd och yttranden påverkar naturmiljön ska bedömnings ske utifrån ett helhetsperspektiv (landskapskologiskt perspektiv). Man ska ta hänsyn till hur vattenkvaliteten påverkas och vilket avrinningsområde och vilken havsbassäng som berörs.
- Kommunens dagvattenpolicy och anvisningar för dagvattenhantering ska följas.

Miljökvalitetsnormer

Daggattnet från planområdet avrinner mot vattenförekomsten Strömmen. Den kemiska statusen för Strömmen är att den ej uppnår god kemisk ytvattenstatus och den ekologiska statusen är måttligt ekologisk potential (Vattenförekomsten har klassificerats till ett kraftigt modifierat vatten, KMV, och måttlig ekologisk potential med hänsyn till den påverkan som följer av hamnverksamheten).

Miljökvalitetsnormen (MKN) för Strömmen är god kemisk status 2015 förutom för tributyltennföreningar som har tidsfrist till 2021 (man räknar inte med att halterna av tributyltennföreningar kommer att sjunka tillräckligt för att uppnå god kemisk status till 2015).

MKN för ekologisk status är god ekologisk potential och har tidsfrist till 2021.

Utbyggnadsförslaget

Målsättningen är att daggattnet i möjligaste mån ska behållas inom området. Den nya bebyggelsen innebär att de hårdgjorda ytorna i området ökar. Detta innebär en snabbare avrinning och större flöde. Ett antal dagvattenmagasin planeras på olika platser inom området vilket kommer fördröja avrinningen och rena daggattnet så att inte vattenbalansen samt vegetationen i området förändras. Daggattnet från större parkeringsytor kommer att renas i oljeavskiljare innan de släpps till dagvattennätet. Efter fördröjning och oljeavskiljning avleds daggattnet till Strömmen.

Spillvatten från parkeringsgarage innehåller stora föroreningsmängder. För att minska belastningen till Henriksdals reningsverk bör garagen torrsopas i stället för att anslutas till spillvattennätet. Vid val av material på hus samt övriga anläggningar ska stor hänsyn tas till att inga främmande ämnen används som kan innehålla skada på hälsa och miljö.

Tillämpas kommunens dagvattenstrategi bedöms påverkan på vattenförekomsten bli oförändrad jämfört med dagsläget.

Slutsatser och rekommendationer: Ett antal dagvattenmagasin planeras inom området vilket kommer fördröja avrinningen och rena dagvattnet så att inte vattenbalansen samt vegetationen i området förändras. Dagvatten från parkeringsytor ska renas i oljeavskiljare. Spillvatten från parkeringsgarage innehåller stora föroreningsmängder. För att minska belastningen till Henriksdals reningsverk bör garagen torrsopas i stället för att anslutas till spillvattennätet.

Genomförande av detaljplanen bedöms inte förändra belastningen från området på Strömmen i förhållande till dagens situation.

Genom anslutning av fastigheter till kommunalt avlopp inom kommunens s.k. förnyelseområden (i andra delar av kommunen) bedöms belastningen på Nackas norra kust minska totalt sett, trots en ökad exploatering inom planområdet.

KONSEKVENSER FÖR HÄLSAN OCH FÖRSLAG TILL ÅTGÄRDER

BULLER

Kommunala mål - Översiktsplanen 2012

Riktvärden för trafikbuller som normalt inte bör överskridas vid nybyggnad av bostäder.

Utrymme

Högsta trafikbullernivå, dB(A)

Ekvivalentnivå

Maximalnivå

Inomhus

30

45 (nattetid)

Utomhus (frifältsvärden)

Vid fasad

55

På uteplats

70

Källa: Infrastrukturpropositionen 1996/97:53

Fakta buller

Buller är det ljud som uppfattas som störande. Vad som uppfattas som buller varierar från person till person.

Buller kan orsaka bland annat stressreaktioner, trötthet, irritation, blodtrycksförändringar, sömnstörningar och hörselskador. Särskilt störande är sådant ljud som man inte kan påverka, t ex trafik.

Utbyggnadsförslaget

Ingemannsson har 2005 utfört dels en översiktlig trafikbullerberäkning och dels en bullerberäkning med anledning av byggande av eventuell framtidig Östlig förbindelse. Den senare utredningen uppdaterades av ÅF- Infrastruktur AB 2012-09-13.

De i översiksplanen angivna nivåerna orsakade av trafikbuller klaras i hela planområdet.

Lågfrekvent buller från fartyg och bussar medfört att krav har ställts på ljudisolering av fönster och uteluftdon. För att klara Socialstyrelsens riktvärden vad gäller den ekvivalenta ljudnivån och det lågfrekventa bullret inomhus ska fönster och uteluftdon ges en ljudisolering lägst $R_w = 41$ dB(A). Med föreslagen ljudisolering kommer den lågfrekventa ljudnivån från färjetrafiken inomhus i boningsrum inte överstiga maximal ljudnivå på 60 dB(C).

Delar av bebyggelsen i planförslaget kommer att placeras ovanför de fyra tunnlarna som planeras under planområdet för Österleden - Östlig förbindelse. Av beräkningarna framgår att naturvårdsverkets riktlinjer för buller från byggarbetssplatser (45 dB(A) inte kommer att klaras på grund av bergborrning av tunnlarna. Nivåerna avtar med våningsplan, ju längre upp i fastigheten desto lägre nivåer.

Beräkning visar att för parhusen i nordväst kommer bullernivån förväntas överstiga 45 dBA under 20 veckor på bottenvåningen. Högsta beräknade bullernivå på bottenvåning uppgår till 47 dBA.

För två av de södra husen visar beräkningarna att bullernivån förväntas överstiga 45 dBA under 9 veckor på bottenvåningen. Högsta beräknade bullernivå på bottenvåning uppgår till 47 dBA.

Med åtgärder, exempelvis 12,5 mm tjocka plattor Sylodyn eller likvärdig stomljudsdämpning, fås stomljudsnivåer under 45 dBA i samtliga fastigheter vid bergborrning.

Slutsatser och rekommendationer: *De i översiktsplanen angivna nivåerna orsakade av trafikbuller klaras i hela planområdet.*

Lågfrekvent buller från fartyg och bussar medför att krav har ställts på ljudisolering av fönster och uteluftdon. Socialstyrelsens råd om buller inomhus ska klaras (SOSFS 2005:6).

Vid bergborrning för Östlig Förbindelse kommer en stor del av de planerade bostäderna att utsättas för stomljudsnivåer högre än riktvärdena för buller från byggarbetsplatser. Dessa byggnader ska grundläggas på sådant sätt så att riktvärdena ej kommer att överskridas.

Genom planbestämmelser regleras att en god ljudmiljö säkerställs i detaljplanen, bl.a. regleras nivån för lågfrekvent buller samt acceptabel ljudnivå för stomljud.

LUFT

Kommunala mål - Översiktsplanen 2012

- Kollektivtrafiken ska vara dimensionerad och utformad så att dess andel av resorna avsevärt ökar till 2030.
- Kollektivtrafik till sjöss ska särskilt utvecklas, kopplas till landburen kollektivtrafik och samordnas regionalt.
- Trafiksystemet ska vara utformat så att andelen resor till fots eller med cykel ökar.

Miljökvalitetsnormer (MKN)

Miljökvalitetsnormerna (MKN) är bindande nationella föreskrifter. De är till för att skydda hälsan och miljön. MKN anger de föroreningsnivåer som människor och miljö kan belastas med utan olägenheter av betydelse. Vid planering och planläggning ska hänsyn tas till dessa. En plan får inte medverka till att MKN överskrids

Utbyggnadsförslaget

Stockholm och Uppsala läns luftvårdsförbund har utfört beräkningar över luftkvaliteten inom Nacka kommun. De föroreningar som är svårast att klara är partiklar och kvävedioxid. Av beräkningarna framgår att dygnsvärdet för partiklar (PM10, ($<10 \mu\text{m}$) är 27-39 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Medelvärdet under det 36:e värsta dygnet får inte vara högre än 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Beräkningarna för kvävedioxid visar att halterna är 24 - 36 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Medelvärdet under det åtonde värsta dygnet får inte vara högre än 60 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Samtliga MKN för luft kommer att klaras inom planområdet.

Slutsats: Samtliga miljökvalitetsnormer för luft klaras inom planområdet.

REKREATION

Kommunala mål - Översiktsplanen 2012

- Rika möjligheter till friuftsliv som tar hänsyn till naturens förutsättningar.
- Tillgång och tillgänglighet till parker och bostadsnära natur ska vara god i alla kommundelar.
- Trygga den allemensrättsliga tillgången och förbättra tillgängligheten till strand- och vattenområden.
- Öka tillgängligheten till grönområden.
- Utvecklingen i samhället ska främja en god folkhälsa.
- Medborgarna ska ha tillgång till ett bra och varierat utbud av idrotts- och fritidsanläggningar.

Utbyggnadsförslaget

Andelen friytor kommer att minska om planförslaget genomförs. Dock kommer andelen lättillgängliga och ordnade rekreationsytor att öka i förhållande till befintliga. Befintlig boulebana och mötesplats kommer att finnas kvar och utvecklas.

Befintliga gångvägar, trappleder och stigar bibehålls eller rustas upp. Nya gångvägar kommer också att anläggas.

Den i gestaltningsprogrammet presenterade utformningen av bostädernas och vårdboendets närmiljöer är omsorgsfullt planerad och tillgänglighetsfrågorna har särskilt uppmärksammats. Ett flertal sittplatser, bersåer, terrasser samt odlingsmöjligheter i växthus föreslås, för att berika utevistelse och aktivitet. Tillgänglighetsfrågorna har särskilt uppmärksammats.

Befintligt klubbhus med bassäng kommer enligt planförslaget att kunna nyttjas även av tillkommande boende i området.

Planeringen av utedmiljön är anpassad till gruppen äldre. Området är ingen särskilt säker eller anpassad miljö för barn. En mindre yta för lek anläggs dock intill parvillorna. Fallrisker vid stup förekommer på flera platser.

Slutsatser: Andelen friytor kommer att minska om planförslaget genomförs. Dock kommer andelen lättillgängliga och ordnade rekreationsytor att öka i förhållande till befintliga förhållanden. Den i gestaltningsprogrammet presenterade utformningen av bostädernas närmiljöer är omsorgsfullt planerad och tillgänglighetsfrågorna har särskilt uppmärksammats.

Området är ingen särskilt säker eller anpassad miljö för barn.

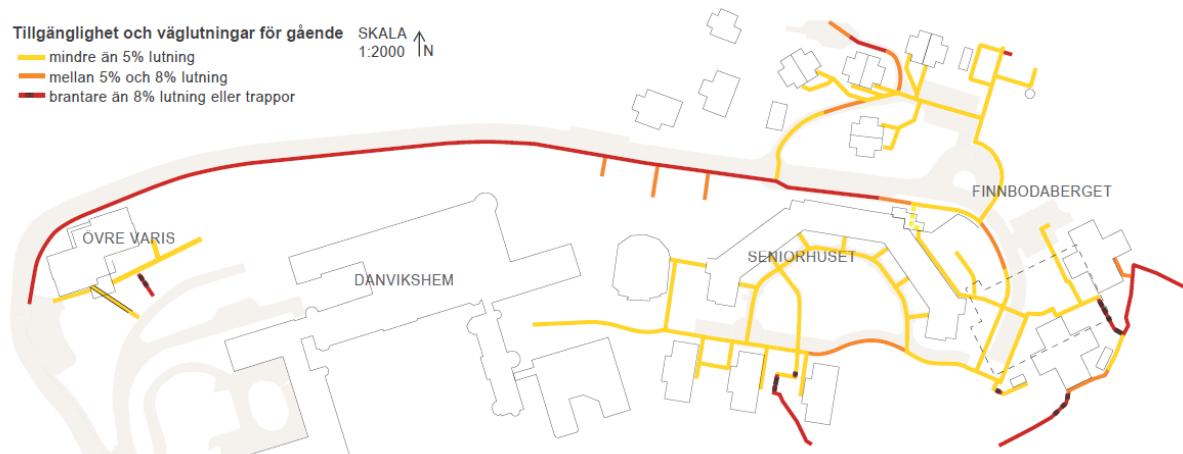
TILLGÄNLIGHET OCH TRYGGHET

Kommunala mål - Översiktsplanen 2012

- Förändringar i den byggda miljön bör innehåra förbättringar estetiskt, funktionellt och socialt samt leda till mer hälsosamma och trygga miljöer.
- Alla ska vara trygga och säkra i Nacka

Utbyggnadsförslaget

Områdets placering på ett högt berg gör att det inte går att undgå branta lutningar. Därför är det viktigt att göra de nedfarter och nedgångar som finns från berget så säkra som möjligt.

Ovanstående kartläggning av lutningsförhållandena inom planområdet visar på behovet av godkända lutningar längs stråk mellan vissa viktiga målpunkter. Enligt planförslaget säkras möjligheten att ta sig på ett tillgängligt sätt från busshållplatsen till rekreationsytorna i norr och till de östra och södra husen. De östra och södra husen nås på ett tillgängligt sätt genom att ny hiss anläggs i miljöstugan upp till den övre nivån. Från hissen kan sedan gående ta sig till det gemensamma gångstråket som leder runt seniorhuset.

Grönytorna som illustrerats mellan husen bidrar positivt till möten genom att skapa attraktiva utedmiljöer med sittplatser.

I den branta terrängen är risken för fallolyckor förhållandevis stor. För att minska risken för olyckor bör branter förses med skyddsstängsel.

Vid fortsatt detaljprojektering skall skalskyddet och den avgränsning som görs mellan parkeringsdel och bostadsdel särskilt beaktas. Det är viktigt att försäkra sig om att endast behöriga personer kan passera. Att avgränsa ytan i parkeringsdelen så att man som boende endast har tillträde till en begränsad sektion av garaget är också brottsförebyggande.

Slutsatser: Områdets placering på ett högt berg gör att det inte går att undgå branta lutningar. Enligt planförslaget säkras möjligheten att ta sig på ett tillgängligt sätt från busshållplatsen till rekreativytorna i norr och till de östra och södra husen.

LOKALKLIMAT OCH SOLSTUDIE

Utbyggnadsförslaget

SMHI tog med anledning av ett tidigare samrådsförslag daterat november 2005 fram en vindstudie för det dåvarande planförslaget. Någon uppdaterad vindstudie föreligger inte men delar av den gamla är tillämpliga.

För samtliga studerade vindriktningar fås betydande förstärkning av vinden i någon del av området. Förstärkningen orsakas dels av topografin och dels av byggnaderna.

Störst förstärkning av vinden fås kring det befintliga klubbhuset, och då främst vid nordlig eller nordvästlig vind.

Inom den planerade nya bebyggelsen ger nordvästliga vindar en förstärkning mellan de nya husen i norr och för seniorbostäderna. Både nordliga och nordvästliga vindar ger dessutom en förstärkning mellan de planerade husen direkt söder om klubbhuset.

För sydliga, sydvästliga och sydostliga vindar fås störst förstärkning kring de planerade byggnaderna direkt söder och sydost om simhallen. De platser som i resultaten visat sig vara mest ogynnsamma ur vindkomfortperspektiv, kommer troligtvis att upplevas som blåsiga vid längre uppehållstider. Detta skulle i viss utsträckning kunna förhindras genom läplanteringar dels direkt nord-nordväst om simhallen och dels söder om bebyggelsen planerad söder om seniorbostaden.

Solstudie

En solstudie har gjorts av de södra husen. Studien visar att när solen står som högst skuggar inte de södra husen seniorhuset. Vid höst- och vårdagjämningen når skuggorna från de södra husen just fram till seniorhuset och skuggar några av lägenheter i de lägre våningarna av den västra delen under förmiddagen. På eftermiddagen når skuggan fram till de längsta lägenheterna i östra delen av seniorboendet. Vid vintersolståndet rör sig skuggorna ganska högt på seniorhusets sydfasad.

Slutsatser och rekommendationer: Störst förstärkning av vinden fås kring den befintliga simhallen, främst vid nordlig eller nordvästlig vind. Solljusförhållandena för de allra flesta av seniorhusets lägenheter påverkas inte av de södra husen. En mindre försämring av solljusförhållandena uppkommer under vissa årstider för en mindre del av bostäderna, främst belägna i den västra delen av seniorhusets gårdsida.

HUSHÅLLNING MED NATURRESURSER

Fakta - hushållning med naturresurser

Enligt miljöbalkens hushållningsprincip skall alla som driver en verksamhet eller vidtar en åtgärd hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna till återanvändning och återvinning. I första hand ska förnyelsebara energikällor användas.

Översiktsplanen 2012

- Energianvändningen och utsläppen av växthusgaser i bebyggelsesektorn ska minskas i enlighet med målen i den regionala utvecklingsplanen (RUFS).

Utbyggnadsförslaget

Planområdet ligger relativt centralt och har tillgång till kollektivtrafikförbindelser med buss hållplats inom planområdet. Bebyggelsen planeras på tidigare delvis i anspråktagen mark vilket får anses vara god hushållning med markresurser. Bebyggelsen kommer att anslutas till fjärrvärmennätet.

Slutsats: Bebyggelsen kommer att få en bra kollektivtrafikförsörjning.

Bebyggelsen planeras på tidigare delvis i anspråktagen mark vilket får anses vara god hushållning med markresurser. Bebyggelsen kommer att anslutas till fjärrvärmennätet.

BYGGSKEDET

Bedömningsgrunder - Naturvårdsverkets riktvärden, NFS 2004:15

Buller under byggnation utgör ofta ett miljöproblem. Därför har Naturvårdsverket tagit fram riktvärden för buller från byggplatser, NFS 2004:15, varifrån nedanstående sammanställning i tabell hämtats.

Område	Helgfri mån-fre		Lör-, sön- och helgdag		Samtliga dagar	
	Dag 07-19	Kväll 19-22	Dag 07-19	Kväll 19-22	Natt 22-07	Natt 22-07
	L Aeq	L Aeq	L Aeq	L Aeq	L Aeq	L AFmax
Bostäder för permanent boende och fritidshus						
Utomhus (vid fasad)	60 dBA	50 dBA	50 dBA	45 dBA	45 dBA	70 dBA
Inomhus (bostadsrum)	45 dBA	35 dBA	35 dBA	30 dBA	30 dBA	45 dBA
Vårdlokaler						
Utomhus (vid fasad)	60 dBA	50 dBA	50 dBA	45 dBA	45 dBA	–
Inomhus	45 dBA	35 dBA	35 dBA	30 dBA	30 dBA	45 dBA
Undervisningslokaler						
Utomhus (vid fasad)	60 dBA	–	–	–	–	–
Inomhus	40 dBA	–	–	–	–	–
Arbetslokaler för tyst verksamhet¹⁾						
Utomhus (vid fasad)	70 dBA	–	–	–	–	–
Inomhus	45 dBA	–	–	–	–	–

Buller från trafik till och från byggplatsen bör bedömas efter riktvärdena för trafikbuller, medan trafik inom byggplatsen räknas som byggbuller.

Utbyggnadsförslaget

I bilagt PM – Finnbodaberget genomförande bygg, HSB 2012-11-13 redovisas hur utbyggnaden av ny bebyggelse och yttre miljö på Finnbodaberget ska organiseras i olika etapper, hur lång tid dessa beräknas ta och hur boende kan skyddas mot störningar under byggtiden.

I etapp I byggs de Södra husen, i etapp II miljöstuga och garage, i etapp III de Östra husen och i etapp IV parhusen på platån. Störningarna för att bygga ut etapp I-III, vilket är det som kommer ha störst påverkan på seniorhusets boende, beräknas pågå i totalt ca 3 år. Mest kritiskt och störande kommer utbyggnaden av etapp II med intilliggande miljöstuga och garage vara, vilken beräknas pågå i ca 10 månader. Explotören kan under den perioden behöva erbjuda ersättningsbostad för de närmast utsatta lägenheterna i seniorhusets östra del.

Under varje etapp kommer befintlig bebyggelse och kommunikationsstråk avskärmas med plank mm. till skydd mot byggbuller och andra störningar. Provisoriska tillfarter, gångvägar och parkering kommer att behöva ordnas under utbyggnadstiden.

Befintliga rekreationsytor på seniorhusets innergård samt rekreationsytor på platån med boulebanor och lusthus ska kunna användas under hela utbyggnadstiden, med undantag för när nya rekreationsytor ska anläggas.

Under hela utbyggnadstiden ska exploateren löpande informera boende om vad som kommer att hänta.

Slutsats: De boende i seniorhuset, samt även andra som påverkas, ska i möjligaste mån skyddas och skärmas av från byggbuller och andra störningar med anledning av utbyggnaden samt löpande informeras om vad som kommer att hänta.

NACKA KOMMUN
Planenheten

Andreas Totschnig
Planchef

Angela Jonasson
Planarkitekt

7 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 196

Dnr KFKS 2010/64-214

Detaljplan för Vikingshill och Sommarbo, del av Velamsund (område C), Boo

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta planförslaget.

Ärende

Plandområdet ligger i norra Boo vid slutet av Vikingshillsvägen och omfattar Rörsundaön och Sommarbo. Syftet med planförslaget är att möjliggöra en förbättring av de sanitära förhållandena i området, genom en utbyggnad av kommunalt vatten och spillvatten samt ge större byggrätter till befintliga bostadsfastigheter. Områdets karaktär och rådande bebyggelsemönster ska bevaras och befintlig fastighetsindelning ska behållas.

Efter utställningen, som var i maj/juni 2011, har förhandlingar pågått mellan Nacka kommun och områdets två vägföreningar rörande de genomförandeavtal som ska tecknas innan detaljplanen kan antas. Genomförandeavtalet undertecknades av vägföreningarna i maj 2014.

Efter utställningen har mindre revideringar gjorts av planförslaget. Berörda fastighetsägare har getts möjlighet att lämna synpunkter på revideringarna.

Länsstyrelsen beslutade den 18 augusti 2014 att upphäva det paragraf 113-förordnande som gällt inom delar av plandområdet. Innan detaljplanen kan antas i kommunfullmäktige måste länsstyrelsens beslut om upphävandet vinna laga kraft.

Det utlatande som hör till antagandehandlingarna innehåller även kommunens bemötande av synpunkter inkomna under samrådet av detaljplanen, som berör önskemål om avstyckningar och större byggrätter. Denna komplettering till tidigare samrådsredogörelse beror på ett behov av en tydligare motivering från kommunen kring frågan om avstyckning och större byggrätt.

Handlingar i ärendet

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden den 17 september 2014 § 234

Planenhetens tjänsteskrivelse den 29 augusti 2014

Utlatande (inklusive komplettering av samrådsredogörelsen)

Planbeskrivning

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

7 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

Genomförandebeskrivning
 Miljöredovisning
 Kulturhistorisk beskrivning
 Detaljplanekartor med planbestämmelser (5 blad)

http://www.nacka.se/web/bo_bygga/projekt/boo_karta/vikingshill_sommarbo/Sidor/default.aspx

Ärendets tidigare behandling

Beslut i miljö- och stadsbyggnadsnämnden den 17 september 2014 § 234

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden tillstyrkte planförslaget och hemställer hos kommunfullmäktige att planförslaget antas.

Yrkanden

Cathrin Bergenstråhle (M) yrkade bifall till miljö- och stadsbyggnadsnämndens förslag.

Beslutsgång

Stadsutvecklingsutskottet beslutade i enlighet med Cathrin Bergenstråhles yrkande.

Protokollsanteckningar

Christina Ståldal (NI) lät anteckna följande.

”Nackalistan stöder förslaget från MSN om en återremiss av Socialdemokraterna och miljöpartiet. Den hade varit viktig för att närmare utreda möjligheterna för gångvägen från Almedalsvägen till gamla ångbåtsbryggan och dess möjlighet att vara öppen för allmänheten. Sprängning och schaktning behöver begränsas för att bevara områdets naturliga karaktär liksom bevarande av träd och buskar. Det är viktigt att bevara grusvägar och öppna diken för naturlig vattenrenning och bevarande av djur- och växtliv som en viktig del av mängfalden. Det är också viktigt att kunna hitta en lösning på brofrågan så att allmänhetens tillgång till Rörsundaön inte äventyras.”

Majvie Swärd (S) lät anteckna följande för Socialdemokraternas stadsutvecklingsutskottsgrupp.

”Vi Socialdemokrater anser att MSN borde få fram en detaljplan där gångvägen från Almdalsvägen ner till den gamla ångbåtsbryggan kunde vara öppen för allmänheten, i synnerhet som lokala föreningar har framfört, är denna gångväg viktig för allmänhetens möjlighet att få tillträde till området.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

17 september 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
 Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

§ 234

Dnr KFKS 2010/64-214

**Detaljplan för Vikingshill och Sommarbo, del av
Velamsund (område C), Boo**
Beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden tillstyrker planförslaget och hemställer hos kommunfullmäktige att planförslaget antas.

Ärendet

Planområdet ligger i norra Boo vid slutet av Vikingshillvägen och omfattar Rörsundaön och Sommarbo. Syftet med planförslaget är att möjliggöra en förbättring av de sanitära förhållanden i området, genom en utbyggnad av kommunalt vatten och spillvatten samt ge större byggrätter till befintliga bostadsfastigheter. Områdets karaktär och rådande bebyggelsemönster ska bevaras och befintlig fastighetsindelning ska behållas.

Efter utställningen, som var i maj/juni 2011, har förhandlingar pågått mellan Nacka kommun och områdets två vägföreningar rörande de genomförandeavtal som ska tecknas innan detaljplanen kan antas. Genomförandeavtalet undertecknades av vägföreningarna i maj 2014. Tekniska nämnden föreslås fatta beslut om avtalet den 23 september 2014.

Efter utställningen har mindre revideringar gjorts av planförslaget. Berörda fastighetsägare har getts möjlighet att lämna synpunkter på revideringarna.

Länsstyrelsen beslutade den 18 augusti 2014 att upphäva det paragraf 113-förordnande som gällt inom delar av planområdet. Innan detaljplanen kan antas i kommunfullmäktige måste länsstyrelsens beslut om upphävandet vinna laga kraft.

Det utlåtande som hör till antagandehandlingarna innehåller även kommunens bemötande av synpunkter inkomna under samrådet av detaljplanen, som berör önskemål om avstyckningar och större byggrätter. Denna komplettering till tidigare samrådsredogörelse beror på ett behov av en tydligare motivering från kommunen kring frågan om avstyckning och större byggrätt.

Inkomna synpunkter

Yttrandet har inkommit från 14 remissinstanser, myndigheter, kommunala nämnder, ledningshavare, SL samt lokala föreningar. Länsstyrelsen anser att detaljplanen inte strider mot de bestämmelser som Länsstyrelsen har att bevaka enligt 12 kap. ÄPBL (1987:10) men framför synpunkter på att planhandlingarna bör tydliggöras i vissa frågor rörande kulturmiljö och strandskydd.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

17 september 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
 Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Synpunkter har även inkommit från ägarna till cirka 30 av fastigheterna i planområdet. Synpunkterna från fastighetsägare inom området avser främst synpunkter på att den allmänna gångvägen mellan Almdalsvägen och den före detta ångbåtsbryggan har tagits bort, önskemål om avstyckningar samt andra frågor rörande den egna fastigheten, till exempel omfattningen av prickmark.

Ändringar efter utställningen

Efter utställningen har följande revideringar gjorts av planförslaget:

- Området för allmän plats över nuvarande Velamsund 1:61 har utökats
- En befintlig brygga vid Marens inlopp har befästs som föreningsbrygga för att ge allmänheten närbild till vattnet
- Områden som ska vara tillgängliga för servitut/gemensamhetsanläggning för dagvattenledningar har lagts ut på Velamsund 1:224 och Velamsund 1:32
- En yta för vändmöjlighet har lagts ut i slutet av Almdalsvägen på Velamsund 1:271.

Berörda fastighetsägare har getts möjlighet att lämna synpunkter på de revideringar som gjorts efter utställningen, under en så kallad underrättelsetid som pågick mellan den 6 juni och den 7 juli 2014. Övriga förändringar som gjorts efter utställningen är endast mindre justeringar utifrån inkomna synpunkter eller förtydliganden av redaktionell karaktär, som syftar till att anpassa detaljplanen till befintliga förhållanden i planområdet, till följd av förändringar som skett under den tid som förflutit sen utställningen.

Komplettering av samrådsredogörelsen

Regeringen upphävde i oktober 2011 Nacka kommunens beslut att anta detaljplanen för område B³ i anslutning till Vikingshill/Sommarbo. Regeringen ansåg att "... kommunen vid planutformningen, genom att hänvisa till ett principbeslut som ska gälla vid detaljplanering, inte framfört sakliga argument som visar att det skett en sådan avvägning mellan allmänna och enskilda intressen i ärendet som följer i reglerna av ÄPBL⁴."

I likhet med planhandlingarna för område B har även samrådsredogörelsen för detaljplanen för Vikingshill och Sommarbo, hänvisningar till den arbetsmodell för förnyelseplanering som tillämpas inom Nacka kommun. Det utlåtande som hör till antagandehandlingarna innehåller därför även kommunens bemötande av synpunkter inkomna under samrådet av detaljplanen, som berör önskemål om avstyckningar och större byggrätter.

Ekonomiska konsekvenser

Hela utgiften för kommunen i utbyggnaden i område C, är beräknat till ca 29 miljoner kr där utbyggnadskostnaden för vatten och spillvatten är på ca 25,7 miljoner kr inklusive inlösen av enskilda VA-lösningar och installationsbidrag med LTA pumpar.

³ Detaljplanen för del av Velamsund, Sångfågelvägen m.fl. vägar inom Riset (område B)

⁴ ÄPBL = Äldre plan- och bygglagen (1987:10)

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

17 september 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
 Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Resterande 3,3 miljoner kr är fördelade på bl.a. planläggning, resurser och förrätningar av Lantmäterimyndigheten. Intäkterna är beräknade till drygt 0,6 miljoner kr för planavgifter och 12,8 miljoner kr för anläggningsavgifter för vatten och spillvatten enligt 2014 års taxa. Kommunens projekt förväntas därmed gå med ett underskott om ca 15,6 miljoner kr. Osäkerheter i kostnadsuppskattningsarna bedöms uppgå till +/- 15 %.

Handlingar i ärendet

Planenhetens tjänsteskrivelse 2014-08-29.

Bilagor:

1. Utlåtande (inklusive komplettering av samrådsredogörelsen)
2. Planbeskrivning
3. Genomförandebeskrivning
4. Miljöredovisning
5. Kulturhistorisk beskrivning
6. Detaljplanekartor med planbestämmelser (5 blad).

Yrkanden

Roger Bydler (MP) med instämmande av Helena Westerling (S) yrkade att ärendet skulle återremitteras för att utreda möjligheterna att gångvägen från Almedalsvägen ner till gamla ångbåtsbryggan ska vara öppen för allmänheten samt att huvudmannaskapet därvid utreds vidare.”

Cathrin Bergenstråhle (M) yrkade bifall till förslaget till beslut.

Beslutsgång

Ordförande ställde Roger Bydlers återremissyrkande mot sitt eget bifallsyrkande. Ordförande fann att nämnden beslutade att avslå Roger Bydlers återremissyrkande.

Därefter beslutade nämnden i enlighet med Cathrin Bergenstråhles yrkande.

Reservationer

Roger Bydler (MP) reserverade sig mot beslutet.

Protokollsanteckningar

Thomas Josefsson (S), Helena Westerling (S) och Maria Lähetkangas (S) gjorde följande anteckning till protokollet:

”Vi Socialdemokrater anser det vara ett misslyckande av MSN att inte få fram en detaljplan där gångvägen från Almedalsvägen ner till gamla ångbåtsbryggan kan vara öppen för allmänheten, i synnerhet som lokala föreningar har framfört är denna gångväg är viktig för att allmänhetens möjligheter att få tillträde till området inte ska försvåras.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

17 september 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Bjarne Hanson (FP), Birgitta Berggren Hedin (FP) och Johan Hiller (M) gjorde följande anteckning till protokollet:

”Vi konstaterar att planarbetet påbörjades för många år sedan och att bestämmelserna för de träd som avses skyddade genom marklov inte är heltäckande i själva planhandlingen. Några kriterier för när marklov ska beviljas finns inte inskrivna. Däremot redogör planbeskrivningen för att området ingår i Nacka kommunens program Kulturhistoriska miljöer samt i kommunens kulturmiljöprogram.

Träd som skyddats genom krav på marklov ligger inom riksintresseområdet för kulturmiljövård, tillika inom områden som är särskilt värdefulla för landskapsbilden. Mot denna bakgrund bör prövningen av marklov för trädfallning ske mot det övergripande skydd för kulturhistoriska och miljömässiga värden som ska göras enligt Plan- och bygglagen. Detta förhållande bör för undvikande av misstolkningar av marklovsbestämmelserna för området, också tydligt framgå av Nacka kommunens hemsida.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Detaljplan för Vikingshill och Sommarbo, del av Velamsund (område C), Boo, Nacka kommun

Förslag till beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden tillstyrker planförslaget och hemställer hos kommunfullmäktige att planförslaget antas

Sammanfattning

Planområdet ligger i norra Boo vid slutet av Vikingshillsvägen och omfattar Rörsundaön och Sommarbo. Syftet med planförslaget är att möjliggöra en förbättring av de sanitära förhållandena i området, genom en utbyggnad av kommunalt vatten och spillvatten samt ge större byggrätter till befintliga bostadsfastigheter. Områdets karaktär och rådande bebyggelsemönster ska bevaras och befintlig fastighetsindelning ska behållas.

Efter utställningen, som var i maj/juni 2011, har förhandlingar pågått mellan Nacka kommun och områdets två vägföreningar rörande de genomförandeavtal som ska tecknas innan detaljplanen kan antas. Genomförandeavtalet undertecknades av vägföreningarna i maj 2014. Tekniska nämnden föreslås fatta beslut om avtalet den 23 september 2014.

Efter utställningen har mindre revideringar gjorts av planförslaget. Berörda fastighetsägare har getts möjlighet att lämna synpunkter på revideringarna.

Länsstyrelsen beslutade den 18 augusti 2014 att upphäva det paragraf 113-förordnande som gällt inom delar av planområdet. Innan detaljplanen kan antas i kommunfullmäktige måste länsstyrelsens beslut om upphävandet vinna laga kraft.

Det utlåtande som hör till antagandehandlingarna innehåller även kommunens bemötande av synpunkter inkomna under samrådet av detaljplanen, som berör önskemål om avstyckningar och större byggrätter. Denna komplettering till tidigare samrådsredogörelse beror på ett behov av en tydligare motivering från kommunen kring frågan om avstyckning och större byggrätt.

Ärendet

Planområdet är beläget i norra Boo vid slutet av Vikingshillsvägen och omfattar Rörsundaön och Sommarbo. Syftet med planförslaget är att möjliggöra en förbättring av de sanitära förhållandena i området, genom en utbyggnad av kommunalt vatten och spillvatten samt ge större byggrätter till befintliga bostadsfastigheter. Områdets karaktär och rådande bebyggelsemönster ska bevaras och befintlig fastighetsindelning ska behållas. Kvaliteterna i områdets landskapsbild och bebyggelsemiljö ska så långt som möjligt tillvaratas när tomter för fritidshus omvandlas till tomter för en permanent bebyggelse. Den tillkommande bebyggelsen ska anpassas till terrängförutsättningarna på fastigheten, till befintlig vegetation och till landskapsbild och kulturmiljö. Husens placering på tomterna, det slingrande vägnätet, terrängformationerna och vegetationen är viktiga beståndsdelar i områdets karaktär. Husen är ofta indragna på tomterna och på de flesta tomter domineras vegetationen över bebyggelsen.

Planarbetet syftar även till att införa skydds- och hänsynsbestämmelser för de delar av planområdet som omfattas av riksintresse för kulturmiljövården.

Planchefen beslutade i enlighet med miljö- och stadsbyggnadsnämndens delegationsordning att skicka planförslaget på samråd den 13 oktober 2010. En samrådsredogörelse har upprättats, daterad 2011-04-04. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutade att ställa ut förslaget den 27 april 2011, § 138. Planförslaget var utställt mellan den 13 maj och den 21 juni 2011. Efter utställningen har förhandlingar pågått mellan Nacka kommun och områdets två vägföreningar rörande de genomförandeavtal som ska tecknas innan detaljplanen kan antas. Genomförandeavtalet undertecknades av vägföreningarna i maj 2014. Tekniska nämnden föreslås fatta beslut om avtalet den 23 september 2014.

Länsstyrelsen beslutade den 18 augusti 2014 att upphäva det paragraf 113-förordnande som gällt inom delar av planområdet. Innan detaljplanen kan antas i kommunfullmäktige måste länsstyrelsens beslut om upphävandet vinna laga kraft.

Inkomna synpunkter

Yttranden har inkommit från 14 remissinstanser, myndigheter, kommunala nämnder, ledningshavare, SL samt lokala föreningar. Länsstyrelsen anser att detaljplanen inte strider mot de bestämmelser som Länsstyrelsen har att bevaka enligt 12 kap. ÄPBL (1987:10) men framför synpunkter på att planhandlingarna bör tydliggöras i vissa frågor rörande kulturmiljö och strandskydd.

Synpunkter har även inkommit från ägarna till cirka 30 av fastigheterna i planområdet. Synpunkterna från fastighetsägare inom området avser främst synpunkter på att den allmänna gångvägen mellan Almdalsvägen och den före detta ångbåtsbryggan har tagits

bort, önskemål om avstykningar samt andra frågor rörande den egna fastigheten, till exempel omfattningen av prickmark.

Ändringar efter utställningen

Efter utställningen har följande revideringar gjorts av planförslaget:

- Området för allmän plats över nuvarande Velamsund 1:61 har utökats.
- En befintlig brygga vid Marens inlopp har befästs som föreningsbrygga för att ge allmänheten närbild till vattnet.
- Områden som ska vara tillgängliga för servitut/gemensamhetsanläggning för dagvattenledningar har lagts ut på Velamsund 1:224 och Velamsund 1:32.
- En yta för vändmöjlighet har lagts ut i slutet av Almdalsvägen på Velamsund 1:271.

Berörda fastighetsägare har getts möjlighet att lämna synpunkter på de revideringar som gjorts efter utställningen, under en så kallad underrättelsetid som pågick mellan den 6 juni och den 7 juli 2014. Övriga förändringar som gjorts efter utställningen är endast mindre justeringar utifrån inkomna synpunkter eller förtydliganden av redaktionell karaktär, som syftar till att anpassa detaljplanen till befintliga förhållanden i planområdet, till följd av förändringar som skett under den tid som förflyttat sen utställningen.

Komplettering av samrådsredogörelsen

Regeringen upphävde i oktober 2011 Nacka kommunens beslut att anta detaljplanen för område B¹ i anslutning till Vikingshill/Sommarbo. Regeringen ansåg att "... kommunen vid planutformningen, genom att hänvisa till ett principbeslut som ska gälla vid detaljplanering, inte framfört sakliga argument som visar att det skett en sådan avvägning mellan allmänna och enskilda intressen i ärendet som följer i reglerna av ÄPBL²."

I likhet med planhandlingarna för område B har även samrådsredogörelsen för detaljplanen för Vikingshill och Sommarbo, hänvisningar till den arbetsmodell för förnyelseplanering som tillämpas inom Nacka kommun. Det utlåtande som hör till antagandehandlingarna innehåller därför även kommunens bemötande av synpunkter inkomna under samrådet av detaljplanen, som berör önskemål om avstykningar och större byggrätter.

Ekonomiska konsekvenser

Hela utgiften för kommunen i utbyggnaden i område C, är beräknat till ca 29 miljoner kr där utbyggnadskostnaden för vatten och spillovat är på ca 25,7 miljoner kr inklusive inlösen av enskilda VA lösningar och installationsbidrag med LTA pumpar. Resterande 3,3 miljoner kr är fördelade på bl.a. planläggning, resurser och förrättningar av Lantmäterimyndigheten. Intäkterna är beräknade till drygt 0,6 miljoner kr för planavgifter och 12,8 miljoner kr för anläggningsavgifter för vatten och spillovat enligt 2014 års taxa. Kommunens projekt förväntas därmed gå med ett underskott om ca 15,6 miljoner kr. Osäkerheter i kostnadsuppskattningarna bedöms uppgå till +/- 15 %.

¹ Detaljplanen för del av Velamsund, Sångfågelvägen m.fl. vägar inom Riset (område B)

² ÄPBL = Äldre plan- och bygglagen (1987:10)

Handlingar i ärendet

- Denna tjänsteskrivelse
- Utlåtande (inklusive komplettering av samrådsredögörelsen)
- Planbeskrivning
- Genomförandebeskrivning
- Miljöredovisning
- Kulturhistorisk beskrivning
- Detaljplanekartor med planbestämmelser (5 blad)

Till denna tjänsteskrivelse fogas karta över området samt översikt över kommunala beslut, se nedan.

Tryck på länken nedan eller gå in på hemsidan där handlingar som hör till ärendets tidigare skeden finns:

http://www.nacka.se/web/bo_bygga/projekt/boo_karta/vikingshill_sommarbo/Sidor/default.aspx

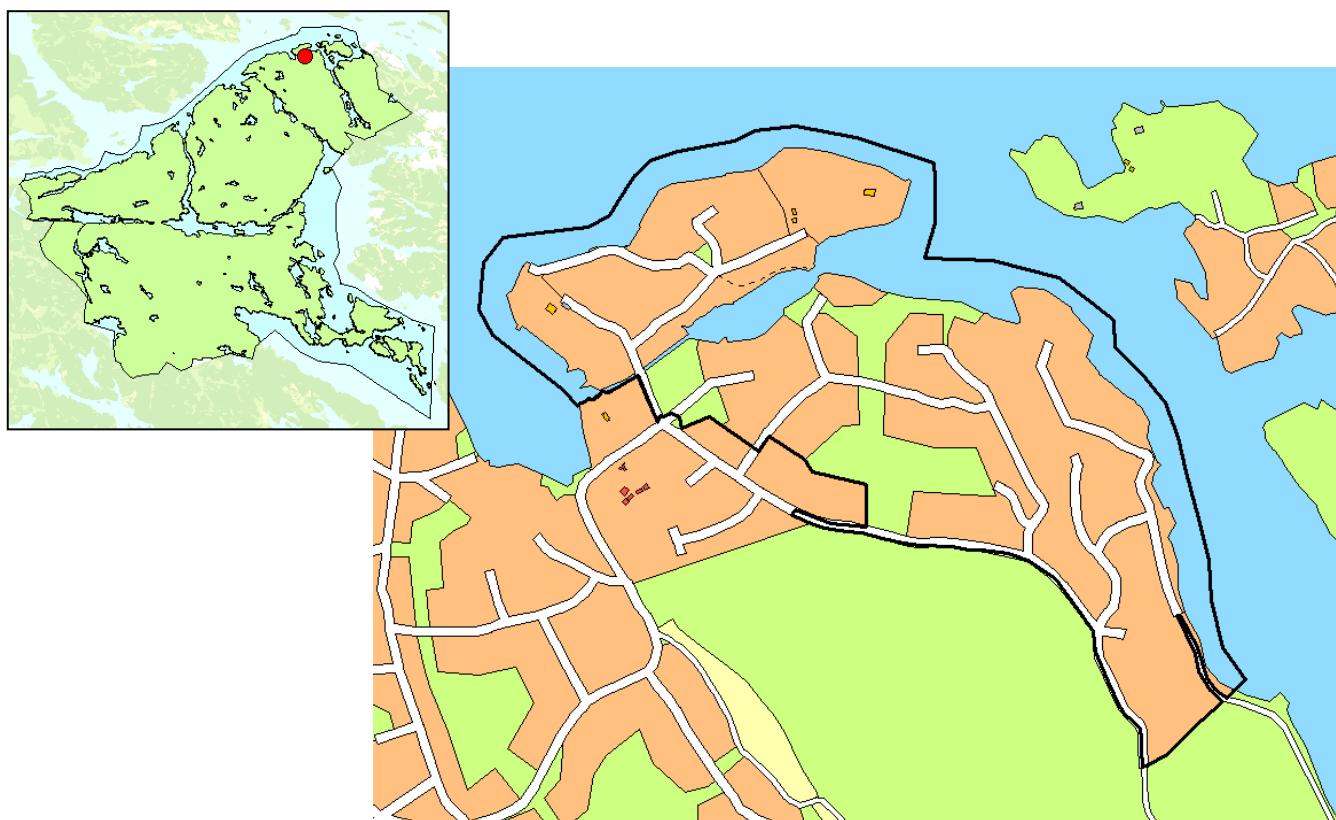
Planenheten

Andreas Totschnig
Planchef

Therese Sjöberg
Planarkitekt

Översikt Vikingshill och Sommarbo (område C), kommunala beslut och detaljplanområdets avgränsning

	Beslut	Datum	Styrelse/ nämnd	Kommentar
✓	Start-PM stadsbyggnadsprojekt, tillstyrkan	2010-02-17	MSN	§ 57
✓	Start-PM stadsbyggnadsprojekt	2010-03-29	KS	§ 52
✓	Detaljplan, samråd	2010-10-13	Planchef	Delegationsbeslut
✓	Detaljplan, yttrande, samråd	2010-12-07	KSAU	§ 240, ingen erinran
✓	Detaljplan, granskning	2011-04-27	MSN	§ 138
✓	Detaljplan, yttrande, granskning	2011-06-21	KSAU	§ 135
✓	Detaljplan, tillstyrkan		MSN	Behandlas 17/9
✓	Genomförandeavtal, godkännande		TN	Behandlas 23/9
✓	Detaljplan, antagande		KF	
✓	Utbyggnads-PM, tillstyrkan		TN	
✓	Utbyggnads-PM		KSSU	
✓	Upphandling av entreprenör		Expl.chef	Delegationsbeslut
✓	Projektavslut, tillstyrkan		TN	
✓	Projektavslut, tillstyrkan		MSN	
✓	Projektavslut		KS	

UTLÅTANDE
2014-08-29
KFKS 2010/64-214
Projekt 9415

UTLÅTANDE

Detaljplan för Vikingshill och Sommarbo, del av Velamsund (område C), Nacka kommun

Sammanfattning

Syftet med planförslaget är att möjliggöra en förbättring av de sanitära förhållandena i området genom en utbyggnad av kommunalt vatten och spillovatten samt ge större byggrätter till befintliga bostadsfastigheter. Områdets karaktär och rådande bebyggelsemönster ska bevaras och befintlig fastighetsindelning ska behållas. Kvalitaterna i områdets landskapsbild och bebyggelsemiljö ska så långt som möjligt tillvaratas när tomter för fritidshus omvandlas till tomter för en permanent bebyggelse. Den tillkommande bebyggelsen ska anpassas till terrängförutsättningarna på fastigheten, till befintlig vegetation och till landskapsbild och kulturmiljö. Husens placering på tomterna, det slingrande vägnätet, terrängformationerna och vegetationen är viktiga beståndsdelar i områdets karaktär. Husen är ofta indragna på tomterna och på de flesta tomter domineras vegetationen över bebyggelsen.

Planarbetet syftar även till att införa skydds- och hänsynsbestämmelser för de delar av planområdet som omfattas av riksintresse för kulturmiljövården.

Planchefen beslutade i enlighet med miljö- och stadsbyggnadsnämndens delegationsordning att skicka planförslaget på samråd den 13 oktober 2010. En samrådsredogörelse har upprättats, daterad 2011-04-04. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutade att ställa ut förslaget den 27 april 2011, § 138. Planförslaget var utställt mellan den 13 maj och den 21 juni 2011, då drygt ett 40-tal synpunkter kom in. Efter utställningen har förhandlingar pågått mellan Nacka kommun och områdets två vägföreningar rörande de genomförandeavtal som ska tecknas innan detaljplanen kan antas. Genomförandeavtalet undertecknades av vägföreningarna i maj 2014. Tekniska nämnden föreslås fatta beslut om avtalet den 23 september 2014.

Eftersom detaljplanen har reviderats efter utställningen skickades underrättelser om förändringarna till berörda fastighetsägare under juni/juli 2014. Fastighetsägarna hade då möjlighet att lämna synpunkter på revideringarna. Åtta synpunkter inkom.

Länsstyrelsen beslutade den 18 augusti 2014 att upphäva det paragraf 113-förordnande som gällt inom delar av planområdet. Innan detaljplanen kan antas i kommunfullmäktige måste länsstyrelsens beslut om upphävandet vinna laga kraft.

Inkomna synpunkter

Ytteran har inkommit från 14 remissinstanser, myndigheter, kommunala nämnder, ledningshavare, SL samt lokala föreningar under utställningstiden. Länsstyrelsen anser att detaljplanen inte strider mot de bestämmelser som Länsstyrelsen har att bevaka enligt 12 kap. ÄPBL (1987:10) men framför synpunkter på att planhandlingarna bör tydliggöras i vissa frågor rörande kulturmiljö och strandskydd.

Synpunkter har även inkommit från ägarna till cirka 30 av fastigheterna i planområdet. Synpunkterna från fastighetsägare inom området avser främst synpunkter på att den allmänna gångvägen mellan Almdalsvägen och den före detta ångbåtsbryggan har tagits bort, önskemål om avstyckningar samt andra frågor rörande den egna fastigheten, till exempel omfattningen av prickmark.

Efter utställningen har följande revideringar gjorts av planförslaget:

- Området för allmän plats över nuvarande Velamsund 1:61 har utökats.
- En befintlig brygga vid Marens inlopp har befästs som föreningsbrygga för att ge allmänheten närhet till vattnet.
- Områden som ska vara tillgängliga för servitut/gemensamhetsanläggning för dagvattenledningar har lagts ut på Velamsund 1:224 och Velamsund 1:32.
- En yta för vändmöjlighet har lagts ut i slutet av Almdalsvägen på Velamsund 1:271.

Berörda fastighetsägare har getts möjlighet att lämna synpunkter på de revideringar som gjorts efter utställningen, under en så kallad underrättelsetid som pågick mellan den 6 juni och den 7 juli 2014. Övriga förändringar som gjorts efter utställningen är endast mindre justeringar utifrån inkomna synpunkter eller förtydliganden av redaktionell karaktär som syftar till att anpassa detaljplanen till befintliga förhållanden i planområdet, till följd av förändringar som skett under den tid som förflyttit sen utställningen.

Regeringen upphävde i oktober 2011 Nacka kommuns beslut att anta detaljplanen för område B¹ i anslutning till Vikingshill/Sommarbo. Regeringen ansåg att "... kommunen vid planutformningen, genom att hänvisa till ett principbeslut som ska gälla vid detaljplanering, inte framfört sakliga argument som visar att det skett en sådan avvägning mellan allmänna och enskilda intressen i ärendet som följer i reglerna av ÄPBL²."

I likhet med planhandlingarna för område B har även samrådsredogörelsen för detaljplanen för Vikingshill och Sommarbo, hänvisningar till den arbetsmodell för förnyelseplanering som tillämpas inom Nacka kommun. I slutet av detta utlåtande förtydligas därför de avvägningar och

¹ Detaljplanen för del av Velamsund, Sångfågelvägen m.fl. vägar inom Riset (område B)

² ÄPBL = Äldre plan- och bygglagen (1987:10)

skäl som ligger till grund för att Nacka kommun inte tillgodosett de önskemål om avstyckningar och större byggrätter för de fastigheter vars ägare endast lämnat synpunkter under tidigare genomfört samråd. Många fastighetsägare som hörde av sig under samrådet har dock haft liknande synpunkter under utställningen, dessa synpunkter bemöts i detta utlåtande under rubriken ”Sammanfattning och bemötande av synpunkter inkomna under utställningstiden”. Övriga synpunkter som inkom under samrådet finns sammanfattade i samrådsredogörelse, daterad 2011-04-04.

Utlåtandets upplägg

Sammanfattningen av inkomna synpunkter har delats in i tre delar. Inledningsvis redovisas inkomna synpunkter som kom in i samband med att detaljplanen var utställd för granskning maj-juni 2011, då den största mängden synpunkter kom in. Därefter redovisas inkomna synpunkter som kom in under tiden för de underrättelser som skickades ut sommaren 2014, med anledning av att revideringar gjorts i delar av planområdet. Sist redovisas kommunens bemötande av synpunkter inkomna under samrådet av detaljplanen, som berör önskemål om avstyckningar och större byggrätter. Denna komplettering till tidigare samrådsredogörelse beror på ett behov av en tydligare motivering från kommunen, än vad som tidigare lämnats, kring frågan om avstyckning och större byggrätt.

Sammanfattning och bemötande av synpunkter inkomna under utställningstiden

Inkomna synpunkter från kommunala nämnder och remissinstanser

1. **Kommunstyrelsens arbetsutskott** har beslutat att inte ha någon erinran mot förslaget till detaljplan utifrån de aspekter som kommunstyrelsen har att bevaka under remissen, nämligen bostäder, arbetsplatser, kommunens mark och ekonomi.
2. **Tekniska nämnden** påtalar att planområdet har flera återvändsgator där vändplaner eller trevägskorsningar, som möjliggör en så kallad T-vändning, saknas eller inte är tillräckligt stora. Alla återvändsgator ska ha vändplaner med minsta diametern 18 meter och med en hindrsfri remsa på 1,5 meter runt om eller vid god sikt trevägskorsning som möjliggör en så kallad T-vändning. Om vändplaner eller trevägskorsningar inte skapas måste gemensamma uppsamlingsplatser för hushållsavfall tas fram för att sophämtningen ska kunna genomföras. De fastigheter som delar sophämtningsplats ska bilda en gemensamhetsanläggning för sophämtningsplatsen som inte bör ligga mer än 50 meter från berörda boende.

Vägarnas bredd ska vara minst 5,5 meter om körning i båda riktningarna förekommer. Om vägarna är smalare innebär det risk för att sophämtning uteblir vintertid och att snöröjningsfordon och räddningstjänstens fordon inte kan komma fram. Om mindre vägar görs måste mötesmöjligheter anordnas. Körtan ska ha en fri höjd på 4,7 meter. Träd och växtlighet får inte inkrakta på den fria höjden.

Planenhetens kommentar. Område C planläggs enligt arbetsmodellen för förnyelseplanering, kategorin ”mer kortsiktig planering”. Detta innebär att planen får enskilt huvudmannaskap, det vill säga områdets vägföreningar är ansvariga för bland annat vägarna i området. Vägföreningarna

har därmed fått göra bedömningen av vilka vägbreddningar de önskar att planförslaget ska möjliggöra. Områdets vägföreningar har informerats om vilka följer som kan inträffa om vändplaner och vägbredder inte uppfyller krav enligt till exempel Arbetsmiljöverket.

Trafikbelastningen på vägarna i området är förhållandevis låg och Tekniska nämnden framförde inte heller några synpunkter på planförslaget under samrådstiden. Utifrån dessa förutsättningar bedömer planenheten inte att det är rimligt att ändra vägbredder/vändplaner i planförslaget.

Planförslaget har dock kompletterats med en T-korsning i slutet av Almdalsvägen.

3. Fritidsnämnden har inget att erinra mot planförslaget vad gäller nämndens ansvarsområde.

4. Länsstyrelsen konstaterar att de synpunkter som länsstyrelsen framförde under samrådet i allt väsentligt tagits om hand på ett godtagbart sätt. Länsstyrelsen anser att detaljplanen inte strider mot de bestämmelser som Länsstyrelsen har att bevaka enligt 12 kap. äldre plan- och bygglagen, ÄPBL (1987:10) men vill ändå framföra följande synpunkter:

- För tydlighets skull bör det framgå av planhandlingarna att detaljplanen hanteras enligt de äldre reglerna, ÄPBL (1987:10) då planuppdraget gavs före 2011-05-02.
- Länsstyrelsen anser att frågan om upphävande av strandskydd i den aktuella planen har hanterats på ett godtagbart sätt. Dock bör ordet ”lokalgata” tas bort i uppräkningen av inom vilken allmän plats som strandskyddet behålls eftersom kommunens avsikt är att upphäva strandskyddet inom lokalgata.
- Planbeskrivningen ska vara en hjälp att tolka planen och dess bestämmelser. Länsstyrelsen anser att planbeskrivningen behöver förtydligas vad gäller planbestämmelser som reglerar skydd, varsamhet och hänsyn gällande kulturmiljöaspekter. Till exempel anges bestämmelsen ”f” som en generell skyddsbestämmelse trots att den är en hänsynsbestämmelse. Kommunen bör även ta bort meningens ”Området utgör kulturhistoriskt värdefull miljö enligt 3 kap. 12 § i ÄPBL (SFS 1987:10)” från f-bestämmelsen. Denna upplysning behöver dock finnas i planbeskrivningens avsnitt om ”Kulturmiljö och landskapsbild”. De sidhänvisningar som finns i planbestämmelserna k₁ och f bör ske till ett angivet rubricerat avsnitt i planbeskrivningen.

Planenhetens kommentar:

- Planbeskrivningen och plankartan har kompletterats med en upplysning om att planen är upprättad enligt ÄPBL (SFS 1987:10).
- Planbeskrivningen har korrigerats avseende inom vilka delar av allmänplats som strandskyddet ligger kvar.
- Planbeskrivningen och planbestämmelserna har förtydligats avseende bestämmelserna om skydd, varsamhet och hänsyn till kulturmiljöaspekter.

5. Södertörns brandförsvarsförbund har inget att erinra i ärendet då deras synpunkter redan är beaktade i planförslaget.

6. AB Storstockholms Lokaltrafik (SL) meddelar att eftersom planen inte medför någon ändring av vägstandarden kommer busstrafik inte heller i framtiden att bedrivas till den sista hållplatsen vintertid.

SL hänvisar till tidigare samrådsyttrande om att det är viktigt att gångbanor till och från SL:s hållplatser utformas säkra, trygga, gena, attraktiva och tillgängliga för personer med

funktionsnedsättning. För bostäder som byggs i anslutning till busstrafikerade vägar ska Socialstyrelsens riktvärden för lågfrekvent buller vara vägledande vid dimensionering av fasad och fönster.

Planenhetens kommentar: Synpunkterna noteras. Planförslaget innehåller bestämmelser om störningsskydd för byggnader utmed Sommarbovägen, se även samrådsredogörelsen daterad 2011-04-04.

7. **Sjöfartsverket har** tidigare yttrat sig över planförslaget under samrådstiden och vidhåller dessa synpunkter. Sjöfartsverket har inga ytterligare synpunkter.

Planenhetens kommentar: Under samrådstiden framförde Sjöfartsverket bland annat synpunkter på att planerade åtgärder inte ska inkräkta på sjöfarten eller försämra sjöfartens framkomlighet, tillgänglighet eller säkerhet. Synpunkterna berörde även anpassning av bostäder och belysning för att sjöfarten inte ska störa/störas samt att brister i skyddet mot svall och erosion inte ska kunna leda till krav på fartbegränsningar eller andra restriktioner för sjöfarten. Synpunkterna bemöttes i samrådsredogörelsen daterad 2011-04-04.

8. **Boo Miljö- och Naturvänner** anser att det är viktigt att gångstigen mellan Fagernäsvägen och Velamsunds naturreservat hålls öppen så att allmänheten lätt kan ta sig till reservatet från Sommarbo. De välkomnar därför att gångstigen inte längre ingår i planförslaget. En skylt med texten ”Gångväg till Velamsund ” bör finnas vid Fagernäsvägen.

Föreningen anser även att det är av stor vikt att gångvägen från Almdalsvägen ner till den gamla ångbåtsbryggan hålls öppen för allmänheten. Om vägen stängs försvåras möjligheten att vandra runt Rörsundaön och uppleva den unika bebyggelsen och dess samspel med innerskärgården.

Föreningen anser att det är angeläget att sprängning och schaktning begränsas för att minska påverkan på områdets utseende och karaktär vid utbyggnad.

Vägföreningarna ska ansvara för skötsel av vägar och gångvägar. Det är betydelsefullt att gångvägar iordningställs och markeras så att de lättare blir tillgängliga för allmänheten.

Föreningen välkomnar att träd skyddas inom vissa områden. Föreningen vill trycka på att röjning av träd och buskage längs vägnätet ska utföras varsamt för att bevara områdets gröna karaktär.

Planenhetens kommentar: Gångstigen från Almdalsvägen ner till den gamla ångbåtsbryggan går över privatägd mark och vägen går nära fastighetens tomtplats. Då planförslaget innebär enskilt huvudmannaskap för allmän plats är det Vikingshills samfällighetsförening, i egenskap av huvudman för allmän plats, som ska betala ersättning för intrånget till berörd fastighetsägare. Vikingshills samfällighetsförening har meddelat kommunen att de inte vill ta över skötseln för denna mark mot fastighetsägarens vilja. Planenheten bedömer att det inte är lämpligt att lägga ut gångstigen som allmän plats mot blivande huvudmans vilja, då genomförandet sannolikt skulle bli komplicerat och eventuellt inte uppfylla anläggningsslagens krav på att nyttan ska överstiga kostnaderna. Kommunen har inte möjlighet att ta ansvar för gångstigen eftersom

huvudmannaskapet föreslås bli enskilt. För allmänheten finns en allmän gångväg ner till vattnet via Tomtebacken, även om denna väg blir något längre. Eventuella giltiga servitut eller andra giltiga avtal som ger rätt att gå över fastigheten påverkas inte av att marken är utlagd som kvartersmark i detaljplanen. Det är endast allmänheten som inte ges möjlighet att promenera rakt ner från Almdalsvägen till den gamla ångbåtsbryggan. Om oklarheter råder kring vilka rättigheter ett servitut ger kan berörda parter ansöka om en servitutsutredning hos lantmäterimyndigheten i Nacka.

För i huvudsak de delar av planområdet som omfattas av riksintresse för kulturmiljövården finns särskilda bestämmelser om hänsyn till mark, vegetation och tomtbild. För dessa områden krävs marklov för schaktning, fyllning och fällning av träd med viss stamdiameter.

Det är huvudmannen för allmän plats som har ansvaret för skötsel och underhåll av vägnätet samt hur gångvägar ska skyttas.

9. **Nacka Miljövårdsråd** har inga synpunkter på det utställda förslaget. Föreningen anser att det är viktigt att de så kallade grosshandlarvillorna omges av tillräckligt stor friyta och att oreglerade verksamheter såsom bryggbryggan hålls under uppsikt och beivras. Föreningen ser gärna öppna diken och grusvägar. Generellt anser föreningen att tomttytor i denna typ av områden inte bör understiga 1000 kvadratmeter och att inte mer än 10 % av tomttytan bör bebyggas.

Planenhetens kommentar: Synpunkterna noteras.

10. **Boo hembygdsförening** ser positivt på att planförslaget tar tillvara de kulturhistoriskt intressanta miljöerna i området och inte tillåter några nya fastigheter. Föreningen anser att det är en förutsättning för att planen ska kunna accepteras att vägföreningarna tar ansvar för att gångvägarna inom området blir tillgängliga för allmänheten. Föreningen anser att Almdalsvägen, alla ångbåtsbryggor med strand och vatten därtill, vägar, stigar och en bro på Rörsundaön har fler privata ägare än de som kommunen anser är ägare. Ägandet framgår tydligt av gravationsbevis på fastigheter som gett servitut. Servitutet på Almdalsvägen innebär till exempel passage ner till den gamla ångbåtsbryggan. Föreningen anser därför att det är förvånande att det i detaljplanen redovisas som privatägd mark. Frågan måste redas ut innan detaljplanen antas. Även redovisningen av gångvägen utmed vattnet i Tomtebackens förlängning gör att gångvägen kan uppfattas som privat mark. Även detta måste klargöras innan antagandet av detaljplanen.

I förslaget föreslås att den tidigare bron över Maren inte ska återuppföras. Föreningen anser att detta är mycket förvånande och anser inte att det argument som framförts mot ett återuppförande är övertygande. Om bron inte uppförs medför detta oacceptabla inskränkningar i allmänhetens tillgång till natur och miljöer på Rörsundaön. Om kommunen inte anser att det är möjligt att återuppföra bron då den landar på en privat tomt bör marken lösas in och kommunen ta ansvar för detta.

Föreningen anser även att det är svårt att förstå varför inte hela Fagernäsvägen ingår i detaljplanen. Gångvägen från Fagernäsvägen ut i Velamsunds naturreservat är mycket viktig för att säkerställa allmänheten tillgång till reservatet.

Föreningen vidhåller sin uppfattning att en gång- och cykelbana utmed Sommarbovägen ska ingå i den här detaljplanen för att förbättra tillgängligheten till Velamsunds naturreservat. Gång- och cykelbanan bör ansluta till den befintliga gång- och cykelbanan som finns framför Backeboskolan och sen gå utmed Sommarbovägens västra/södra sida.

Planenhetens kommentar.

Vägföringarna i området får ansvar för de gångvägar som är planlagda som allmän plats i och med att detaljplanen anger att huvudmannaskapet för allmän plats är enskilt.

Angående synpunkten om gångvägen mellan Almdalsvägen och den före detta ångbåtsbryggan se planenhetens kommentar till Boo Miljö- och Naturvänner på sida 5-6.

Planförslaget innebär att strandskyddet ligger kvar inom vattenområdet vid Marens inlopp. Kommunen är inte huvudman inom området och kan därmed inte lösa mark från enskilda fastighetsägare för att till exempel åstadkomma en allmän väg till en bro även om detaljplanen skulle markera området som allmän plats. Detta ansvar hamnar i sådant fall på den förening i området som är huvudman för den allmänna platsen. Ingen av föreningarna i området har visat intresse för att ta på sig ansvaret för en bro och planenheten bedömer inte att det är rimligt att lägga ut en bro i detaljplanen mot kommande huvudmäns vilja då genomförandet skulle bli komplicerat och det inte är säkert att anläggningsslagens krav på att nyttan ska överstiga kostnaderna skulle uppfyllas. Om en bro skulle bli aktuell trots att den delvis ligger på privatägd mark/vatten krävs att en ansökan om strandskyddsdispens lämnas in till kommunens miljöenhet samt tillstånd från ägarna till berörda mark- och vattenområden. Kommunen föreslås inte bli huvudman för allmän plats i detta område. Kommunen kan därmed inte lösa in mark eller på annat sätt verka för att för att återuppföra en bro.

Inför utställningen gjordes bedömningen att den avslutande gångvägen i slutet av Fagernäsvägen skulle utgå ut planarbetet. Fastighetsägaren motsatte sig att marken lades ut som allmän plats och Sommarbo-Tegelö vägsamfällighetsförening var inte intresserade av att ta ansvar för gångvägen. Planenheten bedömde att det inte var rimligt att lägga ut gångvägen som allmän plats mot fastighetsägarens och kommande huvudmans vilja då genomförandet skulle bli komplicerat och det inte var säkert att anläggningsslagens krav på att nyttan ska överstiga kostnaderna skulle uppfyllas. Om behov uppstår kan gångvägen planläggas i en separat detaljplan med kommunalt huvudmannaskap.

Detaljplaneförslaget möjliggör att en gångbana byggs längs med Sommarbovägen. Det är dock Sommarbo-Tegelö vägsamfällighetsförening, i egenskap av huvudman för allmän plats, som ansvarar för en utbyggnad av gångbanan. Vägföringen avser att bygga en gångbana längs med Sommarbovägens östra/norra sida. Att placera gångbanan längs med Sommarbovägens västra/södra sida bedöms som sämre ur både trygghets- och trafiksäkerhetssynpunkt. Detta då det dels innebär att gående går på den sida av vägen som inte är bebyggd och dels medför att de boende på östra/norra sidan av Sommarbovägen måste korsa vägen för att nå gångbanan. Med

gångbanan på östra/norra sidan leds gående till att korsa Sommarbovägen i en och samma punkt, i anslutning till Backeboskolan.

Inkomna synpunkter från föreningar inom eller i angränsning till planområdet

11. Vikingshills samfällighetsförening framför följande synpunkter:

- I genomförandebeskrivningen anges att Vikingshills samfällighetsförening idag ansvarar för naturområden på Rörsundaön. Detta är felaktigt. Föreningen ansvarar för samtliga vägar på Rörsundaön samt hela Almdalsvägen. Föreningen ansvarar inte för naturmarken inom området utan den är kommunen ansvarig för.
- Föreningen anser att rikintressena inom området till stor del består av den mark som kommunen fram till dess detaljplanen vinner laga kraft också har ansvarat för. Ett ansvar som föreningen inte anser att kommunen har tagit. Innan samfälligheten övertar ansvaret bör nedanstående brister åtgärdas av kommunen. Om inte det sker ser föreningen två lösningar: Antingen fortsätter kommunen att ansvara för dessa områden och spärrar av tills erforderliga reparationer är utförda eller så fortsätter kommunen att ansvara för dessa områden utan reparationer och får ta det fulla ansvaret för det som inträffar inom dessa områden. Nedanstående områden har föreningen synpunkter på:
 - *Promenaden nedanför Stenhuset (Velamsund 1:61):* Enligt avtal mellan Nacka kommun och ägaren till fastigheten 1:61 finns ett servitut som ger allmänheten rätt att gå i fastighetens västra del (x-område på detaljplanen) och dels rätt för kommunen att anlägga en allmän gångväg inom x-området. I nuvarande planförslag har x-området minskats kraftigt och en ev. framtida gångväg kommer att behöva gå på befintlig mur och över befintlig ”hamn”. Föreningen vill att gångvägen placeras på gräsmattan söder om ”hamnen”.
 - *Trapporna upp från badhusen:* Vissa trappsteg saknas och övriga är trasiga och på väg att förfalla. För att detta ska kallas gångväg i en framtida detaljplan måste en renovering ske. Trapporna ligger på kommunal mark och kommunen borde inspektera trappan.
 - *Gångvägen ut mot Maren samt den brygga som finns vid paviljongen:* Bryggan utanför Maren är i princip den enda plats på Rörsundaön där boende kan komma i kontakt med vattnet. Bryggan är i mycket dåligt skick. En järnbalk är borta och två av de övriga har stora rosthål. Föreningen vill att kommunen rustar bryggan och att den förs in i detaljplanen. Bryggan är placerad så långt in mot stranden och så pass högt ovanför vattnet att man inte behöver oroa sig för bad eller gästbåtar. Gångvägen ut till bryggan är nästan igenväxt på grund av uteblivet underhåll och på flera ställen är det svårt att ta sig fram.

Föreningen anser att det är oacceptabelt att kommunen inte tagit ansvar för sina områden och att kommunen förväntar sig att samfälligheten ska ta över ansvaret för något som är så nedgånget att det är rent farligt. Föreningen anser att det är en stor fördel att man kan promenera nära havet och påpekar att anledningen till att sträken blivit nergångna inte är att de inte används utan att det inte är tillgängligt eller att man spärrat av områden.

Planenhetens kommentar:

- Genomförandebeskrivningen har korrigerats avseende vilka områden Vikingshills samfällighetsförening ansvarar för idag. Kommunen har dock inte något huvudmannaansvar för områden på Rörsundaön utan ansvarar endast som fastighetsägare för de markområden som kommunen äger.
- Gällande områdesbestämmelser delar inte upp mark i allmän plats respektive kvartersmark. Det är först i samband med att ett område planläggs med en detaljplan som det formellt

uppstår något som kallas för allmän plats. De områden som kommunen idag är markägare till är alltså inte allmän plats utan så kallade allmänningar. För dessa områden har kommunen endast samma ansvar som andra markägare har för sin mark.

I och med detaljplanen införs allmän plats och den som blir huvudman för allmän plats får ansvar för skötsel, underhåll och upprustning av de områden som i detaljplanen läggs ut som allmän plats. I samband med genomförandet av en detaljplan sker ofta upprustningar av områden som planläggs som allmän plats och det är huvudmannen som ansvarar för denna upprustning oavsett vem som tidigare varit markägare. Vid enskilt huvudmannaskap tas kostnaderna för dessa åtgärder ut från fastighetsägarna i området genom den omprövning av gemensamhetsanläggningen som sker i samband med genomförandet av detaljplanen. I det genomförandeavtal som tecknats mellan kommunen och Vikingshills samfällighetsförening finns en överenskommelse om hur trappan ska hanteras.

Planförslaget har justerats så att befintlig brygga betecknats med WV (föreningsbrygga). I genomförandeavtalet finns en överenskommelse om hur bryggan ska hanteras. Planförslaget har även justerats så att ett större område längs strandkanten vid Velamsund 1:61 läggs ut som allmän plats.

12. Vikingshills båtklubb vill att de två föreslagna bryggorna vid inloppet till Maren som fanns med i samrådsförslaget ska tas med i planförslaget igen. Utan bryggorna begränsas de boendes och allmänhetens tillgång till naturen till förmån för några få fastighetsägares intressen. Detta anser föreningen strider mot grundlagen. Boende i anslutning till befintlig gångväg har tagit marken i anspråk och det är uppenbart att de vill slippa andra mäniskor på det allmänna kommunalt ägda området, trots att de visste om detta förhållande när de köpte fastigheterna. Bryggorna medför ett marginellt tillskott till de många och oftast stora bryggorna som redan finns i området. Att bryggorna skulle störa häckande fåglar stämmer inte. De utbyggnader som skett trots stränga planbestämmelser bör vara ett större problem för djurlivet.

I kommunens kustprogram och anvisningar för bryggor, liksom i lagstiftningen betonas att allmänhetens tillgänglighet till stränderna ska garanteras. Kommunen bör följa sina egna riktlinjer. När tomterna styckades av och såldes i slutet av 1800-talet undantog ägaren strandpromenader och upplät genom servitut plats på osåld mark för bryggor, badhus med mera. Kommunen har inte bara misskött sin roll som myndighet utan också ignorerat sin roll som markägare, och därmed som så kallad tjänande part i hundratals servitutsavtal, genom att låta marken förfalla. Bryggan utanför Maren är praktiskt taget den enda plats på Rörsundaön där boende kan komma i kontakt med vattnet.

Vikingshills ångbåtsbrygga på norra sidan av Rörsundaön har rasat och även här har kommunen försummat sin roll som markägare och tjänande part i servitutsavtal. Markägoförhållandena måste utredas innan detaljplanen går vidare. Även för den borttagna bron över Maren finns servitutsavtal och meningen måste ha varit att boende i Sommarbo ska kunna ta sig till ångbåtsbryggan via denna bro. Att ångbåtsbryggan inte trafikeras idag är inte skäl att servituten skulle vara ogiltiga. Även rivningen av den gamla bron är tveksam och kommunen bör se till att en ny bro uppförs.

För boende på Rörsundaön behövs idag ytterligare några båtplatser. Men också för att hävda allmänhetens och kringboendes möjligheter att vistas på strandpromenaden är det

betydelsefullt att det finns bryggor där, till exempel för att kunna meta och kanske bada. Utan anledning för allmänheten att besöka området ökar risken för privatisering av gångvägen.

Föreningen anser även att kommunen brutit mot strandskyddsdragstiftningen genom att tillåta att privatpersoner i praktiken lagt beslag på strandvägen. Föreningen anser att kommunen bör sätta upp staket som markerar gränsen för allmännningen och skylta att allmänheten har tillträde. Kommunen kan inte överläta på en kommande förening att besluta om allmänheten ska kunna utnyttja sina rättigheter eller hur kommunen ska uppfylla sina skyldigheter som tjänande part i servitutsavtal.

Föreningen anser inte att det är lämpligt att överläta åt en kommande samfällighetsförening att företräda allmänhetens intresse. Flera medlemmar vill till exempel inte återställa den nyttjanderätt som bör finnas.

Den önskade bryggan utanför inloppet till Maren är inte avsedd som permanent båtplats utan för närmare kontakt med vattnet, fiske och eventuellt bad. Enligt allemansrätten får man lägga till med båt vid en sådan brygga i något dygn. Kommunen skulle även genom planbestämmelse kunna tillåta att man får lägga till längre tid än ”något dygn”. På denna plats finns en brygga som sannolikt är belastad med servitut och som även används som båtplats utan att detta stört in- och utfart till Maren. Stenen på södra sidan Maren är rester av ett fundament till den borttagna bron. En båt vid bryggan på norra sidan Maren skulle inte påverka säkerheten mer än övriga stenar i skärgården. Inte heller de boendes argument om att en brygga skulle förstöra kulturhistoriska värden i området är hållbart. De klagande har ju själva mycket större båtar och bryggor. Syftet med klagomålen måste vara att utestänga allmänheten. Föreningen har även synpunkter på senare år tillkommen bebyggelse på fastigheten 1:307.

Angående den önskade bryggan inne i Maren som var föreslagen som båtplats är det inte troligt att den skulle störa häckande fåglar på andra sidan Maren. Där finns ju redan en brygga som tillåts utökas betydligt i och med planförslaget. Om något stör fågellivet så är det snarare den ökande bebyggelsen och människor som vistas på trädäck och möblerade bryggor. De småbåtar som finns i Maren används ganska sällan och orsakar ingen betydande båttrafik in och ut i Maren. Slutligen vill föreningen nämna att den muddrade rännan i Maren går cirka 15 meter ut från den tänkta bryggplatsen där de förtöjda båtarna knappast kommer att bli längre än 5-7 meter. Det är som de klagande påpekar grunt och föreningens avsikt är därför att lägga de minsta båtarna här då den dag kommer då den befintliga bryggan inte räcker till. Föreningen påtalar att eventuellt behov av muddring och behov av förstärkning av stenmuren får hanteras den dag då det blir aktuellt.

Planenhetens kommentar:

Angående synpunkten om gångvägen mellan Almdalsvägen och den före detta ångbåtsbryggan se planenhetens kommentar till Boo Miljö- och Naturvänner på sida 5-6.

Angående synpunkten om bron över Maren se planenhetens kommentar till Boo hembygdsförening på sida 7.

Gällande områdesbestämmelser delar inte upp mark i allmän plats respektive kvartersmark. Det är först i samband med att ett område planläggs med en detaljplan som det formellt uppstår något

som kallas för allmän plats. De områden som kommunen idag är markägare till är alltså inte allmän plats utan så kallade allmänningar. För dessa områden har kommunen endast samma ansvar som andra markägare har för sin mark.

I det genomförandeavtal som tecknats mellan Vikingshills samfällighetsförening och kommunen finns en paragraf som reglerar den befintliga bryggan vid inloppet till Maren. Planförslaget har därför kompletterats med ett WV-område (område för föreningsbrygga) som motsvarar den befintliga bryggan vid inloppet av Maren. I arrendeavtalet, som ska upprättas mellan kommunen och Vikingshills samfällighetsförening, kan ansvar och användning av bryggan regleras.

Den brygga som fanns utlagd inne i Maren i samrådsförslaget har inte bedömts lämplig på grund av sjösäkerhetsfrågor och närheten till befintlig bebyggelse. Planenheten bedömer inte att avsaknaden av den inre bryggan skulle medföra att allmänhetens tillgång till naturen/stranden påverkas. I avvägningen mellan båtklubbens intresse av en föreningsbrygga och de intillboendes intresse av att området kvarstår utan brygga samt sjösäkerhetsfrågor bedömer planheten att det är lämpligt att befästa den befintliga bryggan men att inte tillåta den inre bryggan inne i Maren.

13. Risets tomtägareförening anser att planförslaget medför förändringar som kommer att inskränka allmänhetens möjlighet att nyttja idag allmänna färdvägar och anläggningar.

Dessutom planeras detta att göras på mark och anläggningar som Risets Tomtägareförening till del äger och har givit ett antal nyttjandeservitut på. Föreningen anser att planförslaget inte kan godkännas och att kommunen måste utreda ägandeförhållandena i området innan något förslag som innebär en förändring av ägandeförhållandena av väg- och stigmark, bryggor och annat kan presenteras. Om lagrum finns för att expropriera mark eller tilldela enskilda fastighetsägare företräde/ägande av mark och anläggning där flera delägare finns måste ersättningen för detta förhandlas först.

Föreningen anser att det finns mark och anläggningar i planområdet som kommunen tror att de är ensamma ägare av men som Risets Tomtägareförening är delägare av. Föreningens ägande har gjort att 508 servitut getts för andras nyttjande. Att som nu skett stänga av en väg som en fastighetsägare tror att den äger gör att de som har servitut inte kan utnyttja sin rätt. Det har redan tagits bort en bro som Riset gett andra servitut att använda och kommunen planerar även att ta bort en brygga på Rörsundaön som Riset till del äger. Ägandet kommer från AB Tusculum som gav Velamsund 1:2 och 1:160 till Risets tomtägare och det är på dessa två fastigheter ägandet sitter. Föreningen mottägger sig varje förändring som negativt påverkar deras ägande och de servitut som de av ägandet givit föreningar och enskilda fastigheter.

Planenhetens kommentar:

Angående synpunkten om gångvägen mellan Almdalsvägen och den före detta ångbåtsbryggan se planenhetens kommentar till Boo Miljö- och Naturvänner på sida 5-6.

Angående synpunkten om bron över Maren se planenhetens kommentar till Boo hembygdsförening på sida 7.

I det genomförandeavtal som tecknats mellan Vikingshills samfällighetsförening och kommunen finns en paragraf som reglerar den befintliga bryggan vid inloppet till Maren. Planförslaget har därför kompletterats med ett WV-område (område för föreningsbrygga) som motsvarar den befintliga bryggan vid inloppet av Maren. Arrendeavtalet, som ska upprättas mellan kommunen och Vikingshills samfällighetsförening, kommer att reglera ansvar och användning av bryggan.

Inkomna synpunkter från fastighetsägare inom planområdet (sakägare)

14. Ägaren till Velamsund 1:4 motsätter sig att området öster om allén endast får bebyggas med uthus/garage. Befintlig maskinhall har endast ett tillfälligt bygglov och fastighetsägarens önskemål är att på sikt ersätta maskinhallen med en bostadsbyggnad för att tillgodose familjens behov. Fastigheten är klassad som jordbruksfastighet och bör kunna vara bebyggd med flera bostäder. Ytterligare en bostadsbyggnad kan uppföras utan att stycka av marken. Att motivera att ytterligare bostadshus inte kan tillåtas med hänvisning till brist på skolor och barnomsorg är märkligt då grannfastigheten får bebyggas.

Fastighetsägaren motsätter sig även WB-området nedanför fastigheten Velamsund 1:68. Bryggan är byggd utan tillståelse på vatten som tillhör Velamsund 1:4 och fastighetsägaren har vid flera tillfällen försökt få bort bryggan. Bryggan är 23 meter och hyrs ut till externa båtägare. Det är inte rimligt att någon ska kunna bygga en brygga på någon annans fastighet utan tillståelse.

Planenhetens kommentar. Fastigheten är belägen inom ett område som omfattas av riksintresse för kulturmiljövården. Detaljplanens syfte är att bevara områdets karaktär samtidigt som befintliga bostadsfastigheter ges en byggrätt. Om fastigheten Velamsund 1:4 tillåts bebyggas med ytterligare en bostad, oavsett om fastigheten styckas av eller inte, påverkas karaktären i området. Det område där fastighetsägaren önskar få uppföra ytterligare en bostadsbyggnad ligger i direkt anslutning till en karaktärsskapande lindallé med höga kulturvärden som är utpekad i kommunens kulturmiljöprogram. De öppna ängarna på ömse sidor av lindallén är viktiga då de vittnar om områdets tidigare användning. Den befintliga maskinhallen har endast ett tillfälligt bygglov och det bedöms inte vara skäl för att tillåta en permanent bostadsbyggnad på platsen då avsikten med maskinhallen endast varit att den skulle finnas på platsen under en begränsad tid. I avvägningen mellan det enskilda intresset av att bebygga fastigheten med ytterligare en bostadsbyggnad och det allmänna intresset av att bevara områdets karaktär, tillgodose riksintressena inom området och möjliggöra att områdets historia även i fortsättningen är avläsbar i landskapet bedömer planenheten att det allmänna intresset väger tyngre.

Planförslaget ger en rätt att inom WB-märkade områden (område för brygga för intilliggande fastighet) uppföra brygor utan att strandskyddsdispens först måste sökas. Detaljplanen medför dock inte rätt för någon att lägga en brygga på någon annans fastighet utan att först inhämpta berörd fastighetsägares tillstånd.

15. Ägaren till Velamsund 1:16 vill påtala att huvudbyggnaden på fastigheten är ett flerfamiljhus för åretruntboende. Totalt finns åretruntboende för tre hushåll, det tredje hushållet utgör en separat byggnad och definieras i planförslaget som en komplementbyggnad. Samtliga boenden har egen ingång, kök och våutrymmen. Fastighetsägaren undrar om det är rimligt att i den förenklade detaljplanen definiera en komplett hushållsyta som komplementbyggnad. De anser att det separata boendet för hushåll bör definieras som huvudbyggnad.

De ifrågasätter även argumentet att om fastigheten beviljades en utökad garageyta så skulle många fler fastigheter komma att omfattas. Hur många fastigheter med tre kompletta hushåll finns det i planområdet? Dessa är väl i så fall också i behov av utökad garageyta. Dagens levnadsvillkor och brist på kollektivtrafik innebär ett bilberoende och erfarenheter från vintrar påtalar behov av garage. Huvudbyggnaden, den tredje hushållsbyggnaden och badhuset utgör en kulturskatt från 1800-1900talet, en tid då behoven var annorlunda än idag. Den enda byggnation som tillkommit sedan dess är en bastu på 20 kvadratmeter. Ägaren yrkar på att planförslaget ändras så att en större garageyta tillåts än i utställningsförslaget. Tomten har en sådan storlek att ett nytt garage inte skulle störa vare sig grannar, vy från farleden eller karaktären av kulturskatten.

Planenhetens kommentar:

Planförslaget har justerats så att den separata byggnaden inte längre är betecknad som område som endast får bebyggas med uthus/garage.

Detaljplanen ger en byggrätt på 60 kvadratmeter för uthus/garage, där den största byggnaden får vara högst 35 kvadratmeter. Detaljplanens syftar till att bevara områdets karaktär samtidigt som befintliga bostadsfastigheter ges byggrätter. Fastigheten ligger inom ett område som omfattas av riksintresse för kulturmiljövården. I kommunens kulturmiljöprogram, antaget 2011, är området även utpekat som ett område av lokalt intresse för kulturmiljövården. I avvägningen mellan dessa olika intressen bedömer planenheten att det inte är lämpligt att generellt i planområdet tillåta större byggrätter för uthus/garage. I kulturmiljöprogrammet anges att den parkanläggning som finns runt villa Björkudden (huvudbyggnaden på Velamsund 1:16) har stor betydelse för upplevelsen av Rörsundaön. Planenheten bedömer därför att det inte heller finns skäl för att endast ge fastigheten Velamsund 1:16 en större byggrätt dels på grund av att samtliga fastigheter bör behandlas likartat och dels då en större byggrätt riskerar att skada riksintresset för kulturmiljövården. I avvägningen mellan fastighetsägarens enskilda intresse av en större byggrätt för garage/uthus och det allmänna intresset av att tillgodose rikintresset för kulturmiljövården bedömer planenheten att det allmänna intresset väger tyngre.

16. Ägaren till Velamsund 1:30 anser att strandskyddet vid vattenlinjen försvårar möjligheten till brygga. Ursprungligen fanns en brygga på fastigheten. Numera ligger den bryggan på en avstyckad del av den ursprungliga fastigheten. Detaljplanen bör medge en möjlighet till brygga för Velamsund 1:30 då fiskevatten hör till fastigheten och då det även finns transportbehov via sjövägen. Marken är alltså redan ianspråktagen och ett nytt strandskydd bör inte införas som förhindrar försvårar möjlighet till brygga.

Ägaren ifrågasätter varför vändplanen enbart är belägen på Velamsund 1:30. En rimligare lösning vore att den delades mellan fastigheterna eller förlades på någon annan fastighet (Velamsund 1:314 eller 1:307). Eftersom fastighetsgränsen nu går före vägen till skillnad från de båda andra fastigheterna är det en rimligare avvägning (nyttan i proportion mot intrånet) att vändplanen placeras där.

Planenhetens kommentar: Planförslaget innebär inte att ett nytt strandskydd införs utan strandskydd gäller redan idag för större delen av fastigheten. Detaljplanen innebär att befintligt strandskydd upphävs inom rödskrifferade delar av fastigheten. Gällande strandskyddsdragstiftning

är en förbudslagstiftning och för att upphäva strandskyddet krävs särskilda skäl som är fastlagda i Miljöbalken. Att den tidigare bryggan ligger inom ett område som styckats av från fastigheten och bildat en egen fastighet är inte ett särskilt skäl för att få uppföra en ny brygga på en annan plats på stamfastigheten. Inte heller att fiskevatten hör till fastigheten är ett särskilt skäl för strandskyddsupphävande. Området är inte i anspråkstaget på ett sådant sätt att det medför särskilt skäl för strandskyddsupphävande.

Vändplanen är i huvudsak belägen inom det område som redan idag belastas av den gemensamhetsanläggning som Vikingshills samfällighetsförening har ansvaret för. Planenheten anser inte att det finns skäl att ändra på det läge för vändplanen som avsattes i samband med bildandet av gemensamhetsanläggningen.

17. Ägaren till Velamsund 1:35 har inkommit med ett flertal skrivelser. Han påtalar att sedan ursprungliga ägarna till Rörsundaön sålt all tomtmark skänktes den återstående marken till dåvarande Boo kommun 1967. Marken hade inget större värde då den var belastad med en rad servitut och i huvudsak bestod av ett skelett av vägar, ett par öppna platser och Vikingshills ångbåtsbrygga. En bro över Maren underlättade för boende i Sommarbo med servitutsrättigheter att nå ångbåtsbryggan. Tanken bakom överlätelsen är okänd men Nacka kommun har inte bekostat underhåll och förvaltning och kommunen verkar inte heller känna till vad den äger eller vilka skyldigheter som olika servitut medför. Fastighetsägaren menar även att strandpromenaden ner till Vikingshills ångbåtsbrygga tillhör kommunen och inte Velamsund 1:4. Det är märkligt att kommunen bekostar underhåll av promenadvägar på privatägd mark i södra Lännersta men vill låta privata fastighetsägare bekosta underhållet av kommunalägd mark på Rörsundaön. Generellt anser fastighetsägaren att norra Boo är en lågprioriterad del inom Nacka kommun och anser bland annat att Vikingshillsvägens standard är bland de sämsta i landet. Han anser inte att det är rimligt att fastighetsägare ska förvalta kommunalägd mark som är belastad med servitut.

Vikingshills samfällighetsförening har endast i uppgift att förvalta de vägar som angetts i en särskild förrättning och har inte mandat att uttala sig i andra frågor. För förvaltning av övriga områden krävs en stadgeändring eller en ny förening. Fastighetsägaren är inte säker på att villkoren för stadgeändringar eller bildande av en ny förening går att uppfylla. Majoriteten av föreningens medlemmar vill sannolikt inte ta på sig uppgifter som kommunen borde sköta. Få av de boende insåg att den omröstning som gjordes angående enskilt huvudmannaskap inte bara gällde vägarna och VA-anläggningen utan även gällde ansvaret för kommunens mark.

Fastighetsägaren framför även synpunkter på den dåliga vattenkvalitén i området och är angelägen om att området får vatten och avlopp så snart som möjligt. Han föreslår att gångvägarna och parkmarken bryts ut ur planarbetet för Rörsundaön så att man snabbt kan få fram vatten och avlopp. Om vattenförsörjningen dröjer vill fastighetsägaren att kommunen anordnar ett tappställe eller anlägger en sommarvattenledning.

Fastighetsägaren motsätter sig att gångvägen mellan Almdalsvägen och den gamla ångbåtsbryggan har tagits bort från planförslaget. Marken är sannolikt inte privatägd och oavsett ägandet är de som fastighetsägare till Velamsund 1:35 berättigade att nyttja vägarna i området enligt skrivelser i köpekontrakt/servitut. Tjänande fastighet i dessa servitutsavtal är

inte Velamsund 1:4 utan Velamsund 1:1, vilket stödjer antagandet att marken inte är privatägd.

Fastighetsägaren har även synpunkter på bryggor i Maren, se synpunkter från Vikingshills båtklubb.

Planenhetens kommentar.

Giltiga servitut eller andra giltiga avtal som ger rätt att gå över en fastighet påverkas inte av att marken är utlagd som kvartersmark i detaljplanen. Det är endast allmänheten som påverkas. Om oklarheter råder kring vilka rättigheter ett servitut ger kan berörda parter ansöka om en servitutsutredning hos lantmäterimyndigheten i Nacka.

Planförslaget anger att huvudmannaskapet ska vara enskilt. När detaljplanen vinner laga kraft och börjar gälla får den som är huvudman för allmän plats rätt att lösa in eller nyttja de markområden som i detaljplanen är utlagda som allmän plats oavsett vem som är markägare. En utökning av befintlig gemensamhetsanläggning görs genom en lantmäteriförrättnings där även ersättningar till berörda fastighetsägare fastställs. Den som är huvudman för allmän plats får ansvar för drift och underhåll av de ytor som i detaljplanen är utlagda som allmän plats. Vid ett enskilt huvudmannaskap faller detta ansvar på vägförening och ansvaret gäller även den allmänna platsen där kommunen idag är markägare.

Områdets vägföreningar har skrivit under genomförandeavtalet. Det är därför inte aktuellt att bryta ut någon del av planområdet.

Strandpromenaden nedanför Velamsund 1:35 är i planförslaget utlagd som allmän plats. Angående synpunkten om gångvägen mellan Almdalsvägen och den före detta ångbåtsbryggan, se planenhetens kommentar till Boo Miljö- och Naturvänner ovan på sida 5-6.

Angående bryggorna, se planenhetens kommentar till Vikingshills båtklubb på sida 10-11.

18. Ägarna till Velamsund 1:45 påpekar att arealen på det servitut som de har för badhus/tvättstuga i farleden vid Brynjevägen är cirka 37 kvadratmeter och önskar att planförslaget justeras så att de har möjlighet att i framtiden bygga om och bygga ut befintligt badhus till en storlek motsvarande grannbadhuset.

De anser att den vändmöjlighet i slutet av Almdalsvägen, som fanns i samrådsförslaget men som tagits bort i utställningsförslaget, bör finnas kvar i detaljplanen. Beslut finns från ett vägmöte om att det ska finnas en vändplan i slutet av Almdalsvägen och det var nuvarande fastighetsägare till Velamsund 1:271 medveten om då fastigheten köptes. En kompromiss ledde till befintligt T-vändkors som måste finnas för att bilar som kört fel inte ska behöva backa cirka 100 meter samt för deras eget behov av vändmöjlighet. Planförslaget bör ändras så att vändmöjlighet finns.

Fastigheten Velamsund 1:45 utgörs av två tomtdelar. Ägarna önskar att planförslaget ska möjliggöra byggnation av permanentboende på båda tomtdelarna. De har haft kontakt med lantmäteriet som ansåg att båda tomtdelarna var lämpliga som enskilda tomter. Tomtdelarna har varsin adress och tanken har varit att de ska kunna fungera som två separata tomter. VS-

ledningar kommer att dras runt flera sidor av tomten och de vill få en anslutningspunkt till vardera tomtdel.

Planenhetens kommentar.

Området vid badhuset har utökats så att det omfattar befintligt badhus och brygga. Enligt Miljöbalkens regler om strandskydd krävs särskilda skäl för att upphäva strandskyddet. Det särskilda skälet för att upphäva strandskyddet för området med bryggan och badhuset är att det redan är ianspråktaget (fanns redan före 1975). Planenheten bedömer dock inte att det är möjligt att lägga ut en större yta som kvartersmark för bostäder eftersom det inte finns skäl att upphäva strandskyddet på området utanför bryggan/badhuset då området idag är naturmark.

Planförslaget har reviderats så att en vändplats har lagts till som motsvarar den vändplats som fanns under samrådsskedet. Ytan motsvarar den yta som idag omfattas av gemensamhetsanläggningen Velamsund ga:4.

Fastigheten ligger inom ett område som omfattas av riksintresse för kulturmiljövården. I kommunens kulturmiljöprogram, antaget 2011, är området även utpekat som ett område av lokalt intresse för kulturmiljövården. Detaljplanen syftar till att bevara områdets karaktär samtidigt som befintliga bostadsfastigheter ges en byggrätt. Även om fastigheten idag består av två tomtdelar är den bildad som enbart en bostadsfastighet. Den södra tomtdelen innehåller många karaktärsskapande träd och är idag endast bebyggd med mindre komplementbyggnader. Även om en avstyckning av fastigheten inte innebär några egentliga nya tomtgränser skulle en avstyckning medföra uppförande av en ny huvudbyggnad och fler komplementbyggnader. Detta kommer att påverka områdets karaktär genom att en tidigare obebyggd plats blir bebyggd, vilket medför att vegetation tas bort och bebyggelsen blir tätare än idag. I avvägningen mellan det enskilda intresset av att stycka av fastigheten och det allmänna intresset att bevara områdets karaktär och tillgodose riksintressena i området bedömer planenheten att det allmänna intresset väger tyngre.

19. Ägaren till Velamsund 1:61 stödjer planens ambition att bibehålla områdets karaktär så långt som möjligt. Fastighetsägaren hoppas att kostnaderna som drabbar fastighetsägare inom området kan hållas inom rimliga gränser då inga ytterligare byggrätter tillkommer som kunnat hjälpa till att finansiera utbyggnaden. Fastighetsägaren påtalar att den befintliga badbryggan som är placerad centralt på tomten inte har getts beteckningen WB. Eftersom samtliga befintliga övriga bryggor inom området har markerats på detta sätt förutsätter han att det endast är ett misstag att inte hans brygga markerats med ett WB och begär att plankartan ändras i detta avseende.

Planenhetens kommentar. Kostnaderna för utbyggnaden av vatten- och spillvatten i området regleras av VA-taxan som är lika för hela Nacka kommun och alltså inte påverkas av om planförslaget medför nya avstyckningar eller inte. Ombyggnad/upprustning av allmän plats (vägar och naturmark) ansvarar områdets vägföreningar för. Kostnader för dessa åtgärder betalas av områdets fastighetsägare utifrån de andelstal som respektive fastighet tilldelas i den omprövning som görs av befintlig gemensamhetsanläggning.

Planförslaget har justerats så att den befintliga bryggan markerats med ett WB-område.

20. Ägarna till Velamsund 1:65 yrkar att strandskyddet upphävs för hela kajöverbyggnaden på fastigheten. De vill påtala att den del där strandskyddet inte hävs inte är att betrakta som en brygga utan i huvudsak är en överbyggnad på land och av befintlig kaj. Det område som denna del tar i anspråk i förhållande till befintlig kajöverbyggnad som får strandskyddet upphävt och närmaste grannes motsvarande kajöverbyggnad kan inte heller vara allemensrättsligt tillgängligt. De anser inte att anläggningarna strider mot strandskyddslagen och dess intentioner.

Planenhetens kommentar:

Planenheten bedömer inte att det är lämpligt att utöka WB-området till att omfatta hela överbyggnaden då detta inte överensstämmer med kommunens riktlinjer för bryggor och andra anordningar i vattnet.

21. Ägarna till Velamsund 1:68 kan inte godkänna den nya detaljplanen. Bakgrunden är att de har beställt en ny fastighetsbestämning för fastigheten då det är oklart var de riktiga fastighetsgränserna går. De bilägger korrespondens med lantmäterimyndigheten.

Planenhetens kommentar:

Fastighetsägarens ansökan om fastighetsbestämning har avvisats av statliga lantmäterimyndigheten och i dagsläget finns inget pågående ärende. Detaljplanen innebär att markens användning läggs fast. Då detaljplanen vinner laga kraft får den som enligt planbestämmelserna är huvudman för allmän plats ansvar för de områden som i planen är utlagda som allmän plats oavsett vem som äger marken idag. Ersättning för eventuell ianspråktagen mark regleras i en lantmäteriförrättning.

22. Ägarna till Velamsund 1:82 vidhåller tidigare framförde synpunkt om att huvudmannaskapet för allmän plats ska tas över av kommunen och att planförfarandet ska övergå till kategorin långsiktig planering. Det särskilda skäl som anges för enskilt huvudmannaskap bygger på en undersökning som utformats så att fastighetsägare med behov av färskvatten/ökad byggrätt inte hade något annat val än att rösta för enskilt huvudmannaskap för att snabbare få en ny detaljplan. Undersökningen är alltså inte ett uttryck för en önskan om enskilt huvudmannaskap för allmän plats. Dessutom har det gått tre år sedan undersökningen gjordes och det har skett både förändrade uppfattningar bland de som besvarade enkäten och nyinflyttningar under denna tid. Oavsett önskemål inom området ifrågasätter de det kortssiktiga planförfarandet och det enskilda huvudmannaskapet. Det råder brist på skolor och förskolor i området och även om inte planförslaget tillåter avstyckning kommer inflyttningen att öka när sommarstugor byggs ut. Vägföreningarna saknar både kompetens, intresse och ekonomi för att iordningställa lekplatser och förbättra trafiksäkerheten. Med en långsiktig planering får varje fastighet en rättvis bedömning avseende bland annat byggrätter och avstyckningsmöjligheter.

De vidhåller även att de ska ha rätt att stycka sin fastighet enligt skrivelse inlämnad under plansamrådet. De anser även att området där strandskyddet hävs på västra delen av fastigheten inte kan vara mindre än tidigare beviljad tomtplats enligt strandskyddsärende M2010-97.

De vill även att det WB-området som lagts ut vid fastigheten ska ökas så att de har möjlighet

att bygga en normalstor brygga i linje med den bryggrätt som grannfastigheten i öster har. Bryggan ska ligga längre västerut i enlighet med ritning som servitutsinnehavaren (Velamsund 1: 296) lämnat in.

Planenhetens kommentar.

- I den enkätundersökning som genomfördes i maj 2008 angav 68,5 % av de boende att de ville ha ett fortsatt enskilt huvudmannaskap, 10,2 % angav att de önskade ett kommunalt huvudmannaskap medan andelen vet ej/ej svarat uppgick till 21,3 %. Varken under utställningstiden eller senare har det framkommit att en majoritet av de boende skulle ha ändrat åsikt i denna fråga. I samband med enkätundersökningen skickades information ut om vad de olika alternativen innebar för konsekvenser. Vägarna inom planområdet sköts idag av vägföreningar och områdets ursprungliga karaktär behålls i huvudsak. Vidare tillkommer ingen kommunal service. Planenheten bedömer därför att det finns särskilda skäl för ett enskilt huvudmannaskap inom planområdet.
- Fastigheten är belägen i direkt anslutning till Höggarnsfjärden och inloppet till Stockholm som omfattas av riksintresse för farled. Fastigheten ligger i ett område som omfattas av riksintresse för kulturmiljövården. I kommunens kulturmiljöprogram, antaget 2011, är området även utpekat som ett område av lokalt intresse för kulturmiljövården. Ett uttryck för riksintresset är de obebyggda bergsslutningarna. Detaljplanen syftar till att bevara områdets karaktär samtidigt som befintliga bostadsfastigheter ges större byggrätter. En avstyckning av fastigheten innebär att en idag obebyggd del av bergsslutningen blir bebyggd. En byggnad i detta läge skulle ligga mycket exponerad mot inloppet, nära slutningen i en särskilt känslig strandmiljö. Kommunens kulturmiljöprogram anger att strandmiljöerna i området är särskilt känsliga och att bergssidor och skogsbevuxna sluttningar ska behålla sin naturliga karaktär. Planenheten bedömer att en avstyckning av fastigheten Velamsund 1:82 med tillhörande nybyggnation skulle medföra en skada på riksintresset för kulturmiljövården och att en avstyckning inte är lämplig med hänsyn till landskapsbilden och kulturvärdena på platsen. I avvägningen mellan det enskilda intresset av att stycka av fastigheten och det allmänna intresset att bevara områdets karaktär med obebyggda sluttningar och tillgodose områdets riksintressen bedömer planenheten att det allmänna intresset väger tyngre.
- Plankartan har justerats så att området där strandskyddet upphävs överensstämmer med det område som länsstyrelsen pekat ut som tomtplats.
- För att få dispens från strandskyddet, vare sig det är genom en separat ansökan om strandskyddsdispens eller i samband med upprättandet av en ny detaljplan, krävs särskilda skäl enligt Miljöbalken. Att det finns fundament kvar från en gammal brygga är enligt Miljöbalken inte ett särskilt skäl för att få uppföra en ny brygga på platsen. Planenheten bedömer därför att det inte är möjligt att lägga ut ett WB-område längre västerut. Planförslaget har dock justerats så att befintlig badbrygga kan utökas något i enlighet med Nacka kommuns riktlinjer för bryggor.

- 23. Ägaren till Velamsund 1:105** motsätter sig att ytterligare ett område för en föreningsbrygga i Velamsundsviken har tagits in i detaljplanen. Vassruggen med beteckningen ”natur” är den största sammanhängande i hela Velamsundsviken och utgör häckningsplats för svanar, dopping och sothöna. Även fiskar och rådjur håller till i anslutning till vassen. En ny brygga kommer att medföra störningar och ytterligare minska vattenspeglarna i viken. Nuvarande bryggan kan idag i stort sett rymma den efterfrågan på båtplatser som medlemmar i

Sommarbo tomtägareförening har. En utbyggnad med ytterligare en brygga för uthyrning till utomstående skulle generera mer bil- och båttrafik. Det finns inte heller några parkerings- eller uppställningsplatser inom området och risk finns för att Fagernäsvägen och intilliggande mark-/naturområden utnyttjas för tillfällig parkering.

Planenhetens kommentar: Möjligheten till föreningsbrygga fanns med även under samrådet kring detaljplanen. Avsikten med bryggområdet är att det ska vara båtplatser för de boende i området. Detta då behovet av föreningsbryggor inom området bedöms öka när andelen åretruntboende ökar. Planenheten bedömer inte att en brygga i detta läge väsentligt påverkar växt- och djurlivet. I avvägning mellan påverkan på växt- och djurlivet och behovet av fler båtplatser bedöms behovet av fler båtplatser vara större. Planenheten bedömer därför att bryggområdet bör finnas kvar.

24. Ägaren till Velamsund 1:185 accepterar inte de förändringar av planförslaget som skett efter samrådet då tillträde för såväl delägare som allmänhet försvåras på Rörsundaön. Områdets vägsamfällighet och kommunen som tillsynsmyndighet har inte heller lyckats upprätthålla allmänhetens tillträde enligt givna servitut. Servitut finns för alla stigar och vägar inom området. Fastighetsägaren accepterar inte detaljplanens överförande av deras ägande till annan ägare utan allmänhetens tillgänglighet ska värnas och iakttas som servituten anger. Fastighetsägaren bifogar text- och bildmaterial över tillståndet på Rörsunda samt en redogörelse angående hur ägandet kom till.

Planenhetens kommentar:

Angående synpunkten om gångvägen mellan Almdalsvägen och den före detta ångbåtsbryggan, se planenhetens kommentar till Boo Miljö- och Naturvänner på sida 5-6.

25. Ägaren till Velamsund 1:246 undrar varför hörnet av den nordvästra delen av fastigheten är prickmarkerat. Ägaren vill även behålla båda befintliga adresser för fastigheten 1:246.

Planenhetens kommentar: Fastighetens nordvästra hörn är en del av en sluttning som bedömts som viktigt att bevara för att landskapsbilden och riksintresset i området inte ska påverkas negativt. Sluttningen är därför inte lämpligt att bebygga. Planförslaget påverkar inte vilka adresser fastigheten har.

26. Ägaren till Velamsund 1:247 motsätter sig förändringen efter samråd avseende prickmarkeringen på fastigheten. Prickmarkeringen påverkar värdet av fastigheten negativt och marken är inte skyddsvärd. Syftet med prickmarkeringen är oklar och inte uppkommen av allmänna eller kommunala behov. Markeringen hindrar dessutom planerad byggnation på denna del av tomten och hindrar troligen framtida förtäningar och delning av tomt. Fastigheten har två adresser varav en avser väg mellan Velamsund 1:247 och 1:248. Att denna väg inte färdigställts berör inte fastigheten i pågående detaljplan men gör att prickmarkeringen bör tas bort för framtida behov vid förtäring. Fastighetsägaren kan acceptera prickmark fyra meter mot grönområdet men inte i en sväng som tar bort byggrätt mot Velamsund 1:248 som dessutom är mot vägmark och fastighetens andra adress.

Planenhetens kommentar: Prickmarkeringen har inte ändrats utan är densamma som då planförslaget var utskickat på samråd. Den obebyggda sluttningen är en del av en sluttning som

vetter mot farleden och som är viktigt för landskapsbilden i området. Prickmarken har minskats något men planenheten bedömer att det inte är lämpligt att bebygga sluttningen utan den bör bevaras då det allmänna intresset av att bevara områdets karaktär och bevaka riksintresset bedöms väga tyngre än det enskilda intresset att fritt disponera sin tomt. På prickmarkerad mark får man inte uppföra anläggningar som kräver bygglov. Prickmark är dock inget hinder mot att söka lov för åtgärder som kräver marklov.

Syftet med detaljplanen är att bevara områdets karaktär samtidigt som befintliga bostadsfastigheter får större byggrätter. En viktig del av områdets karaktär är de stora tomtstorlekarna som gör att växtligheten domineras över den bebyggda miljön. Velamsund 1:247 är 2656 kvadratmeter och övriga fastigheter i kvarteret är mellan cirka 2500 kvadratmeter och drygt 3000 kvadratmeter stora. En styckning av fastigheten skulle medföra att både den nybildade tomtten och ursprungsfastigheten skulle avvika i storlek samt medge en tätare bebyggelse än vad som generellt kommer att vara tillåtet i planområdet. I avvägningen mellan det allmänna intresset av att bevara områdets karaktär och den enskilda fastighetsägarens önskemål om avstyckning bedöms det allmänna intresset väga tyngre.

27. Ägarna till Velamsund 1:259 anser att Sommarbovägen ska utformas på samma sätt som idag och att väghållaren hindras från att anlägga en gång-/cykelbana längs vägen. De anser att en gång-/cykelbana förändrar områdets karaktär för mycket och lockar trafikanter att köra fortare än idag.

De önskar att ”prickningen” av deras tomt längs mot gränsen mot naturmarken tas bort. De anser inte att det finns någon anledning att kräva marklov för trädfällning där, då gränsen mellan deras tomt och naturmarken är väl markerad med ett staket. Det finns alltså inte några naturvärden att skydda med denna prickning.

De anser även att kommunen bör följa utvecklingen inom område C när det gäller det enskilda huvudmannaskapet då Sommarbo-Tegelö vägsamfällighet verkar ha stora strukturella problem som bland annat resulterar i en rekordhög årsavgift. Det är även märkligt att boende på Tegelön inte ska vara med och finansiera anläggningen av de nya vägbanorna trots att de utnyttjar vägarna i lika hög grad som boende i Sommarbo.

Planenhetens kommentar: Planenheten anser att en gångbana ökar trafiksäkerheten i området. Planenheten bedömer inte att en gångbana påverkar områdets karaktär på ett negativt sätt. Detaljplanen möjliggör därför att en gångbana byggs. Det är dock upp till huvudmannen för allmän plats, det vill säga Sommarbo-Tegelö vägsamfällighetsförening, att uppföra gångbanan.

Prickmarkeringen längs med naturområdet innebär att det inte är tillåtet att uppföra anläggningar som kräver bygglov inom detta område. Prickmarkeringen innebär inte något krav på marklov för trädfällning utan har till syfte att byggnader inte ska placeras allt för nära gränsen mot naturmarken.

Vid ett enskilt huvudmannaskap är det vägföreningen som ansvarar för allmän plats i området (vägar och naturmark) både vad gäller kostnader i samband med utbyggnad och kostnader för drift och underhåll av allmän plats. Andelstal med mera som berör fördelningen av kostnader

mellan vägföreningens medlemmar fastställs genom en anläggningsförrättnings som hanteras av lantmäterimyndigheten i Nacka.

28. Ägarna till Velamsund 1:266 motsätter sig att Fagernäsvägen breddas mer än absolut nödvändigt. Den korta vägen från hamnen till vändplanen är mycket lågtrafikerad, betjänar bara sju fastigheter och fungerar som den är idag. Det är också bra att man inte frestas att parkera längs vägen. En ny bedömning av vad vägen behöver dimensioneras för bör göras. Vägen går idag på vår och våra grannars fastigheter med servitut. Det känns märkligt att kommunen vid planläggningen tar en större del av vår fastighet i anspråk för vägområde utan att kommunicera särskilt med oss.

De vill ha möjlighet att i framtiden stycka av sin fastighet som är över 10 000 kvadratmeter i landareal. Fastigheten skulle kunna delas i två delar som vardera skulle bli större än de flesta fastigheter i området. De anser att en sådan avstyckning är rimlig och förenlig med planens syften.

De anser att gränsen för strandskyddets upphävande är inkonsekvent och orättvist dragen i området kring fastighetens sydöstra del där den tar ett skutt in från vattnet jämfört med på grannfastigheten. Gränsen bör ändas så att den går från den ”sjönärmaste” spetsen i tomtgränsen och rakt in över deras fastighet till den punkt där strandskyddsmarkeringen byter riktning.

Planenhetens kommentar: Det område som är utlagt som allmän plats väg vid norra delen av Fagernäsvägen är cirka sex meter brett, vilket i huvudsak motsvarar det område som idag omfattas av gemensamhetsanläggningen Velamsund ga:2 som förvaltas av Sommarbo-Tegelö vägsamfällighetsförening. Sommarbo-Tegelö vägsamfällighetsförening avser att i huvudsak behålla befintliga vägens bredd. Inom det område som är utlagt som allmän plats ska förutom själva vägen även diken och eventuella vägsländer rymmas, vilket medför att ytan som i detaljplanen markerats som allmän plats väg är bredare än själva vägen.

Fastigheten ligger öster om Fagernäsvägen i anslutning till vattnet. Bebyggelsemönstret i denna del av planområdet karaktäriseras av en gles bebyggelse med mycket luft mellan huvudbyggnaderna, oberoende av fastigheternas storlek. För att befintlig huvudbyggnad ska uppfylla detaljplanens krav på avstånd till tomtgräns skulle en avstyckning innebära en ny tomt sydost om befintlig huvudbyggnad. En ny huvudbyggnad på denna del av tomen hamnar mellan huvudbyggnaden på Velamsund 1:266 och huvudbyggnaden på angränsade fastighet, Velamsund 1:6. En sådan bebyggelse avviker mot rådande bebyggelsemönster och medför att områdets karaktär, med lummiga vegetationspartier som domineras över bebyggelsen, påverkas negativt. I och med fastighetens placering nära Höggarnsfjärden skulle även karaktären sedd från vattnet påverkas. I avvägningen mellan det enskilda intresset av att stycka av fastigheten och det allmänna intresset av att bevara områdets karaktär med vegetation som domineras över bebyggelsen bedömer planenheten att det allmänna intresset väger tyngre.

Gränsen för området där strandskyddet föreslås upphävas har justerats så att fastigheten får samma förutsättningar som intilliggande fastigheter. Särskilda skäl för att upphäva strandskyddet bedöms finnas då området är ianspråktaget. Strandskyddet kvarstår för en zon närmast vattnet.

29. Ägaren till Velamsund 1:269 lämnar följande synpunkter på planförslaget:

- Det saknas skäl för att bredda eller på annat sätt bygga ut norra delen av Fagernäsvägen enbart på grund av den planerade utbyggnaden av kommunalt vatten med mera. Befintlig väg fungerar väl för alla slag av transporter och planförslaget kommer inte att medföra någon ökad trafikbelastning på denna väg. Områdets kulturmiljö och karaktär kommer att påverkas på ett oacceptabelt sätt av planförslaget då träd och vegetation måste tas bort. Det finns inga skäl för att utvidga vägen varken trafikmässiga eller för utbyggnaden av kommunalt vatten och spillvatten. Planförslaget bör därför ändras i detta avseende.
- Fastighetsägaren har inget emot att fastigheten ansluts till kommunalt vatten och spillvatten. Detta kan dock ske på annat sätt än genom att gräva ner rör i norra delen av Fagernäsvägen. Vid Tegelöbryggan ska en anslutning för framtida kommunalt vatten till Tegelön anordnas. Genom att använda denna anslutning kan anslutningar till fastigheterna vid norra delen av Fagernäsvägen anordnas via vattnet. Några fastigheter kan även anslutas via Linnéavägen/Dahliavägen. På så sätt krävs inga grävarbeten i eller utvidgningar av norra delen av Fagernäsvägen och kulturmiljön behöver inte påverkas. Förslaget för vatten- och spillvattnen verkar dessutom illa genortänkt. Ska till exempel alla fastigheter i området tvingas värma elcablar och ha egna pumpar för att anläggningen ska fungera. Enbart kostnaderna för att värma elcablarna inom fastigheten kommer att uppgå till sådana belopp att den föreslagna lösningen inte är rimlig.
- Fastighetsägaren kommer inte att upplåta någon ytterligare mark till gemensamhetsanläggningen Velamsund ga:2. Hon har inte deltagit i något beslut om att gemensamhetsanläggningen ska övergå till allmän plats och anser att vägföreningen saknar laglig möjlighet att företa en dylik överlåtelse.
- Efter utställningstiden har fastighetsägaren via ombud framfört synpunkter på att detaljplanen inte möjliggör avstyckning trots att Velamsund 1:269 tidigare varit två fastigheter. De anser inte att planen tar tillräcklig hänsyn i avvägandet mellan allmänna och enskilda intressen och att fastigheten drabbas av stora inskränkningar genom att avstyckning inte tillåts, ingen ny byggrätt tillkommer och byggförbud införs på stora delar av tomtten.

Planenhetens kommentar:

- Angående synpunkten om Fagernäsvägens bredd, se planenhetens kommentar till Velamsund 1:266 på sida 21.
- Planenheten bedömer inte att det är lämpligt att dra ledningarna i vattnet då detta innebär högre kostnader och försvårar underhåll av ledningarna. Ledningsdragning i vatten klassas även som vattenverksamhet, vilket ska prövas enligt Miljöbalken. Årskostnaden för eluppvärmning inom en enskild fastighet motsvarar ungefär årskostnaden för en utomhuslampa.
- När detaljplanen vinner laga kraft och börjar gälla får den som är huvudman för allmän plats rätt att lösa in eller nyttja de markområden som i detaljplanen är utlagda som allmän plats. En utökning av befintlig gemensamhetsanläggning görs genom en lantmäteriförättnings där även ersättningar till berörda fastighetsägare fastställs. Det vägområde som är utlagt som allmän plats vid Fagernäsvägen motsvarar i huvudsak det område som idag omfattas av gemensamhetsanläggningen Velamsund ga:2.
- En avstyckning av Velamsund 1:269 har skett med stöd av nu gällande områdesbestämmelser. Beslutet om fastighetsbildningen har vunnit laga kraft.

Detaljplaneförslaget har därför uppdaterats för att överensstämma med det faktiska antal fastigheter som nu finns i kvarteret. Prickmarken på fastigheten har lagts ut dels närmast stranden och dels i en sluttning som vetter mot farleden. I avvägningen mellan att bevara områdets karaktär och landskapsbild samt beakta riksintresset i området och fastighetsägarens enskilda intresse av att fritt kunna disponera sin tomt bedömer planenheten att det allmänna intresset väger tyngre. Prickmarken ska därför kvarstå. I gällande områdesbestämmelser finns ingen faktiskt byggrätt. Detaljplanen ger en byggrätt för fastigheten och innehåller även en bestämmelse som befäster de byggnader som uppförts i laga ordning innan detaljplanen vann laga kraft.

30. Ägarna till Velamsund 1:272 framför följande synpunkter på planförslaget:

- Plandokumenten refererar till att enskilt huvudmannaskap genomförs då de boende i området själva valt denna form. Anledningen till att boende valde enskilt huvudmannaskap är problem med vattentillgång och att kommunalt vatten skulle byggas ut tidigare vid enskilt huvudmannaskap än vid kommunalt huvudmannaskap. Att kommunen inte planerar för dagis, lekplatser och skolor är kortsiktigt och de hoppas att kommunen förstår att trycket på dessa funktioner kommer att öka i och med utökade byggrätter. Undersökning bland de boende angående huvudmannaskap kan inte användas som stöd för att inte se över den kommunala servicen i området.
- Gångvägen från Almdalsvägen ner till ångbåtsbryggan möjliggör en större närhet till vattnet, särskilt för fastighetsägare som inte har sjötomt. Den utnyttjas flitigt och kommunen borde göra den till en allmän gångväg. Om den spärras av blir gångvägen längs stranden en återvändsgata som inte kommer utnyttjas lika mycket.
- De vill kunna stycka av sin fastighet och anser att kommunen gör det för lätt för sig i och med den kortsiktiga detaljplanen. Avstykningar har beaktats i närliggande områden och bör kunna beaktas även i område C.
- Enligt avtal mellan Nacka kommun och ägaren till fastigheten 1:61 finns ett servitut som dels ger allmänheten rätt att gå i fastighetens norra del (x-område på detaljplanen) och dels ger rätt för kommunen att anlägga en allmän gångväg inom x-området. I planförslaget har x-området minskats kraftigt och en eventuell framtida gångväg kommer att behöva gå på befintlig mur och över befintlig ”hamn”. Detta måste göras på ett bättre sätt så att gångvägen går runt hamnen.
- Bryggan vid paviljongen mot Maren är den enda plats på Rörsundaön där de boende kan komma i kontakt med vattnet via brygga. Bryggan är i dåligt skick och måste rustas, något som kommunen borde gjort. I planförslaget saknar bryggan beteckning och dess framtid är därför osäker. Även gångvägen ut till bryggan, som ligger på kommunal mark, är i varierande skick. Fastighetsägarna ifrågasätter kommunens underhåll och ansvar som fastighetsägare. De lägger stort värde i att gångvägen och bryggan förbättras och bevaras.

Planenhetens kommentar:

- I den enkätundersökning som genomfördes i maj 2008 angav 68,5 % av de boende att de ville ha ett fortsatt enskilt huvudmannaskap, 10,2 % angav att de önskade ett kommunalt huvudmannaskap medan andelen vet ej/ej svarat uppgick till 21,3 %. Varken under utställningstiden eller senare har det framkommit att en majoritet av de boende skulle ha ändrat åsikt i denna fråga. I samband med enkätundersökningen skickades information ut om vad de olika alternativen innebar för konsekvenser. Vägarna inom planområdet sköts idag av vägföreningar och områdets ursprungliga karaktär behålls i huvudsak. Vidare tillkommer

ingen kommunal service. Planenheten bedömer därför att det finns särskilda skäl för ett enskilt huvudmannaskap inom planområdet. Vid enskilt huvudmannaskap är det upp till ansvarig vägförening att uppföra eventuella allmänna lekplatser. Precis utanför planområdet ligger Backeboskolan. I angränsande områden finns även förskolor. Planenheten bedömer att tillgången på kommunal service i anslutning till planområdet är tillräcklig.

- Angående synpunkten om gångvägen mellan Almdalsvägen och den före detta ångbåtsbryggan, se planenhetens kommentar till Boo Miljö- och Naturvänner på sida 5-6.
- Fastigheten ligger inom ett område som omfattas av riksintresse för kulturmiljövården. I kommunens kulturmiljöprogram, antaget 2011, är området även utpekat som ett område av lokalt intresse för kulturmiljövården. Detaljplanen syftar till att bevara områdets karaktär samtidigt som befintliga bostadsfastigheter ges byggrätter. En avstyckning av fastigheten med tillkommande bebyggelse medför att områdets karaktär påverkas då ett tidigare obebyggt område bebyggs, vilket medför att vegetation försvinner och att bebyggelsen blir tätare. Fastigheten ligger i nära anslutning till tre byggnader som har så höga kulturhistoriska värden att de i detaljplanen får en bestämmelse om rivningsförbud, nämligen Almdalen (Velamsund 1:4), Tomtebacken (Velamsund 1:306) och Karlshill (Velamsund 1:35). En avstyckning medför med stor sannolikhet att en ny tomt bildas på västra delen av befintlig fastighet som ligger närmast Almdalen och Karlshill. Ny bebyggelse i detta område skulle påverka området negativt genom att respektavståndet till de kulturhistoriskt värdefulla byggnaderna skulle minska. Planenheten bedömer därför att en avstyckning skulle påverka riksintresset för kulturmiljövården negativt. I avvägningen mellan det enskilda intresset av att stycka av fastigheten och det allmänna intresset av att bevara områdets karaktär där vegetationen domineras över byggnaden och de kulturhistoriskt värdefulla byggnaderna omges av generösa ytor utan bebyggelse samt att bevara områdets riksintressen bedömer planenheten att det allmänna intresset väger tyngre.
- Planförslaget har justerats så att ett större område längs strandkanten vid Velamsund 1:61 läggs ut som allmän plats.
- Planförslaget har justerats så att befintlig brygga betecknats med WV (föreningsbrygga). I genomförandeavtalet som tecknats mellan Nacka kommun och Vikingshills samfällighetsförening finns en överenskommelse om hur bryggan ska hanteras.

31. Ägaren till Velamsund 1:282 framför sitt stöd till planens syfte och huvuddrag men oroar sig över vägarnas framtidiga utformning. Som boende längs med norra delen av Fagernäsvägen önskar han inte en vägbreddning som enligt information skulle innebära en sex meter bred väg. En sådan breddning skulle innebära att det slingrande vägnätet försvann och bryta mot planens syfte om att bevara miljöer och landskapsbild. Hans förhoppning är att breddningen av Fagernäsvägen blir mindre så att inte miljön och karaktären i området påverkas.

Planenhetens kommentar: Angående synpunkten om Fagernäsvägens bredd, se planenhetens kommentar till Velamsund 1:266 på sida 21.

32. Ägaren till Velamsund 1:283 vill framhålla att hela Sommarboområdet är av miljö- och kulturhistoriskt intresse, Det är angeläget att området får behålla sin småskaliga karaktär och inte exploateras för hårt med nya och breda vägar. Ur miljösynpunkt är det önskvärt att motortrafiken ska minska och inte öka vilket kan bli faller när nuvarande vägnät planeras byggas ut.

Planenhetens kommentar: Synpunkten noteras. Planförslaget innebär inte några stora förändringar av dagens vägnät utan i huvudsak behålls befintliga vägbredder och vägsträckningar.

33. Ägarna till Velamsund 1:296 begär att placeringen och ytan för bryggområde på Velamsund 1:82 ändras och utökas. Den brygga som finns markerad i planförslaget är endast den mindre badbryggan. Den ursprungliga bryggan (från 1952) är placerad längre västerut. Storleken på bryggan var 7x2 meter och fundamenten finns bevarade och rustade för att återställa bryggan till sitt ursprung. Velamsund 1:296 har servitutsavtal som belastar Velamsund 1:82 för bland annat detta strandområde.

Planenhetens kommentar: Servitutet är upprättat efter att strandskyddsdragstiftningen infördes. Det innebär att servitutet ger en rättighet mot ägarna till den andra fastigheten men att det även krävs dispens från gällande strandskyddsbestämmelser för att kunna bygga en brygga. För att få dispens från strandskyddet, vare sig det är genom en separat ansökan om strandskyddsdispens eller i samband med upprättandet av en ny detaljplan, krävs särskilda skäl enligt Miljöbalken. Att det finns fundament kvar från en gammal brygga är enligt Miljöbalken inte ett särskilt skäl för att få uppföra en ny brygga på platsen. Planenheten bedömer därför att det inte är möjligt att lägga ut ett WB-område längre västerut. Planförslaget har dock justerats så att befintlig badbrygga kan utökas något i enlighet med Nacka kommuns riktlinjer för bryggor.

34. Ägaren till Velamsund 4:1 vill att prickmarken vid fastighetens södra gräns tas bort. Den väg som gränsar till fastigheten är mycket liten och brant och leder bara till en annan fastighet. Det kan aldrig bli aktuellt med någon utfart från garage eller dylikt på grund av vägens lutning.

Planenhetens kommentar: Vägen söder om fastigheten är en allmän väg som är mycket smal. Det är olämpligt att bygga nära den dels på grund av störningar från passerande fordon, men också med hänsyn till att vägen i framtiden kan behöva breddas. Planenheten bedömer därför inte att det är lämpligt att tillåta bebyggelse närmare vägen än vad planförslaget redovisar.

35. Ägaren till Velamsund 6:1 framför följande synpunkter på planförslaget:

- *Angående kommunens förslag på upphävande av strandskydd:* För området kring sjöstugan och sjöboden har inte strandskyddet hävts trots att detta är att betrakta som hemfridszon och ianspråktagen mark. Även grusvägen är en del av hemfridszonen. Insynen är i stort sett fri och avståndet mellan vattnet från huvudbyggnaden är cirka 30 meter och hela området bör därmed betraktas som hemfridszon. Kommunen har även låtit sätta upp en skylt om att ”Allemansrätten gäller ej vid sidan av markerad väg”, vilket stärker antagandet att övriga delar av tomtens är att betrakta som hemfridszon. Plankartan bör korrigeras då de skäl för upphävande av strandskydd som anges i planbeskrivningen är uppfyllda för aktuellt område.
- *Angående kommunens förslag på mark som inte får bebyggas:* Planförslaget innebär att cirka 35 % av fastigheten beläggs med byggförbud. Det måste finnas väldigt viktiga skäl för en sådan belastning. Fastighetsägaren önskar få reda på dessa skäl. Byggförbuden innehåller inte heller några ventiler och är därmed hårdare än strandskyddsdispensen. Gränsen för byggförbuden verkar inte heller gå med logik utan hoppar fram och tillbaka mellan tomterna på ett godtyckligt sätt. Varför får de som bebyggt sin tomt mycket större byggmöjligheter än de som inte förhastat byggbeslut? Fastighetsägaren önskar att planförslaget kompletteras med en ventil så att det går att ibland få bygglov på prickad

mark till exempel vid mindre tillbyggnad. Fastighetsägaren vill även att prickmarken i omedelbar närhet till sjöstugorna tas bort.

- *Angående förbättrad funktion för promenadstigar i Velamsunds naturområde och minskad belastning på Sommarbo fastigheter:* Fastighetsägaren öger att ha en allmän gångväg över tomtens och är oroad för att belastningen kommer att öka över tiden. Fastighetsägaren föreslår därför två alternativ för nya grusstigar inom Velamsunds naturreservat. Alternativ 1 är en ny grusstig med start cirka 200 meter in i reservatet som följer bergets höjdkurvor för att sen ansluta till skogsvägen mellan Velamsund och Sommarbo. Fördelar med denna sträckning är att Velamsund får ett sammanhållet eget system med gångvägar som går genom områden utan bilar, hus eller trafik. Kommunen kan sälja vägremsan på Velamsund 15:1 och använda pengarna för att bekosta grusstigen. Detta alternativ innebär heller inte några kostnader för markinlösen på Velamsund 6:1. Fastigheterna Velamsund 6:1 och 15:1 slipper en framtidiga belastning av allmänheten som är svår att uppskatta idag. Det andra alternativet som föreslås är att skapa en ny grusstig från den punkt där vägsnutten som går till slalombacken tar slut. Stigen följer höjdkurvorna ner mot stigen vid vattnet. Fördelarna är i princip desamma som med det första alternativet, med skillnaden att man får en snabb och rak väg från Sommarbovägens slut till Velamsund men rundslingan blir kortare än i alternativ 1. För båda alternativen ökar säkerheten för gående då de inte behöver gå längs Tegelövägen. För boende på Fagernäsvägen och Tegelön blir alternativ 1 och 2 något längre, medan det blir kortare eller oförändrat för övriga.
- *Angående försämrade och djupt orättvisa byggregler:* Ett av detaljplanens syfte är att ge större utbyggnadsmöjligheter än idag. För Velamsund 6:1 blir effekten den motsatta och förhindrar alla utbyggnadsmöjligheter. Det är inte rätvist med en övre begränsning av byggrättens storlek utan endast procent av fastighetens storlek bör vara styrande. Det är inte rimligt att en stor fastighet inte får bebyggas mer än betydligt mindre fastigheter. Fastighetens ägare anser att detaljplaneförslaget ska kompletteras så att permanentboende fastighetsägare inte får en försämrad utbyggnadsmöjlighet genom något av följande alternativ:
 - Byggrätten följer fastighetens storlek
 - Byggrätterna i det utställda planförslaget är basen, men samma regler som idag gäller för permanentklassade fastigheter fortsätter att gälla.
 - Byggrätterna i detaljplanen är basen, men permanentklassade fastigheter ges en möjlighet att bygga ut idag existerande huvudbyggnad och övriga byggnader med max till exempel 14 %.
- *Angående K1/A3-märkning av fastigheten:* Fastighetsägaren öger att de ytterligare restriktioner för byggnation som märkningen innebär, speciellt formuleringen ”Eventuell tillbyggnad av huvudbyggnad ska underordnas denna i placering, skala och arkitektoniskt uttryck”. Bestämmelsen begränsar en tidstypisk utveckling av byggnaden. Kulturmärkning borde endast finnas när den verkligen behövs och då vara förknippad med rivningsförbud. Då byggnaden förändrats från ursprungsutförandet och fastigheten inte ligger inom ett område av riksintresse hemställer fastighetsägaren att k₁-beteckningen tas bort. Fastighetsägaren önskar även att bestämmelsen a, tas bort, då denna sannolikt är kopplad till k₁-beteckningen.
- *Angående strandnära byggnationer:* Fastighetsägaren önskar att de strandnära byggnationer (byggnad och brygga) som framgår av officialservitut 01-BOO-656 från 1937 ritas in på plankartan.

Planenhetens kommentar.

- *Angående kommunens förslag på upphävande av strandskydd:* Strandskyddslagstiftningen är en förbudslagstiftning, där särskilda skäl, uppräknade i Miljöbalken, ska vara uppfyllda för att upphävande ska vara möjligt. Planenheten bedömer inte att dessa villkor är uppfyllda för området närmast vattnet, då strandskyddslagstiftningen anger att inom en zon mot vattnet ska strandskyddet behållas. Planenheten har dock bedömt att det är rimligt att häva strandskyddet för befintliga byggnader. I avvägningen mellan fastighetsägarens enskilda intresse av att fritt disponera sin fastighet och det allmänna intresset av att bevaka allmänhetens tillgång till stränder och uppfylla gällande strandskyddslagstiftning bedömer planenheten att det allmänna intresset väger tyngre.
- *Angående kommunens förslag på mark som inte får bebyggas:* De områden som markerats med prickmark är del av en sluttning som bedöms som viktig för områdets landskapsbild och karaktär. Planenheten bedömer därför att det inte är lämpligt att bebygga sluttningen och marken har därför prickmarkerats. Fastigheten har stora områden där byggnation är tillåten. I avvägningen mellan fastighetsägarens enskilda intresse av att fritt disponera sin fastighet och det allmänna intresset av att bevara områdets karaktär med obebyggda sluttningar bedömer planenheten att det allmänna intresset väger tyngre. Enligt Plan- och bygglagen är det inte möjligt att ibland tillåta byggnationer på prickad mark. Den ventil som finns enligt lagstiftningen är att bygglov kan ges för en så kallad liten avvikelse förutsatt att avvikelsen är förenlig med detaljplanens syfte. Bedömningen om en avvikelse från detaljplanen är att betrakta som en liten avgörelse avgörs i samband med ansökan om bygglov.
- *Angående förbättrad funktion för promenadstigar i Velamsunds naturområde och minskad belastning på Sommarbo fastigheter:* Det område som berör den befintliga gångvägen över fastigheten ingår inte i planförslaget. Gångvägen är en entré till Velamsunds naturreservat. Planenheten bedömer inte att fastighetsägarens förslag till nya gångvägar inom Velamsund uppfyller samma syfte som den befintliga gångvägen.
- *Angående försämrade och djupt orättvisa byggregler:* Detaljplanen syftar till att bevara områdets karaktär samtidigt som befintliga bostadsfastigheter ges byggrätter. Idag finns inga garanterade byggrätter i området. Byggrätten motsvarar en normalstor villa med tillhörande komplementbyggnader. Planförslaget innehåller dessutom en bestämmelse om att befintliga byggnader som uppförts i laga ordning innan detaljplanen vann laga kraft ska ses som planenliga. Inom området finns många stora fastigheter. Om byggrätten endast skulle regleras med ett procenttal skulle byggrätten för många fastigheter bli oacceptabelt stor. Fastigheten Velamsund 6:1 har till exempel en landareal på 10550 kvadratmeter. En byggrätt på 8 % i två våningar skulle då ge ett tvåvåningshus med en bottenvåning på 844 kvadratmeter, vilket planenheten inte bedömer är rimligt att befästa i en detaljplan. I avvägningen mellan fastighetsägarens enskilda önskemål om att fritt disponera sin fastighet och det allmänna intresset av att bevara områdets karaktär bedömer planenheten att det allmänna intresset väger tyngre. Planförslagets begränsning av byggrätten ska därför kvarstå.
- *Angående K1/A3-märkning av fastigheten:* Planbestämmelsen k₁ innehåller inte en motsättning mot en tidstypisk utveckling av byggnaden. En tillbyggnad måste dock ske i harmoni med den befintliga byggnadens karaktär. I avvägningen mellan fastighetsägarens enskilda intresse av att fritt disponera sin fastighet och det allmänna intresset av att bevara

områdets kulturvärden även vid en fortsatt bebyggelse bedömer planenheten att det allmänna intresset väger tyngre.

- *Angående strandnära byggnationer:* Byggnaden och bryggan finns inte idag och fastighetens behov av båt- och bryggplats är tillgodosett i planförslaget. För att få dispens från strandskyddet, vare sig det är genom en separat ansökan om strandskyddsdispens eller i samband med upprättandet av en ny detaljplan, krävs särskilda skäl enligt Miljöbalken. Att det långt tidigare legat en byggnad och en brygga på en plats är inte särskilda skäl för att upphäva strandskyddet och ge byggrätt för byggnad/brygga. Planenheten bedömer därför att det inte är möjligt att ge byggrätter för byggnad/brygga i detaljplanen. I avvägningen mellan fastighetsägarens enskilda intresse av att fritt disponera sin fastighet och det allmänna intresset av att bevaka allmänhetens tillgång till stränder och uppfylla gällande strandskyddslagstiftning bedömer planenheten att det allmänna intresset väger tyngre.

Sammanfattning och bemötande av synpunkter inkomna efter utställningstidens utgång

- 36. Sommarbo-Tegelö vägsamfällighetsförening** önskar att planförslaget kompletteras med g-områden för fyra vägtrummor som tar hand om dagvattnet som kommer uppifrån Sommarbo. En av vägtrummorna går över kvartersmark på Velamsund 1:32. Övriga tre går över naturmark på Velamsund 1:32 och 1:1. Texten i genomförandebeskrivningen bör kompletteras avseende g-områden, dels det g-område som redan finns inritat på Velamsund 1:294 och dels de fyra nya g-områden enligt ovan.

Efter utställningen har föreningen även framfört önskemål om att läget för det g-område som finns över fastigheten Velamsund 1:224 ska ändras. Föreningen har även framfört önskemål om att slutet av den södra delen av Fagernäsvägen ska läggas ut som gångväg istället för lokalgata.

Planenhetens kommentar: Plankartan har kompletterats med ett g-område på Velamsund 1:32, även genomförandebeskrivningen har kompletterats. Läget för g-området över Velamsund 1:224 har ändrats. Övriga önskade g-områden ligger inom allmän plats och där krävs inte att g-områden markeras på plankarta.

Området som i planförslaget är utlagt som lokalgata är körbart idag. Planenheten bedömer inte att det är lämpligt att minska lokalgateområdet då det bedöms finnas behov av att kunna köra fordon in till fastigheterna i södra delen av Fagernäsvägen. I avvägningen mellan föreningens önskemål om en kortare lokalgata och de enskilda fastighetsägarnas intresse av att även i fortsättningen kunna angöra sina fastigheter från Fagernäsvägen bedömer planenheten att fastighetsägarnas intresse väger tyngre.

- 37. Ägarna till Velamsund 1:289** tillträdde fastigheten efter utställningstidens slut men önskar ändå lämna sina synpunkter på planförslaget. De önskar att prickmarken på sydöstra delen av fastigheten tas bort för att möjliggöra en carport för två bilar med ett förråd. De önskar i möjligaste mån behålla befintlig klipphäll och har därför markerat ett större område än carporten för att kunna anpassa byggnationen. Att placera en carport längre ner mot vattnet skulle försvåra tillgängligheten då det sluttar ganska kraftigt i denna del. De önskar även att prickmarken tas bort inom ett större område ner mot vattnet, norr om huvudbyggnaden för

att kunna bygga en pool som gör så lite inverkan som möjligt sett från strandpromenaden och farleden. De anser också att det vore trevligt om den allmänning/gångväg som löper längs med deras tomtgräns ner mot farleden kunde avslutas med en enkel brygga tillgänglig för alla som inte har egen brygga.

Planenhetens kommentar: Delar av prickmarken på sydöstra delen av fastigheten har ersatts med plusmark (mark som endast får bebyggas med uthus och garage) för att underlätta en framtida carportplacering.

En helt nedsänkt pool kräver inte bygglov och kan därmed placeras på prickmark. Vanligtvis kräver ett poolbygge dock stödmurar som är bygglovpliktiga. Fastigheten ligger inom ett område som omfattas av riksintresse för kulturmiljövården. I kommunens kulturmiljöprogram, antaget 2011, är området även utpekat som ett område av lokalt intresse för kulturmiljövården. Den del av fastigheten där ägarna önskar att prickmarken ska tas bort är belägen norr om huvudbyggnaden i ett exponerat läge mot farleden. Planenheten bedömer att det inte är lämpligt att ta bort prickmarken på denna del av fastigheten med hänsyn till områdets landskapsbild och gällande riksintresse. Prickmarkeringen överensstämmer med den prickmarkering som finns i nu gällande detaljplan. I avvägningen mellan fastighetsägarens önskemål om att fritt kunna disponera sin fastighet och det allmänna intresset av att tillgodose riksintresset i området bedömer planenheten att det allmänna intresset väger tyngre.

Då planområdet föreslås ha enskilt huvudmannaskap skulle ansvaret för en allmän badbygga falla på Vikingshills samfällighetsförening. Föreningen har inte framfört några önskemål om en brygga och planenheten bedömer därför att det inte är lämpligt att i detaljplanen lägga ut en yta för brygga.

38. Velamsund 1:244, synpunkt inkommen i mars 2012: Via ett arkitektkontor har en fråga inkommit om fastigheten är möjlig att stycka av. Men tanke på fastighetens storlek, 3242 kvadratmeter, och möjliga utfarter bör en styckning kunna medges.

Planenhetens kommentar: Syftet med detaljplanen är att bevara områdets karaktär samtidigt som befintliga bostadsfastigheter får byggrätter. En viktig del av områdets karaktär är de stora tomtstorlekarna som gör att växtheten domineras över den bebyggda miljön. Velamsund 1:244 är 3242 kvadratmeter och övriga fastigheter i kvarteret är mellan cirka 2500 kvadratmeter och drygt 3000 kvadratmeter stora. En styckning av fastigheten skulle medföra att både den nybildade tomten och ursprungsfastigheten skulle avvika i storlek samt medge en tätare bebyggelse än vad som generellt kommer att vara tillåtet i planområdet. Befintlig huvudbyggnads placering innebär även att den ena nybildade tomten skulle bli betydligt mindre än den andra fastigheten. I avvägningen mellan det allmänna intresset av att bevara områdets karaktär och den enskilda fastighetsägarens önskemål om avstyckning bedöms det allmänna intresset väga tyngre.

39. Velamsund 1:69, 1:70 och 22:1, synpunkt inkommen i september 2012: Fastighetsägaren framför synpunkter som i stort överrensstämmer med synpunkter som lämnades under samrådet.

- Planförslaget anger att de tre fastigheterna endast ska räknas som en byggbar fastighet. Samtliga fastigheter är bebyggda och därmed borde planen ge rätt till tre byggbara fastigheter, jämför till exempel den lilla fastigheten Velamsund 1:65 som hör ihop med Velamsund 1:306.
- Prickmarkeringen i slutningen är dragen onödigt högt upp på mark som är stabil och där bebyggelse inte skulle medföra någon försämring av estetiska och byggnäckniska skäl. Jämför i gränsen med Velamsund 1:65 där prickmarkeringen tar ett omotiverat skutt.
- Planförslaget medger en betydligt mindre brygga än nuvarande brygga som är byggd i samråd med Nacka kommun. Därför är det märkligt att ytan för bryggan nu plötsligt ska minskas, vilket kommer att innebära att de inte kan lägga till med båtar på grund av vattendjupet. Bryggan ligger även nära ”båtklubbsbryggan” som sträcker sig långt ut i vattnet.

Planenhetens kommentar:

- Fastigheten ligger inom ett område som omfattas av riksintresse för kulturmiljövården. I kommunens kulturmiljöprogram, antaget 2011, är området även utpekat som ett område av lokalt intresse för kulturmiljövården. Detaljplanen syftar till att bevara områdets karaktär samtidigt som befintliga bostadsfastigheter ges en byggrätt. Enligt detaljplaneförslaget finns en gemensam byggrätt för Velamsund 1:69, 1:70 och 22:1. Orsaken till detta är att dessa tre fastigheter tillsammans har bedömts utgöra en bostadstomt. Bedömningen grundar sig på att vid bildandet av dessa fastigheter var inte avsikten att de skulle fungera som självständiga bostadsfastigheter utan att de gemensamt skulle utgöra en bostadstomt. Fastigheterna används även idag som en bostadstomt. Planenheten bedömer att de tre olika fastigheterna inte rymmer tre enskilt fungerande bostadstomter med hänsyn till detaljplanens bestämmelser om byggnaders avstånd till tomtgräns och områden som inte får bebyggas. De tre fastigheterna har därför fått en gemensam byggrätt. Fastigheten Velamsund 1:65 har getts en egen byggrätt eftersom den är bildad som en självständig bostadsfastighet även om den idag har samma ägare som Velamsund 1:306. Om detaljplanen skulle ge en byggrätt till respektive fastighet skulle detta medföra en tätare bebyggelse än vad som i övrigt kommer att vara tillåtet i området. Planenheten bedömer att en styckning som medför ett förändrat bebyggelsemönster med minskad vegetation mellan bebyggelsen påverkar riksintresset och kulturmiljön negativt. I avvägningen mellan fastighetsägarens enskilda intresse av att få en byggrätt för varje fastighet och det allmänna intresset av att bevara områdets karaktär där vegetationen domineras över bebyggelsen samt värla befintlig kultmiljö och riksintressen bedömer planenheten att det allmänna intresset väger tyngre.
- Prickmarkeringen har minskats något i anslutning till Velamsund 1:65. I övrigt bedöms det som lämpligt att prickmarken ligger kvar då marken ligger lågt i förhållande till vattnet och det inte bedöms lämpligt med bebyggelse här med hänsyn till kommande klimatförändringar.
- I detaljplanen har vissa områden markerats med beteckningen WB (brygga för intilliggande fastighet). Inom dessa områden föreslås strandskyddet upphävas, vilket innebär att det inte längre krävs strandskyddsdispens för att uppföra en brygga inom dessa områden. Storleken på WB-områdena är satta i överensstämmelse med kommunens riktlinjer för enskilda bryggor. Planenheten bedömer inte att det är lämpligt att utöka WB-området till att omfatta hela den befintliga bryggan då detta inte överensstämmer med kommunens riktlinjer. Befintliga

bryggor som tillkommit i laga ordning med strandskyddsdispens påverkas dock inte av detaljplanens bestämmelser om WB-områden utan får ligga kvar. Om fastighetsägaren vill göra åtgärder som kräver strandskyddsdispens utanför WB-betecknat område är det möjligt att söka dispens hos kommunens miljöenhet som då prövar den specifika frågan mot gällande strandskyddsdragstiftning.

40. Velamsund 1:77, synpunkt inkommen i september 2012: Fastighetsägarna har inkommit med en fråga om fastigheten är möjlig att stycka. De anser att en delning är möjlig utan negativ påverkan på områdets karaktär:

- Sommarhuset ligger inte nära de kulturhistoriskt viktiga byggnader som finns på Vikingshill.
- Tomten är stor och nedre halvan är obebyggd och används sällan. På denna del av tomten skulle ett hus kunna placeras med bra avstånd till grannar och befintligt sommarhus.
- Sommarhuset ligger omgivet av andra sommarhus som i flera fall byggs om till permanentus. Ett nytt hus skulle inte se avvikande ut eftersom bebyggelsen redan är varierad.
- Ett nytt hus skulle inte påverka grannarnas utsikt mot sjösidan och inte heller påverka vyn från sjösidan mot land.
- Tomten ligger i slutet av Brynjevägen med lite trafik.
- Både nedre och övre delen av tomtens ansluter naturligt till Brynjevägen.

Planenhetens kommentar. Fastigheten ligger inom ett område som omfattas av riksintresse för kulturmiljövården. I kommunens kulturmiljöprogram, antaget 2011, är området även utpekat som ett område av lokalt intresse för kulturmiljövården. Detaljplanen syftar till att bevara områdets karaktär samtidigt som befintliga bostadsfastigheter ges större byggrätter. En viktig del av områdets karaktär är att vegetationen på tomterna domineras över bebyggelsen. För att befintlig huvudbyggnad ska uppfylla detaljplanens krav på avstånd till tomtgräns kommer den nya tomtdelen bli mindre än övriga fastigheter i kvarteret. Detta medför en tätare bebyggelse än vad som i övrigt kommer att vara tillåtet i området. Planenheten bedömer att en styckning som medför ett förändrat bebyggelsemönster med minskad vegetation mellan bebyggelsen påverkar riksintresset och kulturmiljön negativt. I avvägningen mellan fastighetsägarens enskilda intresse av att stycka fastigheten och det allmänna intresset av att bevara områdets karaktär där vegetationen domineras över bebyggelsen samt värla befintlig kultmiljö och riksintressen bedömer planenheten att det allmänna intresset väger tyngre.

41. Velamsund 23:1, synpunkt inkommen i juni 2014: Fastighetsägaren välkomnar utbyggnaden av vatten och avlopp men framför synpunkter på att med nuvarande områdesbestämmelser finns ingen begränsning för permanentus utan prövning sker i det enskilda ärendet. Samma förhållande gäller även för komplementbyggnader. Det nya planförslaget medför därmed en begränsning genom minskade byggrätter i förhållande till övriga fritidshusfastigheter som får en utökad byggrätt vilket är svårt att acceptera enligt den kommunala likställighetsprincipen.

Fastighetsägaren hemställer att planen anpassas till gällande byggrätter i överensstämmelser med dagens beviljade bygglov och ger fastighetsägaren rätt att behålla de bygglov som idag finns. Fastighetsägaren vill även att prickmarken tas bort runt befintliga hus samt att det godkända bygglovet anseende brygganläggningen ska läggas ut som WB-område.

Planenhetens kommentar. I dagsläget finns inga garanterade byggrätter, varken för permanentklassade bostäder eller fritidshusen. Detaljplanen ger byggrätter som medför att det blir förutsägar hur en bygglovssökan kommer att behandlas. Detaljplanen innehåller även en bestämmelse om att byggnader som tillkommit i laga ordning innan detaljplanen vann laga kraft och som inte överensstämmer med planbestämmelserna skall anses vara planenliga. För att tydliggöra att en sådan byggnad i händelse av till exempel brand får återuppföras har bestämmelsen förtydligats med meningen ”Sådan byggnad får återuppföras”.

På fastigheten är marken närmast stranden prickmarkerad (mark som inte får bebyggas). Befintliga komplementbyggnader har dock markerats med plusmark (mark som endast får bebyggas med uthus och garage). Planenheten anser inte att det är lämpligt med mer bebyggelse närmast vattnet, med hänsyn till gällande strandskyddsdragstiftning och områdets landskapsbild. Planenheten bedömer därför att prickmarken i anslutning till befintliga byggnader ska vara kvar.

I detaljplanen har vissa områden markerats med beteckningen WB (brygga för intilliggande fastighet). Inom dessa områden föreslås strandskyddet upphåvas, vilket innebär att det inte längre krävs strandskyddsdispens för att uppföra en brygga inom dessa områden. Storleken på WB-områdena är satta i överensstämmelse med kommunens riktlinjer för enskilda bryggor.

Planenheten bedömer inte att det är lämpligt att utöka WB-området till att omfatta hela den befintliga bryggan då detta inte överensstämmer med kommunens riktlinjer. Befintliga bryggor som tillkommit i laga ordning med strandskyddsdispens påverkas dock inte av detaljplanens bestämmelser om WB-områdena utan får ligga kvar. Om fastighetsägaren vill göra åtgärder som kräver strandskyddsdispens utanför WB-betecknat område är det möjligt att söka dispens hos kommunens miljöenhet som då prövar den specifika frågan mot gällande strandskyddsdragstiftning.

Sammanfattning och bemötande av synpunkter inkomna under underrättelsetiden

42. **Länsstyrelsen** har inga synpunkter på de revideringar som gjorts efter utställningen.

43. **Ägarna till Velamsund 1:271** anser inte att någon vändplats behövs eftersom vägföreningen avser att anlägga en T-vändplan cirka 150 meter tidigare för att underlätta för lastbilar att vända. Det är endast en fastighet som har synpunkter på att en vändplan saknas och de kan ordna vändmöjligheter på sin egen tomt.

En vändplats berör även grannfastighet mitt emot Velamsund 1:271 eftersom vändplatsen ligger endast ett fåtal meter från deras sovrum.

Vägföreningen kan sätta upp en skylt om att vändplan saknas och det finns vändmöjligheter vid Almdalsvägen 8 om man skulle åkt förbi T-vändplanen. Det är inte heller fråga om någon överdriven trafik på denna lilla snutt av Almdalsvägen, möjligtvis några fåtal fordon om året.

Planenhetens kommentar. Den aktuella ytan för vändplatsen ingår redan idag i den gemensamhetsanläggning som Vikingshills säfällighetsförening förvaltar. Då detaljplaneförslaget medför utökade byggrätter för befintliga bostadsfastigheter bedömer planenheten att det är lämpligt att en vändplats, som dessutom redan omfattas av den befintliga

gemensamhetsanläggning, finns vid slutet av Almdalsvägen för framtida behov av en vändmöjlighet. I avvägningen mellan fastighetsägarens enskilda intresse av att fritt disponera sin fastighet och det allmänna intresset av en vändplats bedömer planenheten att det allmänna intresset väger tyngre och ytan för vändplats ska därför finnas kvar.

- 44. Ägarna till Velamsund 1:289** ställer sig bakom revideringen av området på Velamsund 1:61 så att området för allmän plats går runt torrbassängen istället för rakt över. De anser även att det är viktigt att den lilla sandstranden – och vattnet – bortom den torrlagda hamnbassängen sett från passagen vid den så kallade ”naturtrappan” tydligt utpekas som allmän plats så att alla som vill bada eller vistas på stranden kan göra det. Den allmänna platsen ska upplevas som tillgänglig utan grindar eller annat som hindrar passage.

Planenhetens kommentar. Området närmast vattnet på västra sidan av den torrlagda hamnbassängen är utlagt som allmän plats i planförslaget. Vattenområdet är utlagt som ”vattenområde”. Möjligheterna att bada på annans vatten regleras inte genom detaljplanens bestämmelser. I och med att området läggs ut som allmän plats får Vikingshills samfällighetsförening ansvar för området och det blir då upp till föreningen att vidta de åtgärder som de anser är nödvändiga för att området ska bli tillgängligt för allmänheten.

- 45. Ägarna till Velamsund 1:306** ser inget behov av att området för allmän plats utökas för att möjliggöra en vändplats i slutet av Almdalsvägen. Områdets samfällighetsförening avser att utföra en vändplats på ett annat ställe utefter Almdalsvägen. Fastighetsägaren vill därför att planförslaget, så som det såg vid utställningen, kvarstår i detta avseende.

Planenhetens kommentar. Se planenhetens kommentar till Velamsund 1:271 på sida 32-33.

- 46. Ägarna till Velamsund 1:307** anser att det är mycket olämpligt med en föreningsbrygga i det föreslagna läget. En brygga inbjuder till att lägga till med båt. Förtöjda båtars ankare/boj skulle hamna i farleden in och ut från Maren och tvinga de båtar som ska in till småbåtshamnen i Maren att hålla mer sydligt i inloppet, vilket inte är möjligt eftersom det ligger en outmärkt sten där. En förtöjd båt vrids även av vinden ut i inloppet till Maren eller in mot fastighetsägarnas anläggningsplats.

En brygga inbjuder även till bad och med tanke på hur tät båttrafiken är sommartid och vilka hastigheter som hålls vid in- och utfart till Maren är risken för olyckor överhängande.

Allmänningen fungerar idag som plats att fiska vid och att vistas nära vattnet vid. Den befintliga av- och påstigningsrampen som finns skulle behöva renoveras och skulle även fortsättningsvis fylla en lämplig funktion för på- och avstigning men inte som förtöjningsplats.

Planenhetens kommentar. WV-området bekräftar den befintliga bryggan, inte en ny brygga. Huvudsyftet med att befästa den befintliga bryggan i detaljplanen är att ge allmänheten tillgång och närhet till vattnet, inte att möjliggöra förtöjning eller badplats. Ett arrendeavtal ska tecknas

mellan Nacka kommun och Vikingshills samfällighetsförening. I avtalet kan lämplig användning av bryggan regleras. I avvägningen mellan det allmänta intresset att ge allmänheten tillgång till vattenområdet och intilliggande fastighetens önskemål om att bryggan inte ska befästas bedömer planenheten att det allmänta intresset väger tyngre.

- 47. Ägarna till Velamsund 23:1** anser att det är anmärkningsvärt att en tidigare borttagen föreningsbrygga befäst i detaljplanen när delar av övriga bryggor med betydligt bättre lägen förminskas eller tas bort i planförslaget. Fastighetsägaren anser att ändringen visar att kommunen öppnar för revideringar av planförslaget och anser att detaljplanen därför ska ändras för den lovliga bryggan på fastigheten Velamsund 23:1.

Fastighetsägaren motsätter sig förslaget till föreningsbrygga då det under sommaren pågår en omfattande båttrafik i Maren. Den befintliga bryggan används redan idag för sjösättning av vattenskotrar som förutom att störa näroende även utgör en risk för personer som simmar i viken. Fågellivet i viken är rikt och många fågelungar blir skrämda och störs av den vilda framfarten. Vidare läggs stora båtar vid bryggan under längre perioder vilket hindrar allmänheten från att få tillgång till bryggan. Fastighetsägaren har inte heller sett någon bada eller sola vid bryggan under den långa tid hon bott vid viken.

Planenhetens kommentar: Skälet för att inte hela bryggan på Velamsund 23:1 betecknats med WB är inte att kommunen är negativ till att göra förändringar av planförslaget utan att ett så stort bryggområde inte överensstämmer med kommunens riktlinjer för enskilda bryggor, se även planenhetens kommentar på sida 31-32 till skrivelsen från Velamsund 23:1 inkommen i juni 2014. I kommunens riktlinjer för bryggor anges att föreningsbryggor ska prioriteras framför enskilda bryggor. Det område som markerats som föreningsbrygga är dessutom mindre än de riktlinjer som finns för enskilda bryggor. Planenheten bedömer därför att det faktum att ett område för en föreningsbrygga lagts till i detaljplanen inte är skäl för att ändra bryggområdet inom Velamsund 23:1.

Angående att den befintliga bryggan vid Marens inlopp befästs i detaljplanen se planenhetens kommentar till Velamsund 1:307 på sida 33-34.

- 48. Vikingshills samfällighetsförening** ser inget behov av att området för allmän plats utökas för att möjliggöra en vändplats i slutet av Almdalsvägen. Föreningen avser att utföra en vändplats cirka 200 meter tidigare utefter Almdalsvägen som tillgodosar behovet av vändmöjlighet för nyttotrafik. Det finns inget reellt behov av vändplats för allmänheten i slutet av Almdalsvägen och eventuellt kan en vägskylt med texten ”vändplan saknas” sättas upp. Föreningen vill därför att planförslaget så som det såg vid utställningen kvarstår i detta avseende.

Planenhetens kommentar: Se planenhetens kommentar till Velamsund 1:271 på sida 32-33.

Sammanfattning och bemötande av synpunkter inkomna efter underrättelsetidens slut

49. Ägarna till Velamsund 1:31 instämmer till fullo med de synpunkter som lämnats in av ägarna till Velamsund 1:307. De intygar att grundet ligger där ägarna till Velamsund 1:307 beskriver att det ligger. De anser att om båtar förtöjs vid den nuvarande bryggan skulle antalet grundstötningar mångdubblas, då de båtar som har platser inne i Maren skulle tvingas upp mot och över grundet. Den nuvarande bryggan, som mer är att betrakta som en ramp, kan och kommer att repareras av vägföreningen så att den kan fungera för av- och påstigning men inte för förtöjning. Att platsen av säkerhetsskäl är olämplig för bad, i synnerhet för barn, anser de är helt uppenbart.

Planenhetens kommentar: Se planenhetens kommentar till Velamsund 1:307 på sida 33-34.

Komplettering av samrådsredogörelsen

50. Ägarna till Velamsund 1:309 framförde under samrådstiden önskemål om att få stycka sin fastighet och bilda en fastighet på vardera sidan av Almallén. Fastigheten har idag en areal av cirka 10 200 kvadratmeter och det vore logiskt att dela fastigheten på var sida av Almallén.

Planenhetens kommentar: Fastigheten ligger inom ett område som omfattas av riksintresse för kulturmiljövården. Fastigheten är idag obebyggd och är en del av det öppna landskapet kring den lindallé som utgör entrén till Rörsundaön. Dessa öppna områden är en viktig del av landskapsbilden och vittnar om områdets tidigare användning. Fastigheten är bildad som en bostadsfastighet och har därför fått en byggrätt i detaljplaneförslaget. I framtiden kommer alltså fastigheten troligtvis att bebyggas med en ny huvudbyggnad med tillhörande komplementbyggnader. Om planförslaget skulle tillåta en avstyckning av fastigheten skulle ytterligare en huvudbyggnad med tillhörande komplementbyggnader kunna uppföras. Detaljplanen syftar till att bevara områdets karaktär samtidigt som befintliga bostadsfastigheter ges byggrätter. Viktiga delar av områdets karaktär är att vegetationen på tomterna domineras över bebyggelsen och att de delar av området som vittnar om områdets kulturhistoria bevaras. Planenheten bedömer att en förtätning med ytterligare en huvudbyggnad med tillhörande komplementbyggnader skulle medföra att den historiska avläsbarhet som idag finns skulle minska avsevärt och att riksintresset för kulturmiljön därmed skulle påverkas negativt samt att den dominans som idag finns av vegetationen skulle bytas mot en betydligt mer bebyggd miljö. I avvägningen mellan fastighetsägarens enskilda intresse av att stycka fastigheten och det allmänna intresset av att bevara områdets karaktär med gles bebyggelse som domineras av vegetation samt värna befintlig kultmiljö och riksintresse bedömer planenheten att det allmänna intresset väger tyngre.

51. Sommarbo tomtägarförening framförde under samrådstiden nedanstående önskemål:

- Föreningen motsätter sig starkt att fastigheten i hörnet Tegelövägen/Fagernäsvägen klassas som ”park/lek”. Lekplats är olämpligt eftersom området gränsar till en större parkering och att en väg måste korsas för att nå badplatsen. Fastigheten bör klassas som småhusenhet enligt Skatteverkets nuvarande klassning.

- Föreningen motsätter sig starkt att fastigheten Velamsund 1:28 är ändrad från industrifastighet till park med kulturlämning. Kulturlämningen är inte preciserad hur den ska underhållas och vem som bekostar ett eventuellt underhåll.

Planenhetens kommentar:

- Ytan i hörnet Tegelövägen-Fagernäsvägen är en del av Velamsund 1:32 som även omfattar delar av vägnätet i området. Velamsund 1:32 är inte bildad som en bostadsfastighet. Ytan bedöms inte olämplig som park och beteckningen ”lek” innebär att det finns möjlighet (men inget krav) att iordningställa en lekplats om huvudmannen så önskar. Skatteverkets klassning är inte en grund för detaljplanläggningen. Planenheten bedömer att ytan är betydelsefullt som naturområde och bidrar till områdets karaktär med lummiga vegetationspartier. I avvägningen mellan fastighetsägarens önskemål om att ytan ska klassas som bostadsändamål och det allmänna intresset av säkerställa områden för rekreation bedömer planenheten att det allmänna intresset väger tyngre.
- Fastigheten Velamsund 1:28 omfattar delar av angränsande vägar samt ett naturområde. Ytan som i planförslaget är utlagd som park är inte bildad som en separat industrifastighet. Planenheten bedömer inte att det är lämpligt att lägga ut något annat användningsområde för naturområdet. Beteckningen ”kulturlämning” är en information om det kulturvärde som finns på platsen. Beteckningen innebär inga förpliktelser för huvudmannen. I avvägningen mellan fastighetsägarens önskemål om att området ska läggas ut som industrifastighet och det allmänna intresset av att säkerställa områden för rekreation bedömer planenheten att det allmänna intresset väger tyngre.

Planenheten

Andreas Totschnig
Planchef

Therese Sjöberg
Planarkitekt

PLANBESKRIVNING

Detaljplan för Vikingshill och Sommarbo, del av Velamsund (område C), Boo, Nacka kommun

Upprättad på planenheten i april 2011, reviderad i juni 2014

HANDLINGAR

Detaljplanefterslaget omfattar:

- Detaljplanekarta med planbestämmelser
- Denna planbeskrivning
- Genomförandebeskrivning
- Miljöredovisning
- Kulturhistorisk beskrivning
- Fastighetsförteckning

PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG

Syftet med planförslaget är att möjliggöra en förbättring av de sanitära förhållandena i området genom en utbyggnad av kommunalt vatten och spillvatten¹ samt ge större byggrätter till befintliga bostadsfastigheter. Områdets karaktär och rådande bebyggelsemönster ska bevaras och befintlig fastighetsindelning ska behållas.

Kvalitaterna i områdets landskapsbild och bebyggelsemiljö ska så långt som möjligt tillvaratas när tomter för fritidshus omvandlas till tomter för en permanent bebyggelse. Den tillkommande bebyggelsen ska anpassas till terrängförutsättningarna på fastigheten, till befintlig vegetation och till landskapsbild och kulturmiljö. Husens placering på tomterna, det slingrande vägnätet, terrängformationerna och vegetationen är viktiga beståndsdelar i områdets karaktär. Husen är ofta indragna på tomterna och på de flesta tomter domineras vegetationen över bebyggelsen.

Planarbetet syftar även till att införa skydds- och hänsynsbestämmelser för de delar av planområdet som omfattas av riksintresse för kulturmiljövården.

¹ Spillvatten är det avloppsvatten som kommer från hushållets toalett, dusch, tvätt och disk.

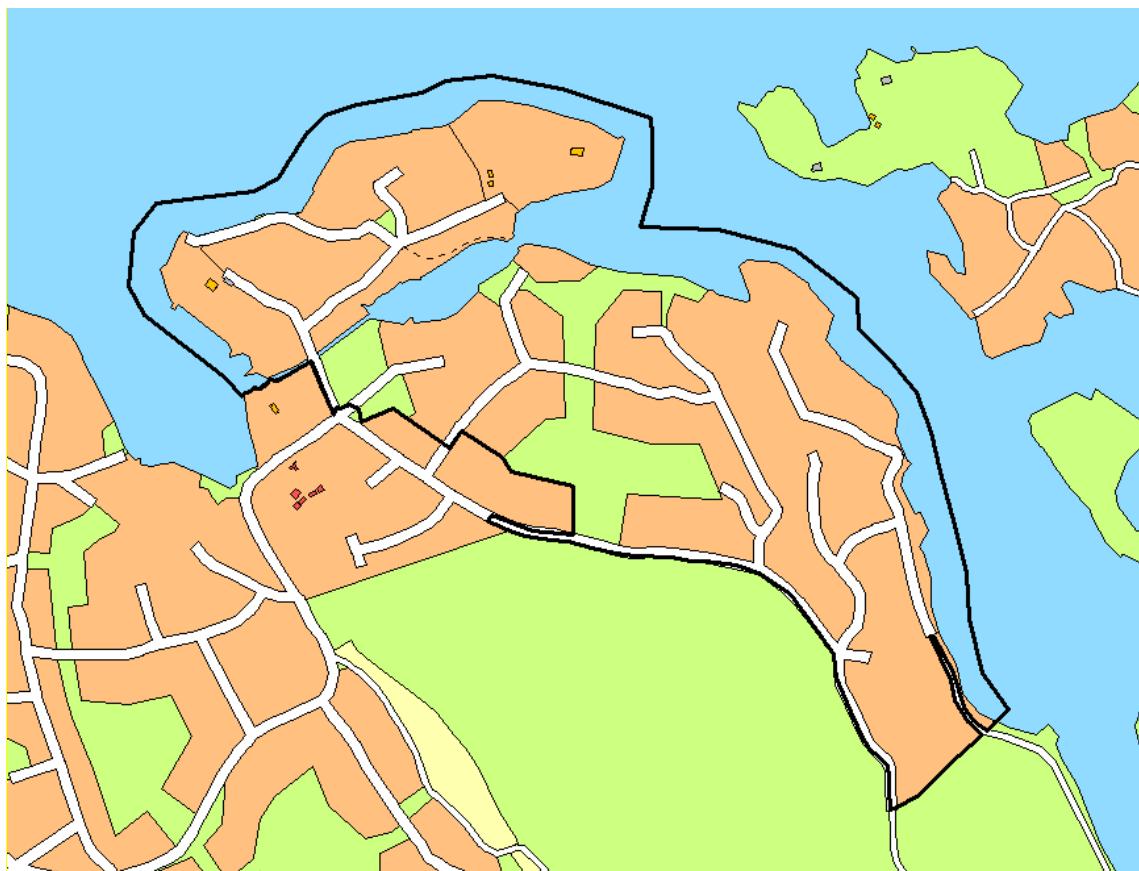
BEHOVSBEDÖMNING

Planenheten i Nacka kommun gör bedömningen att planens genomförande inte innebär någon betydande miljöpåverkan. En miljökonsekvensbeskrivning enligt miljöbalken behöver därför inte upprättas för planen.

PLANDATA

Läge

Planområdet är beläget i norra Boo och avgränsas i norr och öster av Höggarnsfjärden och Velamsundsviken, i väster av Rörsundsviken samt i söder av naturreservatet Velamsund. Totalt omfattar planområdet cirka 120 bostadsfastigheter.

Areal

Planområdets totala areal är ca 76 hektar, varav ca 18 hektar utgörs av vattenområde. Vattenområdena, dvs. en del av Höggarnsfjärden och Velamsundsviken ingår i planområdet.

Markägoförhållanden

Merparten av fastigheterna i planområdet är privatägda. Allmän plats (vägar och naturmark) ägs främst av tomtägareföreningar och Nacka kommun men även av privatpersoner.

INTRESSEN ENLIGT KAP. 12 PBL

Riksintressen enligt 3 och 4 kap Miljöbalken

Delar av planområdet omfattas av riksintresse för kulturmiljövården. Höggarnsfjärden omfattas även av riksintresse för farled, det vill säga inseglingsled till Stockholm.

Enligt riksintresset för kulturmiljövården ligger värdet bland annat i de i huvudsak obebyggda bergsslutningarna, den otillgängliga karaktären och i äldre sommarvillor så kallade "grosshandlarvillor". Dessa sommarvillor har ofta en rik lövsågeridekor och är ofta belägna vid vattenbrynet nedanför ett brant berg eller högt uppe på bergskanten. Förändringar av befintlig bebyggelse ska ske med varsamhet och respekt för varje tids arkitektoniska yttryck.

Riksintressena ska inte utgöra hinder för utvecklingen av befintliga tätorter eller det lokala näringslivet.

Då planförslaget inte medför någon förtätning samt då särskilda bestämmelser införs för att säkerställa de särskilt värdefulla kulturmiljöerna i området bedöms planförslaget inte påverka rikintresset för kulturmiljön negativt.

Mellankommunala intressen

Planförslaget bedöms inte vara av mellankommunalt intresse.

Miljökvalitetsnorm enligt 5 kap Miljöbalken

Miljökvalitetsnormerna (MKN) är bindande nationella föreskrifter. En MKN anger de föreningsnivåer som människor och miljö kan belastas för utan olägenheter av betydelse. En plan får inte medverka till att en MKN överskrids. De mest betydelsefulla MKN med avseende på luft för denna plan är bensen, kvävedioxid och partiklar (PM10). Planförslaget innebär inte att någon nu gällande miljökvalitetsnorm för luft överskrids.

Området avrinner till Askrikefjärdens vattenförekomst. Askrikefjärden är ett övergångsvatten. Enligt miljökvalitetsnormerna får vattenkvaliteten inte försämras, utan vattnet ska förbättras till god status till år 2021. En detaljplan får inte innebära att vattenkvaliteten i vattenförekomsten ändras till en sämre klass.

Askrikefjärdens ekologiska status är otillfredsställande bl.a. på grund av övergödning. Miljökvalitetsnormen "god ekologisk status" ska vara uppnådd 2021 i Askrikefjärden. Den kemiska statusen för Askrikefjärden är att den inte uppnår kemiskt god ytvattenstatus. Orsaken är den höga kvicksilverhalten. Halterna av kvicksilver och kvicksilverföreningar i vattenförekomsten bör inte öka till den 22 december 2015, i förhållande till halten år 2009. Med undantag av kvicksilver bedöms statusen som god kemisk ytvattenstatus. Då den kemiska miljökvalitetsnormen är uppnådd idag, får planen inte medföra att vattenkvaliteten försämras.

Detaljplaneförslaget innebär en minskad belastning på grund- och ytvatten genom införande av kommunalt vatten och spillvatten. Detta ökar förutsättningarna för att Askrikefjärdens vattenförekomst på sikt får en bättre ekologisk och kemisk status.

Hälsa och säkerhet

Planförslaget bedöms inte medföra försämrade förhållanden vad avser hälsa och säkerhet inom eller i anslutning till området.

GÄLLANDE PLANER OCH TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

Översiktig planering

I kommunens *översiksplan 2002* är planområdet utlagt som bebyggelseområde med enbostadshus. De områden som inte har utbyggt VA-nät föreslås permanentas i takt med att VA-försörjningen byggs ut. I juni 2012 antog Nacka kommun en ny översiksplan. I den nya översiksplanen är planområdet utlagt som gles blandad bebyggelse.

Detaljplanen överensstämmer med både den nya och den gamla översiksplanen.

Strandskydd

Strandskydd gäller 100 meter från strandlinjen på land och i vattnet.

Detaljplaner, områdesbestämmelser och förordnanden

För området gäller områdesbestämmelser, OB 3 som vann laga kraft i november 1992 samt OB 16 som vann laga kraft i juni 2002. Bestämmelserna innebär att fritidshus i en våning får uppta en byggnadsarea på högst 75 kvm samt att fritidshus i en våning med loft får uppta en byggnadsarea på högst 60 kvm. Sammanlagd byggnadsarea för uthus får vara högst 30 kvm. Minsta tomtstorlek för fritidshus är 4000 kvm. Tillstånd krävs för nya enskilda brunnar. I de områden som utgör en från kulturhistorisk synpunkt värdefull miljö gäller utökad lovplikt för bland annat rivning, byte av fasad-/takmaterial, schaktning, fyllning och trädfällning. För övriga delar av området har den generella bygglovsplikten minskats. I planområdet finns ca 30 permanentklassificerade bostäder som inte omfattas av bestämmelserna om byggnadsarea och fastighetsstorlek. För fyra fastigheter på Rörsundaön gäller detaljplan, dp 108, som medger bebyggelse för permanentboende.

Kulturminnesvårdsprogram, inventeringar

Delar av planområdet ingår i Nacka kommuns kulturminnesvårdsprogram *Kulturhistoriska miljöer (1987)*. År 2011 antog Nacka kommun ett nytt kulturmiljöprogram som anger att vissa områden är av lokalt intresse för kulturmiljövården. Se vidare rubriken ”Kulturmiljö och landskapsbild”

Inför detaljplanearbetet har Nacka kommun i mars 2010 genomfört en inventering av områdets mest värdefulla byggnader. Resultatet redovisas i rapporten ”*Kulturvärden i ”område C”, Vikingshill, Saltsjö-Boo.*”

Kommunala beslut

Kommunstyrelsen beslutade den 18 augusti 2008, § 145, att de så kallade förnyelseområdena i Boo ska delas in i två planeringskategorier, dels långsiktig planering med kommunalt huvudmannaskap för allmän plats och dels mer kortsiktig planering med enskilt huvudmannaskap för allmän plats. Detaljplanen för Vikingshill och Sommarbo ingår i kategorin mer kortsiktig planering. I denna kategori föreslås större byggrätter för befintliga bostadsfastigheter och en utbyggnad av kommunalt vatten och spillvatten. Huvudmannaskapet för allmänna platser föreslås vara enskilt, dvs. att områdets föreningar ansvarar för utbyggnad och drift av vägar, naturmark, lekplatser och dylikt. Föreningarna ansvarar även för dagvattenhanteringen inom allmän plats.

Områdenas karaktär och rådande bebyggelsemönster ska bevaras och befintlig fastighetsindelningen i dessa områden föreslås behållas. Planarbetet omfattar inte några vägbreddning/vändplaner om inte dessa åtgärder har initierats av berörd vägförening. Planarbetet omfattar inte någon prövning av kommunal service (t ex förskolor). Planarbetet för Vikingshill och Sommarbo omfattar dock bestämmelser för hänsyn till kultur- och landskapsintressen som en följd av att området omfattas av riksintresse för kulturmiljövården samt farled.

Kommunstyrelsen beslutade den 29 mars 2010, § 52 att arbetet med detaljplanen skulle påbörjas. Detaljplanen är därmed upprättad enligt den äldre plan- och bygglagen ÄPBL (SFS 1987:10). Planförslaget överensstämmer med gällande översiktsplan och utgångspunkter för planeringen finns i Planeringsstrategin för Boo samt i den nya arbetsmodellen för förnyelseplaneringen i Boo. Ett program har därmed inte bedömts nödvändigt att upprätta.

PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

Historik och områdets nuvarande användning

Planområdet, som omfattar cirka 120 bostadsfastigheter, är ett tidigare fritidshusområde utan kommunalt vatten och avlopp. Området tillhörde ursprungligen Velamsunds gård och blev på 1860-talet attraktivt för sommarvillebebyggelse för Stockholms borgerskap. De första villorna byggdes på Rörsundaön som med sin längsgående åsrygg erbjöd tomter med fritt läge och vidsträckt sjöutsikt. Under 1800-talets slut ökade antalet avstyckningar för sommarbebyggelse närmast kusten allt mer. På 1930-talet blev tallskogspartierna på höjdryggarna söder om Rörsundaön attraktiva för fritidstomter med i många fall ganska små och enkla fritidshus. Under senare tid har området alltmer övergått från att vara ett fritidsområde till ett område för permanentboende.

Mark och vegetation

Terrängförhållanden och vegetation

Hela norra Boo utgör en del av en förkastningsbrant som sträcker sig från Stockholms innerstad och vidare österut. Från Höggarnsfjärden möter de höga höjderna vattnet i branta bergsstränder. Vissa flackare strandpartier finns i de naturliga vikarna. På såväl privat som allmän mark finns praktfulla solitära exemplar av ek och tall. En del tomter i

området består dels av en mer anlagd trädgårdsdel och dels en naturmarksdel, på andra domineras naturmarken. På flera ställen är vegetationen sparad utmed vägarna vilket ger ett grönt vägrum med naturkaraktär.

Inom området finns flera stora gamla sommarvillor med tillhörande trädgårdar. Många av dessa trädgårdar är utformade som parker med både stora ädellövträd och exotiska arter av buskar och träd. Vissa arter har spridit sig ut i naturmarken, bland annat avenbok och ädelgran.

Utmed Almdalsvägen växer en lindallé. Lindarna är hamlade och har därmed små kronor, men träden är i relativt dålig kondition. Hamlingen har sannolikt bidragit till skadorna. Några av träden har så stora skador att de bör tas bort och ersättas eftersom de på sikt kan utgöra en risk. Allén är av stort värde för kulturmiljön.

Utefter hela kustområdet regleras i gällande områdesbestämmelser bl.a. lovplikt för fällning av träd över en viss stamdiameter.

Geotekniska förhållanden och radon

Den största delen av området består av normalblockig morän och berg i dagen. Detta gäller särskilt de högre partierna och området närmast Höggarnsfjärden. På några mindre och låglänta partier består marken av lera. Det förekommer även mindre områden med sand.

Området utgörs av normalradonmark och i områdena med lera där lerlagret är tillräckligt tjockt av lågradonmark.

Befintlig bebyggelse

Inom planområdet, främst på Rörsundaön, finns ett flertal sommarvillor från förra sekelskiftet. Villorna, som har höga kulturvärden, har högst varierande utseenden och representerar flertalet av tidens stilinriktningar. Husens placering i terrängen är oftast ganska fri och tomterna är väl tilltagna.

Tallskogspartierna på höjdryggarna söder om Rörsundaön, som fick namnet Sommarbo, blev från 1930-talet attraktiva fritidstomter med i många fall ganska små och enkla fritidshus. Stugorna har varierande utseenden och är belägna på ganska stora skogstomter. Vägarna är anlagda terränganpassat, vilket har skapat en oregelbunden tomt- och vägstruktur, något som är typiskt för denna tids planeringsideal.

Kulturmiljö och landskapsbild

I Nacka kommuns kulturminnesvärdsprogram *Kulturhistoriska miljöer* (1987) ingår bebyggelsen på Rörsundaön i helhetsmiljön Hasseludden-Kummelnäs-Vikingshill. En helhetsmiljö är en miljö som har en för kommunen värdefull struktur i behåll. Bebyggelsen på Rörsundaön utgör även en närmiljö, det vill säga ett område som särskilt belyser viktiga delar av kommunens historia. I kommunens

kulturmiljöprogram, antaget 2011, är Rörsundaön och anslutande väg med lindallé utpekat som ett område av lokalt intresse för kulturmiljövården.

Bebyggelsen på Rörsundaön och Sommarbos norra kust omfattas av riksintresse för kulturmiljövården, (Norra Boo - Vaxholm - Oxdjupet - Lindalsslundet). Värdet ligger bl.a. i de i huvudsak obebyggda bergsslutningarna, den otillgängliga karaktären och i äldre sommarvillor s.k. "grosshandlarvillor" med rik lövsågeridekor ofta belägna vid vattenbrynet nedanför ett brant berg eller högt uppe på bergskanten. Denna strandnära bebyggelse utgör idag ett av riksintresseområdets främsta kärnvärden.

Den branta och exponerade terrängen gör att planområdet är mycket känsligt från landskapssynpunkt. Husens placering på tomterna, det slingrande vägnätet, terrängformationerna och vegetationen är viktiga beståndsdelar i området karaktär. Husen är ofta indragna på tomterna och på de flesta tomter domineras vegetationen över bebyggelsen.

Fornlämningar

Inom området finns inga kända fornlämningar.

Parker och trädgårdar

Till de gamla grosshandlarvillorna hörde stora parkanläggningar med planterade träd och byggda delar. Bland annat hade Sommarbo en stor engelsk park som utformades av dåtidens främsta trädgårdsanläggare. Parken har efterhand styckats av i villatomter men spår syns fortfarande både på de privata tomterna och i naturmarken. Bland annat finns stora exemplar av lärk, bok, och exotiska arter av buskar och träd. I naturmarken väster om Rosenvägen finns resterna av Montelius äventyrsgrufta med ett stenvalv och en vattenreservoar. Reservoaren gav självtryck till vattenkonster av olika slag.

Flera av villorna på Björkudden har också stora tomter med mer eller mindre välbevarade parkanläggningar. Dessa är av stort värde för landskapsbilden, främst genom att ge hela området ett grönt och lummigt intryck.

Service

I direkt anslutning till planområdet ligger Backeboskolan som är en friskola med förskoleklass samt årskurs 1-6. Sågtorpsskolan och Myrsjöskolan finns ca 3,5 respektive 5 km söder om planområdet. Dagligvaruhandel, post, bank och övrig kommersiell och allmän service finns i Orminge centrum på ca 5 km avstånd. I Orminge centrum finns även vårdcentral.

Fritid

Inom planområdet finns ett antal naturområden som förblivit obebyggda. En del av dessa är viktiga rekreationsområden för de näroende och av betydelse för växt- och djurlivet. Naturområdena genomkorsas av stigar som ofta utgör branta genvägar mellan områdets olika delar. En välanvänt gångväg finns bland annat mellan Linnéavägen och Rosenvägen.

En promenadväg med högt rekreativt värde finns på Rörsundaöns västra del. Promenadvägen sträcker sig utmed vattnet och leder fram till den gamla ångbåtsbryggan som numera har rasat samman.

På Rörsundaön finns även möjlighet för allmänheten att promenera utmed vattnet över privata tomter på s.k. ”x-område” mellan Brynjevägen och Tomtebacken. Denna möjlighet bedöms inte utnyttjas i dagsläget på grund av att området upplevs som privat. Från slutet av Fagernäsvägen finns ett servitut på privat tomtmark som är till förmån för Velamsund 1:1. Över området går en stig. Gående utnyttjar idag stigen för att ta sig ut i Velamsunds naturreservat.

Den bro som band ihop Rösundaön med fastlandet vid Marens östligaste del utgjorde en del av en tidigare strandpromenad utmed Rörsundaöns södra strand. I och med att bron revs 1978 minskade värdet på strandpromenaden eftersom vägen blev en återvändsgata. Möjligheten att röra sig utmed vattnet finns kvar eftersom marken ägs av Nacka kommun, men området upplevs numera privat.

Intill småbåtshamnen vid Fagernäsvägen/Tegelövägen finns en friyta som används som samlingsplats och bad. Väster om småbåtshamnen finns ytterligare en friyta som till viss del utnyttjats som lekplats.

Velamsunds naturreservat söder om planområdet är ett rekreativt område med friluftsgård, föreningsliv m.m.

Vattenområden

Delar av Höggarnsfjärden, Velamsundsviken och Rörsundsviken ingår i planområdet. Alla vattenområdena ligger inom vattenförekomsten Askrikefjärden.

Gator och trafik

Gatunät

Planområdet försörjs i huvudsak via Vikingshillsvägen och Sommarbovägen. Vägarna inom planområdet är smala och främst anpassade för fritidshusbebyggelse. På vissa platser finns problem med sikt, främst i korsningar och backkrön. Vägarna inom området sköts idag av Sommarbo-Tegelö vägsäfällighetsförening och Vikingshills samfällighetsförening.

Inom områdets östra del mot Velamsundsviken, vid korsningen Fagernäsvägen/Tegelövägen, ligger parkeringsplatser och småbåtshamn för boende på bland annat Tegelön. Dessa funktioner befästs genom denna detaljplan.

Parkering, angöring

All parkering inom planområdet sker på kvartersmark. En särskild parkeringsplats finns för boende på öarna Tegelön, Tisdan samt Onsdan/Torsdan (medlemmarna i Tegelöns tomtägareförening) på fastigheten Velamsund 1:294.

Kollektivtrafik

Sommartid går två busslinjer till/från Slussen längs Sommarbovägen. Vintertid stannar linjerna vid slutet av Vikingshillsvägen precis utanför planområdet.

Teknisk försörjning*Vatten och avlopp*

VA-försörjningen inom området är enskild. Inom delar av planområdet finns problem med vattenförsörjningen såsom saltvatteninträngning, sinande brunnar och förureningar. Idag ställs därför krav på tillstånd för nya enskilda brunnar.

El

Inom planområdet finns fyra elektriska nätstationer. En vid korsningen Tomtebacken/Björkuddsvägen, en vid vändplanen vid Vikingshillsvägen, en utmed Daliavägen och en utmed Sommarbovägen.

Ayfall

Sophämtning sker idag med sopbil vid respektive fastighet.

Trygghet och säkerhet

Inom området finns idag inga gångbanor.

PLANFÖRSLAGET**Allmänt**

Syftet med planförslaget är att möjliggöra en förbättring av de sanitära förhållandena i området genom en utbyggnad av kommunalt vatten och spillovatten samt ge större byggrätter till befintliga bostadsfastigheter. Områdets karaktär och rådande bebyggelsemönster ska bevaras och befintlig fastighetsindelning ska behållas.

Kvaliteterna i områdets landskapsbild och bebyggelsemiljö ska så långt som möjligt tillvaratas när tomter för fritidshus omvandlas till tomter för en permanent bebyggelse. Den tillkommande bebyggelsen ska anpassas till terrängförutsättningarna på fastigheten, till befintlig vegetation och till landskapsbild och kulturmiljö. Husens placering på tomterna, det slingrande vägnätet, terrängformationerna och vegetationen är viktiga beståndsdelar i områdets karaktär. Husen är ofta indragna på tomterna och på de flesta tomter domineras vegetationen över bebyggelsen.

Planarbetet syftar även till att införa skydds- och hänsynsbestämmelser för de delar av planområdet som omfattas av riksintresse för kulturmiljövården. Genomförandet av planen innebär att näringssbelastningen på Askrikefjärden kommer att minska, vilket förbättrar möjligheterna att uppnå en god vattenstatus.

Mark och vegetation

Befintliga och allmänsrättsligt tillgängliga naturområden inom planområdet säkerställs för allmänheten genom allmän platsmark (NATUR och PARK) i detaljplanen.

Anledningen till att ett naturområde markerats som park är att det finns lämningar av en historisk park. Planförslaget medger en framtida upprustning av parkanläggningen.

Landskapsbilden sett från farleden med både berg och vegetation där sommarvillorna utgör solitärer ska bibehållas.

Inom de delar av planområdet som ligger inom riksintresseområdet för kulturmiljövården samt inom områden som bedömt som särskilt värdefulla för landskapsbilden och närmiljön införs en administrativ bestämmelse ”**a₂**” som bland annat anger att särskild hänsyn ska tas till mark, vegetation och tomtbild samt att marklov krävs för schaktning, sprängning, fyllning och fällning av träd med en stamdiameter större än 25 centimeter. Syftet med bestämmelsen om marklov för fällning av träd är att skydda för landskapsbilden och naturmiljön särskilt värdefulla träd eller vegetationspartier på enskilda tomter och bevara områdets karaktär med naturtomter. För vissa områden införs marklov för fällning av träd med en stamdiameter större än 15 cm, ”**a₄**”. Syftet med denna bestämmelse är att även mindre markallar ska omfattas av kravet på marklov för trädfällning.

Allén utmed Almdalsvägen ska bevaras. Allén är i behov av föryngring och de träd som utgör en risk för människors hälsa eller egendom bör tas bort och ersättas.

Återplantering ska ske inom ett år med ett eller flera träd i den storlek som specificeras i marklovet. Marken ska beredas enligt föreskrifter i Mark-AMA. En långsiktig plan för föryngring av allén bör tas fram av huvudmannen. VS-ledningarna som ska försörja Björkudden föreslås förläggas bredvid Almdalsvägen för att inte påverka alléträdens rötter.

I samband med bygglovprövning avgörs om utförligare radonundersökning behövs, lämpligen i anslutning till geoteknisk undersökning.

Tillkommande bebyggelse

De nya husen ska anpassas till terrängen, platsens förutsättningar och tomtstorlek. För merparten av fastigheterna tillåts två våningar, slutningsvåning är lämplig på branta tomter. På vissa fastigheter, som är särskilt exponerade mot farleden, tillåts endast en våning samt suterrängvåning. Den största tillåtna byggnadsarean varierar beroende på fastighetens storlek och antal våningar. För fastigheter med en landarea större än 1000 m² är byggnadsarean för huvudbyggnad i en våning högst 11 % av landarean, dock maximalt 180 m². Byggnadsarean för en huvudbyggnad i två våningar är högst 8 % av fastighetens landarea, dock maximalt 140 m². För fastigheter med en tomtarea mindre än 1000 m² är byggnadsarean högst 110 m² för huvudbyggnad i en våning och högst 80 m² för huvudbyggnad i två våningar. Bebyggelsen är i huvudsak planerad för friliggande bostadshus. Bestämmelsen begränsar inte antalet lägenheter, vilket innebär att huvudbyggnaden kan innehålla fler än en lägenhet, t.ex. för generationsboende. Däremot kan traditionella parhus med skilda fastigheter inte bildas. Högst en huvudbyggnad får uppföras per fastighet.

Den sammanlagda byggrätten för uthus och garage är 60 kvm, varav den största byggnaden får ha en byggnadsarea på högst 35 kvm.

Fastigheterna längs med Sommarbovägen berörs av buller från vägen vilket medför att en planbestämmelse införs som anger vilka ljudnivåer som måste uppfyllas (avstegsfall A).

Befintliga byggnader som tillkommit i laga ordning innan detaljplanen vann laga kraft och som inte överensstämmer med de nya planbestämmelserna, t ex avseende byggnadsarea, höjd eller placering, ska ändå anses vara planenliga.

Inom området finns några fastigheter som inte har bedömts som självständiga bostadsfastigheter. Dessa fastigheter ges ingen byggrätt i detaljplanen.

Översvämningsrisk

Inom delar av planområdet finns risk för översvämningar om havsnivån stiger. Dessa områden har belagts med byggförbud i den mån de varit obebyggda. För befintliga bostadsfastigheter införs en planbestämmelse som anger att lägsta grundläggningsnivå för nya byggnader är +2,0 meter över nollplanet i hödsystemet RH00.

Kulturmiljö och landskapsbild

Hänsynsbestämmelser

De delar av planområdet som ligger inom riksintresset för kulturmiljön utgör kulturhistoriskt värdefull miljö enligt 3 kap. 12 § i PBL (SFS 1987:10). Dessa områden föreslås därför få en generell hänsynsbestämmelse ”**f**” som syftar till att bevara övergripande kulturvärden.

Detta innebär att grundläggning ska ske med särskild hänsyn till mark och vegetation, det vill säga att sprängning, schaktning och utfyllnader så långt som möjligt ska undvikas. Kommunens riktlinjer för anpassning av byggnader till kuperad terräng bör följas.

Anpassning till sluttande terräng bör ske genom grundläggning på plintar, anpassning med källare eller slutningsvåning. Ny bebyggelse i dessa delar ska utformas med särskild hänsyn till omgivningens egenart. En god regel för en bra anpassning är att ta upp det enkla och allmängiltiga i en byggnadstradition det vill säga material, färg, fönsterformer och takluttingar. Fasader och tak ska därför vara av traditionella material och färgsättningen ska vara dov och anknyta till den äldre bebyggelsen i området. Vita och ljusa färgkulörer som kan uppfattas som framträdande i landskapsbilden är inte lämpliga.

Skyddsbestämmelser

För de mest kulturhistoriskt värdefulla byggnaderna inom området införs en skyddsbestämmelse ”**q₁**” som innebär att byggnaderna inte får rivas.

Varsamhetsbestämmelse

För de mest kulturhistoriskt värdefulla byggnaderna inom området införs även en varsamhetsbestämmelse ”**k₁**” som innebär att vid underhållsarbeten och vid ändring av exteriör ska åtgärder beträffande utseende, färgsättning och kvalitet väljas i överensstämmelse med originalutförande eller i ett utförande som är typiskt för byggnadens tillkomsttid. Vidare ska eventuell tillbyggnad av huvudbyggnad underordnas huvudbyggnaden i placering, skala och arkitektoniskt uttryck. Denna varsamhetsbestämmelse ”**k₁**” införs även för ett antal byggnader som inte omfattas av rivningsförbud.

Utökad lovplikt och särskild hänsyn

Förutom skydds-, hänsyns- och varsamhetsbestämmelserna har även administrativa bestämmelser om särskild hänsyn och utökad lovplikt ”**a₂**” och ”**a₃**” införts för hela området som är av riksintresse för kulturmiljövården samt för de i övrigt mest kulturhistoriskt intressanta fastigheterna. Detta innebär att särskild hänsyn även ska tas till mark, vegetation och tomtbild. Marklov krävs för schaktning, sprängning, fyllning och fällning av träd med en viss stamdiameter. Bygglov krävs för omfärgning av fasader samt för byte av fasad-, fönster- och takmaterial samt andra åtgärder som påverkar byggnadens och miljöns utseende.

Service

Inom planområdet föreslås ingen allmän eller kommersiell service. Det huvudsakliga servicebehovet får som idag tillgodoses utanför området. I Orminge centrum finns dagligvarubutiker och övrig service. Planområdets behov av skolor och barnomsorg förutsätts kunna tillgodoses av planerad förskola i Grävlingsberg och lokala familjedaghems samt av befintliga skolor i Vikingshill, Sågtorp och Orminge. Ytterligare förskolor planeras i Kummelnäs.

Friytor

Befintliga naturområden och gångvägar säkerställs som allmän plats. Områdets föreningar ansvarar för eventuella nya gångstigar/naturstigar/lekplatser samt för skötsel och underhåll av befintliga anläggningar i området.

Vattenområden

Storlek och omfattning av bryggor och anläggningar i vattenområdet regleras i planen.

Gator och trafik

Det befintliga vägnätets sträckning föreslås behållas. Vägföringenarna inom planområdet ansvarar även i fortsättningen för upprustning och drift av vägnätet samt vägarnas uppbyggnad. Detaljplanen ställer krav på vägkroppens uppbyggnad bl.a. för att säkra att kommunens vatten- och spillvattenledningar inte skadas. Detta innebär att vägkroppen ska vara dimensionerad för en trafikmängd på mer än 50 lätta fordon/veckomedeldygn samt för mer än 10 tunga fordon/veckomedeldygn med ett axeltryck på 10 ton och boggiaveltryck på 16 ton.

Inom delar av vägnätet ger planen möjlighet till vägbreddningar, vänd- och mötesplatser samt en mindre parkeringsplats i enlighet med önskemål från vägföreningarna. Sommarbovägen, som trafikeras av SL:s busstrafik, föreslås breddas och förses med gångbana. Även för Fagernäsvägen, Dahliavägen, Linneavägen, Tegelövägen, Almallén, och Wahlbergsvägen föreslås mindre vägbreddningar. Nya mötesplatser föreslås utmed Sommarbovägen, Almallén och Tegelövägen. Nya eller större vändplatser föreslås på Rosenvägen, Fagernäsvägen, Almvägen, Björkuddsvägen, Brynjevägen, Almdalsvägen och Tomtebacken. De föreslagna åtgärderna innebär att mark som idag tillhör enskilda fastigheter blir allmän platsmark.

All privat parkering ska ske på kvartersmark, dvs. på de egna fastigheterna. Bilplatsbehovet per bostadslägenhet är 2,0 platser.

Teknisk försörjning

Vatten och spillvatten (VS)

Planförslaget innebär att kommunalt vatten och spillvatten (VS) byggs ut i området. Fastigheterna ska ansluta till det kommunala VS-nätet. Om egen kretsloppslösning önskas får detta särskilt prövas för den aktuella fastigheten. För att tillstånd ska ges för kretsloppslösning krävs att anläggningen uppfyller kommunens kretsloppskriterier. Fastighetsägarna ska då också kunna visa att dricksvattnet är av godtagbar kvalitet och mängd, enligt Statens livsmedelsverks kungörelse om dricksvatten SLV FS 1989:30 med ändringar.

Utbyggnaden av kommunalt vatten och spillvatten sker i huvudsak med ett s.k. LTA-system (lågtrycksanläggning för spillvatten). Hur systemet i sin helhet utformas kommer att klargöras vid projekteringen. Detta regleras inte i detaljplan utan avgörs av huvudmannen för VS-ledningarna.

Dagvatten

Dagvatten ska i möjligaste mån omhändertas inom respektive fastighet. Detta kan ske genom infiltration inom fastigheten, s.k. LOD (lokalt omhändertagande av dagvattnet).

Sommarbo-Tegelö vägsförening respektive Vikingshills samfällighetsförening är huvudmän, inom sina respektive områden, för dagvattenhanteringen inom allmän plats. I vägområdena kommer en del av dagvattnet att avledas via diken och kulvertar. Området ingår i ett större avrinningsområde och om behov uppstår kan uppsamlingsdikena behöva breddas och fördjupas för att öka kapaciteten. Födröjningsmagasin kan bli nödvändiga på vissa platser, både inom kvartersmark och inom allmän plats.

Värme

Varje fastighet ordnar sin egen uppvärmning. Vattenburna system rekommenderas, så att framtida omställning mellan olika energislag underlättas. Målsättningen ska vara att minska el- och oljeånvändningen genom att så långt det är möjligt endast använda el och olja som komplettering vid stora effektbehov.

Avfall

För att reducera mängden avfall bör källsortering och lokal kompostering ske. Behållare för returpapper finns vid Almallén/Almdalsvägen.

El

Boo Energi svarar för områdets elförsörjning. Inga nya nätstationer planeras.

Trygghet och säkerhet

Behovet av nya brandposter ska undersökas i samband med projekteringen av VS-utbyggnaden. Samråd ska ske med räddningstjänsten avseende dessa frågor. För att säkra framkomligheten för räddningsfordon ska vägbredden inte understiga 3,5 meter.

Detaljplanen möjliggör en ny gångbana utmed Sommarbovägen. Sommarbo-Tegelö vägsamfällighetsförening, som är huvudman för Sommarbovägen, ansvarar för utbyggnaden av gångbanan. I övrigt planeras inga gångbanor inom planområdet då trafikmängderna på dessa är små. Vägföreningarna ansvarar för eventuell upprustning av vägar inklusive belysning.

Upphävande av strandskydd

Strandskyddet föreslås upphävas inom delar av kvartersmarken och inom områden betecknade med WB och WV samt inom lokalgator. Dessa områden anges på plankartan med en skräffering. Skälet för att upphäva strandskyddet är att områdena redan idag är ianspråktagna för tomtmark eller bryggor och inte allmänsrättsligt tillgängliga. De bryggor där strandskyddet föreslås upphävas har huvudsakligen uppförts innan 1975 eller har tidigare erhållit strandskyddsdispens. Strandskyddet bibehålls på allmän platsmark, natur, park och gångvägar. I enlighet med gällande lagstiftning bibehålls strandskyddet på kvartersmark inom en zon mot vattnet på norra, östra och västra Rörsundaön samt söder om Maren och längs med Velamsundsviken. Strandskyddet avses ligga kvar inom "W"-betecknade vattenområden.

Upphävande av förordnande enligt § 113 byggnadslagen

För det område där idag detaljplan *dp 108* gäller, gällde tidigare en byggnadsplan *Bpl 121*. I samband med upprättandet av byggnadsplanen, på 1960-talet, ansökte Nacka kommun om ett s.k. § 113-förordnade. Förordnandet innebar att den allmänna men privatägda marken på Velamsund 1:61 i byggnadsplanen skulle upplåtas för allmänt ändamål enligt § 113 i Byggnadslagen, utan att någon ersättning betalandes till markägaren. I samband med att byggnadsplan *Bpl 121* ersattes av detaljplan *dp 108* år 1992 begärdes inget upphävande av förordnandet. Även om förordnandet i praktiken saknar betydelse idag eftersom byggnadsplanen ersatts av en ny detaljplan som vunnit laga kraft gäller förordnandet formellt sett fortfarande.

I och med den nya detaljplanen, *dp 108*, ändrades markanvändningen från allmän plats park till kvartersmark för bostäder. I samband med den planläggningen hade berörda fastighetsägare möjlighet att lämna synpunkter på förändringen av markanvändningen. Kommunen har därför att ansökt hos länsstyrelsen om att förordnandet ska upphävas.

Skäl till upphävandet av § 113-förordnandet:

Förordnandet är överspelat då byggnadsplanen är ersatt med en detaljplan som anger att markanvändningen inom Velamsund 1:61 är kvartersmark för bostäder. Det nya planförslaget anger samma markanvändning som nu gällande detaljplan dock med skillnaden att marken närmast stranden föreslås bli allmän plats, natur/gångväg. En mindre del av byggnadsplanen gäller fortfarande. Markanvändningen, inom de delar av byggnadsplanen som fortfarande gäller, är väg respektive park. I det kommande planförslaget föreslås motsvarande markanvändning, väg/natur.

ADMINISTRATIVA FRÅGOR

Huvudmannaskap, ansvarsfördelning

Idag ansvarar Sommarbo-Tegelö vägsamfällighet och Vikingshills samfällighetsförening för vägarna inom planområdet. Utgångspunkten i plan- och bygglagen är att när ett område detaljplaneläggs ska kommunen ta över ansvaret för allmän platsmark, dvs. vägar, gångvägar och naturmark etc. om det inte finns särskilda skäl till annat. Nacka kommun har bedömt att ett särskilt skäl är om en betydande majoritet av de boende i området vill ha enskilt huvudmannaskap. I en enkätundersökning som genomfördes i maj 2008 angav 68,5 % av de boende att de ville ha ett fortsatt enskilt huvudmannaskap, 10,2 % angav att de önskade ett kommunalt huvudmannaskap medan andelen vet ej/ej svarat uppgick till 21,3 %.

Huvudmannaskapet för allmän plats föreslås därför bli enskilt. Huvudmannaskapet för dagvatten inom allmän plats föreslås bli enskilt. För vatten- och spillvattenförsörjningen ska kommunen vara huvudman.

Genomförandetid

Genomförandetiden slutar 7 år efter det att planen vunnit laga kraft.

Genomförandeavtal

Ett genomförandeavtal som reglerar kostnader och ansvar för utbyggnaden i området ska tecknas mellan kommunen och samfällighetsföreningarna.

Genomförande

För att kunna genomföra en utbyggnad av vägarna enligt detaljplanen krävs inlösen/nyttjanderätt av privat tomtmark på vissa platser. Detta gäller fastigheterna Velamsund 1:4, 1:6, 1:30, 1:35, 1:61, 1:89, 1:90, 1:104, 1:106, 1:108, 1:113, 1:243, 1:251, 1:252, 1:253, 1:264, 1:265, 1:266, 1:269, 1:271, 1:272, 1:282, 1:283, 1:307, 1:309, 1:314, 21:1.

Tidsplan

Samråd 4:e kvartalet 2010
Utställning 2:a kvartalet 2011
Antagande 3:e-4:e kvartalet 2014

Under förutsättning att detaljplanen vinner laga kraft utan att överklagas bedöms byggstart av allmänna anläggningar tidigast kunna genomföras under hösten/vintern 2015. Successivt kan även bostadsbebyggelsen påbörjas. En omprövning av gemensamhetsanläggningarna Velamsund Ga:2 och Ga:4 för att genomföra inlösen/nyttjanderätt av privat tomtmark på vissa platser kan påbörjas först efter det att detaljplanen vunnit laga kraft.

Ekonomi

Kostnaderna för upprustning av allmänna anläggningar ska fördelas på fastighetsägarna inom fördelningsområdet. Fördelningsprincipen läggs fast i en anläggningsförrättningsavtal.

Anläggningsavgifter för vatten och spillvatten debiteras enligt gällande VA-taxa.

MEDVERKANDE**Medverkande tjänstemän**

Nabiha Shahzad	mark- och exploateringsenheten/projektledare
Therese Sjöberg	planenheten
Johan Aspfors	planenheten
Birgitta Held-Paulie	miljöenheten
Alice Ahoniemi	miljöenheten
Anna Ek	Park & Fritid
Sara Engström/Viktor Strömborg	lantmäterienheten
Thomas Fahlman/Jan-Åke Axelsson	VA & Avfall

Medverkande konsulter

Tony Andersson och Eva Nyberg-Björklund WSP Stadsutveckling

Planenheten

Andreas Totschnig
Planchef

Therese Sjöberg
Planarkitekt

G E N O M F Ö R A N D E B E S K R I V N I N G

Detaljplan för Vikingshill och Sommarbo, del av Velamsund (område C), Boo, Nacka kommun

Upprättad på mark- och exploateringsenheten i april 2011,
 reviderad i juni 2014

ALLMÄNT

Genomförandebeskrivningen redovisar de organisatoriska, fastighetsrättsliga och tekniska åtgärder samt de ekonomiska förutsättningar som behövs för ett ändamålsenligt och i övrigt samordnat plangenomförande. Genomförandebeskrivningen har inte någon självständig rättsverkan utan skall fungera som vägledning till de olika genomförandeåtgärderna. Avgöranden i frågor som rör fastighetsbildning, vatten- och spillvattenanläggningar, vägar m.m. regleras således genom respektive speciallag.

DETALJPLANEN

Planförslaget förutsätter enskilt huvudmannaskap för allmän plats. Planförslaget syftar till att möjliggöra bebyggelse för permanentbosättning på befintliga bostadstomter och att integrera området i kommunens vatten- och spillvattenverksamhetsområde, enligt översiktsplanens intentioner.

Planområdet bedöms kunna innehålla cirka 120 tomter för bostadsbebyggelse.

ORGANISATORISKA FRÅGOR

Genomförandeorganisation

Erforderliga markupplåtelser, rättighetsupplåtelser, gemensamhetsanläggningar m.m. för genomförande av de enskilda anläggningarna på allmän platsmark regleras i anläggningsförrättningen. Ansökan om sådan förrättnning kan göras av vägföreningen, av enskild fastighetsägare inom planområdet eller av kommunen. Förrättningen kan genomföras först när detaljplanen vunnit laga kraft. Om fastighetsägarna inom området gemensamt vill tidigarelägga några undersökningar eller andra arbeten kan det lösas genom civilrättsliga avtal utanför förrättnings ram.

Mark- och avtalsfrågor

Markfrågor, avtalsfrågor och övriga genomförandefrågor inom kommunen handläggs av mark- och exploateringsenheten.

Fastighetsbildning m.m.

Fastighetsbildningsfrågor, inrättande av gemensamhetsanläggningar och andra fastighetsrättsliga frågor handläggs av lantmäterimyndigheten i Nacka kommun efter ansökan från berörd fastighetsägare. Kostnader för fastighetsbildningen betalas av berörd fastighetsägare.

Bygglov och anmälan

Ansökan om bygglov inlämnas till Bygglovenheten och beslut i bygglovsärenden fattas av Miljö- och Stadsbyggnadsnämnden. Till bygglovenheten inlämnas även anmälan innan byggstart och efter godkänt bygglov. Nybyggnadskarta beställs hos lantmäterienheten, Miljö & Stadsbyggnad, Nacka kommun.

El/energi

Boo Energi ekonomisk förening svarar för utbyggnad, drift och underhåll av elektriska ledningar.

Tidplan

Detaljplan

Planen beräknas bli antagen 4:e kvartalet 2014. Utbyggnad av vatten och spillvatten (VS) beräknas tidigast kunna genomföras under hösten/vintern 2015. Eventuella besvärsöverklaganden kan förlänga tiden med cirka 1-1½ år.

Genomförande

Fastigheterna kan anslutas till det allmänna VS-nätet efter det att förbindelsepunkt är upprättad och av kommunen godkänd VS-anläggning är i drift.

Genomförandetid

Detaljplanens genomförandetid föreslås vara 7 år från den dag planen vunnit laga kraft.

Genomförande anläggningar på allmän platsmark

Vatten- och spillvatten

Nacka kommun kommer att vara huvudman för de allmänna vatten- och spillvattenanläggningarna genom Tekniska nämnden. Nacka kommun är ansvarig för att vatten- och spillvattensledningar byggs ut i området.

Vägar

Vikingshill samfällighetsförening och Sommarbo - Tegelö vägsamfällighetsförening är idag huvudmän för vägarna och ska vara det även i framtiden. Vägföreningarna ska ansvara för omhändertagandet av dagvatten inom allmän plats inom sina respektive områden. I vägområdena kommer en del av dagvattnet att avledas via diken och kulvertar. Planområdet ingår i ett större avrinningsområde och om behov uppstår kan uppsamlingsdikena behöva breddas och fördjupas för att öka kapaciteten. Fördröjningsmagasin kan bli nödvändiga på vissa platser.

Ansvarsfördelning

Projektering och utförande av arbetet för VS-ledningar och arbetet med upprustning av vägen förutsätts samordnas, eftersom det medför fördelar för kvalitén på de blivande anläggningarna och därmed lägre totalkostnader. För att samordning ska kunna ske krävs att genomförandeavtal upprättas mellan Nacka kommun och vägföreningarna. Avtalen bör omfatta såväl grundundersökning som projektering, upphandling och utbyggnad. I avtalet regleras hur samarbetet ska organiseras, ambitionsnivå samt principer för kostnadsfördelning mellan kommunen och respektive förening.

Byggande på tomtmark

Respektive fastighetsägare svarar för byggande inom kvartersmark.

FASTIGHETSÄTTSLIGA FRÅGOR

Mark ingående i allmän plats, inlösen

Föreningarna som finns i området idag är Vikingshills samfällighetsförening, Sommarbo - Tegelö vägsamhällighetsförening och Sommarbo tomtägarförening. Vikingshills samfällighetsförening förvaltar gemensamhetsanläggningen Velamsund ga:4 dvs. samtliga vägar på Rörsundaön och hela Almdalsvägen.

Sommarbo - Tegelö vägsamfällighetsförening förvaltar gemensamhetsanläggningen Velamsund ga:2, dvs. vägar inom övriga detaljplaneområdet. I det området förvaltar Sommarbo tomtägarförening naturmarken. Kommunens intention är att det ska fortsätta att förvaltas på detta sätt om föreningarna önskar det.

Genom detaljplanen utökas vägområdet till att beröra delar av de idag privatägda fastigheterna Velamsund 1:4, 1:6, 1:30, 1:35, 1:61, 1:89, 1:90, 1:104, 1:106, 1:108, 1:113, 1:243, 1:251, 1:252, 1:253, 1:264, 1:265, 1:266, 1:269, 1:271, 1:272, 1:282, 1:283, 1:307, 1:309, 1:314 samt 21:1. Även fastigheterna Velamsund 1:1, 1:14, 1:15 samt 1:17, 1:28, 1:32 och 1:193 som ägs av Nacka kommun respektive Sommarbo tomtägareförening berörs av utökat vägområde.

Gemensamhetsanläggning allmän plats

De berörda områdena kan antingen förvärvas av huvudmannen med äganderätt (inlösen) eller genom upplåtelse av utrymme för gemensamhetsanläggningen (nyttjanderätt). Vägföreningarna kan som huvudman träffa överenskommelser med de berörda fastighetsägarna om inlösen/nyttjanderätt och ersättning. Överenskommelsen läggs sedan till grund för beslut i den lantmäteriförrättnings som behövs för att fastighetsrättsligt genomföra marköverlåtelserna. Kan överenskommelse inteträffas mellan huvudmannen och den enskilde fastighetsägaren kan lantmäterimyndigheten efter ansökan besluta om

inlösen/nyttjanderätt och även fastställa ersättningen i lantmäteriförrättningen. Vid inlösen av mark för allmän plats, alternativt upplåtelse av utrymme för gemensamhetsanläggning, tillämpas Anläggningslagens regler om ersättning om ingen annan överenskommelse träffas.

Fastighetsbildning inom kvartersmark

Genom detaljplanen möjliggörs att Velamsund 1:113 utökas genom att mark överförs från Velamsund 1:17.

Gemensamhetsanläggningar/servitut på kvartersmark

- Gemensamhetsanläggning/servitut avseende VS-anläggning för Velamsund 12:1 och 9:1 ska bildas. Utrymme upplåts på Velamsund 9:1 och 10:1.
- Gemensamhetsanläggning/servitut avseende VS-anläggning för Velamsund 1:296 ska bildas. Utrymme upplåts på Velamsund 1:82.
- Gemensamhetsanläggning/servitut avseende VS-anläggning för Velamsund 1:16 ska bildas. Utrymme upplåts på Velamsund 1:314.
- Gemensamhetsanläggning/servitut avseende VS-anläggning för Velamsund 21:2 ska bildas. Utrymme upplåts på Velamsund 21:1.

Gemensamhetsanläggning/servitut för Sommarbo-Tegelö vägsamfällighetsförenings dagvattenledningar ska upprättas. Utrymme upplåts på Velamsund 1:32, 1:108, 1:109 och 1:110 samt på Velamsund 1:224, 1:294, 21:1 och 21:2.

Gemensamhetsanläggning/servitut för slänt i anslutning till väg inom Vikingshills samfällighetsförenings område ska upprättas. Utrymme upplåts på Velamsund 1:307.

Gemensamhetsanläggning/servitut inrättas av lantmäterimyndigheten i en lantmäteriförrättning efter ansökan av någon av de berörda fastighetsägarna. I förrättningen beslutas hur kostnaderna för den gemensamma anläggningen ska fördelas samt om ersättning för upplåtelse av utrymme för anläggningen ska utgå. Ersättningen fastställs i enlighet med Anläggningslagens regler om ersättning om inte fastighetsägarna kommer överens om någonting annat. Kostnaden för lantmäteriförrättningen fördelas mellan de berörda fastigheterna.

Ledningsrätt

- Ledningsrätt avseende kommunala vatten- och spillvattenledningar ska bildas. Utrymme upplåts inom allmän plats/väg inom planområdet.
- Ledningsrätt avseende kommunala vatten- och spillvattenledningar till Rörsundaön ska bildas. Utrymme upplåts på fastigheterna Velamsund 1:4 samt på fastigheten Velamsund 1:284 utanför planområdet.

Ledningsrätt inrättas av lantmäterimyndigheten i en lantmäteriförrättnings efter ansökan av Nacka kommun. Ersättning för upplåtet utrymme fastställs i enlighet med Ledningsrättslagens regler om ersättning om inte parterna kommer överens om någonting annat. Kostnaden för lantmäteriförrättningen betalas av Nacka kommun.

TEKNISKA FRÅGOR

Utformning av allmänna platser

För att kommunen ska kunna lägga ner kommunalt vatten- och spillvatten måste vägkroppens uppbyggnad kunna garantera VS-ledningarnas hållbarhet. Vägkroppens uppbyggnad ska därför klara en trafikmängd på mer än 50 lätta fordon/veckomedeldygn samt för 10 tunga fordon/veckomedeldygn med ett axeltryck på 10 ton och boggiaveltryck på 16 ton.

Fastigheterna kommer att anslutas till kommunalt vatten och spillvatten.

Tekniska undersökningar

För att utreda vilken standard vägarna har avser kommunen att genomföra en markundersökning/geoteknisk undersökning innan utbyggnad kan påbörjas. Kommunen kan inte anlägga en VS-anläggning om dess hållbarhet inte kan garanteras eller om själva utbyggnaden blir orimligt dyr på grund av vägarnas beskaffenhet

EKONOMISKA FRÅGOR

Gator, park m.m.

Kostnaderna för eventuell om- och nybyggnad av vägarna inklusive erforderlig marklösning i samband med vägförbättringar, eventuell iordningsställande av naturmark och gångvägar kommer att belasta fastigheterna inom planområdet. Fördelningen av dessa kostnader kommer att beslutas om i anläggningsförrättningen. Kostnaderna ska fördelas efter nytta.

Driftkostnader

Drift och underhåll bekostas av vägföreningarna. Fastighetsägarna betalar en årlig avgift till vägföreningarna. Kommunen lämnar ett årligt bidrag för vägunderhåll och snöröjning till vägföreningarna.

Vatten och spillvatten

Kostnaden för kommunalt vatten och spillvatten (VS) tas ut enligt gällande VA-taxa. Debitering sker när det finns ett utbyggt och godkänt ledningsnät. Man har rätt att ansluta när anläggningsavgiften är betald och kommunen har godkänt den enskilde fastighetsägarens VS-anläggning. Anläggningsavgiften för anslutning till kommunalt vatten och spillvatten med LTA-system (lättryckavlopp) är enligt vid tillfället gällande taxa. Härtill tillkommer ledningsdragning på tomtmark som den

enskilde ansvarar för. Kommunen gör en översyn av VA-taxan varje år. Under vissa förutsättningar löser kommunen in befintliga enskilda VA-anläggningar. Tekniska nämnden beslutar om principer för ersättningar i samband med lösen.

Fastighetsägaren hämtar LTA-enheten, pumpburk, backventil, larm och apparatlåda. Kommunen monterar pump – och vattenmätare och vid monteringstillfället görs en besiktning av anläggningen. När anläggningen är godkänd av kommunen betalas ett installationsbidrag, om för närvanade 7 885 kronor, ut.

Bygglov

Kommunen tar ut avgifter för bygglov och anmälan samt planavgift enligt gällande taxa.

Under utbyggnad av VS och väg bör fastighetsägare samråda med vägföreningen och kommunens entreprenör vid ansökan om bygglov.

Bygglov får inte ges förrän de krav som anges under rubriken ”Utformning av allmänna platser” på utformning av vägarna på allmän plats uppfylls.

Den som lider skada på grund av detaljplanen kan bli berättigad till ersättning av kommunen. Bestämmelser om detta finns i 14 kapitlet plan- och bygglagen. Detta kan exempelvis vara vid införande av rivningsförbud av byggnad. I vissa fall kan ersättning då utgå till fastighetsägaren. Detta kan endast bli aktuellt om pågående markanvändning avsevärt försvaras eller förhindras.

Fastighetsbildning

Ersättningar för nödvändiga marköverföringar på kvartersmark bestäms i första hand genom förhandlingar mellan berörda fastighetsägare.

Marklösen, markupplåtelse

Kostnaden för marklösen och markupplåtelser (mark, anläggningar och förrättningskostnader) av enskilda anläggningar på allmän platsmark ingår i beslutsunderlaget för fördelning av kostnaderna enligt anläggningsslagen.

Kommunal ekonomi

Den totala utbyggnadskostnaden för det kommunala VS-nätet, LTA, har beräknats till ca 26 miljoner kronor exklusive inlösen av befintliga enskilda anläggningar. VS-intäkterna täcker inte kostnaderna för utbyggnaden utan det blir ett underskott på ca 13 miljoner kronor, enligt VA-taxa gällande april 2009.

Ovanstående kostnader har inför antagandet räknats om utifrån gällande förutsättningar år 2014, vilket innebär följande ekonomiska konsekvenser:

Totala utgiften för utbyggnaden i område C, är beräknat till ca 29 miljoner kr där kostnaden för utbyggnaden av vatten och spillvatten är på ca 25,7 miljoner kr

inklusive inlösen av enskilda VA lösningar och installationsbidrag med LTA pumper. Resterande 3,3 miljoner kr är fördelade på bl.a. planläggning, resurser och förrättningar av Lantmäterimyndigheten. Intäkterna är beräknade till drygt 0,6 miljoner kr via planavgifter och 12,8 miljoner kr via anläggningsavgifter för vatten och spillvatten enligt 2014 års taxa. Projekt förväntas därmed gå med ett underskott om ca 15,6 miljoner kr. Osäkerheter i kostnadsuppskattningarna bedöms uppgå till +/- 15 %.

Ulf Crichton
Exploateringschef
Mark- och exploateringsenheten

Nabiha Shahzad
T.fr projektledare
Mark- och exploateringsenheten

M I L J Ö R E D O V I S N I N G

Detaljplan för Vikingshill och Sommarbo, del av Velamsund (område C), Boo, Nacka kommun

Upprättad på planenheten i april 2011, reviderad i juni 2014

SAMMANFATTNING

Miljöredovisningen syftar till att beskriva effekterna för miljö-, hälso- och naturresursfrågorna av ett **utbyggnadsförslag**. Förslaget innebär att området byggs ut enligt översiksplanens riktlinjer. Planförslaget gör det möjligt att bo permanent på alla befintliga bostadsfastigheter inom området. Fritidshushusen kommer att försvinna och ersättas av permanentbebyggelse. Kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer skyddas genom planbestämmelser. Möjligheterna att behålla landskapsbilden bedöms som god. Befintliga naturområden säkerställs som allmän plats- ”natur” och ”park”.

Detaljplaneförslaget innebär en minskad förureningsbelastning på grund- och ytvatten. Detta ökar förutsättningarna för att Askrikefjärdens vattenförekomst på sikt får en bättre ekologisk status och en bibehållen kemisk status. Vid genomförande av planen kan det vara nödvändigt att vidta åtgärder för att förhindra att olägenheter uppstår t ex på grund av kraftig avrinning. Åtgärder kan vara nödvändiga både inom enskilda fastigheter och inom vägområden. Området kommer inte att ingå i kommunens verksamhetsområde för dagvatten.

Alla gällande miljökvalitetsnormer för luft bedöms att klaras inom planområdet.

Vid eventuell schakt i mark vid hamnen på fastigheten Velamsund 1:294 och 1:32 ska verksamhetsutövaren undersöka om mark/vattenområde är förorenat.

Ljudnivån utmed Sommarbovägen överstiger de riktvärden som anges i översiksplan 2002. Vid nybyggnation eller ändrad markanvändning ska hänsyn tas till buller.

Kommunen bedömer att planförslaget inte innebär en betydande miljöpåverkan.

BAKGRUND

Från den 21 juli 2004 gäller nya bestämmelser i plan- och bygglagen (PBL) och i miljöbalken (MB) med anledning av EG-direktivet för miljöbedömningar av planer och program (2001/42/EG). Då infördes nya krav på miljöbedömningar för översikts- och detaljplaner. Kriterier för att bedöma om en plan kan antas medföra

en betydande miljöpåverkan anges i EG-direktivet för miljöbedömningar av planer och program (2001/42/EG) bilaga II samt i PBL 5 kap.18 §.

En behovsbedömning av detaljplanen för Vikingshill och Sommarbo, del av Vellamsund (område C) har utförts för att avgöra om genomförandet av planen kan anses utgöra en betydande miljöpåverkan. Kommunens bedömning är att detaljplaneförslaget inte innebär en betydande miljöpåverkan. Samråd har skett med länsstyrelsen.

Enligt beslut som Nacka kommunfullmäktige fattat 1990 ska miljökonsekvensbeskrivningar (MKB) ska tas fram vid planläggning. MKBn ska belysa planens konsekvenser på miljön. För att undvika otydligheter om dokumentens formella status, är det olämpligt att använda begreppet miljökonsekvensbeskrivning i de fall bedömningen har gjorts att detaljplanen inte har en betydande miljöpåverkan. För att följa fullmäktiges beslut och belysa planläggningens konsekvenser på miljön så benämns denna redovisning miljöredovisning.

I miljöredovisningen har vi valt att lyfta fram det begränsade antal konsekvenser som är mest relevanta i detta område. Arbetet med miljöredovisningen har pågått parallellt med framtagandet av detaljplanen.

Miljöredovisningen syftar till att beskriva effekterna för miljö-, hälso- och naturresursfrågorna av ett **utbyggnadsförslag** samt att åstadkomma ett bättre beslutsunderlag.

Planering och byggande i Sverige ska ske utifrån ett hållbart perspektiv och planprojekt ska prövas mot uppställda miljömål, miljökvalitetsnormer och riktvärden; kommunala, regionala och nationella. De kommunala underlagen utgörs av Översiktsplanen från 2002 och kommunens övergripande mål som är relevanta i sammanhanget, det är – ”God livsmiljö och långsiktigt hållbar utveckling” och ”Trygg och säker”. I juni 2012 antog Nacka kommun en ny översiksplan. Denna miljöredovisning utgår från målen i den gamla översiktsplanen. Orsaken till detta är att denna detaljplan var utställd före antagandet av den nya översiktsplanen. Detaljplanen överensstämmer med både den gamla och den nya översiktsplanen.

Miljöredovisningen har tagits fram av Alice Ahoniemi (Miljöenheten), Johan Aspfors (Planenheten), Anna Ek (Natur och Fritid) och Thomas Fahlman (VA och avfall)

KONSEKVENSER PÅ MILJÖ OCH FÖRSLAG TILL EVENTUELLA ÅTGÄRDER

KULTURMILJÖ OCH LANDSKAPSBILD

Riksintresse kulturmiljövården

Kommunala mål – Översiktsplanen 2002

- Planeringen ska främja att landskapets struktur bevaras och att kulturmiljöerna skyddas. Förändringar av den fysiska miljön ska förstärka dess identitet och särprägel. Landskapsbilden ska alltid beaktas vid förändringar och ingå som en bedömningsgrund i miljökonsekvensanalyserna.
- Samhällsplaneringen ska präglas av en helhetssyn där de kulturella resurserna och de estetiska aspekterna beaktas. Planeringen ska främja att landskapets struktur bevaras och att kulturmiljöerna skyddas.
- Kommunens skiftande kulturmiljöer skall tydliggöras och förstärkas genom en god anpassning av den nya bebyggelsen.
- Nacka ska ytterligare utvecklas som en bra kommun att bo i. Den gröna karaktären ska bibehållas liksom variationen och de olika områdenas särart. Nya bostäder skall i första hand byggas i tidigare industriområden.

Utbyggnadsförslaget

Områdets karaktär bevaras till stor del genom att huvudsaklig fastighetsstruktur och vägsträckning behålls. Möjligheterna att behålla väsentliga delar av landskapsbilden bedöms som goda, då förslagen till utbyggnad och komplettering av bebyggelsen har utformats för att kunna bevara intrycket av både områdets historia och dess karakteristiska naturformationer. Den småskaliga fritidshusbebyggelsen kommer på sikt att försvinna och ersättas av permanentbebyggelse i en helt annan skala.

Skydds- och varsamhetsbestämmelser ”f”, ”q₁” och ”k₁” samt administrativa bestämmelser ”a1-4” införs för att skydda landskapsbilden och kulturhistoriskt värdefull bebyggelse. Placeringen av byggnaderna styrs av prickmark.

Slutsatser: Den småskaliga fritidshusbebyggelsen kommer på sikt att försvinna och ersättas av permanentbebyggelse i en helt annan skala. Kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer skyddas genom planbestämmelser. Möjligheterna att behålla väsentliga delar av landskapsbilden bedöms som goda.

NATUR

Kommunala mål – Översiktsplanen 2002

- God livsmiljö och en långsiktigt hållbar utveckling.
- Nackas karaktär av grön kommun bibehålls.

Utbyggnadsförslaget

Inga för kommunen kända lokaler för utrotningshotade växt- eller djurarter tas i anspråk. Genom att behålla fastighetsindelningen, skydda värdefull naturmark och på vissa delar införa lovplikt för trädfällning, skapas förutsättningar för att;

- bevara den biologiska mångfalden i området och
- underlätta arternas spridningsmöjligheter.

Vid projektering och utbyggnad måste stor hänsyn tas till ekosystemens olika krav på vattentillförsel. Eventuellt avskärande sprängningar/dräneringar måste göras med hänsyn till vegetationen. Dagvatten bör om möjligt tas om hand lokalt, men resultatet får inte bli att för mycket vatten leds ut över marken, så att jord spolas bort eller sumpiga områden uppstår.

Slutsatser: Inga för kommunen kända lokaler för utrotningshotade växt- eller djurarter tas i anspråk. Befintliga naturområden säkerställs som allmän plats- "natur" och "park"

DAGVATTEN, GRUNDVATTEN OCH KUSTVATTEN

Kommunala mål - Översiktsplanen 2002

- Tillförsel av vattenburet fosfor, kväve och föroreningar till vattenområden ska minskas genom tillkomsten av anordningar för lokalt omhändertagande av dagvattnet.
- Inom bebyggelseområdena ska hårdgjorda ytor minimeras och planterade ytor maximeras.
- Vid om- och nybyggnad av hus ska material väljas som inte tillför dagvattnet ytterligare föroreningar.
- Dagvatten från hårt trafikerade vägar omhändertas och renas innan det förs vidare.

Miljökvalitetsnormer för vatten

Området avrinner till Höggarnsfjärden, som ingår i Askrikefjärdens vattenförekomst. Askrikefjärden är ett övergångsvatten. Enligt miljökvalitetsnormerna får vattenkvaliteten inte försämras, utan vattnet ska förbättras till god status till år 2021. En plan får inte innehåra att vattenkvaliteten i vattenförekomsten ändras till en sämre klass.

Den kemiska statusen för Askrikefjärden är att den inte uppnår kemiskt god ytvattnestatus. Orsaken är den höga kvicksilverhalten, vilket gäller hela norra Östersjöns vattendistrikt. Halterna av kvicksilver och kvicksilverföreningar i vattenförekomsten bör inte öka till den 22 december 2015, i förhållande till halten år 2009.

Även en klassning utan kvicksilver görs. Med undantag av kvicksilver bedöms statusen som god kemisk ytvattenstatus. Då den kemiska miljökvalitetsnormen är uppnådd idag, får planen inte medföra att vattenkvaliteten försämras.

Askrikefjärdens ekologiska status är otillfredsställande bl a på grund av övergödning. Miljökvalitetsnormen ”god ekologisk status” ska vara uppnådd 2021 i Askrikefjärden.

Utbyggnadsförslaget

Ett genomförande av planen innebär att fastigheter, med i många fall bristfälliga avloppsanläggningar, får kommunal VS-anslutning. Belastningen av närsalter på grundvatten och ytvatten kommer därmed att minska. Både grundvattenkvalitet och kustvattenkvalitet kommer att förbättras. Möjligheten att höja den ekologiska statusen i Askrikefjärdens vattenförekomst ökar.

Planen förordar en utbyggnad av kommunalt vatten och spillvatten med ett LTA-system (lägtrycksanläggning för spillvatten). När fastigheterna ansluts till VS-nätet minskar uttaget av grundvatten. En ny balans kommer att uppstå mellan nybildning och uttag av grundvatten. Vid sprängning finns en risk att bergets sprickzoner påverkas och att grundvattnets rörelser förändras.

Planen ger byggrätter för permanentboende på alla befintliga bostadsfastigheter. Trafiken i området ökar, vilket ökar dagvattnets innehåll av föroreningar från trafik. Annat som påverkar dagvattnet är biltvätt och gödsling av trädgårdar, det kan ge lokalt stora effekter i Rörsundamaren, där vattnets omsättning är begränsad. Dagvattnets avrinningshastighet från området ökar också när arealen hårdgjorda ytor ökar (ex. nya tak, infarter, uthus). När vattnet på marken rinner av snabbt finns risk för stora tillfälliga flöden i dagvattennätet. Dagvattnet kommer huvudsakligen att ske i diken. Öppna diken har en utjämnande effekt på flödena, men de fångar också upp närsalter och föroreningar. En planbestämmelse föreslås som innebär att dagvattnet så långt som möjligt ska infiltreras på enskild tomtmark, genom så kallat LOD, lokalt omhändertagande av dagvatten. Eventuellt kan det bli nödvändigt med födröjningsmagasin. Om överskottsvatten leds ut mot diken eller över en nedströms belägen fastighet ska det lösas utan att problem uppstår. Fastighetsägarna ansvarar för att hantera höga dag-/grundvattennivåer. Det är viktigt att de boende förstår vilka naturliga förutsättningar som finns i området. För att området ska behålla sina naturgivna förutsättningar är det angeläget att ändringar inom fastigheterna görs med varsamhet.

Slutsatser: Detaljplaneförslaget innebär en minskad belastning på grund- och ytvatten. Detta ökar förutsättningarna för att Askrikefjärdens vattenförekomst på sikt får en bättre ekologisk och kemisk status. En planbestämmelse att dagvattnet ska tas omhand lokalt föreslås.

TRAFIK

Nationellt miljömål

Begränsad klimatpåverkan

Utbyggnadsförslaget

Planen möjliggör byggrätter för permanentboende på alla befintliga bostadsfastigheter vilket resulterar i ökad biltrafik samt ökat antal gående och cyklande. Ökningen bedöms bli ringa då många fastigheter redan är permanentbebodda. Under utbyggnadsskedet kommer byggtrafik att ske till fastigheter som får byggrätt eller möjlighet att bygga till.

Slutsatser: Den ökade trafiken och belastningen på luft och natur bedöms som liten lokalt då området förblir lågtrafikerat.

MARKFÖRORENINGAR

Naturvårdsverkets generella riktvärden

Riktvärdena gäller för hela Sverige och indelning har gjorts i kvalitetsklasser med hänsyn till markanvändning:

- Känslig markanvändning (KM) gäller bostäder, daghem, odling, djurhållning, parkmark, grönområden, naturmark, skog och grundvattenuttag.
- Mindre känslig markanvändning (MKM) gäller kontor, industrimark och vägar.

Utbyggnadsförslaget

Fastigheten Velamsund 1:294 och även 1:32, i anslutning till småbåtshamnens mark- och vattenområde kan vara förorenad med anledning av den verksamhet som pågår på området. Eventuellt kan det finnas förorenad mark/sediment som härstammar från hamn och båtklubbsverksamheten och de kemikalier som förekommer. Innan schakt och grävarbeten ska kommunens tillsynsmyndighet för miljöfrågor kontaktas.

Slutsatser: I samband med schakt i mark i anslutning till hamnen på fastigheten Velamsund 1:294 och 1:32 ska verksamhetsutövaren undersöka om marken/sediment i vattenområdet är förorenade. En eventuell sanering av marken ska ske i samråd med kommunens miljömyndighet.

KONSEKVENSER PÅ HÄLSAN OCH FÖRSLAG TILL EVEN-TUELLA ÅTGÄRDER

BULLER

Kommunala mål - Översiktsplanen 2002

Riktvärden för buller från vägtrafik

Riktvärden för trafikbuller som normalt inte bör överskridas vid nybyggnad av bostäder.

Inomhus:	30 dB(A) ekvivalentnivå
Maximalt inomhus nattetid:	45 dB(A) maximalnivå
Utomhus (frifältsvärden)	
vid fasad:	55 dB(A) ekvivalentnivå
uteplats i anslutning till bostad:	70 dB(A) maximalnivå
vid bostadens tysta sida	40 dB(A) ekvivalentnivå

Källa: Infrastrukturpropositionen 1996/97:53

Länsstyrelsen i Stockholms län har tillsammans med Stockholms stadsbyggnadskontor och miljöförvaltning samt Ingemansson Technology AB utarbetat en programskrift avseende trafikbuller. Skriften avser primärt Stockholms stad men kan ligga till grund även för andra kommuner. I denna skrift anges ett kvalitetsmål för trafikbuller samt två avstegsfall. Avsteg kan accepteras i tätort samt i lägen med god kollektivtrafik samt i detta område då både väg och bostäder är befintliga.

I sammanfattning innebär avstegsfall A följande för bostäder:

Avstegsfall A

Från riktvärdena enligt kvalitetsmålen görs avsteg utomhus från 70 dB(A) maximal ljudnivå och 55 dB(A) ekvivalent ljudnivå. Samtliga lägenheter ska dock ha tillgång till tyst sida för minst hälften av boningsrummen med betydligt lägre nivåer än 55 dB(A). Tyst uteplats kan ordnas i anslutning till bostaden.

Fakta buller

Buller är det ljud som uppfattas som störande. Vad som uppfattas som buller varierar från person till person. Särskilt störande är sådana ljud som man inte kan påverka själv, t ex trafik. Buller kan orsaka bland annat stressreaktioner, trötthet, irritation, blodtrycksförändringar, sömnstörningar och hörselskador.

Utbyggnadsförslaget

Trafiken på Sommarbovägen kan orsaka bullerstörningar. Fastigheter längs Sommarbovägen kommer att ha en planbestämmelse som innebär att avstegsfall A får tillämpas. Inom andra delar av planområdet kan även båttrafiken utmed kusten upplevas som störande. Vid sju befintliga bostadshus utmed Sommarbovägen och Björkuddsvägen överskrids riktvärdet för maximal ljudnivå. Några av fastigheter-

na på Björkuddsvägen ligger över 80 dB(A) vid fasad. Orsaken till de höga värdena är att byggnaderna ligger mycket nära vägen. Björkuddsvägen i sig är en återvändsgata med små trafikmängder och har ingen regelbunden tung trafik. Fem fastigheter vid Sommarbovägen har maximala ljudnivåer som ligger över 70 dB(A) vid fasad, alla dessa har dock tillgång till en tydstare del på fastigheten med ekvivalenta nivåer på 40 dB(A). Även Sommarbovägen är en återvändsgata, men här passerar bussar i kollektivtrafik flertal gånger i timmen under rusningstid, övrig tid är det betydligt glesare trafik. I samband med nybyggnation eller ändrad markanvändning ska avstegsfall A tillämpas.

Motiv för avsteg från bullerriktvärdena

För att klara 55 dB(A) ekvivalent ljudnivå vid samtliga fasader ska trafikmängden på Sommarbovägen inte vara mer än 800-1000 fordon/dygn. Vid en 100% utbyggnad av området, utan någon förtäring, beräknas trafikmängden år 2015 vara ca 1100 fordon per dygn. Såväl vägar som fastigheterna i området är befintliga. Planläggningen innebär inga nya styckningar. För fastigheterna utmed vägen bedömer vi det vara rimligt att avsteg från riktvärdena kan göras. Vid en om- eller nybyggnation av bostäderna längs vägen ska hänsyn tas till ljudmiljön så att bostäderna planeras så att en acceptabel ljudmiljö kan uppnås.

Slutsatser: Såväl Sommarbovägen som bebyggelsen är befintlig. På några fastigheter överstiger ljudnivån de riktvärden som anges i översiktsplan 2002. Vid om- eller nybyggnation av bostäderna längs Sommarbovägen ska hänsyn tas till ljudmiljön, så att bostäderna planeras så att en acceptabel ljudmiljö kan uppnås. I samband med nybyggnation eller ändrad markanvändning ska avstegsfall A tillämpas på de aktuella fastigheterna.

LUFT

Kommunala mål - Översiktsplanen 2002

Tillförsel av koldioxid, kvävedioxid och andra skadliga ämnen ska minskas med stöd av fysisk planering genom minskade utsläpp från trafiken och uppvärmningen. Detta sker genom:

- Kollektivtrafik gynnas vid planeringen.
- Väl utbyggt nät för gång- och cykeltrafik.
- Vägutbyggnader som minskar risker för köbildung.
- Utformning av bebyggelse så att en god genomluftning uppstår i gaturummet.
- Vid planering gynna energisystem som inte utnyttjar fossila bränslen.

Fakta luft

Halten av luftföroreningar i utomhusluften beror huvudsakligen på:

- förbrinningsrelaterade föroreningar,

- slitage från vägbana och bromsar,
- utsläppens omfattning i tid och rum,
- utspädningsförhållanden.
- områdets topografi.

Miljökvalitetsnormer (MKN)

Miljökvalitetsnormerna (MKN) är bindande nationella föreskrifter. De är till för att skydda hälsan och miljön. En MKN anger de föroreningsnivåer som människor och miljö kan belastas för utan olägenheter av betydelse. Vid planering och planläggning ska hänsyn tas till dessa. En plan får inte medverka till att en MKN överskrids. De mest betydelsefulla MKN för denna plan är bensen, kvävedioxid och partiklar (PM10).

Utbyggnadsförslaget

Stockholm och Uppsala läns luftvårdsförbund har utfört prognoser över luftkvaliteten för Nacka. Av prognoserna framgår att samtliga MKN för luft kommer att klaras inom planområdet. Infartsparkeringar i bra kollektivtrafiklägen är åtgärder som kan minska bilberoendet in till Stockholm där miljökvalitetsnormerna överskrids.

Slutsats: Infartsparkeringar i bra kollektivtrafiklägen är åtgärder som kan minska bilberoendet in till Stockholm där miljökvalitetsnormerna överskrids. Samtliga nu gällande miljökvalitetsnormer för luft bedöms att klaras inom planområdet.

REKREATION

Politiska mål – Översiktspolanen 2002

- Möjlighet till lek, motion och rörligt friluftsliv ska bevakas i planeringen för att öka välbefinnandet och stimulera till fysisk aktivitet. Anläggningarna ska vara lättillgängliga för alla åldergrupper.

Utbyggnadsförslaget

Befintliga naturområden säkerställs som allmän plats – natur och park i planförslaget. Ett område intill småbåtshamnen kan utnyttjas som lekplats. Befintliga strandpromenader och gångvägar säkras i planen.

Slutsatser: Befintliga naturområden säkerställs som allmän plats- natur och park i planförslaget. Ett område intill småbåtshamnen kan utnyttjas som lekplats. Befintliga strandpromenader och andra gångvägar säkras i planen.

HUSHÅLLNING MED NATURRESURSER

Politiska mål – Översiktsplanen 2002

- God livsmiljö och en långsiktigt hållbar utveckling.

Fakta - hushållning med naturresurser

Enligt miljöbalkens hushållningsprincip skall alla som driver en verksamhet eller vidtar en åtgärd hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna till återanvändning och återvinning. I första hand ska förflytelsebara energikällor användas.

Utbyggnadsförslaget

Detaljplaneförslaget innebär att mark som redan är tagen i anspråk byggs ut. Orörd natur i form av obebyggda fastigheter, kommer att tas i anspråk och bebyggas. Området är relativt glest bebyggt och avstånden till kollektivtrafiken relativt långt. Detta innebär att bilberoendet kommer att öka. Utsläpp av föroreningar till luft kommer att öka både från uppvärmningsanläggningar och från trafiken. Energiåtgången kommer totalt att öka inom planområdet, även om nya bostäder i allmänhet har lägre energiåtgång än äldre.

Miljöredovisningen visar att möjligheterna att styra utvecklingen i riktning mot uthållighet är begränsad. Planförslaget innebär ingen styrning av energiåtgång eller val av energikälla för att bidra till en uthållig utveckling. Men förslaget lägger inga hinder för en uthållig utveckling. Fastighetsägarnas möjlighet och vilja i bygg- och brukarskedet till miljöanpassning är avgörande för slutresultatet.

NACKA KOMMUN
Planenheten

Andreas Totschnig
Planchef

Therese Sjöberg
Planarkitekt

Källa: Trafik och vägar i Norra Boo, 2005

Kulturvärden i ”område C”, Vikingshill, Saltsjö-Boo

En miljö av riksintresse för kulturmiljövården

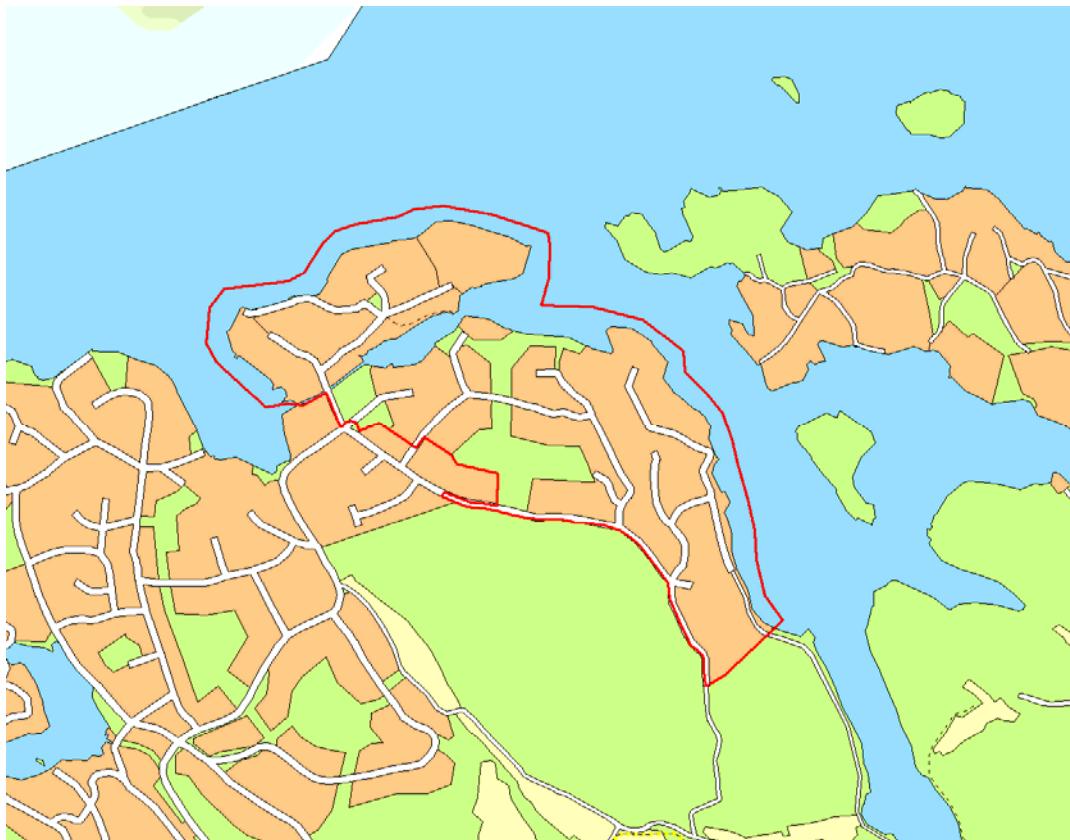
Nacka planenhet 2010-03-29/antikvarie Johan Aspfors

Inledning

"Vikingshill nordväst om Velamsundsviken och Tegelön mitt för denna är ett andra friluftsmuseum för gamla sommarhus från 1800-talets senare hälft..." (Bertil Hedenstierna 1986).

Bakgrund

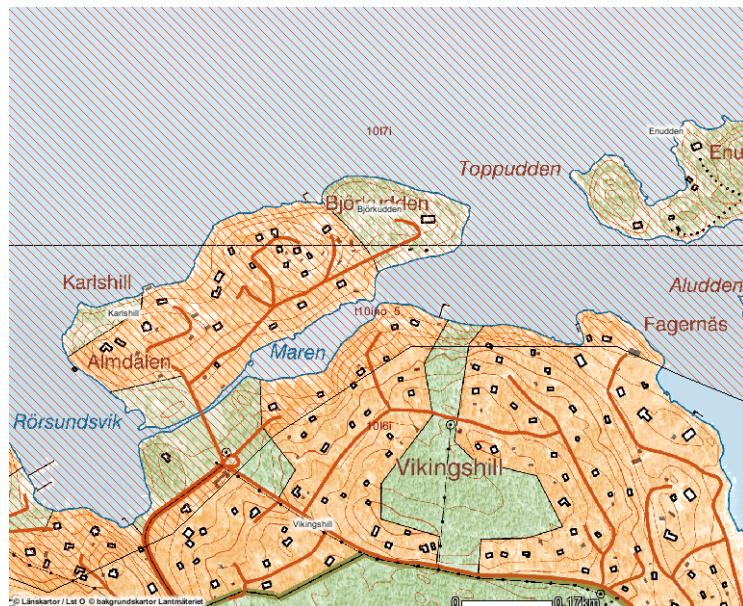
Syftet med detaljplaneläggningen är att ge möjlighet till införande av kommunalt vatten och avlopp samt byggrätter anpassade för permanentbebyggelse. Planen syftar inte till att möjliggöra för avstyckningar. Den befintliga tomtstrukturen avses alltså kvarstå. Detaljplaneområdet omfattar Vikingshill och Sommarbo i Norra Boo. Området är ett tidigare fritidshusområde som fått en alltmer permanent befolkning. Området består främst av privatägda fastigheter. Allmän plats inom området ägs av bland annat tomtägarföreningar och Nacka kommun.

Planområdet

Utredningsområdets avgränsning

Föreliggande antikvariska utredning berör den del av planområdet som ligger inom område av riksintresse för kulturmiljövården, Stockholms farled och inlopp. För Vikingshill handlar det om Rörsundaön (Vikingshill) och Sommarbos norra kust, sträckan från Rörsundsviks östra strand till Fagernäs udde. Enstaka större villor utmed Velamsundsviken tas också upp, då de bedöms ha miljömässiga värden trots att de ligger utanför riksintresseområdet.

*Streckat område visar område av riksintresse för kulturmiljövården.
Utdrag ur länsstyrelsens karta*

Tidigare inventeringar och källor

Området hör till ett av Nackas mest väldokumenterade sett ur ett kulturhistoriskt perspektiv. Under åren 1967-68 lät dåvarande Boo kommun inventera området genom Ann Resare. Inventeringen resulterade i att Boo kulturnämnd gav ut boken "Boo vid vattnet" 1970 med Ann Resare som författare. 1973 gjorde Per Wästberg boken "Sommaröarna" med värdefull fotodokumentation samt etnologiskt material. 1978 genomfördes en totalinventering på uppdrag av Nacka kulturnämnd i samråd med länsantikvarien. Den mest utförliga bebyggelsehistoriska redogörelsen utgörs av Ann Katrin Pihl Atmers avhandling "Sommarnöjet i skärgården" från 1987. Vid denna översyn har även Hans Persson i Boo hembygdsförening bidragit med sitt stora kunnande om områdets bebyggelse.

Fornlämningsregistret anger inga kända fornlämningar i området.

Syftet med denna utredning

Kommunen är skyldig i sin samhällsplanering att tillgodose kulturmiljövårdens intressen när sådana finns uttalade. I Vikingshills fall är det staten som bedömt att de kulturhistoriska värdena är så höga att det finns ett nationellt bevarandeintresse. Områden av riksintresse för kulturmiljövården speglar betydelsefulla faser av vår historia och regleras i miljöbalken, därmed får inte utsättas för åtgärder som innebär påtaglig skada. Länsstyrelsen utövar vid planläggning tillsyn så att kulturmiljövårdens intressen tillgodoses. Vikingshill är även utpekad i kommunens kulturmiljöprogram som en miljö av lokalt intresse.

Kommunantikvarien har fått i uppdrag att identifiera de mest värdefulla byggnaderna inom riksintresseområdet, vilket betyder att södra delen av planområdet – större delen av Sommarbo –

inte omfattas av denna översyn med några få undantag utmed Velamsundsviken. Utredningen gör inte anspråk på att kulturhistoriskt klassificera samtliga fastigheter enligt en flergradig skala. I princip handlar det om att lyfta fram byggnader som faller under plan- och bygglagens 3 kap 12 §, alltså objekt som kan betraktas som särskilt värdefulla eller ”omistliga” med betydande historiska, arkitektoniska och miljömässiga värden. Några få hus som har betydelse för miljöbilden men som inte kan räknas som särskilt värdefulla tas också med. Denna utredning är en förkortad version av ett internt arbetsmaterial som även angav förslag till planbestämmelser.

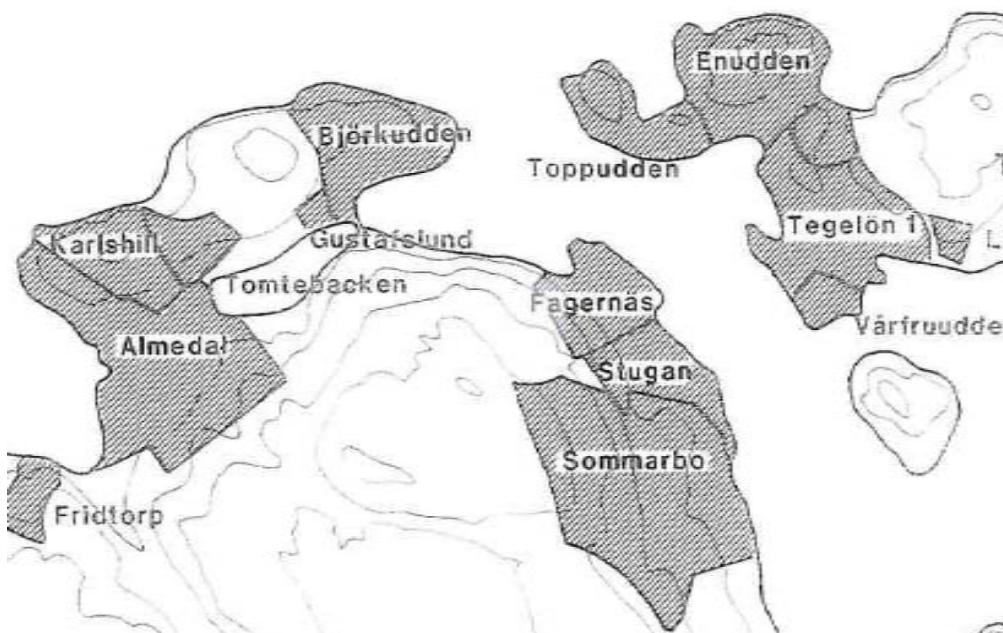
Rörsundaöns norra strand mot farleden sedd från Risbergets utsiktsplats. Till höger syns Almdalens gula huvudbyggnad och i mitten den vik ”Viken” vars äldsta fastighet lär ha hetat Vikenshill som så småningom blev Vikingshill och namnet på hela ön. Foto 2010

Historik och bebyggelsens karaktärsdrag

Marken tillhörde i äldre tider Velamsunds gård som har funnits sedan medeltiden. I planområdet låg från början gården utmarker med skog och lite odlingsmark. Det låglänta partiet mellan Rörsundaön och fastlandet var ängsmark att döma av äldre kartor. Enligt 1700-talskällor brukades marken av torpet Rörsund, omnämnt redan 1669 men som övergivet 1825. En av gården kvarnar, ”Engelska qvarn”/”Fösan” låg vid innersta delen av Rörsundsvik (utanför planområdet). På Fagernäs udde fanns ytterligare ett skärgårdstorp, även det med 1600-talsanor. Velamsund hade blivit adligt säteri vid denna tid och var i starkt behov av arbetskraft, ”dagsverkare”, varför torpbildningar gynnades.

Spåren efter torpen handlar idag främst om en kulturpåverkad växtlighet kring Fagernäsvägen och vid Rörsundsviks södra del.

På 1860-talet blev Velamsund attraktivt för sommarvillebebyggelse för Stockholms borgerskap. De första villorna byggdes på Rörsundaön som med sin längsgående åsrygg erbjöd tomter med fritt läge och vidsträckt sjöutsikt. Avstyckningarna blev fler från och med 1880-talet. Velamsunds ägare hade insett kuststräckans potential för lönsamma tomtförsäljningar, samtidigt som området inte längre hade någon större betydelse för lantbruket. Utvecklingen hängde också ihop med det farledsnära läget som sedan 1800-talets mitt hade erbjudit reguljär ångbåtstrafik.

Avstyckningar 1880-1915 enligt Ann Katrin Pihl Atmers bok Sommarnöjet i skärgården (sid 161)

Tongivande villor är Almdalen (tidigare Almedal eller Granudden) och Björkudden på Rörsundaön. Sistnämnda villa hör till traktens praktfullaste efter en ombyggnad 1896 enligt ritningar av Erik Josephson. Byggnaden har en uttalad herrgårdsstil, vilket kommer igen i Almdalen som fick ett empireutseende 1918. Almdalen hade byggts ursprungligen på 1860-talet av SJ:s chefsarkitekt A W Edelsvärd och räknas till en mycket tidig sommarvilleetablering i denna del av skärgården. 1918 års utseende är ett verk av arkitekten Evert Milles, bror till skulptören. Grannfastigheten Karlshill (Blåsut) har en fantasifullt utformad tornvilla från 1800-talets senare del. På tomten finns ett farledsexponerat ekotempel med kupol och vita pelare. Fler fantasirika lusthus finns i området, bl a en "kinesisk paviljong" i Almdalens park strax väster om den allé som utgör entrén till Rörsundaön. Två andra för miljön karaktärsskapande byggnader är Gustavslund i två våningar från 1889 i schweizerstil (omslagsbild) samt det för skärgården ovanliga Stenhuset – ett villaliknande flerbostadshus i sten från 1865.

Villorna från årtiondena kring sekelskiftet 1900 har högst varierande utseenden. De representerar flertalet av tidens stilinriktningar, främst schweizer- och cottagestilarna, d v s panelvillor med snickarglädje och luftiga verandor, sistnämnda stil med friare planlösning och asymmetrisk

volymuppbyggnad (ibland med torn). Ljusmålad eller faluröd panel lagd i olika riktningar är det dominerande fasadmaterialet – Stenhuset utgör ett undantag – på taken kan ligga plåt, men även tegel förekommer. Rejala stensocklar och höga fönster samt utskjutande taksprång är andra karaktärsdrag. Undantag är de villor som byggts i herrgårdsliknande stil som representerar ett mer strikt och slutet uttryck. Husens placering i terrängen är oftast ganska fri, tomterna är väl tilltagna. Sommarvillebebyggelsen utgör idag ett av riksintresseområdets främsta kärnvärden. Till miljöerna hör också anlagda trädgårdar. Almdalen fick från början både trädgård och park som än idag bidrar till att ge fastigheten karaktären av en mindre lantgård, där allén till Rörsundaön bidrar särskilt till uttrycket.

Tallskogspartierna på höjdryggarna söder om Rörsundaön blev från 1930-talet attraktiva fritidstomter med i många fall ganska små och enkla fritidshus. Området fick namnet Sommarbo efter den stora 1880-talsfastighet som ligger vid Velamsundsviken (Fagernäsvägen). Stugorna har varierande utseenden av oftast enkel karaktär och är belägna på ganska stora skogstomter. De representerar en tid då bredare sociala skikt hade fått råd med egna små sommarnöjen. Vägarna är anlagda terränganpassat vilket har skapat en oregelbunden tomt- och vägstruktur, något som är typiskt för denna tids planeringsideal. Sommarbo ligger till största delen utanför riksintresseområdet.

Fastigheter med kulturvärden inom riksintresseområdet

Husen beskrivs från väster till öster.

Almdalsvägen 11, Velamsund 1:4, Almdalen (Almedal)

Almdalen är en herrgårdsliknande anläggning med huvudbyggnad, annex/flygel och porttorn, omgiven av en stor park med bl a lusthus i kinesiserande stil. Ursprunget är den sommarvilla som SJ:s chefsarkitekt A W Edelsvärd uppförde på platsen på 1860-talet, ett hus i tidig schweizerstil med gavel som huvudfasad. Så här beskrev Edelsvärd sitt Almedalen (enligt Pihl Atmer):

"Almedal hade förtjusande dominerande läge på en hög udde mellan Höggarnsfjärden och Rörsundaviken. Skog skyddade mot storm från norr, öster och sydväst. Wackra sjöutsikter åt sjösidan erbjödo sig öfver Lidingön ... Inåt har man den härliga dalen med trädgården, almarna, näset mellan de båda vikarna samt i fonden berget Pråmhällan..."

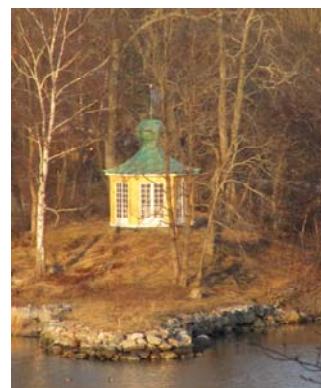
Edelsvärd villa uppges ingå i nuvarande byggnad som är en skapelse från 1918-20 i empirestil som vid denna tid hade blivit en inspirationskälla för arkitekterna. 1920 års utseende av arkitekt Evert Milles, på uppdrag av bankdirektören Harald Lettström, kom att ge fastigheten mer prägeln av en lantgård än en sommarvilla. Till detta inträck bidrar den stora parkdelen och allén. Parkens karaktärsfulla lusthus är också från denna tid. Liknande arkitektoniskt uttryck har fastighetens båthus, det tillhör dock inte Almdalens bebyggelsebild då det ligger nedanför grannhuset Karlshill.

Almdalens gårdsfasad, till höger skymtar annexet. Foto Hans Persson

Almdalens entré med torn. Foto 2010

Almdalens lusthus. Foto 2010

Almdalsvägens lindallé ger miljön en herrgårdsprägel. Foto 2010

Almdalsvägen 12, Velamsund 1:35, Karlshill (Blåsut)

Tornvilla från möjligt omkring 1870, var sommarnöje åt bl a konsul N J Carlstedt som fastigheten är uppkallad efter. Byggnaden blev pensionat på 1930-talet med namnet Forsboms, var länge i ett starkt förenklat och ombyggt skick men har under senare år återfått en äldre karaktär. Ett av de verkliga landmärkena på Rörsundaön p g a det höga och fria läget mot farleden. På tomtens

farledssida står ett av Vikingshills mest säregna lusthus byggt omkring 1900, benämnt ekotempel, med kolonner och kupoltak. Vid stranden finns ett båthus från 1900-talets första årtionden, ligger idag dock på mark som tillhör Almdalen.

Karlshill, tidigare Blåsut. Foto 2010

Karlshills tomtbild sedd från farleden. Till vänster båthus nedanför nybyggd villa. Båthuset, som ligger på Almdalens mark, har en karaktär från 1900-talets första årtionden. Det lilla strandnära lusthuset finns inte på ett foto från 1980-talet i Pihl Atmers bok Sommarnöjet i skärgården (sid 189). Foto 2009

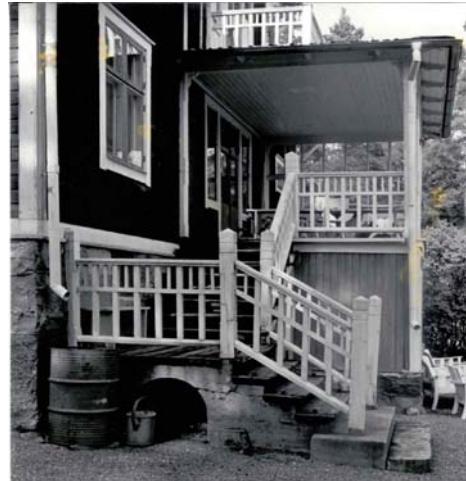
*Karlshills ekotempel med terrass mot Höggarnsfjärden.
Foto Laszlo Sallay 1994. Nacka lokalhistoriska arkiv*

Tomtebacken/Björkuddsvägen 1, Velamsund 1:306

Enligt 1978 års inventering är villan uppförd 1904 av byggmästare Oscar Nycander. Den utgör ett intressant exempel på hur schweizervillan under de första åren av 1900-talet fått drag av både jugend och nationalromantik. De nya stilinfluenserna representeras av den faluröda fasadfärgen och stramheten i detaljerna, t ex så har veranda- och trappräckan endast raka spjälör som ibland arrangeras rytmiskt för att skapa variation. Det tunga brutna taket hör också till tiden, en i nationell anda lek med 1700-talets byggnadsskick, medan nedre takfallets sväng ovanför takfoten ansluter sig till den mjuka jugendstilen. Baksidans enkla ”släpkupa” på nedre takfallet hör till det nationalromantiska formspråket. Huset ligger på en skogstomt med grova tallar och en fruktträdgård mot söder.

Tomtebacken, fasad mot Björkuddsvägen 2010

Verandadetalj. Foto 1978

Björkuddsvägen 2, Velamsund 1:68

Stuga av okänt ursprung med drag av nationalromantik från tidigt 1900-tal. Platsen kan ha varit bebyggd redan under 1800-talets slut. Huset ligger nära Björkuddsvägen med värden för väg- och bebyggelsebilden.

Stuga vid Björkuddsvägen 2. Foto 2010

Tomtebacken 4a-b, Velamsund 1:61, Stenhuset/Stenvillan/Villa Viken/Villa Vikingshill

En för Vikingshill unik byggnad är Stenhuset på farledssidan av Rörsundaön. Huset byggdes redan 1865 som ett två våningars hyreshus för sommargäster. Från början fanns två lägenheter på varje plan samt en vindsvåning. Planlösningen med en inre bärande hjärtmur i husets längd gör att byggnaden påminner om ordinära hyreshus från perioden. De putsade fönsteromfattningarna känns igen från tidens stenhusarkitektur, bl a hus ritade av Edelsvärd. Det som påminner om sommarvillearkitektur är den stora träverandan med snickarglädje, möjligtvis från 1894, samt det utskjutande taksprånet. Valet av byggnadsmaterial, putsat tegel, kan förklaras av att en av byggherrarna, byggmästaren C O Lundberg ägde ett tegelbruk. Han hörde till en av dem som "profiterade" på Stockholms utbyggnad vid denna tid och då med stenhus. Enligt Hans Persson i Boo hembygdsförening hette huset först Villa Viken. Inspirerat av Listonhill på Djurgården ändrades det till Vikingshill, som i folkmun kom att bli Vikingshill, enligt traditionen för att ångbåtarnas "hopp-i-land-Kallar" slarvade med uttalet vid utropningarna. Namnet ansluter också till epokens intresse för det fornordiska.

Stenhuset på Rörsundaön, Vikinghills enda stenbyggnad. Foto Hans Persson

Björkuddsvägen 8, Velamsund 1:62, Röda stugan

Faluröd rektangulär villa i lite enklare schweizerstil från omkring 1887, eller möjligen ombyggd detta år. Uppges ha varit tvåfamiljsvilla, nu enfamiljsvilla. Tidstypisk detalj är vindsvåningens stående panel som avslutas nedtill av utsågade spetsar/uddar. Inglasad tvåvåningsveranda med ganska stramt utseende. Fastigheten är en del av helhetsmiljön vid Marens norra strand.

Röda stugan. Foto 2010

Björkuddsvägen 10, Velamsund 1:31, villa Gustavslund

Den stora villan i två våningar uppfördes 1889 av skräddarmästare Gustav Gyllang, därav husets namn. Det bakre trapphuset avslutas med en tornhuv, och sjöfasaden mot Maren utmärks av en öppen tvåvåningsveranda med rika utsågningar. I likhet med Röda stugan står huset på en hög stensockel. 1970 skrev Ann Resare i sin bok *Boo vid vattnet* att huset är "...idag ett av de bästa exemplen på ett sommarnöje från 1800-talets slut" (sid 39).

Gustavslund från 1889, fasad mot Maren. Foto 2010

Velamsund 1:34, lusthus

Alldeles vid Marens inlopp, på en udde av Rörsundaön, ligger ett åttkantigt lusthus från 1888, enligt Resare ”avsedd för kräftfester” (sid 39). Den festliga karaktären understryks av etsade glasrutor och mängder av konstfullt utformade fasaddetaljer. Från början låg en bro från lusthuset till fastlandssidan, den revs dock 1978 i samband med muddringsarbeten. Enligt äldre bilder gick en anlagd strandpromenad utmed vattnet nedanför lusthuset. I litteraturen förknippas lusthuset med Gustavslund.

Lusthus nära Gustavslund, fasad mot Maren 2010.

Bild ur Per Wästbergs bok Sommaröarna (1973) som visar lusthuset och bron som revs 1978. Per Wästberg benämner lusthuset för kräftpaviljong. Till vänster Björkuddens tvättstuga och Gustavslund.

Strandpromenaden enligt äldre vykort

Björkuddsvägen 12, Velamsund 1:307, fd tvättstuga/tjänstebostad

Byggnaden var ursprungligen villa Björkuddens tvättstuga, flyttad till nuvarande plats vid Marens inlopp på 1890-talet. Huset lär ha fungerat som tjänstebostad efter att Franska skolan hade förvärvat Björkudden 1934. Huset har renoverats och byggts ut för bostadsändamål, men har fortfarande en stark kulturhistorisk karaktär i behåll. Den högre delen är ursprungsvolymen, den lägre verandadelen vid östgaveln är av sent datum (tillkommit efter inventeringen 1978). Husets utformning ansluter sig till det sena 1800-talets fantasirika panelarkitektur i s k schweizerstil. Övervåningens spetsiga fönster är ursprungliga och ger huset ett karaktärsfullt uttryck.

Björkuddsvägen 12, fasad mot Maren. Foto 2010

Trots att huset genomgått en grundlig upprustning/förnyelse och byggs ut så har detta gjorts så att ursprunget fortfarande kan avläsas med ambitiös nivå på detaljutförandet. Huset har ett sjönära läge, med betydelse för landskaps- och bebyggelsebilden, samt är som historisk markör en viktig komponent i Rörsundaöns helhetsmiljö.

Björkuddsvägen 11, Velamsund 1:30, "Björkuddens annex"/fd trädgårdsmästarbostad

I byggnadsinventeringen från 1978 anges huset som trädgårdsmästarbostad under villa Björkudden, kallas också för "Björkuddens annex". Köksträdgård fanns då ännu kvar. Byggnadsår uppges inte, men korsplanlösningen med mittplacerad skorsten samt exteriörens panelarkitektur förekom under det sena 1800-talet. Enligt uppgift är huset uppfört av snickare Granqvist och inrymde från början fyra rum och kök. Efter att Björkudden hade förvärvats av Franska skolan 1934 blev huset bl a gästbostad. Huset har nu modernisrats och byggs ut på baksidan, men den äldre karaktären är välbehållen.

Björkuddens trädgårdsmästarbostad, fasad mot vägen. Foto 2010

Björkuddsvägen 14, Velamsund 1:16, villa Björkudden

Ett av Rörsundaöns verkliga "huvudnummer". Fastigheten togs tidigt i anspråk för sommarvillebebyggelse genom kamer Alfred Sandahls försorg på 1860-talet. Sandahl överlät Björkudden till kommandörskaptenen F H Didron 1866 som redan 1879 sålde villan vidare till grosshandlaren och industrimannen Herman Friedländer som byggde om villan till dagens herrgårdsliknande utseende 1896. Husets representativa utseende är ett verk av Friedländers måg, arkitekten Erik Josephson som vid denna tid ritade villor i Saltsjöbaden där han också stod bakom välkända Grand Hotel.

Björkudden. Foto 2009

Entreprenör på Björkudden var AB J O Wangströms mekaniska snickerifabrik, stenarbeten utfördes av Anderssons mekaniska stenhuggeri. Interiören fick praktfull inredning i historiska stilar; målade taklister och väggfält av Carl Grabow, höga paneler och bemålade kassettak – en strandvägsvåning på Ormingelandet. Flera nyttobyggnader uppfördes på fastigheten, bl a tvättstuga och trädgårdsmästarbostad. 1934 såldes villan till Franska skolan som semesterhem för lärare. Efter en tid under katolska S:t Josephssystrarna, då salongen blev kapell, kom huset i privat ägo på 1990-talet. En kuriositet är att huset liksom Almdalsvägens allé har figurerat i Ingmar Bergmans film "Fanny och Alexander".

Den välbevarade huvudbyggnaden har höga kulturvärden avseende både exteriören och interiören. Park- och vegetationsbildens tillhör den kulturhistoriska helhetsbilden

Wahlbergsvägen 8, Velamsund 23:1, Granvik

Granvik är ett strandnära falurött hus där Sommarbo möter Marens inlopp. Enligt Hans Persson i Boo hembygdsförening kan det ha sitt ursprung i en stuga som 1862 kallas Elfstugan. Huset har byggts ut och förändrats under årens lopp men har en ganska traditionell skärgårdskaraktär med betydelse för strandbilden mellan Rörsundaön och Fagernäs. Nyare byggnader har tillkommit på fastigheten.

Fagernäsvägen 2, Velamsund 1:269, villa Fagernäs

På Sommarbosidan av planområdet, på en udde vid Velamsundsvikens inlopp, ligger villa Fagernäs med lusthus. Enligt Ann Katrin Pihl Atmer byggdes villan av grosshandlaren Carl Sutthoff omkring 1875. Den beboddes något senare av hovintendent A F Nyström. Huset är i grunden en ganska konventionell schweizervilla med rektangulär grundplan, men den rikt utsirade verandan är i förhållande till byggnadskroppen bredare än vad som var brukligt. Den är numera inglasad, men var ursprungligen öppen. Det mångkantiga lusthuset tillkom 1883 och har flerfärgade glasrutor och toppigt tak. Fagernäs var på 1600- och 1700-talet ett enkelt torpställe. Den äldsta historien anas av den öppna vegetationsbild som präglar området kring Fagernäsvägen bort mot Sommarbo.

Fagernäs sett från Velamsundsviken. Foto 2010

Fagernäs lusthus. Foto 2010

Villan har byggts ut vid gavlarna och vissa andra ändringar har gjorts som t ex takfönster på det bakre takfallet samt inglasning av verandan. Den äldre karaktären är dock fortfarande framträdande med betydelse för landskapsbilden och den historiska miljön kring Velamsundsvikens stränder.

Strandnära, äldre fastigheter med miljömässiga värden utanför riksintresseområdet

Utmmed Velamsundsviken i Sommarbo ligger tre större villor med skiftande kulturhistorisk status men med betydelse för miljön. Att de hanteras i planen motiveras av husens säregna arkitektur med kringliggande parkmark i kombination med framträdande strandlägen.

Fagernäsvägen 7, Velamsund 1:6, Stugan

Den stora villan ”Stugan” är ett av innerskärgårdens mest renodlade exempel på schweizerstil med långt utskjutande tak och gavelfasad som framsida mot vattnet. Ann Katrin Pihl Atmer gör det sannolikt att arkitektbröderna Axel och Hjalmar Kumlien stod bakom Stugans utformning ca 1880, men det är osäkert. Stugan brann ner 1982, nuvarande snarlika ”replik” uppfördes därefter. Historiskt byggnadsmaterial finns alltså inte kvar, men huset har miljömässiga värden och har i sin nygamla dräkt värden som historisk markör. Mot Fagernäsvägen har tomtten en parkliknande karaktär.

Stugan sedd från Velamsundsviken. Foto 2010

Fagernäsvägen 10, Velamsund 1:264, villa Sommarbo

Villa Sommarbo är en nybyggd, fri tolkning av en 1880-talstornvilla som stått på fastigheten. Ann Katrin Pihl Atmer menar att Sommarbo var en av den inre skärgårdens "allra ståtligaste anläggningar". Av detta anas än idag av den stora tomtens parkliknande karaktär. Själva huset har alltså inga direkta kulturvärden men utformningen signalerar tillsammans med trädgården platsens historia och sätter en prägel på bebyggelsebilden.

Villa Sommarbo. Foto 2010

Fagernäsvägen 22, Velamsund 6:1, villa Konvaljen

Villa Konvaljen har en jugendkaraktär från tidigt 1900-tal. Huset är tillbyggt på gavlarna och ombyggt på bottenvåningen med liggande panoramafönster. Den stora mansardvåningen har fortfarande kvar en äldre karaktär med kvaliteter för bebyggelse- och landskapsbilden.

Villa Konvaljen

PLANBESTÄMMELSER
Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Där beteckning saknas gäller bestämmelserna från hela planområdet. Endast angiven användning och utformning är tillåten.

GRÄNSBETECKNINGAR

— Planområdesgräns
— Användningsgräns
— Egenägarsgräns
+ Administrativ gräns

ANVÄNDNING AV ALLMÄN PLATS

LOKALGATA Lokaltrafik

G-VÄG Gångväg

NÄTUR Naturområde

PARK Park

ANVÄNDNING AV KVARTERSMARK

Bostäder

Tekniska anläggningar

Smöbbtshamn

VATTENOMRÅDEN

W Vattenområde

WB Brygga för intilliggande fastighet

WV Föreningsbrygga

UTFORMNING AV ALLMÄNNA PLATSER

Vägkroppen ska vara dimensionerad för en trafikmängd på mer än 50 lättfordon/veckomedeldygn samt för mer än 10 tunga fordon/veckomedeldygn med ett axeltryck på 10 ton och bogieaxeltryck på 16 ton.

UTNYTTJANDEGRAD /FASTIGHETSINDELNING

e₁ Pö fastighet med landarea större än 1000 kvm för huvudbyggnad som uppförs i en vånning högst uppå en byggnadsarea på 11 % av fastighets landarea, dock högst 180 kvm. Huvudbyggnad som uppförs i två vånningar får högst uppå en byggnadsarea på 7 % av fastighets landarea, dock högst 140 kvm. På fastighet med landarea mindre än 1000 kvm för huvudbyggnad som uppförs i en vånning högst uppå en byggnadsarea på 110 kvm. Huvudbyggnad som uppförs i två vånningar får högst uppå en byggnadsarea på 80 kvm. Garage och uthus får högst uppå en sammanlagd byggnadsarea på 60 kvm, varav den största byggnaden högst för varå 35 kvm.

e₂ Största antal tillåtna fastigheter

e₃ Största sammanlagd byggnadsarea är 40 kvm.

Befintliga byggnader som tillkommit i laga ordning innan detaljplanen vann laga kraft och som inte överensstämmer med planbestämmelserna skall anses vara planenliga. Södra byggnad för återuppföras.

BEGRÄNSNING AV MARKENS BEBYGGANDE

Marken får inte bebyggas

Marken får endast bebyggas med uthus och garage

Marken ska tillgänglig för allmänna underjordiska ledningar

Marken ska vara tillgänglig för gemensamhetsanläggning/servitut

MARKENS ANORDNANDE

Körbar in- och utfart får inte anordnas

Allén ska bevaras, efter lovprövning kan riskrädd få fyllas med villok om att återplantering sker.

båt

Området inom vilket uppläggning av fritidsbåtar för ske

PLACERING, UTFORMNING, UTFÖRANDE

Huvudbyggnad ska placeras minst 6,0 m från tomtgräns. Garage- och uthusbyggnader ska placeras minst 3,0 m från tomtgräns. Endast en friliggande huvudbyggnad per fastighet.

Gårage som placeras närmare än 6,0 m från gata ska placeras med längssidan parallell med gatan.

II Högsita vånningar

V Suterrängvåning för anordnas utöver angivet högsita vånngantsal

Nockhöjd för huvudbyggnad som uppförs i en vånning är högst 6,5 m.

Nockhöjd för huvudbyggnad som uppförs i två vånningar är högst 8,0 m.

Nockhöjd för uthus och garage är högst 4,0 m.

Utöver högsita tillåtna nockhöjd för mindre byggnadsdelar, t.ex. skorstenar, ventilationshuvur o syl, uppfrärs.

Högsita nockhöjd för byggnader inom med V betecknat område är 4,0 m.

b Lägsta grundläggningsnivå för nya byggnader är +2,0 m från nollnivå i höjdsystemet RH00.

Dagvatten inom kvartersmark ska så långt möjligt lokalt omhändertas inom tomt.

Kretslöpsteckni för vatten och avlopp kan efter särskild prövning få anordnas enskilt inom tomtmark.

VÄRDUFFILLA BYGGNADER OCH OMRÅDEN

k₁ Vid underhåll och ändring av exteriör ska ötgärder beträffande utseende, förgötting och kvalitet väljas i överensstämmelse med originalutformningen i ett utförande som är typisk för byggnadens tillkomsttid. Eventuell tilläggning av huvudbyggnad ska underordnas denna i placering, skala och arkitektoniskt uttryck. Se planbeskrivning sid. 12, rubrik "Varsomhetsbestämmelse".

f Ny bebyggelse ska utformas med särskild hänsyn till omgivningens egensk. Förgötting i döv naturenpassade föregående. Grundläggning ska ske med hänsyn till mark och vegetation så att sprängning, schaktning och uttympning i möjligaste mår undviks. Anpassning till brant terräng bör ske genom grundläggning på plintar eller anpassning med källare eller sluttningssvängning. Se planbeskrivning sid. 11, rubrik "Hönsynsbestämmelse".

q₁ Byggnaden får inte rivas.

STÖRNINGSSKYDD

m Byggnaderna ska utformas så att minst hälften av boningsrummen för högst 55 dB(A) ekivalent ljudnivå (friflavsönde) utanför fasad. Den ekivaent ljudnivå inomhus för ej överstyrta 30 dB(A) i boningsrum. Fastigheten ska ha tillgång till uteplets med högst 55 dB(A) ekivalent ljudnivå och maximal ljudnivå på högst 70 dB(A).

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

Omräde där strandskyddet upphävs

q₂ Särskild hänsyn ska tas till mark, vegetation och tomtbild. Marklov krävs för schaktning, sprängning och fyllning samt fyllning av träd med en stamidiameter större än 25 cm på en höjd av 1,3 meter.

q₃ Bygglöv krävs för utvändig omförgång av byggnader. Bygglöv krävs för byte av fasad-, fönster- och takmaterial samt andra ötgärder som påverkar byggnadens och miljöns utseende.

q₄ Marklov krävs för fyllning av träd med en stamidiameter större än 15 cm på en höjd av 1,3 meter.

Genomförandetiden är 7 år från den dag planen vunnit laga kraft.

Bygglöv för inte ges förrän angiven utformning av vägarna på allmän plats uppfylls.

Kommunen är inte huvudman för allmän plats.

ILLUSTRATIONER

Illustrationslinje

Illustrationstext

ANTAGANDEHANDLING

Blad 1 av 5

Detaljplan för Vikingshill och Sommarbo, del av Velamsund (område C) i Boo, Nacka kommun Enligt ÄPBL 1987:10
Planenheter april 2011, reviderad i juni 2014

Till planen hör:
planbeskrivning
genomförande
beskrivning
miljöredovisning

Andreas Totschnig
Planchef

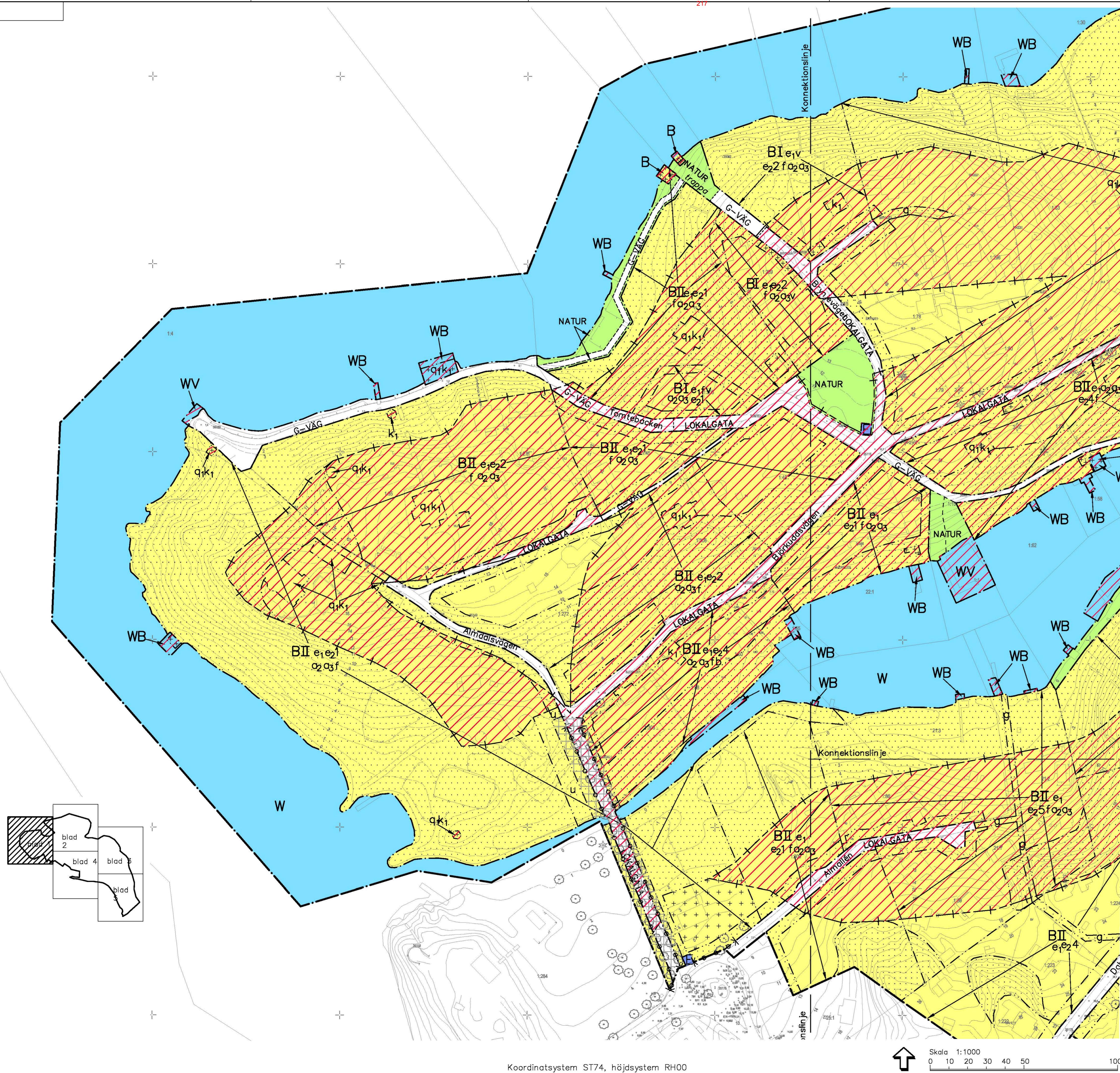
Therese Sjöberg
Planarkitekt

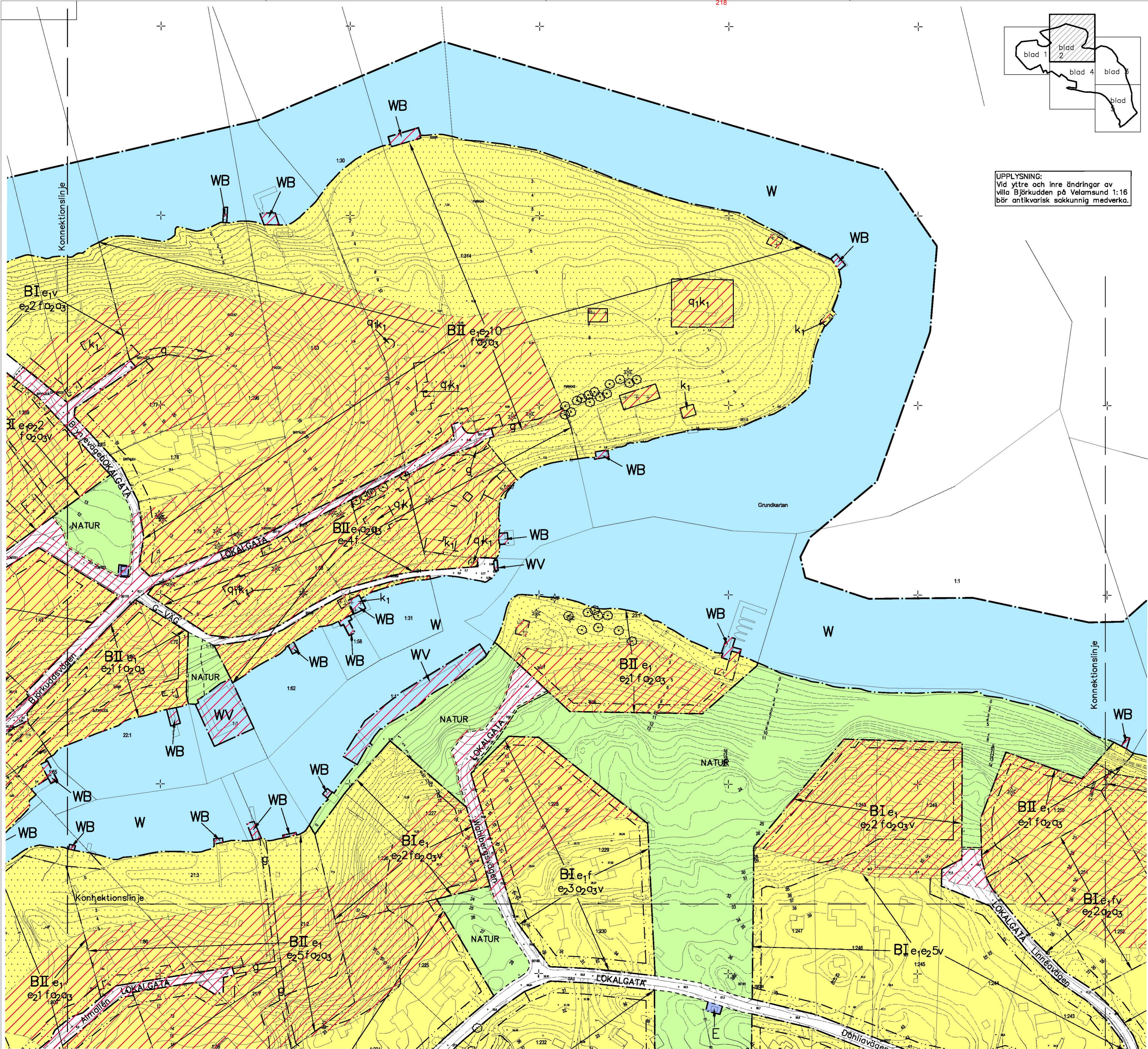
KFKS 2010/64 214
Projektnr 9415

Tillstyrkt av MSN.....

Antagen av KF.....

Laga kraft.....

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Där beteckning saknas gäller bestämmelser inom hela planområdet. Endast angiven användning och utformning är tillåten.

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Där beteckning saknas gäller bestämmelser inom hela planområdet. Endast angiven användning och utformning är tillåten.

GRÄNSBETECKNINGAR

- Planområdesgräns
- Användningsgräns
- Egenskapsgräns
- +---+ Administrativ gräns

ANVÄNDNING AV ALLMÄN PLATS

LOKALGATA	Lokaltrafik
G-VÄG	Gångväg
NATUR	Naturområde
PARK	Park
ANVÄNDNING AV KVARTERSMARK	
B	Bostäder
E	Tekniska anläggningar
V	Småbushamn
VATTENOMRÅDEN	
W	Vattenområde
WB	Brygga för intilliggande fastighet
WV	Föreningsbrygga

UTFORMNING AV ALLMÄNNA PLATSER

Vägkroppen ska vara dimensionerad för en trafikmängd på mer än 50 lättfordon/veckomedeldygn samt för mer än 10 tunga fordon/veckomedeldygn med ett axelltryck på 10 ton och bogieaxeltryck på 16 ton.

UTNYTTJANDEGRAD/FÄSTIGHETSINDELNING

e₁ På fastighet med landareo större än 100 kvm för huvudbyggnad som uppförs i en vånning högst upptäckt byggnadsarea på 11 % av fastigheten landareo, dock högst 180 kvm. Huvudbyggnad som uppförs i två vånningar för högst upptäckt byggnadsarea på 10 % av fastigheten landareo, dock högst 144 kvm. På fastigheter med landareo mindre än 100 kvm för huvudbyggnad som uppförs i en vånning högst upptäckt byggnadsarea på 110 kvm. Huvudbyggnad som uppförs i två vånningar för högst upptäckt byggnadsarea på 110 kvm. Garage och uthus för högst upptäckt byggnadsarea på 60 kvm, varav den största byggnaden högst förvara 35 kvm.

e₂ Största antal tillåtna fastigheter

e₃ Största sammanlagd byggnadsarea är 40 kvm.

Befintliga byggnader som tillkommit i laga ordning innan detaljplanen vann laga kraft och som inte överensstämmer med planbestämmelserna skall anses vara planenliga. Söndan byggnad får återuppföras.

BEGRÄNSNING AV MARKENS BEBYGGANDE

Marken för inte bebyggas
Marken för endast bebyggas med uthus och garage
Marken ska vara tillgänglig för allmänna underjordiska ledningar
Marken ska vara tillgänglig för gemensamhetsanläggning/servitut
U
g
MARKENS ANORDNANDE
k Körbar in- och utfart för inte anordnas
Allén ska bevaras, efter lovprövning kan riskträd få fällas med villkor om att återplantering siker.

båt Område inom vilket uppställning av fritidsbåtar för ske

PLACERING, UTFORMNING, UTFRÄNDE

Huvudbyggnad ska placeras minst 6,0 m från tomtgräns. Garage- och uthusbyggnader ska placeras minst 2,0 m från tomtgräns. Endast en friliggande huvudbyggnad per fastighet.

Garage som placeras närmare än 6,0 m från gata ska placeras med längssidan parallell med gatan.

I II Högssta antal vånningar

V Suterrängnivå för anordnas utöver angivet högssta våningsantal

Nockhöjd för huvudbyggnad som uppförs i en vånning är högst 6,5 m.

Nockhöjd för uthus och garage är högst 8,0 m.

Utöver högssta tillåtna nockhöjd för mindre byggnadsdelar, t.ex. skorstenar, ventilationsluvuar o.dyl. uppföras.

Högssta nockhöjd för byggnader inom med V betecknat område är 4,0 m.

b Lägsta grundläggningsnivå för nya byggnader är +2,0 m från nollnivån i höjdsystemet RH00. Dagvatten inom kvartersmark ska så långt möjligt lokalt omhändertas inom tomt.

Kretsloppsteknik för vatten och avlopp kan efter särskild prövning få anordnas enskilt inom tomtmark.

VÄRDUFULLA BYGGNADER OCH OMråDEN

k₁ Vid underhåll och ändring av exteriör ska åtgärder beträffande utseende, färgsättning och kvalitet väljas i överensstämmelse med originalutförande eller i ett utändrade som är typiskt för byggnadens tillkomst. Eventuell tillbyggnad av huvudbyggnad ska underordnas denna i placering, skala och arkitektoniskt uttryck. Se planbeskrivning sid. 12, rubrik "Varsomhetsbestämmelser".

f Ny bebyggelse ska utformas med särskild hänsyn till omgivningens egenart. Färgsättning hålls i den naturnapassad färskal. Grundläggning ska ske med hänsyn till mark och vegetation så sprängning, schaktning och utfynd har möjligaste män undviks. Anpassning till brant terräng bör ske genom grundläggning på plintar eller anpassning med källare eller sluttningssvänning. Se planbeskrivning sid. 11, rubrik "Hänsynsbestämmelser".

q₁ Byggnaden får inte rivas.

STÖRNINGSSKYDD

m Byggnader ska utformas så att minst hölften av boningsrummen får högst 55 dB(A) ekvivalent ljudnivå (fridrätsnivå) utanför fasad. Den ekvivalenta ljudnivån i tomhus för ej överstörlig 30 dB(A) i boningsrum. Fastigheten ska ha tillgång till utplats med högst 55 dB(A) ekvivalent ljudnivå och maximal ljudnivå på högst 70 dB(A).

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

Område där strandskyddet upphålls

o₂ Särskild hänsyn ska tas till mark, vegetation och tomtbild. Marklov krävs för schaktning, sprängning och tyllning samt fyllning av träd med en stamdiagrameter större än 25 cm på en höjd av 1,3 meter.

o₃ Bygglow krävs för utväldig omförgning av byggnader. Bygglow krävs för byte av fasad-, fönster- och takmaterial samt andra åtgärder som påverkar byggnadens och miljöens utseende.

o₄ Marklov krävs för fyllning av träd med en stamdiagrameter större än 15 cm på en höjd av 1,3 meter.

Genomförandetiden är 7 år från den dag planen vunnit laga kraft.

Bygglow får inte ges förrän angiven utformning av vägarna på allmän plats uppfylls.

Kommunen är inte huvudman för allmän plats.

ILLUSTRATIONER

Illustrationslinje

Illustrationstext

ANTAGANDEHANDLING

Blad 2 av 5

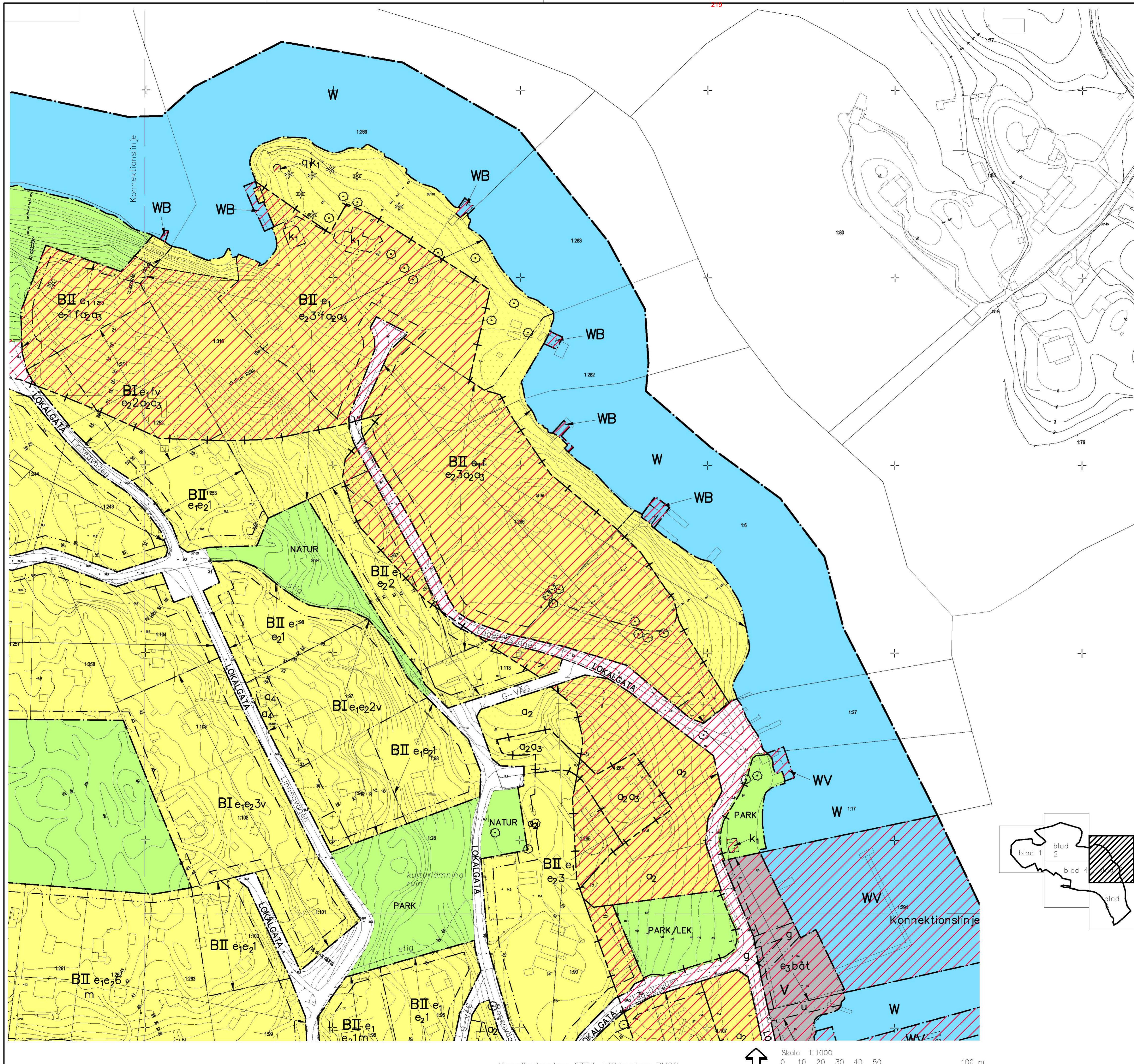
Detaljplan för Vikingshill och Sommarbo, del av Velamsund (område C) i Boo, Nacka kommun Enligt ÅPBL 1987:10
Planenheten april 2011, reviderad i juni 2014

Andreas Totschnig
Planchef

Therese Sjöberg
Planarkitekt

KFKS 2010/64 214
Projektnr 9415

Till planen hör:
planbeskrivning
genomförandebeschrivning
miljöredovisning

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanförande beteckningar. Där beteckning saknas gäller bestämmelserna inom hela planområdet. Endast angiven användning och utformning är tillåten.

GRÄNSBETECKNINGAR

- Planområdesgräns
- Användningsgräns
- Egenskapsgräns
- + Administrativ gräns

ANVÄNDNING AV ALLMÄN PLATS

LOKAL GATA	Lokaltrafik
G-VÄG	Gångväg
NATUR	Naturområde
PARK	Park
ANVÄNDNING AV KVARTERSMARK	
B	Bostäder
E	Tekniska anläggningar
V	Smödtsannahm

W	Vattenområde
WB	Brygga för intilliggande fastighet

WV	Föreningsbrygga
-----------	-----------------

UTFORMNING AV ALLMÄNNA PLATSER

Vägkroppen ska vara dimensionerad för en trafikmängd på mer än 50 lätta fordon/veckomedeldygn samt för mer än 10 tunga fordon/veckomedeldygn med ett axellast.

UTNYTTJANDEGRAD/FASTIGHETSINDELNING

e₁ Pd fastighet med landarea större än 1000 kvm för huvudbyggnad som uppförs i en vänlig högsta upptak av byggnadsarea på 11 % av fastighetens landarea, dock högst 180 kvm. Huvudbyggnad som uppförs i två våningar för högst upptak av byggnadsarea på 7 % av fastighetens landarea, dock högst 140 kvm.

Pd fastighet med landarea mindre än 1000 kvm för huvudbyggnad som uppförs i en vänlig högsta upptak av byggnadsarea på 110 kvm. Huvudbyggnad som uppförs i två våningar för högst upptak av byggnadsarea på 60 kvm. Garage och uthus för högst upptak för högst upptak av byggnadsarea på 60 kvm. Garage och uthus för högst upptak för högst upptak av byggnadsarea på 35 kvm.

e₂ Största antal tillåtna fastigheter

e₃ Största sammanlagd byggnadsarea är 40 kvm.

Befintliga byggnader som tillkommit i laga ordning innan detaljplanen vann laga kraft och som inte överensstämmer med planbestämmelserna ska anses vara planenliga. Sådan byggnad får återuppföras.

BEGRÄNSNING AV MARKENS BEBYGGANDE

U Marken får endast bebyggas med uthus och garage

g Marken ska vara tillgänglig för allmänna underjordiska ledningar

Marken ska vara tillgänglig för gemensamhetsanläggning/servitut

Körbar in- och utfart för inte anordnas

Allén ska bevaras, efter lovprövning kan riskträd få fällas med villkor om att återplantering sker.

båt

Området inom vilket uppläggnin av fritidsbåtar för ske

PLACERING, UTFORMNING, UTFÖRANDE

Huvudbyggnad ska placeras minst 6,0 m från tomtgräns. Garage- och uthusbyggnader ska placeras minst 2,0 m från tomtgräns. Endast en friliggande huvudbyggnad per fastighet.

Garage som placeras närmare än 6,0 m från gata ska placeras med långsidan parallell med gatan.

I II Högsta antal våningar

V Suterränginvändig för anordnas utöver angivet högsta våningsantal

Nockhöjd för huvudbyggnad som uppförs i en vänlig är högst 6,5 m.

Nockhöjd för uthus och garage är högst 4,0 m.

Utöver högsta tillåtna nockhöjd för mindre byggnadsdelar, t.ex. skorstenar, ventilationshusvar o.dyl. uppfrågas.

Högsta nockhöjd för byggnader inom med V betecknat område är 4,0 m.

b Lägsta grundläggningssniv för nya byggnader är +2,0 m från nollnivån i höjdsystemet RH00.

Dagvatten inom kvartersmark ska så långt möjligt lokalt omhändertas inom tomt.

Kretsläppsteknik för vatten och avlopp kan efter särskild prövning få anordnas enskilt inom tomtmark.

VÄRDEFULLA BYGGNADER OCH ÖRMÅR

K1 Vid underhåll och ändring av exteriör ska åtgärder beträffande utseende, förgöttnin och kvalitet väljas i överensstämmelse med originalutförande eller i ett utförande som är typlikt för byggnadens tillkomsttid. Eventuell tillbyggnad av huvudbyggnad ska underordnas denna i placering, skala och arkitektoniskt uttryck. Se planbeskrivning sid. 12, rubrik "Varsamhetsbestämmelser".

f

Ny bebyggelse ska utformas med särskild hänsyn till omgivningens egensätt. Förgöttnin hålls i den naturanpassad färgskala. Grundläggning ska ske med hänsyn till mark och vegetation så att sprängning, schaktning och utfyllning i möjligaste mån undviks. Anpassning till brant terräng bör ske genom grundläggning på plinten eller anpassning med källare eller sluttningssvänning. Se planbeskrivning sid. 11, rubrik "Hänsynsbestämmelser".

q₁ Byggnaden får inte rivas.

STÖRNINGSSKYDD

m Byggnader ska utformas så att minst hälften av boningsrummen för högst 55 dB(A) ekivalent ljudnivå (frifallsvärde) utanför fasad. Den ekvivalente ljudnivån inomhus för ej överstiga 30 dB(A) i boningsrum. Fastigheten ska ha tillgång till uppläts med högst 55 dB(A) ekvivalent ljudnivå och maximal ljudnivå på högst 70 dB(A).

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

Område där strandskyddet upphövs

Q₂ Särskild hänsyn ska tas till mark, vegetation och tomtmark. Marklov krävs för schaktning, sprängning och fyllning samt fällning av träd med en stamdiometer större än 25 cm på höjd av 1,3 meter.

Q₃ Bygglow krävs för utvändig omfärgning av byggnader. Bygglow krävs för byte av fasad-, fönster- och takmaterial samt andra åtgärder som påverkar byggnadens och miljöns utseende.

Q₄ Marklov krävs för fällning av träd med en stamdiometer större än 15 cm på en höjd av 1,3 meter.

Genomförandetiden är 7 år från den dag planen vunnit laga kraft.

Bygglow får inte ges förrän angiven utformning av vägarna på allmän plats uppfylls.

Kommunen är inte huvudman för allmän plats.

ILLUSTRATIONER

Illustrationslinje

Illustrationstext

ANTAGANDEHANDLING

Blad 3 av 5

Detaljplan för Vikingshill och Sommarbo, del av Velamsund (område C) i Boo, Nacka kommun Enligt ÅPBL 1987:10
Planelnheten april 2011, reviderad i juni 2014

Till planen hör:
planbeskrivning
genomförande
beskrivning
miljöredovisning

Andreas Totschnig
Planchef

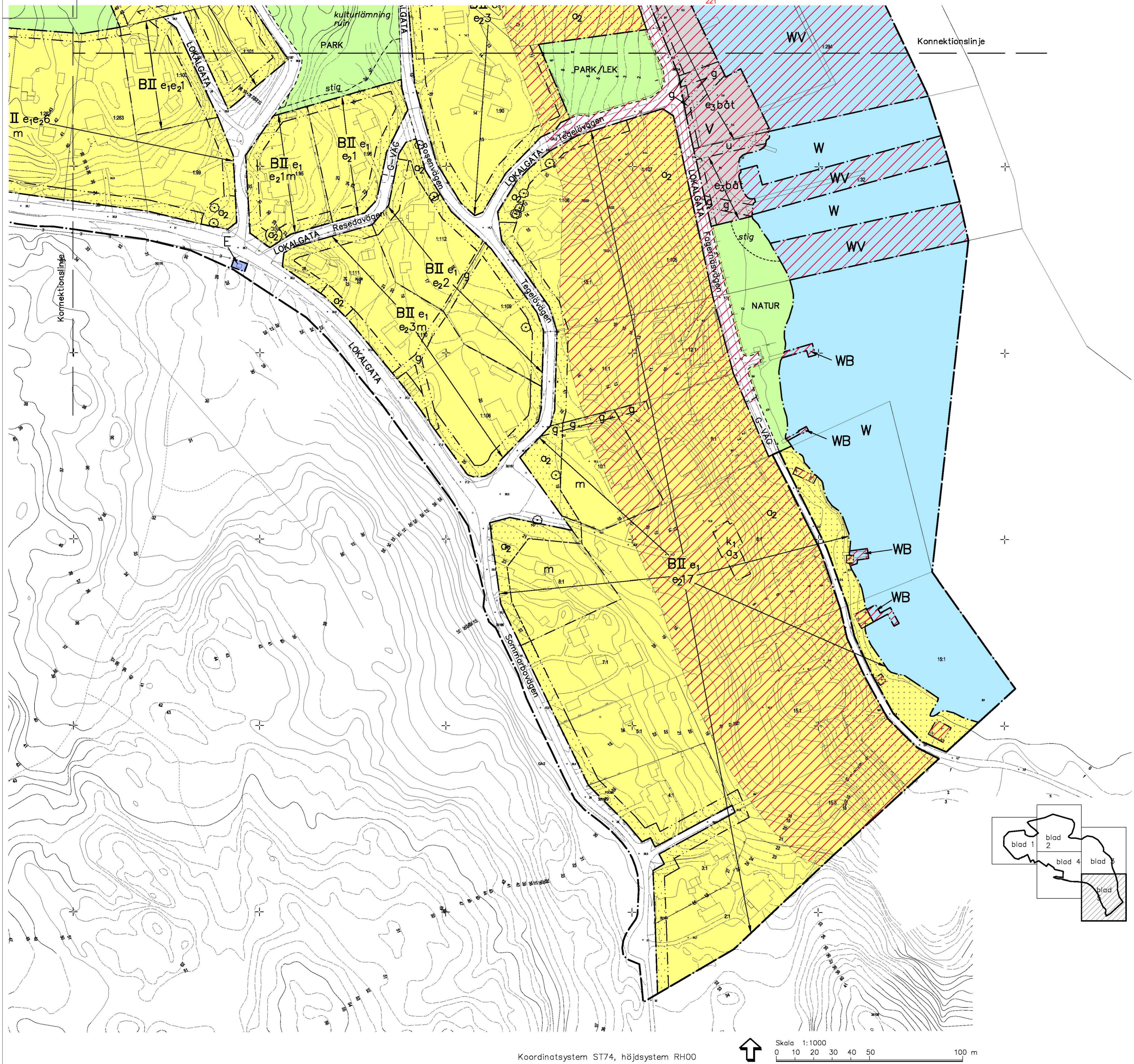
Therese Sjöberg
Planarkitekt

KFKS 2010/64 214
Projektnr 9415

Tillstånd av MSN.....

Antagen av KF.....

Laga kraft.....

7 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 207

Dnr KFKS 2014/633-256

Omreglering av tomträtsavgäld för radhusområdet kvarteret Spettet i Älta

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fattar följande beslut.

1.

Kommunfullmäktige fastställer tomträtsavgälderna för fastigheterna Älta 46:3, 46:4, 46:6, 46:9, 46:11, 46:14, 46:15 och 46:21 (grupp 1) till 25 000 kr/år och fastighet att gälla från och med den 1 mars 2016.

2.

Kommunfullmäktige fastställer tomträtsavgälderna för fastigheterna Älta 46:22, 46:29, 46:31, 46:32, 46:37, 46:40, 46:42, 46:43, 46:44, 46:45, 46:48 och 46:50 (grupp 2) till 30 000 kr/år och fastighet att gälla från och med den 1 mars 2016.

3.

Kommunfullmäktige fastställer tomträtsavgälderna för fastigheterna Älta 46:59 och 46:62 (grupp 3) till 32 500 kr/år och fastighet att gälla från och med den 1 mars 2016.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del att uppdra markchefen att för kommunens räkning underteckna avtalen om omreglering av tomträtsavgäld.

Ärende

Omreglering av tomträtsavgälder för de 22 ovanstående tomträterna där omregleringstidpunkten är den 1 mars 2016.

Nuvarande avgäld för fastigheterna Älta 46:6 och 46:9 är 11 000 kr/år, för fastigheterna Älta 46:3, 46:4, 46:11, 46:21, 46:22, 46:29, 46:31, 46:32, 46:37, 46:40, 46:42, 46:43, 46:44, 46:45, 46:48, 46:50 är den 11 500 kr/år och för fastigheterna Älta 46:14, 46:15, 46:59 och 46:62 är den 12 000 kr/år.

Nya avgälderna föreslås bli 25 000 kr/år och fastighet, 30 000 kr/år och fastighet respektive 32 500 kr/år och fastighet.

Handlingar i ärendet

Mark- och exploateringsenhetens tjänsteskrivelse den 17 september 2014

Bilaga 1 Karta

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

7 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

Beslutsgång

Stadsutvecklingsutskottet beslutade i enlighet med mark- och exploateringsenhetens förslag.

Protokollsanteckningar

Hans Peters (C) lät anteckna följande för Centerpartiets stadsutvecklingsutskottsgrupp..

"Tomrättssystemet för småhus bör avskaffas så snart som möjligt. Det är inte rimligt att skattebetalarna, dvs kommunen ska äga marken som villaägarna har sina hus på. Kommunen måste göra det attraktivare att friköpa marken. När marken är friköpt slipper radhusägarna betala avgålder till kommunen."

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Omreglering av tomträttsavgäld för radhusområdet kvarteret Spettet i Älta

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fattar följande beslut:

1. Kommunfullmäktige fastställer tomträttsavgälderna för fastigheterna Älta 46:3, 46:4, 46:6, 46:9, 46:11, 46:14, 46:15 och 46:21 (grupp 1) till 25 000 kr/år och fastighet att gälla från och med den 1 mars 2016.
2. Kommunfullmäktige fastställer tomträttsavgälderna för fastigheterna Älta 46:22, 46:29, 46:31, 46:32, 46:37, 46:40, 46:42, 46:43, 46:44, 46:45, 46:48 och 46:50 (grupp 2) till 30 000 kr/år och fastighet att gälla från och med den 1 mars 2016.
3. Kommunfullmäktige fastställer tomträttsavgälderna för fastigheterna Älta 46:59 och 46:62 (grupp 3) till 32 500 kr/år och fastighet att gälla från och med den 1 mars 2016.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del att uppdra markchefen att för kommunens räkning underteckna avtalen om omreglering av tomträttsavgäld.

Sammanfattning

Omreglering av tomträttsavgälder för de 22 ovanstående tomträtterna där omregleringstidpunkten är den 1 mars 2016.

Nuvarande avgäld för fastigheterna Älta 46:6 och 46:9 är 11 000 kr/år, för fastigheterna Älta 46:3, 46:4, 46:11, 46:21, 46:22, 46:29, 46:31, 46:32, 46:37, 46:40, 46:42, 46:43, 46:44, 46:45, 46:48, 46:50 är den 11 500 kr/år och för fastigheterna Älta 46:14, 46:15, 46:59 och 46:62 är den 12 000 kr/år.

Nya avgälderna föreslås bli 25 000 kr/år och fastighet, 30 000 kr/år och fastighet respektive 32 500 kr/år och fastighet.

Ärendet

De ovanstående 22 fastigheterna är bebyggda med radhus och upplåtna med tomträtt med startdatum för den första avgäldsperioden den 1 mars 1976. Fastigheternas läge framgår av bilaga 1. Avgäldsperiodens längd är på 10 år och innevarande period löper ut den 28 februari 2016. Detta innebär, för att kommunen ska kunna utnyttja sin rätt att höja nuvarande avgäld, att överenskommelse om ny avgäld måste träffas med respektive tomrättshavare senast den 28 februari 2015. Nuvarande avgäld för fastigheterna Älta 46:6 och 46:9 är 11 000 kr/år, för fastigheterna Älta 46:3, 46:4, 46:11, 46:21, 46:22, 46:29, 46:31, 46:32, 46:37, 46:40, 46:42, 46:43, 46:44, 46:45, 46:48, 46:50 är den 11 500 kr/år och för fastigheterna Älta 46:14, 46:15, 46:59 och 46:62 är den 12 000 kr/år.

Med hänsyn till att marktaxeringsvärdena för tomträdden varierar mellan 1 230-1680 tkr samt att dessa har förändrats sedan den senaste omregleringen av tomrätsavgäld så har området delats upp i 3 st. grupper enligt nedan och förslagsvis fortsätter de att vara så:

Grupp 1

Med ett genomsnittligt marktaxeringsvärde på 1 294 tkr
Älta 46:3, 46:4, 46:6, 46:9, 46:11, 46:14, 46:15 och 46:21

Grupp 2

Med ett genomsnittligt marktaxeringsvärde på 1 556 tkr
Älta 46:22, 46:29, 46:31, 46:32, 46:37, 46:40, 46:42, 46:43, 46:44, 46:45, 46:48 och 46:50

Grupp 3

Med ett genomsnittligt marktaxeringsvärde på 1 670 tkr
Älta 46:59 och 46:62

Med hänsyn till fastigheternas marktaxeringsvärdet och vid jämförelse av tidigare försäljningar i området samt att den nu gällande avgäldsräntan är 3,25 %, kan avgälden för grupp 1 beräknas till ca 50 000 kr/år och fastighet, för grupp 2 till ca 60 000 kr/år och fastighet samt för grupp 3 till ca 65 000 kr/år och fastighet. Avdrag har då gjorts med sedvanliga 10 % för trädgårdsanläggningar.

Det finns en utvecklad praxis i Nacka kommun att inte ta ut full avgäld för tomträdden som har upplåtits för en- och tvåfamiljshus. Det beror till del av osäkerheten i bedömningen av markens värdeutveckling samt att kommunen bör ha en säkerhetsmarginal vid en eventuell tvist om avgäldsnivån. Vidare har markvärdet stigit dramatiskt i Nacka kommun under senare år. Det finns skäl att inte låta hela denna ökning få genomslag på tomrätsavgälderna. Sammantaget bedöms det därför som lämpligt att sätta ned den beräknade avgälden med 50% i linje med praxis.

Kommunstyrelsen i Nacka beslutade den 29 oktober 2007, § 217 om försäljning av småhustområtter. Beslutet innebär att ägare av småhustområtter tillsvidare kan friköpa sina tområtter till 50% av marktaxeringsvärdet.

Förslaget har skickats ut till tomträtsinnehavarna för kännedom och för eventuella synpunkter.

Bilagor

Bilaga 1 Karta

Tomas Vesterlin
Markchef

Inesa Lukonina
Markingenjör

7 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 208

Dnr KFKS 2014/632-256

Omreglering av tomträttsavgäld för radhusområdet Östra Stensö i Älta

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fattar följande beslut.

1. Kommunfullmäktige fastställer tomträttsavgälderna för fastigheterna Älta 25:23, 25:25, 25:27, 25:29, 25:31, 25:33, 25:93, 25:95 (grupp 1) till 14 000 kr/år och fastighet att gälla från och med den 1 mars 2016.
2. Kommunfullmäktige fastställer tomträttsavgälderna för fastigheterna Älta 25:3, 25:4, 25:5, 25:6, 25:8, 25:10, 25:11, 25:14, 25:17, 25:45, 25:46, 25:48, 25:49, 25:50, 25:51, 25:54, 25:55, 25:56, 25:61, 25:62, 25:63, 25:65, 25:68, 25:69, 25:70, 25:74, 25:75, 25:80, 25:81, 25:82, 25:85, 25:89 (grupp 2) till 16 500 kr/år och fastighet att gälla från och med den 1 mars 2016.
3. Kommunfullmäktige fastställer tomträttsavgälderna för fastigheterna Älta 25:22, 25:26, 25:28, 25:32, 25:35, 25:42, 25:94, 25:96, 25:99, 25:101 (grupp 3) till 16 000 kr/år och fastighet att gälla från och med den 1 mars 2016.
4. Kommunfullmäktige fastställer tomträttsavgälden för fastigheten Älta 25:37 till 18 000 kr/år att gälla från och med den 1 mars 2016.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del att uppdra markchefen att för kommunens räkning underteckna avtalen om omreglering av tomträttsavgäld.

Ärende

Omreglering av tomträttsavgälder för de 51 ovanstående tomträtterna där omregleringstidpunkten är den 1 mars 2016.

Nuvarande avgäld för grupp 1 är 9 000 kr/år, för grupp 2 är den 13 000 kr/år, för grupp 3 är den 11 000 kr/år och för fastigheten Älta 25:37 är den 12 500 kr/år.

Nya avgälderna föreslås bli 14 000 kr/år och fastighet (grupp 1), 16 500 kr/år och fastighet (grupp 2), 16 000 kr/år och fastighet (grupp 3) samt 18 000 kr/år för Älta 25:37.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

7 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

Handlingar i ärendet

Mark- och exploateringsenhetens tjänsteskrivelse den 17 september 2014

Bilaga 1 Karta

Beslutsgång

Stadsutvecklingsutskottet beslutade i enlighet med mark- och exploateringsenhetens förslag.

Protokollsanteckningar

Hans Peters (C) lät anteckna följande.

"Tomrättssystemet för småhus bör avskaffas så snart som möjligt. Det är inte rimligt att skattebetalarna, dvs kommunen ska äga marken som villaägarna har sina hus på. Kommunen måste göra det attraktivare att friköpa marken. När marken är friköpt slipper radhusägarna betala avgålder till kommunen."

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Omreglering av tomträttsavgäld för radhusområdet Östra Stensö i Älta

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fattar följande beslut:

1. Kommunfullmäktige fastställer tomträttsavgälderna för fastigheterna Älta 25:23, 25:25, 25:27, 25:29, 25:31, 25:33, 25:93, 25:95 (grupp 1) till 14 000 kr/år och fastighet att gälla från och med den 1 mars 2016.
2. Kommunfullmäktige fastställer tomträttsavgälderna för fastigheterna Älta 25:3, 25:4, 25:5, 25:6, 25:8, 25:10, 25:11, 25:14, 25:17, 25:45, 25:46, 25:48, 25:49, 25:50, 25:51, 25:54, 25:55, 25:56, 25:61, **25:62**, 25:63, 25:65, 25:68, 25:69, 25:70, 25:74, 25:75, 25:80, 25:81, 25:82, 25:85, 25:89 (grupp 2) till 16 500 kr/år och fastighet att gälla från och med den 1 mars 2016.
3. Kommunfullmäktige fastställer tomträttsavgälderna för fastigheterna Älta 25:22, 25:26, 25:28, 25:32, 25:35, 25:42, 25:94, 25:96, 25:99, 25:101 (grupp 3) till 16 000 kr/år och fastighet att gälla från och med den 1 mars 2016.
4. Kommunfullmäktige fastställer tomträttsavgälden för fastigheten Älta 25:37 till 18 000 kr/år att gälla från och med den 1 mars 2016.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del att uppdra markchefen att för kommunens räkning underteckna avtalen om omreglering av tomträttsavgäld.

Sammanfattning

Omreglering av tomträttsavgälder för de 51 ovanstående tomträtterna där omregleringstidpunkten är den 1 mars 2016.

Nuvarande avgäld för grupp 1 är 9 000 kr/år, för grupp 2 är den 13 000 kr/år, för grupp 3 är den 11 000 kr/år och för fastigheten Älta 25:37 är den 12 500 kr/år.

Nya avgälderna föreslås bli 14 000 kr/år och fastighet (grupp 1), 16 500 kr/år och fastighet (grupp 2), 16 000 kr/år och fastighet (grupp 3) samt 18 000 kr/år för Älta 25:37.

Ärendet

De ovanstående 50 fastigheterna är bebyggda med radhus och upplåtna med tomträtt med startdatum för den första avgäldsperioden den 1 mars 1976. Marktaxeringsvärdena för tomträdden varierar mellan 680-930 tkr därfor är området indelat i grupper och förlagsvis fortsätter de att vara så. Fastigheternas läge framgår av bilaga 1.

Avgäldsperiodens längd är på 10 år och innevarande period löper ut den 28 februari 2016. Detta innebär, för att kommunen ska kunna utnyttja sin rätt att höja nuvarande avgäld, att överenskommelse om ny avgäld måste träffas med respektive tomträttshavare senast den 28 februari 2015.

Med hänsyn till fastigheternas marktaxeringsvärdet och vid jämförelse av tidigare försäljningar i området samt att den nu gällande avgäldsräntan är 3,25 %, kan avgälden för grupp 1 beräknas till ca 28 000 kr/år och fastighet, för grupp 2 till ca 33 000 kr/år och för grupp 3 till ca 32 000 kr/år samt för Älta 25:37 till ca 36 000 kr/år. Avdrag har då gjorts med sedvanliga 10 % för trädgårdsanläggningar.

Det finns en utvecklad praxis i Nacka kommun att inte ta ut full avgäld för tomträdden som har upplåts för en- och tvåfamiljshus. Det beror till del av osäkerheten i bedömningen av markens värdeutveckling samt att kommunen bör ha en säkerhetsmarginal vid en eventuell tvist om avgäldsnivån. Vidare har markvärdet stigit dramatiskt i Nacka kommun under senare år. Det finns skäl att inte låta hela denna ökning få genomslag på tomrätsavgälderna. Sammantaget bedöms det därfor som lämpligt att sätta ned den beräknade avgälden med 50% i linje med praxis.

Kommunstyrelsen i Nacka beslutade den 29 oktober 2007, § 217 om försäljning av småhustomträder. Beslutet innebär att ägare av småhustomträder tillsvidare kan friköpa sina tomträder till 50 % av marktaxeringsvärdet.

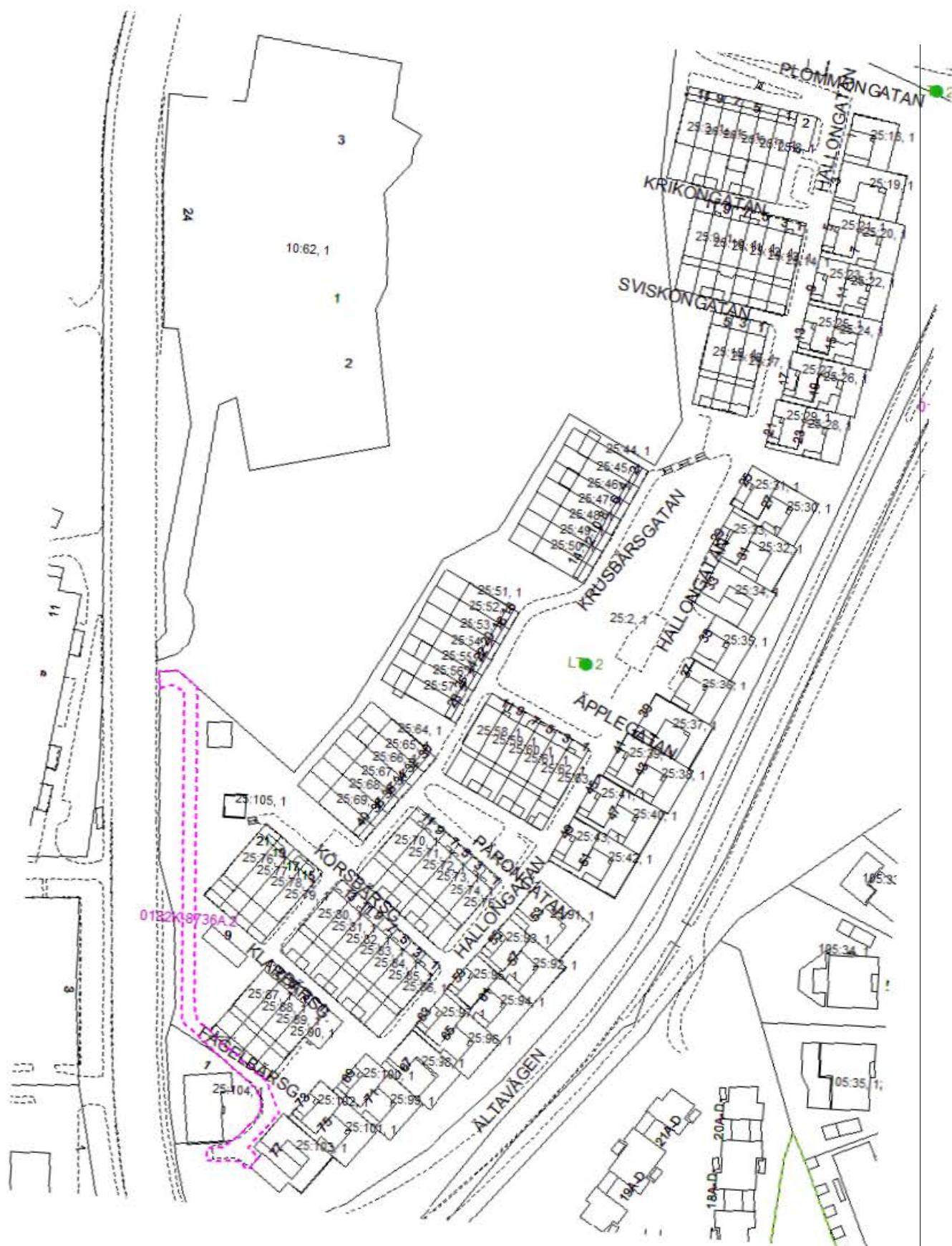
Förslaget har skickats ut till tomrätsinnehavarna för kännedom och för eventuella synpunkter.

Bilagor

Bilaga 1 Karta

Tomas Vesterlin
Markchef

Inesa Lukonina
Markingenjör

§ 179

16 september 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

Dnr KFKS 2014/339-040

Exploateringsredovisning tertial 2 2014 - beslut om ny budget för fem stadsbyggnadsprojekt

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott överlämnar ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Stadsutvecklingsutskottet beslutar att ärendet kompletteras med en beskrivning av vad kostnadsökningen för Björknäspåfarten beror på.

Ärende

Exploateringsverksamheten omfattar 178 stadsbyggnadsprojekt som tillsammans har syftet att ge förutsättningar för fler bostäder och verksamhetslokaler i kommunen. I år väntas ca 15 projekt avslutas. Senaste budgetjusteringen gjordes i samband med tertialbokslut 1 2014. Sammantaget för projektportföljen föreslås en budgetändring så att nettokostnaden ökar med 11,4 miljoner kronor. Den största budgetförändringen berör påfartsrampen för Värmdövägen vid Björknäs med 14,4 miljoner kronor. I projektet Tollare visar budgeten nu ett överskott om 3,6 miljoner kronor efter det att VA-intäkterna för projektet nu varit möjliga att budgetera enligt 2014-års VA-taxa.

Handlingar i ärendet

Mark- och exploateringsenhetens tjänsteskrivelse den 4 september 2014

Bilaga 1, Projekttabell, alla projekt

Bilaga 2, Projekttabell, projekt med ny budget

Bilaga 3, Projektbeskrivning för projekt med ny budget

Bilaga 4, Projektlista

Yrkanden

Mats Gerdau (M) yrkade att ärendet överlämnas till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande men med följande tillägg.

Stadsutvecklingsutskottet beslutar att ärendet kompletteras med en beskrivning av vad kostnadsökningen för Björknäspåfarten beror på.

Beslutsgång

Stadsutvecklingsutskottet beslutade i enlighet med Mats Gerdaus yrkande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

16 september 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

Protokollsanteckningar

Carl-Magnus Grenninger (S) lät anteckna följande för Socialdemokraternas stadsutvecklingsutskottsgrupp.

"Vid sittande bord delades en tjänsteskrivelse på fyra sidor och fyra bilagor ut. Med förslag till beslut om ny budget för fem stadsbyggnadsprojekt. Inte ens moderaternas allianskamrater hade sett innehållet i förväg. Ändå förutsattes att en debatt skulle föras om sakfrågorna. Att sitta och läsa en skrivelse på fyra sidor, läsa igenom alla bilagorna och samtidigt föra en meningsfull debatt är fullständigt orimligt. Skamligt att överhuvudtaget dela ut ett sådant "papper".

Rolf Wasteson (V) lät anteckna följande.

"Vänsterpartiet vill att projekten Österleden och Morningside marina utgår som projekt. Båda är dåliga ur miljöperspektiv. Morningside marina är ett bostadsprojekt med exklusiva bostäder i ett läge som saknar kollektivtrafik. Österleden är ett projekt som bygger på ett fortsatt storskaligt bilåkande i en tid när miljö och klimat kräver minskat bilåkande. Den stora investeringen som Österleden skulle innehåra ska istället användas för kollektivtrafikinvesteringar.

Två andra projekt som är under arbete kräver också en kommentar. Det ena gäller Kvarnholmsförbindelsen som Vänsterpartiet varit emot, för att också det uppmuntrar bilåkande och är en mycket stor kostnad för kommunen. Som vi så många gånger påpekat så är har beloppet som Kvarnholmsexploateringen bidrar med till finansieringen ändrats sedan det ursprungliga beslutet togs. Bidragsbeloppet skulle då till del bidra till Kvarnholmsförbindelsen men också till andra infrastrukturutbyggnader på Västra Sicklaön. Nu får kommunen finansiera dem utan bidrag, allt för att Kvarnholmsförbindelsen ska framstå som mer smaklig för Nackaborna.

Ett annat projekt som är ett ekonomiskt svart hål är utbyggnaden av vägar och VA på Älgö. Nu har kostnaderna kommit upp långt över 200 Mkr. Redan den ursprungliga budgeten var orimlig men den var ändå en bråkdel av hur kostnaderna nu skenat. Uppenbarligen handlar det om dåliga eller slarviga kalkyler som lett till detta läge. Kostnaderna per invånare på Älgö är fullständigt orimlig, skulle motsvarande subvention ges till boende t ex i Fisksätra så skulle det handla om fler miljardbelopp. Och det skulle aldrig den moderatledda majoriteten i Nacka vilja medverka till."

Sidney Holm (MP) lät anteckna följande.

"Exploateringsredovisningen grundar sig på den av Alliansen beslutade budgeten som Miljöpartiet inte ställt sig bakom. I Miljöpartiets budgetförslag som avslogs var det flera stora exploateringar som inte fanns med och där vi i olika sammanhang har yrkat avslag av ekologiska, ekonomiska och sociala hållbarhetsskäl. Miljöpartiet har från första början varit

Ordförandes Signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

16 september 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

emot Kvarnholmsförbindelsen och omfattningen av gatu- och VA utbyggnaden på Älgö, äventyr som slukar aldeles på tok för mycket pengar, är ekologiskt ohållbara i sin exploatering av skyddsvärd miljö och tränger ut andra mer prioriterade projekt. Dessutom blir miljöskulden i dessa exploateringar också orimligt stor. Älgö är redan i slutfasen och är tyvärr inte mycket att göra någonting åt. Österleden (9130) och Morningside Marina i nuvarande utformning (9535) vill Miljöpartiet helt ska utgå. På den mark som Nacka kommun idag har reserverat för Österleden skulle man t.ex. kunna bygga 500 studentlägenheter.

Angående Kvarnholmsförbindelsen står det fortfarande i tjänsteskrivelsen att exploateren bidrar med 165 mkr till själva bron. Detta är felaktigt och har påpekats vid ett flertal tillfällen. Bidraget på 165 mkr är ett exploateringsbidrag från byggherrarna på Kvarnholmen som inte är kopplat till att bygga en bro. Kommunen har här valt att bekosta andra nödvändiga byggnationer själv och lägga hela exploateringsbidraget på brobygget. År 2011 beräknade man att Kvarnholmsförbindelsen skulle kosta 300 mkr. Idag räknar man med att den ska kosta 353 mkr vilket är billigare än man hade räknat med, hur nu det hänger ihop?

Gällande den nya påfartsrampen vid Björknäs och fördyringen där, är det viktigt att kommunen i framtiden inte ingår avtal där man inte har bättre koll på vad kostnaden för kommunen blir.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Exploateringsredovisning tertial 2 2014 - beslut om ny budget för fem stadsbyggnadsprojekt

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige fastställer exploateringsbudgeten och ökar den totala investeringsbudgeten med 11,4 miljoner kronor enligt redovisade revideringar.

Sammanfattning

Exploateringsverksamheten omfattar 178 stadsbyggnadsprojekt som tillsammans har syftet att ge förutsättningar för fler bostäder och verksamhetslokaler i kommunen. I år väntas ca 15 projekt avslutas. Senaste budgetjusteringen gjordes i samband med tertialbokslut 1 2014. Sammantaget för projektportföljen föreslås en budgetändring så att nettokostnaden ökar med 11,4 miljoner kronor. Den största budgetförändringen berör påfartsrampen för Värmdövägen vid Björknäs med 14,4 miljoner kronor. I projektet Tollare visar budgeten nu ett överskott om 3,6 miljoner kronor efter det att VA-intäkterna för projektet nu varit möjliga att budgetera enligt 2014-års VA-taxa.

Verksamhetsbeskrivning

Omfattning och innehåll

Exploateringsredovisningen omfattar de stadsbyggnadsprojekt som mark- och exploateringenheten genom kommunstyrelsen har ansvar för. Antal projekt är 178 stycken. Av dessa har eller planeras 15 avslutas under 2014. Nya projekt tillkommer när positivt planbesked har lämnats av miljö- och stadsbyggnadsnämnden eller när kommunen initierar stadsbyggnadsprojekt på egen mark.

Projektportföljen kommer att förändras de kommande åren då kommunen inleder förädlingen av den egna marken i stor skala. Ett flertal markanvisningsprojekt kommer därmed att starta.

Fördelningen av projekt

Projektyp	Aktiva	Ej startade	Till avslut 2014	Totalt
Förnyelseområde	25	3	7	35
Övriga projekt	86	49	8	143
Summa	111	52	15	178

Syfte och mål

Syftet med verksamheten är att ge förutsättningar för nyproduktion av bostäder och lokaler genom bl.a. planläggning, utbyggnad av ny infrastruktur och nya fastighetsrättsliga förhållanden.

Organisation

Ansvaret för att bedriva verksamheten fördelas enligt en projektmodell som är gemensam för enheterna som verkar inom processerna miljö- och stadsbyggnad och teknik.

Allmänt om redovisningen

En mer detaljerad sammanställning för projekt med förslag till ny budget framgår av tabell i bilaga 2 och i projektbeskrivningarna för dessa projekt återfinns i bilaga 3.

Prognos för verksamheten

För projektportföljen vid utgången av tertial 2 är prognosen för inkomster/intäkter 2 050 miljoner kronor, utgifter om 2 912 miljoner kronor vilket ger att netto om minus 862 miljoner kronor. Avvikelsen från tidigare budget är minus 11,4 miljoner kronor.

Projekt med störst kostnadsprognos

TVå projekt har kostnader överstigande en kvarts miljard. Dessa har även de största nettokostnaderna.

Kvarnholmsförbindelsen

Målet för projektet är en ny förbindelse mellan Kvarnholmen och Nacka Centrum. Förbindelsen ska knyta ihop idag skilda stadsdelar och skapa en bättre infrastruktur för kollektivtrafik, biltrafik samt gång- och cykeltrafik. Projektet innehåller bro över Svindersviken, tunnel genom Ryssbergen och väg fram till Värmdöleden och Griffelvägen. Projektet innehåller ingen ny bebyggelse. Brons gestaltning är viktig för kustens riksintressen. Byggnationen av bron och tunneln pågår och de beräknas vara klara hösten 2015.

Den totala kostnaden för Kvarnholmsförbindelsen beräknas till 353 mkr. Explotatören bidrar med 165 mkr till bron. Nettokostnaden för kommunen blir därmed 188 mkr.

Älgö

Förnyelseområde med ca 540 fastigheter. Kommunen har ett statligt förordnande att höja standarden på vatten och avlopp inom området. Detaljplanen föreskriver att kommunen ska bygga ut VA och rusta upp vägarna. Sjövattenledning är dragen från Saltsjöbaden.

Utbyggnad pågår. Etapp ett och två är slutbesiktigade och gatukostnadsersättningen och VA-anläggningsavgiften inom etapperna debiteras fastighetsägarna. Etapp tre förväntas bli klar i slutet av 2014. Nettoprognosens är minus 229 miljoner kronor.

Projekt med behov av ny budget, kostnadsökning

Orminge Centrum [9387]

Kompletterande utredningar och uppdrag och förseningar i projektet påverkar projektnettot med -2,6 miljoner kronor.

Ny påfartsramp vid Björknäs [9411]

Vid antagandet av detaljplanen 2011-05-23 framgick av planens genomförande beskrivning att projektets totala kostnad beräknades till 38,7 miljoner kronor. Projektkostnaden på 38,7 miljoner kronor har inte tagits upp i tidigare tertialredovisningar eftersom förhandlingar med Trafikverket pågått under en längre tid för att få rampen finansierad inom ramen för Skurubron. Dessutom har kommunen bedömt kalkyluppgifterna vara mycket osäkra på grund av brister i bygghandlingarna som Trafikverket upprättade. Därför valde projektet i samråd med dåvarande Stadsbyggnadsdirektören att avvaka med en uppdatering av kostnaderna tills Trafikverkets upphandling av entreprenaden var klar. Osäkerheten kring kostnaden har inneburit att projektet tidigare har redovisat en lägre projektkostnad om 29,6 miljoner kronor, det vill säga en differens på cirka 9,1 miljoner kronor jämfört med ovanstående 38,7 miljoner kronor.

Förutom kostnaderna på 9,1 miljoner kronor som inte tagits upp i tidigare tertialredovisningar, beräknas projektet fram till färdigställande få ökade kostnader om 5,3 miljoner kronor omfattande olika kompletterande åtgärder, 1,3 miljoner kronor, samt 4 miljoner kronor i projektreserv, vilket är av projektet uppskattade tilläggsarbeten till följd av den av Trafikverket upphandlade entreprenaden på grund av brister i bygghandlingarna.

Projektet beräknas således ha utgifter om 44 miljoner kronor och nettot påverkas med minus 14,4 miljoner kronor. Efter att intäkterna om 12 miljoner kronor i exploateringsbidrag från NCC räknas in slutar projektnettot på 32 miljoner kronor.

Verksamhetsområde Kil [9425]

Projektet är ett samarbetsprojekt med Värmdö. Fler utredningar än planerat krävs i programskedet och tidsforskjutningen innebär större administrativa kostnader än beräknat. Kostnaderna beräknas öka med 700 000 kronor och projektets netto för Nacka kommunens del blir därmed 2,1 miljoner kronor i nuläget. Delar av denna kostnad kan komma att tas av renhållningskollektivet på grund av den planerade kretsloppcentralen.

Projekt med behov av ny budget, intäktsökning

Tollare I:16 m fl [9309]

En översyn har gjorts av budgeten i projektet. 2014-års VA-taxa medför ökade intäkter om cirka 7 miljoner kronor och projektet netto förändras därmed från -2,8 miljoner kronor till + 3,6 miljoner kronor.

Projekt med behov av ny budget; ingen budget sedan tidigare

Samordningsprojekt Nacka Strand [9232]

Samordningsprojektet begär budget för första gången. Kostnaderna består framför allt i övergripande utredningskostnader för hela programområdet i Nacka Strand som inte enskilda mindre stadsbyggnadsprojekt inom området kan bära. Vidare består kostnaderna av resurskostnader för samordningen mellan olika projekt. Fastighetsägaren står för större delen av dessa kostnader. Kommunen bekostar som markägare endast en mindre del. Kostnaderna beräknas till 2,7 miljoner kronor och intäkterna till 2,6 miljoner kronor. Nettot blir därmed -100 000 kronor.

Bilagor

Bilaga 1, Projekttabell, alla projekt

Bilaga 2, Projekttabell, projekt med ny budget

Bilaga 3, Projektbeskrivning för projekt med ny budget

Bilaga 4, Projektlista

Gunilla Glantz

Stadsbyggnadsdirektör

Ulf Crichton

Mark- och exploateringschef

240
Förslag till exploateringsbudget T2 år 2014

Bilaga 1 1(3)

Projnr	Proj beskrivning	Projektkalkyl			Netto utgifter				Summa netto	Tidigare beslut (Beslutade budget T1 2014 och tidigare),netto	Avvikelse jämfört med tidigare beslut netto	Proj avslut år	Not					
					Varav													
		Ink/int	Utg	Netto	Gata /Park	VA	Planläggning	Mark exkl.markink										
	Summa total projektkalkyler tkr	2 049 734	-2 911 880	-862 146	-785 672	-270 523	-122 686	-56 251	-1 235 131	-850 756	-11 391							
	Summa projekt under genomförande	1 232 141	-1 976 598	-744 457	-645 003	-183 709	-59 228	-40 760	-928 699	-736 419	-8 038							
	Summa projekt under planläggning	817 594	-935 282	-117 689	-140 669	-86 814	-63 458	-15 491	-306 432	-114 336	-3 353							
	Projekt under genomförande																	
9145	Sickla köpkvarter och industriområde [9145]	8 447	-28 883	-20 436	-16 341	-2 266	-1 829	0	-20 436	-20 436	0	2017						
9151	Kvarnholmen [9151]	8 459	-18 839	-10 380	-6 045	-2 098	-2 237	0	-10 380	-10 380	0	2027						
9164	Saltsjöqvart [9164]	4 669	-6 308	-1 639	-638	396	-890	-507	-1 639	-1 639	0	2015						
9171	Finnboda Varv [9171]	11 031	-8 415	2 616	-6 436	7 815	144	-318	1 205	2 616	0	2019						
9183	Barnhemsvägen [9183]	3 884	-6 930	-3 046	-3 909	249	-126	0	-3 786	-3 046	0	2015						
9184	Marinstaden [9184]	18 778	-20 592	-1 814	-521	-1 045	-248	0	-1 814	-1 814	0	2017						
9192	Forum Nacka [9192]	33 508	-35 089	-1 580	-4 335	3 516	-775	-18	-1 613	-1 580	0	2015						
9196	Norra Sickla gemensamma anläggningar, beslutade anläggningar [9196]	30 062	-52 011	-21 949	-29 675	0	7 725	0	-21 949	-21 949	0	2018						
9208	Sofieberg [9208]	278	-1 945	-1 668	-1 242	-220	-190	-16	-1 668	-1 668	0	2014						
9211	Sicklaön 83:32, Uddvägen [9211]	3 696	-2 003	1 693	88	1 683	-78	0	1 693	1 693	0	2014						
9212	Uddvägens upprustning [9212]	1 437	-2 454	-1 017	-873	-11	-133	0	-1 017	-1 017	0	2016						
9214	Kvarnholmsförbindelsen [9214]	164 999	-353 292	-188 293	-182 877	0	-5 416	0	-188 293	-188 293	0	2017						
9217	Lokomobilvägen hyresräatter [9217]	5 110	-4 941	169	-1 888	4 194	-1 632	-506	169	169	0	2015						
9300	Riset-Sångfällevägen [9300]	19 000	-33 269	-14 269	-5	-12 269	-1 995	-5 000	-19 269	-14 269	0	2017						
9301	Kummelnäs område F [9301]	25 579	-50 507	-24 928	-3 503	-19 596	-4 752	-77	-27 928	-24 928	0	2016						
9306	Område E, Björnberget [9306]	37 076	-40 955	-3 879	2 217	-4 839	-1 241	0	-3 863	-3 879	0	2015						
9309	Tollare 1:16 m.fl [9309]	68 396	-64 781	3 614	-2 174	7 022	-1 226	-8	3 614	-2 782	6 396	2022						
9310	Boo Hembygdspark [9310]	22	-1 429	-1 407	-594	0	-663	-150	-1 407	-1 407	0	2016						
9312	Område X, Djurgårdsvägen [9312]	12 105	-14 067	-1 962	-1 087	-146	-777	-10	-2 019	-1 962	0	2014						
9316	Område H Munkkärrsvägen [9316]	3 550	-5 501	-1 951	-2	-3 685	-756	-8	-4 451	-1 951	0	2016						
9320	Område Y och Z, Bo 1:51 m.fl [9320]	18 510	-31 119	-12 609	-8 873	-4 310	-1 736	-190	-15 109	-12 609	0	2018						
9321	Boo kommunalhus [9321]	2 045	-12 892	-10 847	-9 239	-603	-930	-76	-10 847	-10 847	0	2016						
9323	Långvägen-Skymningsvägen [9323]	5 244	-7 945	-2 700	-1 340	-908	-438	-14	-2 700	-2 700	0	2015						
9324	Porfyrvägen [9324]	17 803	-17 959	-156	-789	280	-25	-1 440	-1 975	-156	0	2014						
9327	SV Lännersta 1A [9327]	29 605	-34 614	-5 009	-7 801	-2 078	-1 225	-419	-11 524	-5 009	0	2015						
9328	SV Lännersta 1B [9328]	47 285	-53 772	-6 486	-11 467	-6 011	-1 352	-382	-19 213	-6 486	0	2015						
9346	Lillebo [9346]	814	-5 957	-5 143	-4 074	-456	-54	-558	-5 143	-5 143	0	2014						
9367	Kil 1:1, norr om Värmdövägen [9367]	3 437	-3 566	-129	-817	797	-109	0	-130	-129	0	2014						
9368	Kil 1:1, söder om Värmdövägen [9368]	3 732	-3 706	26	-635	912	-91	-160	26	26	0	2016						
9374	Dalkarlsvägen Rijvägen [9374]	37 457	-39 648	-2 191	-3 243	-5 238	-1 139	-132	-9 751	-2 191	0	2015						
9382	Verksamhetsområde Semestervägen [9382]	8 099	-4 844	3 255	-2 465	-920	-525	-234	-4 145	3 255	0	2016						
9384	Lövberga [9384]	12 806	-18 328	-5 523	-4 820	-148	-659	-23	-5 650	-5 523	0	2015						
9390	Lilla Björknäs 2 [9390]	40 100	-81 221	-41 121	-24 096	-15 101	-2 283	0	-41 479	-41 121	0	2014						
9397	SV Lännersta-Strandpromenaden [9397]	0	-14 424	14 424	14 361	0	-63	0	-14 424	-14 424	0	2016						
9398	Blåmesvägen [9398]	12 195	-23 842	-11 647	-8 495	-2 502	-627	-23	-11 647	-11 647	0	2014						
9399	Skola i Södra Boo (Johannes Petri skola) [9399]	34 302	-36 524	-2 222	4 423	-3 552	-3 094	0	-2 222	-2 222	0	2014						
9401	Område I, Enbacken och Gösta Ekman väg [9401]	17 246	-22 577	-5 331	-2 888	-6 244	-1 683	-16	-10 831	-5 331	0	2015						
9402	Kummelnäsvägen [9402]	9 983	-51 243	-41 260	-34 321	-4 633	-2 307	0	-41 260	-41 260	0	2015						
9409	Vikingshillsvägen [9409]	16 990	-62 487	-45 497	-27 633	-15 373	-2 490	0	-45 497	-45 497	0	2017						
9411	Ny pafartsramp vid Björknäs [9411]	12 000	-44 037	-32 037	-21 972	-7 319	-2 746	0	-32 037	-17 603	-14 434	2017						
9416	Rörsundsviken 2 [9416]	3 000	-9 268	-6 268	0	-6 095	-173	0	-6 268	-6 268	0	2017						
9418	Rörsundsviken 1 [9418]	2 500	-9 212	-6 712	0	-6 634	-78	0	-6 712	-6 712	0	2019						
9422	Orminge 42:1 [9422]	1 685	-684	1 001	0	1 000	1	0	1 001	1 001	0	2015						
9511	Ljusskärsberget Del av Tattby 2:2 [9511]	32 581	-4 299	28 282	-1 267	523	-884	-341	-1 968	28 282	0	2017						
9515	Sune Carlssons varv [9515]	3 553	-961	2 593	-44	163	6	-31	93	2 593	0	2014						
9527	Saltsjöbadens station och Restaurantholmen [9527]	1 700	-5 930	-4 230	-2 199	-160	-1 493	-504	-4 355	-4 230	0	2015						
9528	Älgö [9528]	182 670	-411 590	-228 920	-145 797	-67 346	-7 121	-5 987	-226 250	-228 920	0	2016						
9537	Svärdsö [9537]	0	-623	-623	0	0	-623	0	-623	-623	0	2014						
9609	Södra Hedvigslund, Älta [9609]	81 572	-92 980	-11 408	-31 247	-7 184	-878	-98	-39 408	-11 408	0	2015						
9620	Stensö Udde [9620]	26 765	-11 175	15 590	-3 363	-767	-910	-230	-5 270	15 590	0	2014						
9621	Stensövägen, Älta [9621]	33 553	-21 173	12 380	-2 947	958	-519	-112	-2 620	12 380	0	2014						

Projnr	Proj beskrivning	Projektkalkyl			Netto utgifter				Summa netto	Tidigare beslut (Beslutade budget T1 2014 och tidigare),netto	Avvikelse jämfört med tidigare beslut netto	Proj avslut år	Not					
					Varav													
		Ink/int	Utg	Netto	Gata /Park	VA	Planläggning	Mark exkl.markink										
9622	Trafikplats Hedvigslund (Skrubba-Lindalen och Ältabergsvägen) [9622]	14 400	-8 123	6 277	13 167	-337	-6 217	-336	6 277	6 277	0	2015						
9624	Ältabergs verksamhetsområde [9624]	52 457	-67 635	-15 178	-18 190	-7 045	-54	-22 837	-48 125	-15 178	0	2015						
9625	Oxelvägen, panncentralen [9625]	5 967	-10 027	-4 060	-8 370	3 925	385	0	-4 060	-4 060	0	2016						
Projekt under planläggning																		
9103	Ektorp centrum [9103]	19 031	-3 297	15 734	287	2 732	-227	-58	2 734	15 734	0	2021						
9104	Norra Skuru [9104]	76 897	-64 997	11 900	-15 045	-9 875	-4 394	-286	-29 600	11 900	0	2018						
9107	Danvikshem II [9107]	5 123	-5 118	5	1 482	-1 083	-395	0	5	5	0	2023						
9135	Sickla Ny förbindelse [9135]	4 068	-6 553	-2 485	-76	-1 304	-1 530	-15	-2 925	-2 485	0	2015						
9195	Södra Sickla gemensamma anläggningar [9195]	25 895	-42 495	-16 600	-16 526	0	-74	0	-16 600	-16 600	0	2021						
9203	Program för Finntorp [9203]	0	-1 779	-1 779	-695	-160	-881	-43	-1 779	-1 779	0	2016						
9210	Bomstervägen/Birkavägen [9210]	0	-3 882	-3 882	-3 775	-75	-15	-17	-3 882	-3 882	0	2016						
9215	Program Centrala Nacka [9215]	0	-18 529	-18 529	0	0	-18 529	0	-18 529	-18 529	0	2015						
9216	Nobelberget Sicklaön 83:33 [9216]	51 210	-51 186	24	173	193	41	0	408	24	0	2022						
9218	Kontor Uddvägen Sicklaön 346:1 [9218]	17 157	-7 796	9 361	66	8 581	715	0	9 361	9 361	0	2018						
9219	Planprogram Henriksdal [9219]	0	-2 517	-2 517	0	0	-2 432	-85	-2 517	-2 517	0	2015						
9220	Nacka Strand - program [9220]	2 898	-2 898	0	0	0	0	0	0	0	0	2015						
9221	Flerbostadshus Sicklaön 202:9 vid Ektorp C [9221]	1 430	-601	830	-31	409	164	-113	430	830	0	2018						
9223	Nacka Strand, norra branten [9223]	1 000	-2 514	-1 514	0	0	-1 514	0	-1 514	-1 514	0	2015						
9227	Tvärbanan [9227]	0	-49 991	-49 991	-20 000	-20 000	-2 491	-7 500	-49 991	-49 991	0	2017						
9228	Studentbostäder Alphyddan [9228]	0	-6 755	-6 755	-3 337	-996	-2 113	-308	-6 755	-6 755	0	2018						
9229	Studentbostäder Ektorp [9229]	2 000	-6 484	-4 484	-5 584	0	-900	0	-6 484	-4 484	0	2018						
9302	Omräde G, del av Kummelnäs [9302]	13 000	-29 841	-16 841	-32	-15 017	-1 792	0	-16 841	-16 841	0	2018						
9319	Omräde W (Lännersta 2) [9319]	58 093	-95 466	-37 374	-21 661	-16 147	-4 061	-5	-41 874	-37 374	0	2019						
9343	Hasseludden [9343]	0	-336	-336	-119	-22	-193	-2	-336	-336	0	2015						
9371	Bågvägen-Åbroddsvägen [9371]	31 485	-37 291	-5 806	-1 669	-2 907	-1 230	0	-5 806	-5 806	0	2019						
9387	Orminge Centrum [9387]	25 144	-22 850	2 294	-4 055	0	9 565	-3 216	2 294	4 852	-2 558	2020						
9395	Telegrafberget [9395]	120 400	-129 909	-9 509	-22 262	-299	-1 890	-58	-24 509	-9 509	0	2019						
9403	Lännerstavägen, cirkulationsplats [9403]	1 900	-2 865	-965	-906	0	-59	0	-965	-965	0	2014						
9406	Tollareängen [9406]	9 793	-4 723	5 071	-946	2 034	-940	-1 077	-929	5 071	0	2016						
9410	Ny Skurubro [9410]	0	-24 437	-24 437	-12 608	-8 259	-3 571	0	-24 437	-24 437	0	2022						
9415	Omräde C, Vikingshill [9415]	13 450	-26 445	-12 995	0	-12 855	-140	0	-12 995	-12 995	0	2019						
9417	Norra Boo samordning [9417]	0	-2 006	-2 006	0	0	-2 006	0	-2 006	-2 006	0	2015						
9419	SÖ BOO Samordning [9419]	6 480	-6 480	0	0	0	0	0	0	0	0	2021						
9420	Dalvägen Gustavsviksvägen [9420]	98 590	-116 225	-17 635	-8 894	-8 703	-38	0	-17 635	-17 635	0	2021						
9425	Verksamhetsområde Kil [9425]	0	-2 112	-2 112	0	0	-2 112	0	-2 112	-1 401	-711	2015						
9428	Fågelstigen [9428]	9 618	-15 736	-6 118	115	-5 222	-1 011	0	-6 118	-6 118	0	2020						
9530	Båthall Neglinge 2:1 [9530]	3 585	-433	3 152	-64	0	31	-14	-48	3 152	0	2017						
9531	Länbohöjden [9531]	29 494	-6 595	22 899	-138	2 132	348	-343	1 999	22 899	0	2016						
9535	Erstavik 25:38, Morningside Marina [9535]	3 989	-4 984	-995	-1 356	-1 647	2 008	0	-995	-995	0	2017						
9536	Detaljplan Fisksätra marina [9536]	1 178	-1 178	0	-163	0	244	-81	0	0	0	2017						
9538	Detaljplaneprogram Fisksätra [9538]	0	-2 284	-2 284	0	0	-2 284	0	-2 284	-2 284	0	2014						
9539	Rösunda 5:12-16, Saltsjövägen [9539]	2 218	-3 777	-1 559	30	-1 460	-129	0	-1 559	-1 559	0	2017						
9612	Ältadalen [9612]	110 115	-80 849	29 267	1 850	-416	-1 168	-999	-733	29 267	0	2021						
9627	Älta centrum Stensö - övergripande programfrågor [9627]	2 740	-5 484	-2 744	-149	0	-2 446	-149	-2 744	-2 744	0	2016						
9628	Del av Ältabergsvägen [9628]	0	-1 194	-1 194	-874	0	-297	-24	-1 194	-1 194	0	2017						
9130	Österleden Ringlederna [9130]	1 276	-420	855	147	0	-87	0	60	855	0	2020						
9148	Kvarnholmsvägen [9148]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2015						
9197	Danvika Center [9197]	2 300	-688	1 612	92	1 599	-78	0	1 612	1 612	0	2020						
9198	Fredrik Jahns gränd [9198]	0	-115	-115	-17	-23	-57	-17	-115	-115	0	2015						
9202	Henriksdalsberget, punkthus [9202]	6 500	-564	5 936	-6	1 445	-504	0	936	5 936	0	2020						
9206	Henriksdalsbacken [9206]	48 200	-7 621	40 579	-3 064	200	-1 557	0	-4 421	40 579	0	2020						

242
Förslag till exploateringsbudget T2 år 2014

Bilaga 1 3(3)

Projnr	Proj beskrivning	Projektkalkyl			Netto utgifter				Summa netto	Tidigare beslut (Beslutade budget T1 2014 och tidigare),netto	Avvikelse jämfört med tidigare beslut netto	Proj avslut år	Not					
					Varav													
		Ink/int	Utg	Netto	Gata /Park	VA	Planläggning	Mark exkl.markink										
9222	Tunnelbana till Nacka [9222]	0	-3 183	-3 183	0	0	-3 183	0	-3 183	-3 183	0	2025						
9224	Allmänna anläggningar Saltsjöqvarn [9224]	0	-1 448	-1 448	-748	0	-700	0	-1 448	-1 448	0	2016						
9225	Allmänna anläggningar Danvikstrand [9225]	0	-1 036	-1 036	-387	0	-649	0	-1 036	-1 036	0	2016						
9226	Allmänna anläggningar Finnbona [9226]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2015						
9230	Nacka stad [9230]	0	-6 559	-6 559	0	0	-6 559	0	-6 559	-6 559	0	2018						
9231	Sicklön 386:6 Skvaltan [9231]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2018						
9232	Samordningsprojekt Nacka Strand [9232]	2 588	-2 672	-84	-46	-17	-22	0	-85	0	-84	2026						
9233	Konvertering NO Nacka Strand [9233]	3 415	-3 415	0	-200	0	200	0	0	0	0	2019						
9234	Gemensamma anläggningar med Stockholm [9234]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2016						
9235	Klinton Uddvägen 11 [9235]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2015						
9330	Liljekonvaljen IV [9330]	2 883	-1 075	1 809	524	349	-14	-440	419	1 809	0	2020						
9421	Dalkarlsängen (trafikplats, verksamheter, skola, förskola, park, gata m m) [9421]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2019						
9423	Område A, Eols udde [9423]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2016						
9424	Kraftledning Norra Boo samordning [9424]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2016						
9426	Lilla Björknäs 3 [9426]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2020						
9427	Studentbostäder Björknäs [9427]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2015						
9429	Verksamhetsområde Orminge trafikplats [9429]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2015						
9430	Mjölkudden/Gustavsviks gård [9430]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2022						
9431	Boo Gårds skola - Galärvägen [9431]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2020						
9432	Graninge stiftsgård [9432]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2019						
9534	Fastighetsutveckling Saltsjöbanan [9534]	0	-640	-640	0	0	0	-640	-640	-640	0	2017						
9540	Baggensudden 2:3 och 2:13 [9540]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2015						
9541	Saltsjöbadens centrum - program [9541]	2 450	-4 955	-2 505	0	0	-2 505	0	-2 505	-2 505	0	2016						
9542	Vårgårdssjön [9542]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2015						
9543	Gröna dalen [9543]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2016						
9544	Norra centrum, Fisksätra [9544]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2020						
9545	Hammuddsvägen, Fisksätra [9545]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2020						
9546	Södra centrum Fisksätra [9546]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2020						
9547	Saltsjöbäck, Fisksätra [9547]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2020						
9548	Västra Fiskarhöjden, Fisksätra [9548]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2020						
9552	Fidraplatån, Fisksätra [9552]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2020						
9553	Fisksätra entré [9553]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2020						
9629	Byggmax Åta [9629]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2015						
9238	Bergs oljehamn [9238]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2017						
9239	Södra Nacka Strand dp 4, etapp 1 [9239]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0							
9240	Norra Nacka Strand dp 3 etapp 1 [9240]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0							
9241	Upphöjning av Saltsjöbanan [9241]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0							
9242	Plania, område C, västra [9242]	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0							
9243	Samordning Sickla – Plania	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0							

Projekt som ska avslutas med andra projekt

9313 Se 9374, Detaljpl Bo1:502, Dalkarlsv o Ripv m fl	Se 9374
9617 Ältadalens utvecklingsplan	Se 9612 och 9624

Projektkalkyl

Ink/int = Summan av projektets totala inkomster (gatukostnadsersättningar, VA anläggningsavgifter, planavgifter och övriga inkomster enl. plan- och exploateringsavtal) och projektets totala intäkter (markförsäljningar).

Utg = projektets totala utgifter som kostnader för framtagandet av detaljplan, kostnader för byggandet av allmänna anläggningar o.s.v.

Netto = Ink/int – Utg, summan av inkomster och intäkter i ett projekt minus projektets totala kostnader.

Nettouitgifter

Gata/park = Totala inkomster minus totala utgifter för gata och park.

VA = Totala (inkomster +intäkter) minus totala utgifter för VA.

Planläggning = Totala inkomster minus totala utgifter för framtagandet av detaljplanen i projektet.

Mark = Totala utgifter för inlösen av mark och utgifter för fördelning av försällda mark i projektet.

Summa netto utgifter = Summan av nettot på (Gata/Park + VA + Planläggning + Mark) i projektet.

Tidigare beslutade budget = Detta är nettot av tidigare beslutad totalbudget.

Avvikelse jämfört med tidigare beslut netto = Nettot av ny föreslagen budget minus nettot av tidigare beslutad totalbudget.

Proj avslut år = Det året projektet planeras att slutföras i ekonomisystemet och avskrivning av tillgången börjar löpa.

Projnr	Proj beskrivning	Projektkalkyl			Netto utgifter			Summa netto	Tidigare beslut (Beslutade budget T1 2014 och tidigare),netto	Avvikelse jämfört med tidigare beslut netto	Proj avslut år	Not				
					Varav											
		Ink/int	Utg	Netto	Gata /Park	VA	Planläggning	Mark exkl.markink								
	Summa total projektkalkyler tkr	108 128	-136 452	-28 325	-28 248	-313	3 459	-3 224	-28 326	-16 934	-11 391					
	Summa projekt under genomförande	80 396	-108 819	-28 423	-24 146	-296	-3 973	-8	-28 423	-20 385	-8 038					
	Summa projekt under planläggning	27 732	-27 634	98	-4 102	-17	7 432	-3 216	97	3 451	-3 353					
	Projekt under genomförande															
	9309 Tollare 1:16 m fl [9309]	68 396	-64 781	3 614	-2 174	7 022	-1 226	-8	3 614	-2 782	6 396	2022				
	9411 Ny påfartsramp vid Björknäs [9411]	12 000	-44 037	-32 037	-21 972	-7 319	-2 746	0	-32 037	-17 603	-14 434	2017				
	Projekt under planläggning															
	9387 Orminge Centrum [9387]	25 144	-22 850	2 294	-4 055	0	9 565	-3 216	2 294	4 852	-2 558	2020				
	9425 Verksamhetsområde Kil [9425]	0	-2 112	-2 112	0	0	-2 112	0	-2 112	-1 401	-711	2015				
	9232 Samordningsprojekt Nacka Strand [9232]	2 588	-2 672	-84	-46	-17	-22	0	-85	0	-84	2026				

Projektkalkyl

Ink/Int = Summan av projektets totala inkomster (gatukostnadsersättningar, VA anläggningsavgifter, planavgifter och övriga inkomster enl. plan- och exploateringsavtal) och projektets totala intäkter (markförsäljningar).

Utg = projektets totala utgifter som kostnader för framtagandet av detaljplan, kostnader för byggandet av allmänna anläggningar o.s.v.

Netto = Ink/Int – Utg, summan av inkomster och intäkter i ett projekt minus projektets totala kostnader.

Nettutgifter

Gata/park = Totala inkomster minus totala utgifter för gata och park.

VA = Totala (inkomster+intäkter) minus totala utgifter för VA.

Planläggning = Totala inkomster minus totala utgifter för framtagandet av detaljplanen i projektet.

Mark = Totala utgiften för inlösen av mark och utgifter för förädling av försålda mark i projektet.

Summa netto utgifter = Summan av nettot på (Gata/Park + VA + Planläggning + Mark) i projektet.

Tidigare beslutade budget = Detta är nettot av tidigare beslutad totalbudget.

Avvikelse jämfört med tidigare beslut netto = Nettot av ny föreslagen budget minus nettot av tidigare beslutad totalbudget.

Proj avslut år = Det året projektet planeras att slutföras i ekonomisystemet och avskrivning av tillgången börjar löpa.

9242930900 Tollare 1:16 m fl [9309]

Pågående fas	Utbyggnad			
Projekttyp	Byggherremedverkan			
Byggherre	NCC AB			
Beslut startPM	2005-01-01	Totalt antal lägenheter		
Startbeslut projekt	2005-01-02	976		
Detaljplan antagen	2011-05-23	Antal lägenheter per år (år:antal lgh)		
Startbeslut genomförande	2014-08-28	2012: 16 småhus färdigställda		
Beslut utbyggnadsPM	2014-09-16	2013: 40 småhus		
Driftöverlämning	2022-03-31	2014: 22 småhus		
Beslut projektavslut	2022-12-31	2015: 32 småhus, 72 lgh (äldreboende) 2016: 24 småhus, 160 lgh 2017: 10 småhus, 119 lgh 2018: 25 småhus, 87 lgh 2019: 23 småhus, 150 lgh 2020-2022: 188 lgh		
Beskrivning	Det planeras för drygt 900 nya bostäder i Tollare. Förutom varierande typer av bostäder planeras det för verksamheter, service, rekreation och friluftsliv. I Tollare ägs marken till största delen av NCC AB. Kommunen äger ett mindre markområde vid Johannes Petri skola. Fem detaljplaner upprättas på NCC:s och kommunens mark inom projekt 9309. Start-PM för program för Tollare godkändes av KS jan 2005. Programmet godkändes i KS 2006-11-27. Start-PM för detaljplanerna godkändes av KS 2007-06-04. Ett ram- och detaljplaneavtal är upprättat mellan NCC AB och kommunen, beslutat i KF 2007-09-10. Delplan 1a vann laga kraft 2010-11-11 och delplan 1b vann laga kraft 2011-03-29. Delplan 2 har vunnit laga kraft 2012-05-11. Delplan 3 är antagen av KF 2011-05-23 och vann laga kraft 2013-02-19. Delplan 4 blev antagen av KF 2012-12-10 och vann laga kraft 2014-04-24 efter nekat prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen.			
Lägesrapport	2014-09-06			
Tid	●	Status Projektet löper på enligt reviderad tidplan.		
Kostnad	●	Orsak Nettot förändras och blir positivt efter att intäkterna för VA-anslutningsavgiften ökat i och med fler bostäder samt en höjning av VA-taxan enligt 2014 års taxa.	Åtgärd Nettobudgeten påverkas med ca 6,4 mkr gentemot tidigare beslutad budget, från - 2,8 mkr till + 3,6 mkr	
Produkt	●	Delar av planerad bebyggelse i delplan 2 och 3 är Vidare kontakt och förhandlingar med Vattenfall. villkorad med att befintlig högspänningssledning i området ska markförläggas. Fortfarande oklart om vad som händer med ledningen och därmed även med bostäderna.		
Lägesbeskrivning	Projekt Tollare befinner sig ett genomförandeskedje. Samtliga detaljplaner har nu vunnit laga kraft. Vid planering inför utbyggnaden i Tollare har behov av ett antal planändringar upptäckts. Planändringar i Västra Hällmarken (dp 2) och i Valsparken (dp 3) är redan klara, ändringar på Senectus fastighet för äldreboende kommer upp i nämnd i augusti samt ytterligare en ansökan om planändring har lämnats in för delarna vid kajen.			
Delplan 1a och 1b, Tollare sjö och Tollare park, är utbyggda med 19 villor respektive 41 radhus. Nästan alla hus är inflyttade. Kommunen övertog huvudmannaskapet för de båda planområdena i december 2013, med undantag för den nya tunneln i Tollare, naturmarken ovanför tunneln samt Mellanbergsvägen i delplan 1b. I juni 2013 övertog kommunen huvudmannaskapet för den spillovattenledning som går från Tollare över Skurusundet till Saltängen.				
Tunneln i Tollare är klar för byggtrafik och nyttjas för byggtransporter. Inga byggtransporter ska gå längs Hedenströms väg. Tunneln planeras att öppnas för allmän trafik i slutet av 2015.				
Utbyggnaden inom området Västra Hällmarken i detaljplan 2 är färdigutbyggt och utbyggnaden av stadsradhus i området Valsparken har påbörjats. Området vid södra tunnelmynningen som ska bebyggas med ett äldreboende och en förskola är sålt av NCC till Senectus som fått bygglov för en del av fastigheten och har en pågående planändring av den andra delen.				
Rivning har skett av det gamla pappersbruket och intilliggande byggnader vid Tollare strand inom delplan 2. Omfattande marksaneringsarbeten har redan utförts i Tollareområdet, framför allt inom delplan 2.				

9242938700 Orminge Centrum [9387]

Pågående fas	Detaljplanering, genomförande- förberedelser	
Projekttyp	Byggherremedverkan	
Byggherre	Nacka kommun m.fl.	
Beslut startPM	2005-03-22	Totalt antal lägenheter
Startbeslut projekt	2005-04-22	1000
Detaljplan antagen	2017-10-06	
Startbeslut genomförande	2017-10-06	Antal lägenheter per år (år:antal lgh)
Beslut utbyggnadsPM	2017-10-06	2019:100
Driftöverlämning	2020-01-09	2020:150
Beslut projektavslut	2020-12-31	2021:150 2022:150 2023:150 2024:150 2025:150
Beskrivning	Orminge och dess omland i Saltsjö-Boo förväntas växa kraftigt fram till år 2025. Orminge planeras bli knutpunkt för kollektivtrafiken med en ny planerad bussterminal och utökad infartsparkering. Utöver det planeras det i planprogrammet för ca 100 000 m ² BTA bostäder och 13 000 m ² BTA verksamheter.	
Lägesrapport	2014-09-04	
Tid	Status	Åtgärd
	● Arbetet med att färdigställa planprogrammet har tagit längre tid än beräknat. Kompletterande utredningar efter de samrådsyttranden som har kommit in kommer att behöva genomföras. Utöver detta som har projektet fått utredningsuppdrag att utreda en alternativ utformning av planprogrammet.	Tidplan justeras framåt. KS-beslut om planprogram beräknas ske runt årsgränsen 2014/2015.
Kostnad	● Planprogrammet har tagit längre tid att slutföra vilket innebär ökade kostnader för projektet, Kompletterande utredningar för att slutföra programmet tillsammans med direktiv om att planera och genomföra en allmän markanvisningstävling beräknas ge projektet högre kostnader fram till dess att detaljplaneringen kan starta.	Detta påverkar nettobudgeten med ca -2,6 mkr gentemot tidigare beslutad budget.
Produkt	● Innehållet i programmet är fortfarande preliminärt.	
Lägesbeskrivning	Programsamrådet har genomförts under våren 2014. Samrådet har resulterat i att projektet kommer att behövas en del kompletterande utredningar för bl.a. trafik, riskanalys för farligt gods på Mensätravägen och en fördjupad riskanalys kring Fortums panncentral. Projektet har under våren av KSSU fått i uppdrag att utreda konsekvenserna av en alternativ placering av bussterminal och infartsparkering. Den utredningen förväntas presenteras under hösten 2014. Därefter kan planprogrammets att kunna färdigställas.	

9242941100 Ny påfartsramp vid Björknäs [9411]

Pågående fas	Utbyggnad	
Projekttyp	Infrastrukturinvestering	
Byggherre	Vägverket	
Beslut startPM	2009-05-04	Totalt antal lägenheter
Startbeslut projekt	2009-05-26	
Detaljplan antagen	2010-02-08	
Startbeslut genomförande	2010-03-05	Antal lägenheter per år (år:antal lgh)
Beslut utbyggnadsPM	2010-10-27	
Driftöverlämning	2014-12-31	
Beslut projektavslut	2017-02-01	
Beskrivning		

Syftet med projektet är att möjliggöra en utbyggnad av en ny påfartsramp från Värmdövägen till väg 222, Värmdövägen som Trafikverket är huvudman till. Nacka kommun ansvarar för att anpassa lokalvägnätet till den nya påfartsrampen.

Enligt avtal mellan Trafikverket och kommunen ansvarar Trafikverket för planering, projektering, upphandling och kontroll av entreprenadarbeten för projektet.

Projektet beräknas kosta ca 44 MSEK (dat 2014-08-18) därav 12 MSEK är bidrag från NCC enligt avtal med kommunen.

Lägesrapport

2014-10-19

	Status	Orsak	Åtgärd
Tid	●	Påfartsrampen är snart klar och trafik beräknas släppas på 20 november 2014.	
Kostnad	●	Vid antagandet av detaljplanen 2011-05-23 framgick av planens genomförandebeskrivning att gentemot tidigare beslutad budget. projektets totala kostnad beräknades till 38,7 mnkr. Vilket var en nettoutgift för kommunen på ca 26,7 mnkr efter att intäkter om 12 mnkr i exploateringsbidrag från NCC räknats in. Projektkostnaden på 38,7 mnkr har inte tagits upp i tidigare tertialredovisningar eftersom förhandlingar med Trafikverket pågått under en längre tid för att få rampen finansierad inom ramen för Skurubron. Dessutom har kommunen bedömt kalkyluppgifterna vara mycket osäkra på grund av brister i bygghandlingarna som Trafikverket upprättade. Därför valde projektet i samråd med dåvarande Stadsbyggnadsdirektören att avvaka med en uppdatering av kostnaderna tills Trafikverkets upphandling av entreprenaden var klar. Detta innebär att projektet har redovisat en lägre projektkostnad om 29,6 mnkr, det vill säga en differens på cirka 9,1 mnkr jämfört med ovanstående 38,7 mnkr. Förutom kostnaderna på 9,1 mnkr som inte tagits upp i tidigare tertialredovisningar, enligt ovan, beräknas projektet fram till färdigställande få ökade kostnader om 5,3 mnkr omfattande olika kompletterande åtgärder (1,3 mnkr) samt 4 mnkr i projektreserv, vilket är uppskattade tilläggsarbeten inom den av Trafikverket upphandlade entreprenaden på grund av brister i bygghandlingarna. Projektreserven utgör ca 30 % av kontraktsumman.	Detta påverkar nettobudgeten med -14,4 mkr
Produkt	●	Projektet beräknas ha utgifter om ca 44 mnkr. Efter att intäkterna om 12 mnkr i exploateringsbidrag från NCC räknas in slutar projektnettet på ca 32 mnkr.	Projektet omfattar utöver beslutade åtgärder även bullerskydd vid Björknäs förskola, 60 nya p-platser Brister i Trafikverkets projekteringshandlingar som inom SL's bussdepåtomt samt gestaltningsåtgärder vid underskattade antal parkeringsplats-ersättningar för SL. Gestaltningsåtgärder vid Brf Talludden enligt detaljplanen.
Lägesbeskrivning		Utbyggnad pågår av påfartsrampen och beräknas bli klar enligt tidplan. Trafiken på den nya påfartsrampen beräknas man släppa på 20 november 2014.	

99923200 Samordningsprojekt Nacka Strand [9232]

Pågående fas	Projekt- planering	
Projekttyp	Byggherremedverkan	
Byggherre		
Beslut startPM	2014-06-05	Totalt antal lägenheter
Startbeslut projekt	2014-09-30	
Detaljplan antagen	2023-12-29	Antal lägenheter per år (år:antal lgh)
Startbeslut genomförande	2024-01-01	
Beslut utbyggnadsPM	2024-01-03	
Driftöverlämning	2026-06-30	
Beslut projektavslut	2026-12-31	
Beskrivning	<p>Projektet är ett samordningsprojekt som hanterar övergripande frågor i Nacka Strand som antingen är stora eller sträcker sig över flera olika enskilda projekt. Frågor som behandlas kan exempelvis vara dagvattenhantering, samordning av detaljplanegränser, parkering- och trafiksituationen samt hur kostnader för anläggningar som berör flera projekt ska fördelas mellan delområden.</p> <p>Projektet ska inte producera detaljplaner och innehåller ingen detaljprojektering eller utbyggnad.</p> <p>Kostnaderna för samordningen fördelar på kommande stadsbyggnadsprojekt alternativt genom ett kostnadsavtal som tecknas med exploateren. Fördelningen av hur respektive utredning/åtgärd ska fördelas kommer göras utifrån de ingående projektens nytta.</p>	
Lägesrapport	2014-09-01	
Tid	Status	Åtgärd
Kostnad	 	<p>Kostnaderna i projektet består av administrativa kostnader för samordning och arbete med utredningar som ska tas fram i projektet.</p> <p>Kostnaderna för projektet fördelar på kommande stadsbyggnadsprojekt alternativt tecknas ett kostnadsavtal med exploateren. Fördelningen av hur respektive utredning/åtgärd ska fördelas kommer att göras utifrån de ingående projektens nytta. Kommunen äger en mindre byggrätt inom området, vilket innebär att kommunen kommer att stå för en del av kostnaden.</p> <p>Kostnaderna i projektet fram till sommaren 2015 består av projektledning ca 700 tkr, avtalsfrågor ca 340 tkr, fördjupat programarbete ca 640 tkr och förstudie för de allmänna anläggningarna ca 1200 tkr.</p>
Produkt		
Lägesbeskrivning	<p>Ett fördjupad program ska tas fram över den allmänna platsen under hösten. Programmet ska utgöra underlag för kommande detaljplaner i området. En teknisk förstudie kommer därefter att tas fram för den allmänna platsen. Andra utredningar som berör stora områden av Nacka strand kommer att utföras under hösten, exempelvis avseende parkering och dagvattenhantering. Projektet begär nu budget för första gången.</p>	

99942500 Verksamhetsområde Kil [9425]

Pågående fas	Detaljplanering, genomförande- förberedelser		
Projekttyp	Byggherremedverkan		
Byggherre	Fastighets AB L.E. Lundberg		
Beslut startPM	2012-02-16	Totalt antal lägenheter	
Startbeslut projekt	2012-10-04		
Detaljplan antagen	2015-02-16	Antal lägenheter per år (år:antal lgh)	
Startbeslut genomförande	2015-02-16		
Beslut utbyggnadsPM	2015-02-16		
Driftöverlämning	2015-02-16		
Beslut projektavslut	2015-02-16		
Beskrivning	<p>Ett samarbetsprojekt med Värmdö kommun där projektet ska upprätta ett planprogram som ska ligga till grund för beslut om det är lämpligt att gå vidare med en detaljplan för området.</p> <p>I planprogrammet utredas bl.a. möjligheterna för verksamhetsområde för småindustrier, biogasanläggning, avfallsanläggning, bussdepå, bussupställning, bilparkering och vindkraftverk. Inga bostäder eller handel ska finnas inom området.</p>		
Lägesrapport	2014-08-23		
Tid	Status	Orsak	Åtgärd
Kostnad		Ingen förändring av tidplanen.	Ingen förändring av tidplanen.
		Flera stora och tunga utredningar behöver utföras inom ramen för planprogrammet bl.a. dagvattenutredning, trafikutredning och arkeologisk utredning.	Detta påverkar nettobudgeten med - 700 tkr gentemot tidigare beslutad nettobudget.
Produkt		Programmet behöver även diskuteras och förankras internt samtidigt som programmet behöver anpassas till utredningarna vilket genererar betydligt fler timmar än planerat.	Ingen förändring av produkten.
Lägesbeskrivning	<p>Verksamhetsområde Kil, vars syfte är att upprätta ett planprogram, är ett samarbetsprojekt mellan Nacka och Värmdö kommun eftersom området är beläget inom båda kommunerna. Kommunerna delar på alla kostnader. Det finns inget avtal med en exploater eller markägare varmed Nacka kommun svarar för alla sina kostnader.</p> <p>Utredningar för trafik, dagvatten och arkeologi ska genomföras under september 2014. När utredningarna är klara behöver programmet anpassas efter dessa utredningar. Speciellt trafikutredningen blir stor eftersom den nuvarande trafikplatsen delvis måste byggas om för att en kommunal kretsloppscentral och en bussdepå för SL ska kunna etableras inom området. Eftersom trafikplatsen ägs av Trafikverket måste de godkänna en ombyggnad.</p> <p>Planprogrammet planeras vara på samråd under fjärde kvartalet 2014 med ett antagande av programmet under första kvartalet 2015.</p> <p>Parallellt med planprogrammet ska en kretsloppscentral anläggas inom programområdet i Värmdö, KLC drivs som ett eget projekt från avfallsenheten tillsammans med Värmdö kommun. Hittintills har stadsbyggnadsprojektet, för upprättande av ett program, tagit alla kostnader för utredningar etc. Projektet som driver upprättandet av en KLC borde i framtiden ta en del av dessa kostnader.</p>		

STADSBYGGNADSPROJEKT

Sept 2014

Projektnamn	Område	Projektfas	Innehåll	Projektledare	Kommentar
Översiktsplaner och program					
Planprogram Henriksdal [9219]	V Sicklaön, Henriksdal	Samråd	Bostäder, Verksamheter	Terese Karlqvist	
Program Centrala Nacka [9215]	Centrala Nacka	Samråd	Bostäder, infrastruktur	Sven Andersson	Tidigare FÖP. Görs klart som program
Saltsjöbadens centrum program [9541]	Saltsjöbaden	Startfas	Verksamhet, bostäder, infrastr.	Lena Nordenlöw	
Orminge Centrum [9387]	Orminge	Samråd	Bostäder, Infrastruktur	Petra Carlenarson	
Älta centrum Stensö, programöversyn [9627]	Älta	Samråd	Bostäder, centrum, förskola, idrott	Åsa Dahlgren	
Program för Planiaområdet [9223]	Sickla	Antagande	Handel, kontor, bostäder	Jenny Nagenius	
Verksamhetsområde Kil 1:1 [9425]	Insjön/Kil	Startfas	Verksamhetsområde	Fredrik Bengtsson	Samarbete med Värmdö, program först innan dp
Samordningsprojekt och övergripande projekt					
Norra Boo samordning [9417]	Norra Boo	-	Förnyelseplanering	Fredrik Bengtsson	Samordningsprojekt

SÖ Boo Samordning [9419]	SÖ Boo	-	Förnyelseplanering	Sara Lindholm	Samordningsprojekt
Tunnelbana till Nacka [9222]	Sicklaön	-	Infrastruktur	Yussuf Hassen	SL huvudman
Ny Skurubro [9410]	Sicklaön- Saltsjö Boo	Byggnation 2016-2019	Infrastruktur	Yussuf Hassen	Trafikverket huvudman
Kraftledning Norra Boo samordning [9424]	N Boo	-	Infrastruktur, nedläggning av ledning	Petra Carlenarson	Samordningsprojekt för kraftledningen
Norra Sickla gemensamma anläggningar [9196]	NV Sicklaön	-	Infrastruktur	Sara Lindholm	Samordningsprojekt
Södra Sickla gemensamma anläggningar [9195]	SV Sicklaön	-	Infrastruktur	Hannah Linngård	Samordningsprojekt
Fastighetsutveckling Saltsjöbanan [9534]	Sicklaön	-	Bostäder	David Arvidsson	Utredning finns, inväratar SL, kan bli flera projekt
Nacka Strand samordning [9232]	Sicklaön	Startfas	Bostäder mm	Sara Lindholm	Samordning mellan ingående proj i Nacka Str.
Samordning Nacka Stad [9230]	Sicklaön	Startfas	Samordningsprojekt	Bastian Vreede	Övergripande utredningar, samordning
Samordning renovering Saltsjöbanan [9554]	Sicklaön – Saltsjöbaden	Startfas	Samordningsprojekt	Emil Hagman	Samordnar kommunens insatser
Samordning Henrikdal [9236]	V Sicklaön	Startfas	Samordningsprojekt	Helena Fältén	Övergripande samordn., tid och ekonomi
Samordning Sickla – Plania [9243]	Sickla	Startfas	Samordningsprojekt	Helena Fältén	

Byggherreprojekt m m Planeringsfas					
Södra Nacka strand – dp 4, etapp 1 [9239]	Nacka Strand	Startfas	Bostäder	Anna Dolk	
Norra Nacka – dp 3 etapp 1 [9240]	Nacka Strand	Startfas	Bostäder	Sara Lindholm	
Uphöjning av Saltsjöbanan [9241]	Sickla	Startfas	Infrastruktur	Jenny Nagenius	Del av Plania
Plania, område C, västra [9242]	Sickla	Startfas	Bostäder, skola mm	Richard Hallman	Del av Plania
Nya Gatan, Centrala Nacka 1a [9237]	C Sicklaön	Startfas	Bostäder	Therese Rosberg	Markanvisningsprojekt
Bergs oljehamn [9238]	C Sicklaön	Startfas	Bostäder	Sara Källeskog	Markanvisningsprojekt
Klanten Uddvägen 11 [9235]	Sickla	Startfas	Kontor, handel, bostäder	Caroline Cederholm	Klanten
Gemensamma anl med Stockholm [9234]	Västra Sicklaön	Startfas	Infrastruktur, samordning	Marianne Möller	Samordning med Stockholm
Hamnuddsvägen, Fisksätra [9545]	Fisksätra	Startfas	Bostäder/verksamhet	Therese Rosberg	Del av programområdet Fisksätra
Norra centrum, Fisksätra [9544]	Fisksätra	Samråd	Bostäder	David Arvidsson	Del av programområdet Fisksätra
Sicklaön 386:6 Skvaltan [9231]	C Sicklaön	Samråd	Bostäder	Helena Fältén	Flera byggherrar

Graninge stiftsgård [9432]	Kil	Samråd	Bostäder	Helena Fältén	
Byggmax Älta [9629]	Älta	Startfas	Verksamheter	Nils-Olof Persson	
Bostäder Norra Branten [9233]	Nacka Strand	Samråd	Bostäder	Sara Lindholm	Två detaljplaner
Verksamhetsomr Orminge trafikplats [9429]	Saltsjö-Boo	Samråd	Verksamhetsområde	Johan Berggren	
Tvärbanan [9227]	Sickla	Överklagad	Infrastruktur	Caroline Cederholm	SL huvudman
Allmänna anläggningar Finnboda [9226]	V Sicklaön	Startfas	Huvudmannaskap	Erik Wiktorsson	Övertagande av allmänna anläggningar
Allmänna anläggningar Saltsjöqvart [9224]	V Sicklaön	Startfas	Huvudmannaskap	Erik Wiktorsson	Övertagande av allmänna anläggningar
Allmänna anläggningar Danviksstrand [9225]	V Sicklaön	Startfas	Huvudmannaskap	Erik Wiktorsson	Övertagande av allmänna anläggningar
Sicklaön 202:9, Ektorpsrondellen [9221]	Ö Sicklaön, Ektorp	Antagande	Bostäder	Björn Bandmann	Flerbostadshus, Sickla Förvaltning AB
Studentbostäder Ektorp [9229]	Ö Sicklaön, Ektorp	Antagande	Markanvisning, studentbostäder	David Arvidsson	
Studentbostäder Alphyddan [9228]	V Sicklaön	Granskning	Markanvisning, studentbostäder	Sara Lindholm	
Dalkarlsängen [9421]	SÖ Boo	Startfas	Trafikplats, skola, verksamhetsomr.	Anna Dolk	Program antaget

Kontor Uddvägen,Sicklaön 346:1, [9218]	Sickla	Granskning	Kontor, handel	Caroline Cederholm	Atrium Ljungberg. Sam-ordning med Uddvägen
Baggensudden 2:3 och 2:13 [9540]	Saltsjöbaden	Startfas	Bostäder	Erik Wiktorsson	Mindre projekt. Väg till bef bost
Kvarnholmen, [9151]	Kvarnholmen	Planering och utbyggnad	Bostäder, 2500, verksamheter, skola mm	Bastian Vreede	Stort projekt. Planering och utbyggnad i etapper
Erstavik 25:38, Morningside Marina [9535]	Fisksätra	Samråd	Bostäder, 30 lgh	Nils-Olof Persson	
Ältadalen [9612]	Älta	Antagande	Bostäder, 250 lgh	Fredrik Bengtsson	
Danvikshem II [9107]	V Sicklaön	Antagande	Bostäder, 140 lgh	Richard Hallman	
Nobelberget Sicklaön 83:33 [9216]	V Sicklaön	Granskning	Bostäder, 500 lgh, kontor, förskola	Caroline Cederholm	Ny byggherre, omtag troligt
Fisksätra Marina [9536]	Fisksätra	Samråd	Museum, restaurang mm	David Arvidsson	Del av programmet för Fisksätra
Del av Ältabergsvägen inkl handelsetablering [9628]	Älta	Granskning	Handel, gc-väg	David Arvidsson	Inväntar programmet för Älta
Tollareängen [9406]	SV Boo	Antagande	Bostäder, förskola	Nabiha Shahzad	Ev avbryts projektet eller flyttas/förändras
Telegrafberget [9395]	NV Boo	Antagande	Bostäder, 300 lgh	Helena Fältén	Förhandlingar avtal, Delvis kommunal mark
Ektorps centrum [9103]	Ö Sicklaön, Ektorp	Antagande	Bostäder, 225 lgh, förskola	Richard Hallman	Troligt omtag

Förnyelseområden Planeringsfas					
Gustavsviks Gård – Mjölkudden [9430]	Sö Boo	Startfas	Förnyelseområde, villor och flerbost.	David Arvidsson	Kommunalt huvud- mannaskap,
Boo Gårds skola – Galärvägen [9431]	SÖ Boo	Startfas	Förnyelseområde, skola, idrott	Sara Lindholm	Kommunalt huvudmannaskap
Fågelstigen [9428]	C Boo	Samråd	Förnyelseområde, villor	Hannah Linngård	Kommunalt huvudmannaskap
Dalvägen Gustavsviksvägen [9420]	SÖ Boo	Samråd	Villor, flerbost., 130- 180 nya bost.	Anna Dolk	Program antaget Kommunalt huvudm.
Bågvägen-Åbroddsvägen [9371]	Norra Boo	Samråd	Villor, 80 fastigheter	Erik Wiktorsson	Kommunalt huvudmannaskap
Område W, Lännersta 2 [9319]	Södra Boo	Antagande	Villor, 120 fastigheter	Björn Bandmann	Kommunal huvudmannaskap
Område C, Vikingshill [9415]	Norra Boo	Antagande	Villor, 120 fastigheter	Richard Hallman	Förenklande modellen, Inväntar genomf. avtal
Byggherreprojekt mm Genomförandefas					
Verksamhetsområde Semestervägen [9382]	C Boo	Utbyggnad	Verksamhetsområde	David Arvidsson	Kommunal mark, försäljning
Tollare 4, Tollare Port [9309]	SV Boo	Utbyggnad	Bostäder, 60 lgh	Hannah Linngård	Delvis gruppböstad
Orminge 42:1 [9422]	Orminge	Utbyggnad	Bostäder, 30 lgh	David Arvidsson	Ombyggnad förskola till böstad

Älta centrum Stensö, Oxelvägen [9625]	Älta	Utbyggnad	Bostäder, 130 lgh, hyresrätter	David Arvidsson	
Länbohöjden [9531]	Fisksätra	Utbyggnad	Bostäder, 80 lgh	Björn Bandmann	
Ny påfartsramp vid Björknäs [9411]	V Boo	Utbyggnad	Infrastruktur	Yussuf Hassen	
Lokomobilvägen hyresrätter [9217]	Centrala Sicklaön, Nacka Strand	Utbyggnad	Bostäder, 120 lgh, hyresrätter	Susanne Skoglund	
Kvarnholmsförbindelsen [9214]	Kvarnholmen – Sicklaön	Utbyggnad	Bro	Yussuf Hassen	
Ljusskärssberget Del av Tattby 2:2 [9511]	Saltsjöbaden	Projektering, utbyggnad	Bostäder, 20 lgh	Erik Wiktorsson	Gruppboende 6 lgh.
Lännerstavägen, circulationsplats [9403]	C Boo	Utredning	Infrastruktur, verksamheter	David Arvidsson	Verksamheter intill kräver översyn av korsning
Tollare 3, Tollarehöjden [9309]	SV Boo	Utbyggnad	Bostäder, 180 lgh, äldreboende, 50 lgh	Hannah Linngård	
Tollare 2, Tollare Strand [9309]	SV Boo	Utbyggnad	Bostäder, 510 lgh, kontor, handel	Hannah Linngård	
Tollare 1A, Tollare Träskväg [9309]	SV Boo	Utbyggnad	Bostäder, 5 bef, 19 tillkommande	Hannah Linngård	
Tollare 1B, Mellanbergsvägen [9309]	SV Boo	Utbyggnad	Bostäder, 43 lgh	Hannah Linngård	
Boo Hembygdspark [9310]	Orminge	Utbyggnad	Hembygdsgård	Nabiha Shahzad	

Sune Carlssons varv [9515]	Saltsjöbaden	Utbyggnad	Båtverksamhet	Susanne Skoglund	
Uddvägens upprustning [9212]	V Sicklaön	Utbyggnad	Infrastruktur	Björn Bandmann	Ska samordnas med tvärbanans utbyggnad
Sickla köpkvarter och industriområde [9145]	V Sicklaön	Utbyggnad	Infrastruktur	Hannah Linngård	Övergripande projekt med delprojekt i Sickla
Rösunda 5:12-16, Saltsjövägen [9539]	Saltsjöbaden	Utbyggnad	Bostäder	Fredrik Bengtsson	Förhandling om exploateringsavtal
Södra Hedvigslund, Älta [9609]	Älta	Utbyggnad	Bostäder, 430 lgh	Helena Fältén	1/2 färdigt, delvis kommunal mark
Kil 1:1, söder om Värmdövägen [9368]	Insjön	Utbyggnad	Bostäder, 18 lgh	Johan Berggren	
Boo kommunalhus [9321]	Orminge	Utbyggnad	Bostäder	Nils-Olof Persson	Inväntar nedläggning av kraftledning
Finnboda Varv [9171]	NV Sicklaön	Utbyggnad	Bostäder, 850 lgh	Erik Wiktorsson	Ca 350 lgh återstår
Forum Nacka [9192]	Centrala Sicklaön	-	Bostäder 230 lgh, handel	Anna Dolk	Fastighetsrättsliga frågor och viss utbyggnad
Ältadalens verksamhetsområde [9624]	Älta	Utbyggnad	Verksamheter, kommunal mark	Kristina Källqvist	Slutbesiktning gjord. Försäljning pågår
Förnyelseområden Genomförandefas					
Område Y och Z, Kaptensvägen [9320]	Södra Boo	Projektering	Villor, 37 fastigh., +8 avstyckningar	Richard Hallman	Kommunalt huvudmannaskap

Norra Skuru [9104]	NÖ Sicklaön	Projektering	Bostäder, 85 bef., 40 tillkommande	Therese Rosberg	Kommunen huvudman, delvis kommunal mark
Område G, Sydöstra Kummelnäs [9302]	Norra Boo	Projektering	Villor, 132 fastigheter	Fredrik Bengtsson	Förenklande modellen,
Område H, Munkkärrsvägen [9316]	Östra Boo	Upphandling	Villor, 10 fastigheter	Björn Bandmann	Enskilt huvudmannaskap
Vikingshillsvägen [9409]	Norra Boo	Upphandling	Villor, 35 fastigh., genomfartsgata	Fredrik Bengtsson	Kommunalt huvudmannaskap
Område B, Riset-Sångfågelvägen [9300]	Norra Boo	Upphandling	Villor, 125 fastigheter	Fredrik Bengtsson	Förenklade planeringsmodellen
Område I, Enbacken-Gösta Ekmans väg [9401]	Östra Boo	Debitering gatukostnader	Villor, 46 fastigheter	Johan Berggren	Kommunalt huvudmannaskap
Område E, Björnbergsområdet [9306]	Norra Boo	Debitering gatukostnader	Villor, 80 fastigheter	Hannah Linngård	Kommunalt huvudmannaskap
Område F, Solviksområdet [9301]	Norra Boo	Utbyggnad	Villor, 167 fastigheter	Björn Bandmann	Enskilt huvudmannaskap
Rörsundsviken 1, Snödroppsvägen [9418]	Norra Boo	Projektering	Villor, 23 fastigheter	Richard Hallman	Enskilt huvudmannaskap Inväntar område C
Rörsundsviken 2 [9416]	Norra Boo	Projektering	Villor, 24 fastigheter	Fredrik Bengtsson	Enskilt huvudmannaskap, Inväntar område B
Kummelnäsvägen [9402]	Norra Boo	Utbyggnad, etapp 4, sista etappen	Genomfartsgata	Johan Berggren	Kommunalt huvudmannaskap
Långvägen-Skymningsvägen [9323]	Västra Boo, Eknäs	Slutfas	Villor, 20 fastigheter	Anna Jansson	Kommunalt huvudmannaskap

Älgö [9528]	Älgö	Utbyggnad och deb gatukostnader	Villor, 540 fastigheter	Susanne Skoglund	Kommunalt huvudmannaskap
Dalkarlvägen Ripvägen [9374]	SÖ Boo	Slutfas	Villor, 118 bef, 19 tillkommande	Ingrid Johansson	Kommunalt huvudmannaskap
SV Lännersta 1A [9327]	S Boo	Slutfas	Villor, 100 fastigheter	Hannah Linngård	Kommunalt huvudmannaskap
SV Lännersta 1B [9328]	S Boo	Slutfas	Villor, 150 fastigheter	Hannah Linngård	Kommunalt huvudmannaskap
SV Lännersta-Strandpromenaden [9397]	S Boo	Utbyggnad	Strandpromenad	Hannah Linngård	
Projekt inför avslut					
Saltsjöqvarn [9164]	NV Sicklaön	Slutfas	Bostäder, 227 lgh, verksamheter	Susanne Moberg	Några detaljer återstår
Båthall Neglinge 2:1 [9530]	Saltsjöbaden		Handel	David Arvidsson	Förgävesprojekt, ingår i programområde
Område D, Lövberga [9384]	Norra Boo	Slutfas	Villor, 35 fastigheter	Susanne Moberg	Kommunalt huvudmannaskap
Område S, Blåmesvägen [9398]	Södra Boo	Slutfas	Villor, 44 fastigheter	Susanne Moberg	Kommunalt huvudmannaskap
Stensö Udde [9620]	Älta	Slutfas	Villor, 7 fastigheter, 8 tillkommande	Susanne Skoglund	Kommunal huvudmannaskap
Barnhemsvägen [9183]	Ö Sicklaön	Slutfas	Bostäder, 75 lgh	Fredrik Bengtsson	Ett mindre avtal återstår

Lillebo [9346]	Insjön	-	Bostäder, föryelseområde	Ingrid Johansson	Klar att avsluta
Marinstaden [9184]	V Sicklaön	-	Bostäder, 60 lgh	David Arvidsson	Slutfasen
Sofieberg [9208]	V Sicklaön, Finntorp	-	Verksamheter	Susanne Moberg	Debitering återstår
Porfyrvägen [9324]	Centrala Boo	-	Förnyelseomr, 135 lgh, markanvisning	Nabiha Shahzad	Klar att avsluta
Område X, Djurgårdsvägen [9312]	S Boo	-	Förnyelseomr., 40 fastigheter	Björn Habenicht	Klar att avsluta
Stensövägen, Älta [9621]	Älta	-	Bostäder, 190 lgh	Christer Hallberg	Klar att avsluta
Sicklaön 83:32, Uddvägen (Kinnarphuset) [9211]	V Sicklaön	-	Verksamheter	Björn Bandmann	Samordning med Uddvägens upprustning
Lilla Björknäs 2 [9390]	NV Boo	Vissa åtgärder återstår	Villor, 143 bef och 11 tillkommande	Nils-Olof Persson	Egen regijobb. Kan snart avslutas
Saltsjöbadens station och Restaurantholmen [9527]	Saltsjöbaden	Utbyggnad	Bostäder, 116 lgh	David Arvidsson	Slutfasen
Trafikplats Skrubba- Lindalen [9622]	Älta	Utbyggd	Trafikplats	David Arvidsson	Klar. Dagvattenfråga återstår
Kil 1:1, norr om Värmdövägen [9367]	Insjön	-	Bostäder, 14 lgh	Johan Berggren	Slutfasen
Fisksätra program [9538]	Fisksätra	Antaget	Infrastruktur, bostäder	Emma Färje Gustafsson	500-650 lgh

Svärdsö [9537]	Svärdsö	Antaget	Naturreservat	Lina Malm	Kan avslutas
Program Nacka Strand [9220]	Centrala Nacka	Antaget	Bostäder/kontor	Sofia Rudenschöld Thuresson	
Skola i S Boo (Johannes Petri skola) [9399]	SV Boo	-	Skola, gc-väg	Christina Gerremo	Kan avslutas
Projekt på väntelista, vilande					Prioritering
Vårgärdssjön [9542]	Saltsjöbaden	-	Huvudmannaskap	-	4
Område A, Eols Udde [9423]	Norra Boo	-	Förnyelseområde, Villor	-	Enligt förenklade modellen. Avtal krävs
Dubbelspår Tattby	Saltsjöbaden	-	Infrastruktur	-	Del av renoveringen av Saltsjöbanan
Gröna dalen, Fisksätra [9543]	Fisksätra	-	Utredningsområde	-	
Norra Utskogsvägen	Skuru	-	Markanvisning bostäder	-	Kommunal mark
Duvnäs utskog, förrådet	Skuru	-	Markanvisning bostäder	-	Kommunal mark
Solbrinken - Grundet	Sö Boo	-	Förnyelseområde, villor	-	2, Kommunalt huvudmannaskap, start 2013
Ekallén- Mellanvägen och Moravägen- Tunvägen	Sö Boo	-	Förnyelseområde, villor	-	2, Kommunalt huvudmannaskap, start 2014

Blomstervägen/ Birkavägen [9210]	C Sicklaön	-	Bostäder	-	2
Finntorp allmänna anläggningar [9203]	V Sicklaön, Finntorp	-	Bostäder, verksamheter	-	2
Österleden Ringlederna [9130]	V Sicklaön	-	Infrastruktur	-	2, Inväntar Trafikverket och finansiering,
Erstavik 25:1 Ridskola	Erstavik	-	Ridskola	-	2
Studentbostäder Björknäs [9427]	Björknäs	-	Markanvisning, studentbostäder	-	2, Inväntar arbetsplan för Skurubron
Sickla ny förbindelse [9135]	V Sicklaön	-	Infrastruktur	-	1, Vilande
Henriksdalsberget, punkthus [9202]	V Sicklaön, Henriksdal	-	Bostäder	-	1, Vilande, inväntar program Henriksdal
Henriksdalsbacken [9206]	V Sicklaön, Henriksdal	-	Bostäder	-	1, Vilande, inväntar program Henriksdal
Gillevägen – Atlasvägen	SV Sicklaön, Sickla	-	Bostäder	-	1, Vilande
Henriksborg Sickalön 37:29	V Sicklaön, Henriksdal	-	Bostäder	-	1, Vilande, inväntar program Henriksdal
Sicklaön 276:1	SV Sicklaön, Sickla	-	Bostäder	-	1, Tillbyggnad, Onzo AB
Kummelberget Independent Studios	N Boo	-	Verksamheter	-	1, Vilande

Sicklaön 143:1 Ekudden	C Sicklaön, Ekudden	-	Bostäder	-	1, Flerbostadshus Vasakronan
Danviks Center [9197]	V Sicklaön, Henriksdal	-	Verksamheter	-	1, Vilande, inväntar program Henriksdal
Dp för Hasseludden 1:78 [9343]	N Boo	-	Verksamheter, bostäder	-	1
Liljekonvaljen IV [9330]	C Boo	-	Infrastruktur, bostäder	-	1, Upprustning av Prästkragens väg återstår
Baggensudden 2:1 o 2:9 Bryggor	Saltsjöbaden	-	Båtverksamhet	-	1
Sicklaön 238:1 Fasanvägen	Ektorp	-	Flerbostadshus	-	1
Erstavik 25:1 Båthall	Fisksätra	-	Båtverksamhet	-	1
Sicklaön 367:5 Jarlbergsvägen	Jarlberg	-	Bostäder, handel	-	1, Vasaparken Fastighets AB
Sicklaön 172:1, Shurgard	C Sicklaön, Skvaltan	-	Verksamheter	-	Berg Arkitektkontor AB
Sicklaön 125:3, Furuvägen	Finntorp	-	Bostäder	-	1, Diligentia
Björknäs 1:52 m fl, Talluddsvägen	Björknäs	-	Bostäder	.	1, Diligentia
Sicklaön 362:2, Enspännarvägen	Nacka Strand	-	Bostäder	-	1, JM

Fisksätra entré [9553]	Fisksätra	-	Infrastruktur	-	Del av programområdet Fisksätra
Fidaplatån, Fisksätra [9552]	Fisksätra	.	Bostäder	-	Del av programområdet Fisksätra
Västra Fiskarhöjden, Fisksätra [9548]	Fisksätra	-	Bostäder	-	Del av programområdet Fisksätra
Saltsjöblick, Fisksätra [9547]	Fisksätra	-	Bostäder	-	Del av programområdet Fisksätra
Södra centrum, Fisksätra [9546]	Fisksätra	-	Bostäder	-	Del av programområdet Fisksätra
Fredrik Jahns gränd [9198]	V Sicklaön, Finntorp	-	Bostäder	-	Vilande
Björknäs 3	Ö Boo	-	Villor	-	Under kraftledningen. Gatukostnader
Björknäs 1:1 och 1:277	Björknäs	-	Bostäder, verksamheter	-	Vilande
Eknäs 1:225, Trädgårdsvägen	Eknäs	-	Bostäder	-	Diligentia
Hasseludden 1:78, Norges hus	Kummelnäs	-	Verksamhet	-	
Björknäs 1:871, Kvarnvägen	Björknäs	-	Bostäder	-	
Sicklaön 46:33 Bullar- höjden (MSN 2013/9-214)	Skuru	-	Bostäder		

Sicklaön 151:1 Vikdalsv. Forumv. (MSN13/121-214)	C Sicklaön	-	Bostäder	-	Rodamco
Västra Nacka strand – etapp 2	Nacka Strand	-	Bostäder	-	Carlyle
Östra Nacka strand – etapp 3 Jakobsdalsvägen	Nacka Strand	-	Bostäder	-	Carlyle
Entré Nacka strand– etapp 3	Nacka Strand	-	Bostäder	-	Carlyle
Bo 28:1, Boovägen 77 (MSN 2013/138-214)	Orminge		Bostäder		
Plania, Alab triangeln	Sickla	-	Bostäder mm	-	
Plania, område A	Sickla	-	Bostäder mm	-	
Plania område C, östra	Sickla	-	Bostäder mm	-	

Tabell exploatering nettoinvesteringar per år i Mål budget 2011-2013

Bruttoinvesteringar (mkr) expl	Projektledare	År 2014	År 2015	År 2016	År 2017	År 2018	År 2019	År 2020	År 2021
Älgö [9528]	Sanna	75	-49	46	-21	-4	0	0	0
Kvarnholmsförbindelsen [9214]	Yussuf	21	-127	103	-103	-35	45	0	0
Kraftledning Boo [9424]	Petra	0		-1	-9	-67	-50	0	0
Södra Hedvigslund, Älta [9609]	Helena	0		-3	2	-10	8	0	0
SV Lännersta 1A och 1B [9327][9328][9397]	Hannah		-1	0	0	0	0	0	0
Område W [9319]	Björn B		-2	0		-17	-42	-19	40
Dalvägen - Gustavsvägen [9420]	Johan B		-7	-2	0	-10		-50	
Vikingshillvägen [9409]	Fredrik B		-1	-24		-22	17	-1	0
Kummelnäs område F [9301]	Björn B		-12	0	-13	0	0	0	0
Kummelnäsvägen [9402]	Johan B	3	-15	10	0	0	0	0	0
Ältabergs verksamhetsområde [9624]	Kristina	0		0	0	0	0	0	0
Samordning Nacka Stad [9230]	Bastian		-5	-5	-5	-5	-5	-5	-2
Gustavsviks Gård - Mjölkudden, SÖ Boo [9430]	David		-1	-3	-3	0	-2	-7	-39
Norra Skuru [9104]	Jonas		-5	-20	-26	22	0	0	0
Riset-Sångfågelvägen [9300]	Fredrik B			-13	-9	19	-1	0	0
Tollare 1:16 m fl [9309]	Hannah	2	-3	1	-1	2	-4	18	-12
Område G [9302]	Fredrik B				-1	-12	7	-9	6
Telegrafberget [9395]	Helena		-1	0		-5	-10	-5	0
Område C, Vikingshill [9415]	Nabiha		-1	0		-11	-4	9	0
Dalkarsängen [9421]	Anna		-1		-1	-1	-3	-10	-10
Skurubron [9410]	Yussuf	0	-1	0	-6	-6	-7	0	0
Tvärbanan [9227]	Caroline		-2	-3	-3	0	-40	0	0
Område Y och Z [9320]	Björn B		-1		-12	-10	11	0	0
Ny påfartsramp Björknäs [9411]	Yussuf	12	-24	0	-1	0	0	0	0
Program centrala Nacka [9215]	Sven		-3	0		0	0	0	0
Sickla köpkvarter [9145]	Hannah		-2	-1	-7	0	-10	0	0
Område E, Björnberget [9306]	Hannah	23	-5	0	0	0	0	0	0
Åbroddvägen [9371]	Erik		-2	-1	0		-10	-20	29
Ältadalen [9612]	Fredrik B	3		6	-3		42	-41	2
Nobelberget [9216]	Caroline	0	0	-1	0	-2	3	-5	5
Oxelvägen , panncentralen [9625]	David			4	-1	0	0	0	0
Rörsundsviken 1 [9418]	Nabiha	0		0		-1	-5	4	-1
Rörsundsviken 2 [9416]	Fredrik B	0			-4	-4	3	0	0
Boo Gårds skola - Galärvägen [9431]	Sara		-1		-2	-2	0		-5
Lövberga [9384]	Susanne M		-1	0		0	0	0	0
Fågelstigen [9428]	Hannah		-1		-1	0	-1	-11	7
Orminge Centrum [9387]	Johan B		-4		-2	-10	-50	-94	-100
Forum Nacka [9192]	Anna	0			-2	0	0	0	0
Verksamhetsområde, Semestervägen [9382]	David			0	-4	0	0	0	0
Område H [9316]	Björn B		-1		-2	0	0	0	0
Verksamhetsområde Orminge trafikplats [9429]	Johan B			0		-3	30	-20	0
Lokomobilvägen [9217]	Sanna	5	-2		-1	0	0	0	0
Tunnelbana till Nacka [9222]	Yussuf		-1		-1	0	0	0	0
Planprogram Henriksdal [9219]	Terese K		-1	0		0	0	0	0
Allmänna anläggningar Finnbona [9226]	Erik				0	1	-1	0	0
Saltsjöbadens centrum - program [9541]	Lena		-1		-2	-1	0	0	0
Älta Centrum (program) [9627]	Per		-1		-1	0	0	0	0
Verksamhetsområde Kil [9425]	Fredrik B		-1	0	0	0	0	0	0
Planiaområdet program [9223]	Jenny		-1	1	0	0	0	0	0
Morningside Marina [9535]	Nisse	0			-2	0	0	0	0
Allmänna anläggningar Saltsjöqvart [9224]	Erik			0		0	-1	0	0
Studentbostäder Ektorp [9229]	David			-1	-5	2	-6	0	0
Marinstaden [9184]	David		0		0	0	0	0	0

Tabell exploatering nettoinvesteringar per år i Mål budget 2011-2013

Studentbostäder Alphyddan [9228]	Sara		-1	-1	-1	5	-3	5	-1	0	0	0	0
Södra Sickla gem anl [9195]	Hannah	0		-3	0	0		-4	0	0	0	0	0
kommande projekt													
Nya projekt i Nacka Stad		0		-2	-5	-20		-30	-50		-50		-200
Gröna Dalen	Lena		-1	-2	-3	-3		-10	-10		-10		-5
Nya projekt i Fisksätra	David		-1	-1	-2	-3		-30	-7		-10		-10
Nya projekt i Saltsjödagens C	Lena	0	0	0		-2		-5	-5		-10		-30
nya projekt i Älta C	David	0	0		-1	-3		-5	-10		-10		-5
Ekallén- Mellanvägen och Moravägen- Tunvägen		0		-1	-2	-2					-15		-10
Solbrinken - Grundet, SÖ Boo		0		-1	-2	-2			-20		-30		-10
Sickla ny förbindelse [9135]		0	0	0		-2		-3	-10		-30		-50
Blomstervägen/Birkavägen [9210]		0		-1	-2	-3			-10		-50		
Område A, Eols udde [9423]		0	0		-1	-1		-1			-30		
Björknäs Program		0	0	0		-2		-2					-5
Samordning renovering Saltsjöbanan 9554													
Bergs Oljehamn 9238													
Nya gatan 9237	Therese R												
Finnboda varv 9171	Erik		-1	1	1	1							
Kontor Uddvägen 9218	Caroline		-1	1	-2	2	-3	14	-1				
Summa		144	-293	173	-283	9	-262	201	-406	106	-395	113	-373
Avrundat / Justerat		-200	-200	-250	-250	-200	-200	-150	-200	-200	-250	-16	-404
Auli		-149	-110	-253	-205	-289							

Läsanvisning:

Denna tabell tas fram för ekonomenhetens behov i bedömmningen av kommunens likviditetsplanering

Tabell exploatering nettoinvesteringar per år i Mål budget 2011-2013

År 2022	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026	År 2027	År 2028	År 2029	År 2030	Tidigare år	Effekter	Kostnader	Netto
0	0	0	0	0	0	0	0	0	-276	121	-74	-229
0	0	0	0	0	0	0	0	0	-64	169	-265	-160
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-127	-127
0	0	0	0	0	0	0	0	0	-11	26	-16	-1
0	0	0	0	0	0	0	0	0	-2	0	-80	-82
0	0	0	0	0	0	0	0	0	-2	40	-80	-42
5	4	3	2	2	1	1	1	1	-8	102	-119	-25
0	0	0	0	0	0	0	0	0	-14	17	-48	-45
0	0	0	0	0	0	0	0	0	-24	0	-25	-49
0	0	0	0	0	0	0	0	0	-40	13	-15	-42
0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	0	0	9
	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-55	-57
16	-1	1	-1	1	1	1	1	0	0	67	-99	-32
0	0	0	0	0	0	0	0	0	-5	22	-51	-34
0	0	0	0	0	0	0	0	0	-10	19	-23	-14
0	0	0	0	0	0	0	0	0	-2	46	-41	3
0	0	0	0	0	0	0	0	0	-8	13	-22	-17
0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	-21	-22
0	0	0	0	0	0	0	0	0	-5	9	-16	-12
	-5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-71	-71
0	0	0	0	0	0	0	0	0	-4	0	-20	-24
0	0	0	0	0	0	0	0	0	-2	0	-48	-50
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11	-23	-12
0	0	0	0	0	0	0	0	0	-18	12	-25	-31
0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	-3	-4
0	0	0	0	0	0	0	0	0	-7	0	-22	-29
0	0	0	0	0	0	0	0	0	-36	23	-5	-18
0	0	0	0	0	0	0	0	0	-2	29	-33	-6
0	0	0	0	0	0	0	0	0	-8	80	-73	-1
10	-3	3	0	0	0	0	0	0	0	51	-51	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	-8	4	-1	-5
0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	4	-7	-4
0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	3	-8	-6
0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	45	-60	-16
0	0	0	0	0	0	0	0	0	-2	0	-1	-3
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	-15	-8
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-310	-310
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-2
0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	-4	-5
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-3	-3
0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	30	-23	6
0	0	0	0	0	0	0	0	0	-2	5	-3	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	-2	-3
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	-1
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	-1	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-4	-4
0	0	0	0	0	0	0	0	0	-4	0	-2	-6
0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	-1	-2
0	0	0	0	0	0	0	0	0	-3	1	-1	-3
0	0	0	0	0	0	0	0	0	-2	0	-2	-4
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	-1
0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	2	-12	-11
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabell exploatering nettoinvesteringar per år i Mål budget 2011-2013

Tabell exploatering nettoinvesteringar per år i Mål budget 2011-2013

Netto	Kommentar
-275	debitering gatukostnader påbörjad
-190	Utbyggnad pågår
-127	Osäker tidplan. Markintäkter tillkommer
-76	Genomförande pågår.
-61	inkl strandpromenad som återstår att bygga ut
-55	
-54	Inväntar förstudie, bedöms bli dyrare
-51	Mer säker tidplan än tidigare
-45	
-42	
-41	Försäljning pågår. Intäkter för gata mm räknas in
-60	
-40	
-42	
-35	
-51	
-30	
-25	
-27	hänsyn taget till överlagdande
-26	Markintäkter tillkommer
-24	enligt avtal
-50	
-21	
-19	
-18	
-20	
-18	
-15	
-11	Överlagdande troligt
-10	osäker tidplan
-10	Underskott vägs upp av tomträtsavgåld
-9	
-9	
-9	
-10	
-8	
-310	
-6	
-5	Plus reavinst som ej redovisas här
-5	
-5	Markförsäljn, entr.arb
-4	
-3	kommande projekt. Alla kostnader oklara
-2	
-2	
-4	
-3	Totalt 6 mkr varav Wallenstam bekostar hälften
-2	
-2	
-1	
-1	
-7	
-1	

Tabell exploatering nettoinvesteringar per år i Mål budget 2011-2013

14 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
 Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 126

Dnr KFKS 2013/182-040

Delårsrapport för tertial 2 Nacka kommun – januari-augusti 2014
Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fastställa delårsrapport för perioden januari-augusti 2014 samt prognos för helåret 2014.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar för egen del att uppdra åt stadsdirektören att låta genomföra en extern genomlysning av social- och äldrenämndens ekonomi och organisation.

Ärende

Det ekonomiska utfallet för perioden januari-augusti 2014 är 96 miljoner kronor, vilket är 37 miljoner kronor bättre än budget. Årsprognosn för såväl balanskravslutet som för årets resultat är 72 miljoner kronor, vilket är 12 respektive 11 miljoner kronor bättre än budget. Ett förväntat underskott inom social- och äldrenämnden på 35 miljoner kronor vägs till viss del upp av överskottet inom andra nämnder, främst utbildningsnämnden och tekniska nämnden. Skatteintäkterna är högre än budgeterat och de finansiella kostnaderna lägre, till följd av ett lågt ränteläge och en aktiv finansförvaltning. Årsprognosn är förbättrad sedan tertial 1. Kommunens ekonomi bedöms vara i balans, även om underskottet inom social- och äldrenämnden fortfarande är bekymmersamt.

Nämnderna bedömer läget för sina verksamhetsresultat som goda. Positivt är att den totala nöjdheten med förskolor och skolor har ökat. Den totala sjukfrånvaron bland kommunens medarbetare för perioden januari – juli 2014 uppgår till 4,8 procent, vilket innebär att sjukfrånvaron ligger på samma nivå som för motsvarande period i fjol.

Den sammantagna bedömningen av läget är att kommunen har en god ekonomisk hushållning, eftersom samtliga åtta kommunövergripande mål för verksamhet och insatta resurser nås.

Till kommunstyrelsens sammanträde korrigeras tjänsteskrivelsens tabell med mandatfördelningen.

Handlingar i ärendet

Ekonomienhetens tjänsteskrivelse den 22 september 2014

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

14 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Yrkanden

Mats Gerdau (M) yrkade, med instämmande av Hans Peters (C), Jan-Eric Jansson (KD) och Eva Öhbom Ekdahl (M), bifall till ekonomienhetens förslag med följande tillägg.

"Kommunstyrelsens arbetsutskott uppdrar därutöver åt stadsdirektören att låta genomföra en extern genomlysning av social- och äldrenämndens ekonomi och organisation."

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med Mats Gerdaus yrkande.

Protokollsanteckningar

Christina Ståldal (NL) lät anteckna följande.

"En förbättrad ekonomisk prognos har också inbyggda kostnader i form av minskade satsningar på underhåll och verksamhet som man skjuter framför sig. De sociala kostnaderna är stigande och drog- och alkoholbruket likaså. Större förebyggande insatser behöver sättas in för individens bästa, speciellt barn och ungdomar, och för att minska ökande framtida kostnader. Många behov finns att fylla som man har underlätit att möta, som mer resurser till skolor, förskolor, fritidshem, bibliotek och underhåll och utveckling av sportanläggningar. Nackalistan återkommer till detta i samband med eget budgetförslag. Under rubriken "Omvärldsanalys" finns felaktigheter i presentationen av valresultatet 2014 och mandatfördelning för Nackalistan. Det är andra gången inom denna valperiod som Nackalistan får skylda med felaktig information från kommunen. Kvalitetskravet behöver höjas när det gäller att kolla faktaunderlag i handlingar som är offentliga."

Stefan Saläng (FP) lät anteckna följande.

"SLKs rapport har resultatet belastats med 35 mkr hänförligt till kommunens åtagande i samband med tunnelbaneavtalet. Kommunstyrelsen har ännu inte godkänt detta redovisningssätt eftersom kommunens avsikt är att huvuddelen av dessa kostnader ska finansieras genom exploateringsbidrag i samband med kommande byggnation av bostäder och arbetsplatser på Västra Sicklaön."

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Delårsrapport för tertial 2 Nacka kommun – januari-augusti 2014

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fastställa delårsrapport för perioden januari-augusti 2014 samt prognos för helåret 2014.

Sammanfattning

Det ekonomiska utfallet för perioden januari-augusti 2014 är 96 miljoner kronor, vilket är 37 miljoner kronor bättre än budget. Årsprognosens för såväl balanskravslutet som för årets resultat är 72 miljoner kronor, vilket är 12 respektive 11 miljoner kronor bättre än budget. Ett förväntat underskott inom social- och äldrenämnden på 35 miljoner kronor vägs till viss del upp av överskottet inom andra nämnder, främst utbildningsnämnden och tekniska nämnden. Skatteintäkterna är högre än budgeterat och de finansiella kostnaderna lägre, till följd av ett lågt ränteläge och en aktiv finansförvaltning. Årsprognosens är förbättrad sedan tertial 1. Kommunens ekonomi bedöms vara i balans, även om underskottet inom social- och äldrenämnden fortfarande är bekymmersamt.

Nämnderna bedömer läget för sina verksamhetsresultat som goda. Positivt är att den totala nöjdheten med förskolor och skolor har ökat. Den totala sjukfrånvaron bland kommunens medarbetare för perioden januari – juli 2014 uppgår till 4,8 procent, vilket innebär att sjukfrånvaron ligger på samma nivå som för motsvarande period i fjol.

Den sammantagna bedömningen av läget är att kommunen har en god ekonomisk hushållning, eftersom samtliga åtta kommunövergripande mål för verksamhet och insatta resurser nås.

Delårsrapportens innehåll

I denna delårsrapport redovisas det ekonomiska utfallet för Nacka kommun för perioden januari-augusti 2014 samt prognos för helåret. Vidare redogörs för måluppfyllelsen av kommunens åtta övergripande mål och för medarbetarnas sjukfrånvaro. Slutligen görs en

kortfattad redovisning av nämndernas resultat för verksamhet och insatta resurser. Årendet inleds med en kort omvärldsanalys.

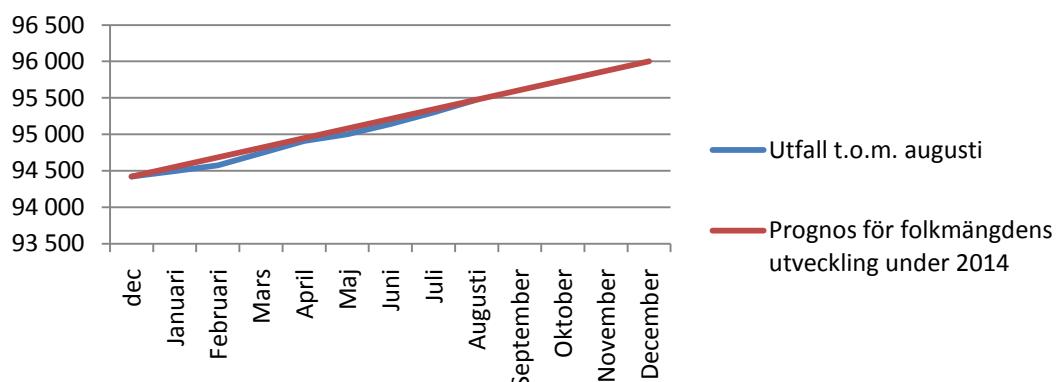
Omvärldsanalys

Ingen dramatisk utveckling i världskonjunkturen eller i den svenska konjunkturen har skett under perioden. Återhämtningen i svensk ekonomi fortsätter att gå långsamt, mycket beroende på att den svenska exporten utvecklats svagt. Bedömare tror att exporten kan utvecklas mer positivt under senare delen av året och att den inhemska efterfrågan också kommer att öka, bl.a. på grund av bostadsbyggandet. Sveriges kommuner och landsting (SKL) har sedan i våras skrivit upp prognoserna för skatteunderlagsutvecklingen under året. Ändringarna beror främst på att SKL räknar med starkare utveckling av arbetade timmar 2014.

Utgången av riksdagsvalet kan få direkta och indirekta konsekvenser för såväl kommunens ekonomi som dess verksamhet, exempelvis när det gäller utjämningssystemet, kundvalssystemet och infrastruktursatsningar. Valet till kommunfullmäktige i Nacka gav följande mandatfördelning.

Mandatfördelning	2014	2010
Moderaterna	24	29
Centerpartiet	3	2
Folkpartiet	5	7
Kristdemokraterna	2	2
Socialdemokraterna	11	11
Vänsterpartiet	3	2
Miljöpartiet	7	5
Nackalistan	4	3
Sverigedemokraterna	2	-

Folkmängden i kommunen har under januari-augusti ökat med ungefär 1000 personer och utvecklingen ligger i linje med prognoserna, när det gäller den totala folkmängden.

Samlad bedömning om huruvida målen för god ekonomisk hushållning nås

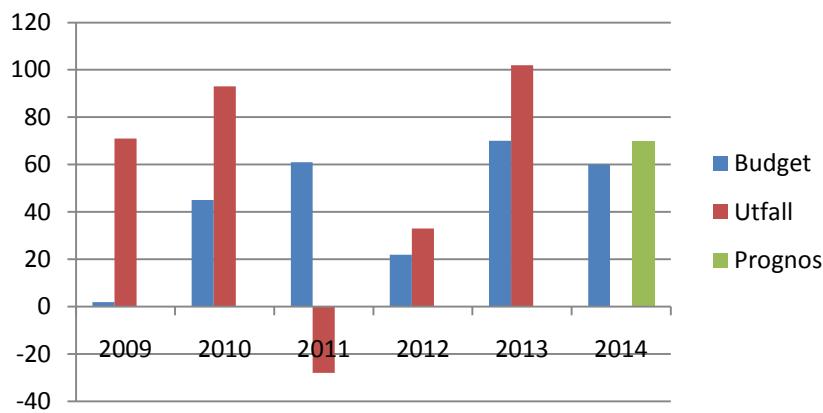
Nacka kommun följer upp lagens krav på att ha en god ekonomisk hushållning genom en samlad bedömning av hur de åtta kommunövergripande målen nås. Särskilt vikt fästs vid målet *kommunal ekonomi i balans* och de finansiella målsättningar som finns under detta.

Nedan visas läget för de åtta kommunövergripande målen. Lägesbedömningen är densamma som vid årsbokslutet för 2013, d.v.s. läget för såväl verksamhetsresultaten som insatta resurser bedöms som lägst bra.

Mål för verksamheten	Läge	Mål för insatta resurser	Läge
God kommunal service	■	Effektivt resursutnyttjande	■
Starkt medborgarinflytande	■	Lägsta möjliga skatt och påverkbara avgifter	■
Stor välfrihet	●	Kommunal ekonomi i balans	■
God livsmiljö och långsiktigt hållbar utveckling	■		
Trygg och säker kommun	■		

Kommunala ekonomin är i balans

Utfallet för perioden januari-augusti 2014 var 96 miljoner kronor, vilket är 37 miljoner kronor bättre än budget. Budgetförläggningen för kommunen på en övergripande nivå ser ut att bli god, med ett balanskravsresultat på 72 miljoner kronor, vilket är 12 miljoner kronor bättre än budget. Årsprognoserna för årets resultat är också 72 miljoner kronor, 11 miljoner kronor bättre än budget. Nedan visas det budgeterade balanskravsresultatet och utfallet för den senaste femårsperioden samt prognos för 2014.

Årsprognoserna innehåller dock ganska stora avvikelser inom en del nämnder. Social- och äldrenämnden lämnar en årsprognos på - 35 miljoner kronor. Nämnden arbetar kontinuerligt med en åtgärdsplan men effekter förväntas först under 2015. Inom kommunstyrelsen finns ett prognostiseringat underskott på 34 miljoner kronor som beror på upplösningen av det infrastrukturella bidrag som Nacka ska betala för utbyggnaden av tunnelbana. Dessa underskott vägs upp av att andra nämnder – framför allt

utbildningsnämnden och tekniska nämnden – prognostiseras överskott. Årsprognosens för finansförvaltningen är en positiv avvikelse på 39 miljoner kronor, vilket främst förklaras av högre skatteintäkter än förväntat och lägre räntekostnader till följd av ett gynnsamt ränteläge och en aktiv finansförvaltning.

Utfallet för nettoinvesteringarna är 308 miljoner kronor efter åtta månader. Årsprognosens för nettoinvesteringarna är nu 570 miljoner kronor, vilket innebär en nedskrivning med 220 miljoner kronor i förhållande till prognosens vid tertial 1.

Finansiella nyckeltal

Nettokostnadsandelen visar nettokostnadernas andel av summan av skatteintäkter och statsbidrag. Med det prognostiserade balanskravslutet för 2014 blir nettokostnadsandelen 98,4 procent, vilket skulle innebära en något högre nivå än budgeterat för 2014 (vilket var 98,7 procent) och också en liten förbättring sedan 2013.

Kommunens **låneskuld** var 31 augusti 1,8 miljarder kronor och beräknas vara så också vid årets slut. Det är samma nivå som 2013 och väsentligt under det beslutade lånetaket, vilket beror på lägre investeringar än planerat och optimerad likvidhantering.

Soliditeten är ett finansiellt nyckeltal som anger hur stor del av tillgångarna som finansieras med eget kapital. Soliditeten per den 31 augusti 2014 var 32,3 procent (40,3 procent år 2013). Soliditeten inklusive ansvarsförbindelser är 8,9 procent (8,8 procent år 2013). Det innebär att målet att förändringen av soliditeten inklusive ansvarsförbindelser ska vara positiv är uppfyllt.

Fortsatt goda verksamhetsresultat

Samtliga nämnder och verksamheter bedömer sina verksamhetsresultat som bra. För flera gäller att mätningar ännu inte har gjorts, men man bedömer att verksamheten löper på enligt plan. Det som kan lyftas fram är att utbildningsnämndens verksamhetsresultat är mycket goda gällande såväl kundundersökningar som betygs- och provresultat. Totalt sett har andelen föräldrar och elever som är nöjda med verksamheten ökat och nu är 90 procent nöjda. Förbättringen är särskilt tydlig inom förskolan. Utvecklingsområden är bl.a. att öka andelen förskollärare inom förskolan och elevers upplevelse av inflytande och arbetsro i grund- och gymnasieskola, där nämnden inte når sina mål. Inom social- och äldrenämndens områden ökar antalet anmälningar gällande barn och unga inom individ- och familjeomsorgen och också antalet brukare och insatser inom området funktionsnedsättning. En kortfattad genomblick av samtliga verksamheter och nämnder görs i slutet av denna rapport.

Sjukfrånvaro bland kommunens medarbetare

Den totala sjukfrånvaron för årets sju första månader uppgår till 4,8¹ procent, vilket är samma nivå som motsvarande period i fjol. Sjukfrånvaron bland kvinnor är oförändrad

¹ I urvalet för personalnyckeltal som tas fram till tertial- och årsbokslut ingår månadsavlönade anställda.

jämfört med motsvarande period i föl, dvs. 5,5 procent för kvinnor och 2,6 procent för män.

Korttidssjukfrånvaron har procentuellt sett minskat både bland kvinnor och män, samtidigt som antalet medarbetare med upprepad korttidssjukfrånvaro har ökat under året.

Hälsosamtal har införts med medarbetare som har fyra sjukfrånvarotillfällen senaste halvåret alternativt sex sjukfrånvarotillfälle de senaste 12 månaderna. Analyser ska göras för att mäta effekten av hälsosamtalen. Långtidssjukfrånvaron² har ökat bland kvinnor medan den är oförändrad bland män. Åtgärder för att minska sjukfrånvaron bland yrkesgrupper med särskilt hög sjukfrånvaro kommer att prioriteras ytterligare genom pilotsatsning på hälsoscreening. För att öka hälsa och minska sjukfrånvaro erbjuds samtliga medarbetare kontinuerligt att delta i olika aktiviteter och utmaningar i syfte att inspirera till en hälsosam livsstil och balans mellan arbete och fritid.

Väsentliga händelser

Avtal om utbyggnad av tunnelbana till Nacka har träffast mellan politiker i Nacka kommun, SL, Stockholm stad, och staten. Avtalet innebär att Nacka kommun har åtagit sig att betala 850 miljoner kronor för utbyggnaden av tunnelbana. En första delbetalning sker 2016.

Inga andra händelser av väsentlig betydelse har inträffat under eller efter delårsperiodens slut.

Definition och avgränsning av koncernen

Nacka kommun äger direkt eller indirekt ett antal bolag. Nacka stadshus AB är ett av Nacka kommun helägt bolag. Bolaget bedriver ingen egen verksamhet utan förvaltar aktier i det helägda dotterbolaget Nacka energi AB som främst bedriver elnätsverksamhet. Nacka stadshus AB äger också till 100 procent bolaget Nysätra fastighets AB som äger fastigheten Sicklaön 269:1 med adress Planiavägen 28-32. Fastigheten gränsar inom kvarteret till kommunens mark med fotbollsplan, Sickla sporthall och Sickla skola. Fram till den planerade ombyggnationen påbörjas bedrivs tillfällig lokaluthyrning.

Nacka energi AB har ett helägt dotterbolag Nacka energi försäljnings AB som bedriver s.k. sidoordnad verksamhet, främst nätadministrativa tjänster för Mälarenergi AB.

De kommunala koncernföretagens räkenskaper upprättas inte i detta delårsbokslut eftersom de kommunala koncernföretagens andel av kommunkoncernens intäkter understiger 30 procent. De kommunala koncernföretagens balansomslutning understiger även de 30 procent och därmed är ingen av villkoren uppfyllda som gör att hela kommunkoncernens räkenskaper ska redovisas i detta delårsbokslut. Nedanstående tabell visar delårsperiodens resultat samt årsprognos för de helägda dotterbolagen.

² Sjukperiod som pågått 60 dagar eller mer

Företag	Delårsresultat, mnkr	Årsprognos, mnkr
Nacka stadshus AB	0,0	6,0
Nacka Energi AB	13,8	7,9
Nysätra fasighets AB	1,5	1,4

Ekonomisk analys

Utfall för perioden

Utfallet för perioden januari-augusti 2014 uppgår till 96 mnkr vilket är 37 mnkr bättre än budget. Utfallet för i stort sett alla nämnder och verksamheter är bättre än budget, exempelvis avviker tekniska nämnden med +22 mnkr och välfärd skola med +31 mnkr. Några nämnder och verksamheter avviker dock negativt för perioden, exempelvis social- och äldrenämnden som för perioden avviker negativt med ca 19 mnkr samt bygg- och lokalenheten som tillsammans avviker med -11 mnkr. Det finns också ett stort negativt utfall på - 34 mnkr inom kommunstyrelsens ansvarsområde. Den avvikelsen är hänförlig till upplösningen av det infrastrukturella bidrag som Nacka ska betala för tunnelbane-dragningen till Nacka.

Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter avviker positivt för perioden med hela 144 mnkr, vilket är 28 procent bättre än budget. Det som avviker positivt är bland annat reavinster från försäljning av exploateringsmark som är 24 mnkr bättre än budget. Andra positiva avvikeler är statsbidragsersättningar till bland annat vuxenutbildning och funktionsnedsättningar som är drygt 20 mnkr bättre än budget. Andra intäkter som avviker positivt mot budget är hyresintäkter, skolpeng för elever från andra kommuner som går i Nackas skolor samt bidrag från skolverket för karriärlyft, samt bidrag för lärarstudenter. I jämförelse med samma period förra året är intäkterna 66 mnkr högre.

Verksamhetens kostnader

Verksamhetens kostnader har ökat med 124 mnkr eller fyra procent jämfört med budget och med fem procent jämfört med samma period förra året. Kostnadsökningarna beror till stor del på högre kostnader inom social- och äldrenämndens områden, exempelvis har placeringar enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade samt placeringar av barn och unga ökat. Ökningarna avser fler placeringar än budgeterat. Det finns även kostnadsavvikeler på individinriktat stöd inom förskola. Andra kostnader som har ökat är exempelvis att lönekostnaderna är 36 mnkr högre än budgeterat.

Förbättrat skattenetto och lägre finansiella kostnader

En stor bidragande anledning till det positiva resultatet för perioden är att skatteintäkterna är 23 mnkr bättre än budget. Detta beror i första hand på fler invånare än prognostiserat den 1 november 2013 men även på ett något förbättrat skatteunderlag. Årsprognoserna för skatteintäkterna är 37 mnkr bättre än budget. Prognoserna för statsbidrag och utjämning är

istället 15 mnkr sämre än budget. Det gör samtaget att skattenettot blir 22 mnkr bättre än budget.

De finansiella kostnaderna är 12 miljoner kronor lägre än budget för perioden. Avvikelsen mot budget beror främst på lägre låneräntor. Tack vare aktiv lånehantering och en lägre räntenivå har kostnaderna kunnat hållas nere på en mycket låg nivå under årets första åtta månader. Investeringssnivån har varit låg och därför har inga nya lån tagits upp för perioden. Även räntorna på pensionsskulden är lägre än budget. Prognos vid årets slut är att de finansiella kostnaderna blir 13 mnkr lägre än budget.

Skuldrappport

Låneskulden uppgår till 1,8 miljarder kronor, vilket i princip är en oförändrad nivå sedan årsskiftet. Nedanstående sammanställning visar nuvarande externa skuldsättning exklusive utnyttjandet av checkkrediten hos. Lånevolymen har inte ökat i den takt som förväntades, men under hösten 2014 förväntas lånevolymen öka. Till stor del planeras kommande nyupplåning att ske via kapitalmarknaden, från befintligt certifikat- och från det obligationsprogram som sjösatts i september 2014.

De emissioner av certifikat som har gjorts under våren tyder på ett stort intresse för Nacka som kredit, bud har kommit in under stibor-räntan att jämföra med ett traditionellt banklån från t ex Kommuninvest som ligger på ca stibor +30 räntepunkter. Detta är en delförklaring till den sjunkande snitträntan andra förklaringar är att stibor har sjunkit ytterligare sedan årsskiftet och en mer aktiv finansförvaltning i kommunen. Det första obligationslånet har tagits i september, där ett traditionellt banklån ersatts med ett obligationslån med betydligt lägre ränta.

NYCKELTAL	Kommunens policy	31 december	
		31 augusti 2014	2013
Nettoskuld		1 800 mnkr	1 900 mnkr
Derivatvolym (i % av skuld)		39%	37%
Ränta		1,9%	2,23%
Marginal			0,43%
Ränterisk (12 månader)		6,7 mnkr	9,9 mnkr
Räntekostnad (12 månader)		33,7 mnkr	45 mnkr
Räntebindningstid (år)	1-5 år	2,81	2,96
Räntebindning (<1 år)	50%	53%	47%
Kapitalbindningstid (år)		1,10	1,51
Kapitalbindningstid (<1 år)	50%	64%	58%
Antal lån		9	13
Sörsta långivare		Handelsbanken	Handelsbanken
Största långivare (andel)	50%	64%	55%
Största derivatmotpart		Nordea	Nordea
Sörsta derivatmotpart (andel)		57%	57%

Vad gäller refinansieringsrisken, d.v.s. risken för att kommunen inte får tillgång till finansiering, så är den marginell för kommunen. Risken handlar snarare om kostnaden för finansieringen, d.v.s. risken att marginalerna stiger (=marginalrisken). Kapitalbindningen har kommunen medvetet låtit sjunka med tiden givet målsättningen att ersätta kapitalförfall med lägre prissatt obligationsfinansiering. Detta förklarar den något högre andelen kort kapitalbindning, 64 procent jämfört med policyrestriktionen max 50 procent.

Utvecklingen framöver ser ut att leda till ytterligare lägre räntenivå. En fortsatt förbättring vad gäller kreditmarginaler och även ett stort intresse för Nacka kommun från investerarna när det gäller placering i kommunpapper, såsom certifikat och obligationer möjliggör detta. Emissioner av certifikat har sänkt finansieringskostnaderna väsentligt, och den första obligationsemissionen möjliggör att även lån med längre löptider har låga räntekostnader.

Investeringsverksamheten

Utfallet för nettoinvesteringarna uppgår till 308 miljoner kronor efter åtta månader, vilket är 54 procent av den nu reviderade årsprognos. Exploateringsverksamheten, fastighetsområdet och tekniska nämnden tillsammans står för 276 miljoner kronor (89 procent) av utfallet. Motsvarande period föregående år uppgick nettoinvesteringarna totalt till 331 miljoner kronor.

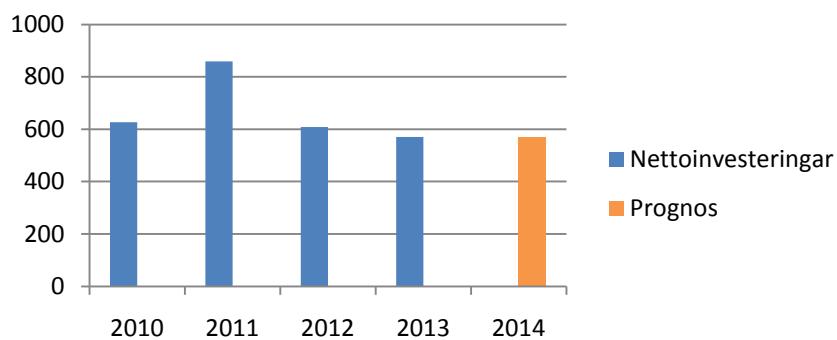
Några större projekt som haft utgifter inom fastighetsområdet är gruppbostad för social- och äldrenämndens behov på Kommunalvägen 3, uppgradering datanätverk bl.a. på Skuru, Fisksätra och Orminge skolor samt tillbyggnad inom t.ex. Vilan, Stensötan och Sandholmens skolor och Fisksätra Marin Center restaurang och museum (HAMN). Inom

tekniska nämnden har ombyggnad Kvarnholmsvägen, reinvesteringar i vägnät, trafiksäkerhetsarbeten och tillbyggnad Österviks återvinningscentral, haft de största utgifterna för perioden. Större projektutgifter inom fritidsnämndens finns för ombyggnad av lekplatser och för Sicklavallens konstgräsplan. Inom exploateringsverksamheten finns större projekt som Kvarnholmens förbindelse, Älgö, ny påfartsramp i Björknäs och Kummelnäsvägen.

Helårsprognosén för nettoinvesteringarna är 573 miljoner kronor, vilket är 220 mnkr lägre än årsprognosén vid tertial 1. Den lägre prognosén beror på att flera av de pågående projekten har senarelagts till kommande år. Prognoserna fördelar sig på exploateringsverksamhet med 150 mnkr, fastighetsområdet med 201 mnkr varav markenhet 46 mnkr, tekniska nämnden med 153 mnkr, fritidsnämnden 21 miljoner kronor och övriga verksamheter 48 miljoner kronor.

Den reviderade årsprognosén för nettoinvesteringar ligger nästan i samma nivå som utfallet år 2013 då investeringarna slutade med 571 miljoner kronor. Nedan visas årsprognosén i relation till de senaste årens utfall.

En samlad bedömning av det ekonomiska läget och framåtblick

Det är mycket som går åt rätt håll gällande det ekonomiska läget. Det är positivt att budgetförlsamheten för såväl perioden som för helåret fortsätter att vara god.

Periodiseringen av intäkter och kostnader har också förbättrats under året och ger en mer rättvisande bild av det ekonomiska läget för perioden. Underskottet inom social- och äldrenämnden är fortsatt bekymmersamt.

Investeringarna når inte planerade nivåer det finns en tröghet i att komma igång med investeringar. Utrymmet framöver kommer att vara mera begränsat och då blir det viktigt att planering och utfall ligger mer i linje.

Även om resultatet prognostiseras att bli bättre än budget är resultatnivån fortfarande för låg för att nå målet om 2,5 procent överskott i den löpande verksamheten, d.v.s. en nettokostnadsandel på 97,5 procent. Inför 2014 gjordes bedömningen att en lägre resultatnivå under 2014 var rimlig, p.g.a. en relativt svag skatteutveckling under 2014. På sikt bör dock kommunens resultat nå målsättningen.

Ökade behov av långsiktig ekonomisk planering

Kommunen står inför en lång period av stark expansion, i och med avtalet om tunnelbana och det åtagande om bostadsbyggande som gjorts i samband med detta. Detta kommer att medföra ett ökat behov av en långsiktig ekonomisk planering. Under 2014 håller en modell på att tas fram för att göra ekonomiska långtidsberäkningar. Syftet med modellen är vi ska få ett helhetsgrepp av kommunens ekonomi och förbättra planeringsförutsättningarna. Modellen tas i bruk under 2015.

Vidare har arbetet med en övergripande kalkyl för utbyggnaden av Nacka stad påbörjats, som en del av samordningsprojektet för Nacka stad. Syftet med kalkylen har dels varit att internt få en övergripande bild av de ekonomiska förutsättningarna för Nacka Stad, dels att skapa en struktur som sedan kan förfinas i takt med att arbetet med genomförandeplaneringen fortskridet. Kalkylen är schablonbaserad (nyckeltal för intäkter och kostnader) och beaktar generellt inte programspecifika förutsättningar. Kalkylen är upprättad i ett mycket tidigt skede i planeringen och är därmed på en väldigt övergripande nivå. Baserat på de antaganden avseende intäkter och kostnader som görs i detta tidiga skede förväntas de exploateringsrelaterade kostnader som projektet Nacka stad genererar kunna finansieras genom försäljning av kommunal mark samt genom medfinansiering från övriga fastighetsägare.

Nämndernas analys

Här följer en sammanfattande genomgång av det nämnder och verksamheter rapporterar om verksamhet och insatta resurser för perioden januari-augusti 2014 samt deras årsprognoser. Följande markeringar används för att indikera läget:

BRA UTMÄRKT HAR PRISTER

Kommunstyrelsen

Verksamhet

Många av de nyckeltal som kommunstyrelsen följer för att mäta måluppfyllelsen mäts senare under året och följs upp i samband med årsbokslutet. Läget när det gäller verksamhetsresultat bedöms ändå som bra, då verksamheten går enligt plan. Myndighets- och huvudmannaenheter, stödenheter och den egna produktionen av förskola och skola samt sociala tjänster bedömer överlag sina verksamhetsresultat som goda.

Även inom territorieområdena har vi god måluppfyllelse. Ett intensivt arbete med att bygga stad pågår. Strukturplanen för västra Sicklaön har presenterats och arbete pågår med den fördjupade strukturplanen. Utifrån visionen pågår arbete med stadsbyggnadsprinciper som ytterligare ska tydliggöra vilken typ av stad som ska byggas.

Kommunens näringslivsklimat hamnade på sjätte plats i Svenskt näringslivs rankning av och även om det innebär en liten försämring jämfört med föregående år nås målet att vara bland

de tio bästa kommunerna. Ökningen vad gäller antalet nya företag i Nacka är fler än på flera år, enligt SCB.

Insatta resurser

Årsprognosens för kommunstyrelsen som visar på ett underskott på 34 miljoner kronor. Det beror i huvudsak på medfinansieringen för tunnelbanan på 34 miljoner kronor som härrör till bidraget på 850 miljoner kronor som Nacka ska betala för tunnelbanan. I övrigt visar en del stödenheter och myndighets- och huvudmannaenheter underskott efter årets första åtta månader, men det är underskott som verksamheterna arbetar bort under årets sista fyra månader.

Verksamheter inom kommunstyrelsen

Välfärd skola

Verksamhet

Välfärd skola har fortsatt goda verksamhetsresultat och fortsätter att satsa långsiktigt framåt. Positivt för Välfärd skola är att fler elever än någonsin tidigare inför höstterminen 2014 valde de kommunala skolorna. Sammantaget finns nu 119 förstelärare, vilka ska bidra till ökad måluppfyllelse, ökad professionalisering och bättre resultat i de kommunala skolorna. Inom förskolan fortsätter arbetet för att försöka höja andelen förskollärare, genom insatser som gör Välfärd skola till en attraktiv arbetsgivare som lockar förskollärare.

Insatta resurser

Det ekonomiska utfallet för perioden januari-augusti 2014 är 30,6 mnkr, vilket är knappt 30 mnkr bättre än motsvarande period 2013. Prognosens för 2014 är en budget i balans. Flera enheter som tidigare har gått med underskott visar nu ett bättre resultat på grund av insatta åtgärder. Vissa förskolor går med underskott p.g.a. vikande underlag av barn.

Den totala sjukfrånvaron var under perioden 4,9 procent, vilket är en liten ökning jämfört med motsvarande period 2013. Korttidssjukfrånvaron var under perioden 3,19 procent vilket är en minskning jämfört med 2013.

Välfärd samhällsservice

Verksamhetsresultat

Verksamhetsresultaten för välfärd samhällsservice bedöms överlag vara bra. Ett omfattande arbete pågår för att hitta samarbetsfördelar och synergieffekter inom det nya produktionsområdet, som består av verksamheter inom en mängd olika områden. Ett prioriterat område är att arbeta mer strukturerat med kunders och medborgares inflytande och delaktighet. Vidare kommer insatser att göras under hösten för att öka måluppfyllelsen när det gäller att välfärd samhällsservice ska vara väl känt bland kommunens medborgare.

Insatta resurser

Årsprognosens för det ekonomiska utfallet är ett underskott på 2,8 miljoner kronor i förhållande till budget. Det beror främst på underskott inom Nacka musikskola och inom verksamheter inom individ och familj. När det gäller Nacka musikskola pågår ett omfattande arbete för att anpassa personal- och lokalkostnader för att få en budget i balans. Inom individ och familj har åtgärder vidtagits och ett befärat större underskott har begränsats till en prognos på -0,9 miljoner kronor.

Den totala sjukfrånvaron har minskat från 6,7 till 5,8 procent, jämfört med motsvarande period 2013. Målnivåerna för sjuktalen nås.

Lokalenheten

Verksamhet

Under tertial 1 och 2 har kontrollen av det felavhjälpande underhållet förbättrats, enligt plan. Om årsprognosens står sig kommer årets nivå att bli betydligt lägre än tidigare års utfall. Asbetssaneringen i Skuru skola har slutförts i kulvert och elevutrymmen.

Insatta resurser

Årsprognosens för lokal enheten ligger i linje med budget. Nettointäkten – ex hyror och lägre prognostiserade mediakostnader och fastighetsskötsel än vanligt, bl.a. p.g.a. mild vinter – har bidragit till prognos på ”nollresultat”. Detta trots en oförutsedd kostnad på 4,5 mnkr i och med förgäveskostnad för ”Röda villorna” .

Byggenheten

Verksamhet

Ombyggnation och renovering av köken i Duvnäs och Skuru skolor pågår och ska vara färdigt vid årsskiftet. Ett antal förstudier pågår, bl.a. avseende:

- Badhus i Saltsjöbaden/Fisksätra – renovering av Näckenbadet alternativt ny lokalisering av badhuset.
- Ny placering av Utskogens förskola, då befintlig förskola är i dåligt skick.
- Hur skolor i olika kommundelar kan byggas ut maximalt inför kommande behovsökning.

Insatta resurser

Årsprognosens för byggenheten är ett underskott på 3,5 mnkr. Det beror på att det finns färre investeringsprojekt att fördela personalkostnader på.

Markgruppen inom mark- och exploateringsverksamheten

Verksamhet

Verksamheten löper på enligt plan. Enheten har omförhandlat tomträtsavtal med högre avgälder som följd. Nya tomträts- och arrendeavtal har tillkommit.

Insatta resurser

Årsprognosens för enheten är en positiv avvikelse jämfört med budget på 5,9 mnkr. Det beror delvis på de högre avgålderna, dels på lägre kostnader för fastighetsskötsel och för kapitaltjänst än budgeterat.

Arbets- och företagsnämnden

Verksamhet

Antalet hushåll som har försörjningsstöd fortsätter att minska. Genomsnittskostnaden per hushåll med försörjningsstöd har dock ökat, vilket beror på att fler som har stödet saknar eget boende och därför får medel för extraordnärt boende. Dessa boenden blir allt mer permanenta boenden. Denna problematik är särskilt tydlig för gruppen personer som har en missbruksproblematik.

Under perioden har 450 personer beviljats arbetsmarknadsinsats. Av de 100 personer som avslutats har drygt 50 procent fått egen försörjning via arbete eller studier. Flest andel avslut med egen försörjning fanns bland dem som fått jobbpeng.

Uppföljning visar att resultaten inom vuxenutbildningen ligger i nivå med riksgenomsnittet. Flera av Nackas jobb- och utbildningsexperter har resultat som ligger högt över riksgenomsnittet.

Leverantörerna av samhällsorientering inom ramen för kundvalet har kommit igång med verksamheten. Under april – augusti beviljades 133 personer samhällsorientering inom ramen för kundvalet, att jämföra med 34 personer under januari – mars.

951 ungdomar sökte sommarjobb i kommunen, varav 418 fick möjlighet till sommarjobb under tre veckor. Arton privata arbetsgivare ställde ut och rekryterade på Nackas JobbEtt mässa och anställdes totalt 88 Nackaungdomar. Totalt 29 Nackaungdomar deltog i konceptet ”Roligaste sommarjobbet”, som drivs av företaget Indivator och där Nacka medverkade för första gången i år. Ungdomarna får grundläggande kunskaper i företagande och får under fyra veckor start och driva ett företag. 24 ungdomar i kommunen jobbade med Ungt inflytande i tre veckor.

Insatta resurser

Akkumulerat utfall för perioden är en positiv avvikelse på 1,4 miljoner kronor jämfört med budget. Årsprognosens för helåret är en negativ avvikelse på 1 miljon kronor. Det finns en stor negativ avvikelse inom arbetsmarknadsinsatser med kundval, vilket förklaras av betydligt högre volymer än vad som antogs i budget. Denna negativa avvikelse vägs till viss del upp av positiv avvikelse inom vuxenutbildning, där volymerna varit lägre och statsbidragen högre än förväntat.

Fritidsnämnden

Verksamhet

Flera aktiviteter genomfördes för Nackas barn och unga under sommaren:

- Drygt 90 barn och ungdomar deltog i kolloverksamhet på Barnens ö.
- Cirka 300 barn 9-12 år deltog i dagläger på Velamsund och vid Älta IP. Verksamheten anordnades av fritidsgårdsverksamheten.
- Öppen sommarlovsvärksamhet för barn och unga i olika åldrar i Orminge, på Fisksätra holme, vid 2:ans fritidsgård, Nacka IP och på Henriksdalsberget, i många fall drivna av feriejobbare i gymnasieåldern.
- Flera av Nackas idrottsföreningar har anordnat olika sommarläger på kommunens idrottsanläggningar

Företaget Medley tog 1 augusti över verksamheten i Nacka simhall och Näckenbadet i Saltsjöbaden.

Fritidsnämnden har under perioden ingått en överenskommelse med Värmdö kommun och föreningen Värmdö ridklubb angående ridverksamhet för personer med grav rörelsenedsättning i alla åldrar. Under perioden ingick även fritidsnämnden en överenskommelse med Älta IF konståkning angående föreningens skridskoverksamhet för personer med funktionsnedsättning.

Insatta resurser

Ekonomiskt utfall för perioden är ett överskott på 1 miljon kronor jämfört med budget. Prognos för helåret är ett överskott på 0,3 miljoner kronor vilket beror på lägre kapitaljänstkostander.

Kulturnämnden

Verksamhet

Museet HAMN öppnade under våren. Museet fick högsta betyget av fem möjliga – ”enastående upplevelse” – från Swedish Welcome. Certifieringen visar att HAMN är innovativt, gästvänligt, har tillgänglig personal, stor ambition att utveckla verksamheten och sätter hållbarhet och besökarens upplevelse i fokus.

Sedan 1 juli finns en ny aktör inom kundvalet för musikskoleverksamhet, Musikhuset Åkersberga AB (går under namnet Musikhuset Nacka). Det betyder att Nacka idag har nio valbara musikskolor. Resultatet från kundundersökningen inom musik- och kulturskoleverksamheten visar att eleverna är nöjda även om det fortfarande behövs ett arbete för att öka elevinflytandet i verksamheterna. Dessutom krävs fortsatta aktiviteter för att fler elever ska få sitt förstahandsval tillgodosett.

Insatta resurser █

Det ekonomiska utfallet för perioden är en positiv avvikelse jämfört med budget på 2,3 miljoner kronor. Prognosens för helåret är en positiv avvikelse på 5,1 miljoner kronor.

Det förväntade överskottet beror på:

- Musikskoleverksamhet: lägre volymer av kursaktiviteter, högre avgifter (+3,8 mnkr)
- HAMN: lägre hyreskostnad än prognostiserat (+0,8 mnkr)
- Ej använd medelsreserv (+0,5 mnkr)

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Verksamhet █

Inga nya mätningar har gjorts under perioden. Samtliga nyckeltal för mål under verksamhetsresultat följs upp på årsbasis under tertial 3 och redovisas i årsbokslutet.

Insatta resurser █

För perioden redovisar nämnden ett positivt ackumulerat resultat jämfört med på 413 tusen kronor. Den samlade bedömningen är att nämndens kostnader är i linje med budget för 2014 och att verksamheten bedrivs enligt plan. Det finns dock behov av omprioriteringar i budgeten för projektverksamheten.

Inom ramen för insatta resurser följer nämnden fortlöpande upp det väsentliga området effektiva processer. Överlag är måluppfyllelsen god vad gäller handläggningstider. Den samlade bedömningen är att nämndarbetet är effektivt med en rimlig avvägning mellan nämnd- och delegationsbeslut samt relativt få återremisser och bordläggningar.

Under hösten kommer brukarundersökningar göras i samarbete med Stockholm Business Alliance.

Naturreservatsnämnden

Verksamhet █

Driften av naturreservaten pågår enligt plan. Kraftig nederbörd har orsakat stora skador på stigar och vägar. Passageräknare som är placerad vid elljusspåret i Velamsund registrerade mellan april och augusti 9 700 passager. Det betyder att målet för år 2014 på 9 000 passager är uppfyllt. Passageräknare är också uppsatt i Tollare och ska sättas upp i flera av reservaten, exempelvis i Långsjön och Tattby.

Insatta resurser █

För perioden redovisar naturreservatsnämnden ett positivt resultat med 954 tusen kronor i jämförelse med budget. Överskottet avser främst planering och skötsel av nya reservat samt skötsel av de nya reservatens motionsspår. Arbeten är beställda och kommer utföras under hösten. Prognosens pekar mot ett resultat i balans.

Social- och äldrenämnden

Verksamhet

Antalet aktualiseringar och utredningen rörande barn och unga inom individ och familj fortsätter att öka. Cirka 40 procent har varit aktuella tidigare då det handlar om familjer med en komplex problematik, såsom hemlöshet, missbruk, misshandel, psykisk ohälsa etc.

Antalet unga vuxna med missbruksproblem och våldsutsatta kvinnor ökar, vilket är en erfarenhet som Nacka delar med andra kommuner i länet. När det gäller personer med missbruksproblematik så är de anmälningar som kommer in av allvarligare karaktär och problembilden mer komplex. Många är unga vuxna födda på 90-talet med en liberal syn på droger och som är fast i sitt missbruk.

Inom området LSS/SoL yngre fortsätter antalet brukare och insatser att öka. Det är främst nya ansökningar från barn och unga som får diagnoser inom autismspektraområdet som ökar.

Inom området äldre är antalet kunder som har hemtjänst fortsatt stabilt. Många med stora omvärdnadsbehov väljer att bo kvar hemma. Under perioden märktes dock en liten ökning när det gäller personer som vill flytta till särskilt boende. Kön till särskilt boende har därför ökat och fler personer kan inte få sitt förstahandsval av boende tillgodosett.

Insatta resurser

Prognoserna för helåret är ett underskott på 35 miljoner kronor, vilket är samma prognos som lämnades vid tertial 1. En åtgärdsplan för ekonomi i balans har tagits fram av socialdirektören och beslutats i social- och äldrenämnden, men effekterna av denna hinner inte slå igenom under 2014. Underskott finns inom flera enheter och beror i huvudsak på att antalet ärenden fortsätter att öka inom såväl individ och familj och området funktionsnedsättning. Ökningen av antalet ärenden leder också till att resursbehovet på myndighetssidan ökar.

- **IFO barn och unga -3 mnkr:** ökat antal utredningar, familjer med komplexa problem
- **IFO vuxnenheten -5 mnkr:** fler personer i behov av kostsam dygnet-runt-vård. Ökade kostnader för extraordninärt boende.
- **LSS/SoL yngre -15 mnkr:** Ökande antal brukare och insatser. Fler personer får neuropsykiatiska diagnoser som berättigar LSS-insats.
- **Myndighet och huvudman -12 mnkr:** Ökande inströmningen av ärenden och den större komplexiteten kräver resurser.

Tekniska nämnden

Verksamhet

Den gynnsamma vintern har inneburit betydligt mindre antal plogningar än normalt. Insatser för halkbekämpning har dock utförts i samma omfattning. Den snöfattiga vintern har även medfört att förberedande arbeten för säsongsens asfalteringsarbeten, underhålls-dikningar och röjning av sly och mindre träd i vägområden har kunnat utföras i något högre grad än normalt.

Vintern har vädermässigt också varit positiv för VA-verksamheten med måttlig nederbörd vilket lett till mindre inläckage av dagvatten till spillvattenflödet. Dock har det under perioden varit ett ovanligt stort antal läckor.

Inom avfallsverksamheten pågår utbyggnad av återvinningscentraler och insatser för att öka antalet matavfallsabonenter är framgångsrikt.

Insatta resurser

Gata, väg och park

Andra tertiallets resultat visar ett överskott för den anslagsfinansierade delen på motsvarande ca 21,7 mnkr jämfört med budget, framför allt beroende på lågt vinterunderhåll. Årsprognos pekar mot ett överskott mot budget på cirka 15 miljoner kronor.

VA-verksamheten

Inom VA-verksamheten har avgiftshöjningen på cirka 14 procent i genomsnitt som beslutades inför 2014 gett avsedd effekt och intäkterna följer budget. Vad gäller kostnaderna så motsvarar de i stort föregående års utfall, men kommer inte upp i den nivå som är budgeterad. Detta huvudsakligen relaterat till svårigheter att få in resurser för att kunna genomföra det som är planerat. Detta leder till ett överskott och snabbare återhämtning av tidigare ackumulerat underskott om 26,8 mnkr. Prognos för helåret pekar mot ett överskott i årets resultat motsvarande 8 miljoner kronor jämfört med budget.

Avfallsverksamheten

Avfallsverket visar ett underskott om 3,1 mnkr för andra tertialen. För helåret kvarstår tidigare årsprognos som innebär ett underskott på 5,5 miljoner kronor. Detta huvudsakligen relaterat till en kraftig ökning av antalet matavfallsabonenter som får effekt genom färre tömningar av det andra kärlet och därmed lägre intäkter samt ökade kostnader för hantering av matavfallet. En ökad insamling vid våra återvinningscentraler ger också ökade kostnader.

Utbildningsnämnden

Verksamhet

Det är numera få förskolor som har en låg andel nöjda föräldrar och resultaten har ytterligare förbättrats jämfört med föregående år. Andelen förskollärare är fortfarande under målnivån men har ökat något sedan förra året.

Elevresultaten i skolan fortsätter att vara goda och stå sig mycket väl i jämförelse med andra kommuner. Det är dock en större andel elever i årskurs 3 som inte nått kravnivån i något delprov i nationella provet. Skillnaden mellan pojkar och flickor har minskat något när det gäller andelen elever som får minst C i svenska i både årskurs 6 och 9.

Kundundersökningen i skolan visar både positiv och negativ utveckling, exempelvis:

- Föräldrar till elever i årskurs 2 och 5 är mer kritiska än förra året på flertalet påståenden i underökningen
- Elever och föräldrar instämmer i något högre grad att skolan är stimulerande och att datoranvändningen har ökat
- Elever och föräldrar i årskurs 8 genomgående mer nöjda än förra året
- Ungefär samma nöjdhet inom förskoleklassen
- Försämrat resultat när det gäller elevernas upplevelse av arbetsro

Resultatet för eleverna i Nackas gymnasieskolor ligger något över genomsnittet för Stockholms län totalt för så gott som samtliga påståenden i kundundersökningen. Datoranvändningen har ökat något, likaså andelen som är trygga. Många andra av nämndens nyckeltal har dock försämrats något sedan föregående år.

Insatta resurser

Utfallet för perioden är ett överskott på 2,5 miljoner kronor. Prognoserna för helåret är ett överskott på 18,5 miljoner kronor. Överskottet beror framför allt på färre barn och elever jämfört med budget för pedagogisk omsorg (familjedaghems), fritidshem och gymnasieskola än beräknat. När det gäller förskolebarn så finns det färre barn än prognostiseringen 2014. Gällande fritidshem och gymnasieskola så är efterfrågan lägre än beräknat.

För likvärdighetsgarantin lämnas en årsprognos på -7,8 miljoner kronor. Antalet barn som beviljas stöd har ökat och snittkostnaden per barn har stigit.

Överförmyndarnämnden

Verksamhet

Nämndens resultat bedöms överlag som goda. Andelen huvudmän i behov av god man som får det inom tre månader är nu 100 procent. Detta visar att nämnden har bra metoder för att rekrytera och tillsätta gode män. Även andelen årsräkningar som granskats utan korrigering har förbättrats väsentligt. Den ligger på 83 procent. I båda fallen överträffas de

satta målvärdena. Däremot har det skett en försämring när det gäller huvudmännens nöjdhet med hur de gode männen utför sitt uppdrag. Nöjdheten har sjunkit från 85 procent till 68 procent. Andel missnöjda har ökat och ligger nu på över 20 procent. Att huvudmännen har förtroende för gode männen är centralt och insatserna från nämndens sida för att informera och följa upp detta måste öka.

Insatta resurser

Utfallet för perioden var 135 tusen kronor. Prognoserna för helåret pekar mot ett resultat i balans med budget.

Resultaträkning

Mkr	Not	Jan-augusti 2014			Jan-aug 2013	År		
		Utfall	Budget	Avvikelse		Årsprognos	Årsbudget	Avvikelse
Verksamhetens intäkter		660	516	144	594	902	776	126
Verksamhetens kostnader		-3 385	-3 261	-124	-3 229	-5 072	-4 922	-149
Verksamhetens nettokostnader		-2 725	-2 745	20	-2 635	-4 170	-4 146	-23
Realisationsvinster inom tomträttsförsäljning		1	0	1	3	4	0	4
Realisationsvinster /förlust övrigt		-5	1	-6	2	-5	1	-6
Avskrivningar		-164	-168	4	-148	-248	-249	1
Verksamhetens nettokostnader efter avskrivning och realisationsvinster		-2 893	-2 912	19	-2 779	-4 418	-4 394	-24
Skatteintäkter	1	2 980	2 957	23	2 892	4 472	4 435	37
Generella statsbidrag och utjämning	2	38	48	-10	18	57	71	-15
Finansiella intäkter	3	3	10	-8	3	15	15	-1
Finansiella kostnader	4	-32	-45	12	-33	-54	-67	13
Delårsresultat		96	58	37	100	72	61	11
Balanskravsrutat		100	58	42	96	72	60	12

Balansräkning

Balansräkning, Mnkr	Not	2014-08	2013-12
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Immateriella tillgångar			
Naturreservat Erstavik m.fl.	5	4	4
Övriga immateriella anläggningstillgångar	5	15	26
Materiella anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	6	3 159	3 164
Maskiner och inventarier	7	147	160
Pågående investeringar	8	2 353	1 340
Finansiella anläggningstillgångar			
Långfristig utlåning	9	170	169
Värdepapper, andelar och bostadsrätter	10	67	67
Summa anläggningstillgångar		5 915	4 929
Bidrag till statlig infrastruktur	11	848	29
Omsättningstillgångar			
Förråd		4	4
Fordringar	12	240	357
Kassa och bank		29	84
Summa omsättningstillgångar		273	445
Summa tillgångar		7 036	5 403
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital		2 272	2 176
Varav resultatutjämningsreserv		97	56
Varav årets resultat		96	84
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande		1 309	434
Skulder			
Långfristiga skulder till kreditinstitut	13	650	1 100
Övriga långfristiga skulder	14	1 075	221
Skuld sålda anläggningstillgångar		-1	2
Kortfristiga skulder till kreditinstitut	13	1 149	799
Övriga kortfristiga skulder	15	582	672
Summa skulder		3 455	2 794
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		7 036	5 403
Ansvarsförbindelse pensionsförpliktelse		1 648	1 700

Kassaflödesrapport

Kassaflödesrapport, mnkr	Kommunen		Kommune
	2014-08	2013-12	
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat	96	84	
Justering för ej likviditetspåverkande poster	197	341	
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>			
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	70	32	
Ökning/minskning förråd och varulager	0	0	
Ökning/minskning kortfristiga skulder	-42	-37	
Kassaflöde från den löpande verksamheten	321	421	
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Investering i immateriella anläggningstillgångar	-9	-11	
Investering i materiella anläggningstillgångar	-298	-560	
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	41	59	
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-267	-512	
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Nyupptagning av lån	0	137	
Amortering av skuld	-99	0	
Ökning av övriga långfristiga skulder	-5	60	
Ökning av långfristiga fordringar	-2	1	
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-105	197	
Infrastrukturella bidrag			
	-3	-24	
Årets kassaflöde	-55	83	
Likvida medel vid årets början	84	1	
Likvida medel vid årets slut	29	84	

Driftredovisning

Driftredovisning, tkr	Januari-augusti 2014			År			
	Ack Utfall 2014-08	Ack budget 2014-08	Avvikelse mot Budget	Årsbudget	Årsprognos T2	Årsprognos T1	Avvikelse årsprognos/år sbudget
Summa kommunstyrelsen	-86,4	-83,9	-2,5	-120,1	-153,8	-154,9	-33,7
Kommunfullmäktige	-2,8	-3,6	0,7	-5,3	-5,3	-5,3	0,0
Kommunstyrelsen	-22,8	-30,0	7,2	-44,9	-45,0	-45,0	0,0
Kommunstyrelsen, medfinansiering tunnelbana	-34,0	0,0	-34,0	0,0	-34,0	-34,0	-34,0
Stadsledning	-17,4	-17,8	0,4	-26,7	-26,7	-26,7	0,0
Stödenheter	-34,7	-30,9	-3,8	-45,8	-45,8	-45,8	0,0
Bygg- & lokal enheten	-12,0	-1,3	-10,7	0,0	-3,5	-4,5	-3,5
Mark- och exploaterings enheten, markverksamhet	10,6	5,3	5,3	8,0	13,9	13,2	5,9
Nacka Brandstation	-3,9	-3,5	-0,4	-5,3	-5,3	-5,3	0,0
Summa myndighet och huvudmannenheter	3,7	1,0	2,7	0,0	0,7	0,0	0,7
Summa produktionsverksamheter	26,8	-3,2	30,0	0,0	-2,8	-1,5	-2,8
Välfärd skola	30,6	-0,9	31,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Välfärd samhällsservice	-3,8	-2,3	-1,5	0,0	-2,8	-1,5	-2,8
Arbets- & företagsnämnden	-62,8	-64,4	1,5	-96,5	-97,5	-94,6	-1,0
Fritidsnämnden	-91,4	-92,5	1,0	-138,7	-138,4	-138,7	0,3
Kulturnämnden	-85,9	-88,6	2,7	-132,2	-127,1	-131,2	5,1
Miljöstadsbyggnadsnämnden	-17,6	-18,0	0,4	-27,0	-27,0	-27,0	0,0
Naturreservatsnämnden	-7,8	-8,8	0,9	-13,2	-13,2	-13,2	0,0
Social- & äldrenämnden	-884,5	-865,9	-18,7	-1 298,9	-1 334,0	-1 334,0	-35,1
Södertörnsbrandförsvars förbund	-18,8	-20,4	1,6	-30,6	-30,6	-30,6	0,0
Tekniska nämnden summa	-92,3	-119,5	27,2	-167,2	-149,7	-162,7	17,5
Afvallsverket	-3,2	0,0	-3,2	0,0	-5,5	-5,5	-5,5
Tekniska nämnden gata, väg park	-104,4	-126,1	21,7	-177,2	-162,2	-167,2	15,0
VA verket	15,2	6,6	8,6	10,0	18,0	10,0	8,0
Utbildningsnämnden	-1 588,3	-1 590,8	2,5	-2 394,3	-2 375,8	-2 388,9	18,4
Överförmyndarnämnden	-5,1	-5,2	0,1	-7,2	-7,2	-7,2	0,0
Summa verksamheter och nämnder	-2 941,1	-2 957,9	16,8	-4 425,9	-4 454,4	-4 483,0	-28,470
Finansförvaltningen	3 037,0	3 016,4	20,6	4 486,8	4 525,9	4 511,8	39,2
Summa Nacka kommun	95,8	58,5	37,4	60,9	71,6	28,8	10,7
				(årets resultat)			

Investeringssammanställning

Nettoinvesteringar per nämnd och verksamhet, mnkr	Utfall T2 2014
Summa kommunstyrelsen	-235,5
Stödenheter	-0,1
Bygg- o lokal enheten	-78,5
Mark & exploateringsenheten-markverksamheten	-41,9
Mark & exploateringsenheten	-101,4
Myndighets- & huvudmannaenheter	-0,7
Summa produktionsverksamheter	-12,9
Välfärd skola	-12,9
Välfärd samhällsservice	0,0
Fritidsnämnden	-8,3
Kulturnämnden	-0,6
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	-1,6
Naturreservatsnämnden	-1,6
Social- och Äldrenämnden	-6,7
Tekniska nämnden	-53,2
Affallsverket	-4,7
Gata väg park	-45,3
VA-verket	-3,2
Totalt	-307,5

Redovisningsprinciper

Samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder som tillämpades i den senaste årsredovisningen för räkenskapsåret 2013 har tillämpats i denna delårsrapport.

Ett avsteg från gällande rekommendationer görs. Det är tillämpningen av rådet för kommunal redovisnings rekommendation nr 6.2 om redovisning av bidrag till statlig infrastruktur. Nacka kommun ska bidra till infrastrukturutbyggnad i Stockholms län genom att bidra med 850 mnkr till utbyggnaden av tunnelbana. I och med att staten varit med och förhandlat fram överenskommelsen betraktar Nacka kommun att det är ett bidrag till statlig infrastruktur och har i denna delårsrapport redovisat bidraget till tunnelbanan på 850 mnkr som bidrag till statlig infrastruktur. Kommunen har skickat ett brev till Finansdepartementet med en framställan om att lagändring skall ske i frågan.

Kommunen		
Not 1 Skatteintäkter		
mnkr	2014-08	2013-12
Preliminär kommunalskatt	2 974	4 348
Preliminär slutavräkning innevarande år	10	-29
Slutavräkningsdifferens föregående år	-4	9
Summa	2 980	4 327

Kommunen		
Not 4 Finansiella kostnader		
mnkr	2014-08	2013-12
Ränta på långfristiga skulder	-26	-44
Ränta på pensionsavsättning	-5	-7
Övriga finansiella kostnader	-1	-2
Summa	-32	-52

Kommunen		
Not 2 Generella statsbidrag och utjämning		
mnkr	2014-08	2013-12
Utbättringsavgift LSS	-72	-106
Inkomstutbättringsavgift	-234	-457
Kostnadsutjämningsbidrag	170	367
Regleringsbidrag	52	42
Kommunal fastighetsavgift	89	132
Maxtaxa	27	50
Kvalitetssäkring barnomsorg	4	8
Summa	38	36

Kommunen		
Not 5 Förvärvade immateriella tillgångar		
mnkr	2014-08	2013-12
Vid årets början	79	84
Omklassificeringar	0	0
Försäljningar/utrangeringar		-5
Akkumulerade anskaffningsvärden	79	79
Vid årets början	-49	-37
Årets avskrivningar	-11	-17
Försäljningar/utrangeringar		5
Akkumulerade avskrivningar enligt plan	-60	-49
Bokfört värde	19	30
Avskrivningstider	3-5 år	3-5 år

Kommunen		
Not 6 Mark, byggnader och tekniska anläggningar		
mnkr	2014-08	2013-12
Redovisat värde vid årets början	4 900	4 252
Försäljningar/utrangeringar	-11	-31
Omklassificeringar	136	654
Omfördelningar	0	25
Akkumulerade anskaffningsvärden	5 025	4 900
Redovisat värde vid årets början	-1 737	-1 576
Försäljningar	1	22
Årets avskrivningar	-130	-183
Akkumulerade avskrivningar enligt plan	-1 866	-1 737
Bokfört värde	3 159	3 164
Avskrivningstider	5-52 år	5-52 år

Linjär avskrivning tillämpas för samtliga immateriella tillgångar.

Not 7 Maskiner och inventarier

Kommunen

mnkr	2014-08	2013-12
Redovisat värde vid årets början	337	318
Finansiell leasing		0
Försäljningar/utrangeringar		-35
Omklassificeringar	10	54
Ackumulerade anskaffningsvärden	347	337
Redovisat värde vid årets början	-177	-166
Finansiell leasing		0
Försäljningar/utrangeringar		25
Årets avskrivningar	-19	-30
Avskrivning leasing	-4	-6
Ackumulerade avskrivningar enligt plan	-200	-177
Bokfört värde	147	160
Avskrivningstider	3-20 år	3-20 år
Linjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar.		

Not 9 Långfristig utlåning

Kommunen

mnkr	2014-08	2013-12
Nacka Stadshus AB	163	163
10-årig avbetalning VA-anläggningsavgifter och gatukostnadsersättning	6	4
Lån till Seniorforum Boo Kooperativa hyresrätsförening	2	2
Summa	170	169

Not 10 Värdepapper, andelar och bostadsrätter

Kommunen

mnkr	2014-08	2013-12
Aktier Nacka Stadshus AB	16	16
Aktier i Saltsjö Pir AB	14	14
Aktier övrigt	9	9
Andelar Boo Energi	0	0
Bostadsrätter: 61 lägenheter	28	28
Summa	67	67

Not 8 Pågående investeringar

Kommunen

mnkr	aug-14	dec-13
Ingående pågående investeringar	1 340	1 539
Ingående pågående investeringar exkl inkomster	2 104	
Årets investeringar		
Immateriella tillgångar	9	11
Mark, byggnader, tekn. anläggн.	171	347
Maskiner och inventarier	27	49
Exploateringsprojekt	196	314
Summa årets investeringar	403	721
Utgående pågående investeringar exkl inkomster	2 353	
Årets investeringsinkomster exkl. försäljningsinkomster		
Ingående pågående investeringar inkomster	-764	
Immateriella tillgångar		0
Mark, byggnader, tekn. anl.	-2	-6
Maskiner och inventarier		-2
Exploateringsprojekt	-94	-142
Summa årets investeringsinkomster	-96	-150
Utgående pågående investeringar inkomster	-860	
Omklassificering - aktivering	-154	-770
Summa	1 493	1 340

Not 11 Bidrag till statlig infrastruktur		Kommunen	
mnkr		2014-08	2013-12
Ackumulerade investeringar		884	30
Vid årets början		30	7
Investeringar under året		853	24
Ackumulerade upplösningar		-36	-1
Vid årets början		-1	0
Årets upplösning		-35	0
Redovisat värde vid årets slut		848	29

Avser bidrag till Trafikverket för finansiering av ny Skurubro, trafikplats i Hedvigslund, samt bidrag till SL för tunnelbaneutbyggnad.
Bidragen redovisas i balansräkningen och upplöses på 25 år.

Not 12 Fordringar		Kommunen	
mnkr		2014-08	2013-12
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		122	145
Utgiftsförskott inkl. månadsperiodisering		21	4
Förutbetalda kostnader		21	59
Försäkringspremier		2	0
Slutavräkning skatt		15	43
Övriga inkomstrester		25	3
Kommunal fastighetsavgift		39	36
Statsbidrag		7	17
Särskilt bidrag till kommuner		6	11
Offentligt skyddat arbete		0	1
Statsbidrag från Migrationsverket		0	0
Övriga statsbidrag		-1	0
EU-bidrag		1	4
Kundfordringar		37	118
Allmän fakturering		13	53
VA- och avfallsavgifter		6	41
Barnomsorgsavgifter		11	11
Övriga kundfordringar		8	13
Övriga fordringar		66	76
Nacka Stadshus AB		28	26
Mervärdesskatt		29	39
Twistiga leverantörsfakturor		3	5
Fordran avdrag sjukfrånvaro		3	3
Övrigt		3	3
Summa		232	357

Not 13 Skulder till kreditinstitut		Kommunen	
mnkr		2014-08	2013-12
Nordea		0	300
Handelsbanken		500	650
Swedbank		150	150
Checkkredit		0	0
Summa långfristiga skulder till kreditinstitut		650	I 100
Nordea		300	0
Handelsbanken		450	300
SE-banken		0	100
SEB kommuncertifikat		0	100
SHB kommuncertifikat		399	100
Danske Bank kommuncertifikat		0	199
Summa kortfristiga skulder till kreditinstitut		I 149	799
Summa skulder kreditinstitut		I 799	I 899

Upgifter om lån i banker och kreditinstitut		Kommunen	
		2014-08	2013-12
Genomsnittlig ränta		2,00	2,23
Genomsnittlig räntebindningstid		2,81 år	2,97 år
Lån som förfaller inom (mnkr)			
I år		I 149	799
2-3 år		450	600
3-5 år		200	500
Summa lån som förfaller		I 799	I 899

Marknadsvärden ränteswappar		Kommunen	
mnkr		2014-08	2013-12
Säkrad läneskuld		700	700
Nordea I 149017/1489519		6	4
Nordea I 149018/1489520		5	4
Nordea I 149020/1489523		5	3
SEB 4507248/35132685ST		7	3
Nordea I 178814/1547857		4	4
Swedbank I 21218.029.0		3	3
Handelsbanken 20775338		7	2
Summa värde ränteswap		37	21

Not 14 Övriga långfristiga skulder		Kommunen		Not 15 Övriga kortfristiga skulder		Kommunen	
mnkr		2014-08	2013-12	mnkr		2014-08	2013-12
<i>Förutbetalda intäkter som periodiseras över många år</i>				Leverantörsskulder		250	291
Anläggningsavgifter		180	181	Arbetsgivaravgifter		36	35
Återstående antal år (vägt snitt)		50 år	50 år	Anställdas skatter		29	29
Långfristig leasingskuld		11	15	Upplupen ränta		4	3
Återstående antal år (vägt snitt)		2 år	2,5 år	Periodisering tomträtsavgälder, arrenden och hyror mm		11	19
Gatukostnadsersättning		25	25	Upplupen pensionskostnad, avgiftsbestämd ÅP		45	65
Återstående antal år (vägt snitt)		33 år	33 år	Semesterlöneskuld		64	87
Pågående investeringsinkomster		860	0	Skuld för okompenserad övertid		5	5
Summa långfristiga skulder		1 075	221	Avräkning skatter		26	25
				Upplupna kostnader		59	56
				Övrigt		44	58
				Summa		575	672

Eva Olin
Ekonomidirektör

Maria Karlsson
Redovisningsansvarig

14 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 133

Dnr KFKS 2011/537-265

Naturreservatet Skuruparken

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott överlämnar ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Ärende

Området benämndt Skuruparken har stora värden ur natur-, kultur och rekreationssynpunkt. Syftet med att föreslå Skuruparken som naturreservat är att bevara och utveckla områdets värden för rekreation, kulturhistoria och biologisk mångfald.

Enligt 7 kap. 4 § miljöbalken får ett markområde av kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturnaturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Kommunfullmäktige antog förslaget till naturreservat Skuruparken 2011-12-12. Beslutet överklagades till länsstyrelsen som 2013-09-13 upphävde beslutet på grund av formalialfel, främst för brister i hanteringen kring kungörelsedelgivning och föreläggande för mark- och sakägare att yttra sig över förslaget till naturreservat.

Handlingar i ärendet

Park- och naturenhetens tjänsteskrivelse den 3 oktober 2014

Naturreservatet Skuruparken: sammanställning av remissvar och ämnesuppdelning av remissvar

Föreskrifter, avgränsning och skötselplan för naturreservatet Skuruparken, september 2014
Tomtkarta i arrendeavtal som JM tecknat med stugägarna

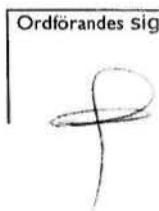
Naturreservatsnämnden den 17 september 2014 § 59

Ärendets tidigare behandling

Beslut i naturreservatsnämnden den 17 september 2014 § 59

1. Naturreservatsnämnden föreslog kommunfullmäktige att med stöd av 7 kap. miljöbalken förklara Skuruparken som naturreservat enligt föreskrifter, avgränsning och skötselplan daterad september 2014, bilaga 2 till stadsledningskontorets tjänsteskrivelse.

2. Naturreservatsnämnden föreslog kommunfullmäktige att med stöd av 7 kap. miljöbalken utse naturreservatsnämnden som reservatsförvaltare.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

14 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

3. Naturreservatsnämnden föreslog kommunfullmäktige att bevilja investeringsmedel om 7 miljoner kronor för iståndsättande av naturreservatet Skuruparken under perioden 2015-2017.
4. Naturreservatsnämnden beslutade för egen del att, på sidan 18 i Föreskrifter, avgränsning och skötselplan för Skuruparken daterad september 2014, längst ned i sista stycket under rubriken Stugbebyggelse, ligga till meningens ”Tillämpningen av naturreservatsföreskrifterna påverkas inte av arrendeavtalet”.

Yrkanden

Eva Öhbom Ekdahl (M) yrkade att ärendet överlämnas till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med Eva Öhbom Ekdahls yrkande.

Protokollsanteckningar

Stefan Saläng (FP) lät anteckna följande.

”Avsnittet om befintliga stugor (sid 18) och tillhörande karta kommer att uppfattas som ett de facto-erkännande av de nya arrendeavtalet. Detta avsnitt i de förslagna reservatsföreskrifterna måste enligt min uppfattning omarbetas.”

Christina Ståldal (NL) lät anteckna följande.

”Många turer karakteriseras detta ärende. En del hade sluppits om man hade gjort rätt från början och i processen och därmed minskade kostnader. Förslaget om ett års ytterligare interemistiskt förbud behöver analyseras vad gäller konsekvenser. De nya arrendena som har ingått under tidigare interemistiskt förbud pekar på att förbudet inte har haft avsedd verkan och att kommunens hantering har varit passiv i kommunikationen av innebördens i förbudet. Nackalistan återkommer med en mer utvecklad analys av detta i ett senare skede av beslutsprocessen.”

Rolf Wasteson (V) lät anteckna följande.

”Vänsterpartiet vill att ett Skuruparken snarast blir naturreservat och att stugorna i parken på sikt försvinner eller åtminstone blir färre. Markägaren har, under den tid då det interemistiska förbudet mot åtgärder som försvårar naturreservatsbildningen gällt, slutit

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

14 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

med stugägarna. Det är anmärkningsvärt. Nu hävdar kommunens förvaltning att det avtalen inte påverkar möjligheten att hävda reservatet. Samtidigt så finns avtalen noterade i reservatsföreskriften. Risken är uppenbar att stridande intressen till slut kan komma att hamna i en formell tvist. Om kommunen då trots allt inte skulle få gehör för sin uppfattning att avtalen inte har någon påverkan på reservatet, då kan det förhållande att kommunen noterar avtalen som giltiga sådana ha en på verkan. Vi bedömer alltså att det finns en risk att obstruktionen att inte bry sig om kommunens beslutade förbud lyckas. Vår slutsledning av detta är att reservatsföreskriften ska formuleras om när det gäller stugavtalen.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Naturreservatet Skuruparken

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att med stöd av 7 kap. miljöbalken förklara Skuruparken som naturreservat enligt föreskrifter, avgränsning och skötselplan daterad september 2014, bilaga 2 till stadsledningskontorets tjänsteskrivelse.
2. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att med stöd av 7 kap. miljöbalken utse naturreservatsnämnden som reservatsförvaltare.
3. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att bevilja investeringsmedel om 7 miljoner kronor för iståndsättande av naturreservatet Skuruparken under perioden 2015-2017.

Sammanfattning

Området benämnt Skuruparken har stora värden ur natur-, kultur och rekreationssynpunkt. Syftet med att föreslå Skuruparken som naturreservat är att bevara och utveckla områdets värden för rekreation, kulturhistoria och biologisk mångfald.

Enligt 7 kap. 4 § miljöbalken får ett markområde av kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, värda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Kommunfullmäktige antog förslaget till naturreservat Skuruparken 2011-12-12. Beslutet överklagades till länsstyrelsen som 2013-09-13 upphävde beslutet på grund av formaliafel, främst för brister i hanteringen kring kungörelsedelgivning och föreläggande för mark- och sakägare att yttra sig över förslaget till naturreservat.

Ärendet

Bakgrund

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutade 2007-06-13, § 234 följande:

"Förslaget till förordnande av naturreservat Skuruparken skickas, med den ändringen att gränsen i väster flyttas till där den ligger i översiktsplanen, på samråd till föreslagna remmissinstanser, kompletterade med de närmaste bostadsrättsföreningarna."

Samråd genomfördes 2007-07-05 till och 2007-09-30. Förslaget justerades och reviderades med anledning av inkomna remissvar. Gränsen i norr justerades så att Trafikverkets fastighet i norr lämnas utanför reservatet. Föreskrifterna och skötselplanen ändrades så att det framgick att målsättningen på sikt är att minimera antalet stugor inom området. Skötselplanen reviderades också så att större ytor än i remissförslaget kommer att hållas öppna och halvöppna genom gallring, slätter eller bete på det sätt som var fallet i den engelska landskapsparken på 1700-talet. Parkens kulturhistoriska värde har på ett tydligare sätt lyfts fram i kartor och texter.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutade den 22 september 2010 att nytt samråd skulle genomföras med berörda mark- och stugägare med anledning av de förändringar som gjorts i förslaget. Detta samråd genomfördes 2010-10-11 - 2010-11-08. Sju sakägare samt fem övriga organisationer inkom med yttranden som ledde till omarbetning. Det omarbetade förslaget översändes därefter till den då nyinrättade naturreservatsnämnden för yttrande. Naturreservatsnämnden beslutade 2011-10-12 att tillstyrka bildandet.

Kommunfullmäktige i Nacka antog förslaget till naturreservat 2011-12-12. Detta beslut överklagades till länsstyrelsen. 2013-09-13 varefter länsstyrelsen beslutade att upphäva naturreservatet på grund av formaliafel, främst för brister i hanteringen kring kungörelsedelgivning och föreläggande för mark- och sakägare att yttra sig över förslaget till naturreservat.

Kommunstyrelsen beslutade 2013-09-30 dels att inte överklaga länsstyrelsens upphävande av naturreservatet och dels att uppdra till naturreservatsnämnden att omedelbart återuppta ärendet med att inrätta naturreservatet. Eftersom formaliafelen rörde hanteringen kring kungörelsedelgivningen och föreläggandet för mark- och sakägare att yttra sig över förslaget beslöt naturreservatsnämnden i oktober 2013 att nytt samråd skulle ske utifrån samma reservatshandlingar som antogs av kommunfullmäktige i december 2011. Samråd genomfördes under perioden 2013-11-01 till 2014-01-14.

Efter att synpunkter inkommit och sammanställts justerades förslaget. Förändringarna utgick främst från länsstyrelsens yttrande och bland annat togs målformuleringen om att antalet stugor på sikt ska minimeras bort. Föreskrifterna förtydligades vad gäller förbud mot uppförande av byggnader och anläggningar och de intrång som skötselplanen innebär för mark- och stugägare. Förbudet mot ridning inom reservatet togs bort då naturreservats-

nämnden 2014-03-12 fastställde att nämndens uppfattning är att allemansrätten ger ryttare både ansvar och skyldigheter och ytterligare restriktioner inte är nödvändiga i nuläget. Föreskrifterna som sådana justerades inte till den nya standard för reservatsföreskrifter som är under framtagande i Nacka kommun. Detta eftersom förslaget framtogs innan dessa fanns och flera samråd redan har hållits. I förslaget justerades även reservatsgränsen något i den västra delen för att bättre överensstämma med intilliggande plangränsor och det har angivits att föreskrifterna inte ska utgöra hinder för utbyggnad av framtida Skurubro eller tunnelbana. I övrigt gjordes mindre redaktionella ändringar.

Eftersom justeringar som gjordes i förslaget efter samrådet berörde markägaren och andra sakägare (stugägarna) beslöt naturreservatsnämnden den 10 april 2014 att förelägga JM AB som markägare till området benämnt Skuruparken och ägarna till stugor i området att senast 2014-06-15 yttra sig över de ändringar som angavs i förslag till naturreservat Skuruparken enligt föreskrifter, avgränsning och skötselplan daterad april 2014. Nämnden beslöt även att föreläggandet att yttra sig över förslaget skulle delges genom kungörelsedelgivning då antalet sakägare är många och alla inte kända av kommunen samt att förslaget till naturreservat skulle hållas tillgängligt 2014-04-29 till 2014-06-15 i biblioteket i Nacka Forum samt i utställningshallen i Nacka stadshus.

Efter att synpunkter inkommit och sammanställts har förslaget justerats. Ändringarna består främst av förtydligande av vissa föreskrifter såsom A2 vad gäller standardhöjning samt att normalt underhåll av befintliga byggnader och anläggningar får utföras. Även A7 har förtydligats vad gäller förbud att plantera hindrande vegetation. C7 har också förtydligats till att gälla yrkesmässig varutransport för naturreservatets ändamål. I övrigt har mindre redaktionella ändringar gjorts.

Naturreservatsnämnden föreslår i sitt beslut den 17 september 2014 § 59 kommunfullmäktige att med stöd av 7 kap. miljöbalken förklara Skuruparken som naturreservat enligt föreskrifter, avgränsning och skötselplan daterad september 2014. Naturreservatsnämnden beslutade för egen del att, på sidan 18 i Föreskrifter, avgränsning och skötselplan för Skuruparken daterad september 2014, längst ned i sista stycket under rubriken Stugbebyggelse, lägga till meningen ”Tillämpningen av naturreservatsföreskrifterna påverkas inte av arrendeavtalet”. Naturreservatsnämnden föreslår även att kommunfullmäktige med stöd av 7 kap. miljöbalken utser naturreservatsnämnden som reservatsförvaltare samt att anta en investeringsbudget om 7 mnkr för iståndsättandet av naturreservatet Skuruparken under perioden 2015-1017.

Ekonomiska konsekvenser

Vissa åtgärder för iståndsättning av naturreservat Skuruparken kommer att medföra kostnader av engångskarakter. En grov uppskattning av kostnaderna för iståndsättning av reservatet med bland annat utmärkning av reservatets gränser, skytning, gångvägar, stigar,

återställning av gräsmark, samt friställning av äldre ekar bedöms uppgå till totalt 7 miljoner kronor under en treårsperiod närmast efter att beslut om inrättande vunnit laga kraft.

Löpande underhåll i form av städning och gallring utmed stigar och i naturmark kommer kontinuerligt att ske. Denna driftskostnad bedöms till cirka 200 tkr per år.

Bilagor

1. Naturreservatet Skuruparken: sammanställning av remissvar och ämnesuppdelning av remissvar.
2. Föreskrifter, avgränsning och skötselplan för naturreservatet Skuruparken, september 2014.
3. Tomtkarta i arrendeavtal som JM tecknat med stugägarna.
4. Protokollsutdrag, naturreservatsnämnden 140917

Elisabeth Hedin
Naturvårdsplanerare
Park- och naturenheten

Dag Björklund
Teknisk direktör

17 september 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Naturreservatsnämnden

§ 59

NRN 2013/41-265

Naturreservatet Skuruparken

Beslut

1. Naturreservatsnämnden föreslår kommunfullmäktige att med stöd av 7 kap. miljöbalken förklara Skuruparken som naturreservat enligt föreskrifter, avgränsning och skötselplan daterad september 2014, bilaga 2.
2. Naturreservatsnämnden föreslår kommunfullmäktige att med stöd av 7 kap. miljöbalken utse naturreservatsnämnden som reservatsförvaltare.
3. Naturreservatsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta en investeringsbudget om 7 mnkr för iståndsättande av naturreservatet Skuruparken under perioden 2015-2017.
4. Naturreservatsnämnden beslutar för egen del att, på sidan 18 i Föreskrifter, avgränsning och skötselplan för Skuruparken daterad september 2014, längst ned i sista stycket under rubriken Stugbebyggelse, lägga till meningen ”Tillämpningen av naturreservatsföreskrifterna påverkas inte av arrendeavtalet”.

Ärendet

Kommunfullmäktige antog förslaget till naturreservat Skuruparken 2011-12-12. Beslutet överklagades till länsstyrelsen som 2013-09-13 upphävde beslutet på grund av formaliafel, främst för brister i hanteringen kring kungörelsedelgivning och föreläggande för mark- och sakägare att yttra sig över förslaget till naturreservat.

Kommunstyrelsen beslöt 2013-09-30 att återuppta ärendet om att inrätta naturreservatet och i oktober 2013 beslöt naturreservatsnämnden att nytt samråd skulle ske utifrån samma reservatshandlingar som antogs av kommunfullmäktige i december 2011. Samråd genomfördes under perioden 2013-11-01 till 2014-01-14.

Efter att synpunkter inkommit och sammanställts justerades förslaget. Förändringar skedde främst utifrån länsstyrelsens yttrande. Gränsen justerades något i den västra delen för att bättre överensstämma med intilliggande plangränsor och det har angivits att föreskrifterna inte ska utgöra hinder för utbyggnad av framtida Skurubro eller tunnelbana. Eftersom justeringarna efter samrådet berörde markägaren och andra sakägare (stugägarna) förelade naturreservatsnämnden den 2014-04-10 dessa att yttra sig över ändringarna. Samrådet genomfördes 2014-04-29 till 2014-06-15.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

17 september 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Naturreservatsnämnden

Efter att synpunkter inkommit och sammanställts har förslaget justerats. Ändringarna består främst av förtydligande av vissa föreskrifter såsom A2 vad gäller standardhöjning samt att normalt underhåll av befintliga byggnader och anläggningar får utföras. Även A7 har förtydligats vad gäller förbud att plantera hindrande vegetation. C7 har också förtydligats till att gälla yrkesmässig varutransport för naturreservatets ändamål. I övrigt har mindre redaktionella ändringar gjorts.

Handlingar i ärendet

Park- och naturenhetens tjänsteskrivelse den 9 september 2014

1. Naturreservatet Skuruparken: sammanställning av remissvar och ämnesuppdelning av remissvar.
2. Föreskrifter, avgränsning och skötselplan för naturreservatet Skuruparken, september 2014.
3. Tomtkarta i arrendeavtal som JM tecknat med stugägarna.

Yrkanden

Peter Zethraeus (M) yrkade med instämmende av Björn Strehlenert (C) och Marithe Eriksson (KD) bifall till park- och naturenhetens förslag med tillägget att, på sidan 18 i *Föreskrifter – Avgränsning – Skötselplan för Skuruparken* daterad september 2014, längst ned i sista stycket under rubriken Stugbebyggelse, lägga till meningen ”Tillämpningen av naturreservatsföreskrifterna påverkas inte av arrendeavtalet”.

Beslutsgång

Naturreservatsnämnden beslutade i enlighet med Peter Zethraeus yrkande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

Naturreservatet Skuruparken, sammanställning och ämnesuppdelning av remissvar

Sammanfattning av samrådsprocess

Ett första samråd för Naturreservatet Skuruparken genomfördes i juni 2007. Efter att inkomna synpunkter sammanställts och utvärderats så framtogs ett omarbetat förslag.

Det omarbetade förslaget sändes ut på nytt samråd till berörda mark- och stugägare i september 2010.

Förslaget omarbetades åter efter inkomna synpunkter och i december 2011 antogs efter ytterligare justeringar förslaget av Kommunfullmäktige.

Beslutet överklagades till länsstyrelsen som pga formaliafel upphävdé beslutet. Ett nytt samråd genomfördes därför under tiden 20131101-20140114.

Efter samrådet bearbetades förslaget åter och ett nytt förslag togs fram. Föreändringarna i förslaget bedömdes vara så stora att förslaget åter ställdes ut under tiden 20140429-20140615. JM som markägare och områdets stugägare förelades att yttra sig.

Tidigare samråd

Samråd 2007

Vid samrådet inkom 34 yttranden. 6 instanser hade inget att erinra mot förslaget. 3 instanser var tydligt negativa till reservatsbildning och 21 instanser var tydligt positiva.

Efter sammanställning av remissvar så justerades förslaget till naturreservat genom att dess utbredning i norr minskades så att mark för vägreservat hamnade utanför reservatsgränsen. Förslaget kompletterades också på sådant sätt att områdets kulturhistoriska värden tydligare lyftes fram i text och bild. Likaså förtydligades att området stugor skulle avvecklas, förutom stugor av stort kulturhistoriskt värde som kunde flyttas till lämplig plats. Skötselplanen justerades så att vissa områden skulle ges en större öppenhet och så att de kulturhistoriska spåren skulle kunna tydliggöras bättre. I övrigt gjordes redaktionella föreändringar och förtydliganden i förslaget.

Samråd 2010

Vid samrådet inkom 7 yttranden från sakägare samt 4 övriga yttranden. En sammanställning gjordes gällande yttranden från sakägare. 2 instanser hade inget att erinra mot förslaget. 2 instanser var tydligt negativa till reservatsbildning och ingen instans var tydligt positiv. Av övriga yttranden var 4 tydligt positiva.

Efter sammanställning av remissvar justerades förslaget till naturreservat på ett sådant sätt att tidigare text om att stugor för privat nyttjande inte fick inrymmas inom reservatet till att dessa på sikt ska komma att minimeras.

Samråd 2014 januari

Vid samrådet inkom 19 yttranden. Av dessa var 5 remissinstanser tydligt positiva till reservatsbildning och 1 instans var tydligt negativ. Förslaget förändrades främst utifrån länsstyrelsens yttrande. Bl a ändrades den tidigare målformuleringen om att antalet stugor på sikt ska minimeras och denna målformulering togs bort. Föreskrifterna förtydligades vad gällde förbud mot uppförande av byggnader och anläggningar samt gällande intrång som skötselplanen innebär för mark- och stugägare. Gränsen justerades något i den västra delen för att bättre överensstämma med intilliggande plangränsar och föreskrifterna förtydligades så att de inte ska utgöra hinder för utbyggnad av framtida Skurubro eller tunnelbana.

Sammanställning samråd juni 2014

Naturreservatsnämnden beslutade 20140422 att förelägga JM AB som markägare samt ägarna till stugor i området att yttra sig över det omgjorda förslaget. Båda instanserna har inkommitt med yttranden- stugägarna i ett gemensamt yttrande genom Skuruparkens Stugägareförening. Utöver dessa yttranden från sakägare har 14 övriga yttranden inkommitt.

Sammanställning av synpunkter från sakägare:

JM AB

Skuruparkens stugägareförening (svarar genom fullmakt för 55 stugägare)

Motsätter sig reservat

JM Motsätter sig bildandet av reservatet. Menar att det skydd som finns idag i form av strandskydd och detaljplanelagd natur- och parkmark är starkt och det därmed inte föreligger behov av att instifta naturreservat. Önskemålen beträffande bevarande och utveckling av kulturhistoriska värden, rekreation och biologisk mångfald går att uppfylla genom andra åtgärder än reservatsbildning där såväl fastighetsägarens som arrendatorernas rättigheter beaktas.

Reservatets föreskrifter

JM Föreslagna föreskrifter tar inte hänsyn till befintliga bostadsarrenden och tydligt ställningstagande saknas med avseende på dessa. Otydlighet föreligger med avseende på stugornas bestånd. Det framgår inte om marken ska friställas från stugorna och om bostadsarrenden ska upplösas.

Skuruparkens stugägareförening Ser mycket positivt på att förslaget i mycket följer Länsstyrelsens och stugägarnas tidigare invändningar. De arrendeavtal som tecknats med stugägarna kan komma att juridiskt strida mot reservatsbestämmelserna. Till avtalet hör en av lantmätare utmätt och godkänd tomt på 300 kvm per fastighet. Karta bifogas. Tomt ska enligt arrendeavtal hållas i skick. I arrendeavtalet har stugägare skyldighet att underhålla sin stuga, om så inte sker kan jordägaren göra detta på arrendatorns bekostnad. I reservatsföreskrifterna står att standardhöjning inte är tillåten. Gränsen mellan reparation/underhåll och standardhöjning är oklar. Ett antal stugor har sedan decennier enkla avlopp, vissa har murad spis och skorsten. Finns även befintlig anläggning för sommarvatten och latriner och soptunnor som sköts av förening och markägare gemensamt. Måste lösas genom t.ex. servitut. Får befintliga anläggningar vara kvar? Arrendator är också skyldig att vid brand återuppföra byggnad. Det rimmar inte med reservatets byggnadsförbud. Övriga obesvarade frågor är föreskrifter gällande grillning, tältförbud samt utseendet på parkmöbler för stugägarna.

Kommentarer:

Förslaget redovisar tydligt med att stugorna finns inom området. Föreskrifterna förtydligas med avseende på vad som menas med standardhöjning och en skrivning om att underhåll är tillåtet införs. Några av kommunen godkända avlopp finns idag inte inom området. Iordningställande av avlopp är en standardhöjning och får därmed enligt föreskrifter inte utföras. Eventuella servitut för latrin, sommarvatten och sophantering tecknas inte med kommunen som inte är fastighetsägare inom området. Föreskrifter för grillning samt förbud mot tältning gäller för alla inom reservatet. Skrivning om parkmöbler gäller möbler för allmänhet som reservatsförvaltare iordningställer.

Beslut och process

JM JMs inställning är att beslutet om inrättande av naturreservat inte skett utifrån miljöbalken utan från politiska ställningstaganden. Proportionaliteten och avvägningen mot äganderätten kränks. Nacka kommun har i förslaget inte beaktat vare sig JMs äganderätt eller arrendatorernas rättigheter och de inskränkningar som ett naturreservat innebär mot det allmännas intresse av ett naturreservat. JMs fastighetsinnehav blir vid reservatsbildning onyttigt.

Kommentarer:

Kommunen anser inte att avvägningen mot äganderätten medför kränkning av den samma.

Stugorna

JM Vid beskrivning av utvecklingen i zon 1 och 2 framstår det som om stugorna inte kommer att ha någon plats i landskapet men det går inte att utläsa hur beståndet ska hanteras. Otydligheten måste vara medveten. Föreskrifterna är utformade så att åtgärder för underhåll och förbättring av stugor förbjuds. Föreskrifterna utformning kommer att leda till förfall och synes ta sikte på att begränsa användningen så att det inte är attraktivt att nyttja arrendeställena. Frågan är om utformningen är ett led i att låta området självdö och bana väg för låga ersättningsnivåer vid framtida inlösensförfarande.

Skuruparkens stugägareförening Stugornas plats och framtid nämns bara under avsnitt stugbebyggelse och felaktigheter finns i historiebeskrivningen. Stugägareföreningen är inte intresserade av att Skuruparken blir ett reguljärt sommarstugeområde, i arrendeavtalet står att stugorna ska vara av enkel kolonistugekaraktär.

Kommentarer:

Förslaget beskriver tydligt att stugorna finns inom området. Föreskrifterna förtydligas med avseende på vad som menas med standardhöjning och en skrivning om att underhåll är tillåtet införs. Historiebeskrivningen av stugorna bygger på bedömning utförd av antikvarie 2013 och får ses som översiktlig.

Kulturhistoria, engelsk landskapspark

JM Utvecklingen med belysning, vägar och byggnader rimmar illa med kommunens önskan om bevarande av områdets kulturvärde som landskapspark.

Skuruparkens stugägareförening Anser inte att det finns historiska belägg för att den engelska parken har funnits. Skötselplanens anvisningar för tankarna till hårt tuktad park som den unika Skuruparken inte skulle vinna på.

Kommentarer:

Vissa kriterier med avseende på säkerhet och trygghet måste uppfyllas och den landskapspark som återskapas kommer därför även att innefatta moderna inslag som t.ex belysning. Skötselplanen beskriver gallringar och röjningar och större öppenhet i landskapet, några tuktningar av vegetation föreskrivs inte.

Rekreation och friluftsliv

Skuruparkens stugägareförening Nackaborna kommer att bli besvikna om de stigar och vägar som finns i reservatsförslaget är de enda som ska finnas. Skuruparken rymmer idag ett långt större nät av vedertagna gångvägar och stigar. Underhåll i form av vinterunderhåll, plogging, sandning mm är inte klarlagt.

Kommentarer:

Det finns ingen tanke på att försöka få bort det nät av spontana stigar som finns inom området. De stråk som redovisas i skötselplanen är de av stor betydelse och de gångvägar som visas är de där man planerar att höja standarden för bättre framkomlighet. Reservatsförvaltare kommer att stå för det underhåll som beskrivs i skötselplanen, på de vägar och stigar som där visas.

Kommunikation och teknisk försörjning

Skuruparkens stugägareförening Förstår att det inte går att kombinera bilkörning med naturreservatet. Positiva till förbud mot motorfordon, vill dock ha bom med kodlås så att transporter för färdtjänst, byggnadsmaterial, servicefordon mm kan nå stugorna.

Kommentarer:

Föreskrift C7 justeras så att yrkesmässig varutransport för naturreservatets ändamål får ske i zon 2.

Övrigt

Skuruparkens stugägareförening Vill veta i vilket avseende Nacka kommun anlitat Gunilla Ingmar som del i arbetet med reservatet. Förslaget redovisar inte budget för iordningställande eller framtida skötsel av reservatet. Ett projekt i mångmiljonklassen som ska gå till omröstning i fullmäktige utan ett ord om detta torde vara tämligen unikt. Föreningen deltar gärna i skötseln av det framtida naturreservatet.

Kommentarer:

Synpunkterna gäller inte önskade revideringar av det framtagna förslaget.

Sammanställning av synpunkter från övriga:

Boo Miljö- och Naturvänner

Bouleau Lies, Lyrner Per-Johan m.fl. grannar på Tranvägen 2 och 4

BRF Saltängen

BRF Skuruäng

Bråvander Lars-Gunnar

Förbundet för Ekoparken

Nacka Hembygdsförening

Nackalistan

Nacka Miljövårdsråd

Naturskyddsföreningen Nacka

Saltsjö Duvnäs Fastighetsägareförening
 Skuruparkens Vänner
 Skuru Villaförening
 Svenska Turistföreningen

Reservatets syfte, målformulering, intresseprövning

Boo miljö- och naturvänner Anser att kommunen ska hålla fast vid skrivningen om minimering av antalet stugor och att frågan om dess framtid måste lösas i detalj.

Bouleau Lies, Lyrner Per-Johan m.fl. grannar på Tranvägen 2 och 4

Det allmänna intresset väger definitivt tyngre än det privata.

BRF Saltängen Motsätter sig starkt de förslagna nya formuleringarna. Den ytterligare remitteringen var baserad på ren formalia varför ingen orsak eller rättslig grund finns för det nya förslaget.

BRF Skuruäng Ställer sig mycket frågande till att målformuleringen om att stugorna ska minimeras har tagits bort. Kan inte se att länsstyrelsens yttrande föranleder att målet ska strykas. Deras formulering om att en avveckling bör regleras i föreskrifterna kan ses som ett bevis för att kommunen har all rätt att besluta om avveckling. Anser att målformuleringen ska lyda som i det tidigare reservatsförslaget. Det är viktigt att texten framhåller grundtanke med reservatet, nämligen att allmänintresset i detta fall väger många gånger tyngre än markägarens och de enskilda stugägarnas intressen.

Nackalistan Ställer sig frågande till varför målformuleringen om att antalet stugor på sikt ska minimeras har tagits bort. Kan inte se att länsstyrelsens yttrande på något sätt föranleder Nacka kommun att stryka målet att på sikt minimera stugorna. Även om länsstyrelsen är tveksam till stugornas negativa påverkan på rekreativiteten betyder inte det att kommunen inte kan stå fast vid tidigare målformuleringsområdet som då fick kompakt stöd av remissinstanserna. Menar att länsstyrelsen gör en felaktig bedömning i frågan. Anser att målformuleringen ska lyda som i tidigare förslag. Allmänintresset väger i detta fall klart tyngre än markägarens och stugägarnas intressen. Ändringen av text om syftet med reservatet är oroande och förvånande då den är mycket mildare än formuleringen ang. privatisering av mark. Kan inte se att något i yttrandet från länsstyrelsen gör att man inte kan ha en skarp formulering.

Nacka Miljövårdsråd Vill ha kvar den tidigare skrivningen ”aktiviteter och inslag som innebär privatisering av mark och som därmed minskar det allmänna rekreativiteten får dock inte inrymmas i reservatet” istället för den nya skrivningen ”det är av vikt att främja och utveckla tillgängligheten för allmänheten i området”. Vill under intresseprövning att stycket i sin helhet ska lyda som i förslaget daterad nov 2013 med en minimering av antalet privata stugor på sikt.

Naturskyddsföreningen i Nacka Ställer sig frågande till varför målformuleringen om att antalet stugor på sikt ska minimeras har tagits bort. Kan inte se att länsstyrelsens yttrande på något sätt föranleder Nacka kommun att stryka målet att på sikt minimera stugorna. Även om länsstyrelsen är tveksam till stugornas negativa påverkan på

rekreationsvärdet betyder inte det att kommunen inte kan stå fast vid tidigare målformulering som då fick kompakt stöd av remissinstanserna. Menar att länsstyrelsen gör en felaktig bedömning i frågan. Anser att målformuleringen ska lyda som i tidigare förslag. Allmänintresset väger i detta fall klart tyngre än markägarens och de enskilda stugägarnas intressen. Förvånande och oroande att syftet har ändrats till en mycket mildare formulering ang. privatisering av mark. Ser inte att något i länsstyrelsens yttrande gör att man inte kan ha en skarp formulering om att inte tillåta privatisering.

Skuru Villaförening I ett naturreservat måste allmänintresset och tillgänglighet prioriteras högre än enskild stugägare/ arrendators intressen. Återgå till tidigare beslutad inriktning att minimera antalet stugor på sikt.

Skuruparkens Vänner Anser att en slagsida uppstått för de enskilda intressena. Anser det vara mycket märkligt att naturreservatsnämnden bytt standpunkt från kommunfullmäktiges beslut dec 2011 då inga nya fakta inkommit i länsstyrelsens samrådsyttrande. Det är ett uppenbart allmänintresse att det inte ska finnas någon privat bebyggelse i Skuruparken. Allmänintresset väger klart tyngre än markägares och stugägares enskilda intressen. Vill att följande text infogas: ”Målsättningen är därför att privatiseringen av mark inte ska förekomma inom reservatet, då den minskar det allmänna rekreationsvärdet”.

Svenska turistföreningen Stöder bildandet av reservatet. Förväntar sig att JM inser att loppet är kört och att de inte försenar reservatet genom ett överklagande.

Kommentar:

Kommunen vidmakthåller sin tolkning av länsstyrelsens yttrande vid samrådet som avslutades i januari 2014 och de omformuleringar som gjorts i förslaget med utgångspunkt av detta.

Samrådsprocessen

Nackalistan Det har formulerats att samrådet är begränsat och att nytt samråd genomförs med JM och ägarna till stugor inom området. Detta är olyckligt då ändringarna är så stora och viktiga att ett naturligt samrådsförfarande borde varit det naturliga valet.

Naturskyddsföreningen i Nacka Det har formulerats att samrådet är begränsat och att nytt samråd genomförs med JM och ägarna till stugor inom området. Detta är olyckligt då ändringarna är så stora och viktiga att ett naturligt samrådsförfarande borde varit det naturliga valet.

Kommentar:

Hanteringen av samrådet följer det regelverk som finns för det samma i FOM samt MB.

Rekreationsvärde

Saltsjö- Duvnäs Fastighetsägareförening

Ställer sig fortsatt positiva till att

Nacka kommun arbetar vidare med reservatsbildningen. Området är ett viktigt rekreativt område för alla i Saltsjö- Duvnäs. Spelar en central roll såväl för mindre som större barn. Använts flitigt av intilliggande skolor och förskolor. Det är av största vikt att parken känns trygg och säker, även kvällstid. Önskar att stigen förbättras så att det går att promenera med barnvagn och att det finns lämplig belysning. Av största vikt att parken vårdas. Om den tillåts växa igen och bli skräpig bidrar detta till en förslumning som inte är acceptabel.

Kommentar:

Ett säkrare och tryggare område beskrivs i skötselplanen, där vissa stråk ges belysning, där en upprustning av gångstråk planeras och där vegetation kommer att gallras.

Stugorna

Boo miljö- och naturvänner

Helt klart att stugorna inkräktar kraftigt både på allmänhetens tillgänglighet och på rekreativiteten och att ett naturreservat förutsätter en minimering av stugor. Delar inte kommunens tolkning av länsstyrelsens yttrande. Svårt att förstå kommunens målsättning med stugorna i remissförslaget. Stort tolkningsutrymme finns för att stugorna blir kvar. Områdets karaktär som stugområde permanentas alltmer samtidigt som bygglov och detaljplan saknas och strandskydd gäller. Kommunen säger sig inte kunna hindra avtalsskrivning genom rättsliga åtgärder, högen av anmälningar mot svartbyggen och avtalstecknande växer. En juridisk härva som blir allt snärigare.

Bouleau Lies, Lyrner Per-Johan m.fl. grannar på Tranvägen 2 och 4

Privatiseringen av tomter är bekymmersam. Dispositionsrätten har gjort besökare osäkra om var man får gå och stugägarna mycket aggressivare. Attityden hos stugägare mot övriga besökare har försämrats sedan de fått JMs nya kontrakt. Skrotupplag och högar med byggnadsmaterial är många, avregistrerade bilar misspryder området, de gamla 1700-tals stigarna förstörs av bilspår, stora upplag av grenar och fallna träd ligger i blåsippesbackarna. Den olovliga bilkörsningen leder till osäkerhet för förskolor som besöker området. Kommunens interimsbestämmelser respekteras inte och saboteras av kontrakten. Området är nerskräpat och träd huggs ner. Tomter hålls inte snygga och är en skam för parken. Stugorna innebär intrång i det allmänna och ska avvecklas. Några stugor av kulturhistoriskt intresse kan ev. vara kvar, dock utan tomträtter. Skuruparken ska vara ett naturreservat för naturupplevelser och inget Skansen eller koloniområde med odling. Detta ska tydligt framgå i det omarbetade förslaget. Enstaka bygglovslösa stugor med privata tomträtter ska inte få inskränka på flera tusen besökares behov av ostörd naturupplevelser.

BRF Skuruäng

De utvecklingsplaner som finns för Nacka och Sicklaön gör rekreativiteten som Skuruparken ännu viktigare. Därför är det direkt stötande att kommunen och länsstyrelsen ser mellan fingrarna på utbyggnader, bristande VA-anordningar, arrenden på 15-år liksom att stugor får säljas.

Bråvander Lars-Gunnar Det är absurd att förslaget som nu föreligger tar parti för enskild intressen som uppkommit på senare tid och som dessutom definitivt gått långt utöver de syften som en gång motiverade stugor i området. Syftet var ju att mindre bemedlade som arbetade på sjukhemmet skulle få möjlighet till rekreation i ett attraktivt naturområde. Detta var utan privatisering och för blygsam arrendesumma. Under tiden har dock på eget beväg och utan bygglov byggt ut och tillskansat sig tomter. Det normala vore att riva husen som inte följer plan- och bygglagsbestämmelserna och som är svartbyggen. Att dessa stugägare skulle ha särskild rätt i det område som allmänheten så tydligt värvnat om strider mot all anständighet. JMs agerande är rättsvidrigt och en utredning bör klargöra vilka kopplingar som finns till kommunen som gör att denna tar parti för stugägare och JM i konflikt med de allmänna intressena att bevara natur- och kulturhistoriska värden. Att tro att man kan bevara och utveckla värdena i parken samtidigt som man tillgodoser stugägarnas intressen är absurd. Yrkar på ett beslut som överensstämmer med yttrande från Skuruparkens vänner.

Föreningen för Ekoparken Lösningen med att stugorna kan vara kvar under obestämd tid är synnerligen otillfredsställande. Stugorna har av markägaren använts som hävstång för att komma åt marken för kraftig exploatering och taktiken kommer förmodligen att fortsätta så. Det kulturhistoriska värdet är begränsat till fyra stugor och dessa bör kunna få ett skydd. Områdets värde för omkringboende försämras avsevärt av de många fritidshusen, varav många i eländigt skick, med utvidgade tomtgränser, med parkerade bilar m.m. För att naturreservatet ska få det värde som krävs för att motivera ett skydd måste förslaget arbetas om på denna punkt. Ett tydligt skydd för ett fåtal stugor, övriga bör succesivt avvecklas i takt med att lagligheten prövas.

Nacka Hembygdsförening Anser att det nya förslaget starkt begränsar tillgängligheten till området för allmänheten. Vill att stugornas antal på sikt ska begränsas, utom de av störst kulturellt värde. Kan inte acceptera privatisering av mark runt stugorna, anser att arrendekontrakten måste skrivas om, även med avseende på arrendetid. Hela stranden måste vara allmäntillgänglig.

Nackalistan Stugorna har negativ inverkan på rekreativiteten i Skuruparken. Märkligt att länsstyrelsen ändrar ställningstagande i frågan, detta inger inte förtroende. Vilka organ har lobbat hos länsstyrelsen som föranleder kovändningen? Sicklaön kommer att få många nya invånare i framtiden när Nacka stad växer och områden som Skuruparken blir ännu viktigare för rekreation och avkoppling. Anmärkningsvärt att kommun och länsstyrelse ser mellan fingrarna på utbyggnader, bristande hygienska anordningar av va, arrenden och att stugorna säljs. I reservatsförslaget nämns inte att JM i dec 2012 slöt 15-åriga arrenden med stugägarna. Stugägarna har i avtalet rätt att disponera 300 KVM tomtmark. Vad blir då kvar av allmäntillgänglig mark? Detta kan bara ses som ett sabotageförsök av JM mot reservatsbildningen. Vår uppfattning är att dessa avtal inte kan anses som giltiga gentemot det interimistiska förbudet mot åtgärder som innebär privatisering. Det är mycket anmärkningsvärt att det nya förslaget de facto bekräftar dessa rättsligt tvivelaktiga avtas giltighet. Dessa avtal borde istället prövas hårt av Nacka kommun och ogiltighetsförklaras i de flesta fall. Text om att stugorna är små och enkla är missvisande och ger sken av att de inte har någon påtaglig påverkan på området. Varför man inte har beskrivit stugorna mer ingående och verklighetsanknutet visar på att ärendet nu styrs av

andra, kommersiella krafter och att Nacka kommun går deras ärenden istället för att se till nytta för allmänheten.

Nacka Miljövårdsråd Vill under rubrik stugbebyggelse på sid 18 att endast första stycket ska vara kvar, medan övriga tillagda stycken tas bort med avslutning som tidigare: ”det finns idag bara en ursprunglig vikstuga kvar”. Anser att stugkartan på sid 19 måste tas bort ur förslaget. Anser att stugorna ska bort. Tyvärr har markägaren försökt sabotera detta genom fleråriga arrendekontrakt som avser hus och tomt. Vidare förekommer det svartbyggen i Skuruparken. Det är kommunens skyldighet som tillsyningsmyndighet att ingripa mot åtgärder som strider mot det interimistiska förbudet och skadar det blivande naturreservatet.

Naturskyddsföreningen i Nacka Skuruparken kommer att bli ett ännu viktigare rekreationsområde i framtiden då Nacka stad växer. I förslaget nämns inte att JM slutit 15-åriga arrendekontrakt med stugägarna. Enligt detta har stugägarna rätt att disponera 300 kvm tomt. Vad blir då kvar av den allmäntillgängliga marken? Detta kan bara ses som ett sabotageförsök av JM mot reservatsbildningen. Vår uppfattning är att dessa avtal inte kan anses som giltiga gentemot det interimistiska förbudet mot åtgärder som innebär privatisering. Det är mycket anmärkningsvärt att det nya förslaget de facto bekräftar dessa rättsligt tvivelaktiga avtas giltighet. Dessa avtal borde istället prövas hårt av Nacka kommun. Text om att stugorna är små och enkla är missvisande och ger sken av att de inte har någon påtaglig påverkan på området.

Saltsjö- Duvnäs Fastighetsägareförening Av största vikt att parken känns trygg och säker, även kvällstid. Menar att stugorna inverkar negativt både ut trygghets- och tillgänglighetsaspekten men också att de inkräktar på naturupplevelsen. Hoppas därför på en avveckling av stugorna.

Skuru Villaförening Anser att stugor som genom sin placering utgör hinder för ett rörligt friluftsliv eller menligt inverkar på en naturskön upplevelse måste kunna avvecklas genom expropriation alternativt omlokaliseras till annan plats och vill att detta tydliggörs på lämpligt sätt i naturreservatsförslaget. Orimligt att ha kvar stuga som tronar på bästa utsiktsplatsen eller de 5 stugor som är placerade mellan stranden och strandpromenaden.

Skuruparkens Vänner Anser att stugorna ska avvecklas, förutom ett antal kulturhistoriskt intressanta sådana. Meningen om att antalet privata stugor på sikt ska minimeras måste återinföras i förslaget. Sicklaön urbaniseras i snabb takt och behovet av återhämtning i natur utan oro för att komma för nära stugornas hemfridszoner är stort. Anser att röd text på sid 18 samt stugkartan ska tas bort, det kulturhistoriska utlåtandet bör dock nämnas. Texter om att husen är små och enkla på sid 10 stämmer inte. De är av varierande skicka och storlek. Reservatsförslaget saknar uppgift om de tomter som arrendeavtalet innefattar. Dessa avtal ger rätt att odla, utvidga och bebygga tomt. JMs tecknande av avtal kan inte uppfattas på annat vis än som ett sabotage mot reservatsbildningen. Förväntar sig att kommunen aktivt prövar avtals giltighet mot det interimistiska förbudet. Avtalet är rättsligt tvivelaktiga och ska tas bort från reservatstexten.

Kommentar:

Kommunen vidmakthåller sin tolkning av länsstyrelsens yttrande vid samrådet som avslutades i januari 2014 och de omformuleringer som gjorts i förslaget med utgångspunkt av detta. Föreskrifterna förtydligas med avseende på hur stugorna för underhållas samt med att hägnader, varken byggda eller planterade, får uppföras. På detta sätt kan konflikter inom området med avseende på tillträde och passage minskas. Formulering på sid 10 om att stugorna är små och enkla citerar vad som anges i kommunens översiktsplan.

Övrigt

Skuru Villaförening Vädjar till kommun, JM och stugägareförening att kraftfullt verka för bättre ordning i parken innan naturreservatsföreskrifterna vunnit laga kraft. Strandpromenaden måste rustas upp, ekståndet behöver frihuggas, ängsmarken behöver vårdas. För närvarande finns 13 ärenden registrerade på miljökontor och bygglovsenhet om överträdelser. Dessa måste skyndsamt handläggas.

Skuruparkens Vänner Vädjar till kommun, JM och stugägareförening att kraftfullt verka för bättre ordning i parken innan naturreservatsföreskrifterna vunnit laga kraft. Strandpromenaden måste rustas upp, ekståndet behöver frihuggas, ängsmarken behöver vårdas, bilvrak forslas bort, avskrädeshög i söder avlägsnas, mark runt stugor används för förvaring och upplag. För närvarande finns 13 ärenden registrerade på miljökontor och bygglovsenhet om överträdelser. Dessa måste skyndsamt handläggas.

Svenska turistföreningen I Nacka väntar två andra grönområden på reservatsbildning som Nacka åtagit sig att bilda inom ramen för handlingsprogrammet ”Aldrig långt till naturen”, Skarpnäs och en utvidgning av Nyckelviken. Senast 2015 ska dessa reservat vara klara. STF påminner om åtagandet.

Kommentarer:

Synpunkterna gäller inte önskade revideringar av det framtagna förslaget.

Skuruparken

FÖRSLAG TILL BESLUT SEPTEMBER 2014

Naturreservat i Nacka kommun

Föreskrifter - Avgränsning - Skötselplan

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRESKRIFTER OCH AVGRÄNSNING

Förord.....	4
Beslut.....	5
Naturreservatets syfte.....	5
Föreskrifter.....	6
Skötsel och förvaltning.....	8
Skäl för beslut.....	9
Val av skyddsform.....	10
Överensstämmelse med ÖP och DP mm.....	10
Intresseprövning.....	10
Ärendets beredning.....	10
Avgränsning.....	11
Administrativa uppgifter.....	11
Beskrivning.....	11
Kulturhistoriskt värde i engelska landskapsparken..	13
Markanvändning.....	17
Biologiska värden.....	20
Kartmaterial	
Översiktskarta.....	5
Kulturvärdeskarta.....	12
Karta över Skuru promenader 1792.....	14
Ägomätningskarta 1862-1863.....	16
Stugkarta.....	19
Naturvärdeskarta.....	21
Beslutskarta.....	26
Förordnandekarta.....	27
Fastighetskarta.....	28

SKÖTSELPLAN

Hur reservatet ska tryggas.....	30
Särskilda planeringsåtgärder.....	30
Prioriteringar.....	31
Zonering.....	32
Skötselområden.....	32
Anordningar och anläggningar.....	34
Kartmaterial	
Skötselområden.....	36
Skötselplanekarta.....	37

FÖRORD

På kommunstyrelsen uppdrag har Park- och naturenheten tagit fram denna naturreservats-handling. Handlingen har producerats av en konsultgrupp bestående av:
Patrik Tronde, Sven A Hermelin AB, förslagshandling, underlag rekreation och kartor.
Klaus Stritzke, Sven A Hermelin AB, underlag parkhistorik.
Tomas Fasth, Pro Natura, underlag naturvärden.
Åsa Wilke, Wi landskap AB, granskning och redigeringsarbete.

Inom ramen för utredningen har också en fördjupande studie av det historiska landskapet utförts av Gunilla Ingmar, Skuruparken - Det historiska landskapet, 75 sidor, 2007.
En fotodokumentation av stugorna har tagits fram av WSP.

Som underlag har även en av kommunen genomförd förstudie använts, utförd av Elisabeth Rosell, Gisela Tibblin och Åsa Wilke 2004, samt en bedömning av skyddsvärda arrendestugor i Skuruparken, utförd av Johan Aspfors 2013.

Nacka kommun, september 2014.

Omslagsbild Skuruparken, bildkälla Nacka kommun.

BESLUT

Kommunens beslut

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken beslutar kommunfullmäktige i Nacka kommun den x/x 2014 att förklara det område som anges på beslutskartan som naturreservat. Beslutsmyndigheten har gjort en prövning av reservatets förenlighet med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap miljöbalken.

Reservatets namn ska vara Naturreservatet Skuruparken.

NATURRESERVATETS SYFTE

Syftet med naturreservatet Skuruparkens är att bevara och utveckla områdets värden för kulturhistoria, rekreation och biologisk mångfald.

Det kulturhistoriska värdet består framförallt i områdets historia som engelsk landskapspark och det samverkar till stor del med dagens rekreativsärde.

Rekreativsärdet består främst av lättillgängliga upplevelser av omväxlande natur med stränder och vatten, ädellövträd, kulturmiljöer och äldre barrskog. I vissa delar av reservatet kan anläggningsberoende aktivitet också utgöra en del av rekreativsärdet. Det är av vikt att främja och utveckla tillgängligheten för allmänheten i området.

De biologiska naturvärdena är framförallt knutna till äldre träd och skog med ek och tall.

Översiktskarta

FÖRESKRIFTER

För att tillgodose syftet med naturreservatet beslutar kommunfullmäktige med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 § miljöbalken att nedan angivna föreskrifter skall gälla i naturreservatet.

Föreskrifterna gäller inte för reservatsförvaltare eller för arbeten beställda av reservatsförvaltare för åtgärder som framgår av till naturreservatsbeslutet hörande skötselplan.

Föreskrifterna gäller inte för en eventuell framtida utbyggnad av tunnelbana i området. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för normal drift och underhåll av väg 222 och inte heller för normal drift och underhåll av en eventuell framtida tunnelbana i området.

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken angående inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet.

Zoner framgår av beslutskarta.

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det förbjudet att

- A1. uppföra byggnad, anläggning eller tillbyggnad annat än sådana med tillstånd enligt föreskrift A12.
- A2. genomföra standardhöjningar av befintliga byggnader och anläggningar, till exempel anordna avlopp, annat än sådana med tillstånd enligt föreskrift A12. Normalt underhåll av befintliga byggnader och anläggningar får dock utföras. Med normalt underhåll menas åtgärder som återställer anläggning till tidigare skick.
- A3. använda kemiska bekämpningsmedel eller konstgödsel med undantag av kemisk bekämpning av jättebjörnloka.
- A4. anlägga campingplats eller uppställningsplats för husvagnar.
- A5. anordna störande verksamhet som t.ex. motorbana eller skjutbana.
- A6. anlägga bryggor och hamnar eller att hårdgöra stränder annat än sådana med tillstånd enligt föreskrift A12.
- A7. uppföra staket, stängsel eller andra hägnader samt att plantera hindrande vegetation som motverkar reservatets syfte. Stängsel för betesdjur får dock uppföras.
- A8. ta bort död ved från grova träd. Undantag från gäller för säkerhetsåtgärder i anslutning till kör- och gångvägar, samt för att flytta död ved till annan plats med gamla ekar.
- A9. plantera ut för trakten främmande växt- eller djurarter i mark och vatten.
- A10. skogsplantera öppen mark.
- A11. avverka eller utföra andra skötselåtgärder annat än vad som framgår av skötselplanen.

Inom Zon 1 är det förbjudet och inom zon 2 är det efter tillstånd tillåtet att

- A12. uppföra eller förändra mindre byggnad eller anläggning som är kopplad till syftet med reservatet, till exempel kafé, allmän brygga eller informationscentra.
- A13. anlägga ny ledning i mark, vatten eller luft utöver vad som krävs för åtgärder enligt A12. Framtida naturgasledning får dock anläggas i enhet med kommunens översiktsplan.
- A14. anlägga belysningsanläggning utöver vad som anges på skötselplanekartan.

- A15. anordna upplag inklusive snöupplag annat än i samband med skötsel av området och dess anläggningar.
- A16. förändra områdets permanenta topografi, ytförhållanden eller avrinningsförhållanden, till exempel genom att gräva, spränga, borra, dika, schakta, muddra eller fylla ut.
Återställande av tidigare öppen bäckfåra i väster får dock utföras.
- A17. anlägga bilväg, parkering, gångväg, cykelväg eller ridstig eller asfaltera befintlig grusväg utöver vad som anges på skötselplanekartan. Gångvägar som funnits i den historiska engelska landskapsparken får dock återställas och framtida tunnelbana får anläggas i enlighet med kommunens översiktsplan.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång inom naturreservatet.

För att trygga syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till marken att tåla

- B1. utmärkning av naturreservatets gränser samt uppsättning av informationsskyltar.
- B2. utförande och nyttjande av anläggningar för friluftslivet såsom stigar, vägar och belysning.
- B3. åtgärder i enlighet med fastställd skötselplan såsom röjning av växtlighet, frihuggning av stora träd, slårter och bete.
- B4. uppförande av kafébyggnad och till denna hörande tekniska anläggningar.
- B5. övriga åtgärder och nyttjande av området som framgår av bifogad skötselplan.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30§ miljöbalken.

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det för allmänheten förbjudet att

- C1. fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar samt att skada vegetation i övrigt genom att t.ex. gräva upp ris, örter, gräs, mossor, larvar eller svampar. Att plocka blommor, bär eller svamp är tillåtet med allemansrättens begränsningar.
- C2. störa och skada djurlivet, till exempel genom att klättra i boträd, fånga eller döda däggdjur, fåglar, fiskar, kräldjur eller groddjur.
- C3. medföra okopplad hund.
- C4. sätta upp skylt, affisch eller dylikt.
- C5. cykla annat än på anlagd väg.
- C6. göra upp eld annat än på anvisad plats eller i medhavd grill.
- C7. framföra motorfordon med undantag av yrkesmässig varutransport för naturreservatets ändamål i zon 2.
- C8. ställa upp eller parkera husvagn.
- C9. tälta.

Föreskrifterna träder i kraft tre veckor efter den dag då förfatningen kungjorts av kommunen. Ordningsföreskrifterna under punkt C gäller omedelbart även om de överklagas, i enlighet med 7 kap. 30 § andra stycket miljöbalken.

Andra föreskrifter som gäller för området

Allemansrätten innebär i korthet att var och en får utnyttja annans mark och vatten för att komma ut och vistas i naturen. Allemansrätten ger rättigheter under ansvar. Huvudregel är 'inte störa – inte förstöra'. Med föreskrifterna inskränks allemansrätten på vissa punkter för att säkerställa reservatets värden. Vissa delar är redan inskränkta av annan lagstiftning som terrängkörningslagen och lokala ordningsföreskrifter och trafikföreskrifter som gäller för Nacka.

Allemansrätten och terrängkörningslagen

Allemansrätten och terrängkörningslagen innebär i korthet följande:

- Det är inte tillåtet att skräpa ned.
- Blommor, bär och svamp, nedfallna grenar och torrt ris får plockas. Fridlysta blommor får inte plockas.
- Jakt och fiske ingår inte i allemansrätten. Alla vilda däggdjur och fåglar är fredade.
- Djurarter som hotas av utrotning är fridlysta, till exempel alla grodor och ormar. Djurens ungar och bon måste lämnas ifred. Att ta fågelägg räknas som jakt och är inte tillåtet.
- Det finns ingen motoriserad allemansrätt. Enligt terrängkörningslagen är det förbjudet att köra bil, MC, moped och andra motordrivna fordon på barmark i terrängen. Det är inte heller tillåtet att köra med motordrivna fordon på enskilda vägar som är avstängda för motortrafik. All naturmark utanför väg, exempelvis park, åker, äng, skog och stränder räknas som terräng. Stigar, vandringsleder och motionsspår är också terräng i lagens mening. Det är inte tillåtet att köra där, även om förbudsskyltar saknas. Generellt undantag från förbjudet gäller för jordbruk, skogsbruk, statlig eller kommunal tjänsteman, skötsel- och anläggningsarbete inom park-, idrotts-, eller friluftsområden samt inom tomt för räddningstjänst, läkare och brandkår. Undantaget gäller om åtgärden ej kan utföras på annat lämpligt sätt.
- Det är tillåtet att ta sig fram till fots, cykla, åka skidor och tillfälligt vistas i naturen om man visar hänsyn och är försiktig.
- Att boda, förtöja båt tillfälligt och gå iland är tillåtet överallt utom vid tomt.

SKÖTSEL OCH FÖRVALTNING

I enlighet med 3 § förordningen om områdesskydd fastställer kommunfullmäktige i Nacka kommun tillhörande övergripande skötselplan med huvudsakliga mål, riktlinjer och åtgärder för naturreservatets skötsel och förvaltning. Inom ramen för dessa kan kommunerna fortlöpande meddela direktiv för förvaltningen. Nacka kommun är förvaltare för naturreservatet.

Organisation av förvaltningen och myndighetsutövningen vid beslutstillfället

Naturreservatsnämnden är förvaltare av reservatet. Tillstånd och dispenser sökta av externa aktörer hanteras av Naturreservatsnämnden. Miljö- och Stadsbyggnadsnämnden är tillsynsmyndighet och hanterar även dispensären inom kommunen.

SKÄL FÖR BESLUT, PRIORITERADE VÄRDEN

Värdefullt helhetslandskap

Området utgör den centrala delen av en historisk engelsk landskapspark från sent 1700-tal. De naturscenerier som gjorde området attraktivt vid den tid då parken planerades och anlades har trots störningar delvis kvar sitt värde. Den utpräglade sprickdalstopografin med stora höjdskillnader ger landskapet kontraster och den historiska markanvändningen med betesdrift har skapat förutsättningar för ekbestånden. De grova äldre träden, framförallt ek och tall, som finns i området utgör det huvudsakliga värdet ur biologisk synpunkt. Flertalet skyddsvärda organismer är beroende av förekomst av död ved. Även upplevelsemässigt är de enskilda träden och de gamla trädbestånden ett av de viktigaste värdena. Skurusundet och dess stränder är av central betydelse för friluftslivet i reservatet eftersom utblickar över vattnet värderas högt.

Förutsättningar för bevarande och utveckling

Förutsättningarna för att bevara de värdefulla träden och säkra en återväxt genom skötselåtgärder är goda. Ett återupprättande av den engelska landskapsparken med omväxlande tallhällmarker, halvöppna hagmarksliknande karakterer, öppna ängslyckor samt framrötning av bergssidor och utsikter gynnar såväl kulturvärden och upplevelsevärden som fortbeståndet av de vidkroniga gamla ekarna. För att riklig förekomst av död ved ska uppfattas positivt av allmänheten krävs att hanteringen planeras väl och att tydlig information sprids om avsikten. Välhävdade kulturmarker är uppskattade av männskor för rekreation och värdefulla för den biologiska mångfalden. Ett landskap som skildrar den historiska markanvändningen ger den lokala kulturhistoriska identiteten ett starkt stöd.

Närnatur, vardagslandskap och utflyktsmål

Området gränsar direkt till bostadsområden och ett av de viktiga värdena är dess funktion som närnatur. Närnatur ger möjlighet till rekreation för befolningsgrupper med kort räckvidd som barn och äldre. Den har också ett värde genom identifikation med den natur som man bor nära och områdets parkhistorik ger en ytterligare dimension med möjlighet till historisk förankring i sin närmiljö. Skuruparken utgör idag endast i begränsad utsträckning ett utflyktsmål.

Förutsättningar för bevarande och utveckling

Naturreservatet kommer även i fortsättningen att vara tillgängligt för omkringliggande bostadsområden. Områdets attraktionskraft som utflyktsmål kommer att öka genom upprustning av den engelska landskapsparken, förbättrad information om områdets kvalitéer och den eventuella etableringen av ett kafé i området.

VAL AV SKYDDSFORM

Nackas befolkning beräknas öka. Därmed ökar också behovet av attraktiva områden för rekreation. För att kommunens mångfald ska kunna värnas ställs vid utbyggnad krav på hög biologisk och rekreativ värdevärdet i kvarvarande friområden. Att bevara och utveckla de värdefulla natur- och friluftsområdena är därmed en långsiktig fråga av avgörande betydelse för såväl folkhälsa som hållbar utveckling. Reservatsbildning är idag det enda tillgängliga instrumentet för ett långsiktigt skydd.

ÖVERENSTÄMMELSE MED ÖP OCH DP MM

Nackas översiktplan anger att området utgörs i huvudsak av naturmark, delvis bebyggd med små, mycket enkla stugor samt att naturreservatsbildning pågår för området. Naturreservatet bedöms inte stå i strid med stadsplan 38 som reglerar parkmark inom reservatet. Strandskydd gäller för stor del av området. Förslaget överensstämmer med kommunens grönstrukturprogram, som inom området bedömer att det finns regionala naturvärden och att området då gäller upplevelsevärden är en kommunal värdekärna.

INTRESSEPRÖVNING

Inskränkningarna bedöms inte påverka något enskilt eller allmänt intresse i större utsträckning än nödvändigt med hänsyn till skyddsbehovet. Målet är att området i så stor utsträckning som möjligt ska vara allmäntillgängligt. Kommunen har länge haft målsättningen att bevara Skuruparken som ett grönområde vilket har kommit till uttryck i översiktsplaner. Några byggrätter har aldrig reglerats i området och för stor del av området gäller strandskydd. De ytterligare inskränkningar och intrånget i markägarens och övriga sakágarnas rättigheter som föreskrifterna anger bedöms rimliga i förhållande till syftet med naturreservatet.

ÄRENDETS BEREDNING

Förslag till naturreservat har genomgått en bred remissbehandling under tiden 20070705-20070930. Ägare och innehavare av särskild rätt till marken gavs möjlighet att yttra sig över det omarbetade förslaget under tiden 20101011-20101108. Kommunfullmäktige i Nacka antog förslaget till naturreservat 20111212. Detta beslut överklagades till länsstyrelsen. Länsstyrelsen upphävde beslutet om naturreservat på grund av formaliafel, främst för brister i hanteringen kring kungörelsedelgivning och föreläggande för mark- och sakágare att yttra sig över förslaget till naturreservat. Kommunstyrelsen beslutade 20130930 dels att inte överklaga länsstyrelsens upphävande av naturreservatet och dels att uppdra till naturreservatsnämnden att återuppta ärendet med att inrätta naturreservatet. Ett nytt samråd med bred remissbehandling genomfördes därför 20131101-20140114. Förslaget bearbetades efter inkomna synpunkter. Förändringarna bedömdes vara av den omfattning att ett nytt samråd krävdes med mark- och sakágare. Detta har genomförts 20140429-20140615.

AVGRÄNSNING

Området begränsas i norr av Värmdöleden. Det har inte bedömts motiverat att ta med områden norr om leden då sambanden med dessa är svaga. Det område som anges som arbetsområde i Trafikverkets vägplan för ny Skurubro läggs utanför reservatet trots att områdets naturvärden är höga. Detta eftersom det inte bedöms som lämpligt att innefatta en modern vägbro i ett naturreservat. Vägplanen är för närvarande under framtagande. Mindre justeringar av reservatsgränsen i norr kan därför komma att bli aktuella om den färdiga vägplanen fordrar detta. I öster ingår ett smalt vattenområde i Skurusundet i reservatet. Med hänsyn till den relativt intensiva båttrafiken i sundet bedöms ett bredare område vara olämpligt. Söderut begränsas reservatet av ett väletablerat båtuppläggningsområde. I områdets västra del föreslås den mark som ligger utom gällande detaljplaner att innefattas i reservatet, dock inlemmas den parkmark som finns i den norra delen av stadsplan 38.

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Benämning	Naturreservatet Skuruparken
Kommun	Nacka
Församling	Nacka
Fastigheter	Del av fastigheterna Sicklaön 73:10, Sicklaön 40:14 och Sicklaön 208:15.
Markägare	Nacka kommun och JM AB
Areal	20,4 ha
Förvaltare	Nacka kommun

BESKRIVNING

Friluftsliv och upplevelsevärden

Området i sin helhet är av värde framförallt för närekreation genom sin lättillgänglighet och omväxlande natur. Nedan beskrivs de viktigaste delvärdena. Beskrivningen ansluter till den typ av värdebeskrivning som används av regionplane- och trafikkontoret.

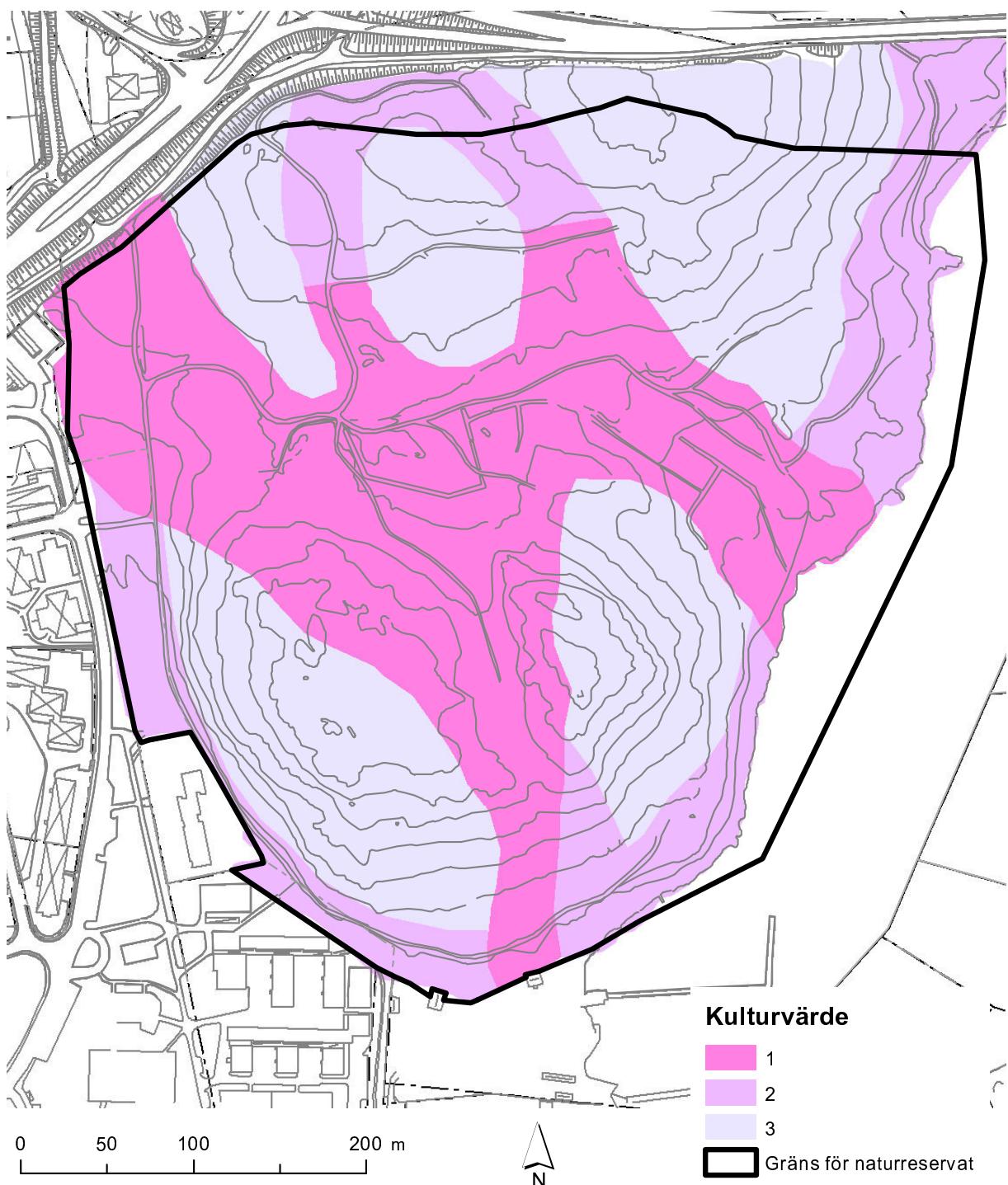
Kulturhistoria

Utöver att vara ett värde i sig själv är också det historiska sammanhanget som den engelska landskapsparken utgör ett viktigt upplevelsevärde. Kännedom om att områdets kvalitéer medvetet utnyttjats och understrukits redan på 1700-talet ger dagens flanör en historisk förankring vilket ger ett besök mervärde. Allmän kännedom om områdets mark- och parkhistorik men framförallt den om den engelska landskapsparken och den för det värdefulla eklandskapet så viktiga betspåverkan bör spridas.

Utblickar och Skurusundets strand

Från bergen har man vacker utsikt över Skurusundet och det omgivande landskapet. Stränder är bland de mest populära rekreationsmiljöerna. Längs Skuruparkens stränder finns populära stigar och platser.

KULTURVÄRDESKARTA

Spännande natur – gamla grova träd

De biotoper som utgör grunden för naturvärdena ger också stora upplevelsevärden. De mäktiga gamla ekarna och tallarna uppskattas även av dem som inte förstår betydelsen av alla de organismer som är knutna till träden.

Service och samvaro – kafé

Om ett kafé byggs så kommer det att medföra ett avsevärt höjt rekreativt värde. Verksamheter knutna till kaféet som t.ex. information, odling och försäljning kan utgöra grunden för att området ska bli ett populärt utflyktsområde.

KULTURHISTORISKT VÄRDE I ENGELSKA LANDSKAPSPARKEN

Skuruparkens kulturhistoriska värde som engelsk landskapspark beror framförallt på att den är representativ och finns relativt väl dokumenterad i 1700-talskällor. Engelska landskapsparkar är relativt sällsynta i Sverige vilket ökar betydelsen hos varje enskild anläggning. Att den välkände trädgårdsarkitekten Fredrik Magnus Piper var engagerad vid dess tillblivelse utgör ett särskilt värde. Skuruparken kan betecknas som en enhet där hela området är av kulturhistorisk värde, vilket innebär att det finns svårigheter att gradera värdet inom delområden.

Ett centralt område som omsluts till största delen av höga berg utgör kärnan av anläggningen tillsammans med ravinens öppning mot söder, sänkans öppning mot öster och resterna av promenaden vid sänkans öppning mot väster. Utseendet och karaktären av den centrala parkens innehåll med kultiverad mark och uttrycksfulla bergformationer med vild vegetation kan förvanskas genom igenväxning och okänslig placering av byggnader. Detta centrala område har markerats som särskilt skyddsvärt med värdeklass 1.

Skyddsvärd är även mark i anslutning till promenadvägar runt parkområdet. Dessa ytor har markerats med värdeklass 2. Resterande del ingår i helhetsvärdet och har markerats med värdeklass 3.

Landskapsparkernas utveckling i allmänhet

Under slutet av 1700-talet och början av 1800-talet hade idén om den engelska landskapsparken och dess innehåll fått spridning även i Sverige. Parker eller trädgårdar från tiden före den engelska landskapsparkens ideal var anlagda, eftersom ändamålet var att skapa ordning i naturen. De engelska landskapsparkerna däremot utnyttjade till största delen den befintliga naturen och dess inneboende värden. Dess innehåll skulle beröra besökarens sinnen och framkalla stämningar av varierande slag från glädje till dysterhet i välplanerade följd. Påverkan av tankar och sinnen skedde genom upplevelser av markanta och innehållsrika, naturliga scenerier som kunde förstärkas genom förändringar av vegetation, vägföring och även välplacerade parkbyggnader, minnesstenar och dylikt.

KARTA ÖVER SKURU PROMENADER 1792

Denna karta är i motsats till övriga framställd med norr nedåt.

Bildkälla Olausson Magnus, Den Engelska parken i Sverige under gustaviansk tid, 1993.

Skuruparkens uppkomst

Fortifikationsofficeren Carl Råbergh blev 1786 genom giftermål med Christina Lindeman ägare till Skuru gård. Råbergh anlade Skuruparken som en engelsk landskapspark och tog hjälp av Fredrik Magnus Piper. Piper bidrog bl.a. med ritningar till Paviljongen (senare kallad Skuruborg), den tvåväningsvilla som omkring 1790 uppfördes öster om Skuru gård på ett berg intill Skurusundet. Han gjorde också ett utkast till en generalplan över Skuru, som omfattar området omedelbart söder om huvudbyggnaden.

Landskapet i Skuruparken innehåller i högsta grad förutsättningar för skiftande scenerier. Området är bergigt med storlagen dramatik i den södra delen. Dramatiken förstärks av en trång sprickdal som går i nord-sydlig riktning. I kontrast till denna ligger en dalgång i ost-västlig riktning som en mjuk skål mellan de norra och de södra bergspartierna. De stigar som Carl Råberg ritade in på ”Karta över Skuru promenader” från 1792 tar tillvara de naturliga förutsättningarna. Vandringen från den öppna vårdade parkytan vid herrgården upp på det vilda skogsklädda och ogästvänliga berget gav en första kontrast. Väl över berget mötte en mjuk öppen dalgång med ängsmark och skiftande skogsbyr i böljande linjer, mot norr förstärkt av ekar. Vägen ledde sedan in i den trånga dalen som kändes tung och mörk efter promenaden över ängen. Denna situation förändrades plötsligt efter en kort sväng ut ur dalen, där en fantastisk utsikt över vattnet och stränderna öppnade sig.

Vägen ner mot vattnet i södersluttningen kunde förmedla en ny stämning som åter skiftade på promenaden runt udden, utmed sundet.

Kulturpåverkan var begränsad men valet att nyttja området söder om Skurusundsbron var helt i linje med det innehåll man eftersträvade för en engelsk landskapspark i slutet av 1700-talet.

Jonas Carl Linnerhielm har i sina ”Bref från resor i Sverige”, i både ord och bild beskrivit hur han färdats genom Skuruparken på 1790-talet och bekräftar där det utseende som Råberghs karta visar. Även om åkrar odlades upp under 1800-talet bevarades enligt lantmäterikartor t.ex. vägsträckningarna ända in på 1900-talet.

När Skurubron byggdes skar den rakt igenom parken. Huvudbyggnaden och den del av parken som Pipers ritningar visar kom att ligga norr om bron. Det som ligger söder om bron är det som vi i dag kallar Skuruparken.

Spår som finns kvar

Utöver de naturliga förutsättningar som lade grunden till den engelska landskapsparken och som till stora delar är de samma idag finns också andra spår efter den engelska landskapsparken bevarade på platsen.

Vägen utmed områdets västra del

Genom att studera spår i terrängen upptäcker man en vägbank som visar på en ursprunglig och avvikande vägdragning från dagens raka sträckning. Spåren överensstämmer också med Råbergs karta.

Norrifrån böjde vägen av mot öster och följde höjdens fot i gränsen mellan relativt plan mark och obrukbar berg- och blockmark. Resterna av en vägbank som utgjorde tillfarten till bron över kaskaden från öster finns också kvar. Sannolikt kan man med ytterligare studier åtminstone delvis återfinna spår även efter övriga gångvägars sträckningar i terrängen.

ÄGOMÄTNINGSKARTA 1862-1863

Utdrag ur ägomätningsprotokoll från 1862-1863. Bildkälla Lantmäteriet Gävle A67:26; Lantmäteriet Stockholm, Nacka 45.

Sprickdalen och utsikten

Den tidigare beskrivna sprickdalen med den för promenaden viktiga känslan i övergången från en tung och närmast skrämmande natur till en ljus och överraskande utblick över sjön och landskapet som omger denna är ett av de viktigaste inslagen i Skuruparken. I dalen vittnar hasselbeståndet om en förändring av den naturliga ursprungliga vegetationen. Trädbeståndets ålder i slutningen nedanför ravinen mot söder kan tyda på att en medveten gallring som hållit siktlinjen fri mot vattnet och landskapet. Kronansatserna i ekarna i slutningen som idag delvis skymmer utsikten är skadade i en nivå som ligger under siktlinjen mot sjön och horisonten. Det kan röra sig om stormskador, men kan också vara tecken på att man genom beskärning hållit sikten fri. Stigen som leder brant ner i den södra slutningen går strax efter krönet mellan en bergvägg och ett stort block som båda uppvisar spräckta ytor mot stigen. Denna öppning kan vara anlagd för stigen.

MARKANVÄNDNING

Odlingshistoria

Skuruparken utgör ett fragment av ett landskap där gammelekar var långt vanligare än idag. Naturtypen med sina höga värden ur såväl natur-, kultur- som rekreationssynpunkt nybildas knappast alls i vardagslandskapet utan är en produkt av den historiska markanvändningen. Odlingshistorien kan framförallt studeras i lantmäteriakter från 1690 och framåt. Skuruparken betecknas 1690 som ”oduglig mark” d.v.s. varken som åker eller äng, synonymt med det som ofta betecknas som utmark. Det innebär att området med största sannolikhet utnyttjades för bete. Då begreppet Skuruparken föddes för 200 år sedan fanns alltså i sprickdalarna ett välhävdat beteslandskap där det växte gamla träd och mellan dessa stora gläntor med ängsbetesflora. De gamla ekar och tallar vi ser idag hade redan då passerat 100 år och många var 200 år eller äldre. Hällmarkerna och branterna var i mindre grad betespräglade p.g.a. svårtillgänglighet och lägre avkastning.

På 1774 års karta betecknas Skuruparken som ”hage”. Den allmänna övergången från inhägnade inägor och utmarker tillgängliga för djuren till inhägnade beteshagar sker alltså relativt tidigt här. År 1772 presenteras området som ”Skuru promender” och 1824 anges området som ”Skuru park”. Uppodling av åkermark i Skuruparken har markerats först på 1863 års karta. Åkermarkens utbredning överensstämmer till största delen med de områden som idag endera är öppna eller relativt nyligen igenvuxna. Resten av parken betecknades 1863 som ”hagmark och skog” som endera är ”högländ och bergbunden” eller ”jemnländ”, ibland med ”löfskog”. 1904 har dessa områden förts samman under en enda rubrik, ”kalf - och oxhagen”.

Förutom åkrarna har Skuruparken alltså varit en enda stor beteshage. På det ”bergbundna” området mitt i parken är en byggnad utritad, troligen en hölada. Enligt muntliga uppgifter stod under första halvan av 1900-talet just på detta stället den lada där vikstugor och dansbanegolvet förvarades under vinterhalvåret. Ladan syns på vykort från den tiden. I slutet av 1700-talet och början av 1800-talet fanns ett torp kallat Lugnet i den allra sydostligaste delen av Skuru-parken.

Stugbebyggelse

Vid sekelskiftet hade förmögna stockholmare börjat hyra eller köpa sommarnöjen vid Skurusundet. I Skuruparken såg de mindre bemedlade en möjlighet till friluftsliv och under 1900-talets första decennium växte ett campingliv fram i parken. Under 30-talet hyrde ett hundratal tältplatser för hela sommaren och på helgerna tillkom flera hundra som betalade för helgplats. Tälten fick inte kvarstå efter den 1 oktober. Vid Skanstull fanns en affär som sålde hopvikbara stugor och dessa blev snabbt populära i Skuruparken. Under vintern monterade sommargästerna ner sina små hus och Eneqvist AB tog 5 kr för att köra dem till en lada på berget där de vinterförvarades.

Strax efter andra världskriget började tälten försvinna och ersättas med mer permanenta stugor, en utveckling som drevs på av markägaren Stockholms sjukhem för att få bättre ordning inom området. Stugorna förlängdes och / eller breddades vilket gjorde att den ursprungliga småskaliga och högsmala stugarkitekturen som påminde om pionjärtidens tält ersattes med stugor som alltmer kom att likna tidens små sportstugor.

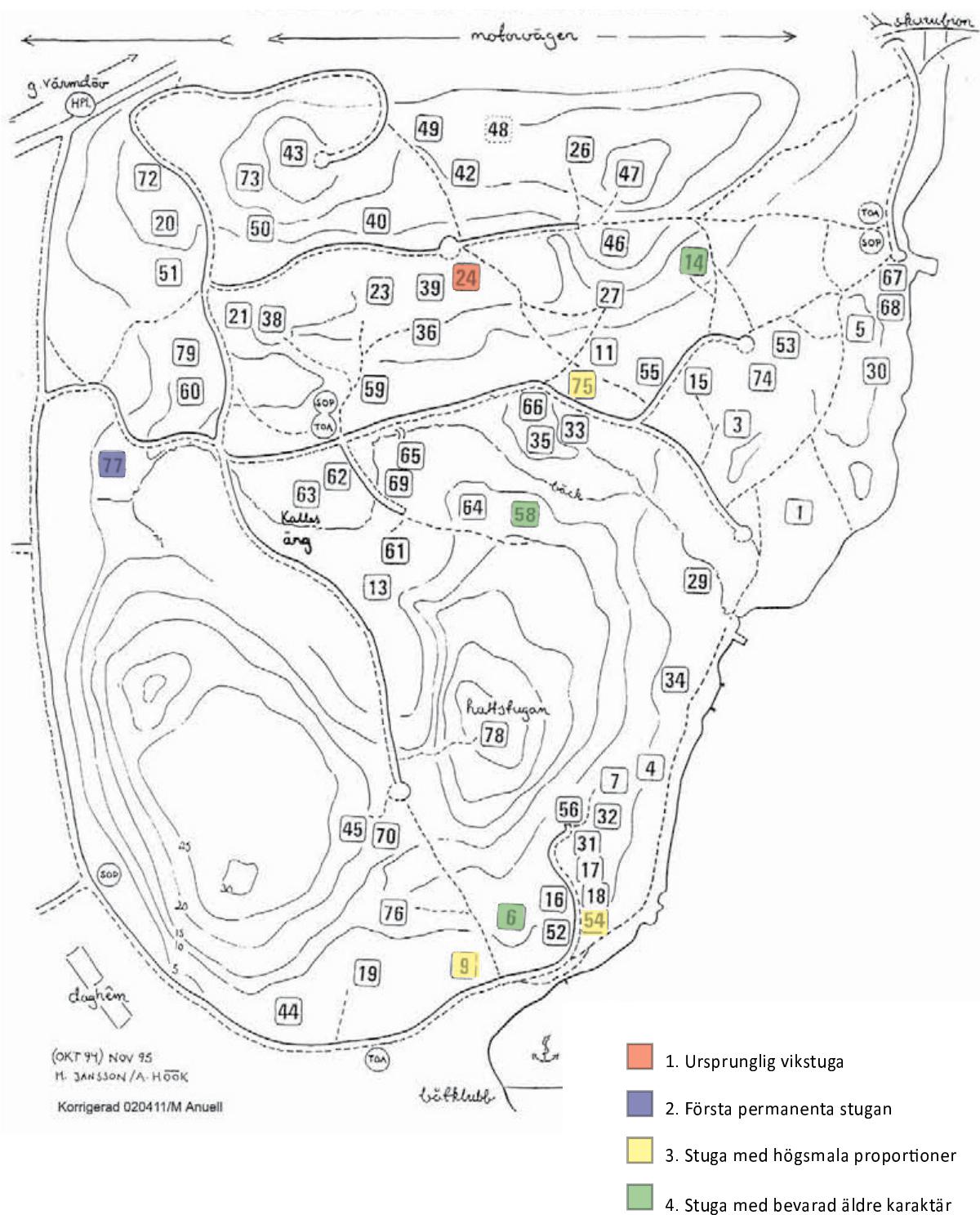
Under senare år har en del stugor genomgått en mer eller mindre fullständig förnyelse av material, konstruktion och gestaltning, men det finns också hus som har förfallit och som befinner sig i undermåligt tekniskt skick.

Stugornas kulturhistoriska värde består främst i själva företeelsen och helheten och inte i enskilda stugors värde. Helhetsmiljön visar betydande samhälls- och socialhistoriska värden då de berättar historien om mellankrigstidens demokratisering av fritids- och friluftsliv. Flertalet av de ca 70 stugorna är idag kraftigt omdanade, men vissa har kulturhistoriskt värde då de tillsammans belyser fritidsboendets och stugarkitekturens utveckling i området. Dessa kan indelas i fyra kategorier:

1. Ursprunglig vikstuga i tältstorlek.
2. Den första permanenta stugan.
3. Permanent stuga med högsmala proportioner som minner om tältursprung.
4. Permanent stuga med småskalig och äldre karaktär i behåll, men utan ursprungliga högsmala proportioner.

Vid kommunfullmäktiges beslut om naturreservatet i december 2011 var det oklart vilka avtal som fanns för stugägarna, men vissa uppgifter fanns om ettåriga arrendeavtal med möjlighet till förlängning ett år i taget. Ett år efter kommunens beslut kom uppgifter om att JM AB hade tecknat 15-åriga arrendeavtal med 65 stugägare som skulle börja gälla från och med 1 januari 2013. Idag finns, enligt uppgift från JM AB, 68 separata avtal om bostadsarrende mellan de olika ägarna av fritidshusen och fastighetsägaren. Arrendeavtalet löper på 15 år i sänder. Enligt stadgar får staket eller inhägnader inte uppföras och staket som satts upp ska tas bort.

STUGKARTA

Karta från "Kulturhistoriskt utlåtande, Nacka kommun 20130517", grundkarta ursprungligen sammanställd av Stugägareföreningen.

BIOLOGISKA VÄRDEN

Lövskogsbiotoper med grova ädellövträd

Kännetecknande för området är gamla och grova träd, framförallt av ek och tall, med rödlistade arter knutna till sig. Det historiska betet är en viktig förutsättning för utvecklingen av dessa biotoper som det idag råder stor brist på. Vedlevande svampar på ek är bl a korallticka och oxtungsvamp. Den sistnämnda parasiten finns på ca 30 träd i Skuruparken. En vedsaprofyt som förekommer på hassel är hasselticka. Vad gäller den lägre epifytförfloran finns förvånansvärt många arter av intressanta larver på gammelekar. Ett 10-tal signalarter förekommer, där ibland de rödlistade arterna grå skärelav och rödbrun blekspik medan bl.a. brun nållav och gulpuddrad blekspik är mer spridda.

Den högre floran är ganska rik i bryn och gläntor där det lerhaltiga underlaget möter det magrare, ursvallade jordtäcket med mest tall. Typiska brynarter i fältskiktet är vippärt, spenört och blodnäva. På magrare och mer solexponerad mark finns bl.a. bockrot, lundtrav, knägräs, darrgräs, backglim, gullviva och gökärt. I mer skuggad och sluttande terräng och rasbrant finns lundelm och blåsippa. I rasbranter mot söder är buskskiktet artrikt med många bärande arter som t.ex. björnbär, berberis, slån, oxbär, fläder, måbär, skogstry, kaprifol, getapel, hagtorn, häggmispel och stora hasselbuskar.

Den lägre markfloran bjuter även den på åtskilliga intressanta arter på mullrik mark. Scharlakansvaxing är vanlig och spridd och ibland i sällskap med andra vaxskivlingar. Igelkottröksvampen växer under hassel och lind i en sydvänd rasbrant. Signalarter som guldkremla och bolmörtsskivling är mykhorhiza-arter under ek där också svart trumpetsvamp finns.

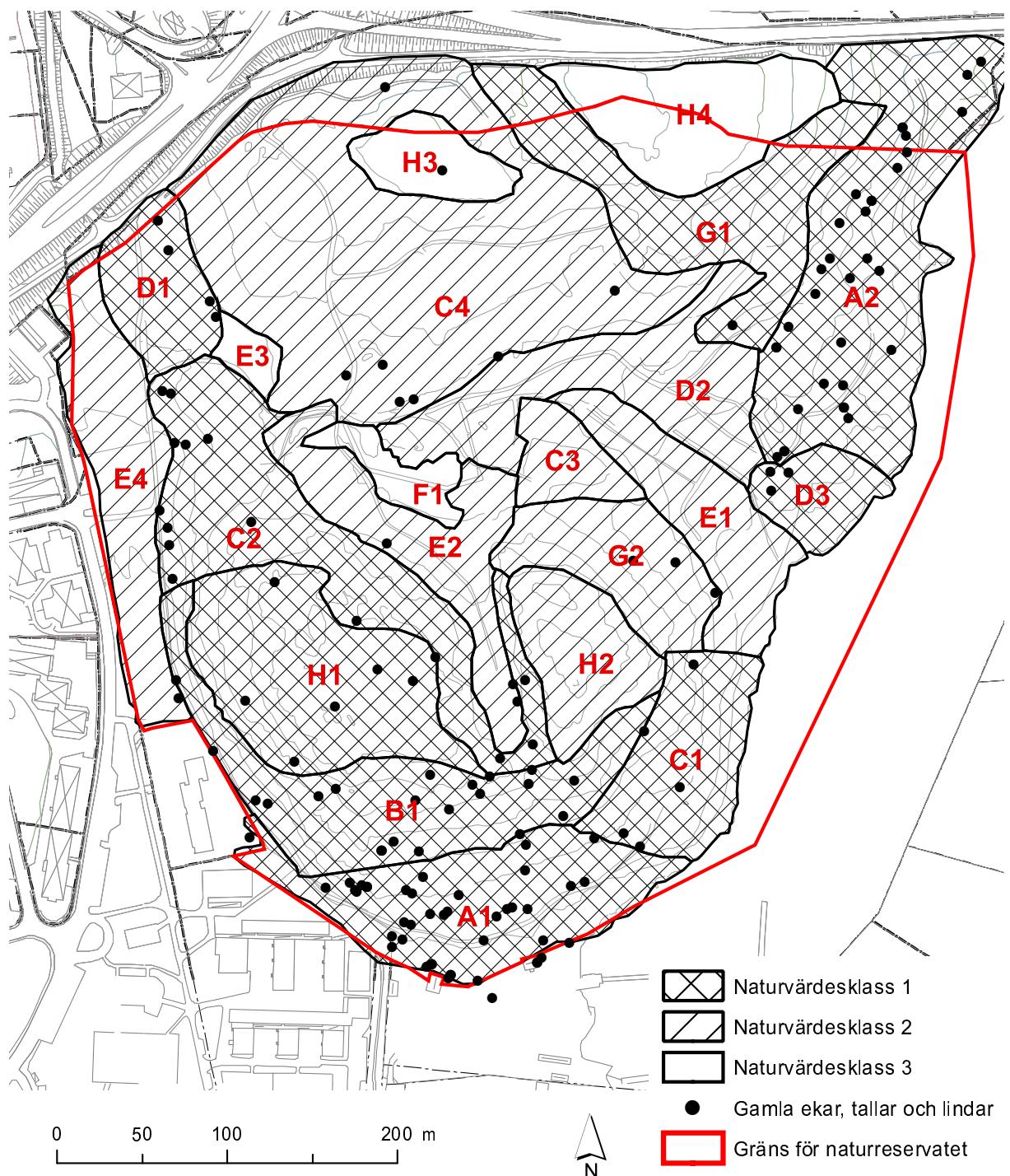
Olika hackspettar är vanliga. Mindre hackspett, som är en rödlistad art, ses påfallande ofta, vår som höst. Den söker sig företrädesvis till lövskogen där den döda klenveden i grenverket tilltalar arten mest. Artens möjligheter att fortleva i parken kräver att död ved även från trivallöv sparas. Kattugglan är också vanlig och har lett att finna bohål i de många gammelekarna. Inom den lägre faunan är insekter delvis dokumenterade, i första hand skalbaggar. Till ekar med mulminnehåll är en del bladhornade skalbaggar knutna. Den marmoreraade guldbaggen har lämnat rikligt med spår efter sig, främst spillning från larverna men också skaldelar från fullbildade djur. I många av de gamla ekarna lever också träjordmyran som ofta är värd för andra sällsynta skalbaggars larver.

Gamla tallar

Den andra biotop som förekommer i området och som har höga biologiska värden utgörs av gamla tallar. Tallarna förekommer främst i blandbestånd med ek, där de blir grova och högvuxna. På hällmarkerna finns senvuxna gamla tallar. Vanliga tall-levande vedsvampar är tallticka, grovticka och blomkålssvamp. Luddtickan är en rödlistad rotparasit på tall som förekommer i området.

Tallarna i Skuruparken har hög medelålder och i ytterdelen på grovbarkiga och soligt växande gamla tallar lever reliktbocken. Denna rödlistade art har dokumenterad förekomst i ca 10 tallar, vilket visar sig på gnagspåren på insidan av ytterbarken eller gnaghål i denna.

NATURVÄRDESKARTA

Naturvärdesklassificering

Naturvärdesklass 1 bedöms innehålla förekomst av rödlistade arter och värdesträd samt beståndsstruktur som uppfyller värdekriterier motsvarande nyckelbiotopsnivå.

Naturvärdesklass 2 utgörs av mark med tydliga och inom överskådlig tid lätt utvecklingsbara naturvärden utan att uppnå nyckelbiotopsnivå.

Naturvärdesklass 3 har vissa naturvärden som på längre sikt kan utvecklas.

A1 Ekskog

Naturvärdesklass: 1

Områdets största ekbestånd hittas i Skuruparkens sydligaste del, på en svag sydsluttnings. Det rika inslaget av grova och gamla ihåliga ekar och död ved ger området mycket höga naturvärden. Eken, som är det helt dominerande trädslaget, bildar ett ganska tätt trädskikt. Marken är bördig och många ekar är grova med en hel del jätteträd. Ekarna fördelar sig såväl på träd över som under 200 år. En hel del ekar har dött och står kvar som torrträd med avfallande bark. Liggande trädstammar saknas. Det finns en viss skiktning i skogen med unga lövträd av bl.a. lönn som tränger upp i kronorna. Det rika buskskiktet av hassel bidrar till att flerskikta skogen.

A2 Ekskog och bryn

Naturvärdesklass: 1

I sluttningen ovan brofästet till gamla Skurubron finns ett 20-tal mycket gamla ekar. Flertalet är ihåliga och innehåller mulm som utgör värdefull livsmiljö för många vedinsekter. Trädskiktet är ganska glest och uppbländat med gammal tall. Närmast den gamla ångbåtsbryggan är marken bördigare och här finns de grövsta och högsta ekarna. Området sträcker sig vidare söderut utmed Skurusundet, till den centralt belägna sprickdal i Skuruparken som tidigare var uppodlad. Nedanför nuvarande Skurubron saknas träd nära Skurusundet. Till viss del beror det på en sentida utsiktshuggning för boende i Skuruborg. Gläntorna är till viss del beväxta av ljusälskande ängsväxter. Ett fåtal stugor finns i området, varav några nästan är raserade.

B1 Lövklädda branter och bryn

Naturvärdesklass: 1

Den största hällmarken i sydväst slutar i en brant mot väster. En smal bård av ädellövskog växer vid brantens fot. Längre söderut blir bården bredare och ekar får fäste på hyllor högre upp i branten. I den sydvända sluttningen finns också ett jordtäcke som ger fotfäste för en gles trädvegetation. Eken domineras det låga och glesa trädskiktet. Träden är små men gamla, så kallade senvuxna. Deras håligheter och skrovliga bark antyder trots deras klena omkrets på hög ålder. Tallinslaget är ganska stort i söder, där jordtäcket är tjockare. I sydväst och väster tillkommer ett inte obetydligt inslag av lind och även alm i mindre mängd. I övergången mot den bebyggda Saltängen finns små buskbryn med bl.a. getapel. Buskskiktet är artrikt främst i de sydvända branterna med ett 10-tal arter, däribland hagtorn, häggmisipel, berberis och björnbär. Hassel förekommer främst i övergången mot den tätare ekskogen längre ner i sluttningen, men också under lind. Den sydöstvända branterna har mestadels unga träd där även rönn, oxel och andra vanligare trädslag ingår. Markfloran är rik med ovanliga inslag. Igelkotröksvamp växer under lind och hassel.

Branter av detta slag, med ädellövskog där lind ingår, hör till landets mest ursprungliga naturtyper. Det är också en naturtyp med ett stort antal skyddsvärda arter. Granen har hår aldrig fått fotfäste och människan har också hjälpt till att hålla den borta.

C1 Blandskog ek-tall, lövskog**Naturvärdesklass: 1**

I den soligaste sluttningen med bästa utsikten mot Saltsjön är koncentrationen av stugor stor. Kring stugorna står ett glest trädskikt av gammal tall och ek. Närmast Skurusundet tätnar trädskiktet och stugbeståndet är glesare. Närmast vatnet växer mest asp, björk, ek och klibbal.

C2 Blandskog ek-tall, lövklädda branter Naturvärdesklass: 1

Äldre skog med stort inslag av ek i sluttningar och små branter kring hällmark och den centralt belägna sprickdalen som tidigare varit uppodlad. Jätteträd med stora håligheter och mulm finns i nordväst. Tallinslaget är bitvis dominerande i denna del, men här växer också en hel del äldre gran. Intill sprickdalen i Skuruparkens centrala del är marken bördig och med hasselinslag. Förekomst av scharlakansvaxskivling. Obetydligt inslag av stugor.

Högt naturvärde tack vare de gamla ekarna men också goda markförhållanden som är gynnsamma för floran.

C3 Blandskog tall-ek**Naturvärdesklass: 2**

Litet område i centrala Skuruparken i anslutning till den tidigare uppodlade sprickdalen. Ett ganska gles trädskikt av äldre tall och ek på tunt jordtäckt hällmark.

Ekar med goda förutsättningar att med tiden utveckla nyckelbiotopskvalitet.

C4 Blandskog tall-ek**Naturvärdesklass: 1-2**

Största delområdet, vilket omfattar den längre liggande delen av norra Skuruparken. Bitvis domineras ek, bitvis tall. Ekarna är mestadels medelålders, drygt 100 år gamla, men äldre träd förekommer. Tallarna är överlag gamla med flera värdefulla värdefuller för vedinsekter i bryn mot söder.

Bitvis har området högsta naturvärde, där gammal tall utgör det viktigaste värdekriteriumet. För ek är det i första hand ett utvecklingsområde.

D1 Bryn**Naturvärdesklass: 1**

Krympande glänta där lövslsy och buskar har brett ut sig, främst slån. I det sydvända brynet står ett par ihåliga gammelekar. De öppna gräsmarkerna domineras av högvuxna gräsarter, men med inslag av örter som blodnäva, rockentrav, svartkämpar och harklöver. Marken har ej varit uppodlad, men har ändå hållits öppen. En väg tvärar över gräsmarken. Väster om vägen växer en del sly, men också unga ekar.

D2 Bryn med jätteträd, lövskog**Naturvärdesklass: 2**

Den centralt belägna sprickdalen som tidigare varit odlad är idag delvis tagen i anspråk för stugor, tillhörande tomter och vägar till dessa. Andra delar har kraftigt buskat igen med slån och lövslsy i fuktigare delar. Mindre gläntor med öppen gräsmark återstår. I soliga bryn finns exempelvis vippärt.

D3 Bryn med jätteträd Naturvärdesklass: 1

I förlängningen av den centralt belägna sprickdalen som tidigare varit uppodlad finns en öppning kring flacka berghällar nära Skurusundet. Hällarna har fin utsikt mot vattnet och är besöksmål och här inkräktar man inte på någons husfrid. Kring hällarna finns små buskmarker och däremellan en del gräsytor med ängsflora. En jätteek står omgiven av ett stort busksnår.

E1 Lövskog Naturvärdesklass: 3

Medelålders lövskog bestående av främst asp på tidigare öppen mark i den centralt belägna sprickdalen. Självgallrat löv har dött, fallit och blivit asplågor. Tidigt successionsstadium av löv.

E2 Lövskog Naturvärdesklass: 3

Medelålders lövuppslag i den centrala sprickdalen som tidigare varit odlingsmark. Asp dominerar. I söder har gran vandrat in.

E3 Lövskog Naturvärdesklass: 3

Litet och ungt aspuppslag i en glänta.

E4 Lövskog Naturvärdesklass: 2-3

Blandad lövskog där dominerande arter är alm, lönn, klibbal, sälg och asp. Vanliga är också björk, ek och fågelbär. Därtill noterades också ask, hägg, sykomorlönn och en grov poppel. Klubbalar och någon enstaka alm är något äldre, men för övrigt är trädskiktet ungt eller medelålders. Alarna växer intill den bäck som tidigare fanns här. Längst söderut finns en glänta där mest gråvide-buskar växer vid sidan av höga örter. Fältskiktet består i stora delar av aggressiva, konkurrensstarka växter såsom jättebjörnlöka.

F1 Öppen slättermark Naturvärdesklass: 3

Tidigare odlad mark som slås årligen då gräset tas bort. Högväxta örter och gräs domineras med litet utrymme för mindre, konkurrensvaga arter.

G1 Tallskog Naturvärdesklass: 1

Gammal högvuxen tallskog i sluttning med inslag av senvuxen ek i öster. Större inslag av ek i den centrala sprickdalen. I nordväst magrare marker med lägre tallar och ljungvegetation. De gamla tallarna utgör det viktigast värdekriteriumet för det höga naturvärdet. En del fallna tallar har skapat värdefull död ved som under lång tid framöver kan utgöra bostad för den lägre faunan om de får ligga.

G2 Barrblandskog Naturvärdesklass: 2

Äldre barrblandskog nedanför nordvärd bergbrant där granen domineras. Lövinslag av varierande grad och art. Äldre ekar finns insprängda bland granarna och i öster står en grov gammal ek. I väster växer mest ungt löv under glest stående gammal tall. Stugor saknas. Den enda granskogen i Skuruparken och med en hel del ganska gamla träd.

H1 Hällmarkstallskog, björksumpskog Naturvärdesklass: 1

Den största hällmarksskogen i Skuruparken med ett ganska tätt trädskikt av gammal tall. I väster gradvis starkare sluttande och övergående i en brant. Diffus övergång i söder och norr mot blandskog med ek. Tillgången på död ved liten, vilket till stor del beror på vedeldare. I en terrängsvacka nära toppen finns ett litet kärr med björk. Få stugor, men en ny uppfördes år 2007.

H2 Hällmarkstallskog Naturvärdesklass: 2

Markant bergstopp med ett obetydligt jordtäcke och ett glest trädskikt av gammal tall. I omgivande branter växer tallen tätare. I sluttningen mot sydost mer gradvis övergående mot löv i branter nedanför.

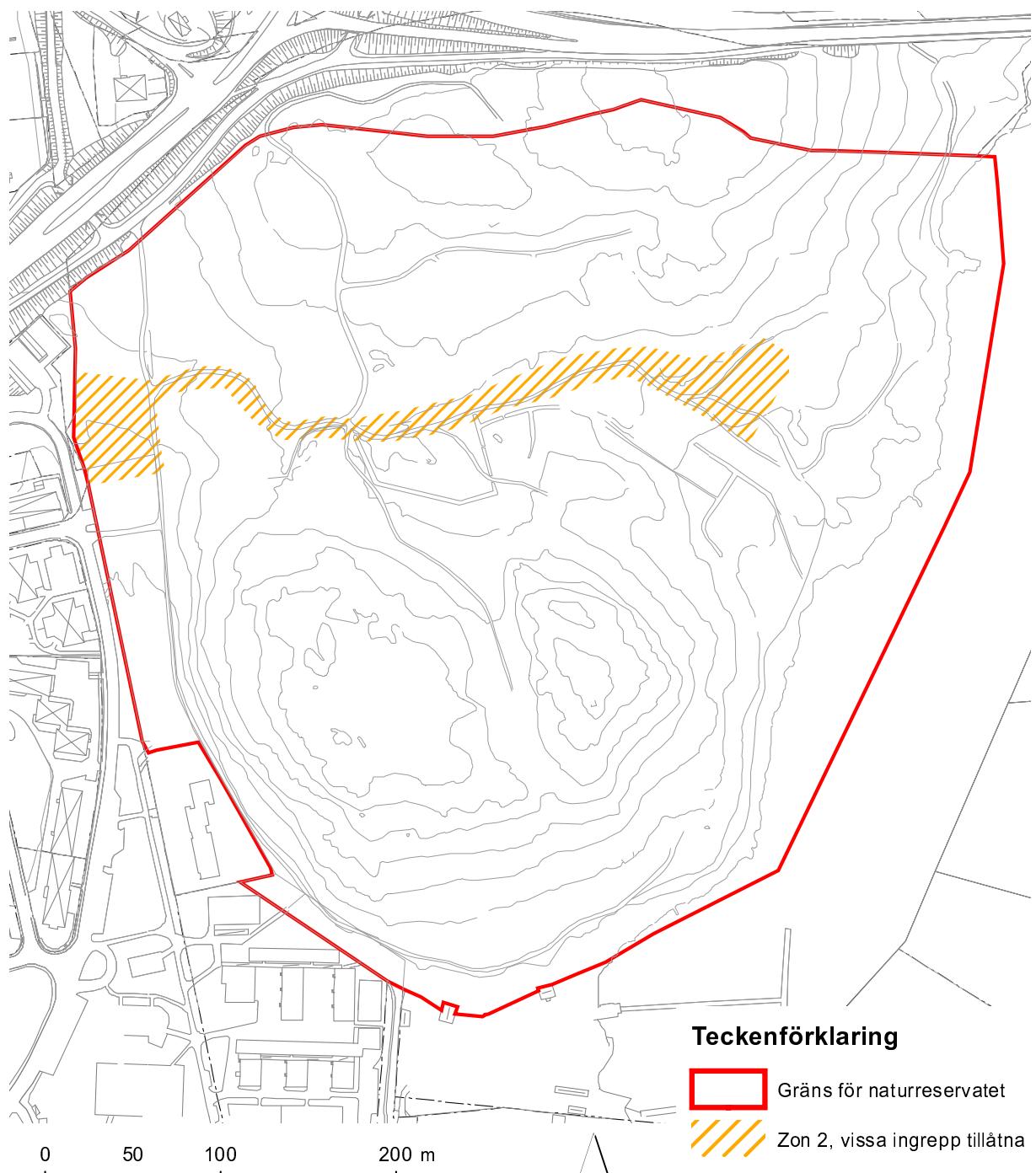
H3 Hällmarkstallskog Naturvärdesklass: 3

Minsta hällmarken som nästan är trädlös sedan tallar avverkats.

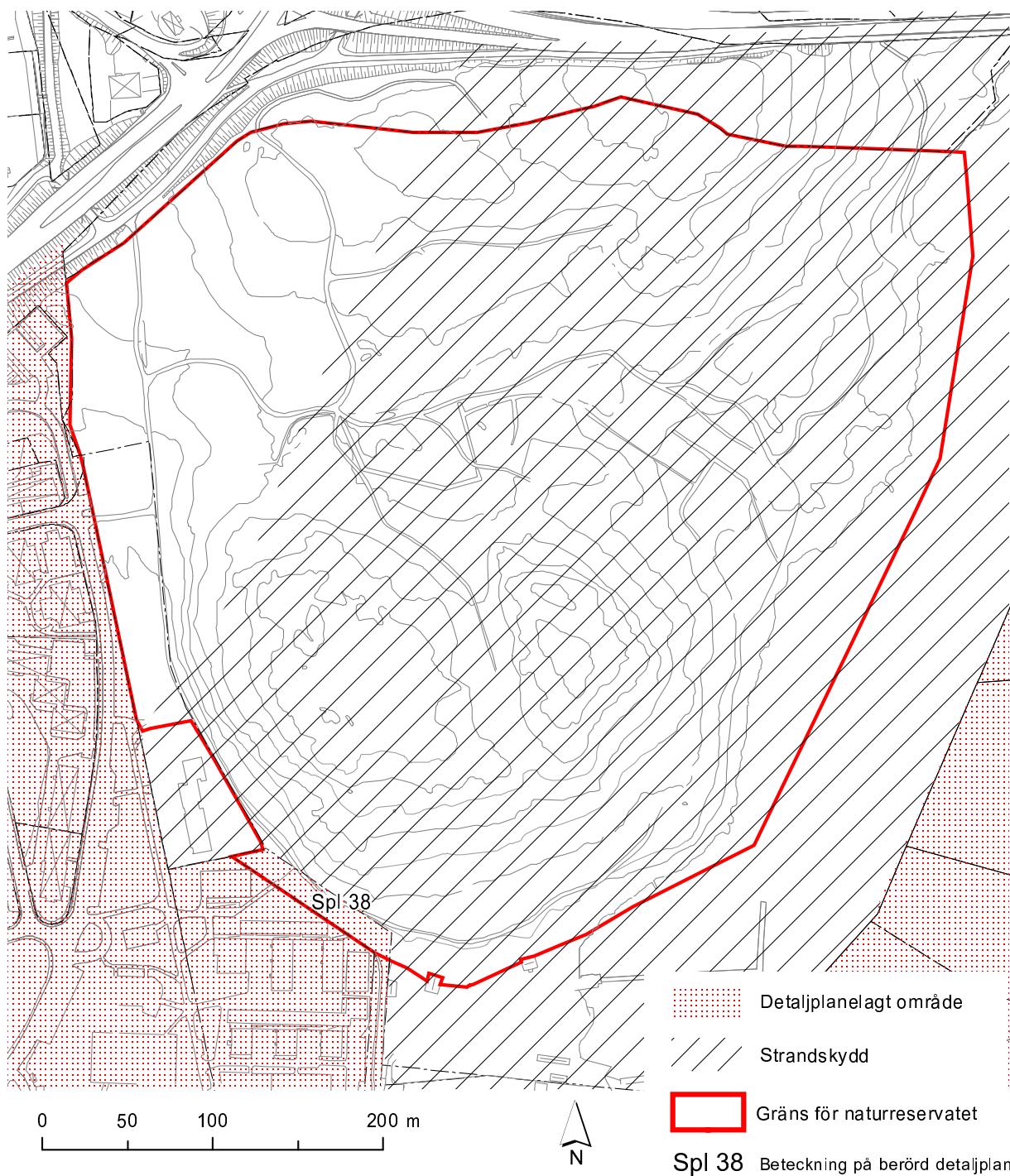
H4 Hällmarkstallskog Naturvärdesklass: 2

En flack hällmarkshöjd närmast motorvägen. Gruppvis växande tallar med tät klungor av ungträd under gamla tallar omväxlande med trädlösa lavklädda hällar.

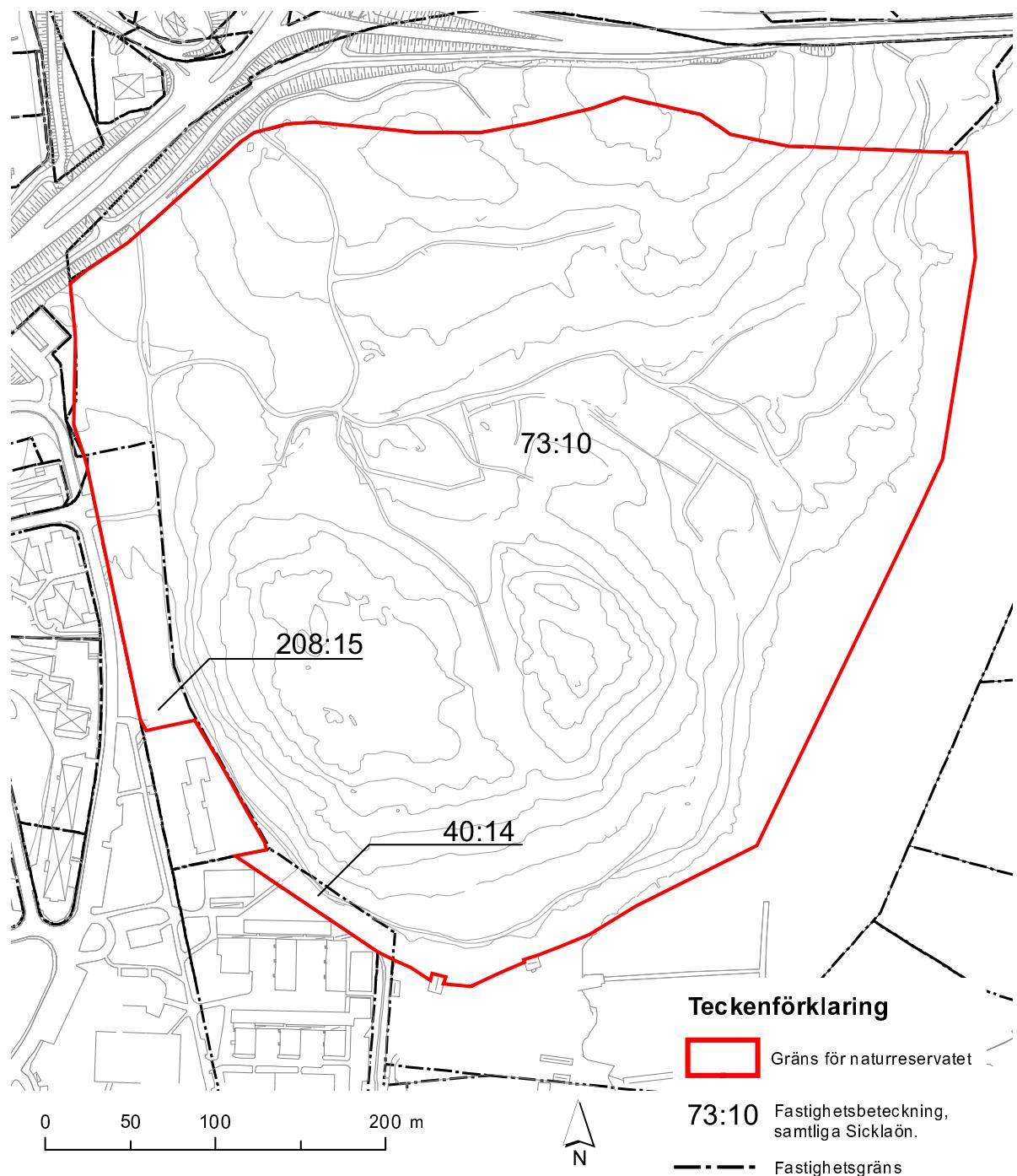
BESLUTSKARTA

FÖRORDNANDEKARTA

FASTIGHETSKARTA

SKÖTSELPLAN

**Naturreservatet Skuruparken
Nacka Kommun**

HUR RESERVATETS SYFTEN SKA TRYGGAS

Den engelska landskapsparkens drag bevaras och lyfts fram genom information, återställning av gångvägars sträckning och utseende samt återställning av öppenheten hos igenvuxna marker. Parkens viktiga upplevelse av omväxling med en variation mellan täthet och öppenhet med vyer och utblickar återskapas.

Rekreationsstråk bevaras genom återkommande röjningar i anslutning till stigar och vägar. Skurusundet bibehålls som ett öppet vattenområde med lättillgängliga, välhävdade stränder med höga rekreativvärden.

Ädellöv gynnas och äldre ädellövträd skyddas. Karaktär av ekhage eller lund eftersträvas beroende på vilka värden som domineras i de enskilda bestånden.

Äldre tallbestånd lämnas för fri utveckling och äldre tallar skyddas.

Skötsel av skog i övrigt inriktas på att stärka upplevelsen genom skydd mot buller och ljus, noggrann renhållning samt upprätthållande av sammanhängande skogsbestånd med hög frekvens av äldre träd.

Skötseln gynnar skyddsvärda arter som finns i eller kan antas spridas till reservatet bl.a. genom att i möjligaste mån död ved sparas.

Rekreativvärdet kan förstärkas genom möjlighet till utveckling av en publik kaféverksamhet.

Generella anvisningar

Skadade eller döda träd tas ner i de fall reservatsförvaltaren bedömer dem utgöra en risk. Död ved läggs på lämpliga platser, så långt möjligt där den uppkommit oavsett om det skett naturligt eller genom säkerhetsåtgärder. Stora träd ska gynnas genom frihuggning.

SÄRSKILDA PLANERINGSÅTGÄRDER

Återställning av engelska landskapsparken

Den stegvisa återställningen av öppna områden och gångvägar till ursprunglig sträckning och historiskt mer korrekt utseende ska föregås av mer detaljerad planering av åtgärderna. Vid röjning och avverkning av träd i igenväxta områden ska planen utformas med hänsyn till såväl ett historiskt utseende som eventuella naturvärden. Återställning av gångvägars sträckning ska föregås av närmare studier för att uppnå så korrekt utseende som är möjligt. De närmare studierna kommer att resultera i ytterligare stigar och vägar än de som redovisas på skötselplanekartan. De för parken viktiga upplevelserna i form av kontraster mellan öppet och slutet, vackra vyer och markanta bergsformationer ska likaså studeras närmare och lyftas fram.

Skötsel av gamla och grova träd

Utgångspunkten för skötselåtgärder är såväl trädens fortlevnad som andra förutsättningar som kan vara väsentliga för trädens värde som substrat för andra organismer, t.ex. solbelysning. Frihuggning i anslutning till stora träd kan utföras. Länsstyrelsens framtagna jätteträdsinventering ska ligga till grund för åtgärder.

Kafé

Vid planeringen av kafébyggnad och den tekniska försörjningen till denna ska planering ske med inriktning på minimering av ingrepp i natur- och kulturmiljön. En arkitektoniskt god byggnad i Skuruparken kan innebära att den underordnar sig miljön men kan också utföras som ett tydligt visuellt tillägg av den karaktär som engelska landskapsparkar ofta hade inslag av.

PRIORITERINGAR

Återställning av landskapsspark

Såväl för levandegörandet av kulturhistorien som för rekreationsvärdet är ett återställande av en större öppenhet och en betoning på utblickar och omväxlande naturscenerier viktigt.

Goda rekreationsmöjligheter

Områdets stigar och vägar ska kontinuerligt underhållas så att framkomligheten är god. Ytskikten ska hålla god standard och justeras vid behov. Röjningar utmed vägar och stigar ska utföras så att dessa är säkra och upplevs som trygga. Vid röjning ska särskild vikt läggas vid att bevara och utveckla vackra vyer över park och vatten.

Skötsel för ädellövträd

Av biotopskötselåtgärder bedöms gynnande av gamla grova ädellövträd vara en åtgärd som ger både hög biologisk mångfald och stort utbyte upplevelsemässigt. Här ingår också åtgärder för att gynna hassel. Frihuggning i anslutning till stora träd kan utföras.

Renhållning av god kvalitet

Då naturupplevelse och trygghet kräver frihet från avfall måste renhållning ges högsta prioritet. Grenar från träd i området är inte avfall.

ZONERING

Bestämmelser, åtgärder och riktlinjer för utformning differentieras i reservatet med utgångspunkt i en zonindelning. Reservatets syfte gäller för båda zonerna. Hur syftet uppnås och vilka delar av syftet som betonas varierar mellan zonerna.

Zon 1 Bevarande- och återställningszon

Kulturhistoriska värden utvecklas genom delvis återställning av den engelska landskapsparken. Skötseln utvecklas genom en omföring från mer slutna till öppnare landskapstyper med utökad slätter alternativt bete. Landskapets och parkens spänrande kontraster utvecklas och tas tillvara så som tidigare i historien. Gångvägars sträckning och utformning återställs på sikt så långt det är möjligt till 1700-talets.

Reservatets höga naturvärden på höjderna bevaras bäst genom att i huvudsak lämnas så opaverkade som möjligt. Likaså bevaras upplevelsevärden som orördhet och variationsrikedom. Anordningar ska vara underordnade befintliga värden och ha en lågmäld utformning som anknyter till den historiska bakgrunden på ett genuint sätt. Belysning, parkmöbler och utrustning med urban karaktär ska inte förekomma.

Zon 2 Utvecklingszon

Publik verksamhet som förhöjer områdets attraktivitet som utflyktsområde utan att förvanska ursprunglig karaktär får utvecklas. Detta innebär att anläggningsåtgärder och byggande får förekomma för att göra sådan verksamhet möjlig. Exempel på verksamhet som kan komma ifråga är trädgårdscafé med information, odling och försäljning. Maximalt får byggnadsvolymen uppgå till 250 m² BTA. Ingrepp vid anläggning av angöringsväg och teknisk försörjning ska minimeras.

SKÖTSELOMRÅDEN

1. Öppen gräsmark

Mål

Helt öppen gräsmark med enstaka solitärer. Ökad solbelysning av ekstammar. Gränser mot mer sluten mark bör till delar ha flerskiktade bryn med bärande buskarter som slån och rosor.

Iståndsättande åtgärder

Återställning av igenvuxna områden med avverkning, röjning och ställvis stubbfräsning. Lämpliga trädindivider för återväxt av kommande jätteträd sparar, företrädesvis ek och tall.

Lopande åtgärder

Årlig slätter, företrädesvis med ängsslätter utförd med skärande redskap och upptagning av gräset. Ringbarkning av inväxande asp i brynet. Möjlighet till betesdrift.

2. Halvöppen gräsmark

Mål

Gräsmark med inslag av ädellövträd och tall, framförallt ek, tall och hassel ska gynnas. Ökad solbelysning av ekstammar.

Iståndsättande åtgärder

Återställning av öppnenheten hos områden som tidigare odlats eller betats. Avverkning, röjning och ställvis stubbfräsning utförs. Lämpliga trädindivider för återväxt av kommande jätteträd sparas, företrädesvis ek och tall. Iståndsättningen ska ske stevvis där risk för stort slyuppslag finns.

Löpande åtgärder

Slätter vartannat år, på sikt företrädesvis ängsslätter utförd med skärande redskap och upptagning av gräset. Möjlighet till betesdrift.

3. Ädellövlundar

Mål

Halvslutna eller slutna ädellövdominerade bestånd med så hög andel grova och gamla träd som möjligt.

Löpande åtgärder

Gallring och underröjning var 5:e år då framförallt gran och ungt trivallör och lönn tas bort. Branta partier lämnas utan åtgärd. Eventuella hängande vindfallen tas ner. Död ved lämnas i möjligaste mån. Gallring ska utföras med försiktighet i områden där viktiga mossor och larvar kräver beskuggning, främst gäller detta nord- och östvända sländer och branter. Kraftigare gallring utförs i syd- och västvända sländer och branter. Utsikt mot stranden ska möjliggöras. Möjlighet till betesdrift.

4. Blandskog

Mål

Skog med såväl barr- som lövträd med grova träd. Så stor förekomst som möjligt av grova träd, gamla träd och ädellövträd.

Löpande åtgärder

Gallring ungefär var 5:e år. Frihuggning av ekar och gynnande av spärrgreniga ekar. Död ved bör i möjligaste mån lämnas. Gallring ska utföras med försiktighet i områden där viktiga mossor och larvar kräver beskuggning, främst gäller detta nord- och östvända sländer och branter. Kraftigare gallring utförs i syd- och västvända sländer och branter. Möjlighet till betesdrift.

5. Hällmarkstallskog

Mål

Orörd naturskog.

Löpande åtgärder

I princip inga utöver skräpplockning. Behovet av säkerhetsåtgärder är på denna typ av mark i det närmaste obefintligt. Eventuella hängande vindfallen tas ner. All död ved lämnas.

ANORDNINGAR OCH ANLÄGGNINGAR

Återställningsmark

Mål

Vid eventuellt borttagande av byggnader och anläggningar ska marken återställas till omgivande marks karaktär.

Iståndsställande åtgärder

Borttagning av främmande material och så långt det är möjligt utan omfattande ingrepp i omgivningen återställning till omgivande marks ursprungliga nivå. Avjämning med enkel såbädd, om möjligt med omgivande marks jordart, annars med mager sand. Eventuell insådd eller vegetationsetablering ska överensstämma med omgivningen, parkgräsfrö ska undvikas. Naturlig igenväxning är att föredra.

Löpande åtgärder

Under en övergångsperiod kan bekämpning av grova ruderatväxter var motiverad, annars samma löpande åtgärder som för omkringliggande mark.

Körväg

Mål

Vidmakthållande av funktionen körbarhet, framkomlighet, avvattning etc. Körväg förekommer endast fram till eventuellt kafé inom zon 2 på beslutskartan.

Iståndsställande åtgärder

De som förvaltaren bedömer nödvändiga. Företräfflig förändring av ytskikt från grus till asfalt får ej ske.

Löpande åtgärder

De som förvaltaren bedömer nödvändiga.

Gångvägar

Mål

Upplevelsemässigt ska gångvägarna ha ett ålderdomligt utseende. Funktionellt ska rimlig framkomligheten upprätthållas genom rimlig ytjämnhet och avvattnning.

Belysning ska finnas på huvudgångstråk enligt skötselplanekarta.

Iståndsställande åtgärder

Återställning av gångvägars och gångstigars historiska sträckning och utseende. Ytskicket ska bestå av bitumenfritt grus och återställning ska ske där annat material tidigare använts. Trappor och handledare kan anläggas där så är erfoderligt.

I övrigt de som förvaltaren bedömer nödvändiga.

Löpande åtgärder

De som förvaltaren bedömer nödvändiga.

Stig

Mål

Oanlagd karaktär, delvis med låg framkomlighet p.g.a. stark lutning.

Iståndsställande åtgärder

Trappor och handledare kan anläggas där så är erfoderligt.

Löpande åtgärder

Vid slitägeskador kan förstärkning ske med grus eller bark. I övrigt de åtgärder som förvaltaren bedömer nödvändiga.

Informationsanläggningar

Mål

Informationsskyltar med kartor ska finnas i reservatets entréer och på ytterligare några platser enligt skötselplanekarta. Utöver grundläggande data ska informationen ge exempel på intressanta målpunkter i reservatet, djupare kunskaper om värden samt gångvägnät och stigar. Vid ett framtida kafé kan kompletterande information finnas. Ev. utmärkning av spår görs tydlig och hållbar.

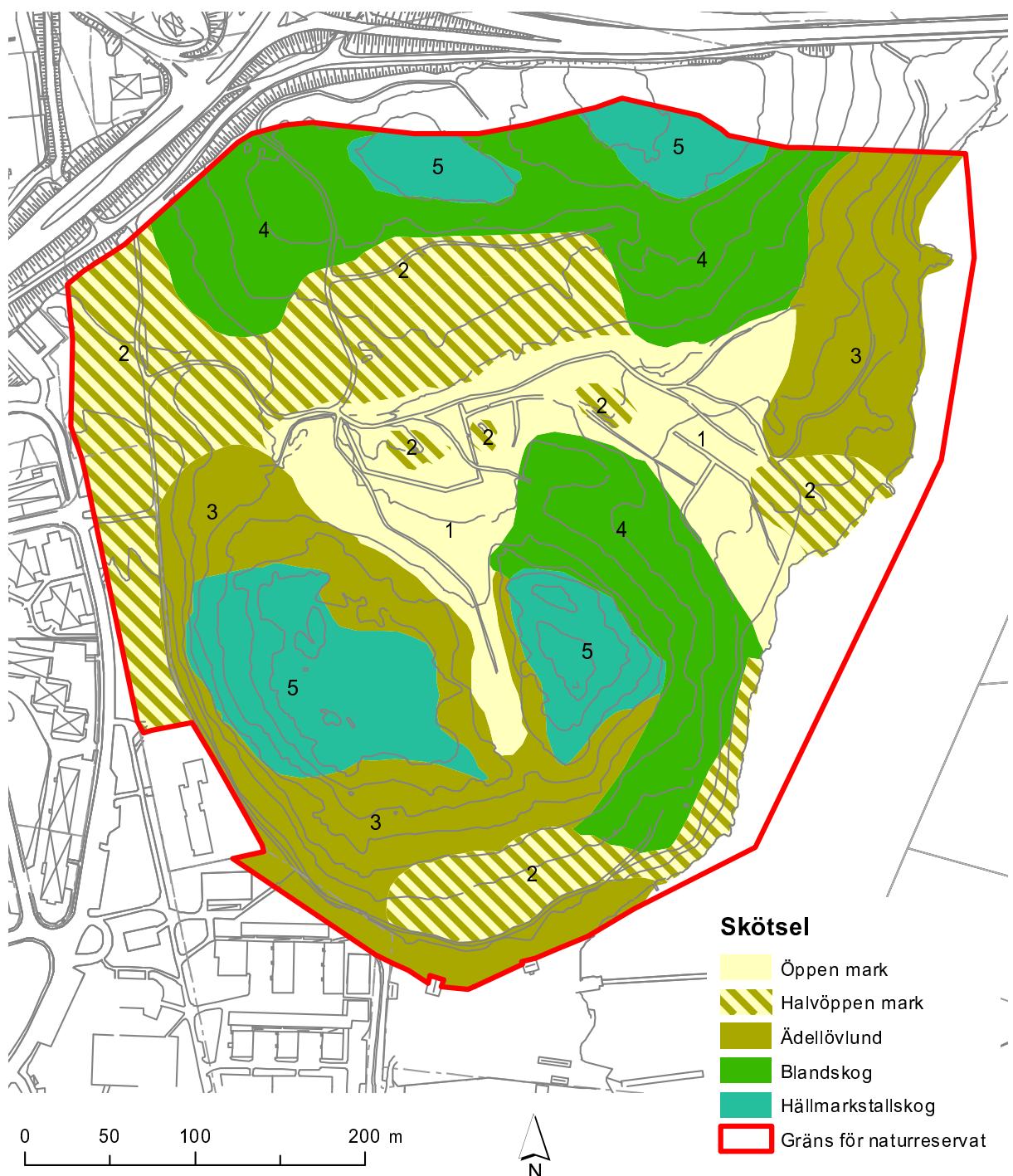
Iståndsställande åtgärder

De som förvaltaren bedömer nödvändiga.

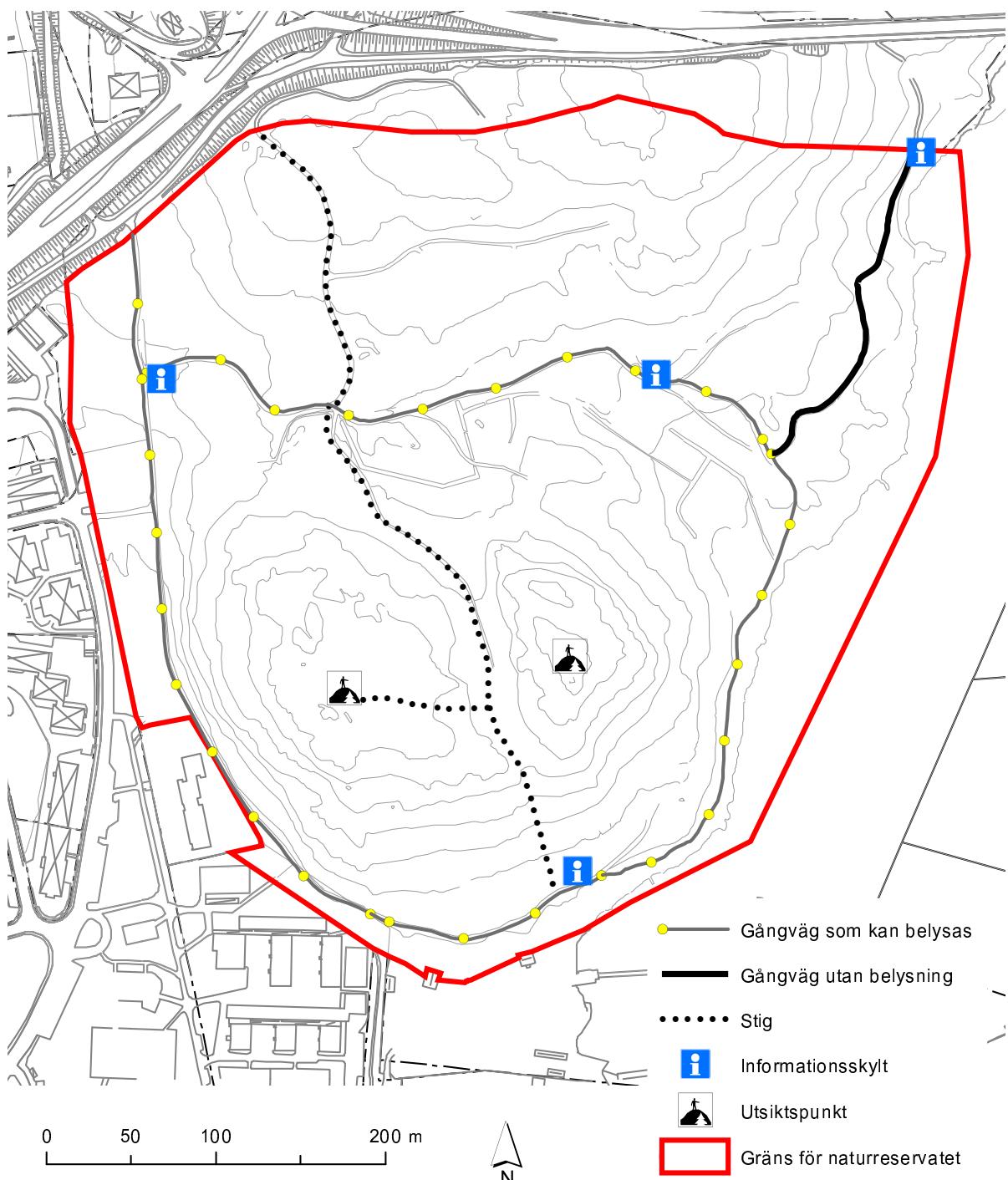
Löpande åtgärder

De som förvaltaren bedömer nödvändiga.

SKÖTSELOMråDEN

SKÖTSELPLANEKARTA

Rekonstruering av historiska parkgångar
får göras, liksom anpassning av här redovisade
vägar till belagda historiska sträckningar.

14 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 134

Dnr KFKS 2011/537-265

Naturreservatet Skuruparken

Förlängning av interimistiskt förbud

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott överlämnar ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Skäl till beslut

I september 2013 upphävde länsstyrelsen med hänvisning till brister i formella hänseenden kommunfullmäktiges beslut 2011-12-12 om inrättande av naturreservat Skuruparken. Det interimistiska förbuden mot vissa åtgärder kvarstod emellertid på grund av skyddsbehovet, men det förtydlades att detta gällde till 2014-12-12. För att ett nytt beslut om naturreservat ska kunna fattas har ett nytt samråd skett och ett reviderat förslag till reservatsbestämmelser för Skuruparken föreslås antas av kommunfullmäktige. Det är många sakägare som berörs och även ett nytt beslut förväntas bli överklagat. Med anledning av detta och att skyddsbehovet kvarstår för området finns det särskilda skäl att förlänga det interimistiska förbuden med ett år.

Det interimistiskt förbud behövs för är att markägare och sakägare inte ska vidta åtgärder, innan beslut om naturreservat vunnit laga kraft, som innebär privatisering av mark och som därmed minskar det allmänna rekreativvärde området.

Ärende

I samband med att länsstyrelsen i september 2013 upphävde kommunfullmäktiges beslut om inrättande av naturreservat Skuruparken tidsbegränsades det interimistiska förbuden mot åtgärder enligt föreskrifternas A-del som avser att hindra åtgärder som minskar områdets allmänna rekreativvärde. Tidsbegränsningen sattes till 2014-12-12.

Nytt samråd har skett och i sitt beslut 17 september 2014 § 59 föreslår naturreservatsnämnden kommunfullmäktige att förklara Skuruparken som naturreservat enligt föreskrifter, avgränsning och skötselplan daterad september 2014. För att inte riskera att åtgärder vidtas som strider mot syftet med reservatet föreslås kommunfullmäktige samtidigt fatta beslut, enligt § 61, om att förlänga det interimistiska förbuden från 2014-12-13 och ett år framåt.

Handlingar i ärendet

Park- och naturenhetens tjänsteskrivelse den 26 september 2014

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

14 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Regeringsbeslut 140710 angående överklagande av interimistiskt förbud avseende naturreservat Skuruparken.

Naturreservatsnämnden den 17 september 2014 § 61

Ärendets tidigare behandling

Beslut i naturreservatsnämnden den 17 september 2014 § 61

Naturreservatsnämnden föreslog kommunfullmäktige fatta beslut att förlänga det gällande interimistiska förbudet beslutat av kommunfullmäktige den 12 december 2011, § 349, gällande område Skuruparken. Förlängningen ska ske från 2014-12-13 och ett år framåt.

Yrkanden

Eva Öhbom Ekdahl (M) yrkade att ärendet överlämnas till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med Eva Öhbom Ekdahls yrkande.

Protokollsanteckningar

Christina Ståldal (NL) lät anteckna följande.

”Många turer karakteriseras detta ärende. En del hade sluppits om man hade gjort rätt från början och i processen och därmed minskade kostnader. Förslaget om ett års ytterligare interimistiskt förbud behöver analyseras vad gäller konsekvenser. De nya arrendena som har ingåtts under tidigare interimistiskt förbud pekar på att förbudet inte har haft avsedd verkan och att kommunens hantering har varit passiv i kommunikationen av innehördan i förbudet. Nackalistan återkommer med en mer utvecklad analys av detta i ett senare skede av beslutsprocessen.”

Stefan Saläng (FP) lät anteckna följande.

”Under den tid som det intermistiska förbudet gällt, har arrendeavtalet förlängts till 15 år med utökade tomtplatser.

Om det ska vara meningsfullt att förlänga det intermistiska förbudet ytterligare ett år måste det rimligen kopplas till en vilja och beredskap för att försvara reservatets syfte och motverka åtgärder som riskerar Skuruparkens natur- och rekreativvärden för allmänheten.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Naturreservatet Skuruparken

Förlängning av intermistiskt förbud

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige förlänger, enligt 7 kap. 24 § 1 stycket miljöbalken, det gällande intermistiska förbudet beslutat den 12 december 2011, § 349, gällande område Skuruparken. Förlängningen ska ske från 2014-12-13 och ett år framåt.

Skäl till beslut

I september 2013 upphävde länsstyrelsen med hänvisning till brister i formella hänseenden kommunfullmäktiges beslut 2011-12-12 om inrättande av naturreservat Skuruparken. Det intermistiska förbudet mot vissa åtgärder kvarstod emellertid på grund av skyddsbehovet, men det förtydligades att detta gällde till 2014-12-12. För att ett nytt beslut om naturreservat ska kunna fattas har ett nytt samråd skett och ett reviderat förslag till reservatsbestämmelser för Skuruparken föreslås antas av kommunfullmäktige. Det är många sakägare som berörs och även ett nytt beslut förväntas bli överklagat. Med anledning av detta och att skyddsbehovet kvarstår för området finns det särskilda skäl att förlänga det intermistiska förbudet med ett år.

Det intermistiskt förbud behövs för är att markägare och sakägare inte ska vidta åtgärder, innan beslut om naturreservat vunnit laga kraft, som innebär privatisering av mark och som därmed minskar det allmänna rekreativsvärdet av området.

Sammanfattning

I samband med att länsstyrelsen i september 2013 upphävde kommunfullmäktiges beslut om inrättande av naturreservat Skuruparken tidsbegränsades det intermistiska förbudet mot åtgärder enligt föreskrifternas A-del som avser att hindra åtgärder som minskar områdets allmänna rekreativsärde. Tidsbegränsningen sattes till 2014-12-12.

Nytt samråd har skett och i sitt beslut 17 september 2014 § 59 föreslår naturreservatsnämnden kommunfullmäktige att förklara Skuruparken som naturreservat enligt föreskrifter, avgränsning och skötselplan daterad september 2014. För att inte riskera att åtgärder vidtas som strider mot syftet med reservatet föreslås kommunfullmäktige samtidigt fatta beslut, enligt § 61, om att förlänga det interimistiska förbudet från 2014-12-13 och ett år framåt.

Ärendet

Enligt 7 kap.4 § miljöbalken får ett markområde av kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårdar och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Området benämnt Skuruparken har stora värden ur natur-, kultur- och rekreationssynpunkt. Syftet med att inrätta Skuruparken som naturreservat är att bevara och utveckla områdets värden för rekreation, kulturhistoria och biologisk mångfald.

Skälet till beslutet om interimistiskt förbud är att markägare och sakägare inte ska vidta åtgärder under en prövningstid, vid ett överklagande av beslutet om naturreservat, som innebär privatisering av mark och som därmed minskar det allmänna rekreativvärdelet av området.

Kommunfullmäktige förklarar 2011-12-12, med stöd av 7 kap. 4, 5, 6, 30 § miljöbalken det område som är benämnt Skuruparken som naturreservat enligt föreskrifter, avgränsning och skötselplan daterad oktober 2011. Kommunfullmäktige beslutade samtidigt, med stöd av 7 kap. 24 § miljöbalken, om interimistiskt förbud mot att vidta åtgärder som angetts i A-delen av föreskrifterna till naturreservat Skuruparken.

Efter att beslut om naturreservatet överklagats upphävdé Länsstyrelsen den 2013-09-13 kommunfullmäktiges beslut 2011-12-12 att inrätta naturreservat Skuruparken på grund av brister i hanteringen av samrådet inför beslutet. I samband därmed tidsbegränsade länsstyrelsen det interimistiska förbudet till 2014-12-12. Markägaren, JM AB, överklagade länsstyrelsens beslut om det interimistiska förbudet till regeringen. Den 10 juli 2014 beslöts regeringen att avslå JM:s överklagande i fråga om interimistiskt förbud enligt 7 kap. 24 § miljöbalken avseende naturreservat Skuruparken, Nacka kommun.

Med anledning av att länsstyrelsen upphävt reservatet beslutade naturreservatsnämnden 2013-10-23 att genomföra nytt samråd med berörda myndigheter och med mark- och stugägare i området. Samrådet genomfördes under tiden 2013-11-01 till 2014-01-14. Efter att synpunkter inkommit och sammanställts justerades förslaget. Föreändringarna utgick främst från länsstyrelsens yttrande.

Eftersom justeringar som gjordes i förslaget efter samrådet berörde markägaren och andra sakägare (stugägarna) beslöt naturreservatsnämnden den 10 april 2014 att förelägga JM AB som markägare till området benämnt Skuruparken och ägarna till stugor i området att yttra sig över de ändringar som angavs i förslag till naturreservat Skuruparken enligt föreskrifter, avgränsning och skötselplan daterad april 2014. Samrådet genomfördes under perioden 2014-04-29 till 2014-06-15 och ledde till att förslaget till reservatsbestämmelser för Skuruparken reviderades.

I sitt beslut 17 september 2014 § 59 föreslår naturreservatsnämnden kommunfullmäktige att förklara Skuruparken som naturreservat enligt föreskrifter, avgränsning och skötselplan daterad september 2014. Naturreservatsnämnden beslutade för egen del att, på sidan 18 i Föreskrifter, avgränsning och skötselplan för Skuruparken daterad september 2014, längst ned i sista stycket under rubriken Stugbebyggelse, lägga till meningen ”Tillämpningen av naturreservatsföreskrifterna påverkas inte av arrendeavtalen”.

För att inte riskera att åtgärder vidtas som strider mot syftet med reservatet föreslås kommunfullmäktige samtidigt fatta beslut, enligt § 61, om att förlänga det interimistiska förbudet från 2014-12-13 och ett år framåt. Skyddsbehovet kvarstår för området och det finns de särskilda skäl som krävs enligt 7 kap 24 § miljöbalken för att förlänga det interimistiska förbudet med ytterligare ett år. Detta är förtydligat i stadsledningskontorets förslag till beslut och skäl för beslutet.

I avvaktan på att förslaget om naturreservat vinner laga kraft är det synnerligen angeläget att det interimistiska förbudet kvarstår för att åtgärder inte ska kunna vidtas som minskar det allmänna rekreativvärdet i området.

Bilagor

1. Regeringsbeslut 140710 angående överklagande av interimistiskt förbud avseende naturreservat Skuruparken.
2. Protokollsutdrag, naturreservatsnämnden 140917

Dag Björklund
Teknisk direktör
Stadsledningskontoret

Elisabeth Hedin
Naturvårdsplanerare
Park- och naturenheten

17 september 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Naturreservatsnämnden

§ 61

KFKS 2013/41-265

Naturreservatet Skuruparken

Beslut

Naturreservatsnämnden föreslår kommunfullmäktige fatta beslut att förlänga det gällande interimistiska förbudet beslutat av kommunfullmäktige 2011-12-12 § 349 gällande område Skuruparken. Förlängningen ska ske från 2014-12-13 och ett år framåt.

Skäl till beslut

I september 2013 upphävde länsstyrelsen kommunfullmäktiges beslut 2011-12-12 om inrättande av naturreservat Skuruparken. I samband med detta tidsbegränsades det interimistiska förbudet till 2014-12-12. Nytt samråd har skett och ett reviderat förslag till reservatsbestämmelser för Skuruparken förlås antas av kommunfullmäktige. Processen för bildandet av naturreservat Skuruparken drar därmed ut på tiden och på grund av detta behöver det interimistiska förbudet förlängas.

Interimistiskt förbud behövs för att markägare och sakägare inte ska vidta åtgärder, innan beslut om naturreservat vunnit laga kraft, som innebär privatisering av mark och som därmed minskar det allmänna rekreativitetens värde av området.

Ärendet

I samband med att länsstyrelsen i september 2013 upphävde kommunfullmäktiges beslut om inrättande av naturreservat Skuruparken tidsbegränsades det interimistiska förbudet mot åtgärder enligt föreskrifternas A-del som avser att hindra åtgärder som minskar områdets allmänna rekreativitetens värde. Tidsbegränsningen sattes till 2014-12-12.

Nytt samråd har skett och ett reviderat förslag till reservatsbestämmelser för Skuruparken förlås antas av kommunfullmäktige. För att inte riskera att åtgärder vidtas som strider mot syftet med reservatet föreslås fullmäktige samtidigt fatta beslut om att förlänga det interimistiska förbudet från 2014-12-13 och ett år framåt.

Handlingar i ärendet

Park- och naturenhetens tjänsteskrivelse den 8 september 2014

Regeringsbeslut 140710 angående överklagande av interimistiskt förbud avseende naturreservat Skuruparken.

Beslutsgång

Naturreservatsnämnden beslutade i enlighet med park- och naturenhetens förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

370

NACKA KOMMUN	
2014 -07- 16	
Dnr	
Dpl	

Regeringsbeslut I:3

2014-07-10 M2013/2698/Me

Miljödepartementet

JM AB
c/o advokat Carolina Gustavsson och
jur.kand. Emma Thulin
Landahl Advokatbyrå
Box 19143
104 32 STOCKHOLM

Överklagande i fråga om interimistiskt förbud enligt 7 kap. 24 § miljöbalken avseende naturreservatet Skuruparken, Nacka kommun

1 bilaga

Regeringens beslut

Regeringen avslår överklagandet.

Ärendet

Kommunfullmäktige i Nacka kommun beslutade den 12 december 2011 att bilda naturreservatet Skuruparken i kommunen. Kommunfullmäktige beslutade samtidigt, med stöd av 7 kap. 24 § miljöbalken, om interimistiskt förbud mot att vidta åtgärder som angetts i A-delen av föreskrifterna till det beslutade naturreservatet.

Syftet med naturreservatet är att bevara och utveckla områdets värden för rekreation, kulturhistoria och biologisk mångfald. Det kulturhistoriska värdet består framförallt i området som engelsk landskapspark och det samverkar till stor del med dagens rekreativsärde. Rekreativsärdet består främst i lättillgängliga upplevelser av omväxlande natur med stränder och vatten, ädellövträd, kulturmiljöer och äldre barrskog. De biologiska naturvärdena är framförallt knutna till äldre träd och skog med ek och tall.

JM AB (bolaget) överklagade kommunens beslut och yrkade bland annat att beslutet om interimistiskt förbud skulle inhiberas. Länsstyrelsen i Stockholms län beslutade att avslå yrkandet om inhibition. Bolaget överklagade därefter länsstyrelsens beslut till regeringen som avslog överklagandet. I beslut den 13 september 2013 upphävde sedan länsstyrelsen reservatsbeslutet och återförvisade ärendet till Nacka kommun för fortsatt handläggning, se *bilagan*. Länsstyrelsen ändrade beslutet om interimistiskt förbud endast på så sätt att det tidsbe- gränsades till den 12 december 2014.

Bolaget har nu överklagat länsstyrelsens beslut om det interimistiska beslutet till regeringen. Till stöd för överklagandet har bolaget anfört bland annat följande. Länsstyrelsen har upphävt kommunens beslut om bildande av naturreservat, men inte det interimistiska förbudet. Möjligheten att meddela interimistiskt förbud enligt 7 kap. 24 § miljöbalken syftar till att under en begränsad tid förbjuda vissa åtgärder som kan innebära att skyddsintresset med ett tilltänkt reservat motverkas. Det av Nacka kommun beslutade förbudet och föreskrifterna är långtgående och beaktar inte den pågående markanvändningen. Varken Nacka kommun eller länsstyrelsen har gjort en tillräcklig intresseavvägning mellan allmänna och enskilda intressen. De allmänna intressena för att skydda området överväger inte den omfattande inskränkning som det beslutade förbudet och föreskrifterna innebär för markägaren och övriga sakägare. Skäl saknas därmed att meddela interimistiskt förbud.

Bolaget är ägare till fastigheterna Sicklaön 73:10 och 208:15 i Nacka kommun. För området Skuruparken har tidigare förts diskussioner om detaljplaneläggning som park- och naturmark samt exploatering av delar av fastigheterna för uppförande av bostäder. Diskussionerna har pågått mellan bolaget och Nacka kommun alltsedan början av 2000-talet. I Nacka kommuns översiktsplan från 2002 redovisas området som bebyggelseområde. I markanvändningskartan till den detaljplan som diskuterades är området markerat som gårds-, park- och fritidsanläggning, men även som institution, verksamhet med låg täthet samt flerbostadshus.

En grundläggande princip är att en inskränkning i enskildas rätt att använda mark eller vatten inte ska gå längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses. Eftersom länsstyrelsen har upphävt beslutet finns det skäl att noggrant överväga om det interimistiska förbudet ska kvarstå. Kommunen har inte klart formulerat vad som är särskilt skyddsvärt med området, utan endast presterat en allmän beskrivning av området där detta har stora värden ur natur-, kultur- och rekreationssynpunkt. Något naturreservat behövs inte för att uppfylla Nacka kommuns syften, utan dessa kan uppfyllas genom andra åtgärder där såväl fastighetsägarens som arrendatorernas rättigheter respekteras.

Området är i dag tillgängligt för allmänheten med begränsning av upp-låtna arrenderätter. Det finns möjligheter att ströva fritt eller längs de naturliga stigarna i området i enlighet med allemansrätten. Behovet av strövområden är tillgodosett. Området skyddas också av regelverket för strandskyddsdispens. Kommunen har inte redovisat på vilket sätt förbuden är nödvändiga för att tillgodose tilltänkt skydd. Det har inte heller redovisats några närmare skäl för behovet av ett interimistiskt förbud. Att det är möjligt att vidmakthålla ett beslut om interimistiskt förbud även om beslutet om naturreservat är upphävt är inte ensamt skäl för att låta det interimistiska beslutet bestå. Inte heller länsstyrelsen motiverar varför förbuden skulle behövas. Eventuella skyddsintressen är i vart fall

inte så väl utvecklade och reella att fastighetsägaren och andra sakägare skäligen ska behöva tåla begränsningar i sin användning.

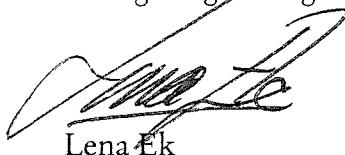
Länsstyrelsen upphävde reservatbeslutet eftersom sakägare inte hade delgetts på ett korrekt sätt. Det kan därför ifrågasättas om kommunen har gjort en korrekt avvägning mellan enskilda och allmänna intressen eftersom det finns tveksamheter avseende hur arrendatorer till fritidshus i närheten har haft möjlighet att föra fram sina intressen. Varken kommunen eller länsstyrelsen har beaktat förekomsten av befintliga bostadsarrenden och på vilket sätt föreskrifterna och förbudene påverkar pågående markanvändning. Beslutet medför synnerliga olägenheter för bolaget i den pågående markanvändningen eftersom det omöjliggör exploatering.

Skälen för regeringens beslut

När en fråga har väckts om att ett område ska skyddas som naturreservat får länsstyrelsen eller kommunen enligt 7 kap. 24 § miljöbalken för viss tid, dock högst tre år, meddela förbud mot att sådana åtgärder vidtas utan tillstånd som berör området och som strider mot syftet med det tilltänkta skyddet.

Bolaget har överklagat länsstyrelsens beslut avseende det interimistiska förbuden och yrkat att det ska upphävas. Regeringen finner dock inte att det föreligger skäl att upphäva det interimistiska beslutet. Överklagandet bör därför avslås.

På regeringens vägnar

Lena Ek

Astrid Öfverholm

Kopia till

Socialdepartementet

Kulturdepartementet

Naturvårdsverket

Länsstyrelsen i Stockholms län (handlingar återsänds)

Nacka kommun

BESLUT

Enheter för överklaganden
Jörgen Warstrand
08-7855043

Datum	Beteckning
2013-09-13	5051-38144-2011
	5051-1101-2012
	5051-1103-2012
	5051-1105-2012

[Se sändlista](#)

Överklagande av Nacka kommunens beslut att inrätta naturreservatet Skuruparken

Beslut

Länsstyrelsen avvisar Skuruparkens Stugförenings överklagande.

Länsstyrelsen upphäver beslutet att förklara det område som är benämnt Skuruparken som naturreservat och återförvisar ärendet i denna del till Nacka kommun för fortsatt handläggning.

Länsstyrelsen ändrar beslutet om interimistiskt förbud endast på så sätt att det ska gälla till den 12 december 2014. Det område som avses med förbjudet framgår av bilaga 2.

Bakgrund

Kommunfullmäktige i Nacka kommun beslutade den 12 december 2011, § 349, att med stöd av 7 kap. 4, 5, 6 och 30 §§ miljöbalken, MB, förklara det område som är benämnt Skuruparken som naturreservat enligt föreskrifter, avgränsning och skötselplan daterade oktober 2011. Vidare beslutade kommunfullmäktige om interimistiskt förbud enligt 7 kap. 24 § MB för åtgärder i det område som omfattas av beslutet om naturreservat. De åtgärder som förbjuds ska vara de som anges i A-delen i föreskrifterna till det beslutade naturreservatet, se bilaga 1. Av beslutet framgår i övrigt bl.a. följande. Området benämnt Skuruparken har stora värden ur natur-, kultur- och rekreationssynpunkt. Syftet med att inrätta Skuruparken som naturreservat är att bevara och utveckla områdets värden för rekreation, kulturhistoria och biologisk mångfald. Skälet till beslutet om interimistiskt förbud är att markägare och sakägare inte ska kunna vidta åtgärder som kan innebära en privatisering av mark.

Kommunfullmäktiges beslut har överklagats av **JM AB** (Länsstyrelsens beteckning 5051-38144-2011), **Michael Schatz** (Länsstyrelsens beteckning 5051-1101-2012), **Skuruparkens Stugförening** (Länsstyrelsens beteckning 5051-

BESLUT

Datum	Beteckning
2013-09-13	5051-38144-2011
	5051-1101-2012
	5051-1103-2012
	5051-1105-2012

1103-2012) samt **Britt Sjölund** (Länsstyrelsens beteckning 5051-1105-2012) enligt nedan.

JM AB, ägare till fastigheterna Sicklaön 73:10 och 208:15 inom vilka naturreservatet ska anordnas, yrkar att beslutet ska undanröras. Som det får förstås yrkar bolaget i andra hand att fastigheternas nordvästra del undantas från reservatsbildningen.

Som grund för upphävandet av beslutet om naturreservatet anför JM AB bl.a. följande. Naturreservatet omfattar inte det som benämns engelska parken. Den påverkan som skett genom Skurubron innebär att de eventuella rester av en engelsk park som kan föreligga ligger på den sida som inte blir naturreservat. Beträffande friluftsliv och rekreativt värde redovisas i föreskrifterna till reservatet att området i sin helhet är av värde framför allt för närekrektion genom sin lättillgänglighet och omväxlande natur. Detta är värden som gäller redan idag, dock naturligtvis med förståelse och acceptans av befintliga bostadsarrenden. Beskrivningen av biotopskyddet ger inte företräde för bedömning av bevarande. Framför allt inte med beaktande av befintlig pågående markanvändning. Något naturreservat erfordras inte för att uppfylla de syften som redovisats. Området, med de bevarandeintressen som finns, skyddas redan i dagsläget av de regler som gäller för strandskydd i miljöbalken. De önskemål som föreligger beträffande bevarande och utveckling av områdets kulturhistoriska värden, rekreation och biologisk mångfald, går väl att uppfylla även med beaktande av fastighetsägarens och arrendatorernas rättigheter. I vart fall är dessa skyddsintressen inte så väl utvecklade och reella att fastighetsägaren är skyldig att tåla inrättandet av ett naturreservat. Inrättandet av naturreservatet innebär för bolaget synnerliga olägenheter i den pågående markanvändningen. Exploatering av fastigheterna omöjliggörs helt, vilket innebär att fastighetsinnehavet blir onyttigt. Bolaget har till kommunen, bl.a. i diskussioner om detaljplanearbetet, redovisat och tidigare även fått acceptans för en exploatering i anslutning till redan befintlig bebyggelse. Diskussioner om rekreativt värde och biologisk mångfald sker från kommunens sida utan redovisning och acceptans av att det redan idag finns 69 befintliga bostadsarrenden på området. Föreskrifterna för reservatet har framtagits utan beaktande av befintliga bostadsarrenden. Detta är inte godtagbart och acceptabelt för att få en korrekt avvägning och proportionalitet mellan allmänna och enskilda intressen. Allmänhetens tillgänglighet till området är inte begränsat i dagsläget utöver vad som gäller i förhållande till dessa bostadsarrenden. Det finns naturliga stigar och möjlighet att fritt ströva inom området i dess helhet i enlighet med den allmänsrätt som råder.

Bolaget yrkar dessutom att det interimistiska förbudet ska inhiberas. Som grund för yrkandet i den delen anförs bl.a. följande. Beslutet saknar redovisning över vilka sakägare som finns. Åtgärderna som avses med skyddet ska specificeras och vara nödvändiga. Kommunen har inte utvecklat behovet eller på annat sätt angivit varför det erfordras ett interimistiskt beslut. Kommunen beaktar inte den

BESLUT

Datum	Beteckning
2013-09-13	5051-38144-2011
	5051-1101-2012
	5051-1103-2012
	5051-1105-2012

pågående verksamheten, dvs. de befintliga bostadsarrendena, och på vilket sätt föreskrifterna och förbudet påverkar dessa. Detta är en allvarlig brist.

Michael Schatz, stugägare och arrendator i Skuruparken, yrkar i första hand att beslutet ska undanrörjas. Som det får förstås yrkar han i andra hand bl.a. att vissa ändringar ska göras i de beslutade föreskrifterna för reservatet.

Som grund för överklagandet anför han bl.a. följande. Den 13 juni 2007 beslutade miljö- och stadsbyggnadsnämnden att ett förslag om inrättandet av naturreservat Skuruparken skulle skickas ut på samråd till ett flertal remissinstanser.

Remissbehandlingen skedde under tiden 5 juli 2007 till 30 september 2007 och en sammanställning av remissvaren stod slutligen färdig den 9 augusti 2010. I detta remissförslag berördes ej de befintliga stugorna i området och under avsnittet

Intresseprövning framgick att någon eventuell avveckling av stugorna inte var knuten till naturreservatsbeslutet. Därför gjordes ej heller någon intresseprövning i detta avseende. Den 22 september 2010 togs ett nytt beslut i miljö- och stadsbyggnadsnämnden gällande ett reviderat förslag till naturreservatet. I detta beslut stipuleras att stugorna i området måste "avvecklas" och i en senare formulering från december 2011, att de "ska minimeras". Någon redovisning av remissvar eller synpunkter på det reviderade naturreservatsförslaget har kommunen ej låtit göra. Inte heller har någon egentlig intresseprövning gjorts vilket medför att naturreservatsbeslutet har tagits på bristfälliga grunder. Beslutet innehåller således felaktigheter på en rad olika områden och kan inte anses uppfylla de kriterier som miljöbalken föreskriver för ett rättssäkert beslutsunderlag. De enskilda ägande- och nyttjanderätt kränks påtagligt.

Närvaron av stugorna har under årens lopp på intet sätt hindrat allmänhetens möjligheter till rekreation i parken. De har heller inte hotat områdets biologiska mångfald, vilken är intakt med nuvarande markanvändning. De utgör dessutom en självklar del av områdets moderna kulturhistoria. Stugorna kan ej anses hindra allmänna intressen i en så hög utsträckning att deras antal måste minimeras.

Stugägarnas intresse att få bevara sina stugor måste därför anses väga tyngre. I det beslut som nu föreligger är skötsel föreskrifterna så formulerade att de strider mot stugägarnas intressen på ett sådant sätt att de påtagligt försvårar fortsatt nyttjande av fastigheterna. Parkens historia under 1700-talet är väl redogjord för i reservatsbeslutet. Den engelska park som anlades i området under denna historiska period finns utförligt beskriven, liksom den spännande odlingshistorien under 1800-talet. Värt att understryka är dock att de centrala delarna av den engelska parken var belägen på en annan plats, norr om den som nu är föremål för naturreservatsplaner. Detta framgår bara vagt av materialet. 1900-talets historia är dock nästan helt sparsamt beskriven.

Skuruparkens Stugförening anför i huvudsak i enlighet med Michael Schatzs överklagande.

BESLUT

Datum	Beteckning
2013-09-13	5051-38144-2011
	5051-1101-2012
	5051-1103-2012
	5051-1105-2012

Britt Sjölund, stugägare och arrendator i Skuruparken, yrkar att beslutet ska upphävas. Som grund för yrkandet anför hon bl.a. följande. Hon har i egenskap av sakägare inte delgetts förslaget att inrätta naturreservatet. Markägaren, JM AB, skickar årligen ut avier på arrendet till stugägarna så namn och adresser är väl kända. Även Skuruparkens stugägarförening har namn och adress till stugägarna. Det hade varit möjligt för kommunen att samråda med sakägarna genom direktkontakt. I stället har kommunen valt att införa en annons om kungörelsedelgivning i tidningarna DN och SvD. Hon noterade delgivningskungörelsen, införd i SvD den 11 oktober 2010, om ett omarbetat förslag till reservatet där det angavs att handlingar skulle finnas på biblioteket i Nacka Forum och i utställningshallen i Nacka Stadshus. Hon besökte därför biblioteket den 16 oktober 2010 för att studera förslaget men hittade ingen utställning. Bibliotekschefen kunde inte heller hitta några handlingar alls i ärendet. Den 5 november 2010 besökte hon Nacka Stadshus men inte någon utställning i utställningshallen. Med hjälp av personal fick hon ta del av några handlingar om förslaget. Det viktigaste dokumentet i skriften Skuruparken Naturreservat i Nacka Föreskrifter – Avgränsning – Skötselplan Reviderad september 2012 saknades. Personal har intygat vilka handlingar hon kunde ta del av. Kungörelsedelgivning är inte tillräckligt för att nå ett begränsat antal sakägare då namn och adress är kända. Förslaget till reservatet har inte varit utställt enligt anvisningar i kungörelsedelgivningen.

Till sitt överklagande har hon fogat bl.a. en kopia av ett utdrag ur Svenska Dagbladet den 11 oktober 2010 samt ett intyg från personal vid Nacka kommun angående tillgång till utställda handlingar.

Nacka kommun har beretts möjlighet att yttra sig över överklagandena och bestrider därvid yrkandena i överklagandena och yrkar att beslutet om naturreservat och det interimistiska förbudet ska kvarstå.

Vad gäller JMs överklagande anför kommunen bl.a. följande. Att bevara Skuruparken som grönområde tillgängligt för allmänheten har länge har varit ett intresse i kommunen. Det har inte beslutats om några byggrätter i området. JM AB och även Michael Schatz anger i sina överklaganden att den engelska landskapsparken inte låg inom det område som omfattas av beslutet om naturreservat. Detta stämmer inte. Huvuddelen av parken låg inom området, endast en mindre del i väster låg utanför. Då inte hela parken idag finns bevarad är det av stor vikt att bevara återstående delar. Ytterligare styckningar av den historiska parken skulle kraftigt försämra områdets rekreations- och kulturhistoriska värde. Strandskyddet täcker inte hela området och dessa bestämmelser bedömdes inte ensamt vara tillräckliga för att bevara, skydda och tillgängliggöra området. Det är av stor vikt att den nordvästra delen av området ingår i naturreservatet för att förhindra upplevelsestörande ingrepp längs gångvägen. I reservatets syfte anges bl.a. att rekreationsvärdet främst består av lättillgängliga upplevelser av omväxlande natur med ädellövträd och

BESLUT

Datum	Beteckning
2013-09-13	5051-38144-2011
	5051-1101-2012
	5051-1103-2012
	5051-1105-2012

kulturmiljöer. Just detta erbjuds i den aktuella nordvästra delen. Området i nordväst uppvisar även naturvärden med inslag av arter som indikerar ytligt vatten såsom klibbal och salixarter. Denna typ av biotop återfinns inte på något annat ställe inom det föreslagna reservatet. Marken i denna del är dessutom en rest och en del av den ängsmark som fanns i den engelska landskapsparken. Ett bevarande av öppenheten utan bebyggelse har stort kulturhistoriskt värde. Ett utmärkande drag i de engelska landskapsparkerna var kontraster, bl.a. mellan öppet och slutet och olika typer av landskapsrum. För att uppleva och bevara platsens kulturhistoriska värden krävs därför ett skydd av såväl de låglänta delarna i väster som de mer höglänta och bergiga delarna i öster. Av bl.a. denna anledning är också den aktuella marken i nordväst klassad med högsta kulturvärde vid den inventering som gjordes vid framtagandet av reservatets föreskrifter. En jämförelse kan inte göras med den bedömning som gjordes för att avsätta ett område för en förändrad brokonstruktion över Skurusundet. Hänsynen till en förändrad brokonstruktion togs för ett tungt vägande allmänt intresse av förbättrade kommunikationer. Vad gäller avvägningen mellan intressena att få bygga ut mer och att skydda, bevara och att underlätta tillgängligheten för allmänheten anser kommunen att det senare intresset väger mycket tyngre. De mycket höga natur-, kultur- och rekreativitetsvärdena samt skyddsbehovet av dessa värden beskrivs utförligt i beslutet. Det interimistiska förbudet är nödvändigt för att förhindra ytterligare privatiserande åtgärder, som minskar det allmänna rekreativitetsvärdet, under tiden för prövningen av överklagandena. Redan idag finns det stugor och anläggningar som ligger mycket nära stigar och som kan hindra tillgängligheten för allmänheten.

Vad gäller Michael Schatzs överklagande anför kommunens bl.a. följande. Flera förslag till naturreservat i Skuruparken har tagits fram och två samråd har hållits, ett 2007 och ett 2010. Efter samrådet 2010 gjordes en viss omarbetning av förslaget, framför allt angående skrivningen om stugorna med anledning av inkomna remissvar. Bedömmningen gjordes att omarbetningarna var i mer positiv riktning med viss hänsyn till remissvaren varför ett nytt samråd inte behövdes. Kommunen vill betona att föreskriften för naturreservatet inte på något sätt reglerar ett borttagande av stugor. Målsättningen är dock att på sikt minimera antalet stugor.

Vad gäller Britt Sjölunds överklagande anför kommunens bl.a. följande. Inför samrådet 2010 lades handlingar i ärendet ut i biblioteket i Nacka Forum och i utställningshallen i Nacka stadshus. Kommunen beklagar att Britt Sjölund inte kunde hitta alla handlingar vid sina besök i dessa lokaler. Det kan hända att någon av misstag fick med sig någon handling, men givetvis borde denna ha ersatts. Det kan konstateras att Britt Sjölund ändå har lämnat ett remissvar 2010. Kungörelsedelgivning var befogat då antalet sakagare är stort, cirka 70 stycken, och alla inte är kända. Det finns till exempel stugor som är förfallna och verkar övergivna men kan ha ägare.

BESLUT

Datum	Beteckning
2013-09-13	5051-38144-2011
	5051-1101-2012
	5051-1103-2012
	5051-1105-2012

Länsstyrelsen har i ett delbeslut den 12 juni 2012 avslagit JM ABs yrkande om inhibition av det interimistiska förbudet. **Regeringen**, miljödepartementet, har den 30 augusti 2012 avslagit JM ABs överklagande av Länsstyrelsens delbeslut.

Motivering

Länsstyrelsen prövar nu ärendet slutligt.

Fråga om klagorätt

Fråga är om Skuruparkens Stugförening har rätt att överklaga kommunfullmäktiges beslut.

Regler om inrättande av ett naturreservat finns i miljöbalken, MB. Av 16 kap. 12 § MB framgår att beslut får överklagas bl.a. av den som beslutet angår om avgörandet har gått honom eller henne emot. Bestämmelsen anger således vem eller vilka som har rätt att överklaga ett beslut enligt miljöbalken.

Skuruparkens Stugförening har ombetts att visa på vilket sätt föreningen anser sig vara berörd av det överklagade beslutet. Något svar har emellertid inte kommit in.

Enligt Länsstyrelsens mening kan det av handlingarna i ärendet inte anses visat att det överklagade beslutet angår Skuruparkens Stugförening på det sätt som avses i 16 kap. 12 § MB. Föreningens överklagande ska därför avvisas.

Fråga om handläggningen inför beslutet**Tillämpliga bestämmelser**

Av 7 kap. 4 § MB följer att ett mark- eller vattenområde får av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, värda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat.

Av 24 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. följer bl.a. att kommunen, innan den fattar beslut om att förklara ett område som naturreservat, ska föreläggga ägare och innehavare av särskild rätt till marken att inom viss tid yttra sig över förslaget. Vidare framgår att tiden inte får sättas kortare än en månad samt att föreläggandet ska delges.

Vid tidpunkten för samrådet av det förnyade förslaget till naturreservat gällde den äldre delgivningslagen (1970:428) samt den äldre delgivningsförordningen (1979:101).

Enligt 16 § andra stycket 1 äldre delgivningslagen får kungörelsedelgivning användas om ett stort antal personer ska delges och det skulle innebära större kostnad och bcsvär än som är försvarligt med hänsyn till ändamålet med

BESLUT

Datum	Beteckning
2013-09-13	5051-38144-2011
	5051-1101-2012
	5051-1103-2012
	5051-1105-2012

delgivningen att överbringa handlingen eller meddelande enligt 6 § andra stycket till var och en av dem.

Enligt 17 § äldre delgivningslagen sker kungörelsedelgivning genom att handlingen hålls tillgänglig viss tid hos myndigheten eller på plats, som myndigheten bestämmer, och genom att meddelande härom och om handlingens huvudsakliga innehåll införs i Post- och Inrikes Tidningar och ortstidning eller endera av dessa inom tio dagar från beslutet om kungörelsedelgivning.

Av 11 § äldre delgivningsförordningen följer att om myndigheten beslutar att kungörelsedelgivning ska ske, ska dagen för beslutet antecknas i delgivningsförteckning, dagbok eller motsvarande förteckning.

Av 19 § tredje stycket äldre delgivningslagen följer att delgivning enligt 17 § har skett på tionde dagen efter beslutet om kungörelsedelgivning under förutsättning att det blivit fullgjort som föreskrivs i paragrafens första stycke.

Länsstyrelsens bedömning

Av handlingarna i ärendet framgår följande. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutade den 22 september 2010, § 262, att genomföra samråd med berörda mark- och stugägare rörande det omarbetade förslaget till naturreservatet Skuruparken. Meddelande om detta infördes i dagstidningarna Dagens Nyheter samt Svenska dagbladet den 11 oktober 2010. Av meddelandet framgår under rubriken Samrådstid att förslaget finns utställt från den 11 oktober 2010 till och med den 8 november 2010. Vidare framgår av meddelandet att synpunkter och kommentarer till förslaget ska insändas till kommunen senast den 8 november 2010.

Länsstyrelsen konstaterar att antalet personer som kan anses berörda av det föreslagna naturreservatet är relativt stort – enbart antal arrendatorer uppgår till ca 70 st. Med hänsyn till kostnaden för att överbringa delgivningen till var och en samt med hänsyn till ändamålet med delgivningen finner Länsstyrelsen att det i och för sig är försvarligt att i sammanhanget använda sig av kungörelse för att delge de berörda. Vad Britt Sjölund anför i denna del föranleder ingen annan bedömning.

Britt Sjölund anför även att hela det aktuella förslaget inte fanns tillgängligt vid hennes besök på Nacka stadshus samt biblioteket i Forum Nacka. Nacka kommun har inte bestritt dessa uppgifter. Enligt Länsstyrelsen mening kan det därmed ifrågasättas om det omarbetade förslaget till naturreservat har funnits tillgängligt på så sätt som föreskrivs i 17 § äldre delgivningslagen för de sakägare som har haft rätt att yttra sig enligt 24 § förordning om områdesskydd.

Länsstyrelsen kan därutöver konstatera att såvitt framgår av handlingarna i ärendet har inte något formellt beslut fattats om att kungörelsedelgivning ska ske på det sätt som avses i äldre delgivningslagen. För det fall nämndens beslut den

BESLUT

Datum	Beteckning
2013-09-13	5051-38144-2011
	5051-1101-2012
	5051-1103-2012
	5051-1105-2012

22 september 2010 ska anses vara ett sådant beslut, har det meddelande som infördes i Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet den 11 oktober 2010 inte införts inom tio dagar från beslutet. Av handlingarna i ärendet framgår inte att kungörelse införts i annan sådan tidning som stadgas i 17 § äldre delgivningslagen inom denna tid. Av handlingarna i ärendet framgår inte heller att något beslut om kungörelsadelgivning har antecknats i delgivningsförteckning, dagbok eller motsvarande förteckning. Länsstyrelsen finner att förfarandet således inte har uppfyllt bestämmelserna i 17 § äldre delgivningslagen samt 11 § äldre delgivningsförordningen.

Mot bakgrund av detta och bestämmelserna i 19 § äldre delgivningslagen finner Länsstyrelsen att berörda sakágare inte har delgivits förslaget till naturreservat på det sätt som krävs enligt 24 § förordning om områdesskydd m.m. Det är ett oeftergivligt krav att sakágare – innan ett beslut om naturreservat fattas – i enlighet med 24 § förordning om områdesskydd m.m. delges föreläggande att yttra sig.

Sammanfattningsvis finner Länsstyrelsen att kommunens handläggning av ärendet inför beslutet att förklara det aktuella området för naturreservat uppvisar formella brister av så allvarlig natur att det överklagade beslutet ska upphävas.

Kommunfullmäktiges beslut att förklara det område som är benämnt Skuruparken som naturreservat ska därfor upphävas och ärendet ska återförvisas till kommunen för fortsatt handläggning.

Länsstyrelsen får därutöver påtala att enligt 24 § förordning om områdesskydd får tiden för ett yttrande inte sättas kortare än en månad. Enligt 1 § lag (1930:173) om beräkning av lagstadgad tid ska – då tid räknas efter månad – slutdagen vara den som genom sitt tal i månaden motsvarar den från vilken tidsräkningen börjas

Fråga om det interimistiska förbudet

Tillämpliga bestämmelser

Av 7 kap. 24 § första stycket MB följer bl.a. att när en fråga har väckts om att ett område ska skyddas som naturreservat får kommunen för viss tid, dock högst tre år, meddela förbud mot att sådana åtgärder vidtas utan tillstånd som berör området och som strider mot syftet med det tilltänkta skyddet.

Ett sådant förbud ska gälla omedelbart även om det överklagas. Det framgår av 7 kap. 24 § andra stycket MB.

Av förarbetena till 7 kap. 24 § MB anförs bl.a. följande (Prop. 1997/98:45 s 96 f).

Paragrafen ger möjlighet att genom ett interimistiskt förbud skydda vissa områden eller föremål som avses att skyddas enligt detta kapitel. Den kan användas inte bara när ett tidigare oskyddat område skall skyddas utan även när föreskrifterna för ett redan skyddat område skall ändras. Ett interimistiskt förbud hindrar att det planerade skyddet omintetgörs genom åtgärder under den tid som går åt till att utforma det definitiva skyddet.

BESLUT

Datum	Beteckning
2013-09-13	5051-38144-2011
	5051-1101-2012
	5051-1103-2012
	5051-1105-2012

...

Interimistiska förbud innebär att vissa åtgärder inte får vidtas utan tillstånd. Förbuden bör i regel vara specificerade till vissa åtgärder, exempelvis avverkning. Förbuden kan avse åtgärder som är underkastade tillståndsplikt även enligt annan lagstiftning, t.ex. bebyggelse.

...

Interimistiska förbud kan givetvis upphävas. Någon särskild bestämmelse behövs inte om detta. Om det står klart att något definitivt skydd inte kommer att skapas skall myndigheten givetvis besluta om att häva det interimistiska förbjudet omedelbart.

Enligt 7 kap. 25 § MB ska vid prövning av frågor om skydd av områden enligt detta kapitel hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i enskilda rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse i kapitlet får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet skall tillgodoses.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen konstaterar att bestämmelsen i 7 kap. 24 § MB ger den beslutande myndigheten en rätt att under den tid som ett ärende bereds förbjuda de åtgärder som strider mot syftet med det tänkta reservatet. Ett sådant förbud kan meddelas vid vilken tidpunkt som helst i beredningen, enligt ordalydelsen i bestämmelsen redan så tidigt som när frågan om skydd har väckts.

Av utredningen i ärendet framgår att det aktuella området hyser höga natur- och kulturvärden. De av kommunen beslutade interimistiska föreskrifterna avser förbud mot åtgärder som, om de utförs, kan komma att äventyra eller förstöra de naturvärden som finns i området. Länsstyrelsen finner därför att Nacka kommun har haft fog för att besluta om de angivna förbuden i avvaktan på ett slutligt ställningstagande om skydd för området.

Länsstyrelsen noterar att kommunen i sitt beslut inte har tidsbegränsat det interimistiska förbjudet på det sätt som föreskrivs i 7 kap. 24 § MB. Länsstyrelsen finner därför att beslutet i denna del bör ändras på så sätt att förbjudet ska gälla i tre år från det överklagade beslutet, dvs. till den 12 december 2014. Då kommunens beslut om naturreservat enligt ovan har upphävts bör det förtydligas att det interimistiska förbjudet ska gälla inom det område som kommunen avsåg skulle utgöra naturreservat, se bilaga 2.

Sammantaget finner Länsstyrelsen att det inte framkommit något som, vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen, utgör skäl att, utöver ovan nämnda ändring vad gäller tiden för förbjudets giltighet, ändra kommunens beslut. Överklagandena ska därför avslås i denna del.

Det kan i sammanhanget noteras att det inte, på det sätt som föreskrivs 24 § förordningen om områdesskydd, finns någon skyldighet att förelägga sakägare att yttra sig inför ett beslut om interimistiskt förbud.

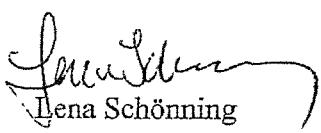
BESLUT

Datum	Beteckning
2013-09-13	5051-38144-2011
	5051-1101-2012
	5051-1103-2012
	5051-1105-2012

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Regeringen, Miljödepartementet.

I handläggningen av ärendet har deltagit länsassessor Lena Schönnung, besluttande, miljöhandläggare Örjan Hallnäs och länsassessor Jörgen Warstrand, föredragande.

Lena Schönnung

Jörgen Warstrand

Bilagor:

1. Utdrag ur föreskrifter för Naturreservatet Skuruparken
2. Karta över området för det interimistiska förbudet
3. Överklagandehänvisning

Sändlista:

JM AB, Ombud: Viveca Dahlin, Landahl Advokatbyrå KB, Box 5209, 102 45 STOCKHOLM
 Michael Schatz, Krukmakarbacken 4 B, 118 53 STOCKHOLM
 Skuruparkens Stugförening, c/o Staffan Åberg, Sättertäppan 1, 113 30 STOCKHOLM
 Britt Sjölund, Gyllenstiernas väg 9, 183 56 TÄBY
 Nacka kommun, 131 81 NACKA

Bilaga 1

Länsstyrelsen i Stockholms beslut 2013-09-13, 5031-30144-2011 m.fl

FÖRESKRIFTER

För att tillgodose syftet med naturreservatet beslutar kommunfullmäktige med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 § miljöbalken att nedan angivna föreskrifter skall gälla i naturreservatet.

Föreskrifterna gäller inte för arbetsföretag som krävs för åtgärder som framgår av till naturreservatsbeslutet hörande skötselplan.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för normal drift och underhåll av väg 222.

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken angående inskränkningar i markägares och annan sakágares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet.

Zoner framgår av beslutskarta.

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författnings är det förbjudet att

- A1. uppföra byggnad eller anläggning annat än sådana med tillstånd enligt föreskrift A11.
- A2. använda kemiska bekämpningsmedel eller konstgödsel med undantag av kemisk bekämpning av jättebjörnlöka.
- A3. anlägga campingplats eller uppställningsplats för husvagnar.
- A4. anordna störande verksamhet som t.ex. motorbana eller skjutbana.
- A5. anlägga bryggor och hamnar eller att hårdgöra stränder annat än sådana med tillstånd enligt föreskrift A11.
- A6. uppföra stängsel eller andra hägnader med undantag av stängsel för betesdjur.
- A7. ta bort död ved från grova träd. Undantag från gäller för säkerhetsåtgärder i anslutning till kör- och gångvägar, samt för att flytta död ved till annan plats med gamla ekar.
- A8. plantera ut för trakten främmande växt- eller djurarter i mark och vatten.
- A9. skogsplantera öppen mark.
- A10. avverka eller utföra andra skötselåtgärder annat än vad som framgår av skötselplanen.

Inom Zon 1 är det förbjudet och inom zon 2 är det efter tillstånd tillåtet att

- A11. uppföra eller förändra mindre byggnad eller anläggning som är kopplad till syftet med reservatet, till exempel kafé, allmän brygga eller informationscentra.
- A12. anlägga ny ledning i mark, vatten eller luft. Framtida naturgasledning får dock anläggas i enhet med kommunens översiktsplan.
- A13. anlägga belysningsanläggning utöver vad som anges på skötselplanekartan.
- A14. anordna upplag inklusive snöupplag annat än i samband med skötsel av området och dess anläggningar.
- A15. förändra områdets permanenta topografi, ytförhållanden eller avrinningsförhållanden, till exempel genom att gräva, spränga, borra, dika, schakta, muddra eller fylla ut. Återställande av tidigare öppen bäckfåra i väster får dock utföras.
- A16. anlägga bilväg, parkering, gångväg, cykelväg eller ridstig eller asfaltera befintlig grusväg utöver vad som anges på skötselplanekartan. Gångvägar som funnits i den historiska engelska landskapsparken får dock återställas och framtida spårväg i tunnel får anläggas i enhet med kommunens översiktsplan.

Bilaga 2

Konstytuer i Stockholms berlut 2013-04-13, 5051-38144-201 m fl

BESLUTSKARTA

14 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 130

Dnr KFKS 2014/222-003

Reglemente för kundval

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta föreslaget reglemente för kundval i Nacka kommun. Reglementet träder i kraft den 1 februari 2015.

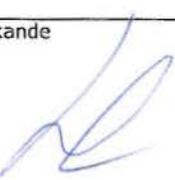
Ärende

Som ett led i att vårdar och utveckla kundvalen har auktorisationsvillkoren gåtts igenom för att säkerställa att de är enhetliga och uppföljningsbara. Genomgången visade att det behövs ett samlat styrdokument som definierar kundvalsmodellen i sin helhet. Det föreslagna reglementet beskriver kommunfullmäktiges styrning av kundvalen, liksom nämndernas uppdrag och ansvar för kundvalssystemen. Föreslaget till reglemente innehåller att det som idag kallas enbart auktorisationsvillkor fortsättningsvis ska kallas *generella auktorisationsvillkor*, medan nämnderna antar *specifika auktorisationsvillkor* för vardera kundvalssystem. I föreslaget till reglemente tydliggörs nämndernas ansvar för utveckling av kundvalen. För att säkerställa att uppföljning och utvärdering sker på samma sätt och på lika villkor föreslås att nämnderna för varje kundval antar en modell för uppföljning och utvärdering av anordnarna.

Vid sammanträdet den 22 september 2014 återremitterade kommunfullmäktige, med stöd av kommunallagens regler om minoritetsskydd, ärendet för att auktorisationsvillkoren skulle kompletteras med villkor om att offentlighetsprincipen och meddelarskydd skulle gälla och om kollektivavtalsliknande villkor. Enligt stadsledningskontoret skulle den typen av villkor medföra uppgifter för kommunen som den inte är lämpad för. Utlämnande av allmän handling prövas enligt tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen av domstol; ett sådant krav i kundval skulle medföra att kommunen i domstol ska kunna bevisa att en brist i utlämnande är grund för sanktioner mot anordnaren. Detsamma gäller meddelarskydd, där kommunen skulle ta på sig justitiekanslers och JO:s funktion. Att ställa krav på kollektivavtalsliknande villkor strider mot EU-rätten. Effekten av att kommunen skulle agera mot en anordnare som inte uppfyllde sådana, är att kommunen åsidosätter den svenska modellen där arbetsmarknadens parter hanterar de frågorna.

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 1 oktober 2014

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

14 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott**Beslutsgång**

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med stadsledningskontorets förslag.

Protokollsanteckningar

Khashayar Farmanbar (S) lät anteckna följande för Socialdemokraternas arbetsutskottsgrupp.

"Det är med stor ledsamhet som vi konstaterar att kundvalsmodellen för moderaterna enbart innebär dogmatisk privatisering, istället för att använda modellen till att höja kvaliteten i verksamheten och i utförandet. Vi konstaterar också att vårt återremissyrkande inte har besvarats korrekt och därmed är grunden på vilket detta förslag vilar på felaktigt. Svaret innehåller en del juridiska irrfärder i varför det vore fel att vid användandet av skattepengar också ställa krav om öppenhet och meddelarskydd. I svaret återfinns bland annat påståendet om att kravet på kollektivavtalsliknande villkor skulle bryta mot EU-rätten. Detta är direkt osant och ett flagrant felaktigt påstående. Krav på svenska kollektivavtal är inte i enlighet med EU-rätten, men kravet på villkor som liknar detta, d.v.s. kollektivavtalsliknande villkor är helt och hållit i enlighet med EU-rätten."

Rolf Wasteson (V) lät anteckna följande.

"Vänsterpartiet är i grunden emot systemet med kundval i Nacka. Systemet reducerar medborgaren till kund. Väljer man fel så ligger ansvaret på den enskilde medborgaren istället för att kommunen tar ett gemensamt ansvar att alla medborgare får tjänster av bästa kvalitet. Men så länge kundvalssystemet finns kvar så är det viktigt att relevanta krav ställs på utförarna och att en regelbunden och noggrann uppföljning görs. Det nu föreslagna reglementet saknar, enligt vår åsikt, ett antal viktiga punkter. Därför har vi drivit frågan, genom KSAU, KSSU, Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige, om att genom en återremiss få till ändringar i reglementet. I KF blev det en minoritetsåterremiss men som vanligt så resulterar det inte i någon förändring av förslaget. Återremissgrundet har för vår del varit att

- Företagen ska ha krav på sig att ha kollektivavtal eller åtminstone ha kollektivavtalsliknande villkor för de anställda
- Personalen ska omfattas av meddelarskydd
- Kommunalt finansierad verksamhet ska omfattas av en offentlighetsprincip
- Företagen ska följa de mål, riktlinjer, policies och motsvarande dokument som den kommunala verksamheten omfattas av, som exempel kan nämnas miljömål och medarbetarpolicy."

I remissutlåtandet anges att det är inte fungerar juridiskt med dessa krav. Där är vi i Vänsterpartiet av en annan åsikt. Särskilt intressant är det frågan om kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande förhållanden. Detta återfinns i den nya regeringens

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

14 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

överenskommelse om vinster i välfärden där det påpekas att detta krav måste in i alla upphandlingar nu när EU-rätten förändrats och medger det.
Därför vidhåller Vänsterpartiet så klart dessa krav, krav som vi menar skulle vara till stor fördel både för de som arbetar i verksamheterna och för brukarna av verksamheterna.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Reglemente för kundval

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta föreslaget reglemente för kundval i Nacka kommun. Reglementet träder i kraft den 1 februari 2015.

Sammanfattning

Som ett led i att vårda och utveckla kundvalen har auktorisationsvillkoren gåtts igenom för att säkerhetsställa att de är enhetliga och uppföljningsbara. Genomgången visade att det behövs ett samlat styrdokument som definierar kundvalsmodellen i sin helhet. Det föreslagna reglementet beskriver kommunfullmäktiges styrning av kundvalen, liksom nämndernas uppdrag och ansvar för kundvalssystemen. Förslaget till reglemente innehåller att det som idag kallas enbart auktorisationsvillkor fortsättningsvis ska kallas *generella auktorisationsvillkor*, medan nämnderna antar *specifika auktorisationsvillkor* för vardera kundvalssystem. I förslaget till reglemente tydliggörs nämndernas ansvar för utveckling av kundvalen. För att säkerställa att uppföljning och utvärdering sker på samma sätt och på lika villkor föreslås att nämnderna för varje kundval antar en modell för uppföljning och utvärdering av anordnarna.

Vid sammanträdet den 22 september 2014 återremitterade kommunfullmäktige, med stöd av kommunallagens regler om minoritetsskydd, ärendet för att auktorisationsvillkoren skulle kompletteras med villkor om att offentlighetsprincipen och meddelarskydd skulle gälla och om kollektivavtalsliknande villkor. Enligt stadsledningskontoret skulle den typen av villkor medföra uppgifter för kommunen som den inte är lämpad för. Utlämnande av allmän handling prövas enligt tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen av domstol; ett sådant krav i kundval skulle medföra att kommunen i domstol ska kunna bevisa att en brist i utlämnande är grund för sanktioner mot anordnaren. Detsamma gäller meddelarskydd, där kommunen skulle ta på sig justiekanslerns och JO:s funktion. Att ställa krav på kollektivavtalsliknande villkor strider mot EU-rätten. Effekten av att kommunen skulle agera mot en anordnare som inte uppfyllde sådana, är att kommunen åsidosätter den svenska modellen där arbetsmarknadens parter hanterar de frågorna.

Ärendet

Ärendet handlar om den översyn av auktorisationsvillkoren inom Nacka kommuns kundvalssystem som har gjorts. Den har lett fram till ett förslag om att kommunfullmäktige ska anta ett reglemente för kundval. Det föreslagna reglementet definierar vad som är ett kundvalssystem och lägger fast de generella auktorisationsvillkor som kommunfullmäktige anger ska gälla för alla anordnare som vill leverera de välfärdstjänster som kundvalssystemen omfattar. Förslaget innebär att kommunfullmäktige beslutar att de villkor som de kundvalsansvariga nämnderna ska besluta om och som definierar krav per typ av tjänst, ska kallas specifika auktorisationsvillkor. Förslaget omfattar också ett krav på att det för vardera kundvalssystem ska finnas en modell för uppföljning och utvärdering av anordnarna och hur de levererar välfärdstjänsterna.

När kommunfullmäktige debatterade ärendet vid sitt sammanträde den 22 september 2014 framställdes ett yrkande om att ärendet skulle återremitteras för att de generella villkoren skulle kompletteras med krav på offentlighetsprincip, meddelarskydd och kollektivavtalsliknande villkor för dem som arbetar inom verksamheterna. Yrkandet medförde att ärendet återremitterades med stöd av reglerna om minoritetsskydd i 5 kap 36 § kommunallagen.

I förslaget till reglemente finns i punkten 25 ett generellt auktorisationsvillkor om att anställd hos anordnare har rätt att anmäla missförhållanden till kommunen. Anordnaren eller någon denne ansvarar för, får inte efterforska vem som har gjort sådan anmälan. Stadsledningskontoret menar att det är så långt kommunen kan gå, som kommun. Att införa krav på att offentlighetsprincipen och meddelarskydd ska gälla är något som måste ske genom lagstiftning. Det blir annars kommunen som ska pröva om en anordnare gjort rätt som inte lämnat ut en handling, något som för det offentligas skyldighet att lämna ut allmänna handlingar, prövas av domstol, med kammarrätten, som är en överrätt, som första instans. Brott mot meddelarskydd, i form av att efterforska vem som lämnat en uppgift till en journalist för publicering, hanteras av justiekanslern och riksdagens ombudsmän, JO, och kan leda till åtal och fällande dom för att ha begått ett straffrättsligt brott. Sådant ska inte en kommun hantera inom ramen för auktorisationsvillkor, det är inte inom vad en kommun är till för. Protesterar anordnaren är det kommunen som i domstol ska bevisa att anordnaren har gjort fel som inte lämnat ut en handling eller forskat efter vem som berättat om missförhållanden.

Lagstiftning är på väg på området. Om riksdagen antar förslaget kommer kombinationen av lag och det föreslagna auktorisationsvillkoret om anordnaren inte får efterforska vem som anmält missförhållanden till kommunen, ge medarbetarna ett starkt skydd som ska göra att de våga tala om när det råder missförhållanden.

När det gäller kollektivavtalsliknande förhållanden strider det mot EU-rätten att ställa sådana villkor. Även när det gäller att pröva om anordnarna har sådana är det ett orimligt åtagande för en kommun att bestämma om det är så och att den i domstol ska bevisa att

sådana inte föreligger – och att bristerna är sådana att kommunen har grund för någon form av sanktion mot anordnaren. När det gäller kraven på att erlägga skatter och avgifter prövas det av Skatteverket och kommunen agerar mot anordnaren på grundval av åtgärder som Skatteverket genomför. Frågan om arbetstagares villkor är i Sverige överlämnat till arbetsmarknadens parter och det skulle bli väldigt underligt om en kommun började pröva frågan på egen hand, helt utanför den svenska modellen.

Med hänvisning till ovanstående föreslår stadsledningskontoret att kommunfullmäktiges minoritetsåterremiss inte ska leda till några förändringar i förslagen till auktorisationsvillkor.

Stadsledningskontoret redovisar nedan innehållet i juridik- och kanslienhetens tjänsteskrivelse, med hela förslaget till reglemente för kundval.

Bakgrund till förslaget om reglemente

I Nacka kommun finns kundval inom de flesta individuellt riktade välfärdstjänsterna. Första kundvalet infördes 1985 och idag erbjuds sjutton olika kundval. Kommunens kundvalsmodell bygger på individens möjlighet att själv välja vem som utföra den tjänst som individen har rätt till inom olika välfärdstjänster till exempel val av förskola, hemtjänst och arbetsmarknadsinsats. Olika serviceleverantörer, så kallade anordnare, utför välfärdstjänsterna. Anordnarna kan vara kommunalt ägda, drivs av privata företag eller ideella krafter. För att få bli godkänd som anordnare måste man leva upp till kommunens villkor och kan då bli auktoriserad. Dessa auktoriserade anordnare erbjuder sedan sina tjänster till enskilda som har rätt att få servicen. Genom att den enskilde själv väljer anordnare av välfärdstjänst får den enskilde möjlighet att avgöra vad som är god kvalitet. Det är kommunfullmäktige som bestämmer värdet på den specifika välfärdstjänsten genom att fastställa ett checkbelopp. Checkbeloppet ska täcka kostnaden för välfärdstjänsten.

Översyn av kundvalen

Under 2009 gjorde stadsledningskontoret en översyn av auktorisationsvillkoren i de olika kundvalssystemen i syfte att föreslå enhetliga villkor som tydliggör vilka krav kommunen ställer på anordnarna. Översynen resulterade i att kommunfullmäktige beslutade att anta en definition på vad ett kundvalssystem innehåller samt auktorisationsvillkor för alla kundval. Kommunfullmäktige beslutade även att anta enhetliga bestämmelser om när avauktorer, det vill säga återkallelse av auktorisation, får ske.

Ett prioriterat utvecklingsområde är att värda och utveckla kundvalen. Ett led i detta arbete har varit att göra en övergripande genomgång av kundvalen för att säkerhetsställa att auktorisationsvillkoren är enhetliga och uppföljningsbara. Vid genomgången framkom behov av ett styrdokument som reglerar kommunens kundval i sin helhet.

Övergripande genomgång av kundvalen

Samtliga kundval ska enligt beslut från kommunfullmäktige (dnr KFKS 2008/567 § 294) bestå av enhetliga auktorisationsvillkor. Vid genomgång av kundvalen framgår att det finns skillnader mellan auktorisationsvillkoren. De skillnader som noteras är bland annat:

- Användning av olika begrepp för samma sak. Exempelvis villkor, definitioner, tillämpningsregler, och administrativa föreskrifter används som benämningar för samma sak i olika kundval.
- Olika ordningsföljd och rubriksättning. Kundvalen har till viss del olika uppbyggnad och struktur.

Reglemente för kundval

För att skapa en tydlig ansvarsfördelning avseende kundvalen bör ett styrdokument i form av reglemente antas av kommunfullmäktige. Ett reglemente bör syfta till att beskriva kommunfullmäktiges styrning av kundvalen samt nämndernas uppdrag och ansvar för kundvalen. Vid genomgången har även framkommit ett behov av att tydliggöra nämndernas ansvar för uppföljning.

Generella och specifika auktorisationsvillkor

Som tidigare beskrivits antog kommunfullmäktige 2009 auktorisationsvillkor i syfte att skapa enhetlighet mellan kundvalen. Dessa gemensamma auktorisationsvillkor bör utgöra en naturlig del av reglementet, varför villkoren återfinns i föreslaget. Det föreslås att de gemensamma villkoren fortsättningsvis ska benämns som generella auktorisationsvillkor. Detta för förtynliga att villkoren ska gälla för samtliga kundval. Därutöver föreslås en revidering av de nuvarande auktorisationsvillkoren främst utifrån klarspråk.

Förutom de generella villkoren föreslås att nämnderna antar specifika auktorisationsvillkor, det vill säga villkor som är specifika för kundvalet. Det finns idag sådana villkor i kundvalen, men dessa benämns olika i de respektive kundvalen. En sådan förändring medför att det blir tydligare för anordnaren att det är fråga om krav från kommunens sida.

Utveckling och uppföljning av kundvalen

I reglementet tydliggörs nämndernas ansvar för utveckling av kundvalen. I ansvaret ingår att utreda och lämna förslag till kommunfullmäktige om nya kundval inom nämndens ansvarsområden. För att ytterligare stärka kommuninvånarnas valfrihet och förenkla processen för anordnaren bör nämnderna aktivt arbeta med att vidareutveckla och överväga nya områden för kundval.

Vid genomgången av de olika kundvalen framkom ett behov av tydliga rutiner för uppföljning och utvärdering. I de nuvarande auktorisationsvillkoren finns en

sanktionstrappa som ska tillämpas vid uppföljning av anordnaren. För att säkerställa att användning av sanktionstrappan och uppföljning sker på samma sätt och på lika villkor för samtliga anordnare föreslås att nämnderna för varje kundvalssystem ska anta en modell för uppföljning och utvärdering av anordnaren. Modellen ska huvudsakligen syfta till att säkerställa en god kvalitet på tjänsten samt en enhetlig bedömning vid auktorisation, avauktorisering och varning. Ur ett rättsäkerhetsperspektiv är det viktigt att det inte finns utrymme för godtyckliga bedömningar, vilket en sådan modell kan motverka.

Yttranden från nämnderna

Social- och äldrenämnden, arbets- och företagsnämnden, kulturnämnden, utbildningsnämnden och kommunstyrelsens verksamhetsutskott har fått tillfälle att yttra sig över förslaget på reglemente för kundval. Utifrån yttrandena har nya ställningstaganden gjorts och reglementet har därmed omarbetats.

Nedan följer en sammanfattning av respektive nämnds yttrande samt utredarnas kommentarer över förslagen. Remissinstansernas förslag och kommentarer till vissa av de generella auktorisationsvillkoren finns sammanställda i bilaga 2.

Social- och äldrenämnden

En förklaring efterfrågas av de olika begreppen som används reglementet i förhållande till de begrepp som används vid tillämpning av lagen (2008:962) om valfrihetstjänster.

Uppdelningen av generella och specifika auktorisationsvillkor är bra då det blir tydligare i kundvalen. En tydligare struktur och uppdelning av de generella villkoren efterfrågas dock. Det bör finnas möjlighet att använda ytterligare underrubriker i de generella auktorisationsvillkoren.

De generella villkoren bör omfatta ett krav om att anordnare ska medverka i kommunens utvecklingsarbete, i skälig omfattning.

Utredarnas kommentar

Nacka kommuns kundvalssystem ska ses som en fristående modell för att skapa kvalitet inom välfärdstjänster. Utifrån detta förhållningssätt bör därför begrepp som framgår av annan lagstiftning inte behandlas i ett reglemente som enbart avser kundval. Utredarna bedömer därför inte att en begreppsförklaring bör tillfogas förslaget på reglemente.

Underrubriker i de generella auktorisationsvillkoren används redan idag av en del nämnder. Då underrubriker kan göra det mer lättförståeligt och skapa en bättre struktur kommer den slutliga versionen av reglementet att innehålla lämpliga underrubriker.

Krav på att anordnare i skälig omfattning ska medverka i kommunens utvecklingsarbete är ett långtgående krav för en anordnare. Det finns även svårigheter att följa upp ett sådant krav. Kommunens utvecklingsarbete måste i huvudsak bedrivas av kommunen själv och det kan inte ålliga enskilda anordnare att ingå i detta arbete. Det kan dessutom innehåra en svårighet för anordnare som är aktiva i flera olika kommuner att anpassa verksamheten efter utvecklingsarbete i särskild kommun.

Arbets- och företagsnämnden

Eftersom kundvalen utgör en sådan stor andel av kommunens omsättning är det av stor vikt att utvecklingen och kvalitetssäkringen av kundvalen hålls ihop på en övergripande nivå inom kommunen.

Möjligheterna och vinsterna med att samordna och kombinera olika kundval mellan olika verksamhetsområden är stor och bör utvecklas ännu mer för Nackas medborgare. Kommunens roll bör vara att underlätta och uppmuntra för anordnare att samordna att flera kundval når medborgarna.

En av huvudmannens viktigaste uppgifter är att säkerställa anordnarens kompetens och kvalitet. Huvudmannens ansvar för detta bör tydliggöras i reglementet.

Utredarnas kommentar

Det övergripande ansvaret för att utveckla och kvalitetssäkra kundvalsmodellen i Nacka bör utifrån kommunstyrelsens reglemente (KFKS 2012/602-003) ligga på kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen bibehåller detta övergripande ansvar även fortsättningsvis. Någon förändring när det gäller fördelning av detta ansvar anses inte därmed inte nödvändig i dagsläget. Samordningen mellan olika kundval inom en eller flera nämnder är alltid positiv då det kan utveckla och förbättra kundvalen ytterligare. Genom föreslaget reglemente är förhoppningen att de olika villkoren inom respektive kundval blir mer enhetliga vilket underlättar för anordnare som verksamma inom flera kundval.

Utifrån de generella och specifika auktorisationsvillkoren säkerställer kommunen att anordnaren har rätt kompetens utifrån vad som krävs av kundvalet. Om anordnare uppfyller kraven så måste kommunen som huvudman anses säkerställa kompetens och kvalitet inom verksamheten. Kommunens uppföljning och tillsyn är då av stor betydelse för att kvaliteten på verksamheten bibehålls.

Kulturnämnden

Kulturnämnden anser att förslaget i stort ligger i linje med de villkor och den ansvarsfördelning som redan gäller. Kulturnämnden anser dock att det är positivt att vissa frågor förtydligas.

Kulturnämnden framhåller att § 4 i det förslagna reglementet skiljer sig från vad som beskrevs när kundvalet behandlades i kommunfullmäktige år 2009. Av 2009 års

beslutsunderlag fanns ett särskilt avsnitt om vikten av att det ska gälla samma auktorisationsvillkor i alla kundvalssystem. Nämndernas rätt att avvika från den principen kommenteras inte i det föreslagna reglementet. Av § 4 framgår inte heller om tillämpningsanvisningarna som 2009 var del av kundvalssystemet finns kvar i sin nuvarande form eller ej. § 4 bör därför enligt kulturnämnden kommenteras ytterligare ur detta avseende.

Av § 4 i det föreslagna reglementet anges att de specifika auktorisationsvillkoren inte ska avvika av ”principiell” betydelse. För en läsare kan dessa paragrafer uppfattas som otydliga och motstridiga. Det måste klargöras om det exempelvis är tillåtet att i specifika auktorisationsvillkor reglera villkor för avauktorisering utöver det som regleras i de generella auktorisationsvillkoren.

Utredarnas kommentar

De generella auktorisationsvillkoren ska även fortsättningsvis vara samma i alla kundval. Nämnderna har därför inte heller någon möjlighet att avvika från dessa villkor. Däremot kommer de nuvarande tillämpningsanvisningarna att ersättas av specifika auktorisationsvillkor och precis som i 2009 års beslutsunderlag faller detta inom respektive nämnds ansvar att besluta om.

För att klargöra texten i § 4 avseende specifika auktorisationsvillkor har texten omarbetsats och förtysligats.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden har inga invändningar mot förslaget om reglemente.

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott framhåller att det är viktigt att de tillämpningsanvisningar som vardera nämnd antar för vart kundvalssystem, har lika effekter för kommunala och privata anordnare. Det lyfts också fram att det är viktigt att uppföljningen av tjänsterna utförs på ett likartat sätt oavsett vem som är anordnare. Verksamhetsutskottet tillstyrker förslaget avseende de generella villkoren.

Utredarnas kommentar

Det är av stor vikt att uppföljning av såväl kommunala som privata anordnare sker likartat så att en konkurrensneutralitet främjas. Av förslaget till reglemente följer att nämnderna för varje kundvalssystem ska anta en modell för uppföljning och utvärdering av anordnaren och verksamheten. Modellen ska säkerställa en god kvalitet på tjänsten samt verka för en enhetlig, transparent och förutsägbar uppföljning. Genom att nämnderna antar en sådan uppföljningsmodell är förhoppningen att uppföljning och utvärdering sker likartat oavsett vem som är anordnare.

Konsekvenser för barn

Det föreslagna reglementet ska medföra tydligare grundvillkor för kommunens alla kundval och ställer krav på att det för varje kundvalssystem ska finnas en modell för uppföljning och utvärdering av de välfärdstjänster som anordna utför. För barn betyder det att förslaget ger förutsättningar för en bättre kvalitet i verksamheter som de tar del av.

Bilagor

1. Reglemente för kundval
2. Nämndernas synpunkter på de generella auktorisationsvillkoren
3. Remissyttranden

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör
Stadsledningskontoret

Helena Meier
Stadsjurist

14 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 131

Dnr KFKS 2014/640-730

Förändrade kundvalssystem för hemtjänst, ledsagning och avlösarservice inklusive nya checkbelopp

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott överlämnar ärendet till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Ärende

Social- och äldrenämnden gjorde under 2013 en översyn av kundvalet för hemtjänst, ledsagning och avlösning för att uppnå långsiktighet och stabilitet i kundvalssystemet. Baserat på översynen har social- och äldrenämnden tagit ställning till att dela upp det kundvalssystemet i ett för

- hemtjänst, ledsagning och avlösning enligt socialtjänstlagen och ett för
- ledsagarservice och avlösarservice enligt lagen om särskilt stöd och service till vissa funktionshindrade samt avlösning för barn och ungdomar enligt socialtjänstlagen.

Nämnden vill också genomföra förenklingar av ersättningsreglerna och införa en ny timersättning som justeras enligt omsorgsprisindex.

Stadsledningskontorets förslag överensstämmer materiellt med social- och äldrenämndens förslag men har justerats för att förslaget ska vara formellt korrekt.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 23 september 2014 § 113

Stadsledningskontorets tjänsteskrievse den 12 september 2014

Social- och äldrenämnden den 17 juni 2014 § 99

Översyn av kundvalet för hemtjänst, ledsagning och avlösning. Slutrapport 2014.

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 23 september 2014 § 113

Ärendet bordlades till arbetsutskottets sammanträde den 14 oktober 2014.

Beslut i social- och äldrenämnden den 17 juni 2014

Social- och äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut:

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

14 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

1. Kommunfullmäktige inför kundvalssystem för ledsagarservice och avlösarservice enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt avlösning enligt socialtjänstlagen (SoL) för barn och ungdomar fr.o.m. 2015-01-01.
2. Kommunfullmäktige fastställer checkbeloppen för ledsagarservice och avlösarservice enligt LSS samt avlösning enligt SoL för barn och ungdomar till följande belopp

Ersättning 2014 års nivå	Ledsagarservice	Avlösarservice
Kommunal anordnare, kr/tim	314	304
Privat anordnare, kr/tim inkl. 2 % momskompensation	320	310

3. Kommunfullmäktige fastställer checkbeloppen för hemtjänst, ledsagning och avlösning enligt SoL till följande belopp

Ersättning 2014 års nivå	Hemtjänst	Ledsagning	Avlösning
Kommunal anordnare, kr/tim	378	314	304
Privat anordnare, kr/tim inkl. 2 % momskompensation	385	320	310

Social- och äldrenämnden fattar följande beslut:

1. Social- och äldrenämnden antar nya tillämpningsanvisningar till ”Villkor för att vara godkänd anordnare av ledsagarservice och avlösarservice enligt LSS samt avlösning enligt SoL för barn och ungdomar”.
2. Social- och äldrenämnden beslutar att ickevalsalternativet för ledsagarservice och avlösarservice tas fram genom att årligen i januari upprätta en lista över godkända anordnare, som är ickevalsalternativ vardera under en månads tid.
3. Social- och äldrenämnden antar reviderade tillämpningsanvisningar till ”Villkor för att vara godkänd anordnare av hemtjänst, ledsagning och avlösning”.
4. Social- och äldrenämnden antar ”Övergångsregler gällande krav på utbildning för personal inom kundval för hemtjänst, ledsagning och avlösning”.

Yrkanden

Mats Gerdau (M) yrkade att ärendet överlämnas till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med Mats Gerdaus yrkande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

§ 113

KFKS 2014/640-730

Förändrade kundvalssystem för hemtjänst, ledsagning och avlösarservice inklusive nya checkbelopp

Beslut

Ärendet bordläggs till arbetsutskottets sammanträde den 14 oktober 2014.

Ärende

Social- och äldrenämnden gjorde under 2013 en översyn av kundvalet för hemtjänst, ledsagning och avlösning för att uppnå längsiktighet och stabilitet i kundvalssystemet. Baserat på översynen har social- och äldrenämnden tagit ställning till att dela upp det kundvalssystemet i ett för

- hemtjänst, ledsagning och avlösning enligt socialtjänstlagen och ett för
- ledsagarservice och avlösarservice enligt lagen om särskilt stöd och service till vissa funktionshindrade samt avlösning för barn och ungdomar enligt socialtjänstlagen.

Nämnden vill också genomföra förenklingar av ersättningsreglerna och införa en ny timersättning som justeras enligt omsorgsprisindex.

Stadsledningskontorets förslag överensstämmer materiellt med social- och äldrenämndens förslag men har justerats för att förslaget ska vara formellt korrekt.

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 12 september 2014

Protokollsutdrag social- och äldrenämnden den 17 juni 2014 §99

Översyn av kundvalet för hemtjänst, ledsagning och avlösning. Slutrapport 2014.

Ärendets tidigare behandling

Beslut i social- och äldrenämnden den 17 juni 2014

Social- och äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut:

1. Kommunfullmäktige inför kundvalssystem för ledsagarservice och avlösarservice enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt avlösning enligt socialtjänstlagen (SoL) för barn och ungdomar fr.o.m. 2015-01-01.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

23 september 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

2. Kommunfullmäktige fastställer checkbeloppen för ledsagarservice och avlösarservice enligt LSS samt avlösning enligt SoL för barn och ungdomar till följande belopp

Ersättning 2014 års nivå	Ledsagarservice	Avlösarservice
Kommunal anordnare, kr/tim	314	304
Privat anordnare, kr/tim inkl. 2 % momskompensation	320	310

3. Kommunfullmäktige fastställer checkbeloppen för hemtjänst, ledsagning och avlösning enligt SoL till följande belopp

Ersättning 2014 års nivå	Hemtjänst	Ledsagning	Avlösning
Kommunal anordnare, kr/tim	378	314	304
Privat anordnare, kr/tim inkl. 2 % momskompensation	385	320	310

Social- och äldrenämnden fattar följande beslut:

4. Social- och äldrenämnden antar nya tillämpningsanvisningar till ”Villkor för att vara godkänd anordnare av ledsagarservice och avlösarservice enligt LSS samt avlösning enligt SoL för barn och ungdomar”.
5. Social- och äldrenämnden beslutar att ickevalsalternativet för ledsagarservice och avlösarservice tas fram genom att årligen i januari upprätta en lista över godkända anordnare, som är ickevalsalternativ vardera under en månads tid.
6. Social- och äldrenämnden antar reviderade tillämpningsanvisningar till ”Villkor för att vara godkänd anordnare av hemtjänst, ledsagning och avlösning”.
7. Social- och äldrenämnden antar ”Övergångsregler gällande krav på utbildning för personal inom kundval för hemtjänst, ledsagning och avlösning”.

Yrkanden

Mats Gerdau (M) yrkade att ärendet skulle bordläggas till kommunstyrelsens sammanträde den 14 oktober 2014.

Beslutsgång

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade i enlighet med Mats Gerdaus yrkande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Förändrade kundvalssystem för hemtjänst, ledsagning och avlösarservice inklusive nya checkbelopp

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut:

1. Kommunfullmäktige beslutar att dela nuvarande kundvalssystem för hemtjänst, ledsagning och avlösning i ett kundvalssystem för a) ledsagarservice och avlösarservice enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade samt avlösning enligt socialtjänstlagen för barn och ungdomar och b) hemtjänst, ledsagning och avlösning i övrigt. Förändringarna träder i kraft den 1 januari 2015.
2. Kommunfullmäktige fastställer checkbeloppen i kundvalssystemet för ledsagarservice och avlösarservice enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade samt avlösning enligt socialtjänstlagen för barn och ungdomar till följande belopp.

Ersättning 2014 års nivå	Ledsagarservice	Avlösarservice
Kommunal anordnare, kr/tim	314	304
Privat anordnare, kr/tim inkl. 2 % momskompensation	320	310

3. Kommunfullmäktige fastställer checkbelopp i kundvalssystem för hemtjänst, ledsagning och avlösning enligt socialtjänstlagen för vuxna enligt följande.

Ersättning 2014 års nivå	Hemtjänst	Ledsagning	Avlösning
Kommunal anordnare, kr/tim	378	314	304
Privat anordnare, kr/tim inkl. 2 % momskompensation	385	320	310

4. Kommunfullmäktige avslår social- och äldrenämndens förslag om att uppräkning av checkbeloppen ska ske med omsorgsprisindex, OPI.

Sammanfattning

Social- och äldrenämnden gjorde under 2013 en översyn av kundvalet för hemtjänst, ledsagning och avlösning för att uppnå längsiktighet och stabilitet i kundvalssystemet. Baserat på översynen har social- och äldrenämnden tagit ställning till att dela upp det kundvalssystemet i ett för

- hemtjänst, ledsagning och avlösning enligt socialtjänstlagen och ett för
- ledsagarservice och avlösarservice enligt lagen om särskilt stöd och service till vissa funktionshindrade samt avlösning för barn och ungdomar enligt socialtjänstlagen.

Nämnden vill också genomföra förenklingar av ersättningsreglerna och införa en ny timersättning som justeras enligt omsorgsprisindex.

Stadsledningskontorets förslag överensstämmer materiellt med social- och äldrenämndens förslag men har justerats för att förslaget ska vara formellt korrekt.

Social- och äldrenämndens underlag för sitt förslag

Av underlaget för social- och äldrenämndens förslag framgår huvudsakligen följande.

Förutsättningar

Nacka kommun tillämpar kundval för hemtjänst sedan 1992 och för ledsagning och avlösning sedan 1998. Innehåll och villkor för godkännande av anordnare har förändrats successivt. Inför den fortsatta utvecklingen av tjänsterna har social- och äldrenämnden gjort en översyn av kundvalet. En första rapport las fram i maj 2013 och en reviderad slutrapport i april 2014. Resultatet av översynen redovisas i bifogad rapport, bilaga 1.

Utgångspunkten är att kunna möta framtidens utmaningar inom omsorgen och att Nacka kommun ska vara fortsatt ledande i kundvalsutvecklingen, med fokus på god kvalitet i tjänsterna. Kunderna ska möta utbildad personal med rätt kompetens, en kompetent arbetsledning och ha möjlighet att ta del av den fortsatta teknikutvecklingen. För att uppnå detta måste det finnas längsiktighet, förutsägbarhet och stabilitet i kundvalets förutsättningar. Det ska vara enkelt att vara Nackabo, kund och anordnare i kundvalssystemet.

Nytt kundval för ledsagarservice och avlösarservice

Det nuvarande kundvalet för hemtjänst, ledsagning och avlösning bör enligt social- och äldrenämnden delas upp i två

- hemtjänst, ledsagning och avlösning enligt socialtjänstlagen, SoL

- ledsagarservice och avlösarservice enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, samt avlösning för barn och ungdomar enligt SoL

Ett av skälen till uppdelningen är att det behövs olika kompetens för arbete med LSS-målgruppen och personer som beviljas hemtjänst. En viktig aspekt är också att kundens val underlättas med anordnare som är specialiserade på den egna målgruppen.

Förändrade ersättningsregler

I nuläget är ersättningen till anordnarna tidsdifferentierad mellan dag, kväll och helg. Reglerna innehåller bland annat särskilda avrundningsregler och ersättning för omställningstid. Förslaget till förändrade ersättningsregler innebär stora förenklingar, med en enhetlig ersättning för utförd tid som inkluderar allt.

Nuvarande regler för avrundad tid och omställningstid ger utrymme för olika tolkningar. Det nya systemet ska bli lätt att förstå för alla inblandade, inklusive kunderna. Den samlade bedömningen från berörda parter är, enligt social- och äldrenämnden, att det finns stora fördelar med att förenkla ersättningsreglerna. Allt som minskar administrationen för både anordnare och handläggare är positivt.

Ny ersättningsnivå

Utgångspunkten för social- och äldrenämndens beräkningar av nya ersättningsnivåer är att de ska stödja en hög kvalitet i tjänsten och möjliggöra en fortsatt mångfald av anordnare.

Metoden för beräkning ("räknesurran") utgår ifrån en modell, som publicerats av Sveriges Kommuner och Landsting, SKL. Den har använts av ett stort antal kommuner, vilket ökar möjligheterna till jämförelser. Deltagare i referensgrupper med anordnare i Nacka bidrog generöst med relativt omfattande underlag 2013. Underlaget är kompletterat med beräkningar och ersättningsnivåer från andra kommuner. Ansvariga handläggare har därefter bearbetat förslaget ytterligare. Förslaget tar bland annat hänsyn till införandet av elektronisk tidregistrering 2015 och ökade kompetenskrav för personal. I rapporten från översynen ([bilaga 1](#)) beskrivs detaljerat hur beräkningarna har gjorts.

I utredningsdirektiven ingick att utreda momskompensation till privata anordnare. Beräkningar av den faktiska momskostnaden för hemtjänst visar att den ligger mellan en och tre procent. Den vanligaste ersättningen för momskompensation i andra kommuner ligger också inom det intervallet. Social- och äldrenämnden föreslår en momskompensationen på två procent, vilket beräknas vara nära den faktiska momskostnaden.

Alla beräkningar utgår ifrån de privata anordnarnas faktiska kostnader, som sedan tidigare innehåller sex procent momskompensation. En minskad momskompensation innebär en

högre och mer realistisk ersättning till kommunala anordnare. Alternativen anges i nedanstående tabell.

Förslag till ersättning 2014 års nivå	Hemtjänst	Ledsagning, SoL, LSS	Avlösning SoL, LSS
Kommunal anordnare, kr/tim (2 % momskomp till privata)	378	314	304
Kommunal anordnare, kr/tim (6 % momskomp till privata)	363	302	292
Privat anordnare, kr/tim	385	320	310

Införande av elektronisk tidregistrering

Allt fler kommuner använder någon form av elektronisk tidsregistrering inom hemtjänsten. I Nacka kommer elektronisk tidsregistrering att ingå i utförardelen av Pulsen Combine. Syftet är främst att förenkla hanteringen av tidsredovisningen och att samtidigt minska risken för oegentligheter. Flera kommuner har erfarenheter av att den redovisade tiden minskar när den mäts på ett mer exakt sätt och har fått höja ersättningen för att anordnarna ska få fortsatt täckning för sina kostnader. I beräkningen av ersättning ingår en förhöjd ersättning för hemtjänst, jämfört med tidigare förslag.

Synpunkter från anordnare och kommunala råd

Utredningen presenterades för det kommunstyrelsens pensionärsrådet och rådet för frågor kring funktionsnedsättning under 2013. Råden utsåg representanter till varsin referensgrupp, som diskuterade utredningen ytterligare. Två referensgrupper med anordnare, en för hemtjänst och en för ledsagning och avlösning, träffades vardera fyra gånger för att diskutera avgörande frågor i utredningen.

Ett utkast till slutrapport och tillämpningsanvisningar¹ skickades ut på remiss 2013 till de kommunala råden och till samtliga anordnare. Svar kom från PRO och SPF tillsammans, från rådet för frågor kring funktionsnedsättning samt från två anordnare. Övriga avstod från att yttra sig. Pensionärsorganisationerna ställde sig bakom förslagen. Rådet för frågor kring funktionsnedsättning hade synpunkter på begreppet kund. En anordnare var positivt inställd till förslagen, men ansåg att ersättningen för hemtjänst var för låg, särskilt som omställningstid och avrundad tid ingår. Den andra anordnaren önskade tidsdifferentierad ersättning, att inställda insatser upp till 24 timmar skulle ersättas.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till förändrad ersättning beräknas ge en ökad kostnad på cirka 2 miljoner kronor, jämfört med dagens kostnader. Det motsvarar cirka 3 kronor per hemtjänsttimme, som är den beräknade kostnaden för den föreslagna ökningen av kompetenskraven för personal.

¹ Tillämpningsanvisningar beslutas av social- och äldrenämnden inom ramen för antaget kundvalssystem

Frågan om hur kompetenskraven ska definieras ligger det inom social- och äldrenämndens ansvar att besluta om, inom ramen för tillämpningsanvisningarna och är således inte en del av frågan om själva kundvalssystemen.

Stadsledningskontorets bedömning och förslag

Stadsledningskontoret tillstyrker den föreslagna förändringen till två olika kundvalssystem och de föreslagna checknivåerna. Kontoret tillstyrker också att beloppen indexeras men påpekar att detta måste följas noga så att det inte blir oförutsedda skillnader mellan hur checknivåerna förändras inom andra kundvalssystem inom främst social- och äldrenämndens ansvarsområde.

Stadsledningskontorets förslag är justerat jämfört med social- och äldrenämndens, som formellt inte var helt korrekt. Kontoret bedömer att justeringarna inte är av sådan art att ärendet måste återremitteras till social- och äldrenämnden för att kommunallagens beredningskrav ska vara uppfyllda. Justeringarna avser formella formuleringar och påverkar inte nämndens förslag materiellt.

Stadsledningskontoret avstyrker social- och äldrenämndens förslag om indexering av ersättningsnivåerna

Social- och äldrenämnden har föreslagit att checkbeloppen ska indexeras med det som kallas omsorgsprisindex, OPI. Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen ska avstyrka detta förslag. Det stämmer inte med kommunens budgethantering i övrigt då OPI bestäms i december och således hamnar utanför kommunfullmäktiges beslut om ramar, där checkbeloppen är en faktor som måste vara med för att ramen ska kunna beslutas. Kommunen måste också råda över checkbeloppen som sådana, då de är viktiga styrmedlen i kundvalssystemen.

I underlaget för social- och äldrenämndens beslut om indexering anfördes följande, som skäl för indexering.

"I nuvarande modell för ersättning till anordnarna ingår att kommunfullmäktige årligen beslutar om ersättningen i november månad.

Konkurrensverket rekommenderar kommunerna att koppla ersättningsnivån till någon form av index, med syfte att minska anordnarnas osäkerhet om den framtida ersättningens storlek. SKL har tagit fram ett omsorgsprisindex (OPI) tillsammans med Vårföretagarna och Pacta. OPI används idag inom social- och äldrenämndens upphandlingar enligt lagen om offentlig upphandling (LOU). Social- och äldrenämnden föreslår att ersättningen fortsättningsvis räknas om enligt OPI. Det är ett viktigt förslag för att uppnå långsiktighet och förutsägbarhet i kundvalets förutsättningar. Social- och äldrenämnden anför att här kan kommunen inta en fortsatt tätposition i utvecklingen av kundval.

Även referensgrupperna med anordnare framförde önskemål om att ersättningen ska räknas upp enligt ett nationellt fastställt index. Den blir annars oförutsägbar och upplevs som godtycklig, vilket gör anordnarnas ekonomiska planering omöjlig. Om inte ersättningen kopplas till index finns risken att det regelbundet kommer att krävas en större översyn av ersättningen”

Bilaga

1. Protokollsutdrag social- och äldrenämnden den 17 juni 2014 §99
2. Översyn av kundvalet för hemtjänst, ledsagning och avlösning. Slutrapport 2014.

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör
Stadsledningskontoret

Anders Fredriksson
Socialdirektör

§ 99

SÄN 2013/96

Översyn av kundvalet hemtjänst, ledsagning och avlösning

Beslut

Social- och äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut:

- Kommunfullmäktige inför kundvalssystem för ledsagarservice och avlösarservice enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt avlösning enligt socialtjänstlagen (SoL) för barn och ungdomar fr.o.m. 2015-01-01.
- Kommunfullmäktige fastställer checkbeloppen för ledsagarservice och avlösarservice enligt LSS samt avlösning enligt SoL för barn och ungdomar till följande belopp

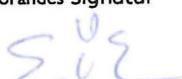
Ersättning 2014 års nivå	Ledsagarservice	Avlösarservice
Kommunal anordnare, kr/tim	314	304
Privat anordnare, kr/tim		
inkl. 2 % momskompensation	320	310

- Kommunfullmäktige fastställer checkbeloppen för hemtjänst, ledsagning och avlösning enligt SoL till följande belopp

Ersättning 2014 års nivå	Hemtjänst	Ledsagning	Avlösning
Kommunal anordnare, kr/tim	378	314	304
Privat anordnare, kr/tim			
inkl. 2 % momskompensation	385	320	310

Social- och äldrenämnden fattar följande beslut:

- Social- och äldrenämnden antar nya tillämpningsanvisningar till ”Villkor för att vara godkänd anordnare av ledsagarservice och avlösarservice enligt LSS samt avlösning enligt SoL för barn och ungdomar”.
- Social- och äldrenämnden beslutar att ickevalsalternativet för ledsagarservice och avlösarservice tas fram genom att årligen i januari upprätta en lista över godkända anordnare, som är ickevalsalternativ vardera under en månads tid.
- Social- och äldrenämnden antar reviderade tillämpningsanvisningar till ”Villkor för att vara godkänd anordnare av hemtjänst, ledsagning och avlösning”.
- Social- och äldrenämnden antar ”Övergångsregler gällande krav på utbildning för personal inom kundval för hemtjänst, ledsagning och avlösning”.

Ordförandes Signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

17 juni 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Social- och äldrenämnden**§ 99 forts.****SÄN 2013/96**

8. Social- och äldrenämnden ger socialdirektören i uppdrag att följa utvecklingen vad gäller ”bomtider” och återkomma till social- och äldrenämnden med en redovisning under våren 2015.

Ärendet

Social- och äldrenämnden behandlade under 2013 ett ärende om översyn av kundvalet för hemtjänst, ledsagning och avlösning. Syftet var att uppnå långsiktighet och stabilitet i kundvalssystemet. Nämnden beslutade att återemittera ärendet med uppdrag att samordna förslagen i ärendet med genomförande av elektronisk tidsregistrering. Den reviderade översynen innehåller förslag om uppdelning av kundvalet i två kundval, stora förenklingar av ersättningsreglerna samt ny timmersättning som justeras enligt omsorgsprisindex. Vissa förändringar av befintliga tillämpningsanvisningar föreslås, främst ändrade kompetenskrav för personalen och klargörande av vad som gäller vid anställning av anhöriga.

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteskrivelse från äldreenheten, 2014-05-08
2. Översyn av kundvalet för hemtjänst, ledsagning och avlösning. Slutrapport 2014
3. Villkor för att vara godkänd anordnare av ledsagarservice och avlösarservice enligt LSS samt avlösning enligt SoL för barn och ungdomar
4. Villkor för att vara godkänd anordnare av hemtjänst, ledsagning och avlösning
5. Övergångsregler gällande krav på utbildning för personal inom kundval för hemtjänst, ledsagning och avlösning, 2014-05-20

Yrkanden

Eva Öhbom Ekdahl (M) yrkade, med instämmende av Anna-Karin Boréus (FP), Hans Peters (C) och Jan-Eric Jansson (KD), bifall till äldreenhets förslag gällande beslutspunkt 1 och 4-7.

Ändringsyrkande

Eva Öhbom Ekdahl (M) yrkade, med instämmande av Anna-Karin Boréus (FP), Hans Peters (C) och Jan-Eric Jansson (KD), att den del av beslutspunkt 2-3 som handlar om att ersättningen årligen ska räknas om enligt OPI (omsorgsprisindex) fr.o.m. 2015 ska utgå.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Social- och äldrenämnden

§ 99 forts.

SÄN 2013/96

Andreas Falk (S) yrkade att förslaget avseende beslutspunkt 2-3 ska förändras, fram till budgetförhandling, genom att

1. Fortsatt differentierad taxa ska tillämpas vid vardag, kväll, helg och långhelg.
2. Regler ska inarbetas för en längre omställningstid när brukare med stort behov av omsorgstid plötsligt avbryter insatsen på grund av t.ex. sjukhusvistelse eller dödsfall.
3. Regler ska inarbetas för s.k. ”bomtider”, så att sådana ersätts om brukaren inte lämnat återbud senast 48 timmar före bokad tid.
4. Inarbeta större valfrihet för brukaren inom den biståndsbedömda tiden för att t.ex. kunna byta ut dammsugning mot promenad.

Tilläggsyrkande

Hans Peters (C) yrkade, med instämmende av Eva Öhbom Ekdahl (M), Anna-Karin Boréus (FP) och Jan-Eric Jansson (KD), att socialdirektören ska ges i uppdrag att följa utvecklingen vad gäller ”bomtider” och återkomma till social- och äldrenämnden med en redovisning under våren 2015.

Beslutsgång

Social- och äldrenämnden beslutade i enlighet med Eva Öhbom Ekdahls (M) yrkande gällande beslutspunkt 1 och 4-7.

Social- och äldrenämnden beslutade i enlighet med Eva Öhbom Ekdahls (M) ändringsyrkande gällande beslutspunkt 2-3.

Social- och äldrenämnden beslutade i enlighet med Hans Peters (C) tilläggsyrkande.

Ordförande Eva Öhbom Ekdahl (M) ställde frågan om nämnden skulle bifalla Andreas Falks (S) yrkande gällande beslutspunkt 2-3 eller avslå densamma.

Ordförande Eva Öhbom Ekdahl (M) fann att nämnden avslog Andreas Falks (S) yrkande.

Reservationer

Andreas Falk anmälde att Socialdemokraterna reserverade sig mot beslutet i enlighet med deras yrkande.

- - - - -

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

SLUTRAPPORT 2014

Översyn av kundvalet för hemtjänst, ledsagning och avlösning

Rev. 2014-05-08
Annika Lindstrand & Emelie Berglund
SÄN 2013/96

Sammanfattning

Nacka kommun har tillämpat kundval för hemtjänst sedan 1992 samt för ledsagning och avlösning sedan 1998. Villkoren för att vara anordnare har setts över, men någon större översyn av ersättningssystemet har inte gjorts tidigare. Under sommaren 2012 genomförde en extern konsult en förstudie, som resulterade i utredningsdirektiv för denna översyn.

Det övergripande syftet är att möta framtidens utmaningar inom omsorgen och att Nacka kommun ska vara fortsatt ledande i kundvalsutvecklingen. Det ska vara enkelt att vara Nackabo, kund och anordnare/företagare i kundvalssystemet. För att uppnå detta måste det finnas långsiktighet, förutsägbarhet och stabilitet i kundvalets förutsättningar. Utgångspunkten är också en fortsatt mångfald med stora och små anordnare/företag att välja på för kunden.

Ömsesidig öppenhet har kännetecknat utredningsarbetet, med stor delaktighet för olika berörda parter. Översynen har resulterat i förslag till stora förenklingar av ersättningsreglerna, nya ersättningsnivåer, uppdelning av kundvalet i två delar och förändringar av tillämpningsanvisningarna.

Det nuvarande kundvalet för hemtjänst, ledsagning och avlösning delas upp i två

- Hemtjänst, ledsagning och avlösning enligt Socialtjänstlagen (SoL)
- Ledsagarservice och avlösarservice enligt LSS, samt avlösning för barn och ungdomar enligt SoL

Enhetlig timersättning införs för respektive insats

- Hemtjänst, med omvårdnad och service
- Ledsagning och ledsagarservice
- Avlösning och avlösarservice

Ersättningen gäller för utförd tid och innefattar allt.

Ny ersättning 2014 års prisnivå

	Hemtjänst	Ledsagning, SoL, LSS	Avlösning SoL, LSS
Kommunal anordnare, kr/tim	378	314	304
Privat anordnare, kr/tim inkl. 2 % momskompensation	385	320	310

Ersättningen räknas om årligen enligt OPI (omsorgsprisindex) fr.o.m. 2015.

Förändrade kompetenskrav för personalen

70 procent av all personal som utför hemtjänst ska ha godkänd utbildning. Det finns övergångsregler med möjlighet att söka dispens för befintliga anordnare. 90 procent av personalen som utför ledsagarservice och avlösarservice ska ha godkänd utbildning. Undantag kan göras när kunden har eget förslag på person som ska utföra insatsen.

Innehållsförteckning

1	Bakgrund och förutsättningar.....	4
2	Syfte	4
3	Genomförande	5
4	Utredning och förslag	6
4.1	Nytt kundval för ledsagarservice och avlösarservice	6
4.2	Tillämpningsanvisningar	8
4.3	Ersättningsregler	16
4.4	Ersättningsnivå	19
5	Förslag	27
6	Ekonomiska konsekvenser	28
7	Bilagor	28

I Bakgrund och förutsättningar

Nacka kommun införde kundval för hemtjänst 1992 samt för ledsagning och avlösning 1998. Innehåll, underlag och definitioner för godkännande av anordnare har därefter förändrats successivt. Sedan 2009 följer kundvalen Lagen om valfrihetssystem (LOV).

Inför den fortsatta utvecklingen av tjänsterna, med betoning på kvalitet och kompetens, fanns behov av en översyn av kundvalet.

Under sommaren 2012 genomförde en extern konsult, Eva Arvidsson, det första steget i översynen. Uppdraget var att fånga upp de frågeställningar som olika aktörer i kommunen såg behov av att utreda vidare och fokusera på. Utredningen resulterade i en rapport och ett förslag på utredningsdirektiv för den fortsatta översynen. Ovanstående utredning och utredningsdirektiv ligger till grund för denna översyn.

Översynen behandlades av social- och äldrenämnden en första gång i maj 2013 och därefter i september 2013. Vid sammanträdet i september 2013 beslutade social- och äldrenämnden att återremittera ärendet med uppdrag att samordna förslagen i ärendet med genomförande av elektronisk tidsregistrering.

Översynen har därefter kompletterats med ett försök med elektronisk tidsregistrering och en analys av hur förslaget till ny ersättning påverkar enskilda anordnare.

För närvarande (april 2014) finns det 53 anordnare i kundvalssystemet för hemtjänst, ledsagning och avlösning. I januari 2014 fanns det ca 1700 kunder.

2 Syfte

Övergripande syfte

Det övergripande syftet är att möta framtidens utmaningar inom omsorgen och att Nacka kommun ska vara fortsatt ledande i kundvalsutvecklingen. Det ska vara enkelt att vara Nackabo, kund och anordnare i kundvalssystemet. För att uppnå detta måste det finnas långsiktighet, förutsägbarhet och stabilitet i kundvalets förutsättningar. Utgångspunkten är också en fortsatt mångfald, med stora och små anordnare/företag att välja på för kunden.

Det är nödvändigt att säkerställa en fortsatt god kvalitet på tjänsterna. Kunden ska möta utbildad personal med rätt kompetens. Kraven ökar på arbetsledning, fortsatt teknikutveckling och personalens möjligheter till samverkan kring varje kund.

Översynens syfte

Syftet med översynen är att förenkla utformningen av ersättningar och ersättningsregler, för att skapa ökad klarhet och minimera risken för felaktigheter i de

administrativa systemen. Samtidigt bör delar av tillämpningsanvisningarna för kundvalet förändras för att skapa långsiktighet och stabilitet samt uppnå effektivitet i föränderingsarbetet.

I direktiven sammanfattades syftet så här:

- Förenkla för att kunna fortsätta vara en attraktiv kommun för anordnare
- Förenkla med syfte att minimera administrationen och därmed risken för fel
- Förenkla med syfte att underlätta kommande integration mellan verksamhetssystem och tidmätningssystem, en viktig kvalitetsfaktor för både anordnare och beställare
- Förenkla för att möjligöra fortsatt fokus på kund och inte på systemfrågor.

3 Genomförande

Översynen utgår ifrån de projektdirektiv som utarbetades sommaren 2012.

I huvudsak har översynen gjorts av planerare/utvecklare Annika Lindstrand och Emelie Berglund inom sociala kvalitetsenheten, Nacka kommun. Också andra personer inom sociala kvalitetsenheten och sociala ekonominheten har medverkat.

En styrgrupp träffades under projektiden 2013 och 2014 för att fatta viktiga beslut och vara delaktig i processen. I styrgruppen har ingått: socialdirektör Anders Fredriksson, enhetscheferna Anne-Lie Söderlund (äldre), Eva Ralling (funktionsnedsättning) och Håkan Brekell (sociala ekonominheten), gruppcheferna Anna-Lena Möllstam (sociala kvalitetsenheten), Harriet Holmgren (äldre) och Helena Lindenius (funktionsnedsättning).

Till hjälp har följande konsulter anlitas:

2012-2013: Eva Arvidsson, Eva Arvidsson Konsult och Fredrik Eklund från National Healthcare Group.

2014: Eva Arvidsson och Åke Svenson, STQM Management AB samt Göran Svensson, Planum Organisation AB.

Utredningen har fått hjälp från referensgrupper. Två referensgrupper med anordnare, en för hemtjänst samt en för ledsagning och avlösning medverkade 2013. Referensgrupperna träffades fyra gånger vardera för att diskutera avgörande frågor i utredningen. De anordnare som deltog var: Aleris Omsorg AB, Annelies hemtjänstteam AB, Attendo Care AB, Baggensfjärdens hemtjänst AB, Blaze Consulting, Holmströms hemtjänst AB, Nacka Hemservice AB, Olivia Hemtjänst AB, Omsorgskraft Sverige AB, Orrens Vård & Omsorg AB och Personlig assistansenheten i Nacka kommun. Anordnarna har även lämnat ekonomiska underlag och statistik om inställda insatser.

Utredningen presenterades på Kommunala Pensionärsrådet och Rådet för frågor kring funktionsnedsättning. Råden bildade var sin referensgrupp och diskuterade utredningen ytterligare.

Översynen har analyserat befintlig statistik och dagens kostnader. Jämförelser har också gjorts med andra kommuner.

Avgränsningar

Följande ingår inte i denna översyn:

- Det som ingår i de kommungemensamma kundvalsvillkoren (exempelvis beaktande av miljöaspekten i kundvalssystemet).
- Tidplan och regelverk kopplat till införandet av Pulsen Combine.
- Regelverk för elektronisk tidregistrering.
- Underlag för jämförelser i Jämföraren som inte ingår i tillämpningsanvisningarna, såsom specialistkunskaper.
- Administrativt stöd för godkännande enligt LOV (elektroniskt upphandlingssystem).

4 Utredning och förslag

4.1 Nytt kundval för ledsagarservice och avlösarservice

4.1.1 Inledande översyn och utredningsdirektiv

I utredningsdirektiven ingick att utreda möjligheten att ge fler val för anordnarna genom att separera hemtjänst, ledsagning och avlösning enligt Socialtjänstlagen (SoL) från ledsagarservice och avlösarservice enligt LSS (lag om stöd och service till vissa funktionshindrade). I den inledande översynen konstaterades att kunderna önskar samma kompetens för samtliga tre tjänster enligt SoL, med motsvarande krav på personalkontinuitet. Översynen lyfte också fram att kompetenskraven kan vara olika för tjänster enligt SoL och LSS.

4.1.2 Utredning

I dagens läge finns det ett kundvalssystem för hemtjänst, ledsagning och avlösning.

Anordnarna kan välja mellan att erbjuda

- hemtjänst med omvårdnad och service
- ledsagning/ledsagarservice och avlösning/avlösarservice, för samtliga målgrupper enligt både SoL och LSS.

Det finns 53 godkända anordnare inom kundvalet, varav 6 endast erbjuder led- sagning och avlösning (april 2014).

Volym 2012, antal utförda timmar inkl omställning och avrundning

	Hemtjänst <i>SoL</i>	Ledsagning, <i>SoL</i>	Avlösning, <i>SoL</i>	Ledsagar- service, LSS	Avlösar- service, LSS
Äldre	522 400	3 562	4 304		
Personer under 65 år	73 701	4 681	5 987	11 728	15 561

Volym 2012, antal personer/mån

Äldre	1 444	38	49		
Personer under 65 år	140	59	11	90	70

Bruttkostnad 2012, kr

Äldre	184 554 000	1 814 000	1 178 000		
Personer under 65 år	23 178 000	1 400 000	2 000 000	3 700 000	4 700 000

För personer under 65 år består målgruppen för avlösning i huvudsak av barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar, oavsett om insatserna ges enligt LSS eller SoL. Mycket talar för att behoven av kompetens hos personalen är densamma oavsett enligt vilken lag insatsen till barn och ungdomar ges.

Andra kommuner har olika lösningar för hur de delar upp tjänsterna, men det är relativt vanligt med ett separat valfrihetssystem för ledsagarservice och avlösarservice enligt LSS, där vissa tjänster enligt SoL ingår för personer med funktionsnedsättningar.

En mycketiktig aspekt är att den enskilda val underlättas med anordnare som är specialiserade på den egna målgruppen.

I båda referensgrupperna med anordnare är samtliga överens om att det finns stora fördelar med en uppdelning av kundvalet. De kommunala råden ser också fördelar med uppdelningen. Det behövs olika kompetens för LSS målgrupp och för dem som omfattas av hemtjänst. Med en större specialisering blir det också enklare att erbjuda fortbildning för medarbetarna.

Äldre och vuxna personer med funktionsnedsättningar, som har ledsagning eller avlösning enligt SoL, har i många fall hemtjänstsinsatser. Här framhåller både berörda intresseorganisationer och anordnare att det är viktigt med personalkontinuitet. Den enskilde ska kunna erbjudas samtliga insatser från samma personal, om hon eller han önskar.

4.1.3 Slutsatser och förslag

Det nuvarande kundvalet för hemtjänst, ledsagning och avlösning delas upp i två för att möjliggöra utveckling av kompetens och specialisering av de olika tjänsterna:

- Hemtjänst, ledsagning och avlösning enligt SoL
- Ledsagarservice och avlösarservice enligt LSS, samt avlösning för barn och ungdomar enligt SoL

Gällande tillämpningsanvisningar för kundvalet inom hemtjänst, ledsagning och avlösning revideras.

Nya tillämpningsanvisningar utformas för kundval inom ledsagarservice och avlösarservice.

4.2 Tillämpningsanvisningar

4.2.1 Inledande översyn och utredningsdirektiv

I direktiven ingår att göra en grundlig översyn av kompetenskraven. Där finns förslag på att införa någon form av trappa för ökning av kompetensen för befintliga anordnare inom kundvalet. Sedan tidigare fanns en del önskemål om förändringar och förtydliganden i tillämpningsanvisningarna, även dessa har inkluderats i utredningen.

En genomgång av befintliga uppföljningar av utbildningsnivån hos hemtjänstpersonalen, samt förnyad genomgång av lämpliga yrkesutbildningar inom hemtjästen har gjorts.

En utredning har även gjorts om andra kompetenskrav ska gälla för LSS-insatser jämfört med SoL-insatser.

4.2.2 Utredning

4.2.2.1 Kompetenskrav för ledning och personal

En av de viktigaste kvalitetsaspekterna för kunden är att få möta kompetent personal. Den största förändringen i förslaget till tillämpningsanvisningar är därför en ändring av kompetenskraven.

Det har framkommit önskemål om att kompetenskraven ska vara transparenta och förutsägbbara. En annan fråga som uppkommit under utredningens gång är vad som händer när personal har utbildningar som inte finns med i den sammanställning av godkända utbildningar som lagts till villkoren. Därför läggs en skrivning till om att andra utbildningar ska valideras.

Kundvalet för hemtjänst, ledsagning och avlösning

En genomgång av befintliga utbildningar har gjorts med hjälp av Socialstyrelsens *Anvisningar om inventering och redovisning i Omvårdnadshyftet*, Dnr 6452/2011.

En omvärldsanalys visar att det finns flera kommuner som ställer krav på att en viss andel av personalen ska ha viss utbildning eller erfarenhet. Ett exempel är Järfälla där man kräver att 70 procent av personalen ska ha tillräcklig teoretisk kunskap och 20 procent tillräcklig praktisk erfarenhet.

På referensgruppsträffarna med anordnarna har kompetenskraven diskuterats mycket och följande har framkommit. Fler kunder med stora omvärdnadsbehov kräver mer kompetens hos personalen. Ersättningen måste hänga med för att anordnarna ska kunna betala den lön som krävs. Flera anordnare berättar att de har undersköterskekompets som krav vid nyanställning, men att man i övrigt har den personal man har. Det är svårt att snabbt förändra den samlade kompetensnivån. Samtidigt som alla deltagare i referensgruppen är för en höjning av kompetenskraven (så länge rätt ersättning betalas ut) är det viktigt att påpeka att det finns mycket bra och kompetent personal utan utbildning. Egentligen ställs högre krav på dem som arbetar inom hemtjänsten än på särskilda boenden där utbildningskravet är 90 procent, menar man. Det är lika tunga ärenden men mer ansvar, mer ensamarbete och fler egna beslut i hemtjänsten. Det är också en utmaning att vård- och omsorgsprogrammet inte alltid ger tillräckliga kunskaper om hemtjänstens arbete. I Nacka behöver personalen dessutom körkort, vilket många som söker tjänster inte har.

Referensgruppen har också diskuterat vilka konsekvenser som höjda kompetenskrav får. Det man tar upp är att det är positivt att statusen på yrket höjs. Men det kan medföra krav på högre löner och det kan bli svårare att få tag på bra personal. Det kommer att påverka rörligheten på arbetsmarknaden - de som är medvetna om sitt värde söker sig vidare.

Sedan tillämpningsanvisningarna ändrades senast har Socialstyrelsen utkommit med *Allmänna råd om Grundläggande kunskaper hos personal som arbetar i socialtjänstens omsorg om äldre, SOSFS 2011:12 (S)*. I dessa skriver man att personalen bör ha 1400 poäng inom vård- och omsorgsprogrammet, samt vad man kallar grundläggande kunskaper och förmågor, dessa innefattar:

- Värdegrund, förhållningssätt och bedömningsförmåga
- Kommunikation
- Regelverk
- Det normala åldrandet
- Åldrandets sjukdomar
- Funktionsbevarande omsorg m.m.
- Social omsorg
- Kroppsnära omsorg
- Måltid, mat och näring
- Skötsel av hemmet
- Omsorg i livets slutskede
- Hälso- och sjukvård m.m.

Vidare skriver man att det är arbetsgivarens skyldighet att personalen får fortbildning vid behov för att uppfylla de allmänna råden.

I referensgruppen med anordnare är alla positivt inställda till innehållet i de allmänna råden. Det är också representanter från kommunala pensionärsrådet och rådet för frågor kring funktionsnedsättning.

Till och med 30 juni 2014 erbjuder staten en möjlighet för personal inom äldreomsorgen att öka sin kompetens genom det så kallade Omvårdnadslyftet. Nacka kommun har ansökt om medel och erbjuder all personal inom hemtjänst, ledsagning och avlösning enligt Socialtjänstlagen att gå utbildning. Detta erbjudande underlättar för anordnarna att uppnå utbildningsvillkoren.

Kommunala pensionärsrådet önskar att minst 75 procent av personalen har relevant utbildning, men belyser att erfarenhet också är viktigt.

Kundvalet för ledsagarservice och avlösarservice

Vid en genomgång av de övriga 13 kommuner som har kundval för ledsagarservice och avlösarservice enligt Kammarkollegiets Valfrihetswebb visar det sig att man ställer ganska likartade krav på personalens kompetens. Samtliga skriver att personalen ska ha adekvat utbildning och erfarenhet, lämplig och tillräcklig kompetens etcetera. Några går ett steg längre och kräver specifik utbildning som jämställs med vårdbiträdesutbildning, omvårdnadsprogrammet eller motsvarande.

Bland dessa kommuner varierar kraven mellan att 50 procent, 65 procent och 70 procent av personalen ska ha denna utbildning. Några skriver att personalen ska ha kompetens för det specifika uppdraget. Alla betonar samspelet med kunden och att kundens önskemål ska tas till vara. Ingen kommun skriver att det huvudsakligen är på kundens eget förslag som personal anställs, så som många av anordnarna i Nacka beskriver det.

I referensgruppen för anordnare av ledsagning och avlösning har kompetenskraven diskuterats mycket och följande har framkommit. Rekrytering måste vara mycket individuell och sker oftast på förslag från kunden. Cirka 90 procent av kunderna har en person på förslag redan innan de väljer anordnare. Alla anordnare i gruppen är överens om att kundens åsikt (även anhörig och god man) är oerhört viktig. Det är också viktigt att anordnaren får en bra relation till kunden. Som arbetsgivare måste man ändå säkerställa att personen har kompetens och personlig lämplighet och ha sista ordet beträffande anställningen. Den kommunala anordnaren, men även andra anordnare, anställer sina ledsagare och avlösare enligt PAN-avtalet. Detta innebär bland annat att det är kunden som avgör vem som ska utföra insatsen och att anställningen upphör när vårduppdraget upphör.

Det som krävs är främst pedagogiska kunskaper och i mindre utsträckning omvårdnads- eller medicinska kunskaper, menar deltagarna i referensgruppen. Det är därför bättre att ställa krav på barn- och fritidsprogrammet än vård- och omorgsprogrammet för dessa insatser. Personliga egenskaper är viktiga, det räcker inte att bara ställa krav på utbildning. Trygg och säker är viktiga begrepp för rekryteringen.

Kompetenskraven för avlösarservice bör vara samma som för ledsagarservice enligt anordnarna, men man har vissa specifika kommentarer. Gällande ledsagare påpekar anordnarna att det är stor skillnad på kraven på personalen mot exempelvis daglig verksamhet eller boende, där man är på en plats under hela dagen och hela tiden har hjälp av kolleger. Gällande avlösare påpekar anordnarna att det är viktigt med kundens åsikt för att föräldrarna ska vara trygga med personalen. Föräldrarna brukar vilja ha någon de känner som de är trygga med. Det är allmänt svårt att rekrytera personal med en specifik utbildning, när man kan erbjuda dem arbete exempelvis endast en helg i månaden.

I mars 2014 tog Socialstyrelsen beslut om *Allmänna råd om Kunskaper hos personal som ger stöd, service eller omsorg enligt SoL och LSS till personer med funktionsnedsättning, SOSFS 2014:2 (S)*. Enligt dessa bör personalen ha godkända kurser om 1400 poäng inom vård- och omsorgsprogrammet alternativt barn- och fritidsprogrammet, samt minst ha följande kunskaper och förmågor:

- Regelverk
- Förhållningssätt och bedömningsförmåga
- Kommunikation
- Funktionsnedsättningar och dess konsekvenser
- Hälsa
- Personlig omsorg
- Social gemenskap och sysselsättning
- Aktiviteter i vardagen

Personalen bör vid behov få fortbildning och handledning för att upprätthålla de kunskaper och förmågor som anges i de allmänna råden.

Enligt de allmänna råden gäller särskilda kompetenskrav om en person med funktionsnedsättning själv har utsett en personlig assistent. I förslaget till kompetenskrav i Nacka jämförs dessa med vad som bör gälla när kunden har ett eget förslag på avlösare eller ledsagare. Enligt de allmänna råden ska personen bl.a. minst ha kunskap om övergripande mål och regelverk enligt LSS, FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, kunskap om den enskildes rätt till självbestämmande, integritet och inflytande, samt förmåga att dokumentera sitt arbete enligt lagar och författninger.

De allmänna råden föregicks av en vägledning med liknande innehåll. Denna behandlades i referensgrupperna för anordnare, och rådet för frågor kring funktionsnedsättning. Båda grupperna ställde sig positiva till att ställa krav på att vägledningen och i förlängningen de allmänna råden följs.

Rådet för frågor kring funktionsnedsättningar hade också önskemål om att ställa krav på att anordnaren har dokument med riktlinjer kring viktiga frågor som etik, kommunikation och bemötande. Detta är nog så viktiga aspekter av kompetensen.

Kravet på att påbörja insatsen inom 14 dagar är svårt att uppfylla för anordnarna. De hinner inte med att kontrollera i belastningsregistret och att rekrytera personal. När kunder tackar nej till föreslagen personal kan det ta upp till tre månader att rekrytera. Det kan vara bra att skriva in i villkoren att det krävs kunskap om det specifika uppdragets art. Handläggaren kan även skriva specifika krav i sin beställning till stöd för anordnarens rekrytering.

Frågan kring hur insatsen ska kunna följas upp diskuterades också med referensgruppen för anordnare. Det framhålls att det viktiga är att fråga kunden själv. Beställaren bör titta på alternativa sätt att ta in kundernas åsikter. Intervjuer är ett sätt eftersom enkäter är svåra att fylla i för många kunder. När kunden själv valt sin personal är det inte lätt att byta och därför blir uppföljningen på individnivå extra viktig. Det är ändå viktigt följa upp hur ofta kunder byter och skälen för bytet.

4.2.2.2 Anställning av anhöriga

Anordnare har möjlighet att anställa anhöriga för att utföra vissa insatser. Ibland ringer anhöriga till kommunen med frågor om hur anställningen ska fungera. Då och då inkommer det också synpunkter från både anordnare och handläggare på att det är svårt med hanteringen av anställning av anhöriga. Frågan kring anställning av anhöriga har även blivit aktualiseringad i och med det fokus som varit kring personlig assistans där anhöriga fått betalt för att utföra mer insatser än de faktiskt gjort. Detta sammantaget gör att denna utredning tittat extra på om det går att förtydliga texerna kring anhöriga som anställda i anordnarvillkoren.

I tidigare samtal och uppföljningar med anordnare om anhöriga som anställda har följande framkommit. Det är en svår balansgång för den anhörige om när man är personal och när man är anhörig, och svårt för arbetsgivaren att sätta gränser för vad som är anställning och vad som personen förväntas göra som anhörig. Det är svårare för anordnaren att få insyn i familjen Som företag har man dock arbetsgi-varansvar för den anhörige och ett ansvar för att kunden får den hjälp som behövs. Anordnare har efterlyst tydligare rutiner för anställning av anhöriga.

I verksamhetssuppföljningen för 2013 fick anordnarna inom hemtjänst, ledsagning och avlösning uppge om de hade anhöriga anställda och i så fall hur många. 25 anordnare hade anhöriga anställda. Totalt angav anordnarna att de hade 58 personer anställda, som var anhöriga till kunder.

Det finns kommuner som inte tillåter anhöriga som anställda inom sina kundval för ledsagning och avlösning (exempelvis Vellinge och Lomma) och även inom hemtjänsten (exempelvis Södertälje och Järfälla). Det finns även kommuner där man bara tillåter att anhöriga anställs av egenregin (exempelvis Linköping).

Frågan diskuterades med representanter för pensionärsrådet och rådet för frågor kring funktionsnedsättningar. Representanternas anser att det är bra att anhöriga kan anställas och att det är ett naturligt sätt att lösa situationen för många. Man

menar att eftersom det gäller färre timmar för ledsagning och avlösning än för hemtjänst bör det inte vara ett lika stort problem. Dock tycker representanter från rådet för frågor kring funktionsnedsättningar att det är viktigt att poängtera att föräldrar inte bör vara avlösare eller ledsagare till sina barn. Det är viktigt med uppföljningen och inom vilka ramar som anställningen sker.

Anordnarna som deltagit i referensgrupperna tar upp att det är viktigt att ta sitt arbetsgivaransvar och att följa arbetsmiljölagen och arbetstidslagen, detta bör förtydligas i villkoren. Det har hänt att anhöriga går runt till olika anordnare och förhandlar om var de kan få högst lön och bäst anställningsvillkor. Riskerna bedöms vara små när det gäller ledsagarservice och avlösarservice eftersom det rör sig om en så begränsad tid. Anordnarna skulle gärna anmäla till socialtjänsten hur många anhöriga man har anställda och i vilket syfte, detta tror man skulle göra kontrollen bättre och öka säkerheten.

4.2.2.3 Andra förändringar i tillämpningsanvisningarna

I och med översynen av kundvalet för hemtjänst, ledsagning och avlösning har också en del andra förändringar i tillämpningsanvisningarna/villkoren gjorts. Dessa listas/förklaras nedan.

- Något förändrad beskrivning av tjänsterna eftersom de nu är uppdelade på två kundval.
- Ingen uppdelning av ersättningsnivån beroende på klockslag kommer att ske, därmed beskrivs inte olika tider på dygnet. I kundvalet för ledsagarservice och avlösarservice kommer ingen tidsbegränsning på dygnet och ingen uppdelning i geografiska områden att medges.
- Ändrade mål för ledsagarservice och avlösarservice i och med att det blir ett nytt kundval.
- Ett förtydligande sker i kundvalet för hemtjänst, ledsagning och avlösning, att anordnare ska arbeta utifrån Socialstyrelsens allmänna råd: *Värdegrund i socialtjänstens omsorg om äldre*, SOSFS 2012:3. Därmed upphör *Värdegrund och kvalitet för äldre i Nacka* från 2008 att gälla.
- Förförändrade texter införs om verksamhetssystemet Pulsen Combine.
- Förtydligande av texter om kraven på ledningssystem för kvalitet skrivs in.
- Vad som menas med att ledningen ska ha två års eftergymnasial vård- och omsorgsutbildning förtydligas.
- Förtydligande om vilken myndighet som genomför eventuell validering av andra utbildningar.
- En utförligare text kring genomförandeplan i kundvalet för ledsagarservice och avlösarservice läggs in.
- Ett förtydligande kring gallring av dokumentation läggs in.
- Att och hur personalen ska bära fotolegitimation förtydligas inom kundvalet för hemtjänst, ledsagning och avlösning.

- Ny text om legal företrädare (god man, förvaltare eller företrädare via fullmakt) läggs in.
- Ett förtigligande görs om utdrag ur belastningsregistret gällande personal som ska arbeta med barn.
- En text som hänvisar till Nacka kommuns information ”För dig som är anordnare” på webben läggs in för att kunna hänvisa till råd, riktlinjer etc. på ett tydligare sätt.
- Ersättningsreglerna förenklas, se mer under rubriken Ersättningsregler.

4.2.3 Slutsatser och förslag

Följande texter är nya i tillämpningsanvisningarna.

I kundvalet för hemtjänst, ledsagning och avlösning skrivs följande om personalens kompetens:

Relevant utbildning för personal innebär att

1. Personalen uppfyller Socialstyrelsens *Allmänna råd om Grundläggande kunskaper hos personal som arbetar i socialtjänstens omsorg om äldre*, SOSFS 2011:12.
2. Minst 70 procent av personalen ska ha godkänd utbildning enligt nedan.
3. All personal ska behärska det svenska språket i tal och skrift.

Utbildningar som godkänns är:

Nyare utbildningar

- Vård- och omsorgsprogrammet, både ungdomsgymnasium och vuxengymnasium, 1400 poäng (karaktärsämnen, gemensamma kurser omfattande 1100 poäng plus relevant programfördjupning om 300 poäng)
- Omvårdnadsprogrammet, både gymnasieskolan och vuxengymnasium, 1350 poäng (karaktärsämnen, gemensamma kurser omfattande 600-650 poäng plus valbara kurser om 600-750 poäng)
- Relevant yrkeshögskolexamen, godkänd av Myndigheten för yrkeshögskolan, 200 yrkeshögskolepoäng

Äldre utbildningar

- Äldre undersköterskeutbildning, 1000 poäng (32 veckor, 40 veckor, 31 veckors specialkurs, Hälso- och sjukvård kurskod 41325 06, Utbildning till skötare i psykiatrisk vård, Vårdinriktad kompletteringskurs),
- Tvåårig vårdlinje, 1000 poäng
- Mentalskötarutbildning, två eller tre terminer, 1000 poäng

Andra utbildningar, även utbildningar genomförda i ett annat land än Sverige, ska valideras. Valideringen sker av någon av de anordnare som är godkända inom Nacka kommuns kundval för vuxenutbildning.

Övergångsregler gällande utbildningskravet

Förslaget innehåller också övergångsregler gällande utbildningskravet för redan godkända anordnare. De får möjlighet att söka dispens från utbildningsvillkoret, men ska uppnå följande krav:

- Den 1 januari 2016 ska 60 procent av all personal ha godkänd utbildning enligt ovan.
- Den 1 januari 2018 ska 70 procent av all personal ha godkänd utbildning enligt ovan.

För nya anordnare som godkänns i kundvalssystemet från och med 1 januari 2015 ska 70 procent av all personal ha godkänd utbildning enligt ovan.

I kundvalet för ledsagarservice och avlösarservice skrivs följande om personalens kompetens:

Relevant utbildning för personal innebär att

1. Personalen uppfyller Socialstyrelsens *Allmänna råd om Kunskaper hos personal som ger stöd, service eller omsorg enligt SoL och LSS till personer med funktionsnedsättning*, SOSFS 2014:2 (S).
2. Minst 90 procent av personalen ska ha godkänd utbildning enligt nedan (undantag kan göras då kunden har ett eget förslag på vem som ska anställas).
3. All personal ska behärska det svenska språket i tal och skrift.

Utbildningar som godkänns som relevanta är:

Nyare utbildningar

- Barn- och fritidsprogrammet, 1400 poäng (programgemensamma ämnen omfattande 700 poäng, inriktning Socialt arbete om 300 poäng, programfördjupning Stöd och service inom funktionshindersområdet om 400 poäng)
- Vård- och omsorgsprogrammet, både ungdomsgymnasium och vuxengymnasium, 1400 poäng (karaktärsämnen, gemensamma kurser omfattande 1100 poäng plus relevant programfördjupning om 300 poäng)
- Omvårdnadsprogrammet, både ungdomsgymnasium och vuxengymnasium, 1350 poäng (karaktärsämnen, gemensamma kurser omfattande 600-650 poäng plus valbara kurser om 600-750 poäng)
- Relevant yrkeshögskolexamen, godkänd av Myndigheten för yrkeshögskolan, 200 yrkeshögskolepoäng

Äldre utbildningar

- Barnskötarexamen, 1000 poäng
- Äldre undersköterskeutbildning, 1000 poäng
- Tvåårig vårdlinje, 1000 poäng
- Mental-skötarutbildning, två eller tre terminer, 1000 poäng

Andra utbildningar, även utbildningar genomförda i ett annat land än Sverige, ska valideras. Valideringen sker av någon av de anordnare som är godkända inom Nacka kommuns kundval för vuxenutbildning.

Om kunden har ett eget förslag på vem som ska anställas, kan undantag göras när det gäller kravet enligt punkt 2 ovan. Då gäller samma kompetenskrav som för personlig assistent utsedd av den enskilde, enligt SOSFS 2014:2. Personen ska bland annat minst ha kunskap om övergripande mål och regelverk enligt LSS,

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, kunskap om den enskildes rätt till självbestämmande, integritet och inflytande, samt förmåga att dokumentera sitt arbete enligt lagar och författningar. Kompetensen ska vara anpassad för uppdraget och kundens behov. Rekryteringen av personal ska ske på ett tryggt och säkert sätt.

Anställning av anhöriga

Anhöriga kan anställas i undantagsfall, om det finns särskilda skäl. En förutsättning är att de uppfyller samma krav på kompetens och arbetar under samma villkor som andra anställda. Det innebär bl.a. normala anställningsvillkor (bl.a. gällande arbetstidslagen och arbetsmiljölagen), samma kompetenskrav samt ansvar för att följa upp att uppdraget utförs på ett professionellt sätt. De anhöriga som anställs ska ha kunskap om aktuella konventioner och de målsättningar som finns i SoL och LSS, lagar och regler, dokumentationskrav samt ha ett bra förhållningsätt och bemötande. Anordnaren har ansvar för att kontrollera att personen uppfyller kraven.

Anordnaren ska omgående anmäla till sociala kvalitetsenheten när en anhörig anställs och skälen för detta.

Med anhörig menas den närmaste familjen (make, maka, sambo, barn, syskon, föräldrar och barnbarn).

4.3 Ersättningsregler

4.3.1 Inledande översyn och utredningsdirektiv

Utredningsdirektiven la stor vikt vid det övergripande syftet att förenkla ersättningar och ersättningsregler så mycket som möjligt. Detta för att skapa ökad klarhet för anordnarna och minimera riskerna för felaktigheter. Enklare ersättningsregler möjliggör fortsatt fokus på kund och inte på systemfrågor.

Förutsättningen för samtliga förenklingar av ersättningsreglerna är att anordnarna ska ersättas genom en enhetlig timersättning som täcker allt, förutom beviljade timmar för dubbelbemanning.

Konsekvenserna av följande förenklingar har utretts

- enhetlig ersättning för omvärdnad och service inom hemtjänst
- upphöra med tidsdifferentierad ersättning
- avrundad tid ingår i enhetlig ersättning
- omställningstid ingår i enhetlig ersättning
- insatser som ställs in med kort varsel ingår i ersättningen

4.3.2 Utredning

Grunden för nuvarande ersättning är att den gäller utförd tid hos kunden. Ersättningen är i nuläget tidsdifferentierad mellan dag, kväll och helg, förutom ersättningen för serviceinsatser som är enhetlig oavsett tid. Det finns särskilda avrund-

ningsregler och ersättning för en omställningstid på fem dagar vid uppsägning, sjukhusvistelse och dödsfall. Ingen ersättning utgår i övrigt för insatser som ställs in med kort varsel, s.k. bomtid.

Den samlade bedömningen från alla berörda parter är att det finns mycket stora fördelar med att förenkla ersättningsreglerna. Systemet ska vara lätt att förstå för alla inblandade, inklusive kunderna. Allt som minskar administrationen för både anordnare och handläggare är positivt. Anordnarna beskriver att de idag får lägger ner mycket tid på att redovisa och fakturera utförd tid varje månad. Detsamma gäller handläggarna, som ska gå igenom att tidsredovisningen är rätt gjord.

Enda undantaget är insatser som är inställda eller avbokade med kort varsel, som anordnarna beskriver som problematiska. En särskild utredning har därför gjorts om dessa.

Enhetlig ersättning för service och omvårdnad

I januari 2013 och även januari 2014 var 12 % av de utförda insatserna service och 88 % omvårdnad. Det har inte framförts några invändningar mot att införa en enhetlig ersättning för omvårdnad och service. Någon anordnare har belyst att det kan medföra minskad möjlighet till specialisering och professionalisering för både omvårdnadspersonal och servicepersonal. Ofta är det dock samma personal som utför insatserna. Det är relativt vanligt med olika ersättning för service och omvårdnad i andra kommuner, men det finns flera andra kommuner som har infört en enhetlig ersättning.

Upphöra med tidsdifferentierad ersättning

Alla berörda förordar en enhetlig timersättning utan tidsdifferentiering, förutsatt att den beräknas så att den täcker alla OB-tillägg. De flesta andra kommuner har en enhetlig timersättning.

Den fortsatta översynen har utrett ett nytt förslag, som innebär att ersättningen för hemtjänst är differentierad mellan vardag och helg. Förslaget grundar sig på en önskan att ge bästa möjliga förutsättningar för en god omvårdnad på helger. Den fortsatta utredningen visade dock att en sådan uppdelning skulle kunna ge utrymme för olika tolkningar hos anordnarna. Behoven skulle öka av en större styrning genom mer detaljerade biståndsbeslut än önskvärt. Omvärlldsbevakningen visar också att det bara är tre andra kommuner som har valt en kombination av differentierad och utförd tid. Slutsatsen blir att fördelarna med en helt enhetlig ersättning överväger.

Avrundad tid ingår i enhetlig ersättning

Anordnarna beskriver avrundningsreglerna som omständiga och ”hopplösa att räkna ihop”. Det finns bara fördelar med att avskaffa dessa regler, förutsatt att timersättningen täcker den merersättning avrundningen ger.

En genomgång av anordnarnas fakturering för perioden jan - dec 2013 visar att mindre än hälften av anordnarna fakturerar avrundad tid, med en variation på andelen avrundad tid mellan 0,4 % och 9,6 %. Konsulterna från STQM har belyst frågan genom intervjuer med några anordnare. Intervjuerna visar att anordnarnas strategi och fokus skiljer sig när det gäller att optimera de möjligheter till ersättning som reglerna ger. De konstaterar att skillnaderna i tolkning/tillämpning av regler och i faktiskt redovisad tid talar emot att ha regler som ger ersättning för avrundad tid.

Omröstningstid ingår i enhetlig ersättning

Genomgången av fakturering visar att det också finns skillnader mellan olika anordnars fakturering och tillämpning av reglerna för omröstningstid, även om skillnaderna inte är lika stora som när det gäller avrundad tid.

Det har bara framkommit fördelar med att avskaffa omröstningstiden. Det för-enklar rapporteringen. Även här måste dock ersättningen anpassas så att den täcker omröstningstiden.

Insatser som ställs in med kort varsel ingår i ersättningen

Anordnarna av hemtjänst anger att inställda och avbokade insatser ger stora problem i deras planering. När kunder med omfattande insatser ställer in eller avbokar med mycket kort varsel pga. exempelvis besök av anhöriga eller sjukhusbesök, kan följen bli förluster för anordnaren.

Det är mycket angeläget att kunderna så långt det är möjligt tar ansvar för att avboka i god tid. En avbokningspolicy bör utformas som kommuniceras till kunden av både handläggaren och personalen hos anordnaren, både i anslutning till att kunden får beslutet och på annat sätt.

Flera andra kommuner har gjort mätningar av inställda insatser liksom även Nordic Healthcare Group, NHG. Enligt NHG kan procentandelen variera mellan 1 och 13 %. En slutsats som kan dras är att arbetssättet för hur man arbetar med kunder har stor betydelse.

Som underlag till utredningen har de anordnare som ingick i referensgruppen mätt sina inställda insatser under en två-veckors period i februari. Nedan redovisas resultatet gällande hemtjänstinsatser. Intressant är att mätningen helt överensstämmer med de variationer NHG uppger.

Anordnare	Procent inställda insatser
1	0,9
2	1,0
3	2,5
4	3,7
5	3,8

6	7,0
7	13,0

Konsulterna från STQM konstaterar att inställda insatser med kort varsel i hög grad får bedömas vara en fråga inom ramen för relationen kund - anordnare. Att undvika dessa ligger främst inom anordnarens profession. Ingen möjlighet finns till uppföljning eller kontroll från beställarens sida.

De anordnare som utför ledsagning och avlösning hade inga eller väldigt få inställda insatser under mätperioden och därför har ingen beräkning för respektive anordnare gjorts. De gör dock bedömningen att det handlar om någon eller ett par procent. Anledningen till att det skiljer så mycket mellan hemtjänst och ledsagning/avlösning uppges vara att kunder sällan ställer in eller tackar nej till insatserna ledsagning och avlösning utan snarare väljer att flytta insatsen till en annan tid.

Sammantaget blir analysen att inställda insatser förekommer i olika grad, men att det medför administration för både beställare och anordnare att särskilt redovisa detta. För beställaren finns inte heller någon kontrollmöjlighet. Beställaren bör dock tillsammans med anordnarna genom en policy ta ett större ansvar för att klargöra för kunden vikten av att i förväg anmäla eventuella förändringar.

Sammantagen bedömning av konsekvenserna för enskilda anordnare

Förändringar av ersättningsregler leder alltid till att utfallet blir olika för olika anordnare. Det är oundvikligt att det blir ”vinnare och förlorare” när förändringarna är stora. En analys av det beräknade utfallet, visar ett visst negativt utfall för de anordnare som relativt sett fakturerat mest för avrundad tid och i någon mån omställningstid.

4.3.3 Slutsatser och förslag

Enhetlig timersättning föreslås för respektive insats:

- hemtjänst, med omvärdnad och service
- ledsagning och ledsagarservice
- avlösning och avlösarservice

Ersättningen ska gälla för utförd tid och innefatta allt, förutom ersättning för eventuell dubbelbemanning. Det innebär att ersättningen utgår för utförd tid i antal minuter utan avrundning, att den är enhetlig för dag, kväll och helg, samt att kringtid, omställningstid och inställda insatser ingår.

4.4 Ersättningsnivå

4.4.1 Inledande översyn och utredningsdirektiv

Den inledande översynen betonade att en rimlig ersättning innebär att det finns en balans mellan kraven på tjänstens innehåll och kvalitet och kostnaden för att

producera tjänsten. Enligt utredningsdirektiven är beräkningen av ersättningsnivå helt beroende av förslagen till nya ersättningsregler, se föregående avsnitt. Beräkningen av ersättningsnivå förutsattes vara transparent.

Utredningen skulle också innehålla förslag till momskompensation för privata anordnare och förslag till justering av timersättningen vid införande av elektronisk tidregistrering.

Direktiven utgick ifrån proportionerna 75 % finansierbar utförd tid och 25 % kringtid, vid beräkning av anordnarnas produktionskostnad för personal.

4.4.2 Utredning

Utgångspunkten för beräkningarna är att ersättningen ska stödja en hög kvalitet i tjänsten och att den ska möjliggöra en fortsatt mångfald av anordnare.

De ursprungliga beräkningarna utgår ifrån den modell, som beskrivs i skriften *Val av ersättningsmodell och beräkning av ersättningsnivå*, utgiven av Sveriges Kommuner och Landsting. Modellen och en vägledning har tagits fram av Per Törnvall och Fredrik Eklund. Modellen för beräkning av ersättning inom hemtjänst ("räknnesnurran") har använts av ett stort antal kommuner, vilket ökar möjligheterna till jämförelser.

Deltagarna i referensgrupperna med anordnare bidrog generöst med relativt omfattande beräkningar. Dessa vägdes samman med resultat från andra kommuner.

4.4.2.1 Nuvarande ersättning 2014

Hemtjänst, omvårdnad

<i>Kommunal anordnare, kr/timme</i>			<i>Privat anordnare, kr/timme</i>		
Dag mån-fre 7³⁰-19	Kväll mån-tors 19-22³⁰	Helg fre 19-22³⁰ lör-sön 7³⁰- 22³⁰	Dag mån-fre 7³⁰-19	Kväll mån-tors 19-22³⁰	Helg fre 19-22³⁰ lör-sön 7³⁰-22³⁰
322	356	406	340	375	427

Hemtjänst, service

<i>Kommunal anordnare, kr/timme</i>	<i>Privat anordnare, kr/timme</i>
Alla tider	Alla tider
270	288

Ledsagning

Kommunal anordnare, kr/timme			Privat anordnare, kr/timme		
Dag mån-fre 7 ³⁰ -19	Kväll mån-tors 19-22 ³⁰	Helg fre 19-22 ³⁰ lör-sön 7 ³⁰ -22 ³⁰	Dag mån-fre 7 ³⁰ -19	Kväll mån-tors 19-22 ³⁰	Helg fre 19-22 ³⁰ lör-sön 7 ³⁰ -22 ³⁰
280	297	325	294	316	342

I ersättningen för ledsagning ingår aktivitetsersättning med 10 kr/timme.

Avlösning

Kommunal anordnare, kr/timme			Privat anordnare, kr/timme		
Dag mån-fre 7 ³⁰ -19	Kväll mån-tors 19-22 ³⁰	Helg fre 19-22 ³⁰ lör-sön 7 ³⁰ -22 ³⁰	Dag mån-fre 7 ³⁰ -19	Kväll mån-tors 19-22 ³⁰	Helg fre 19-22 ³⁰ lör-sön 7 ³⁰ -22 ³⁰
269	286	313	284	304	332

4.4.2.2 Anordnarnas egna beräkningar 2013*Hemtjänst*

Eftersom samtliga anordnare av hemtjänst är privata utgår beräkningarna ifrån kostnader för privat hemtjänst. Sju anordnare bidrog med underlag till beräkning av ersättningen för hemtjänst 2013. De angav sina beräknade kostnader enligt de rubriker som finns i räknesurran. Värdena lades därefter in i denna. De summor detta resulterade i framgår av nedanstående tabell.

Kostnader för hemtjänst 2013	Variation, kr/tim	Median, kr/tim
Summa personalkostnader	169-247	227
Summa övriga kostnader	12-79	33
Summa administrativa kostnader	3-114	42
Totalt, med 25 % kringtid	341-484	355
Totalt, med 29 % kringtid		373

Det finns stora variationer i underlagen från anordnarna. Utredningen har därför vägt in andra underlag och aspekter och jämfört med hur det ser ut i andra kommuner.

Ledsagarservice och avlösarservice enligt LSS

Två anordnare bidrog med fullständiga underlag till beräkning av kostnaden för ledsagarservice och avlösarservice 2013.

Vid en beräkning i räknesurran skulle deras kostnader resultera i en ersättning på 277 kr/tim för en privat anordnare, medan egenregin VSS beräknar sin egen

självkostnad till 339 kr/tim. Att självkostnaden blir så hög för egenregin, beror på höga gemensamma kommunala kostnader. Med en mer rimlig OH-kostnad skulle egenregins självkostnad motsvara den privata anordnarens.

4.4.2.3 Jämförelser med andra kommuner

Sveriges Kommuner och Landsting har publicerat en sammanställning över kommunernas ersättningar för hemtjänst 2013. Den visar att ersättningsnivåerna varierar kraftigt i landets kommuner. Genomsnittet för omvårdnad (privat anordnare, utförd och inrapporterad tid) uppgår till 354 kronor i timmen 2013. Motsvarande genomsnitt för service är 313 kr i timmen. För de 20 kommuner, som har elektroniskt uppmätt tid och en enhetlig timersättning, är genomsnittet 374 kr i timmen 2013.

För ledsagning och avlösning finns det inte någon motsvarande sammanställning. Däremot är det möjligt att ta del av andra kommuners förfrågningsunderlag, som alltid publiceras i Kammarkollegiets Valfrihetswebb. De ersättningar som redovisas här avser privata anordnare 2012.

Bland Stockholmskommuner, som har en enhetlig timersättning, ligger genomsnittet 2012 på 265 kronor per timme för avlösarservice enligt LSS, med en spridning mellan 240 och 302 kronor.

Genomsnittet 2012 för avlösning enligt SoL är 285 kr per timme, med en spridning mellan 240 och 346 kronor.

Några kommuner har också en förhöjd ersättning för ledsagarservice för ledsagarens omkostnader.

4.4.2.4 Beräkning av ny ersättningsnivå

Beräkningen av ersättningsnivå utgår ifrån att all utförd tid ska omfattas av ersättningen, enligt beskrivningen i föregående avsnitt. Utgångspunkten är också att ersättningen ska basera sig på den lokala verkligheten i Nacka och att täckning ska ges för de krav som beställaren ställer, dvs. att kraven inte ska vara underfinansierade. Beräkningarna utgår ifrån privata anordnarens kostnader.

Personalkostnader

Personalkostnaderna för hemtjänst utgår ifrån en lönenivå på 22 900 kr i månaden 2013. Det är högt räknat jämfört med andra jämförbara kommuner, men nivån är satt så att den ska täcka kostnaderna för en utbildningsnivå motsvarande 70 procent personal med relevant utbildning. En ökning från 50 till 70 procent utbildad personal motsvarar en ökad kostnad på ca 3 kr i timmen.

I förslaget till fortsatta kompetenskrav föreslås en utbildningsnivå på 70 procent personal med relevant utbildning. Förslaget innefattar generösa dispensregler för dem som måste utbilda personalen för att uppnå kraven. Den beräknade lönenivån bör då ge utrymme för de extra kostnader det medför att ha personal i utbildning.

Påslagen för OB-tillägg, sjuk- och semesterersättning samt PO-tillägg är beräknade enligt rekommendationer från Nordic Healthcare Group: OB-tillägg 7,5 %, semester- och sjukersättning 12,5 %, PO-tillägg 39,5 %. Referensgrupperna har inte haft några invändningar kring påslagen.

Personalkostnaderna har beräknats till samma nivå för ledsagarservice och avlösarservice. I dessa fall engageras ofta timanställda, med en lägre grundlön. Samtidigt utförs dessa insatser i hög utsträckning på obekväm arbetstid. Anordnarnas underlag visar att den sammantagna personalkostnaden är jämförbar med nivån för hemtjänst, även om den har beräknats på annat sätt.

Övriga kostnader

I övriga kostnader ingår hyreskostnader, materialkostnader och övriga kostnader, där framför allt bilkostnader är en stor del.

Administrativa kostnader

De administrativa kostnaderna består av kostnader för verksamhetsledning (främst daglig arbetsledning) och förvaltningskostnader för ekonomi, personal och IT. I beräkningarna har lagts in högre kostnader för både verksamhetsledning och IT, jämfört med andra kommuner. Det är en viktig kvalitetsfråga att det finns resurser för att tillgodose behoven av en daglig arbetsledning och det kommer att ställas högre krav på IT när kommunens nya verksamhetssystem Pulsen Combine införs.

Kringtid

Den s.k. kringtiden innehåller all personaltid som inte utförs hos kunden. I denna ingår bl.a. restid, arbetsplatsträffar, möten, kompetensutveckling och dokumentation. Omvärldsanalysen visar att det är vanligt att utredningar föreslår att beräkna kringtiden för hemtjänst till 25 %. Det som skiljer sig åt är att andra kommuner ibland ger ersättning för insatser som ställts in med kort varsel. I förslaget till ersättning har därför kringtiden ökats till 29 %, för att också innefatta dessa insatser.

De två anordnare som har lämnat fullständiga underlag för ledsagarservice och avlösarservice, har angett kringtiden till 1,5 – 2 %. I dessa fall utgår beräkningarna från att det huvudsakligen är personal, som timanställs för varje uppdrag, som utför tjänsterna. För att också ge utrymme för att använda fast anställd personal har kringtiden beräknats till 10 % för ledsagning/ledsagarservice och avlösning/avlösarservice.

Momskompensation

I utredningsdirektiven ingår att utreda momskompensation till privata anordnare.

Verksamheter inom vård, skola och omsorg är undantagna från moms. När kommunen själv producerar omsorgstjänster får den ersättning för ingående moms från Skatteverket. För omsorgstjänster som kommunen köper från privata

anordnare, får kommunen en schablonersättning från Skatteverket på sex procent. Schablonersättningen är den samma för alla tjänster, trots att den faktiska momsen varierar mellan olika slags tjänster.

Vid beräkningar av den faktiska momskostnaden för hemtjänst brukar den anges till mellan en och tre procent. Den vanligaste ersättningen för momskompensation i andra kommuner brukar också ligga inom det intervallet.

Momskompensationen föreslås till två procent, vilket beräknas ligga nära den faktiska momskostnaden. Alla beräkningar utgår ifrån de privata anordnarnas faktiska kostnader, som sedan tidigare innehåller sex procent momskompensation. En minskad momskompensation innebär därför en högre och mer realistisk ersättning till den kommunala anordnaren.

Omkostnadsersättning för ledsagarservice och ledsagning

Sedan tidigare betalar Nacka en omkostnadsersättning på 10 kr i timmen för ledsagning, som ska täcka ledsagarens omkostnader vid utförandet av insatsen. Den kan t.ex. användas till inträden vid aktiviteter och resor som görs tillsammans med kunden. Omkostnader som överstiger den sammanlagda omkostnadsersättningen till anordnaren ska betalas av kunden.

Sedan denna ersättning infördes i Nacka har högsta förvaltningsdomstolen slagit fast att kommunen inte är skyldig att betala för personalens kostnader vid ledsagning. Dessa kostnader ska i så fall betalas av kunden, som vid behov får söka ekonomiskt bistånd för kostnaderna. Enligt referensgrupperna skulle dock ett sådant förfarande försvåra möjligheterna att genomföra aktiviteter.

Förslaget till ersättning innehåller även fortsättningsvis en omkostnadsersättning för ledsagarens omkostnader. Syftet är att ha ett så enkelt förfarande som möjligt för både kund och anordnare.

Överväganden vid den fortsatta översynen 2014

Ersättningsnivån för hemtjänst är uppräknad med 4 % från 370 kr till 385 kr. En viktig anledning är införandet av elektronisk tidsregistrering, som vanligtvis leder till en viss minskning av den utförda tiden. Den beräknade kringtiden för hemtjänst är utökad efter synpunkter från anordnarna. Förslaget gäller för 2014 års prisnivå, med en uppräkning enligt faktisk OPI för 2015.

4.4.2.5 Årlig uppräkning av ersättningen

I nuvarande modell för ersättning till anordnarna ingår att kommunfullmäktige årligen beslutar om ersättningen i november månad.

Konkurrensverkets rapport 2013:1, *Kommunernas valfrihetssystem – med fokus på hemtjänst* rekommenderar kommunerna att koppla ersättningsnivån till någon form av index, med syfte att minska de externa anordnarnas osäkerhet kring den framtida ersättningens storlek.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har tagit fram omsorgsprisindex (OPI) tillsammans med Vårdföretagarna och Pacta. SKL gör en preliminär beräkning i slutet av året och fastställer den definitiva nivån under innevarande år, vanligtvis i april månad. OPI är avsett att användas vid upphandling av verksamhet. Idag används det vid socialtjänstens LOU-upphandlingar och också av andra kommuner för att räkna upp ersättningar inom kundval.

Referensgrupperna med anordnare har framfört stora önskemål om att ersättningen ska räknas upp enligt ett nationellt fastställt index. Ersättningen blir annars oförutsägbar och upplevs som godtycklig, vilken gör anordnarnas ekonomiska planering omöjlig. Osäkerheten förhindrar även långsiktiga investeringar i personalens kompetens liksom i teknisk utrustning och annat som är kostnadskrävande inledningsvis. Om inte ersättningen kopplas till index finns risken att det regelbundet kommer att krävas en större översyn av ersättningen.

Utredningen föreslår att ersättningen fortsättningsvis räknas om enligt OPI. Den förändrade ersättningen fastställs när den definitiva nivån har publicerats och betalas då ut retroaktivt från årsskiftet.

Detta är ett viktigt förslag för att uppnå långsiktighet i kundvalets förutsättningar. Här kan kommunen inta en fortsatt tätposition i utvecklingen av kundval. Det finns inget skäl för att anordnare av tjänster i hemmen ska ha en sämre förutsägbarhet avseende den framtida ersättningen än anordnare som erbjuder tjänster som upphandlats enligt LOU.

4.4.2.6 Införande av elektronisk tidregistrering

Allt fler kommuner använder någon form av elektronisk tidsregistrering inom hemtjänsten. Flera kommuner har erfarenheter av att den redovisade tiden minskar när den mäts på ett mer exakt sätt och har fått höja ersättningen för att anordnarna ska få fortsatt täckning för sina kostnader. Erfarenheterna visar också att det behövs mycket information, utbildning och support från kommunen vid implementeringen.

Det är dock svårt att dra några säkra slutsatser från andra kommuner, som kan användas för att i förväg ange en eventuellt höjd ersättningsnivå. Troligen har de godkända anordnarna i Nacka redan gjorts stora effektiviseringar.

Utgångspunkten är att införande av tidmätning inte ska ha till syfte att minska kommunens kostnader. Syftet är främst att förenkla hanteringen av tidredovisningen och att samtidigt minska risken för oegentligheter.

För att ge ett säkrare underlag för beräkningarna ställde tre anordnare upp på att under två månader pröva elektronisk tidregistrering, parallellt med den manuella hanteringen. Försöket illustrerar komplexiteten i att implementera elektronisk hantering, då bara en anordnare kunde lämna data av tillräcklig kvalitet. Analysen

av materialet visar att det inte går att dra några säkra slutsatser. En översiktlig uppskattning är att den redovisade tiden minskar med knappt 2 %. Det är också det påslag, som konsulterna från STQM rekommenderar.

4.4.3 Slutsatser och förslag

Förslaget till ersättning föreslås gälla fr.o.m. 2015, men är beräknad för 2014. Fr.o.m. 2015 och därefter årligen föreslås ersättningen justeras enligt OPI (omsorgsprisindex). Samtliga kostnader är beräknade med utgångspunkt från privata anordnare.

De ursprungliga beräkningarna för 2014 gjordes i den räknesnurra, som har publicerats av Sveriges Kommuner och Landsting.

Förslag till beräkning av ny ersättning, privat anordnare

Personalkostnader, kr/tim	240
Genomsnittlig månadslön personal	22 900
Genomsnittligt antal arbetstimmar per månad	160
OB-tillägg, % -andel på grundlönen	7,5
Semester- och sjukersättning, % -andel på grundlönen	12,5
PO-tillägg, % -andel på grundlönen	39,5

Övriga kostnader, kr/tim	22
Totala hyreskostnader, per timme	5
Totala materialkostnader, per timme	2
Övriga kostnader, per timme	15

Administrativa kostnader kr/tim	26
Totala kostnader för verksamhetsledning per timme	20
Total kostnad Förvaltning och IT per timme	6

	<i>Hemtjänst</i>	<i>Ledsagning, SoL, LSS</i>	<i>Avlösning, SoL, LSS</i>
Kringtid, kr/tim	97	27	27
Genomsnittligt påslag för kringtid per timme, %	29	10	10

Omkostnadsersättning för ledsagare kr/tim	10	
--	-----------	--

Totalt, kr/tim, privat anordnare	385	320	310
Totalt, kr/tim, kommunal anordnare (2 % momskompensation till privata anordnare)	378	314	304
Totalt, kr/tim, kommunal anordnare (6 % momskompensation till privata anordnare)	363	302	392

Beräkningarna utgår ifrån de privata anordnarnas faktiska kostnader, som sedan tidigare innehåller sex procent momskompensation. En minskad momskompen-

sation påverkar därmed endast ersättningen till den kommunala anordnaren. Alternativen anges i ovanstående tabell.

De förenklade ersättningsreglerna beräknas medföra en besparing och ett överskott för både anordnare och kommun. Så stora förenklingar av administrationen som de föreslagna kan enligt Nordic Healthcare Group motsvara en höjd ersättning på cirka 10 kronor per timme för anordnarna.

5 Förslag

Det nuvarande kundvalet för hemtjänst, ledsagning och avlösning delas upp i två

- Hemtjänst, ledsagning och avlösning enligt SoL
- Ledsagarservice och avlösarservice enligt LSS samt avlösning för barn och ungdomar enligt SoL

Enhetlig timersättning införs för respektive insats

- Hemtjänst, med omvårdnad och service
- Ledsagning och ledsagarservice
- Avlösning och avlösarservice

Ersättningen gäller för utförd tid och innefattar allt, förutom ersättning för eventuell dubbelbemanning. Det innebär att ersättningen utgår för utförd tid i antal minuter utan avrundning, att den är enhetlig för dag, kväll och helg, samt att kringtid, omställningstid och inställda insatser ingår.

Förslag till ny ersättning i 2014 års prisnivå

	Hemtjänst	Ledsagning, SoL, LSS	Avlösning SoL, LSS
Kommunal anordnare, kr/tim	378	314	304
Privat anordnare, kr/tim inkl. 2 % momskompensation	385	320	310

Uppräkning av ersättning

Ersättningen räknas om enligt OPI (omsorgsprisindex) årligen fr.o.m. 2015. Den förändrade ersättningen fastställs när definitiv OPI har publicerats för året och betalas ut retroaktivt från årsskiftet.

Förändrade kompetenskrav för personalen

I kundvalet för hemtjänst, ledsagning och avlösning ska personalen uppfylla Socialstyrelsens *Allmänna råd om Grundläggande kunskaper hos personal som arbetar i socialtjänstens omsorg om äldre*, SOSFS 2011:12 (S). Anordnare ska arbeta utifrån Socialstyrelsens *allmänna råd: Värdegrund i socialtjänstens omsorg om äldre*, SOSFS 2012:3. 70 procent av all personal ska ha godkänd utbildning. Det finns övergångsregler med möjlighet att söka dispens för befintliga anordnare.

I kundvalet för ledsagarservice och avlösarservice ska personalen uppfylla Socialstyrelsens *Allmänna råd hos personal som ger stöd, service eller omsorg enligt SoL och LSS till personer med funktionsnedsättning*. 90 procent av personalen ska ha godkänd utbildning. Undantag kan göras när kunden har eget förslag på person som ska utföra insatsen.

Anställning av anhöriga

Tydliggörande av vad som gäller vid anställning av anhöriga.

6 Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till förändrad ersättning beräknas ge en ökad kostnad på ca 2 miljoner kronor, jämfört med dagens kostnader. Det motsvarar ca 3 kr per hemtjänsttimme, som är den beräknade kostnaden för den föreslagna ökningen av kompetenskraven för personal.

Beroende på förändringar av ersättningsreglerna beräknas utfallet variera något mellan olika anordnare.

7 Bilagor

1. Villkor för att vara godkänd anordnare av hemtjänst, ledsagning och avlösning.
2. Övergångsregler gällande krav på utbildning för personal inom kundval för hemtjänst, ledsagning och avlösning
3. Villkor för att vara godkänd anordnare av ledsagarservice och avlösarservice enligt LSS samt avlösning enligt SoL för barn och ungdomar.

Öppenhet och mångfald

*Vi har förtroende och respekt för människors kunskap
och egna förmåga - samt för deras vilja att ta ansvar*

14 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 132

Dnr KFKS 2014-482-003

Reglemente för kommunalt partistöd**Beslut**

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta föreslaget reglemente för kommunalt partistöd.

Ärende

Nya regler för kommunalt partistöd i kommunallagen trädde i kraft 1 februari 2014. Reglerna gäller från och med 15 oktober 2014, det vill säga från mandatperioden 2014-2018. I samband med de nya reglerna måste varje kommun anta vissa lokala regler för partistödet för att den nya lagen ska kunna tillämpas fullt ut. Därför har ett förslag till reglemente partistöd för Nacka tagits fram utifrån Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) rekommendationer. De största förändringarna blir:

- Det är inte längre tillåtet att använda partistödet till att finansiera politiska sekreterare.
- Kravet för att få partistöd skärps. Ett parti måste vara representerat i fullmäktige för att få partistöd. Uppfylls inte det betalas inget nytt partistöd ut nästkommande år.
- Det införs ett krav på årlig redovisning av partistödet för varje parti. Varje parti måste redovisa för kommunen vilka ändamål partistödet har använts till. Uppfylls inte redovisningskravet kommer inget nytt partistöd att betalas ut.

Handlingar i ärendet

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 23 september 2014 § 119

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 10 september 2014

Förslag till reglemente för kommunalt partistöd

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 23 september 2014 § 119

Ärendet återremitteras för att kompletteras med tydligare riktlinjer för hur den nya lagstiftningen ska tillämpas i Nacka och hur partistödet får användas.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

14 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott**Beslutsgång**

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med stadsledningskontorets förslag.

- - - - -

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Reglemente för kommunalt partistöd

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta föreslaget reglemente för kommunalt partistöd.

Sammanfattning

Riksdagen har antagit nya regler för kommunalt partistöd i kommunallagen. Lagändringen börjar gälla mandatperioden 2014-2018. I samband med de nya reglerna måste varje kommun anta egna lokala regler för partistödet. Därför har ett förslag till reglemente partistöd för Nacka tagits fram huvudsakligen utifrån Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) rekommendationer. De största förändringarna blir:

- Det är förtydligat i lagen att partistöd ska användas av partierna för att stärka deras ställning i den kommunala demokratin.
- Ett parti måste vara representerat i fullmäktige för att få partistöd. Uppfylls inte det betalas inget nytt partistöd ut nästkommande år.
- Varje parti måste årligen redovisa för kommunen vilka ändamål partistödet har använts till. Uppfylls inte redovisningskravet kommer inget nytt partistöd att betalas ut.

Ärendet

Nya regler för kommunalt partistöd i kommunallagen kommer att gälla från och med 15 oktober 2014, det vill säga från mandatperioden 2014-2018. I samband med de nya reglerna måste varje kommun anta egna regler för partistödet för att den nya lagen ska kunna tillämpas fullt ut.

Bakgrunden till de nya reglerna är att det tidigare fanns ett stort utrymme för olika tolkningar av kommunallagen till vilka ändamål partistödet kunde användas. I och med de nya reglerna förtydligas syftet med partistödet och kravet på fullmäktigerepresentation.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade den 23 september 2014, § 119, att återremittera ärendet för att detta skulle kompletteras med tydligare riktlinjer för hur den nya

lagstiftningen ska tillämpas i Nacka och hur partistödet får användas. Stadsledningskontoret har förtydligat reglementet så att det omfattar vad som ska beslutas på lokal nivå. Kontoret redogör nedan också för vad som avses med partistöd och vad det ska användas för.

Partistödets ändamål

Syftet med det lokala partistödet förtydligas i 2 kap 9 § kommunallagen. I lagen anges nu att det lokala partistödet ska användas av partierna ”*för att stärka deras ställning i den kommunala demokratin*”. En konsekvens av detta blir att det inte längre går att använda partistödet till politiska sekreterare. Politisk sekreterare definieras i 4 kap 30 § kommunallagen där det anges att kommuner får anställa politiska sekreterare ”*att biträda de förtroendevalda i det politiska arbetet*”. Kommunallagen definieras således vad partistöd respektive stöd i form av politisk sekreterare är för något. Genom att lagstiftaren använder ordet ”*förtroendevalda*” i det sist nämnda lagrummet framgår att stödet ska rikta sig till de personer som är valda till ett uppdrag inom kommunen. Begrepp förtroendevald är definierat i 4 kap 1 § kommunallagen:

”*Med förtroendevalda avses i denna lag ledamöter och ersättare i fullmäktige, nämnder och fullmäktigeberedningar samt revisorer.*

Med förtroendevalda avses också ledamöter och ersättare i den beslutande församlingen, förbundsstyrelsen eller annan nämnd, de beslutande församlingarnas beredningar samt revisorer i ett kommunalförbund.”

I den statliga offentliga utredning, SOU 2012:30, som ligger till grund för lagändringen kan man läsa följande om partistöd.

”*Partistödet ska ses som ett allmänt sambhälletligt stöd för att förbättra partiernas möjlighet att utveckla en aktiv medverkan i opinionsbildningen bland medborgarna och därigenom stärka den kommunala demokratin. Vidare avser stödet bara partiverksamhet som är anknuten till kommunen eller landstinget.¹*”

Att ”stärka partierna i den kommunala demokratin” är något annat än att ”biträda de förtroendevalda i det politiska arbetet”.

Tydligt krav på representation

Kravet på att ett parti måste vara representerat i fullmäktige för att få partistöd förtydligas. Ett parti är representerat om det fått mandat i fullmäktige och vald ledamot är fastställd enligt 14 kap. vallagen för mandatet. För att behålla representationen under mandatperioden krävs att åtminstone ett av partiets mandat fortsätter att ha en ledamot fastställd. Om ett partis enda fullmäktigledamot avgår under året ska partiet ändå ha rätt att behålla partistödet året ut.

¹ Avsnitt 11.4.1, sidan 325

Utbetalning endast till juridisk person

Partistödet får endast ges till ett parti som är en juridisk person.

Årliga beslut om utbetalning av partistöd

Beslut om utbetalning av kommunalt partistöd ska fattas av fullmäktige minst en gång per år.

Krav på redovisning och granskning

För att kunna få fortsatt utbetalning av det årliga partistödet måste partierna lämna in en redovisning som visar vilka ändamål partistödet har använts till. Fullmäktige ska besluta att mottagare av partistöd ska lämna en skriftlig redovisning, trots att det följer av lagen att sådan måste göras.

En särskild granskare ska utses av partierna som ska granska redovisningen. Granskaren ska intyga att redovisningen ger en rättvisande bild av hur partistödet har använts. Granskarens rapport ska bifogas redovisningen. Redovisningen ska ske för 1 januari till 31 december och vara inlämnad till kommunen senast den 30 juni året efter att partistödet utbetalades. Om redovisningen inte lämnas in i tid betalas inget nytt partistöd ut.

Kommunallagen ställer dock formella krav på formen av redovisning. I förslaget till reglemente ska kommunstyrelsen sammanställa redovisningarna och granskningsrapporterna i ett ärende och kommunstyrelsen föreslås få rätt att bestämma om grundkrav på redovisningen och granskningsrapporten.

Ekonomiska konsekvenser

Reglementet i sig kommer inte att ge några ekonomiska konsekvenser. De årliga beloppen som utbetalas för partistöd och politisk sekreterare regleras i mål och budget och påverkas inte av att reglementet för partistöd antas.

Bilagor

Förslag till reglemente för kommunalt partistöd.

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör
Stadsledningskontoret

Mats Bohman
Administrativ direktör

NACKA
KOMMUN

444

REGLEMENTE FÖR PARTISTÖD

Förslag

Dokumentets syfte

Reglementet konkretiseringar kommunallagens bestämmelser om partistöd på lokal nivå i Nacka kommun.

Dokumentet gäller för

Partierna representerade i Nacka kommunfullmäktige.

I kommunallagen finns de grundläggande bestämmelserna om kommunalt partistöd. I Nacka kommun ska därutöver följande gälla.

1 § Rätt till partistöd

Partistöd utgår till parti som har representation i kommunfullmäktige och för vilket det finns en vald ledamot som är fastställd enligt 14 kap. vallagen.

2 § Grundstöd och mandatstöd

Partistödet består av ett grundstöd och ett mandatstöd.

Beloppen fastställs årligen av kommunfullmäktige i samband med ärendet om mål och budget för kommande år.

3 § Fördelning av partistöd

Vid fördelningen av partistöd beaktas endast mandat för vilken en vald ledamot är fastställd enligt 14 kap vallagen.

Om representationen upphör utgår partistöd under resterande del av kalenderår då representationen upphör.

4 § Redovisning och granskning

En mottagare av partistöd årligen ska lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 2 kap 9 § första stycket kommunallagen.

Kommunstyrelsen ska sammanställa redovisningen och den rapport som den särskilda granskaren ska göra enligt 2 kap 11 § andra stycket kommunallagen i ett ärende. Sammanställningen ska göras så att kommunfullmäktige kan ta ställning till utbetalning av partistöd för påföljande år, senast vid sammanträde i november.

Diarienummer	Fastställd/senast uppdaterad	Beslutsinstans	Ansvarigt politiskt organ	Ansvarig processägare

Kommunstyrelsen får anta bestämmelser om grundkrav på redovisningen och granskningsrapporten.

5 § Årlig utbetalning

Partistöd betalas ut årligen i förskott under december efter beslut av kommunfullmäktige. Har redovisning och granskningsrapport enligt 2 kap. 11 § andra stycket kommunallagen inte lämnats in till kommunstyrelsen inom föreskriven tid utbetalas inte något stöd för nästkommande år.

14 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 142

Dnr KFKS 2014/698-514

Motion kommunalt parkeringsbolag i Nacka

Motion den 16 juni 2014 av Sidney Holm (MP)

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut

Förslaget att bilda ett kommunalt parkeringsbolag förutsätter en ekonomisk omprioritering som kommunfullmäktige inte kan se står i rimlig proportion till nyttan för kommunen.
Kommunfullmäktige avslår förslaget i motionen.

Motionen är därmed färdigbehandlad.

Ärende

Sidney Holm (MP) lämnade vid kommunfullmäktiges sammanträde den 16 juni 2014 en motion med förslag om att kommunen skapar ett kommunalt parkeringsbolag. Det kommunala parkeringsbolaget skulle ta ett övergripande ansvar att lösa parkeringsproblematiken när Nacka bygger stad.

Kommunens trafikenhet har i uppdrag att bland annat jobba med trafikplanering och parkeringsfrågor. I enhetens uppdrag ingår dessutom att bevaka allmänna intressen som berör vägar och framkomlighet i samband med genomförande av nya detaljplaner och exploateringsavtal.

Stadsledningskontoret föreslår att förslaget att bilda ett kommunalt parkeringsbolag avslås. Just nu pågår ett arbete inom kommunen kring den framtida parkeringssituationen. Att bilda ett kommunalt aktiebolag innan analysen är klar anser stadsledningskontoret inte är rimligt. Att bilda ett aktiebolag förutsätter dessutom en ekonomisk omprioritering som stadsledningskontoret inte kan se står i rimlig proportion till nyttan för kommunen.

Handlingar i ärendet

Controllerenhetens och sociala kvalitetshetens tjänsteskrivelse den 8 september 2014
Motion

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

14 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott**Beslutsgång**

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med controllerenhetens och sociala kvalitetsheten förslag.

Protokollsanteckningar

Khashayar Farmanbar (S) lät anteckna följande för Socialdemokraternas arbetsutskottsgrupp.

”Teknikutveckling, miljömedvetna invånare och förändrade resmönster innebär också förändrade behov för hur parkeringsbehovet är i kommunen. Vi Socialdemokrater tror att vi på sikt kommer att se dyka upp som bättre motsvarar behovet hos kommunens invånare. Även om vi inte kan ställa oss bakom själva formuleringen i motionen är vi mycket positiva till andemeningen i motionen.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
	BP	

Kommunstyrelsen

Motion kommunalt parkeringsbolag i Nacka

Motion den 16 juni 2014 av Sidney Holm (MP)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut

Förslaget att bilda ett kommunalt parkeringsbolag förutsätter en ekonomisk omprioritering som kommunfullmäktige inte kan se står i rimlig proportion till nyttan för kommunen. Kommunfullmäktige avslår förslaget i motionen.

Motionen är därmed färdigbehandlad.

Sammanfattning

Sidney Holm (MP) lämnade vid kommunfullmäktiges sammanträde den 16 juni 2014 en motion med förslag om att kommunen skapar ett kommunalt parkeringsbolag. Det kommunala parkeringsbolaget skulle ta ett övergripande ansvar att lösa parkeringsproblematiken när Nacka bygger stad.

Kommunens trafikenhet har i uppdrag att bland annat jobba med trafikplanering och parkeringsfrågor. I enhetens uppdrag ingår dessutom att bevaka allmänna intressen som berör vägar och framkomlighet i samband med genomförande av nya detaljplaner och exploateringsavtal.

Stadsledningskontoret föreslår att förslaget att bilda ett kommunalt parkeringsbolag avslås. Just nu pågår ett arbete inom kommunen kring den framtida parkeringssituationen. Att bilda ett kommunalt aktiebolag innan analysen är klar anser stadsledningskontoret inte är rimligt. Att bilda ett aktiebolag förutsätter dessutom en ekonomisk omprioritering som stadsledningskontoret inte kan se står i rimlig proportion till nyttan för kommunen.

Förslagen i motionen

Motionären föreslår att Nacka kommun startar ett kommunalt parkeringsbolag med ett övergripande ansvar att lösa parkeringsproblematiken i Nacka.

Motionären menar att det är bättre om kommunen med ekonomiskt bidrag från bygg Herrar planerar var och hur många parkeringsplatser som ska byggas, istället för att tvinga bygg Herrar att bygga parkeringsplatser utan samordning med andra bygg Herrar.

Motionären menar vidare att ett kommunalt parkeringsbolag skulle ta ett övergripande ansvar för parkeringsbehovet i Nacka, bland annat övervakning och administration av parkeringsavgifter för gatuparkering i centrala Nacka.

Enhetens utredning och bedömning

Nacka kommuns gällande översiktsplan antogs av kommunfullmäktige i 11 juni 2012, §139. I översiktsplanen skapas spelregler för kommunens aktörer och medborgare. Översiktsplanen genomsyras av kommunens vision om öppenhet och mångfald.

Kommunstyrelsen fastslog den 13 maj 2013, §116, en parkeringspolicy. Parkeringspolicyen, som är en del av kommunens parkeringsstrategi, är ett grundläggande dokument om bil- och cykelparkering som ska vägleda och ligga till grund för beslut inom området. Parkeringspolicyen säger bland annat att parkeringsplatser kan lösas inom kvarter eller i form av samutnyttjande av platser, vilket leder till effektivare markanvändning.

Kommunens trafikenhet har i uppdrag att bland annat jobba med trafikplanering och parkeringsfrågor. I enhetens uppdrag ingår dessutom att bevara allmänna intressen som berör vägar och framkomlighet i samband med genomförande av nya detaljplaner och exploateringsavtal.

I dagsläget pågår en studie översikt av den framtida parkeringssituationen i Nacka. Stadsledningskontorets bedömning är att den studien ska bli färdig innan eventuella åtgärder genomförs.

Förslaget om ett kommunalt parkeringsbolag förutsätter en ekonomisk omprioritering som stadsledningskontoret inte kan se står i rimlig proportion till nyttan för kommunen i dagsläget. Förslaget bör därför avslås.

Förslagens ekonomiska konsekvenser

Att införa ett kommunalt parkeringsbolag skulle costa ett par miljoner kronor, både i årlig administrations- och driftskostnad samt i investering.

Konsekvenser för barn

Utformningen av staden är en av många faktorer som påverkar barns möjlighet till en god uppväxt. Trafik och buller gör det svårare för barn att röra sig och att leka fritt utomhus. Samtidigt väljer fler och fler föräldrar att bo i städer med sina barn. Trygga och säkra miljöer är självfallet viktigt för alla medborgare och besökare, stora som små.

Ur ett barnperspektiv finns ingenting som per automatik blir bättre av ett kommunalt parkeringsbolag. Det som behöver lösas kring parkeringssituationen i staden kan lösas inom ramen för kommunens befintliga organisation och uppdrag.

Bilaga

Motion Kommunalt parkeringsbolag i Nacka av Sidney Holm (MP)
Kommunalt parkeringsbolag i Nacka, protokollsutdrag från KSAU

Kersti Hedqvist
Enhetschef
Samordnings- och utvecklingsenheten

Johanna Magnusson
Controller
Controllerenheten

miljöpartiet de gröna

Kommunalt parkeringsbolag

Motion till Nacka kommunfullmäktige 2014-06-16

Miljöpartiet de gröna

Vi behöver ta kontroll över parkeringssituationen här i Nacka

Miljöpartiet vill skrota den s.k. p-normen som både fördyrar bostadsbyggandet och motverkar en hållbar förtätning av centrala Nacka. Istället för att tvinga byggherrarna att bygga parkeringsplatser inom egen fastighet utan samordning sinsemellan, vill vi ta kontroll över parkeringssituationen och starta ett kommunalt parkeringsbolag med ett övergripande ansvar att lösa parkeringsproblematiken när nacka bygger stad.

Det är bättre att kommunen med ett ekonomiskt bidrag från byggherrar själv planerar var och hur många parkeringsplatser som ska byggas. Det blir också lättare att i framtiden bygga om ett parkeringshus som kanske inte behövs till något annat, än en parkering byggd i källarvåningen under ett vanligt flerfamiljshus.

Någon reell möjlighet att bygga om eller anpassa Nackas centrala delar till ökade trafikmängder samtidigt som de ska förtätsas finns inte, om miljökraven samtidigt skall prioriteras. Parkeringsmöjligheterna och därmed biltrafiken måste därför begränsas.

Alla partier i Nacka är överens om att införa parkeringsavgifter för gatuparkering i de centrala delarna av Nacka, någonting som skulle kunna övervakas och administreras av ett kommunalt parkeringsbolag. Parkeringsavgifter kan effektivt användas för att styra trafiken till parkeringshus, minska störningar från biltrafiken och uppmuntra till resande med kollektiva färdmedel. Det underlättar också för näringsidkare och andra med särskilda behov som verkligen behöver använda sin bil. Detta förutsätter dock att ”någon” tar ett övergripande ansvar för parkeringsbehovet i Nacka.

Miljöpartiet yrkar på att:

- kommunen startar ett kommunalt parkeringsbolag med ett övergripande ansvar att lösa parkeringsproblematiken i Nacka.

.....
Sidney Holm (mp)

14 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 143

Dnr KFKS 2014/699-370

Kommunal vindkraft

Motion den 16 juni 2014 av Sidney Holm (MP)

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen. Fullmäktige noterar därvid att kommunen sedan den 1 januari 2014 till 100 procent köper förnybar energi.

Motionen är därmed färdigbehandlad.

Ärende

Motionären föreslår att:

- Kommunen omgående initierar köp av färdig vindkraft eller planerar för att bygga egen vindkraft
- All el som förbrukas i kommunens verksamheter ska vara grön el

Sedan 1 januari 2014 köper Nacka kommun in 100 procent grön el märkt "Bra miljöval - vatten". "Bra miljöval" är Naturskyddsföreningens miljömärkning av el. Det innebär att Nacka redan idag ligger i framkant för inköp av förnybar el till sina verksamheter.

Förslaget är att motionen avslås och att fullmäktige noterar att kommunen redan köper in 100 procent förnybar energi.

Handlingar i ärendet

Samordnings- och utvecklingsenhetens tjänsteskrivelse den 29 september 2014

Motion

Yrkanden

Mats Gerdau (M) yrkade bifall till samordnings- och utvecklingsenhetens förslag.

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med Mats Gerdaus yrkande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

14 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott**Protokollsanteckningar**

Khashyar Farmanbar (S) lät anteckna följande för Socialdemokraternas arbetsutskottsgrupp.

”Vi Socialdemokrater tycker att en kommun på frammarsch måste ta på sig ledarträjan i klimat- och miljösatsningar. Vindkraften är en kostnadseffektiv och fornyelsebara energikälla. I småskalig produktion kan den nya tekniken dessutom användas med lågt störmoment och många positiva uppsidor för kommunen. Vi känner viss tvekan till just de tillvägagångssätt som släss fast i motionen, men vi är varma anhängare av att närmare utreda möjligheterna för Nacka att engagera sig i produktion och stöttande av produktion av fornyelsebara källor, såsom vindkraften.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
	VR	

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2014/699-370
2014-09-19

Kommunstyrelsen

Kommunal vindkraft

Motion den 16 juni 2014 av Sidney Holm (MP)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen. Fullmäktige noterar därvid att kommunen sedan den 1 januari 2014 till 100 procent köper förnybar energi.

Motionen är därmed färdigbehandlad.

Sammanfattning

Motionären föreslår att:

- Kommunen omgående initierar köp av färdig vindkraft eller planerar för att bygga egen vindkraft
- All el som förbrukas i kommunens verksamheter ska vara grön el

Sedan 1 januari 2014 köper Nacka kommun in 100 procent grön el märkt ”Bra miljöval - vatten”. ”Bra miljöval” är Naturskyddsföreningens miljömärkning av el. Det innebär att Nacka redan idag ligger i framkant för inköp av förnybar el till sina verksamheter.

Förslaget är att motionen avslås och att fullmäktige noterar att kommunen redan köper in 100 procent förnybar energi.

Förslagen i motionen

I motionen föreslår Sidney Holm (MP) att kommunen investerar i egenägd vindkraft för att producera egen grön el. Motionären menar att priserna på vindkraftverk har fallit kraftigt de senaste åren och kostar idag ca 10-13 miljoner kronor per megawatt. Två megawatts vindkraftverk producerar el som räcker till motsvarande ca 6 ishallar eller all gatubelysning i Nacka. Förutom att producera grön el kan en investering i egenägt vindkraftverk vara en stark pedagogisk effekt för invånarna i Nacka - att kommunen agerar handlingskraftigt i klimatfrågan.

Miljöpartiet yrkar på att:

- Kommunen omgående initierar köp av färdig vindkraft eller planerar för att bygga egen vindkraft.
- All el som förbrukas i kommunens verksamheter ska vara grön el

Stadsledningskontorets utredning och bedömning

Grön el

Enligt Nacka kommuns inköpspolicy ska alla upphandlingar och inköp i kommunen genomföras med utgångspunkt i att dessa ska bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle. Det gäller även för kommunens inköp av el. Sedan 1 januari 2014 köper Nacka kommun in 100 procent grön el märkt ”Bra miljöval - vatten”. Avtalet, som löper till 31 maj 2016, innebär att kommunen köper in el till 100 procent som produceras med vattenkraft. ”Bra miljöval” är Naturskyddsföreningens miljömärkning av el¹. Naturskyddsföreningen ställer tydliga krav på hur elen produceras och jobbar för att påverkan på miljön från elproduktionen ständigt ska minska. Genom att köpa el märkt med ”Bra miljöval” bidrar kunder även med pengar för varje såld kilowattimme el till olika miljöenergiprojekt. Än så länge är ”Bra miljöval” Sveriges enda miljömärkning på el, vilket innebär att Nacka redan idag ligger i framkant för inköp av förnybar el till sina verksamheter.

Kommunägt vindkraftverk i Nacka

Frågan om Nacka ska äga egen vindkraft har utretts tidigare. I oktober 2011, dnr KFKS 2011/430-304, fattade kommunstyrelsen beslut om att inrikningen för kommande investeringar skulle vara vindkraft. I samma beslut noterades även att investeringsbesluten skulle hanteras i ärendet om Mål & Budget 2012-2014. I investeringsbudgeten avsattes 60 miljoner kronor för investering i vindkraft de kommande åren. Den tilltänkta lokaliseringen föreslogs vara på Koviksudd. Extern konsult gjorde beräkningar och investeringskalkyl samt tog fram förfrågningsunderlag för köp av vindkraftverk. I mars 2012 beslutade dock kommunstyrelsen och kommunfullmäktige att lyfta ut investeringen av vindkraftverk från investeringsbudgeten. Det gjordes i samband med den översyn av hela investeringsverksamheten som blev nödvändig i syfte att minska investeringsvolymerna från 2012 och framöver.

Det ekonomiska läget att investera i vindkraft är osäkert. Enligt Svensk Vindenergi², branschorganisationen för företag som arbetar med vindkraft, har vindkraftsinvesteringar minskat markant den senaste tiden. Förklaringen är de låga ersättningsnivåerna till förnybar elproduktion i kombination med ett lågt elpris.

Förslagens ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser, då motionen avslås när det gäller investering i vindkraftverk. Inköp av grön el görs redan till 100 procent.

¹ <http://www.naturskyddsföreningen.se/bra-miljoval/el/kriterier/>

² www.vindkraftsbranschen.se

Bilaga

Motion kommunal vindkraft.

Mats Bohman
Administrativ direktör

Jenny Andersson
Utredare
Samordnings- och utvecklingsenheten

miljöpartiet de gröna

Kommunal vindkraft

Motion till Nacka kommunfullmäktige 2014-06-16

Miljöpartiet de gröna

Priserna på vindkraftverk och kringrustning har fallit kraftigt de senaste åren. Ett vindkraftverk kostar idag 10-13 miljoner kronor per megawatt, installerat och klart att leverera el till nätet. Ett modernt tvåmegawatts vindkraftverk producerar i ett normalt vindläge 6 000 MWh vilket räcker till el för t.ex. 6 ishallar eller all gatubelysning i Nacka.

- En kommun som producerar el för eget behov slipper betala energiskatt på den egenproducerade elen.
- Nacka kommun har en kreditvärdighet som gör att vi idag när vi emitterar egna obligationer får en låneränta på under en procent.

Sammantaget gör detta att det är ekonomiskt lönsamt för kommunen att bygga eller att köpa egen vindkraft, det är också ekonomiskt olönsamt att låta bli. Utöver de positiva klimat- och miljöeffekterna får det också en stark pedagogisk effekt här i kommunen. Många känner en uppgivenhet inför klimathotet och skulle må bra av och känna att kommunen börjar ta sin del av det globala ansvaret för klimatet.

Överproduktion som skattemässigt inte är fördelaktig för kommunen kan enkelt leasas ut till lokala företag här i Nacka och på så sätt ytterligare driva på omställningen mot ett hållbarare Nacka.

Miljöpartiet anser att kommunen själv bör producera den el kommunens verksamheter förbrukar. Tills så sker vill vi att all el kommunen köper in från andra ska vara grön el.

För att lösa den globala klimatutmaningen krävs att vi agerar lokalt
Miljöpartiet yrkar på att:

- kommunen omgående initierar köp av färdig vindkraft eller planerar för att bygga egen vindkraft.
- all el som förbrukas i kommunens verksamheter ska vara grön el.

.....
Sidney Holm (mp)

7 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 197

Dnr KFKS 2011/236-212

Projektavslut för detaljplaneprogram för Fisksätra, stadsbyggnadsprojekt 9538

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen godkänner slutrapporten för detaljplaneprogram för Fisksätra, stadsbyggnadsprojekt 9538. Informationen i ärendet lämnas för kännedom till Miljö- och stadsbyggnadsnämnden.

Investering för detaljplaneprogram får direktavskrivas i kommunstyrelsens bokslut för innevarande år.

Ärende

Detaljplaneprogrammet för Fisksätra omfattar större delen av Fisksätra. Programmet syftar till att beskriva dagens Fisksätra och långsiktigt sätta resultatet av Fisksätradialogen, bebyggelseutveckling, trafikstruktur och markanvändning i ett helhetsperspektiv inför kommande detaljplanering. Det syftar även till att fortsätta den medborgardialog som inleddes i och med Fisksätradialogen och att i och med detta bredda kommunens beslutsunderlag i ett tidigt skede. Detaljplaneprogrammet beräknas ha kostat 2,5 miljoner kr.

Handlingar i ärendet

Mark- och exploateringsenhetens tjänsteskrivelse den 15 september 2014

- 1 Ärendeöversikt, karta
- 2 Slutrapport

Beslutsgång

Stadsutvecklingsutskottet beslutade i enlighet med mark- och exploateringsenhetens förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Kommunstyrelsen

Projektavslut för detaljplaneprogram för Fisksätra, stadsbyggnadsprojekt 9538

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner slutrapporten för detaljplaneprogram för Fisksätra, stadsbyggnadsprojekt 9538. Informationen i ärendet lämnas för kännedom till Miljö- och stadsbyggnadsnämnden.

Investering för detaljplaneprogram får direktavskrivas i kommunstyrelsens bokslut för innevarande år.

Sammanfattning

Detaljplaneprogrammet för Fisksätra omfattar större delen av Fisksätra. Programmet syftar till att beskriva dagens Fisksätra och långsiktigt sätta resultatet av Fisksätradialogen, bebyggelseutveckling, trafikstruktur och markanvändning i ett helhetsperspektiv inför kommande detaljplanering. Det syftar även till att fortsätta den medborgardialog som inleddes i och med Fisksätradialogen och att i och med detta bredda kommunens beslutsunderlag i ett tidigt skede. Detaljplaneprogrammet beräknas ha kostat 2,5 miljoner kr.

Projektet

Stadsbyggnadsprojekt 9538, Detaljplaneprogram för Fisksätra är nu klart att avslutas. En slutrapport har upprättats, se bilaga 2.

Aktiveringar och avskrivningar

Nettointeresseringar om 2,6 miljoner kr för kommunens arbete med detaljplaneprogrammet får direktavskrivas i kommunstyrelsens bokslut för innevarande år.

Övriga detaljer framgår av slutrapporten.

Bilagor

- 1 Ärendeöversikt, karta
- 2 Slutrapport

Ulf Crichton
Mark- och exploateringschef

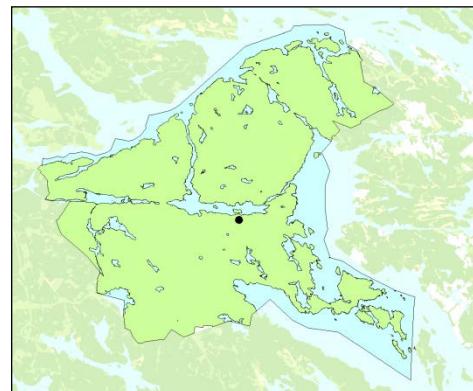
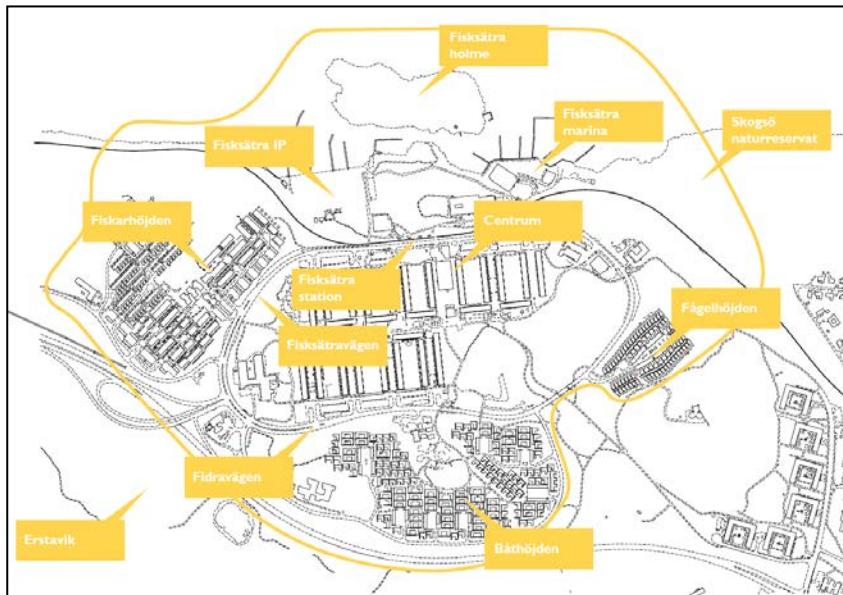
Emma Färje Jones
Projektledare/Planarkitekt

Ärendeöversikt för stadsbyggnadsprojekt 9538, Detaljplaneprogram för Fisksätra

Projektledare: Emma Färje Jones, planenheten

	Beslut	Datum	Styrelse/ nämnd	Kommentar
✓	Start-PM program, tillstyrkan	2011-06-07, § 201	MSN	
✓	Start-PM, program antagande	2011-08-22 § 177	KS	
✓	Programsamråd	2012-11-01	Planchef	Delegationsbeslut
✓	Program, antagande	2013-05-13, §119	KS	

Infoga detaljerad karta samt översiktskarta från Solen.

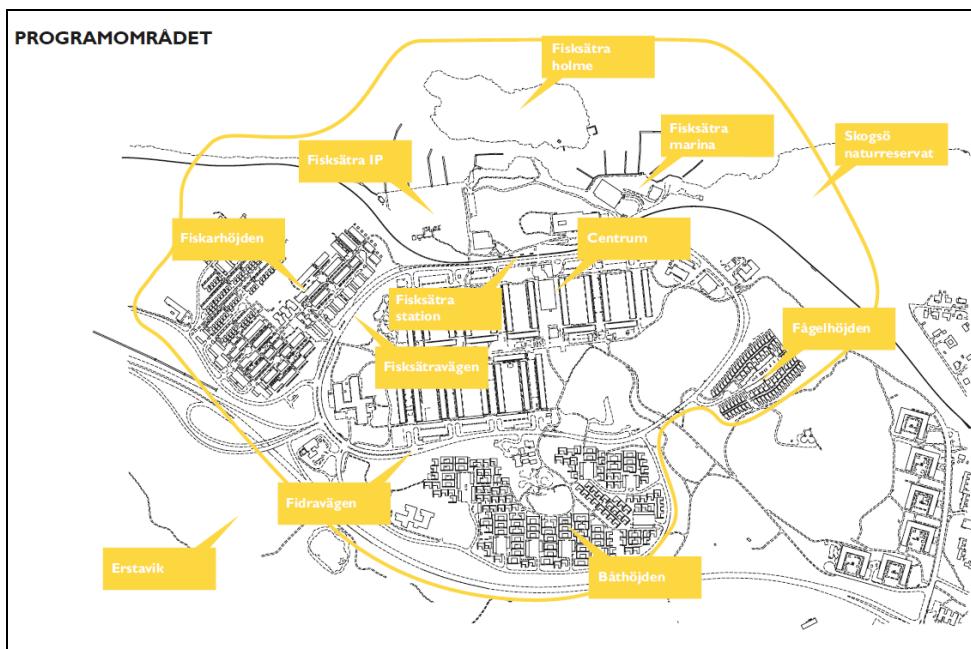
SLUTRAPPORT

Projektavslut för stadsbyggnadsprojekt 9538 Detaljplaneprogram för Fisksätra

2014-09-15
Emma Färje Jones
KFKS 2011/236-212

Sammanfattning

Detaljplaneprogrammet för Fisksätra omfattar större delen av kommundelen Fisksätra. Programmet syftar till att beskriva dagens Fisksätra och långsiktigt sätta resultatet av Fisksätradialogen, kommande bebyggelseutveckling, trafikstruktur och markanvändning i ett helhetsperspektiv. Enligt förslag till program är det möjligt att komplettera Fisksätra med 500-650 nya bostäder. Bostadsbebyggelsen bör ha varierade upplåtelseformer, blandas med lokaler för verksamheter och innehålla möjligheter att komplettera med förskolor. Programmet redovisar även indelning av detaljplaneområden och tidsetapper samt konsekvenser av förslagen ur ett hållbarhetsperspektiv. Arbetet mellan startpromemoria och antagande av ett detaljplaneprogram har tagit totalt 21 månader. Programarbetet bekostas av kommunen. För kommande detaljplanearbeten ska avtal om plankostnader mm träffas med berörda aktörer.

Nacka kommun
Emma Färje Jones

Innehållsförteckning

I	Projektets syfte och mål.....	4
2	Utfall i förhållande till mål, ramar och identifierade risker.....	5
2.1	Uppfyllelse av projektmål.....	5
2.2	Projektets ekonomi.....	5
2.3	Nyckeltal och mått.....	6
2.3.1	Processen	6
2.3.2	Levererat projektresultat.....	6
2.3.3	Kostnader.....	7
2.3.4	Intäkter.....	7
3	Slutsatser och förslag på förbättringar.....	8

I Projektets syfte och mål

Detaljplaneprogrammet för Fisksätra omfattar större delen av kommundelen Fisksätra. Programmet syftar till att beskriva dagens Fisksätra och långsiktigt sätta resultatet av Fisksätradialogen, kommande bebyggelseutveckling, trafikstruktur och markanvändning i ett helhetsperspektiv. Det syftar även till att fortsätta den medborgardialog som inleddes i och med Fisksätradialogen och att i och med detta bredda kommunens beslutsunderlag i ett tidigt skede.

Målen som sattes upp för projektet var följande:

- Utifrån kunskaper från bl.a. Fisksätradialogen sätta områdets struktur och långsiktiga behov i ett helhetsperspektiv och visa på lösningar.
- Ge en helhetsbild av hur trafiksituationen kan lösas med avseende på parkering, gång- och cykelvägar, bilvägar och kustpromenad med mera.
- Visa hur bebyggelse och infrastruktur samt gestaltning i övrigt bör utformas för att skapa integration mellan exempelvis station och centrum och mellan marinan/hamnen och idrottsområdet.
- Redovisa planområden och utbyggnads- och utredningsetapper.

Programförslaget

Enligt förslag till program är det möjligt att komplettera Fisksätra med 500-650 nya bostäder. Bostadsbebyggelsen bör ha varierade upplåtelseformer, blandas med lokaler för verksamheter och innefatta möjligheter att komplettera med förskolor. Ytterligare förslag är en kustpromenad för allmänheten för att bland annat tillgängligöra Skogsöreservatet, upprustning av idrottsområdet, ny gång- och cykelväg runt Fisksätravägen/Fidrvägen för en bättre koppling mellan Fisksätras delområden samt en bättre integration mellan station och centrum. Programmet redovisar även indelning av detaljplaneområden och tidsetapper samt konsekvenser av förslagen ur ett hållbarhetsperspektiv.

Programområdets avgränsning ändrades efter samrådet. Området som kallas Gröna dalen utgick ur programmet för att istället startas upp som ett eget stadsbyggnadsprojekt med program som inledande steg i processen.

2 Utfall i förhållande till mål, ramar och identifierade risker

2.1 Uppfyllelse av projektmål

Målet är att detaljplaneprogrammet ska kunna ligga till grund för kommande detaljplanering och genomförande av delområden anses vara uppfyllt.

Detaljplaneprogrammet redovisar dels områdets förutsättningar, dels områdets övergripande framtida struktur och markanvändning. Det senare redovisas i form av en markanvändningskarta. Målet att ange lämpliga delområden och i vilken ordning delområden ska planläggas och genomföras är också uppfyllt.

Programmet innehåller etappindelningar av delområden och förslag till prioriterade etapper.

Kopplingen till den tidigare genomförda medborgardialogen, den sk. Fisksätradialogen, genomsyrar programmets förslag till åtgärder och redovisas och anses därmed vara uppfyllt tillsammans med den redovisade övergripande strukturen för gång- och cykelnätet och förslag kring kopplingen mellan t.ex. centrum och stationen.

Genom dialogprojektet ”Mina kvarter” med en grupp unga vuxna från Fisksätra samt två genomförda öppna hus och besök på föreningsmöten samt forumet FisksätraAkademien anses målet om dialog och samverkan uppfyllt.

2.2 Projektets ekonomi

Tidigare beslutad budget i samband med start-PM redovisat i tkr:

Verksamhet	Inkomster/Intäkter	Utgifter	Netto
Programarbete		-2284	-2284
Netto	0	-2284	-2284

Projektets totala ekonomi redovisat i tkr:

Verksamhet	Inkomster/Intäkter	Utgifter	Netto
Programarbete		-2575	-2575
Netto	0	-2575	-2575

Under arbetets gång gavs en möjlighet att vara pilotprojekt för ”Mina kvarter”, dvs. användandet av dataspelet Minecraft för att locka yngre målgrupper att delta i stadsplaneringsprocessen. Själva verktyget tillhandahölls utan kostnad från Svensk byggtjänst men gav vissa merkostnader i form av handläggarnas tid.

Programarbetet bekostas av kommunen. För kommande detaljplanearbeten ska avtal om plankostnader mm träffas med berörda aktörer.

2.3 Nyckeltal och mått

2.3.1 Processen

Start-PM för detaljplaneprogram	2011-08-22
Beslut om samråd	2012-11-01
Samrådstid	nov. 2012-jan 2013
Antagande av detaljplaneprogram	2013-05-13
Projektavslut (KS-beslut beräknat)	2014-10-14

Arbetet mellan startpromemoria och antagande av ett detaljplaneprogram har tagit totalt 21 månader. Arbetet inleddes med framtagande av ett antal delutredningar för natur och rekreation, trafik och kustpromenad samt kulturmiljövärden.

Parallelt med detta i februari 2012 ordnades en workshop för nio unga vuxna från Fisksätra. Gruppen formade en vision för det framtida Fisksätra och byggde upp sitt framtida Fisksätra i dataspelet Minecraft. Vidare genomfördes ett samråd av programmet med två öppna hus i Folkets hus i Fisksätra. Därefter sammankallades inkomna synpunkter och slutligen tillstyrktes och antogs ett detaljplaneprogram i miljö- och stadsbyggnadsnämnden respektive kommunstyrelsen. Innan beslut om startpromemoria genomfördes Fisksätradialogen, en omfattande medborgardialog som genomfördes 12 jan-1 mars 2010.

2.3.2 Levererat projektresultat

- Delutredning kulturmiljövärden i Fisksätra - Identifiering av miljövärden av kulturhistoriskt intresse inför planläggning, Johan Aspfors, kommunantikvarie planenheten, Nacka kommun, 2012-01-10.
- Delutredning natur- och rekreativvärden i Fisksätra, park- och naturenheten, Nacka kommun 2012-07-31.
- Delutredning kustpromenad, Ramböll landskap och plan, 2012-03-09.
- Delutredning gång- och cykelväg, Sweco, 2012-05-21.
- Slutrapport ”Våra drömkvarter”, unga fisksätrabors framtida Fiskästra, 2012-04-16, Nacka kommun.
- Detaljplaneprogram för Fisksätra med preliminär miljöredovisning, Nacka kommun maj 2013.

Som följd av Fisksätradialogen har även följande utredningar levererats som legat till grund för detaljplaneprogrammet:

- Fisksätradialogen, slutrapport och handlingsplan om trafikmiljö och markanvändning, 2010-04-14 och 2011-01-10.
- Trafikutredning och gestaltningsprogram för Fisksätra entré, Sweco 2011-12-16, beställd av trafikenheten Nacka kommun.

2.3.3 Kostnader

Kostnaden för genomförandet av de åtgärder som föreslås i programmet är beroende på omfattning, standard etc. I första hand utförs om- och nybyggnad av allmänna anläggningar inom nya stadsbyggnadsprojekt men även investeringsprojekt kommer att bli aktuellt. Allmänna anläggningar som är nödvändiga för en nyexploatering ska bekostas av exploateren och anläggningar av översiktlig karaktär bekostas av kommunen. Budget för allmänna anläggningarna kommer att presenteras i kommande stadsbyggnads- och investeringsprojekt.

Uppskattade kostnader för de större ombyggnaderna av allmänna anläggningar är:	
GC-väg längs Fisksätravägen/Fidrvägen	8,5 miljoner (2012)
Kustpromenad	16 miljoner (2012)
Entrén till Fisksätra	11 miljoner (2012)

Mindre löpande investeringar i form av t.ex. upprustning av gc-tunnlar, buss hållplatser, lekplatser mm är ett delvis pågående och kommande arbete med stor betydelse för helheten och stevis genomförande av programförslagen. Upprustning av idrottsplats och utveckling av nytt utomhusbad/bad är ej kostnadsberäknat i programmet.

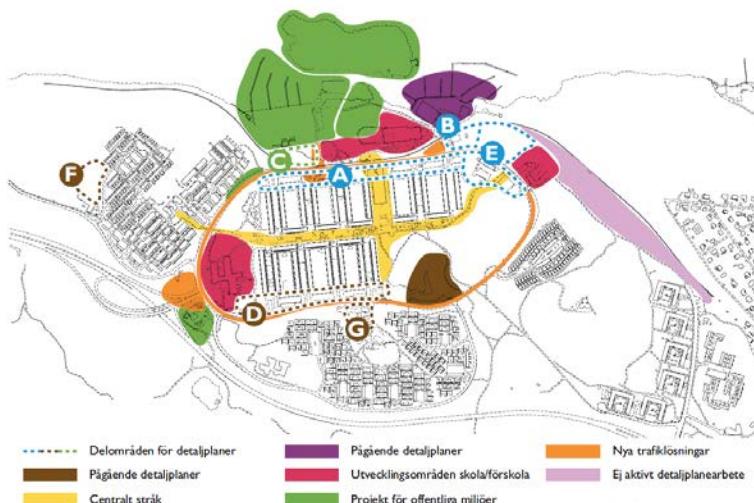
2.3.4 Intäkter

Föreslagna exploateringar innebär möjliga intäkter för kommunen i form av markförsäljningar. Intäkt beror på många parametrar, antal lägenheter, konjunktur, upplåtelseform på lägenheter, tomträttsupplåtelse eller försäljning, om marken säljs med antagen detaljplan eller ej med mera.

Intäkterna från markförsäljning är uppskattad till:

Område B 70 lägenheter	20 miljoner
Område E 150 lägenheter	35 miljoner (värmeverket måste flyttas)
Område F 10-15 radhus	10 miljoner

Karta med föreslagna detaljplaneetapper

3 Slutsatser och förslag på förbättringar

Att ta fram ett detaljplaneprogram för ett större område ger goda förutsättningar för att övergripande frågor, som kan vara svåra att lösa inom enskilda detaljplaneområden, kan lösas mer tillfredsställande sett utifrån ett helhetsperspektiv. Genom att frågorna dessutom beaktas tidigt i processen hänskjuts inte frågor att lösas i senare sammanhang eller till något delområde som saknar nödvändiga förutsättningar. Det ger också boende en ökad förståelse för att kommunen måste bevaka det allmänna intresset (för nuvarande och kommande generationer) av en långsiktigt hållbar utveckling, och inte bara kan ta hänsyn till enskilda och/eller kortsiktiga intressen.

När det finns ett detaljplaneprogram innebär det både en effektivare efterföljande detaljplanläggning och minskade kostnader för utredningar, när ett områdets huvudsakliga struktur ligger klar. Dock är det viktigt att ha med sig en viss flexibilitet inför framtiden.

Under ett programarbete kan medborgare koncentrera sina synpunkter på ett områdes utveckling i allmänhet, för att sedan under detaljplanarbetet koncentrera sina synpunkter till de förändringar som de närmast påverkas av gällande den egna fastigheten. Denna uppdelning av frågorna gör att synpunktarna och diskussionen blir mer tydlig kring vad som går att påverka i olika stadier av processen. Ett mer visionsinriktat arbete kan också drivas inom ramen för detaljplaneprogrammet.

Utifrån ett dialogperspektiv är det viktigt att få kontinuitet i dialogen och att visa delresultat. I en planeringsprocess ligger dock genomförandet ofta längre fram i tiden vilket kan skapa frustration. Ett detaljplaneprograms gemensamma presentation av planerade aktiviteter från Nacka kommuns sida kan visa på åtgärder i den fysiska miljön som kan genomföras kontinuerligt då samtliga inte behöver vara beroende av detaljplaner. Detta kräver dock samordning mellan olika nämnders ansvarsområden och är en komplex fråga.

Öppenhet och mångfald

*Vi har förtroende och respekt för människors kunskap
och egna förmåga - samt för deras vilja att ta ansvar*

7 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 198

Dnr KFKS 2014/788-265

Naturreservatet Skarpnäs

Yttrande under samråd

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott beslutar att ärendet överlämnas till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande. Ärendet kompletteras med kartor från naturreservatsnämnden.

Ärende

Kommunstyrelsen har fått en förfrågan att yttra sig över Naturreservatsnämndens förslag till naturreservat Skarpnäs. Naturreservatsbildandet påverkar och kan försvåra förutsättningarna för genomförandet av planerad bebyggelse vid Telegrafberget. Även Kummelbergets industriområde påverkas starkt av ett reservatsbildande. För att möjliggöra för en vidare bebyggelse, både på Telegrafberget och kring Kummelbergets industriområde, krävs att en buffertzon mellan reservatsgräns och områdesgräns skapas.

Naturreservatsgränsen bör också jämns ut, göras "mjukare" för att öka flexibiliteten för verksamhetsområdet. Detta innebär att de delar i förslaget som idag "kilar in" i verksamhetsområdet försvinner.

Kommunen har också i avtal med Svenska kraftnät förbundit sig att finansiera nedläggningen av kraftledning i Norra Boo. Mark som frigörs i och med nedgrävningen ska exploateras för att kunna finansiera nedgrävningen av kraftledningen. Denna mark måste undantas reservatet.

I föreskrifterna i samrådsförslaget ska också tydligt framgå att en ny väg och nya VA-ledningar samt en ny kraftledningsdragning ska undantas förbudet till inskränkningar i naturreservatet med anledning av planerad bebyggelse på Telegrafberget. I samrådsredogörelsen ska även framgå att drift och skötsel av allmän platsmark inom reservatet ska förvaltas av kommunens väghållare.

Handlingar i ärendet

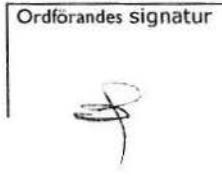
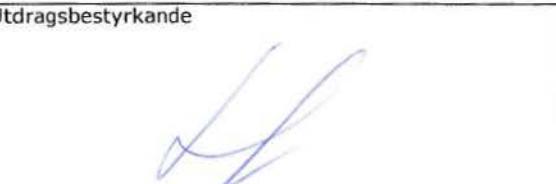
Stadsledningskontorets tjänsteskrielse den 15 september 2014

Bilaga 1 Förslag till yttrande

Bilaga 2 Område att undanta reservatet utöver de angivna i tjänsteskrielsen

Bilaga 3 Karta över planområdet Telegraf

Bilaga 4 Markförläggning av kraftledning

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

7 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

Yrkanden

Mats Gerdau (M) yrkade att ärendet överlämnas till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande. Ärendet kompletteras med kartor från naturreservatsnämnden.

Beslutsgång

Stadsutvecklingsutskottet beslutade i enlighet med Mats Gerdaus yrkande.

Protokollsanteckningar

Hans Peters (C) lät anteckna följande för Centerpartiets stadsutvecklingsutskottsgrupp.

"Det hade varit enklare om det hade bifogats en karta över hur reservatets gränser föreslogs se ut. Vidare är det lite konstigt att förslaget till yttrande oväntat innehöll att ett större område söder om Kummelbergets industriområde skulle undantas från det blivande naturreservatet. Detta med anledning av att det 2009 skulle ha gjorts en studie beträffande utvidgning av industriområdet. Vi känner inte till den studien och den har inte behandlats politiskt på något sätt.

Vi anser att förslaget till yttrande ska justeras med att ta bort meningen om denna studie, sista orden på sidan ett och början på sidan två: "Detta går helt emot resultatet av den studie som gjorts 2009 där förslag till utvidgning av verksamhetsområdet föreslogs". Vidare anser vi att stycket efter om utredningen om 26.000 m² för näringssverksamheter ska strykas. Sedan vill vi stryka stycket om "en djupgående analys- och konsekvensbeskrivning". Det kan inte vara naturreservatsnämndens sak att göra detta. Sedan vill vi också ta bort stycket om en väl tilltagen buffertzon. Därtill anser vi att meningen i sista stycket på sidan 2 i yttrandet En buffertzon som nämns ska vara 20 meter på vardera sidan om planområde och väg" ska utgå."

Sidney Holm (MP) lät anteckna följande.

"I tjänsteskrivelsen står att läsa "exploateringsgraden i området behöver möjligent utökas med cirka 100 bostäder för att få ekonomi i projektet". Vidare står det att man vill tillskapa en "buffertzon" om minst 20 meter på var sida om Skarpövägen. Miljöpartiet motsätter sig alla eventuella planer på att bygga ihop Kummelbergets industriområde och kusten via en förtätning längs Skarpövägen. En bredare, mer trafikerad väg med bebyggelse skulle kraftfullt skära ett djupt sår igenom ett område som istället borde sparas som naturreservat åt den ständigt växande befolkningen i Boo. Miljöpartiet kan tänka sig en bebyggelse av Telegrafberget med tillhörande sanering, om området får en bra kollektivtrafikförsörjning och, om så mycket som möjligt av värdefull naturmark och vegetation bevaras. Miljöpartiets förslag till hållbar kollektivtrafiklösning för området är en kapacitetsstark linbana från Brevik på

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

7 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

Lidingö via Telegrafberget - Kummelberget - Myrsjöskolan - Orminge Centrum till Kocktorp (Värmdöleden)."

Cathrin Bergenstråhle (M) lät anteckna följande.

"Jag förutsätter att föreskrifternas C-del omarbeitas till de nya generella föreskrifterna, som är anpassade till allemansrätten. En plats för lek och träning med okopplade hundar i detta område kan vara Danmarks ängar."

Christina Ståldal (NL) lät anteckna följande.

"Nackalistan stöder Folkpartiets förslag på namnändring av naturreservatet till Orminge/Skarpnäs naturreservat. Det gör att invånare och besökare från andra håll får en uppfattning om läget i förhållande till det mer kända namnet och området Orminge, jämfört med Skarpnäs. Det borde finnas tydligare kartbilder och hänvisningar i tjänsteskrivelsen så att även en person utan tidigare förståelse kan förstå vad ärendet handlar om. En tydligare kartbeskrivning behövs av gränserna mellan naturreservatet och exploateringsområdet. Det är av yttersta vikt att bebyggelseområdet inte stänger av den gröna kilen för djur och växter som finns på båda sidor av nuv. väg ned mot Telegraf. Likaså att eldedningarna inte bebyggs i känsliga skogsområden i Skarpnäs naturreservat. I övrigt är det positivt att bebygga området som till vissa delar redan är på ianspråktagen mark. Det vore högst önskvärt att minst 30 procent av bebyggelsen uppläts med hyresrätt."

- - - - -

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Naturreservatet Skarpnäs

Yttrande under samråd

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar föreslaget yttrande över förslag till bildande av naturreservatet Skarpnäs.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har fått en förfrågan att yttra sig över Naturreservatsnämndens förslag till naturreservat Skarpnäs. Naturreservatsbildandet påverkar och kan försvåra förutsättningarna för genomförandet av planerad bebyggelse vid Telegrafberget. Även Kummelbergets industriområde påverkas starkt av ett reservatsbildande. För att möjliggöra för en vidare bebyggelse, både på Telegrafberget och kring Kummelbergets industriområde, krävs att en buffertzon mellan reservatsgräns och områdesgräns skapas.

Naturreservatsgränsen bör också jämnas ut, göras ”mjukare” för att öka flexibiliteten för verksamhetsområdet. Detta innebär att de delar i förslaget som idag ”kilar in” i verksamhetsområdet försvinner.

Kommunen har också i avtal med Svenska kraftnät förbundit sig att finansiera nedläggningen av kraftledning i Norra Boo. Mark som frigörs i och med nedgrävningen ska exploateras för att kunna finansiera nedgrävningen av kraftledningen. Denna mark måste undantas reservatet.

I föreskrifterna i samrådsförslaget ska också tydligt framgå att en ny väg och nya VA-ledningar samt en ny kraftledningsdragnings ska undantas förbudet till inskränkningar i naturreservatet med anledning av planerad bebyggelse på Telegrafberget. I samrådsredogörelsen ska även framgå att drift och skötsel av allmän platsmark inom reservatet ska förvaltas av kommunens väghållare.

Bakgrund

Förslag till bildande av naturreservat Skarpnäs var ute på remiss 1999. Förslaget antogs i områdesnämnden Boo den 21 mars 2001. Sedan dess har ärendet återremitterats vid flera tillfällen. Senast återremitterades naturreservatet för samordning med detaljplanen för Telegrafberget. Då detaljplan Telegrafberget har dragit ut på tiden har ett förslag till förordnande av naturreservat Skarpnäs tagits fram. Planområdet Telegraf har undantagits reservatet för att fortsatt möjliggöra för en framtida bebyggelse.

Anledningen till att detaljplanen för Telegraf inte antagits är att planen är villkorad av att ett exploateringsavtal tecknas mellan kommun och byggherre. Ekonomiska skäl har varit orsaken till att detta ännu inte har skett. Ekonomiska förutsättningar saknas för närvarande för att kunna genomföra projektet.

Förhandlingar mellan kommun och byggherre har återupptagits med avsikten att inom snar framtid hitta en lösning som möjliggör för en exploatering vid Telegrafberget.

Ärendet

Kommunstyrelsen har fått en förfrågan om att yttra sig över Naturresevatsnämndens förslag till naturreservat Skarpnäs. Syftet med naturreservatet är att genom skötselåtgärder bevara och där så är möjligt utveckla Skarpnäsmrådets specifika frilufts-, natur- och kulturvärden.

Planområdet Telegraf som innesluts av naturreservatet har undantagits reservatet. Avsikten är fortsatt att möjliggöra för en planerad bebyggelse vid Telegrafberget. Men för att kunna genomföra planen krävs inte bara ekonomiska förutsättningar utan även förutsättningar för ett genomförande. Utifrån ett genomförandeperspektiv krävs att en buffertzon mellan reservatsgräns och planområdet tillskapas. Buffertzonens avgränsning och storlek ska tydligt framgå i förslaget. Buffertzonens som anges ska minst vara 20 meter på vardera sida om plan och vägområde. I den östra delen av detaljplaneområdet, vid parkering och busshållplats, krävs en buffertzon norrut på 50 meter. Exploateringsgraden i området behöver möjliggöras med cirka 100 bostäder för att få ekonomi i projektet.

I samrådsversionen ser även reservatet ut att sträcka sig in över fastighet 2:3 tillhörande planområdet där det i planförslaget planeras för småbåtshamn. Detta ska justeras.

I föreskrifterna i samrådsförslaget ska också tydligt framgå att en ny väg och nya VA-ledningar samt en ny kraftledningsdragnings ska undantas förbudet till inskränkningar i naturreservatet. I samrådsredogörelsen ska framgå att drift och skötsel av allmän platsmark inom reservatet ska förvaltas av kommunens väghållare.

I förslaget ligger även reservatsgräns vid Kummelberg verksamhetsområde mycket nära de verksamheter som är lokaliserade i områdets ytterkanter. Detta går helt emot resultatet av den studie som gjordes 2009 där förslag till utvidgning av verksamhetsområdet, till förmån

för det stora behovet av expansion, föreslogs. En generell buffertzon runt hela området krävs för att möjliggöra detta. Utöver att verksamhetsområdets yttre gräns flyttas ut från områdesgräns, den såkallade buffertzonen, bör gränsen slätas ut och inte gå in i kilar såsom förslaget ser ut idag. Främst för att förbättra områdesstrukturen ur ett expansionsperspektiv.

Särskilt angeläget är det för fastigheterna Skarpnäs 8:17 och 8:18 där mark för övrigt redan är ianspråktagen utanför befintliga tomtgränser. Här härbärgerar Sveriges enda privata filmkluster vilka också har flaggat för ett expansionsbehov.

Generellt saknas en djupgående analys- och konsekvensbeskrivning som beskriver i vilken mån verksamhetsområdets framtida attraktions- och konkurrenskraft påverkas (positivt eller negativt) av att området blir omgärdat av ett naturreservat där inte minst en väl tilltagen buffertzon saknas.

Kommunen har i avtal med Svenska kraftnät förbundit sig att finansiera nedläggningen av kraftledning i Norra Boo. Mark som frigörs i och med nedgrävningen ska exploateras för att kunna finansiera nedläggningen av kraftledningen och behöver undantas reservatet. Utöver mark som frigörs ska området som markerats i bilaga 2 också undantas reservatet för att möjliggöra för bebyggelse.

Bilagor

Bilaga 1 Förfog till yttrande

Bilaga 2 Område att undanta reservatet utöver de angivna i tjänsteskrivelsen

Bilaga 3 Karta över planområdet Telegraf

Bilaga 4 Markförläggning av kraftledning

Stadsledningskontoret

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör

Gunilla Glantz
Stadsbyggnadsdirektör

YTTRANDE
KFKS 2014/788-265

Naturreservatsnämnden

Yttrande över förslag till bildande av naturreservat Skarpnäs, ert dnr NRN 2013/40-265

Kommunstyrelsen har fått en förfrågan att yttra sig över Naturreservatsnämndens förslag till naturreservat Skarpnäs under samrådstiden.

Kommunstyrelsen har att bevaka följande aspekter under samråd och granskning av handlingar: detaljplaneprogram, bostäder, arbetsplatser, skolor, kommunens mark och ekonomi samt genomförandefrågor.

Syftet med naturreservatet Skarpnäs är att bevara och utveckla områdets värden för rekreation och biologisk mångfald. Särskilt värdefulla livsmiljöer ska bevaras och värdas såsom områdets nyckelbiotoper, höga naturvärden, äldre skog samt marina värden. Skyddsvärda arter ska gynnas.

Synpunkter och förslag

Kommunstyrelsen ställer sig positiv till inrättande av ett naturreservat i Skarpnäs. Området inrymmer höga natur- och rekreationsvärden både på land och i vatten. Det finns dock viktiga synpunkter på samrådsförslaget som måste tas hänsyn till. Förslaget måste möjliggöra för bostadsbebyggelse på Telegrafberget. Hänsyn behöver också tas till den fortsatta utvecklingen av Kummelbergets industriområde som har ett stort expansionsbehov. Mark som frigörs i och med nedgrävning av kraftledning och som behövs för att finansiera denna behöver undantas reservatet. Utöver mark som frigörs ska området som markerats i bilaga 2 till tjänsteskrivelsen också undantas reservatet för bebyggelsemöjligheter.

Nackas översiktsplan anger att naturreservatsbildning i det aktuella området planeras men den exakta avgränsningen är inte klarlagd. I och med inrättandet av naturreservatet fastslås områdets omfattning i detalj.

I förslaget ligger reservatsgräns vid Kummelberg verksamhetsområde mycket nära de verksamheter som är lokaliserade i områdets ytterkanter. Detta går helt emot resultatet av

den studie som gjorts 2009 där förslag till utvidgning av verksamhetsområdet, till förmån för det stora behovet av expansion, föreslogs. En generell buffertzon runt hela området skulle vara såväl rationell som naturlig.

I utredningen påvisas att det skulle vara möjligt att skapa ytterligare drygt 26 000 kvm till förmån för näringsverksamheter att etablera sig. Förslagsgränsen i dag är mycket spretig och innehåller gröna kilar och hörn som sticker in i området. Möjligen har dessa delar mindre värden ur såväl rekreationssynpunkt som ur ett naturvärdesperspektiv.

Kommunstyrelsen förespråkar således att verksamhetsområdets yttre gräns flyttas ut från områdesgräns, såkallad buffertzon, samt att gränsen jämnas ut och inte går in i kilar såsom förslaget ser ut idag.

Särskilt angeläget är det för fastigheterna Skarpnäs 8:17 och 8:18 där mark redan är ianspråktagen utanför de befintliga tomtgränser som vetter mot naturområdet. Här härbärgerar Sveriges enda privata filmkluster vilka också har flaggat för ett expansionsbehov. Filmverksamhet är i Nacka en prioriterad bransch varför denna korrigering förfaller vara i högsta grad angelägen. Just detta överrensstämmes också med den lägesrapport om reservatsbildning som presenterades inför Naturreservatsnämnden i maj i år; ”Andra mindre markområden runt verksamhetsområdet är delvis redan ianspråktagna av pågående verksamheter och det finns det intressen för viss expansion som kan vara väl motiverad av näringsspolitiska skäl.”

Det saknas en djupgående analys- och konsekvensbeskrivning som beskriver i vilken mån verksamhetsområdets framtida attraktions- och konkurrenskraft påverkas (positivt eller negativt) av att området blir omgärdat av ett naturreservat där inte minst en väl tilltagen buffertzon saknas.

För att en exploatering om ca 300 bostäder vid Telegrafberget ska kunna möjliggöras i anslutning till och delvis igenom ett naturreservat krävs att vissa parametrar beaktas och tas hänsyn till redan i reservatsbildandet. En buffertzon som löper mellan naturreservatsgränsen och detaljplaneområdet måste inrättas för att möjliggöra för byggtrafik och annat som krävs för att exploateringen ska komma till. Buffertzonens avgränsning och storlek ska tydligt framgå i förslaget. I samrådsversionen ser sedan reservatet ut att sträcka sig in över fastighet 2:3 tillhörande planområdet där det i planförslaget planeras för småbåtshamn. Detta ska justeras.

I samband med exploateringen kommer Skarpövägen att uppgraderas till kommunal standard. Detta inkluderar förutom gata med cykel, gång och kollektivtrafik även nya VA-ledningar. Om väg samt buffertzon i anslutning här till inte bedöms undantas reservatet ska det tydligt framgå i föreskrifterna att förbud mot inskränkning i dessa delar ska förbises. Således bör föreskrift A12 omformuleras och kompletteras. Även markförläggning av kraftledning kommer att ske längs Skarpövägen och bör likaså framgå av föreskrifterna. En buffertzon som nämns ska minst vara 20 meter på vardera sida om planområde och väg. I

den östra delen av detaljplaneområdet, vid parkering och busshållplats, krävs en buffertzon norrut på 50 meter. Planområdet behöver möjlighet till utökning med ca 100 bostäder för att få ekonomi i projektet och för att möjliggöra för exploatering.

I föreslagen skötselplan framgår inte hur allmän platsmark inom naturreservatet ska skötas. Vid kommunalt huvudmannaskap ska vägenheten vara väghållare och inte naturreservatsförvaltaren.

Mats Gerdau
Kommunstyrelsens ordförande

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör

Skarpnäs

SAMRÅDSVERSION JUNI 2014

Naturreservat i Nacka kommun

Föreskrifter - Avgränsning - Skötselplan

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRESKRIFTER OCH AVGRÄNSNING

Förord.....	4
Beslut.....	5
Naturreservatets syfte.....	5
Föreskrifter.....	6
Skötsel och förvaltning.....	7
Skäl för beslut.....	8
Överensstämmelse med ÖP och DP.....	8
Intresseprövning.....	8
Ärendets beredning.....	8
Avgränsning.....	9
Administrativa uppgifter.....	9
Beskrivning.....	10

Kartmaterial

Översiktskarta.....	5
Beslutskarta.....	12
Förordnandekarta.....	13
Fastighetskarta.....	14
Historisk karta.....	15

SKÖTSELPLAN

Hur reservatets syfte skall tryggas.....	19
Skötsel av mark och vatten.....	19
Skötselområden, skötselbiotoper.....	22
Friluftsliv.....	27

Kartmaterial

Skötselområden.....	30
Skötselplanekarta.....	31

Omslagsbild; flygfoto över Skarpnäs
Bildkälla Nacka kommun

FÖRORD

På kommunstyrelsen uppdrag har Park och Naturenheten tagit fram denna naturreservatshandling. Handlingen har producerats av konsult Perry Sörensen, Perry Sörensen Arkitektkontor. Grundförslaget har justerats och digitaliseras av en konsultgrupp bestående av Åsa Wilke, Wilke Wirén Luhr landskapsarkitektur AB, Patrik Tronde, Sven A Hermelin AB, samt Tomas Fasth, Pro Natura.

Nacka kommun, juni 2014.

BESLUT

Kommunens beslut

Med stöd av 7 kap. 4§ miljöbalken beslutar kommunfullmäktige i Nacka kommun att förklara det området som angivits på beslutskartan som naturreservat. Beslutsmyndigheten har gjort en prövning av reservatet förenlighet med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken. Reservatet är förenligt med dessa.

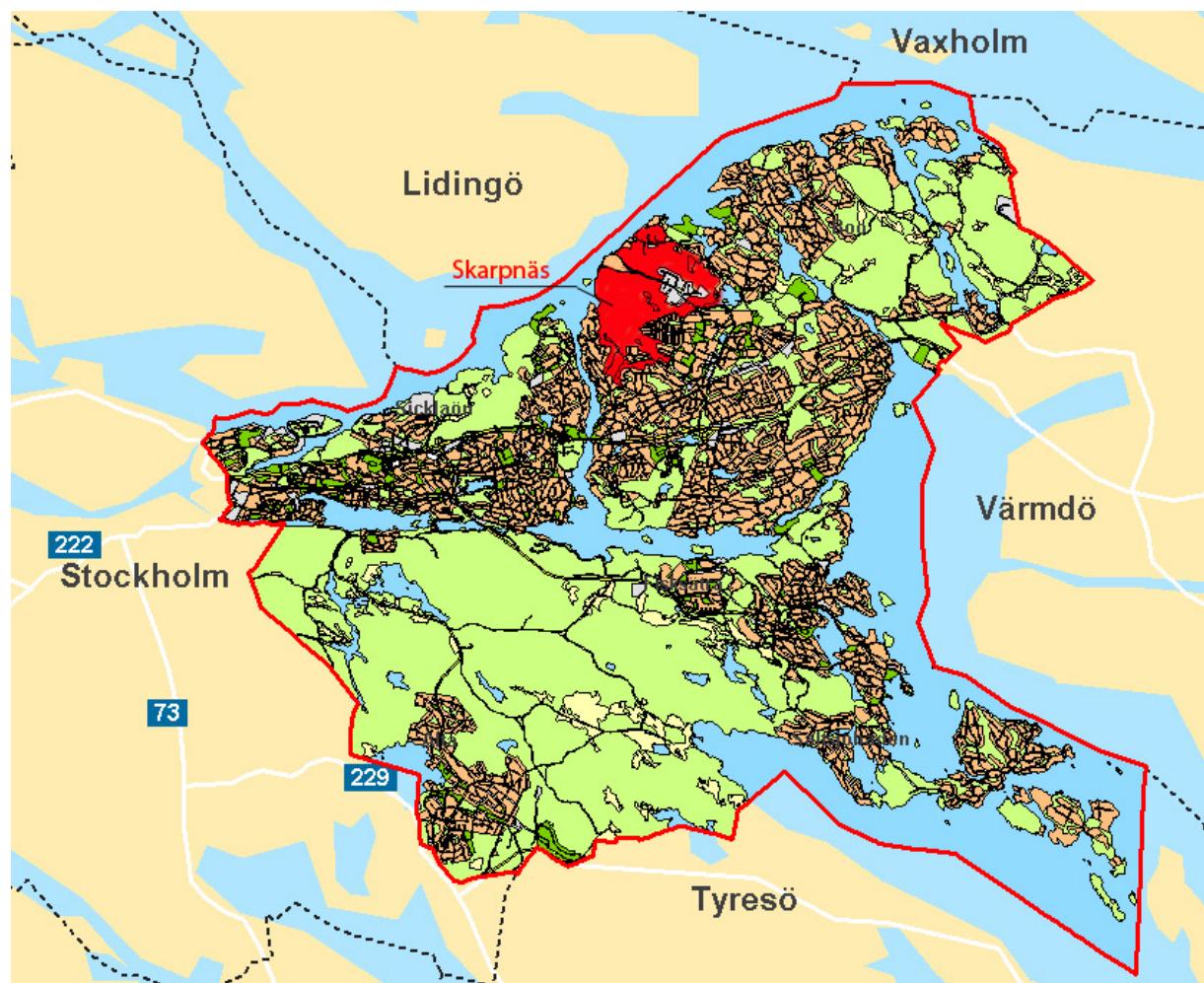
Reservatets namn ska vara Naturreservatet Skarpnäs.

NATURRESERVATETS SYFTE

Syftet med naturreservatet är att genom skötselåtgärder bevara och där så är möjligt utveckla Skarpnäsområdets specifika frilufts-, natur- och kulturvärden. De naturgivna förutsättningarna för friluftslivet skall vara styrande. Vittjärns betydelse för den vetenskapliga naturvården skall särskilt uppmärksamas.

Med en målinriktad skötsel av området genom en fastställd skötselplan ska syftet med naturreservatet tryggas.

Översiktskarta

FÖRESKRIFTER

För att tillgodose syftet med naturreservatet beslutar kommunfullmäktige med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 § miljöbalken att nedan angivna föreskrifter skall gälla i naturreservatet.

Föreskrifterna gäller inte för arbetsföretag som krävs för åtgärder som framgår av till naturreservatsbeslutet hörande skötselplan och som utförs av reservatsförvaltare eller av denne utsedd uppdragsgivare. Dock gäller att utförare är skyldig att begränsa effekterna av sådana åtgärder och samråda med tillsynsmyndighet om hur dessa ska ske, såvida de bedöms påverka natur- eller kulturmiljön. Föreskrifterna skall inte heller utgöra hinder för en utveckling av dagvattenrenande anläggningar i anslutning till Kummelbergets industriområde.

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken angående inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författnings är det förbjudet att

- A1. uppföra byggnad, mast eller anläggning på land eller i vatten.
- A2. använda kemiska bekämpningsmedel eller konstgödsel med undantag av kemisk bekämpning av jättebjörnloka.
- A3. anlägga campingplats eller uppställningsplats för husvagnar.
- A4. anordna störande verksamhet som minskar områdets rekreativsärde.
- A5. uppföra stängsel eller andra hägnader.
- A6. ta bort dött träd eller vindfälle. Undantag gäller för säkerhetsåtgärder i anslutning till kör- och gångvägar inom området.
- A7. plantera ut för trakten främmande växt- eller djurarter i mark och vatten.
- A8. avverka eller utföra andra skötselåtgärder annat än som framgår av bifogad skötselplan.
- A9. anlägga ny ledning i mark, vatten eller luft.
- A10. anlägga belysningsanläggning utöver vad som finns idag.
- A11. anordna upplag inkl. snöupplag annat än i samband med skötsel av området och dess anläggningar.
- A12. förändra land- eller vattenområdets permanenta topografi, ytförhållanden eller avrinningsförhållanden, till exempel genom att gräva, spränga, borra, dika, schakta, utfylla, tippa eller utföra annan mekanisk markbearbetning. Service på och ersättning av befintliga tekniska anläggningar får dock utföras efter godkännande av reservatsförvaltare.
- A13. anlägga bilväg, parkering, gångväg, cykelväg eller ridstig eller asfaltera befintlig grusväg annat än vad som framgår av skötselplan. En justering av Mariedalsvägens sträckning, med visst intrång på reservatet kan dock i framtiden komma ifråga. Likaså kan en breddning av Skarpövägen komma ifråga, för att därmed ge framkomlighet för kollektivtrafik.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång inom naturreservatet.

För att trygga syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till marken att tåla

- B1. utmärkning av naturreservatets gränser samt uppsättning av informationsskyltar.
- B2. utförande och nyttjande av anläggningar för friluftslivet.
- B3. åtgärder i enlighet med bifogad fastställd skötselplan.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30§ miljöbalken.

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författnings är det för allmänheten förbjudet att:

- C1. förstöra eller skada naturen på något sätt.
- C2. påverka eller störa levande eller döda träd, andra växter eller djur.
- C3. plantera in främmande växter eller djur.
- C4. medföra husdjur som inte är kopplat annat än på anvisade platser.
- C5. cykla annat än på stig eller anlagd väg om ej annat anges.
- C6. framföra motordrivet fordon.
- C7. elda annat än i medhavd grill eller på anvisad plats.
- C8. tälta eller parkera husvagn i mer än en natt.
- C9. sätta upp skyltar eller liknande.
- C10. tippa trädgårdsavfall, skräp eller liknande.

Föreskrifterna träder i kraft tre veckor efter den dag då kommunen kungör beslutet alternativt efter avslutad överklagandeprocess då det vunnit laga kraft.

SKÖTSEL OCH FÖRVALTNING

I enlighet med 3 § förordningen om områdesskydd fastställer kommunfullmäktige i Nacka kommun tillhörande övergripande skötselplan med huvudsakliga mål, riktlinjer och åtgärder för naturreservatets skötsel och förvaltning. Nacka kommun är förvaltare för naturreservatet i enlighet med § 2 förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken.

Organisation av förvaltningen vid beslutstillfället

Naturreservatsnämnden är förvaltare av reservatet. Tillstånd och dispenser sökta av externa aktörer hanteras av Naturreservatsnämnden. Miljö- och Stadsbyggnadsnämnden är tillsynsmyndighet och hanterar även dispensären inom kommunen.

SKÄL FÖR BESLUT

Nordvästra delen av området, farledsmiljön utmed inloppet till Stockholm (AB51, 58), är av riksintresse för kulturmiljövården. Naturreservatet är förenligt med hushållningsreglerna i naturresurslagstiftningen NRL 2:6.

- Området har mycket höga frilufts- och rekreativitetsvärden på grund av närheten till Orminge samt det strategiska läget som en av de inre delarna av Nacka-Värmdökilen. Genom området går Boo-leden och många delar är välbesökta.
- Genom förordnandet säkerställs områdets målinriktade skötsel genom en fastställd skötselplan.
- Genom skötselplanen regleras skötseln av marken så att frilufts-, naturvårds- och kulturmiljöintressena tillgodoses.

ÖVERENSSTÄMMELSE MED ÖP, DP OCH FÖRORDNINGAR

Nackas översiktplan anger att naturreservatsbildning pågår för området men att den exakta avgränsningen är inte klarlagd. Översiktsplanen anger även att i samband med bildandet av naturreservatet ska möjligheten att lokalisera bostäder eller verksamheter på ett litet område, cirka en hektar, i anslutning till befintligt arbetsplatsområde Kummeberget studeras. En yta väster om Kummelbergets industriområde har undantagits ur reservatet för detta ändamål.

Ett flertal detaljplaner berörs. Naturreservatets mål och skötsel står ej i strid med dessa, då områdena är av naturmarkskaraktär. Reservatets gränsdragning har anpassats till planerad detaljplan för Telegrafberget så att denna kan genomföras.

Strandskydd gäller för Krokträskens strand, Myrsjön, Vittjärn, Svartputten, Glasbrukssjön, Övre Glasbrukssjön samt Saltsjön enligt förordnande. Naturminne finns vid Myrsjön och Övre Glasbrukssjön. Fiskevårdsområdet omfattar sötvattensjöarna.

INTRESSEPRÖVNING

Inskränkningarna bedöms inte påverka något enskilt eller allmänt intresse i större utsträckning än nödvändigt med hänsyn till skyddsbehovet.

ÄRENDETS BEREDNING

Förslag till naturreservat har genomgått en bred remissbehandling under tiden 19990927-19991210. Förslaget antogs av Områdesnämnden i Boo 20010321 och återremitterades sedan av kommunstyrelsens arbetsutskott 20010417. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden tog 20100616 beslut om att förslaget skulle färdigställas och omarbetas enligt direktiv från kommunstyrelsen 20100531. Kommunstyrelsens arbetsutskott tog sedan 20101116 beslut om att återremittera ärendet till miljö- och stadsbyggnadsnämnden för samordning med kommande detaljplan för Telegrafberget. Detta har utförts och Naturreservatsnämnden är nu den nämnd som beslutar om nytt samråd.

AVGRÄNSNING

Området begränsas framförallt av befintliga bebyggelseområden. I nordväst avgränsas utbreddningen av Saltsjön och inloppet mot Stockholm. Reservatet har även en lång gräns mot Kummelbergets industriområde, som ligger omslutet av reservatet.

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Benämning	Naturreservatet Skarpnäs
Kommun	Nacka
Socken	Boo
Fastigheter/ Markägare	se förteckning
Areal	ca 258 ha, varav 25 ha vatten
Förvaltare	Nacka kommun

Fastighetsförteckning

Se även fastighetskartan.

Fastighetsbeteckn.	Ägare
Björknäs 1:1	Nacka kommun
Björknäs 1:59	Nacka Skarpnäs Fastigheter AB
Björknäs 10:1	Nacka kommun
Hasseludden 1:75	Nacka kommun
Orminge 60:1	Nacka kommun
Rensättra 2:3	Nacka kommun
Skarpnäs 1:39	Nacka kommun
Skarpnäs 1:77	Nacka kommun
Skarpnäs 1:78	Nacka kommun
Skarpnäs 1:83	Nacka kommun
Skarpnäs 2:1	Nacka kommun
Skarpnäs 2:3	Telegrafberget fastighets AB
Skarpnäs 2:4	Nacka Skarpnäs Fastigheter AB
Skarpnäs 2:5	Telegrafberget fastighets AB
Skarpnäs 2:6-2:13	Nacka Skarpnäs Fastigheter AB
Skarpnäs 2:14	Nacka kommun
Skarpnäs 2:16	Nacka kommun
Skarpnäs 2:19	Nacka Skarpnäs Fastigheter AB
Skarpnäs 4:1	Nacka kommun

BESKRIVNING

Landskapets förutsättningar

Området kan kort beskrivas som ett starkt kuperat och bergigt skogslandskap, genomdraget av markerade dalstråk. Lokalt finns rester av gammal jordbruksmark. Någon omfattande bebyggelse finns inte och har inte heller funnits inom området. Norra delen, mot farleden in mot Stockholm, är av skärgårdskaraktär. Naturgeografiskt gränsar det till Östersjökustens skärgård. Förflyttningarna stupar här brant och perspektiven är hisnande. Fallhöjden från Kummelbergets högsta punkt till vattnet är 70 meter.

Berggrunden domineras av gnejsgraniter (urgraniter) och av olika gnejser.

Jordarterna fördelar sig snarlikt inom hela området. Höjdpartiernas övre delar utgörs av hällmarker, där jordtäcke endast finns i sprickor och sänkor i berggrunden. Slutningarna på sprickdalarnas sidor täcks av morän, och i de lägre partierna stråkväis överlagrade av lera t ex vid Danmarksängen och dalgången mellan Sjöängshöjden och Björknäsplatån ner mot badplatsen vid Glasbrukssjön. I flera sprickdalbottnar finns organiska jordlagerföljder med olika typer av torv och gyttja samt i nordöst mellan Hasseludden och Kummelbergets industriområde, ställen med svallgrus.

Ytvattnets fördelning inom området präglas av sprickdalstopografin. Nederbördens rinner snabbt av från höjdryggarna och samlas upp som sjöar eller mindre vattendrag/diken i dalbottarna. Grovt kan sägas att områdets västra delar, Svartpotten och Glasbrukssjöarna avvattnas mot Skurusundet, Ängsviken och Halvkakssundet. De centrala och östra delarna, Krokträsket, Myrsjön och Vittjärn avvattnas mot Kvarnsjön som ligger utanför området och vidare till Lövbergaviken och Höggarnsfjärden.

Vegetationen speglar berggrunden, jordarterna och vattentillgången. På hällmarkerna dominerar tallskogen och på slutningarnas moräner konkurrerar den mer näring- och fuktkravande granen. På finsedimenten i dalstråken är lövträdsinblandningen stor. Det bergiga skogslandskaps underlag, som i huvudsak utgörs av sura bergrarter, ger att vegetationen mestadels är relativt artfattig.

Skogsmark

Barrskogen domineras av berg- och moränområdena. För skogsbruket är de högsta boniteterna belägna i de små sprickdalarna. Dessa har dock i stor utsträckning varit för svårtillgängliga för ett rationellt skogsbruk. Dagsläget är att de få öppna markerna i dalgångarna växer igen och uppe på höjderna står en relativt orörd hällmarkstallskog. Inga större skogliga åtgärder har utförts sedan början av 1980-talet.

Idag används skogsmarken i huvudsak som promenad- och närlöpområde för omkringligande bostadsbebyggelse. Området har ett rikt förgrenat stigsystem.

Ängsmark

Danmarksängarna är den enda öppna marken i det för övrigt skogsklädda området. I området kring ängarna är variationen stor. Här finns en mosaik av olika lövskogstyper, blandskog och våtmarker som ett resultat av tidigare jordbruksvävd. Marken har här brukats som åker för länge sedan och därefter varit omväxlande slåtteräng och betesmark fram till 50-talet. Området hålls öppet genom årlig slåtter.

Fiske

Sjöarna Krokträskan, Myrsjön, Vittjärn, Svartpotten, Glasbruksjön och Övre Glasbruksjön ingår i fiskevårdsområde. Fiskerätten innehålls av Boo fiskevårdsområdesförening. I samtliga sjöar är det fritt fiske. Rätten att fiska gäller inte kräftor. För Saltsjön gäller fritt handredskapsfiske.

Bebyggelse och anläggningar

Någon omfattande bebyggelse finns ej inom området. Vid Glasbruksjöns utlopp finns fragment av gammal industribebyggelse. Nedströms låg Björknäs glasbruk. Det grundades 1763. Efter brukets nedläggning har vattenkraften nyttjats för olika ändamål. Idag finns här vid sjöns sydspets en parkeringsplats anlagd och längre upp, på östra stranden, en badplats. Både i Övre Glasbruksjön och Glasbruksjön finns pumpanläggningar för bevattning mm för kringliggande bebyggelse.

I anslutning till bebyggelsen i Orminge finns upplysta motionsspår anlagda. Här startar också Boo-leden, en vandringsled som anlades redan på 1940-talet. Parkeringsplats för ett 20-tal bilar har anlagts vid Sjöängsvägen.

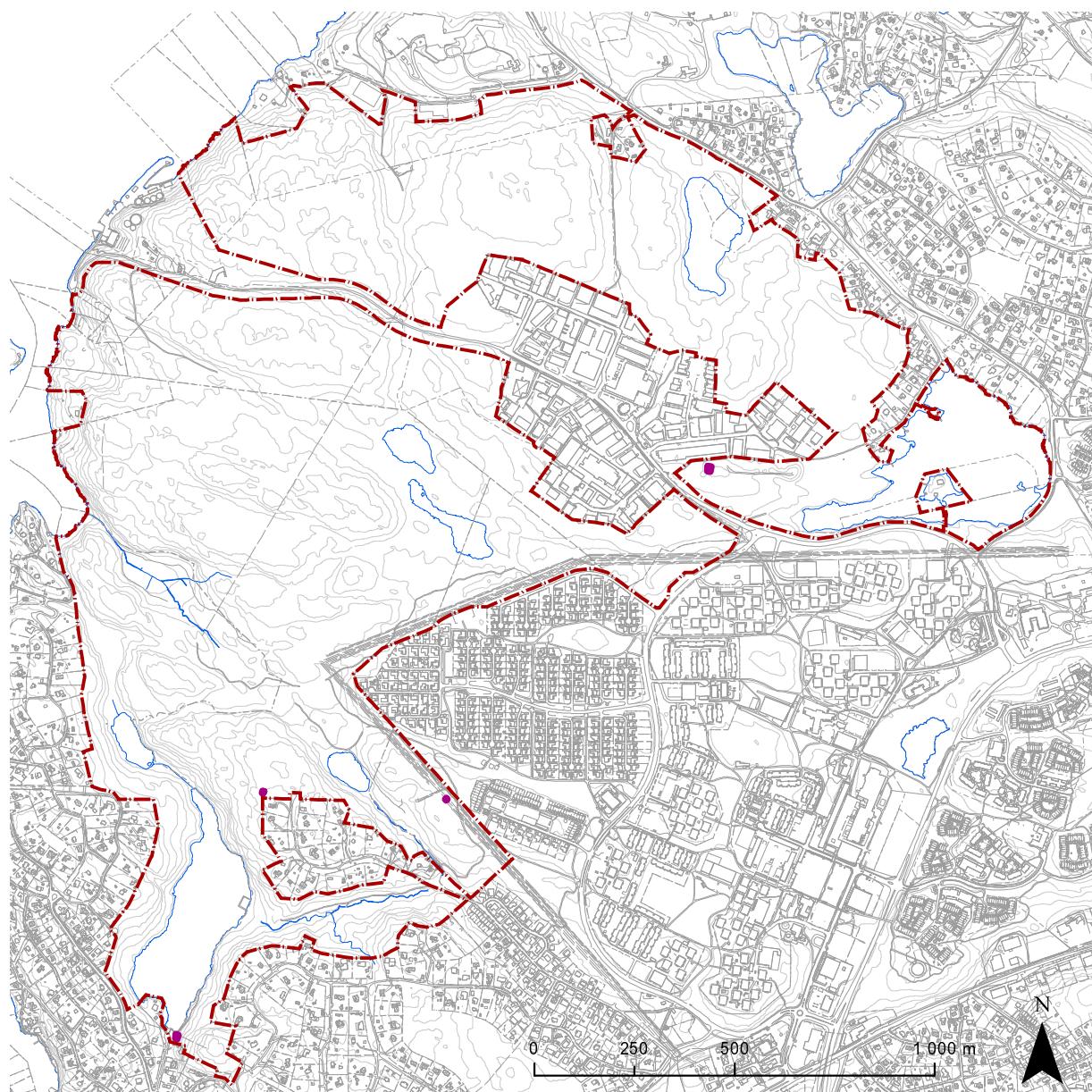
Skarpövägen som centralt korsar området går från Kummelbergets industriområde ner till en oljehamn vid Saltsjön. Där förekommer dock ingen hamnverksamhet idag, en restaurang bedriver verksamhet i en byggnad vid vattnet. Vid vägens slut och granne med den tidigare oljehamnsanläggningen ligger Sunnbo. Gamla till delar överväxta husgrunder och terrasser vittnar här om tidigare bebyggelse. Utmed Skarpövägen, vid entrén till Kummelbergets industriområde, ligger ett mindre telestationshus.

Området genomkorsas av flera kraftledningar med varierande styrka.

Upplåtelseavtal och arrenden

Lilla Björknäs Villaägareförening har träffat avtal med kommunen gällande pumpanläggning för sommarvatten vid Glasbruksjön. Söder om Stenhuggarvägen, väster om Möjavägen samt väster om Sjöängsvägens vändplan finns arrenden för mobilmaster och teknikbodar. Vattenfall AB, Boo Energi samt Stokab AB innehavar rättigheter för kraftledningar inom naturreservatet.

BESLUTSKARTA

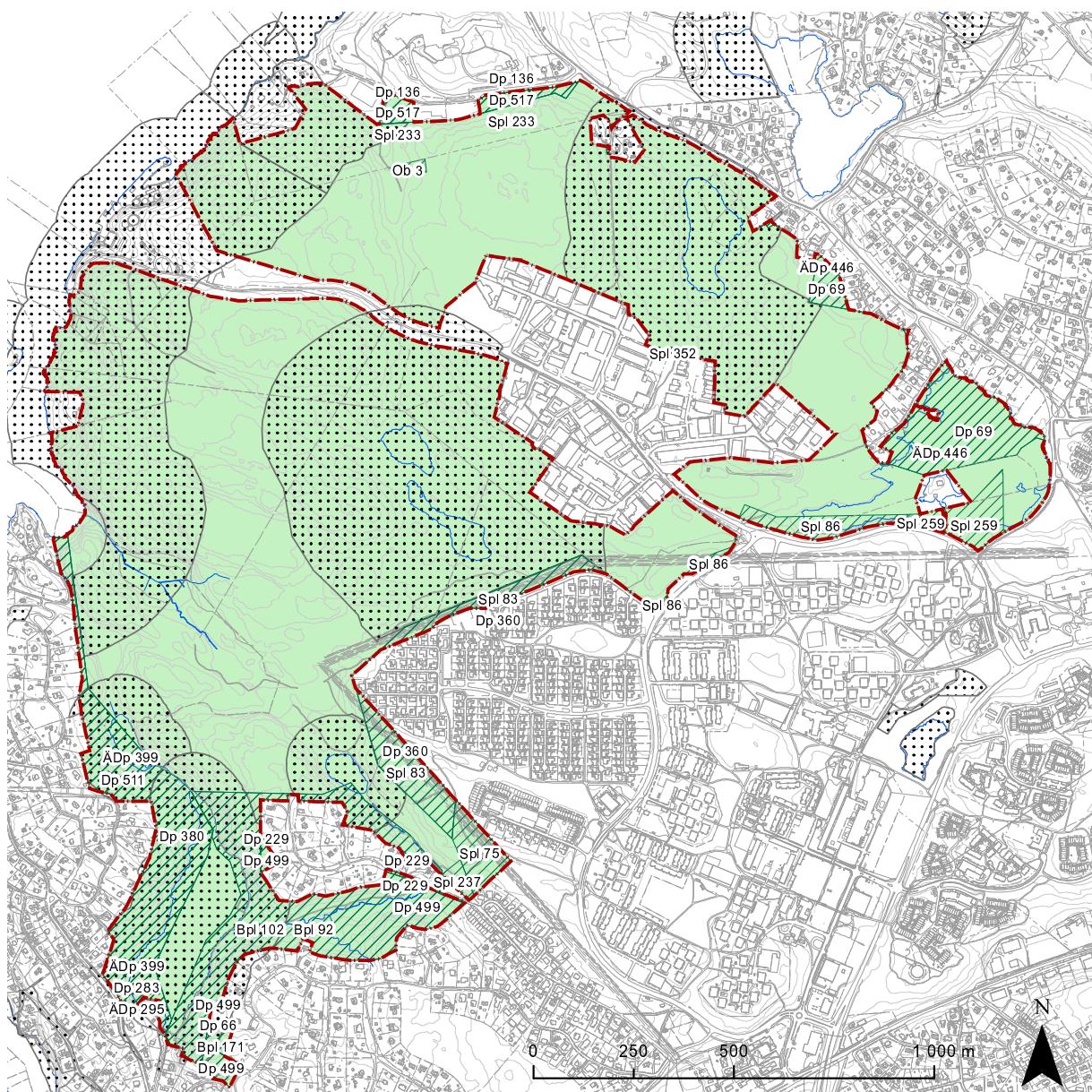

— Reservatsgräns

Områden med specifika föreskrifter

Arrendeområde

FÖRORDNANDEKARTA

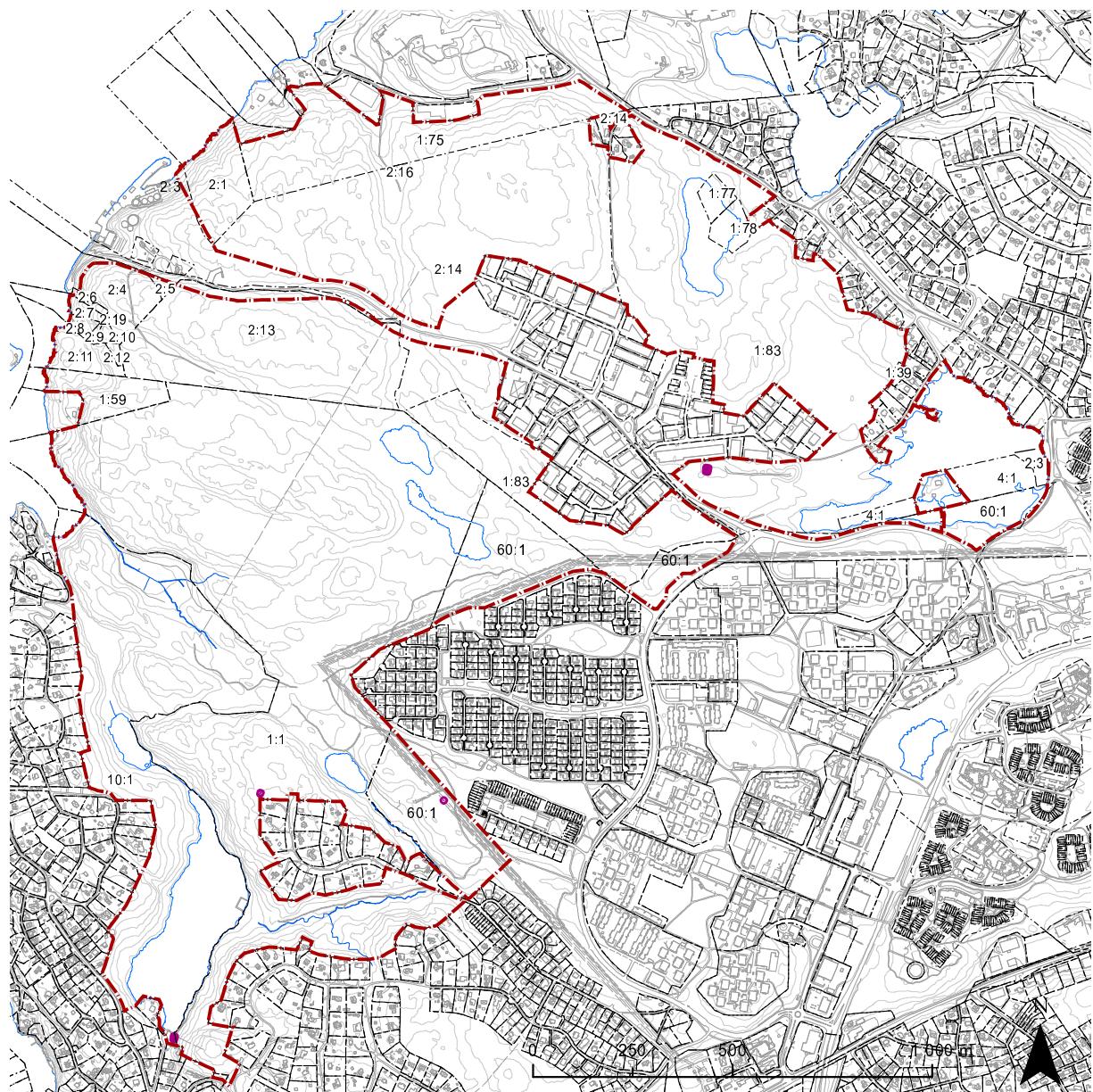
Reservatsgräns

Detaljplaneområden

Strandskydd

Dp xx Planbeteckning

FASTIGHETSKARTA

— Reservatsgräns

- - - - Fastighetsgräns

1:1 Fastighetsbeteckning

Arrendeområde

HÄRADSEKONOMISK KARTA 1901-1906

Bildkälla Lantmäteriverket

SKÖTSELPLAN

**Naturreservatet Skarpnäs
Nacka Kommun**

HUR RESERVATETS SYFTE SKALL TRYGGAS

Med en målinriktad skötsel av området genom en fastställd skötselplan ska syftet med naturreservatet tryggas.

Rekreationsstråk bevaras genom återkommande röjningar i anslutning till vägar och stigar.

Vyer över vatten beaktas särskilt men hänseende på dess höga rekreativsärde.

Ädellövskog gynnas och äldre ädellövträd skyddas.

Äldre tallbestånd lämnas för fri utveckling och äldre tallar skyddas.

Skötsel av skog i övrigt inriktas på en hög frekvens av äldre träd.

Skötseln ska gynna skyddsvärda arter som finns i eller kan antas spridas till reservatet bl.a. genom sparande av död ved på lämpliga platser.

SKÖTSEL AV MARK OCH VATten

Generella riktlinjer och åtgärder

Nedan generella åtgärder gäller inom hela reservatet.

För att begränsa texterna och undvika upprepningar listas/förklaras aktuella åtgärder.

Gallring: Utglesning av trädgrupper eller bestånd med grövre träd varvid lövträd gynnas på bekostnad av främst gran. Åtgärden utförs vart 10-15 år.

Röjning: Utglesning av trädgrupper eller bestånd med klenare träd varvid lövträd gynnas på bekostnad av främst gran. Buskskiktet sparas. Åtgärden utförs lämpligen vart 5:e år.

Underröjning: Utglesning/borttagning av konkurrerande träd som växer under /eller direkt i anslutning till större träd. Buskskiktet sparas. Åtgärden utförs vart 5:e år eller vid behov.

Rensning: Borttagning av sly, nedtagning av riskträd och upparbetning av vindfällen. Åtgärden utförs vid behov.

Områdets stigar, spår och leder ska kontinuerligt underhållas så att framkomligheten är god. Ytskikt ska hålla god standard och justeras vid behov. Röjningar utmed vägar och stigar ska utföras så att dessa är säkra och upplevs som trygga.

Övergripande mål

Naturreservatets stora betydelse för friluftslivet liksom de delar av området som har höga natur- och kulturmiljövärden skall bevaras och där så är möjligt utvecklas.

Skötseln av skogsmarken, som är helt dominerande i området, skall i stort inriktas på att bevara den för området typiska växt och djurlivet. Målet är en olikåldrig, varierad och flerskiktad naturskog. En ökad lövinblandning skall dock på lämplig mark eftersträvas.

Den enda öppna marken av lite storlek finns vid Danmarksängarna. Målet med skötseln är där att bevara denna rest av ett gammalt kulturlandskap med sin rika och varierande växtlighet.

Vattenkvaliteten i områdets sjöar och vattendrag som idag till delar är påverkad av föroreningar eller försurning skall förbättras.

Engagemang och initiativ från allmänheten, föreningar och skolor skall uppmuntras. Till exempel kan Danmarksängarna upplåtas för ängsskötsel.

Skogsmark

Hällmarksbunden tallskog och anslutande blandskogszoner undantas från åtgärder. I blandskogsområdena kan dock gran i vissa partier med mycket tall eller stort lövinslag med fördel successivt gallras/röjas mot en lägre andel.

Miljöer som vidare undantas från åtgärder är våtmarksområden som alkärr och sumpskog av ren löv eller i blandning med långsamväxande tall, lövdominerade områden, samt mindre raviner och bergbranter. I lövdominerade områdena kan dock gran med fördel successivt gallras/röjas bort.

Välfrekventerade stigar, spår och leder rensas/hålls öppna. I övrigt skall fallna träd och grenar lämnas kvar om de inte allvarligt minskar möjligheterna att ströva i området.

I kantzoner mot öppen mark skall, där förutsättningar finns, flerskiktade bryn med välutvecklat buskskikt eftersträvas. Ekar och andra ädellövträd underröjs. Bärande och blommande buskar gynnas. Åtgärderna skall dock ske försiktigt då för stora ingrepp kan ge upphov till kraftiga slyuppslag. Ringbarkning av asp kan i vissa lägen vara lämpligt.

Underröjning av solitära träd, i synnerhet ekar, kan bli aktuellt på andra ställen än vad som angivits ovan. Betonas bör dock att buskskiktet alltid skall sparas.

Där spår och leder ligger utmed stränder, kan siktröjningar och gallringar bli aktuella. Grupper av träd med t ex några sälgbuskar vid rötterna skall lämnas, hellre än att man hugger fram svårskötta ‘alléer’ utmed stränderna.

Torrakor, lågor, hålträd, enstaka gamla grova träd, gamla lövträd som grova aspar och ekar, äldre sälgs, bärande träd och buskar skall regelmässigt sparas. Dessa är av betydelse för djurlivets tillgång till boplatser, föda och skydd.

Åtgärder som medför risk för markskador skall undvikas. Lättare skogsmaskin får användas. En fördel är om detta sker på tjälad och snötäckt mark. Markskador skall alltid lagas.

Ängsmark

Skötseln av Danmarksängarna har hög prioritet. Slätter skall ske på det sätt och i den omfattning som framgår av de speciella anvisningarna nedan.

Vattenområde

Vattenområdena skall bevaras med sitt naturliga växt- och djurliv. Näringsläckage liksom andra föroreningar skall minskas. Riktlinjer under skogsavsnittet syftar bl.a. till att förbättra vattenkvaliteten.

Jakt och fiske

Fiske skall ske med hänsyn till områdets stora betydelse för friluftslivet. Vittjärns betydelse för den vetenskapliga naturvården skall särskilt uppmärksamas. I samtliga sjöar är det fritt fiske med handredskap. Rätten att fiska gäller inte kräftor.
Fritt handredskapsfiske gäller för Saltsjön.

Utplantering av fisk och kräftor får endast ske av naturligt förekommande arter.

Jakt får endast bedrivas som skyddsjakt.

Byggnader och anläggningar

Byggnader och tillhörande tomtmark inom naturreservatet skall hållas i vårdat skick. Eventuella om- och tillbyggnader prövas i vanlig ordning av kommunen.

Kraftledningsgator skall skötas i enlighet med naturreservatets mål.

SKÖTSELOMRÅDEN, SKÖTSELBIOTOPER

Beskrivningar är baserade på karta visande skötselbiotoper. Varje skötselbiotop har kortfattat beskrivits med ledning av utförda inventeringar varjämte mål för skötseln angivits samt åtgärder.

Merparten av skötselinsatserna koncentreras till området kring Danmarks ängar samt till öppenhållandet av stigar, spår och leder. Hällmarker, moränslutningar och våtmarker lämnas i princip utan åtgärder.

Påpekas bör dock att skogsmark kontinuerligt förändras. Det är egentligen bara hällmarkernas tallskog som kan sägas representera en stabil vegetationstyp. Övriga marker befinner sig i olika igenväxningsstadier och blandskogen övergår på sikt i granskog om den lämnas att sköta sig själv. Vill man framöver ha en variationsrik skog med stort lövinslag, måste granen hållas tillbaka. Skötselanvisningarna ger viss valfrihet i den frågan. Ambitionsnivån läggs fast av reservatsförvaltaren. Omprövning bör med jämna mellanrum ske.

Områden med behovsanpassad skötsel

Skötseln av dessa områden inskränker sig i huvudsak till tillämpliga delar av ovan angivna generella riktlinjer och åtgärder. Här anges också mindre områden där begränsade åtgärder inledningsvis utförs men där målet på sikt är fri utveckling.

1. Tallskog

Beskrivning

Företrädesvis gles hällmarksbunden tallskog med surdrog och fuktstråk samt anslutande talldominerade blandskogszoner på grundare moränmark.

Mål

Fri utveckling

Åtgärder

Inga.

1:1 Tallskog

Beskrivning

Mindre område, nordväst om Kummulbergets industriområde, skogliga åtgärder tidigare utförts. Beståndet är mycket tätt och har passerat 3 meters höjd (eftersatt röjning).

Mål

På sikt fri utveckling

Åtgärder

Svag röjning i ett par omgångar bör göras. Motivet för de successiva insatserna är att ge beståndet en bättre stabilitet mot storm snö mm samtidigt som förutsättningarna att ströva i området på sikt förbättras.

2. Blandskog

Beskrivning

Varierad och i huvudsak flerskiktad blandskog på moränslutningar och i dalgångar bestående av tall, gran och trivialöv i varierande proportioner. I området kring Danmarksängarna är dock inslaget av ek tydligt. I dessa områden ingår också mindre hällmarksavsnitt, raviner, fuktstråk, strandskogspartier m fl. Vid Myrsjöns östra strand finns en kraftig tall som är naturminne.

Mål

Fri utveckling

Åtgärder

Inga. I vissa partier med mycket tall eller stort lövinslag kan dock med fördel gran successivt gallras/röjas mot en lägre andel. Riktad åtgärd i form av underröjning skall utföras vid naturminnet.

2.1 Blandskog

Beskrivning

Planterad ung tall- och granskog söder om Kummelbergets industriområde.

Mål

På sikt fri utveckling mot en olikåldrig varierad och flerskiktad blandskog där en ökad lövinblandning eftersträvas.

Åtgärder

Området gallras. På sikt kan luckor tas upp för att genom självföryngring öka variationen.

2.2 Blandskog

Beskrivning

Ungt och tätt blandlöv som etablerat sig på upplagsmark från tidigare stenkrossanläggning. Området fungerar idag som skydd till sammans med anslutande hällmarker mot

Kummelbergets industriområde som ligger direkt norr om.

Mål

På sikt fri utveckling mot blandskog med hög andel tall.

Åtgärder

Successiva gallringar/röjningar där tall gynnas.

2.3 Blandskog

Beskrivning

Fuktig blandskog i svacka mellan hällmarker bestående av mogen tall, gran och trivialöv i varierande proportioner. Kummelbergets industriområde ansluter i söder. Området har tidigare gallrats, men är idag ganska 'trasigt' och förekomst av torrakor, vältor och lågor är tydlig. Föryngringen av gran är ställvis god.

Mål

Fri utveckling mot naturskogsliknande bestånd.

Åtgärder

Inga. Skogen lämnas för fri utveckling. De enda åtgärder som utförs är att stigar hålls framkomliga och att riskträd i anslutning till dessa åtgärdas. Fallna träd och grenar lämnas.

3. Lövblandskog

Beskrivning

Söder om den gamla oljehamnsanläggningen en dalgång med gamla husgrunder, terrasser mm, rester av tidigare anläggningen Sunnbo. Området är under stark igenväxning. Tidigare öppen mark växer idag igen med asp, björk, säl och granen är på ingång. Inslaget av ek är relativt stort. I södra delen, mot vattnet, ligger ett befintligt fritidshus under stora ekar. I anslutande ravin, ytterligare söderut, är lövskogen tät.

Mål

Fri utveckling.

Åtgärder

Inga. Barrträd kan dock här framöver med fördel successivt gallras/röjas. Även andra åtgärder kan på sikt åtgärdas.

4. Våtmarksskog

Beskrivning

Våt- och fuktskog bestående av trivialöv och/eller svagväxande tall. Pors och skvatram är inte ovanligt i botten. Alkärr norr om Övre Glasbruksjön ingår här. I norra kanten av detta växer en kraftig gran som är naturminne.

Mål

Fri utveckling.

Åtgärder

Inga. Ställvis, i vissa fuktiga till friska partier kan dock gran med fördel gallras/röjas. Riktad åtgärd i form av underröjning skall utföras vid naturminnet.

Områden med kontinuerlig skötsel

Skötseln av nedanstående områden är av kontinuerlig art. Rensning/öppethållande av stigar, spår och leder anges under generella riktlinjer och åtgärder samt under friluftslivsavsnittet.

5. Blandskog med lövdominans

Beskrivning

Djupt nedskuren sprickdal med mindre bäck i botten som bitvis uppvisar ett vackert meanderlopp. Dalgången, som förbinder parkeringsplatsen vid Sjöängsvägen med badet vid Glasbruksjön, består av en flerskiktad lövdominerad skog. Stort inslag av ek, men också av gran. Buskskiktet domineras ställvis av hassel. Området som helhet präglas av en rik fuktgynnad vegetation.

Mål

Bäckravin med varierad och flerskiktad lövdominerad skog. En ökad lövinblandning skall eftersträvas.

Åtgärder

Gallring/röjning av främst gran.

6. Berg och rasbranter med ädellövinslag

Beskrivning

Berg och rasbranter med ädellövinslag väster om Danmarksängarna. Området är bl.a. rikt på ek och speciellt noteras här skogslind. Krontaket är slutet. Mot anslutande hällmarker kommer tallen in. Bäcken som avvattnar Danmarksängarna mot Ängsviken rinner genom området. Vid stranden står en bård av al.

Mål

Lövdominerad flerskiktad skog med högt ädellövinslag.

Åtgärder

Gallring/röjning av triviallöv och gran. Ädellöv gynnas.

7. Ädellövskog

Beskrivning

Sydotrinterad sluttning med ekdominerad ädellövskog norr om Danmarksängarna. Många ekar är av imponerande storlek och ålder i ett för övrigt olikåldrigt bestånd. På många ställen bildar stora hasselbestånd ett andra lövtak under ekarna. Ner mot ängarna växer björk, asp, apel m fl.

Mål

Bevarad flerskiktad ädellövskog med dominans för ek i trädskiktet och hassel samt unga ädellövträd i mellanskiktet. Relativt öppen krontäckning som möjlig gynnsam utveckling av det idag relativt rika örtskiktet.

Åtgärder

Gallring/ röjning av triviallöv som asp, björk och sälg samt barrträd. Om aspuppslag är speciellt besvärande, kan ringbarkning vara en lämplig åtgärd. Då vegetationstypen med tiden förändras skall successiv föryngring av framförallt buskskiktet utföras.

8. Ängsmark

Beskrivning

Danmarksängarna är den enda öppna marken i ett i övrigt skogsklätt område. Marken har brukats som åker för länge sedan och därefter omväxlande varit slätter och betesmark fram till 1950-talet. Sedan dess har dikena till delar vuxit igen, ängarna successivt blivit blötare och asp, sälg m.fl. vandrat in. Där bäckfåran är som brantast finns en samling stenar som kan utgöra rester av ett fundament för en kvarnanläggning. Rester av en torpgrund finns inom området.

Mål

Hävdas som slätteräng.

Åtgärder

Som iståndsättningsåtgärd restaureras ängsmarkens diken. All asp och sälg på ängarna ringbarkas och avverkas snarast möjligt efter intorkning. Ungplantor/sly röjs bort liksom ev. barrträd. Slyröjningarna upprepas årligen intill dess att stubbarna efter avverkade träd och större buskar bortförs (stubbrytning). Områdets kulturhistoria kan förtydligas genom att friläggning av torpgrunden. Ängarna hävdas sedan genom årlig slätter. För att gynna en artrik flora bör ängsskötseln ske enligt följande. På våren städas ängen, dvs löv, grenar mm tas bort. Slätter sker i juli-aug. Helst bör skärande redskap användas t ex slätterbalk. Efter slätter tas slaget gräs bort.

9. Krokträskan, Svartpotten och Övre Glasbruksjön

Beskrivning

Sjöarna är näringfattiga och humusrika och har främst betydelse för friluftslivet. Under sommarhalvåret pumpas vatten från Övre Glasbruksjön till intilliggande bebyggelse där vattnet används för bevattning och dyl. Krokträskan avvattnar mot Myrsjön, Svartpotten mot Glasbruksjön och Övre Glasbruksjön till Stora Ängsviken.

Mål

Bevara sjöarnas goda vattenkvalitet med dess naturligt förekommande växt- och djurliv samt de stora friluftsvärdena.

Åtgärder

Vattenprover tas kontinuerligt av kommunen. Om vattenkvaliteten försämrar utreds orsakerna därtill och i samråd med reservatsförvaltaren vidtas nödvändiga åtgärder.

10. Glasbruksjön

Beskrivning

Sjön är näringfattig, relativt klar och med god vattenkvalitet. Denna har dock på senare tid försämrats. Den är en populär badsjö och används också för sportfiske. Glasbruksjön har ett högt natur- och friluftsvärde och räknas som ekologiskt känslig. Kringliggande bebyggelse tar sommarvatten från sjön. Sjön avvattnar mot Skurusundet.

Mål

Bevara sjöns goda vattenkvalitet med dess naturligt förekommande växt- och djurliv samt de höga natur- och friluftsvärdena.

Åtgärder

Vattenprover tas kontinuerligt av kommunen. Om vattenkvaliteten försämrar utreds orsakerna därtill och i samråd med reservatsförvaltaren vidtas nödvändiga åtgärder. Uttaget av vatten från sjön har ökat i och med att kringliggande fastigheter i allt större utsträckning bebos permanent. Konsekvenserna av uttaget bör studeras och behov av erforderliga tillstånd före uttag bör likaså utredas.

11. Myrsjön

Beskrivning

Myrsjön är en grund sjö som bildats genom uppdämning. Vegetationen är riklig. Sjön är mycket näringrik och den harrensats mekaniskt samt att försök gjorts med gräskarp. Man badar och fiskar i sjön och den har ett lokalt värde för friluftslivet. Myrsjön avvattnar mot Kvarnsjön.

Mål

Förbättra sjöns vattenkvalitet och därigenom bevara dess naturliga växt- och djurliv samt värde för friluftslivet.

Åtgärder

Vattenprover tas kontinuerligt av kommunen. Om vattenkvaliteten försämrar utreds orsakerna därtill och i samråd med reservatsförvaltaren vidtas nödvändiga åtgärder.

12. Vittjärn

Beskrivning

Vittjärn kallas av många för Trollsjön eller 'Trollan'. Den är en näringfattig och klar sjö med mycket hög vattenkvalitet och mycket högt naturvärde. Sjön är dock försurningskänslig och har kalkats vid flera tillfällen. Den räknas som ekologiskt känslig. Vidare är den en populär badsjö och har högt friluftsvärde samt nyttjas även av sportfiskare. Tidigare har utsättning av fisk gjorts.

Mål

Bevara sjöns mycket höga vattenkvalitet med dess naturliga växt- och djurarter samt värde för friluftslivet.

Åtgärder

Vattenprover tas kontinuerligt av kommunen. Om vattenkvaliteten försämras utreds orsakerna därtill och i samråd med reservatsförvaltaren vidtas nödvändiga åtgärder. Utloppsdiket skall regelbundet skötas.

FRILUFTSLIV

Övergripande mål

Området skall bevaras som ett naturlandskap för allmänhetens friluftsliv samtidigt som områdets vetenskapliga och kulturella värden skall skyddas och vårdas. De naturgivna förutsättningarna för friluftslivet skall vara styrande för områdets nyttjande.

För området gäller att spänger eller motsvarande vid Myrsjön (Boo-leden) enligt nedan eller i övrigt vad som ges möjlighet till enligt skötselplanen får utföras.

Anordningar för friluftsliv

Tillgänglighet

Området nås lätt till fots från anslutande bebyggelse. Flitigt använda entréer in i området finns i väster från Talludden och Björknäs, i söder från Krokhöjden och Orminge samt i öster från Rensättra och Hasseludden.

Buss hållplatser finns utmed Ormingevägen och Skarpövägen, i söder och öster samt Hasseluddsvägen i norr. Området nås lätt med bil från ett flertal gator och vägar.

Hela naturreservatet är tillgängligt för allmänheten.

Parkeringsplatser

Parkeringsplatser finns i söder vid Glasbruksvägen och Sjöängsvägen (Boo-leden). I öster vid Ormingevägen (lastbilsparkering) samt centralt i området i Kummelbergets industriområde (angöring Vittjärn från söder). Vid behov skall parkeringsplatsen vid Ormingevägen, söder om Kummelbergets industriområde, kunna utvidgas.

Information

Enkla och tydliga informationstavlor med översiktskarta sätts upp genom reservatsförvaltarens försorg på de platser som markerats på skötselplanekartan. På tavlorna skall finnas information om området och vad som gäller för allmänhetens vistelse inom naturreservatet.

Stigar, leder, utsiktspunkter

Ett rikt förgrenat stignät finns idag inom området. Boo-leden bildar här stomme. Upplysta gångvägar ansluter från Krokhöjden och Orminge. Stigar och leder skall ej hårdgöras eller förses med belysning. Vid behov får reservatsförvaltaren utföra nyanläggningar och reservatsförvaltaren är också ansvarig för uppskyltning och märkning.

Befintliga stigar och leder hålls öppna. Röjningar utmed vägar och stigar ska utföras så att dessa är säkra och upplevs som trygga. Eventuella övriga åtgärder begränsas till att laga, förstärka eller avvattna speciellt utsatta och välfrekventerade avsnitt. Vid Myrsjön, där Boo-leden passerar, bör spänger/bryggor anläggas vid de avsnitt där man idag tvingas upp på Skarpövägen respektive Hasseluddsvägen för att passera. Cykeltrafik är tillåten på den stig som leder från Glasbruksvägen till Sjöängsvägen, längs Glasbruksjöns sydöstra strand, men ej på områdets övriga stigar.

Förkastningsbranterna mot farleden in mot Stockholm bjuder på storslagna perspektiv. Även från Drottningberget vid Glasbruksjöns sydspets bjuder på hisnande utsikt. Här finns trappor upp från Bäcktorpsvägen och soffa vid utkikspunkten att vila sig vid.

Motionsspår

Elbelyst motionsspår finns i anslutning till Krokhöjden. Beläggning och belysning underhålls och bättras vid behov. Kontinuerlig röjning utförs i anslutning till spåret så att det är säkert och upplevs som tryggt.

Bad

Tack vare sitt läge nära bebyggelse och vatten av god kvalitet är Glasbruksjön en attraktiv badsjö. På sjöns östra sida finns en anlagd badplats med brygga och sandstrand. Man badar också direkt från klipporna på motsatta stranden. Här finns en enkel badtrappa. Angöring sker via en gångväg från Sjöängsvägen. En stig går också från Glasbruksvägen i södra ändan. Bryggor mm ses regelbundet över och underhålls av reservatsförvaltaren. Badplatsen städas kontinuerligt under badsäsong.

Öster om reservatet, vid Myrsjön, finns en privat fest- och badplats.

Vittjärn är en omtyckt badsjö och får varje sommarsäsong ta emot ett stort antal badgäster. Vattnet är klart och rent och av hög kvalitet. Friluftsbad förekommer på lämpliga ställen längs hela stranden, dock med koncentration i den norra delen. Några anläggningar liknande de vid Glasbruksjön finns ej, då inrikningen här är naturbad. Avsikten är ej heller att göra några anläggningar utöver de av enklare typ som redan finns. Området städas kontinuerligt under badsäsong.

Eldning, utrustning mm.

Vid Glasbrukssjöns bad finns bord, bänkar och sopställ. Här finns också sommartid toaletter. Vid Vittjärn finns sittplatser av enklare typ och sopställ.

Eldning får ske i medhavd grill.

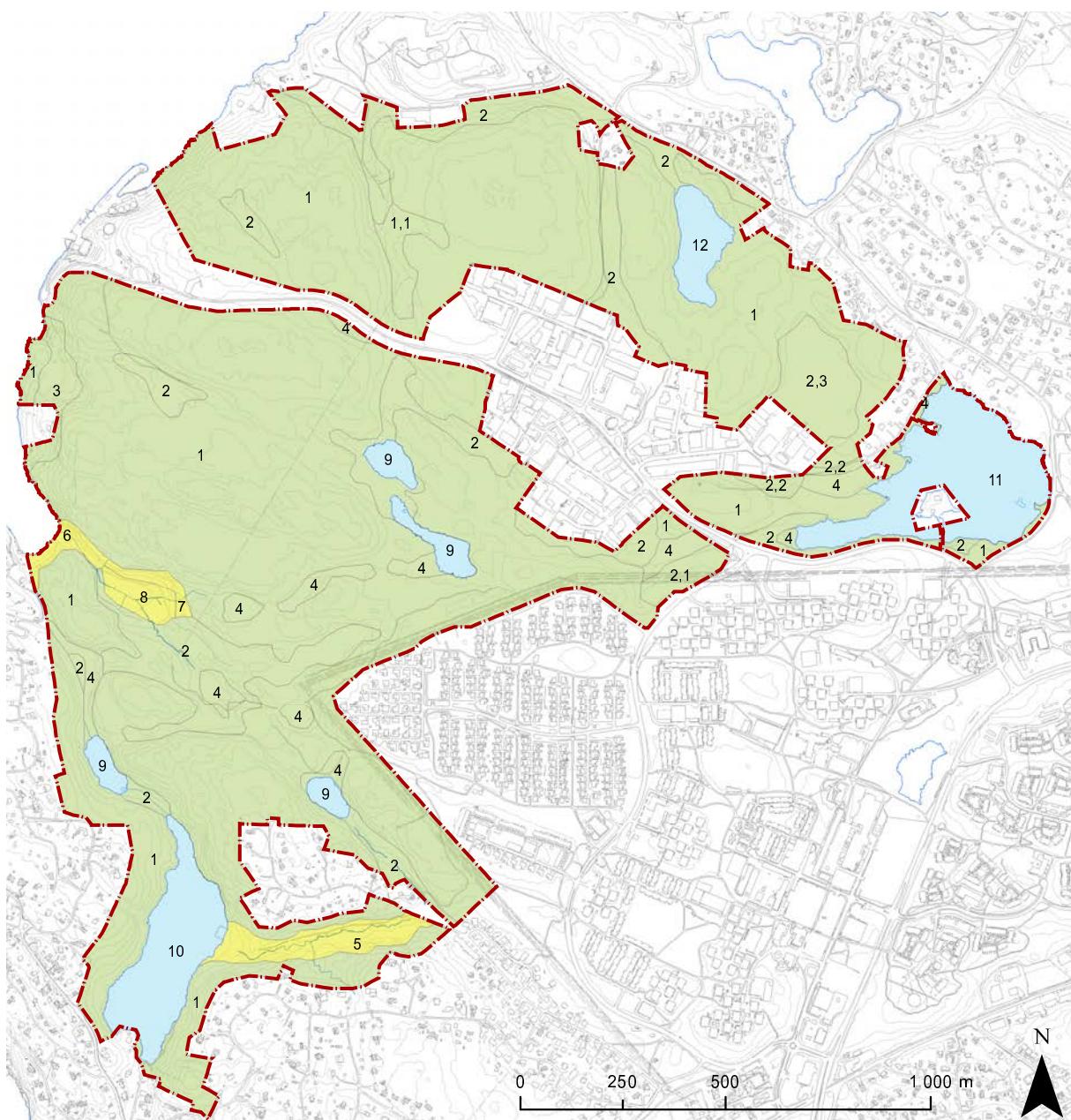
Renhållning

Ansvaret för tömning av toaletter, sopkärl, städning mm är reservatsförvaltarens.

Tillsyn

Tillsyn av naturreservatet skall ske genom reservatsförvaltarens försorg.

SKÖTSELOMRÅDEN

- Reservatsgräns

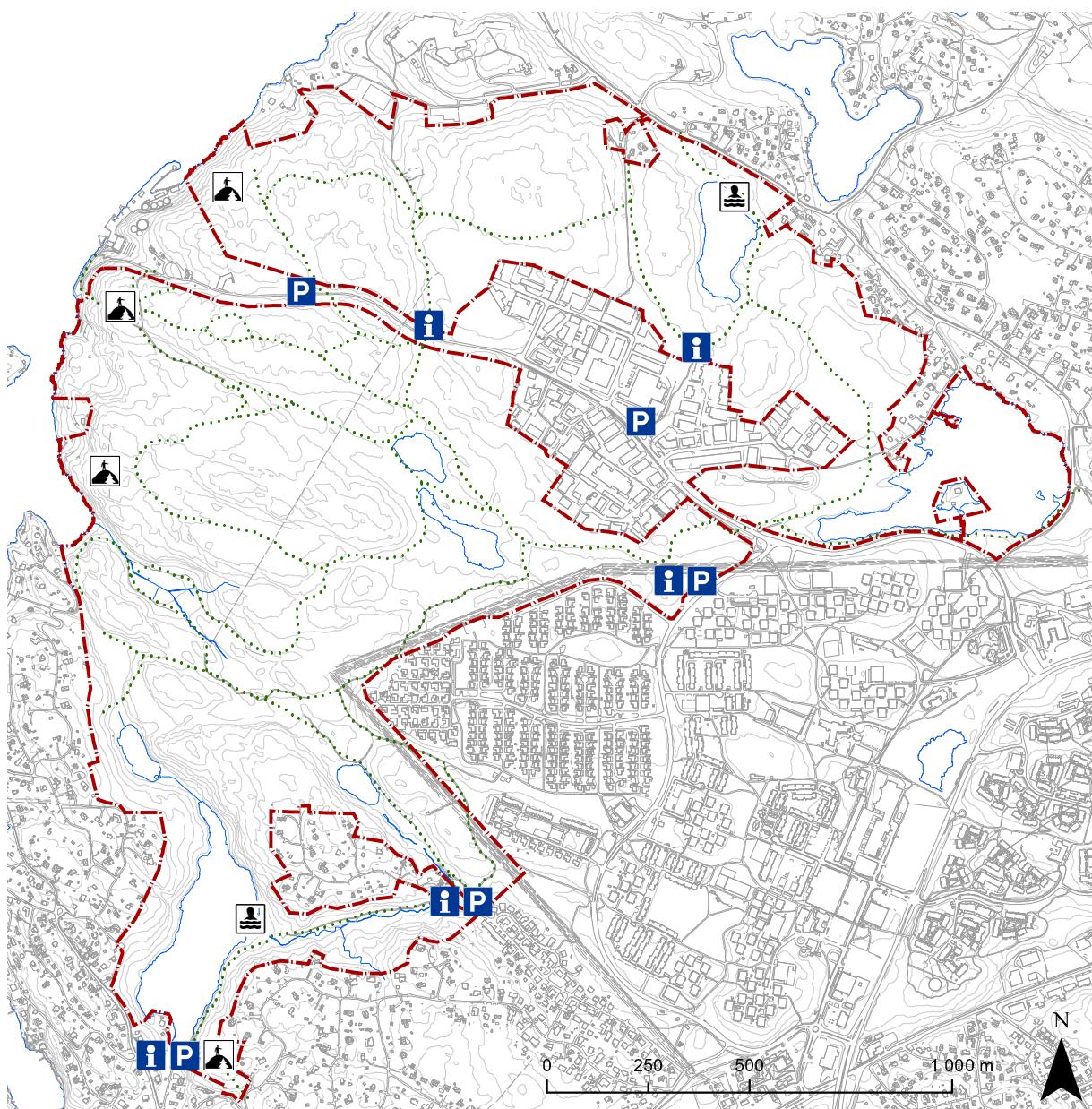
Sjöar

Behovsanpassad skötsel

Kontinuerlig skötsel

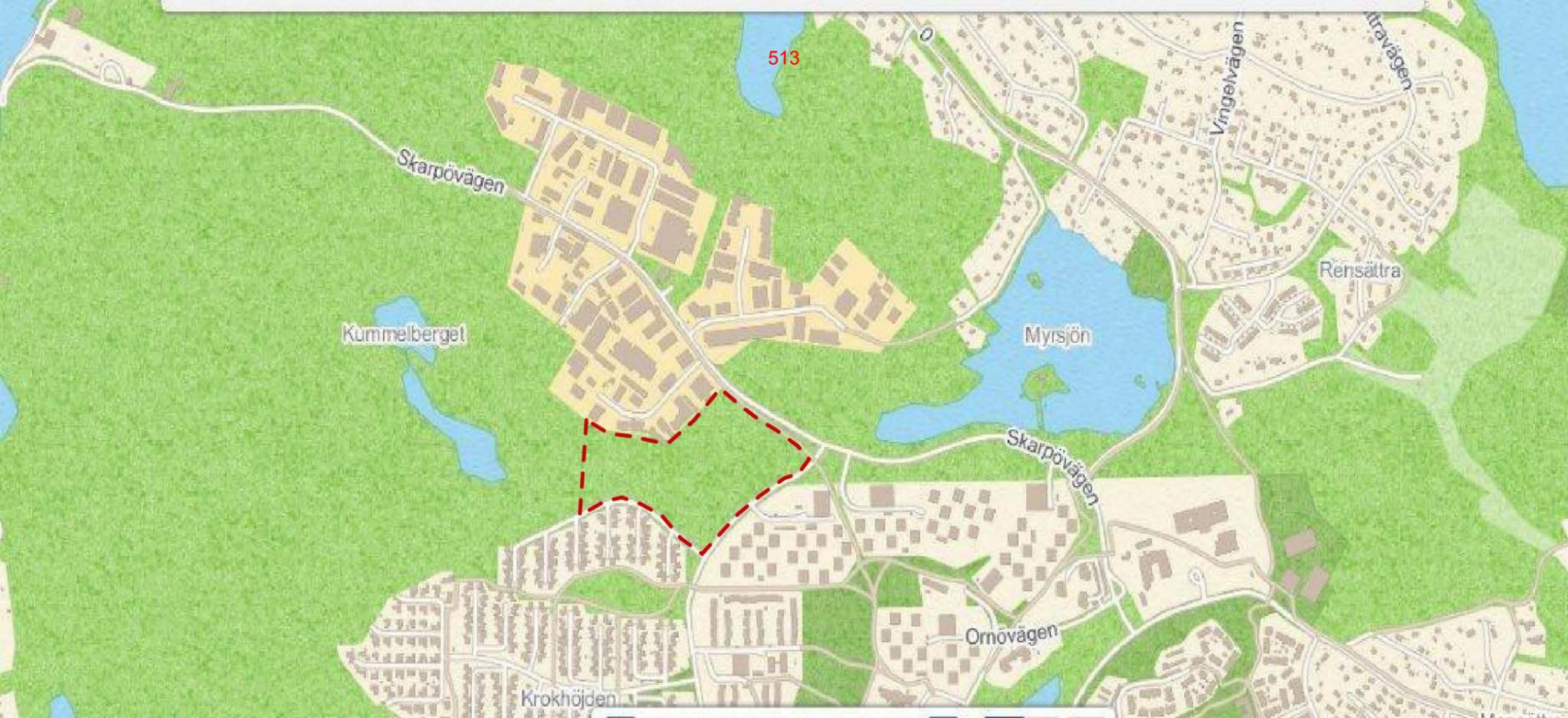
1,1 Områdesbeteckning

SKÖTSELPLANEKARTA

- Reservatsgräns
- Stigar
- Badplats
- Utsiktsplats
- Informationstavla
- Parkering

513

Skarpövägen

Kummelberget

Vingevägen

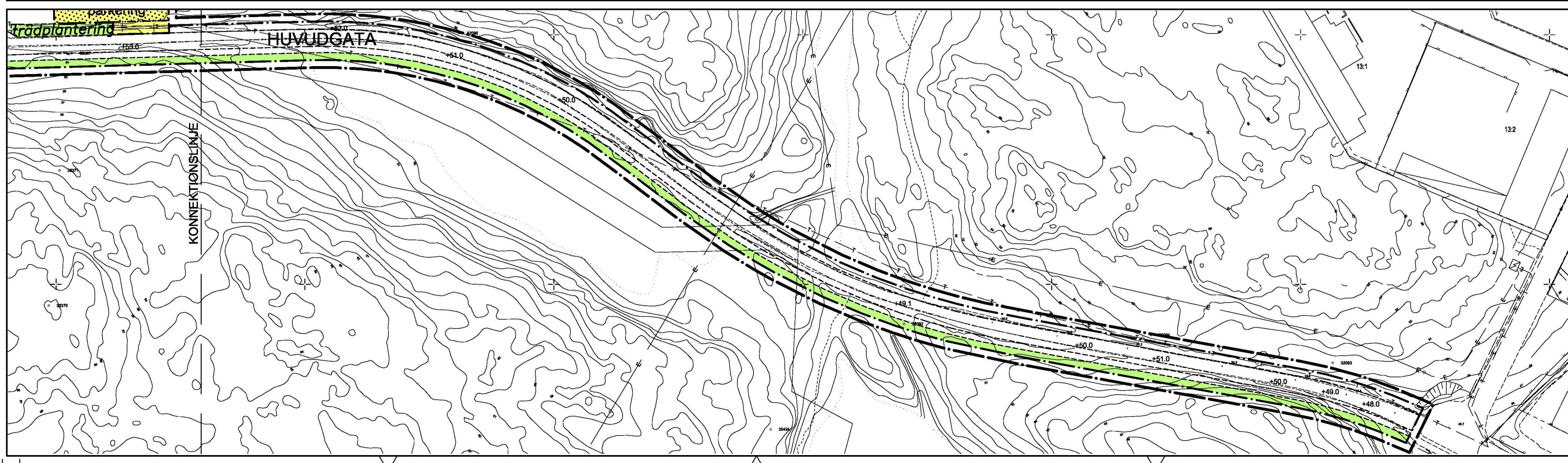
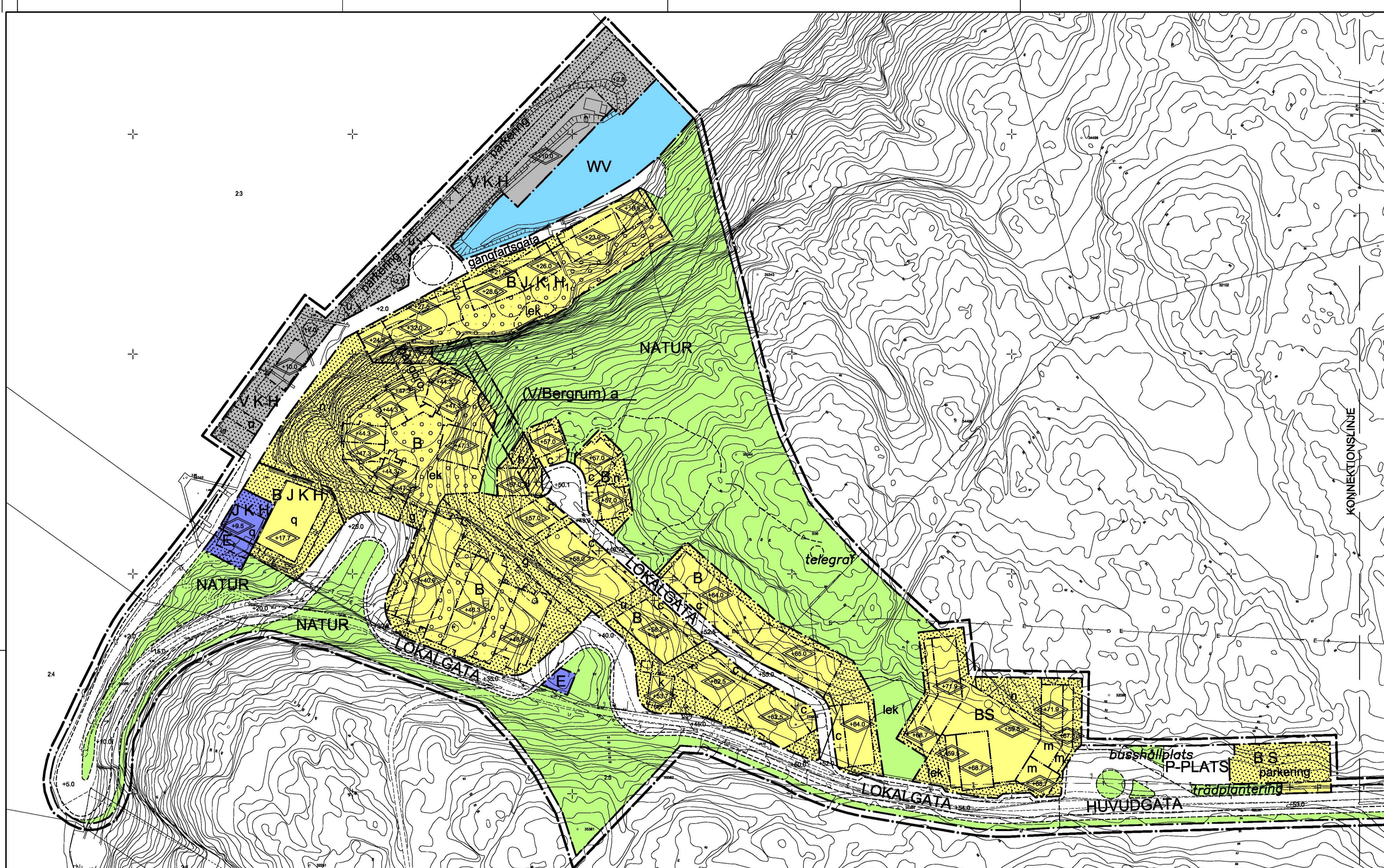
Rensättra

Myrsjön

Skarpövägen

Ornovägen

Krokkölden

Planbestämmelser

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Endast angiven användning och utformning är tillåten. Bestämmelser utan beteckning gäller inom hela området.

GRÄNSER

- Linje ritad 3 meter utanför planområdets gräns
- - - Användningsgräns
- - - - Eigenskapsgräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Allmän plats

- HUVUDGATA** Trafik mellan områden
- LOKALGATA** Lokaltrafik
- P-PLATS** Parkering
- NATUR** Naturområde

Kvartersmark

- BS** Bostäder med förskola i byggnadens bottenvåning
- BJKH** Bostäder samt icke störande hantverk, kontor och handel
- B JKH** Bostäder med icke störande hantverk, kontor och handel i byggnadens bottenvåning. Bottenvåning får inte innehålla bostad.
- E** Tekniska Anläggningar
- JKH** Icke störande hantverk, kontor och handel
- VKH** Småbåtshamn, kontor, handel och restaurang.
- V/Bergrum** Bergrum för innehållas hamnverksamhet. Bestämmelsen gäller inom skräffat område på nivå under ca +14.0 m. Ovan gäller användning LOKALGATA, B, NATUR och bestämmelser enligt karta.

VATTENOMRÅDEN

- WV** Småbåtshamn. Möjlighet till båtbottenvätt skall finnas.
- BEGRÄNSNINGAR AV MARKENS BEBYGGANDE**

- [stippled area] Marken får inte bebyggas
- Dock får konstobjekt placeras på kajen.
- [cross-hatched area] Marken får endast bebyggas med uthus och garage med en högsta byggnadshöjd på 3 m.
- [dotted area] Marken får underbyggas med garage
- g Marken skall vara tillgänglig för gemensamhetsanläggning
- u Marken skall vara tillgänglig för allmänna underjordiska ledningar

MARKENS ANORDNANDE

- n Mark och vegetation ska bevaras. Träd får inte fällas.
- lek Lekplats
- parkering Parkering
- gångflödesata All trafik skall ske på gåendes villkor.

PLACERING, UTFORMNING, UTFÖRANDE

Tillkommande bebyggelse ska utformas i enlighet med till planen hörande gestaltningsprogram.

Nya byggnader ska vara utformade så att byggnadens specifika energianvändning högst uppgår till $80\text{ kWh}/\text{m}^2 \text{ Atemp och år}$.

Dagvatten ska i så stor utsträckning som möjligt omhändertas lokalt inom kvartersmark.

- <0.0** Högssta totalhöjd i meter över nollplanet exklusive tekniska utrymmen, hiss och dylkt.
- +2.0** Markhöjd i meter över nollplanet
- +2.0** Kajens höjd i meter över nollplanet.
- c Endast carport får uppföras. Vägg eller annan byggnadsdel som skymmer sikten från gatan får ej uppföras.
- k Kulturhistoriskt intressant byggnad eller anläggning. Karaktärsdrag och värden skall särskilt beaktas vid ändring (om- och tillbyggnad).
- q Särskilt värdefull byggnad. Byggnaden får inte rivas. Byggnadens exteriör får inte förvanskas. Underhåll ska ske med ursprungliga material och kulörer.

STÖRNINGSSKYDD

- m Socialstyrelsens riktvärden (SOSFS 2005:6) för lågfrekvent buller ska uppnås.

GENERELLA BESTÄMMELSER

Mark inom kvartersmark för bostadsändamål ska saneras i samråd med tillsynsmyndigheten till en nivå som uppfyller Naturvårdsverkets generella riktvärden för könsig markanvändning.

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

Genomförandetiden slutar tio år efter det att planen vunnit laga kraft.

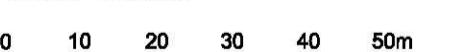
/// Tredimensionell fastighetsbildning gäller inom skräffat område

ILLUSTRATIONER

- Illustrationslinje
- bussplatser Illustrationstext

ANTAGANDEHANDLING

Skala 1:1000

Detaljplan för Skarpnäs 2:3 m.fl.

TELEGRAFBERGET i Boo,

Nacka Kommun

Planenheten september 2010

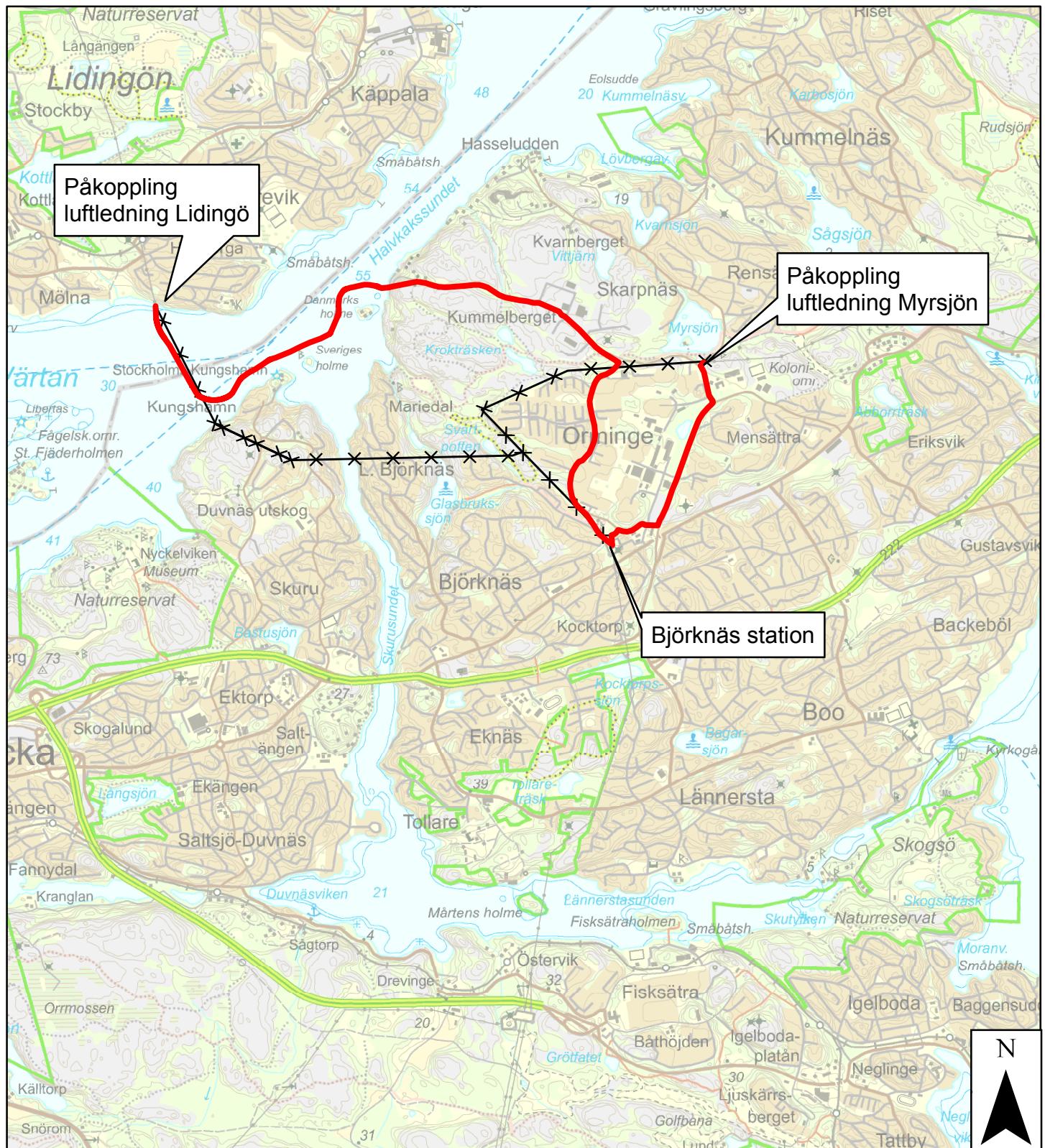
Andreas Totchnig
Planchef

Linnéa Olofsson
Planarkitekt

Tillstrykt av MSN
Antagen av KF
Laga kraft

Till planen hör:
planbeskrivning
genomförande beskr.
miljökonsekvensbeskr.
gestaltningsprogram
illustrationsplan

KFKS 2001/108 214
Projektnr. 9395

Nätkoncession för linje

Nya markförlagda 130 kV ledningar i Nacka kommun med anslutning till Lidingö via sjökabel.
Inom Nacka och Lidingös kommuner.

Skala 1:40 000 i A4
Terrängkartan blad 10Ino

— Ny mark- och sjöförlagd ledning som koncessionsansökan avser

✗ Befintlig sjökabel och luftledning som tas bort

0 0,5 1 km

7 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 209

Dnr KFKS 2014/820-261

Upplåtelse av arrendeavtal för del av Sicklaön 40:13 för teknikskåp intill telemast

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen beslutar att kommunen ingår arrendeavtal för del av fastigheten Sicklaön 40:13 för ett teknikskåp för basstation för mobiltjänster intill befintlig mast.

Ärende

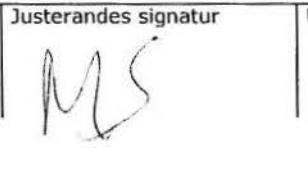
Anläggningsarrende tecknas med Hi3G Access AB. Avtalet innebär att arrendatorn får rätt att uppföra teknikskåp för en basstation för mobiltelefoni. Tiden för upplåtelsen är fem år och kan förlängas med två år i taget med en avgift om 1 000 kr/år vilken sedan justeras upp enligt KPI. Arrendestället utgör ca 1 kvm.

Handlingar i ärendet

Mark- och exploateringsenhetens tjänsteskrivelse den 22 september 2014
Arrendeavtal samt bilagor

Beslutsgång

Stadsutvecklingsutskottet beslutade i enlighet med mark- och exploateringsenhetens förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Kommunstyrelsen

Upplåtelse av arrendeavtal för del av Sicklaön 40:13 för teknikskåp intill telemast

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att kommunen ingår arrendeavtal för del av fastigheten Sicklaön 40:13 för ett teknikskåp för basstation för mobiltjänster intill befintlig mast.

Sammanfattning

Anläggningsarrende tecknas med Hi3G Access AB. Avtalet innebär att arrendatorn får rätt att uppföra teknikskåp för en basstation för mobiltelefoni. Tiden för upplåtelsen är fem år och kan förlängas med två år i taget med en avgift om 1 000 kr/år vilken sedan justeras upp enligt KPI. Arrendestället utgör ca 1 kvm.

Ärendet

Hi3G access AB förstärker det mobilianätet genom uppförande av teknikskåp för basstation intill mast. Arrendatorn har ansökt och beviljats bygglov för uppförande av teknikskåp intill befintlig mast i Duvnäs utskog vid Utskogsvägen. Arrendetiden är fem år från och med 2014-10-1 – 2019-09-30, arrendetiden förlängs sedan med två år i taget om uppsägning ej sker senast 12 månader innan avtalstidens utgång. Arrendestället utgör ca 1 kvm. Arrendeavgiften för första året är 1 000 kr, därefter justeras avgiften årligen enligt KPI.

Bilagor

Arrendeavtal samt bilagor

Tomas Vesterlin
Tf Markchef

Claes Hielte
Markingenjör

AVTAL OM ANLÄGGNINGSARRENDE

§ 1 PARTER

Upplåtare: Nacka kommun 212000-0167, nedan kallad kommunen, Adress: Mark- och exploateringenheten, 131 81 Nacka.

Arrendator: Hi3G Access AB 556593-4899, nedan kallad arrendatorn, Adress: Box 30213, 104 25 Stockholm

§ 2 ARRENDESTÄLLE

Arrendet omfattar ett område på ca 1 kvm inom fastigheten Sicklaön 40:13 i Nacka kommun, enligt bifogad karta. Arrendatorns benämning på anläggningen är SE0146.

§ 3 ÄNDAMÅL

Arrendestället skall användas av arrendatorn för ett teknikskåp för en basradiostation för mobiltelejänster. På arrendestället får ej bedrivas verksamhet som strider mot det angivna ändamålet.

§ 4 ARREDETID OCH UPPSÄGNING

Arrendetiden omfattar 5 år räknat från 2014-10-01 och t.o.m. 2019-09-30. Arrendetiden förlängs därefter med 2 år i sänder om uppsägning ej sker senast 12 månader före den löpande arrendetidens utgång. Skulle arrendatorn strida mot bestämmelserna i detta avtal har kommunen rätt att upphäva arrendeavtalet före arrendetidens utgång.

§ 5 ARRENDEAVGIFT

Arrendeavgiften är ETTUSEN (1 000) kronor för första arrendeåret. Avgiften erläggs i förskott senast den 30 september varje år efter fakturering från kommunen. Första arrendeavgiften kommer att faktureras när detta avtal har undertecknats av båda parter. För följande år skall avgiften årsvis justeras i förhållande till förändringarna i konsumentprisindex (totalindex). Första årets arrendeavgift är baserad på konsumentprisindextalet för september månad år 2014. För därför följande arrendeår skall avgiften justeras så att den följer indexändringar fram till och med september månad närmast före det aktuella arrendeårets början. Avgiften skall dock aldrig understiga första årets arrendeavgift. Vid betalningstillfället gällande mervärdesskatt tillkommer. Om avgiften ej betalas på föreskriven tid skall dröjsmålsränta utgå på förfallet belopp till dess att betalning sker. Om dröjsmålsränta gäller vad därom vid varje tidpunkt i lag stadgas. Även ersättning för betalningspåminnelse enligt vad som stadgas för inkassokostnader tillkommer. Första årets avgift faktureras av kommunen efter att parterna undertecknat detta avtal.

§ 6 FASTIGHETSSKATT

På markområdet belöpande fastighetsskatt ingår i arrendeavgiften. Fastighetsskatt belöpande på av arrendatorn uppförda byggnader och anläggningar skall betalas av arrendatorn.

§ 7 FÖRBUD MOT UPPLÄTELSE I ANDRA HAND

Arrendatorn får inte utan kommunens skriftliga samtycke upplåta nyttjanderätt till någon del av arrendestället.

§ 8 FÖRBUD MOT ÖVERLÄTELSE

Arrendatorn får inte utan kommunens skriftliga samtycke överläta arrendet eller annars sätta annan i sitt ställe.

§ 9 ARRENDESTÄLLET: TILLSYN, SKICK OCH SKÖTSEL

Arrendestället utarrenderas i befintligt skick. Arrendatorn är skyldig att alltid hålla arrendestället i ett snyggt och städat skick samt att vårdar och underhålla arrendestället och anläggningar på arrendestället så att fara för person- eller sakskada inte uppkommer. Arrendatorn skall nyttja området så att minsta möjliga olägenhet orsakas kommunen och övrig omgivning. Arrendatorn får inte använda arrendestället så att risk för miljöskada uppkommer. Arrendatorn svarar för att verksamheten på arrendestället följer gällande lagar till skydd för miljön liksom de föreskrifter och råd som meddelats med stöd av dessa. Arrendatorn svarar för de kostnader som kan föranledas av de åtgärder som kan påfordras enligt denna lagstiftning i den mån arrendatorn kan hållas ansvarig härför. Kommunen äger rätt att för besiktning av arrendestället erhålla erforderligt tillträde. Arrendatorn skall närvara vid besiktningen om kommunen så kräver. Kommunen kallar till sådan besiktning.

§ 10 BYGGNADER OCH ANLÄGGNINGAR

Arrendatorn äger på området uppföra ett teknikskåp för basradioutrustning och utföra markarbeten som erfordras för att arrendestället ska fungera för det avsedda ändamålet. Dylika anläggningar får ej uppföras utan föregående godkännande av kommunen och efter det att erforderliga tillstånd och lov erhållits från Miljö- och stadsbyggnadsnämnden (byggnadsnämnd i Nacka kommun) och andra berörda myndigheter. På arrendestället får ej uppsättas skyltar eller anordningar för reklam.

Arrendatorn äger rätt att på lämpligt sätt uppsätta erforderliga varningsskyltar. Arrendatorn förbehålls äganderätten till anläggningar som av denne redan är uppförda och framdeles uppföres på arrendestället.

§ 11 ARBETEN PÅ FASTIGHETEN

Kommunen får inte utan arrendatorns medgivande fälla träd, schakta, spränga eller vidta sådan åtgärd som kan medföra fara eller olägenhet för brukandet av anläggningen.

§ 12 DRIFTSKOSTNADER

Arrendatorn skall svara för alla avgifter och övriga kostnader som uppkommer genom arrendeställets nyttjande under arrendetiden. Detsamma gäller för väg- och renhållningsavgifter.

§ 13 MYNDIGHETSKRAV

Arrendatorn är skyldig att skaffa de tillstånd som erfordras för verksamheten på arrendestället.

Arrendatorn skall följa alla de föreskrifter som meddelas av myndighet eller som följer av lag.

§ 14 LEDNINGSDRAGNING

Arrendatorn medger att kommunen eller annan, som ärtill har kommunens tillstånd, får dra fram och vidmakthålla ledningar i och över arrendestället med erforderliga ledningsstolpar (och infästningsanordningar å byggnad), om detta kan ske utan avsevärd olägenhet för arrendatorn. I de fall det fordras kommer inplaceringsansökan att göras. Arrendatorn är skyldig att utan ersättning tåla det intrång, som föranleds av att ledningarna anläggs och nyttjas, men har rätt till ersättning för direkta skador i övrigt.

Erfordras grävning i kommunens mark för anläggande, reparation, underhåll eller tillsyn av ledning eller tillbehör till ledning till arrendeområdet skall arrendatorn först inhämta särskilt tillstånd (Schakttillstånd) från kommunen. Anmälan om arbete i gatumark skall göras på särskild blankett (finns på www.nacka.se). Brådkande reparationsarbeten får utföras utan föregående tillstånd. Arrendatorn skall då göra anmälan till kommunen snarast, dock senast första vardagen efter påbörjat arbete. När återställning skett (enligt samma villkor som vid schakttillstånd) ska kommunen kontaktas för slutbesiktning.

§ 15 SKADESTÅND

Arrendatorn är skyldig att ersätta skada, som uppkommer på kommunens egendom och för tredje man, på grund av brister i vården, underhållet eller tillsynen av arrendestället, anläggningarna på arrendestället eller angränsande områden. Det åligger arrendatorn att teckna ansvarsförsäkring till betryggande värde.

§ 16 TRÄDFÄLLNING

Erforderlig trädfällning och kvistning på fastigheten för arrendeställets ändamålsenliga brukande får utföras av arrendatorn. Sådan avverkning skall ske i samråd med kommunen och avverkningen tillfaller kommunen. Behövs större ingrepp göras i naturen ska detta ske i samråd med kommunens enhet för naturvård på Miljö & Stadsbyggnad.

§ 17 ARRENDETS UPPHÖRANDE

Vid arrendeavtalets upphörande skall arrendatorn återställa arrendestället i av kommunen godtagbart skick. Arrendatorn är skyldig att erbjuda kommunen att inlösa byggnad eller annan anläggning som tillhör arrendatorn, enligt bestämmelserna i 8 kap Jordabalken.

Arrendatorn är skyldig att, i den mån inlösen inte sker, vid avflyttning återställa arrendets skick, fritt från arrendatorn tillhöriga byggnader, byggnadsrester och andra anordningar i eller över mark. Det samma gäller även påförda påfyllnadsmassor som arrendatorn behöver för sin verksamhet.

Arrendestället skall återlämnas i väl städat skick.

§ 18 BESITTNINGSSKYDD

Detta avtal är inte förenat med något besittningsskydd.

§ 19 AVTRÄDESERSÄTTNING

Arrendatorn äger ej rätt till avträdesersättning vid arrendets upphörande.

§ 20 BEHANDLING AV PERSONUPPGIFTER

Personuppgifter som lämnas till jordägaren i samband med tecknande av detta avtal eller senare under avtalsförhållandet kommer att registreras i den utsträckning som behövs för att kunna fullgöra avtalet på ett ändamålsenligt sätt, såsom avgiftsaviseringsar, förhandlingar, information och andra åtgärder som hör till den löpande förvaltningen och för att jordägaren skall kunna fullgöra en rättslig skyldighet. Även personuppgifter som inhämtas från annan än arrendatorn kan komma att registreras. Det kan också förekomma att personuppgifter för angivet ändamål registreras hos entreprenör som utför arbete på jordägarens uppdrag samt hos andra företag och organisationer som jordägaren samarbetar med i och för sin förvaltning.

Enligt personuppgiftslagen (1998:204) har varje registrerad rätt att få information och rättelse av de personuppgifter som registrerats. Ansökan om detta skall göras till jordägaren.

§ 21 SÄRSKILDA VILLKOR

För arrendet skall härutöver följande särskilda förbehåll gälla: Om ändring i markanvändningen aktualiseras under pågående arrendeperiod för att tillgodose ett allmänt behov och varigenom arrendet påverkas eller måste upphöra skall parterna uppta förhandlingar om saken. Kommunen skall därvid i första hand söka lösa arrendatorns markbehov genom att anvisa annan plats för verksamheten. Arrendatorn äger rätt till skälig nedsättning av arrendeavgiften samt skälig ersättning för skada som orsakas av förändringarna.

§ 22 TILLSTÅND

Användning av offentlig plats för t.ex. upplag eller provisorisk uppställning av bodar och containers (såsom manskapsbod under anläggningens byggtid) krävs tillstånd av polis-myndigheten enligt 3 kap 1 § ordningslagen. Det åligger bolaget att i förekommande fall inhämta sådant tillstånd. För användningen uttas särskild avgift enligt de grunder som beslutats av kommunfullmäktige. Det åligger bolaget att i förekommande fall inhämta erforderliga myndighetstillstånd.

§ 23 ÖVERLÄTELSE

Kommunen är skyldig att vid överlätelse av hela eller del av fastigheten göra förbehåll om detta avtals bestånd.

§ 24 INSKRIVNINGSFÖRBUD

Detta avtal får inte inskrivas.

§ 25 ÄNDRINGAR I AVTALET

Ändringar i eller tillägg till detta avtal ska ske skriftligt och undertecknas av båda parter.

§ 26 PARTERNAS KONTAKTORGAN

Parternas kontaktorgan är om inget annat meddelas för kommunen mark- och exploateringsenheten och för arrendatorn Hi3G Access AB.

§ 27 GODKÄNNANDE

Detta avtal är för kommunen bindande endast under förutsättning att kommunstyrelsen beslutar godkänna detsamma

§ 28 SKILJEDOM

Tvister i anledning av detta arrendeförhållande skall avgöras av skiljemän enligt lag om skiljemän. Länets arrendenämnd skall vara skiljenämnd.

Detta avtal har upprättats i två (2) likalydande exemplar varav kommunen och arrendatorn tagit var sitt.

Nacka 2014- -
För NACKA KOMMUN

Nacka 2014- -
För ARRENDATORN

Erik-Jan Rood

2014-09-09

Maria Jonsson

LOKALISERINGSKARTA

EASTING (Y) (RT 90)	1636637
NORTHING (X) (RT 90)	6581192

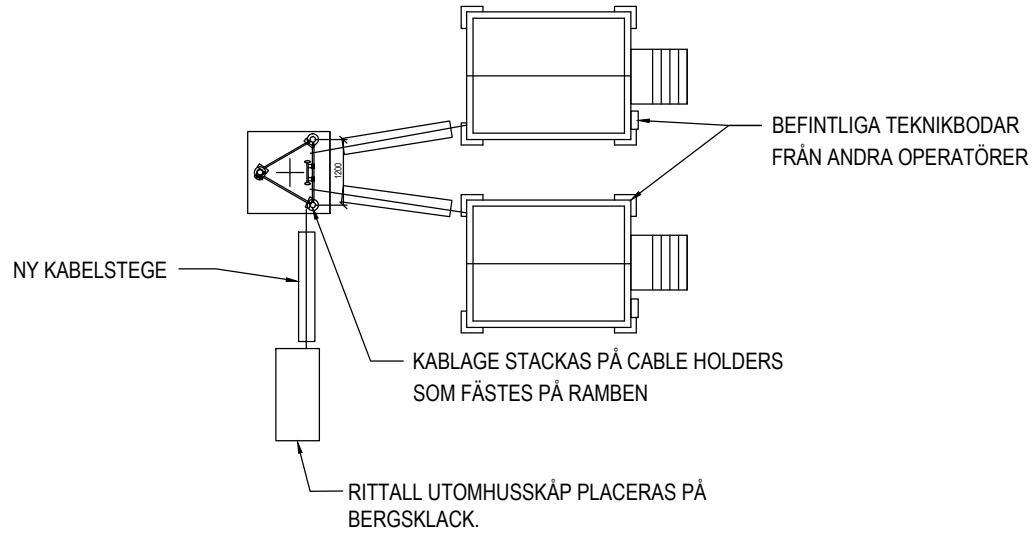
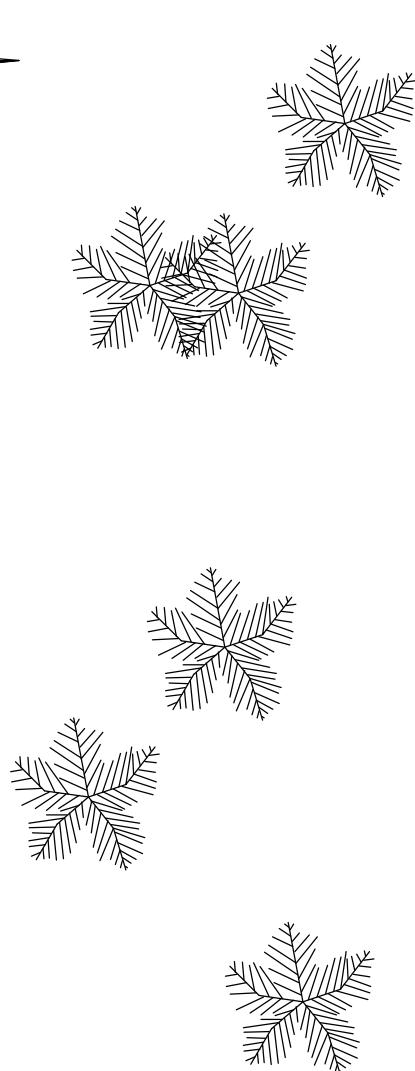
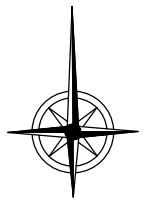
SITUATIONSPLAN

JM Entreprenad AB	Hi3G Access AB	SITE NAMN OCH ADRESS SE0146 DUVNÄS UTSKOG UTSKOGSVÄGEN NACKA	A BYGGLOVSHANDLING BET. ANDRIGEN AVSER SKALA EIS DATUM 14/04/09	DM 14/04/09 AV DATUM DM GODKAN, DM DATUM 14/04/09 DATUM 14/04/09	RITN. NAMN LOKALISERINGKARTA SITUATIONSPLAN RITNINGSBET. A RITNINGSNR. SE-A-SE0146-A-010
-------------------	----------------	--	--	---	--

SITE REF. SE-A-SE0146-A

522

NORR

MONOPOL/ANTENNANLÄGGNING

ALLA MÄTT I mm OM EJ ANNAT ANGES

JM Entreprenad AB

Hi3G Access AB

SITE NAMN OCH ADRESS
SE0146
DUVNÄS UTSKOG
UTSKOGSVÄGEN
NACKA

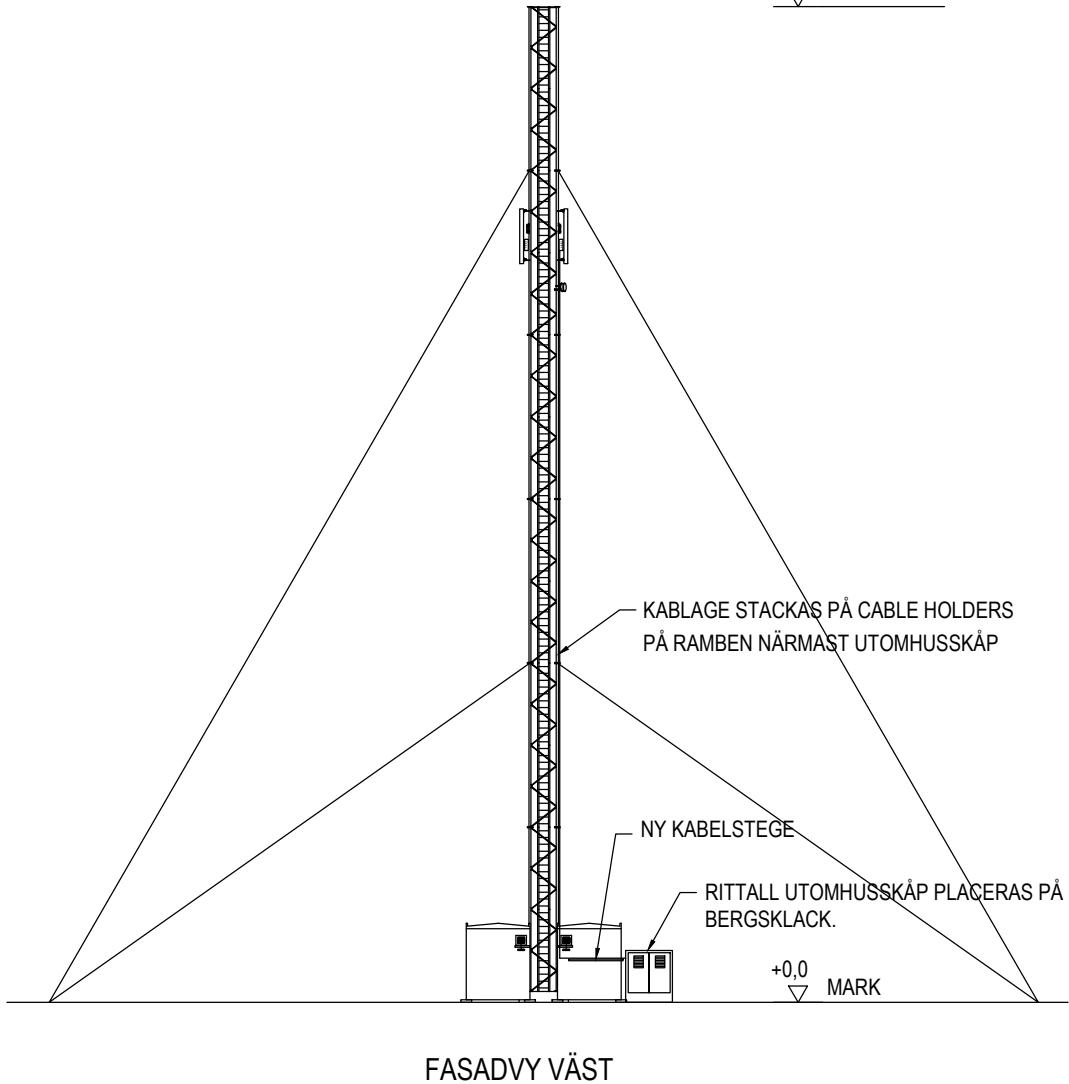
BYGGLOVSHANDLING						DM	14/04/09
BET.	ANDRINGEN AVSER					AV	DATUM
SKALA	RIT. AV	DM	KONT. AV	DM	GODKÄN.	DM	RITNING NR.
1:100	DATUM	14/03/31	DATUM	14/04/09	DATUM	14/04/09	SE-A-SE0146-A-020

BET.
A

SITE REF. SE-A-SE0146-A

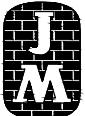
523

+36,0m
MASTHÖJD

FASADVY VÄST

ALLA MÄTT I mm OM EJ ANNAT ANGES

JM Entreprenad AB

Hi3G Access AB

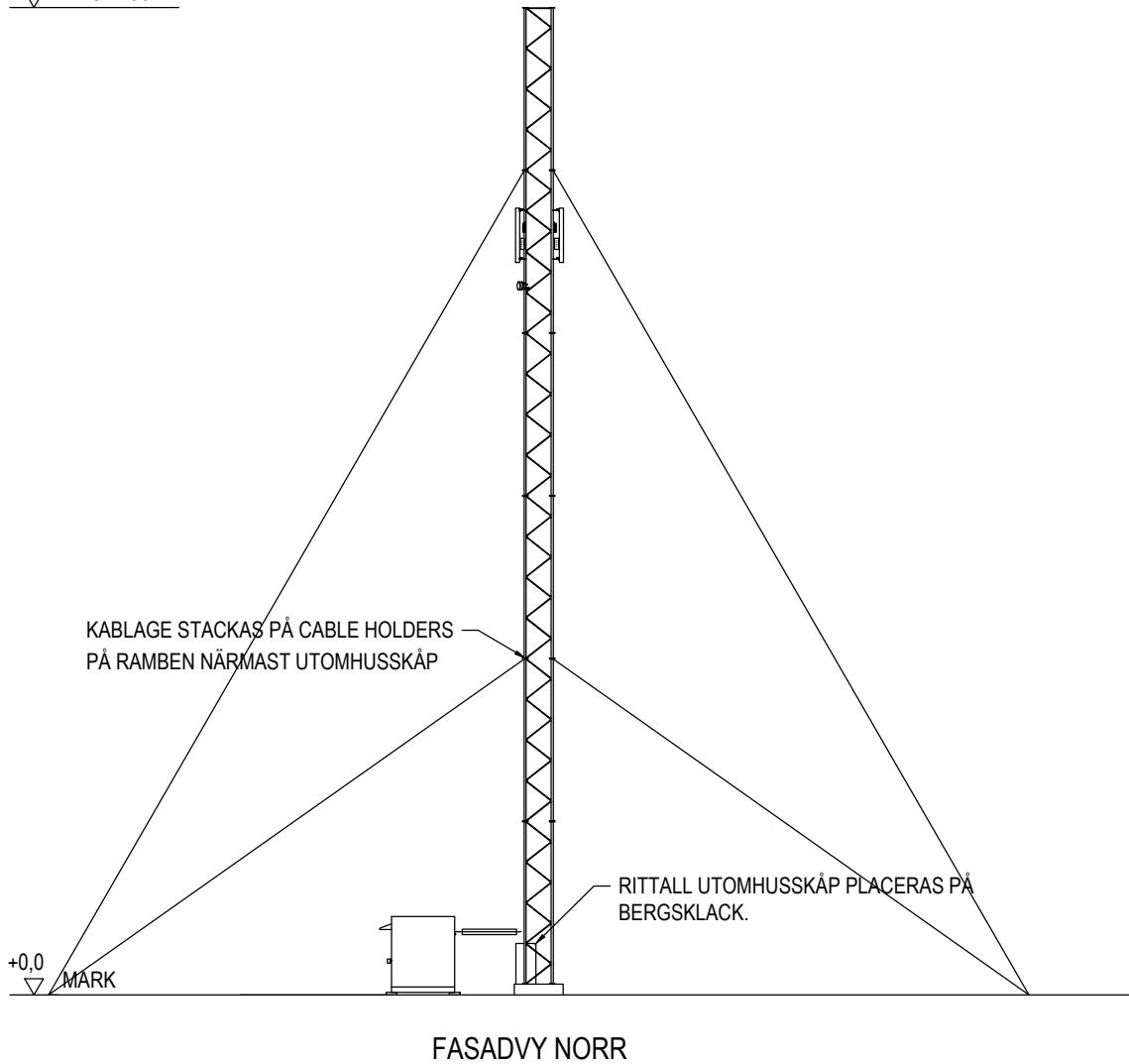
SITE NAMN OCH ADRESS
SE0146
DUVNÄS UTSKOG
UTSKOGSVÄGEN
NACKA

BYGGLOVSHANDLING							RITNING	
BET.	ANDRINGER AV SER						AV	DATUM
SKALA	RIT. AV	DM	KONT. AV	DM	GODKÄ.	DM	RITNINGS NR.	BET.
1:200	DATUM	14/03/09	DATUM	14/04/09	DATUM	14/04/09	SE-A-SE0146-A-030	A

SITE REF. SE-A-SE0146-A

524

+36,0m
▽ MASTHÖJD

ALLA MÄTT I mm OM EJ ANNAT ANGES

JM Entreprenad AB

Hi3G Access AB

SITE NAMN OCH ADRESS
SE0146
DUVNÄS UTSKOG
UTSKOGSVÄGEN
NACKA

BYGGLOVSHANDLING		DM	14/04/09
BET.	ANDRINGEN AV SER	AV	DATUM
SKALA 1:200	RIT. AV DATUM	DM DATUM	KONT. AV 14/04/09

SKALA	RIT. AV	DM	KONT. AV	DM	GODKÄN.	DM	RITNING NR.	BET.
1:200	DATUM	14/03/31	DATUM	14/04/09	DATUM	14/04/09	SE-A-SE0146-A-040	A

7 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 210

Dnr KFKS 2014/849-261

**Upplåtelse av arrende för del av fastigheten Sicklaön
40:13 för mobil mast med tillhörande teknikskåp****Beslut**

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen beslutar att kommunen ingår arrendeavtal för del av fastigheten Sicklaön 40:13 för 30 m hög mobil mast med tillhörande teknikskåp.

Ärende

Anläggningsarrende tecknas med TeliaSonera Mobile Networks AB för uppförande av mobil mast och teknikskåp. Tiden för upplåtelsen är på 5 år och kan förlängas med 2 år i taget. Arrendeavgift är 25 000 kr där efter justeras avgiften enligt KPI. Arrendestället utgör ca 15 kvm.

Handlingar i ärendet

Mark- och exploateringsenhetens tjänsteskrivelse den 22 september 2014
Arrendeavtal med bilaga

Beslutsgång

Stadsutvecklingsutskottet beslutade i enlighet med mark- och exploateringsenhetens förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Upplåtelse av arrende för del av fastigheten Sicklaön 40:13 för mobilmast med tillhörande teknikskåp

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att kommunen ingår arrendeavtal för del av fastigheten Sicklaön 40:13 för 30 m hög mobilmast med tillhörande teknikskåp.

Sammanfattning

Anläggningsarrende tecknas med TeliaSonera Mobile Networks AB för uppförande av mobilmast och teknikskåp. Tiden för upplåtelsen är på 5 år och kan förlängas med 2 år i taget. Arrendeavgift är 25 000 kr där efter justeras avgiften enligt KPI. Arrendestället utgör ca 15 kvm.

Ärendet

TeliaSonera Mobile Networks förstärker det mobilianätet genom att uppföra 30 m hög mast med tillhörande teknikskåp i området. En diskussion om samlokalisering på redan befintlig mast på Sicklaön 40:13 har ägt rum, men eftersom detta gäller 4G önskas föreslagen placering då masterna behöver vara placerade med kortare avstånd från varandra. Arrendatorn har ansökt och beviljats bygglov i Miljö och stadsbyggnadsnämnden för uppförandet av mast och teknikskåp på föreslagen plats. Arrendestället utgör ca 15 kvm i Duvnäs utskog. Arrendetiden omfattar fem år från 2014-10-01 – 2019-09-30 och förlängs sedan med två år om uppsägning ej sker 12 månader innan avtalets utgång. Arrendeavgiften för första arrendeåret är 25 000 kr där efter justeras avgiften årligen med KPI.

Bilagor

Arrendeavtal med bilaga

Tomas Vesterlin
T.f. Markchef

Claes Hielte
Markingenjör

AVTAL OM ANLÄGGNINGSSARRENDE

§ 1 PARTER

Upplåtare: Nacka kommun 212000-0167, nedan kallad kommunen, Adress: Mark- och exploateringsenheten, 131 81 Nacka.

Arrendator: TeliaSonera Mobile Networks AB 556025-7932, nedan kallad arrendatorn, Adress: Avtal 123 86 Farsta

§ 2 ARRENDESTÄLLE

Arrendet omfattar ett område på ca 15 kvm inom fastigheten Sicklaön 40:13 i Nacka kommun, enligt bifogad karta. Arrendatorns benämning på anläggningen är STO M48 Skuru.

§ 3 ÄNDAMÅL

Arrendestället skall användas av arrendatorn för anläggning för mobiltelefjänster. Avtalet ger rätt att placera mast och teknikbod för det angivna ändamålet. På arrendestället får ej bedrivas verksamhet som strider mot det angivna ändamålet.

§ 4 ARREDETID OCH UPPSÄGNING

Arrendetiden omfattar 5 år räknat från 2014-10-01 och t.o.m. 2019-09-30. Arrendetiden förlängs därefter med 2 år i sänder om uppsägning ej sker senast 12 månader före den löpande arrendetidens utgång. Skulle arrendatorn strida mot bestämmelserna i detta avtal har kommunen rätt att upphäva arrendeavtalet före arrendetidens utgång.

§ 5 ARRENDEAVGIFT

Arrendeavgiften är TJUGOFEMTUSEN (25000) kronor för första arrendeåret. Avgiften erläggs i förskott senast den 30 september varje år efter fakturering från kommunen. Första arrendeavgiften kommer att faktureras när detta avtal har undertecknats av båda parter. För följande år skall avgiften årsvis justeras i förhållande till förändringarna i konsumentprisindex (totalindex). Första årets arrendeavgift är baserad på konsumentprisindextalet för september månad år 2014. För därför följande arrendeår skall avgiften justeras så att den följer indexändringar fram till och med september månad närmast före det aktuella arrendeårets början. Avgiften skall dock aldrig understiga första årets arrendeavgift. Vid betalningstillfället gällande mervärdesskatt tillkommer. Om avgiften ej betalas på föreskriven tid skall dröjsmålsränta utgå på förfallet belopp till dess att betalning sker. Om dröjsmålsränta gäller vad därom vid varje tidpunkt i lag stadgas. Även ersättning för betalningspåminnelse enligt vad som stadgas för inkassokostnader tillkommer. Första årets avgift faktureras av kommunen efter att parterna undertecknat detta avtal.

§ 6 FASTIGHETSSKATT

På markområdet belöpande fastighetsskatt ingår i arrendeavgiften. Fastighetsskatt belöpande på av arrendatorn uppförda byggnader och anläggningar skall betalas av arrendatorn.

§ 7 FÖRBUD MOT UPPLÅTELSE I ANDRA HAND

Arrendatorn får inte utan kommunens skriftliga samtycke upplåta nyttjanderätt till någon del av arrendestället.

§ 8 FÖRBUD MOT ÖVERLÅTELSE

Arrendatorn får inte utan kommunens skriftliga samtycke överlåta arrendet eller annars sätta annan i sitt ställe.

§ 9 ARRENDESTÄLLET: TILLSYN, SKICK OCH SKÖTSEL

Arrendestället utarrenderas i befintligt skick. Arrendatorn är skyldig att alltid hålla arrendestället i ett snyggt och städat skick samt att vårdar och underhålla arrendestället och anläggningar på arrendestället så att fara för person- eller sakkada inte uppkommer. Arrendatorn skall nyttja området så att minsta möjliga olägenhet orsakas kommunen och övrig omgivning. Arrendatorn får inte använda arrendestället så att risk för miljöskada uppkommer. Arrendatorn svarar för att verksamheten på arrendestället följer gällande lagar till skydd för miljön liksom de föreskrifter och råd som meddelats med stöd av dessa. Arrendatorn svarar för de kostnader som kan föranledas av de åtgärder som kan påfordras enligt denna lagstiftning i den mån arrendatorn kan hållas ansvarig härför. Kommunen äger

rätt att för besiktning av arrendestället erhålla erforderligt tillträde. Arrendatorn skall närvara vid besiktningen om kommunen så kräver. Kommunen kallar till sådan besiktning.

§ 10 BYGGNADER OCH ANLÄGGNINGAR

Arrendatorn äger på området uppföra ett teknikskåp för basradioutrustning och utföra markarbeten som erfordras för att arrendestället ska fungera för det avsedda ändamålet. Dylika anläggningar får ej uppföras utan föregående godkännande av kommunen och efter det att erforderliga tillstånd och lov erhållits från Miljö- och stadsbyggnadsnämnden (byggnadsnämnd i Nacka kommun) och andra berörda myndigheter. På arrendestället får ej uppsättas skytar eller anordningar för reklam. Arrendatorn äger rätt att på lämpligt sätt uppsätta erforderliga varningsskytar. Arrendatorn förbehålls äganderätten till anläggningar som av denne redan är uppförda och framdeles uppföres på arrendestället.

§ 11 ARBETEN PÅ FASTIGHETEN

Kommunen får inte utan arrendatorns medgivande fälla träd, schakta, spränga eller vidta sådan åtgärd som kan medföra fara eller olägenhet för brukandet av anläggningen.

§ 12 DRIFTSKOSTNADER

Arrendatorn skall svara för alla avgifter och övriga kostnader som uppkommer genom arrendeställets nyttjande under arrendetiden. Detsamma gäller för väg- och renhållningsavgifter.

§ 13 MYNDIGHETSKRAV

Arrendatorn är skyldig att skaffa de tillstånd som erfordras för verksamheten på arrendestället. Arrendatorn skall följa alla de föreskrifter som meddelas av myndighet eller som följer av lag.

§ 14 LEDNINGSDRAGNING

Arrendatorn medger att kommunen eller annan, som ärtill har kommunens tillstånd, får dra fram och vidmakthålla ledningar i och över arrendestället med erforderliga ledningsstolpar (och infästningsanordningar å byggnad), om detta kan ske utan avsevärd olägenhet för arrendatorn. I de fall det fordras kommer inplaceringsansökan att göras. Arrendatorn är skyldig att utan ersättning tåla det intrång, som föranleds av att ledningarna anläggs och nyttjas, men har rätt till ersättning för direkta skador i övrigt.

Erfordras grävning i kommunens mark för anläggande, reparation, underhåll eller tillsyn av ledning eller tillbehör till ledning till arrendeområdet skall arrendatorn först inhämta särskilt tillstånd (Schakttillstånd) från kommunen. Anmälan om arbete i gatumark skall göras på särskild blankett (finns på www.nacka.se). Brådskande reparationsarbeten får utföras utan föregående tillstånd. Arrendatorn skall då göra anmälan till kommunen snarast, dock senast första vardagen efter påbörjat arbete. När återställning skett (enligt samma villkor som vid schakttillstånd) ska kommunen kontaktas för slutbesiktning.

§ 15 SKADESTÅND

Arrendatorn är skyldig att ersätta skada, som uppkommer på kommunens egendom och för tredje man, på grund av brister i vården, underhållet eller tillsynen av arrendestället, anläggningarna på arrendestället eller angränsande områden. Det åligger arrendatorn att teckna ansvarsförsäkring till betryggande värde.

§ 16 TRÄDFÄLLNING

Erforderlig trädfällning och kvistning på fastigheten för arrendeställets ändamålsenliga brukande får utföras av arrendatorn. Sådan avverkning skall ske i samråd med kommunen och avverkningen tillfaller kommunen. Behövs större ingrepp göras i naturen ska detta ske i samråd med kommunens enhet för naturvård på Miljö & Stadsbyggnad.

§ 17 ARRENDETS UPPHÖRANDE

Vid arrendeavtalets upphörande skall arrendatorn återställa arrendestället i av kommunen godtagbart skick. Arrendatorn är skyldig att erbjuda kommunen att inlösa byggnad eller annan anläggning som tillhör arrendatorn, enligt bestämmelserna i 8 kap Jordabalken.

Arrendatorn är skyldig att, i den mån inlösen inte sker, vid avflyttning återställa arrendets skick, fritt från arrendatorn tillhöriga byggnader, byggnadsrester och andra anordningar i eller över mark. Det

samma gäller även påfördä påfyllnadsmassor som arrendatorn behöver för sin verksamhet. Arrendestället skall återlämnas i väl städat skick.

§ 18 BESITTNINGSSKYDD

Detta avtal är inte förenat med något besittningsskydd.

§ 19 AVTRÄDESERSÄTTNING

Arrendatorn äger ej rätt till avträdesersättning vid arrendets upphörande.

§ 20 BEHANDLING AV PERSONUPPGIFTER

Personuppgifter som lämnas till jordägaren i samband med tecknande av detta avtal eller senare under avtalsförhållandet kommer att registreras i den utsträckning som behövs för att kunna fullgöra avtalet på ett ändamålsenligt sätt, såsom avgiftsavviseringar, förhandlingar, information och andra åtgärder som hör till den löpande förvaltningen och för att jordägaren skall kunna fullgöra en rättslig skyldighet. Även personuppgifter som inhämtas från annan än arrendatorn kan komma att registreras. Det kan också förekomma att personuppgifter för angivet ändamål registreras hos entreprenör som utför arbete på jordägarens uppdrag samt hos andra företag och organisationer som jordägaren samarbetar med i och för sin förvaltning.

Enligt personuppgiftslagen (1998:204) har varje registrerad rätt att få information och rättelse av de personuppgifter som registrerats. Ansökan om detta skall göras till jordägaren.

§ 21 SÄRSKILDA VILLKOR

För arrendet skall härutöver följande särskilda förbehåll gälla: Om ändring i markanvändningen aktualiseras under pågående arrendeperiod för att tillgodose ett allmänt behov och varigenom arrendet påverkas eller måste upphöra skall parterna uppta förhandlingar om saken. Kommunen skall därvid i första hand söka lösa arrendatorns markbehov genom att anvisa annan plats för verksamheten. Arrendatorn äger rätt till skälig nedsättning av arrendeavgiften samt skälig ersättning för skada som orsakas av förändringarna.

§ 22 TILLSTÅND

Användning av offentlig plats för t.ex. upplag eller provisorisk uppställning av bodar och containers (såsom manskapsbod under anläggningens byggtid) krävs tillstånd av polis-myndigheten enligt 3 kap 1 § ordningslagen. Det åligger bolaget att i förekommande fall inhämta sådant tillstånd. För användningen uttas särskild avgift enligt de grunder som beslutats av kommunfullmäktige. Det åligger bolaget att i förekommande fall inhämta erforderliga myndighetstillstånd.

§ 23 ÖVERLÅTELSE

Kommunen är skyldig att vid överlätelse av hela eller del av fastigheten göra förbehåll om detta avtals bestånd.

§ 24 INSKRIVNINGSFÖRBUD

Detta avtal får inte inskrivas.

§ 25 ÄNDRINGAR I AVTALET

Ändringar i eller tillägg till detta avtal ska ske skriftligt och undertecknas av båda parter.

§ 26 PARTERNAS KONTAKTORGAN

Parternas kontaktorgan är om inget annat meddelas för kommunen mark- och exploateringsenheten och för arrendatorn TeliaSonera Mobile Networks AB.

§ 27 GODKÄNNANDE

Detta avtal är för kommunen bindande endast under förutsättning att kommunstyrelsen beslutar godkänna detsamma

§ 28 SKILJEDOM

Tvister i anledning av detta arrendeförhållande skall avgöras av skiljemän enligt lag om skiljemän.
Länets arrendenämnd skall vara skiljenämnd.

Detta avtal har upprättats i två (2) likalydande exemplar varav kommunen och arrendatorn tagit var sitt.

Nacka 2014- -
För NACKA KOMMUN

Nacka 2014- -
För ARRENDATORN

.....
.....
.....
.....
Bilagor:
Bilaga 1 Orienteringskarta
Bilaga 2 Situationsplan
Bilaga 3 Siteplan
Bilaga 4 Elevationsplan

A

A

B

B

C

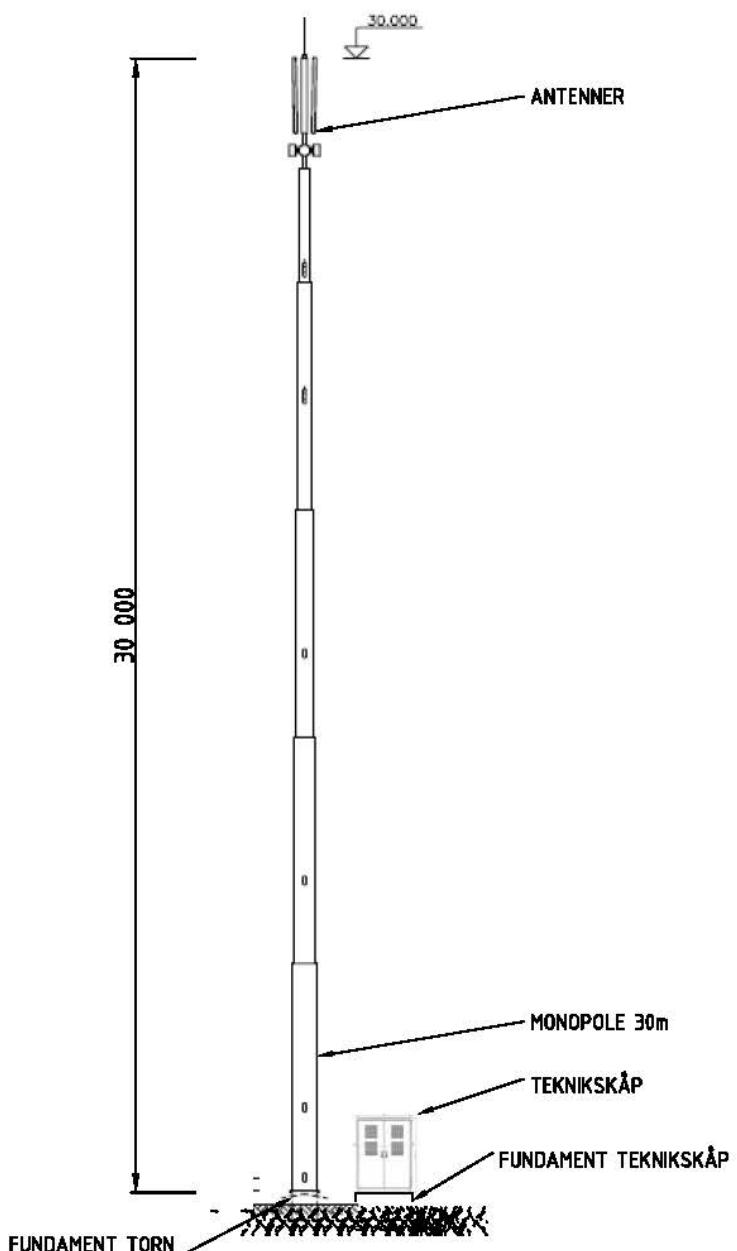
C

D

D

E

E

ELEVATIONSPLAN

TeliaSonera

Uppgjord

Orbion Consulting AB

I Bengtsson

Dokansv/Godk

TSS

Datum

2014-09-11

Rev

A

Referenser

Security

Internal

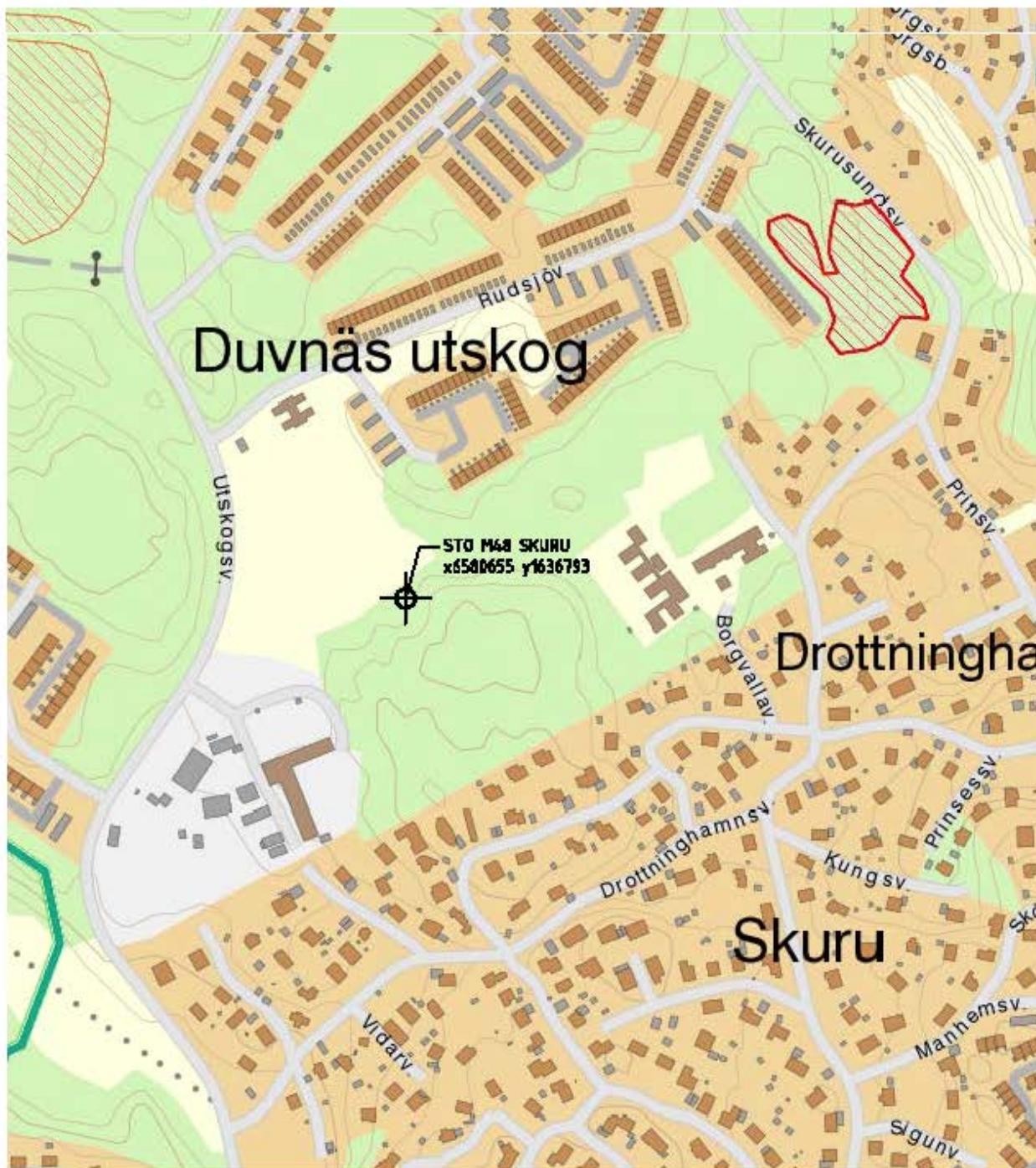
Produktbestyrming

NACKA, SICKLAÖN 40:13

STO M48 SKURU

Dokumentnr

Skala
1:20Format
A4Blad
1 (1)

Från Stockholm: Starta riktning öst på Värmdöleden (222), kör 0,5 km
Följ skylt mot Skuru, Ektorp.

Fortsätt Skurusundsvägen,

Sväng vänster in på Rudsjövägen, parkera i slutet av Rudsjövägens radhusområde.
Följ gångväg mot kullen ca 200m.

Orienteringskarta

TeliaSonera

Uppgjord

I Bengtsson

Doktorer/Godk

Datum

Rev

TSS

2014-09-11

A

F Referenser

Security
Internal

Produktbenämning

NACKA, SICKLAÖN

STO M48 SKURU

Dokumentnr

Stad

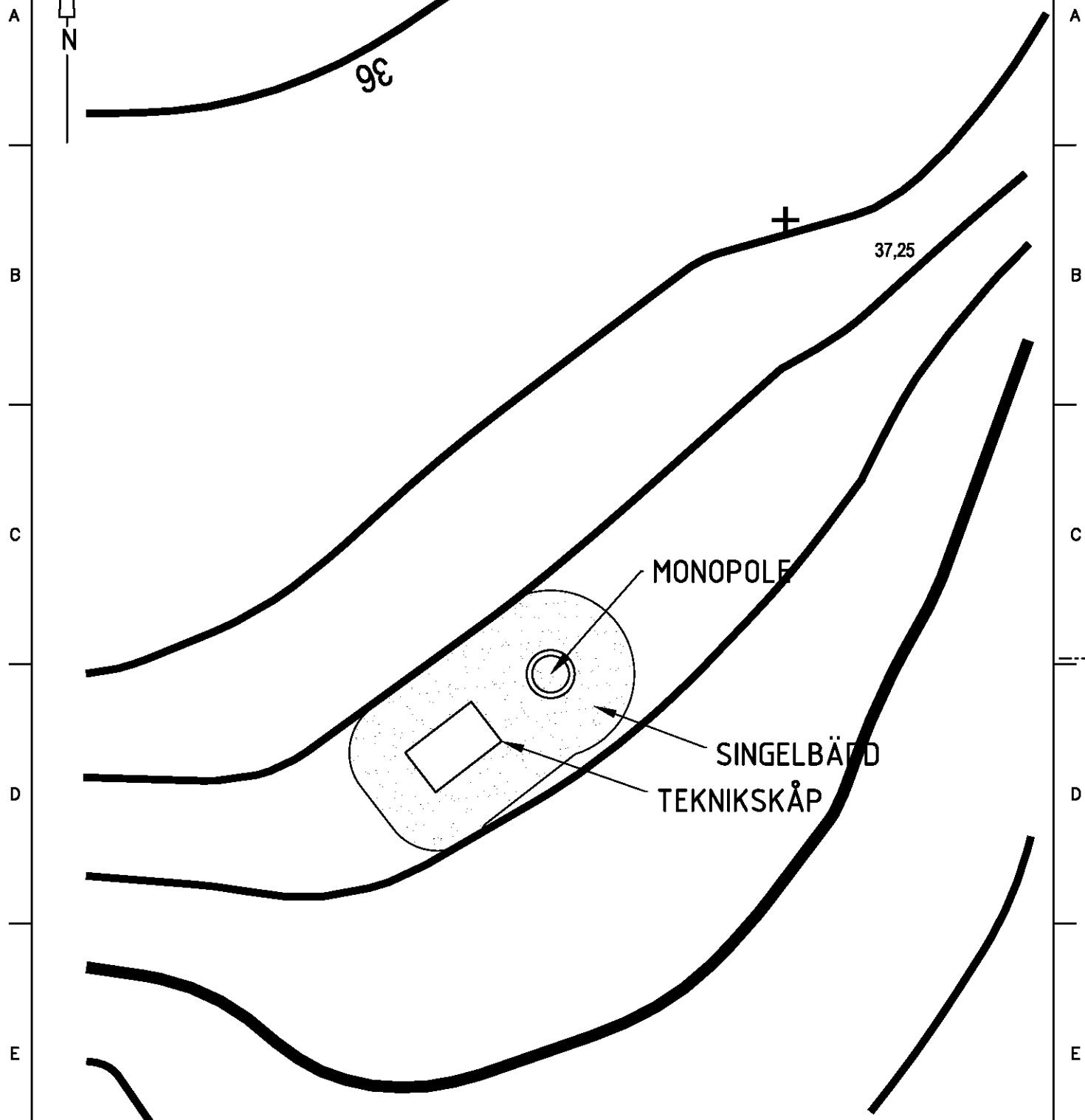
Format
A4

Blad

1 (1)

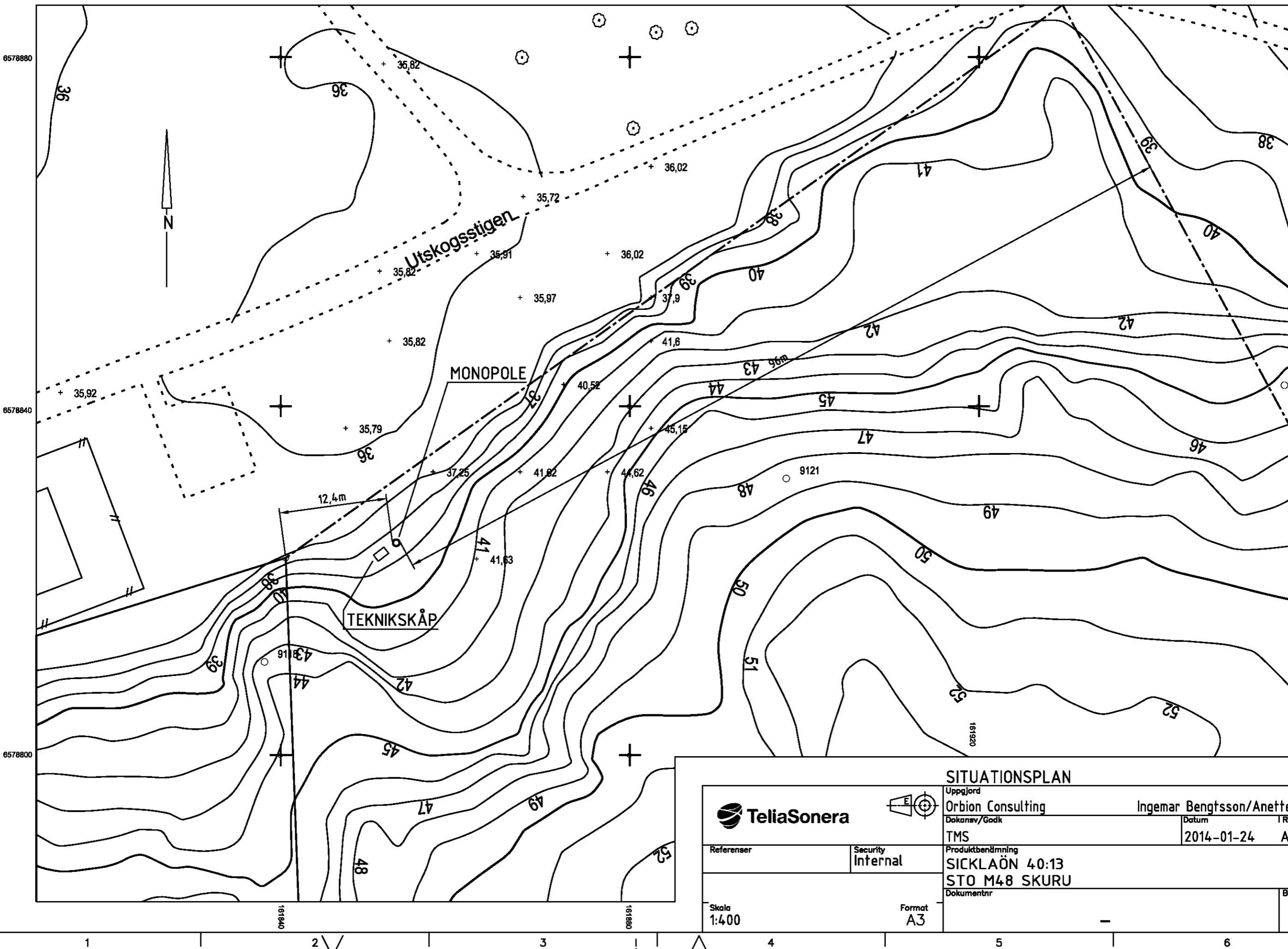
1 2 3 4

533

SITEPLAN

		Uppgjord Orbion Consulting AB	I Bengtsson	
Referenser	Security Internal	Dokansv/Godk TSS	Datum 2014-09-11	Rev A
		Produktbenämning NACKA, SICKLAÖN 40:13 STO 48 M SKURU		
Skala 1:100	Format A4	Dokumentnr -		Blad 1 (1)

7 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott

§ 211

Dnr KFKS 2014/821-261

Upplåtelse av arrendeavtal för del av Älta 14:101 för mast och tillhörande teknikskåp

Beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen beslutar att kommunen ingår arrendeavtal för del av fastigheten Älta 14:101 för uppförande av 35 m hög mast med tillhörande teknikskåp i anslutning till Älta ishall.

Ärende

- Anläggningsarrendeavtalet tecknas med TeliaSonera Mobile Networks AB för radio- och telekommunikation.
- Avtalet innebär att arrendatorn får rätt att uppföra mast och teknikskåp
- Tiden för upplåtelsen är på 5 år och kan förlängas med 2 år i taget.

Handlingar i ärendet

Mark- och exploateringsenhetens tjänsteskrivelse den 22 september 2014

Bilaga 1 Arrendeavtal med tillhörande bilagor

Beslutsgång

Stadsutvecklingsutskottet beslutade i enlighet med mark- och exploateringsenhetens förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Kommunstyrelsen

Upplåtelse av arrendeavtal för del av Älta 14:101 för mast och tillhörande teknikskåp

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att kommunen ingår arrendeavtal för del av fastigheten Älta 14:101 för uppförande av 35 m hög mast med tillhörande teknikskåp i anslutning till Älta ishall.

Sammanfattning

- Anläggningsarrendeavtalet tecknas med TeliaSonera Mobile Networks AB för radio- och telekommunikation.
- Avtalet innebär att arrendatorn får rätt att uppföra mast och teknikskåp
- Tiden för upplåtelsen är på 5 år och kan förlängas med 2 år i taget.

Ärendet

TeliaSonera Mobile Networks förstärker nätet genom att uppföra ett antal radio- och telemaster i kommunen. Arrendatorn har ansökt och beviljats bygglov för masten. Arrendeavgiften för det första arrendeåret är på 25 000 kr därfter justeras avgiften årligen med KPI.

Bilagor

Bilaga 1 Arrendeavtal med tillhörande bilagor

Tomas Vesterlin
Markchef

Claes Hielte
Markingenjör

AVTAL OM ANLÄGGNINGSSARRENDE

§ 1 PARTER

Upplåtare: Nacka kommun 212000-0167, nedan kallad kommunen, Adress: Mark- och exploateringsenheten, 131 81 Nacka.

Arrendator: TeliaSonera Mobile Networks AB 556025-7932, nedan kallad arrendatorn, Adress: Avtal, 123 86 Farsta

§ 2 ARRENDESTÄLLE

Arrendet omfattar ett område på ca 50 kvm inom fastigheten Älta 14:101 i Nacka kommun, enligt bifogad karta. Arrendatorns benämning på anläggningen är 20LT1448E, Almvägen. Arrendet omfattar även rätt att nyttja befintliga vägar till arrendestället enligt bifogad karta. Fastighetsägaren är ej skyldig att hålla den befintliga vägen i annat skick än vad som är nödvändigt för fastighetsägarens egen verksamhet. Arrendatorns anställda eller av arrendatorn anlitad personal har rätt att tillträda arrendestället samt vägarna dit som ingår i detta avtal.

§ 3 ÄNDAMÅL

Arrendestället skall användas av arrendatorn för anläggning för radio- och telekommunikation. Avtalet medger rätt att på arrendestället placera byggnad och mast för det angivna ändamålet. På arrendestället får ej bedrivas verksamhet som strider mot det angivna ändamålet. Arrendatorn äger rätt att inhägna arrendestället.

§ 4 ARREDETID OCH UPPSÄGNING

Arrendetiden omfattar 5 år räknat från 2014-10-01 och t.o.m. 2019-08-31. Arrendetiden förlängs därefter med 2 år i sänder om uppsägning ej sker senast 12 månader före den löpande arrendetidens utgång. Skulle arrendatorn strida mot bestämmelserna i detta avtal har kommunen rätt att upphäva arrendeavtalet före arrendetidens utgång.

Arrendatorn äger rätt att säga upp avtalet i förtid om telefon- eller radiosignalering inte fungerar tillfredsställande från det arrenderade området. Sådan förtida uppsägning skall ske skriftligen med ett (1) års uppsägningstid. Området ska då återställas enligt bestämmelserna i § 19.

§ 5 ARRENDEAVGIFT

Arrendeavgiften är TJUGOFEMTUSEN (25 000) kronor för första arrendeåret. Avgiften erläggs i förskott senast den 31 augusti varje år efter fakturering från kommunen. Första arrendeavgiften kommer att faktureras när detta avtal har undertecknats av båda parter. För följande år skall avgiften årsvis justeras i förhållande till förändringarna i konsumentprisindex (totalindex). Första årets arrendeavgift är baserad på konsumentprisindextalet för september månad år 2014. För därför följande arrendeår skall avgiften justeras så att den följer indexändringar fram till och med augusti månad närmast före det aktuella arrendeårets början. Avgiften skall dock aldrig understiga första årets arrendeavgift. Vid betalningstillfället gällande mervärdesskatt tillkommer. Om avgiften ej betalas på föreskriven tid skall dröjsmålsränta utgå på förfallet belopp till dess att betalning sker. Om dröjsmålsränta gäller vad därom vid varje tidpunkt i lag stadgas. Även ersättning för betalningspåminnelse enligt vad som stadgas för inkassokostnader tillkommer. Första årets avgift faktureras av kommunen efter att parterna undertecknat detta avtal.

§ 6 FASTIGHETSSKATT

På markområdet belöpande fastighetsskatt ingår i arrendeavgiften. Fastighetsskatt belöpande på av arrendatorn uppförda byggnader och anläggningar skall betalas av arrendatorn.

§ 7 FÖRBUD MOT UPPLÅTELSE I ANDRA HAND

Arrendatorn får inte utan kommunens skriftliga samtycke upplåta nyttjanderätt till någon del av arrendestället.

§ 8 FÖRBUD MOT ÖVERLÅTELSE

Arrendatorn får inte utan kommunens skriftliga samtycke överläta arrendet eller annars sätta annan i sitt ställe.

§ 9 ANDRA NYTTJANDERÄTTSHAVARE

Arrendatorn medger fastighetsägaren rätt att upplåta nyttjanderätt till arrendestället till annan operatör för placering av byggnad för mobiltelejänster. Denna byggnad skall ej inkräkta på arrendatorns möjlighet till tillträde till sin egen anläggning.

§ 10 ARRENDESTÄLLET: TILLSYN, SKICK OCH SKÖTSEL

Arrendestället utarrenderas i befintligt skick. Arrendatorn är skyldig att alltid hålla arrendestället i ett snyggt och städat skick samt att vårdar och underhålla arrendestället och anläggningar på arrendestället så att fara för person- eller sakskada inte uppkommer. Arrendatorn skall nyttja området så att minsta möjliga olägenhet orsakas kommunen och övrig omgivning. Arrendatorn får inte använda arrendestället så att risk för miljöskada uppkommer. Arrendatorn svarar för att verksamheten på arrendestället följer gällande lagar till skydd för miljön liksom de föreskrifter och råd som meddelats med stöd av dessa. Arrendatorn svarar för de kostnader som kan föranledas av de åtgärder som kan påfordras enligt denna lagstiftning i den mån arrendatorn kan hållas ansvarig härför. Kommunen äger rätt att för besiktning av arrendestället erhålla erforderligt tillträde. Arrendatorn skall närvara vid besiktningen om kommunen så kräver. Kommunen kallar till sådan besiktning.

§ 11 STRÅLNING

Arrendatorn är ansvarig för att verksamheten inte medför störningar för boende inom arrendestället eller dess närlhet eller för data-, radio-, TV- eller annan elektronisk utrustning inom arrendestället eller dess närlhet. Skulle sådana störningar uppstå åligger det arrendatorn att omedelbart efter påpekande svara för och bekosta erforderliga åtgärder för att undanröja störningarna och att åtgärda problemen. Om olägenheterna inte skyndsamt kan undanrörjas, ankommer det på arrendatorn att ta basstationen ur drift tills så skett.

Antennanläggningen skall placeras och utföras så att bostadslägenheter, lokaler och andra utrymmen som kan nyttjas av andra, inte utsätts för elektromagnetiska fält (strålning) som överstiger vid varje tid gällande gränsvärde för allmänhetens exponering för elektromagnetiska fält utfärdade av Statens strålskyddsinstitut eller behörigt internationellt organ. Arrendatorn garanterar att det elektromagnetiska fältet från antennanläggningen alltid understiger detta värde utanför driftområdet.

§ 12 BYGGNADER OCH ANLÄGGNINGAR

Arrendatorn ska uppföra de anläggningar som erfordras för att arrendestället skall fungera för det avsedda ändamålet. Dylika anläggningar får ej uppföras utan föregående godkännande av kommunen och efter det att erforderliga tillstånd och lov erhållits från Miljö- och stadsbyggnadsnämnden (byggnadsnämnd i Nacka kommun) och andra berörda myndigheter. På arrendestället får ej uppsättas skyltar eller anordningar för reklam. Arrendatorn äger rätt att på lämpligt sätt uppsätta erforderliga varningsskyltar. Arrendatorn förbehålls äganderätten till anläggningar som av denne redan är uppförda och framdeles uppföres på arrendestället.

§ 13 ARBETEN PÅ FASTIGHETEN

Kommunen får inte utan arrendatorns medgivande fälla träd, schakta, spränga eller vidta sådan åtgärd som kan medföra fara eller olägenhet för brukandet av anläggningen.

§ 14 DRIFTSKOSTNADER

Arrendatorn skall svara för alla avgifter och övriga kostnader som uppkommer genom arrendeställets nyttjande under arrendetiden. Detsamma gäller för väg- och renhållningsavgifter.

§ 15 MYNDIGHETSKRAV

Arrendatorn är skyldig att skaffa de tillstånd som erfordras för verksamheten på arrendestället. Arrendatorn skall följa alla de föreskrifter som meddelas av myndighet eller som följer av lag.

§ 16 LEDNINGSDRAGNING

Arrendatorn medger att kommunen eller annan, som därtill har kommunens tillstånd, får dra fram och vidmakthålla ledningar i och över arrendestället med erforderliga ledningsstolpar (och infästningsanordningar å byggnad), om detta kan ske utan avsevärd olägenhet för arrendatorn. I de fall det fordras kommer inplaceringsansökan att göras. Arrendatorn är skyldig att utan ersättning tåla det intrång, som föranleds av att ledningarna anläggs och nyttjas, men har rätt till ersättning för direkta skador i övrigt.

Erfordras grävning i kommunens mark för anläggande, reparation, underhåll eller tillsyn av ledning eller tillbehör till ledning till arrendeområdet skall arrendatorn först inhämta särskilt tillstånd (Schakttillstånd) från kommunen. Anmälan om arbete i gatumark skall göras på särskild blankett (finns på www.nacka.se). Brådskande reparationsarbeten får utföras utan föregående tillstånd. Arrendatorn skall då göra anmälan till kommunen snarast, dock senast första vardagen efter påbörjat arbete. När återställning skett (enligt samma villkor som vid schakttillstånd) ska kommunen kontaktas för slutbesiktning.

§ 17 SKADESTÅND

Arrendatorn är skyldig att ersätta skada, som uppkommer på kommunens egendom och för tredje man, på grund av brister i vården, underhållet eller tillsynen av arrendestället, anläggningarna på arrendestället eller angränsande områden. Det åligger arrendatorn att teckna ansvarsförsäkring till betryggande värde.

§ 18 TRÄDFÄLLNING

Erforderlig trädfällning och kvistning på fastigheten för arrendeställets ändamålsenliga brukande får utföras av arrendatorn. Sådan avverkning skall ske i samråd med kommunen och avverkningen tillfaller kommunen. Behövs större ingrepp göras i naturen ska detta ske i samråd med kommunens enhet för naturvård på Miljö & Stadsbyggnad.

§ 19 ARRENDETS UPPHÖRANDE

Vid arrendeavtalets upphörande skall arrendatorn återställa arrendestället i av kommunen godtagbart skick. Arrendatorn är skyldig att erbjuda kommunen att inlösa byggnad eller annan anläggning som tillhör arrendatorn, enligt bestämmelserna i 8 kap Jordabalken.

Arrendatorn är skyldig att, i den mån inlösen inte sker, vid avflyttning återställa arrendets skick, fritt från arrendatorn tillhöriga byggnader, byggnadsrester och andra anordningar i eller över mark. Det samma gäller även påförläggningar som arrendatorn behöver för sin verksamhet.

Arrendestället skall återlämnas i väl städat skick.

§ 20 BESITTNINGSSKYDD

Detta avtal är inte förenat med något besittningsskydd. Bestämmelserna i 11 kap 5 – 6a §§ Jordabalken om rätt för arrendatorn till ersättning med anledning av arrendets upphörande gäller således inte för detta avtal. I övrigt gäller lagens bestämmelser om arrende. Särskilt skall beaktas bestämmelserna om förverkande av arrrenderätten.

§ 21 AVTRÄDESERSÄTTNING

Arrendatorn äger ej rätt till avträdesersättning vid arrendets upphörande.

§ 22 BEHANDLING AV PERSONUPPGIFTER

Personuppgifter som lämnas till jordägaren i samband med tecknande av detta avtal eller senare under avtalsförhållandet kommer att registreras i den utsträckning som behövs för att kunna fullgöra avtalet på ett ändamålsenligt sätt, såsom avgiftsavviseringar, förhandlingar, information och andra åtgärder som hör till den löpande förvaltningen och för att jordägaren skall kunna fullgöra en rättslig skyldighet. Även personuppgifter som inhämtas från annan än arrendatorn kan komma att registreras. Det kan också förekomma att personuppgifter för angivet ändamål registreras hos entreprenör som utför arbete på jordägarens uppdrag samt hos andra företag och organisationer som jordägaren samarbetar med i och för sin förvaltning.

Enligt personuppgiftslagen (1998:204) har varje registrerad rätt att få information och rättelse av de personuppgifter som registrerats. Ansökan om detta skall göras till jordägaren.

§ 23 SÄRSKILDA VILLKOR

För arrendet skall härutöver följande särskilda förbehåll gälla: Om ändring i markanvändningen aktualiseras under pågående arrendeperiod för att tillgodose ett allmänt behov och varigenom arrendet påverkas eller måste upphöra skall parterna uppta förhandlingar om saken. Kommunen skall därvid i första hand söka lösa arrendatorns markbehov genom att anvisa annan plats för verksamheten. Arrendatorn äger rätt till skälig nedsättning av arrendeavgiften samt skälig ersättning för skada som orsakas av förändringarna.

§ 24 TILLSTÅND

Användning av offentlig plats för t.ex. upplag eller provisorisk uppställning av bodar och containers (såsom manskapsbod under anläggningens byggtid) krävs tillstånd av polismyndigheten enligt 3 kap 1 § ordningslagen. Det åligger bolaget att i förekommande fall inhämta sådant tillstånd. För användningen uttas särskild avgift enligt de grunder som beslutats av kommunfullmäktige. Det åligger bolaget att i förekommande fall inhämta erforderliga myndighetstillstånd.

§25 ÖVERLÄTELSE

Kommunen är skyldig att vid överlätelse av hela eller del av fastigheten göra förbehåll om detta avtals bestånd.

§ 26 INSKRIVNINGSFÖRBUD

Detta avtal får inte inskrivas.

§ 27 ÄNDRINGAR I AVTALET

Ändringar i eller tillägg till detta avtal ska ske skriftligt och undertecknas av båda parter.

§ 28 PARTERNAS KONTAKTORGAN

Parternas kontaktorgan är om inget annat meddelas för kommunen mark- och exploateringsenheten och för arrendatorn TeliaSonera Mobile Networks AB.

§ 29 GODKÄNNANDE

Detta avtal är för kommunen bindande endast under förutsättning att kommunstyrelsen beslutar godkänna detsamma

§ 30 SKILJEDOM

Tvister i anledning av detta arrendeförhållande skall avgöras av skiljemän enligt lag om skiljemän. Länets arrendenämnd skall vara skiljenämnd.

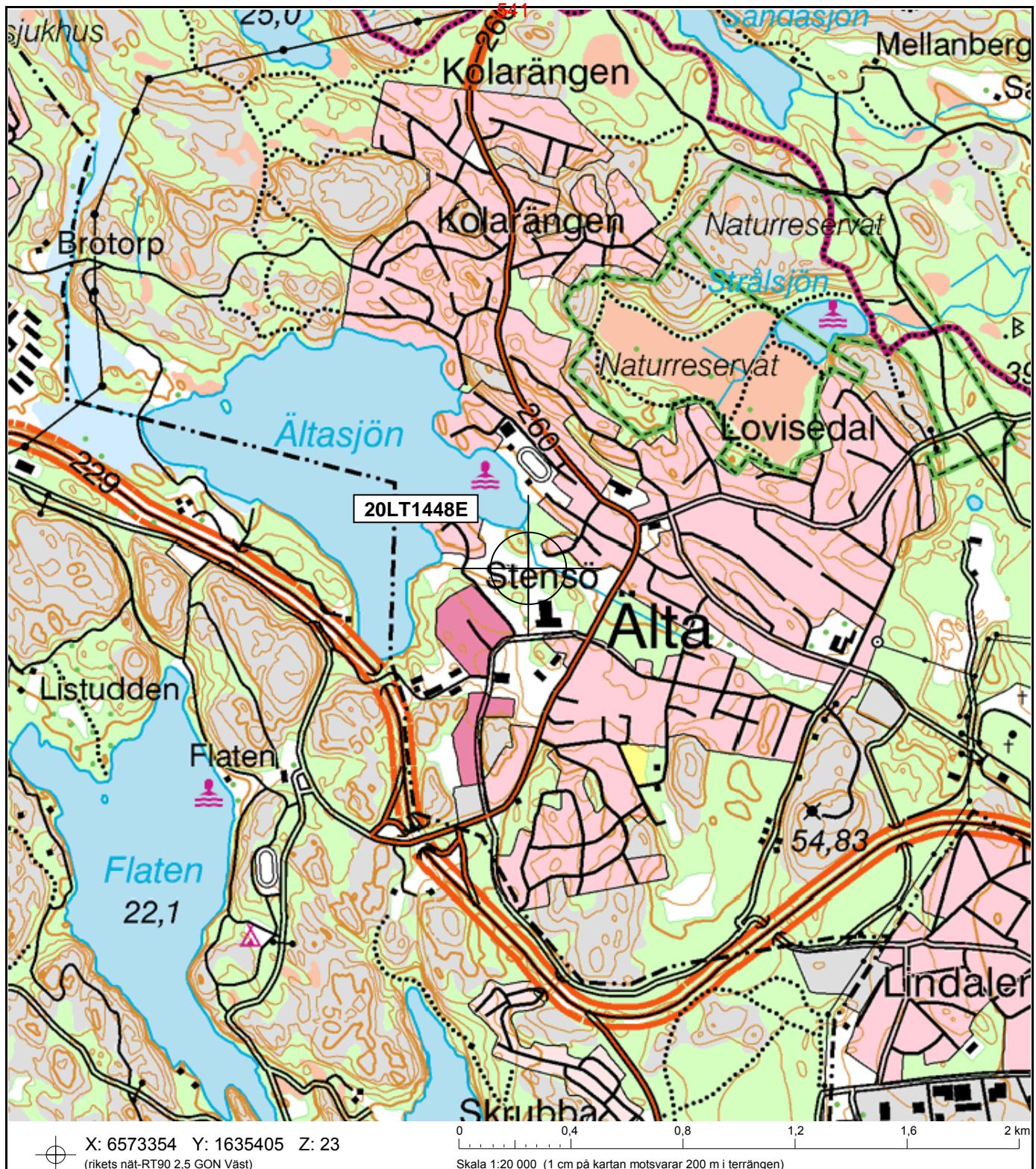
Detta avtal har upprättats i två (2) likalydande exemplar varav kommunen och arrendatorn tagit var sitt.

Nacka 2014- -
För NACKA KOMMUN

Nacka 2014- -
För ARRENDATORN

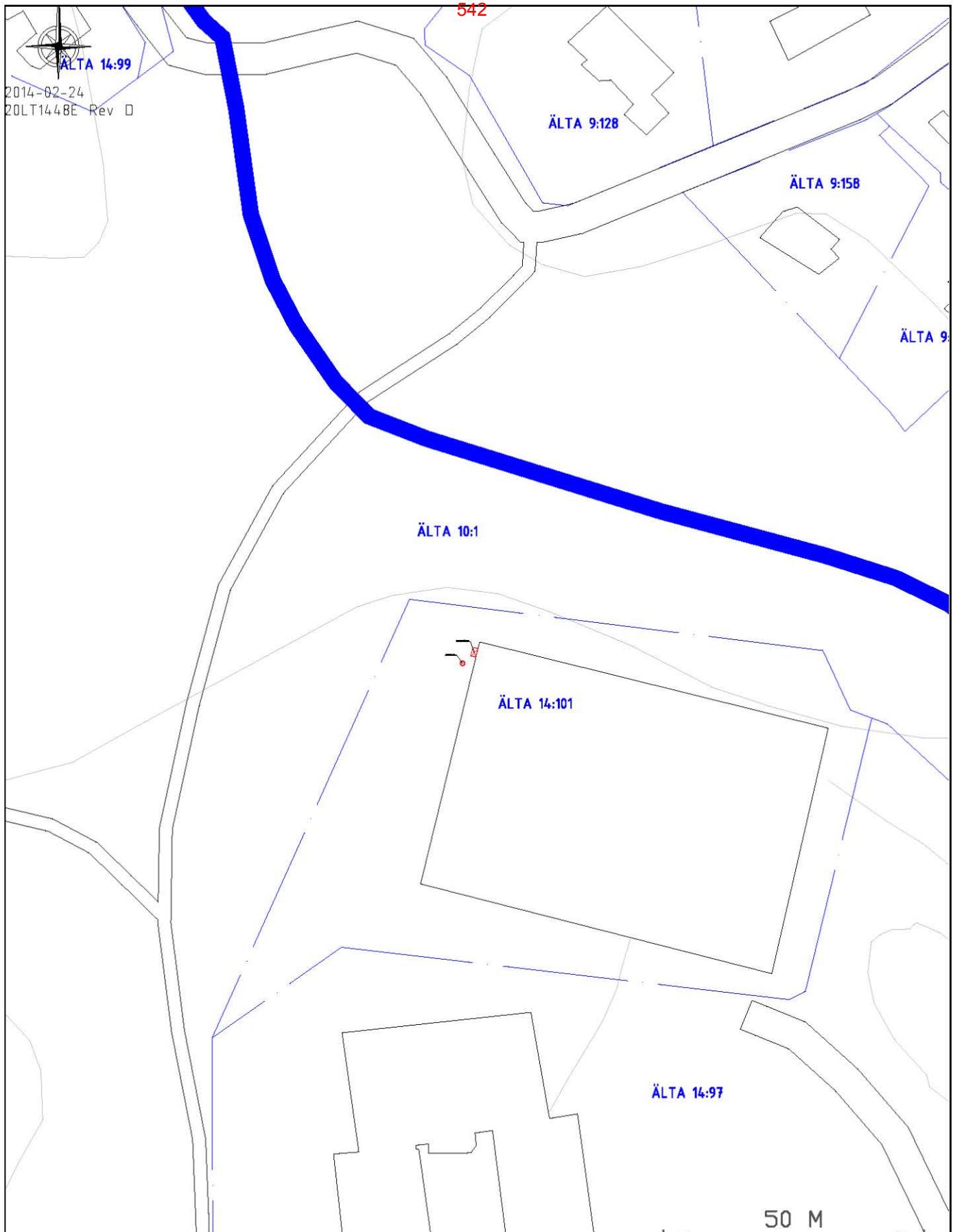
Bilagor:

- Bilaga 1 Orienteringskarta
- Bilaga 2 Situationsplan
- Bilaga 3 Siteplan
- Bilaga 4 Elevationsplan
- Bilaga 5 Fasadritningar

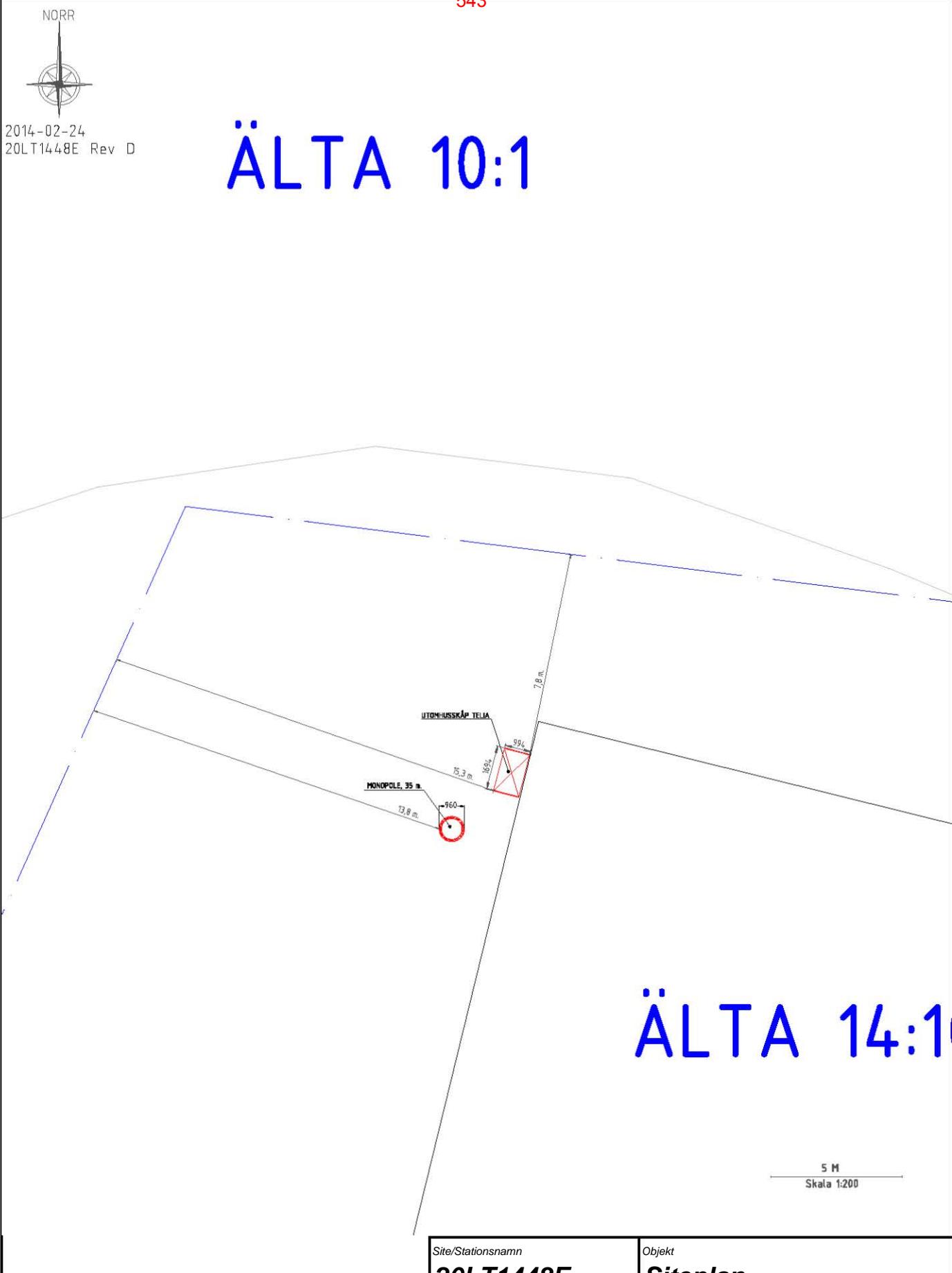

Från Sthlm. Kör Nynäsvägen, kör 4,0 km. Följ skylt mot Huddinge, Tyresö, Hökarängen, Sköndal. Håll höger och ta avfart/påfart in på Gubbängspåfarten, kör 68 m. Fortsätt in på Gubbängsavfarten, kör 0,3 km. Fortsätt in på Gubbängspåfarten, kör 58 m. Följ skylt mot Tyresö, Skarpnäck, Sköndal. Håll höger, kör 0,1 km. Sväng höger, kör 54 m. Fortsätt in på Väg 229, kör 0,2 km. Följ skylt mot Tyresö, Skarpnäck. Sväng in på Tyresövägen (229), kör 4,7 km. Följ skylt mot Nacka, Älta, Lindalen, Flaten. Håll höger, kör 0,3 km. Följ skylt mot Nacka, Älta, Lindalen. Sväng vänster in på Ältavägen (260), kör 0,4 km. Sväng vänster in på Ältabergsvägen, kör 9 m. Fortsätt in på Oxelvägen, kör 0,6 km. Fortsätt in på Almvägen. Parkera på parkering vid sporthallen på vänster sida. Gå till hörnet av inbalken. Sitta ner vid det hörnet.

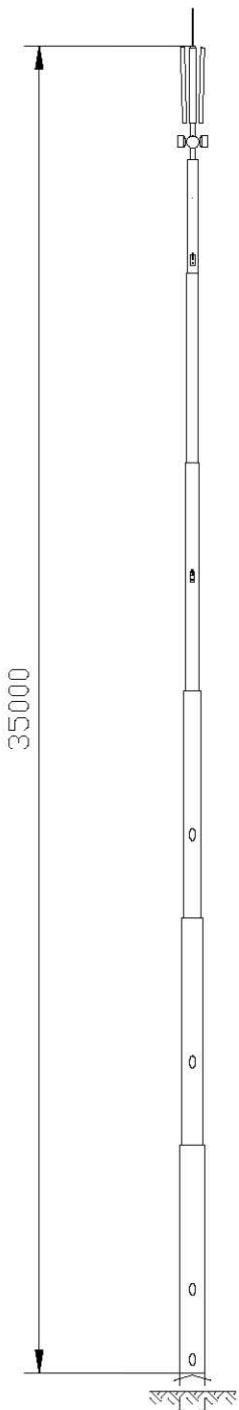
Byggare		Entreprenör	Kommun	Fastighetsbeteckning
	TeliaSonera Mobile Networks AB		Nacka	Älta 14:101
Upprättad av	Granskad av	Datum	Skala	Dokumentnamn
MaFer	KeÅhm	2013-11-18	A4 - 1:20 000	SA_20LT1448_E.xls
				Rev.

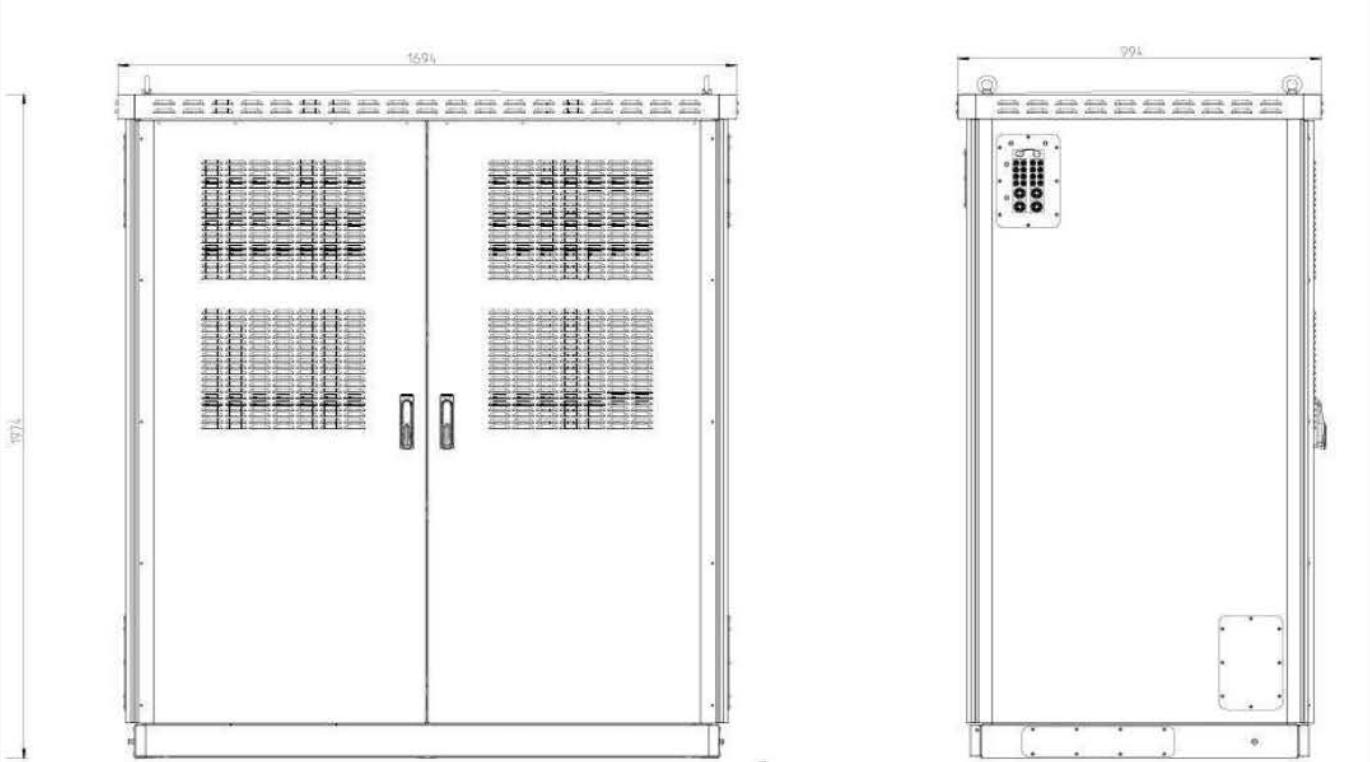
Byggherre		Entreprenör	Kommun	Fastighetsbeteckning
TeliaSonera TeliaSonera Mobile Networks AB		netel Netel AB	Nacka	Älta 14:101
Upprättad av		Granskad av	Datum	Skala
MaFer		KeÅhm	2013-11-18	A4 - 1:1 000
Dokumentnamn		Rev.		
		SA_20LT1448_E.xls		

Byggherre		Entreprenör	Kommun	Objekt
TeliaSonera TeliaSonera Mobile Networks AB		netel Netel AB	Nacka	Fastighetsbeteckning Älta 14:101
Upprättad av	Granskad av	Datum	Skala	Dokumentnamn
MaFer	KeÅhm	2013-11-18	A4 - 1:200	SA_20LT1448_E.xls

			Site/Stationsnamn 20LT1448E	Objekt Elevationsplan
Byggherre TeliaSonera TeliaSonera Mobile Networks AB	Entreprenör netel Netel AB	Kommun Nacka	Fastighetsbeteckning Älta 14:101	
Upprättad av MaFer	Granskad av KeÅhm	Datum 2013-11-18	Skala A4 - 1:200	Dokumentnamn SA_20LT1448_E.xls
				Rev.

			<i>Site/Stationsnamn</i> 20LT1448E	<i>Objekt</i> Fasadritningar
<i>Byggherre</i>		<i>Entreprenör</i>	<i>Kommun</i> Nacka	<i>Fastighetsbeteckning</i> Älta 14:101
 TeliaSonera Mobile Networks AB		 Netel AB	<i>Status</i> Avtalsbilaga	<i>Adress</i>
<i>Upprättad av</i> MaFer	<i>Granskad av</i> KeÅhm	<i>Datum</i> 2013-11-18	<i>Skala</i> A4 - 1:0	<i>Dokumentnamn</i> SA_20LT1448_E.xls
				<i>Rev.</i>

14 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens verksamhetsutskott

§ 48

Dnr KFKS 2012/525-293

Hyresmodell för bostadslägenheter inom Nacka Seniorcenter (NSC)

Beslut

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen beslutar att anta en ny hyresmodell från och med den 1 januari 2015 för bostäder inom Nacka Seniorcenter (NSC) enligt följande.

1. Kommunstyrelsen beslutar om en hyresutjämning enligt framtagna bedömningskriterier och värderingar samt beslutar om en höjning på 6 % av de totala hyresintäkterna från bostäderna inom Nacka seniorcenter.
2. Kommunstyrelsen beslutar att befintliga hyresgäster inte ska omfattas av hyresjusteringen enligt punkten 1 under en period av tre år räknat från hyresmodellens ikraftträdande. Efter denna period ska dock samtliga hyresnivåer justeras enligt föreslagen hyresmodell. Samtliga hyresgäster ska dock från och med den 1 januari 2015 omfattas av en årlig procentuell hyreshöjning baserad på snittet av höjningen hos de största bostadsfastighetsägarna i kommunen.
3. Kommunstyrelsen uppdrar till lokal enheten att ändra uppsägningstider för bostadshyresavtal inom Nacka Seniorcenter till två veckor samt att i hyresavtalet förtydliga att rätten till boende inom NSC är villkorat av att ett gällande biståndsbeslut finns.

Ärende

För bostadslägenheter inom kommunalt drivna särskilda boenden för äldre, Nacka Seniorcenter, används sedan flera år en hyressättning där hyresnivåer reglerats vid inflyttning för att därefter inte justeras varken efter index eller andra faktorer. Detta har inneburit att liknande lägenheter har haft olika hyresnivåer. Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott har därför uppdragit åt lokal enheten att ta fram en ny modell för hyressättning av dessa lägenheter.

Förslaget till hyresmodell innebär i korthet att det görs en värdering och poängsättning av samtliga bostäder inom Nacka Seniorcenter. Poängsättningen har utgjort grunden för en ”nollställning” av hyresnivåerna, utifrån vilken en kvot baserad på dagens totala hyresintäkt har räknats fram. En ny kvot föreslås som får effekt i hyressättningen framöver. Vidare

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

14 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens verksamhetsutskott

innebär förslaget en översyn av avtalsfrågor såsom uppsägningstid samt villkor för parboende.

Hyresmodellen föreslås träda i kraft till årsskiftet 2014/2015.

Handlingar i ärendet

Lokalenhetens tjänsteskrivelse den 24 september 2014

Yrkanden

Eva Öhbom Ekdahl (M) yrkade bifall till lokalens förslag med följande justering i andra beslutssatsen.

Fastighetsägarna ändras till bostadsfastighetsägarna.

Beslutsgång

Verksamhetsutskottet beslutade i enlighet med l Eva Öhbom Ekdahls yrkande.

Protokollsanteckningar

Khashyar Farmanbar (S) lät anteckna följande för Socialdemokraternas verksamhetsutskottsgrupp.

"Socialdemokraterna förutsätter att de nya hyror som kommer att införas är rimliga och i bruksvärdesnivå, samt att de skyddsnät som finns i form av t.ex. högkostnadsskydd fungerar.

Vi ser viss risk med skrivningen kring kvarboende. Vi är positiva till att möjligheten till parboende finns även när bara en av paret har fått särskilt boende biståndsbedömt, men det är självfallet ett problem om en avlider och den andra inte får bo kvar. Det gamla boendet finns troligen inte kvar, och var ska denna person ta vägen? I tjänsteskrivelsen står det "att för de fall att den biståndsberättigade avlider ska den medboende inte längre ha rätt att nyttja bostaden. Individuell prövning ska dock ske i varje enskilt fall." Detta är något luddigt skrivet och riskerar att skapa rättsosäkerhet.

Pensionärsrådet är eniktig instans, vars integritet och möjlighet till remiss ska beaktas. Vi är bekymrade över att ordföranden för pensionärsrådet ställt in kommande sammanträde och att detta gör att frågan inte kan behandlas där innan detta beslut tas."

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

Kommunstyrelsen

Hyresmodell för bostadslägenheter inom Nacka Seniorcenter (NSC)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att anta en ny hyresmodell från och med den 1 januari 2015 för bostäder inom Nacka Seniorcenter (NSC) enligt följande.

1. Kommunstyrelsen beslutar om en hyresutjämning enligt framtagna bedömningskriterier och värderingar samt beslutar om en höjning på 6 % av de totala hyresintäkterna från bostäderna inom Nacka seniorcenter.
2. Kommunstyrelsen beslutar att befintliga hyresgäster inte ska omfattas av hyresjusteringen enligt punkten 1 under en period av tre år räknat från hyresmodellens ikrafträdande. Efter denna period ska dock samtliga hyresnivåer justeras enligt föreslagen hyresmodell. Samtliga hyresgäster ska dock från och med den 1 januari 2015 omfattas av en årlig procentuell hyreshöjning baserad på snittet av höjningen hos de största fastighetsägarna i kommunen.
3. Kommunstyrelsen uppdrar till lokal enheten att ändra uppsägningstider för bostadshyresavtal inom Nacka Seniorcenter till två veckor samt att i hyresavtalen förtydliga att rätten till boende inom NSC är villkorat av att ett gällande biståndsbeslut finns.

Sammanfattning

För bostadslägenheter inom kommunalt drivna särskilda boenden för äldre, Nacka Seniorcenter, används sedan flera år en hyressättning där hyresnivåer reglerats vid inflyttning för att där efter inte justeras varken efter index eller andra faktorer. Detta har inneburit att liknande lägenheter har haft olika hyresnivåer. Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott har därför uppdragit åt lokal enheten att ta fram en ny modell för hyressättning av dessa lägenheter.

Förslaget till hyresmodell innebär i korthet att det görs en värdering och poängsättning av samtliga bostäder inom Nacka Seniorcenter. Poängsättningen har utgjort grunden för en ”nollställning” av hyresnivåerna, utifrån vilken en kvot baserad på dagens totala hyresintäkt har räknats fram. En ny kvot föreslås som får effekt i hyressättningen framöver. Vidare innebär förslaget en översyn av avtalsfrågor såsom uppsägningstid samt villkor för parboende.

Hyresmodellen föreslås träda i kraft till årsskiftet 2014/2015.

Ärendet

Ärendet handlar om att ta fram en ny hyresmodell för bostadslägenheter inom Nacka Seniorcenter, det vill säga den hyra som de som har beviljats bistånd i form av särskilt boende för äldre, ska erlägga för själva lägenheten.

Arbetsgrupp

Gruppen som har utarbetat förslaget till hyresmodell har utgjorts av verksamhetschefen vid Nacka Seniorcenter Ektorp, internkonsult Välfärd Samhällsservice, fastighetsförvaltare lokalenheten och jurist med inriktning på fastighetsjuridik. I arbetsgruppen har även konsulter från Sweco ingått.

Jämförelse hyresnivåer 2013

En översiktlig jämförelse av hyresnivåer vid Nacka Seniorcenter och tre äldreboenden bedrivna i privat regi ger följande bild:

	Snitt kvm/bost	Snitt månads- hyra kr	Snitt kr/kvm/år
NSC Sofiero	30,5	5 024	1 981
NSC Tallidsgården	22,9	3 619	1 902
NSC Sjötäppan	35,7	4 637	1 568
NSC Ektorp	23,9	3 997	2 009
Danvikshemmet	28,5	4 731	1 992
Lillängens äldreboende	30,0	7 200	2 880
Båthöjden Plaza	34,0	7 500	2 647

Hyresmodellen

För bostadslägenheter inom kommunalt drivna särskilda boenden för äldre, Nacka Seniorcenter, används sedan flera år en hyressättning där hyresnivåer reglerats vid inflyttningsår för att därefter inte justeras varken efter index eller andra faktorer. Detta har inneburit att liknande lägenheter har haft olika hyresnivåer. Det har även funnits en otydlig värderingsgrund med en otydlig koppling till bruksvärdesprincipen.

På varje seniorcenter har kommunens ramavtalade konsultbolag i samarbete med verksamhetsansvarig identifierat olika typlägenheter. En uppsättning av olika bedömningsparametrar har arbetats fram, som sedan legat till grund för den kartläggning och poängsättning som genomförs på samtliga seniorcenter. Utvärderingen har genomförts av två arkitekter, som tillsammans har analyserat lägenheterna och seniorcentren utifrån följande fem delar:

- Fastigheten - buller, höghus, gård eller inte (ingen okulär besiktning)
- Fastigheten - inventering (okulär besiktning, enligt utvärderingsmall)
- Lägenhet - typ (kvm och typ)
- Lägenhet - inventering (okulär besiktning, enligt utvärderingsmall)
- Boende - (korridorer etc) – (okulär besiktning, enligt utvärderingsmall) en per fastighet

En motsvarande modell har även använts av SABO och Micasa.

Förslaget från arbetsgruppen är att bostädernas poängsättning viktas så att 80 % avser den separata lägenheten och 20 % avser de gemensamma ytorna. Modellen grundar sig på bruksvärdesprincipen eftersom det rör sig om bostadshyra. Marknadshyra värderas alltså inte i modellen eftersom en sådan värdering endast sker i lokalhyresförhållanden.

Hyressättning

Hyresmodellen har inneburit en ”nollställning” av hyresnivåerna för respektive lägenhet utifrån den poängbedömning som utgör grunden för modellen, vilket i sig innebär en utjämning av hyresnivåerna inbördes. Kvotvärdet för hela bostadsbeståndet, vilket är resultatet av de sammanvägda poängen i värderingen, föreslås höjas. För de flesta lägenheter kommer införandet av modellen att innebära en hyreshöjning, men i några fall kommer effekten att bli en sänkning av hyran. Mot bakgrund av nuvarande hyressättning kommer kvothöjningen att innebära olika procentuella förändringar av hyran för respektive bostad.

Förslaget är att den totala hyresintäktsmassan (d v s för samtliga bostäder inom kommunens fyra seniorcenter) höjs med 6 % vid införandet av hyresmodellen. Konsekvensen i teorin blir att alla fyra seniorcenter tillsammans skulle öka sin intäktsmassa med ca 815 000 kronor på årsbasis. Detta blir inte den direkta följen av hyresmodellen, eftersom förslaget också innebär en infasning enligt nedan.

Förslag till ny hyressättning

	Snitt kvm/bost	månads- hyra kr	Snitt kr/kvm/år	Ökn %
NSC Sofiero	30,5	5 273	2 122	5,83
NSC Talliden	22,9	3 860	2 039	7,42
NSC Sjötäppan	35,7	5 381	1 824	16,13
NSC Ektorp	23,9	4 176	2 102	2,25

Den mest märkbara höjningen kommer att gälla Nacka seniorcenter Sjötäppan, vilket beror på att hyresnivån har varit alltför låg jämfört med övriga seniorcenter.

Infasning

Hyressättning för avtal tecknade från och med 2015-01-01 ska utgå från den beslutade hyresmodellen.

För hyresgäster med befintliga avtal sker ingen justering enligt hyresmodellen under en period av tre år. Samtliga hyresgäster ska dock omfattas av årlig procentuell hyreshöjning (baserad på snittet av höjningen hos de största fastighetsägarna i kommunen). Om hyresförhållandet kvarstår efter de tre åren ska hyresnivån för dessa hyresavtal fullt ut justeras in i hyresmodellen.

Avtalstekniska frågor

Den nya modellen kommer att innebära vissa förändringar vad gäller hyresavtalens utformning. Ett av önskemålen från verksamheternas sida har varit att minska tiden då lägenheter står tomta mellan hyresgästernas avflyttning och inflyttning. Föreslagen avtalstid är en månad (med löpande förlängning om en månad) och en uppsägningstid på två veckor.

Vidare har frågan kring parboende (medboende) aktualiseringats under arbetets gång. Arbetsgruppens förslag innebär att det vid ingående av hyresavtal förtydligas och skrivs in i hyresavtalet att endast personer som har ett aktuellt biståndsbeslut alternativt personer som sammanbor med biståndsberättigad har rätt till bostad i seniorcentret. För det fall att den biståndsberättigade avlider ska den medboende inte längre ha rätt att nyttja bostaden. Individuell prövning bör dock ske i varje enskilt fall.

Kommunikation

För att involvera berörda parter i framtagandet av hyresmodellen har arbetsgruppen kommunicerat föreslagna förändringar enligt följande:

Arbetsgruppen träffade den 2 juni 2014 representanter för berörda pensionärsorganisationer. Under mötet presenterades och diskuterades principerna för modellens uppbyggnad, förkortad uppsägningstid samt förtydligande vid avtalsskrivning rörande parboende. Representanterna för pensionärsorganisationerna framförde synpunkter, bland annat vikten av att tydligt kommunicera avtalsvillkoren med hyresgästen redan vid avtalets ingående.

Motsvarande föredragning har hållits för socialdirektören och enhetschefen för äldreenheden den 19 augusti 2014.

En informationstjänsteskrivelse har lagts fram för social- och äldrenämnden vid dess sammanträde den 23 september 2014.

Efter erforderliga beslut i kommunstyrelsen kommer fakta från den nya modellen att ingå i kundvalskatalogen ("jämföraren") på www.nacka.se.

Lars Nylund
Tf enhetschef
Lokal enheten

Kerstin Rörby
Förvaltare
Lokal enheten

Kommunstyrelsen

Fastighetsstrategi

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar föreslagen fastighetsstrategi.

Sammanfattning

I den stora tillväxtfasen Nacka befinner sig i ökar behovet av tydligare styrning och inriktning för kommunens fastighetsägande. Fastighetsstrategin ska säkerställa en strategiskt och aktiv planering, förvaltning och utveckling av kommunens fastighetsbestånd.

Kommunstyrelsen är ansvarig för att tillgodose mark samt kostnadseffektiva och ändamålsenliga anläggningar, lokaler och bostäder som behövs för kommunens verksamheter. Ansvaret tas genom att äga, hyra, upplåta, utveckla och vid behov förvärva och försälja fastigheter. Affärsmässighet och konkurrensneutralitet ligger till grund för genomförande av uppdraget.

Ärendet

Nacka kommun äger fastigheter omfattande ca 30 miljoner kvadratmeter mark och ca 200 fastighetsobjekt om motsvarande ca 300 000 kvadratmeter. Vidare hyr kommunen in lokaler för kommunens verksamhet omfattande ca 67 000 kvadratmeter.

Nacka kommun har tidigare inte haft en särskild strategi eller policy för kommunstyrelsens ansvar som fastighetsägare och ansvaret för att tillhandahålla mark, kostnadseffektiva och ändamålsenliga anläggningar, lokaler och bostäder som behövs för kommunens verksamhet.

På uppdrag av stadsdirektören har därför ett förslag till fastighetsstrategi arbetats fram. I den stora tillväxtfasen Nacka befinner sig i ökar behovet av tydligare styrning och inriktning för kommunens fastighetsägande. Fastighetsstrategin ska säkerställa en strategiskt och aktiv planering, förvaltning och utveckling av kommunens fastighetsbestånd. På så sätt kan kommunstyrelsens ansvar för att äga, hyra, upplåta, utveckla och vid behov förvärva

och försälja fastigheter stärkas. Affärsmässighet och konkurrensneutralitet ligger till grund för genomförande av uppdraget.

Ekonomiska konsekvenser

Fastighetsstrategin ska bidra till att skapa en kostnadseffektiv förvaltning av kommunens fastigheter och ett effektivt resursutnyttjande av kommunens mark- och fastighetsbestånd. Den kan också bidra till att kommunen får en ökad mångfald i ägande av fastigheter, vilket ligger i linje med kommunens vision. Genom att renodla uppdraget kan ett starkare fokus läggas på väsentliga och strategiskt viktiga fastigheter. En effektivare fastighetsprocess skapar också tydligare förutsättningar för kommunens verksamheter, vilket i sin tur underlättar deras budgetplanering.

Konsekvenser för barn

En stor del av Nacka kommuns ägda fastigheter med byggnader avser lokaler för förskole- och skolverksamhet. En tydlig inriktning för lokalförsörjning, ny- till och ombyggnation samt hur kommunstyrelsen förvaltar och utvecklar beståndet ska ge bättre framförhållning och effektivare verksamhet med resultatet nöjdare kunder och för barnen en bättre skolverksamhet.

Bilagor

- b_Fastighetsstrategi
- c_Översikt kommunens fastighetsbestånd

Jenny Asmundsson
Fastighetsdirektör
Stadsledningskontoret

Anna-Carin Nyman
Controller fastighet
Controllerenheten

FASTIGHETSSTRATEGI

Dokumentets syfte

Fastighetsstrategin pekar ut riktningen för de kommande årens utveckling och insatser inom kommunstyrelsens ansvar som fastighetsägare och som ansvarig för att tillhandahålla mark, lokaler och bostäder som behövs för kommunens verksamhet.

Dokumentet gäller för

Kommunstyrelsen, övriga nämnder och medarbetare som verkar inom fastighetsområdet

Inledning

Fastighetsstrategin utgår från Nacka kommuns vision ”Öppenhet och mångfald” samt den grundläggande värderingen ”Förtroende och respekt för människors kunskap och egen förmåga – samt för deras vilja att ta ansvar”. Strategin utgår även från kommunens övergripande mål och kommunstyrelsens strategiska mål.

Fastighetsstrategin ska understödja arbetet att utveckla både Nacka stad och hela Nacka kommun. Aktuell befolkningsprognos indikerar att invånarantalet växer med cirka 50 procent fram till år 2030 och det genererar ett motsvarande behov av ökat antal platser för idrott, skola, omsorg och övrig välfärdsservice.

Uppdrag

Nacka kommuns verksamheter inom fastighetsområdet ska

- tillhandahålla ändamålsenliga och kostnadseffektiva anläggningar, lokaler och bostäder för kommunala verksamheter.
- säkerställa en aktiv strategisk planering för mark-, bostads- och lokalförsörjning
- förvalta och utveckla kommunens fastighetsinnehav

Det sker genom att äga, hyra in, upplåta, utveckla och vid behov förvärva och försälja fastigheter.

Affärsmässighet och konkurrensneutralitet ligger till grund för genomförande av uppdraget.

Inriktning

Nacka kommuns verksamheter inom fastighetsområdet ska arbeta med inriktning att

- andelen hyresgäster i kommunala verksamhetslokaler som är nöjda med kommunens förvaltning av lokalerna ökar årligen.

Diarienummer	Fastställd/senast uppdaterad	Beslutsinstans	Ansvarigt politiskt organ	Ansvarig processägare
KFKS 2014/847-290	2014-10-14	Kommunstyrelsen	Kommunstyrelsen	fastighetsdirektör

- energiförbrukningen och koldioxidutsläppen minskar årligen i ett jämförbart bestånd.
- i förhållande till liknande verksamheter ligga bland de 10 procent bästa vid jämförelser av nyckeltalskostnader
- öka värdet och nyttan av kommunens fastighetsinnehav genom kontinuerlig förnyelse av fastighetsbeståndet genom om- till- och nybyggnation
- utveckla, avveckla, förvärva och försälja fastigheter och lokaler i linje med strategisk planering

Äga och hyra

Kommunen ska äga och förvalta mark, bostäder, lokaler och anläggningar för kommunala verksamheter och fastigheter som bedöms vara av strategisk betydelse och därigenom bidrar till att följa inriktningen ovan. Fastigheter ägs direkt av kommunen.

Kommunen kan tillgodose bostads- och lokalbehov genom att hyra in bostäder och lokaler där det bedöms mest fördelaktigt med hänsyn till ekonomi och/eller strategisk betydelse.

I samverkan med privata fastighetsägare tillgodoses behov av bostadslägenheter och centralt belägna lokaler samt lokaler för tillfälligt behov.

Utveckla

Mark-, bostads- och lokalförsörjning

Kommunens nämnder ansvarar för att årligen i oktober redovisa sina mark-, bostads- och lokalbehov för kommande 15-årsperiod och bära kostnaderna för nyttjade fastigheter, bostäder och lokaler. Mark-, bostads- och lokalnyttjande verksamheter skall delta aktivt i försörjningsplanering, söka möjligheter att effektivisera mark-, bostads- och lokalanskändningen och medverka till att utrymmen kan avvecklas eller frigöras för annan användning.

För strategisk planering av mark-, bostads- och lokalförsörjning ska en kommunövergripande försörjningsplan hållas uppdaterad. Försörjningsplanen är en viktig del av kommunens översiktsplanering och strategiska samordning samt ger information till kommunens ekonomiska långtidsprognos. Försörjningsplanen redovisas årligen till kommunstyrelsen och ligger till grund för budgetförslag.

Ny-, till- och ombyggnation

Vid ny-, till- och ombyggnation ska kommunen tillse att kommunens projekt håller en hög miljö- och energiprestanda. Om lämpligt ska miljö- och eller energicertifieringar, exempelvis Green building eller Miljöklassad byggnad, eftersträvas.

Beslutsunderlag för projekt ska innehålla en livscykelkostnadsanalys. Som huvudregel ska ett objekts kapitaltjänst- och avskrivningskostnader från projekt, samt drift- och underhållskostnader under objeketets tekniska livslängd täckas av löpande hyresintäkter.

Vid investeringsbedömningar prioriteras

- strategiska objekt
- objekt som bidrar till affärsmässighet, konkurrensneutralitet och mångfald

Kapacitet som inte kan tillgodoses inom befintligt bestånd eller inom angiven investeringsvolym tillgodoses istället genom samverkan med externa aktörer alternativt finansieras genom omstrukturering av befintligt fastighetsbestånd.

Förvalta

Mark

Kommunen arbetar aktivt med markförsörjningen och köper in mark som är av strategisk betydelse på både kort och lång sikt enligt kommunens översiktsplanering. Mark som saknar strategisk betydelse avyttras.

Förvaltningen av kommunens mark ska generera ett årligt överskott genom att avgälder och arrendeintäkter skall överstiga kostnader för drift, underhåll, avskrivningar och kapitaltjänst.

Överlåtelser och upplåtelser av kommunal mark sker till marknadsmässiga priser och villkor. Det innebär att varje överlåtelse respektive upplåtelse ska utgå från en marknadsmässig bedömning av de aktuella förutsättningarna. Lika ärenden prissätts på samma sätt. Upplåtelse av kommunal mark ska ske på tid och villkor som möjliggör för arrendatorn att investera i marken.

Lokaler och bostäder

Kommunen levererar lokaler, bostäder och tjänster enligt hyreskontrakt och gränsdragningslista för angiven kapacitet.

Verksamheterna skall verka för en hög kundnöjdhet och ha en regelbunden dialog med hyresgästerna för att följa upp och utveckla lokalernas ändamålsenlighet och kostnadseffektivitet. Förvaltningen av lokal- och bostadsbeståndet ska vara självfinansierad genom att hyresintäkterna skall täcka kostnader för drift, underhåll, avskrivningar och kapitaltjänst.

Hyressättning ska ske enligt självkostnadsprincipen med hänsyn till affärsmässiga grunder och likabehandling. Vid uthyrning av lokal tillämpas lika villkor för privat och kommunal hyresgäst. Vid uthyrning av bostäder skall bruksvärdehyra gälla som huvudregel.

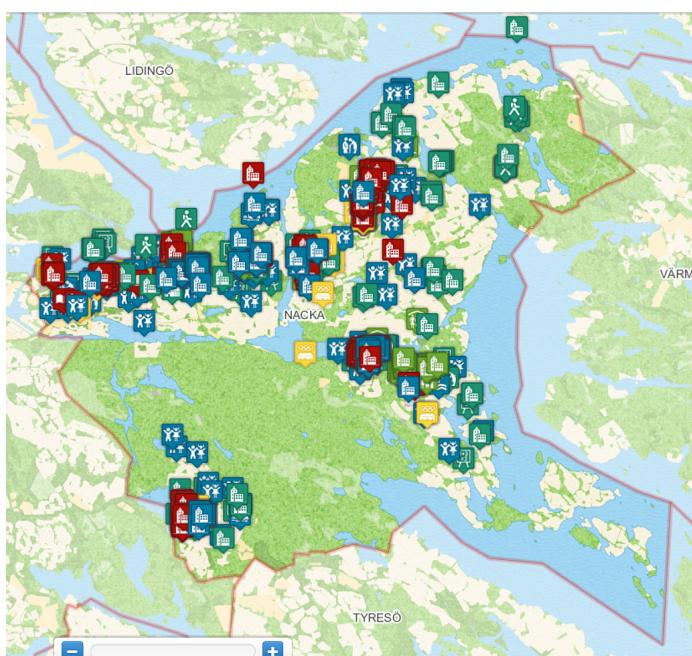
För förskole- och grundskolelokaler sätts hyresnivå i enlighet med av kommunfullmäktige beslutad internhyresmodell där lokalernas funktionalitet utifrån verksamhetens perspektiv är styrande. Den interna hyresmodellen skall stimulera till ett effektivt utnyttjande av lokalresurserna, skapa konkurrensneutralitet och fördela lokalkostnaderna.

Indexering av hyra ska över tid följa prognos för utveckling av självkostnaden och marknadens hyressättning.

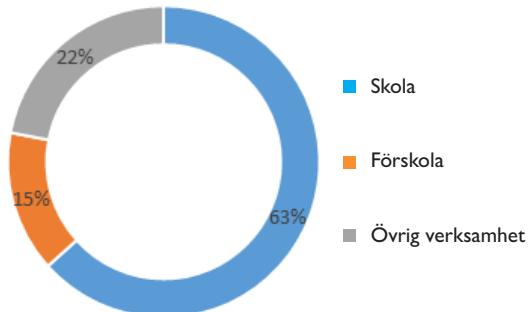
Lokaler, bostäder och anläggningar förmedlas enligt uppdrag från nämnd eller till den hyresgäst som bedöms ge den största nyttan för Nackaborna eller bäst bidra till fördelningen mellan privata och kommunala aktörer.

FASTIGHETSBESTÅNDET

Den här bilagan är en översikt över Nacka kommunens fastighetsbestånd 2014. Siffrorna är avrundade. Nacka kommun äger cirka 1200 fastigheter, cirka 30 miljoner kvadratmeter mark och ca 300 000 kvadratmeter lokaler. Dessutom hyr kommunen cirka 67 000 kvadratmeter fastigheter. Fastighetsbeståndet består av bland annat skolor, sporthallar, förskolor, och fastigheter som används för sociala ändamål.

FASTIGHETSTYPER BRUTTOAREA

TILLSKOTT

FAKTA

Antal fastigheter	1 200
Markinnehav	48,6 hektar
Lokaler	300 000 kvm
Tomträster	557
Arrenden	177

14 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 127

Dnr KFKS 2014/1-201

Risk- och konsekvensanalys av tunnelbaneavtalet

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen noterar informationen.

Ärende

Nacka kommun har tecknat ett avtal om tunnelbana med staten, Stockholms läns landsring samt Stockholms stad, Järfälla kommun och Solna stad. Stadsledningskontoret har på uppdrag av kommunstyrelsen identifierat risker och konsekvenser med tunnelbaneavtalet. En övergripande risk är att takten i bostadsbyggandet inte kan hållas på den nivå som krävs. Utmaningar är kompetensförsörjning och att ytterligare effektivisera stadsbyggnadsprocessen. Vidare ska välfärdstjänster byggas ut i den takt som den växande befolkningen kräver och i rätt tid. Ytterligare en risk är en vikande opinion bland medborgarna för stadsutvecklingen. En tydlig kommunikation från kommunens sida måste ske för att skapa förståelse för projektet och dialogen med medborgarna ska intensifieras.

För att minska risker och möta utmaningar pågår ett omfattande arbete; en ekonomisk kalkyl för projektet Nacka stad är under utveckling och en modell för ekonomiska långtidsberäkningar för kommunens ekonomi i sin helhet tas i bruk 2015, en kommunikationsstrategi har tagits fram och en långsiktig lokalförsörjningsplan blir klar under hösten 2014. Uppföljning av riskerna ska ske löpande i samband med bokslut eller om något särskilt inträffar. Det möjliggör att åtgärder kan vidtas för att minska risker och konsekvenser.

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 6 augusti 2014

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med stadsledningskontorets förslag.

Protokollsanteckningar

Mats Gerdau (M) lät anteckna följande för Moderaternas arbetsutskottsgrupp.

”Vi Moderater tycker att det är bra att dra tunnelbana till Nacka. Det ger möjlighet för fler att åka kollektivt och att vi kan bygga många nya bostäder. Avtalet är bra för Nacka och Nackaborna. Utan den föreslagna lösningen där olika parter är med och bidrar så blir det

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

14 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

ingen tunnelbana. Risk- och konsekvensbedömningen ger inget stöd för motsatt uppfattning.”

Christina Ståldal (NL) lät anteckna följande.

Protokollsanteckning Bilaga 1

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

Bilaga 1

Protokollsanteckning (NL)
Ärende 6
Risk och konsekvensanalys
gällande tunnelbaneavtalet

Protokollsanteckning

Bilaga 1

Christina Ståldal (NL) lät anteckna följande.

"Risk- och konsekvensanalys t-bana Nackalistan var det enda partiet som röstade emot t-baneavtalet p g a att det saknades en risk- och konsekvensanalys på bordet före beslutsfattande. Vi var inte emot t-baneutbyggnad i sig, förutom att vi också ville ha en jämförande analys av vad en utbyggd Saltsjöbana skulle innebära som alternativ. Nu, en månad efter valet, finns åtminstone en sammanfattande beskrivning av ett urval av tänkbara risker och konsekvenser av avtalet som tagits fram och undertecknats av samma stadsledning som höjde avtalet till skyarna i februari.

Någon uttömmande analys har inte gjorts. Man tar bara fram de faktorer som "bedömts" ha högst riskvärde. För fullständigheten och öppenhetens skull behöver vi få tillgång till hela analysen, med samtliga risker och konsekvenser samt hur dessa har bedömts och av vilka. Vi vill bl a ta del av utförliga ekonomiska analyser av fördyrningar på grund av problem med till exempel signalsystem, depåanslutningar och tunneldrivningar. Hur mycket risikerar bussterminalen vid Forum kosta om den till exempel måste byggas på en överbyggnad av 222:an? Samma terminal som Mats Gerdau så sent som i somras trodde ingick i t-baneavtalet. Hur stor kan notan totalt bli för Nackamedborgarna?

Vilka konsekvenser blir det om tunnelbanan blir försenad, i kombination med en fortsatt hög byggtakt, nämns inte. Slussen, Skurubron och alla övriga infrastrukturprojekt som ska genomföras samtidigt tas inte heller upp. Trafikinfarkten som då uppstår finns inte med som en risk. Inte heller risker med att prioritera "staden", nybyggen och de nya invånarna på bekostnad av övriga Nacka och nuvarande invånare. Eller risker med att tvingas tacka Ja till mindre lyckade byggprojekt för att man är pressad av tid, ekonomi och avtal. Att mänsklig mår bra av en alltför hög förändringstakt. Redan idag så överskrider Nackas sociala kostnader budgettaket. Man vill påskynda stadsbyggnadsprocessen, trots att man redan har problem med att rekrytera och med kompetensförsörjning, vad blir det då för kvalitet? Vill vård och skolföretag etablera sig på samma sätt när vinstintressena har förändrats? Hur kan det oroliga världsläget påverka hela Europas ekonomi?

Tunnelbanaprojektet ska pågå i 15 år. Det är redan nu väldigt mycket som släpar efter i Nacka. Fort och fel, slarv, stress och tidsnöd....riskerna är oändliga, åtminstone flera hundra. Dokumentet tar upp två! Att bedöma risker och konsekvenser av ett redan ingångt avtal innebär risk för konfirmeringsbias, d v s att vi selektivt väljer ut fakta som bekräftar att vi tagit rätt beslut och blundar för sådant som talar emot. Det är ännu ett gott skäl att alltid göra analyser först vilket också kommunens revisorer har påpekat. Efterhandsanalyser ska därför alltid göras av utomstående. I det här fallet verkar kommunledningen mest se det som en formalitet, ett dokument som ska läggas till handlingarna.

De åtgärder och uppföljningar som föreslås för att minska olika risker, är utan undantag självklarheter, som alltid ska gälla. ”All information ska vara sann, relevant och tillgänglig”. Ska den inte alltid vara det? I en kommun som har visionen Öppenhet och mångfald? ”Vi måste förmedla att Nacka är attraktivt att bo och verka i så att man väljer att bosätta sig i Nacka”. På vilket sätt är detta specifika åtgärder för att minska risker i ett miljardprojekt? ”Följa utvecklingen av kvaliteten i välfärdstjänsterna”.

Liksom i avtalet om Skurubron är det tydligt att parterna är ovana att förhandla om kommunal medfinansiering. Det är fortfarande Staten som dikterar villkoren och kommunen böjer sig. Det är lätt att glömma bort att kommunen numera är betalande kund som ska förhandla om medborgarnas pengar och också kan och ska ställa krav. I det här avtalet finns ingen ömsesidighet. Se t ex villkoren för om någon av parterna inte uppfyller sin del av avtalet. Om kommunen inte når målet för bostadsbyggandet straffas man med att utbetalning av depositionen senareläggs. Om tunnelbanan å andra sidan blir försenad finns inga sanktioner. Kommunen får konsekvenser men ingen kompensation. Om projektet blir dyrare får kommunen vara med och betala, utan kostnadstak. (The sky is the limit. Det är obehagligt likt avtalet om bussterminal i Forum.)

Vi har fortfarande mycket svårt att förstå varför inte staten och landstinget helt står för kostnaderna. Nacka är den elfte mest befolkningsstata kommunen i landet. Om Sicklaön med idag 35 000 invånare vore en egen kommun skulle den vara större än 75% av landets alla kommuner. Den skulle dessutom vara fjärde mest befolkningsstata efter Sundbyberg, Solna och Stockholm, som alla i jämförelse har en utbyggd spårbunden kollektivtrafik. Men i det ”fantastiska” avtalet förbinder sig Nacka att piska sig hårt och bygga ut för 40 000 fler invånare och betala minst en miljard och uppåt för att få tunnelbana!

Nackalistan vidhåller att avtalet i första hand måste omförhandlas med avseende på bostadsbyggandet. Vi skulle även vilja ha en prislapp på tempohöjningen i bostadsbyggandet. Hur mycket mer kostar det att växa snabbt (t ex alla nyrekryteringar och andra merkostnader). Det kan ställas mot kostnaden att bryta avtalet om bostadsbyggande, d v s 25 mkr i räntekostnad samt minskade exploateringsintäkter för medfinansiering av tunnelbanan. Vad kostar det totalt? Till det kan man också lägga en jämförelse av stress, köer, trängsel och allmänt mående i kommunen. Växa snabbt, eller lugnt, genomtänkt och balanserat? Det ska också finnas med i en analys.

TJÄNSTESKRIVELSE

Kommunstyrelsen

Risk- och konsekvensanalys av tunnelbaneavtalet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar informationen.

Sammanfattning

Nacka kommun har tecknat ett avtal om tunnelbana med staten, Stockholms läns landsring samt Stockholms stad, Järfälla kommun och Solna stad. Stadsledningskontoret har på uppdrag av kommunstyrelsen identifierat risker och konsekvenser med tunnelbaneavtalet. En övergripande risk är att takten i bostadsbyggandet inte kan hållas på den nivå som krävs. Utmaningar är kompetensförsörjning och att ytterligare effektivisera stadsbyggnadsprocessen. Vidare ska välfärdstjänster byggas ut i den takt som den växande befolkningen kräver och i rätt tid. Ytterligare en risk är en vikande opinion bland medborgarna för stadsutvecklingen. En tydlig kommunikation från kommunens sida måste ske för att skapa förståelse för projektet och dialogen med medborgarna ska intensifieras.

För att minska risker och möta utmaningar pågår ett omfattande arbete; en ekonomisk kalkyl för projektet Nacka stad är under utveckling och en modell för ekonomiska långtidsberäkningar för kommunens ekonomi i sin helhet tas i bruk 2015, en kommunikationsstrategi har tagits fram och en långsiktig lokalförsörjningsplan blir klar under hösten 2014. Uppföljning av riskerna ska ske löpande i samband med bokslut eller om något särskilt inträffar. Det möjliggör att åtgärder kan vidtas för att minska risker och konsekvenser.

Tunnelbana till Nacka och kommunens åtagande

Nacka kommun har tecknat ett avtal med staten, Stockholms läns landsting, Stockholms stad, Solna stad och Järfälla kommun angående finansiering och medfinansiering av utbyggnad av tunnelbanan samt ökad bostadsbebyggelse i Stockholms län enligt 2013 års Stockholmsförhandling. Avtalet godkändes av kommunfullmäktige 2014-02-03 § 28.

Tunnelbanan är en viktig förutsättning för att Nacka kommun skall kunna tillgodose invånarnas behov av effektiva kollektivtrafiktransporter. Utbyggnaden av tunnelbanan till Nacka sker med stationer vid Sofia, Hammarby kanal, Sickla, Järla och Nacka Centrum.

Den möjliggör också en kraftigt utökad bostadsbebyggelse vilket är en förutsättning för att kommunen skall kunna fortsätta växa i planerad takt. I avtalet har Nacka kommun åtagit sig att se till att det byggs 13 500 bostäder på Västra Sicklaön.

Enligt avtalet skall kommunen bidra med 850 miljoner kronor i 2013 års prisnivå (januari) i medfinansiering av utbyggnad av tunnelbana. Kommunen ska betala ut de 850 miljoner kronorna som ett årligt bidrag till tunnelbanan mellan åren 2016 och 2025. Kommunen ska också göra en tidig inbetalning/förskottering av medel för tunnelbaneutbyggnaden, genom att erlägga 200 miljoner kronor år 2020 och 133 miljoner kronor år 2021. Under förutsättning att kommunen uppfyller sina åtaganden återbetalar staten 166,5 miljoner kronor år 2025 och 166,5 miljoner kronor år 2030.

Avtalen innebär således ett omfattande åtagande när det gäller medfinansiering och att få fram nya bostäder. Parallelt ska också kommunen planera och bygga såväl ”hård” som ”mjuk” infrastruktur i form av allmänna anläggningar, teknisk försörjning och övrig samhällsservice som till exempel förskolor och skolor. För att kvoten mellan dag- och nattbefolkning ska behållas behöver också lokaler för arbetsplatser, verksamheter och kommersiell service tillkomma.

Kommunstyrelsen beslutade att stadsledningskontoret under 2014 ska redovisa en risk- och konsekvensanalys med avseende på tunnelbaneavtalet, som sedan kontinuerligt ska följas upp och redovisas i samband med bokslut eller om något särskilt inträffar.

Identifierade risker och konsekvenser

Flera risker har identifierats. Gradering av risk och konsekvens har gjorts i en 5-gradig skala där 5 är hög risk/allvarlig konsekvens. Graden av risk multiplicerat med konsekvens bildade ett riskvärde och riskerna med högst riskvärde bedömdes vara:

- Vi klarar inte takten i bostadsbyggandet, vilket kan ha flera orsaker (”delrisker”):
 - Kompetensförsörjning
 - Vikande efterfrågan på bostäder/mark
 - Hinna bygga ut välfärdstjänster
 - Opinionen hos medborgarna
- Tunnelbanan blir försenad och dyrare

Nedan görs en genomgång av riskerna och hur kommunen kan arbeta för att möta, minska och följa upp riskerna.

Takten i bostadsbyggandet

Bostadsbyggandet i Nacka kommun har sedan länge legat på en hög nivå. Den senaste tioårsperioden har ca 500 nya bostäder färdigställts per år. Takten i bostadsbyggandet framöver ska ligga på betydligt högre nivåer; enbart på Västra Sicklaön ska mer än 800 bostäder i snitt färdigställas per år, fram till 2030. Det kommer att ställa stora krav på att vi i

kommunen klarar att snabba upp och förenkla våra processer men också expandera vår stadsbyggnadsverksamhet på ett korrekt och ansvarsfullt sätt för att möjliggöra ett väsentligt ökat byggande.

Klaras inte takten i bostadsbyggandet av kommer detta att innebära en belastning på den kommunala ekonomin. Takten i bostadsbyggandet påverkar kommunens exploateringsintäkter, vilka ska medfinansiera tunnelbanan samt finansiera kommunens utbyggnad av infrastruktur, välfärdsfastigheter och andra kommunala anläggningar. Vidare ska Nacka kommun förskottera för staten med 333 miljoner kronor. Förskotteringen betalas tillbaka i förhållande till bostadsutbyggnaden. Sker inte denna enligt avtal kommer den återbetalning som kommunen skall få senareläggas. Det skulle innebära ökade räntekostnader med 25 miljoner kronor.

Åtgärder för att minska risk

En genomgång av arbetssätt och bemanning i stadsbyggnadsprocessen pågår för att säkerställa leveransförmågan i kommunen. Dialog med marknaden förs för att locka intresserade byggbolag att satsa i kommunen. En genomgång av effektiviteten i den politiska processen bör göras för att få ett effektivare flöde. Jämförelser med andra kommuner visar att Nacka har jämförelsevis fler beslutssteg i detaljplaneprocessen än flera andra kommuner.

Uppföljning

Följa mättalet för bostadsplanering halvårsvis enligt planering för Nacka stad. Vi följer att takten följs. Vidare kommer miljö- och stadsbyggnadsnämnden fortsätta att följa handläggnings- och ledtider i sina processer och göra jämförelser avseende detta och av kundnöjdhet inom ramen för Bygglovsalliansen och Stockholm business alliance.

Kompetensförsörjning

En del i att kunna klara av de ökade volymerna handlar om att kunna rekrytera fler medarbetare med många olika kompetenser. Många bygger i Stockholmsområdet, vilket kommer att leda till att det blir svårt att kunna rekrytera inom vissa specialistområden.

Om vi inte klarar att rekrytera kompetent personal kommer vi inte att klara målet för bostadsproduktionen. Det kan också leda till försämrad kvalitet i stadsbyggandet.

Åtgärder för att minska risk

Vi arbetar aktivt med att förbättra arbetssätt och arbetsmiljön för att ständigt utvecklas som attraktiv arbetsgivare för våra redan anställda medarbetare och för att attrahera nya medarbetare på både kort och lång sikt. Det gör vi genom att vi agerar utifrån medarbetarpolicyns intentioner och skapar attraktiva arbetsplatser med arbetsglädje, effektivitet och kontinuerlig utveckling. Genom vår lönebildning och lönesättning med individuell och differentierad lön och konkurrenskraftiga anställningsvillkor stärker vi möjligheten att behålla och rekrytera medarbetare. Vi driver ett aktivt arbete för att attrahera och hålla kontakt med studenter. Vi utvecklar kontinuerligt våra processer för rekrytering,

introduktion och kompetensutveckling. Vi satsar på att vara en attraktiv arbetsgivare för medarbetare i alla generationer genom flexibla anställningsvillkor.

Vi utvecklar kontinuerligt vår strategi för att attrahera unga medarbetare till sektorn och samarbetar även med andra kommuner, Framtidsverket och SKL när det gäller att attrahera framförallt yngre studenter till utbildningar som leder till jobb inom samhällsbyggnadsområdet.

Uppföljning

- Andel medarbetare som är engagerade och stolta över det arbete som utförs och som kan rekommendera andra att börja jobba inom området.
- Medarbetare med hållbart medarbetarengagemang (HME) ska vara topp tre i länet
- Genomsnittlig anställningstid hos våra medarbetare
- Personalomsättning

Vikande efterfrågan på bostäder och mark

Eftersom det kommer att byggas i hela Stockholm kommer utbudet av bostäder på marknaden att öka kraftigt vilket kan leda till en minskad ökningstakt på eller till och med en vikande prisutveckling på främst bostadsrätter. Även en allmän förändring i konjunkturen kan också medföra att hushållen blir försiktigare i att investera i bostäder. Olika trender för hur befolkningen väljer att bo kan också påverka efterfrågan. Om urbaniseringen (folkförflyttning från landet till staden) minskar får det effekter på efterfrågan.

Om efterfrågan viker minskar intresset för bostadsbyggare och vi riskerar att inte få ut förväntade markpriser. Vi får också problem att hålla den åtagna utbyggnadstakten.

Åtgärder för att minska risk

Vi måste förmedla att Nacka attraktivt att bo och verka i så att man väljer att bosätta sig i Nacka. Centralt är också att kommunen fortsätter att levererar välfärdstjänster av hög kvalitet i takt med utbyggnaden. Kommunen ska vara snabba och smidiga att ha att göra med i olika processer som berör nuvarande och blivande medborgarna.

Uppföljning

- Stockholm business alliance, servicemätning
- Bostadspriser, index
- Följa att utbud och efterfråga på välfärdstjänster stämmer överens

Att hinna bygga ut välfärdstjänster i rätt tid och med bibeckan kvalitet och

Parallelt med att Nacka bygger stad måste det planeras för och byggas välfärdsfastigheter i tillräcklig omfattning och i rätt tid. Vidare ska Nacka kommun fortsätta att hålla hög kvalitet i välfärdstjänsterna. Frågan om att tajma byggnation och befolkningsutveckling kommer att bli en utmaning. Kommunens attraktivitet som en plats att leva och bo på är mycket starkt

beroende av kvalitet och tillgänglighet i framför allt förskolor och skolor. Detta är därför en något som kan påverka efterfrågan på bostäder och därmed hur utbyggnadstakten klaras av.

Det finns en mycket tydlig lagreglering kring välfärdsverksamheternas skyldigheter att bl.a. tillhandahålla plats i verksamheten. Om så inte sker skulle kommunen, vid eventuella förseningar, riskera kritik från våra tillsynsmyndigheter samt senare ev. hållas skadeståndsskyldiga. Sådan kritik leder snabbt till dålig publicitet för kommunens verksamheter. Lyckas vi inte få fram äldreboendeplatser, gruppböstad och bostäder för kommunens svaga grupper så kommer alternativkostnaden att öka genom vitesföreläggande och dyra placeringar utanför kommunen.

Ett allmänt missnöje skulle också kunna breda ut sig bland kommuninvånarna, som har högt ställda förväntningar på såväl tillgång som kvalitet i Nackas välfärdsverksamheter. Om kommunen inte lever upp till förväntningarna och infriar åtagandena om till exempel tillgänglighet till äldreboenden, förskolor och skolor och/eller placering kan ske utom rimliga avstånd från hemmet eller kommunikationer, blir konsekvensen en sjunkande trovärdighet för kommunens sätt att arbeta och ge skattebetalarna ”valuta” för pengarna.

Till följd av kraftiga förseningar skulle eventuellt färre aktörer vara intresserade av att verka i Nacka kommun, då balansen i verksamheten skulle bli alltför ryckig, med antingen fullbeläggning eller avstanna helt med tomma lokaler. Samma konsekvenser rör personal i de olika verksamheterna, antingen full bemanning eller avstannad verksamhet utan barn/unga/vuxna.

Åtgärder för att minska risk

En så stor utbyggnad som den vi står inför ställer mycket höga krav på noggrann planering och tät och regelbunden uppföljning för att minska riskerna. Det är mycket angeläget att medarbetare från välfärdsverksamheterna deltar aktivt för att säkerställa att välfärdstjänster och lokaler för att bedriva välfärdstjänster finns med i planeringen.

Det är eniktig målsättning att vara och fortsätta vara en attraktiv arbetsgivare, med allt vad åtgärder där finns att göra, för både dimensioneringsfrågan och för kompetensfrågan. Redan idag har våra verksamheter börjat få svårt att rekrytera personal inom delar av verksamheten. Det är också viktigt att vårdar och öka samarbetet i länet och framförallt med grannkommunerna för att hitta gemensamma lösningar.

Uppföljning

- Följa att utbud och efterfrågan på välfärdstjänster stämmer överens
- Följa utvecklingen av kvaliteten i välfärdstjänsterna

Negativ opinion hos Nackaborna

Det finns en risk att en medborgaropinion mot utvecklingen av Nacka stad skapar problem för stadsutvecklingen. För att lyckas med byggandet av Nacka stad behövs starkt förtroende

för Nacka kommun. Minskat förtroende och/eller opinion mot byggande av Nacka stad kan få en eller flera av nedanstående konsekvenser.

- Stark opinion mot utbyggnaden kan skapa osäkerhet hos tjänstemän och politiker vilket riskerar att ge en längsammare politisk process.
- Otydlig kommunikation om nyttan med utbyggnaden kan ge fler och längre överklagandeprocesser.
- Avsaknad av eller otydlig information kan skapa osäkerhet hos Nackaborna. Osäkerhet leder ofta till fler frågor till projekten vilket skapar merarbete och ineffektivitet.
- Negativ opinion påverkar Nackas varumärke negativt vilket kan påverka attraktionskraften som behövs för att locka nya invånare, företagsetableringar och fristående aktörer inom välfärdsområdet.
- Försämrat varumärke riskerar också att påverka värdet av aktuella fastigheter vilket i förlängningen påverkar kommunens ekonomi.

Åtgärder för att minska risk

Ett tydligt kommunikationskoncept med stöd för kommunikationsarbetet har tagits fram och implementeras under hösten 2014. Syftet är att förenkla och effektivisera kommunens kommunikationsarbete. Arbetet kommer att utgå från följande principer.

- All information ska vara tillgänglig för alla. All information ska vara sann, relevant och tillgänglig. Informationen måste alltid vara aktuell.
- Genom att i ett steg i taget avhandla fråga för fråga i relevanta sammanhang kan komplexiteten i stadsutvecklingen brytas ned. Genom att hålla samman budskapen visuellt och tonalitetsmässigt kommer budskapen, över tid, att skapa en bild av helheten.
- Dialogen med Nackaborna och andra intressenter ska fortsätta och intensifieras. När vi kommunicerar ges alltid en möjlighet till att kunna ta reda på mer eller tycka till.

Vi förstår att skapandet av Nacka stad skapar både reaktioner och vardagsolägenheter för Nackabor och besökare. Genom att berätta om målet med stadsutvecklingen kan vi skapa större förståelse för förändringen.

Uppföljning

Under föregående höst genomfördes en attitydundersökning av Nackabornas attityd till stadsutveckling och utbyggnaden av tunnelbanan. Med den mätningen som nollmätning kommer Nackabornas attityder följas upp under arbetets gång. Mätningen har två syften. Dels att få en lägesbild av medborgarnas inställning och dels för att kunna anpassa kommunikationen efter invånarnas önskemål.

I SCB:s årliga medborgarundersökning ställs också två frågor som är relevanta i sammanhanget. Redan tidigare har undersökningen frågat hur nöjd den svarande är med hur kommunen sköter samhällsplaneringen. Från och med 2014 kompletteras frågan med hur nöjda medborgarna är med kommunens arbete med att bygga en förtädat stad på västra Sickla ön. Båda följs upp under kommunstyrelsens strategiska mål. De generella frågorna om vilket förtroende medborgarna har för kommunen och huruvida de kan tänka sig att rekommendera någon att flytta hit är också relevanta.

Tunnelbanan blir försenad och dyrare

En risk har bedömts vara att tunnelbaneutbyggnaden till Nacka blir försenad på grund av problem med signalsystem, depåanslutningar, problem med tunneldrivning eller att grenen till Gullmarsplan visar sig vara komplicerad och blir försenad och att detta leder till att även Nackagrenen blir försenad. Kommunens bebyggelseplanering och dimensionering av exempelvis parkeringsplatser kommer att utgå från tunnelbanan och dess sträckning. Vidare kommer planerade arbetsplatsetableringar vara starkt avhängiga att tunnelbanan finns på plats. En allvarlig försening kan därmed starkt komma att påverka Västra Sicklaöns attraktivitet för medborgare, näringsliv och besökare.

Vidare innebär en försening ytterligare belastning på den kommunala ekonomin, då kommunen förbundit sig att medfinansiera eventuell fördyring av utbyggnaden på upp till 15 procent eller 97 miljoner kronor.

En viktig åtgärd från kommunens sida är att vi ser till att ha rätt resurser till förfogande för att kunna förse trafikförvaltningen med information och beslut m.m., så att vi inte på något sätt sinkar tidplanen. Inom Nacka kommun har en tjänst som tunnelbanesamordnare inrättats, för att möta utmaningen. Miljö- och stadsbyggnadsdirektör och teknisk direktör sitter med i delprojektstyrelsen för tunnelbanans utbyggnad till Nacka och en kontinuerlig diskussion förs där för att kommunens arbete ska synkas med tunnelbaneutbyggnaden.

Ekonomiska kalkyler och planeringsverktyg

Som en del av samordningsprojektet för Nacka stad har arbetet med en övergripande kalkyl för utbyggnaden av Nacka stad påbörjats. Syftet med kalkylen har dels varit att internt få en övergripande bild av de ekonomiska förutsättningarna för Nacka Stad, dels att skapa en struktur som sedan kan förfinas i takt med att arbetet med genomförandeplaneringen fortskrider. Kalkylen är schablonbaserad (nyckeltal för intäkter och kostnader) och beaktar

generellt inte programspecifika förutsättningar. Kalkylen är upprättad i ett mycket tidigt skede i planeringen och är därmed på en väldigt övergripande nivå.

Baserat på de antaganden avseende intäkter och kostnader som görs i detta tidiga skede förväntas de exploateringsrelaterade kostnader som projektet Nacka stad genererar kunna finansieras genom försäljning av kommunal mark samt genom medfinansiering från övriga fastighetsägare.

Under hösten kommer arbetsgruppen för Nacka Stad, där majoriteten av berörda enheter inom kommunen finns representerade, att arbeta vidare med den fördjupade strukturplanen och genomförandeplaneringen. Exploateringenheten kommer då få en fördjupad kunskap om de ekonomiska förutsättningarna för utbyggnaden.

Parallelt med framtagandet av kalkylen för Nacka stad tas en modell fram för att göra ekonomiska långtidsberäkningar för den kommunala ekonomin i dess helhet. Syftet med modellen är vi ska få ett helhetsgrepp av kommunens ekonomi och förbättra planeringsförutsättningarna under en tid av stark expansion. Modellen tas i bruk under 2015.

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör
Stadsledningskontoret

Eva Olin
Ekonomidirektör
Stadsledningskontoret

14 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 135

Dnr KFKS 2013/560-100

Kartläggning av Nackas etableringsprocess gällande flyktingmottagandet i kommunen

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen noterar informationen till protokollet.

Ärende

År 2013 genomfördes på uppdrag av kommunstyrelsen en bred översyn av flyktingmottagandet i Nacka kommun med fokus på organisation och ekonomi. Det ledde till ett beslut i kommunstyrelsen att man önskade få en helhetsbild och samsyn gällande flyktingmottagandet i kommunen för att på ett effektivt sätt säkerställa att flyktingar snabbt kommer i arbete och har egen försörjning. I ett första steg mot att nå en helhetssyn genomförde kommunen en kartläggning av etableringsprocessen, där kommunen, försäkringskassan och samordningsförbundet Välfärd i Nacka deltog. Kartläggningen har identifierat ett antal utvecklingsområden. Ett av utvecklingsområdena är vikten av att arbetet samordnas med arbetsförmedlingen, som har samordningsansvaret för etableringen. Nästa steg i arbetet med att få en så bra integrering och etablering av våra flyktingar som möjligt fortsätter inom flera områden.

Social- och äldrenämnden och arbets- och företagsnämnden beslutade att lämna ärendet som information till kommunstyrelsen.

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 29 september 2014

1. Social- och äldrenämnden den 23 september 2014 § 156
2. Arbets- och företagsnämnden den 24 september 2014 § 38
3. Kommunstyrelsens arbetsutskott den 8 oktober 2013 § 128
4. Rapport Flyktingmottagande dem 26 september 2013
5. Rapport Nacka kommun etableringsprocess 28 augusti 2014

Ärendets tidigare behandling

Beslut i social- och äldrenämnden den 23 september 2014 § 156

Social- och äldrenämnden föreslog kommunfullmäktige att notera informationen till protokollet.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

14 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott**Beslut i arbets- och företagsnämnden den 24 september 2014 § 38**

Arbets- och företagsnämnden föreslog kommunfullmäktige att notera informationen till protokollet.

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med stadsledningskontorets förslag.

Protokollsanteckningar

Rolf Wasteson (V) lät anteckna följande.

"Det här ärendet utvärderar hur Nacka kommun tar emot flyktingar som kommer till kommunen. Vi bedömer att det finns en hel del brister även om mycket också fungerar. Det största problemet är dock att Nacka inte på långa vägar tar emot flyktingar i den utsträckning som kommunens storlek motiverar. Ska kommunerna i Sverige dela på uppdraget så har Nacka långt kvar till att ta ansvar för "sin" andel. Det gäller särskilt också för ensamkommande flyktingbarn."

En stor svårighet för kommunen har varit att finna bostäder, något som självklart hänger ihop med mängden och typen av bostäder som byggs i Nacka. Det är samma svårighet som ungdomar och personer som saknar hög inkomst eller förmögenhet råkar ut för. För alla dessa grupper skulle ett kommunalt bostadsföretag göra stor nytta. Men oavsett det så måste ändå Nacka ta sitt ansvar för flyktingmottagandet. Kommunen har stora möjligheter att göra det. Jämfört med den "spontana" ökningen av invånare i Nacka så är det ändå en försvinnande litet antal personer det handlar om."

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Kartläggning av Nackas etableringsprocess gällande flyktingmottagandet i kommunen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar informationen till protokollet.

Ärendet

År 2013 genomfördes på uppdrag av kommunstyrelsen en bred översyn av flyktingmottagandet i Nacka kommun med fokus på organisation och ekonomi. Det ledde till ett beslut i kommunstyrelsen att man önskade få en helhetsbild och samsyn gällande flyktingmottagandet i kommunen för att på ett effektivt sätt säkerställa att flyktingar snabbt kommer i arbete och har egen försörjning. I ett första steg mot att nå en helhetssyn genomförde kommunen en kartläggning av etableringsprocessen, där kommunen, försäkringskassan och samordningsförbundet Välfärd i Nacka deltog. Kartläggningen har identifierat ett antal utvecklingsområden. Ett av utvecklingsområdena är vikten av att arbetet samordnas med arbetsförmedlingen, som har samordningsansvaret för etableringen. Nästa steg i arbetet med att få en så bra integrering och etablering av våra flyktingar som möjligt fortsätter inom flera områden.

Social- och äldrenämnden och arbets- och företagsnämnden beslutade att lämna ärendet som information till kommunstyrelsen.

Bilagor

1. Protokollsutdrag från SÄN, 2014-09-23
2. Protokollsutdrag från AFN, 2014-09-24
3. Protokollsutdrag kommunstyrelsens arbetsutskott, 2013-10-08
4. Rapport Flyktingmottagande, 2013-09-26
5. Rapport Nacka kommun etableringsprocess, 2014-08-28

Anders Fredriksson
Socialdirektör
Stadsledningskontoret

Malin Westerback
Direktör Arbete och Fritid
Stadsledningskontoret

§ 156

SÄN 2014/451-133

Kartläggning av Nackas etableringsprocess gällande flyktingmottagandet i kommunen

Beslut

Social- och äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige att notera informationen till protokollet.

Ärendet

År 2013 genomfördes på uppdrag av kommunstyrelsen en bred översyn av flyktingmottagandet i Nacka kommun med fokus på organisation och ekonomi. Det ledde till ett beslut i kommunstyrelsen att man önskade få en helhetsbild och samsyn gällande flyktingmottagandet i kommunen för att på ett effektivt sätt säkerställa att flyktingar snabbt kommer i arbete och har egen försörjning. I ett första steg mot att nå en helhetssyn genomförde kommunen en kartläggning av etableringsprocessen, där kommunen, försäkringskassan och samordningsförbundet Välfärd i Nacka deltog. Kartläggningen har identifierat ett antal utvecklingsområden. Ett av utvecklingsområdena är vikten av att arbetet samordnas med arbetsförmedlingen, som har samordningsansvaret för etableringen. Nästa steg i arbetet med att få en så bra integrering och etablering av våra flyktingar som möjligt fortsetter inom flera områden.

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteskrivelse från stadsledningskontoret, 2014-09-16
2. Protokollsutdrag kommunstyrelsens arbetsutskott, 2013-10-08
3. Rapport Flyktingmottagande, 2013-09-26
4. Rapport Nacka kommun etableringsprocess, 2014-08-28

Beslutsgång

Social- och äldrenämnden noterade informationen till protokollet.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

24 september 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Arbets- och företagsnämnden

§ 38

AFN 2014/140-133

Kartläggning av Nackas etableringsprocess gällande flyktingmottagandet i kommunen

Beslut

Arbets- och företagsnämnden föreslår kommunstyrelsen att notera informationen till protokollet.

Ärendet

År 2013 genomfördes på uppdrag av kommunstyrelsen en bred översyn av flyktingmottagandet i Nacka kommun med fokus på organisation och ekonomi. Det ledde till ett beslut i kommunstyrelsen att man önskade få en helhetsbild och samsyn gällande flyktingmottagandet i kommunen för att på ett effektivt sätt säkerställa att flyktingar snabbt kommer i arbete och har egen försörjning. I ett första steg mot att nå en helhetssyn genomförde kommunen en kartläggning av etableringsprocessen, där kommunen, försäkringskassan och samordningsförbundet Välfärd i Nacka deltog. Kartläggningen har identifierat ett antal utvecklingsområden. Ett av utvecklingsområdena är vikten av att arbetet samordnas med arbetsförmedlingen, som har samordningsansvaret för etableringen. Nästa steg i arbetet med att få en så bra integrering och etablering av våra flyktingar som möjligt fortsätter inom flera områden.

Handlingar i ärendet

1. Stadsledningskontorets tjänsteskrielse den 11 september 2014
2. Bilaga 1 Protokollsutdrag KSAU
3. Bilaga 2 Rapport Flyktingmottagande
4. Bilaga 3 Rapport, Nacka kommun, etableringsprocess

Yrkanden

Ylva Sandström (M) lämnar ändringsyrkande till förslaget enligt följande:

Arbets- och företagsnämnden föreslår kommunstyrelsen att notera informationen till protokollet.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

24 september 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Arbets- och företagsnämnden

Beslutsgång

Nämnden beslutade i enlighet med Ylva Sandströms yrkande.

Protokollsanteckningar

Louise Ollivier (MP) lämnade följande protokollsanteckning i ärendet:

"I vår omvärld pågår flera konflikter som gör att många människor idag är på flykt från sina hem. Människor som flyr undan krig. Familjer som splittras och barn som flyr utan någon vuxen i sin närhet. Det är ohyggliga scener vi ser på håll när vi sitter tryggt på distans i Sverige. Sverige som är ett rikt land med stora möjligheter att hjälpa en del av alla dessa människor i nöd.

Nacka kommun har historiskt tagit emot mycket liten andel flyktingar utifrån kommunens storlek och ekonomiska styrka.

Miljöpartiet ser nu positivt på att Nacka kommun nu ser över möjligheterna att framöver ta ett större ansvar i flyktingmottagningen. Vi ser fram emot öppnade möjligheter vad gäller den lokal och lägenhetsbrist som tidigare varit en springande punkt för att inte kunnat ta emot fler. Vi hoppas att kartläggningen kan ge öppningar för att snabbt ställa om till att möta den ökande flyktingströmmen. Vi ser även fram emot att Nacka kommun, när nu en stor mängd bostäder kommer byggas, tar höjd för att bygga på ett hållbart sätt för alla människor bl. a med hyresrätter, planering av områden som inbjuder till trygghet och med miljömässig framförhållning.

Miljöpartiet vill gärna se att kommunen, vid byggande av stad, passar på och startar ett kommunalt bostadsbolag för att genom eget ägande styra bostädernas utformning och användande."

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

8 oktober 2013

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 128

KFKS 2013/560-100

Flyktingmottagandet i Nacka kommun

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen noterar informationen om flyktingmottagandet i Nacka kommun.

Kommunstyrelsens arbetsutskott ger för egen del stadsdirektören i uppdrag att återkomma med förslag på hur helhetssynen och det övergripande ansvaret för flyktingmottagandet kan stärkas i syfte att säkra att mottagandet leder till att flyktingen snabbt kommer i jobb och har egen försörjning samt att mottagandet är effektivt.

Ärende

År 2012 tog Nacka enligt kommunens statistik emot 82 personer, år 2011 var det 82 personer och år 2010 var det 117 personer. Kommunen har hittills tagit emot 65 personer under år 2013. På uppdrag av kommunstyrelsen har stadsledningskontoret gjort en kartläggning av kommunens organisation och ekonomi inom flyktingmottagandet. Kartläggningen baserar sig på intervjuer med medarbetare som på olika sätt arbetar med mottagandet av flyktingar. Flyktingmottagandet är en stor och komplex fråga och de intervjuade upplever ibland en bristande helhetssyn. Det finns dock många goda exempel där processen fungerar väl.

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrievse den 25 september 2013
Rapport; Flyktingmottagandet - kartläggning

Yrkanden

Mats Gerdau (M) yrkade med instämmende av Jan-Eric Jansson (KD) och Majvie Swärd (S) bifall till stadsledningskontorets förslag med följande tillägg.

"Kommunstyrelsens arbetsutskott ger för egen del stadsdirektören i uppdrag att återkomma med förslag på hur helhetssynen och det övergripande ansvaret för flyktingmottagandet kan stärkas i syfte att säkra att mottagandet leder till att flyktingen snabbt kommer i jobb och har egen försörjning samt att mottagandet är effektivt."

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

8 oktober 2013

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med Mats Gerdau's yrkande.

Protokollsanteckningar

Jan-Eric Jansson (KD) lät anteckna följande.

"De frågor som vi har angående flyktingmottagande i kommunen. Det är drivet av vårt engagemang att styra resurserna på ett sätt så att det främjar integreringen på ett optimalt vis. Vår hållning är att stödet i flyktingmottagandet ska vara inriktat mot utbildning och jobb.

Det saknas analys med jämförelse av kostnader för ensamkommande mellan familjehem och boende i gemensamt boende som "Vårlyusboende".

De socialkontrakt vi har för flyktingar hur väl täcks de av migrationsverkets stöd?

Budget för samhällsorientering är inte 12,3 milj utan det avser SFI.

Det saknas uppgifter om hur mycket kommunen sökt och fått i schablonbelopp för asylsökande barns skolgång.

Hur mycket är AF etableringsersättning som förs vidare till kommunen för SFI och samhällsorientering och var i kommunen hamnar den ersättningen.

Plats för ensamkommande barn ersätts med 1600 kr. Vi har 27 platser och 360 dygn på ett år. Om platsen är belagd, 1900 kr borde det bli 15,5 milj eller 18,5 milj. Det finns inte redovisat och vad är kostnaden för "Vårlyus boende" som är avtalat.

Ekonomiskt bistånd som kan återsökas av migrationsverket hur mycket är det och hur förhåller det sig till verkligt bistånd. Det framgår inte om tabellen "insats" är en netto kostnad. Hur mycket får Överförmyndaren i stöd ifrån migrationsverket för godman och hur förhåller det sig i förhållande till verklig kostnad."

Rolf Wasteson (V) lät anteckna följande.

"Flyktingmottagande är en fråga som samhällets mörka krafter gärna vill ta upp till diskussion. I de sammanhangen framförs alltid att flyktingmottagandet (och annan immigration) hårt belastar Sveriges och kommuners ekonomi. Det kan i och för sig vara bra att visa på att Nacka har ordning och reda i sin ekonomi och har koll på vad olika insatser kostar. Samtidigt väcker det dock alltid frågan om en kartläggning är ett led i, eller åtminstone i praktiken innebär, att anpassa sig till de invandrar- och flyktingfientligas agenda.

Den här rapporten visar också på att Nacka visserligen kanske uppfyller Migrationsverkets krav men i praktiken tar en alldel för liten andel av flyktingar och särskilt då ensamkommande flyktingbarn. Rent allmänt är Stockholms län dåliga och i det perspektivet ligger Nacka hyfsat till, men det är inte ett hållbart argument för att inte Nacka ska ta ett ansvar som åtminstone motsvarar Nackas andel i Sverige, dvs ca 1%. För ensamkommande flyktingbarn så innebär det att Nacka bar tar runt 1/3 av vad so borde vara rimligt."

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

Flyktingmottagandet – kartläggning

2013-09-26

Johanna Magnusson och Anna Gidmark
KFKS 2013/560-100

Sammanfattning

Kommunstyrelsen uppdrog i januari 2013 åt stadsledningskontoret att göra en översyn av flyktingmottagandet; organisation, ekonomi med mera.

Syftet med uppdraget är att göra en bred översyn av flyktingmottagandet i Nacka kommun. Uppdraget begränsas till en kartläggning av kommunens organisation och ekonomi. Uppdraget omfattar därmed inte hur flyktingen upplever mottagandet, resultatet av kommunens insatser eller andra analyser.

Flyktingmottagandet är en stor och komplex fråga och det kan konstateras att det i vissa fall varit svårt att få fram enhetlig information. Intervjuade är intresserade av kartläggningen av flyktingmottagandet då de exempelvis upplever en bristande helhetssyn. Samtidigt finns det många goda exemplen där processen fungerar väl.

Inom Nacka kommun är många enheter inblandade i frågor som rör flyktingmottagandet och angränsande områden. Nacka kommun har en samordnare i flyktingfrågor, som stöttar social- och äldrenämnden. Finns det ett behov av ökad samordning mellan kommunens enheter och inom nämnder?

Intervjuade pekar på att Nacka kommun har svårt att erbjuda bostäder. Påverkar detta omfattningen av kommunens mottagande?

Nacka kommun
Johanna Magnusson och Anna Gidmark

Innehållsförteckning

1	Bakgrund och förutsättningar.....	4
1.1	Syfte	4
1.2	Avgränsningar	4
1.3	Metod	4
1.4	Begrepp och definitioner	5
2	Flyktingmottagandet i Sverige	5
2.1	Kommunala överenskommelser om mottagande	6
2.2	Etableringslagen och ersättning	7
3	Flyktingmottagandet i Nacka kommun.....	8
3.1	Ensamkommande barn	9
3.2	Övriga flyktingar.....	11
3.3	Omfattning	12
3.4	Kostnader och ersättningar.....	15
4	Diskussion	16

I Bakgrund och förutsättningar

Kommunstyrelsen uppdrog i januari 2013 åt stadsledningskontoret att göra en översyn av flyktingmottagandet; organisation, ekonomi med mera.

I nedanstående tre stycken beskrivs Nacka kommuns inriktning och arbete kring flyktingmottagande, integration och invandring.

Flyktingströmmen till Sverige beräknas fortsatt vara hög och Nacka ska bidra till att de som söker sig till och får stanna i Sverige får ett gott mottagande. Vi är därför beredda att öka engagemanget. Under 2013 ska finansiering och organisation av flyktingmottagandet ses över i syfte att säkerställa god kvalitet och ekonomi i mottagandet.¹

Vi önskar ett samhälle där alla känner sig välkomna och kan komma till sin rätt. Oavsett om jag är ny i Sverige eller från början vuxit upp här ska jag kunna forma mitt liv i Nacka. Jobb och utbildning, liksom bra bostads- och fritidsmiljöer, är nycklarna till integration. Kommunens vision – öppenhet och mångfald – är uttryck för en politik som vänder sig till alla.²

Vi vill också lyfta fram den slumrande potential som finns hos kommunens invandrare. En stor del av invandrarna är både välutbildade och driftiga. ArbetslinjeN och coachningen genom kundvalet är en kraftfull kombination som har potential att skapa många helt nya jobb genom att invandrarnas unika kompetens mycket bättre tas tillvara, inte minst i form av handel med invandrarnas hemländer.³

I.1 Syfte

Syftet med uppdraget är att göra en bred översyn av flyktingmottagandet i Nacka kommun.

I.2 Avgränsning

Uppdraget begränsas till en kartläggning av kommunens organisation och ekonomi inom flyktingmottagandet. Uppdraget omfattar därmed inte hur flyktingen upplever mottagandet, resultatet av kommunens insatser eller andra analyser.

I.3 Metod

För att få en så heltäckande bild som möjligt av hur flyktingmottagandet ser ut i Nacka kommun har intervjuer skett med medarbetare inom socialtjänsten, arbets- och företagsenheten, kultur- och utbildningsenheten, överförmyndarenheten

¹ Mål och budget 2013-2015, s 5

² Majoritetsprogrammet 2011-2014, s 6

³ Majoritetsprogrammet 2011-2014, s 13

samt med arbetsförmedlingen. Information och statistik har även hämtats från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och Migrationsverket.

1.4 Begrepp och definitioner

Definitionerna är hämtade från Migrationsverket.⁴

Asyl: ett uppehållstillstånd som beviljas en utländsk medborgare därför att han eller hon är flykting enligt utlänningslagen.

EBO: eget boende - under väntetiden kan en asylsökande välja att ordna boendet på egen hand, till exempel hos släkt eller vänner.

Ensamkommande barn: Asylsökande barn eller ungdomar under 18 år som kommer till Sverige utan legal vårdnadshavare.

Flykting: utlämning som har sökt asyl och fått tillstånd att som flykting bosätta sig i Sverige.

Kvotflykting: utländsk medborgare som före resan till Sverige fått uppehållstillstånd inom den flyktingkvot som regeringen fastställt. Resan hit organiseras och betalas av Migrationsverket.

PUT: permanent uppehållstillstånd - en utländsk medborgare som har beviljats ett permanent uppehållstillstånd har tillstånd att bo och arbeta i Sverige under obegränsad tid. Tillståndet gäller så länge utlämningen är bosatt i Sverige.

I rapporten används uttrycket **övrig flykting** för personer som fått permanent uppehållstillstånd och som ej är ensamkommande barn. Detta begrepp är inte hämtat från Migrationsverket.

2 Flyktingmottagandet i Sverige

Myndigheter, kommuner och landsting har ett gemensamt ansvar för att ta emot flyktingar och andra i behov av skydd. Ansvaret gäller också deras anhöriga. Migrationsverket har det övergripande ansvaret för asylsökande i landet.

En kommun kan skriva en överenskommelse med staten om mottagande av nyanlända flyktingar. Överenskommelsen kan omfatta mottagande under ett eller flera år. Det är länsstyrelserna som träffar överenskommelser med kommunerna i respektive län om platser för mottagande. Mottagandet innebär att särskilda stödinsatser ges till de personer som flyttat till en kommun under de första åren i Sverige. Vad gäller mottagande av ensamkommande barn, såväl asylsökande som med uppehållstillstånd, är det Länsstyrelsen på uppdrag av Migrationsverket som träffar överenskommelser med kommunerna.⁵

⁴ <http://www.migrationsverket.se/info/60.html>

⁵ <http://www.migrationsverket.se/info/230.html>

2.I Kommunala överenskommelser om mottagande

Under 2011 tog Sverige emot 13 140 flyktingar och 271 av landets kommuner hade då överenskommelser om mottagande. Fram till juni 2013 har 241 kommuner tecknat överenskommelse med länsstyrelserna runt om i Sverige om cirka 14 900 platser. Av Sveriges 290 kommuner är Nacka och ytterligare 232 kommuner engagerade i mottagandet av ensamkommande barn och ungdomar.

Kommunernas överenskommelser om mottagande av flyktingar kan ha lite olika konstruktion. En överenskommelse kan avse ett bestämt antal platser eller ett intervall och en del kommuner har kommit överens om att bereda plats för en procentuell andel av det prognostiserade platsbehovet.

Oavsett vilken typ av överenskommelse en kommun har, kan antalet faktiskt mottagna bli ett helt annat. Det beror bland annat på att asylsökande i eget boende ofta bosätter sig i den kommun där de bott som asylsökande samt att familjemedlemmar, som har möjlighet att få tillstånd på familjeanknytning också omfattas av mottagandet i kommunen.

Av Migrationsverkets prognos framgår det bland annat att det till och med 2015 årligen kommer cirka 3 600-3 700 ensamkommande asylsökande barn till Sverige. Så länge samtliga ensamkommande barn inte omedelbart kan anvisas plats anser Migrationsverket att bristen på platser är akut. Under 2012 kunde cirka 800 ensamkommande barn inte anvisas en plats.

När ett ensamkommande barn anländer och söker asyl erbjuds barnet i enlighet med socialtjänstlagen ett tillfälligt boende i den kommun där det ger sig till känna för svensk myndighet. Det innebär att alla kommuner kan bli en ankomstcommun. Ankomstcommunen ansvarar för att utreda och göra en bedömning av barnets behov av bistånd till dess att Migrationsverket har anvisat barnet till en kommun som har en överenskommelse. Omedelbart efter ankomsten ska barnet anvisas, i mån av lediga platser, till en kommun som ansvarar för omhändertagandet under tiden barnet är asylsökande och även efter beviljat uppehållstillstånd.⁶

Kommunerna utreder och väljer själva hur ensamkommande barns boende ska ordnas. När det är lämpligt och möjligt kan familjehem vara en bra lösning. I andra fall bygger kommunen upp olika typer av gruppboenden eller upphandlar boende av andra aktörer. Kommuner som tecknar överenskommelser med Migrationsverket får särskilda ersättningar för detta.⁷

⁶<http://www.migrationsverket.se/download/18.5901f10c13ed5185f5373b8/Aktuellt+om+sept+2013.pdf>

⁷ <http://www.migrationsverket.se/info/426.html>

2.2 Etableringslagen och ersättning

Fram till den sista november 2010 hade kommunerna samordningsansvaret för nyanländas introduktion. Därefter tog Arbetsförmedlingen över ansvaret i samband med att etableringsreformen trädde i kraft. Reformen är ett samlat nationellt grepp som syftar till att ge nyanlända förutsättningar för en snabbare etablering på arbetsmarknaden.

Försäkringskassan är ansvarig myndighet för utbetalning av etableringsersättningen som Arbetsförmedlingen beslutar om. Försäkringskassan fattar även beslut om och betalar ut etableringstillägg och bostadsersättning.

Kommunerna är ansvariga för mottagandet och bostadsförsörjningen och ska vid behov ge praktisk hjälp i samband med bosättning. De ansvarar också för försörjning för dem som inte har rätt till etableringsplan eller de som behöver komplettering av etableringsersättningen. Kommunerna ansvarar även för undervisning i svenska för invandrare SFI, samhällsorientering och annan vuxenutbildning samt för skola, förskola, barnomsorg och andra insatser för barn och ungdomar.

För de nyanlända som inte omfattas av den nya lagen – och som därmed har tagits emot i kommuner inom ramen för den kommunala introduktionen – gäller dock äldre föreskrifter. Det innebär att kommuner kan fortsätta att tillämpa lag (1992:1068) om introduktionsersättning för flyktingar och vissa andra utlänningar som inte omfattas av den nya etableringslagen.⁸

Kommuner och landsting får ersättning för mottagande och insatser för personer som omfattas av flyktingmottagandet. Vissa ersättningar betalas ut av Migrationsverket direkt till berörda kommuner utan ansökan. Andra ersättningar kan kommuner och landsting ansöka om hos Migrationsverket.⁹

Staten ersätter i efterskott kommunernas överförmyndare för de kostnader de harft för arvoden till gode män för ensamkommande asylsökande barn och ungdomar. Det är överförmyndaren som ansöker om den statliga ersättningen.¹⁰

I förordningen om statens ersättningar till kommuner och landsting för flyktingmottagandet (förordning 2010:1122) regleras statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar. Sammanfattningsvis är huvuddragen:

- Kommuner med överenskommelse om flyktingmottagande får från 2012 en grundersättning på 10 prisbasbelopp, vilket motsvarar cirka 420 000

⁸ http://www.skl.se/vi_arbetar_med/integration1/regelverk_introduktion

⁹ <http://www.migrationsverket.se/info/230.html>

¹⁰ <http://www.migrationsverket.se/info/5866.html>

- kronor. För 2011 lämnas grundersättning på samma sätt som i nuvarande förordning.
- Schablonersättningen för 2011 blir 80 000 kronor för en person under 20 år, 80 000 kronor för en person som fyllt 20 men inte 65 år, och 50 000 kronor för en person som fyllt 65 år.
 - Initiala kostnader för ekonomiskt bistånd, det sk glappet, ska täckas av särskilda schabloner. I promemorian skriver regeringen att den kommer att följa kommuners kostnader för glappet för att regeringen ”behov skyndsamt kunna återkomma i frågan.”
 - Kommuner kommer också att kunna återsöka en del kostnader för ekonomiskt bistånd, t.ex. för personer som inte får full etableringsersättning från Arbetsförmedlingen.
 - Ersättning för vissa särskilda kostnader, för hälso- och sjukvård, med mera ska ersättas på i princip samma sätt som idag.
 - Utöver ersättningar för vård av ensamkommande barn och unga i annat hem än barnets eget får den kommun som tar emot barnet en särskild schalon på 30 000 för kostnader för god man och särskilda kostnader inom socialtjänsten.¹¹

3 Flyktingmottagandet i Nacka kommun

Flera nämnder är involverade i flyktingmottagandet i Nacka kommun. Inom socialtjänsten finns det en samordnare inom flyktingfrågor som bland annat omvärldsbevakar, tar fram underlag och statistik och ger råd och stöd till andra medarbetare i kommunen.

Återsökningar görs inom socialtjänsten, överförmyndarenheten och kultur- och utbildningsenheten. Det som återsöks inom socialtjänsten är exempelvis placering av ensamkommande barn, hemtjänst, ledsagning, avlösning och korttidsvård. Kostnader för skyddat boende kan inte återsökas. Intervjuade konstaterar att det är viktigt att återsökningar görs i tid och löpande, då det annars finns en risk att vissa av Migrationsverkets ersättningar tar slut i slutet av året.

Alla barn har rätt till skola på samma villkor, även papperslösa barn. Intervjuad menar att det generellt inte handlar om höga kostnader för papperslösa barns skolgång. Det handlar desto mer om administration för skolpersonal för att hantera de barn som inte finns i systemet. Vad gäller skolan är det möjligt att hos Migrationsverket återsöka för de personer som är asylsökande. Asylsökande barn har inte skolplikt. Inom kultur- och utbildningsenheten finns en resurssamordnare som stöttar skolorna i mottagandet av flyktingbarn.

För att tydliggöra flyktingmottagandet åskådliggörs det nedan under två rubriker: ensamkommande barn och övriga flyktingar.

¹¹http://www.skl.se/vi_arbetar_med/integration1/integration_1/ersattning_for_flyktingmottagandet

3.I **Ensamkommande barn**

Nyanlända flyktingar som söker asyl, inklusive ensamkommande barn, har ökat det senaste året. Med anledning av detta har Migrationsverket gett i uppdrag till länsstyrelsen att förhandla med landets kommuner kring överenskommelser om anordnade av boende för ensamkommande asylsökande barn, och överenskommelse om mottagande och bosättning av nyanlända invandrare.

För Nacka kommun innebär detta en ökning av antalet asylplatser för asylsökande ensamkommande barn och en ny överenskommelse om mottagande och bosättning av nyanlända invandrare. Nacka kommuns överenskommelse med Länsstyrelsen innehåller bland annat att kommunen åtar sig att ta emot 7-32 individer under 2013.¹² Av överenskommelse om anordnande av boende för asylsökande barn utan legal vårdnadshavare i Sverige, s.k. ensamkommande asylsökande barn framgår att Nacka kommun ska hålla 9 boendeplatser tillgängliga för asylsökande barn samt 27 boendeplatser tillgängliga för ensamkommande barn med permanent uppehållstillstånd. Migrationsverket får endast anvisa asylsökande pojkar¹³ i dagsläget. Framöver kommer avtalet ändras så att även flickor kan tas emot.

När ett ensamkommande asylsökande barn vistas eller anvisas till Nacka kommun är social- och äldrenämnden den första kontaktparten. Social- och äldrenämnden ska utreda barnets behov och fatta beslut om insatser och placering i lämpligt boende. Kommunen ska även se till att barnet får tillgång till skolundervisning.¹⁴ Överförmyndarnämnden utser god man. Ansökan om god man kan göras av Migrationsverket eller social- och äldrenämnden. Gode mannen trär in i vårdnadshavarens och förmyndarens ställe och ansvarar för barnets personliga förhållanden och sköter dess angelägenheter. Godmanskapet upphör med automatik när barnet fyller 18 år.

När ensamkommande barn har beviljats uppehållstillstånd ansvarar social- och äldrenämnden i Nacka kommun även fortsättningsvis för insatser under barnets uppväxt samt att barnet etableras och integreras i samhället. Nämnden har även ansvar för att utreda behovet av och rekrytera särskilt förordnad vårdnadshavare samt väcka talan om eller anmäla behov av en särskilt förordnad vårdnadshavare vid tingsrätten. Den kostnad som social- och äldrenämnden har för processen i tingsrätten ersätts inte av någon myndighet utan är en kostnad som kommunen bär. Överförmyndarna tillsätter en god man för barnet och får därefter en ersättning för detta från social- och äldrenämnden.

¹² http://infobank.nacka.se/handlingar/social_och_aldrenamnden//2012/2012-12-11/06_1_Overenskommelse_ensamkommande_barn_och_anvisningsbara_platser_tjskr.pdf

¹³ Överenskommelse om anordnande av boende för asylsökande barn utan legal vårdnadshavare i Sverige, s.k. ensamkommande asylsökande barn

¹⁴ 4 § Förordning (2001:976) om utbildning, förskoleverksamhet och skolbarnomsorg för asylsökande m.fl.

Social- och äldrenämnden kan även kopplas in vid behov av vård av unga eller särskilda insatser enligt socialtjänstlagen, i form av exempelvis skyddat boende, familjehemsplacering och placering på behandlingshem. Ensamkommande barn har rätt till samma stöd från socialtjänsten som andra invånare i kommunen.

Kommunen har ingått avtal om ett antal boendeplatser som finns såväl inom som utom Nacka kommuns geografiska gränser. Kommunen bär en kostnad för dessa oavsett om de är belagda eller ej, men ersätts också av Migrationsverket. Den summa som Migrationsverket betalar är 1900 kronor per dgn varav 1600 kronor ges i förskott och de sista 300 kronor återsöker kommunen om platsen varit belagd. Utöver detta kan även kostnader för möbler för barn som har familjehemplacerats, återsökas från Migrationsverket. Nacka kommuns självkostnad för en belagd plats varierar enligt intervjuad mellan 525 och 2200 kr per dgn.

Ersättningarna för boende och omvårdnad avser även de som fyllt 18 år men inte 21 år, under förutsättning att vården påbörjats före barnet fyllt 18 år. Nacka kommun får utöver dygnsersättningen årligen 500 000 kr från Migrationsverket med anledning av överenskommelsen om mottagande av asylsökande ensamkommande barn.

Kommunen erhåller ersättning för transport av ensamkommande barn till den anvisade kommunen. Den anvisade kommunen erhåller 39 000 kronor per barn för placering i familjehem och 31 000 kronor per barn för placering på institution eller grupphem.¹⁵

Vad gäller skolverksamhet är kommunens insats och kostnad densamma som för alla barn och unga. Ersättning kan tillkomma vid särskilt behov av språkträning. Alla skolor som tar emot nyanlända får nyanländresurs. Som det är idag i två år, men det finns ett förslag att det förlängs till tre år med möjlighet till ett fjärde år.

Ett barn som vistas i Sverige har rätt att gå i skola oavsett om uppehållstillstånd beviljats eller ej. För de tillståndslösa barn och unga (de personer som inte söker asyl eller där asylansökanstiden gått ut) betalar staten ut ett schablonbelopp som står i proportion till hur många barn som tros finnas runt om i landet. Kommunen kan även exempelvis ansöka om ersättning för skolskjuts för särskoleelever samt ersättning för kostnader för extra skollokaler.¹⁶

Migrationsverket betalar årligen följande schablonbelopp för asylsökande barns skolgång:¹⁷

38 600 kronor per förskolebarn

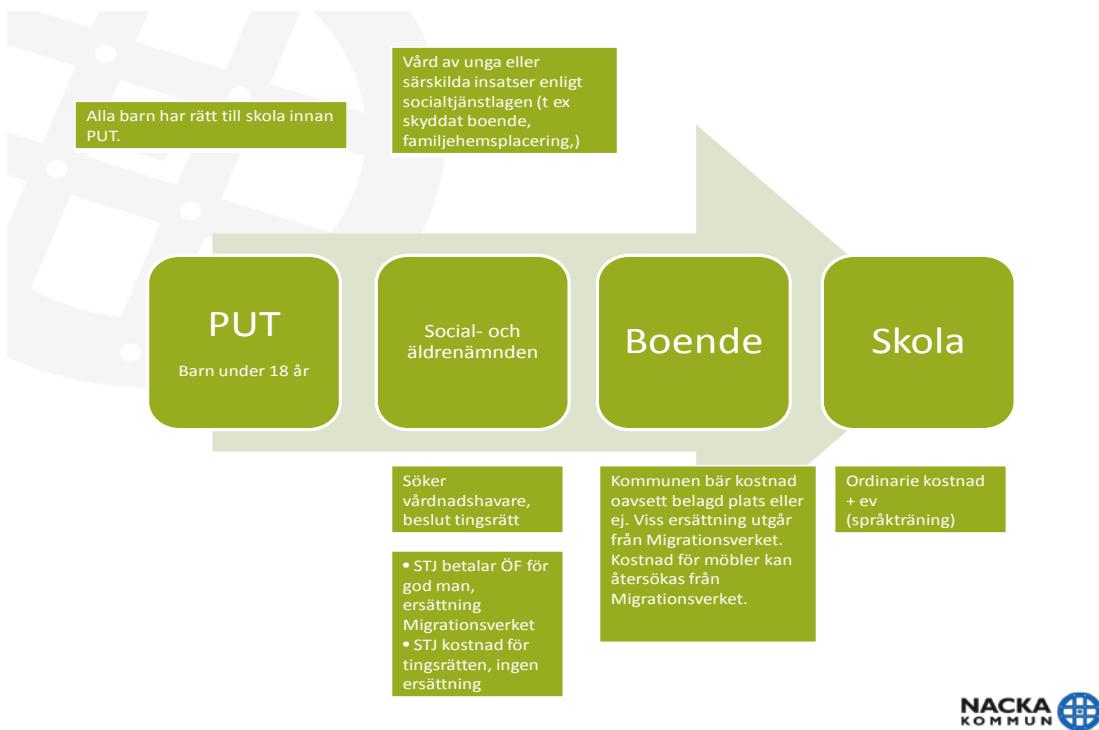
31 500 kronor per elev i förskoleklass

¹⁵ 7 a § Förordning (2002:1118) om statlig ersättning för asylsökande m.fl.

¹⁶ <http://www.migrationsverket.se/info/7144.html.printable>

¹⁷ 5 § Förordning (2002:1118) om statlig ersättning för asylsökande m.fl.

61 800 kronor per grundskoleelever
70 100 kronor per elev gymnasieskolan och gymnasiesärskola

3.2 Övriga flyktingar

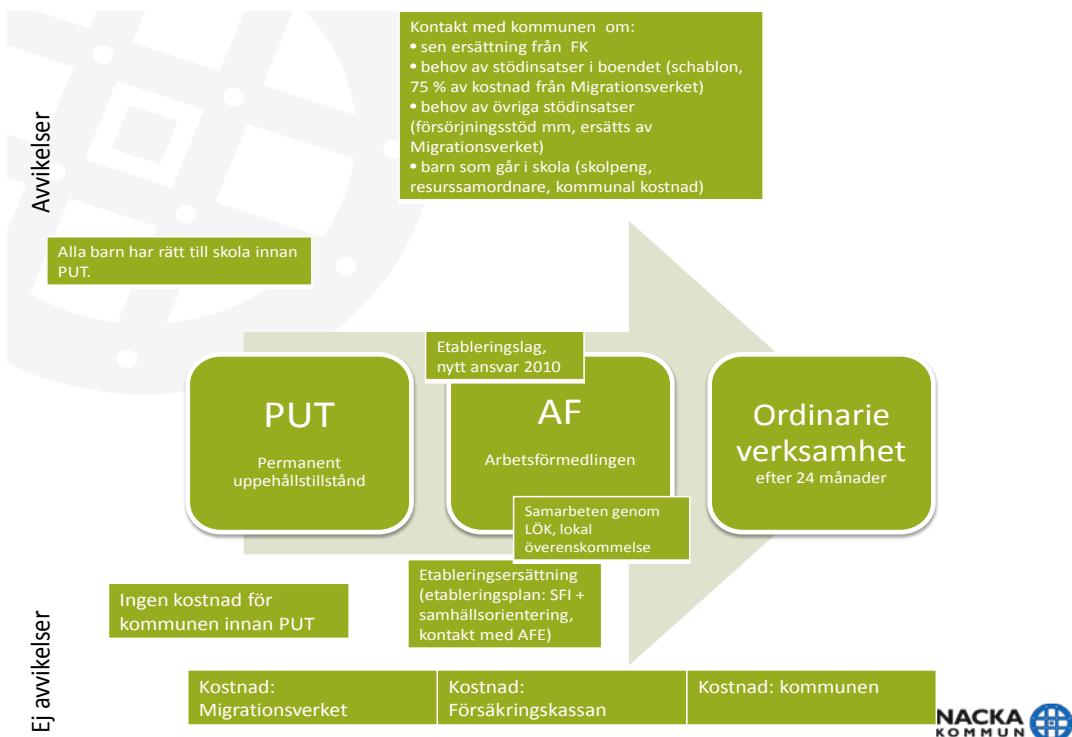
Efter att en flykting fyllt 20 år och beviljats uppehållstillstånd är arbetsförmedlingen oftast den första part som personen ska komma i kontakt med när denne anlänt till Nacka. Sedan etableringslagen kom till 2010 är det arbetsförmedlingen som har det samordnande ansvaret för flyktingen de första 24 månaderna. Arbetsförmedlingens och kommunens samarbete regleras i en lokal överenskommelse (LÖK). En etableringsplan sätts upp av arbetsförmedlingen utifrån individens förutsättningar och försäkringskassan betalar ut etableringsersättningen. I etableringsplanen ingår samhällsorientering och svenska för invandrare (SFI). Kommunens arbets- och företagsenheten ansvarar för dessa delar i etableringsplanen. Enligt arbetsförmedlingen kan Nackas valfrihet komplicera situationen för individen, som inte alltid har ett behov av att välja samhällsorientering och SFI. Den intervjuade menar också att det finns en risk att barnperspektivet kommer i skymundan när inte socialtjänsten längre är den samordnande parten och har kontakt med hela familjen.

Arbetsförmedlingen bär som sagt ansvaret under de första 24 månaderna och ersättning kommer från försäkringskassan. Flyktingen kan dock komma i kontakt med kommunen tidigare om:

- ersättningen från Försäkringskassan är försenad
- det finns ett behov av stödinsatser i boendet (schablon, 75 % av kostnad ersätts av Migrationsverket)

- det finns ett behov av övriga stödinsatser (försörjningsstöd mm, ersätts av Migrationsverket)
- det i familjen finns barn som går i skola (skolpeng, ”nyanländspeng”, kommunal kostnad + resurssamordnare, kommunal kostnad)

Efter 24 månader får flyktingen stöd från kommunen utifrån samma förutsättningar som övriga invånare.

3.3 Omfattning

Totalt finns överenskommelser om 3649 platser för ensamkommande barn och ungdomar i Sverige och i Stockholms län finns överenskommelser om drygt 600.¹⁸ I Nacka har 16 ensamkommande barn mottagits under 2013, t o m den 18 september. Totalt är dock 40 ensamkommande barn aktuella hos kommunen.¹⁹

¹⁸<http://www.migrationsverket.se/download/18.5901f10c13ed5185f5373b8/Aktuellt+om+sept+2013.pdf>

¹⁹ Enligt e-post 17 september 2013 från Nacka kommuns samordnare i flyktingfrågor

Exempel på kommuner som har en gällande överenskommelse om mottagande på platser av ensamkommande barn²⁰

Kommun	Antal platser
Botkyrka	7
Danderyd	10
Haninge	26
Huddinge	17
Nacka	36
Sigtuna	85
Sollentuna	14
Stockholms stad	127
Sundbyberg	11
Tyresö	21
Värmdö	17

Sammanställning av flyktingmottagandets omfattning i Nacka²¹

	Antal personer
Mottagna 2013 (jan – sept)	65
Mottagna enligt Migrationsverket 2013	48
Kvinnor (av de 65 mottagna)	31
Män (av de 65 mottagna)	34
Under 18 år (av de 65 mottagna)	27
Ensamkommande barn 2013 (jan-sept)	16
Mottagna 2012	82
Mottagna enligt Migrationsverket 2012	46
Kvinnor (av de 82 mottagna)	27
Män (av de 82 mottagna)	55
Under 18 år (av de 82 mottagna)	27
Ensamkommande barn 2012	13
Självförsörjande jan-juli 2012	ca 22 %
Mottagna 2011	82
Ensamkommande barn 2011	12
Mottagna 2010	117
Ensamkommande barn 2010	23

²⁰<http://www.migrationsverket.se/download/18.5901f10c13ed5185f5373b8/Aktuellt+om+sept+2013.pdf>

²¹ Kommunens samordnare i flyktingfrågor och Migrationsverket

Nacka kommun har hittills under 2013 tagit emot 65 personer varav 48 personer blivit kommunmottagna enligt Migrationsverkets beräkning. Resterande är exempelvis flyktingar som flyttat från andra kommuner till Nacka. Majoriteten av dessa har eget boende, EBO. Av de som beviljats tillstånd kommer majoriteten från Afghanistan, Syrien, Iran, Eritrea och Somalia.

Av de flyktingar som kommit till Nacka kommun fram till den 10 september 2013 är 31 kvinnor och 34 män. Av de 65 personerna är 27 stycken barn under 18 år. Flyktingarna bor till största del i Fisksätra, Sicklaön och Älta och har inneboendekontrakt. Av samtliga vuxna har 21 personer ansökt om kompletterande ekonomiskt bistånd i avvaktan på att etableringsersättningen ska komma igång eller då etableringsersättningen inte räckt till. 12 av dessa 21 kompletteringsärenden har dock avslutats när etableringsersättningen kommit igång.

Enligt intervjuad saknar kommunen bostäder och arbete pågår för att få fram fler bostäder för målgruppen. Sociala kontrakt har förmedlats till två familjer under 2013. Under 2012 hade kommunen några jourplaceringar för individer som saknat boende.²²

Intervjuad framhåller att det är viktigt att tänka på att det finns fler som bor i kommunen som är flyktingar än de som kommer via Migrationsverket. Majoriteten av kommunens flyktingar är inneboende och kommer från Afghanistan och Eritrea.²³

I Sverige togs totalt 18 850 flyktingar emot 2012 och under första halvåret 2013 hade 19 317 mottagits. Motsvarande siffror för Stockholms län 2012 är 3 239 och första halvåret 2013 handlade det om 2 871 personer.²⁴

Exempel på mottagandets omfattning inom Stockholms län²⁵

Kommuner	Invånarantal 31 dec. 2012 (uppd. SCB 130320)	Antal platser - flyktingmottagande 2012	Mottagna 2012	Antal platser - flyktingmottagande 2013	Mottagna t.o.m. juli 2013
Botkyrka	86 274		238	277	212
Haninge	79 430		103	155	70
Huddinge	101 010		119	270	92
Nacka	92 873		46	122	48

²² Enligt e-post 10 september 2013 från Nacka kommunens samordnare i flyktingfrågor

²³ Enligt e-post 2 juli 2013 från Nacka kommunens samordnare i flyktingfrågor

²⁴<http://www.migrationsverket.se/download/18.5901f10c13ed5185f536996/130904+overenskommelser+och+mottagande+hemsidan.xls>, 130917

²⁵<http://www.migrationsverket.se/download/18.5901f10c13ed5185f536996/130904+overenskommelser+och+mottagande+hemsidan.xls>

Kommuner	Invånarantal 31 dec. 2012 (uppd. SCB 130320)	Antal platser - flyktingmottagande 2012	Mottagna 2012	Antal platser - flyktingmottagande 2013	Mottagna t.o.m. juli 2013
Sigtuna	42 272	30	74	30	62
Sollentuna	66 859	40	81	40	72
Solna	71 293		71		47
Stockholm	881 235	2 059	1 223	3 809	1062
Sundbyberg	40 793	35	132	35	101
Södertälje	89 473	180	629		586
Tyresö	43 764	30	27	80	34
Upplands Väsby	40 723	30	59	135	43
Värmdö	39 387	33	27	30	11

3.4 Kostnader och ersättningar

En sammanställning över kommunens intäkter och kostnader är svår att göra. I vissa fall får kommunen schablonersättning och i andra fall ersättning för faktiska kostnader. Ibland per mottagen flykting, ibland utifrån samma regelverk som övriga medborgare och ibland per familj. Vilka kostnader kommunen har är dessutom svårt att exakt säga, men de intervjuade har gjort ett försök att uppskatta direkta kostnader och vilka ersättningar kommuner har rätt att få från staten.

Arbets- och företagarnämnden har i uppdrag att ge svenska för invandrare och samhällsorientering. För 2013 uppgår budget för detta till 12,3 miljoner kronor.

Social- och äldrenämnden är den nämnd inom Nacka kommun med högst kostnader för flyktingmottagande. För 2009-2011 fördelar sig utfallet enligt nedan:

Insats	2009	2010	2011
Statsbidrag flykting	13 089	13 499	14 173
Ekonomiskt bistånd, flykting	-7 373	-7 237	-5 210
Tolkservice flykting	-155	-74	-21
Introduktionsprogrammet	-3 523	-2 851	0
Övrigt	-338	-8	-30
Totalt	1 699	3 329	8 912

Utbildningsnämnden erhåller bidrag från staten på samma villkor som för övriga barn. Nämnden får också en så kallad ”nyanländpeng” som ska räcka till modersmålsträning med mera. Utbildningsnämnden återsöker, precis som social- och äldrenämnden, kostnader.

Kommunen erhåller en engångsersättning från Migrationsverket på 30 000 kronor per barn, som ska täcka kostnader för arvode till överförmyndarenheten och administration.

4 Diskussion

Under arbetet med kartläggningen av kommunens flyktingmottagande har medarbetare både inom och utanför Nacka kommun intervjuats.

Flyktingmottagandet är en stor och komplex fråga och det kan konstateras att det i vissa fall varit svårt att få fram enhetlig information. Intervjuade är intresserade av kartläggningen av flyktingmottagandet då de exempelvis upplever en bristande helhetssyn. Det finns dock många goda exemplen där processen fungerar väl.

Inom Nacka kommun är många enheter inblandade i frågor som rör flyktingmottagandet och angränsande områden. Nacka kommun har en samordnare i flyktingfrågor, som främst stöttar social- och äldrenämnden. Finns det ett behov av ökad samordning mellan kommunens enheter och inom nämnder?

Nacka kommun har hittills tagit emot 65 personer under 2013, varav 48 personer blivit kommunmottagna enligt Migrationsverkets beräkning. Resterande är exempelvis flyktingar som flyttat från andra kommuner till Nacka och majoriteten av dessa har eget boende. Av de som beviljats tillstånd kommer de flesta från Afghanistan, Syrien, Iran, Eritrea och Somalia. 2012 tog Nacka enligt kommunens statistik emot 82 personer, 2011 82 personer och 2010 117 personer. Hur kommer det sig att antalet mottagna flyktingar i Nacka minskat då behovet av mottagande ökat? Hur kommer pågående krig och oroshärdar runt om i världen påverka mottagandet i Nacka framöver? Intervjuade pekar på att Nacka kommun har svårt att erbjuda bostäder. Påverkar detta omfattningen av kommunens mottagande?

Sett till antalet invånare är Nacka, Södertälje och Botkyrka i motsvarande storlek samtidigt som de två sistnämnda kommunerna har ett mer omfattande flyktingmottagande. Kommunerna har också en varierande historia vad gäller mottagandet. Flyktingar bosätter sig oftast i kommuner där det redan finns landsmän. Kan det vara en förklaring till att kommuner med relativt få flyktingar inte har lika stor tillströmning av individer som andra? Det finns också exempel på kommuner som har ett lägre mottagande. Värmdö är hälften så stort som Nacka sett till invånarantalet och hittills i år har kommunen tagit emot 11 flyktingar.

Vad gäller ensamkommande flyktingbarn togs 13 barn emot i kommunen 2012 och hittills i år handlar det om 16 barn. Totalt är dock 40 ensamkommande barn aktuella hos kommunen. Av Migrationsverkets prognos framgår det att det till

och med 2015 årligen kommer cirka 3 600-3 700 ensamkommande asylsökande barn till Sverige. Hur ska Nacka kommun möta det ökade behovet av mottagande av ensamkommande barn?

Anna Gidmark
Kvalificerad utredare

Johanna Magnusson
Controller

Öppenhet och mångfald

*Vi har förtroende och respekt för människors kunskap
och egna förmåga - samt för deras vilja att ta ansvar*

RAPPORT

Kartläggning av etableringsprocessen

2014-08-28

Sara Haag
Karoline Bottheim
Ramböll Management Consulting

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	2
1.1	Definitioner	2
1.2	Etablering och mottagande av flyktingar till Sverige och kommunen.	3
1.3	Ensamkommande barn.....	3
2	Kartläggning av processerna.....	5
3	Etableringsprocessen för ensamkommande barn	6
3.1	Utmaningar och förbättringsinitiativ	8
3.2	Ekonomisk redovisning ensamkommande barn	12
4	Etableringsprocessen för barnfamilj	15
4.1	Utmaningar och förbättringsinitiativ	18
4.2	Ekonomisk redovisning barnfamilj och utbildning.....	20
5	Avslutande reflektioner och rekommendationer.....	21
5.1	Rekommendationer för nästa steg.....	23

I Inledning

Nacka kommun önskar få en helhetsbild och samsyn gällande flyktingmottagandet i kommunen för att på ett effektivt sätt säkerställa att flyktingar snabbt kommer i arbete och har egen försörjning.

2013 genomfördes på uppdrag av Kommunstyrelsen en bred översyn av flyktingmottagandet i Nacka kommun med fokus på organisation och ekonomi. Kartläggningen genomfördes med hjälp av intervjuer och dokumentanalys och i denna framgick att flyktingmottagandet är en komplex fråga och att det råder bristande helhetssyn mellan kommunens olika enheter. I ett första steg mot att nå en helhetssyn genomförde kommunen därför en kartläggning av etableringsprocessen där Arbets- och företagsenheten, Försäkringskassan, Socialtjänsten, Utbildningsenheten samt Samordningsförbundet deltog. Kartläggningen redogör för etableringsprocessen för ensamkommande barn och processen för barnfamilj uppdelat på vuxen och barn. Kartläggningen fokuserar på vilka utmaningar som finns idag samt de förbättringsinitiativ som kommunen redan har inlett. Rapporten redogör också för vilka prioriterade frågor kommunen kan gå vidare med i syfte att förbättra processen för individen. En avgränsning är därmed att inte redogöra för en fördjupad analys av specifika utmaningar gällande vuxna utan barn. Däremot motsvarar kartläggningen av processen för vuxna i avsnitt 4 också processen för vuxna utan barn. En fördjupad analys av utmaningar gällande vuxna utan barn kan komma att bli aktuell framöver.

I.I Definitioner

Nedan följer begrepp som är återkommande i rapporten.

- En **asylsökande** avser en person som tar sig till Sverige och ansöker om skydd (asyl) här, men som ännu inte har fått sin ansökan avgjord.
- En **flykting** är en person som har fått beviljad asyl och därmed uppehållstillstånd enligt FNs flyktingkonvention.
- **PUT** permanent uppehållstillstånd
- **TUT** tidsbegränsat uppehållstillstånd
- **Kvotflyktingar** UNHCR gör en första bedömning av vilka flyktingar som bör erbjudas vidarebosättning. Migrationsverket beslutar därefter vilka som ska beviljas uppehållstillstånd.

Anhöriginvandring eller anknytningsinvandring, är när en person vill flytta till Sverige på grund av att de har en anhörig som har uppehållstillstånd i Sverige eller är svensk medborgare. Det gäller ofta make, maka, sambo eller barn under 18 år. Även adoptivbarn ingår i denna kategori av invandring. Anhöriginvandraren är den som kommer till Sverige.

Anknytningspersonen är den som redan bor i Sverige. Anhöriginvandring följer i viss mån asylinvandringen, eftersom flyktingar efter en tid i Sverige ofta vill förenas med någon anhörig. Anhöriga över 18 år omfattas också av etableringsreformen. Anhöriga flyttar direkt till kommun där familjemedlemmen bor då det (med flera undantag i lagstiftningen) åligger försörjningskrav gällande bostad för anvisningspersonen.

- **Mottagandet** av kommunen innebär att ge särskilda stödinsatser till de personer som flyttat till kommunen under de första åren i Sverige. Kommun skriver då en överenskommelse med staten om mottagande. Personer som omfattas av mottagandet är flyktingar, alternativt

skyddsbehövande eller med tillstånd på grund av synnerliga omständigheter samt deras anhöriga.

- **Etableringsinsatser** är aktiviteter som ska stödja personen i att så snabbt som möjligt lära sig svenska, komma i arbete och klara egen försörjning. Arbetsförmedlingen har ansvar för att samordna dessa insatser.
- **Samhällsorientering** är en lagstadgad utbildning för nyanlända. Syftet med utbildningen är att underlätta nyanländas etablering i arbets- och samhällslivet. Varje kommun ska erbjuda minst 60 timmars samhällsorientering. Lagen innefattar nyanlända i åldern 18-65 år och som inte går i gymnasium eller är arbetskraftsinvandrare. Samhällsorienteringen ska påbörjas så snart som möjligt efter det att den nyanlände har folkbokförts i kommunen. Kommunens skyldighet att erbjuda samhällsorientering upphör tre år efter det att den nyanlände första gången folkbokfördes i en kommun. Kommunen ska aktivt verka för att nå de nyanlända, som inte innehålls i etableringsinsatser, och motivera dem att delta.

I.2 Etablering och mottagande av flyktingar till Sverige och kommunen.

Asylsökande utgör likt de ensamkommande barnen en växande grupp. Under 2013 sökte 54 259 personer asyl i Sverige och ca 1 900 anlände till Sverige som kvotflyktingar. Nacka kommun tog under 2013 emot 107 personer, varav 48 personer blev kommunmottagna enligt Migrationsverkets beräkning. Resterande är exempelvis flyktingar som flyttat från andra kommuner till Nacka och majoriteten av dessa har eget boende. År 2012 tog Nacka, enligt kommunens statistik emot 82 vuxna personer, lika stort antal år 2011 och 117 personer år 2010. Av de som beviljats tillstånd kom de flesta från Afghanistan, Syrien, Iran, Eritrea och Somalia.

Den 1 december 2010 trädde den nya lagen om etableringsinsatser i kraft gällande nyanlända. För kommuner har lagen inneburit att huvudansvaret beträffande etablering har förflyttats från kommunen till Arbetsförmedlingen. Lagen omfattar nyanlända i arbetsför ålder (20-64 år) samt nyanlända i åldern 18-19 år utan föräldrar i Sverige med uppehållstillstånd som flyktingar eller skyddsbehövande. Arbetsförmedlingen ansvarar för samordning av etableringsinsatser och för att ta fram en etableringsplan tillsammans med den nyanlände och i samverkan med berörda kommuner, myndigheter, företag och organisationer under så kallade etableringssamtal. Kommunen bär fortfarande ansvaret för barnens utbildning samt personer som är i behov av boende och/eller försörjningsstöd eller andra insatser för att underlätta etablering i samhället. Kommunen är också ansvarig för att tillhandahålla Svenska för invandrare och Samhällsorientering.

I.3 Ensamkommande barn

Ensamkommande barn är en växande grupp asylsökande i Sverige. På bara några få år har antalet ökat från 388 under 2004 till 2 657 under 2011 och 3 852 under 2013. Med ensamkommande barn avses en person under 18 år som vid ankomsten till Sverige är skild från båda sina föräldrar och som inte har någon annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe, eller som efter ankomsten står utan sådan ställföreträddare.

År 2006 övergick ansvaret för de ensamkommande barnens boende och omsorg från Migrationsverket till kommunen, bland annat eftersom Socialtjänsten har god kompetens och stor erfarenhet av att möta barn i utsatta situationer.

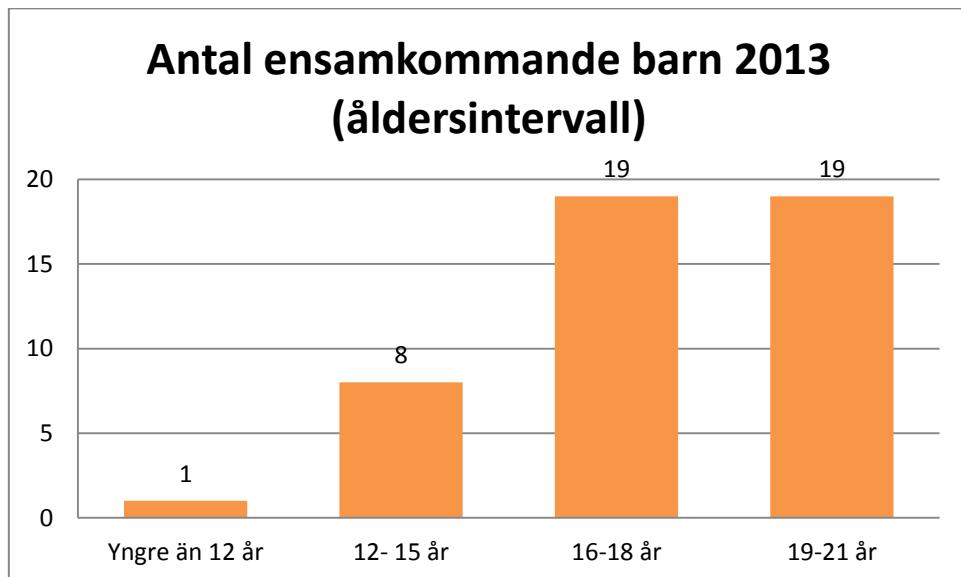
Nacka kommun har haft ett reglerat mottagande sedan 2007. Under 2010 hade kommunen en överenskommelse om tre asylplatser med Migrationsverket. 2014 innehåller överenskommelsen nio platser, vilka möjliggör för mottagande av cirka 30 ensamkommande barn per år. Dessa platser är idag belägna i Skarpnäck för åldrarna 14-17 år. Vad gäller 0-13 år placeras barnen i jour- och familjehem runt om i Stockholms län. Nacka kommun ska från 1 oktober öka mottagandet från nio asylplatser till 15 asylplatser, vilket innebär ett mottagande av cirka 50-60 ensamkommande barn per år. Av de 15 asylplatserna ska 6 platser avse åldersgruppen 0-13 år och 9 platser avse målgruppen 14-17 år.

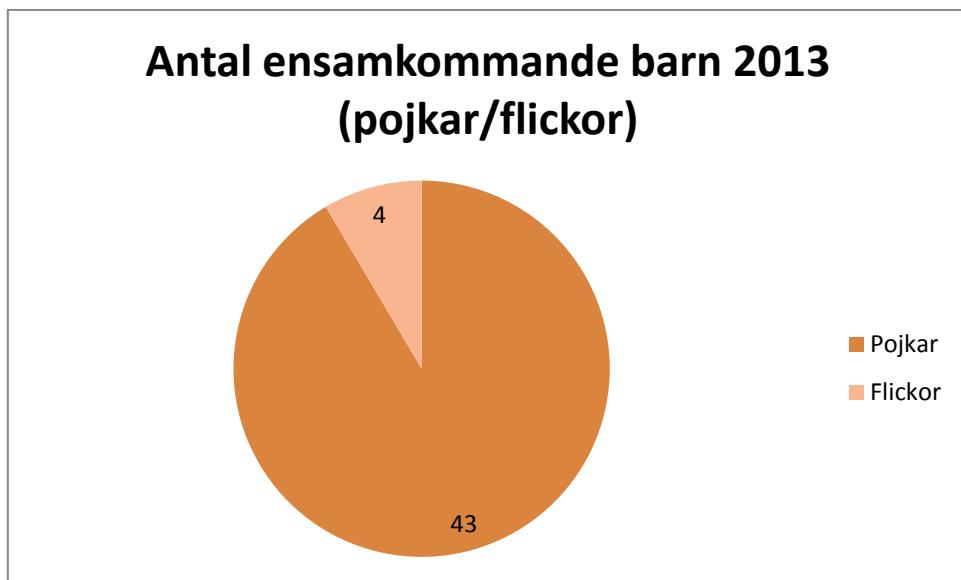
Utöver asylplatser har kommunen även en överenskommelse om 27 PUT-platser. Det förs diskussioner om att utöka antalet PUT-platser i samband med att överenskommelsen revideras.

För ensamkommande barn med permanent uppehållstillstånd har Nacka kommun byggt upp olika former av boenden runt om i Stockholms län. Det finns bland annat boenden som drivs på entreprenad, upphandlade boenden och enstaka platser som avtalas vid behov. Inom Nacka kommunens gränser finns dock 11 boendeplatser och med möjlighet för att öppna för ytterligare 5 platser i Duvnäs Utskog, 3 boendeplatser i Jarlaberg samt cirka 6 små träningslägenheter i Björknäs.

Beskrivning av målgruppen i Nacka kommun

Under 2010 anvisades 23 ensamkommande barn till Nacka kommun. Motsvarande siffra för 2011 och 2012 var 12 respektive 13 barn. Under 2013 hade Nacka kommun 47 aktiva ärenden gällande ensamkommande barn. Av dessa var en stor majoritet över 16 år och pojkar, de fyra flickorna är 15, 17, 17 och 20 år

Källa Nacka kommun

2 Kartläggning av processerna

Processkartläggningen gällande etableringsprocessen är uppdelad mellan ensamkommande barn samt barnfamilj (uppdelat på vuxna och barn). Detta för att processen och därmed kommunens ansvar för individen skiljer sig åt i de båda fallen. Kartläggningen av processerna samt definitionen av utvecklingsområden och framgångsfaktorer har utgått från en dokumentanalys med material från Nacka kommun, som innefattar översynen av Kommunstyrelsen samt lokala överenskommelser från kommun och Arbetsförmedlingen.

Kartläggningen har gjorts utifrån individens resa från asylsökande till självförsörjande där en person fått möjlighet att, i en intervjustuation, berätta om sin resa från att han anlände till Sverige och Nacka kommun tillsammans med sin familj 2007 fram tills idag. Gällande ensamkommande barn har dokumentation utifrån ett verkligt fall analyserats. Det insamlade materialet har legat till grund för de processkartläggningarna som genomfördes under en heldags workshop med representanter från Arbets- och företagsenheten, Försäkringskassan, Socialtjänsten, Utbildningsenheten samt Samordningsförbundet. Processkartläggningarna syftade till att tydliggöra och på ett enkelt sätt visualisera individens resa genom olika insatser från ankomst till Sverige till självständighet och självförsörjning.

I kartläggningen togs hänsyn till kommunens övergripande inriktning och arbete kring flyktingmottagande, integration och invandring:

*Nacka ska bidra till att de som söker sig till och får stanna i Sverige får ett **gott mottagande***

*Nacka önskar ett sambälle där alla **känner sig välkomna** och kan **komma till sin rätt** inom jobb, utbildning, bostads- och fritidsmiljöer*

*Nacka vill lyfta fram den slumrande **potential som finns hos kommunens invandrare** m. h. a
Nackas ambition om fler i egen försörjning och coachning genom kundval*

Utifrån kommunens generella inriktning och ambitionsnivå fick deltagarna diskutera de ensamkommande barnens behov vid ankomst och etablering i Sverige samt barnfamiljens behov i samma situation i syfte att skapa en analysram för utvecklingsarbetet som stöd för prioritering.

3 Etableringsprocessen för ensamkommande barn

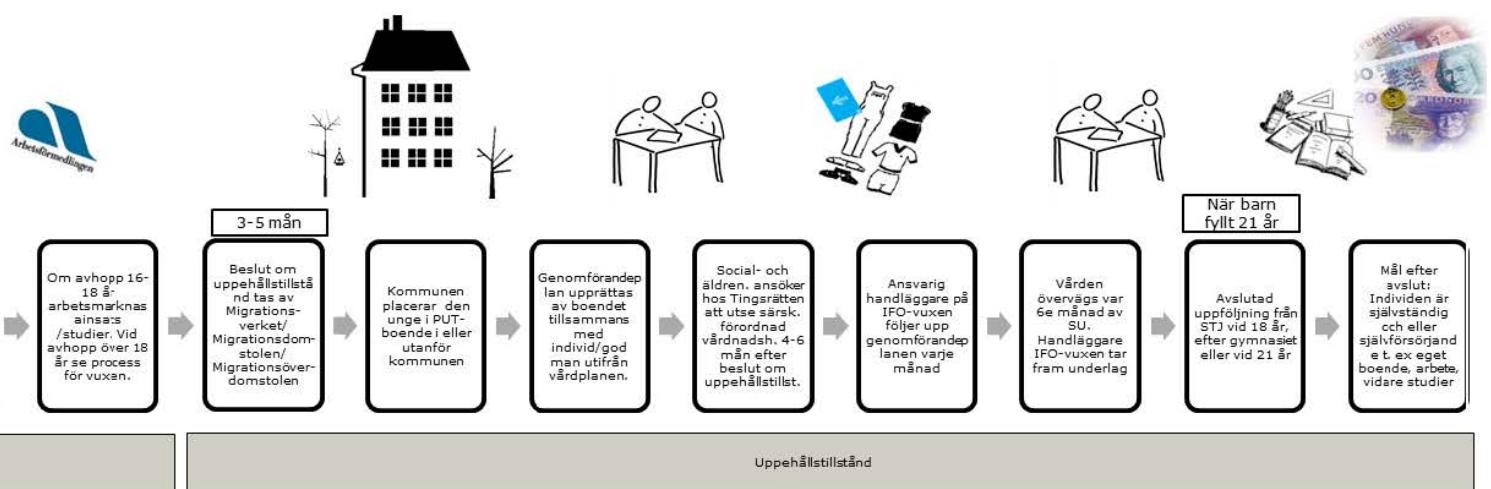
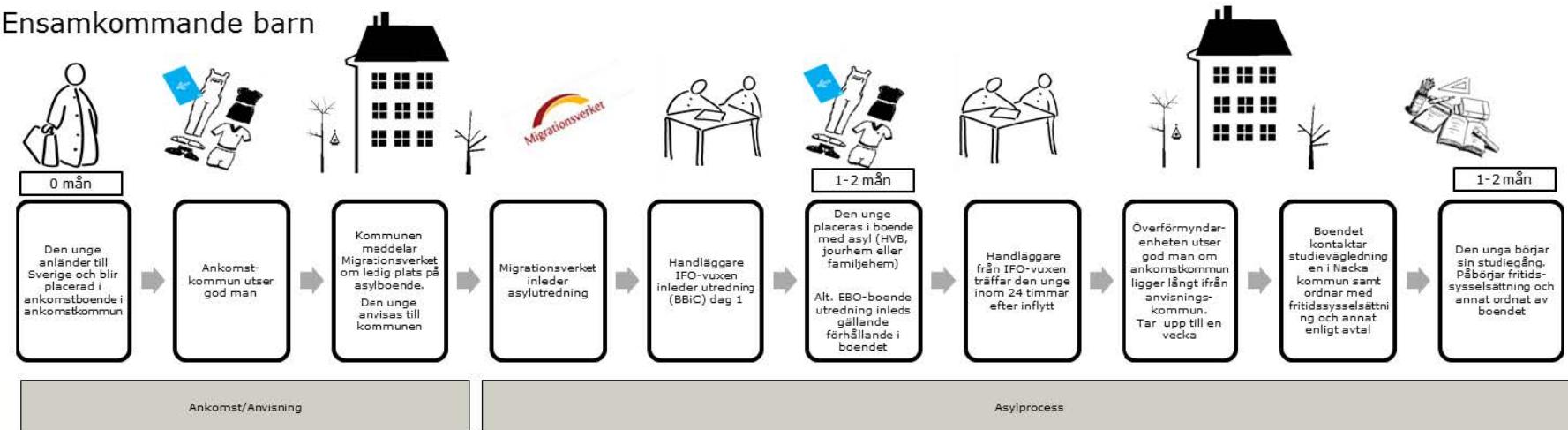
När ett ensamkommande barn anländer till Sverige är det Migrationsverkets ansvar att ta emot och handlägga asylansökkan. Ett asylsökande barn har samma rättigheter som andra barn i Sverige, det vill säga rätten att komma till tals, rätten till sjukvård samt rätten att gå i skolan. Migrationsverket kontaktar kommuner för anvisning av barnet.

Kommunens ansvar

Kommunen har det övergripande ansvaret för barnet, som innehåller bland annat boende, utbildning, andra stödinsatser, utse god man och ta fram underlag för beslut om ansökan om särskild förordnad vårdnadshavare.

Om barnet har ett eget boende (EBO) inleder kommunen en utredning gällande förhållandet i boendet och gällande placering i eller utanför boendet. Kommunen tillgodosör att barnet påbörjar sin skolgång så snabbt som möjligt. Hela processen för ett ensamkommande barn visualiseras nedan. Processens olika delar är indelade i tre faser: ankomst/anvisning, asylprocess och uppehållstillstånd. Ankomst är när ett barn ger sig till känna i en kommun och ansöker om asyl i Sverige. Anvisning innebär att Migrationsverket i sin tur anvisar barnet till en ansvarig kommun. En ankomstcommun kan även bli en anvisningscommun. Asylprocessen är tiden mellan ansökan om asyl till Migrationsverkets, Migrationsdomstolens eller Migrationsöverdomstolens beslut om uppehållstillstånd eller avslag. Fasen som nedan beskrivs som uppehållstillstånd beskriver vad som händer från det att ett ensamkommande barn får uppehållstillstånd till dess att ärendet avslutas hos Socialtjänst. Den angivna tiden som redovisas vid olika tillfällen utgår från antal månader efter att barnet anlånt till Sverige för att belysa barnets upplevelse av det stöd som olika myndigheter tillsammans tillhandahåller. Observera att det därmed inte går att dra slutsatser kring utredningstider inom olika myndigheter.

Ensamkommande barn

3.I Utmaningar och förbättringsinitiativ

Utifrån visualiseringen ovan följer i detta avsnitt beskrivningar av identifierade utmaningar i processen, initierade förbättringsinitiativ för att lösa utmaningarna samt rekommendationer för fortsatt utvecklingsarbete för respektive utmaning.

Fas ankomst/ anvisning

Utmaning: Ensamkommande barn redan etablerade i ankomstcommun

Eftersom ensamkommande barn kan ha spenderat upp till 6 månader i ankomstcommunen har de på olika sätt och olika nivåer börjat etablera sig i ankomstcommunen där de fått boende, skola och fritidssysselsättning. Ur det ensamkommande barnets perspektiv innebär detta att han/hon kan få påbörja en ny etableringsprocess i många avseenden då barnet byter från ankomstcommun till anvisandekommun. I vissa fall ligger anvisandekommunen mycket långt ifrån ankomstcommunen, vilket innebär att det ensamkommande barnet beviljas en ny god man. Detta ställer höga krav på samarbete mellan kommunerna för att säkerställa att anvisningscommunen tar vid utifrån ankomstcommunens arbete på ett sätt som gynnar det ensamkommande barnets utveckling. Idag sker de flesta anvisningar relativt snabbt, vilket gör att en etablering i anvisningscommunen per idag inte uppfattas utgöra någon utmaning för de ensamkommande barnen som idag anvisas till Nacka kommun. Detta uppfattas dock kunna ändras framöver och det blir därför viktigt att säkerställa att Nacka kommun på ett effektivt sätt samarbetar med ankomstcommuner för att säkerställa barnets behov och utveckling med hänsyn tagen till redan påbörjad etablering.

Rekommendation:

För att säkerställa att det ensamkommande barnets utveckling och etablering sker utifrån barnets behov, både idag och framöver när det anvisas till Nacka kommun från ankomstcommunen, rekommenderas en översyn av överlämning från ankomstcommun till anvisningscommun gällande god man och övriga insatser.

Fas asylprocess

Utmaning: Kommunens asylplatser är anpassade för barn över 14 år och behovet av boendeformer för yngre barn ökar.

Yngre barn har tidigare år varit mycket sällan förekommande. En tendens finns att fler och fler barn är yngre än 14 år, vilket gör att det har blivit svårare att hitta boende för dessa barn. Boendeformen för yngre barn är främst jourhem i avvaktan på lämpligt familjehem. Kommunen arbetar aktivt med att hitta fler familjehem. Det är svårt att hitta tillräckligt många familjehem som motsvarar kommunens behov. Oftast rekryteras nya familjehem då ett behov uppstår, vilket kan ta flera månader från det att familjehemmet rekryteras tills det blir godkänt av Sociala Utskottet. I det fäta fall då ett familjehem redan är godkänt av Sociala Utskottet går placeringen mycket snabbare.

Förbättringsinitiativ

Som en följd av ett ökande och idag mycket stort behov av godkända familjehem för placering av yngre barn har Nacka kommun i augusti 2014 tillsatt en tjänst inom familjehemsgruppen, som särskilt kommer att arbeta gentemot målgruppen ensamkommande barn när det gäller rekrytering av familjehem samt utredningar av särskilt förordnad vårdnadshavare. Denna person kommer delvis att arbeta med att skapa en bank med familjehem för att effektivisera

processen kring placering till familjehem. Avsikten med att denna person arbetar inom familjehemsgruppen är att ta tillvara den kunskap, erfarenhet och struktur som gruppen har.

Rekommendation:

En rekommendation är att se över processen för rekrytering av familjehem utifrån de behov som yngre ensamkommande barn har. Kommun rekommenderas också att säkerställa ett samarbete mellan den nya tjänsten i familjehemgruppen och barnhandläggare på IFO-vuxen för att säkerställa att den bank av familjehem som planeras att utvecklas matchar behovet hos de ensamkommande barnen som är aktuella för familjehem samt att matchningen sker i samarbete även i det individuella fallet.

Utmaning: Rum står lediga trots att kvot är uppfylld

När kommunen lämnar information till Migrationsverket om att ledig asylplats finns tillgänglig i kommunen innebär detta att en av kommunens 9 avtalade asylplatser finns tillgänglig. Asylplatserna är i sin tur anpassade för barn i åldern 14–18 år. Det finns idag inget informationsutbyte gällande barnens ålder mellan kommunen och Migrationsverket, vilket gör att när ett barn som är yngre än 14 år kommer till Nacka är det inte möjligt att fylla platsen på asylboendet utan sökandet efter ett jourhem sätts igång istället. Detta gör att asylplatsen inte blir belagd och kommunen får rapportera ytterligare en gång till Migrationsverket om att en plats finns ledig. Eftersom antalet yngre barn har ökat under de senaste åren kan detta scenario upprepas många gånger innan en asylplats blir belagd. Det kan bli kostsamt för kommunen att boendeplatserna inte beläggs, eftersom kommunen kan tvingas ordna ett alternativt boende. Migrationsverket ersätter med 1 600 kronor per dygn för en obelagd plats och 1 900 kronor för belagd plats.

För planering av kommande behov av boendeplatser utgår kommunen idag ifrån den överenskommelse som gäller med Migrationsverket och de avtal om platser som finns gentemot uppskattat behov. Man tittar också på Migrationsverkets prognoser. Det finns ett behov av att utveckla det pågående arbetet gällande prognostiseringen och planeringen av boendeplatser för att säkerställa en framförhållning både vad gäller att tillgodose behovet av olika typer av boendeplatser och för att hålla en framförhållning ur ett kostnadsperspektiv.

Förbättringsinitiativ:

Kommunen har under augusti månad avtalat med Länsstyrelsen om att matcha boende efter ålder och överenskommelsen är uppdelad efter olika åldersintervaller (0-13 och 14-17 år). I praktiken innebär det att ett informationsutbyte kommer att ske gällande barnets ålder innan ett barn blir anvisat till Nacka kommun. Detta för att få en så effektiv matchning som möjligt.

Rekommendation:

Genomförf en utveckling av planering av boendebehov idag och prognos av behov framöver gällande boendeplatser för ensamkommande barn utifrån olika relevanta parametrar, t. ex ålder och kön, för att få en effektivitet i beläggning av boendeplatser och för planering av nya boendeplatser.

För att säkerställa ett effektivt utnyttjande av boendeplatser rekommenderas också kommunen att regelbundet följa upp beläggningsstatistik på asylboende respektive PUT-boende.

Utmaning: Gode mäns uppdrag formas delvis av regelverk men åtagandet är personbundet.

Den godemannens uppdrag innebär att företräda barnet i både vårdnadshavarens och förmyndarens ställe, vilket innebär att den gode mannen har rätt och skyldighet att bestämma i alla frågor som rör barnets angelägenheter, dvs både personliga, ekonomiska och rättsliga. En utmaning i kommunen är uppföljning av gode mäns uppdrag.

Utöver utförande av det formella uppdraget är det stor skillnad mellan gode män gällande övrig kontakt och stöd. Vissa gode män åtar sig att ha en fördjupad kontakt med barnet och fungera som ett allmänt stöd som ger råd om både stort och smått utöver det grundläggande uppdraget som god man. Utmaningen ligger inte i att vissa gode män åtar sig att vara ett stöd i större omfattning för den unge, utan snarare ligger utmaningen i att säkerställa att alla ensamkommande barn får tillgång till denna typ av fördjupat stöd hos någon vuxen i sin omgivning.

Förbättringsinitiativ:

Nacka kommuns Överförmyndarenhet har utsett en person att rikta arbetet gentemot ensamkommande barn för att lägga fokus på kvalitet gällande gode mäns arbete för ensamkommande barn.

Rekommendation:

Överförmyndarenheten rekommenderas se över en strukturerad uppföljning av gode männens utförande av uppdraget, både i förhållande till skyldigheter enligt lag och i förhållande till Nackas specifika ambitionsnivå.

Kommunen rekommenderas också att se över möjligheten att erbjuda samtliga ensamkommande barn en fördjupad kontakt i form av ett allmänt stöd. Det skulle kunna innebära att undersöka om den typen av uppdrag kan läggas på gode männen (utöver det formella uppdraget), eller om den typen av stöd bör säkerställas på annat sätt. Detta för att se till att inte bara de ensamkommande barn med en god man som själv tagit initiativet till ett mer allmänt stöd enligt beskrivning ovan (se utmaning ovan), utan att möjliggöra för att denna typ av stöd kan finnas tillgängligt för samtliga ensamkommande barn till förmån för barnets etablering i Nacka kommun.

Utmaning: Boendets/familjehemmens ansvar enligt avtal och uppföljning

Enligt avtal med kommunen har asylboenden ansvar för att tillgodose viktiga delar i barnens liv, utveckling och sociala sammanhang genom att ordna med skolgång, fritidssysselsättning etc. Det finns ett behov av att utveckla en strukturerad uppföljning av dessa avtal för att säkerställa att boenden och familjehem fullföljer sitt åtagande enligt avtal.

I matchningen mellan individ och skola finns en osäkerhet kring huruvida boenden och familjehem applicerar valfrihetssystemet i så hög utsträckning då Nacka gymnasium är den skola där de ensamkommande barnen oftast går. I en kommun där principer om valfrihet är centralt är det viktigt att boenden och familjehem har kunskap om vilket urval av skolor som finns för att göra bästa matchning mellan individ och skola tillsammans med individen.

Förbättringsinitiativ:

Familjehemssekreterare har initierat utveckling av strukturerad uppföljning av avtal gällande familjehem. En genomlysning av avtal har genomförts och analys av resultat pågår.

Kommunens sociala kvalitetsenhet har fått i uppdrag att följa upp avtal med boenden inom Vårlyus AB i Skarpnäck och Torehäll. Vad gäller direktupphandlade platser följs avtal upp av respektive barnhandläggare.

Rekommendation:

Genomför en översyn över hur matchningen mellan individ och skola i praktiken går till idag då detta är otydligt. Utvärdera behov av utbildning för boenden och familjehem gällande valfrihet och matchning mellan individ och skola. Säkerställ också kunskapsöverföring gällande tillvägagångssätt mellan skolor som idag undervisar ensamkommande barn och skolor som ännu inte gör det.

Fas Uppehållstillstånd

Utmaning: Kommunen placerar barnet i PUT- boende i eller utanför kommun

Det är en utmaning när ensamkommande barn ”tillhör” en kommun, men går i skolan i en annan, att navigera i systemen och förstå vem som betalar skolpeng etc. För att säkerställa god uppföljning inom samtliga områden förutsätts en helhetsbild och samsyn kring hur systemet i sin helhet fungerar för dessa barn.

Rekommendation:

Tydliggör och säkerställa en samsyn kring vad det innebär att ett ensamkommande barn tillhör en kommun, men bor och går i skola i en annan kommun och praktiska detaljer kring detta såsom utbetalning av skolpeng, ersättningar etc.

Utmaning: Uppföljning och att avsluta ett ärende

Målet är att när ett ärende avslutas skall det ensamkommande barnet vara självständigt, självförsörjande via arbete, boende eller fortsätta vidare i studier inom eller utanför kommunen. För att säkerställa att kommunen når de uppsatta målen behövs en strukturerad uppföljning på verksamhetsnivå. Det finns i dagsläget ingen regelbunden systematisk uppföljning på verksamhetsnivå av hur väl kommunens stöd leder till denna målsättning. Viss uppföljning görs utifrån statistik från Socialtjänstens verksamhetssystem för de ensamkommande barn som vid uppföljningstillfället har aktiva insatser. Statistiken är dock inte fullständig och kompletteras manuellt. Uppföljningen görs inte heller systematiskt utan vid behov.

På individnivå för ensamkommande barn med aktuella insatser görs månadsvisa rapporteringar till Social- och äldrenämnden samt att handläggarna enligt BBiC (Barnets Behov i Centrum) har regelbunden och strukturerad uppföljning av ärendena. En anledning till att det inte finns systematisk uppföljning på verksamhetsnivå är att så många ärenden ännu inte avslutats. Fler och fler ärenden gällande ensamkommande barn kommer att avslutas inom IFO-vuxen. Detta som en följd både av att fler av de barn som anvisats till Nacka kommun 2010 och senare nu blir aktuella för avslut, och som en följd av att Nacka kommun kommer att ta emot fler ensamkommande barn framöver enligt nya avtal med Länsstyrelsen. Detta kommer att ställa högre krav på kommunens förmåga att kontinuerligt och strukturerat följa upp barnens utveckling och att

kommunen på så sätt säkerställer rätt stöd för den unge i syfte att skapa bästa förutsättningar för egen försörjning, alternativt vidare studier. Det kommer också att ställas höga krav på kommunens förmåga att tillgodose behov för de barn som är i behov av vidare stöd inom vuxenverksamheterna för att bli självförsörjande, fortsätta med vidare studier eller flyttar till annan ort.

Förbättringsinitiativ:

En följeforskning har påbörjats med hjälp av en forskare från Göteborgs Universitet och FoU Södertörn. Detta för att utvärdera Nacka kommuns hela process gällande ensamkommande barn från ankomst/anvisning till dess att kommunens samlade stöd avslutas. Detta arbete väntas ge värdefull input till kommunens fortsatta arbete med målgruppen.

Rekommendation:

Utveckla en uppfölningsstruktur på verksamhetsnivå med utgångspunkt i den påbörjade följeforskningen i syfte att följa upp satta mål vid avslut av insatser. Detta för att säkra att kommunens stöd ger barnet förutsättningar för egen försörjning eller vidare studier. En rekommendation är också att överväga möjligheten att utvidga följeforskningen till att inkludera en uppföljning en tid efter avslutade insatser. Detta för att säkerställa att kommunens stöd ger långsiktiga önskade effekter. Utveckla också tydliga rutiner för avslut av ett ärende där kommunens stöd utvärderas i förhållande till målsättningar och där barnets eventuella behov av fortsatt stöd inom vuxenverksamheterna tillgodoses till högsta möjliga kvalitet.

Utmaning: samtycke för samverkan

Det är en utmaning för kommunen att på ett optimalt sätt samverka gällande individen. Detta beror till viss del på att regler om sekretess används på olika sätt. Det finns ett behov av att utveckla rutiner för en ökad användning av samtycke för ett ökat samarbete mellan enheter för ett samlat stöd till individen.

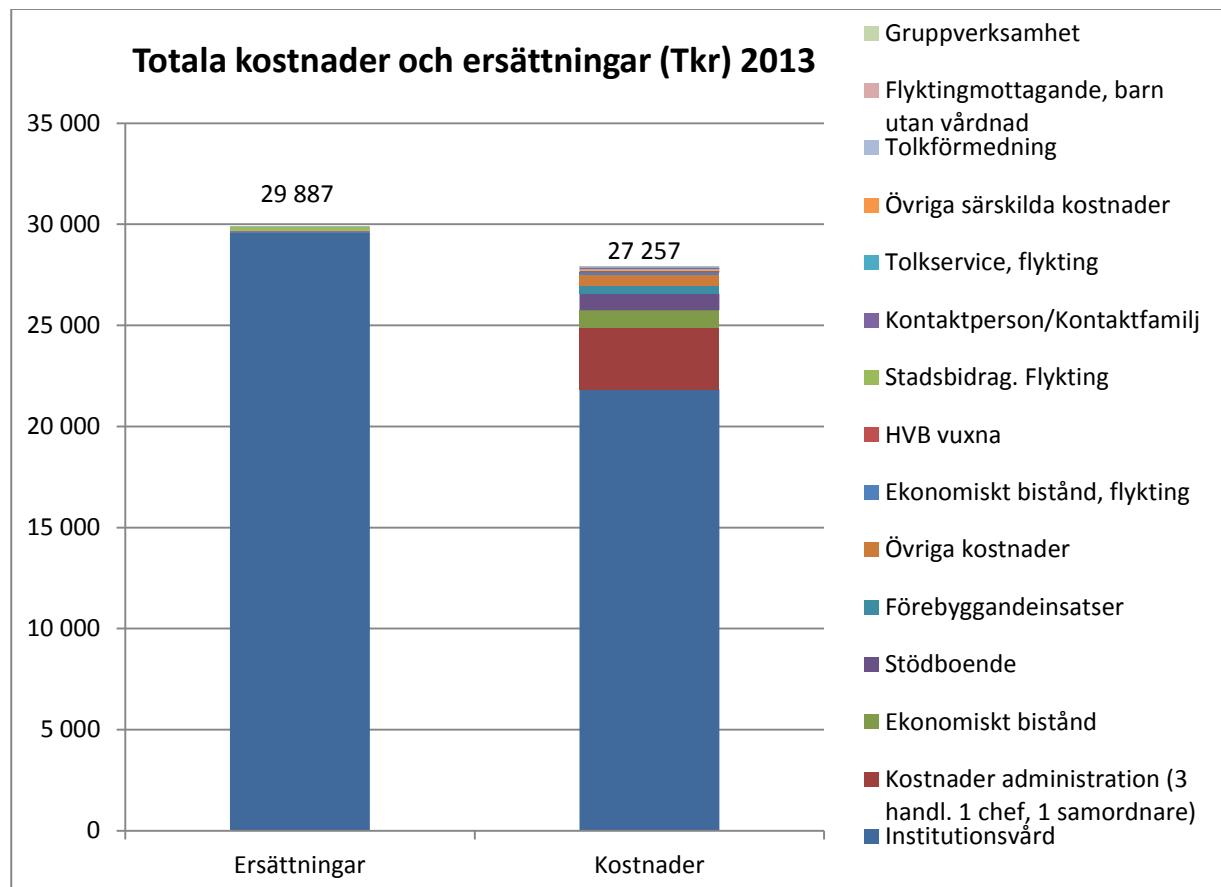
Rekommendation:

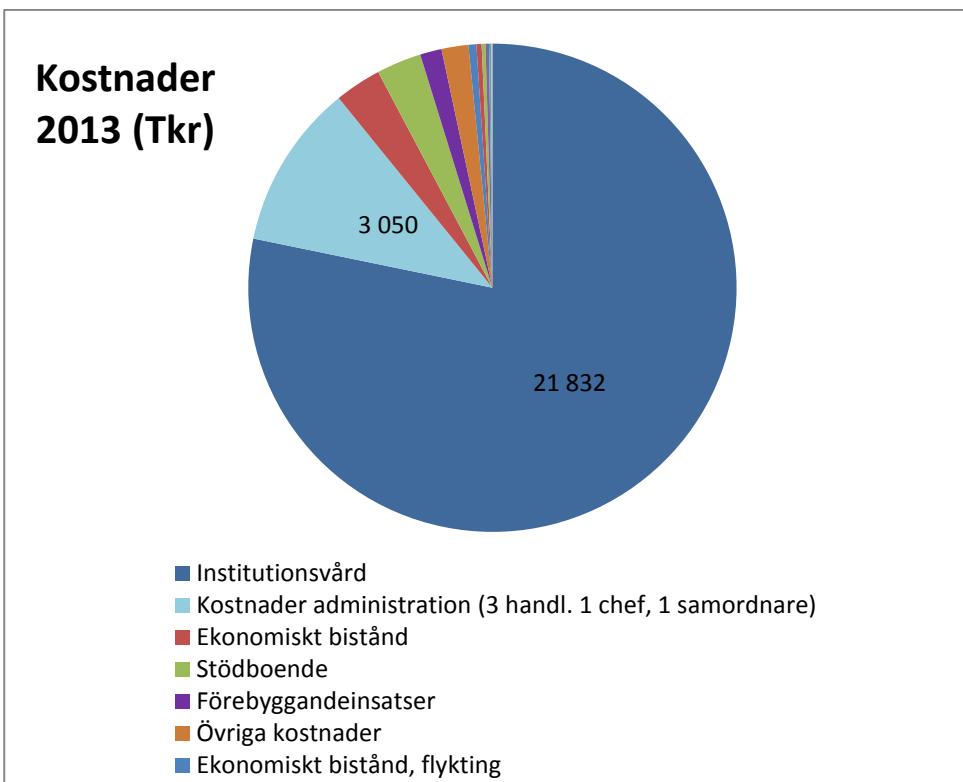
Utveckla rutiner för hur enheterna praktiskt arbetar med samtycke från god man eller särskild förordnad vårdnadshavare i syfte att på bästa sätt samverka för att tillgodose barnets behov och utveckling.

3.2 Ekonomisk redovisning ensamkommande barn

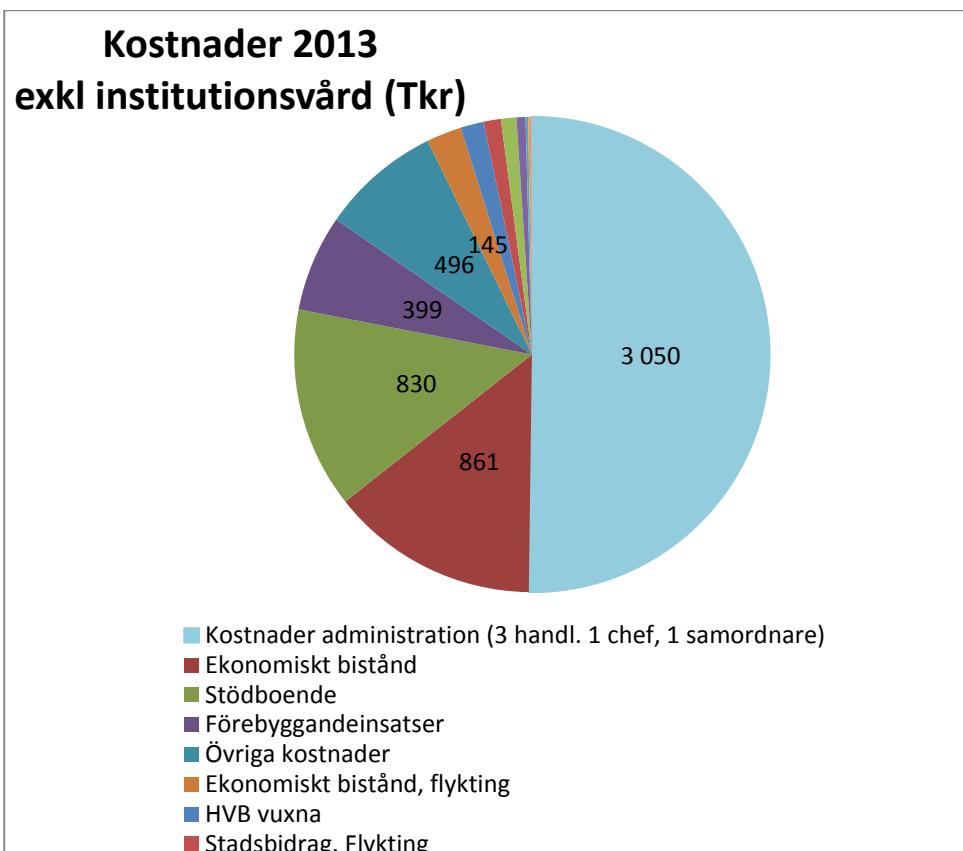
En ekonomisk sammanställning av etableringsprocessen utifrån Socialtjänstens stöd för ensamkommande flyktingbarn visar att intäkter överstiger kostnaderna i Nacka kommun. Institutionsvård är den största kostnaden samt intäkten för Nacka. Som grafen visar täcker ersättningen för institutionsvård även för de andra kostnaderna som kommunen har. Kommunen har rätt till en årlig ersättning om 500 000 kr för mottaganden av ensamkommande barn (oavsett hur många barn som kommunen tar emot) om en sådan överenskommelse finns med myndigheten. Kommunen har också rätt att få ersättning för bistånd som har betalats ut i samband med mottagandet av asylsökande. Att intäkterna överstiger kostnaderna ger en indikation om att det finns en kapacitet i utvecklingsarbetet riktat till denna målgrupp. Det kan

därmed innebära att ovan redan tagna initiativ och rekommendationer skulle kunna fullföljas och initieras med hjälp av överskottet i intäkter. För att konstatera detta och prioritera bland rekommenderade förbättringsförslag krävs närmare analys av resursåtgång för respektive rekommendation.

Vid en närmare titt på kostnaderna framkommer det att den näst största kostnaden efter institutionsvård är administrationskostnader som består av lönekostnader till tre handläggare, en samordnare samt en chef. Detta följs av ekonomiskt bistånd samt stödboende. Se bild nedan.

4

Etableringsprocessen för barnfamilj

När en barnfamilj anländer till Sverige och gör sig känd för myndigheter är det Migrationsverket som är den första instansen som innehavar ett ansvar gentemot familjen. Migrationsverket tar emot familjens asylsökan och handlägger ärendet. Under perioden då familjen är asylsökande kan Migrationsverket erbjuda tillfälligt boende i ankomstcommunen. Under asylprocessen erbjuder Migrationsverket sysselsättning till asylsökande i form av svenskundervisning samt samhällsorientering som är två halvdagar lång. Migrationsverket kan också genomföra en kartläggning av personers utbildnings- och yrkesbakgrund. När familjen har fått uppehållstillstånd övergår ansvaret till kommunen och Arbetsförmedlingen i enlighet med etableringsreformen.

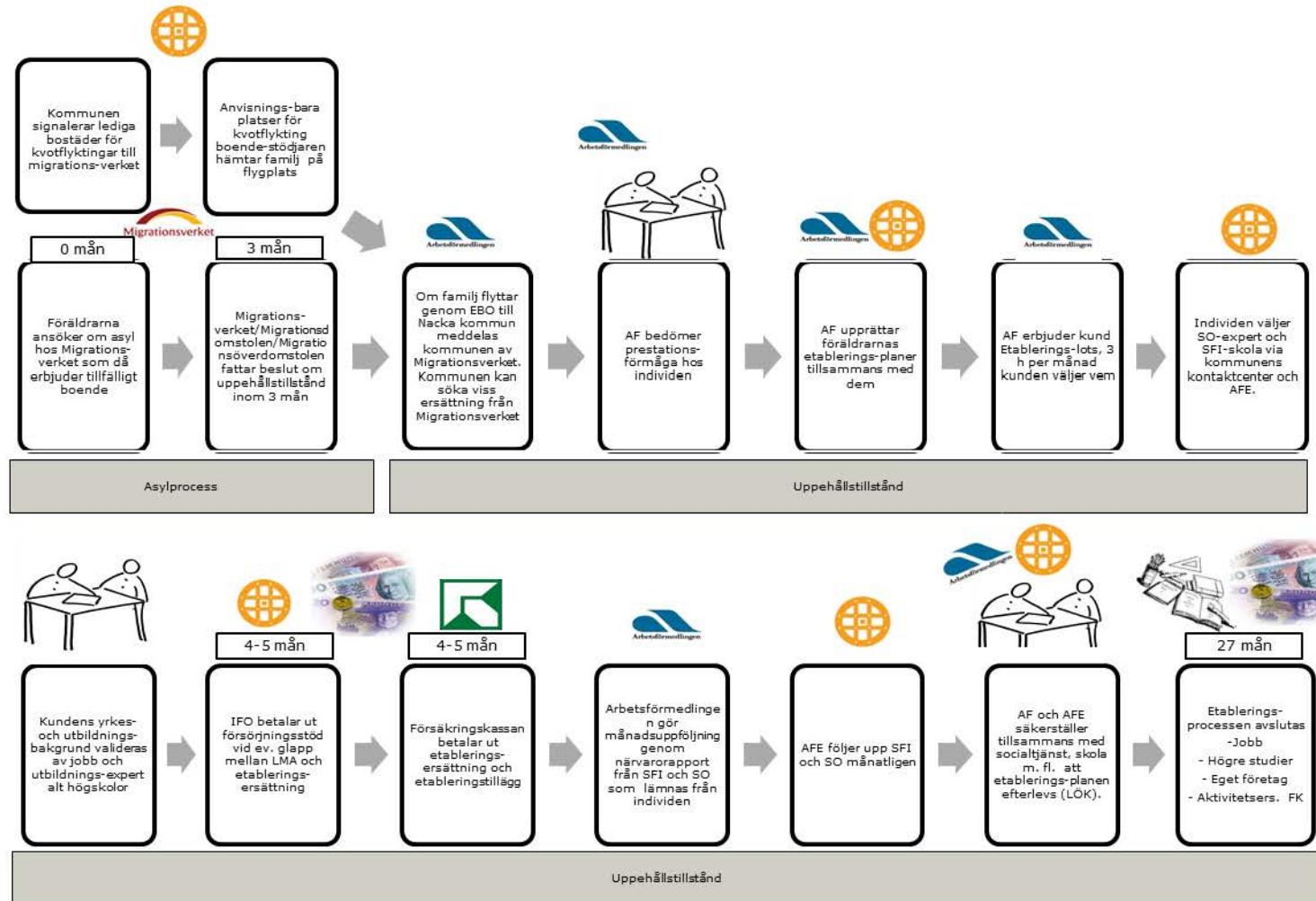
Arbetsförmedlingen ansvarar för att göra en presentationsbedömning av vuxna personer med uppehållstillstånd om prestationsförstågan är över 25 procent, dvs om personen anses kunna arbeta 25 procent eller mer av normal arbetstid, så tar Arbetsförmedlingen tillsammans med individen fram en etableringsplan. Personer som har under 25 procents prestationsförståga kontaktas av Socialtjänsten i kommunen där personen bor/folkbokförs för stöd och insatser på samma villkor som övriga kommuninvånare. Vid behov skall också svenska för invandrare och samhällsorientering tillgängliggöras genom hjälpmedel eller annan anpassning. Personer med under 100 procents prestationsförståga blir kontaktade av Arbets- och företagsenheten i Nacka kommun. Arbetsförmedlingen har ett uppdrag om behov finns att hjälpa till med att hitta boende för personer som ingår i etableringsreformen. Arbetsförmedlingen anmäler personer som upprättat en etableringsplan, och därmed har rätt till etableringsersättning, till Försäkringskassan som handlägger och betalar ut etableringsersättning och även etableringstillägg.

Kommunens ansvar i fallet med vuxna med uppehållstillstånd är att erbjuda svenska för invandrare samt samhällsorientering, som är obligatoriska delar i den av Arbetsförmedlingen och individen upprättade etableringsplanen. Arbetsförmedlingen erbjuder personer möjlighet att träffa en etableringslots. Nedan ses processen för en barnfamilj som anländer som asylsökande/kvotflykting till Sverige.

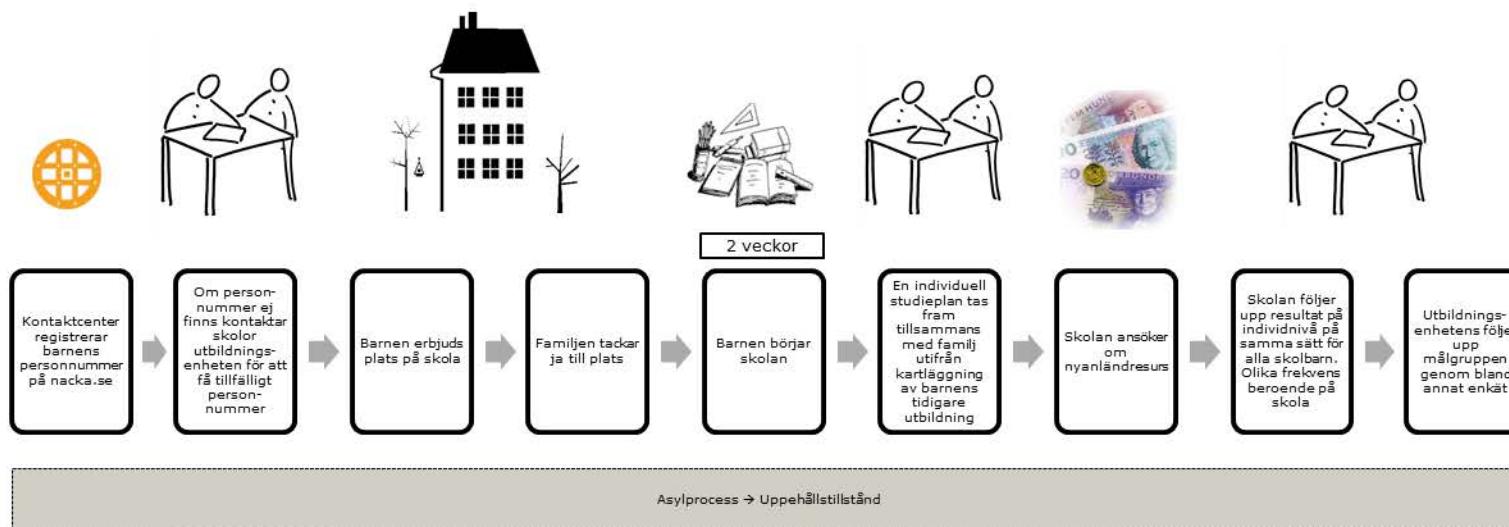
Kommunens ansvar gentemot barn med eller utan uppehållstillstånd är att säkerställa skolgång från det att familjen bosätter sig i kommunen.

Hela processen för vuxna och barn i en barnfamilj visualiseras nedan. Processens olika delar är indelade i två olika faser: Asylprocess och Uppehållstillstånd. Vad gäller barn har inte faserna tydliggjorts, eftersom samma ansvar gäller för barnen oavsett om de har uppehållstillstånd eller inte. Kartläggningen för barn är också avgränsad till att gälla barn i skolålder. Den angivna tiden som redovisas i kartläggningen nedan för vuxna startar från det att en familj sökt asyl. Den angivna tiden för kartläggningen av barnen utgår ifrån den tidpunkt då barnen blir kända i kommunen, dvs antingen när familjen sökt asyl eller genom att barnen kommer på anknytning till någon i Sverige och att därmed ansökan om skola sker efter beviljat tillstånd.

Barnfamilj vuxen

Barn i skolålder

4.1 Utmaningar och förbättringsinitiativ

Fas asylprocess utmaningar

Utmaning: Behov av bostäder/ lägenheter

Bostadsbristen i storstadsområdena drabbar inte minst personer som håller på att etablera sig i en ny kommun. En utmaning är att bygga nya bostäder eller underhålla befintligt bestånd på ett sådant sätt att personer med olika betalningsmöjlighet har möjlighet att bo. Alltför dyra bostäder drabbar individen, som får lägga en stor del av sin inkomst på boendet.

Förbättringsinitiativ:

Nackas satsning på social hållbarhet i samband med att Nacka bygger tät och blandad stad innebär delvis att nyproduktion av bostäder skall bidra till fler tillgängliga bostäder där individer med olika betalningsförmåga skall kunna bo utifrån sina egna ekonomiska förutsättningar.

Fas Uppehållstillstånd

Utmaning: Insatser via Arbetsförmedlingen kommunen

Arbetsförmedlingen och Nacka kommun beviljar båda arbetsförberedande insatser. Detta kräver samordning och ett utvecklingsområde är att säkerställa att dessa insatser inte krockar i tid och innehåll.

Det är idag en utmaning för både kommunen och Arbetsförmedlingen att hålla sig uppdaterade med vad som ingår i respektive instans verktygslåda och vilka erbjudanden den andra aktören besitter, så att etableringen på arbetsmarknaden blir så smidig och långsiktigt hållbar som möjligt.

Förbättringsinitiativ:

En utredning är initierad för hur Arbetsförmedlingen och kommunen säkerställer att insatserna kompletterar varandra utifrån den arbetssökandes fokus.

Rekommendation:

Utifrån lokalt tecknad överenskommelse gällande samarbetet mellan Arbetsförmedlingen och Nacka kommun, säkerställa ett bra arbetsätt i samarbetet mellan instanserna i syfte att kontinuerligt hålla en god kommunikation och samverkan med kunden i fokus mellan instanserna. I detta arbetssätt i samverkan ingår förslagsvis framtagande av målsättningar för att säkerställa en gemensam riktning med kundens fokus, beviljande av insatser för att säkerställa att dessa står i linje med varandra och målsättningarna, mötesstrukturer för uppföljning och samverkan i det enskilda fallet.

Utmaning: Uppföljning av insatser och etableringsplan

Arbetsförmedlingen följer varje månad upp individens närväro vid svenska för invandrare och samhällsorientering genom att individen skickar in närvavorapporter till Arbetsförmedlingen. Kommunen följer månadsvis också upp svenska för invandrare och samhällsorientering gällande eventuella avhopp, stagnerande processer och utvärderar huruvida en bra anpassning säkerställs.

Genom en lokal överenskommelse säkerställer Arbetsförmedlingen och kommunen i samråd att etableringsplanen upprätthålls. En svårighet vid uppföljning av etableringsplanen är om prestationsförmågan, som utreddes och bedömdes inför etableringsplanen av Arbets-

förmedlingen, har blivit lägre än vad tidigare utredning har påvisat. I detta läge är det svårt att revidera bedömningen. Det är inte ovanligt att individens prestationsförmåga efter en tid i kommunen försämras av olika anledningar, för att med rätt stöd blir högre igen. Eftersom etableringsersättningen förutsätter att etableringsplanen följs kan en lägre prestationsförmåga orsaka en utebliven etableringsersättning för individen. Detta ställer därmed krav på att jobb- och utbildningsexperterna har kunskap om stöd vid ohälsa och svårigheter i familjen som påverkar prestationsförmågan. Vid minskad eller utebliven etableringsersättning kan kostnaderna för försörjningsstöd komma att ökas mot bakgrund av att individen under vissa omständigheter kan ha rätt till kompletterande försörjningsstöd.

Förbättringsinitiativ

Ett utbildningsprogram riktat till kommunens jobb- och utbildningsexperter är planerat till hösten, där bland annat kunskap om vilket stöd som finns att tillgå för personer med ohälsa som påverkar dennes prestationsförmåga ingår.

Välfärd i Nacka – Nacka kommuns samordningsförbund, har sedan 2011 haft ett projekt riktat till målgruppen personer som har språkförbistringar i kombination med ohälsa, *Hälsa, etablering, arbete*. Projektet har erbjudit en strukturerad sysselsättningsverksamhet där man kombinerat språkträning, fysisk aktivitet, hälsoinformation och samhällsorientering. Erfarenhetsåterbärning med kunskapsdelning pågår till alla berörda myndigheter och instanser.

Rekommendation:

En rekommendation är att säkerställa implementering av pågående och genomförda aktiviteter för ökade möjligheter till snabbare etablering och kunskapsutveckling, allt i syfte att utveckla och förstärka kvaliteten.

Utmaning: Skolgång barn

Kommunen har ansvar för barnens skolgång från det att barnen anländer till kommunen. Kontaktcenter ansvarar för att hjälpa familjen att registrera sig på nacka.se för att vidare söka plats på skola. Det finns dock en osäkerhet kring vilken instans som informerar familjen om detta tillvägagångssätt. För att barnen så tidigt som möjligt skall ställas i kö för skolplats är det grundläggande att relevanta instanser vet hur kommunens valfrihetssystem fungerar.

För att barnen så snabbt som möjligt skall kunna börja i skolan krävs att kösystemet bevakas av skolorna. Det finns en uppfattning om att skolorna inte bevakar köerna tillräckligt ofta, vilket gör att barnen får vänta med erbjudande om plats i skola även om platsen finns tillgänglig. Detta uppfattas kunna gå att snabba upp. Idag kan denna process ta alltifrån en dag till en månad. I normalfallet tar det två veckor.

Vad gäller uppföljning av elever i skolan sker detta på samma sätt för alla elever, oavsett bakgrund. Det finns en uppfattning om att uppföljning för just denna målgrupp bör utvecklas för att säkerställa att skolan i Nacka kommun tillgodosör de behov som barnen i denna målgrupp har för att få goda skolresultat.

Förbättringsinitiativ:

Utbildningsenheten har initierat ett utvecklingsarbete i syfte att utveckla uppföljning för just denna målgrupp. I denna uppföljningsstruktur ligger bland annat enkätundersökningar riktade till dessa barn.

Rekommendation:

Utifrån problematiken gällande effektivitet i processen från det att ett barn blir känt i kommunen, av någon instans, till det att barnet börjar skolan och vidare barnets resultat följs upp, rekommenderas en kartläggning och effektivisering av processen. Eftersom effektiviteten i denna process påverkas av fler instanser än kommunens verksamheter rekommenderas utvecklingsarbetet ske tillsammans med representanter för relevanta insatsers lokala kontor, t ex. Migrationsverket, skola och utbildningsenheten. Det antal dagar som denna process ”bör” ta rekommenderas vara målsättningen med utvecklingsarbetet.

4.2 Ekonomisk redovisning barnfamilj och utbildning

Vad gäller skola för asylsökande barn ersätts kommunen med statsbidrag för skolpeng under den tid då barnet är asylsökande. Statsbidragets ersättning av skolpeng innebär att Nacka kommuns skolpeng ersätts till 90 procent av statsbidraget för grundskola och ersätts till 80 procent för skolpengen för gymnasium. I tabellen nedan redovisas de kostnader och intäkter som kommunen har relaterade till skolgången. För svenska för invandrare samt samhällsorientering ersätts kommunen av Migrationsverket eller Länsstyrelsen med en årlig schablonersättning beroende på personens ålder. Denna summa ska bland annat täcka svenska för invandrare, samhällsorientering och andra typer av introduktioner som personen kan behöva. Schablonersättningen beräknas utifrån ålder där ersättningen för en person under 20 år är 82 900 kr, för en person mellan 20-65 år 82 900 kr samt för person över 65 år 51 900 kr. Vad gäller kostnader för skolgång ersätts kommunen med en schablonersättning per vecka för den tid då eleven är asylsökande. När eleven sedan beviljas uppehållstillstånd utgår ingen ersättning. Ersättningen redovisad nedan är dock ersättning för ett helår.

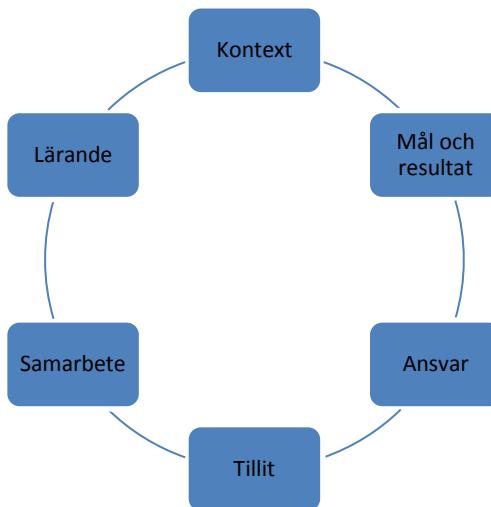
Verksamhet	Kostnader/person för helår	Stadsbidrag/asylsökande för helår
Förskola		
Skolpeng	48 100	39 100
Grundskolan		
Skolpeng	71 100	62 600
Nyanländresurs (2 år)	39 300	
Salsa-peng	3 200	
Språkförstärkningspeng	2 000	
<i>Summa</i>	115 600	62 600
Gymnasieskolan		
Programpeng	88 700	71 100
Nyanländresurs (2 år)	38 700	
<i>Summa</i>	127 400	71 100
Finansiering AFN		
Svenska för invandrare	14 900	Ingår i schablonersättning från Migrationsverket
Samhällsorientering	4 800	Ingår i schablonersättning från Migrationsverket

5 Avslutande reflektioner och rekommendationer

Samverkan inom etableringsprocessen

Denna rapport har fokuserat på etableringsprocessens nuläge i Nacka kommun gällande ensamkommande barn och barnfamiljer. Som framgår tydligt är etableringsprocessen för dessa grupper präglad av att många aktörer och organisationer samverkar kring samma målgrupp. Syftet med rapporten är att få en helhetsbild av hur processen ser ut utifrån de utvalda målgruppernas perspektiv och utifrån det värde som skapas för målgruppen genom processens utformning. Vi har i rapporten hittills illustrerat och beskrivit de utmaningar och styrkor samt påbörjade förbättringsinitiativ som vi har identifierat i processen. Nu avslutar vi med ett helhetsperspektiv på övergripande dimensioner som behöver hanteras i samverkansprocesser generellt och vilka implikationer detta har för den bild vi har fått av etableringsprocessen i Nacka kommun.

Ramböll har, utifrån att ha utvärderat och bidragit i en rad olika samverkansprocesser, identifierat dimensioner som är väsentliga att hantera för att lyckas med samverkan (se illustration)

Dessa dimensioner kan fungera olika bra i olika samverkansprocesser och ibland behöver vissa adresseras mer än andra. Vi kommer nu att gå in på dimensionerna i relation till arbetet som har gjorts kring etableringsprocessen i Nacka.

Kontexten:

I etableringsprocessen samverkar flera kommunala aktörer och myndigheter. Dessa olika aktörer har egna mål och styrs utifrån sitt specifika uppdrag gällande regelverk och riktlinjer. Det är naturligt att organisationers styrsystem, arbetssätt och organisationskulturer skiljer sig åt, vilket kan skapa utmaningar i samverkan mellan organisationer. Det är därför viktigt att olika organisationer har en förståelse för varandras sammanhang och kontext, för att synliggöra olikheter och förstå vad som krävs för ett konstruktivt samarbete med kundens behov i fokus. I Nacka kommun finns ett behov av ökad förståelse för varandras kontexter. När det kommer till ensamkommande barn är det många aktörer som bidrar till barnets livssituation, exempelvis god man, Socialtjänsten, särskild förordnad vårdnadshavare, boende eller familjehem, skola och fritidssysselsättning etc. För att ge det ensamkommande barnet ett stöd där samtliga aktörer har

samma målsättning och där stödet blir heltäckande, krävs fördjupad kunskap om varandras organisation. En god kännedom om varandras kontexter är en förutsättningen för att kunna koordinera de olika insatserna och ställer krav på tät dialog och kommunikation mellan berörda parter.

Mål och resultat:

Etableringsprocessens mål och resultat behöver formuleras tydligare. Under utformningen av workshopen utgick vi från Nacka kommuns inriktning som ett övergripande mål. Men målet kan med fördel formuleras mer specifikt utifrån målgruppens behov. Utifrån tydliga mål kan också indikatorer och uppfölningsstrukturer tas fram. Målen bör vara gemensamma för samtliga aktörer som agerar för målgrupperna. Gemensamma mål och uppfölningsstrukturer stärker helhetsperspektivet i den gemensamma processen.

För att stärka målgruppsperspektivet i formuleringen av mål ser Ramböll ett stort värde i att lyfta fram målgruppens egna formuleringar av behov som utgångspunkt. Exempelvis uttryckte den person som intervjuades av Ramböll inför kartläggningen ett behov av mer ”hjälp att hjälpa sig själv” samt ”bättre kommunikation mellan de olika insatserna för att göra en bättre helhetsbedömning av min situation”. Att utgå från målgruppens behov är en förutsättning för att kunna ta fram mål som skapar värde för målgruppen. För att säkerställa att kundens behov tillgodoses krävs det i första hand att man definierar kundens behov och att man därefter specificerar hur respektive organisation kan bidra till att tillgodose dessa behov.

Ansvar:

En central utmaning i samverkansprocesser är fördelning av ansvar i processen, ibland också gällande det övergripande ansvaret för processen. För ensamkommande barn har kommunen ett huvudsvars. Det har på ett naturligt sätt blivit så att Socialtjänsten har ett stort ansvar och för varje ensamkommande barn finns en handläggare utsedd som utreder och följer upp beviljade insatser samt samordnar och samverkar med berörda aktörer. Det finns dock fortfarande behov av förtydligande av vem som gör vad och att säkerställa att också andra kommunala verksamheter tar sitt ansvar gentemot målgruppen. Många aktörer är involverade på olika sätt (gode män, skola, boenden etc), vilket leder till ett behov av att **en** person/roll bland dessa aktörer tar ansvar för samordning för individen i syfte att säkerställa en bra framtid för barnet. Det finns också ett värde i att utveckla en samordnande roll för samverkansarbetet mellan organisationer.

Tillit:

En annan viktig dimension för en fungerande samverkansprocess är tillit – mellan aktörer och organisationer. Detta handlar framför allt om tillit till att de andra aktörerna utför det som andra organisationer förväntar sig av dem. Det finns exempel på att det finns en tillit till att informationsflödet mellan Nacka kommun och Migrationsverket fungerar bra. Ett exempel på när brist på tillit kan uppstå är när skolornas information till Utbildningsenheten om ledig skolplats blir försenad och Utbildningsenheten behöver kontakta skolan för återkoppling om lediga skolplatser. Tillit är något som skapas genom en fungerande dialog och en vilja att förstå andra aktörers kontext och perspektiv. Att bjuda in flera aktörer till att diskutera processen gemensamt är en god förutsättning för att skapa tillit mellan organisationer.

Samarbete

Det konkreta samarbetet är naturligtvis avgörande för att skapa en effektiv process med hög kvalitet för målgruppen. Det handlar dels om samarbetet mellan individer från respektive aktör som ingår i processen, dels också om samarbetet mellan aktörerna generellt. Samverkansprocesser förväntas ofta fungera av sig själva, eller så fort former och ramar för samverkan har formulerats i ett dokument. Därigenom underskattas betydelsen av tid som krävs för att skapa ett gott samverkansklimat. Gemensamma forum krävs för att synliggöra behov, eventuella hinder för processen, behov av dialog och kommunikation, utvecklingspotential etc. Den workshop som genomfördes i samband med kartläggningen är ett gott exempel på de insikter och lärande som uppstår när de olika aktörerna möts och diskuterar processen utifrån målgruppen.

För ett effektivt samarbete i det individuella fallet är goda rutiner för godkännande av samtycke en grundförutsättning för att olika myndigheter skall kunna dela information gällande individen. Detta i syfte att säkerställa att individens behov tillgodoses utifrån ett helhetsperspektiv där det möjliggörs för relevanta myndigheter att tillsammans med individen planera för hur varje instans kan bidra till individens självständighet, självförsörjning genom t. ex eget boende, arbete, vidare studier.

Lärande:

Samverkansprocesser uppstår oftast när det blir tydligt att ett behov hos en specifik målgrupp enbart kan lösas genom samverkan mellan flera aktörer. Processen börjar alltså med en idé om ett värdeskapande för målgruppen. För att säkerställa att gemensamma aktiviteter faktiskt leder till önskade resultat för målgruppen krävs att man följer upp resultaten och lär sig av vad som fungerar respektive fungerar mindre bra och genomför justeringar i arbetssätt utifrån resultaten.

5. I Rekommendationer för nästa steg

I denna rapport har det redogjorts för vem som är ansvarig för vad då ensamkommande barn och barnfamiljer bosätter sig i eller blir anvisade till Nacka kommun. Rapporten har också påvisat vilka utmaningar som kommunen har samt vilka förbättringsinitiativ som kommunen redan har påbörjat i syfte att uppnå högre och bättre resultat för individen.

Gemensamma mål för målgruppen

Ett naturligt nästa steg för kommunen att ta skulle kunna vara att utifrån ett helhetsperspektiv identifiera gemensamma mål för samtliga aktörer för att skapa en ökad samsyn kring målgruppens behov och öka samordningen av samhällets olika insatser i det gemensamma mottagande av ensamkommande barn och barnfamiljer som är flyktingar. Detta för att säkerställa att samtliga organisationer har en gemensam bild av vad man tillsammans ska uppnå och för att familjerna och barnen ska mötas av ett sammanhållet mottagande. Detta också för att möjliggöra en gemensam planering för det ensamkommande barnet eller barnfamiljen.

Utvärdering av önskade effekter för målgruppen

En annan aspekt som är av intresse för helhetsperspektivet är att göra en effektutvärdering av mottagandet. Detta i syfte att se hur väl kommunen samt andra berörda aktörer tillsammans lyckas uppnå de önskade målen för individen gällande egen försörjning, arbete, utbildning och bostad. En effektutvärdering skulle också visa vilka områden och insatser som verkligen leder till

önskade resultat och som ger värde för individen. Genom utvärderingen skulle kommunen också kunna identifiera vilka parametrar som är mest värdefulla att följa upp för att löpande utveckla verksamheten och mottagandet.

Resultat av valfrihet och kundvalssystem

Ytterligare ett område där uppföljning och utvärdering skulle vara intressant är valfrihet och kundval inom skolan och uppföljning av effekterna på barnen och ungdomarnas skolresultat kopplat till detta system. Eftersom Nacka kommuns skolverksamhet, i förhållande till många andra kommuner, präglas av valfrihet för denna målgrupp blir det intressant att utvärdera hur detta system slår på barnens och ungdomarnas resultat i förhållande till andra kommuner som valt ett annat system. Särskilt intressant blir det om man kan särskilja denna målgrupp i förhållande till andra målgrupper.

Samverkan för effektiva processer

Det finns ett behov av forum för samverkan för att garantera att processerna är kända bland alla involverade aktörer och för att upprätthålla ett strukturerat förbättringsarbete organisationerna emellan. Processkartläggningen inom ramen för detta uppdrag uppskattades mycket av deltagarna tack vare synliggörande av varandas processer, arbetssätt och behov av utvecklingsarbete. Det finns en god grund till fortsatt och fördjupat samarbete då flera överenskommelser redan finns på papper. För ett fördjupat samarbete bör strukturer för regelbundna samtal om relevanta delar i processen säkerställas.

Samverkan för önskad effekt för individen

Strukturer för samverkan är gynnsamt i det strukturella utvecklingsarbetet, med fokus på organisationsövergripande utmaningar och processer. Men också i det individuella fallet där samverkan kring individen skall leda till en helhetssyn kring individens behov och gemensam planering för hur olika instanser och enheterna inom kommunen kan samverka för att tillgodose individens behov utifrån kundens fokus. För att möjliggöra för samverkan kring individen finns, som tidigare nämnts, utmaningar gällande sekretess där det som ett nästa steg blir grundläggande att se över relevanta insatser, däribland Nacka kommuns, rutiner för samtycke.

Matchning av kostnader och intäkter

Mot bakgrund av att insatser och annat stöd riktat gentemot målgrupperna i denna rapport utförs av många olika enheter i kommunen är en rekommendation att se över fördelningen av statsbidrag så att även dessa fördelar sig på motsvarande sätt - både utifrån vilka kostnader som staten skall ersätta, men också utifrån kommunens strategiska val och satsningar på utveckling inom särskilda områden. I den ekonomiska analysen som genomförts inom ramen för denna rapport har det framkommit viss osäkerhet kring huruvida statsbidragen följer individen mellan olika verksamheter och det är ibland svårt att se vilka intäkter som täcker upp för vilka kostnader mellan kommunens enheter. För att säkerställa utveckling och hög kvalitet i samtliga delar rekommenderas därmed en översyn av fördelningen av intäkter från staten.

Socialtjänsten har påbörjat en översyn kring kostnader och intäkter som kommer att redovisas för Social- och äldrenämnden i september 2014. En redovisning kommer också att se över framtida kostnader och intäkter i förhållande till överenskommelserna med Länsstyrelsen i Stockholms län.

14 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 137

Dnr KFKS 2014/310-106

Översyn av Mälardalsrådets utskott

Yttrande till Mälardalsrådet

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen antar stadsledningskontorets förslag till yttrande över det remitterade förslaget om en översyn av Mälardalsrådets utskott.

Ärende

Mälardalsrådets styrelse har remitterat *Översyn av Mälardalsrådets utskott* till sina medlemmar. Remissvar kan lämnas senast 31 oktober. Styrelsen anser att organisationens nuvarande indelning i fyra utskott behöver utvecklas. Närvaron är låg i utskotten och det är ofta samma ledamöter som närvarar vilket gör att verksamheten blir begränsad.

Styrelsen för Mälardalsrådet har tagit fram fyra alternativa förslag till organisation och vill att medlemmarna tar ställning till frågan: *Vilket av nedanstående alternativ förordar kommunen/ landstinget beträffande Mälardalsrådets utskottsorganisation?* I förslaget till yttrande förordar Nacka kommun alternativ två med arbetsgrupper istället för utskott.

Handlingar i ärendet

Samordnings- och utvecklingsenhetens tjänsteskrivelse den 19 augusti 2014

Förslag till yttrande

Remiss

Yrkanden

Mats Gerdau (M) yrkade, med instämmande av Khashayar Farmanbar (S), bifall till samordnings- och utvecklingsenhetens förslag.

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med Mats Gerdaus yrkande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Översyn av Mälardalsrådets utskott

Yttrande till Mälardalsrådet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar stadsledningskontorets förslag till yttrande över det remitterade förslaget om en översyn av Mälardalsrådets utskott.

Sammanfattning

Mälardalsrådets styrelse har remitterat *Översyn av Mälardalsrådets utskott* till sina medlemmar. Remissvar kan lämnas senast 31 oktober. Styrelsen anser att organisationens nuvarande indelning i fyra utskott behöver utvecklas. Närvaron är låg i utskotten och det är ofta samma ledamöter som närvarar vilket gör att verksamheten blir begränsad.

Styrelsen för Mälardalsrådet har tagit fram fyra alternativa förslag till organisation och vill att medlemmarna tar ställning till frågan: *Vilket av nedanstående alternativ förordar kommunen/ landstinget beträffande Mälardalsrådets utskottsorganisation?* I förslaget till yttrande förordar Nacka kommun alternativ två med arbetsgrupper istället för utskott.

Ärendet

Mälardalsrådet¹ är en ideell och politiskt styrd organisation som arbetar med frågor inom miljö, trafik, kultur och näringsliv. Mälardalsrådet har 56 kommuner och fem landsting som medlemmar. Nacka kommun är en av medlemmarna. Mälardalsrådets styrelse har beslutat se över sin organisation då den inte fungerar optimalt. Styrelsen har därför skickat ut en remisshandling till medlemmarna för att ge dem möjlighet att tycka till om förslagen till en ny organisation.

Idag är Mälardalsrådet organiserat i fyra utskott: Miljöutskottet, Planerings- och Trafikutskottet, Näringslivs- och FoU-utskottet samt Kulturutskottet. Enligt remisshandlingen har indelningen i utskott funnits länge men under en längre tid inte fungerat särskilt väl. Problemet är framförallt den bristande närvaron på mötena i utskotten. Dessutom är det många gånger samma ledamöter som närvarar. Av ca 70 ledamöter i ett utskott är det endast ca 15-30 stycken som kommer. Med andra ord är det fler än hälften som aldrig deltar i utskottens aktiviteter vilket gör att utbytet av erfarenheter och

¹ www.mälardalsrådet.se

synpunkter blir begränsat. Ett annat problem anges vara att Kulturutskottet inte har en beredningsgrupp eller någon ansvarig tjänsteman som kan planera arbetet, vilka övriga utskott har. Det gör att arbetet i Kulturutskottet inte blir lika aktivt som i övriga utskott.

I remissen anges fyra olika förslag till hur Mälardalsrådet ska se ut framöver. Frågan som medlemmarna ska ta ställning till är: *Vilket av nedanstående alternativ förordar kommunen/landstinget beträffande Mälardalsrådets utskottsorganisation?* Alternativen är:

- Alternativ 1: Dagens modell
- Alternativ 2: Arbetsgrupper istället för utskott
- Alternativ 3: Mindre utskott med tydligare genomförandeuppdrag
- Alternativ 4: Sammanslagning av utskott

Stadsledningskontorets bedömning

Mälardalsrådet vill öka medlemmarnas engagemang och närvaro på mötena. Indelningen i utskott har funnits under en längre tid men fungerar inte optimalt. Att då bevara utskottsindelningen med fasta ledamöter verkar inte vara en lösning på problemen. I förslaget till yttrande förordar Nacka kommun därför alternativ två med arbetsgrupper. Då avvecklas utskotten. Istället hålls ett antal öppna forum per år och ämnesområden där deltagandet inte begränsas till utvalda ledamöter utan inbjudan sprids brett till alla medlemmar. Tillfälliga arbetsgrupper utses efter behov för särskilda berednings- eller genomförandeuppdrag. Den nya organisationen öppnar då upp för en större flexibilitet och kreativitet och ökar förhoppningsvis engagemanget. I alternativ två behålls beredningsgrupper och nätverk på tjänstemannanivå för att planera den nya forumverksamheten och för att arbeta åt inrättade arbetsgrupper. Det skapar goda förutsättningar till arbetsstöd och beredning av ärenden åt arbetsgrupperna.

Ekonomiska konsekvenser

Hur Mälardalsrådet väljer att organisera sig har inga ekonomiska konsekvenser för Nacka kommun.

Bilagor

Förslag till yttrande.

Mats Bohman
Administrativ direktör

Jenny Andersson
Utredare
Samordnings- och utvecklingsenheten

Yttrande

Mälardalsrådet
Hantverkargatan 3H
105 35 Stockholm

Yttrande över remiss Översyn av Mälardalsrådets utskott

Nacka kommun redovisar nedan sina synpunkter utifrån de frågor Mälardalsrådet ställt i Översyn av Mälardalsrådets utskott.

Mälardalsrådet är en mötesplats för att diskutera storregionala utvecklingsfrågor.

Mälardalsrådets remiss presenterar ett förslag till ny organisation. Nacka kommun vill anföra att det i första hand behövs en diskussion om vilken roll rådet ska ha och vilka frågor som är viktiga för alla berörda parter i regionen att diskutera. Utifrån den diskussionen kan sedan rådets framtida roll bestämmas och utifrån det en analys av vilken organisation rådet bör ha. Med den bakgrunden har Nacka kommun ändå tagit ställning till vilket av de i remissen föreslagna modellerna för organisation som är att föredra före andra.

Mälardalsrådet anger i sitt förslag ett de vill öka medlemmarnas engagemang och närvaro på mötena. Ett skäl till det bristande engagemanget kan enligt Mälardalsrådet vara att rådet inte kunnat möta regionens utmaningar och att deltagandet inte upplevs tillräckligt givande. Rådets innehåll i utskott har funnits under en längre tid men fungerar inte optimalt varför rådet föreslår en omorganisation.

Nacka kommun förordar det som i remisskrivelsen anges som alternativ 2, att utskotten avvecklas och istället ersätts med ett antal öppna forum och tillfälligt utsedda arbetsgrupper. En sådan organisation skulle kunna leda till ett större engagemang i rådets frågor och inbjudan till forum kan spridas brett till alla medlemmar. Tillfälliga arbetsgrupper utses efter behov för särskilda berednings- eller genomförandeuppdrag. Den föreslagna organisationen öppnar upp för en större flexibilitet och kreativitet och ökar förhoppningsvis engagemanget. Nacka kommun ställer sig även positiv till att beredningsgrupper och nätverk på tjänstemannanivå behålls för att kunna planera den nya forumverksamheten och för att arbeta åt inrättade arbetsgrupper, vilket skapar goda förutsättningar till arbetsstöd och beredning av ärenden åt arbetsgrupperna.

Mats Gerdau
Kommunstyrelsens ordförande

Jenny Andersson
Utredare Samordnings- och
utvecklingsenheten

Datum
2014-04-07

Remissinstanser:
Kommuner och landsting medlemmar i Mälardalsrådet
Mälardalsrådets partigrupper
Mälardalsrådets utskott

Missiv Översyn av Mälardalsrådets utskott

Mälardalsrådets styrelse har beslutat se över organisationen avseende dess fyra utskott, Miljöutskottet, Planerings- och Trafikutskottet, Näringslivs- och FoU-utskottet samt Kulturutskottet.

Mälardalsrådets medlemmar inbjuds härför att inkomma med synpunkter rörande bifogad remisshandling. Även de politiska partierna samt Mälardalsrådets utskott inbjuds att svara på remissen.

Remissvar lämnas skriftligen till kansliet@malardalsradet.se eller till Mälardalsrådet, Hantverkargatan 3H, 105 35 Stockholm. Vänligen ange öRemissvar utskottö. Remissvaren ska vara Mälardalsrådet tillhanda senast den 31 oktober 2014.

Vid frågor kontakta Anders Lönn, generalsekretare, 073-22 84 42 eller anders.lonn@malardalsradet.se

Remiss angående översyn av Mälardalsrådets utskott

Uppdraget

Mälardalsrådets styrelse har beslutat se över organisationen avseende dess fyra utskott, Miljöutskottet, Planerings- och Trafikutskottet, Näringslivs- och FoU-utskottet samt Kulturutskottet. Indelningen i utskott har funnits under lång tid och frågan har rests om denna organisationsform fortfarande korresponderar med Mälardalsrådets uppdrag och verksamhet.

Huvuddelen av Mälardalsrådets verksamhet bedrivs inom de tre processerna:

En bättre sits (om transporter och trafikinfrastruktur)

Stjärnbildning (om utbildnings- och forskningsfrågor)

Benchmarking Regions (om internationella jämförelser med andra storstadsregioner).

Näringslivs- och FoU-utskottet är referensgrupp till processen Stjärnbildning, men i övrigt saknar utskotten direkt koppling till de tre processerna. En bättre sits har en egen beslutsstruktur som bygger på representation av samtliga i samarbetet ingående kollektivtrafikmyndigheter och länsplaneupprättare.

Nuvarande utskotts uppdrag anges i arbetsordningens moment 4:5:

ö4:5 Utskott

Uppdrag

Styrelsen utser ledamöter och ersättare till erforderliga utskott, arbets-, projekt och styrgrupper eller andra lämpliga organ för olika frågeområden och initiativ.

Mälardalsrådet har f.n.fyra utskott:

- *Planerings- och trafikutskottet*
- *Näringsliv och FoU-utskottet*
- *Miljöutskottet*
- *Kulturutskottet*

Utskottens uppdrag är att fungera som mötesplatser inom respektive fackområde samt att vara styrelsens berednings- och genomförandeorgan för särskilda uppdrag. Med vägledning från inrikningsmålen tas uppdrag till utskotten fram i dialog mellan styrelse, utskott och kansli. Utskottens verksamhet, styrelseuppdrag till utskotten och resurser härför fastställs i verksamhetsplan och budget.

Organisation och sammansättning

Mandattiden för ledamöter och ersättare till utskotten föreslås av styrelsen och beslutas av rådsmötet. Rådsmötet utser ordförande och vice ordförande till utskotten.

Ledamöter i utskotten nomineras av medlemmarna och utses av Mälardalsrådets styrelse. Fn har varje utskott ca 70 ledamöter. Bl a utskottens sammansättning bör under mandatperioden 2011-2015 ses över.

I gällande arbetsordning anges alltså att de fyra utskottens funktion dels handlar om att fungera som mötesplatser och dels kan erhålla särskilda uppdrag från styrelsen. I praktiken står utskotten öppna för alla de företrädare som medlemmarna vill utse och bekosta resor för.

Utskotten Änläge

Som arbetsordningen anger har varje utskott cirka 70 utsedda ledamöter. Det är dock bara ett fåtal som deltar i utskottens sammankomster. Antalet deltagare i ett utskottsmöte varierar vanligen mellan 15 och 30 st. Det är i hög grad samma personer som återkommande deltar i utskottens aktiviteter och följdaktligen ett flertal valda ledamöter som inte deltar alls.

Det kan konstateras att utskotten idag fungerar huvudsakligen som en mötesplats och kunskapspridare för det begränsade antal ledamöter som deltar i arbetet. Det förekommer i viss utsträckning även att styrelsen ger särskilda uppdrag till utskotten, men det utgör inte den primära tyngdpunkten i utskottens arbete.

Aktivitet och systematiskt arbetssätt varierar något mellan i utskotten. Framför allt lider Kulturutskottet av att inte ha en beredningsgrupp eller någon ansvarig tjänsteman som kan planera arbetet. Hos Miljöutskottet och Planerings- och trafikutskottet finns engagerade beredningsgruppsordföranden och sedan lång tid upparbetade nätförk av tjänstemän från medlemsorganisationerna i beredningsgruppen. Även Näringsliv- och FoU-utskottet har en aktiv och engagerad beredningsgruppsordförande. Utskottens beredningsgrupper planerar sammankomsterna i form av studiebesök och intressanta gästföreläsare.

Deltagandet i utskottens arbete lämnar emellertid en del övrigt att önska. Respektive utskott har var för sig cirka 70 valda ledamöter. Antalet deltagande i utskottens aktiviteter är emellertid lågt i förhållande till antalet valda. Det är också i hög grad samma personer som deltar, vilket innebär att ett mycket stort antal valda ledamöter - fler än hälften - aldrig deltar i utskottens aktiviteter.

Det går att vidta generella förbättringsåtgärder rörande informationen om utskotten. Det handlar främst om utökad informationen till nyvalda ledamöter direkt från Mälardalsrådets kansli. Den informationen bör vara tydlig om vad uppdraget går ut på för att ge en korrekt förväntan hos ledamöterna. Det går även att utöka kommunikationen om utskottens aktiviteter och sammankomster via Mälardalsrådets informationskanaler; hemsidan, sociala medier och nyjetsbrevet.

Detta är åtgärder som kan och bör vidtas, men huruvida det leder till ett förbättrat deltagande i utskotten är inte självklart. Det förutsätter att det är informationsbrist som utgör den huvudsakliga orsaken till att så många valda ledamöter inte deltar.

En annan orsak kan naturligtvis vara att uppdraget inte bedöms tillräckligt intressant. Det vill säga utskottet är inte är operativa eller beredande, utan huvudsakligen handlar om att utgöra en mötesplats för kunskapsinhämtande. Det finns vidare en viss övervikt av de medlemsföreträdare som deltar i utskottens arbete som i sin hemmaorganisation befinner sig i oppositionsställning.

Alternativa modeller

I det följande presenteras olika alternativa modeller för att erhålla en god förankring och ett högt deltagande samt en effektiv organisation förenad med en hög medlemsnytta.

Det finns olika vägar att gå. Avgörande torde vara att utgå från vilken funktion som utskotten främst ska anses fylla. Om funktionen mötesskola är det primära, så bör utskottens inte begränsas i sin sammansättning. Det går också att pröva huruvida formen utskott är den mest relevanta för att tjäna funktionen som mötesskola. Kanske är andra modeller som öppna och regelbundna konferenser utan något valförfarande att föredra framför nuvarande modell med valda ledamöter?

Om funktionen att ta emot särskilda berednings- eller genomförandeuppdrag från styrelsen anses vara det primära, så kan slutsatsen bli att antalet ledamöter kan minskas avsevärt jämfört med idag. Avgörande blir då närmast mandat/förankring hos medlemmarna samt erfarenhet/kompetens för det aktuella uppdraget. Men slutsatsen kan också bli att beredande- och genomförandeuppgifter inte nödvändigtvis hanteras bäst av en uppsättning permanenta utskott. Kanske är av styrelsen tillfälligt tillsatta arbetsgrupper en lämpligare modell?

En annan aspekt rör indelningen i utskott. För närvarande har Mälardalsrådet fyra utskott. Indelningen har funnits under lång tid. Det går att pröva om den fortfarande är den mest relevanta.

Det gäller bland annat för processen En bättre sits, som utgör Mälardalsrådets största och viktigaste samverkansprocess. Ursprungligen utgjorde Planerings- och trafikutskottet ansvarig berednings- och genomförandeinstans för En bättre sits. Numera har de samverkande sju länsplanemyndigheterna, kollektivtrafikmyndigheterna och kommunerna inom En bättre sits en annan beslutsstruktur genom den s.k. Lilla gruppen och Stora gruppen. Det reducerar utskottets roll till att vara informationsmottagare från En bättre sits. Det är naturligtvis fullt möjligt att finna andra former för den informationskanalen än utskottsmodellen.

Ett annat exempel på att nuvarande utskottsindelning inte nödvändigtvis är självklar belyses av gränssnittet mellan Kulturutskottet respektive Näringsliv- och FoU-utskottet. Genom att Mälardalsrådet via ett särskilt projekt har uppmärksammat betydelsen av frågeområdet kulturella och kreativa näringar (KKN), så är det inte uppenbart att områdena kultur och näringsliv ska hanteras i två separata utskott.

Ytterligare ett exempel utgörs av de starka kopplingarna mellan trafik- och miljöområdet, vilket skulle kunna leda till slutsatsen att dessa frågor även organisatoriskt borde hanteras tillsammans inom Mälardalsrådet.

Ett fjärde exempel är Näringslivs- och FoU-utskottets roll som referensgrupp till processen Stjärnbildning och de frågor som handlar om Stockholm-Mälarregionen som kunskapsregion. Är det givet att just utskottsmodellen med 70 valda ledamöter är den bästa modellen för en referensgrupp? Eller borde styrelsen istället utse en mindre referensgrupp med enda uppgift att vara arbetsgrupp för frågorna inom Stjärnbildningsprocessen?

Det finns således möjlighet att resa en rad frågeställningar kopplade till utskottens funktion, sammansättning och indelning, vilka kan leda till en omprövning av den nuvarande utskottsorganisationen.

Fråga till medlemmarna: Vilket av nedanstående alternativ förordar kommunen/landstinget beträffande Mälardalsrådets utskottsorganisation?

Alternativ: Dagens modell

- É Fyra utskott som idag: Planerings- och trafikutskott, Näringslivs- och FoU-utskott, Miljöutskott och Kulturutskott.
- É Insatser görs för att främja ett bredare deltagande genom ökad information till de valda ledamöterna.
- É Ingen förändrad sammansättning av utskotten.
- É Ingen förändring av funktion, nuvarande roll som framför allt bred mötesplats och möjlighet att få särskilda uppdrag av styrelsen behålls.
- É Insatser görs för att stärka dialogen mellan utskotten och styrelsen rörande särskilda uppdrag till utskotten.

Alternativ: Arbetsgrupper istället för utskott

- É Inga utskott.
- É Istället för utskott hålls ett antal öforumö per år och ämnesområde. D v s möte med t.ex. Miljöforum, Trafikforum, Kulturforum, Näringslivs- och FoU-forum.
- É Deltagande i dessa forum är inte begränsat till någon vald personkrets, utan inbjudan sprids brett bland Mälardalsrådets medlemmar.
- É Beredningsgrupper/nätverk på tjänstemannanivå behålls för att planera den nya forumverksamheten och/eller för att arbeta åt inrättade arbetsgrupper.
- É Syfte: bredda deltagandet samt tydliggöra mötesplatsfunktionen.
- É Styrelsens behov av särskilda berednings- eller genomförandeuppdrag sker via tillfälliga för ändamålet utsedda arbetsgrupper.

Alternativ: Mindre utskott med tydligare genomförandeuppdrag

- É Fyra utskott som idag, alternativt fler eller färre utskott beroende på hur styrelsen vill dela in arbetet utifrån frågeområden.

- É Reducering av antalet ledamöter i utskotten, från dagens cirka 70 per utskott till 25 per utskott.
- É Genom minskningen av antalet ledamöter betonas utskottens roll som mottagare av uppdrag från styrelsen, snarare än funktionen som mötesplats och kunskapspridare.
- É Representativiteten blir i detta alternativ vägledande för utskottens sammansättning.

Alternativ: Sammanslagning av utskott

- É Nuvarande utskott slås samman till två utskott: Miljö-, Planerings- och trafikutskottet respektive Näringslivs-, FoU- och kulturutskottet.
- É Samhörigheten mellan områdena har ökat. Kopplingen mellan trafik- och planeringsfrågor och ett miljö- och hållbarhetsperspektiv har ökat kraftigt sett över tid. På motsvarande sätt är det naturligt att transportsystemets miljöeffekter står i fokus för Mälardalsrådets arbete med miljöfrågorna. Även kopplingen mellan kultur och näringsliv är mer i fokus nu jämfört med tidigare.
- É Nuvarande funktion och storlek behålls, d v s cirka 70 ledamöter per utskott.

Annat alternativ än ovanstående. Beskriv i s f detta alternativ.

14 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 138

Dnr KFKS 2014/503-103

**Utveckling av Kommunförbundet Stockholms Län (KSL)
inför mandatperioden 2015-2018**

Yttrande

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen antar stadsledningskontorets förslag till yttrande över remiss *Utveckling av KSL inför mandatperioden 2015-2018*.

Ärende

Styrelsen för KSL beslutade den 12 juni 2014 att remittera förslag till *Utveckling av KSL inför mandatperioden 2015-2018*. Förslaget innebär både förändringar i styrningen av organisationen och vilken inriktning verksamheten ska ha under mandatperioden. Stadsledningskontorets förslag till yttrande innebär ett tillstyrkande av det remitterade förslaget.

Handlingar i ärendet

Samordnings- och utvecklingsenhetens tjänsteskrivelse den 24 september 2014

Förslag till yttrande

Remiss

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med samordnings- och utvecklingsenhetens förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Utveckling av Kommunförbundet Stockholms Län (KSL) inför mandatperioden 2015-2018

Yttrande

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar stadsledningskontorets förslag till yttrande över remiss *Utveckling av KSL inför mandatperioden 2015-2018*.

Sammanfattning

Styrelsen för KSL beslutade den 12 juni 2014 att remittera förslag till *Utveckling av KSL inför mandatperioden 2015-2018*. Förslaget innebär både förändringar i styrningen av organisationen och vilken inriktning verksamheten ska ha under mandatperioden.

Stadsledningskontorets förslag till yttrande innebär ett tillstyrkande av det remitterade förslaget.

Ärendet

KSL har utsett en arbetsgrupp som utarbetat scenarier om KSLs framtid, identifierat de viktigaste nyckelfrågorna, genomfört en enkätundersökning om prioriterade uppdrag för KSL samt anordnat ett seminarium med kommunstyrelseordföranden, beredningsledamöter och kommundirektörer. I den rapport som tagits fram lyfter arbetsgruppen fram några särskilt viktiga frågor att prioritera och formulerar förslag till mål. Arbetsgruppen föreslår en förstärkt medlemrepresentation med en tydligare roll för gruppen för kommunstyrelseordföranden. Arbetsgruppen föreslår även ökade inslag av projekt- och processorientering. Bland övriga förslag finns ett årligt konvent för Stockholmskommunerna och en tydligare roll för kommundirektörsgruppen i stödet till förbundsdirektören.

Stadsledningskontoret har haft underhandskontakt med Sollentuna kommun, Värmdö kommun och Huddinge kommun, vilka ställer sig positiva till det remitterade förslaget.

Ekonomiska konsekvenser

Det remitterade förslaget innebär inga ekonomiska konsekvenser för Nacka kommun.

Konsekvenser för barn

En tydligare organisation och styrning av KSL ger förutsättningar för en ökad samverkan över kommungränser vilket kan vara till fördel för barn både vad gäller exempelvis utvecklande av välfärdstjänster som gymnasieantagningen och andra frågor där regional samordning ger ett mervärde för medborgarna.

Bilagor

Förslag till yttrande

Remiss Utveckling av KSL inför mandatperioden 2015-2018

Mats Bohman

Kersti Hedqvist

Yttrande över remiss Utveckling av KSL inför mandatperioden 2015-2018

(Dnr KSL/13/0111-70)

Styrelsen för Kommunförbundet Stockholms Län (KSL) beslutade vid sitt sammanträde den 12 juni 2014 att remittera förslag till Utveckling av KSL inför mandatperioden 2015-2018. I detta dokument finns Nacka kommunens synpunkter och ställningstaganden.

Nacka kommun sätter stort värde på det samspel som sker inom KSL. I den tätta region som stockholmsregionen är, där medborgarna ofta inte bara ser den egna kommunen som den som tillhandahåller tjänster och service, är det nödvändigt att länets kommuner samspelar utifrån medborgarnas fokus. Kommunen är och vill vara en aktiv del i detta samspel.

KSL anger särskilt i sin remiss att man önska svar på vissa frågor:

Ett antal nyckelfrågor tecknas som särskilt viktiga att ta fasta på och lösa inför nästa mandatperiod. Överensstämmer dessa med den egna kommunens bild av vilka nyckelfrågorna är för KSL?

Regional samordning är oerhört viktigt i en region som Stockholm där medborgare förflyttar sig över i många fall flera kommungränser varje dag. En växande befolkning ställer krav på ökad samordning, främst inom regional utveckling och infrastruktur. Det är en mycket prioriterad fråga att genom regional samordning underlättas för medborgarna. Gymnasieantagningen bör lyftas fram som ett mycket gott exempel på samordning som underlättat och skapat mervärde för medborgarna.

Dagens organisation med en kombination av politisk styrning och medlemsstyrning har skapat viss otყdligheit i vem som fattar beslut och vem som har ansvar för förankring. Den nu föreslagna, mer renodlade, organisationen skapar en mycket större tydlighet både för det politiska styret och f r tjänstemannaorganisationen och g r KSL mer flexibelt. Det är

viktigt att det tydliggörs hur förankring hos medlemskommunerna görs, förlagsvis genom att uttala att KSO ansvarar för förankring tillsammans med KD-gruppen.

Det är viktigt att de sakfrågor KSL driver är sådana där det gemensamma ansvarstagandet förbättrar för medborgarna antingen genom gemensamma lösningar eller genom att bevaka regionens intressen i olika sammanhang.

Dagens organisation med fyra beredningar gör att det ibland är otydligt var en fråga ska hanteras. Utmaningarna för regionen är många gånger komplexa och det finns risk att en alltför hård organisationsstruktur kan motverka den flexibilitet och snabbhet som kan behövas i vissa frågor. Förslaget att göra om organisationen ser Nacka kommun som mycket positiv.

Förändringshastigheten vi lever med ställer krav på föränderlig och flexibel organisation. De fasta beredningarna har vid sidan om förankringen av frågor inneburit att frågor tagit lång tid att hantera. Många frågor måste kunna hanteras med högt tempo. Det gäller dock för KSL att ständigt balansera behovet av förankring hos medlemmarna med behovet av snabbhet.

Hur väl svarar den föreslagna inrikningen för KSL upp mot den egna kommunens behov och förväntningar

Nacka kommun stödjer förslaget med en tydlig indelning i huvudområdena Regional utveckling och välfärdsutveckling. Huvudområdena har, som sägs i remisshandlingen, olika förutsättningar och logik. En fråga som är högaktuell för närvarande som har med båda huvudområdena att göra är flyktingmottagandet. Det rör sig både om välfärdsutveckling och behov av infrastruktur, främst med bostadsbyggande. Det är viktigt att indelningen i de två huvudområdena fortfarande möjliggör för KSL att arbeta med frågor som gör över gränsen.

Inom de bågge föreslagna huvudområdena bör, i samband med slutförslag och verksamhetsplanering en prioritering av specifika uppdrag ske. Vilken är den egna kommunens bedömning av vilka uppdrag som har högst prioritet kommande mandatperiod?

KSL anger i remisshandlingen följande prioriterade områden i nästa mandatperiod:

- Infrastruktur och kollektivtrafik
- Bostadsbyggande och bostadsförsörjning
- Arbetsmarknad och kompetensförsörjning
- Digitalisering och e-samhället
- Miljö och klimat

Nacka kommun instämmer i att alla dessa områden är högt prioriterade både inom respektive kommun och för KSL.

Förändringar i KSLs organisation och arbetsformer i såväl den politiska organisationen som i tjänstemannaorganisationen föreslås. Hur överensstämmer dessa förslag med den egna kommunens syn på organisation och arbetsformer i KSL?

Förändringstakten i samhället ställer krav på en flexibel organisation som samtidigt kan fokusera på särskilda frågor. En ökad projekt- och processorientering ser Nacka kommun som positivt eftersom det ger både möjligheten att fokusera i särskilda projekt samtidigt som processer ger kontinuitet och långsiktighet. Det är viktigt att ha den politiska förankringen genom politiska styrgrupper och sakpolitiska nätverk i enlighet med remissens förslag. Kommundirektörsgruppens roll bör också tydliggöras som stöd till förbundsdirektören och i frågor om tjänstemannarepresentation

Den föreslagna organisationen medförstärkt medlemsrepresentation med tydligare roll för KSO-gruppen är mycket positiv. Den partisammansatta styrelsens roll bör vara att ansvara för organisationens övergripande strategiska planering med årlig verksamhetsplan och budget samt beslut om vilka projekt som ska genomföras. De föreslagna årlig mötesplatsen i form av konvent stockholmskommunerna ger en möjlighet till avstämning med alla medlemmar.

Mats Gerdau

Lena Dahlstedt

Kommunstyrelserna i Stockholms Län

Utveckling av KSL inför mandatperioden 2015-2018

KSLs beslut

Styrelsen beslutade vid sammanträde 2014-06-12 att remittera arbetsgruppens förslag om *Utveckling av KSL inför mandatperioden 2015-2018* till medlemmarna.

Sammanfattning

KSLs styrelse har inför mandatperioden 2015-2018 gett en politiskt sammansatt arbetsgrupp i uppdrag att föreslå inriktning, organisation och arbetsformer för KSL. Det framtagna förslaget till inriktning för KSL bygger på två huvudområden, *Regional utveckling* och *Välfärdsutveckling*. Istället för dagens fyra beredningar, föreslås *politiska styrgrupper* och *sakpolitiska nätverk* för förtroendevalda i länets kommuner i syfte att förstärka medlemsrepresentationen.

Beskrivning av ärendet

Arbetet har bedrivits under perioden februari-maj 2014 och bestått av ett antal möten och arbetsseminarier där arbetsgruppen bland annat utarbetat och prövat olika scenarier om KSLs framtid, identifierat de viktigaste nyckelfrågorna, genomfört en enkätundersökning om prioriterade KSL-uppdrag samt anordnat ett seminarium med kommunstyrelseordföranden, beredningsledamöter och kommundirektörer.

I rapporten lyfter arbetsgruppen fram några särskilt viktiga frågor att prioritera och formulerar förslag till mål för de bågge huvudområdena.

Arbetsgruppen föreslår en *förstärkt medlemrepresentation* med en tydligare roll för KSO-gruppen. Detta i en KSL-organisation med ökade inslag av

projekt- och processorientering. Bland övriga förslag finns ett årligt konvent för Stockholmskommunerna och en tydligare roll för kommundirektörsgruppen i stödet till förbundsdirektören.

Svarsperiod

Remissen adresseras till kommunstyrelserna enligt den rutin som gäller vid beslut i KSLs styrelse. Svar önskas senast **31 oktober 2014**

med e-post till registrator@ksl.se

Frågor och information

Frågor med anledning av detta besvaras av:

Madeleine Sjöstrand, madeleine.sjostrand@ksl.se, 08-615 94 01.

Med vänlig hälsning

KOMMUNFÖRBUNDET STOCKHOLMS LÄN

Elisabeth Gunnars
1:e vice ordförande

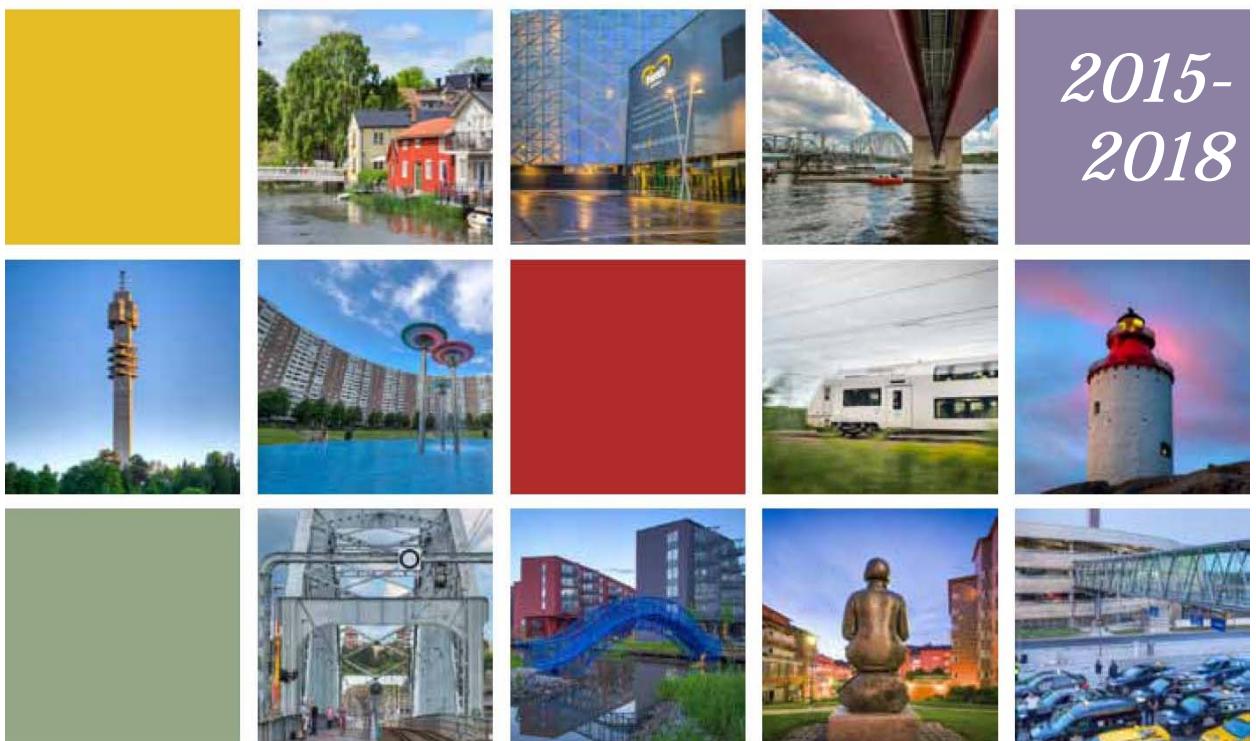

Madeleine Sjöstrand
direktör

Bilaga

Rapport, *Utveckling av KSL inför mandatperioden 2015-2018*

KSL inför nästa mandatperiod

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning	3
2. Inför en ny mandatperiod.....	5
2.1 Bakgrund	5
2.1.1 Kort om KSL	5
2.1.2 Nyckelfrågor	7
2.2 Arbetsgruppens uppdrag och arbete.....	8
2.2.1 Syfte och mål	9
2.2.2 Uppdragets genomförande.....	10
3. Det här står vi inför	11
3.1 Befolkningsstillväxtens utmaningar inom samhällsbyggnad och fysisk planering.....	11
3.2 Kompetensförsörjningens utmaningar.....	12
3.3 Välfärdens utmaningar.....	12
4. Det här är vår inriktning.....	14
4.1 KSLs roll	14
4.2 KSLs två huvudområden	14
4.3 Inriktning Regional utveckling	16
4.4 Inriktning Välfärdsutveckling	17
4.5 Särskilda KSL-uppdrag	18
4.5.1 IT-forum	18
4.5.2 Gymnasieantagningen.....	19
4.5.3 Strukturfondspartnerskapets sekretariat	20
4.5.4 Övriga uppdrag	20
4.6 När ska en fråga bli ett uppdrag?.....	20

5. Så här arbetar vi	22
5.1 Arbetsformer och organisation.....	22
5.1.1 Projekt.....	22
5.1.2 Processer.....	23
5.2 Politisk organisation.....	23
5.2.1 Parti- respektive kommunrepresentation	23
5.2.2 Förbundsmöte.....	24
5.2.3 Styrelse	24
5.2.4 Politiska styrgrupper	25
5.2.5 Sakpolitiska nätverk för förtroendevalda	25
5.2.6 Konvent Stockholmskommunerna	26
5.3 Tjänstemannaorganisation.....	26
5.3.1 Förbundsdirektör och kansli	26
5.3.2 Kommundirektörsgrupp.....	27
5.3.3 Tjänstemannastöd från länets kommuner.....	27
5.4 Sammanfattande organisationsskiss	28
6. Förslag till fortsatt process i medlems-kommunerna och KSL.....	29
6.1 Om medlemmarnas KSL och behov av förankring och kommunikation	29
6.2 Partiernas betydelse i den fortsatta processen.....	30
6.3 Tidplan och beslutsgång.....	30
Bilaga 1: Gällande överenskommelser.....	32
Bilaga 2: Enkätundersökning om prioriterade uppgifter	34
Bilaga 3: Regionala samarbeten i Sverige – några korta fakta.....	39

1. Sammanfattning

KSLs styrelse har inför mandatperioden 2015-2018 gett en politiskt sammansatt arbetsgrupp i uppdrag att föreslå inriktning, organisation och arbetsformer för KSL.

Denna rapport från arbetsgruppen tar sin utgångspunkt i viktiga utmaningar och nyckelfrågor för de 26 medlemskommunerna.

En huvudstadsregion med sin befolkningstillväxt och sina utmaningar inom områden som samhällsbyggnad, kompetensförsörjning och välfärdstjänster, förändrar förutsättningarna för kommunernas uppdrag och kräver samverkan över kommungränserna för att möta medborgarnas behov. I rapporten belyser arbetsgruppen några av dessa utmaningar och nyckelfrågor inför nästa mandatperiod.

Arbetsgruppen bygger sitt förslag till inriktning för KSL på två huvudområden, Regional utveckling och Välfärdsutveckling.

Området Välfärdsutveckling rymmer frågor som har en tydlig koppling till kommunernas ordinarie kärnverksamheter och till hemkommunens organisation. Inte sällan är det inom detta område som kommunalpolitiken tar sin utgångspunkt med fokus på frågor om vård, skola och omsorg.

Området Regional utveckling rör som regel frågor där kommungränsen är av mindre betydelse. Här har den enskilda kommunen inte samma möjlighet att på egen hand styra utvecklingen, utan är i högre grad beroende av andra för att lyckas.

I rapporten lyfter arbetsgruppen fram några särskilt viktiga frågor att prioritera och formulerar förslag till mål för de bågge huvudområdena

Utgångspunkten är att arbetet inom KSL baseras på uppdrag från medlemskommunerna, som beslutas av styrelsen i verksamhetsplan och uppdragsdirektiv. För att ge stöd i avgränsning och koncentration av uppdragen föreslår arbetsgruppen kriterier för när en fråga blir en KSL-fråga samt för i vilka fall frågan bör väljas bort som fråga för just KSL att hantera.

Organisation och arbetsformer i morgondagens KSL har varit aktuella frågor vid de arbetsgruppsmöten och seminarieövningar som föregått denna rapport.

Arbetsgruppen föreslår en förstärkt medlemrepresentation med en tydligare roll för KSO-gruppen. Detta i en KSL-organisation med ökade inslag av projekt- och

processorientering. Istället för dagens fyra beredningar, föreslås politiska styrgrupper och sakpolitiska nätverk för förtroendevalda i länetts kommuner. Bland övriga förslag finns ett årligt konvent för Stockholmskommunerna och en tydligare roll för kommundirektörsgruppen i stödet till förbundsdirektörern.

Efter styrelsens behandling av arbetsgruppens rapport, går förslaget på remiss till medlemskommunernas kommunstyrelser. Arbetsgruppen rekommenderar kommunerna att i sina remissvar särskilt belysa förslagen om inriktning, organisation och arbetsformer för KSL inför nästa mandatperiod.

2. Inför en ny mandatperiod

2.1 Bakgrund

2.1.1 Kort om KSL

Kommunförbundet Stockholms Län är en ideell förening som bildades 1990 när Stockholms Länsavdelning inom dåvarande Svenska Kommunförbundet avvecklades. I stadgarnas första paragraf formuleras föreningens uppdrag.

Kommunförbundet Stockholms Län är en sammanslutning av länets kommuner. Förbundets uppgifter är

- **att inom länet stödja och utveckla den kommunala självstyrelsen**
- **att tillvarata kommunernas intressen**
- **att främja samverkan mellan kommunerna**
- **att bistå kommunerna i deras verksamhet**

Verksamhetens karaktär

Under de 25 år som föreningen har verkat har verksamheten utvecklats både till innehåll och till form. Inriktningen har de senaste mandatperioderna förändrats gradvis från självstyrelsefrågor och intressebevakning mot regionala utvecklingsfrågor och verksamhetssamverkan. Uppdragen har också blivit bredare med en starkare förväntan på alla medlemmars deltagande och en ökad samverkan med externa parter. Allt fler frågor är sakområdesöverskridande, det vill säga ingår i flera verksamhetsområden.

Kommunernas gränssnitt för samverkan är också allt mer olika då organisationerna ser olika ut, har olika styrsystem och förekomsten av fristående utförare varierar. Den statliga styrningen och påverkan på den regionala nivån, såväl genom lagstiftning som ekonomiska incitament har ökat de senaste åren.

Vidare har många av de överenskommelser som kommunerna ingått med varandra och med externa parter medfört följduppdrag av exekutiv karaktär såsom mer eller mindre permanenta grupperingar med kommunernas representanter för att följa och fortsatt utveckla sakfrågan. Över tid går dessa uppdrag över i driftskeden som kan jämföras med den verkställighet som hanteras i kommunernas tjänstemannaorganisation med det politiska uppdraget som utgångspunkt.

Vidare har KSL uppdrag där kommunernas samverkan styrs och finansieras genom särskilda avtal, till exempel IT-forum och Gymnasieantagningen Stockholms Län.

Politisk styrning

Den politiska styrningen sker genom beslut av förbundsmötet. För innevarande mandatperiod består den politiska organisationen av styrelsen och fyra

beredningar; *Utbildning, Arbetsmarknad, Social välfärd samt Miljö- och samhällsutveckling*. De förtroendevalda är utsedda av respektive parti vilket medför att medlemskommunernas representation i olika organ varierar.

Kommun	Uppdrag	Fördelning										
		Sty	Arb b	Miljö b	Utb b	Soc b	Val b	Rev	Bostads-forum	Op	Naturbr gymn	Stift Äldrecentr
Botkyrka	6	2	2					1	1			
Danderyd												
Ekerö	4	1	1					2				
Haninge	5		2		1					1	1	
Huddinge	8	2		2	3		1					
Järfalla	1		1									
Lidingö	2	1		1								
Nacka	3	1				2						
Norrtälje	2	1		1								
Nykvarn												
Nynäshamn	4	1		1	1	1						
Salem	2				1			1				
Sigtuna	1		1									
Sollentuna	2		1								1	
Solna	9		1	2	2	2			1		1	
Stockholm	36	7	5	5	4	4	6	3	1		1	
Sundbyberg	2	1		1								
Söderertälje	6	1		1		3		1				
Tyresö												
Täby	2				1	1						
Upplands-Bro	2		2									
Upplands Väsby	2					1	1					
Vallentuna	2						2					
Vaxholm	2						2					
Värmdö	2	1		1								
Österåker	1	1										
	106	22	14	14	14	14	14	6	3	1	2	2

Tabell 1: Politiska uppdrag fördelat på kommunerna

Parti	Uppdrag	Fördelning										
		Sty	Arb b	Miljö b	Utb b	Soc b	Val b	Rev	Bostads-forum	Op	Naturbr gymn	Stift Äldrecentr
M	35	7	5	5	5	5	2	2	1	1	1	1
KD	6	1	1		1	1	2					
C	7	1	1	1	1	1	2					
FP	13	3	1	2	1	1	2	2	1			
S	30	7	4	4	4	4	2	2	1		1	1
V	7	1	1	1	1	1	2					
MP	8	2	1	1	1	1	2					
	106											

Tabell 2: Politiska uppdrag fördelat på partierna

Ekonomi

KSL finansieras genom förbundsavgifter. Under nuvarande mandatperiod är taket för utdebitering av förbundsavgifter 0,5 promille av kommunernas samlade skatte- och bidragsintäkter året innan det aktuella budgetåret. Den aktuella utdebiteringen är 0,4 promille. 2013 var KSLs omsättning ca 76 mkr, varav förbundsavgifter 35,5 mkr (47 %) och avtalsfinansiering 40,5 mkr (53 %). Av kostnaderna motsvarar

löner och ersättningar knappt hälften av omsättningen. Kansliet hade under 2013 38 årsarbetare varav 12 inom gymnasieantagningen.

2.1.2 Nyckelfrågor

Mot bakgrund av den mer komplexa bilden av KSLs uppdrag, arbetsformer och organisation har följande sex nyckelfrågor formulerats inför nästa mandatperiod.

Balansen mellan lokalt självstyre och regional samordning

KSL bygger på den lokala självstyrelsen, samtidigt som frågornas geografi förändras och blir alltmer regionala i sin logik. Utvecklingen i en tillväxtregion som Stockholms län talar sitt entydiga språk. Regionen växer och växer ihop mer och mer. Kollektivtrafik, bostadsförsörjning, arbetsmarknad och klimatfrågor blir alltmer regionala i en allt tätare storstadsregion. Medborgarnas rörlighet ökar i ett allt större geografiskt omland. Det innebär att medborgarnas efterfrågan på välfärdstjänster och rumsliga intressen går över kommungränserna. KSL är en förening utan formella mandat i det regionala utvecklingsarbetet. I många frågor möter man länsstyrelse och landsting och spelar en viktig roll i att samla kommunerna och att medverka i det regionala tillväxtarbetet. Hur KSL på bästa sätt kan stödja sina medlemskommuner i det regionala utvecklingsarbetet, är en av de viktigaste frågorna för morgondagens KSL.

Förväntningarna ökar också på att de offentligt finansierade välfärdstjänsterna ska agera ”sömlöst”, utan organisatoriska och administrativa gränser.

Partier och medlemskommuner

KSL har såväl parti- som medlemsrepresentation. Partierna är representerade i den formella organisationen med de fyra beredningarna. Medlemmarna, det vill säga kommunerna, representeras i den informella organisationen, framför allt genom kommunstyrelseordföranden (fortsättningsvis benämnd KSO-grupp) och kommundirektörerna (fortsättningsvis benämnd KD-grupp). Allt fler KSL-uppdrag leder fram till konkreta åtaganden där kommunerna ska ta ställning. I andra fall är det uppgifter eller uppdrag som på ett eller annat sätt påverkar kommunerna och deras verksamhet. Ju tydligare dessa direkta kopplingar är till medlemskommunernas verksamhet, ju svårare blir det för beredningarna att själva fatta beslut. Det blir alltmer en dubbel organisation; den formella med fyra beredningar och den informella med KSO-grupp och KD-grupp. Ibland med olika uppfattningar dessutom.

Sakfrågor och sammanhang

KSL är organiserat i sakområden under ledning av lika många beredningar. Alltför KSL-frågor kännetecknas emellertid av att de berör flera av dessa sakområden och den nuvarande organisationen får hantera frågor vars logik inte helt överensstämmer med indelningen. Denna brytning mot beredningsstrukturen kommer till exempel till uttryck i frågor om asyl- och flyktingmottagning.

Att både företräda och förankra

Det uppstår idag oklarheter om vem som företräder kommunen och vem som tar ansvar för förankringen hemma vid. Med partirepresentationen i beredningarna har ledamöterna uppgiften att företräda partiet regionalt men företräder i praktiken också sin egen kommun. Det är oklart hur ansvaret för förankringen med partiorganisationer och kommuner som inte har någon plats i beredningen, ska ske. I tjänstemannaorganisationen blir det allt vanligare att frågor hanteras i styrgrupper, arbetsgrupper eller referensgrupper. Frågorna om vem som företräder i olika frågor och sammanhang - och vem som ansvarar för förankringen i partier och medlemskommuner – hänger ibland i luften och KSL förlorar då i effektivitet.

Kontinuitet eller flexibilitet

Organisation och arbetssätt prövas av ökad förändringshastighet i samhället. Den politiska organisationen, med sin indelning i beredningar över en mandatperiod, säkerställer kontinuiteten över tid. Den är skapad för att hantera alla de frågor av strategisk politisk vikt som verksamhetsplanen anger. Utvecklingen går dock snabbare och snabbare. Frågor uppstår och växer från dag till annan.

Medlemmarna vill ofta kunna agera lika snabbt men KSLs organisation och dess arbetsformer hänger inte med i tempot. Förankringsarbetet är viktigt i en organisation med 26 medlemskommuner. Men, ska det alltid finnas tid för t ex remisser till kommuner och dessutom inom respektive kommun, klarar man inte att agera med den snabbhet som många frågor idag kräver. Enligt ordningen ska frågorna beredas i en process på KSL och sedan i kommunerna, och i några fall behövs ytterligare förankringsprocesser. Hur KSL kan utveckla en mer flexibel och snabbfotad organisation utan att äventyra vare sig kontinuitet eller förankring, är en allt viktigare fråga.

Spets eller bredd – eller både och

Det finns krav på ett spetsigare KSL, samtidigt som följduppdraget av mer exekutiv karaktär blir fler. KSL förväntas vara i framkant av utvecklingen. Det kräver att man i såväl den politiska organisationen som i tjänstemannaorganisationen prioriterar de strategiskt viktigaste frågorna och har koncentration på dessa i arbetet. Uppdrag och överenskommelser avslutas inte alltid genom det politiska beslutet utan uppgifter av karaktären exekutiva följduppdrag återstår.

Uppföljningen blir ett återkommande inslag i arbetet och KSL har att arbeta med dessa följduppdrag i olika permanenta samverkansgrupper. Tendensen är att denna verkställande del av KSL ökar när den konkreta samverkan mellan medlemmarna och med externa parter ökar. Denna KSL-roll är ofta efterfrågad i medlemskommunernas tjänstemannaorganisationer och ger därmed frågan om spets eller bredd ökad aktualitet.

2.2 Arbetsgruppens uppdrag och arbete

Styrelsen beslutade i december 2013 att tillsätta en politisk arbetsgrupp för att se över inriktning, organisation och arbetsformer inför nästa mandatperiod.

Motiven för styrelsens uppdrag kan sammanfattas enligt följande.

- *Behovet av samordning ökar*

Under senare år har det blivit uppenbart att behovet av att samverka och samordna sig inom regionen ökar. De beror inte minst på att de stora investeringarna i infrastruktur är komplexa och kräver en effektiv samordning. Rollen för kommunerna förändras över tid till att tydligare bli finansiär, strateg och garant för kvalitet i den offentliga servicen. Kommunen är inte längre enbart en producent av välfärdstjänsterna. Detta skapar behov av erfarenhetsutbyte och nya former för samverkan. Även när det gäller kommunernas direkta service till invånarna är det ineffektivt att varje kommun ska upfinna det egna hjulet.

- *Arbetsformerna är både styrkan och svagheten*

Alla länets kommuner måste vara delaktiga i framtagande av förslag men också i att ta ansvar för helheten. Den nuvarande strukturen och arbetssättet i KSL har ibland inte varit optimalt i detta avseende. Frågor drivs på olika nivåer, bland chefstjänstemän och bland förtroendevalda, vilket kan leda till att en kommun talar med olika röster. Olika grupper kan också ha helt skilda perspektiv på skalan lokalt – regionalt eller organisation – medborgare. Att förankra väl är den enskilt viktigaste faktorn för framgång i samverkan men bidrar också till mycket långa processer.

- *Andra regioner ser om sitt hus*

Andra regioner, landsting och kommuner försöker också utveckla sina former för samverkan, bland annat i formen av så kallade regionkommuner. Samarbetet över kommungränserna är en möjlighet för kommunerna att ytterligare stärka länets konkurrenskraft.

- *Våra samarbetspartners är viktiga kuggar*

KSL samverkar idag på den regionala arenan med många aktörer men i första hand med Stockholms läns landsting, Länsstyrelsen i Stockholms län och SKL. Med dessa tre aktörer sker samarbetet både på ledningsnivå och med flera olika delar inom respektive organisation. Hur dessa organisationer driver och utvecklar sina ansvarsområden spelar stor roll för KSL och kräver att även KSL utvecklar organisation och arbetssätt.

2.2.1 Syfte och mål

Syftet är att ytterligare stärka KSL som en regional aktör på kommunernas uppdrag, genom att lägga en grund för förbundets inriktning, prioriteringar, organisation och arbetssätt nästa mandatperiod.

Målet är att till förbundsmötet våren 2015 lägga fram ett väl förankrat förslag till verksamhetsprogram som stärker länets regionala utveckling och därigenom kommunernas möjligheter att nå sina mål.

Huvudfokus ska vara den politiska organisationen och dess arbetsprocesser men även beskriva hur tjänstemannaledningarna i kommunerna ska medverka.

2.2.2 Uppdragets genomförande

Mot bakgrund av styrelsebeslutet att se över inriktning, organisation och arbetsformer, inleddes den politiska arbetsgruppen sitt arbete i februari 2014. Arbetet har bedrivits under perioden februari-maj 2014 och bestått av ett antal möten och arbetsseminarier där arbetsgruppen bland annat utarbetat och prövat olika scenarier om KSLs framtid, identifierat de viktigaste nyckelfrågorna, genomfört en enkätundersökning om prioriterade KSL-uppdrag samt anordnat ett större seminarium med kommunstyrelseordföranden, beredningsledamöter och kommundirektörer.

Arbetsgruppen har bestått av

Fredrik Saweståhl (M), ordförande, Tyresö
Ulla Hamilton (M) - Stockholm
Katarina Berggren (S) - Botkyrka
Jan Valeskog (S) - Stockholm
Elisabeth Gunnars (FP) - Österåker
Berit Jansson (C) - Norrtälje
Maria Fält (KD) - Upplands Väsby
Thomas Magnusson (V) - Solna
Marica Lindblad (MP) - Huddinge,
Madeleine Sjöstrand, förbundsdirektör

En referensgrupp med kommundirektörer har bistått i arbetet och bestått av

Irene Svenonius, Stockholm
Per Nordenstam, Norrtälje
Helene Eriksson Elf, Sundbyberg
Martin Andraeae, Södertälje
Katarina Kämpe, Sollentuna
Madeleine Sjöstrand, KSL

Public Partner och konsulterna Roger Johansson och Roland Lexén har haft roller som processledare och stöd till arbetsgrupp och förbundsdirektör.

3. Det här står vi inför

Stockholm är en framgångsrik region med en växande befolkning. I internationella jämförelser framstår regionens näringsliv som robust, framgångsrikt och innovativt. Samtidigt är Stockholmsregionen en relativt sett liten region i den globala konkurrensen, där alltför fler regioner deltar.

Stockholmsregionen svarar för en stor och växande andel av rikets nyföretagande, befolkning och föredlingsvärde. Näringslivet har en bred branschrepresentation med stark förmåga till förnyelse och utveckling, men regionen är också en plats för nytänkande och innovation inom välfärdsområdet. Olika former av lösningar prövas i kommunerna och det driver verksamhetsutvecklingen inom området.

Det är i många fall i mötet mellan offentligt finansierade verksamheter och kunder, brukare, företagare och det civila samhället som unika värden uppstår och bidrar till hela regionens attraktivitet. För regionens framgång är insikten om att kunna erbjuda goda förutsättningar både för tillväxt och välfärd avgörande, men minst lika viktigt är insikten om att medborgarnas geografi i många fall är större än den egna kommunens geografi. De 26 kommunernas förmåga till att samspele regionalt skapar förutsättningarna för regionens framgång i den globala konkurrensen.

3.1 Befolkningsstillväxtens utmaningar inom samhällsbyggnad och fysisk planering

Stockholmsregionens befolkning växer. Folkmängden väntas öka i alla länet 26 kommuner de närmaste tio åren. Tillsammans beräknas kommunerna i länet ha ca 3 miljoner invånare 2045. Den starka befolkningsökningen förmedlar sig stora utmaningar för kommunerna. Det gäller inom många av kommunernas verksamhetsområden men framförallt inom bostadsförsörjning och infrastruktur.

Det är framförallt hög nativitet och hög invandring som står för länetts befolkningsstillväxt sedan millennieskiftet (utgör ca 90% av befolkningsökningen). Endast ca 10 procent av befolkningsökningen i länet beror på inrikes flyttnetto sedan år 2000. Under 2000-talet har barnafödan ökat för varje år och mer än var fjärde nyfödd i Sverige har fötts i Stockholms län. Samtidigt sker förändringar i den andra delen av åldersspannet. Antalet och andelen äldre ökar och därmed förväntas behovet av äldreboende öka mer än inom andra segment av bostadsmarknaden.

Inflyttningen av utrikes födda till Stockholms läns kommuner gör att integrationsfrågorna står högt upp på kommunernas dagordning. Förutsättningarna för nyanländas mottagande och introduktion i samhället varierar mellan länetts olika delar och ställer hela Stockholmsregionen på prov idag och framöver.

Kommunernas har genom den fysiska planeringen en central roll i arbetet för att skapa attraktiva livs- och boendemiljöer. Befolkningsökningen innebär en ökad efterfrågan på transporter, kollektivtrafik och bostäder för att nämna några områden. Dessa områden som behöver lösas utifrån ett delregionalt eller regionalt perspektiv. I den fysiska planeringen skapas också förutsättningar för näringslivets

utveckling, inte minst för att genom attraktiva livs- och boendemiljöer locka kompetent arbetskraft till regionen. Urbaniseringen och det ökande exploateringstrycket behöver ske på ett miljömässigt hållbart sätt.

3.2 Kompetensförsörjningens utmaningar

Regionen har en stark tillväxt som arbetsmarknadsregion. En stor del av jobben finns inom tjänstesektorn och i kunskapsintensiva branscher, som informations- och kommunikationsteknik och bioteknik. För att svenska företag ska klara global konkurrens och omvandlingen av näringsslivet i framtiden är kompetensförsörjningen en nyckelfråga. Utan gymnasiekompetens är det svårt att få jobb i Stockholmsregionen och allt fler arbeten kräver dessutom högskolekompetens.

Det finns en stor potential i Stockholmsregionen att bättre tillvarata resurser och kompetenser bland personer i arbetskraften som av olika anledningar, helt eller delvis, står utanför arbetsmarknaden. Det gäller framförallt personer som kommit till Sverige och ungdomar.

Även om eleverna i Stockholmsregionens skolor presterar bättre än genomsnittet för riket så finns det stora utmaningar. Kommunerna har en central roll i att minska andelen elever som inte klarar av grund- och gymnasieskolan. Det är stor skillnad mellan kommunerna inom skolområdet. I Söderläje har 62 procent av gymnasisterna fullföljt gymnasieutbildningen inom fyra år. Motsvarande siffra för Danderyd är över 90 procent.

Liknande utmaningar finns på arbetsmarknaden där arbetslösheten är högst bland utrikes födda, i synnerhet utrikes födda kvinnor, med stora inomregionala skillnader.

Att stora grupper står utanför arbetsmarknaden eller att matchningen brister är en viktig utmaning i ett socialt hållbarhetsperspektiv, men påverkar också kommunernas skatteunderlag och den regionala tillväxten.

3.3 Välfärdens utmaningar

I en region som kännetecknas av interkommunal rörlighet med arbete och boenden över kommungränserna är det angeläget att de kommunala välfärdstjänsterna erbjuder invånarna flexibilitet och följsamhet. Gymnasieregionen är ett exempel på ökad regional samordning med syfte att underlätta invånarnas vardag samt för utvecklad livskvalitet och levnadsförutsättningar.

För samhället och kommunsektorn utgör den åldrande befolkningen en avgörande utmaning. Att säkerställa hållbar finansiering av välfärdstjänsterna när fler blir äldre, är en av nyckelfrågorna. Kommunerna i Stockholmsregionen har att kombinera tillväxt och dess krav på investeringar med kostnadskontroll och effektivt resursutnyttjande. Det är utmaningar där förmågan till regional kraftsamling och samverkan har direkt påverkan för kommunernas förutsättningar att tillhandahålla hållbart finansierade välfärdstjänster med hög kvalitet och låga kostnader.

I den växande staden måste olika människors behov och välbefinnande tillgodoses. Människor med olika social och etnisk bakgrund ska kunna mötas i vardagen. En

socialt hållbar utveckling förutsätter en blandning av bostäder, företag, kultur och service. Investeringsbehoven i miljonprogramsområdena är på flera håll omfattande och det blir allt viktigare att sammanföra frågor om såväl bostadsbyggande som upprustning av lokala boendemiljöer, med frågor om regionala arbetsmöjligheter och kompetensförsörjning.

Sammantaget är alla dessa utmaningar för kommunerna, därmed också det KSL står inför kommande mandatperioder.

4. Det här är vår inriktning

FÖRSLAG I KORTHET

- En tydlig indelning i **två huvudområden**; *Regional utveckling* och *Välfärdsutveckling*
- **Mål** för de bågge huvudområdena
- **Särskilda frågor** för de bågge huvudområdena
- **Kriterier** för avgränsning av KSLs uppgifter och för val av frågor för KSL

4.1 KSLs roll

KSL arbetar på mandat av och på uppdrag från sina medlemskommuner.

Uppdraget innebär att bevaka och tillvarata kommunernas intressen och främja samverkan mellan kommunerna. Ledstjärnan är nytänkande och utveckling. En viktig uppgift är att vara en arena för kunskap om regionen och de speciella förutsättningar som råder i ett storstadsområde. KSL kan representera kommunerna i förhandlingar och överläggningar, omvärldsbevaka och samordna.

4.2 KSLs två huvudområden

Medlemskommunernas samverkan inom KSL kan spänna över ett brett område. Allt från att samordna insatser för personer med missbruksproblematik, till att representera medlemskommuner i förhandlingar i frågor om bostadsförsörjning eller infrastruktur.

I ett övergripande perspektiv är KSL verksamt inom två huvudområden, med sinsemellan delvis olika förutsättningar och logik.

Området **Välfärdsutveckling** rymmer frågor som har en tydlig koppling till *kommunernas ordinarie kärnverksamheter och till hemkommunens organisation* och ansvars- och befogenhetsfördelning. Här har kommunen i politik och tjänstemannaorganisation en rådighet över resurser och möjligheter, även om samverkan med andra aktörer krävs eller om delar av den offentligt finansierade verksamheten bedrivs i annan regi.

Inte sällan är det inom detta område som kommunalpolitiken tar sin utgångspunkt

varvid frågor om vård, skola och omsorg i den aktuella kommunen hamnar i fokus i den lokala politiken.

Området **Regional utveckling** rör som regel frågor där kommungränsen är av mindre betydelse. Inom detta område har den enskilda kommunen inte samma möjlighet att på egen hand styra utvecklingen utan är i högre grad än inom området Välfärdsutveckling beroende av andra för att lyckas. De regionala eller nationella perspektiven sätter ramarna och samverkan med andra kommuner och med olika offentliga aktörer i ett regionalt utvecklingsarbete, är av stor betydelse.

Inom huvudområdet **Regional utveckling** arbetar KSL med betingelserna för Stockholmsregionens utveckling i form av strategiskt viktiga frågor om bostadsförsörjning, infrastruktur, kommunikation, fysisk planering eller arbetsmarknad och kompetensförsörjning. När KSL på medlemskommunernas uppdrag arbetar med dessa frågor, sker det oftast i möten med länsstyrelse, högskolor och universitet, eller olika regionala aktörer. Stockholms läns landsting är i sin roll som regionplaneorgan en viktig part och Stockholm stad har inte sällan en avgörande betydelse för utvecklingen inom detta huvudområde. Inom detta huvudområde är frågorna som regel en kommungränsöverskridande karaktär. KSL är här en arena för diskussioner om regionala strategier för aktuella frågor. Samt stödjer och stärker samspelet mellan kommunerna och mellan kommunerna och andra aktörer i det regionala utvecklingsarbetet.

Det övergripande **målet** inom huvudområdet **Regional utveckling** är att bidra till fortsatt tillväxt och hållbar utveckling av Stockholms län för kommunerna och deras medborgare. KSL verkar för målet genom att vara en arena för kommunerna i regionala utvecklingsfrågor och på kommunernas uppdrag driva och medverka i prioriterade projekt och processer.

Inom huvudområdet **Välfärdsutveckling** arbetar KSL med utgångspunkt i medlemskommunernas kärnverksamheter inom vård, skola och omsorg. Detta välfärdsområde omfattar 80-85% av kommunernas budgetar och har stor betydelse för medborgarnas dagliga liv. Olika samverkans- och samordningslösningar mellan kommunerna tar sig en mängd olika former inom dessa välfärdstjänster. Samverkan mellan den kommunala vård och omsorgen i länet och landstingets hälso- och sjukvård har här en särskild vikt. KSL arbetar för att huvudmannaskapsgränserna ska minska i betydelse och utifrån ett medborgarperspektiv förenkla mötet med offentligt finansierade välfärdstjänster. Om kommunerna och landstinget kan utveckla sin samverkan kan både kvalitativa och ekonomiska fördelar skapas. Kommunernas samverkan omfattar eller berör också regionens många fristående utförare inom välfärdsområdet vilket också skapar förutsättningar KSLs uppdrag.

Det övergripande **målet** för KSL inom huvudområdet **Välfärdsutveckling** är att på kommunernas uppdrag stimulera samverkan och leda projekt som möter medborgarnas behov av effektiva, hållbart finansierade välfärdstjänster av hög kvalitet.

De bågge huvudområdena hänger intimt samman. En hållbar regional utveckling för tillväxt i hela regionen är beroende av att hög kvalitet i medlemskommunernas kärnverksamheter. På motsvarande sätt begränsas möjligheterna till en utveckling av välfärdstjänsterna i den enskilda kommunen, om inte också en positiv utveckling sker i riktning mot en alltmer attraktiv Stockholmsregion som helhet.

I många fall har KSL och dess politiska ledning en uppgift att agera konstruktivt i mellanrummen mellan olika offentliga aktörer. Detta för att möta medborgarnas behov av gränsöverskridande offentlig verksamhet.

Genom att både arbeta med frågor om regional utveckling och välfärdsutveckling, kan kommunerna underlättा medborgarnas livspussel, möjliggöra rörlighet och bidra till att attrahera kompetens och företag. Det är samspelet mellan bågge huvudområdena som en hållbar utveckling skapas – socialt, ekonomiskt och ekologiskt.

4.3 Inriktning Regional utveckling

Stockholmsregionen har på många sätt en särställning när det handlar om att skapa tillväxt och utveckling i landet. Konkurrensen kommer framförallt från andra regioner utanför landets gränser. Stockholmsregionen hävdar sig på många sätt väl i denna konkurrens. För att även fortsättningsvis kunna attrahera kompetens, kapital, etableringar och besökare behöver samspelet mellan kommunerna och mellan kommunerna och andra regionala aktörer utvecklas ytterligare.

Medborgarnas rörlighet ökar i ett allt större geografiskt omland. Allt oftare över kommungränserna. Eftersom kommunernas uppdrag primärt utgår från det egena territoriet kan KSL erbjuda en arena där konstruktiva samtal kan föras om hur regionen kan utvecklas på ett konkurrenskraftigt och hållbart sätt.

Kommunernas regionala frågor kan kanaliseras genom KSL och därmed ge länets kommuner en mötesplats för att diskutera gränsöverskridande frågor som t ex infrastruktur och bostadsbyggande, en mötesplats till vilken även andra aktörer kan bjudas in för att diskutera relevanta frågor.

På kommunernas uppdrag kan KSL arbeta med länsgemensamma processer. KSL är "kommunernas regionala dialogforum" som tar ledarskapet i mellanrummen mellan aktörerna där komplicerade samtal kan föras i en fri och öppen anda utan konfliktsökande. Det politiska ledarskapet har stor betydelse i sammanhanget där framgångsfaktorerna handlar om förmåga att samlar, inkludera och öppna upp för gemensamma lösningar.

Inom huvudområdet Regional utveckling finns sedan tidigare ett antal prioriterade områden för kommunerna och därmed för KSL.

För nästa mandatperiod föreslås KSL i sin verksamhetsplanering särskilt uppmärksamma nedanstående områden inom huvudområdet Regional utveckling, och därvid tydliggöra KSLs uppdrag:

- Infrastruktur och kollektivtrafik
- Bostadsbyggande och bostadsförsörjning
- Arbetsmarknad och kompetensförsörjning
- Digitalisering och e-samhället

- Miljö- och klimat

I en prioritering av dessa för länetts kommuner viktiga frågor, bör innefattas hur ett KSL-engagemang i de längemensamma processer som berör dessa områden ska utformas.

4.4 Inriktning Välfärdsutveckling

I Stockholms län med medborgarnas rörlighet över kommungränserna är det angeläget att de kommunala välfärdstjänsterna inom vård, skola och omsorg erbjuder invånarna såväl hög kvalitet som flexibilitet och följsamhet.

Stockholmsregionens storlek och tillväxt erbjuder goda förutsättningar för kommunerna att tillhandahålla hållbart finansierad välfärdsverksamhet med hög kvalitet, tillgänglighet, valfrihet och låga kostnader. Samtidigt står regionen inför att antal avgörande utmaningar där förutsättningarna och potentialen för utveckling skiljer sig åt emellan de olika verksamhetsslagen. En nyckelfråga är hur en hållbar finansiering av välfärdstjänsterna kan ske när fler blir äldre.

Kommunerna i Stockholmsregionen har att kombinera tillväxt och dess krav på investeringar med kostnadskontroll och effektivt resursutnyttjande.

Inom hälso- och sjukvård samt kommunal vård- och omsorg finns en betydande potential i samverkan mellan kommunerna och genom ett ökat utbyte mellan kommunerna och Stockholm läns landsting, SLL.

I ett antal välfärdsverksamheter krävs utbyte och samverkan med andra huvudmän. Det gäller främst för äldreomsorg, IFO och LSS där invånarna, eleverna, brukarna, kunderna, är betjänta av att de olika utförarna och huvudmännen samordnar sina insatser till förmån för såväl den enskilde som för skattebetalarnas bästa. Utmaningen finns i en region med tjugosex kommuner med olika utgångspunkter och förutsättningar, och ett landsting som har till uppgift att säkerställa tillgång till sjukvård i en åldrande och växande storstadsregion. KSL har också landstinget.

En utgångspunkt för KSLs insatser inom detta huvudområde är att de offentligt finansierade välfärdstjänsterna i medlemskommunerna kan utföras av såväl kommunala och fristående utförare. Oaktat om verksamheten utförs av kommunal egenregi eller av enskilda utförare förutsätter hög effektivitet goda förutsättningar för länetts kommuner att styra de välfärdstjänster man finansierar.

I Stockholms län är konkurrensen betydande mellan kommunala och fristående gymnasieskolor. Möjligheterna att välja gymnasieskola är stora men förutsätter att elever och föräldrar kan göra medvetna val och har tillgång till utbyggd vägledning och transparanta sökprocesser. Den gemensamma gymnasierregionens fortsatta utveckling, bland annat frågan om utbudet av gymnasieplatser, är ett exempel på en prioriterad fråga inom detta huvudområde.

För nästa mandatperiod föreslås KSL i sin verksamhetsplanering särskilt uppmärksamma nedanstående områden inom huvudområdet Välfärdsutveckling, och därvid tydliggöra KSLs uppdrag:

- Samverkan mellan kommunernas äldreomsorg och landstingets hälso- och sjukvård
- Samverkan mellan socialtjänst, skola och landstingets öppenvård
- Digitalisering, e-förvaltning och e-hälsa
- Gymnasieutbildning och vuxenutbildning
- Asyl och flyktingmottagning
- Utveckling av kvalitetskriterier och ersättningsmodeller samt uppföljning av konkurrensutsatt verksamhet

4.5 Särskilda KSL-uppdrag

4.5.1 IT-forum

IT-forum Stockholms län är ett regionalt samarbete med hemvist inom KSL. Juridiskt och ekonomiskt är IT-forum en sluten resultatenhet inom KSL. IT-forum består av Stockholms läns landsting (SLL), Gotlands kommun och kommunerna i Stockholms län. Samarbetet regleras genom ett särskilt avtal och har pågått sedan 1996.

IT-forum styrs av en styrgrupp som består av kommundirektörer och ledande tjänstemän från medverkande organisationer. IT-forum finansieras genom avgifter enligt avtal och statliga stimulansbidrag för regionalt arbete med e-hälsa.

Under avtalsperioden 2007 – 2011 prioriterades införandet av den Nationella e-Hälsostategin för vård och omsorg. Under den nuvarande avtalsperioden 2012–2014 har uppdraget utvidgats till det regionala åtagandet vid genomförandet av Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) strategi för e-samhället. Arbetet sker i nära samverkan med SKL.

IT-forum är en arena och en nätverksorganisation för erfarenhetsutbyte och samverkan. Nätverk och projekt drivs inom flera områden t.ex. e-hälsa, skolan i e-samhället, förutsättningar för e-förvaltning och öppna data i syfte att främja e-utvecklingen i Stockholms län.

IT-forum finansieras med avgifter som regleras i de avtal som tecknas inför varje treårig samarbetsepoch. Avgiften har uppgått till 2,2 miljoner/år.

Avtal om IT-forum avslutas den 31 december 2014. I enlighet med avtalet har styrgruppen för IT-forum nu genomfört en uppföljning av verksamheten och genomfört en omvärldsanalys. Med detta som grund har ett förslag till framtida inriktning för IT-forum utarbetats. Förslaget sammanfattas nedan.

Syftet är att öka ambitionsnivån i det regionala samarbetet för att effektivisera kommunernas och landstingets arbete med att ta tillvara digitaliseringens

möjligheter. Det regionala arbetet ska ske i nära samarbete med SKL, CeSam, och målsättningen är att skapa nytta för länets invånare.

Stockholms län ansluter sig till de nationella målsättningarna:

- Enklare vardag för privatpersoner och företag
- Smartare och öppnare förvaltning stödjer innovation och delaktighet
- Högre kvalitet och effektivitet i verksamheten

IT-forum bör inriktas på samverkan kring gemensamma frågor och förutsättningar för e-förvaltning där livshändelseperspektivet är i fokus.

IT-forum ska:

- vara en länk mellan den nationella och den lokala nivån
- samverka med SKLs arbete inom digitalisering
- vara mottagare av nationella stimulansbidrag som utbetalas till regional nivå
- företräda stockholmsregionens perspektiv
- genomföra omvärldsbevakning
- arbeta med att skapa gemensamma förutsättningar
- ta fram gemensamma kravställningar
- ta fram gemensamma ramverk och principer
- stödja implementering och genomförande
- arbeta med uppföljning i syfte att följa e-utvecklingen

IT-forum föreslås bli en integrerad del av KSLs verksamhet från och med 2015. Fortsatt samverkan mellan landstinget och länets kommuner regleras även fortsättningsvis genom avtal.

Den föreslagna integreringen i KSLs verksamhet är en anpassning till att digitaliseringen idag är en förutsättning för nästan all verksamhet och verksamhetsutveckling, och att frågor som berör e-utveckling finns inom alla KSLs verksamhetsområden.

Förslaget till ny inriktning kommer att läggas fram till KSLs styrelse den 12 juni 2014.

4.5.2 Gymnasieantagningen

Gymnasieantagningen Stockholms Län, GSL, är en operativ verksamhet som på uppdrag av kommunerna utför antagningstjänster för 25 kommuner i Stockholms län, Håbo och Gnesta kommuner samt administrerar och ansvarar för Ungdoms- och elevdatabasen, UEDB.

Gymnasieantagningen hanterar för närvarande ca 24 000 ansökningar per år till de 1 110 studievägar som just nu erbjuds vid 177 gymnasieskolor, 60 kommunala och 117 fristående.

Den regionala databasen, UEDB, innehåller fakta om samtliga ungdomar i regionen mellan 16-20 år vad gäller placeringar vid gymnasieskolorna och gymnasiesärskolorna, utbetalningar för dessa från hemkommunen, samt uppgifter om ungdomar som inte befinner sig i gymnasieskolan. UEDB ska underlätta för kommunerna att få en tydlig bild av sina ungdomar, både de som studerar och de som är föremål för informationsansvar. Nästa steg i utvecklingen av UEDB är att på regional nivå kunna kartlägga och följa upp de elever som byter utbildning, skola eller som hoppar av gymnasieskolan.

Antagningsverksamheten och UEDB regleras genom avtal med kommunerna.

4.5.3 Strukturfondspartnerskapets sekretariat

I Strukturfondspartnerskapet Stockholms län sitter politiker från länet, representanter från arbetsmarknadens organisationer, myndigheter samt intresseorganisationer. KSL är värdorganisation för partnerskapets sekretariat som bereder ärenden inför partnerskapets prioriteringsbeslut och strategiska diskussioner.

Strukturfondspartnerskapet Stockholms län har som huvudsaklig uppgift att yttra sig över vilka ansökningar som ska prioriteras om medel från den Europiska Regionala utvecklingsfonden - respektive den Europiska Socialfonden. Detta efter att ansökningarna godkänts av de förvaltande myndigheterna (ESF-rådet och Tillyväxtverket).

Vid årsskiftet 2013/2014 påbörjas en ny programperiod för strukturfonder som löper fram till år 2020.

4.5.4 Övriga uppdrag

KSL är administrativ hemmahamn för ytterligare några organisationer

- Regionala energirådgivningen (finansieras med statliga medel)
- Stockholms och Uppsala läns Luftvårdsförbund som samordnar regionens miljöövervakning av luft.
- Svealands Kustvattenvårdsförbund som arbetar med miljöövervakning, miljöinformation och samordning av miljöövervakningsprogram för hela Svealandskusten.
- Föreningen Kommunala Fastighetsförvaltare

4.6 När ska en fråga bli ett uppdrag?

En samverkansomställelse som KSL står ständigt inför ansvaret att såväl prioritera som att välja bort bland alla tänkbara och efterfrågade KSL-uppdrag.

En grundregel i detta sammanhang är att KSL hanterar uppdrag som efterfrågas av medlemskommunerna och som beslutas av styrelsen i verksamhetsplan och uppdragsdirektiv.

För att ge stöd i avgränsning och koncentration av uppdragen föreslås att samtliga initiativ och förslag väljs bort som KSL-fråga om den

- ligger inom ramen för Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) uppdrag (om inte frågan har ett särskilt Stockholms- eller storstadsperspektiv som inte beaktas)
- hanteras eller kan hanteras av andra aktörer lokalt, regionalt eller nationellt
- hanteras eller kan hanteras av enskild kommun eller grupper av kommuner i samverkan

Denna avgränsning föreslås kompletteras genom att samtliga initiativ och förslag på KSL-uppdrag prövas mot ett antal kriterier där *minst tre* behöver vara uppfyllda för att frågan ska ta formen av ett uppdrag i KSL-regi.

Kriterierna föreslås vara att ett uppdrag för KSL bör genomföras om det

- ökar Stockholmsregionens attraktivitet
- skapar förutsättningar för regionens tillväxt
- möter medborgarnas rörlighet och efterfrågan
- bidrar till kommunernas kostnadseffektivitet
- bidrar till högre kvalitet i kommunernas verksamheter
- minskar sårbarheten i kommunernas verksamheter
- löser gränsdragningsproblem mellan olika huvudmän

Kriterierna bör konkretiseras i målen för respektive uppdrag.

Dessa kriterier syftar också till att kontinuerligt säkerställa att KSL arbetar med för medlemskommunerna rätt frågor och kan också vara ett stöd för KSL att hantera förfrågningar om projektsamverkan m m från andra aktörer.

5. Så här arbetar vi

FÖRSLAG I KORTHET

- Ökad **projekt- och processorientering**
- Förstärkt **medlemsrepresentation** med tydligare roll för KSO-gruppen
- **Politiska styrgrupper** och **sakpolitiska nätverk** för förtroendevalda, istället för fasta beredningar
- Årlig mötesplats i form av **Konvent Stockholms-kommunerna**
- **Kommundirektörsgruppen** i tydligare roll som stöd till forbundsdirektören och i frågor om tjänstemannarepresentation

5.1 Arbetsformer och organisation

Under de seminarier och arbetsmöten som genomförts som inslag i arbetet med detta förslag, har frågor om KSLs organisation och arbetsformer kommit att få den största uppmärksamheten. En återkommande bedömning har varit att KSL i högre grad behöver utveckla sin organisation och sina arbetsformer så att kopplingarna till medlemskommunernas linjeorganisation blir tydligare. En förändring av organisation och arbetsformer har också efterlysts som ett naturligt sätt att anpassa KSL till den snabba förändringstakten i samhället och i det sammanhanget skapa former för att stärka den politiska styrningen av förbundets mångfacetterade verksamhet.

Slutsatsen är att KSL bör utveckla en tydligare projekt- och processorientering i organisation och arbetsformer.

5.1.1 Projekt

Med projektorienterade arbetsformer skapas ökad tydlighet i KSLs olika uppdrag och uppgifter i ett antal väsentliga avseenden.

Ett projekt har ett bestämt mål och har till uppgift att åstadkomma ett på förväg definierat slutresultat. Projektet har en viss varaktighet med en start och ett slut och ställer specifika krav när det gäller avgränsningar, tider och ekonomi.

En projektorienterad organisation underlättar styrning och uppföljning av KSLs mångfarterade uppdrag, bland annat genom att arbetet utgår från en tydlig projektmodell. Det ger ett "gemensamt språk" som underlättar samverkan inom KSL och i samverkan med medlemmarna samt underlättar kommunikation och beslutsfattande. Det ger förutsättningar för såväl styrelse, styrgrupp, projekt-deltagare och intressenter att överskådligt att följa projektets förlopp från start till avlämnande. Det ger stadga åt rollerna i projektorganisationen och ger en struktur för kontinuerlig dokumentation.

Uppföljning av *etableringsreformen* och arbetet med en gemensam *VUX-region* är exempel på projekt.

5.1.2 Processer

Ett antal KSL-uppdrag har karaktären av en process, snarare än ett projekt. Förenklat kan en process beskrivas som en kedja av aktiviteter som har med varandra att göra. Aktiviteternas samhörighet är inte slumpartad, de hör samman eftersom de alla strävar mot samma mål. En process är den sammanlagda beskrivningen av ett antal länkade aktiviteter plus dess start- och slutpunkt. Ett annat av de utmärkande dragen hos en process är att den oftast kommer igen (t ex årligen eller varje mandatperiod), vilket skiljer en process från ett projekt, som per definition har en definierad start- respektive slutpunkt. Ytterligare ett kännetecken för en process är att den som regel är sektorsövergripande.

KSLs återkommande samverkan med landstinget och länsstyrelsen avseende *regionplanefrågor* (RUFS/RUP) eller den kontinuerliga samverkan med landstingets *hälso- och sjukvård*, är exempel på processer.

5.2 Politisk organisation

5.2.1 Parti- respektive kommunrepresentation

I den nuvarande KSL-organisationen har den formella organisationen partirepresentation som bas för styrelsen och de fyra beredningarna. Medlemmarna, det vill säga kommunerna, representeras i den informella organisationen, framför allt genom KSO-grupp och KD-grupp.

Allt fler KSL-projekt leder fram till konkreta åtaganden där kommunerna ska ta ställning. I andra fall är det regionala processer eller motsvarande som på ett eller annat sätt påverkar kommunerna och deras förutsättningar. Ju fler och tydligare dessa direkta kopplingar är till medlemskommunerna och deras verksamhet, ju svårare blir det för beredningarna att avgöra inriktning och mål för olika uppdrag. Det blir en dubbel beredningsorganisation; den formella med fyra beredningar där medlemmarna företräds via partiföreträdare och den informella med en KSO-grupp där medlemmarna företräds av respektive majoritet kompletterad med kommunernas högsta tjänstemän genom kommundirektörsgruppen.

KSLs politiska ledning bör återspegla de politiska styrkeförhållandena i länets kommuner. Detta tillgodoses genom att styrelsen även fortsättningsvis utses på partipolitisk grund.

I den övriga KSL-organisationen föreslås att medlemsrepresentationen förstärks och tydliggörs, inte minst genom att KSO- gruppen ges en tydligare roll som stöd till styrelsen.

5.2.2 Förbundsmöte

KSLs högsta beslutande organ är förbundsmötet. Förbundsmöte hålls året efter ett kommunalval och utser den styrelse som leder KSL kommande mandatperiod. Förbundsmötet lägger fast inriktning och ramar för verksamhet och ekonomi de närmaste fyra åren.

5.2.3 Styrelse

Styrelsen samt dess ordförande utses av medlemmarnas ombud vid förbundsmötet. Styrelsen ska enligt stadgarna leda förbundets verksamhet och förvalta förbundets egendom. Styrelsen har rätt att utse delegationer, beredningar och andra organ för verkställighet och beredning.

Förbundsmötet utser även ett arbetsutskott inom styrelsen. Arbetsutskottets formella roll är att bereda styrelsens sammanträden men är, vid sidan av ordförande, också ett viktigt stöd för förbundsdirektören i det löpande arbetet. Arbetsutskottet deltar vidare i alla möten med KSO-gruppen och är därmed en viktig länk mellan medlemmarna och styrelsen.

Styrelsen är det forum där alla partier får insyn och inflytande över förbundets verksamhet. Här beslutas den årliga verksamhetsplanen och budgeten. Beslut om vilka projekt som ska genomföras sker i första hand genom den årliga verksamhetsplanen och, om särskilda skäl finns, under året.

I ett projektorienterat KSL har styrelsen att ange direktiv för de projekt som löpande aktualiseras i enlighet med verksamhetsplanen. Förhoppningen är att den politiska styrningen då ytterligare kan tydliggöras och kommuniceras genom projektdirektiv som i första hand beskriver vad som är syfte, mål, och förväntat slutresultat.

Beslutade projekt kan ledas genom att styrelsen utses en politisk styrgrupp alternativt delegeras frågan om projektets genomförande till förbundsdirektören som utses en tjänstemannastyrgrupp i samråd med KD-gruppen.

I ett KSL där samverkan mellan kommunerna rörande kommunens välfärds-tjänster i första hand utreds, utvecklas och implementeras genom projekt, har styrelsen ansvaret att besluta om vilka projekt som ska genomföras samt utses politiska styrgrupper.

Samverkan inom området regional utveckling styrs också inom ramen för verksamhetsplanen. Projekt mellan kommunerna men framförallt mellan KSL och olika regionala aktörer förekommer men ofta innebär det dagliga arbetet att analysera, intressebevaka och representera i processer som styrs av nationell lagstiftning eller nationella och regionala uppdrag. Det formella ansvaret finns då hos statliga eller landstingskommunala organ. Här blir styrelsens roll att vid behov tillsätta politiska styrgrupper eller att följa frågan genom löpande rapporter från förbundsdirektören.

För beredning och för förankring hos medlemmarna inför styrelsens beslut använder styrelsen KSO-gruppen som beredningsgrupp. Gruppens uppdrag är att ge synpunkter på föreslagna projekt och på inriktning för medverkan i processer och projekt inom regional utveckling. KSO-gruppen har ingen delegerad beslutsrätt utan verkar genom att bereda befintliga uppdrag eller föreslå nya. KSO-gruppens synpunkter och förslag lämnas till styrelsens arbetsutskott som har det formella beredningsansvaret inför styrelsen samt bereder de förbundsinterna frågorna.

Styrelsen följer också upp verksamhet och ekonomi genom tertialrapporter och kortare lägesrapporter vid behov.

Styrelsen kan lämpligen stödjas av en valberedning med ett särskilt ansvar att föreslå politiska styrgrupper för projekt och processer.

5.2.4 Politiska styrgrupper

I syfte att stärka delaktighet och engagemang i strategiskt viktiga projekt och processer bör politiskt sammansatta styrgrupper tillsättas. Sammansättningen av respektive styrgrupp bör övervägas noga och anpassas till respektive uppdrag. Styrgrupper bör sättas samman med utgångspunkt från representativitet i sakfrågan, utifrån engagemang och intresse. I vissa fall kan representation från samtliga partier övervägas.

Styrgruppernas uppdrag blir att – med styrelsens projektdirektiv som grund – följa projektet (alternativt processen), vid behov vidta erforderliga åtgärder vid avvikelser från de politiska direktiven samt att ansvara för återrapportering till styrelsen.

Ett särskilt viktigt område är samverkan med landstingets hälso- och sjukvård. Här kan en rad konkreta projekt i samverkan mellan kommuner och landsting drivas men erfarenheten pekar också på behovet av en mer kontinuerlig dialog. En starkare koppling till styrelse och KSO-grupp kan underlätta och stärka denna samverkan.

5.2.5 Sakpolitiska nätverk för förtroendevalda

För erfarenhetsutbyte mellan förtroendevalda i medlemskommunernas nämndorganisationer föreslås att så kallade sakpolitiska nätverk inrättas. Dessa föreslås i första hand inriktas på områdena socialtjänst inklusive vård och omsorg, utbildning och samhällsbyggnad inklusive infrastruktur och miljö. De sakpolitiska

nätverken föreslås att utöver att vara arenor för erfarenhetsutbyte även ha rollen av rådgivare till styrelsen inom sina respektive verksamhetsområden. Nätverken kan också fungera som stöd och förankring för pågående projekt och processer. Möjligheter till medverkan i dessa sakpolitiska nätverk bör öppnas för förtroendevalda från samtliga partier.

De sakpolitiska nätverken kompletteras av nätverk för förvaltningschefer och ges stöd av förbundskansliet. Alla nätverk – för förtroendevalda och för tjänstemän – är en arbetsform, inte en organisation. Antalet nätverk och målgrupper för dessa kan därför variera över tid.

5.2.6 Konvent Stockholmskommunerna

I samverkan mellan kommunerna i Stockholms län finns goda erfarenheter av mötesplatser över kommungränser och mellan politik och förvaltning. KSL har 26 medlemskommuner och bedömningen är att det finns en potential i en återkommande mötesplats - en politiska arena men också en mötesplats mellan politik och förvaltning - ett konvent för Stockholmskommunerna. Ett politiskt högnivåmöte för Stockholmskommunerna.

Medlemskommunerna skiljer sig åt i ett antal dimensioner men har också mycket gemensamt, inte minst genom att de alla ingår i en huvudstadsregion. De gemensamma intressena kanaliseras genom KSL och samhörigheten och förmågan till gemensamma ständpunkter, avgör inte sällan framgången för kommunerna i det regionala utvecklingsarbetet.

Genom konventet skapas ett forum där det finns möjlighet att öka kunskapen om situationen i länet och lyfta upp och diskutera viktiga framtidsfrågor. Denna mötesplats kan dessutom skapa en grund för prioritering och inriktning i kommande verksamhetsplanering och föreslås därför genomföras årligen med start hösten 2015.

5.3 Tjänstemanorganisation

5.3.1 Förbundsdirektör och kansli

Till styrelsens förfogande finns ett kansli under ledning av förbundsdirektören. Kansliets medarbetare har kompetens inom kommunala verksamhetsområden samt för projekt- och processledning. Strävan är att anpassa kansliets kompetens och organisation till gällande verksamhetsprogram. Kansliet kompletteras med konsulter och med projektanställda resurser. Om möjligt bör resurser hämtas från medlemmarnas organisationer, i samråd med berörd organisation. Att under en längre eller kortare period arbeta med ett regionalt uppdrag är utvecklande och stärker kompetensen hos individen men också i hemmaorganisationen. För kansliet är direkt samverkan med medlemmarnas personal ovärderlig och skapar en naturlig koppling till medlemskommunerna och deras verksamhet.

Kansliets omfattar även administrativa resurser till stöd för KSLs omfattande mötesverksamhet och för de interna processerna, som HR, ekonomi mm.

Inför kommande mandatperiod bör kommunikationen, med medlemmarna och med våra samarbetspartners, utvecklas ytterligare.

5.3.2 Kommundirektörsgrupp

Kommundirektörsgruppen fungerar redan idag som ett viktigt forum för förbundsdirektören i beredning av ärenden till styrelsen och i andra frågor av betydelse för samverkan mellan kommunerna i länet.

Gruppen har en roll i att säkerställa kopplingarna mellan medlemskommunernas prioriteringar å ena sidan och utvecklingen av KSLs uppgifter och uppdrag å den andra sidan. I detta förslag ges kommundirektörsgruppen en roll i stödet till förbundsdirektören som motsvarar KSO-gruppens stöd till styrelsen i beredning av ärenden.

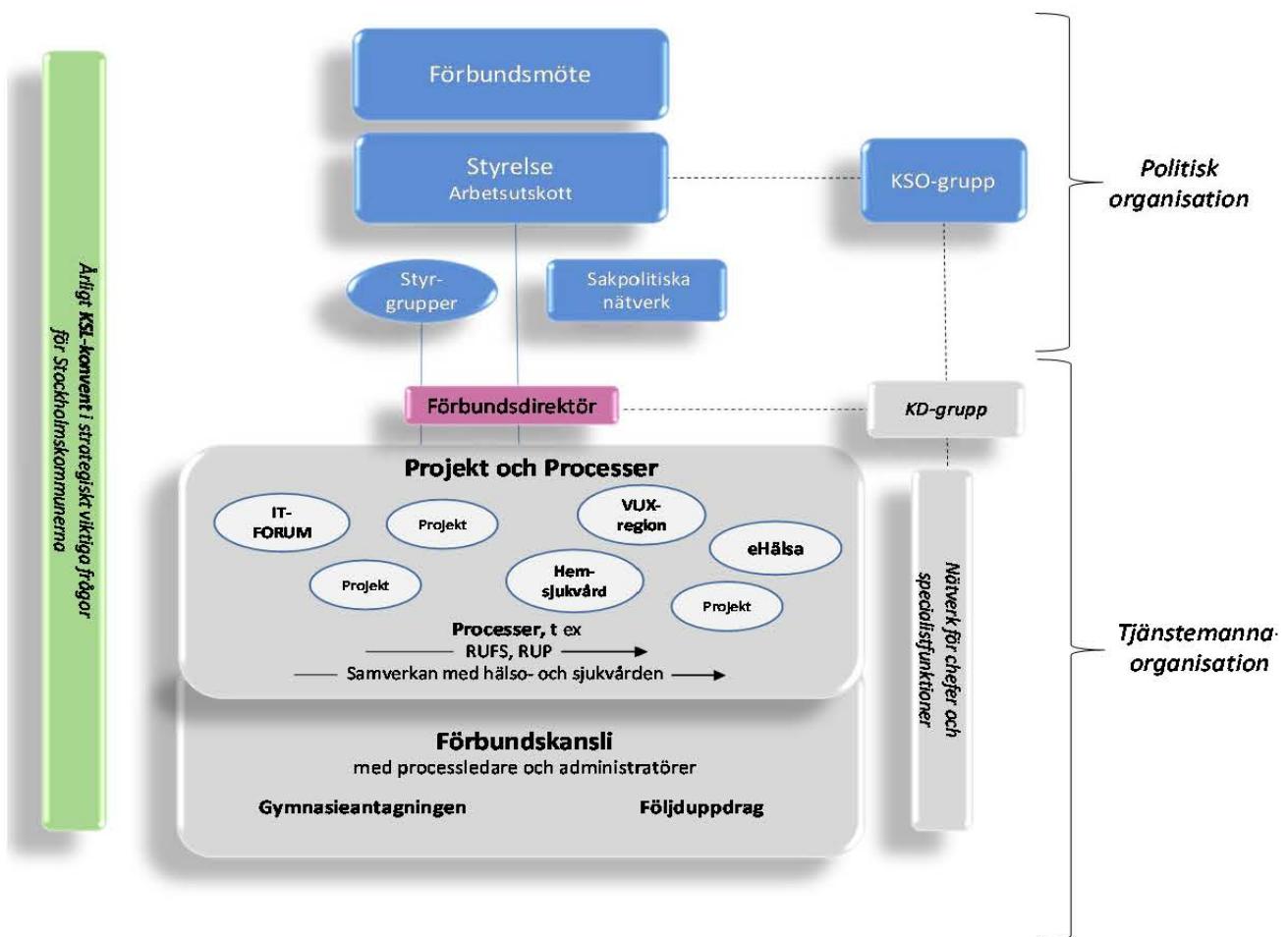
En ökad projektorientering av KSL innebär att även styrgrupper på tjänstemannanivå kommer att utses av förbundsdirektören på styrelsens uppdrag. Då är samråd med kommundirektörsgruppen en nödvändig förutsättning.

En del av de överenskommelser som har beslutats mellan kommunerna eller med andra aktörer behöver ofta följas upp och förvaltas vilket anges särskilt i respektive överenskommelse. Med stöd av kommundirektörsgruppen bör förbundsdirektören även fortsättningsvis få möjlighet att styra och leda de uppgifter och uppdrag som, efter att projektet avslutats, behöver tas om hand på detta sätt. Det kan t ex handla om samverkan rörande barn i behov av särskilt stöd (BUS) eller om stödet till de regionala programråden inom gymnasieskolans område.

5.3.3 Tjänstemannastöd från länets kommuner

Ett projektorienterat KSL öppnar för ökad flexibilitet i tjänstemanna-representationen. Förhoppningen är att kvalificerade chefer och medarbetare i medlemskommunerna i fortsatt hög grad ska medverka i arbetsgrupper och nätverk. Att få möjligheten att medverka i det regionala samarbetet är en form av kompetensutveckling och karriärutveckling. Kunskap, kompetens och nätverk från arbetsgrupperna är ett viktigt tillskott i medlemskommunernas verksamhets-utveckling. För att säkerställa att det gemensamma arbetet inom KSL följer de kommunala linjeorganisationerna utses kommunernas representanter av, och rapporterar till, kommudirektörerna.

5.4 Sammanfattande organisationsskiss

6. Förslag till fortsatt process i medlemskommunerna och KSL

FÖRSLAG I KORTHET

- Remiss till **kommunstyrelserna**, med särskilt fokus på nyckelfrågor, inriktning, prioriteringar, samt på organisation och arbetsformer

6.1 Om medlemmarnas KSL och behov av förankring och kommunikation

KSL är ett verktyg för dialog och samverkan mellan medlemmarna. Varje uppdrag utgår från styrelsen och inget uppdrag kan genomföras utan medverkan från kommunerna. Det gäller också denna process om inriktning, organisation och arbetsformer inför nästa mandatperiod. Under detta arbete har det framstått som allt viktigare att dialogen om vårt gemensamma KSL förs också på hemmaplan, i varje kommun, såväl inom den politiska ledningen som i tjänstemannaledningen.

Denna rapport och de förslag som nu läggs fram, ger en övergripande bild såväl av KSLs inriktning som av de medlemsorienterade arbetsformer och den anpassade organisation vi vill sträva mot. Ska detta lyckas krävs att medlemmarna också ser vikten av KSL som verktyg för kommunernas ledningar att genom regional samverkan och dialog få draghjälp att utveckla den egna kommunen och bidra till en positiv utveckling för en växande och attraktiv storstadsregion. Förhoppningen är att varje kommun prövar och tydliggör sina motiv för det regionala arbetet och samarbetet mellan länets övriga kommuner.

Vi föreslår att styrelsen skickar ut denna rapport på remiss till kommunstyrelsen i varje kommun med förhoppningen att varje medlem samlat ger sina synpunkter, ändringsförslag och tillägg.

För att underlätta diskussionen i styrelsen och i respektive kommun och säkerställa att vissa perspektiv uppmärksamas önskas att medlemskommunerna särskilt svarar på följande frågor.

- I föreliggande förslag tecknas ett antal **nyckelfrågor** (kap 2) som särskilt viktiga att ta fasta på och lösa inför nästa mandatperiod.
Överensstämmer dessa sex nyckelfrågor med den egna kommunens bild av vilka nyckelfrågorna är för KSL?
- Hur väl svarar den föreslagna **inriktningen** för KSL (kap 4) upp mot den egna kommunens behov och förväntningar?
- Inom de bågge föreslagna huvudområdena bör, i samband med slutförslag och verksamhetsplanering en prioritering av specifika uppdrag ske. Vilken är den egna kommunens bedömning av **vilka uppdrag som har högst prioritet** kommande mandatperiod?
- Förändringar i KSLs **organisation och arbetsformer** i såväl den politiska organisationen som i tjänstemannaorganisationen föreslås (kap 5). Hur överensstämmer dessa förslag med den egna kommunens syn på organisation och arbetsformer i KSL?

Vi föreslår slutligen att denna rapport tillsammans med inkomna remissvar ligger till grund för styrelsens förslag till arbetsformer, organisation och inriktning för mandatperioden, sammanfattade i förslag till verksamhetsprogram 2015-2018 inför förbundsmötet 2015.

6.2 Partiernas betydelse i den fortsatta processen

KSL är en politiskt styrd organisation där partier och medlemskommuner är representerade. Att KSL i sin inriktning, organisation och arbetsformer kan svara upp mot medlemskommunernas behov och ambitioner är av största betydelse. Remissvaren från de tjugosex kommunstyrelserna blir vägledande för utvecklingen de närmaste åren.

Partiernas engagemang i den fortsatta utvecklingen av stockholmskommunernas samverkan, har också stor betydelse för KSLs status och legitimitet. När förbundsmötet i april 2015 lägger fast inriktningen och utser styrelse för nästa mandatperiod, kommer de olika partiernas syn på saken att lägga grunden. Därför är det av stor vikt att partierna aktivt medverkar i den fortsatta processen och ges goda förutsättningar att under remissperioden förhålla sig till föreliggande förslag.

6.3 Tidplan och beslutsgång

Den av styrelsen utsedda och politiskt sammansatta arbetsgruppen, har bedrivit sitt arbete under perioden februari-maj månad 2014.

Arbetsgruppens förslag behandlas av KSLs styrelse den 12 juni, varvid kommunerna har möjlighet att under juni-oktober lämna sina remissvar.

Därefter vidtar arbetet med att under perioden november-december sammanställa och analysera remissvaren samt ta fram ett slutligt förslag.
Förslaget behandlas i KSLs styrelse i januari och utgör grunden för förbundsmötets i april beslut om inriktning, organisation och arbetsformer för åren 2015-2018.

För arbetsgruppen

Fredrik Saweståhl

Ulla Hamilton

Katarina Berggren

Jan Valeskog

Elisabeth Gunnars

Berit Jansson

Maria Fälth

Thomas Magnusson

Marica Lindblad

Bilagor

Bilaga 1: Gällande överenskommelser

Syftet är att ge en bild av mångfalden av överenskommelser

Bilaga 2: Enkätundersökning om prioriterade uppgifter

Syftet är att redovisa enkätresultatet

Bilaga 3: Regionala samarbeten i Sverige – några korta fakta

Bilaga 1: Gällande överenskommelser

Ett flertal av KSLs uppdrag leder fram till samverkansöverenskommelser med målet att åstadkomma medborgarnytta och utveckling i regionen. Gällande överenskommelser redovisas här. Överenskommelserna återfinns också på www.ksl.se/svenska/overenskommelser

E-förvaltning

- IT-forum Stockholms län
- 16 principer för samverkan, IT-forum Stockholms län

I VERKSAMHETSPLANEN 2014

- Regional digital agenda

Utbildning och gymnasiesamverkan

- Gemensam ersättningsmodell för programriktat individuellt val – IMPRO
- Antagningskansli för gymnasieskolan och gymnasiesärskolan
- Gymnasieutbildning, Gemensam gymnasierregion
- Regional ungdoms- och elevdatabas
- Programriktat individuellt val, Gemensam gymnasierregion
- Yrkesintroduktion, Gemensam gymnasierregion
- Naturbruksutbildning
- Skolrelevant forskning inom kommunen
- Jämför Service
- Barn i behov av särskilt stöd, BUS
- Gemensamma tilläggsbelopp för gymnasieskolan

I VERKSAMHETSPLANEN 2014

- Verksamhetsförlagd del av lärarutbildningen
- Gemensam gymnasierregion 2.0
- Tilläggsbelopp för gymnasieskolan
- Introduktionsprogram för gymnasieskolan

Infrastruktur, samhällsplanering och miljö

- Avsiktsförklaring Trygg, säker och störningsfri region
- Miljösamverkan Stockholms län
- Återvinningsstationer
- Rådet för vatten- och avloppssamverkan i Stockholms län, VAS-rådet
- Stockholmsregionens avfallsråd, STAR
- Färdtjänst
- Standard för busshållplatser
- Väg-, spår- med flera satsningar i Stockholmsregionen
- Trafiksatsning Stockholm

I VERKSAMHETSPLANEN 2014

- Kommunal energi- och klimatrådgivning, revidering
- Geodata och GIS, revidering

Socialtjänst och hälso- och sjukvård

- Kostnadsdelning för särskild undervisning vid sjukhus
- Barn i behov av särskilt stöd, BUS
- Årendehantering avseende hemlösa mellan kommunerna
- Hemlösa
- WebCare
- Samordning av insatser för habilitering/rehabilitering
- Läkarmedverkan i särskilda boenden och daglig verksamhet
- In- och utskrivning i slutenvården
- Logopedinsatser och medicinsk fotvård samt apodos
- Andningshjälp i hemmet
- Uppsökande verksamhet för vissa äldre och funktionshindrade
- Individ som behöver praktisk hjälp med egenvård
- Vård och omsorg för personer med demenssjukdom eller kognitiv svikt och stöd till deras närstående
- Missbruk och beroende, förebygga och behandla
- Förlängning av missbrukspolicy samt komplettering dopning
- Personer med psykisk sjukdom/funktionsnedsättning
- Resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld
- Riktlinjer för handläggning av ärenden vid socialtjänsten avseende ensamkommande barn och ungdomar

I VERKSAMHETSPLANEN 2014

- Vård och omsorg om äldre
- Läkemedel
- In- och utskrivning i slutenvården, revidering
- Överenskommelse om tekniska hjälpmedel
- Riktlinjer för handläggning av ärenden vid socialtjänsten avseende ensamkommande barn och ungdomar, revidering

Arbetsmarknad, integration och vuxenutbildning

- Sfx, avsiktsförklaring
- Samverkan kring Sfx
- Samverkan mellan kommuner i Stockholms län gällande nyanlända
- Introduktion av nyanlända
- Samverkan kring tjänster för samhällsorientering för nyanlända invandrare i Stockholms län
- Vuxenutbildningsregion i Stockholms län
- Regionala programråd för yrkesutbildningar
- Utvärdering av vuxenutbildningen i Stockholms län
- Kostnadsansvar följer den studerande inom vuxenutbildning

I VERKSAMHETSPLANEN 2014

- Gemensam stödfunktion inom vuxenutbildningen

Forskning och innovation

- Innovationskraft Stockholm

Bilaga 2: Enkätundersökning om prioriterade uppgifter

Som ett underlag för arbetet med KSL framtida inriktning och arbetsformer har en bruttolista av uppgifter tagits fram som på ett eller annat sätt kan bli aktuella för KSL att arbeta med 2015 och framåt. Bruttolistan har ställts samman efter genomgång av verksamhetsplaner och andra KSL-dokument och har därefter kompletterats av medarbetarna på KSLs kansli. Syftet med bruttolistan är att beskriva bredden av förbundets verksamhet, dels att få ett underlag för arbetsgruppens förslag till prioriteringar inför nästa mandatperiod.

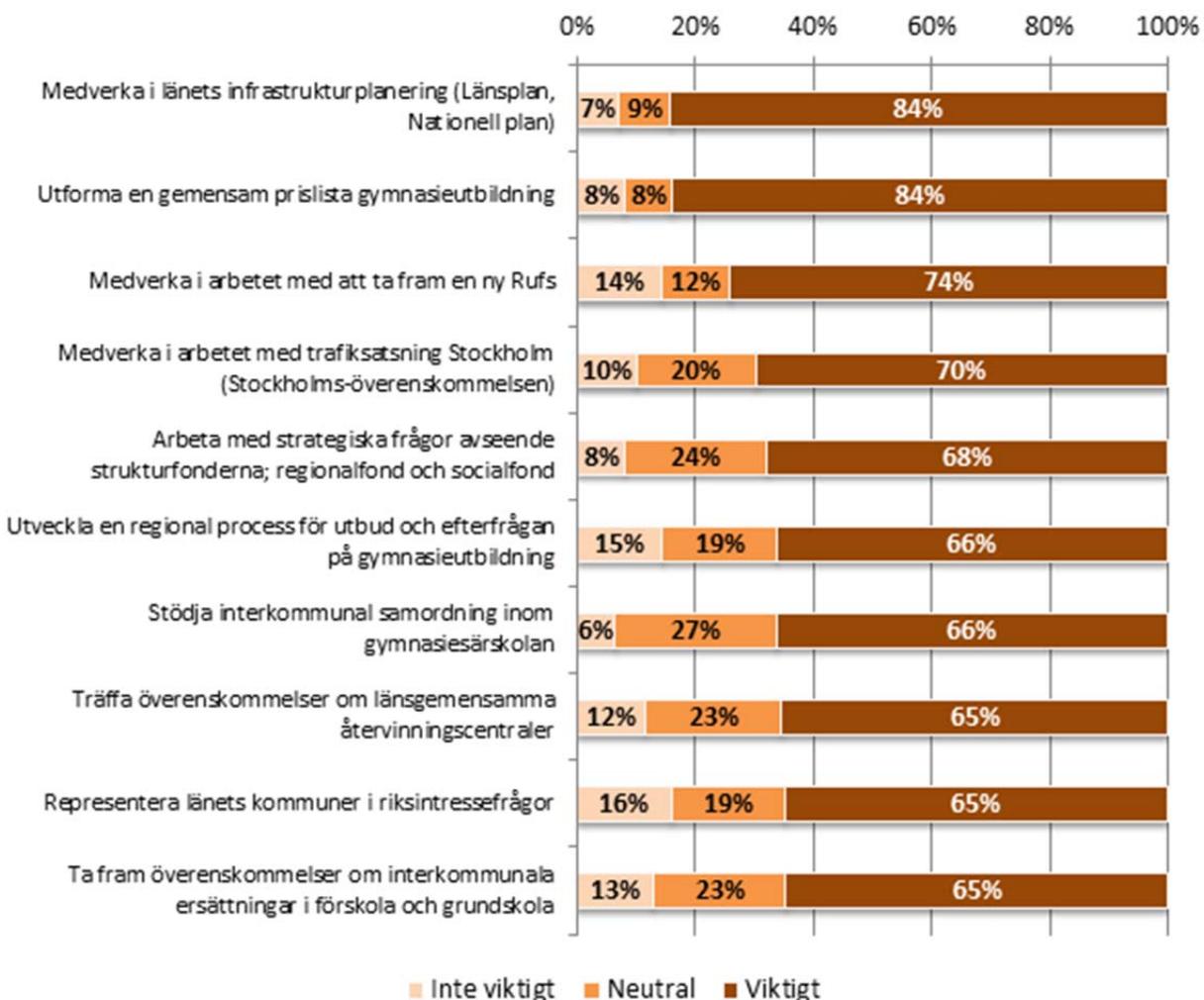
För att få medlemskommunernas bedömning av hur viktiga uppgifterna eller uppdragene är för KSL har en enkät skickats ut till:

- kommunstyrelsens presidium
- ledamöterna i KSLs styrelse och fyra beredningar
- kommundirektör/kommunchef.

Enkätresultaten redovisar de uppgifter eller uppdrag som de svarande anser som viktiga (4 och 5 på den femgradiga skalan). Enkäten besvarandes totalt av 72 personer.

Redovisningen nedan visar de tio viktigaste uppgifterna och uppdragene för KSL, men det framgår också vilka de tio viktigaste uppdragene är inom regional utveckling, välfärdsutveckling och övergripande uppdrag.

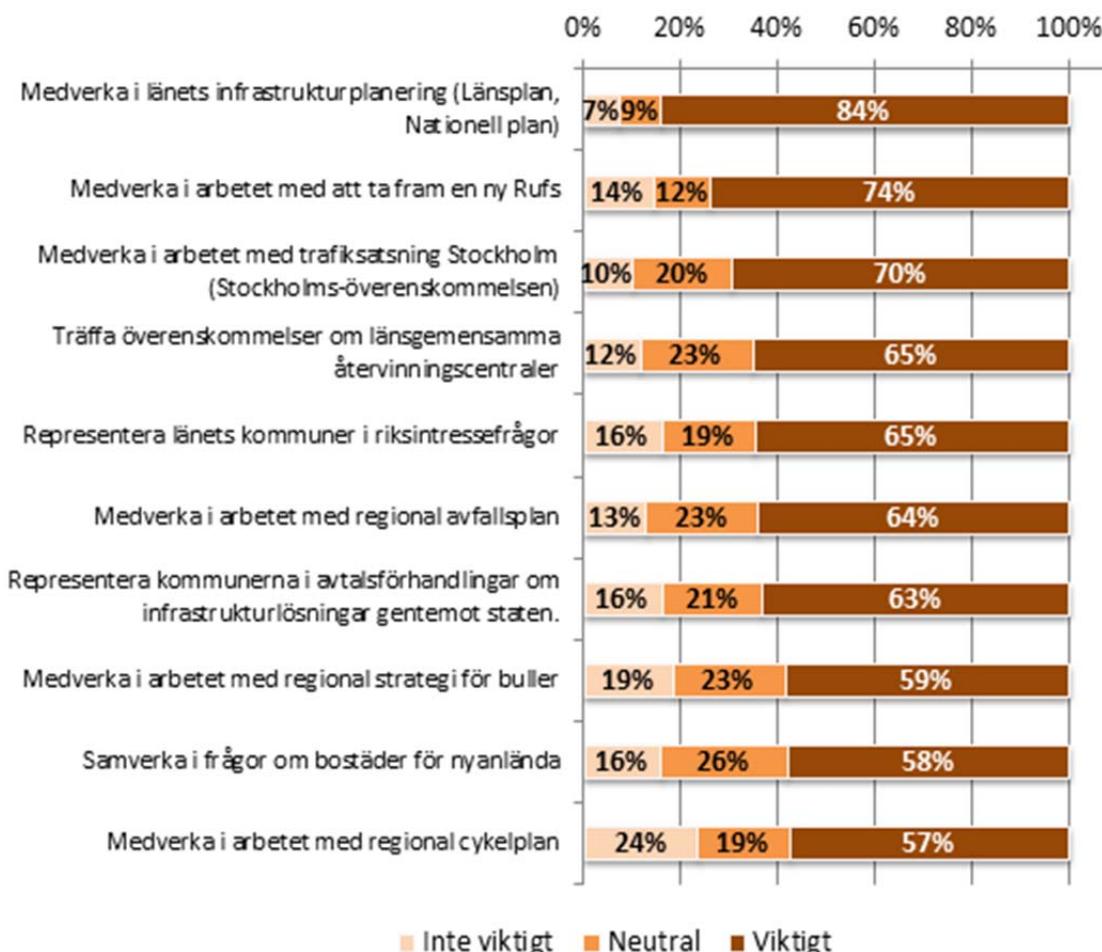
Samliga kategorier

Ovan redovisas de 10 uppgifter som flest anser är viktiga (4 eller 5 på skalan). De uppgifter som flest anser är viktiga är att medverka i länets infrastrukturplanering och utforma en gemensam prislista för gymnasieutbildningen. Det är 84 procent som anser att dessa frågor är viktiga för KSL. På tredje plats hamnar medverkan i arbetet med att ta fram en ny Rufs för Stockholmsregionen.

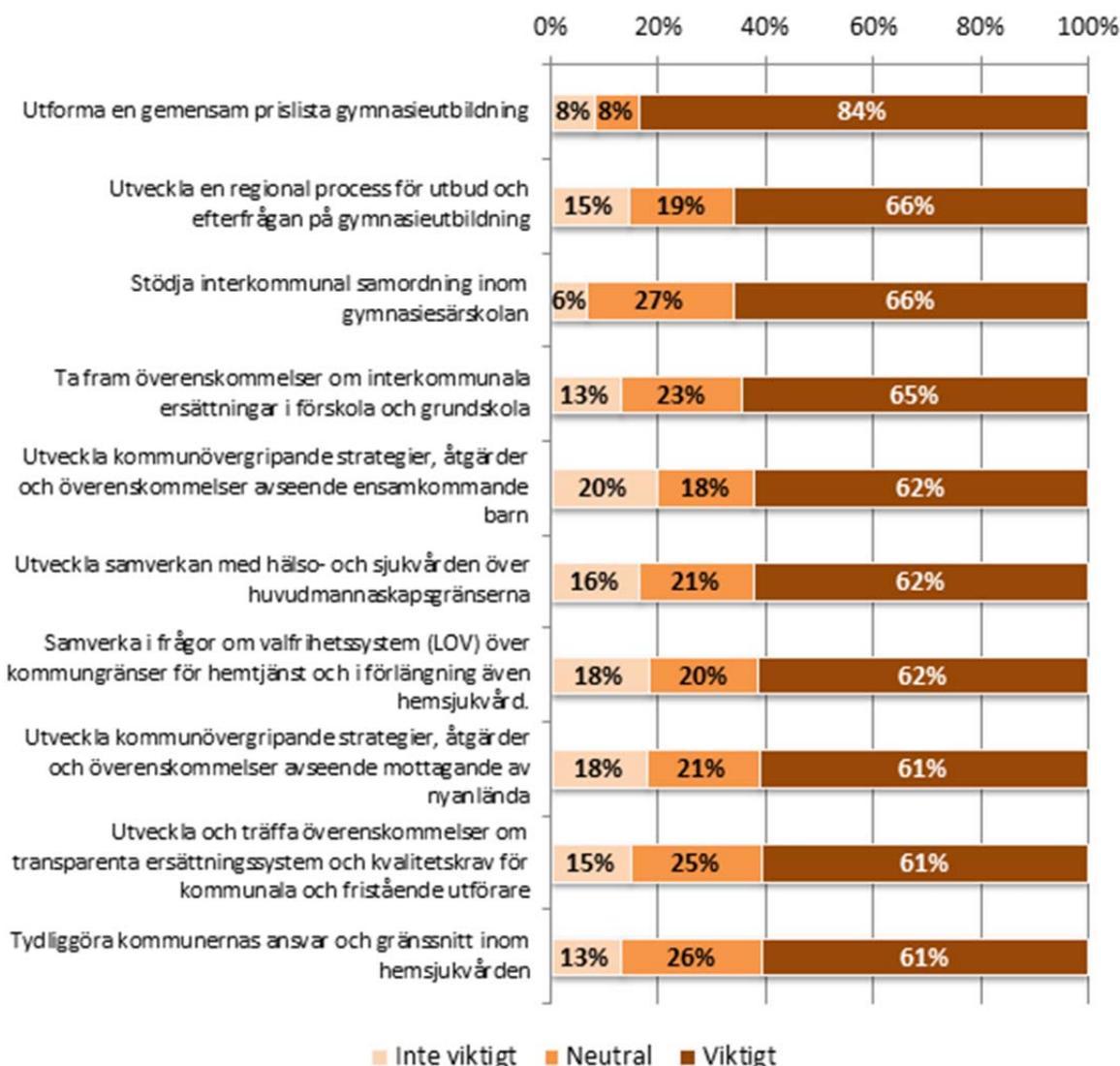
Överlag är det en blandning av uppgifter mellan regional utveckling, välfärd och övergripande frågor. Det är 5 av de 10 uppgifterna som ligger i kategorin regional utveckling och 4 av de 10 som kategoriseras som välfärdsfrågor. Att arbeta med strukturfonderna är den övergripande uppgift som kommit med i topp 10.

Regional utveckling

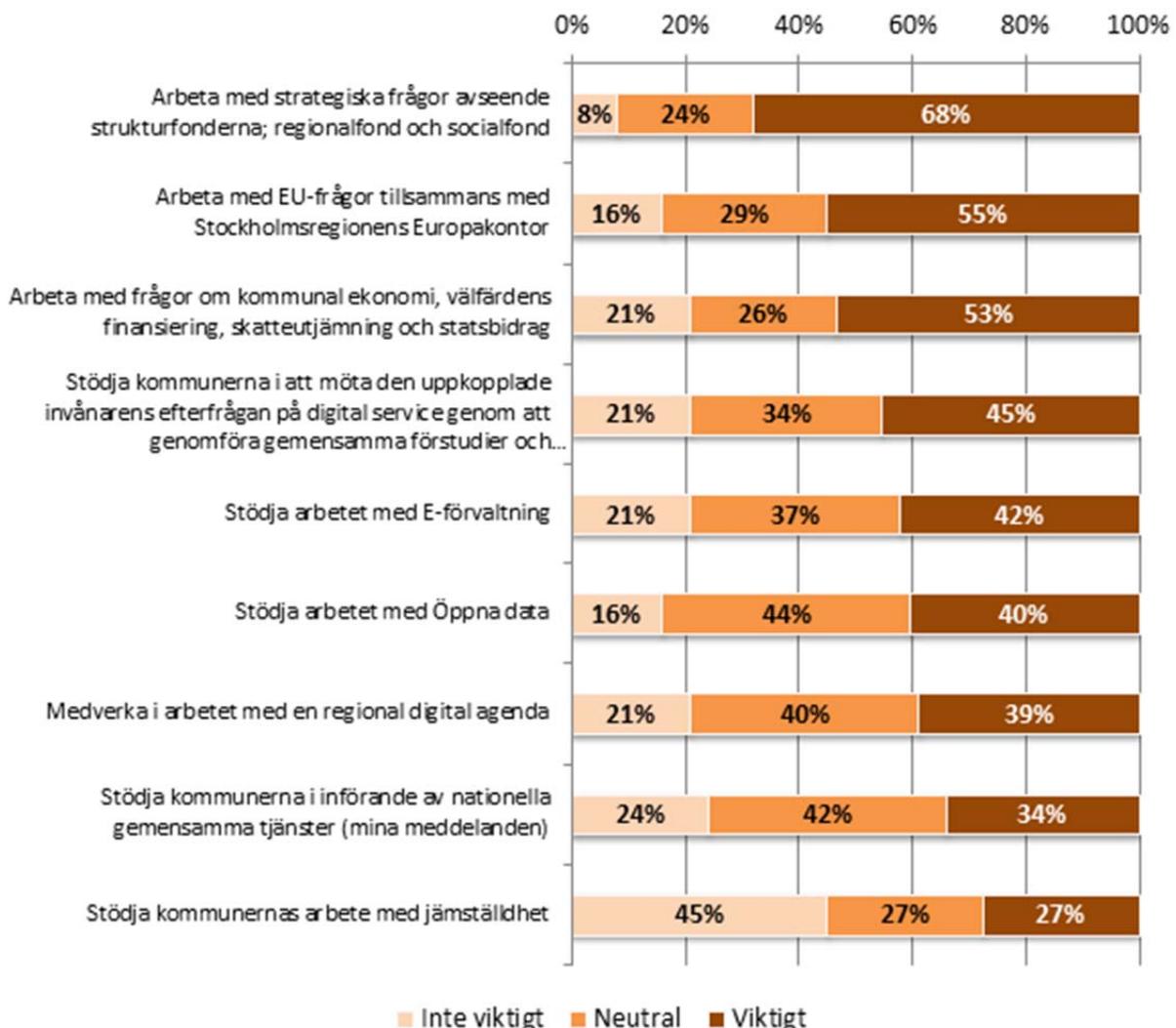
Inom den regionala utvecklingen varierar frågorna på topp tio. De tre högst rangordnade handlar om infrastrukturplanering, Rufs och trafiksatsning Stockholm. Därefter finns en del mer konkreta uppdrag som exempelvis överenskommelser om länsgemensamma återvinningscentraler, avfallsplaner och regionala strategier för buller.

Välfärdsutveckling

När det gäller välfärdsfrågor är det den gemensamma prislistan som flest angett som viktig. Därefter är det relativt små skillnader mellan de olika frågorna, mellan andra och tionde placeringen skiljer det bara 5 procentenheter. Skolan och flyktingmottagning rankas högt, liksom samverkan och utveckling av ersättningssystem och LOV.

Övergripande uppdrag

I kategorin övergripande uppdrag fanns det totalt nio exempel på uppdrag att ta ställning till, därfor är figuren ovan en topp niolista. Att arbata med strategiska frågor avseende strukturfonderna rangordnas som den viktigaste frågan, 68 procent av de svarande ser denna som viktigt. Även på andra plats kommer EU-frågorna, tillsammans med Stockholmsregionens Europakontor. Att stödja kommunernas arbete med jämställdhet är den fråga som får lägst prioritering här. Det tycks också finnas en del frågor där osäkerheten är påtaglig. Det är många som svarat neutralt (3) på frågor om exempelvis arbetet med öppna data och den regionala digitala agendan.

Bilaga 3: Regionala samarbeten i Sverige – några korta fakta

Sverige är indelat i 21 län och enligt kommunallagen omfattar varje landsting ett län. I Gotlands län finns inget landsting, utan den enda kommunen ansvarar även för hälso- och sjukvården.

Enligt särskild lagstiftning har landstingen i Skåne, Västra Götaland och Halland samt Gotlands kommun regionalt utvecklingsansvar med regionfullmäktige och regionstyrelse och betecknas därför som regioner.

Från 2015 kommer även landstingen i Jönköping, Örebro, Gävleborg, Östergötland, Kronoberg och Jämtland att omfattas av lagen. Liksom i fallen Skåne, Västra Götaland får dessa regioner – utöver att ha landstingens uppgifter – också ansvaret för regionala tillväxtfrågor och planering av infrastruktur.

Att innehå det regionala utvecklingsansvaret innebär att man har att fastställa en strategi för utvecklingen i länet och att ha en samordnande roll i genomförandet, allt i samråd och i samverkan med länets eller regionens kommuner. I rollen ingår också att besluta om hur medel för regionalt tillväxtarbete ska användas och att upprätta och fastställa länsplaner för transportinfrastruktur.

Det finns idag tre olika aktörer som utövar det regionala utvecklingsansvaret: direktvalda regioner, indirekt valda kommunala samverkansorgan och länsstyrelser.

Idag ligger det regionala utvecklingsansvaret hos fyra regioner, tretton kommunala samverkansorgan och fyra länsstyrelser.

I Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Blekinge, Värmlands, Örebro, Dalarnas, Gävleborgs, Jämtlands och Västerbottens län har samverkansorgan enligt lagen (2002:34) om samverkansorgan i länen det regionala utvecklingsansvaret. Ett samverkansorgan är en kommunal beslutande församling inom ett län som har till uppgift att svara för regionala utvecklingsfrågor i länet.

I Stockholms, Västmanlands, Västernorrlands och Norrbottens län har länsstyrelserna det regionala utvecklingsansvaret.

Botkyrka

Danderyd

Ekerö

Haninge

Huddinge

Järfälla

Lidingö

Nacka

Norrtälje

Nykvarn

Nynäshamn

Salem

Sigtuna

Sollentuna

Solna

Stockholm

Sundbyberg

Söderåker

Tyresö

Täby

Upplands-Bro

Upplands Väsby

Vallentuna

Vaxholm

Värmdö

Österåker

KSL

*Kommunförbundet
Stockholms Län*

Kommunförbundet Stockholms Län
Box 38145, 100 64 Stockholm
www.ksl.se

14 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 140

Dnr KFKS 2014/867/106

Länsgemensamma riktlinjer för handläggning av ärenden kring ensamkommande barn

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen antar de av Kommunförbundet Stockholms Läns föreslagna riktlinjerna för handläggning av ärenden vid socialtjänsten kring ensamkommande barn.

Kommunstyrelsen noterar att social- och äldrenämnden har gett in ett yttrande till Kommunförbundet Stockholms län om behov av ytterligare förändringar i de länsgemensamma riktlinjerna.

Ärende

Kommunförbundet Stockholms Län (KSL) har genomfört ett länsövergripande arbete med att ta fram riktlinjer för socialtjänstens handläggning av ensamkommande barn. Nacka kommun har deltagit i arbetet både i styrgrupp och i arbetsgrupper. De nya riktlinjerna avser att underlätta och förtärliga arbetet med ensamkommande barn och ungdomar.

Syftena med riktlinjerna är att

- tydliggöra den kommunala socialtjänstens ansvar i förhållande till andra aktörer
- utgöra en samlad vägledning för handläggningen av ärenden
- underlättaren likvärdig behandling då dessa barn och unga är mycket rörliga mellan länets kommuner genom olika placeringar och omfattas av olika myndighetsansvar

Revideringarna handlar framförallt om

- vem som gör vad kring barnets särskilt förordnade vårdnadshavare
- ansvarsfördelning vid familjeäterförening
- vem som ska informera vem om att ett barn har placerats i en kommun

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 5 oktober 2014

Social- och äldrenämnden nämnden den 23 september 2014 § 151

Revidering av de Länsgemensamma riktlinjerna för handläggning av ärenden vid socialtjänsten kring ensamkommande barn – KSL, 2014-06-12

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

14 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott**Ärendets tidigare behandling**

Beslut i social- och äldrenämnden nämnden den 23 september 2014 § 151
Social- och äldrenämnden föreslog kommunstyrelsen att anta Kommunförbundet Stockholms Läns riktlinjer för handläggning av ärenden vid socialtjänsten kring ensamkommande barn.
Social- och äldrenämnden antog yttrande till Kommunförbundet Stockholms län.

Yrkanden

Eva Öhbom Ekdahl (M) yrkade bifall till stadsledningskontorets förslag.

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med Eva Öhbom Ekdahls yrkande.

- - - - -

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Länsgemensamma riktlinjer för handläggning av ärenden kring ensamkommande barn

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar de av Kommunförbundet Stockholms Läns föreslagna riktlinjerna för handläggning av ärenden vid socialtjänsten kring ensamkommande barn.

Kommunstyrelsen noterar att social- och äldrenämnden har gett in ett yttrande till Kommunförbundet Stockholms län om behov av ytterligare förändringar i de länsgemensamma riktlinjerna.

Sammanfattning

Kommunförbundet Stockholms Län (KSL) har genomfört ett länsövergripande arbete med att ta fram riktlinjer för socialtjänstens handläggning av ensamkommande barn. Nacka kommun har deltagit i arbetet både i styrgrupp och i arbetsgrupper. De nya riktlinjerna avser att underlätta och förtärliga arbetet med ensamkommande barn och ungdomar.

Syftena med riktlinjerna är att

- tydliggöra den kommunala socialtjänstens ansvar i förhållande till andra aktörer
- utgöra en samlad vägledning för handläggningen av ärenden
- underlättaren likvärdig behandling då dessa barn och unga är mycket rörliga mellan länetts kommuner genom olika placeringar och omfattas av olika myndighetsansvar

Revideringarna handlar framförallt om

- vem som gör vad kring barnets särskilt förordnade vårdnadshavare
- ansvarsfördelning vid familjeåterförening
- vem som ska informera vem om att ett barn har placerats i en kommun

Ärendet

De nuvarande riktlinjerna för handläggning av ärende om ensamkommande barn och ungdomar arbetades fram 2011 i ett länsgemensamt projekt ”Ensamkommande barn i Stockholms län”. De antogs av social- och äldrenämnden i december 2012. Social- och äldrenämnden har den 23 september 2014, § 151, föreslagit kommunstyrelsen att anta de reviderade riktlinjer som har tagits fram av Kommunförbundet Stockholms län, KSL, som detta ärende handlar om.

De reviderade riktlinjerna som nu föreslås innebär att Nacka kommun går in i ett tvåårigt länsövergripande arbete med kvalitetsförbättringar i mottagandet av ensamkommande barn. Förändringarna i riktlinjerna görs på grund av förändringar i omvärlden och önskemål om tydlighet i förhållandet mellan kommunerna i några frågor. Representanter från Nacka kommun har varit delaktiga både i stygrupp och i arbetsgrupper.

Syftena med riktlinjerna är att

- tydliggöra den kommunala socialtjänstens ansvar i förhållande till andra aktörer
- utgöra en samlad vägledning för handläggningen av ärenden
- underlätta en likvärdig behandling då dessa barn och unga är mycket rörliga mellan länetts kommuner genom olika placeringar och olika myndigheters ansvar

Riktlinjerna omfattar Migrationsverkets och det ansvar som det socialtjänstlagen kallar socialtjänsten har för ensamkommande barn under asyltid, vid avvisningsbeslut och vid beviljat uppehållstillstånd. Förhållande till skola, gode man och boende berörs.

Revideringarna handlar framförallt om

- vem som gör vad kring den särskilt förordnade vårdnadshavaren som barnet får enligt föräldrabalken
- ansvarsfördelning vid familjeåterförening
- vem som ska informera vem om att ett barn har placerats i en kommun

Social- och äldrenämnden har för egen del antagit ett yttrande till KSL om ytterligare förändringar som behöver göras.

- En rutin som social- och äldrenämnden anser behöver ses över i kommande revidering är när ett barn är placerat i en kommun men vistas i en annan kommun och beviljas uppehållstillstånd. Den *placerande* kommunens socialtjänst ansvarar för att göra en utredning om särskilt förordnad vårdnadshavare (SFV), underrätta vistelsekommunens överförmyndare och ansvarig socialtjänst om att barnet vistas i kommunen och att en SFV behöver utses. Sedan ska *vistelsekommunen* ansöka om SFV hos tingsrätten samt bekosta ansökan till tingsrätten och arvode för SFV. Den god man som har utsetts under asyltiden brukar ofta bli SFV.
- Även om medel kan återsökas innebär detta ett administrativt arbete för vistelsekommunen som i övrigt inte har kännedom om barnet. Är det den bästa lösningen att vistelsekommunen öppnar ärende för de ensamkommande som vistas

i kommunen och behöver SFV men är aktuella och handläggs i en annan kommun än placeringskommunen?

- Ett förtydligande i kommande revidering bör även göras gällande barn som ansöker om asyl via anknytning. Det handlar om när ett barn har en anknytning till ett annat ensamkommande barn som är placerad av en kommun men vistas (bor i särskilda boenden för asylsökanden, boenden för personer med permanent uppehållstillstånd (PUT) eller i familjehem) i en annan kommun. Dilemmat kan uppstå eftersom det finns kommuner som saknar egna boenden för ensamkommande barn med och utan uppehållstillstånd som köper platser i andra kommuner. Då kan man ställa sig frågan vilken kommun ska ta emot det asylsökande barnet: placeringskommunen eller vistelsekommunen för den som barnet har anknytning till? Även här kan arbetsbelastningen bli skev.

KSL:s styrelse rekommenderar kommunerna att anta de reviderade länsgemensamma riktlinjerna för handläggning av ärenden om ensamkommande barn. KSL önskar få kommunens ställningstagande senast den 31 oktober 2014.

Konsekvenser för barn

De nya riktlinjerna ska göra mottagandet av ensamkommande barn och ungdomar bättre. Ensamkommande barn möter olika myndigheter och kommuner när de kommer till Sverige och det ska bli tydligare vilken myndighet och vilken kommun som ansvarar för vad.

Bilaga

1. Revidering av de Länsgemensamma riktlinjerna för handläggning av ärenden vid socialtjänsten kring ensamkommande barn – KSL, 2014-06-12

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör
Stadsledningskontoret

Anders Fredriksson
Socialdirektör

§ 151

SÄN 2014/382-106

Länsgemensamma riktlinjer för handläggning av ärenden vid socialtjänsten kring ensamkommande barn

Beslut

1. Social- och äldrenämnden föreslår kommunstyrelsen att anta Kommunförbundet Stockholms Läns riktlinjer för handläggning av ärenden vid socialtjänsten kring ensamkommande barn.
2. Social- och äldrenämnden antar yttrande till Kommunförbundet Stockholms Län.

Ärendet

Kommunförbundet Stockholms Län (KSL) har genomfört ett länsövergripande arbete med att ta fram riktlinjer för socialtjänstens handläggning av ensamkommande barn och ungdomar vilket har pågått under flera år. Riktlinjerna har prövats och reviderats. De underlättar och förtydligar arbetet med de ensamkommande barnen och ungdomarna, även om de kan utvecklas ytterligare. Nacka kommun har deltagit i arbetet både i styrgrupp och i arbetsgrupper. Riktlinjerna behandlades vid ett socialchefsmöte i april 2014. KSL rekommenderar att de antas av kommunerna.

Social- och äldrenämnden lämnar inför kommande revideringar av riktlinjerna synpunkter till KSL i ett yttrande.

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteskrielse från sociala kvalitetsenheten, 2014-09-01
2. Revidering av de Länsgemensamma riktlinjerna för handläggning av ärenden vid socialtjänsten kring ensamkommande barn – KSL, 2014-06-12
3. Yttrande till KSL inför kommande revidering av riktlinjerna för ensamkommande barn 2014-09-23

Beslutsgång

Social- och äldrenämnden beslutade i enlighet med sociala kvalitetsenhetens förslag till beslut.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

För kännedom:
Socialchef
Socialnämnd eller motsvarande

Kommunstyrelserna i Stockholms län

Revidering av de Läns gemensamma riktlinjerna för handläggning av ärenden vid socialtjänsten kring ensamkommande barn

KSLs rekommendation

Styrelsen beslutade vid sitt sammanträde den 12 juni 2014 att rekommendera kommunerna att anta de reviderade läns gemensamma riktlinjerna för handläggning av ärenden om ensamkommande barn.

Bakgrund

Riktlinjerna är framtagna i det länsövergripande arbete med kvalitetsförbättringar i mottagandet av ensamkommande barn. Arbetet bedrevs i projektform under två år till följd av avsiktsförklaringen som träffats mellan länetts kommuner och dåvarande landshövding, om utökat antal platser med bibehållen eller förbättrad kvalitet.

Syftet med riktlinjerna är att tydliggöra socialtjänstens ansvar i förhållande till andra aktörer samt att utgöra en samlad vägledning för handläggningen av ärenden. Ett annat syfte är att de gemensamma riktlinjerna underlättar en likvärdig behandling då dessa barn och unga är mycket rörliga mellan länetts kommuner i olika placeringar och olika myndighetsansvar.

Riktlinjerna omfattar socialtjänstens ansvar för det ensamkommande barnet, även förhållande till skola, gode man och boende berörs. De behandlar såväl asyltid som hantering vid ett avvisningsbeslut och vid beviljat uppehållstillstånd. Migrationsverkets ansvar och uppgifter finns också med.

Revidering av riktlinjerna för handläggning av ärenden vid socialtjänsten - ensamkommande barn

Behov av revidering av riktlinjerna har uppkommit som en följd både av omvärldsförändringar och av önskemål om tydlighet i förhållandet mellan kommunerna i ett par frågor.

Förändringar i omvärlden handlar huvudsakligen om ny lagstiftning om utökat mottagande av ensamkommande barn (d v s lagändringen som gjorde det möjligt för Migrationsverket att anvisa barn till kommun utan

överenskommelse) och en vägledning inom området som Socialstyrelsen publicerat. Revideringarna i form av förtädligheten mellan kommunerna handlar framförallt om vem som gör vad kring den särskilt förordnade vårdnadshavaren, om ansvarsfördelning vid familjeåterförening och om vem som ska informera vem om att ett barn har placerats i en kommun.

I de bifogade riktlinjerna är de justerade delarna rödmarkerade.

Dialog och förankring

Riktlinjerna är framtagna av arbetsgruppen socialtjänst och boende i projektet Ensamkommande barn som drevs under tiden höst 2010 t o m höst 2012. Alla kommuner utom en (Upplands-Bro) har antagit riktlinjerna under 2012 efter rekommendation från KSLs styrelse. Revideringen har genomförts i den organisation som skapades i länet efter projektet. En mindre beredningsgrupp som har kontakt med samtliga kommuner har förberett ändringarna. Stockholm stad och Haninge kommun har genomfört själva revideringen. Styrgruppen Nyanlända har beslutat om dem. Revideringarna av riktlinjerna har också behandlats vid ett socialchefsmöte i april 2014.

Ärendegång

Rekommendationen adresseras till kommunstyrelserna enligt den rutin som gäller vid beslut i KSLs styrelse. KSL överläter till kommunen att fatta beslut enligt gällande delegationsordning.

Kommuner ombeds meddela sina ställningstaganden genom att sända in protokollsutdrag från kommunstyrelse eller behörig nämnd.

Svarsperiod

KSL önskar få kommunernas ställningstaganden senast den 31 oktober 2014 med e-post till registrator@ksl.se.

alternativt till
 Kommunförbundet Stockholms Län
 Box 38145
 100 64 STOCKHOLM.

Frågor och information

Frågor med anledning av detta besvaras av:
 Christina Hassel, telefon 08-615 94 19, e-post christina.hassel@ksl.se.

Med vänlig hälsning

KOMMUNFÖRBUNDET STOCKHOLMS LÄN

Elisabeth Gunnars
 1:e vice ordförande

Madeleine Sjöstrand
 Förbundsdirektör

Bilaga: Ensamkommande barn och ungdomar. Riktlinjer för handläggning av ärenden vid socialtjänsten.

Kommunförbundet
Stockholms Län

Reviderats
2014-03-26

Ensamkommande barn och ungdomar

Riktlinjer för handläggning av ärenden vid socialtjänsten

Dokumentinformation

Riktlinjer för handläggning av ensamkommande barn/ungdomar avser främst frågor rörande ren verkställighet och kan betraktas som en handbok som ska säkerställa god kvalitet och en rättssäker handläggning av ärenden. Riktlinjerna bygger på gällande lagstiftning, socialstyrelsens föreskrifter, allmänna råd och handböcker samt externa avtal.

Innehållsförteckning

INLEDNING	4
DEFINITIONER AV BEGREPP	4
ALLMÄNT OM ENSAMKOMMANDE BARN OCH UNGDOMAR	4
ENSAMKOMMANDE FLYKTINGBARN	4
<i>Människohandel</i>	5
<i>Ensamkommande asylsökande barn som avviker från sitt boende</i>	5
<i>Nationella kontaktpunkter</i>	5
MIGRATIONSVERKETS ANSVAR FÖR ENSAMKOMMANDE BARN OCH UNGDOMAR..	6
MIGRATIONSVERKETS RUTINER NÄR BARNET ANLÄNT	6
MIGRATIONSVERKETS RIKTLINJER FÖR ATT FASTSTÄLLA ÅLDER	6
EFTERFORSKNING AV BARNETS VÅRDNADSHAVARE	6
OFFENTLIGT BITRÄDE.....	6
ANMÄLAN TILL SOCIALTJÄNSTEN	7
ANMÄLAN OM BEHOV AV GOD MAN	7
HÄLSOUNDERSÖKNING	7
KOMMUNENS ANSVAR FÖR ENSAMKOMMANDE BARN OCH UNGDOMAR	7
MOTTAGANDET I KOMMUNERNA.....	7
ANKOMST- RESPEKTIVE ANVISNINGSKOMMUN.....	7
RUTINER FÖR ANVISNING	8
<i>Vid placering i ett anvisningsboende</i>	8
<i>Vid placering i ett nätverkshem</i>	8
<i>Spontan ankomst</i>	9
UTREDNING AV BARNETS SITUATION	9
<i>Förhållningssätt under utredningen</i>	10
<i>Utredning av familjehemmet</i>	10
UTREDNING AV SLÄKTINGAR ELLER ANDRA NÄRSTÄENDE SOM VILL BLI FAMILJEHENM	10
ENSAMKOMMANDE ASYLSÖKANDE BARNS RÄTT TILL SKOLA, FÖRSKOLA OCH SKOLBARNOMSORG	11
ENSAMKOMMANDE ASYLSÖKANDE BARNS RÄTT TILL HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	11
GOD MAN FÖR ASYLSÖKANDE ENSAMKOMMANDE BARN	11
<i>Förordnande av god man</i>	11
<i>Upphörande av godmanskap</i>	11
DEN GODE MANNENS UPPDRAG	12
MIGRATIONSVERKETS OCH KOMMUNENS ANSVAR VID ETT AVVISNINGSBESLUT.	13
KOMMUNENS ANSVAR EFTER BEVILJAT UPPEHÅLLSTILLSTÅND	13
DEN FORTSATTA INTEGRATIONSPROCESSEN	13
<i>Fickpengar</i>	14
<i>Myndighetens ansvar är att</i>	14
<i>Efterforskning av barnets vårdnadshavare</i>	14
<i>Särskilda boendeplatser för ensamkommande barn och unga med uppehållstillstånd *</i> detta avsnitt måste skrivas utifrån den aktuella kommunens förhållanden då avtalen kan skilja sig åt.	14
<i>Fortsatt boende i familjehem</i>	15
<i>Boendekedja</i>	15
SÄRSKILT FÖRORDNAD VÅRDNADSHAVARE	15
<i>Den särskilt förordnade vårdnadshavarens ansvar</i>	16
<i>Upphörande</i>	16
BARNS RÄTT ATT ÅTERFÖRENAS MED SINAS FÖRÄLDRAR.....	16
<i>Uppehållstillstånd vid familjeanknytning</i>	16
SEKRETESS	17
BARN OCH UNGDOMAR SOM VISTAS TILLFÄLLIGT I SVERIGE OCH BEGÅR BROTT.	17
<i>Människohandel</i>	17

<i>Brottsutredning angående misstänkt människohandel</i>	<i>17</i>
<i>Barn under 15 år</i>	<i>18</i>
<i>Unga mellan 15 – 17 år</i>	<i>18</i>
<i>Tillämpning av LVU</i>	<i>18</i>
<i>Vårdplanering</i>	<i>18</i>
<i>Samverkan</i>	<i>19</i>
HANDLÄGGNING INOM RÄTTSVÄSENDET	19
<i>Brottsutredning angående det brott som barnet/ den unge är misstänkt för</i>	<i>19</i>
BILAGA 1: STATLIGA ERSÄTTNINGAR	20
<i>Återsökning</i>	<i>20</i>
<i>Statlig ersättning för utredning och övriga boende-/omvårdnadskostnader</i>	<i>20</i>
<i>Rutiner för återsökning</i>	<i>20</i>
<i>Dagersättning från Migrationsverket för asylsökande ensamkommande barn och unga</i>	<i>20</i>
<i>Generella statliga ersättningar</i>	<i>21</i>
<i>Statlig ersättning för vård- och behandlingskostnader</i>	<i>21</i>
<i>Rutiner för återsökning</i>	<i>21</i>
BILAGA 2: AKTUELLA LAGAR OCH FÖRORDNINGAR *	22
<i>Aktuella föreskrifter/allmänna råd, meddelandeblad, handböcker m.m.</i>	<i>22</i>

Bilaga 1: Statliga ersättningar

Bilaga 2: Aktuella lagar och förordningar

Riktlinjer för handläggning av ärenden om ensamkommande barn vid socialtjänsten är framtagen av arbetsgruppen socialtjänst och boende i projektet ENSAMKOMMANDA BARN I STOCKHOLMS LÄN 2010-12. Kommunerna i Stockholms län har antagit riktlinjerna via politiskt beslut. Till riktlinjerna fogas bilagor till stöd för handläggningen.

Uppföljning av riktlinjerna i förhållande till förändringar i omvärlden m.m. sker i det länsgemensamma samarbetet kring ensamkommande barn.

Inledning

Dessa riktlinjer bygger på ett antal lagar och förordningar som reglerar och påverkar kommunens mottagande av barn och ungdomar från annat land som kommer till Sverige utan medföljande legal vårdnadshavare s.k. ensamkommande barn.

Definitioner av begrepp

I texten används, för att undvika upprepning, begrepp såsom ensamkommande barn och unga, ensamkommande asylsökande barn eller enbart ungdomar. Alla dessa begrepp avser dock ensamkommande barn enligt FN:s flyktingkommissaries definition.

I vissa textavsnitt gäller riktlinjerna även för de ungdomar som fyllt 18 år men inte 21, efter erhållet uppehållstillstånd. Där använder vi konsekvent begreppet ungdomar.

Nätverkshem är ett hem som barnet har anknytning till, t ex genom släktingar eller andra närliggande. Minderåriga bor inte i eget boende, s.k. "ebo" och därför bör inte begreppet användas i samband med ensamkommande barn. Familjehem är ett hem som är utrett och godkänt av socialnämnden. Ett nätverkshem kan bli familjehem efter utredning och beslut om placering.

Allmänt om ensamkommande barn och ungdomar

Ensamkommande barn är enligt FN:s flyktingkommissarie person under 18 år som är åtskild från båda sina föräldrar, eller från en person som enligt lag eller sedvana har det primära ansvaret för barnet. Inom EU har ensamkommande barn definierats som "medborgare i tredje land, som är yngre än 18 år och som anländar till medlemsstaternas territorium utan att vara i sällskap med en vuxen som enligt denna lag eller sedvana ansvarar för dem och så länge de inte faktiskt tas om hand av sådan person".

Som ensamkommande barn räknas också underårig medborgare i tredje land som lämnas utan medföljande vuxen efter att ha rest in i en medlemsstats territorium.

Ensamkommande flyktingbarn

De flesta barn och ungdomar som kommer ensamma till Sverige söker asyl för att undkomma förföljelse. En del skickas hit för att komma ifrån usla levnadsförhållanden. Det förekommer också att barn och ungdomar skickas hit för att om möjligt få behandling mot någon sjukdom som inte kan behandlas i barnets eller den unges hemland. Övervägande delen har föräldrar och syskon kvar i hemlandet eller något grannland, men många har förlorat en eller båda föräldrar. En del lämnar sitt hemland tillsammans med en anhörig. Ett stort antal underåriga reser dock helt ensamma. Av de som reser ensamma möts många upp av anhörig som redan bor i ankomstlandet.

Artikel 22 i FN:s konvention om barnets rättigheter handlar om barn som är flyktingar. Länderna som har skrivit under konventionen lovar att ge ensamma barn som kommer till landet skydd och hjälp. Det gäller både barn som kommer ensamma och barn som kommer med sina föräldrar. Ett ensamt barn ska få hjälp att hitta sina föräldrar. Om man inte kan

hitta föräldrarna eller andra släktingar ska barnet få samma skydd och hjälp som andra barn får när de inte kan bo hos sina föräldrar.

Den 1 juli 2006 ändrades bestämmelserna i svensk lagstiftning kring mottagandet av ensamkommande barn som söker asyl. Syftet var att förbättra mottagandet ur barnets perspektiv. Genom lagändringarna har ansvarsfördelningen mellan stat och kommun renodlats. Kommunen har numera ansvaret för att tillhandahålla boende och begreppet vistelsekommun har tydliggjorts för att barnet ska få det stöd och den hjälp som föreskrivs i socialtjänstlagen.

Människohandel

Sannolikheten är stor för att det inom ovanstående grupper av ensamkommande barn och ungdomar, som officiellt befinner sig på flykt och söker asyl eller grips för något misstänkt brott, döljer sig offer för människohandel. Många av de barn som faller offer för människohandel har föräldrar som är avlidna eller är försvunna eller har omfattande egen social problematik. I vissa fall har familjens ekonomiska situation lett till att föräldrarna sålt eller hyrt ut sina barn. För att överhuvudtaget kunna ta sig till Sverige har med stor sannolikhet merparten av de asylsökande barnen och ungdomarna varit i kontakt med människosmugglare och tvingats utstå omfattande traumatiska upplevelser.

I 4 kapitlet 1 a. § brottsbalken (BrB) finns bestämmelserna om brottet människohandel. För att en företeelse ska benämñas som människohandel ska den innefatta huvudsakligen tre element – en handelsåtgärd som begås genom användning av otillbörliga medel i syfte att utnyttja en annan mänskliga. Det första elementet är åtgärder för genomförandet av själva handeln (t.ex. rekrytera, transportera, inhysa) Det andra elementet är de s.k. otillbörliga medlen som används för att få offret att underkasta sig (t.ex. utnyttja offrets sårbarhet, fattigdom, vilseleande information). Det tredje elementet är syftet med handeln (prostitution, tvångsarbete, organ- donation t.ex.). För att ett brott ska rubriceras som människohandel av barn, krävs inte att ”otillbörliga medel” i form av t.ex. hot eller våld har använts. I övrigt hänvisas till den skrift som gemensamt har utarbetats av Socialstyrelsen och UNICEF angående människohandel och barn. Skriften tar bl.a. upp viktiga faktorer att uppmärksamma som kan vara tecken på att barnet är utsatt för människohandel och hur inblandade myndigheter bör agera. Vid misstankar om att ett barn eller ungdom är utsatt för människohandel ska alltid en polisanmälan göras.

Ensamkommande asylsökande barn som avviker från sitt boende

I Sverige och andra länder finns problem med ensamkommande ungdomar som avviker kort tid efter att de ansökt om asyl. Ibland fungerar Sverige som transitland för vidare resa till andra s.k. Schengenstater. Människosmuggling, men också människohandel, kan vara aktuella brott i samband med att ensamkommande asylsökande barn och ungdomar avviker (se vidare under rubriken Människohandel s 5 och 21).

Rekommendationen är att boendet **informerar ansvarig socialtjänst om vad som hänt.**
Socialtjänsten tar ansvar för att en anmälan sker till polisen angående försvunnen person.

Se bilaga: Checklista med syfte att förebygga försvinnanden.

Nationella kontaktpunkter

Inom ramen för CBSS (Council of the Baltic Sea States) har ett samarbete byggts upp mellan bl.a. länderna runt Östersjön. Länderna som deltar har en tjänsteman som utgör en s.k. nationella kontaktpunkter för internationella samarbetsfrågor kring ensamkommande barn och barn utsatta för människohandel. Om det finns behov av att kontakta aktörer i barnets hemland och det är svårt att veta vart man ska vända sig eller hur man ska gå till väga, kan man kontakta den nationella kontaktpunkten som finns på justitidepartementet. Kontaktpunkten kan hjälpa till att förmedla kontakter i Östersjöområdet. Det kan t.ex. gälla frågor kring vilket mottagande som kan förväntas möta ett barn som återsänds till ett visst

land och vilka möjligheter som finns till integrering för barnet. Mer information finns på www.childcentre.info.

Migrationsverkets ansvar för ensamkommande barn och ungdomar

Migrationsverkets rutiner när barnet anlänt

Sverige är anslutet till Dublinförordningen. Detta innebär att Sverige har ingått ett avtal med länder i Europa om vilket land som ska vara ansvarig för att pröva en asylansökan. En kontroll görs ("Dublinkontrollen") för att se om den sökande tidigare har sökt, eller fått, asyl i ett annat EU- eller Schengenland. Denna utredning görs främst genom att man tar fingeravtryck på alla asylsökande som är över 14 år och kontrollerar detta i det för EU gemensamma fingeravtrycksregistret EURODAC.

Migrationsverket ansvarar för myndighetsutövning inom ramen för lagen om mottagande av asylsökande (SFS 1994:137). Det innebär att verket tar emot och svarar för prövningen av barnens asylärenden och för frågor som rör bistånd och återvändande. Migrationsverket utfärdar ett s.k. LMA-kort (LMA = lagen om mottagande av asylsökande), som är ett bevis på att den asylsökande är inskriven i Migrationsverkets mottagningssystem och har rätt att vistas i Sverige under tiden ansökan om asyl prövas. Kortet är en personhandling försedd med fotografi. Som regel får alla sitt kort inom en vecka från det att ansökan om asyl lämnades in.

Migrationsverkets personal frågar även barnet/den unge om hans eller hennes hälsa, sociala situation och var hans eller hennes föräldrar befinner sig.

Migrationsverkets riktlinjer för att fastställa ålder

Migrationsverket har ansvaret för att i förekommande fall göra åldersbedömning. I asylärenden är praxis att individen själv har bevisbörden för sin identitet. Migrationsverkets identitetskort (LMA-kortet) kan därför helt baseras på barnets/ den unges egna uppgifter. Det finns för närvarande ingen säker vetenskaplig metod för att fastställa barnets/den unges ålder.

Socialstyrelsen fattade i juni 2012 (2012-06-26) beslut om nya rekommendationer om medicinsk åldersbedömning för barn i övre tonåren. Rekommendationerna har utarbetats tillsammans med Migrationsverket och innebär att Migrationsverkets bedömning kan kompletteras med medicinska undersökningar.

Efterforskning av barnets vårdnadshavare

Migrationsverket har ansvaret för efterforskning av barnets vårdnadshavare när ansökan om asyl har lämnats in av barnet. Denna efterforskning måste göras med stor försiktighet för att inte barnets anhöriga ska utsättas för fara. Socialtjänsten har också ett ansvar för att göra en efterforskning av barnets vårdnadshavare i samband med den utredning som genomförs kring barnets sociala situation.

Offentligt biträde

För ensamkommande asylsökande barn och ungdomar gäller att ett offentligt biträde snarast utses för att företräda barnet eller den unge vid den rättsliga prövningen av asylfrågan. Migrationsverket ansvarar för att omgående se till att detta sker.

Anmälan till socialtjänsten

Migrationsverkets anvisning av ett ensamkommande asylsökande barn är att betrakta som en anmälan enligt 14 kap. 1 § 2 st SoL. Anmälan samt anvisning av kommunplats ska ske både skriftligen och per telefon till Socialtjänsten.

Anmälan om behov av god man

Migrationsverkets ansökningsenhet (i Solna eller Märsta) anmäler rutinmässigt behov av god man till kommunens överförmyndare. Om det står klart att barnet/ungdomen inom kort ska flytta till annan kommun, är det lämpligt att Migrationsverkets anmälan om behov av god man ställs till överförmyndaren i anvisningskommunen.

Häloundsökaning

Landstingens skyldigheter att erbjuda hälso- och sjukvård samt tandvård åt asylsökande regleras i lagen (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl. samt i förordningen (2008:347) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl. Skyldigheterna omfattar både asylsökande samt de som fått uppehållstillstånd (t.ex. anhöriga som beviljats uppehållstillstånd). Staten lämnar genom Migrationsverket ersättning till landstingen för deras skyldigheter. Både allmän hälso- undersökning, inklusive hälsosamtal och mer kostnadskrävande vård, innefattas i skyldigheterna. Information om vilka vårdcentraler som har ovanstående uppdrag finns på landstingets vårdguide (www.vardguiden.se)

Kommunens ansvar för ensamkommande barn och ungdomar

Mottagandet i kommunerna

Det är kommunens ansvar att utreda barnets eller den unges behov och fatta beslut om insatser och placering i lämpligt boende, utse god man och se till att barnet/den unge får tillgång till skolundervisning. Även asylsökande barn som övergivits av sina föräldrar efter att familjen kommit till Sverige, är kommunens ansvar. Kommunen bör ha/utse en ansvarig person/enhet för att bevaka mottagandet.

Mottagande/placerande kommun ansvarar för att underrätta socialtjänsten och skolan om placering sker i annan kommun än i den egena.

Ankomst- respektive anvisningskommun

I direkt anslutning till när ett ensamkommande barn/ungdom anländer till Sverige och söker asyl ska ett tillfälligt boende ordnas till dess att Migrationsverket kan anvisa en kommun för barnet. Ansvaret ligger på den kommun där barnet eller den unge ger sig till känna för svensk myndighet. Flertalet av de ensamkommande barnen/ungdomarna i Stockholms län söker asyl vid Migrationsverkets ansökningsenhet för asylsökande i Solna, Märsta eller kommer via Arlanda flygplats i Sigtuna. Migrationsverket har därför tecknat avtal med Solna stad och Sigtuna kommun om att de utgör s.k. ankomstcommuner.

Så snart som möjligt efter ankomsten ska Migrationsverket anvisa barnet/den unge till en kommun som svarar för boende och omsorg under den tid ansökan om asyl prövas och även tiden därefter för de barn och unga som beviljas uppehållstillstånd. I Stockholms län har ett flertal kommuner tecknat en överenskommelse med Migrationsverket om att ta emot ensamkommande barn och ungdomar som sökt asyl och utgör en s.k. **anvisningskommun**.

Sedan 2014-01-01 kan Migrationsverket anvisa ensamkommande barn till kommuner som saknar överenskommelse om mottagande.

Rutiner för anvisning

Detta gäller vid en anvisning:

- Migrationsverket ska göra en anmälan enligt 14 kap. 1 § 2 st SoL för varje enskilt ensamkommande barn/ungdom som anvisas till kommunen. Anmälan görs till socialtjänsten skriftligen via fax och per telefon. Migrationsverket anmäler behov av god man hos överförmynndarnämnden. Om Migrationsverket befårar att barnet/ungdomen riskerar att fara illa ska detta noteras särskilt i anmälan. Anvisning från Migrationsverket kan vara ett barn/ungdom som själv placerat sig hos anhörig eller barn/ungdom som finns på ankomstboende.

Vid placering i ett anvisningsboende

- Vid placering i ett anvisningsboende ska utan dröjsmål beslut fattas om placering enligt 4 kap. 1 § SoL. Placering sker i boenden som kommunen tecknat ramavtal med.
- Barnet/den unge aktualiseras i socialtjänstens verksamhetssystem. Personuppgifter registreras med tillfälligt personnummer.
- Socialsekreteraren ska utan dröjsmål inleda utredning på barnet/unge kring barnets/den unges sociala situation och behov enligt 11 kap. 1 § och 2 § SoL. Barnets/den unges primära skyddsbehov ska beaktas.
- Ansvarig socialsekreterare ska kontrollera att behovet av god man har anmälts. Den gode mannen ska höras som part och hans/ hennes åsikter ska beaktas i utredningen. Den godemannens samtycke krävs vid beslut om insatser enligt SoL.
- Socialsekreteraren kontrollerar att en hälsoundersökning har erbjudits barnet/den unge, ser till att barnet eller den unge börjar i förskolan, grundskolan eller gymnasieskolan samt planera insatser utgående från den unges behov på kort sikt, d.v.s. eventuella initiala extra behov av skydd och stöd.

Vid placering i ett nätverkshem

- Vid en anvisning till kommunen där barnet har en anknytning till ett nätverkshem ansvarar socialtjänsten för att utreda barnet/den unge enligt 11 kap. 1 § och 2 § SoL. Om barnet har hunnit komma till familjen ska snarast ett hembesök göras av socialtjänsten för bedömning av barnets/den unges primära skyddsbehov och eventuellt behov av omedelbar tillfällig placering i annat boende.
- Efter den initiala bedömningen vid en anvisning till nätverkshem ska beslut fattas om en tillfällig placering enligt 4 kap. 1 § SoL. För att möjliggöra en utredning av det tilltänkta familjehemmet innan barnet/den unge placeras där, ska i största möjliga utsträckning en tillfällig placering göras vid någon av socialtjänstens boenden enligt ramavtal, om sådant finns. Om barnet/den unge önskar stanna i nätverkshemmet och de primära skyddsbehoven bedöms vara tillgodosedda, bör barnet/den unge kunna stanna där under den tid familjen utreds. Socialtjänsten ska i dessa fall ha en tät kontakt med familjen och barnet/den unge för att öka säkerheten. Det är viktigt att ha enskilda samtal med den unge och gode man.
- När utredningen av nätverkshemmet är avslutad och familjen är godkänd ska nytt beslut fattas om en stadigvarande placering enligt 4 kap. 1 § SoL.
- Om en placering i nätverkshem visar sig vara olämplig ska barnet/den unge efter bedömning kunna placeras i annat godkänt boende. Vid en omplacering ska Migrationsverkets anvisningssamordnare informeras om detta.
- Inför det att beslut om en stadigvarande placering fattats ska, med utgångspunkt från vad som framkommer i utredningen, en vårdplan upprättas avseende barnets/den unges speciella vårdbehov och behov av stödinsatser. Vidare så ska en genomförandeplan

upprättas som konkretisera insatserna och tydliggör vem som har ansvaret för genomförande och uppföljning. Både vårdplan och genomförandeplan ska följas upp under tiden för asylprocessen.

Spontan ankomst

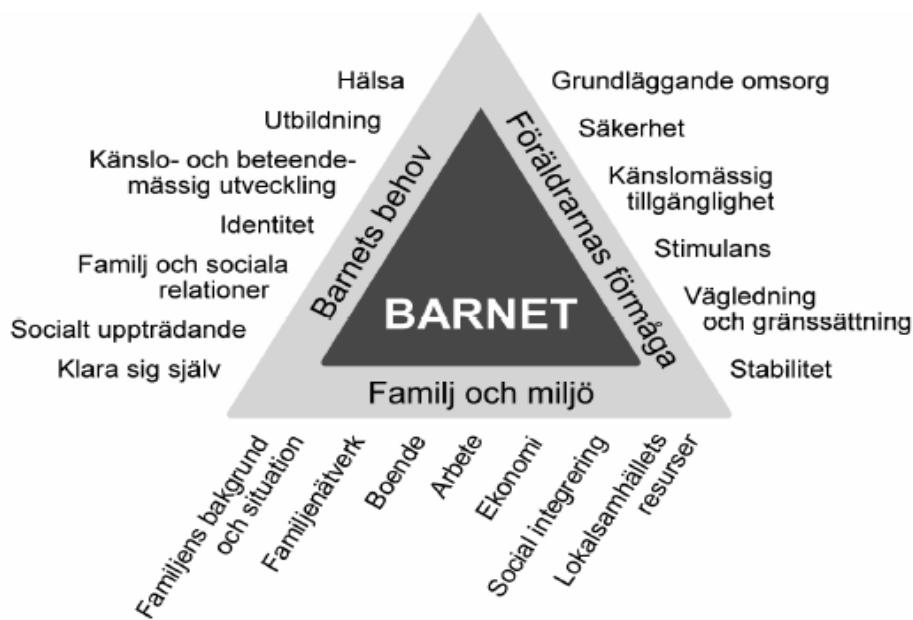
När ett ensamkommande barn eller ungdom under 18 år själv ger sig till känna där han/hon vistas ligger ansvaret på vistelsekommunen. Detta kan t.ex. vara fallet om barnet/den unge har sökt upp polisstation för att söka asyl och i detta sammanhang blivit hänvisad till socialtjänsten. Socialtjänsten ska snarast kontakta Migrationsverkets anvisningssamordnare. För dessa barn och ungdomar utgör vistelsekommunen en ankomstcommun. Detta innebär att kommunen ska se till att ett boende ordnas för barnet. År barnet under 15 år bör barnet placeras i ett jourhem. Barnet/den unge kommer så småningom att anvisas av Migrationsverket till en kommun som får ansvaret för den fortsatta handläggningen. Observera att om barnet har någon anknytning i kommunen så sker handläggningen enligt ovan, enligt s.k. anvisning till nätverkshem. Utredningen skall ske utan dröjsmål och enligt rutin för anvisning.

Utredning av barnets situation

När socialtjänsten får kännedom om att ett ensamkommande barn har anvisats till kommunen av Migrationsverket ska anmälan från Migrationsverket registreras i verksamhetssystemet och utredning inledas enligt 11 kap. 1 § och 2 § SoL. Barnet ska besökas utan dröjsmål. Om barnet bor hos en nätverksfamilj rekommenderas att handläggningen avseende utredning av barnets sociala situation respektive utredning av familjens lämplighet som familjehem utförs var för sig och av olika handläggare. Utsedd god man ska hanteras som part i förälders ställe. Journaler begärs in från eventuell annan ankomstcommun och kontakt tas med godmannen i ankomstcommunen för kompletterande upplysningar.

Initialt ska frågor ställas kring vad barnet har varit med om innan ankomst till Sverige barnets skol- och familjebakgrund, var vårdnadshavarna befinner sig, om det går att få kontakt med dem och om eventuellt någon annan släkting eller närmiljöende person finns i Sverige. Socialtjänsten ska i sin utredning kring barnet respektera barnets rätt till kontakt och/eller återförening med sina föräldrar i enlighet med barnkonventionens artikel 9, punkt 3. Utredningen ska inkludera information om den unges fysiska och psykiska hälsostatus. Journalanteckningar från genomförd hälsoundersökning ska därför begäras in rutinmässigt från ansvarig hälso- och sjukvårdsenhet.

Det utredningssystem som **ska användas heter BBIC – Barns Behov I Centrum**. BBIC ger en grundstruktur för att utreda, planera och följa upp insatser.

Helhetssynen illustreras i bifogad BBIC- triangel där de olika sidorna innehåller områden för barnets behov, föräldrarnas förmåga och faktorer i familj och miljö. Vid utredning av ensamkommande barn och unga är det av naturliga skäl svårt att utreda ”föräldrarnas förmåga”. I de fall det är möjligt ska utredaren försöka få kontakt med föräldrarna. Fokus får istället läggas på de övriga sidorna i triangeln; ”barnets behov” och ”familj och miljö”. *Se även socialstyrelsens handbok ”Barn och unga i socialtjänsten utreda planera och följa upp beslutade insatser”.*

Förhållningssätt under utredningen

Som utredare av asylsökande ensamkommande barn och unga ska man utgå från att barnet befinner sig i en krissituation och att han eller hon behöver emotionellt stöd från en stabil vuxen. Det alla ensamkommande barn och unga har gemensamt är att de har separerats från sina familjer och sitt hemland i en utvecklingsmässigt känslig ålder, att de far illa eller riskerar att fara illa och att de har behov av starkt skydd och särskilt stöd från samhällets sida.

Det finns som regel bristfällig information om hur barnet/den unge haft det i sin ursprungsfamilj och vad som föregått separationen. I en flyktsituation kan det finnas uppgifter som inte får berättas för utomstående, vilket kan göra det svårt för utredaren att få en god kontakt med barnet/den unge och en ordentlig uppfattning av hans/hennes behov. Det är viktigt att inte pressa **barnet** till att berätta sanningen. Eftersom utredningen görs i samband med asylprocessen är det sannolikt att barnet/den unge har ”hemigheter” för utredaren.

Utredning av familjehemmet

Vid en anvisning till nätverkshem ska ett hembesök göras omgående hos familjen av socialtjänsten eller socialjour. En initial bedömning ska göras av om barnets/den unges primära skyddsbehov anses var tillgodosett. Om så inte är fallet ska en akut placering göras av barnet/den unge till ett tryggt boende. För att möjliggöra en utredning av det tilltänkta familjehemmet innan barnet/den unge placeras där, ska i största möjliga utsträckning en tillfällig placering göras vid något av socialtjänstens boenden om sådant finns eller ett annat godkänt boende enligt 4 kap. 1 § SoL. Beslutet ska tidsbegränsas.

Om barnet/den unge önskar stanna i familjen och de primära skyddsbehoven bedöms vara tillgodosedda, bör barnet/den unge kunna stanna i familjen under det att familjen utreds. Vid behov kan annat lämpligt boende erbjudas. Socialtjänsten ska i dessa fall ha en tät kontakt med familjen, barnet/den unge och god man. Beslut ska i dessa fall fattas om en tillfällig placering enligt 4 kap. 1 § SoL. Under tiden för en tillfällig placering i nätverkshemmet, då familjen utreds, rekommenderas att endast omkostnader för barnet/den unge betalas ut till nätverkshemmet.

När utredningen är avslutad och familjen är godkänd som familjehem ska ett nytt beslut fattas om en stadigvarande placering enligt 4 kap. 1 § SoL och ersättning utbetalas enligt SKL:s cirkulär.

Utredning av släktingar eller andra närliggande som vill bli familjehem

Om någon närliggande till barnet eller den unge, vill att barnet eller den unge ska bo hemma hos dem, behöver socialtjänsten ingående informera om vilka regler som gäller i Sverige för att ta hand om andras barn för stadigvarande vård och fostran. Det är **mycket** viktigt att den eller de som vill ta hand om barnet eller den unge tydligt tillkännager sitt intresse för att bli familjehem, utifrån att de förstår innebörderna av vad ett uppdrag som familjehem innebär både på kort och på lång sikt.

Många släktingar kan se det som sin plikt att ta hand om barnet, det kan vara omöjligt för släktingarna att säga nej till föräldrarna. Ett väl genomfört samtal kan hjälpa familjen att lösa dem från sitt uppdrag och ett beslut från myndigheten att släktingarna inte kan godkännas som familjehem för barnet kan dels förebygga framtida sammanbrott i placeringen, dels förflytta skuldbördan av beslutet från släktingarna till myndigheten. Familjen/släktingarna kan och bör i de flesta fall ändå kvarstå som viktiga personer för barnet.

Ensamkommande asylsökande barns rätt till skola, förskola och skolbarnomsorg

Barn som söker asyl har inte skolplikt, men de har rätt till skola enligt Skollagen 7 kap 2§ och 29 kap 2-4§§. Det är vistelsekommunen som ansvarar för att ge skolgång. Rätten till förskola, grundskola och gymnasium gäller på samma villkor som för andra barn och ungdomar i kommunen. Nyanlända grundskolelever bör, enligt Skolförordningen 4 kapitlet, ha placerats i skola senast inom en månad efter ankomsten till Sverige.

Rätten till skola gäller även om asylansökan avslagits, så länge barnet är kvar i landet.

Ansvarig nämnd återsöker enligt förordning (2002: 1118) om statlig ersättning för asylsökande m.fl. både för skolverksamhet och extraordinarära kostnader.

Ensamkommande asylsökande barns rätt till hälso- och sjukvård

Alla asylsökande barn och ungdomar har rätt till hälso- och sjukvård inklusive barnpsykiatrisk vård och tandvård på samma villkor som övriga barn i Sverige. Efter fylda 18 år har den unge, om han eller hon fortfarande är asylsökande, enbart rätt till omedelbar vård och vård som inte kan anstå. Migrationsverket ska erbjuda alla ensamkommande barn och ungdomar som kommer till Sverige en kostnadsfri hälsoundersökning.

De barn och ungdomar som bedöms ha akuta problem med sin psykiska hälsa och önskar stödsamtal, kan erbjudas detta på BUP:s speciella flyktingenhet efter remiss av lokal barnpsykiatrisk mottagning. De barn och ungdomar som bedöms må psykiskt dåligt och som uttalar ett behov av stöd, men problemen inte bedöms vara akuta, kan remitteras till lokal BUP-mottagning för fortsatt stöd.

God man för asylsökande ensamkommande barn

Enligt lag (2005:429) om god man för ensamkommande barn, ska så snart det är möjligt en god man förordnas för alla ensamkommande barn och unga under 18 år som vistas i landet och saknar vårdnadshavare eller annan ställföreträdare. Enligt 2 §, ska god man utses för barn:

- som vid ankomsten till Sverige är skilt från båda sina föräldrar eller från annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe eller
- vars föräldrar eller annan vuxen person som trätt i föräldrarnas ställe inte kan utöva förflynderskapet eller vårdnaden på grund av dödsfall eller sjukdom, efter barnets ankomst till Sverige, men innan barnet har fått uppehållstillstånd.

Förordnande av god man

Migrationsverket är oftast den myndighet som tidigast upptäcker behovet av god man och ska därför skicka in anmälan till överförmyndaren i den kommun barnet eller den unge visats i eller kommer att vistas i. Det är viktigt att socialtjänsten kontrollerar om detta har gjorts eller inte. Har det inte gjorts ska kommunen utan dröjsmål skicka en anmälan om behov till överförmyndaren. Barnet eller den unge ska bli informerad om att han eller hon ska få en god man och få tillfälle att yttra sig innan ansökan lämnas in.

I tillsättandet av en god man ska överförmyndaren ha barnets utsatta situation i åtanke. Till god man skall utses en rättrådig, erfaren och i övrigt lämplig person. Den gode mannen bör, vid sidan om goda kunskaper om barn i utsatta situationer och erfarenhet av arbete med barn och ungdomar, ha goda kunskaper om det svenska samhället och ha god kännedom om Migrationsverkets handläggningsförfarande och asylprocessen i övrigt.

Upphörande av godmanskap

Då barnet får uppehållstillstånd prövar **tingsrätten**, efter socialnämndens talan, frågan om vårdnaden ska överflyttas till en särskilt förordnad vårdnadshavare. Om så sker avslutas godmanskapet. Uppdraget för den gode mannen upphör helt när barnet fyller 18 år. Ett godmanskap upphör också om barnets vårdnadshavare kommer till Sverige och själva kan ta hand om barnet. Godmanskapet upphör om barnet varaktigt lämnar landet eller om det av någon annan anledning är uppenbart att barnet inte längre behöver en god man i Sverige. En

god man har rätt att bli entledigad från sitt uppdrag på egen begäran. En god man som missköter sitt uppdrag ska entledigas från sitt uppdrag.

Den godemannens uppdrag

För ensamkommande barn och ungdomar gäller ett starkt skydd så tillvida att den gode mannen företräder barnet i både personliga och ekonomiska frågor och frågor som gäller boende, skola m.m. En god man ska agera i barnets vårdnadshavares och förmyndares ställe. Ensamkommande barn kan inte själva ansöka om uppehållstillstånd utan denna uppgift åläggs den gode mannen, förutsatt att barnets offentliga biträde inte har lämnat in en sådan ansökan. Juridiska frågor relaterade till ansökan bör därefter lämnas åt det offentliga biträdet.

Den gode mannen ska, i vårdnadshavarens och förmyndarens ställe, ansvara för barnets personliga förhållanden och sköta barnets angelägenheter. Detta innebär att den gode mannen inte bara ska bistå barnet i frågor relaterade till ansökan om uppehållstillstånd. Den gode mannen ska även hjälpa barnet i kontakterna med socialtjänsten och andra myndigheter.

Alla beslut om insatser enligt socialtjänstlagen kräver den godemannens samtycke. Uppgifter som ingår i uppdraget inkluderar att planera för barnets utbildning och hjälpa barnet i kontakterna med hälso- och sjukvården. Dock inte följa med barnet till vårdinrättningen. Den gode mannen ska även vara delaktig i frågor kring barnets boende och ska också vidta åtgärder om barnet vistas i en skadlig miljö. I godmanskapet ingår även att förvalta barnets egendom, inklusive att ansöka om studiebidrag för barnets räkning. Den gode mannen ska också verka för att barnet kan återförenas med sina egentliga vårdnadshavare. Om ett ensamkommande barn utsätts för ett brott, alternativt begår ett brott, ingår det i den godemannens uppgifter att hjälpa barnet i kontakterna med rättsväsendet.

Det ligger inte i godemannens uppgift att sköta den dagliga omvärdnaden och tillsynen av barnet eller den unge. Inte heller har gode mannen någon försörjningsplikt gentemot barnet eller den unge. Då det gäller att företräda barnet/den unge vid den rättsliga prövningen av asylfrågan är det en uppgift för det offentliga biträdet, inte den gode mannen.

Överförmyndarnämnden rekommenderar att gode mannen har regelbunden kontakt med barnet eller den unge, med familjehemmet eller boendet det vistas i, med socialsekreteraren, det offentliga biträdet och med Migrationsverket samt aktivt verka för att dessa kontakter fungerar. Gode mannen ska ha barnets/ den unges bästa för ögonen och fatta beslut i samråd med barnet/den unge.

Socialtjänsten ska samarbeta med gode mannen och göra honom eller henne delaktig i planering och utförande. Gode mannen har rätt till ett skäligt arvode vilket beslutas av överförmyndaren. Se vidare Socialstyrelsens allmänna råd om socialnämndens ansvar vid behov av ny vårdnadshavare SOSFS 2006:20 och handbok Om barnet behöver ny vårdnadshavare (2006), särskilt sid. 113-118 och De ensamkommande barns rätt, Eva von Scheele.

Får barnet eller den unge uppehållstillstånd, utses en särskild förordnad vårdnadshavare för barnet, utvisas barnet eller den unge, lämnar barnet eller den unge varaktigt Sverige eller kommer föräldrarna till Sverige ska överförmyndarnämnden omgående underrättas så att gode mannen kan entledigas från sitt uppdrag. Vid uppehållstillstånd ska gode mannen ersättas av en särskilt förordnad vårdnadshavare om den unge fortfarande då är underårig.

Mer om ansvarsfördelningen mellan socialtjänsten och god man finns att läsa i skrivelsen Ett gemensamt ansvar för ensamkommande barn och ungdomar (rev 2011) av Migrationsverket, Sveriges kommuner och landsting, Skolverket, Länsstyrelserna och Socialstyrelsen samt Vägledning och checklista för gode man (rev 2011) av KSL.

Migrationsverkets och kommunens ansvar vid ett avvisningsbeslut

Asyl ges utgående från att en enskild person har definierats som flykting enligt FN:s flyktingkonvention (Genèvekonventionen) och utlänningslagen, p.g.a. förföljelse i sitt hemland (ras, nationalitet, religiös, politisk uppfattning, kön, sexuell läggning eller tillhör viss samhällsgrupp) eller p.g.a. att personen bedöms vara skyddsbehövande (hotas av dödsstraff, yttre/inre väpnad konflikt i hemlandet eller miljökatastrof).

När Migrationsverket bedömer att det inte finns skäl för asyl enligt utlänningslagen eller att det visat sig att barnet/den unge redan har fått asyl i ett annat EU- eller Schengenland (se tidigare avsnitt om Dublinförordningen under rubriken ”Migrationsverkets rutiner när barnet anlänt”), fattas det formella beslutet om avvisning av Migrationsverket. Beslutet kan överklagas till Migrationsdomstolen (förvaltningsrätterna i Stockholm, Göteborg och Malmö) och som tredje instans Migrationsöverdomstolen (kammarrätten i Stockholm), om ett prövningstillstånd har beviljats.

Vid ett negativt beslut kallar Migrationsverket barnet/den unge och den gode mannen till ett samtal. Vid samtalet lämnas information om skälet till avslaget och att den unge inte kan söka asyl i något annat land i Europa (Dublinförordningen). Information ska lämnas om möjligheten att överklaga beslutet. Migrationsverket börjar sedan leta efter en mottagare i hemlandet; föräldrar, annan utsedd vårdnadshavare eller någon ideell organisation. Migrationsverket tar också kontakt med den svenska ambassaden eller konsulatet i hemlandet. Ett arbete påbörjas med att få fram giltiga resehandlingar, vilket kan vara svårt.

Vid en verkställighet av en avvisning av ett barn eller ungdom under 18 år följer alltid personal med från Migrationsverket på resan och som ser till att ett överlämnade sker till en vuxen i hemlandet på ett korrekt sätt enligt Migrationsverkets regelverk.

En avvisning av ett barn eller en ungdom under 18 år förutsätter att det finns en betrodd mottagare i hemlandet. Det har i flera fall visat sig vara förknippat med stora svårigheter att hitta en sådan mottagare, vilket i praktiken innebär att barn och ungdomar med ett avvisningsbeslut, kan tvingas leva i ovisshet under flera år.

Migrationsverket har ansvar för återvändandet, vilken inkluderar eftersökning av föräldrar eller andra närmiljöer vuxna personer. Socialtjänsten har ansvar för barnet/ den unge tills dess att återvändandet är verkställt och ska samarbeta med Migrationsverket för att underlätta processen. Socialtjänstens ansvar innebär i dessa fall samma grundrättigheter som för alla andra barn i Sverige. Detta innebär att uppgjord planering gällande den unge ska fullföljas fram till att avvisningen verkställs.

Kommunens ansvar efter beviljat uppehållstillstånd

Den fortsatta integrationsprocessen

En lyckad integration innebär att den unge har förvärvat färdigheter som krävs för att klara ett självständigt liv i det svenska samhället.

Alla ensamkommande barn och unga har det gemensamt att de har separerats från sina familjer och sitt hemland i en utvecklingsmässigt känslig ålder. Flertalet av barnen och ungdomarna har varit med om traumatiska händelser och bär på både smärta och sorg p.g.a. sina erfarenheter. Den fortsatta vårdplaneringen bör beakta dessa omständigheter för att förebygga eventuella ytterligare svårigheter i vuxen ålder. Barnet/den unge behöver inte visa yttre symtom på missanpassning för att t.ex. behöva hjälp att bearbeta sina erfarenheter i form av samtalsstöd. Hjälp kan också behövas för att förstå olika sociala koder m.m. i det svenska samhället.

Socialtjänstens direkta ansvar för den unges omvärdnad, trygghet och fostran upphör då den unge fyller 18 år. Men detta innebär inte att den unge inte behöver fortsatt stöd. En fortsatt

planering behöver göras tillsammans med den unge kring hans/hennes fortsatta boende, studier, sociala aktiviteter och eventuella behov av andra stödinsatser t.ex. vuxenstöd i form av en kontaktperson. Enligt föräldrabalkens bestämmelser i 7 kap.1 § har vårdnadshavare ett försörjningsansvar när den unge fullfoljer sin skolgång upp till dess att den unge fyller 21 år. Samma bestämmelser rekommenderas vara utgångspunkten för ensamkommande ungdomar som beviljats uppehållstillstånd. Syftet är att möjliggöra den unges fortsatta integrationsprocess. Till skolgång räknas studier i grundskolan eller gymnasieskola och annan jämförlig grundutbildning.

Fickpengar

De barn och unga som är placerade i familjehem förutsätts få fickpengar genom familjehemmet vars omkostnadsersättning inkluderar personliga utgifter.

När den unge bor i ett HVB-hem eller utslussningsboende är det lämpligt att utgå från riksnormen för försörjningsstöd. Så länge ungdomen går i gymnasieskola erhåller denne studiebidrag, eventuellt inackorderingstillägg samt eventuellt extra tillägg från CSN. Dessa bör i normalfall garantera en skälig levnadsnivå.

Myndighetens ansvar är att

- Efterforska var barnets familjemedlemmar finns.
- Fortsätta insatser enligt tidigare beslutad vårdplan alternativt fatta ett nytt beslut om annat bistånd kring t.ex. boende. Om ett nytt beslut fattas om bistånd enligt ny vårdplan ska också en ny genomförandeplan upprättas.
- En långsiktig planering ska göras avseende skolgång, boende och särskilda stödinsatser för en social integrering i det svenska samhället.
- När det placerade barnet fyller 18 år upphör tidigare beslut om vård i familjehem och HVB-hem enligt SoL formellt att gälla. Den unge måste själv ansöka om bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL i form av fortsatt placering i familjehem eller på ett HVB-hem. Detta ska tydliggöras för den unge.

Efterforskning av barnets vårdnadshavare

Under asyltiden har Migrationsverket ansvar för efterforskning av barnets vårdnadshavare. När barnet beviljas uppehållstillstånd har socialnämnden en skyldighet att efterforska var barnets familjemedlemmar finns. I socialtjänstlagen stadgas att vården bör utformas så att den främjar barnets samhörighet med anhöriga och andra närtillstående samt kontakt med hemmiljön. Uppdelning av ansvaret för att efterforska familjemedlemmar mellan socialtjänsten och Migrationsverket innebär att det kan finnas fördelar med ett samarbete mellan myndigheterna. Det är dock viktigt att man är uppmärksam på vilka sekretessbestämmelser som gäller för respektive myndighet. Efterforskning kan vara en komplicerad process pga förhållandena i hemlandet. Oftast har frivilligorganisationer t ex Röda Korset och deras systerorganisation Röda Halvmånen bäst förutsättningar att bistå barnet i efterforskningen av anhöriga utan att dessa utsätts för fara.

*Särskilda boendeplatser för ensamkommande barn och unga med uppehållstillstånd * detta avsnitt måste skrivas utifrån den aktuella kommunens förhållanden då avtalen kan skilja sig åt.*

Kommunen har en överenskommelse med Migrationsverket om att tillhandahålla boendeplatser för ensamkommande barn/unga. Boendeplatser enligt ramavtal kan erbjudas ungdomar och unga vuxna upp till 21 år. Vanligtvis är det ungdomar som bott på

anvisningsboende under asylprocessen som när de fått uppehållstillstånd flyttar till dessa boenden. Men möjligheten gäller även ungdomar som bott i en anvisningsfamilj under asylprocessen. Beslut om placering i ett uppehållsboende fattas av den socialnämnden som ansvarar för barnets/den unges fortsatta boende mm och integrering i det svenska samhället.

Fortsatt boende i familjehem

Ungdomar bör i de flesta fall bo kvar i hemmet även efter myndighetsdagen, då behovet av psykosocialt stöd ofta kvarstår. Tidsgränsen för den fortsatta placeringen bör sättas till den tidpunkt då den unge gått ut gymnasieskolan, dock längst till 21 år ålder, vilket motsvarar gränsen för föräldrars försörjningsansvar enligt 7 kap. 1§ föräldrabalken (FB). Ungdomar med speciella svårigheter, t.ex. funktionshinder, kan behöva vara kvar i familjehemmet ytterligare något år för att hinna slutföra skolgång.

Boendekedja

När den unge tillägnat sig tillräckliga språkliga och sociala färdigheter för att klara ett boende med mindre grad av stöd och tillsyn är det ett naturligt steg att planera för vidare utschlussning i samhället. Utslussningsboende genom träningslägenheter och/eller sociala kontrakt är ett lämpligt alternativ. Där kan den unge få ta allt större eget ansvar tills han/hon har uppnått målen i vårdplanen och insatserna kan avslutas.

Särskilt förordnad vårdnadshavare

Den placerande kommunens socialtjänst ska efter beviljat uppehållstillstånd underrätta vistelsekommunens överförmyndare och ansvarig socialtjänst om att barnet vistas i kommunen och att en eller två särskild förordnande vårdnadshavare behöver utses.

Om barnet eller den unge beviljas uppehållstillstånd i Sverige, antingen permanent eller tidsbegränsat, ska en eller två särskilt förordnade vårdnadshavare utses (10 § lag (2005:429) om god man för ensamkommande barn), om inte särskilda skäl talar emot det, t.ex. att den unge inom ett halvår ska fylla 18 år (referens* Eva von Scheele). I det senare fallet kan gode mannen kvarstå tills den unge blivit myndig. Den 1 juli 2005 infördes nya bestämmelser i 6 kap. 8 a § Föräldrabalken (FB) som innebär att vårdnaden kan fråntas föräldrar som är varaktigt förhindrade att utöva vårdnaden. Denna bestämmelse tillkom för att stärka skyddet för barn och ungdomar som av flyktlingskäl eller andra skäl kommit ensamma till Sverige och fått uppehållstillstånd. Med att en förälder är varaktigt förhindrad att utöva vårdnaden menas att han eller hon under överskådlig tid inte kommer att kunna fatta beslut i frågor som rör barnet. Ensamkommande barn är inget undantag i detta avseende utan behovet ska bedömas enligt samma principer som för alla barn som vistas i Sverige.

Kommunen har ansvar för att rekrytera och arvodera särskilt förordnad vårdnadshavare. Ansvaret för rekrytering och arvodering har organiserats på olika sätt i kommunerna.

Socialnämnden i vistelsekommunen/stadsdelen har ansvaret för att väcka talan hos tingsrätten enligt 6 kap. 8 a § FB om överflyttning av vårdnaden till en eller två särskilt förordnade vårdnadshavare, med anledning av att barnets eller den unges vårdnadshavare är varaktigt förhindrade under överskådlig tid att utöva vårdnaden. **Ansvaret för att utreda behovet av särskilt förordnad vårdnadshavare har den placerande kommunens socialtjänst.**

Den särskilt förordnade vårdnadshavaren kan vara samma person som tidigare varit god man för barnet/den unge eller annan lämplig myndig person.

I bland kan en familjehemsförälder bli särskilt förordnad vårdnadshavare. Det är viktigt att beakta rättsäkerheten för barnet och se över konsekvenserna för barnet om familjehemmet blir vårdnadshavare. Placering upphör i och med att barnet bor hos vårdnadshavaren och därmed upphör även socialnämndens uppföljningsansvar. När en överflyttning sker av vårdnaden till det familjehem som barnet är placerat hos sedan tidigare, betalas ersättningen

ut enligt avtal om ersättning efter vårdnadsöverflyttning. Se SKL cirkulär nr 2004:39 om vårdnadsöverflyttning till familjehemsföräldrar – avtal.

När den särskilt förordnade vårdnadshavaren är den tidigare gode mannen eller annan lämplig person, betalas ersättning ut i form av ett arvode (efter beslut av överförmyndare) för uppdraget som förmyndare. Ersättningen omfattar inte omkostnader för barnet/den unge.

Det finns idag inga direktiv hur en särskilt förordnad vårdnadshavare ska arvoderas för den delen som inte omfattar ekonomisk förvaltning. **Det är viktigt att ersättningen till särskilt förordnad vårdnadshavare är skälig.**

Den särskilt förordnade vårdnadshavarens ansvar

Med vårdnad avses det juridiska ansvaret för barnet och ska särskiljas från begreppet vård, som syftar på den faktiska omvärdnaden av barnet. Den eller de som har förordnats till särskilt förordnade vårdnadshavare är också förmyndare för den underårlige

Enligt FB så har den som har vårdnaden om ett barn ansvar för barnets personliga förhållanden och ska se till att barnets behov av ”omvårdnad, trygghet och en god fostran” enligt 6 kap. 1 § FB blir tillgodosedda. Barnets vårdnadshavare svarar även för att barnet får den tillsyn som behövs med hänsyn till dess ålder, utveckling och övriga omständigheter samt skall bevakा att barnet får tillfredsställande försörjning och utbildning.

I syfte att hindra att barnet orsakar skada för någon annan ska vårdnadshavaren vidare svara för att barnet står under uppsikt eller att andra lämpliga åtgärder vidtas (6 kap. 2 § FB). Det är vårdnadshavaren som beslutar i frågor som rör barnets personliga angelägenheter med hänsyn till barnets ålder, utveckling och mognad (6 kap. 11§ FB).

Upphörande

Om barnets eller den unges föräldrar kommer till Sverige efter att de har beviljats uppehållstillstånd och vill ha tillbaka vårdnaden, kan de ansöka om detta hos tingsrätten (6 kap. 10 § FB). Även socialnämnden har talerätt i denna fråga och kan initiera en vårdnadsöverflyttning. När den unge har fyllt 18 år upphör förordnandet. Se Socialstyrelsens allmänna råd om socialnämndens ansvar vid behov av ny vårdnadshavare SOSFS 2006:20 och handbok Om barnet behöver ny vårdnadshavare (2006), särskilt sid. 118- 119.

Barns rätt att återförenas med sina föräldrar.

Uppehållstillstånd vid familjeanknytning

Barn under 18 år har rätt att återförenas med sina föräldrar. Detta kan ske genom att barnet återförenas med föräldrarna i hemlandet eller i ett annat land där föräldrarna befinner sig alternativt genom att föräldrar till ett ensamkommande barn ansöker om och beviljas uppehållstillstånd i Sverige. Föräldrar, syskon eller någon annan nära anhörig som det ensamkommande barnet/ungdomen bott tillsammans med i hemlandet kan också söka uppehållstillstånd efter det att den unge fyllt 18 år.

Ansökan om uppehållstillstånd med anledning av familjeanknytning, sker vid en svensk ambassad eller konsulat i hemlandet eller något grannland. Beslutet om uppehållstillstånd fattas av Migrationsverket.

Det kan också inträffa att föräldrarna eller någon annan nära anhörig söker asyl i Sverige för egen del.

Om föräldrarna beviljas uppehållstillstånd i Sverige, med anledning av familjeanknytning följer det fortsatta ansvaret för barnet föräldrarna och ansvaret flyttas över på den kommun där föräldrarna blir folkbokförda. Om ingen speciell omständighet föreligger ska vårdnaden återgå till de biologiska föräldrarna (se ovanstående rubrik ”Upphörande”).

Innan en folkbokföring har skett har den kommun som ansvarat för barnet/den unge också
ansvaret för de återförenade anhöriga fram till dess att familjens bosättning ordnats.
Se bilaga: Rutiner kring familjeåterförening

Sekretess

I utlänningslagen (2005:716) och utlänningsförordningen (2006:97) finns vissa sekretessbestämmelser som endast rör utlännningar.

1. När en nämnd första gången vidtar en åtgärd i ett ärende om socialtjänst som angår en utlännning, ska nämnden, utom i vissa särskilt angivna undantagsfall, underrätta polismyndigheten (se 7 kap. 1 §, andra stycket, punkt 3 utlänningsförordningen). En underrättelse behövs dock inte beträffande den som har sökt uppehållstillstånd i Sverige eller den som är undantagen från skyldigheten att ha uppehållstillstånd.
2. Socialnämnden ska lämna ut uppgifter angående en utlännings personliga förhållanden, om en polismyndighet, Säkerhetspolisen, Migrationsverket, en migrationsdomstol, Migrationsöverdomstolen eller regeringen begär det och uppgifterna behövs för att avgöra ett ärende om uppehållstillstånd eller ett ärende om tredjelandsmedborgares ställning som varaktigt är bosatt i Sverige eller för att verkställa ett beslut om avvisning eller utvisning. Detsamma gäller när fråga har uppkommit om utlänningen har uppehållsrätt (se 17 kap. 1 § utlänningslagen).

I övrigt gäller de ”vanliga” sekretessbestämmelserna. Om t.ex. Migrationsverket begär uppgifter av socialnämnden som inte rör sådan information som avses under punkten 2 så ska alltså 26 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) tillämpas.

Barn och ungdomar som vistas tillfälligt i Sverige och begår brott

En annan grupp ensamkommande barn och ungdomar är de som tillfälligt vistas i Sverige utan sin vårdnadshavare och som uppmärksammias i samband med att de har gripits av polisen misstänkta för delaktighet i brott.

Människohandel

Kring denna grupp ensamkommande barn och ungdomar finns det starka skäl att misstänka människohandel. I fall där ovanstående omständigheter föreligger, ska därför socialtjänsten alltid överväga en polisanmälan om misstänkt människohandel (SFSOS 2006:12)

Arbetshypotes bör vara att det är vuxna som har tagit hit barnen/ungdomarna för att begå brott och att detta inte har skett på eget initiativ. Vid en sådan anmälan måste polis och åklagare utreda även denna misstanke om människohandel likväld som det eventuella brottet som barnet/den unge dessutom är misstänkt för. I jämförelse med andra människohandelsärenden, där individen är utsatt för t.ex. människohandel för sexuellt ändamål, är att den unge inte bara är ett ”offer” utan han/hon är också en ”gärningsman” genom den brottsliga handlingen. Detta komplicerar handläggningen och kan innebära att handläggningen får fel fokus och att rätt hjälp inte når barnet/den unge. I övrigt se tidigare avsnitt om människohandel (s 5).

Brottsutredning angående misstänkt människohandel

Det är alltid en åklagare som leder en förundersökning angående misstänkt människohandel. Människohandelsbrott handläggs av den Internationella åklagarkammaren. För att underlätta utredning och lagföring i ärenden där målsäganden är en utländsk medborgare utan uppehållstillstånd i Sverige infördes den 1 oktober 2004 en regel i 5 kap. 15 § utlänningslagen. Regeln gör det möjligt att bevilja tidsbegränsat uppehållstillstånd när det anses befogat för genomförande av förundersökning och huvudförhandling i brottmål.

Ansökan om uppehållstillstånd ska göras av förundersökningsledaren och beviljas för en begränsad tidsperiod, och det finns ingen gräns för hur lång den sammanlagda tiden kan bli. Lagstiftaren anser att det finns skäl att ge utländska brottsoffer och vittnen, s.k. bevispersoner, en laglig möjlighet att tillfälligt stanna kvar i Sverige för att genom vittnesmål och annan bevisning bistå brottsutredande personal att lagföra brott.

Beslut om tidsbegränsade uppehållstillstånd har framför allt fattats i samband med utredningar om människohandel för sexuella ändamål, men samma möjligheter finns också i utredningar om organiserad människosmuggling eller andra brott. När det gäller offer för människohandel anser regeringen att det är av vikt att dessa personer ges tid att tänka över sin situation och vilja att medverka i utredningen. Det krävs en viss tid för att ett brottsoffer skall kunna lämna sin redogörelse i en lugn och trygg miljö utan överhängande hot om avvisning eller våld från gärningsmännen.

Personer som beviljats temporärt uppehållstillstånd enligt ovan kommer att ha rätt till hälso- och sjukvård, och bistånd enligt socialtjänstlagen och jämställs i dessa avseenden med i Sverige bosatta personer. Kommuner och landsting där offret haft sin vistelseort ska stå för kostnaderna för upphället i samband med brottsutredningen, men kan sedan vända sig till Migrationsverket för att få ersättning.

Barn under 15 år

När den unge bedöms kunna vara under 15 år, ska han/hon lämnas över av polisen till socialtjänsten. En bedömning ska göras av barnets behov av skydd. Detta innebär att en bedömning alltid ska göras om grunderna för ett omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU är uppfyllda.

Unga mellan 15 – 17 år

Initialt ska en bedömning göras av barnets/den unges behov av skydd och om grunderna för ett omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU är uppfyllda t.ex. i fall då den unge häktas eller i avvakten på att domen ska vinna laga kraft och risk föreligger att den unge försvinner. I övrigt se riktlinjer för handläggning av barn- och ungdomsärenden.

Tillämpning av LVU

Människohandel finns inte med i förarbetena till socialtjänstlagen (SoL) eller lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU).

Barn och ungdomar som är utsatta för människohandel i form av kriminella ligor, kan omfattas av grunderna i 3 § LVU avseende ”socialt nedbrytande beteende” och ”brottlig verksamhet”. För att placeras på en låst institution (s.k. § 12-hem) måste indikationer finnas för ett omhändertagande enligt 3 § LVU (missbruk av beroendeframkallande medel, brottlig verksamhet eller något annat socialt nedbrytande beteende).

Se riktlinjer för handläggning av barn- och ungdomsärenden.

Vårdplanering

Vårdplanering måste ske både på kort och på långsikt. Så länge barnet/den unge är kvar i Sverige är t.ex. utgångspunkten för vårdplanen de grunder som åberopats vid vård enligt LVU (socialt nedbrytande beteendet eller brottlig verksamhet).

Socialnämnden ska i sin utredning respektera barnets/unges rätt till återförening med sina föräldrar/vårdnadshavare i enlighet med barnkonventionens artikel 9, punkt 3. Frågor bör ställas till barnet/den unge om dess hemlandssituation så att utredningen inte ensidigt fokusera på hur det ska ordnas på bästa sätt i Sverige. På långsikt kan den vårdplan som upprättas innebära en återföring till hemlandet och eventuell vård där samt hur detta ska säkerställas.

Samverkan

Citypolisens ungdomsrotel utreder barn och unga (under 18 år) som grips misstänkta för brott i Stockholms city. Fokus i deras utredningar ligger på brottet och inte på eventuell människohandel. Ansvaret för människohandelsbrott har en specialiserad enhet för traffickingfrågor. Inom åklagarmyndigheten handläggs människohandelsbrott av den internationella kammaren och unga lagöverträdare av ungdomsåklagarna när den unge är under 18 år. Inom kommunen är det vistelsen som styr vilken socialtjänst som har ansvaret för den unges situation.

Handläggning inom rättsväsendet

Brottsutredning angående det brott som barnet/ den unge är misstänkt för

När det gäller barn under 15 år så lagförs inte barnen, utan de släpps av polisen. Socialtjänsten ska kontaktas innan barnet släpps för att ta över ansvaret. När den unge är över 15 år kommer rättsprocessen igång. Vanligtvis anhålls den unge med hänvisning till flyktfara. Åklagarna är alltid förundersökningsledare vid denna typ av brott.

Åklagaren har några dygn på sig efter gripandet för att begära att den unge ska häktas av tingsrätten. Detta kräver en omedelbar kommunikation med socialtjänsten.

Oftast saknar den unge identitetshandlingar. Det är polisens ansvar att utreda den unges identitet när den unge är misstänkt för något brott. Åklagaren beslutar om kroppsbesiktning i syfte att bedöma ålder. När identiteten är osäker, inklusive ålder, beslutar domstolen utgående från vad som är mest sannolikt. Även om åldern har kunnat ringas in, så bedöms den unge fortfarande som oidentifierad så länge inte några riktiga handlingar har presenterats. Vid brottsutredningar avseende personer som saknar uppehållstillstånd i Sverige, ställs frågan till Migrationsverket om identitet och formella handlingar. Polisen skickar regelmässigt den unges fingeravtryck till Interpol och ofta kan man då få veta om denne unge har gripits för brott i övriga Europa, eller kanske till och med få den unge helt identifierad. Migrationsverkets identitetskort, så kallat LMA-kort kan baseras helt på ungdomens egna uppgifter och anses inte som styrkt identitet av åklagare eller av domstol.

Brottsutredningarna kring de ungdomar som misstänks för grova stölder eller stöld/snatteri/häleri avslutas i flertalet fall på mycket kort tid eftersom de oftast är häktade under tiden för brottsutredningen. I regel är utredningarna klara på en vecka eller maximalt två veckor.

När ungdomen döms till villkorlig dom med böter släpps han/hon direkt efter rättegången. Socialtjänsten ska meddelas i samtliga dessa fall innan en frisläppning sker. Vanligtvis tar det ca 3 veckor innan domen har vunnit laga kraft om domen inte har överklagats.

En underårig kan utvisas av domstol. Vid grövre brottslighet kan straffet kompletteras med en särskild rättsverkan i form av en utvisning. Domstolen kan inte besluta om utvisning om straffet endast bestäms till böter, enligt utlänningslagen. Domstolen brukar dock inte besluta om utvisning vid första och andra gången, utan först vid tredje tillfället. Istället blir det endast ett straff i form av böter om det inte rör sig om ett allvarligare brott.

Eniktig begränsning finns i 8 kap 12 § utlänningslagen. ”En utlämning som kom till Sverige innan denne fyllde femton år, och som när åtal väcktes hade vistats här sedan minst fem år får inte utvisas”. I fall när den unge är över 15 år och redan har blivit dömd till utvisning kan ungdomen hållas i förvar av Migrationsverket i väntan på utvisningen. Maximalt kan ungdomen hållas i förvar i 2 x 72 timmar d.v.s. 3 + 3 dygn. Huvudregeln är dock att ungdomen skall ställas under uppsikt, och förvar blir aktuellt först efter det att ett första försök att verkställa utvisningen misslyckats. Det är polisen (gränspolisen) som verkställer en utvisning.

Det är viktigt att socialtjänsten alltid kontrollerar med åklagare och gränspolis om ungdomen redan är dömd och väntar på att utvisas, innan man går in och agerar.

Bilaga 1: Statliga ersättningar

Återsökning

Enligt 9 a § förordning om statlig ersättning för asylsökande m.fl. gäller följande: ”En kommun har rätt till ersättning för kostnader för det bistånd som har lämnats enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) och den vård som har lämnats enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga eller lagen (1988:870) om vård av missbruksförfällelse i vissa fall till en person som vistas här med stöd av en ansökan eller beslut om tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 5 kap. 15 § utlänningslagen.”

Denna bestämmelse gäller fr.o.m. den 1 oktober 2004 och reglerar kommunernas rätt till statlig ersättning för de faktiska kostnaderna kommunerna haft. En ansökan om ersättning enligt 9 a § ska enligt 12 § ha kommit in till Migrationsverket senast inom ett år från utgången av den period ansökan avser. Kommuner är enligt samma bestämmelse skyldiga att lämna Migrationsverket de uppgifter som krävs för bedömningen av deras rätt till ersättning enligt denna förordning.

Kommuner får och kan söka statlig ersättning för mottagande av ensamkommande barn och ungdomar såväl under tiden de är asylsökande som tiden efteråt för de som har beviljats uppehållstillstånd. Ersättningarna administreras av Migrationsverket. Ersättning kan sökas för kostnader avseende barn och ungdomar under förutsättning att vården påbörjades före 18 års ålder och kan avse kostnader fram tills dess att den unge fyller 21 år.

Ensamkommande asylsökande barn och ungdomar

Statlig ersättning för utredning och övriga boende-/omvårdnadskostnader

Statlig ersättning för utredning av ensamkommande asylsökande barn eller ungdom utgår vid placering i familjehem/jourhem och vid placering på HVB eller gruppboende. Storleken på ersättningen fastställs av staten. Se aktuella belopp på migrationsverkets hemsida ”Statliga ersättningar för ensamkommande barn och ungdomar” www.migrationsverket.se

Ersättning ges vidare för faktiska kostnader för boende och omvårdnad i jourhem, familjehem eller på hem för vård eller boende. Förutsättningen för återsökningen är att vården har påbörjats innan den unge fyllt 18 år. Möjlighet finns då att återsöka kostnader fram tills dess att den unge fyller 21 år.

Socialnämnden kan även ansöka om ersättning för betydande extraordinära kostnader som man haft för barnet eller den unge.

Ersättning utgår för faktiska kostnader för god man.

Rutiner för återsökning

Utredningskostnader (enligt fastställd schablon ovan) och andra faktiska kostnader som socialtjänsten har för boende och omvårdnad m.m. återsöks direkt av kommunen från Migrationsverket. Dagersättningen enligt nedan dras av från omkostnader.

Dagersättning från Migrationsverket för asylsökande ensamkommande barn och unga
Rätten till dagersättning och beloppets storlek regleras i LMA (lagen om mottagande av asylsökande m.fl.). Dagersättningen betalas ut direkt till individen från Migrationsverket. När barnet är under 16 år betalas ersättningen ut via den gode mannen.

Dagersättningen ska räcka till sådant som mat, kläder, skor och hygienartiklar. Beloppets storlek varierar på om fri mat ingår eller inte. Ensamkommande barn som fyllt 16 år kan föra sin egen talan om ersättning enligt LMA.

Migrationsverket kan i särskilda fall bevilja (enligt LMA) extra bidrag till kläder, skor m.m. Migrationsverket har egna riktlinjer för hur mycket kläder får kosta. Om den unge behöver glasögon, ska ungdomen gå till ögonläkare, välja den enklaste sortens bågar och lämna in ett kostnadsförslag tillsammans med ansökan till Migrationsverket.

All hälso- och sjukvård, förutom akut sjukvård, är gratis för underåriga. Receptbelagda läkemedel kostar 50 kr för underåriga oavsett den faktiska kostnaden. Den enskilde har rätt att ansöka om ersättning från Migrationsverket för kostnader som överstiger 400 kronor inom en sexmånadersperiod.

Ensamkommande barn och ungdomar med beviljade uppehållstillstånd

Generella statliga ersättningar

För barn och ungdomar som fått uppehållstillstånd utgår statlig ersättning till kommuner som träffat överenskommelse med Migrationsverket om mottagande av skyddsbehövande och andra utlänningsar. För barn och ungdomar utgår även en schablonersättning per person. Dessa ersättningar ska bl.a. täcka kostnader för skola/studier.

Kommuner som har en särskild överenskommelse om att tillhandahålla boendeplatser för ensamkommande ungdomar med uppehållstillstånd får statlig ersättning för att bedriva boendeplatserna, d.v.s. personal, kost, logi samt omvärdnad etc Ersättningar avser även de som fyllt 18 år men inte 21 år, under förutsättning att vården påbörjades före 18 års ålder.

Statlig ersättning för vård- och behandlingskostnader

Socialnämnden ska ansöka om ersättningar avseende ensamkommande barn och ungdomar med uppehållstillstånd för faktiska kostnader för vård i annat hem än det egna (familjehem, stödboende eller institutionsvård) som ges med stöd av SoL eller LVU. Om vårdnaden av ett barn eller en ungdom flyttas över till en eller två särskilt förordnade vårdnadshavare som barnet är familjehemsplacerad hos och kommunen fortsätter betala ut ersättning till dessa vårdnadshavare, kan skälig ersättning lämnas till kommunen. Om det finns särskilda skäl kan ersättning lämnas för kostnader som kommunen haft för annan form av bistånd enligt SoL t.ex. olika öppenvårdsinsatser.

En kommun kan även ansöka om ersättning för del av kostnader för färdtjänst och sjukvårdskostnader.

Rutiner för återsökning

Arbetsgruppen rekommenderar kommunen att se över och organisera rutinerna för såväl återsökning som fördelning av de generella statsbidragen. Syftet är att statsbidraget verkligen ska användas för arbetet med integration utifrån en helhetssyn på den unges behov.

Bilaga 2: Aktuella lagar och förordningar *

- SFS 1990:52 Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU)
- SFS 1994:137 Lag om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA)
- SFS 2001:453 Socialtjänstlagen (SoL)
- SFS 2005:429 Lag om god man för ensamkommande barn
- SFS 1964:167 Lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare (LUL)
- SFS 1998:603 Lag om verkställighet av sluten ungdomsvård (LSU)
- SFS 1942:740 Rättegångsbalken
- SFS 1962:700 Brotsbalken
- SFS 2005:716 Utlänningslagen
- **SFS 2008:344 Lag om hälso och sjukvård åt asylsökande**
- **SFS 2010:197 Lag om etableringsinsats för vissa nyanlända invandrare**
- Förordning (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m. (FFM)
- Förordning (1994:361) om mottagande av asylsökande m.fl.
- Förordning (1996:1357) om statlig ersättning för hälso- och sjukvård för asylsökande.
- Förordning (2001:976) om utbildning, förskoleverksamhet och skolbarnomsorg för asylsökande m.fl.
- Förordning (2002:1118) om statlig ersättning för asylsökande m.fl.
- Dublinförordningen/ EU:s förordning (343/2003)
- FN:s konvention om barnets rättigheter

Aktuella föreskrifter/allmänna råd, meddelandeblad, handböcker m.m.

- SOSFS 1997:15 (S) Tillämpningen av lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga.
- SOSFS 2003:16 (S) Socialstyrelsens allmänna råd om anmälan om missförhållanden enligt 14 kap. 1 § SoL. (**kommer att ändras 2014**)
- SOSFS 2006:5 (S) Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om dokumentation vid handläggning av ärenden och genomförande av insatser enligt SoL, LVU, LVM och LSS. (**kommer att ändras 2014**)
- SOSFS 2006:12 (S) Socialstyrelsens allmänna råd om handläggning och dokumentation av ärenden som rör barn och unga. (**kommer att ändras 2014**)
- SOSFS 2006:20 (S) Socialstyrelsens allmänna råd om socialnämndens ansvar vid behov av ny vårdnadshavare.
- Ds 2004:54 Mottagande av barn från annat land som kommer till Sverige utan medföljande legal vårdnadshavare (s.k. ensamkommande barn).
- SoS 2005 Meddelandeblad: Stärkt skydd för ensamkommande barn.
- **Socialstyrelsens vägledning(2013) för socialtjänstens arbete med ensamkommande barn och unga.**
- SoS, UNICEF/2008 Kan det vara människohandel? – kortfattad information för myndigheter m.fl. som kan komma i kontakt med barn som utsatts för människohandel.
- SoS 2010 Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten
- Anmälningsskyldighet om missförhållanden som rör barn (2004)
- Barn och unga i socialtjänsten. Utreda, planera och följa upp insatser (2006)
- Om barnet behöver ny vårdnadshavare (2006)
- Ensamkommande barns rätt (2010) - En vägledning för den gode mannen, kommunen m.fl. av Eva von Schéele; Ingemar Strandberg.
- KSL 2011 Vägledning och checklista God man för ensamkommande barn

14 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 139

Dnr KFKS 2014/499

IT-forums framtida inriktning

Yttrande

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen antar stadsledningskontorets förslag till yttrande angående IT-forums framtida inriktning.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Ärende

Kommunen är med i det regionala samverkansorganet IT-forum. IT-forum utgör en del inom Kommunförbundet Stockholms län. Inför kommande mandatperiod har styrgruppen för IT-forum tagit fram ett förslag till framtida inriktning, som alla medlemskommuner har möjlighet att yttra sig över. Stadsledningskontoret menar att förslaget till stora delar är bra, men att det konkreta samarbetet kring IT-frågor behöver förstärkas.

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 1 oktober 2014

Förslag till yttrande

Förslag till framtida inriktning för IT-forum

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med stadsledningskontorets förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

IT-forums framtida inriktning

Yttrande

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar stadsledningskontorets förslag till yttrande angående IT-forums framtida inriktning.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning

Kommunen är med i det regionala samverkansorganet IT-forum. IT-forum utgör en del inom Kommunförbundet Stockholms län. Inför kommande mandatperiod har styrgruppen för IT-forum tagit fram ett förslag till framtida inriktning, som alla medlemskommuner har möjlighet att yttra sig över. Stadsledningskontoret menar att förslaget till stora delar är bra, men att det konkreta samarbetet kring IT-frågor behöver förstärkas.

Ärendet

IT-forum är en organisation för regionalt samarbete om IT-frågor. I IT forum ingår Kommuner i Stockholms län, Gotlands kommun samt Stockholms läns landsting. IT-forum är en juridiskt och ekonomiskt sluten resultatenhet inom Kommunförbundet Stockholms län (KSL). Nuvarande avtalsperiod för IT-forum löper ut vid årsskiftet. Styrgruppen för IT-forum har tagit fram ett förslag till framtida inriktning. Medlemskommunerna har beretts möjlighet att yttra sig över förslaget senast 31 oktober 2014.

Stadsledningskontoret menar att det är mycket viktigt att kommunerna i regionen samverkar kring en mängd frågor och då inte minst IT-frågorna. Kommunen är en drivande part i detta samarbete. Stadsledningskontoret anser att mycket av det som finns i förslaget till framtida inriktning är klokt och rätt. Det som främst behöver förstärkas är att gå från ord till handling när det gäller samverkan kring IT. Det är i sig viktigt att vara överens om principer, att framföra gemensamma ståndpunkter i olika sammanhang och att lära av varandra. Därtill finns flera områden där kommunerna skulle kunna samverka konkret. Flera exempel på detta nämns i förslaget till yttrande, bl. a öppna data.

Stadsledningskontoret vill förtydliga några begrepp som nämns i yttrandet. Att utveckla tjänster utifrån ett livshändelseperspektiv talas det ofta om i nationella och regionala styr- och policydokument. Med det avses att myndigheter tillsammans tar fram tjänster kopplade till olika händelser i medborgarnas liv. Exempel på händelser kan vara att bli förälder samt att komma in på arbetsmarknaden om man är arbetslös. Tjänsterna ska ha medborgarens fokus, och eventuella gränser mellan myndigheter (även kommunal) ska minimeras. Tanken med detta är rätt och riktig men ställer stora krav på samverkan och interoperabilitet. Interoperabilitet är förmågan hos system, organisation och verksamhetsprocesser att kunna fungera tillsammans och att kunna kommunicera med varandra.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget innebär att den separata avgift som kommunen betalat för att vara med i IT-forum framöver ska vara en del i medlemsavgiften till KSL. Den totala kostnaden jämfört med idag ska vara kostnadsneutral.

Konsekvenser för barn

I förslaget till framtida inriktning finns inte konsekvenser för barn belysta, vilket är en brist.

Bilagor

Förslag till yttrande

Förslag till framtida inriktning för IT-forum

Mats Bohman
Administrativ direktör
Stadsledningskontoret

Förslag till yttrande
KFKS 2014/499

Kommunförbundet Stockholms
Län

Synpunkter på IT-forums framtida inriktning

Styrelsen för Kommunförbundet Stockholms Län (KSL) beslutade vid sitt sammanträde den 12 juni 2014 att remittera förslaget om framtida inriktning för IT-forum till länets kommuner. I detta dokument finns Nacka kommuns synpunkter och ställningstaganden.

Inledningsvis ska sägas att Nacka kommun ser stort värde i det samspel som sker både inom ramen för KSL och IT-forum. I den tät region som stockholmsregionen är, där medborgarna ofta inte bara ser den egna kommunen som den som tillhandahåller tjänster och service, är det nödvändigt att länets kommuner samspelet utifrån medborgarnas fokus. Kommunen är och vill vara en aktiv del i detta samspel.

Kommunen delar den bakgrundsbeskrivning och den syn som ges kring nationell, regional och lokal e-utveckling som beskrivs i rapporten. Värt att särskilt notera vikten av att vi i regionen samverkar med landsting, länsstyrelsen och företrädare för högskolor och näringsliv. Vidare är det bra att det i rapporten lyfts fram den samverkan som sker i Värmland, där man fått igång konkret samarbete för att utveckla e-förvaltningen för medborgarna. Detta är ett intressant exempel som stockholmsregionen bör dra lärdom av.

När det gäller IT-forums framtida inriktning står det i rapporten att medlemmarna har uttryckt att det är önskvärt att samarbeta kring förstudier, kravställningar, vägledningar och policykapande aktiviteter. Kommunen har deltagit aktivt i arbetet kring den framtida inriktningen och instämmer i att dessa punkter framförts. Det har även framförts att kommunerna tillsammans behöver göra konkreta saker kring e-förvaltning. Det handlar om att gå från ord till handling. Detta perspektiv är inte tillräckligt belyst i rapporten. Det kan ha sin grund i att det inte råder samstämmighet i länet kring detta. Det finns många kommuner som vill se mer konkret samspel och andra som ser att det mer handlar om att vara överens om principer, krav och att dela kunskap. Detta är viktigt, men ska vi möta medborgarnas krav på att vara en öppen, tillgänglig och attraktiv region så måste vi samverka konkret kring vissa frågor – även inom IT-området.

Vad gäller IT-forums uppdrag utvecklas kommunens synpunkter på detta längre fram i detta dokument. Beskrivning av hur IT-forum bör arbeta med samverkan mellan kommunerna, kring e-hälsa samt med regionens aktörer instämmer kommunen i. Detta speglas dock inte i förslaget till styrning vilket också kommenteras längre fram. De tre punkter som finns beskrivna under avsnittet om kommunal samverkan är bra, men den första punkten ”förutsättningar för e-förvaltning” är för svag. Vi kan inte idag arbeta med förutsättningar för e-förvaltning – vi måste utveckla e-förvaltning. Vi måste gå från ord till handling.

Kommunens synpunkter på förslagen

Syftet och målen som är beskrivna är bra.

De tio punkter som beskriver vad IT-forum ska göra behöver utvecklas. Kommunen menar att dessa i sig är bra, men att de är för många. Punkter kan sammansättas och bli färre. Det gör att uppdraget blir tydligare och mer fokuserat. Därtill saknas en punkt om konkret samarbete kring e-förvaltning där IT-forum/KSL är den drivande och sammanhållande parten. Kommunen föreslår att IT-forums uppdrag ska beskrivas i följande sex punkter:

1. Vara en aktiv part i samspelet mellan den nationella, regionala och lokala nivån.
2. Hantera nationella stimulansbidrag som tillkommer regionen.
3. Vara drivande i gemensamma lösningar för e-förvaltning såsom öppna data och regionövergripande information till medborgare
4. Verka för att skapa gemensamma förutsättningar, krav och principer
5. Genomföra omvärldsbevakning och uppföljning vad gäller e-utveckling.
6. Vara ett stöd i genomförande av e-förvaltning i länets kommuner.

Den tredje punkten finns inte belyst i rapporten som tidigare nämnts. Det Nacka kommun menar med denna är att det finns möjlighet till konkret samspel, och att det finns några enkla saker att börja med. Länets kommuner ska inte börja med att samspela kring svårare e-tjänster, som att ta fram e-tjänster utifrån ett livshändelseperspektiv. Detta är nog så viktigt men ställer stora krav på samspel och interoperabilitet. Ett bra område för en gemensam lösning är publicering av öppna data. En sådan lösning skulle förenkla både för medborgarna och de företag som vill bygga tjänster på öppna data. Ett annat område är en gemensam kanal för information till länets medborgare om framkomlighet i trafiken och tillgänglighet till kollektivtrafik. Här finns idag lösningar inom ramen för exempelvis Trafiken.nu, men den tjänsten har inte med lokala störningar som kan finnas i enskilda kommuner. Ett tredje område kan vara en gemensam lösning för var medborgare kan återvinna förpackningar. Var finns närmaste plats och finns det plats att återvinna förpackningar? Här finns reden viss samverkan mellan kommunerna men de tekniska lösningarna saknas.

Som en konsekvens av det ovan sagda bör punkterna under organisation och arbetsformer kompletteras med en punkt att utveckla gemensamma e-förvaltningslösningar. I övrigt instämmer kommunen i att det är naturligt att IT-forum blir en integrerad del i KSL, liksom

att IT-forum stödjer kommunerna i införandet av nationella och regionala ramverk och tjänster.

Vad gäller styrningen så reflekterar inte förslaget helt det behov av samspel som finns mellan aktörerna. Hur det ska ske mellan kommunerna och med landstinget finns beskrivet, och detta instämmer kommunen i. Därtill måste det finnas former för samspel med länsstyrelsen och företrädare för högskolan och näringslivet i regionen.

Slutligen instämmer kommunen i förslaget att finansieringen av IT-forum sker genom de ordinarie medlemsavgifterna.

FÖR KOMMUNSTYRELSEN

Mats Gerdau
Ordförande

Mats Bohman
Administrativ direktör

Kommunstyrelserna i Stockholms Län

IT-forums framtida inriktning (2015-)

KSLs beslut

Styrelsen beslutade vid sitt sammanträde 2014-06-12 att remittera *Förslag till regional samverkan kring e-utveckling* till medlemskommunerna.

Sammanfattning

Ärendet gäller hur regional samverkan kring e-utveckling ska organiseras, styras och finansieras i Stockholms län efter 31 december 2014, då det 3-åriga samverkansavtal som reglerar IT forums verksamhet går ut.

E-utvecklingsfrågorna föreslås bli en del av KSLs ordinarie verksamhet och finansieras inom KSLs budget. Förslaget är en ambitionshöjning och kopplingen till det nationella arbetet inom SKLs sektion CeSam förtydligas.

Samverkan mellan landstinget och länets kommuner regleras i en överenskommelse mellan KSL och SLL. Diskussioner inleds med Gotland om avtal om fortsatt deltagande i samverkan.

E-utvecklingsfrågorna föreslås behålla en tjänstemannastyrgrupp. Förslaget är en samordnad styrgrupp för både den verksamhet som bedrivs inom KSL och den verksamhet som regleras i avtal.

Svarsperiod

Remissen adresseras till kommunstyrelserna enligt den rutin som gäller vid beslut i KSLs styrelse. Svar önskar **senast den 31 oktober 2014**

med e-post till registrator@ksl.se.

Frågor och information

Frågor med anledning av detta besvaras av:
Karin Bengtsson, karin.bengtsson@ksl.se, 08-615 94 11

Med vänlig hälsning

KOMMUNFÖRBUNDET STOCKHOLMS LÄN

Elisabeth Gunnars
1:e vice ordförande

Madeleine Sjöstrand
Förbundsdirektör

Bilaga

Rapport, *Förslag till regional samverkan kring e-utveckling*

Rapport 2014

IT-forums framtida inriktning

*Jens Lindh/Karin Bengtsson
2014-05-19*

Innehållsförteckning

Uppdrag och bakgrund	2
Syfte.....	3
IT-forums historia	3
Nationella och regionala styrdokument.....	4
Nationell, regional och lokal e-utveckling.....	4
Den nationella utvecklingen.....	4
Sveriges kommuner och landsting	5
Stockholmsregionen.....	5
Kommunerna i Stockholms län.....	6
IT-forums framtida inriktning	7
Vad bör IT-forum göra?	8
Hur bör IT-forum arbeta?	8
Förslag	10
Syfte och mål	10
Inriktning	10
Organisation och arbetsformer	11
Finansiering	12

Uppdrag och bakgrund

IT-forums nuvarande avtalsperiod avslutas den 31 december 2014. IT-forums styrgrupp beslutade 2013-10-22 att ta fram ett förslag till framtida inriktning för IT-forum.

I uppdraget ingick att arbetet ska koordineras med framtagandet av Regional digital agenda för Stockholms län. Regeringen presenterade i oktober 2011 den digitala agendan för Sverige, ”*IT i människans tjänst*”. En viktig del i den är att man på regional nivå tar fram regionala agendor. Uppdraget att ta fram en regional agenda för Stockholms län har Länsstyrelsen, och arbetet sker i samverkan med IT-forum. I regeringens strategi för en digitalt samverkande statsförvaltning preciseras bland annat de mål och strategiska ställningstaganden som uttrycks i den digitala agendan för Sverige.

Flera andra viktiga nationella styrdokument finns som underlag för att effektivisera e-förvaltningsarbetet bland annat SKL:s ”Strategi för e-Samhället” från 2011 och SKL:s handlingsplan för e-samhället 2013-2015, ”Digitala vägen till morgondagens välfärd”.

Även på lokal nivå finns flera viktiga styrdokument om den framtida inriktningen på digital förnyelse.

I slutet av 2013 inleddes arbetet med förslag till IT-forums framtid genom framtagandet av en beskrivning av IT-forums verksamhet under perioden 2009-2013 (bilaga 1). Beskrivningen kompletterades med en omvärldsanalys av de relevanta internationella, nationella och regionala styrdokument som påverkar IT-forums verksamhet. Omvärldsanalysen genomfördes av konsultbolaget Governo med stöd av en regional arbetsgrupp (bilaga 2). Under januari och februari 2014 genomfördes ett antal workshopar under ledning av Governo. Vid workshoparna diskuterades förväntningar och krav på den regionala nivån, samt prioriterade regionala samverkansområden.

Governo presenterade en delrapport för IT-forums styrgrupp den 21 februari 2014. Styrgruppen gav uppdraget till Karin Bengtsson och Jens Lindh att med utgångspunkt från det tidigare arbetet, och med stöd av representanter från styrgruppen, ta fram underlag för beslut avseende IT-forums framtida inriktning. Underlaget ska presenteras på IT-forums styrgrupp 2014-04-08. Parallelt kommer ett förankringsarbete genomföras. Den slutgiltiga rapporten ska presenteras för KSL:s styrelse i juni 2014 och utgör underlag för beslut avseende rekommendation om IT-forums framtida inriktning.

Denna rapport är disponerad enligt följande. I det första avsnittet redogörs kortfattat för IT-forums historia. Efter detta följer en genomgång av den nationella, regionala och lokala e-utvecklingen, samt en sammanfattning av

viktiga trender inom området. Avsnittet *IT-forums framtida inriktning* innehåller en diskussion kring IT-forums framtida uppdrag och verksamhet. Rapporten avslutas med ett förslag till beslut.

Syfte

Syftet med den här rapporten är att presentera ett underlag för beslut avseende IT-forums framtida inriktning.

IT-forums historia

IT-forum Stockholms län är ett regionalt samarbete vars administrativa hemvist är Kommunförbundet i Stockholms Län, KSL. Juridiskt och ekonomiskt är IT forum en sluten resultatenhet inom KSL. IT-forum består av Stockholms läns landsting (SLL), Gotlands kommun och kommunerna i Stockholms län. Samarbetet har pågått sedan 1996.

IT-forum styrs av en styrgrupp som består av representanter från medlemsorganisationerna. IT-forum finansieras genom avgifter enligt avtal och statliga stimulansbidrag för regionalt arbete med e-hälsa.

IT-forums hemvist flyttades 2006 från länsstyrelsen till KSL och samarbetet inriktades från bredband och infrastrukturfrågor mot verksamhetsutveckling. Under perioden 2007 – 2011 prioriterades införandet av den Nationella e-Hälsostrategin för vård och omsorg.

Under den nuvarande avtalsperioden 2012–2014 har uppdraget utvidgats till det regionala åtagandet vid genomförandet av Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) strategi för eSamhället. Arbetet sker i nära samverkan med SKL. IT-forum samverkar för att nå målen:

- Enklare vardag för privatpersoner och företag.
- Smartare och öppnare förvaltning stödjer innovation och delaktighet
- Högre kvalitet och effektivitet i verksamheten

IT-forum är en arena och en nätverksorganisation för erfarenhetsutbyte och samverkan. Nätverk och projekt drivs inom flera områden t.ex. e-hälsa, skolan i e-samhället, förutsättningar för e-förvaltning, öppna data i syfte att främja e-utvecklingen i Stockholms län.

IT-forum finansieras med avgifter som regleras i de avtal som tecknas inför varje treårig samarbetsperiod. Avgiften uppgick till 2,2 miljoner/år. Budgeten för IT-forum har under de senaste åren utökats med de nationella stimulansmedel som SKL har förmedlat till regionalt samarbete kring e-hälsa (2,3 – 2,6 miljoner/år). Dessutom har IT-forum under de senaste två åren fått stimulansmedel med ca 10 miljoner/år till utpekade aktiviteter

inom e-hälsoområdet. Från 2015 utbetalas inga nationella stimulansmedel för samordning.

Nationella och regionala styrdokument

Det regionala arbetet påverkas av ett antal styrdokument på internationell och nationell nivå, som har tagits fram de senaste åren. Governo har i sitt uppdrag analyserat innehållet i nationella och regionala styrdokument (bilaga 2). De nationella styrdokumenten är varierande i sin karaktär och består av nationella strategier, strategier med fokus på vissa områden, lagstiftning och vägledningar. Slutsatserna är att man kan se ett skifte i fokus från IT som ett medel för att åstadkomma effektivisering till vikten av att också fokusera på medborgarnas nytta av tjänster. Det som händer nu är en framväxande förståelse för vikten av att utgå från privatpersoners och företags situation och behov i livshändelser – oavsett hur offentlig sektor har valt att organisera uppgifter och ansvar.

En analys av innehållet i styrdokumenten visar på en bred samstämmighet i form av fyra återkommande teman:

- Medborgarfokus
- Öppenhet och transparens
- Effektivt resursutnyttjande
- Infrastruktur och interoperabilitet¹.

Dessa teman bör tillsammans med innovation och delaktighet vara centrala i utformningen av det framtida regionala samarbetet.

Nationell, regional och lokal e-utveckling

Den nationella utvecklingen

Sedan slutet av 1990-talet har det nationella arbetet inriktats på elektroniskt förvaltning i invånarnas tjänst, s.k. e-förvaltning. Staten har på olika sätt organiserat utvecklingsarbetet. E-delegationen inrättades 2009 och har uppdraget att planera, samordna och driva utvecklingen av e-förvaltning inom de statliga myndigheterna. Samverkan med kommuner och landsting understryks av att SKL finns representerat i e-delegationen.

Nationellt pågår, under 2014, arbete med att etablera en struktur som stödjer samverkan mellan samtliga parter inom offentlig sektor. SKL har i sin samverkansutredning föreslagit dels att medel avsätts från de generella statsbidragen, dels att en taktisk nivå etableras. Den taktiska nivån ska säkerställa genomförandet av en sammanhållen digital service.

¹ Interoperabilitet är förmågan hos system, organisationer eller verksamhetsprocesser att fungera tillsammans och kunna kommunicera med varandra.

Sveriges kommuner och landsting

SKL inledder arbetet med kommunal e-hälsa 2008 genom att formulera en handlingsplan för kommunernas e-hälsoarbete. Ett par år senare vidgades SKL uppdrag till att omfatta hela den kommunala sektorns e-förvaltningsutveckling. Detta ledde till att Center för E-samhället (CeSam) inrättades 2012 inom SKL med uppdrag att samordna och driva utvecklingen inom området. Under 2013 inkluderades det kommunala e-hälsoarbetet i CeSam och under 2014 kommer även landstingen att ingå. Resultatet är en nationell kraftsamling inom området. Den nationella nivån pekar tydligt ut den regionala nivån som en viktig möjliggörare för att nå målet om e-samhället.

Landets landsting och regioner samarbetar sedan 2007 i Centret för e-hälsa i samverkan (CeHis). CeHis uppgift har varit att realisera den nationella IT-strategin för vård- och omsorg. Inom CeHis har ett antal nationella e-hälsotjänster tagits fram. Processen pågår inom SKL för samla e-hälsa inom CeSam med arbetsnamnet Svensk e-hälsa. Vårt regionala samarbete kommer att ske i samarbete med CeSam.

Stockholmsregionen

De workshopar som genomförts inom ramen för arbetet med IT-forums framtid visar att det finns önskemål om att stärka IT-forums roll som regional arena, och att det viktigt att behålla och utvidga det unika regionala samarbete som finns mellan länets kommuner och Stockholms läns landsting. Dessutom önskas ett bredare deltagande och samarbete med flera aktörer både i regionen och nationellt.

Inom stockholmsregionen finns ett flertal delregionala och regionala samverkansgrupper inom Information and Communication Technology, ICT, och exempel på några av dessa beskrivs i det följande. Stockholm IT-region är ett samarbetsprojekt mellan ett antal offentliga aktörer i syfte att stärka konkurrenskraften för IT-branschen i regionen.

Kista Science City är ett område norr om Stockholm, där många av världens främsta (ICT) företag finns samlade för att dra fördel av Sveriges starka position inom mobil kommunikation. Kista Science City är ett av världens ledande högteknologiska kluster. Kista Science city AB är ett helägt dotterbolag till stiftelsen Electrum. I styrelsen för Electrum finns både näringslivet, akademien och offentliga aktörer (Stockholms stad) representerade. Kista Science City AB arbetar konkret i projekt för att stärka tillväxten i branschen. Det innebär bland annat att marknadsföra Kista som etableringsort, och verka för ett starkt samarbete mellan de statliga, kommunala och privata aktörerna i området.

Exempel på delregionala samarbeten är det etablerade samarbete som finns inom Södertörn t ex inom upphandlingsområdet och GIS-samverkan. Skärgårdskommunerna (Värmdö, Vaxholm och Österåker) samarbetar kring bredband och telefoni, och Nacka, Täby och Upplands-Väsby samverkar kring sociala välfärdssystem.

Etablerade regionala samarbeten finns i många andra delar av Sverige. Värmlandskommunerna har skapat en gemensam e-nämnd som hanterar drift och utveckling av e-tjänster. Detta samarbete innebär att ett antal kommuner delar kostnader för drift och implementering av tekniska lösningar vilket bl a möjliggör för små kommuner att utveckla sin digitala förmåga. Jönköpings läns kommuner har etablerat ett e-råd som fattar beslut i gemensamma kommunala frågor.

Det regionala samarbetet i Stockholms län, inom ramen för IT-forum, utmärker sig nationellt genom att omfatta både verksamhets- och teknisk utveckling. Bland kommunerna i Stockholms län är det vanligt med outsourcing och tjänsteköp inom IT-drift och en del kommuner har genomfört samordnade upphandlingar.

Stockholmsregionen kännetecknas också av mångfalden av utförare, som tillsammans med regionens storlek skapar en komplexitet, och samtidigt erbjuder många möjligheter till att utveckla nya innovativa tjänster. Stockholmsregionen är också en tillväxtregion både ekonomiskt och demografiskt. Närheten till viktiga universitet, högskolor och företag skapar också möjligheter för den regionala utvecklingen, och för samverkan mellan akademi, näringsliv och offentliga aktörer.

Kommuner i Stockholms län

Kommuner i Stockholms län har varierande storlek, dock är många med svenska mått stora, och länet omfattar 22 % av Sveriges befolkning. Inom länet finns det goda förutsättningar för utveckling av digital service då vi har Sveriges bästa bredbandstillgång och ett dynamiskt och innovativt näringsliv. Kommuner tar tillvara dessa förutsättningar ligger relativt långt fram i den digitala utvecklingen, även om det finns skillnader i utvecklingstakt och förutsättningar.

IT-forum har under 2013 genomfört en uppföljning av e-utvecklingen i länets kommuner. Resultatet visar att många kommuner i Stockholms län har kommit långt i sin digitala utveckling men också att kommunerna står inför olika utmaningar. Kommuner har infört digital teknik för att effektivisera i verksamheten. De har antagit principer, styrdokument och kvalitetsmål inom IT-området och tekniska lösningar för säkerhet och e-tjänster är införda. Invånarservice är centralt i kommunernas och landstingets utvecklingsarbete. Det finns kommuner som infört många digitala invånartjänster inom all kommunal verksamhet, andra kommuner

har börjat inom områdena barn och elever, kultur och fritid samt allmänna frågor. Landstinget har det nationella ansvaret för 1177/Vårdguiden.

Även om de flesta kommuner aktivt arbetar med den digitala utvecklingen står de inför många utmaningar i arbetet med e-utveckling under de närmaste åren. Den snabba teknikutvecklingen ställer ständigt ökande krav på att använda digitaliseringens möjligheter och att kommunerna utvecklar förmågan att realisera nyttan. Många av utmaningarna följer inte de traditionella organisationsgränserna utan är gränsöverskridande till sin natur. Ett område är interoperabilitet, inom detta område står offentlig sektor inför utmaningar som kräver gemensam planering och samarbete.

I kommunerna finns också en efterfrågan på regional samverkan utifrån invånarens fokus. Regional samverkan kan bidra till att effektivisera det interna arbetet genom att dela resurser, erfarenheter och teknik, och kan förbättra servicen för invånare i en allt mer integrerad region där invånaren rör sig över kommun- och organisationsgränser.

IT-forums framtida inriktnings

Under den senaste avtalsperioden har förväntningarna på regional samverkan ökat i Stockholms län. Det beror dels på IT-forums vidgade åtagande, dels på den nationella utvecklingen och ett ökat fokus på invånarperspektivet. Utvecklingen ställer ökade krav på IT-forum vad gäller samverkan, omvärldsbevakning och aktivt deltagande på nationell nivå. Den regionala nivån utgör också en viktig länk mellan nationell och lokal nivå.

IT-forum har från 2013 allt mer integrerats i KSL:s ordinarie verksamhet och struktur vilket gett IT-forum bättre förutsättningar att driva och stödja utvecklingen i KSL:s ordinarie kanaler. Det är även en anpassning till att digitaliseringen idag är en förutsättning för nästan all verksamhet, och att frågor som berör e-utveckling finns inom alla KSL:s verksamhetsområden. Medlemmarna har under åren uttryckt att det är önskvärt att samarbeta kring gemensamma förstudier, kravställningar, vägledningar och policykapande aktiviteter. För den enskilda medlemmen är det en utmaning att hålla sig informerad när utvecklingen går snabbt. Det är därför en viktig uppgift för det regionala samarbetet att genomföra strukturerad omvärldsbevakning och att det finns arenor för erfarenhetsutbyte.

I de workshops som genomförts med stöd av Governo, våren 2014, framkommer en samstämmighet kring behovet av regionalt stöd i omvärldsbevakning och ett regionalt erfarenhetsutbyte.

Vad bör IT-forum göra?

Under arbetet med IT-forums framtida inriktning har ett antal behov identifierats. Omvärldsanalysen har visat de trender och förutsättningar som påverkar länets kommuner och landstinget. Med utgångspunkt från det ovanstående har vi identifierat följande prioriterade områden.

IT-forum ska:

- vara en länk mellan den nationella och den lokala nivån
- samverka med SKL:s arbete inom digitalisering
- vara mottagare av nationella stimulansbidrag som utbetalas till regional nivå
- företräda stockholmsregionens perspektiv
- genomföra omvärldsbevakning
- arbeta med att skapa gemensamma förutsättningar
- ta fram gemensamma kravställningar
- ta fram gemensamma ramverk och principer
- stödja implementering och genomförande
- arbeta med uppföljning i syfte att följa e-utvecklingen

Hur bör IT-forum arbeta?

Som tidigare har konstaterats är en av IT-forums styrkor den etablerade samverkan mellan kommunerna, och mellan kommuner och landstinget. IT-forum har också ett fokus på verksamhetsutveckling, och har ett regionalt arbetssätt som innebär att principer och ramverk tas fram gemensamt. Under de närmaste åren kommer behovet av samverkan och gemensamma principer att bli allt mer avgörande för kommunerna och landstinget. De enskilda aktörerna är beroende av varandra för att kunna ge en fullständig invånarservice och för att effektivisera verksamheten.

Sammantaget bedömer vi att samverkan i Stockholms län ska byggas på de förutsättningar som regionen har och att vi ska värvära om det regionala samarbete som inkluderar landstinget. Med utgångspunkt från den analys som gjort inom ramen för arbetet med IT-forums framtida inriktning kan vi konstatera att det behövs en arena för digital samverkan i Stockholms län. Inom den arenan går det att urskilja tre huvudsakliga samverkansområden:

- Samverkan mellan länets kommuner
- Samverkan kring e-hälsa - tillsammans med kommuner, landstinget och privata vårdgivare
- Samverkan mellan regionens aktörer: kommun, landsting, länsstyrelse, näringsliv och akademien

Kommunal samverkan

Kommunal samverkan utgår från kommunernas behov av en regional samverkansnivå och omfattar under närmaste åren följande delar:

- förutsättningar för e-förvaltning
- skolan i e-samhället
- samhällsbyggnad

Med förutsättningar för e-förvaltning avses de grundläggande ramverk, tekniska lösningar och informationssäkerhet som krävs för att realisera e-förvaltning och e-utveckling.

IT-forum bör även fortsatt vara en länk mellan nationell och lokal nivå, vilket inkluderar att omvärldsbevaka och förbereda medlemmarna på de förändringar som sker inom e-utvecklingen. IT-forum bör föra länetts kommuners talan för att säkerställa att gjorda investeringar tillvaratas och för att beakta de förutsättningar som råder i Stockholms län (mångfald av utförare, starkt ICT-kluster, innovativ region, god tillgång till kompetens, tjänsteköp och outsourcing).

IT-forum bör stödja kommunerna i förberedelser och införande av nationella ramverk, nationella bastjänster och andra samverkansfrämjande lösningar.

Genom regelbundna uppföljningar av e-utvecklingen i Stockholms län bidrar IT-forum till att ge underlag för politiker, kommunledning och verksamhetsledningar.

Samverkan kring e-hälsa – tillsammans med kommuner, landsting och privata vårdgivare

Området e-hälsa bör ses ur ett sammanhållet individ- och livshändelseperspektiv, och det är därför önskvärt att samordna arbetet. Det finns inom IT-forum ett etablerat samarbete mellan kommunerna och landstinget som det är viktigt att bevara och utveckla. De privata vårdgivarna behöver inkluderas i detta arbete.

Inom e-hälsoområdet finns idag ett antal tjänster som alla vårdaktörer gemensamt behöver finansiera och använda. Bakgrunden är att landstingen inom CeHis, på nationell nivå, tagit fram gemensamma digitala system/tjänster och tekniska lösningar. Vår bedömning är att SKL kommer att etablera affärsmodeller kring dessa lösningar på ett sådant sätt att det blir enkelt för kommuner och privata vårdgivare att ansluta sig. Regionalt samarbete kommer att behövas för att säkerställa implementeringen av gemensamma tjänster.

Vi föreslår därför ett utökat regionalt samarbete inom e-hälsoarbetet. E-hälsoarbetet bör ha följande uppdrag:

- stödja det kommunala utvecklingsarbetet och samverkan mellan kommunerna
- samarbete kring gemensamma frågor mellan landsting, kommuner och privata vårdgivare med fokus på grundläggande informationsutbyte och livshändelseperspektivet,
- vara en länk mellan det lokala och nationella arbetet inom SKL, CeSam

Regional arena – samverkan mellan kommun, landsting, länsstyrelse, näringsliv och akademin

Under de workshopar som genomförts inom ramen för arbetet med IT-forums framtid så har vikten av att skapa en stark regional arena betonats, och att en huvudarbetsuppgift för den arenan bör vara genomförandet och uppföljningen av regional digital agendan för Stockholms län.

Uppdraget att ta fram en regional agenda för Stockholms län har Länsstyrelsen, och arbetet sker i samverkan med IT-forum. Den regionala digitala agendan förväntas vara klar i oktober 2014. Vår bedömning är därför att IT-forums uppdrag inom detta är beroende av inriktningen på den regionala digitala agendan. IT-forum bör ha rollen att samordna kommunerna.

Förslag

Syfte och mål

Syftet är att öka ambitionsnivån i det regionala samarbetet för att effektivisera kommunernas och landstingets arbete med att ta tillvara digitaliseringens möjligheter.

Det regionala arbetet ska ske i nära samarbete med SKL, CeSam, och målsättningen är att skapa nytta för länets invånare.

Stockholms län ansluter sig till de nationella målsättningarna:

- Enklare vardag för privatpersoner och företag
- Smartare och öppnare förvaltning stödjer innovation och delaktighet
- Högre kvalitet och effektivitet i verksamheten

Inriktning

IT-forum bör inriktas på samverkan kring gemensamma frågor och förutsättningar för e-förvaltning där livshändelseperspektivet är i fokus. IT-forum ska:

- vara en länk mellan den nationella och den lokala nivån
- samverka med SKLs arbete inom digitalisering
- vara mottagare av nationella stimulansbidrag som utbetalas till regional nivå
- företräda stockholmsregionen
- genomföra omvärldsbevakning
- arbeta med att skapa gemensamma förutsättningar
- ta fram gemensamma kravställningar
- ta fram gemensamma ramverk och principer
- stödja implementering och genomförande
- arbeta med uppföljning i syfte att följa e-utvecklingen

De ovanstående punkterna ska vara utgångspunkten för den årliga verksamhetsplanen där gemensamma åtaganden och aktiviteter prioriteras och konkretiseras.

Det regionala samarbetet inom e-hälsoområdet, är prioriterat och bör ske i samarbete med CeSam. Verksamhetsplaneringen bör vara gemensam för kommunerna och SLL och bör utmynna i en gemensam handlingsplan. Särskilt fokus behöver läggas på samarbetet mellan kommuner och landstinget.

Organisation och arbetsformer

KSL bör vara hemvisten för IT-forum, och KSL bör ta ansvaret för bemanning av området. Bemanningen bör bestå av e-strateger som har i uppgift att leda och samordna arbetet inom följande områden:

- samverkan mellan länets kommuner
- samverkan kring e-hälsa - tillsammans med kommuner, landstinget och privata vårdgivare

Eftersom IT-forum enligt detta förslag blir en del av KSLs verksamhet behöver inget separat avtal tecknas med kommunerna. Fortsatt samverkan som regleras i avtal mellan landstinget och länets kommuner är av största strategiska vikt för arbetet inom e-hälsa. Ett avtal behöver tecknas mellan kommuner och landstinget för att reglera samarbetet.

Den föreslagna organisationen och arbetsformerna är en del av en fortsatt integrering i KSLs verksamhet. Det är även en anpassning till att digitaliseringen idag är en förutsättning för nästan all verksamhet och verksamhetsutveckling, och att frågor som berör e-utveckling finns inom alla KSL:s verksamhetsområden.

IT-forum bör även fortsatt vara en länk mellan nationell och lokal nivå, vilket inkluderar att omvärldsbevaka och förbereda medlemmarna på de förändringar som sker inom e-utvecklingen. I detta har IT-forum också en

viktig funktion som nätverksorganisation. IT-forum bör representera länets kommuner för att säkerställa att gjorda investeringar tillvaratas och för att beakta de förutsättningar som råder i Stockholms län.

IT-forum bör stödja kommunerna i förberedelser och införande av nationella ramverk, nationella bastjänster och andra tekniska lösningar. Inom e-hälsoområdet bör IT-forum stödja det kommunala utvecklingsarbetet och samverkan mellan kommunerna, och stödja samarbete kring gemensamma frågor mellan landsting, kommuner och privata vårdgivare med fokus på grundläggande informationsutbyte och livshändelseperspektivet.

Styrning

IT-forum bör även fortsättningsvis styras av tjänstemän på ledande nivå. IT-forums uppdrag indelas enligt detta förslag i två delar; en för samverkan i primärkommunala frågor och en för samverkan mellan kommunerna och landstingen, två parallella uppdrag som även finansieras olika. Den mellankommunala samverkan föreslås finansieras genom KSLs medlemsavgift. Samverkan med landstingen finansieras av landstingen och KSL gemensamt enligt särskilt avtal. I båda uppdragen kan statlig finansiering bli aktuell genom olika nationella satsningar. Av formella skäl behövs en separat styrgrupp kopplat till respektive uppdrag och dess finansiering. Vi ser det dock som angeläget att ha en samlad styrning av e-frågorna vilket gör att vi föreslår att de två styrgruppernas arbete samordnas. För kommunernas del föreslås därför personunion mellan de två styrgrupperna.

För den mellankommunala styrgruppen utser KSLs styrelse kommundirektörer eller motsvarande från medlemsorganisationerna, samt förbundsdirektören för KSL. Till den andra styrgruppen utses för KSLs del samma representanter. Landstingen utser sin representation.

IT-forums verksamhetsplan avseende communal samverkan ingår i KSLs årliga verksamhetsplan som beslutas av KSLs styrelse. Fastställelse av verksamhetsplan för samverkan med landstingen beslutas i särskild ordning enligt avtal.

Finansiering

Förslaget innebär sammantaget en höjd ambitionsnivå mot bakgrund av kommunernas identifierade behov i kombination med en allt mer omfattande digitalisering av hela samhället. Efter att ha drivit IT-forum under flera år genom ett särskilt avtal föreslår IT-forums nuvarande styrgrupp att verksamheten knyts närmare KSLs övriga uppdrag och att finansiering från och med 2015 sker genom ordinarie medlemsavgifter.

IT-forum 2009-2013

Innehåll

Nulägesbeskrivning IT-forum.....	3
Bakgrund	3
Finansiering.....	3
Organisation	4
Samarbetsformer	4
Kommunikation med medlemmar	5
Avtalsperiod 2009-2011	6
Slutsatser	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Avtalsperiod 2012-2014	7
Realisering av e-Samhället på regionalnivå 2012-2014	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Förutsättningar för e-Samhället	8
Öppna data.....	8
Skolan i e-Samhället	9
eHälsa.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Samverkan Kommuner och landstinget	9
Samhällsbyggnad	9
Redovisning av genomlysningar av IT-forum.....	10
Målbild för arbetet med e-Hälsa (Governo 2011).....	10
IT-forums utvidgade uppdrag- Intervjuer med länets kommuner (intern)	10
Uppföljning införande HSA/SITHS (Bearing point).....	10
Nulägesbeskrivning av eUtvecklingen i länet 2013	11
Erfarenheter	12
Förbättringsmöjligheter	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Aktuella frågor kring framtida arbetsformer	13
Samarbetsformer	Fel! Bokmärket är inte definierat.

Nulägesbeskrivning IT-forum

Inledning

IT-forum 2009-2013 är en beskrivning av den verksamhet som bedrivits inom IT-forum under den senaste avtalsperioden. Nulägesbeskrivningen är framtagen som en del av det underlag som ska användas i arbetet med att ta fram förslag till framtida inriktning för IT-forum.

Bakgrund

IT-forum startade som ett samarbete mellan Stockholms läns landsting, Länsstyrelsen och Stockholms stad. Samarbetet startade 1996 med Stockholms stad och SLL och har sedan successivt utvidgats med samtliga kommuner i länet och Gotland. IT-forums hemvist från starten och fram till 2008 var Länsstyrelsen. Efter detta flyttades IT-forums juridiska hemvist till Kommunförbundet Stockholms län (KSL). IT-forum är en sluten resultatenhet inom KSL.

Syftet med IT forum var initialt teknik och infrastruktur, att främja tillväxt genom att skapa nytta, mervärde och kostnadseffektiva samhällstjänster för medborgare, organisationer och företag inom Stockholmsregionen. 2007 ändrades inriktningen mot samarbete kring gemensam processutveckling och effektiviseringar samt gemensamma upphandlingar. Under den perioden genomfördes bl. a. gemensamma telefonupphandlingar. Från 2007 prioriterades införandet av den Nationella IT strategin för vård och omsorg. Under nuvarande avtalsperiod (2012-2014) är inriktningen att samverka kring SKL:s strategi för e-samhället för att nå målen:

- Enklare vardag för privatpersoner och företag.
- Smartare och öppnare förvaltning stödjer innovation och delaktighet
- Högre kvalitet och effektivitet i verksamheten

Under avtalsperioden 2012-2014 prioriteras arbetet med:

- E-hälsa
- IT i skolan
- Samhällsbyggnad

Finansiering

IT-forum finansieras med medlemsavgifter totalt ca 2,2 miljoner/år. Medlemsavgiften regleras i de avtal som tecknas kring varje treårig samarbetsperiod. Budgeten har utökats med de nationella stimulansmedel som SKL har förmedlat till regionalt samarbete kring e-Hälsa (ca 2,2 miljoner kr/år samt för 2013 dessutom 10,3 miljoner till bestämda aktiviteter)

Organisation

Politisk nivå

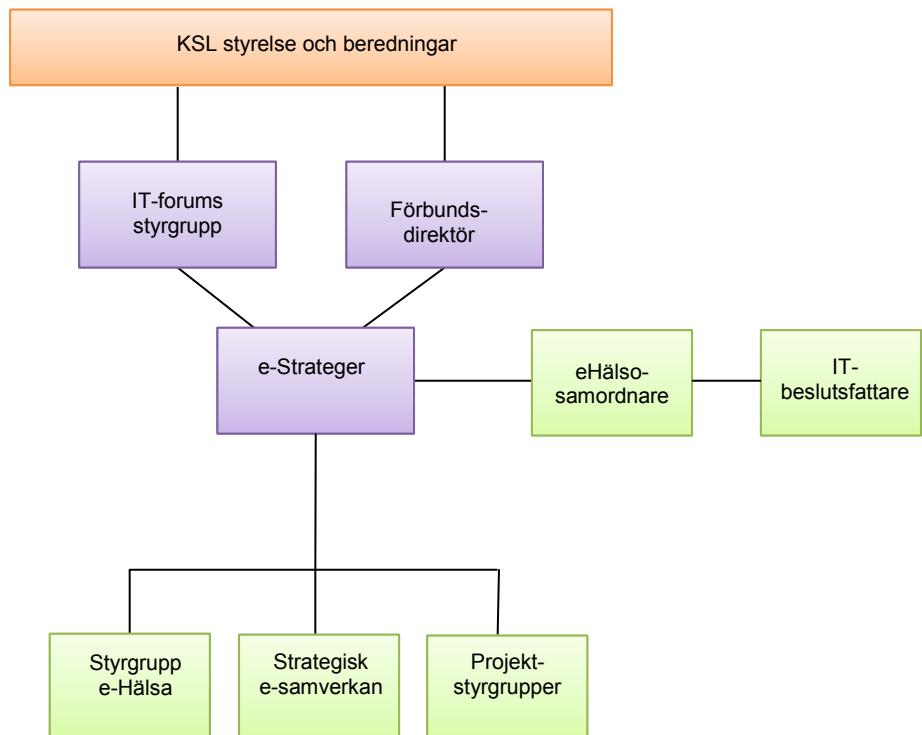
Politiskt finns IT-forum under KSL:s styrelse med de frågor som berör helhet och under respektive beredning i frågor som gäller:

- Social välfärd
- Utbildning
- Samhällsbyggnad

Tjänstmannanivå

På tjänstemannanivå ser organisationen ut så här:

- IT-forums arbete styrs av en styrgrupp med representanter från kommunerna och Stockholms läns landsting. Styrelsen för Kommunförbundet Stockholms Län utser de kommunala representanterna.
- Två e-Strateger har i uppgift att leda och samordna det regionala arbetet.
- Respektive kommun har utsett dels en e-Hälsosamordnare och en IT-beslutsfattare som ingår i de regionala nätverken.
- Projektstyrgrupper för projekt
- Ett strategiskt IT-råd tillför expertkunskap

Samarbetsformer

Inom Stockholms län har samarbetet utformats utifrån ett verksamhetsperspektiv. Nedanstående samarbetsformer har använts.

1. Gemensamma upphandlingar eller utveckling, i IT-forums regi eller i verksamheten:
 - Gymnasieintagningen - en gemensam elevdatabas, ett antagningsssystem och en regional digital presentation av skolornas kvalitet. (GSI)
 - En gemensam e-tjänst för tillståndshantering färdtjänst har utvecklats (IT-forum)
 - Origo (Länsstyrelsen)
2. Gemensamma policydokument som kompletteras med vägledningar och checklistor för lokalt genomförande:
 - 16 principer för samverkan
 - Vägledande principer för Öppna data
3. Gemensamma förstudier som underlag för beslut i respektive organisation eller regionalt:
 - Peng-analys Nationell Patient Översikt (NPÖ)
 - Förstudie regional samverkan kring Socialtjänsten på nätet (IT-forum)
 - e-Arkiv
 - Nulägesbeskrivning Skolan i e-Samhället
4. Regional gemensam projektledare som bistår de lokala projektledarna:
 - HSA/SITHS införandet via SLL
 - Nationell Patientöversikt (regional projektledare som stöd till den lokala projektledaren)
5. Regionala projekt, Projekt som beställs och genomförs regionalt:
 - Tillit, Regionalt federationsprojekt
6. Praktiskt stöd i genomförande av ny teknik:
 - Tillståndshantering färdtjänst, Task force

Kommunikation med medlemmar

Kommunikationen med medlemmar sker regelbundet och verksamheten är mötestät. Exempel på kommunikation:

- Hemsidan
- Möten med kommundirektörer, förvaltningschefer, IT-chefer etc
- Nyckelpersoner inbjuds till nätverk och temaseminarier
- Besök i kommuner 2010 och 2012.
- Governo intervjuade 2010 rapport 2011

Avtalsperiod 2009-2011

Under avtalsperioden 2009-2011 prioriterades området e-hälsa. Ambitionen var att skapa en gemensam webbplats för vård och omsorg. Arbetet skedde i nära samarbete med Vårdguiden (nuvarande 1177/Vårdguiden). Under perioden skedde regionalt utvecklingsarbete, men resultaten motsvarade inte den fastlagda ambitionsnivån. Landstingen samarbetade dock framgångsrikt nationellt kring information och gemensamma invånartjänster för den landstingsfinansierade hälso- och sjukvården. Det fanns inte, under den här perioden, något nationellt intresse för att involvera den kommunala verksamheten i 1177.

Tidigt identifierades processen för Tillståndshantering för färdtjänst som ett bra område att skapa en gemensam lösning för. Bakgrunden till tjänsten var de långa ledtiderna som gjorde att den enskilde fick vänta upp till fem veckor på sitt färdtjänsttillstånd. 2012 -2013 har en gemensam tjänst levererats.

Det vi lyckats med gemensamt inom arbetet med att skapa en gemensamwebbplats är.

- Artiklar om kommunala områden publicerades
- Länkning mellan kommunernas webplatser och Vårdguiden och mellan Vårdguiden och kommunerna skapades. Länkarna var avancerade på det sättet att de länkade till relevant sida hos den andra aktören
- Kontaktinformation publicerades till sex kommuners myndighetsutövning till äldreomsorg/funktionshinder
- De verksamheter som samverkar mellan kommun och landsting finns idag på 1177: beroendemottagningar och ungdomsmottagningar.
- Fyra kommuner anslöts till Mina Vårdkontakter

2011 beslutades att förändra samarbetsformen och arbeta tillsammans i avgränsade projekt.

En viktig fråga inom länet är att kunna utbyta information mellan aktörer på ett säkert sätt. För att främja digital samverkan och bistå kommunerna med stöd i sin utveckling togs 16 principer för samverkan fram. KSL:s styrelse rekommenderade kommunerna att anta principerna vilket samtliga kommuner gjorde under 2010. Värt att notera är att det inte fanns någon tidsplan för implementeringen av 16 principer för samverkan.

2011 genomfördes fortsatt satsning på implementering av 16 principer för samverkan.

Det togs bl. a fram:

- Checklistor och vägledningar för att underlätta implementeringen av 16 principer för samverkan
- Mallar för informationssäkerhetspolicy och informationsklassning samt ett konsekvensverktyg .
- 2010 genomfördes två SKL finansierade projekt kring federation och kryptering av information.
- Ett antal utbildningstillfällen anordnades för implementering av 16 principer för samverkan.

En central fråga under avtalsperioden blev kraven på att kommunerna skulle ansluta sig till landstingens säkerhetslösningar HSA-ID och SITHS-kort. Efter många diskussioner kom länetts kommuner och IT-forums styrgrupp fram till att införa HSA/SITHS som en kortsiktig lösning då systemen som krävde detta var verksamhetskritisika. Kommunerna i Stockholms län var tvungna att använda SLL:s lösning. Under 2010 togs alla förutsättningar fram och våren 2011 genomfördes anslutningen till EK (HSA) och SITHS kort infördes.

Ett gemensamt arbete med förberedelser för kravställning och upphandling av e-arkiv genomfördes under 2010-2011. Alla kommuner i länet (exkl. Stockholm som redan hade e-arkiv) var intresserade av att delta i kravställningen. SKL tog sedan över frågan om gemensam upphandling. Upphandlingen har nu slutförts och i verksamhetsplanen 2014 för IT-forum finns stöd till kommunerna vid avrop och införande.

Under perioden etablerades regionala nätverk för e-Hälsosamordnare och IT-beslutsfattare. En arkitekturledningsgrupp och en verksamhetsgrupp e-Hälsa skapades.

Under avtalsperioden etablerades även IT-forum som en medlemsorganisation med uppdrag att arbeta med verksamhetsutveckling. Verksamheten var känd i kommunernas ledning, socialtjänst och hos IT-beslutsfattare. Medlemmarna deltog på olika sätt och i varierad omfattning i samverkan. Även om e-hälsa var huvuduppdraget aktualiseras allt fler gemensamma frågor inom samarbetet. Vid slutet av avtalsperioden var samtliga medlemmar var positiva till att förlänga samarbetet till 2012-2014.

Avtalsperiod 2012-2014

IT-forums uppdrag vidgades inför avtalsperioden 2012-2014 och innehåller det regionala åtagandet för realisering av SKL:s handlingsplan för e-Samhället. Det innebär att IT-forums uppdrag från 2012 vidgats både genom att fler områden inkluderats i åtagandet och att omfattningen av det pågående åtagandet kring e-hälsoarbetet har ökat. Prioriterade områden för IT-forum är 2012-2014:

- E-hälsa
- Skolan i e-samhället
- Samhällsbyggnad

Den regionala nivån har från nationellt håll, departementen och i SKL:s handlingsplan, fått ett uttalat ansvar för utveckling av e-samhället. IT-forum utökade 2013 sin bemanning med ytterligare en e-strategtjänst. E-utveckling är numera inkluderat i KSL:s ordinarie verksamhet. Detta ger e-frågorna ökad legitimitet genom tydligare politisk förankring.

Under avtalsperioden har IT-forum tydliggjort vilka mål och aktiviteter som ligger inom åtagandet. Kvaliteten på och ambitionen i den årliga verksamhetsplanen har ökat. I linje med det har uppföljningen fått ökad prioritet. Länets kommundirektörer har involverats i den årliga verksamhetsplaneringen.

Parallelt med detta har samhällsutvecklingen bidragit till att e-frågorna prioriterats högre på medlemskommunernas agendor och medlemmarnas förväntningar på den regionala nivån blir allt större.

Inom e-hälsoområdet har vi regionalt en sammanhållen organisation med Stockholms läns landsting (SLL). Samarbetet mellan kommuner och landstinget inom en sammanhållen organisation är en kärna i det regionala arbetet. Den utveckling vi ser framför oss är att mer och mer hälso- och sjukvård kommer att utföras i hemmen samtidigt som invånarnas krav på service utifrån sin livssituation ökar. Vi ser samverkan mellan kommuner och landsting som fortsatt central. Det är värt att påtala att faktumet att samverkan ser olika ut nationellt och regionalt är en komplicerande faktor.

Inför ny avtalsperiod har arbete med IT-forums framtida inriktnings påbörjats. Under våren 2014 tas förslag fram och förankras kring IT-forums framtida inriktning. Underlaget ska bli beslutsunderlag för framtida ambitionsnivå och samverkansformer.

Förutsättningar för e-Samhället

För att få informationstillgången att hanteras säkert och organisationsoberoende krävs det infrastruktur och informationssäkerhet som fungerar för alla inblandade parter, kommuner, landsting, privata vårdgivare och invånare. Inom länet är vi överens om grundläggande principer för elektronisk samverkan, ”16 principer för samverkan”. Till principerna finns praktiska handledningar framtagna. Under 2013 har användandet av principerna följts upp, uppföljningen visar att vi är på väg mot att skapa en gemensam infrastrukturell grund. Men att det behövs fortsatta investeringar för att möta behovet av säkert informationsutbyte. Närmare hälften av länets kommuner har inte ett ledningssystem för informationssäkerhet (något som är en grundläggande komponent för säker informationshantering).

Vi förordar i 16 principer för samverkan federativa lösningar och arbetar för realisering av dessa. E-tjänsten för tillståndshantering för färdtjänst har federativinloggning. Nationella federationer etableras bl. a. inom skola och vård. I länet arbetar vi tillsammans med Apoteket service och SKL med införande och användning av federationerna.

SKL och CeHis genomför en gemensam upphandling av vissa infrastrukturtjänster som huvudsakligen är tänkta att användas inom hälsa, vård och omsorg men som påverkar kommunernas hela verksamhet. Länet är representerat i styrgruppen och i arbetsgrupper. svåröverblickbar. Utmaningen är att bidra till att de upphandlade tjänsterna i slutändan är kostnadseffektiva och användningsbara samt att även kommunala investeringar tas tillvara.

Öppna data

IT-forum har i samarbete med SKL och pwc tagit fram nationellt ramverk för kommunernas och landstingens arbete med Öppna Data. Stockholms stad har sedan 2011 en handlingsplan för öppna data och har idag över 100 datakällor publicerade. Arbetet med att initiera öppna data i övriga av länets kommuner har påbörjats, men ännu har inga datakällor publicerats. Stockholms stad har vid två tillfällen genomfört app- och innovationstävlingen Open Stockholm Award, 2012 och 2014. Under 2014 är it-forum KSL samarbetspartner och länets kommuner har bjudits in att publicera sina öppna data.

Under 2014 är inrikningen att införandet av öppna data ska genomföras i flera kommuner och det nationella ramverket ska testas.

Skolan i e-Samhället

Regional samverkan kring skolan i e-Samhället är prioriterat under avtalsperioden. Det är ett komplext område, där det pågår en mängd olika initiativ både lokalt, regionalt och nationellt. Under 2012 gjordes intresseinventering från kommunerna vilket resulterade till 2013 års arbete. En nulägesbeskrivning har tagits fram. Resultatet av nulägesbeskrivningen visar att det finns stora variationer i införandetakt och kvalitet när det gäller förmågan att införa digitalt stöd i skolan. Den visar även att många kommuner saknar en strategi för IT i skolan. Den regionala utmaningen är att på bästa sätt bidra till digitaliseringen i skolan med de begränsade resurser som IT-forum har.

E-Hälsa

IT-forum har sedan 2008 arbetat med utveckling av e-hälsa på regional nivå. Utgångspunkten är att en genomtänkt och långsiktig satsning inom Stockholms län och Gotlandsregionen på samverkan ger förutsättningar för en säkrare och mer tillgänglig vård och omsorg.

2013 satsade Socialdepartementet på e-hälsa inom programområdet evidensbaseradpraktik. KSL och SKL har tecknat en överenskommelse kring genomförande av e-hälsa. KSL har åtagit sig att samordna e-Hälsoarbetet i länet vilket inkluderar riktat stimulansmedel till aktiviter i kommunerna. I 2014 års budgetproposition framgår att samma målsättningar gäller för nästa år men det framgår inte i vilken omfattning Stimulansmedel kommer att utbetalas för 2014. Stimulansmedlen ger IT-forum och länets kommuner möjlighet att satsa extra på e-hälsa.

Under avtalsperioden har vi regionalt satsat på samordning med landstinget kring ledning och styrning, regional organisation, införandet av nationell patientöversikt har startat, vi har realierat e-tjänst för tillståndshantering färdtjänst mm.

Samverkan Kommuner och landstinget

Den samverkan som finns inom IT-forum mellan kommunerna och landstinget är central för den utveckling inom e-Hälsoarbetet som pågår i länet. Idag finns det inom e-Hälsoområdet ett bra samarbetsklimat mellan kommunerna och Stockholms läns landsting. Det innebär att IT-forum är med i Landstingets organisation och landstinget är med i IT-forum. Utvecklingen i samarbetet fortsätter och ambitionen i framtiden är att alla delar att känna till varandra och förstå varandras uppdrag.

Hälsa, vård och omsorg utvecklas med hjälp av digital teknik och i framtiden kommer invånaren allt oftare att ha behov av sammanhållen service från sektorn.

Samhällsbyggnad

Inom samhällsbyggnadsområdet samarbetar vi med SKL kring en sammanhållen bygglovsprocess.

Redovisning av genomlysningar av IT-forums arbete

Målbild för arbetet med e-Hälsa (Governo 2011)

Slutsatser i rapporten är att IT-forum behöver ta nästa steg genom att förfina en handlingsplan och precisera uppsatta mål, prioritera och tidsätta olika aktiviteter samt bemanna olika delprojekt efter behov.

IT-forums utvidgade uppdrag- Intervjuer med länets kommuner (intern)

Avtalsperioden 2012-2014 startade med att Karin Bengtsson erbjöd alla medlemsorganisationer ett personligt besök för att diskutera regional samverkan. Frågor som diskuterades var:

- Var är e-utvecklingen 2015?
- Vilka är era största e-Utmaningar inom Skola, samhällsbyggnad och övrigt?
- Vad vill ni att IT-forum bidrar med

Alla kommuner är eniga om att utvecklingen av e-Samhället fortsätter. Det innebär att 2015 räknar vi med att e-samhället har etablerats och att verksamheterna effektiviseras med stöd av IT samtidigt som invånarna har bra digital service.

Kommunerna var eniga om att det är vinster med samverkan. Inom skola, e-hälsa och samhällsbyggnadsområdet fanns önskemål om gemensamma aktiviteter och det fanns många olika önskemål om samverkansområden och konkreta projektförslag.

Kring övriga områden identifierades vägledningar kring Öppna data som ett intressant område att samverka kring.

Följande synpunkter framfördes kring IT-forums fortsatta arbete:

Former för samverkan

- Viktigt att utveckla samverkan mellan SKL och IT-forum (Regionen)
- Önskemål om att regionalsamverkan utformas så att den minskar respektive kommunens investeringskostnader.
- Önskemål om samverkan kring dagsaktuella frågor och strategier för framtiden. Gärna i Nätverk.

IT-forums mandat

- Viktigt att IT-forum har mandat och kan vara påtryckare mot beslutsfattare
- Viktigt att IT-forum behåller spets och kvalitet
- Viktigt att IT-forum står för flexibla lösningar och öppenhet gärna genom policyskapande aktiviteter

Slutsatserna togs om hand inför arbetet med verksamhetsplan för 2013.

Uppföljning införande HSA/SITHS (Bearing point)

2012 genomfördes en uppföljning av det regionala arbetet med införandet av HSA/SITHS.

Uppföljningen syftade till att tydliggöra lärdomar från införandet av SITHS-kort och administration av medarbetare i Ek-katalogen i Stockholms läns kommuner.

Införandet av SITHS-kort och Ek i kommunerna kringgärdades av en hel del förvirring och oklarheter, både vad gäller ansvar, tidsplan och detaljfrågor. Med hjälp av det stöd som SLL IT bidrog med och den samordnade roll som IT-forum tog lyckades dock kommunerna reda ut de hinder som fanns och står i dagsläget med vad som kan anses vara ett lyckat införande av bakom sig.

Det fanns faktorer som försvårade arbetet med införandet. Dessa var huvudsakligen:

- Bristande framförhållning gällande förändringar i tidsplan.
- Avsaknad av tydliggörande av ansvarsfördelning mellan medverkande organisationer.
- I vissa fall bristande kommunikation och ansvarsfördelning inom kommunerna.
- Initiativ bristande förståelse för att kommunernas verklighet skiljer sig från landstingets i den kommunikation som gjordes.

Ett antal huvudsakliga framgångsfaktorer har även identifierats:

- De forum för samverkan som IT-forum anordnade.
- Den sammanhållande specialist som stöttade kommunerna i detaljfrågor och som bidrog till att likrikta kommunernas arbete.
- Den stöd- och utbildningsinsats som SLL IT bidrog med, särskilt gällande SITHS-kort.

Nulägesbeskrivning av e-Utvecklingen i länet 2013

Kommunförbundet Stockholms Län (KSL) har under 2013 kartlagt e-Utvecklingen i Stockholms län. Kartläggningen har skett genom att länetts kommuner använt *eBlområdan*, som är ett verktyg för självvärdering av service och verksamhetsutveckling med stöd av IT. Nio medlemmar har inte deltagit i självvärderingen, konsekvensen blir att underlaget är bristfälligt. Utöver *eBlområdan* har medlemsorganisationerna fyllt i en enkät kring *16 principer för samverkan*.

Resultatet av *e-Blområdan* visar att de deltagande kommunerna har kommit långt i arbetet med att införa principer, styrdocument och kvalitetsmål inom IT-området, samt att de har infört tekniska lösningar för säkerhet och e-tjänster. Resultatet visar också att kommunerna är bättre på att använda digitaliseringens möjligheter internt i organisationerna än till att förbättra servicen till invånarna. Störst utvecklingspotential finns inom e-Hälsa, det vill säga invånarna erbjuds sällan kommunala digitala välfärdstjänster inom området äldre och omsorg.

Målsättningen med de *16 principerna för samverkan* är att bygga den tillit som behövs för att möjliggöra ett säkert informationsutbyte över internet. Uppföljningen visar att informationssäkerhetsarbete pågår inom de deltagande organisationerna. Idag behöver varje större organisation ett styrande dokument kring informationssäkerhet men resultatet visar att nära hälften saknar en informationssäkerhetspolicy. Dessutom saknar nära hälften av kommunerna en utpekad ansvarig för området.

Värt att notera är att endast fem medlemsorganisationer regelmässigt kravställer federation vid upphandlingar. Flera av principerna är dock beroende av nationella initiativ för att få genomslag och för att ge fullständig nytta för medlemmarna.

Erfarenheter

Erfarenheterna från de sista två avtalsperioderna kan sammanfattas så här:

Efterfrågan på regional samverkan ökar. Detta gäller hela utvecklingen av e-samhället. De nationella förväntningarna är stora på oss som huvudstadsregion. Utvecklingen går fort och invånarna förväntar sig sammanhållen service. Inom e-hälsoområdet är den regionala arenan central då vi går mot en allt mer integrerad region där privata aktörer agerar över huvudmannagränser vilket ökar behovet av samordnade lösningar.

Samverkan mellan kommuner och landstinget är central och viktig att behålla i framtiden. Här bör även privata vårdgivare i ökad omfattning bjudas in till samarbete.

IT-forums mandat som regional aktör är viktig och behöver stärkas. Omvärlden förändras. Den regionala nivån stärks i många delar av Sverige. Stockholms län behöver hitta sin form för ett utvidgat regional samarbete. Ambitionsnivån i det gemensamma arbetet måste anpassas till de resurser som avsatts och det som mandat IT-forum har.

Samverkan med många inblandade parter ställer stora krav på struktur och tydlighet, det behövs tydliga mål och aktiviteter kopplade till målen. För att möta detta har IT-forum integrerats i KSL:s ordinarie verksamhet och struktur vilket ger:

- Ökad legitimitet
- Förbättrade förutsättningar att driva och stödja utvecklingen i inarbetade former.

Tydlighet med målsättningar och aktiviteter kopplade till målen behövs. Ett sätt vore att använda en etablerad projektstyrningsmodell och projektportfölj. Digitaliseringen påverkar idag de flesta utvecklingsfrågor. IT-forum kan inte äga alla dessa utan måste hitta sin ”roll” och arbetsformer som stödjer regional utveckling.

Gemensamma lösningar har tagits fram när verksamhetens behov bäst har tillgodosetts med gemensamma lösningar.

Gemensamma förstudier, kravställningar, vägledningar och policykapande aktiviteter har tagits emot positivt i länet. Medlemmarna har många gånger uttryckt att det är ett önskvärt sätt att samarbeta.

Det är svårt att gå från ord till handling. Erfarenheten säger att det ofta är svårt att omsätta gemensamma överenskommelser till praktiskt genomförande i kommunerna. Medlemmarna efterfrågar hjälp i genomförandet. Gemensamma projektledare är framgångsrikt inom e-hälsoområdet.

Det är svårt för enskilda medlemmar att hålla sig informerade i en snabb utveckling. Strukturerad omvärldsbevakning behöver genomföras och arenor för erfarenhetsutbyte behöver finnas.

Det är svårt att få med alla medlemmar i arbetet. Idag når IT-forum alla kommuner men alla är inte aktiva. Det finns många tongivande kommuner och IT-forum behöver aktivt arbeta för ökad delaktighet hos alla kommuner.

Att arbeta med verksamhetsutveckling som stöds av IT är att tänka nytt. I det regionala arbetet behöver vi skapa samverkansytorna mellan verksamhet och IT.

Kommunikation kan en regionalaktör aldrig göra tillräckligt. Utöver ett ständigt förbättringsarbete kring kommunikation bör digitala kommunikationsmöjligheter, forum, video osv införas och användas.

Aktuella frågor kring framtida arbetsformer

- Omfattning av samarbete
- Finansiering av samarbete
- Styrning av samarbete
- Vad ska vara regionalt/gemensamt?
 - Drift
 - Kravställning/upphandling
 - Support
 - Administration
 - e-Arkiv
 - Befolkningsuppgifter
 - Kataloger
 - Ekonomisystem
 - HR system
 - Något annat?
- Ska vi byta namn? Namnet IT-forum, är visserligen ett starkt varumärke men leder tankarna fel – till teknik istället för verksamhetsutveckling.
- e-Frågorna rör sig snabbt och det finns många aktörer, IT-forum har ett viktigt uppdrag i omvärldsbevakning och behöver parallellt med långsiktigt arbete i VP vara lättörligt.

Bilaga 1

Styrgruppen är bemannad med representanter från länetts kommuner och Stockholms läns landsting(SLL). KSL:s styrelse utser de kommunala representanterna. Medlemmarna är

Staffan Ingvarsson	Stockholms stad	Ordförande
Anette Holm	Stockholms stad	
Vesna Jovic	Huddinge	
Katarina Kämpe	Sollentuna	
Lena Dahlstedt	Nacka	
Martin Andreeae	Södertälje	
Patrik Hansson	SLL	
Susanne Bayard	SLL	
Anette Scheibe Lorenzi	Länsstyrelsen	adjungerad
Madeleine Sjöstrand	KSL	adjungerad

Vägen mot en digital agenda för Stockholm

Förslag till ny inriktning för IT-forum
2015 – 2018

Carin Forest
Anders Persson
Caroline Andersson

Mars 2014

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
1 Inledning.....	5
1.1 Bakgrund till projektet	5
1.2 Kort om IT-forum	5
1.3 Syfte, mål och avgränsningar	5
1.4 Metod	6
1.5 Disposition	7
2 Omvärldsanalys	8
2.1 Nationell strategikarta	8
2.2 Regional strategikarta	8
2.3 Utvecklingsområden för regionen	9
3 Förslag på ny inriktning.....	13
3.1 Målbild 2015-2018	13
3.2 Prioriterade insatser	13
4 Förutsättningar för att realisera prioriterade insatser.....	17
4.1 Regionala förutsättningar för digitalisering – för att uppnå världsklass	17
4.2 Vägledande principer för IT-forums framtida organisation	19
4.3 Vägledande principer för finansiering.....	20
4.4 Beroenden till insatser på andra nivåer	20
5 Sammanfattande reflektioner.....	22

Bilagor

- Bilaga 1 – Intervjupersoner
- Bilaga 2 – Intervjuguide
- Bilaga 3 – Nationell strategikarta
- Bilaga 4 – Regional strategikarta
- Bilaga 5 – Målgrafer
- Bilaga 6 – Kartlagda insatser med påverkan på regionens aktörer

Sammanfattning

IT-forum är ett regionalt samverkansorgan inom Kommunförbundet i Stockholms Län (KSL) där kommunerna i Stockholms län, Stockholms läns landsting och Gotlands kommun ingår. IT-forum ska bidra till genomförandet av SKL:s strategi för e-samhället genom att medverka till utveckling och införande av e-samhällets mål i Stockholmsregionen.

Mot denna bakgrund har IT-forum en ambition att ta fram en ny inriktning för verksamheten under de närmaste åren. Detta uppdrag syftar till att utifrån den nulägesbeskrivning som IT-forum gjort (IT-forum 2009 – 2013) och en omväärldsanalys skapa en samsyn kring vilka frågor som är viktiga att samverka kring i Stockholms Län. Målet med uppdraget är att dessa frågor ska kunna ligga till grund för den nya inriktningen för verksamheten i IT-forum. Tanken är att arbetet även ska kunna tjäna som utgångspunkt för framtagandet av den regionala digitala agendan, som Länsstyrelsen ansvarar för. Syftet med denna rapport är att skriva fram IT-forums nya inriktning i en första version, vilken sedan kommer att vidareutvecklas och förankras genom att itereras i olika forum med avsikt att fastställas en slutversion före sommaren 2014.

Initialt genomfördes en omväärldsanalys där en kartläggning av pågående insatser och projekt i regionen genomfördes (se bilaga 6). Samtidigt genomfördes en analys av centrala strategidokument vilka resulterade i en nationell och en regional strategikarta, se bilaga 3 och 4. Dokumentanalysen visade stor samstämmighet mellan strategidokumenten där fyra genomsyntes mätteman kunde identifieras. Detta innebär en samstämmighet i dokumenten på EU-nivå, på nationell nivå och inom SKL. Genom samstämmigheten blir de därmed även indirekt styrande för den nya inriktningen för IT-forum och har fått skapa struktur för delar av denna rapport.

Vidare genomfördes en GAP-analys för att tydliggöra aktuella utvecklingsområden för regionen. Detta genom att studera skillnaderna mellan de pågående insatserna och det önskade läget i styrdockumenten som mer detaljerat dokumenterats i form av målgräfer för de fyra identifierade mättemana (se bilaga 5). Några av de utvecklingsområden som framträddes var ett utvecklat livshändelseperspektiv, potential för ökad digital delaktighet och digital demokrati liksom potential för utveckling av öppna data. Vidare synliggjordes komplexa ärendeprocesser med svag insyn från privatpersoner och företag samt effektiviseringspotential exempelvis genom möjligheten att dela lösningar, källkod och utveckling mellan olika offentliga aktörer.

Utifrån omväärlds- och GAP-analysen har en ny inriktning för IT-forum tagits fram. Arbetet förbereddes genom ett antal intervjuer med ledande personer inom IT-forum (se bilaga 1), varvid ett internat med bred representation från aktörer i regionen genomfördes tillsammans med en kompletterande workshop med strategiska IT-rådet.

Tidsperioden för den föreslagna inriktningen är 2015 – 2018, där en årlig aktualitetsprövning kring beslutade insatser förordas. Målgruppen för den nya inriktningen är samtidigt större intressenter som på olika vis verkar för digitalisering i Stockholmsregionen vilket därmed innefattar såväl kommuner, Stockholms läns landsting, Länsstyrelsen, näringslivet som akademien.

Utgångspunkten i den nya inriktningen är en målbild, vilken beskriver det tillstånd regionen vill uppnå med digitaliseringen som möjliggörare. Målbilden tar fasta på den nationella digitala agendans ambitionsnivå internationellt samt dess ansats när det gäller att skapa enkelhet i vardagen för medborgarna. Samtidigt betonas Stockholmsregionens expansiva tillväxtresa med inriktning på både innovation och hållbarhet. Avslutningsvis tydliggörs IT-forums övergripande roll – som en drivande och samverkande aktör – i detta arbete.

Målbilden har i sin tur brutits ner i ett antal insatsonsområden för regionens digitaliseringsarbete. Utgångspunkten är en gemensam kraftsamling utifrån livshändelseperspektivet, med en sammanhållen utveckling av service och tjänster där livshändelserna hanteras i viss ordning. Insatser har arbetats fram inom de fyra mättemana: medborgarens fokus, öppenhet och transparens, effektivt resursutnyttjande samt interoperabilitet och infrastruktur. Här blir Stockholmregionens höga ambitionsnivå kring digitalisering tydlig, både när det gäller mängden

insatser som prioriterats och den omfattning av samverkan som är nödvändig bland deltagande aktörer. Därför behöver ett antal prioriteringar göras i det fortsatta arbetet, som förutom prioritering mellan livshändelserna även omfattar principer som prioriterar tjänster med stor potential för automatiserade moment och/eller processer samt insatser med stor potential för många aktörer, privatpersoner och företagare att utveckla såväl kvalitet som effektivitet.

Vidare har ett antal förutsättningar för att realisera prioriterade insatser identifierats. Det handlar dels om regionala förutsättningar i form av en SWOT-analys, dels om vägledande principer för organisatoriska förutsättningar. En ytterligare fråga har varit att identifiera centrala vägledande principer för finansiering av den breda och djupa samverkan som insatserna förutsätter definierats, liksom beroenden till insatser som pågår på nationell och lokal nivå.

Efter genomförd analys konstateras att regionen och dess aktörer har kommit långt inom många områden. Samtidigt återstår en hel del arbete för att hantera utmaningar för att uppnå den föreslagna målbilden. Nu handlar det om att fokusera på insatser som binder samman olika aktörer i regionen med varandra, liksom med statliga myndigheter i deras respektive åtaganden. Viktigt blir också att påverka den nationella nivån (riksdag, regering, SKL) att ta sitt ansvar för frågor som på olika sätt utgör gemensamma hinder i digitaliseringen.

I det fortsatta arbetet inom IT-forum gäller det att dra nytta av den goda samverkan som finns mellan organisationens olika medlemmar och av den kraftsamling som gjorts. Detta gäller inte minst genom den breda ansatsen i detta projekt, för att gemensamt kunna ta nästa steg i förverkligandet av en regional digital agenda i form av konkreta insatser.

1 Inledning

1.1 Bakgrund till projektet

IT-forum är ett regionalt samverkansorgan inom Kommunförbundet i Stockholms Län (KSL) där kommunerna i Stockholms län, Stockholms läns landsting och Gotlands kommun ingår. IT-forum ska bidra till genomförandet av SKL:s strategi för e-samhället genom att medverka till utveckling och införande av e-samhällets mål i Stockholmsregionen. Mot denna bakgrund har IT-forum en ambition att ta fram en ny inriktning för verksamheten under de närmaste åren.

Parallelt pågår arbete med projektstart för framtagandet av en regional digital agenda, som drivs av Länsstyrelsen och där IT-forum har en viktig roll. Tanken är att det arbete som gjorts vad gäller IT-forums inriktning även kan bidra till den kommande regionala digitala agendan.

1.2 Kort om IT-forum

Under de senaste avtalsperioderna har ett antal insatsområden fokuserats inom IT-forum och en bred samverkan har etablerats inom olika områden. I stort kan sägas att arbetet både har haft ett mer tekniskt orienterat perspektiv och samtidigt omfattat ett verksamhetsperspektiv, med IT som en given del i utvecklingen. Framförallt har e-hälsa varit ett prioriterat område under de senaste avtalsperioderna. Prioriterade frågor kring infrastruktur och informationssäkerhet har hanterats bland annat genom framtagandet av *16 principer för samverkan* och tillits- och behörighetsfederationer. Arbete har även bedrivits avseende initiativ kring öppna data där IT-forum har samverkat med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Andra frågor som prioriterats är specifikation kring e-arkivlösning, skolan i e-samhället samt stadsbyggnadsområdet. Inom flera områden har samverkan med SKL varit en central del.

IT-forum leds av en styrgrupp bestående av representanter från Stockholms stad (ordförande), övriga kommuner och Stockholms Läns Landsting. Styrelsen för KSL utser de kommunala representanterna. Vid IT-forums kansli arbetar för närvarande två e-strateger, Karin Bengtsson och Jens Lindh.

Basen för IT-forums verksamhet är de medlemsavgifter om 2,2 miljoner per år som betalas in av medlemmarna. Denna avgifts storlek regleras i de avtal som tecknas för varje samverkansperiod om tre år. Till dessa medel har det tillkommit resurser i form av nationella stimulansmedel som förmedlats av SKL. Dessa har uppgått till 2,2 miljoner samt för 2013 ytterligare 10,3 miljoner för bestämda aktiviteter. En viktig del i IT-forums verksamhet är även de resurser som medlemmarna avsätter till gemensamma projekt genom framförallt sitt eget deltagande. Läs gärna mer i nulägesbeskrivningen *IT-forum 2009 – 2013*.

1.3 Syfte, mål och avgränsningar

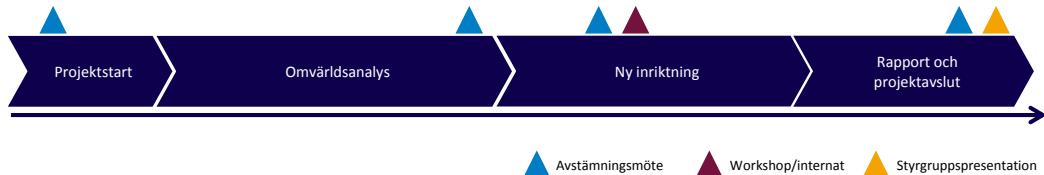
Syftet med projektet är att utifrån nulägesbeskrivningen och en omvärldsanalys skapa en samsyn kring vilka frågor som är viktiga att samverka kring i Stockholms Län. Målet med uppdraget är att dessa frågor ska kunna ligga till grund för en ny inriktning för verksamheten i IT-forum. Tanken är att arbetet även ska kunna tjäna som utgångspunkt för framtagandet av den regionala digitala agendan, som Länsstyrelsen ansvarar för.

I uppdragets omvärldsanalys har hänsyn tagits till de enligt vår bedömning mest centrala styrdokumenten på europeisk, nationell och regional nivå – ambitionen har därför inte varit att ge en heltäckande översikt. Detsamma gäller den kartläggning som gjorts av pågående insatser i regionen.

Syftet med denna rapport är att skriva fram IT-forums nya inriktning i en första version. Denna kommer sedan att itereras, vidareutvecklas och förankras i olika forum med avsikt att fastställas före sommaren 2014.

1.4 Metod

Uppdraget har genomförts under perioden december 2013 till februari 2014 och indelats i ett antal faser enligt nedan.

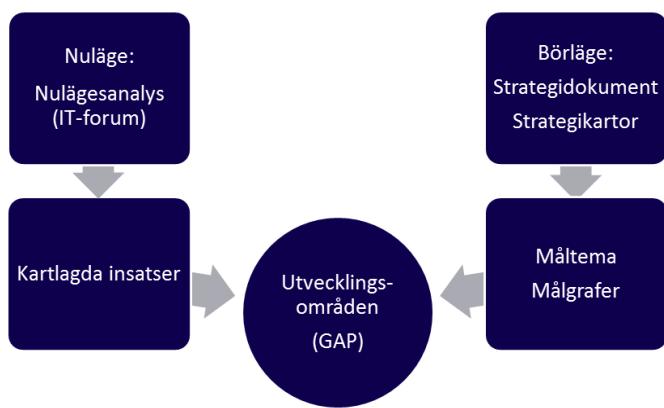

I projektstarten har uppdraget planerats, inläsning av relevant dokumentation skett, såsom verksamhetsplaner och den nulägesbeskrivning som IT-forum själva tagit fram.

Analysarbetet inleddes med en kartläggning av pågående insatser som påverkar aktörer i regionen och som har en påverkan på den framtida inrikningen, (se bilaga 6). Kartläggningen omfattade insatser, projekt och aktiviteter som sker på såväl nationell, regional och lokal nivå och som på olika vis påverkar kommuner, landstinget, andra aktörer i regionen samt regionen som helhet.

Därefter har en omvärldsanalys skett där strategiska styrdokument analyserades och sammanställdes i strategikartor på två nivåer – en nationell och en regional. Vid dokumentanalysen framträddé fyra målteman som centrala och som, även om exakta formuleringar skiljer sig åt en aning, återfinns i alla de mest centrala dokumenten inom både EU, på nationell nivå samt från SKL.

Därmed blir de indirekt styrande också för den nya inrikningen för IT-forum och har fått skapa struktur för delar av denna rapport. Dessa fyra målteman är:

- Medborgarens fokus
- Öppenhet och transparens
- Effektivt resursutnyttjande
- Infrastruktur och interoperabilitet

För att förtydliga och vackla ut dessa temans innehåll arbetades målgrafer fram. Målgraferna beskriver vilka underliggande digitaliseringsvärden som aktörerna bakom strategidokumenten fäster särskild vikt vid. Dessa synliggjorde vilka möjliga insatser som konkret skulle behöva genomföras för att utveckla digitaliseringen inom respektive tema.

Avslutningsvis genomfördes inom ramen för omvärldsanalysen en GAP-analys för att tydliggöra aktuella utvecklingsområden för regionen. Detta gjordes genom att studera skillnaderna mellan de pågående insatserna och det önskade läget i styrdokumenten, som beskrivits i styrdokument och målgrafer.

Som inledning till arbetet med ny inriktning för IT-forum genomfördes fem intervjuer med personer som har ledande roller i IT-forum. Intervjupersoner och intervjuguide framgår av bilaga 1 och 2. Därefter planerades och genomfördes ett internat med bred sammansättning av deltagare från IT-forum, Länsstyrelsen, kommuner, landsting, näringsliv och akademi. Deltagarna på internatet var utvalda av uppdragsgivaren för att ge en spridning mellan olika roller som till exempel verksamhetschefer, IT-strateger och IT-chefer. Fokus för internatet var att utifrån omvärlds- och GAP-analys arbeta fram insatser och viktiga förutsättningar för IT-forums nya inriktning. Resultaten från internatet har sedan förankrats och utvecklats i en workshop med IT-forums strategiska IT-råd.

Avslutningsvis har vidare analys gjorts och en slutförslag tagits fram som sammanfattar arbetet och den nya inriktningen, samt de förutsättningar som bedöms krävas för ett lyckosamt genomförande.

1.5 Disposition

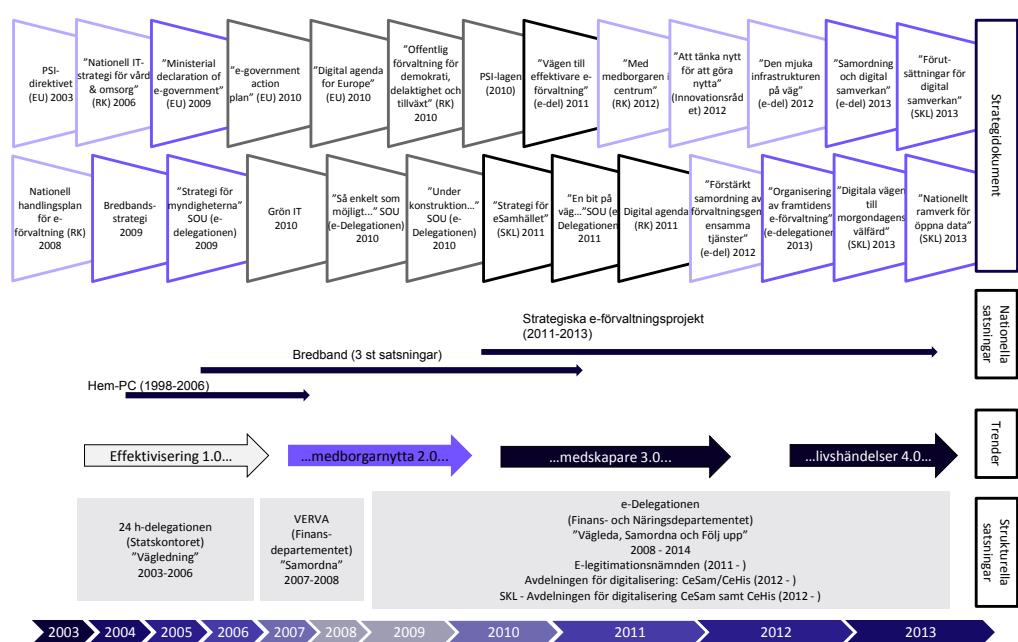
Denna rapport är disponerad enligt följande. I kapitel 2 redogörs kortfattat för den omvärldsanalys som lett fram till de strategiska kartorna på nationell och regional nivå, liksom en summering av GAP-analysen. I kapitel 3 beskrivs den nya inriktningen för IT-forum i form av en målbild och prioriterade insatser. Förutsättningar som krävs för ett lyckosamt förändringsarbete beskrivs i kapitel 4 i form av principer för framtida organisation och finansiering, liksom beroenden till insatser på nationell och lokal nivå. Kapitlet inleds med en SWOT-analys kopplat till regionens förutsättningar att uppnå målbilden.

2 Omvärldsanalys

För att få inspel till den IT-forums nya inriktning har en omvärldsanalys gjorts, som resulterat i dels en nationell och regional strategikarta, dels i ett GAP mellan genomförda insatser i regionen och de ambitioner som styrdokumenten anger.

2.1 Nationell strategikarta

Med utgångspunkt i en tidigare kunskapsöversikt upprättad av Governo för Länsstyrelsens räkning har en översiktig kartan av relevanta aktörer, strategiska dokument (EU, nationellt, SKL), lagstiftning, satsningar och övergripande trender tagits fram.

Det kan konstateras att det under de senaste åren har tagits fram ett stort antal strategidokument på internationell och nationell nivå, som på olika sätt påverkar arbetet i regionen. Strategidokumenten varierar i sin karaktär – nationella strategier, strategier med fokus på vissa områden, lagstiftning, vägledningar m.m.

Man kan även se ett skifte i fokus från IT som ett medel för att åstadkomma effektivisering till vikten av att fokusera på medborgarnas nytta av tjänster. Nu finns en framväxande förståelse för vikten av att utgå från privatpersoners och företags situation och behov i livshändelser – oavsett hur offentlig sektor har valt att organisera uppgifter och ansvar.

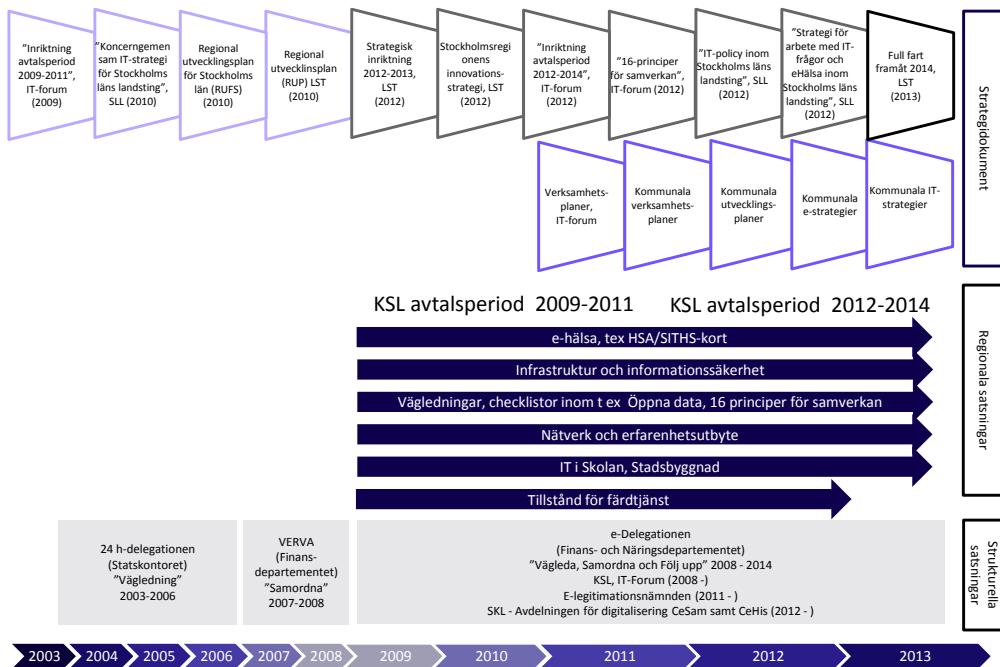
De aktörer som på olika sätt påverkat utvecklingen har också varierat i sin karaktär, från rådgivande grupperingar till mer operativa funktioner.

Kartan redogörs för i detalj i bilaga 3.

2.2 Regional strategikarta

Utifrån den nationella kartan, togs en motsvarande karta fram med fokus på Stockholmsregionens digitalisering. Samma struktur användes, för att underlätta förståelsen.

Vägen mot en digital agenda för Stockholm

Några skillnader som framträddes var att det regionalt blev ett tydligt fokus på den gemensamma nivån och därmed de satsningar och insatser som genomförts inom ramen för IT-forum. Under IT-forums två avtalsperioder har det genomgående fokuserats på vissa insatsområden, såsom e-hälsa och informationssäkerhet, samt specifika format som vägledningar och checklistor. Därtill finns stor aktivitet inom enskilda kommuner och mellan vissa kommuner i specifika projekt.

Den regionala kartan har även den en mångfald aktörer som på olika sätt styr eller faciliterar utvecklingen.

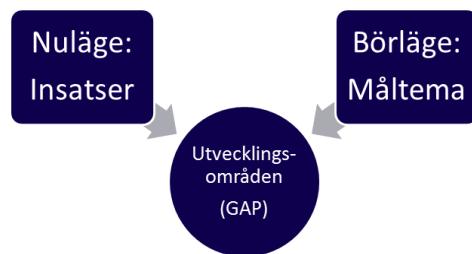
Kartan redogörs för i detalj i bilaga 4.

2.3 Utvecklingsområden för regionen

En analys av innehållet i styrdokumenten i ovan nämnda strategikartor visar på en bred samstämmighet i form av fyra återkommande teman:

- Medborgarens fokus
- Öppenhet och transparens
- Effektivt resursutnyttjande
- Infrastruktur och interoperabilitet

Dessa teman kommer vara styrande för den nya inriktningen. För att analysera dessa har en GAP-analys gjorts mellan pågående regionala insatser och det önskade läget/målet enligt strategidokumenten. Nedan beskrivs dessa fyra teman kortfattat tillsammans med identifierade GAP. I bilagan beskrivs det önskade läget/målen mer detaljerat i form av målgräfer (bilaga 5) liksom de kartlagda insatserna (bilaga 6).

Medborgarens fokus

Medborgarfokus handlar om att sätta medborgaren i centrum och bedriva verksamhets- och IT-utveckling med privatpersoners och företags intressen för ögonen. Det handlar också om att bedriva utvecklingen genom direkt samverkan med medborgarna.

Ett antal områden framträder där insatser saknas alternativt kan utvecklas (GAP).

Livshändelseperspektivet utvecklat

- Det finns en stor potential kring att involvera näringsliv och medborgare i tjänsteutveckling, inte minst där privatpersoner och företagare har ärendeprocesser som går över huvudmannagränser. Detta dels för att svara upp mot medborgarnas allt större förväntningar och dels för att insatser inom exempelvis e-tjänsteutveckling ska nå den potential som finns kring användning av e-tjänsterna.
- Det finns potential att identifiera en gemensam metodik samt göra gemensamma kartläggningar av medborgarnas syn på och behov av utveckling kring interaktionen med offentlig förvaltning inom ramen för medborgarorienterad tjänstedesign.
- Stor potential kring delning av kunskap och erfarenheter, även om processer inte nödvändigtvis likriktas.

Potential för ökad digital delaktighet

- Även om många aktörer i Stockholms län har varit aktiva och fortsätter att vara aktiva inom området finns, efter att kampanjen Digidel avslutades 2013, utrymme att diskutera ett regionalt nästa steg.

Svårt att hitta och göra rätt

- Utveckla en mer enhetlig utformning och kvalitet på kommunernas webbinformation utifrån kartläggningar av medborgarnas behov och var problemen uppstår i interaktionen med förvaltningarna.
- Klargöra hur kommunerna ställer sig till att beskrivning av processer och eventuellt även "kundinteraktioner" styrs om till nationella portaler vid vidareutveckling och nyutveckling av dessa.
- Stor utvecklingspotential för regionens aktörer, exempelvis på grund av oklarheter kring kommunal medverkan i det nationella samarbetet kring detta.

Öppenhet och transparens

Öppenhet och transparens handlar om flera olika delar. Dels om öppenhet som grund för ansvarsutkrävande, dels om transparens när det gäller administrativa processer där medborgarna bör beredas möjlighet att kunna följa de ärenden som de är berörda av.

Även om en stor mängd insatser pågår för att skapa öppenhet och transparens, framträder också ett antal områden där insatser saknas eller kan utvecklas (GAP). Detta såväl i relation till möjliga insatsområden ovan och i relation till den nationella digitala agendan.

Öppna data – på riktigt

- Mycket arbete återstår kring öppna data men i regionen finns även ett nationellt föredöme i Stockholms stads arbete att bygga vidare på.
- Stor potential finns även när det gäller öppna data avseende att utveckla gränssnitt, definiera data samt förstå nyttan. Dessa nyttor gäller även internt när verksamheter mer strukturerat börjar arbeta med sina data.

Svag digital demokrati och påverkansmöjligheter

- Få insatser av större omfattning har identifierats, även om sociala medier liksom andra former för medborgardialog används i varierad utsträckning (bland kommunerna).

<ul style="list-style-type: none"> Möjligheter finns att vidareutveckla området regionalt genom SKLs opensource-lösningar eller genom regionala insatser kring lösningar för medborgardialog.
<p>Krängliga ärendeprocesser med bristande insyn</p> <ul style="list-style-type: none"> Det finns en generell svaghet kring att beskriva och frilägga ärendeprocesser samt göra dessa transparenta för privatpersoner och företagarare genom möjlighet att följa sina ärenden från start till mål. Ett utvecklingsbehov finns inte minst kring organisationsövergripande livshändelser som skär över huvudmannagränser men även inom ramen för ärendeprocesser som skär över huvudmannagränser. Insatserna i kommunerna riskerar att bli redundanta med nationella insatser inom området – risk att kravställningen i e-delegationen inte tar höjd för kommunernas behov.

Effektivt resursutnyttjande

Detta tema handlar primärt om resursutnyttjande; dels genom att dela lösningar och därmed kostnader för utveckling, drift och förvaltning, dels genom automatisering av processer och tillgång till grunddata från ursprungskällan, och till sist genom effektivisering av arbetssätt och processer med stöd av IT.

Även om en stor mängd insatser pågår för att bidra till ett mer effektivt resursutnyttjande, framträder också ett antal områden där insatser saknas eller kan utvecklas (GAP). Arbetet kring effektivisering av resursutnyttjandet är inte heller ett arbete som blir färdigt – här krävs kontinuerligt förbättringsarbete.

<p>Bristande lokalt perspektiv</p> <ul style="list-style-type: none"> Risk att nationella projekt inte blir tillräckligt anpassade för regionala aktörer. Ett exempel är att arbetet kring företagens uppgiftslämnande inte höjd för kommunernas behov. En tydlig talan behöver föras från regionens perspektiv gentemot e-delegationen (samtidigt som Sveriges Kommuner och Landsting).
<p>Ovilja till större, processmässiga förändringar</p> <ul style="list-style-type: none"> Ett kontinuerligt behov av fortsatt arbete för effektivisering av ärendeprocesser genom att ta tillvara på digitaliseringens möjligheter. Ett kontinuerligt behov av ökad automatisering av ärendeprocesser och att arbeta med förutsättningarna för detta genom att t ex föreslå lagstiftningsförändringar som behövs för att förändra processerna i grunden.
<p>Organisatoriska gränser hämmar samverkan</p> <ul style="list-style-type: none"> Att dela lösningar, källkod och utveckling mellan olika offentliga aktörer ligger i sin linda. I regionen finns en hel del gemensamma tjänster som bygger på gemensamma insatser men arbetet kan intensifieras genom att inte minst arbeta med förutsättningarna för detta inom ramen för LoU, befintliga avtal etc.
<p>Digitala service- och bemötandefrågor i sin linda</p> <ul style="list-style-type: none"> Avsaknad av generell konceptualisering och generella lösningar kring digitala medborgarkontakter. Stora skillnader mellan kommuner kring bemötande. Ovanligt med tjänster för mötesbokning på kommunal nivå.

Interoperabilitet och infrastruktur

Interoperabilitet och informationssäkerhet handlar om möjligheterna att utbyta information på ett säkert sätt och som samtidigt ger nyttja för verksamheterna samt privatpersoner och företag. Hela detta tema blir en form av möjliggörare för att kunna arbeta med övriga insatsområden i

samverkan över organisationsgränser. Ytterst handlar interoperabilitet om att organisationer ska kunna utveckla förmågan att verka tillsammans. En central förutsättning för detta är möjligheten att kunna utbyta information.

Generellt sett har regionen en väl utvecklad regional samverkan att bygga vidare på vilket innebär att det finns bra strukturer inom organisatorisk interoperabilitet, vilket generellt sett är det mest problematiska området. När det gäller interoperabilitetsfrågorna pågår vissa insatser med avseende på informationssäkerhet samt de tekniska och semantiska aspekterna av interoperabilitet inom området e-hälsa. Generellt har den organisatoriska interoperabiliteten hanterats av IT-forum dels genom utvecklingen av den regionala samverkan och dels genom arbetet med *16 principer för samverkan*. Historiskt har regionen fokuserat mycket på arbete för att bland annat inom ramen för *16 principer för samverkan* utveckla grundförutsättningarna för samverkan genom informationssäkerhet och gränsöverskridande behörighetshantering genom behörighets- och tillitsfederationer. Samtidigt framträder också ett antal områden där insatser saknas eller kan utvecklas (GAP).

Organisatorisk interoperabilitet

- Väl utvecklad samverkan inom regionen som behöver fördjupas och utvecklas. Viktig att utveckla detta regionalt, inte minst när det gäller att ta tillvara på regionens storlek gentemot den nationella nivån (e-delegationen och statliga myndigheter).
- Regionen och IT-forum kan vara en tydligare röst mot SKL, e-delegationen och regeringen.
- Många frågor behöver lösas nationellt genom sektorsvis samverkan mellan lokala och regionala aktörer, statliga myndigheter och nationella aktörer.

Juridisk interoperabilitet

- Behöver hanteras nationellt – men viktigt att regionen lyfter utmaningarna till regeringskansliet (e-delegationen) i syfte att skapa gemensamma lösningar på återkommande juridiska problem.

Semantisk interoperabilitet

- Arbetet med standardisering av begrepp och informationsstruktur är i sin linda och inom flertalet samhällssektorer saknas arbete, exempelvis inom skolan.
- Mognadsnivån varierar bland länets aktörer och arbetet är fragmenterat.

Teknisk interoperabilitet

- Utvecklat område på nationell nivå och hanteras därför fragmenterat inom olika verksamhetsområden vilket blir kostnadsdrivande.
- Mognadsgraden varierar mellan regionens aktörer.

Behov av modeller och metoder för lokal implementering

- Modeller och metoder för hur nationella insatser ska implementeras saknas.
- Oklart hur den kommunala sektorn ska förhålla sig till e-legitimationsarbetet – problem med exempelvis privata utförare.

3 Förslag på ny inriktning

Utifrån omväärds- och GAP-analys har en ny inriktning för IT-forum tagits fram. Tidsperioden är 2015 – 2018, för att skapa en tydligare koppling till mandatperioderna samt till den ordinarie styrningen inom KSL. Dock är det viktigt att säkerställa en årlig översyn och aktualitetsprövning av beslutade insatser, vilket bör göras i anslutning till uppföljning av genomförda insatser.

Målgruppen för den nya inriktningen är samtliga större intressenter som på olika vis verkar för digitalisering i Stockholmsregionen. Detta innefattar såväl kommuner, Stockholms läns landsting, Länsstyrelsen, näringslivet och akademien.

Utgångspunkter är att agendan efter beslut i berörda instanser ska formuleras i en populärversion för bred spridning, även gentemot privatpersoner och företagare.

3.1 Målbild 2015-2018

Utgångspunkten i den nya inriktningen är en målbild, som beskriver det tillstånd regionen vill uppnå med digitaliseringen som möjliggörare:

Stockholmsregionen ska vara bäst i världen på att nyttja digitaliseringens möjligheter och därigenom skapa en enklare vardag för privatpersoner och företagare samt skapa förutsättningar för en innovativ, expansiv och hållbar region.

IT-forums roll är främja och koordinera utvecklingsarbetet i bred samverkan med olika aktörer.

Målbilden tar fasta på den nationella digitala agendans ambitionsnivå internationellt samt dess ansats när det gäller att skapa enkelhet i vardagen för medborgarna. Samtidigt betonas Stockholmsregionens expansiva tillväxtresa med inriktning på både innovation och hållbarhet. Avslutningsvis tydliggörs IT-forums övergripande roll – som en drivande och samverkande aktör – i detta arbete.

3.2 Prioriterade insatser

Målbilden har i sin tur brutits ner i ett antal insatsområden för regionens digitaliseringsarbete.

Tidhorisonten för insatsernas genomförande är, precis som IT-forums inriktning som helhet, 2015 – 2018. Utgångspunkten är en gemensam kraftsamling utifrån livshändelseperspektivet, med en sammanhållen utveckling av service och tjänster där livshändelserna hanteras i viss ordning.

Vissa av dessa livshändelser har breda definitioner och behöver brytas ned eller segmenteras i samband med konkret tjänstutveckling.

Nedan beskrivs de olika insatserna, tillsammans med en uppskattning av insats från de olika samverkande aktörerna (Litén/Mellan/Stor).

Medborgarens fokus		Uppskattad omfattning på insatserna från samverkande aktörer
Insats		
Genomföra gemensamma/delade kartläggningar av medborgarnas och företags situation och behov för olika ärendetyper/livshändelser.	Liten	
Utveckla regionövergripande vägledande tjänster med lokalt innehåll för prioriterade livshändelser (samliga).	Stor	
Utveckla former/affärsmödeller för att pröva/använda ny teknik i verksamheter (verksamheterna som testbäddar för FoU).	Mellan	

Öppenhet och transparens		Uppskattad omfattning på insatserna från samverkande aktörer
Insats		
Säkerställa intern tillgång till information, som är korrekt och fullständig, över organisationsgränser	Stor	
För att säkerställa extern tillgång till information (öppna data), som är korrekt och fullständig, över organisationsgränser för vidareutnyttjande, implementera ”Nationellt ramverk för öppna data” och med det som utgångspunkt utveckla affärsmödell(er) för tillhandahållande av Öppna data i regionen: - Informationsinventering - Ta ställning till ersättningsmodell för källdata - Testa affärsmödellen genom utveckling av karttjänster med hjälp av geodata, med stöd i Länsstyrelsen utvecklingsarbete. - Driva ett lärande pilotprojekt avseende befolkningsdata, gärna med koppling till Stockholm stads handlingsplan för öppen data.	Mellan	
Utveckla principer för delning av information mellan regioner för att underlätta rörlighet i förhållande till andra regioner exempelvis med avseende på kompetensförsörjning, sysselsättning, studier, pendling etc.	Stor	

Effektivt resursutnyttjande		Uppskattad omfattning på insatserna från samverkande aktörer
Insats		
Utveckla former för att göra gemensamma kravställningar mot leverantörer i samband med (lokal) tjänstutveckling, med utgångspunkt i case. Detta inkluderar insatser för starkt beställarkompetens för att skapa större starkare parter i regionen mot leverantörer exempelvis genom innovationsupphandlingar. Detta även när upphandlingar, drift och förvaltning hanteras lokalt.	Stor	

Fortsätta effektivisera och höja kvaliteten i exempelvis äldreomsorg och vården, genom att stödja verksamheterna med tekniska förutsättningar i form av t ex stöd för automatisering samt tillgång till korrekt och fullständig information genom informationsutbyten. Särskilt viktigt att: <ul style="list-style-type: none"> - Identifiera ägarskap och roller/ansvar - Tydliggöra krav på utförare 	Stor
Identifiera förutsättningar för automatisering inom ramen för existerande lagstiftning samt önskvärda förändringar i lagstiftningen. Detta genom: <ul style="list-style-type: none"> - Regional kartläggning av juridiska utvecklingsbehov som för förutsättningar för automatisering. - Påverkan gentemot nationell nivå (SKL/regeringen). 	Mindre
Återanvända tekniska lösningar och verksamhetsberoende infrastruktur/tjänster mellan regionens aktörer såsom Stockholm stads ID-portal genom att: <ul style="list-style-type: none"> - Kartlägga lösningar, tjänster och infrastruktur som är möjliga att dela - Utreda förutsättningar för att dela lösningar (finansiering, juridik och teknik). 	Mellan

Interoperabilitet och infrastruktur	
Insats	Uppskattad omfattning på insatserna från samverkande aktörer
Utveckla den tekniska infrastrukturen i hela länet (fiber, wifi, mobil)	Liten
Utveckla tekniska förutsättningar för informationsutbyten genom öppna standarder, exempelvis inom hälsa, vård och omsorg samt "Bo & leva i den växande staden" (teknisk interoperabilitet).	Stor
Standardisera begreppsanvändning regionalt för att möjliggöra informationsutbyte med avseende på bland annat (ovan nämnda) regiongemensamma tjänster. Detta är däremed tjänster där direkta omedelbara beroenden till nationella informationsutbyten och tjänster saknas (semantisk interoperabilitet).	Stor
Påverka nationell nivå att standardisera begreppsanvändning för att möjliggöra informationsutbyte. Detta genom informationsspridning, lobbyverksamhet och deltagande i konkret standardiseringsarbete (semantisk interoperabilitet).	Mellan
Identifiera juridiska hinder för samverkan och påverka nationella aktörer såsom SKL, regeringen och e-delegationen för att få till stånd förändring (juridisk interoperabilitet).	Mellan
Utveckla och förvalta affärsmodeller för ovan nämnda regiongemensamma tjänster där nytta, kostnad, finansering framgår, exempelvis med avseende på hälsa, vård och omsorg (organisatorisk interoperabilitet).	Mellan
Med 16 principer för samverkan som utgångspunkt utveckla informationssäkerheten genom identitets- och behörighetsfederationer, där olika aktörer ger förtroende till varandras inloggningar i systemlösningar exempelvis kring journalsystem. Detta genom att: <ul style="list-style-type: none"> - Fortsatt implementering av pågående arbete - Påverka nationell nivå genom informationsspridning, lobbyverksamhet etc. kring behovet av att olika identifieringslösningar normeras. - Tillhandahålla metodstöd och goda exemplen. 	Mellan

Stockholmregionens höga ambitionsnivå kring digitalisering är tydlig. Detta både när det gäller mängden insatser som prioriterats och den omfattning av samverkan som är nödvändig bland deltagande aktörer. Därför behöver ett antal prioriteringar göras i det fortsatta arbetet, varvid följande principer tillämpas:

- Gemensam prioritering bland livshändelserna (turordning).
- Gemensam prioritering av tjänster med stor potential för automatiserade moment och/eller processer.
- Gemensam prioritering av insatser som har hög nytta, det vill säga potential att för många aktörer, privatpersoner och företagare utveckla såväl kvalitet som effektivitet. Med det avses både frågor som rör verksamhetseffektivisering och kostnadseffektivisering genom exempelvis gemensam drift, förvaltning eller delning av resurser.
- Gemensam prioritering av tjänster och informationsutbyten som förenklar privatpersoners och företags uppgiftslämnande (en uppgift, en gång).

Ett viktigt nästa steg är också att för respektive insats projektifera denna samt definiera ansvariga aktörer, tydliggöra finansiering samt fördela insatser över tid. I samband med detta kan en förnyad diskussion kring prioritering behövas.

4 Förutsättningar för att realisera prioriterade insatser

För att skapa möjlighet att nå målbilden och genomföra prioriterade insatser finns ett antal förutsättningar som behöver säkerställas. Detta handlar dels om organisatoriska förutsättningar och finansiering, dels om beroenden till insatser nationellt och lokalt. För att analysera förutsättningarna utifrån perspektivet att Stockholm är och ska utvecklas till en än mer ledande IT-region har en SWOT-analys genomförts, som presenteras initialt i detta kapitel.

4.1 Regionala förutsättningar för digitalisering – för att uppnå världsklass

I början av 2000-talet presenterade Newsweek en artikel om Stockholm som en världsledande IT-region. Sverige har även i olika benchmarkingundersökningar varit en av de ledande nationerna när det gäller att tillvarata digitaliseringens möjligheter. På senare år har dock Sverige börjat tappa i internationella mätningar. Tillväxten i IT-branschen är betydligt lägre i jämförelse med de länder som utgör de starkaste konkurrenterna. Den svenska e-förvaltningen identifieras tillsammans med övriga EU-länder som bristande, dels på lokal nivå och dels avseende samverkan. Ett exempel är EU-kommissionens mätning, som visar att Sverige tappat vad gäller gränsöverskridande tjänster för att stödja medborgarnars interaktioner i livshändelser.

Som ett resultat av den splittrade bilden har det varit påkallat att genom en SWOT-analys se hur Stockholm återigen kan positionera sig som den bästa IT-regionen.

Styrkor
<ul style="list-style-type: none"> • God bredbandstäckning (fiber och mobilt) • Stora investeringar i infrastruktur gjorda • Närhet till viktiga IT-företag, universitet och högskolor • Skapat och samverkat kring vissa nationella tjänster • Sedan lång tid etablerad regional samverkan och styrande samverkansprinciper • Verksamhetsorienterad samverkan (Verksamhet och IT) • Samverkan även delregionalt (kommunkluster) <ul style="list-style-type: none"> • Både befolkningen och offentliga sektorn har hög IT-mognad och utbildningsnivå • Täthet (sammanhållen region med befolkning som är rörlig över kommungränserna) • Tillväxtregion både ekonomiskt och demografiskt • Komplexiteten i regionen (storlek, mångfald) • Attityd: Stockholm i framkant!

Svagheter
<ul style="list-style-type: none"> • Kapacitetsgränsningar och vita fläckar i bredbandtäckningen (mobilt och bredband) • Digitala ryggsäckar av tidigare teknikinvesteringar • Region med stora skillnader inom länet mellan storstad och glesbygd • Brister i interoperabilitet (särskilt semantisk) hämmar utvecklingen • Svag omvärldsbevakning och näringsslivsinvolvering kan utvecklas • Svagheter kring beställarkompetens i regionen <ul style="list-style-type: none"> • Saknas stark politisk styrning nationellt och regionalt samt legitimitet på taktisk nivå • Svag förmåga att dra nytta av regionens styrka • Fragmentering genom många politiskt administrativa gränser, aktörer och utförare • Svag beslutsmässighet regionalt • Vissa viktiga incitament för samverkan saknas – man kan själv/orkar inte samverka • Svårt att hitta region med likande förutsättningar att jämföra sig med och lära av • Viktiga förutsättningar ser olika ut i övriga

<ul style="list-style-type: none"> - leverantörerna utmanas inte tillräckligt. • Få elever väljer IT-utbildning vilket gör kompetensförsörjningen kring IT problematisk • Attityd: "Fat cat/bra nog" • Attityd: Ingen "får" ta ledarträjan" 	<ul style="list-style-type: none"> landet på grund av politik, storlek och komplexitet • Utmaning att system och tjänster som utvecklas i mindre regioner inte är tillräckliga för Stockholms volymer och komplexitet (testplaner behövs) • Frågor som är viktiga för Sthlm "tappas bort" nationellt • Hittills har utvecklingen delvis varit landstingsbehovsstyrda
---	--

Möjligheter

- Tillvarata näheten till internationellt sett högklassig IT-bransch
- Skapa tydligare möten mellan mänskliga och teknik (testbäddar i verksamheterna i samverkan med akademi och näringsliv)
- Tät region med stort befolkningsunderlag ger stora ärendevolymer som möjliggör tjänster
- Rörliga medborgare som rör sig över kommungränserna med höga förväntningar på elektroniska tjänster
- Nyttja ung och lekfull generation och "early adopters"
- Stark påverkanmöjlighet och goda relationer nationellt och internationellt
- Paradigmaskifte: Förvaltning – medborgare - mobilitet
- Privata utförare driver innovation
- Från valfrihet till valmöjlighet via digitalisering driver och tydliggör nya behov
- Inkludera myndigheterna mer i samverkan
- Utveckla befintliga regionala arenor för samverkan och knyt samman satsningar som finns
- Starkare roll för IT-forum som motor för regional utveckling
- Sömlösa kommuntjänster
- Optimera användningen av offentliga resurser
- Bättre verktyg för kommunikation kring beslut och konsekvenser för medborgare av dessa

Hot

- Snabb tillväxt – offentlig sektor hänger inte med
- Komplexitet & mångfald: landsbygd – storstad resp stora – små kommuner
- Ej infriade förväntningar utifrån medborgarnas högt ställda krav
- Socioekonomisk segregation och begränsad insyn i kundbehov (många och olika kunder)
- Kompetensbrist när utbildning och kompetens ej matchar behoven
- Leverantörers lösningar släpar efter och uppfyller inte verksamheternas behov
- Lagstiftning som släpar efter och utgör hinder för digitalisering (LOU)
- Kommunalt självstyre utgör begränsningar för samverkan i gemensamma tjänster och processer
- Stockholmsregionen som motor för utveckling underskattas nationellt och regionalt
- Svag representation nationellt leder till ogenomtänkta beslut där nationell nivå inte tar full hänsyn till lokala behov
- Svaga krav på samverkan i myndigheternas regleringsbrev
- Utmaning att hitta "rätt" samarbeten med olika aktörer över traditionella sektorsgränser
- För stort fokus på det regionala perspektivet riskerar skapa nya stuprör (mot andra regioner)
- Kommunerna vill ha erfarenhetsutbyte med liknande kommuner vilket drar isär regionen
- Attityd: Liknöjdhet – utmanar ej
- Attityd: Rädsla för att storebror ser dig (risk att integritetsfrågorna underskattas)

Som synes finns mycket goda förutsättningar för att återta en ledande position och även uppnå övriga delar av målbilden. Väl utbyggd infrastruktur, hög IT-mognad och utbildningsnivå tillsammans med att goda möjligheter för samverkan redan finns etablerade är positiva faktorer i

rätt riktning. Dock finns ett antal utmaningar som var och en medför en risk att stagnera i utveckling – exempelvis bristande livshändelseperspektiv, föråldrade IT-lösningar och attityden att ”vi är bra nog”. Det finns även utmaningar nationellt i att det saknas en stark politisk vilja och därmed styrning på nationell nivå, liksom lagstiftningshinder.

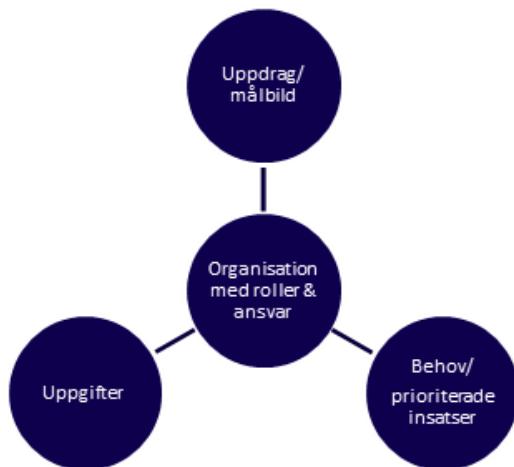
4.2 Vägledande principer för IT-forums framtida organisation

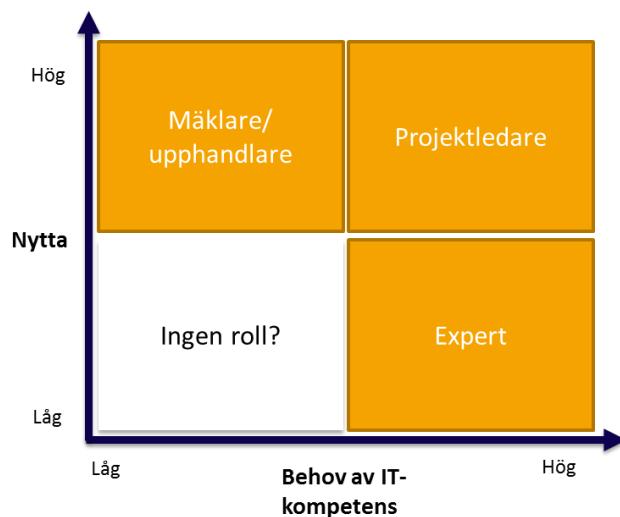
Med en målbild som siktar högt och ett stort antal insatser att genomföra, blir det viktigt att överväga vilka organisatoriska förutsättningar som krävs för att skapa genomförande kraft. Ett antal vägledande principer har identifierats som utgångspunkt för en sådan diskussion:

- Utveckling av IT-forum till en arena för samverkan mellan fler relevanta aktörer, såsom näringslivet, akademien, tekniska kluster samt Länsstyrelsen. Denna samverkan måste bygga på en tydlig vilja att aktivt deltaga.
- Tydlighet avseende vad ett ömsesidigt åtagande i IT-forum innebär, det vill säga IT-forums roll och ansvar i relation till deltagande aktörers dito. Vad kan man förvänta sig av varandra? Här är det viktigt att även fortsättningsvis formalisera samverkan i överenskommelser och/eller avtal.
- IT-forums roll bör i vid bemärkelse vara närvarkande där deltagande aktörer också agerar ambassadörer i sina egna organisationer.
- IT-forums roll bör också vara koordinerande, med avseende på e-strategernas roll och ansvar. Utförande och projektledning bör i regel ske inom och mellan deltagande aktörer som ibland kan agera värd för olika insatser.
- IT-forum kan vara förvaltande aktör när så är lämpligt, exempelvis kring principer och vissa tjänster.
- IT-forum bör ha tydligt handlingsfokus med årlig uppföljning kring beslutande insatser – för att skapa ett lärande och bidra till erfarenhetsåtervinning.

Tre viktiga utgångspunkter för en diskussion om IT-forums organisation, roller och ansvar framgår av bilden till höger. Med en målbild och prioriterade insatser på plats, är ett viktigt nästa steg att diskutera de uppgifter som behöver hanteras inom ramen för IT-forum samt vilken del av IT-forums organisation som hanterar vad. Diskussionen behöver föras kring de olika rollerna i dagens organisation såsom politiska beredningar, styrgrupp, e-strateger och nätverk.

Beroende på diskussionerna kring principer och uppgifter, kan IT-forums roll se olika ut i framtiden. Två centrala frågor handlar om vilken grad av IT-kompetens som behövs i olika insatser/projekt, samt hur omfattande insatsens/projektets gränsyta är gentemot omvärlden, det vill säga hur många man skapar nytta för i det enskilda projektet – se bild på nästa sida. Matrisen åskådliggör fyra möjliga roller när det gäller att hantera idéer, insatser och projekt, exempelvis rollen som mäklare eller upphandlare, rollen som expert och till sist rollen som projektledare. Det är också viktigt att fundera över i vilka sammanhang som IT-forum *inte* ska ha en roll.

Modellen kan tjäna som en utgångspunkt för fortsatt diskussion om IT-forums framtida organisation, roller och ansvar. Detta både inom IT-forums olika delar samt gränsytorna gentemot KSL och deltagande aktörer. Denna diskussion bör bland annat fördjupas i IT-forums styrgrupp.

I samband med fortsatt diskussion kring IT-forums organisation, kan även namnet *IT-forum* behöva övervägas för att säkerställa att namnet sänder rätt signaler.

4.3 Vägledande principer för finansiering

En ambitiös målbild, bredare och djupare samverkan samt en ökad omfattning avseende antal och innehåll när det gäller insatser, får även konsekvenser avseende ekonomiska ställningstaganden. Även här har vägledande principer definierats.

- Medlemsavgifter utgör en viktig finansieringspost – tillsammans med finansiering i form av egen tid från deltagande aktörer.
- Det finns behov att av ställa högre krav på aktivt deltagande framöver, det vill säga att definiera skarpare åtaganden för deltagande aktörer i form av såväl tid som pengar.
- Gemensamma nyttobräkningar för enskilda insatser, som tydliggör det ekonomiska åtagandet för deltagande parter bör vara en utgångspunkt.
- Det finns behov av att ha differentierade krav för deltagande aktörers åtagande, exempelvis, beroende på storlek och andra förutsättningar.
- Viktigt att också med proaktivt förhållningssätt avseende möjligheten till särskild finansiering avseende vissa satsningar.

Under förutsättning att den målbild och de insatser som beskrivs i detta dokument kommer utgöra stommen i den framtida digitala agandan kan det också ha ett symboliskt och reellt värde att avsätta en pott pengar, i linje med Stockholms stads satsningar på e-tjänste-/IT-programmen.

4.4 Beroenden till insatser på andra nivåer

I relation till den **nationella nivån** är det viktigt att komma ihåg att IT-forum har en central roll att spela avseende att kanalisera frågor till rätt beslutsfattare. På nationell nivå, som primärt avser regering och riksdag, vilar ansvar för frågorna nedan vilka har stor betydelse för ett framgångsrikt genomförande av regionens insatser:

- Belysa och genomföra förändringar i den svenska förvaltningsmodellen för att bättre möta behoven av ett livshändelseperspektiv.
- Modernisering av lagstiftning för att möta upp de behov som digitaliseringen medför. Exempelvis avseende enhetlig registerlagstiftning som stödjer samverkan samt kring förutsättningar för att dela lösningar mellan aktörer inom offentlig sektor (juridisk interoperabilitet).
- Standardisering av begrepp sektorsvis (semantisk interoperabilitet). Om detta enbart byggs regionalt finns risk för att regionala digitala örskaps, som i sin tur inte är interoperabla med varandra.
- Nationellt grepp förenklat uppgiftslämmande för företag och privatpersoner (en uppgift, en gång), där kommunala aktörer involveras i större utsträckning. Detta rör exempelvis folkbokföringsdata (Skatteverket), utveckling kring socialförsäkringar (Försäkringskassan) samt företagsuppgifter (Bolagsverket och Skatteverket).
- Skapa tillit till informationshantering i offentligt finansierad verksamhet – i samverkan med regionala och lokala aktörer. Detta genom exempelvis kampanjer, gemensamma policies och god beredskap för krishantering.
- Nationella insatser för kravställning och normering kring informationssäkerhet och integritet som beaktar den lokala aktörers skillnader i teknikmognad. Mobila nationella identifieringslösningar behövs.

När det gäller beroendet till aktörer på **lokal nivå**, det vill säga kommuner och landstinget, är den mest centrala frågan att säkerställa en god samverkan mellan samtliga berörda aktörer.

Dessutom är den lokala nivån gränsytan mellan verksamhet och medborgare, vilket gör att denna nivås aktörer utgör den primära källan för information och därmed kvalitetssäkring av underlag i de fall information ska delas mellan de samverkande aktörerna. Därtill kommer denna gränsyta att vara central i fråga om kunskapen kring målgruppernas behov i arbetet med att utveckla regionens verksamheter med stöd av IT.

- Grundinformationen utgör basinformation i informationsutbyten och måste tillhandahållas på ett välstrukturerat och tillgängligt sätt.
- Möjliggörande av "en uppgift en gång" så att privatpersoner och företag inte behöver befordra information mellan kommunala förvaltningar.
- Säkerställa att underlagen från privatpersoner och företag blir rätt från början (korrekt indata) – genom enklare underlag, styrande system och väldesignade tjänster.
- Arbete med öppna data behöver genomföras på ett strukturerat sätt regionalt. För de entreprenörer som ska skapa innovationer på öppna data är det centralt att de utdata som regionens aktörer tillhandahåller är överensstämmande och dessutom är strukturerade, beskrivna och tillhandahållna på ett likartat sätt.
- Transparenta tillståndsprocesser förutsätter att det finns transparens inom de lokala aktörerna. Att skapa transparens i en regional tjänst blir inte möjligt om inte exempelvis kommunerna kan tillhandahålla data från sina system.
- Möjlighet att jämföra service behöver implementeras på ett likartat sätt lokalt i kommunerna om det ska gå att skapa regionala jämförelsetjänster där kommunernas verksamheter eller service kan jämföras.
- Genomföra kommungemensamma behovskartläggningar är en fråga som kan skapa bättre kunskap inom regionen kring privatpersoners och företags behov.
- Skapa tillit till informationshantering i offentligt finansierad verksamhet genom att ha en hög kvalitet i sitt arbete med informationssäkerhet i IT-system och verksamheter.

5 Sammanfattande reflektioner

Efter genomförd analys kan konstateras att innehållet i de nationella och internationella strategidokumenten också kan användas för att peka ut riktningen i det regionala digitaliseringarbetet. Regionen och dess aktörer har kommit långt, samtidigt som det återstår en hel del arbete för att hantera utmaningar kring medborgarfokus, interoperabilitet, digitala klyftor m.m. Viktigt blir också att påverka den nationella nivån (riksdag, regering, SKL) att ta sitt ansvar för frågor som på olika sätt utgör gemensamma hinder i digitaliseringen.

Stockholm som region är redan ledande inom många områden. Nu handlar det om att fokusera på insatser som binder samman de olika organisationerna med varandra, liksom med statliga myndigheter i deras respektive åtaganden. Livshändelseperspektivet är här för att stanna, och Stockholmsregionen har mycket goda förutsättningar att ta ledarträjan i flera av de insatser som behövs för att åstadkomma en enklare vardag för privatpersoner och företag. IT är en motor för tillväxt och innovation i regionen, där offentliga aktörer tillsammans med forskning och näringsliv kan sätta Stockholm på kartan på nytt.

Samverkan mellan regionens aktörer i digitaliseringarsfrågor finns redan naturligt idag inom IT-forum – och vår bild är att den regionala digitala agendan bör utvecklas utifrån det arbete som nu gjorts med IT-forums nya inriktnings och i samma organisatoriska kontext. I detta arbete kan det, trots svårigheten att hitta helt jämförbara länder, regioner och kommuner, vara av stort värde att fördjupa omvärldsanalysen och trots delvis olika förutsättningar lära av de som är bäst i världen. Parallelt med detta är det viktigt att återvinna kunskap och projekterfarenheter från andra svenska regioner. Det finns också behov av att säkerställa att alla regionens aktörer är med och tar gemensamt ansvar – utifrån sina olika förutsättningar.

Ett viktigt nästa steg är också att för respektive insats projektifiera denna samt definiera ansvariga aktörer, tydliggöra finansiering samt fördela insatser över tid. I samband med detta kan en förnyad diskussion kring prioritering behövas. Därtill behöver en diskussion ske och ställningstaganden göras kring organisation och finansiering.

Nu gäller det att dra nytta av den kraftsamling som gjorts inom ramen för IT-forum, och inte minst i detta projekt, för att gemensamt kunna ta nästa steg i förverkligandet av en regional digital agenda i form av konkreta insatser.

Bilagor

Bilaga 1: Intervjupersoner

Namn	Roll
Staffan Ingvarsson	Ordförande i IT-forum och biträdande stadsdirektör, Stockholm stad
Madeleine Sjöstrand	Förbundsdirektör, Kommunförbundet Stockholms län
Anette Scheibe	Länsöverdirektör, Länsstyrelsen Stockholm
Mats Hedenström	Tillväxtdirektör, Länsstyrelsen Stockholm
Catarina Andersson-Forsman	Hälso- och sjukvårdsdirektör, Stockholms läns landsting

Bilaga 2: Intervjuguide

Inledning

- Presentation av uppdraget
- Presentation av Governo och oss

Kartläggning/nuläge

- Var står din organisation idag vad gäller IT-/e-förvaltning? Viktiga framgångar som ni haft? Satsningar framåt?
- Hur ser du på Stockholmsregionens möjligheter att tillvarata de möjligheter som digitaliseringen ger regionen? (Stockholm – bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter)
- Vad ser du som viktigast med att arbeta med en regional digital agenda?
- Vilka insatsområden/projekt eller andra förutsättningar har saknats för att möjliggöra och stödja digitaliseringen i regionen?
- För att påverka och skapa förutsättningar för digitaliseringen i regionen. Vilka har varit och är de mest centrala:
 - a. Styr-/strategidokumenten som tagits fram (nationellt/regionalt/lokalt)?
 - b. Aktörerna (nationellt/regionalt/lokalt)?
 - c. Satsningarna, insatserna eller projekten (nationellt/regionalt/lokalt)?
- Vilka insatsområden och/eller projekt som rör regionens aktörer bör hanteras på de olika nivåerna i regionen:
 - a. IT-forum?
 - b. Regionala kluster? Vilka?
 - c. Enskilda aktörer i regionen?
 - d. Nationellt?
- Vilka inriktningar bör regionen prioritera för sitt gemensamma digitaliseringsarbete de kommande tre åren?
- Hur hanterar vi att olika aktörer kommit olika långt?
- Viktiga förutsättningar för att samverkan kring digital agenda i länet ska bli framgångsrik?

IT-forum i framtiden

- Hur bör IT-forum arbeta framöver? (t ex arbetsformer, insatser, mandat, medel mm).
- Hur ska den nya inriktningen för IT-forum formuleras?
- Hur ser du på ert deltagande i IT-forum? Vilka behov har din organisation?

Avslutning

- Övriga medskick?
- Berätta om nästa steg med internat 23 – 24 jan samt eventuell regional Digital agenda
- Får vi återkomma med eventuella kompletterande frågor?

2014-02-13

Bilaga 3: Nationell strategikarta

Med utgångspunkt i en tidigare kunskapsöversikt upprättad av Governo för Länsstyrelsens räkning har en översiktig karta av relevanta aktörer, strategiska dokument (EU, nationellt, SKL), lagstiftning, satsningar och övergripande trender tagits fram.

Strategidokument

I strategikartan identifieras befintliga strategier och handlingsplaner inom e-området, vilka är av flera olika slag eller kategorier:

- EU-dokument: Här finns det huvudsakligen tre dokument som är viktiga att lyfta fram. Det första är det klargörande som medlemsländerna gjorde genom avsiktsförklaringen vid ministerrådkonferensen i Malmö. Det andra dokumentet är den handlingsplan för e-förvaltningsarbetet som antagits av EU-kommissionen *E-government action plan 2011-2015*. Det sista styrdokumentet är det med störst genomslag, nämligen den digitala agendan för Europa.
- Strategier: Nästa kategori av styrdokument är de nationella styrdokumenten som tagits fram av Regeringen och SKL. Inom den analyserade perioden inleddes regeringen omtaget kring e-förvaltningsfrågorna genom handlingsplanen från 2008. Ett omtag och nya krav kring förvaltningspolitiken kom 2010 genom den förvaltningspolitiska propositionen. Regeringen lanserade under 2012 sin nu gällande strategi, *Med medborgarna i centrum*. Från SKLs sida har *Strategi för e-samhället* presenterats, vilket också är den strategi som lyfts fram som den IT-forum ska realisera på regional nivå. Kopplat till strategin finns även en handlingsplan *Digitala vägen till morgondagens välfärd*. SKL har även inom ramen för en överenskommelse med regeringen tagit fram ett förslag till en styr- och finansieringsmodell för hur e-förvaltningsfrågorna bör bedrivas framöver.
- Nyckellagstiftning: När det gäller de nyckellagstiftningarna på området som lyfts fram här är det inte minst PSI-lagen som normerar grundkraven för myndigheter och kommuner kring vidareutnyttjande av information. Denna lag grundar sig på PSI-direktivet (EU) från 2003. Dessutom finns personuppgiftslagen (PUL), offentlighets- och sekretesslagen (OSL), lagen om offentlig upphandling (LOU) samt olika sektorsspecifika lagstiftningar, förordningar och föreskrifter.
- Betänkanden från e-delegationen mfl: E-delegationen har årligen under sin verksamhetsperiod presenterat två betänkande årligen där de återrapporterar arbetet att leda och facilitera arbetet med e-förvaltning. Ett annat viktigt betänkande av mer idékaraktär är innovationsrådets slutbetänkande.
- E-hälsa: Inom vårdsektorn finns även nationell IT-strategi kring vård och omsorg.

Trender

Vidare har ett antal trender identifierats. I strategikartan benämns dessa som en förflyttning i dominerande perspektiv som grund för digitalisering, från intern effektivisering till en gradvis mer externt orienterad förvaltning genom utökad medborgarorientering. Detta innebär en rörelse från att prata om medborgarna och föra in dessa som intressenter i utvecklingen till medborgare som medskapare i designprocesser och nu slutligen ett fokus på "hela"

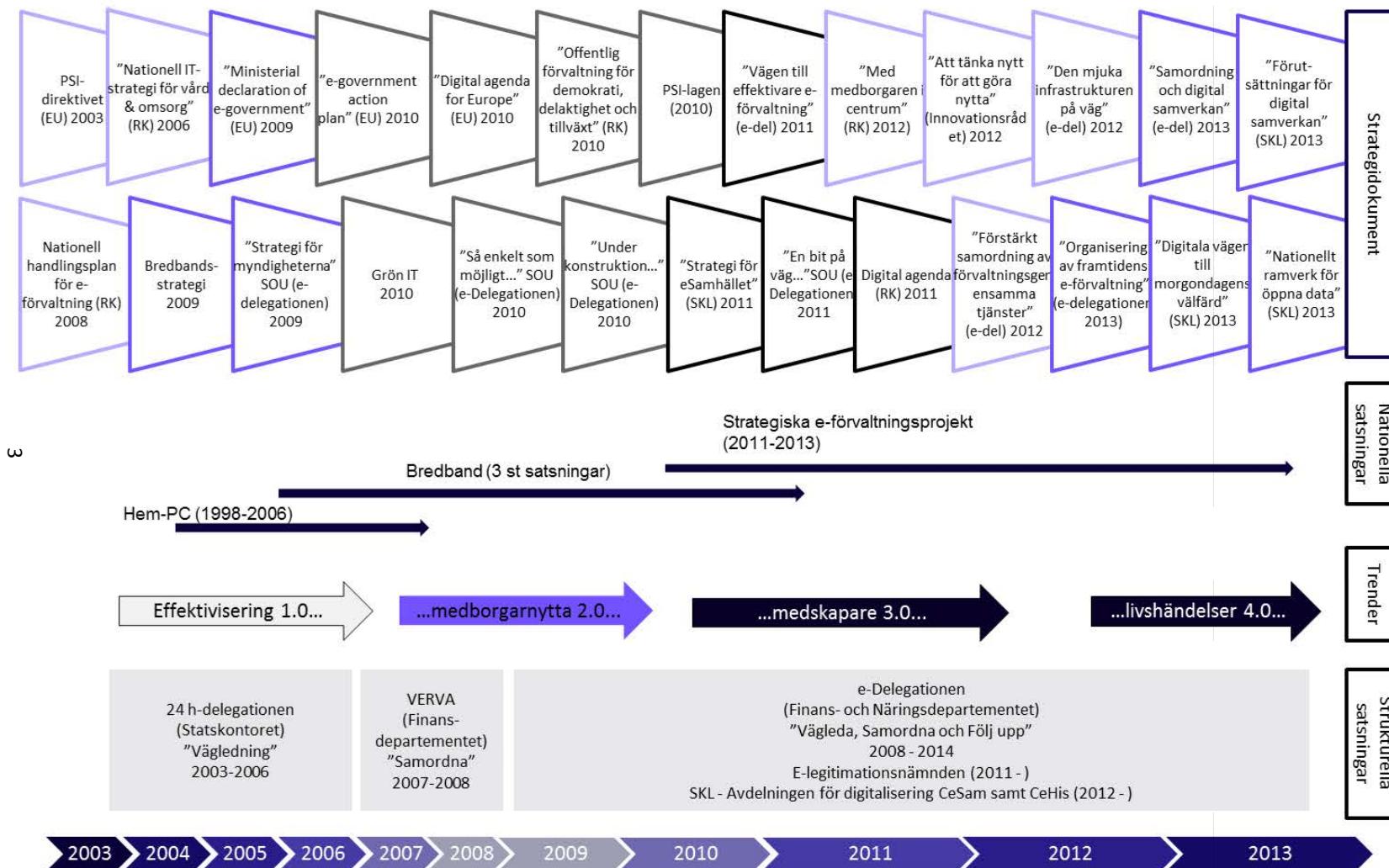
medborgaren som den ser sig själv det vill säga inte avgränsad på samma sätt som offentlig förvaltning fördelar ansvar och uppgifter. Dessa rörelser innehåller därmed dels att vi rört oss från det introverta till det mer extroverta men även att det skett en rörelse där tekniken betonades i sig till en situation där tekniken betonas som stöd för verksamhetsutveckling. Denna uppställning ska dock inte tolkas som att de tidiga utvecklingstrenderna numera är mindre viktiga, utan att nya perspektiv har adderats.

Nationella satsningar

Under den analyserade perioden har ett antal större satsningar varit viktiga för att driva på utvecklingen. Inledningsvis hade vi de stora hem-pc satsningarna som satte hemdatorer på varmans bord och ökade täckningen i form av datorpenetration i de svenska hemmen. Därefter kom ett antal stora struktursatsningar på bredbandsinvesteringar som innebar en kraftig utbyggnad av fibernätet. Dessa stora satsningar har sedan avlösts av stöd via landsbygdsprogrammet samt kanalisationsstöd vid grävarbeten. Under denna period skedde digitaliseringen främst inom ramen för enskilda myndigheter vilket gjorde att facilitering kring den offentliga förvaltningens digitalisering handlade mer om vägledning och uppföljning. De senaste åren har dock ett antal strategiskt viktiga e-förvaltningsprojekt fokuserats inom ramen för e-delegationen vilket innebär mer operativ samverkan nationellt.

Strukturella satsningar

Under denna period med styrdokument har även centrala organisationer för att på olika sätt utveckla, fördjupa och driva på arbetet med e-förvaltning växlat. Inledningsvis var det regeringens stabsmyndighet, Statskontoret, som arbetade med frågan samt den senare inrättade 24h-delegationen. Senare kom en dedikerad myndighet, Verva, att arbeta med frågorna kring digitalisering. En myndighet som dock blev kortlivad och snabbt lades ner. Denna ersattes senare av e-delegationen, en kommitté under regeringen samt e-legitimationsnämnden. Även SKL (Sveriges kommuner och landsting) har allt mer formerat sig och bildat Center för E-samhället (CeSAM) för att tydligare arbeta med digitaliseringssfrågorna.

2014-03-07

Bilaga 4: Regional strategikarta

Med liknande uppbyggnad som den nationella strategikartan har även en regional motsvarighet skapats. I den regionala kartan finns ett fokus på gemensamma satsningar och insatser. Därmed beskrivs huvudsakligen insatser genomförda inom ramen för IT-forum. Den regionala kartan har även den en mångfald av aktörer som på olika sätt styr eller faciliterar utvecklingen.

Strategidokument

- Kommunernas strategier och styrdokument: Viktiga dokument för styrningen av digitaliseringen finns internt inom regionens aktörer och då inte minst kommunerna. Detta i form av exempelvis verksamhetsplaner, utvecklingsplaner, IT-strategier samt e-strategier som alla på olika sätt berör digitaliseringens frågan. Deras betydelse för digitaliseringen i regionen som helhet varierar eftersom dokumenten till både innehåll och utformning skiljer sig kraftigt åt kommunerna emellan. Detta beroende på de skilda förutsättningar som finns i termer av IT-mognad, resurser och andra centrala faktorer som exempelvis hur långt kommunen drivit utvecklingen.
- IT-forum: Inom regionen finns även IT-forums inriktningsdokument i form av överenskommelser för de olika avtalsperioderna samt verksamhetsplanerna för de olika verksamhetsåren. Till detta kommer ett antal centrala styrande dokument för att bidra till och skapa samverkan inom regionen. Särskilt viktigt är dokumentet *16-principer för samverkan* som grundförutsättning för interoperabilitet. De styrdokument som finns framtagna inom IT-forum är viktiga för regionens digitaliseringars arbete då de pekar ut en riktning för de gemensamma utvecklingsinsatserna. Detta med avseende på vad aktörerna inom den offentliga sektorn avser göra tillsammans för att skapa förutsättningar för att tillvarata digitaliseringens möjligheter. I en nationell jämförelse är detta regionala arbete mycket långt drivet och skapar goda förutsättningar för kommande arbete med en regional digital agenda.
- Länsstyrelsen: Inom Länsstyrelsen finns också ett antal styrdokument med bärning på digitalisering. Det handlar exempelvis om *Strategisk inriktningsdokument* och den rapportering till regeringen som benämns *Full fart framåt*. Det handlar också om den regionala innovationsstrategin. Samtliga belyser kommunikation som ett viktigt utvecklingsområde, inte minst i termer av mobil täckning och bredbandstillgänglighet. Vidare identifieras regionens goda förutsättningar att tillvarata digitaliseringens möjligheter genom ett IKT-kluster av internationellt sett mycket hög klass. I den *Regionala utvecklingsplanen (RUP)*, som är integrerad med Landstingets utvecklingsplan RUFS, tas också digitaliseringens frågan upp men är inte i fokus. Det finns generellt sett potential att inom fler områden som dessa styrdokument behandlar lyfta digitaliseringens perspektivet på ett sätt som tydligare motsvarar regeringens digitala agenda. Detta exempelvis inom samhällsbyggnad och kommunikationer.
- Stockholms läns landsting: Den *regionala utvecklingsplanen (RUFS)* är samordnad med länsstyrelsens planering och har primärt fokus på samhällsbyggnad och tillväxt, snarare än digitalisering mer specifikt. På flera områden berör RUFS dock digitaliseringens möjligheter. Detta genom att peka ut den digitala infrastrukturen ut som ett viktigt utvecklingsområde samt genom att belysa IT-branschen inom regionen som en viktig framgångsfaktor när det gäller ekonomisk utveckling. Men det finns också andra centrala dokument utifrån ett digitaliseringperspektiv såsom en strategi för arbete med IT-frågor och e-hälsa samt IT-

policies och en koncergemensam IT-strategi. Beröringspunkterna mellan dessa och det regionala arbetet hanteras inom IT-forum (ovan).

Regionala utvecklingssatsningar

Under de avtalsperioder som studeras har IT-forum långsiktigt fokuserat på ett antal frågor. Inledningsvis har IT-forum allokerat mycket resurser till att ta fram och förankra grunderna kring interoperabilitet och informationssäkerhet genom bland annat 16-principer för samverkan. En etjänst för tillståndshantering för färdtjänst har tagits fram regionalt och implementerats. Fokusområden under avtalsperioden har varit informationsstruktur och informationssäkerhet, e-hälsa, skola, öppna data och samhällsbyggnad. I vissa delar, till exempel stadsbyggnad och öppna data, har arbetet skett i samverkan med SKL. Läs gärna mer i nulägesbeskrivningen *IT-forum 2009 – 2013*.

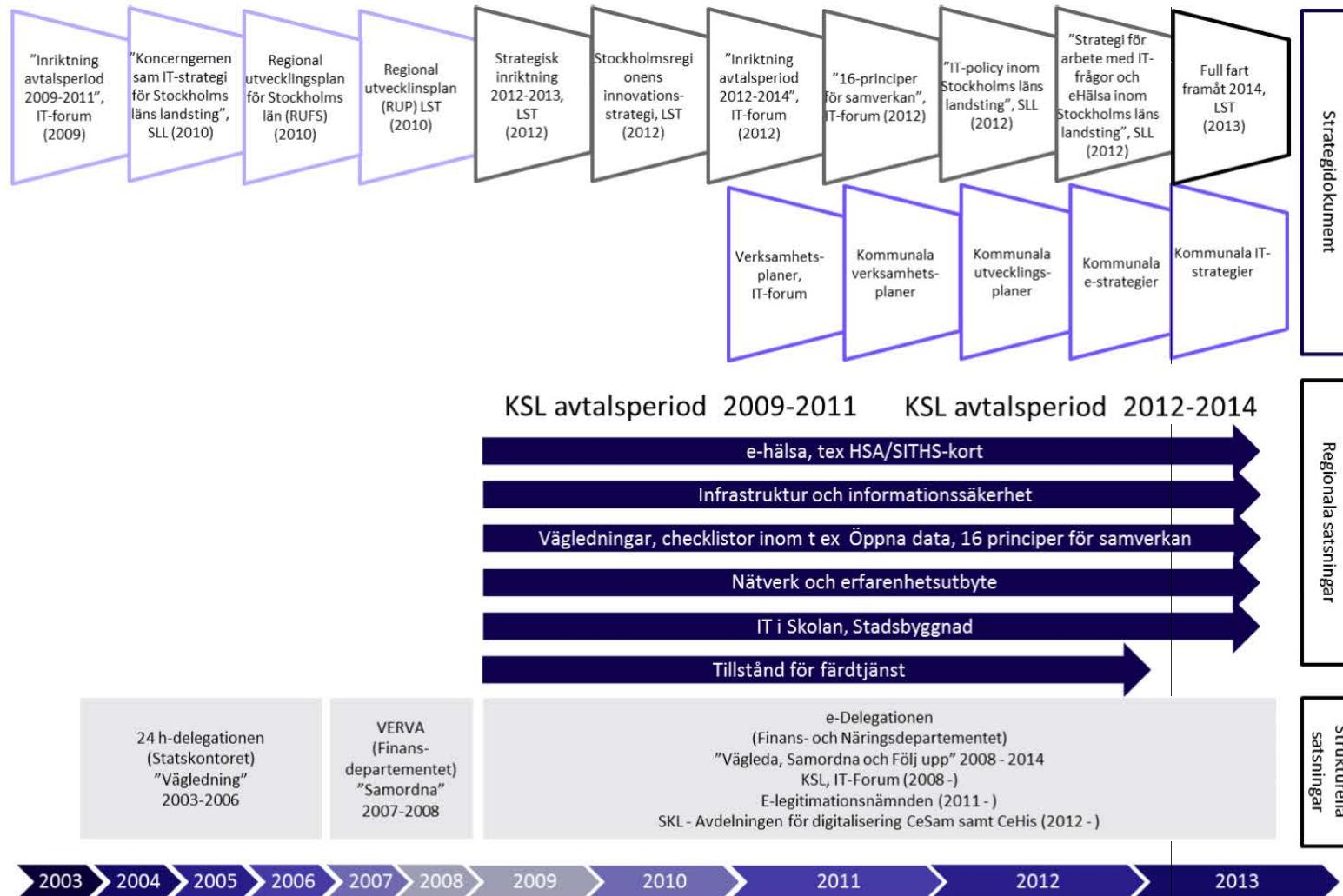
Refektioner inför fortsatt regionalt utvecklingsarbete

Den bild som framträder utifrån den regionala strategikartan är att det finns en hel del inriktningar med avseende på den breda digitaliseringen i regionen som inkluderar aktörer inom offentlig sektor, näringsliv och akademi. Dessa kan utgöra en god grund för det fortsatta utvecklingsarbetet med en regional digital agenda.

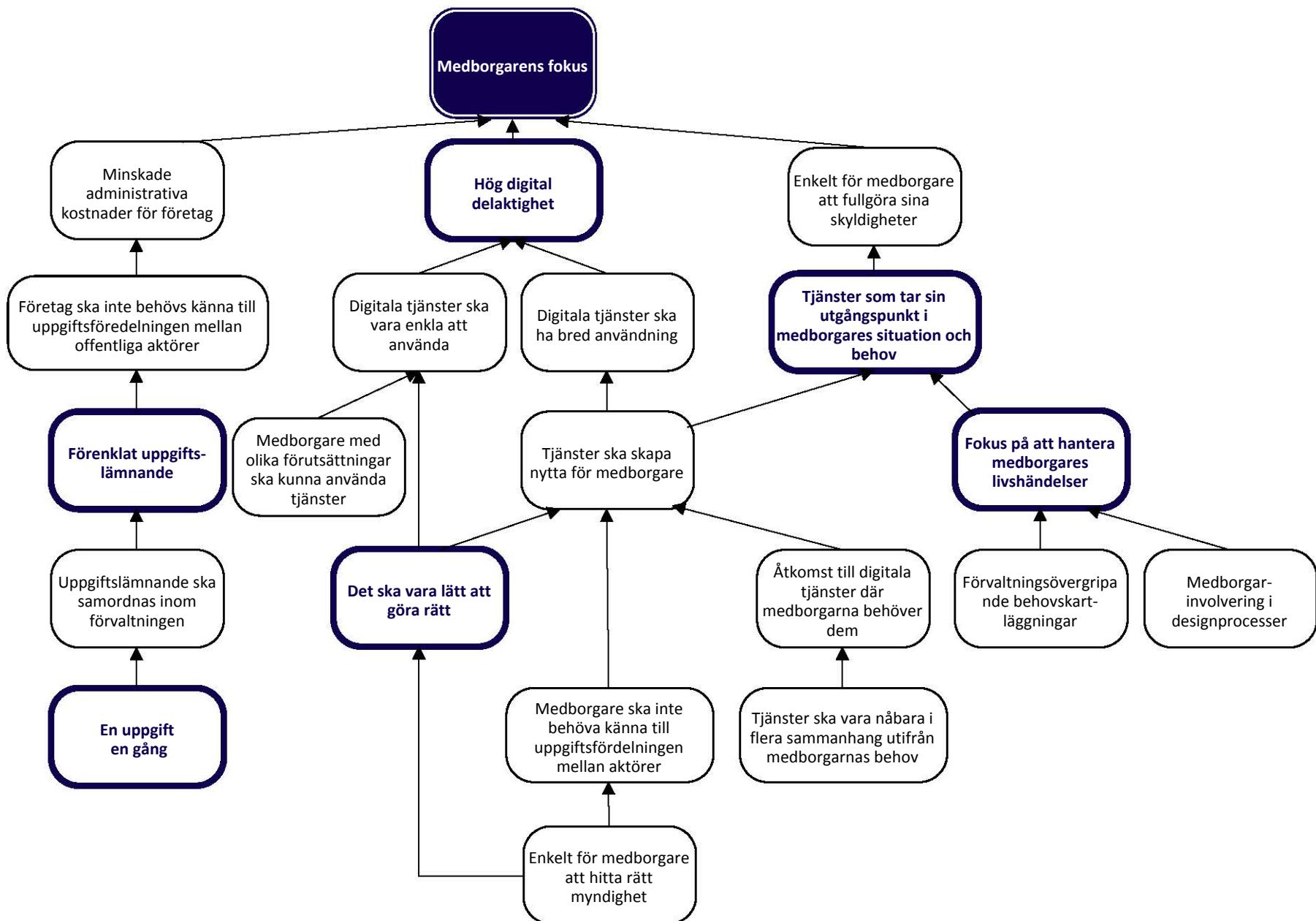
Godta förutsättningar för regionens digitaliseringars arbete finns också i form av det, inom IT-forum etablerade, regionala samarbetet avseende digitaliseringen specifikt inom offentlig sektor. Vidare lägger också de lokala strategierna inom både kommunerna och landstinget avseende de enskilda organisationernas utveckling en viktig grund. Sammantaget är regionen väl försedd när det gäller strategidokument för offentliga aktörers roll i att skapa en enklare, öppnare och effektivare offentlig sektor som också har infrastrukturella förutsättningar detta. För det fortsatta digitaliseringars arbetet i regionen har arbetet med en *ny inriktningsför IT-forum* även belyst förutsättningar och insatser som blir viktiga för aktörerna i offentlig sektor.

Även andra aspekter avseende digitalisering är de som specifikt berör aktörerna i offentlig sektor belyses också till viss del i de analyserade strategidokumenten. Detta särskilt bredbandsfrågor som för regionens fortsatta utvecklingsarbete är ett viktigt insatsområde. Viktigt är också att tydliggöra digitaliseringens möjligheter inom samhällsbyggnad och kommunikationer. Samma sak gäller frågor som rör hur näringslivet, akademien och offentlig sektor konkret kan stärka digitaliseringars arbetet i samverkan samt hur informationsteknik kan stärka exempelvis besöksnäringen, transporter och kommunikationer. I arbetet med den nya inriktningen för IT-forum har även näringslivets behov av kompetensförsörjning inom IT-området lyfts fram som en viktig fråga att arbeta vidare med inom ramen för den regionala digitala agendan, liksom kopplingarna mellan digitalisering och arbetskraftsinvandring samt integrationsinsatser.

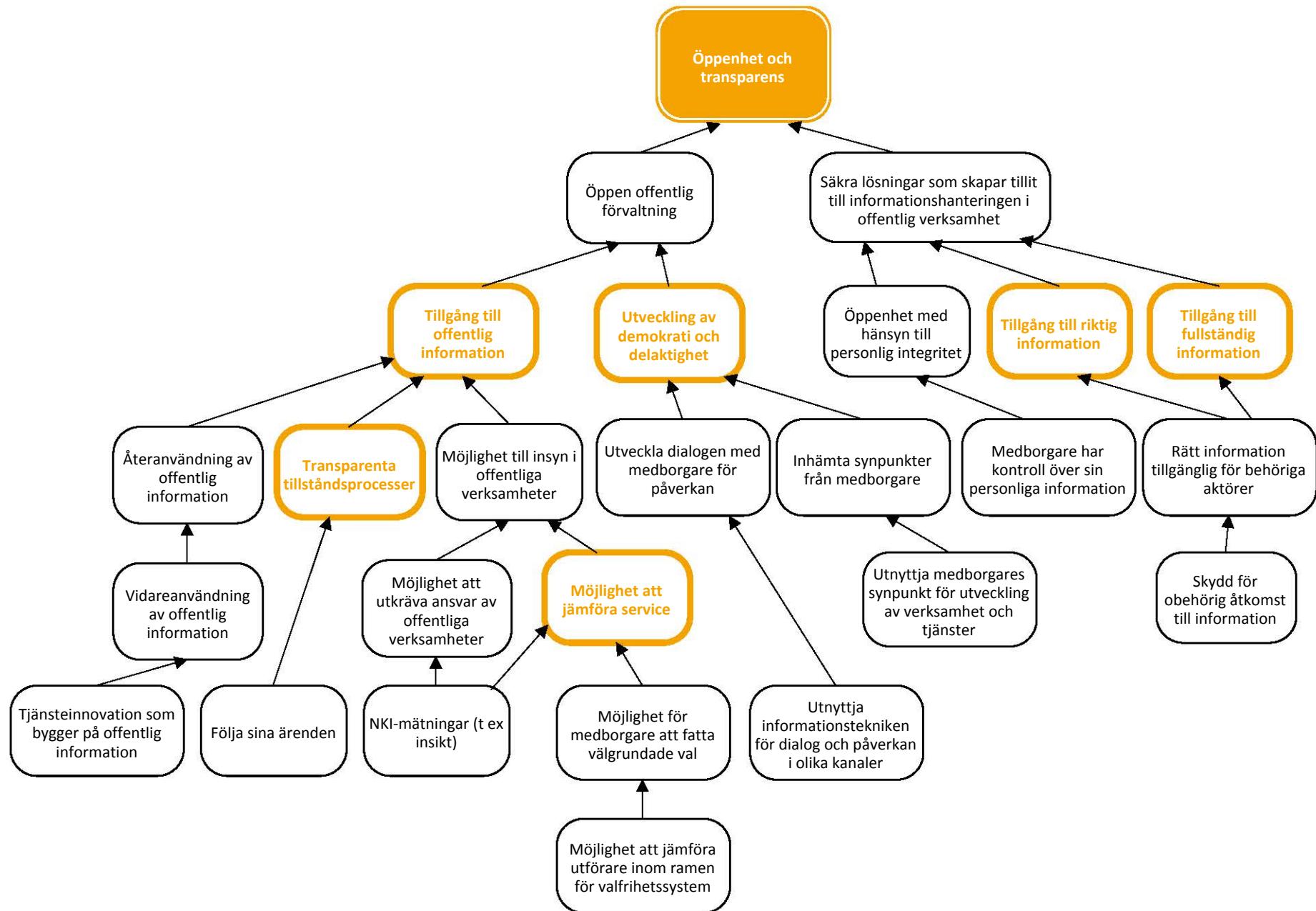
Avslutningsvis har arbetet med den nya inriktningen för IT-forum även identifierat ett stort antal klusterbildningar och samverkansorganisationer som berör offentlig sektor, akademi och näringsliv. Att inkludera dessa organisationer i det fortsatta regionala digitaliseringars arbetet är en viktig framgångsfaktor liksom att studera det digitaliseringars arbete och den samverkan som med största sannolikhet redan pågår där. Detta för att bygga vidare på och förstärka de utvecklings- och tillväxtinsatser som redan pågår och ta steget vidare mot ett Stockholm som en ledande region.

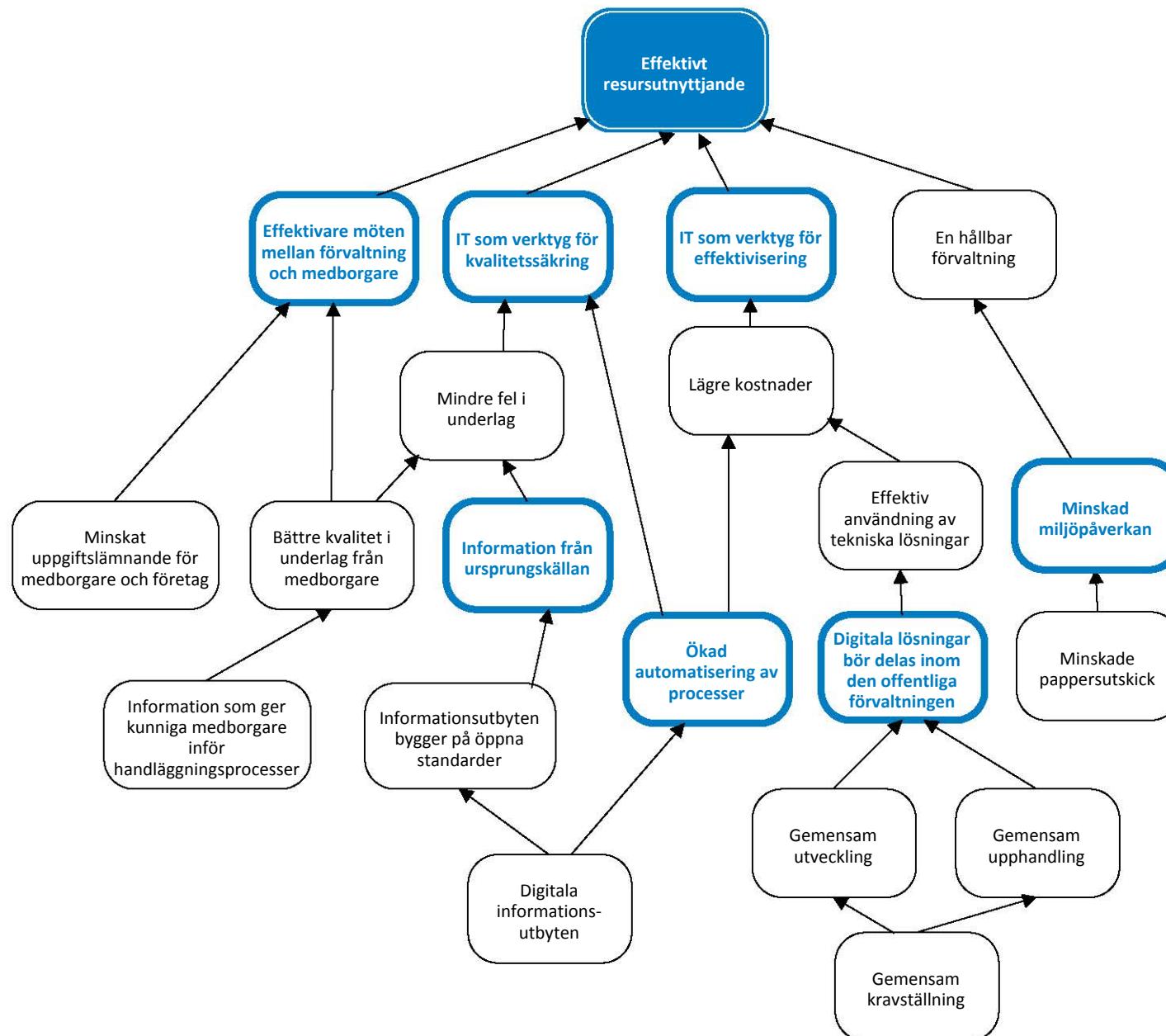
Bilaga 5: Målgrafer

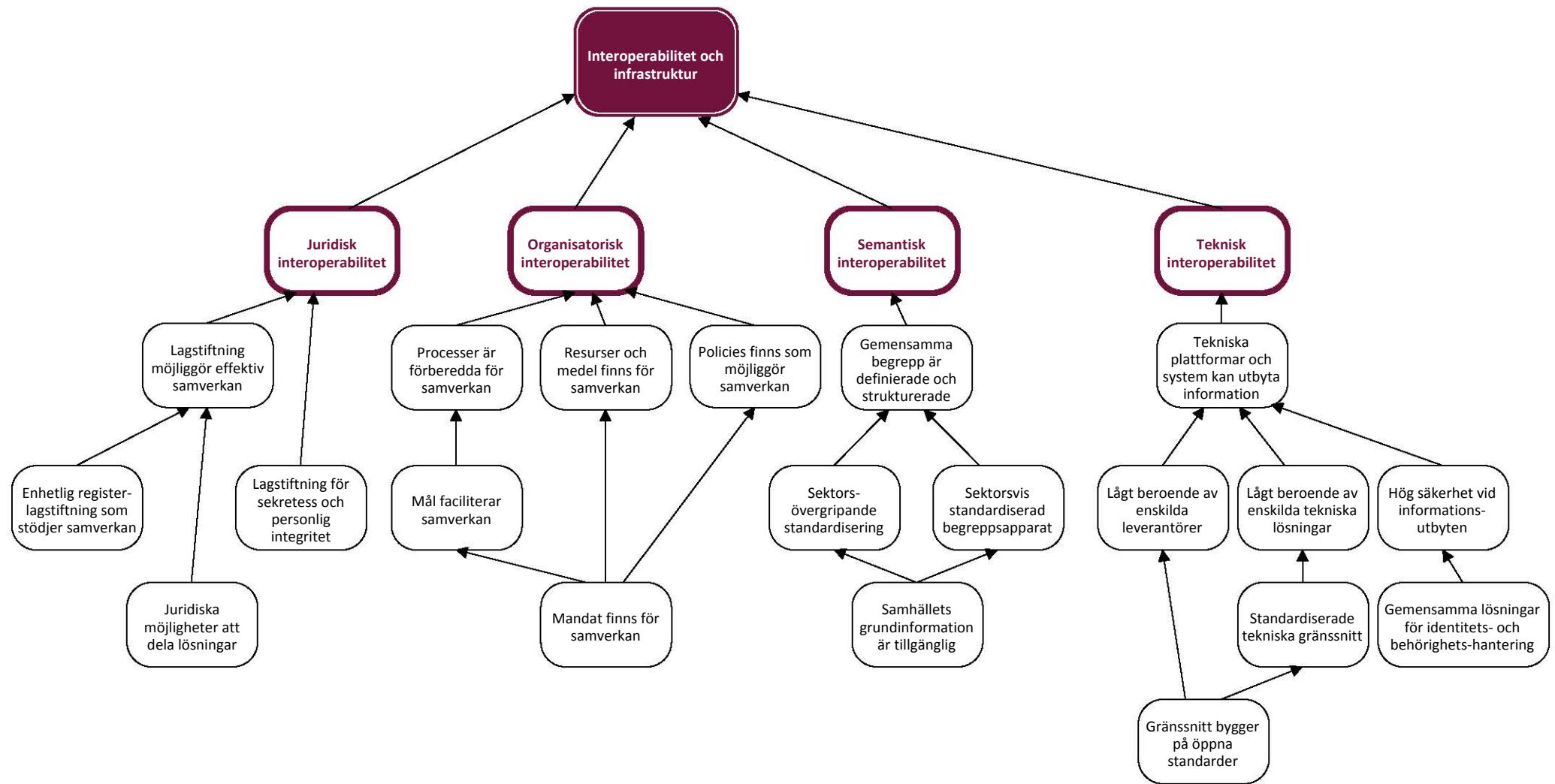
Bilaga 5: Målgrafer

Bilaga 5: Målgrafer

Bilaga 5: Målgrafer

Bilaga 6: Kartlagda insatser som påverkar aktörer i regionen

Regionala aktörer (IT-forum)

Insats	Kort beskrivning	Huvudman och aktörer	Status
16 principer för samverkan	Principer för digital samverkan på regional nivå. Framförallt rör detta principer för informationssäkerhet, identifiering, behörigheter och federationer.	KSL, Samtliga kommuner i Stockholms län	Implementerad regional policy
Gemensam ungdoms och elevdatabas i Stockholms län	Gemensam ungdoms- och elevdatabas i Stockholms län	KSL, Samtliga kommuner i Stockholms län	I drift
Jämför service samt genomförande av brukarundersökningar kopplade till GyAntagningen	Funktioner för att hitta och jämföra alla gymnasieskolor i Stockholms län	KSL, Samtliga kommuner i Stockholms län	I drift
Gemensam gymnasieantagning	Gemensam process, gemensamt antagningssystem och gemensamma tjänster för länsövergripande antagning till gymnasieskolorna i länet	Kommunerna i Sthlms län	I drift
Regional webbplats för vård och omsorg	Artiklar om vård på kommunal nivå. Länkning mellan vårdguiden och kommunala webbplatser, kontaktuppgifter till kommunala verksamheter för äldreomsorg/funktionshinder, samverkansorganisationer kommun/landsting finns (beroendemottagningar, ungdomsmottagningar, 4 kommuner anslutning till mina vårdkontakter)	KSL, SLL, Sthlmskommunerna	Implementerat
E-tjänst: Tillståndshantering färdtjänst	Utvecklad eTjänst: Tillståndshantering färdtjänst	KSL, Stockholmskommunerna	I drift
Socialtjänsten på nätet	Projekt för digital närväro inom socialtjänsten. KSL har arbetat med att försöka sprida arbetet inom regionen.	Kommuner, KSL spridning	Pågående
Tillit	Projekt inom Stockholms län (kommunerna och SLL) för att få på plats federering av identiteter och behörighet. Regionalt federationsprojekt kopplat till det nationella projektet SAMBI.	KSL	Pågående
WebCare	Gemensamt system för att utbyta information mellan kommunerna och SLL.	KSL, SLL, Sthlmskommunerna	I drift
Införande av SITHS/HSA inom vård och omsorg	Införande av landstingens inloggningssmetoder för berörd personal inom vård- och omstorgsområdet i kommunerna	SKL, SLL, Stockholmskommunerna	Genomfört
Nationellt DOS-register	Åtkomst till Apotekens DOS-register. Migrerat till nya lösningar.	SLL, Kommunerna i Sthlms län	Implementerat
Beställningsportal läkemedel	Projekt för forskrivare att kunna beställa via gemensam beställningsportal. KSL har arbetat framförallt med identiteter och behörighet inom ramen för federationslösning.	SLL, Kommunerna i Sthlms län	Implementerat

Gemensamma invånartjänster 1177	Gemensamma tjänster för medborgare inom ramen för samarbetet kring 1177/vårdguiden	SLL, KSL m fl	Implementerat men fortsatt utveckling initierad
Mobilitetsprojekt/ förstudier	Mobilitetsarbetet hade sin utgångspunkt i e-hälsomedel. Arbete med vägledning kring kravställning samt säkerhet och användbarhet kring mobila lösningar. Samma utgångspunkt som inom e-arkiv med utgångspunkt i att utgå från 26 kommuner och skapa en gemensam kravbild.	KSL m fl	Genomfört
Öppna data	Arbete bland av länetts aktörer kring öppen data. IT-forum agerar genom stöd till kommuner samt samverkan med SKLs nationella arbete. Referensgrupp och remissinstans kring öppna data. Medverkat i nationellt ramverk för öppna data.	Flera insatser bla sthlms stad	Insatser pågår.
Arkitekturledningsgrupp	Löpande arbete med arkitekturledningsgrupp för strategiska frågor inom IT- arkitekturområdet	KSL, medverkande kommuner	Insatser pågår.
IT i skolan	Fokuserat område i verksamhetsplan för KSL. Arbete med att förankra och utveckla det regionala arbetet kring IT i skolan.	KSL och medverkande kommuner	Insatser pågår.
Ovärlddevakning landstingen/eHälsa	Omvärldsbevakning kring landstingens utvecklingsområden för att stödja kommenta.	KSL	Kontinuerlig insats
Stöd vid kravställning och upphandling	Kontinuerligt arbete med att stödja kommunerna vid kravställning och upphandling samt att utgöra en arena att i större utsträckning dela kravbilder skapa gemensamma kravställningar och stärka beställarkompetens men även kommunerna som strategiska beställare.	KSL	Kontinuerlig insats
NPÖ Invånartjänster (nästa steg)	Stöd vid införandet av den nationella patientöversikten Nästa steg i nya invånartjänster på e-hälsoområdet	KSL	Insatser pågår.
Förvaltningsmodell vårdövergångar	Förvaltningsmodell (PM3) för samverkan vid vårdövergångar	KSL	Initierat

Nationella aktörer (myndigheter, SKL)

Insats	Kort beskrivning	Huvudman och aktörer	Status	Påverkan på regionala aktörer
Mina meddelanden	Nationellt gemensamt projekt för att hantera meddelanden från myndigheter till medborgare. Kommunerna involverade som parter på senare tid och regelverksförändringar under utarbetande för att möjliggöra kommunal anslutning. I förlängningen även dubbelriktad kommunikation.	Skatteverket, Bolagsverket samt kommunal anslutning i förlängningen	Pågående	Potentiellt sett stor påverkan vid anslutning av samtliga offentliga aktörer
Min ärendeöversikt	Projekt för att skapa en förvaltningsövergripande infrastruktur som kan integreras i offentliga aktörers tjänsteutbud. Den tänkta tjänsten gör det möjligt för privatpersoner att följa sin ärenden. Bygger på mina meddelanden som underliggande infrastruktur.	e-delegationen med Skatteverket som färdleddande myndighet	Förstudie genomförd. Pausat i väntan på mina meddelanden	Potentiellt sett stor påverkan om arkitekturen för mina meddelanden används för ärendestatusmeddelanden. Påverkar samtliga kommunala "mina sidor"-projekt
Mina fullmakter	Projekt för att etablera ställföreträdarregister, fullmaktsnod samt visningstjänst. Vård- och omsorgsområdet initiativ exkluderat.	Pensionsmyndigheten, Skatteverket, Bolagsverket, SKL m fl	Pågående men pausat i väntan på mina meddelanden	I första skedet mindre påverkan då kommunala och landstingskommunala ärendetyper inte är inkluderade. I andra skedet större påverkan i och med att vård- och omsorg då kommer in.
E-arkiv och e-diarium	Avtalad lösning med tecknade avtal med leverantörer kring lösningar för e-arkiv och e-diarium som kan avropas och implementeras. Genomfört i samverkan med SKL, KSL, Sambruk och Kommentus	SKL, eDelegationen, Sambruk m fl	Genomfört avtalstecknande. Avrop och genomförande upp de offentliga aktörerna enskilt eller i samverkan.	Lösning anpassad för kommuner.

Effektiv informationsförsörjning	Informationsutbyte kopplat till ansökningar om ekonomiskt bistånd. Projekt för att även provtrycka arkitekturen kring informationsförsörjning genom bastjänster och sammansatta bastjänster. Innebär även utveckling av LEFI Online.	Sveriges Kommuner och Landsting, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Skatteverket, Pensionsmyndigheten, Centrala studiestödsnämnden, A-kassornas samorganisation. Pilotkommuner Stockholms Stad, Botkyrka	Pågående. Pilotprojekt under 2014 med b la	Stor effektiviseringspotential för socialtjänsterna
Nationell tjänstekatalog	Katalogtjänst som beskriver de basinformationstjänster som offentliga aktörer tagit fram för att skapa förutsättningar för informationsutbyte.	Jordbruksverket, e-delegationen	Pågående	Kan förenkla användning av bastjänster vid systemutveckling/ integration
Rinfoprojektet/lagrummet.se	Samlingstjänst som samlar all rättsinformation från rättsinformationsproducerande myndigheter. Kommunerna är en intressent i detta sammanhang.	Domstolsverket och samtliga rättsinformationsproducerande myndigheter deltar	Pågående	Förenklad tillgång till rättsinformation för offentliga verksamheter
Verksamt.se	Nationell företagarportal som ska samla möjligheterna att genomföra alla formaliteter och förvaranden som en tjänsteföretagare enligt tjänstedirektivet behöver utföra för att starta en verksamhet i sverige. Går in i utveckling mot verksamt.se 2.0 som syftar till att fördjupa verksamt.se gentemot den kommunala sektorn för att skapa ett sammanhållet stöd för företagare. Bygger vidare på projektet DUKAT som SKL och Linköpings universitet genomfört.	Bolagsverket, Tillväxtverket, Skartteverket.	Pågående	Stor påverkan på kommuner om e-tjänster byggs för kommunala ärendetyper inom verksamt.se samt om kontaktpunkten utvecklas vidare. Processpåverkan på kommunal näringslivsutveckling med förvaltningsövergripande stöd till företag.
Körkortsportalen.se (utveckling) Egen information förare	Utvecklingsprojekt kring körkortsportalen.se där elektroniska underlag ska kunna lämnas in till berörda myndigheter	Transportstyrelsen, trafikverket, optiker, läkare, trafikskolor, kommuner och landsting m fl	Pågående	Förenkling och förändrade arbetssätt genom elektroniska intyg för framförallt vårdgivare inom landstingssektorn.

TIFOS II	Tillhandahållande av folkbokföringsuppgifter. Oklar projektstart men ett antal av de folkbokföringsuppgifter ska tillhandahållas hanteras i separata projekt och insatser t ex e-födelse, faderskapsintyg m fl	Skatteverket, Centrala studiestödsnämnden, Domstolsverket, Kronofogden, Lantmäteriet, Migrationsverket, Rikspolisstyrelsen, Statistiska Centralbyrån, Transportstyrelsen och SKL	Vilande (oklar projektstart)	Stor påverkan genom förändrat tillhandahållande av folkbokföringsuppgifter via bastjänst.
Förenklat uppgiftslämnande	Kartläggning av företagens uppgiftslämnande till statliga myndigheter. Vissa kopplingar till kommunerna genom de kartläggningar som vissa myndigheter genomfört b la livsmedelsverket.	Bolagsverket samt identifierade statliga myndigheter.	Kartläggning genomförd	Liten påverkan innan lösningar implementeras (se nedan)
Minskat och förenklat uppgiftslämnande (Uppgiftslämnar-utredningen)	Statlig utredning för att förenkla företagens uppgiftslämnande. Föreslår ett centralt register för företagsuppgifter som myndigheter, kommuner, landsting och andra intressenter som hanterar eller på annat sätt är beroende av företagsuppgifter kan hämta information ifrån. Har nu fått ett tilläggsuppdrag att visa hur en e-tjänst för företag att lämna uppgifter och myndigheter att hämta företags grunduppgifter kan se ut. Ska lämna detta förslag under mitten av 2014	SOU lämnad till regeringen 4 dec 2013	Pågående utredning prototyp för tjänst under 2014	Potentiellt sätt stor påverkan genom gemensamt grundregister för företagsuppgifter. Oklart vilken höjd som tas för kommunala behov då utredningen har en statlig avgränsning.
eBlområdan	Uppföljningsverktyg för hur IT-bidrar till verksamhetsutveckling.	SKL, Flera kommuner i Sthlms län	I drift	Enklare och jämförbar uppföljning kring e-förvaltningsutvecklingen
SKL - samhällsbyggnad	Utredningsarbete kring digitalisering av stadsbyggnadsprocessen. Inom samhällsbyggnadsområdet samverkar KSL med SKL och hänger på arbetet som genomförs där. Kopplingar till esignering	SKL, KSL	Pågående	Stor påverkan på kommunala stadsbyggnadsprocesser om dessa kan homogeniseras och digitaliseras ytterligare.
Geodata samt geodataportalen	Geodatasamverkan mellan ett antal myndigheter och 136 kommuner för att realisera kraven i Inspire direktivet. Rymmer såväl en portal som infrastruktur för geodatasamverkan.	Boverket och 15 andra myndigheter samt 136 kommuner. Bland annat flera kommuner inom länet	Pågående	Realisering av Inspiredirektivet i samverkan. Potentiellt sätt stor påverkan.

Lokala aktörer (kommuner i samverkan)

Insats	Kort beskrivning	Huvudman och aktörer	Status
Pulsen Combine	Utveckling i samverkan av gemensamt verksamhetsstöd för socialtjänsten. KSL har avtalet för Pulsen Combine	Nacka, Täby, Upplands-Väsby	I drift
HNS samverkan	Samverkan mellan södertörnskommuner kring ett antal frågor. Inte minst IT- Haninge, Södertälje, Nynäshamn governancefrågor. Fler exempel på samverkan i konstellationerna HNS och HNSNS nedan.		Pågående
Gemensam upphandling: Södertörn	Olika varianter på gemensamma upphandlingar inom ramen för samverkan kring IT på södertörn.	Några södertörnskommuner	Pågående i mindre skala
Gemensam IT-drift: Södertörn	Gemensam driftleverantör (Tieto) och samverkan kring informationssäkerhet, IT-arkitektur, systemfövaltning och drift	Nynäshamn, Haninge, Södertälje	I drift
ABOU-plattformen	Täby primärkund och Södertälje spridare i kommunsektorn inte minst inom länet. Kommunerna sökte en flexibel upphandlingsbar lösning med färdiga tjänster.	Täby, Upplands-väsby m fl	I drift/under utveckling
Gemensam upphandling: Telefoni, drift mm	Gemensam upphandling av telefoni. Det har även funnits större gemensamma upphandlingar kring telefoni i länet tidigare.	Värmdö, Vaxholm, Österåker och Sigtuna.	Pågående
SGD (Södertörn GeoData)	Gemensamt system för att hantera GeoData och plattform för att publicera GeoData mot medborgare	Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nykvarn, Nynäshamn, Salem,	Pågående (avtal tecknat)
Registrering Senior Alert	Rapportering till nationellt kvalitetsregister inom vård och omsorg	Samtliga kommuner i länet	Pågående
iPad i förskolan	Projekt på flera håll och i flera förskolor. Bland annat försöksverksamhet i Stockholms stad. Utvärderat 2013	Stockholms stad m fl	Pågående
Unos Uno	Forskningsprojekt för att studera och analysera effekterna av genomförandet av en dator - en elev	Örebro universitet, Botkyrka, Nacka, Sollentuna, Täby, SKL	Pågående
Sambruk	Ett antal kommuner har deltagit i Sambruks arbete men under de senaste åren skalat ner samverkan inom ramen för denna aktör.	Lidingö, Botkyrka, Södertälje	Pågående men gradvis minskad aktivitet från Stockholms-kommunerna
IT-chefsnätverk Södertörn	Samverkan mellan ett antal södertörnskommuners IT-chefer för hantering av frågor som är gemensamma och där kommunerna kan stödja varandra på olika sätt	Södertörnskommunerna	Pågående
Gemensamma systemstöd HR	Arbete som påbörjades kring HR frågor som en gemensam resurspool men kom att handla om gemensamt systemstöd för HR.	Södertörnskommunerna	Pågående
Gemensam drift HNSNS	Gemensam IT-drift	Haninge, Nacka, Södertälje, Nynäshamn, Sollentuna	Pågående

14 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 141

Dnr KFKS 2014/866-700

SOU 2014:49; "Våld i nära relationer - en folkhälsofråga"

Yttrande till regeringen.

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen antar social- och äldrenämndens förslag till yttrande över SOU 2014:49, "Våld i nära relationer – en folkhälsofråga".

Paragrafen förklaras för omedelbart justerad.

Ärende

Nacka kommun har fått på remiss att yttra sig över betänkandet "Våld i nära relationer – en folkhälsofråga" (SOU 2014:49).

I yttrandet redogörs för Nacka kommuns synpunkter på remissen. Sammanfattningsvis är Nacka kommun mycket positiv till att betänkandet tagits fram och instämmer i huvudsak i de förslag som betänkandet innehåller.

Nacka kommun har synpunkter på följande förslag:

- Förslaget om att inrätta en barnlots behöver utredas närmare.
- Rättsläget behöver klargöras för barn som är medföljande i skyddat boende.
- En ekonomisk konsekvensanalys saknas kring förslaget att det ska ålliga kommunen att erbjuda våldsutövare stöd i syfte att upphöra med sitt våldsutövande.
- Det är viktigt att säkerställa att handläggningstiden hos Inspektionen för vård och omsorg (IVO) att bevilja boendetillstånd inte begränsar utbudet av skyddade boenden.
- Kommunen ifrågasätter förslaget om att alltid inleda en utredning då det inte alltid får anses vara till barnens bästa.
- Utredningen lyfter fram vikten av att nå våldsutsatta i ett mycket tidigare skede. Nacka kommun instämmer men delar inte utredningens förslag till hur kommuner ska uppnå detta.
- Utredningen föreslår att möjligheten för socialtjänsten att följa upp en barnavårdsutredning utökas. Nacka kommun vill lyfta att utredningen även bör uppmärksamma de barn som efter avslutad utredning får en insats men där insatsen avbryts i förtid.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

14 oktober 2014

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

- Nacka kommun ställer sig frågande till att erbjuda statligt anställda våldsutövare behandling inom ramen för företagshälsovården. En sådan insats bör vara kvalitetssäkrad ur brottsoffrens perspektiv och kan inte ges isolerad.

Handlingar i ärendet

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 30 september 2014
 Social- och äldrenämnden nämnden den 23 september 2014 § 152
 Förslag till yttrande

Ärendets tidigare behandling

Beslut i social- och äldrenämnden nämnden den 23 september 2014 § 152

Social- och äldrenämnden föreslog kommunstyrelsen att anta föreslaget yttrande över betänkandet ”Våld i nära relationer – en folkhälsofråga” (SOU 2014:49) till Justitiedepartementet.

Social- och äldrenämnden beslutade att punkt 5 under kommunens synpunkter i yttrandet omformuleras från ”Kommunen ställer sig frågande till förslaget om att alltid inleda en utredning” till ”Kommunen ifrågasätter förslaget om att alltid inleda en utredning då det int alltid får anses vara till barnens bästa.”

Yrkanden

Eva Öhbom Ekdahl (M) yrkade bifall till stadsledningskontorets förslag.

Beslutsgång

Arbetsutskottet beslutade i enlighet med Eva Öhbom Ekdahls yrkande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

SOU 2014:49; ”Våld i nära relationer - en folkhälsofråga”

Yttrande till regeringen.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar social- och äldrenämndens förslag till yttrande över SOU 2014:49, ”Våld i nära relationer – en folkhälsofråga”.

Paragrafen förklaras för omedelbart justerad.

Sammanfattning

Nacka kommun har fått på remiss att yttra sig över betänkandet ”Våld i nära relationer – en folkhälsofråga” (SOU 2014:49).

I yttrandet redogörs för Nacka kommuns synpunkter på remissen. Sammanfattningsvis är Nacka kommun mycket positiv till att betänkandet tagits fram och instämmer i huvudsak i de förslag som betänkandet innehåller.

Nacka kommun har synpunkter på följande förslag:

- Förslaget om att inrätta en barnlots behöver utredas närmare.
- Rättsläget behöver klargöras för barn som är medföljande i skyddat boende.
- En ekonomisk konsekvensanalys saknas kring förslaget att det ska åligga kommunen att erbjuda våldsutövare stöd i syfte att upphöra med sitt våldsutövande.
- Det är viktigt att säkerställa att handläggningstiden hos Inspektionen för vård och omsorg (IVO) att bevilja boendetillstånd inte begränsar utbudet av skyddade boenden.
- Kommunen ifrågasätter förslaget om att alltid inleda en utredning då det inte alltid får anses vara till barnens bästa.
- Utredningen lyfter fram vikten av att nå våldsutsatta i ett mycket tidigare skede. Nacka kommun instämmer men delar inte utredningens förslag till hur kommuner ska uppnå detta.
- Utredningen föreslår att möjligheten för socialtjänsten att följa upp en barnavårdsutredning utökas. Nacka kommun vill lyfta att utredningen även bör

uppmärksamma de barn som efter avslutad utredning får en insats men där insatsen avbryts i förtid.

- Nacka kommun ställer sig frågande till att erbjuda statligt anställda våldsutövare behandling inom ramen för företagshälsovården. En sådan insats bör vara kvalitetssäkrad ur brottsoffrens perspektiv och kan inte ges isolerad.

Ärendet

Nacka kommun har fått på remiss att yttra sig över betänkandet "["Våld i nära relationer – en folkhälsofråga"](#) (SOU 2014:49). Yttrandet ska ha kommit in till Justitiedepartementet senast den 31 oktober 2014.

Betänkandet innehåller förslag till regeringen om lagändringar och uppdrag. Det innehåller också ett stort antal förslag, råd och uppmaningar riktade till beslutsfattare och alla andra i samhällets olika verksamheter som vill intensifiera arbetet mot våld i nära relationer.

Huvudförslagen är:

- att underlätta för våldsutsatta
- att lyssna på barnen
- att erbjuda insatser mot hedersrelaterat våld och förtryck
- att ge bättre förutsättningar för idéburet arbete
- att sätta fokus på våldsutövaren
- att förtydliga den nationella strukturen

Kommunens synpunkter

Nacka kommun är mycket positiv till att betänkandet tagits fram och instämmer i huvudsak i de förslag som "Våld i nära relationer – en folkhälsofråga" (SOU 2014:49) innehåller.

Nacka kommun är positiv till att den nationella samordningen stärks genom att ett nationellt folkhälsomål formuleras kring frihet från våld. Likaså är det mycket positivt att arbetet med våld i nära relationer ska vara en del av alkohol, narkotika, dopnings- och tobaks (ANDT)-arbetet. Ett ökat fokus på våldsutövaren anser Nacka kommun är rätt väg att gå för att långsiktigt förebygga våld i nära relationer.

Nacka kommun anser dock att förslaget om att inrätta en barnlots behöver utredas närmare, eftersom kommunen bedömer att det snarare handlar om att minimera antalet personer ett barn ska träffa. Dessutom behöver rättsläget klargöras för barn som är medföljande i skyddat boende. Nacka kommun ställer sig frågande till att ingen ekonomisk konsekvensanalys har gjorts kring förslaget att det ska ålliga kommunen att erbjuda våldsutövare stöd i syfte att upphöra med sitt våldsutövande.

Det är viktigt att säkerställa att handläggningstiden hos Inspektionen för vård och omsorg (IVO) att bevilja boendetillstånd inte begränsar utbudet av skyddade boenden. När det

gäller förslaget om att alltid inleda en utredning ställer kommunen sig frågande till om det alltid är till barnets bästa att inleda en utredning. Utredningen lyfter fram vikten av att nå våldsutsatta i ett mycket tidigare skede. Nacka kommun instämmer men delar inte utredningens förslag till hur kommuner ska uppnå detta. Utredningen föreslår också att möjligheten för socialtjänsten att följa upp en barnavårdsutredning utökas. Nacka kommun vill lyfta att utredningen även bör uppmärksamma de barn som efter avslutad utredning får en insats men där insatsen avbryts i förtid. Nacka kommun ställer sig frågande till att erbjuda statligt anställda våldsutövare behandling inom ramen för företagshälsovården. En sådan insats bör vara kvalitetssäkrad ur brottsoffrens perspektiv och kan inte ges isolerad.

Ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser i detta skede.

Bilagor

1. Protokollsutdrag SÄN § 152, 2014-09-23
2. Yttrande till Justitiedepartementet, 2014-10-27

Anders Fredriksson
Socialdirektör

Nina M Granath
Planerare/utvecklare
Sociala kvalitetsenheten

Marie Haesert
Planerare/utvecklare
Sociala kvalitetsenheten

§ 152

SÄN 2014/410-757

Synpunkter på betänkandet Våld i nära relationer – en folkhälsofråga (SOU 2014:49)

Beslut

1. Social- och äldrenämnden föreslår kommunstyrelsen att anta förslaget yttrande över betänkandet ”Våld i nära relationer – en folkhälsofråga” (SOU 2014:49) till Justitiedepartementet.
2. Social- och äldrenämnden beslutar att punkt 5 under kommunens synpunkter i yttrandet omformuleras från ”Kommunen ställer sig frågande till förslaget om att alltid inleda en utredning” till ”Kommunen ifrågasätter förslaget om att alltid inleda en utredning då det inte alltid får anses vara till barnens bästa.”

Ärendet

Nacka kommun har fått på remiss att yttra sig över betänkandet ”Våld i nära relationer – en folkhälsofråga” (SOU 2014:49).

I yttrandet redogörs för Nacka kommuns synpunkter på remissen. Sammanfattningsvis är Nacka kommun mycket positiv till att betänkandet tagits fram och instämmer i huvudsak i de förslag som betänkandet innehåller.

Nacka kommun har synpunkter på följande förslag:

- Förslaget om att inrätta en barnlots behöver utredas närmare.
- Rättsläget behöver klargöras för barn som är medföljande i skyddat boende.
- En ekonomisk konsekvensanalys saknas kring förslaget att det ska ålliga kommunen att erbjuda våldsutövare stöd i syfte att upphöra med sitt våldsutövande.
- Det är viktigt att säkerställa att handläggningstiden hos Inspektionen för vård och omsorg (IVO) att bevilja boendetillstånd inte begränsar utbudet av skyddade boenden.
- Kommunen ifrågasätter förslaget om att alltid inleda en utredning då det inte alltid får anses vara till barnens bästa.
- Utredningen lyfter fram vikten av att nå våldsutsatta i ett mycket tidigare skede. Nacka kommun instämmer men delar inte utredningens förslag till hur kommuner ska uppnå detta.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

§ 152 forts.

SÄN 2014/410-757

- Utredningen föreslår att möjligheten för socialtjänsten att följa upp en barnavårdsutredning utökas. Nacka kommun vill lyfta att utredningen även bör uppmärksamma de barn som efter avslutad utredning får en insats men där insatsen avbryts i förtid.
- Nacka kommun ställer sig frågande till att erbjuda behandling till våldsutövare, i statlig tjänst, inom ramen för företagshälsovården. En sådan insats bör vara kvalitetssäkrad ur brottsoffrens perspektiv och kan inte ges isolerad.

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteskrivelse från sociala kvalitetsenheten, 2014-09-04
2. Förslag yttrande till Justitiedepartementet, 2014-09-23

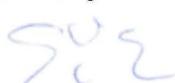
Yrkanden

Lars Stenholm (M) yrkade bifall till förslaget och yrkade att punkt 5 under kommunens synpunkter i yttrandet omformuleras från ”Kommunen ställer sig frågande till förslaget om att alltid inleda en utredning” till ”Kommunen ifrågasätter förslaget om att alltid inleda en utredning då det inte alltid får anses vara till barnens bästa.”

Beslutsgång

Social- och äldrenämnden beslutade i enlighet med Lars Stenholms (M) yrkande.

- - - - -

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
		

2014-10-27

Förslag till yttrande
KFKS 2014/866-700

Justitiedepartementet

Betänkandet SOU 2014:49 "Våld i nära relationer - en folkhälsofråga"

Nacka kommun har blivit inbjuden att lämna synpunkter på betänkandet "Våld i nära relationer - en folkhälsofråga" (SOU 2014:49).

Sammanfattning

Nacka kommun är mycket positiv till att betänkandet tagits fram och instämmer i huvudsak i de förslag som SOU 2014:49 "Våld i nära relationer – en folkhälsofråga" innehåller.

Nacka kommun är mycket positiv till att den nationella samordningen stärks genom att ett nationellt folkhälsomål formuleras kring frihet från våld. Ett ökat fokus på våldsutövaren anser Nacka kommun är rätt väg att gå för att långsiktigt förebygga våld i nära relationer samt att det ska vara en del av alkohol, narkotika, dopnings- och tobaks (ANDT)-arbetet.

Nacka kommun har följande synpunkter:

- Förslaget om att inrätta en barnlots behöver utredas närmare.
- Rättsläget behöver klargöras för barn som är medföljande i skyddat boende.
- En ekonomisk konsekvensanalys saknas kring förslaget att det ska åligga kommunen att erbjuda våldsutövare stöd i syfte att upphöra med sitt våldsutövande.
- Det är viktigt att säkerställa att handläggningstiden hos Inspektionen för vård och omsorg (IVO) att bevilja boende tillstånd inte begränsar utbudet.
- Kommunen ställer sig frågande till förslaget om att alltid inleda en utredning då det inte alltid får anses vara till barnets bästa.
- Utredningen lyfter fram vikten av att nå våldsutsatta i ett mycket tidigare skede. Nacka kommun instämmer men delar inte utredningens förslag till hur kommuner ska uppnå detta.
- Utredningen föreslår också att möjligheten för socialtjänsten att följa upp en barnavårdsutredning utökas. Nacka kommun vill lyfta att utredningen även bör uppmärksamma de barn som efter avslutad utredning får en insats men där insatsen avbryts i förtid.

- Nacka kommun ställer sig frågande till att erbjuda statligt anställda våldsutövare behandling inom ramen för företagshälsovården. En sådan insats bör vara kvalitetssäkrad ur brottsoffrens perspektiv och kan inte ges isolerad.

Ärendet

Nacka kommun anser att det är mycket positivt att betänkandet har tagits fram och att innehållet i förslagen i stort är bra. Nacka kommun anser också att det är mycket positivt att den nationella samordningen stärks genom att ett nationellt folkhälsomål formuleras kring frihet från våld. Likaså är det mycket positivt att arbetet med våld i nära relationer ska vara en del av alkohol-, narkotika, dopnings- och tobaks (ANDT)-arbetet. Ett ökat fokus på våldsutövaren anser Nacka kommun är rätt väg att gå för att långsiktigt förebygga våld i nära relationer.

Nacka kommun anser dock;

Underlätta för våldsutsatta

3.1.3 Utveckla stödet till våldsutsatta, barnen samt till våldsutövare

Utredningen föreslår flera insatser för att stärka barnens perspektiv vilket Nacka kommun ser positivt på. Utredningen föreslår, i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer (SOSFS 2014:4), att alla barn som bevitnat våld och eller själva blivit utsatta för våld ska utredas. Vidare föreslår utredningen att kommuner ska tillsätta en barnlots i ärenden där barn blivit utsatta för våld. Utredningen konstaterar att ett barn som upplevt våld kan komma att ha kontakt med en mängd olika instanser. Nacka kommun ifrågasätter om det är lämpligt att införa ytterligare en funktion. Kommunen bedömer att det snarare handlar om att minimera antalet personer ett barn ska träffa. Förslaget om att inrätta en barnlots behöver därför utredas närmare. Nacka kommun ser positivt på, att i komplexa ärenden, samordna utredningar och stöd till barn vilket kan ske inom ramen för de operativa arbetsgrupperna som utredningen föreslår.

4.5.2 Fördjupad analys behövs

Vidare ser Nacka kommun det som nödvändigt att klargöra rättsläget för barn som medföljande i skyddat boende. Något som den nationella samordnaren lyfter i utredningen men inte ger svar på.

6 Förslaget till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453)

5 kap.

12 §

Nacka kommun ser även positivt på att utredningen vill införa att det ska ålliga kommunen att erbjuda våldsutövare stöd i syfte att upphöra med sitt våldsutövande. Nacka kommun

ställer sig dock frågande till att ingen ekonomisk konsekvensanalys har gjorts av dessa förslag då de förväntas öka kostnaderna väsentligt för kommunen.

7 kap.

1 §

Nacka kommun anser att förslaget att förändra lagstiftningen med ett nytt stycke i 5 kap. 11 § socialtjänstlagen (SoL) om ansvaret att tillhandahålla insatsen skyddat boende och att för att driva verksamheten ska krävas tillstånd i enlighet med 7 kap 1 SoL är positivt. Det stärker kommunens ansvar för målgruppen ytterligare samt medför att kvaliteten på insatsen skyddat boende och rättssäkerheten ökar. Det är viktigt att säkerställa att handläggningstiden hos Inspektionen för vård och omsorg (IVO) att bevilja boende tillstånd inte begränsar utbudet.

11 kap.

1 b §

Enligt nuvarande reglering finns det utrymme för socialsekreteraren att, inom ramen för förhandsbedömning, göra en individuell bedömning om att starta en utredning. Nacka kommun anser att det är bra att barns behov av skydd vid våld i nära relationer stärks ytterligare och att socialtjänsten som huvudregel ska inleda en utredning. I nuvarande lagförslag ges emellertid ingen utrymme för socialsekreteraren att göra en individuell bedömning i de fall då det kan vara kontraproduktivt med en utredning. Det bör finnas möjlighet för socialnämnden att besluta att en utredning inte ska inledas med hänsyn till särskilda skäl. Lagstiftaren anser i stället att en utredning kan avslutas snabbt om det visar sig att oron var obefogad eller felaktig. Frågan är dock om det alla gånger är till barnets bästa att det inleds en utredning.

Utredningen lyfter dessutom fram vikten av att nå våldsutsatta i ett mycket tidigare skede. Nacka kommun instämmer i det men delar inte utredningens förslag till hur kommunen ska nå denna målgrupp. Utredningens förslag om förändringar i socialtjänstlagen, om att alltid inleda utredning i ärenden kring våld, tror Nacka kommun snarare försvarar än ökar möjligheten att nå personer tidigt. Många undviker redan idag kontakt med socialtjänsten då individen är rädd för konsekvenserna av att en utredning inleds. För att socialtjänsten ska nå våldsutsatta i tidigare skede föreslår Nacka kommun att ge möjlighet till en alternativ väg mellan inledd utredning och serviceinsats. Med frivillighet, större utbud och närhet till insatser vågar fler söka socialtjänstens hjälp.

Nacka kommun vill kunna erbjuda kvalitetssäkrade insatser utan biståndsbeslut som på nationell nivå bedömts som verksamma i enlighet med nationella riktlinjer. När det gäller barn föreslår kommunen att ta fram styrande etiska vägledningar som en hjälp i arbetet för att säkerställa att barnens bästa säkras.

4 a § och 4 c §

Utredningen föreslår att möjligheten för socialtjänsten att följa upp en barnavårdsutredning som avslutats utan insats utökas från två månader till sex månader. Nacka kommun vill lyfta att utredningen även bör uppmärksamma de barn som efter avslutad utredning får en insats men där insatsen avbryts i förtid.

6.6 Erbjud anställda behandling

Nacka kommun ställer sig frågande till att erbjuda statligt anställda våldsutövare behandling inom ramen för företagshälsovården. I utredningen står inget om hur barnperspektivet ska beaktas eller hur säkerheten för den partner som är utsatt för våld ska hanteras. En sådan insats bör kvalitetssäkras ur brottsoffrens perspektiv och kan inte ges isolerad.

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör

Mats Gerdau
Ordförande
Kommunstyrelsen